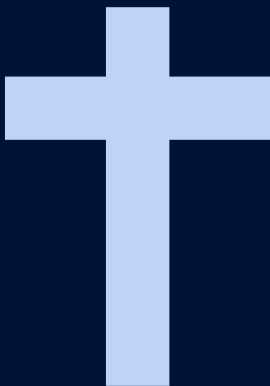


Topa Yõg Tappet



New Testament in Maxakalı (BR:mbl:Maxakalı)

Topa Yōg Tappet

New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maxakalí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Maxakalí

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

a212b59e-62d7-5a38-9773-b0ce1d5b248b

Contents

MÃTEO	1
MÃ'AK	72
NOK	116
YOÃM	194
'AT	253
HÕMÃN	319
1 KONÏN	353
2 KONÏN	383
GAT	404
'EPEX	416
PINIPËN	428
KONOXËN	436
1 TEXANÕN	443
2 TEXANÕN	450
1 TÏMÕN	454
2 TÏMÕN	463
TIT	470
PINËM	474
'EMEO	476
TIAK	501
1 PET	508
2 PET	518
1 YOÃM	524
2 YOÃM	532
3 YOÃM	533
YOT	534
APOKALIPSE	537

MĀTEO TE HĀM'ĀPAK MAX'AX 'ĀKTUX

Yeyox Kunnix yōg
mōnāyxop

¹ Yeyox Kunnix yōg
mōnāyxop xohix xop te tik
hittap Namix hā' mōkputox,
ha mōnāyxop hittap 'Amanām
hā' mōkputox.

² 'Āmanām te 'Iyak mūg tak,
ha 'Iyak te Yako mūg tak, ha
Yonah mūg tak, xi' taknōy xop
mūg tak. ³ Ha Yonah te Pet
mūg tak, xix Yet mūg tak, ha'
mūg tut 'āxet'ax Tām. Ha Pet
te 'Exnōg mūg tak, ha 'Anām
mūg tak, ⁴ ha 'Āmīnānap mūg
tak, ha Nāy mūg tak, ha
Xanmōm mūg tak, ⁵ ha Moax
mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax
Hap. Ha Moax te 'Omet mūg
tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hot,
ha 'Omet te Yexe mūg tak,
⁶ ha Namix mūg tak. Yā hōmā
Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn
xohix xat.

Ha Namix te 'Onit xetut
mūg, ha Xanomām put, ⁷ ha
Homo'ām mūg tak, ha 'Amit
mūg tak, ha 'Axa mūg tak,
⁸ ha Yoxapah mūg tak, ha
Yonām mūg tak, ha 'Oyit mūg
tak, ⁹ ha Yotām mūg tak, ha
'Akax mūg tak, ha 'Eyekit
mūg tak, ¹⁰ ha Mānāxex mūg
tak, ha 'Āmōm mūg tak, ha
Yoyit mūg tak, ¹¹ ha Yekōnīn
mūg tak, xi' taknōy xop
mūg tak, 'ihā puknōg xop te
'Iyaet yōg tikmū'ūn mōgāhā,

nūy hām puknōg ha' mōgā',
tu hāpexka Maminōn tu'
mōgāhā', pu tu pi'.

¹² Tu Maminōn tu' pip,
'ihā Yekōnīn te Xanatit mūg
tak, ha Yonomameo mūg
tak, ¹³ ha 'Amiot mūg tak, ha
'Enitkīy mūg tak, ha 'Ayoh
mūg tak, ¹⁴ ha Xanok mūg tak,
ha 'Akīy mūg tak, ha 'Eniot
mūg tak, ¹⁵ ha Mātā mūg
tak, ha Yako mūg tak, ¹⁶ ha
Yoye mūg tak, ha Mānix mūtik
yāyaha', ha' put Yeyox 'āxet'ax
Kunnix.

¹⁷ Kaxīy 'Amanām mōkputox
te homik-tok put, ha
tehomik-tok put, ha tehomik-
tok put, tu mōktu xohix
te ¹⁴, tu mōktu Namix te
'Iyaet yōg tikmū'ūn xat, ha
tehomik-tok put xohix te ¹⁴,
tu mōktu 'Iyaet yōg tikmū'ūn
te hāpexka Maminōn tu' mōg,
ha mōkputox nōy xohix te
¹⁴ kamah, ha mōktu Yeyox
Kunnix mūg tut te' put.

Yeyox mūg tut te' put

¹⁸ Tu' put hā xīy: Tute
yāyap-tup Yoye mūtik, pa
nōm mūtik nōm 'ohnāg 'ihā
Topa Koxuk tek-tok putnāhā'.
¹⁹ Ha Mānix te yāy kutok
xuk, ha Yoye te' yūmmūg, yā
hāmyok mīy, tu' yīy 'ohnāg,
tu hāmpē'paxex, hu: "Pūyā
tikmū'ūn Mānix kummuk
'āktux hok!" Kaxīy. Tu'
xaptop tu' nīm putup, ²⁰ tu
hāmpē'paxex, 'ihā pexkox
yōg nū'kutnā'ax nūn, Yoye
mō'yōn 'ihā' nūn, tu' yōtkup
tu hām'āktux, hu:

—Yoye, 'āmūn yā Namix hā
'āmōkputox, hu 'ākuxanōg hok,

nūy Mānix mūy, nūy nū mūtik yāytax. Yā' max Mānix, ha Topa Koxuk tek-tok putnāp-tup, ²¹ hak-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yeyox, ha yāy yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.

²² Topa te hāpxopmā ka'ok, yā hōmā tik te Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', yīy: ²³ “Ūn hok yūm tek-tok xuk putup, hak-tok 'āxet'ax te: 'Ēmānēo.” Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Topa te yūmūg mūtik tihi'.” Kaxīy. Tu ta tu' kux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Mānix te yāy kutok xuk nōmhā.

²⁴ Ha Yoye yāy koxak, tu' yīpkox pip, tu Mānix mūg, ²⁵ pa nōm mūtik nōm 'ohnāg, mōktuk-tok put, ha Yoye te' xuxet'ax mīy Yeyox.

2

Tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn

¹ Yeyox mūg tut te' put kōmēn Menēg tu', yā hāpxexka Yonex yōg kōmēn, ha 'Enot te hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix xat, 'ihā Mānix tek-tok put, ha tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn, māyōn xupep'ax ha' nūn, tu māyōnnāg xop yūmmūg, tu Yenoyanēn ha' nūn, tu' nūn tu nūktu mōxaha', ² nūy kaxxop pit xax, tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā' xip tik te tikmū'ūn xat'ax kutok? Yā' tut te' put nōmhā, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat. Hāptox tukmūg tihi', tu kaxxop

yōg māyōnnāg pēnāhā pepi pexkox tu', tu māyōn xupep'ax ha māyōnnāg pēnāhā', tuk nūn tu nūktu nūk-tettex kaxxop pu'. Kaxīy.

³ Ha 'Enot te' xupak, tu' xutīgāhā', xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix xutīgāhā', ⁴ yīy 'Enot te 'āmānex xexka xop xānāhā', xix hāmyūmmūg xop xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha', ha 'Enot te:

—Tep mūn 'āktux Topa yōg tappet te'? Pi'yā' xip putup 'ūtut 'ihāk-tok put, Topa te nōm yāykutnāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha:

—Kōmēn Menēg kopa' put putup, hāpxexka Yonex tu'. Yā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu kaxxop nā'ax 'āktux, hu:

⁶ “Menēg mūn kōmēn kutōgnāg, pa Topa te' xexkānāp-tup,

'ūyāykutnā'ax yōg kōmēn hah, yīy Topa te kōmēn xexkānāp-tup,

ha yāykutnā'ax te yōgnū tikmū'ūn xat max putup,

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat putup.” Kaxīy.

⁷ Ha ta 'Enot te tik xop xānāhā', nōm tik te hāmyūmmūg xop te hāptox tu' nūn, ha' xānāhā', pu nū', ha' xaptop tu' nūn, pu tikmū'ūn 'ūpēnā hok, ha 'Enot te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'ihā 'āxop te nō māyōnnāg pēnāhā'? Kaxīy.

Ha' xuktux, ⁸ yīy 'Enot te mō'pok Menēg hah, tu:

—Mōy kaxxop pit xax, nūy xipi', nūy nūy 'ā' xuktux, 'ūyīy kama nūk xup kaxxop kep-pah. Kaxīy.

⁹Tu hām'āktux kux, ha ta tik xop mōg, tu ta' mōg putat hā, tu mōktu Menēg tu' mōxaha', tu māyōnnāg pēnāhā 'ūxeheh. Hōmā māyōnnāg te māyōn xupep'ax tu' xip hāmnōgnōy tu', yā hōnhā pepi' xip, tu tik keppa' mōg, nūy tik xop mōgā', tu mōktu mīptut tu' xupep, ha kaxxop pit xip, yīy māyōnnāg hup, tu' xup pepi' tu pexkox yokama' xup, ¹⁰ ha tik xop kuxa hittup xexkah, māyōnnāg pēnāhā tu' kuxa hittup, ¹¹ tu mīptut hā' mōxakux, tu kaxxop pēnāhā', 'ūtut Mānix mūtik tihī', yīy nūktettex kaxxop keppah, tu' kuxa te' yēy. Hak-nāy tu hāpxop max popmāhā', ha takat xexkah, yā pipkup yānām 'āta popmāhā', xix hāpxop puk haxnāg tu' hōm xix mīxux hep 'ūhaxnāg mīha tu' hōm.

¹²Tu mō'yōn 'īhā Topa te' yōtkup hā hāmyūmmūgāhā', puyīy 'Enot ha putpu' mōg hok, yīy ta' mōg, putat nōy hā' mōg, tu mōktu yāy yōg hām tu' mōxaha'.

Hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'

¹³Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yoye ha' mōg, 'īhā mō'yōn, tu' yōtkup hā hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyok, nūy 'āknīhā xi-hip. 'Āk-tok put, xi' tut mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu mōy 'āmōxān, nūy nō te nox pi', ha mōktu 'āte xa hām'āktux. Yā

'Enot te kaxxop xak, 'ūp-tex putup tu'. Kaxīy.

¹⁴Yīy Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', tu hāpxexka 'Eyit 'ūnūpa tu' mōg 'īhā 'āmnīy, ¹⁵ tu' ti ka'ok, ha mōktu 'Enot tu' xok. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu: “'Ātek kutok xānāhā', 'īhā hāpxexka 'Eyit ta tu' xip.” Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox nox xip hāpxexka 'Eyit kopa nōmhā'.

'Enot te xonat xop xat pu kaxxop kix

¹⁶Ha ta 'Enot te' hip, tu tik puknōg te hāmyūmmūg xop hip, pa 'ap nūn'ah, tu yā mō'āmā'. Yīy 'Enot gāy xexkah, tu' xat, pu kōmēn yōg kaxxop pit xohix xexka kix, nūy kaxxop yōg hāmyāxatamuk 2 xohix kix Menēg kopah, xix kōmēn kūnāpa' pip kaxxop pit kix. Yā hōmā, hāmyāxatamuk 2 'īhā tik puknōg te hāmyūmmūg xop te māyōnnāg pēnāhā', hu' nūn, nūy kaxxop xax, yīy 'Enot te' xat, pu kaxxop pit kutōgnāg xohix kix, nūy kaxxop puxet putex. ¹⁷Hōmā, hāmyāxatamuk xohix xexka 'īhā, tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, nūy tappet tu kax'āmi', yīy: ¹⁸“Kōmēn Hāmā yōg tikmū'ūn potaha', yā Haket potaha', 'ūk-tok xak tu', tu' kuxa teknōg, 'ūk-tok xakix hah.” Kaxīy.

Yā Topa yōg hām'āktux hitap hā' xat'ax gāy te kaxxop kix nōmhā'.

Yāy yōg hām tu' putpu' nūn

¹⁹ Hāpxip kutōgnāg īhā 'Enot xok, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'Eyt ha' mōg, tu Yoye ha' mōg, tu hām'āktux īhā Yoye mō'yōn, 'ūyōtkup hā hām'āktux, ²⁰ hu:

—Āpu, 'āyok, kaxxop put, xi' tut mōgā', nūy 'Iyaet yōg hām ha putpu mōg. Yā tik kummuk xok, nōm te kaxxop xak, nūy putex. Yīy mōg. Kaxīy.

²¹ Ha Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', ha ta' mōg 'Iyaet ha', tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²² ha tikmū'ūn te hāmyūmmūgāhā', tu 'Enot kutok 'Akenap'āktux, ha Yonex yōg tikmū'ūn xat, yāy tak yānān tu' xat, yīy Yoye kuxānōg, pa Topa te hāmyūmmūgāhā', īhā mō'yōn, 'ūyōtkup hā hāmyūmmūgāhā', yīy Yoye mōg hāpxexka Ganinet tu', xix kaxxop mōg, xi' tut mōg, ²³ nūy tu ti ka'ok kōmēn Nāyane kopah. Yā hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux, hu: “Tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy putup, tu Nāyane yōg tik 'āxet'ax putup.” Ūkux. Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox xip ka'ok kōmēn Nāyane tu' nōmhā'.

3

Yoām te Topa pupi hām'āktux

¹ Hāpxip īhā Yoām tep-tox pix, tu hāpxexka Yonex yōg

hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pupi hām'āktux, ² tu: —Mā', yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Yā hōnhā Topa te 'āxat nūnte' Kaxīy.

³ Yā hōmā tik hittap 'Iyait te Yoām 'āktux, īhā Topa pupi hām'āktux, yīy:

“Tik xip hām panip xexka tu', tu' yīy ka'ok, tu:

Āpu, Topa yōg putat max mīy, nūy Topa pu putat kohe tu' yoa'.”

Ūkux. Kaxīy.

⁴ Yoām te kāmēn xeh hā topixxax mīy, nūy tu xokxop xax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', xix puk hep xup.

⁵ Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix nūn, xix hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix tikmū'ūn te kōnāg xexka Yohnām yīka' pip, tu' nūn, ⁶ ha Yoām te tikmū'ūn xohip-tox pix, īhā tikmū'ūn te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, tu yāyhāhup tu hām'āktux, nūy nōm kuxyā'.

⁷ Ha Paniye xop nūn kamah, xix Xanoxeo xop nūn, puyīy Yoām kamap-tox pix. Pa Yoām te:

—Āxop kummuk xop te kāyāk-tok putuk! Piyā 'āxat, xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax tu kux, puyīy Topa 'āha gāy hok, nūy 'ākummugā hok?

⁸ Āpu hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix xate yāyhāhup yūmmūg. ⁹ Hām'āktux hok, hu: “Yā mōnāyxop 'Amanām yā yūmū'ā hā mōnāyxop xe'e', 'a Topa te 'ūgkummugāp-tup'ah,”

Kaxīy. 'Ūxuktux hok! Yā Topa mūn ka'ok, tu mīkax xap hā 'Amanām mōkputox mīy'ax. ¹⁰ Tikmū'ūn te mīm kup kummuk xak, kupuk hā' xak, tu kuxap hā mō'hap, pu tu nōg, ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk kix putup, tu' nōa'. ¹¹ 'Āte 'āp-tox pix, tu kōnāg hā 'āp-tox pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy hok 'ūxeheh, pa tik puxet tek pe' nūn putup, tu' ka'ok, ha tak pu'uk. 'Ap max'ah 'āte nō pataxax tat, yāk mūn kutōgnāg. Hamūn te Topa Koxuk xa mō'kutnāp-tup puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā'. ¹² Yā pēnēn paha', nūy xuxnāg xetox xap mōy mīxux kopah, nūy xap xix mīptut kopah, īhā mīxux naknāg mō'hap kuxap tu', ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xex max, pa' yīpkox 'ohnāg xop xūyġāp-tup, kuxap hā' puk putuk nō xūyġāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

¹³ Hāpxip kutōgnāg īhā Yeyox mōg, tu ta hāpxexka Ganinet tu' xip, tu kōnāg xexka Yohnām ha' mōg, pu Yoām putox pix, ¹⁴ pa Yoām te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Pak mūn putox pix 'ūyānān tu!' 'Āxexka, hak mūn kutōgnāg. Teptu xatek xat, 'ūg 'āp-tox pix? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te:

—Topa te 'āp-tup, xak putox pix. Yā puxi'. Kaxīy.

Ha: —Ya hamūn. Kaxīy. Tup-tox pix.

¹⁶ Ha' pix kux, 'īhā Yeyox te kōnāg kox tu' xupep, ha pexkox xōn, ha Yeyox te Topa Koxuk pēnāhā', ha ta tu' yīxohoh kuxxuxtut putuk, tu mōktu Yeyox putox tonnok, tu yīmū' xip, ¹⁷ ha ta Topa yīy, tu hām'āktux pexkox tu', hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit. 'Āte nōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'! Kaxīy.

4

Hāmġāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpkummuk mīy

¹ Ha Topa Koxuk te Yeyox mōgāhā hām panip tu', ha Hāmāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mīy. ² Yā 'āmny xohix te 40 hā 'ap xit'ah Yeyox, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmġāyāgnāg te' yīka xupep, tu:

—Pax xa yā Topak-tok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām xe'e', xayī' mā'. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te tikmū'ūn xat, pu pām puxet hā tu hi ka'ok hok, pāyā' xat, pu Topa yōg hām'āktux hā tikmū'ūn kuxa hi ka'ok. Kaxīy.

⁵ Ha Hāmġāyāgnāg te kōmēn Yenoyanēn ha' mōgāhā', yā Topa yōg kōmēn, ha Topa pet xexka tu' mōgāhā', pu' pet tox xanep yīmū 'āti', ⁶ ha:

—Pax xa Topak-tok, xa nūy nūhāy hām tu'. Yā Topa yōg tappet te:

“Topa te pexkox yōg xop
nū'pok putup, nūy
'āpēnā max,
tu 'ātat putup, 'ūyīm hā 'ātat
putup,

ka mīkaxxap 'āpata xūy.”

Ūkux. Kaxīy.

⁷ Ha:

—Pa Topa yōg tappet te
hām'āktux kamah, hu: “Ōgnū
Topa hā hāpkutex'ex hā gāyā
hok.” Kaxīy.

⁸ Ha Hām gāyāgnāg te'
mōgāhā yīktix tox xanep
yīmū', tu hām xexka max
xohix tu' mūg, tu hāpxopmā'ax
max xohix tu' mūg, ⁹ tu:

—Pēnā! 'Ūgmūn pu nū'āxup,
kopxix xa' hōm hāpxop xohix.
Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Ākmūn'ah. Mōg, nūy
'āpēp. Yā Topa yōg tappet te:
“Topap-xehnāg pu nū'āxup,
nūy 'ākuxa' yēy.” Kaxīy.

¹¹ Yīy Hām gāyāgnāg te' nīm,
ha pexkox yōg nū'pok xop
nūn, nūy Yeyox pēnā max.

*Yeyox te hāpxopmā
kōnāmāhā'*

¹² Ha ta' nūn xonat xop,
tu Yoām mūg, tu kanet hā
mō'tat, ha Yeyox te' yūmmūg,
tu hāpxexka Ganinet tu' mōg,

¹³ tu kōmēn Nāyane nīm,
nūy kōmēn Kapānān tu' xip,
ha kōnāg xexka Ganinet te'
yīka' xup, yā' xip hāpxexka
Yemonōm xix Nāptanix tu'.

¹⁴ Hōmā, hām yāxatamuk xohix
īhā Topa te hām'āktux, ha
tik hittap 'Iyait te nōm pupi
hām'āktux, tu tappet tu
kax'āmi', nūy tikmū'ūn xohix
pu hām yūmmūgā', nūy Yeyox

xip'ax 'āktux. Yā Topa yōg
hām'āktux hittap hā Yeyox te
kōmēn Kapānān tu' nox xip,
yīy:

¹⁵ “Yemonōn yōg hahām, xix
Nāptanix yōg hahām,
yā kōnāg xexka kux tu' pip, tu
kōnāg xexka Yohnām
xatapa' pip,

nō'ōm puknōg yōg Ganinet.

¹⁶ Yā' puknōg xop te
hāpkoxtap kopa' pip, tu
hām yūmmūg 'ohnāg,
tu kuyānām xexka pēnāp-tup,
puyīy hāptupmā',
puyī' puknōg xop hām yūmmūg,
ha kuyānām te hāpkoxtap tu
māp-tup,
nūy nōm puknōg xop kuxa
hittupmā'.” Ūkux.
Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te hām'āpak
max'ax 'āktux hāmāxap, hu:

—Āpu, yāyhāhup, tu 'ōg
hāpxopmā'ax kummuk kux!
Yā hōnhā Topa te yāy yōg
tikmū'ūn xat. 'Āpu 'īpkox pi'!
Kaxīy.

Yeyox te tik te 4 xānāhā'

¹⁸ 'Āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te
hāpkumep, tu kōnāg xexka
Ganinet yōg hāpkux tu'
hāpkumep, 'īhā tik taknōy 2
pēnāhā', ha mām xuk, tu'
xuxet'ax Xīmām, yā' xuxet'ax
nōy te: Pet, xi' taknōy 'āxet'ax
'Ānene', tu mō tut panip yōn,
tu mām xuk pax, ¹⁹ ha Yeyox
te:

—Āpu, 'ūkpe mōg 'ūg
'āyūmmūgā', xayīy tikmū'ūn
tuk ha nūnnā'. Kaxīy.

²⁰ Yīy tut panip nīm, nūy
Yeyox mūtik hāpkumep.

21 Ha' mōg 'lhā tik taknōy 2 nōy pēnāhā', ha' xuxet'ax Tiak, xi' taknōy 'āxet'ax Yoām, yā Yemeneo kutok, tu yāy tak yōg mīpkox kopa' mām, nūy tut panip mīy. Ha Yeyox te' xapit, puyīy nū mūtik hāpkumep, 22 ha hāpxip 'ohnāg 'lhā' mōg, tu yāy tak nīm, xix mīpkox nīm, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox pe' mōg.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā xix hittupmāhā'

23 Ha Yeyox te hāpkumep punethok, tu ta Ganinet yōg hāpxexka xohix hā hāpkumep, tu Topa pet xohix kopa hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut xop hittupmāhā', 24 ha hāpxexka Xit yōg tikmū'ūn xohix te' xupak, hu' pakut xop tat Yeyox hah, yā hāmpakut xohix te tikmū'ūn pakutnāhā', xix yāmīy kum-muk te' pakutnāhā', ha nōm tikmū'ūn te yāy pu xu'ux xop tat, xix hāpkumep hok xop tat, ha Yeyox te' xohix hittupmāhā'. 25 Ha tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, yā Ganinet yōg tikmū'ūn, xix kōmēn te 10 yōg tikmū'ūn, xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn, xix Yonex yōg, xix Yohnām xatapa' pip xop. Yā' xohix te Yeyox pe' mōg.

5

Yeyox te hām'āktux yīktix yīmū'

1 Jesus te tikmū'ūn xohix pēnāhā', tu yīktix tu' mōg,

tu mōktu pepi' xip, tu' yūm. Ha yāy yōg tik xop te' yīka' mām, 2 ha hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

3 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn kuxa kopa' hok xop.

Yā Topa te nōm tikmū'ūn xat xe'e', hu' kuxa hittupmāhā'.

4 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn pota punethok xop.

Yā Topa te' kuxa hittupmāp-tup.

5 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te yāy kutōgnāg pe'paxex.

Yā Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg, yīy pexkox yōg hāpxop pop putup.

6 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn yīpkox pip xop, nōm te' xak, nūy Topa pu' yīpkox pi', tu hāmyok mīy putup xūy.

Yā Topa te' kuxa māmāhā'.

7 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te' nōy kuxa ka'.

Yā Topa te nōm tikmū'ūn kuxa ka'.

8 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn kuxa tup xop.

Yā nōm te Topa pēnāp-tup.

9 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te yāy kix kuxyāhā'.

Yā 'ōm te Topa hāk-tok xe'e'.

10 —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn xūy, nōm tikmū'ūn xūy nūy hāpxopmā max.

Yā Topa te' xexkānāp-tup 'lhā' hep xop xohix xat.

11 —'Ākuxa hittup'ax 'lhā' gāyxop te 'āxūygāhā', xix 'āmānōg, xix 'ākte'ex kum-muk, xix 'ākupe, 'ūkpe 'āmōg

hah. ¹² Ākuxa hittup'ax, yā Topa te xa popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix. Yā hōmā tik gāy xop te Topa yōg tik hittap xop xūyghāhā', tu' pupi hām'āktux xop xūyghāhā kamah, 'āmūn putuk.

Yeyox te 'āmot xuxpex 'āktux xix kuyānām

¹³ —Āmot xuxpex te' xit'ax xuxpexgāhā', ha xogyīn kutnat, puyīy tuk-tox hok. Ha kaxīy 'āxop te Topa hā' puknōg xop pu hāmmaxnāhā'. Pax pu 'āmot ku'uk kummuk hāk-tox, puxix tikmū'ūn xep-tup nōg, nūy hāptopa putyōn, ha' xohix te' tonnok.

¹⁴—Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa pupi hām'āktux, tu' kuxa hittupmāhā'. Tikmū'ūn xohix te kōmēn pēnāhā', yā kōmēn te yīktix yīmū' pip. ¹⁵ Piyā kuyānām tat'ax paha', nūy nō manax kopa' yūm, tu mō'nīy? 'Ap yūm'ah, pāyā mīmpe yīmū' yūm, puyīy mīptut xohix tupmā', puyīy tikmū'ūn nō hāmpēnā max. ¹⁶ Ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, pu tu hittup, ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā max, pu tikmū'ūn pēnā', nūy 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Yā 'āmax xe'ēgnāg"! Kaxīy.

Tu Topa yōg xat'ax 'āktux

¹⁷ —Ūpe'āpaxeh hok, hu: "Yeyox nūn, nūy Mōyyex yōg xat'ax nōa'." Kaxīy. Āmhok. 'Aknūn'ah 'ūg tik hittap xop yōg hām'āktux nōa', nōm hittap xop te Topa pupi hām'āktux, 'ap

nōāp-tup'ah, pak nūn nūy hām'āktux yūmmūgā max. ¹⁸ Ūxaxok hok. Yā' xat'ax xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Yā Topa yōg tikmū'ūn te' xuktux putup mō'kuma' mōg. Yā kax'āmi'ax kutōgnāg xut 'ohnāg, 'ihā pexkox xip, 'ihā' xip hahām. 'Ūnōg 'ohnāg. ¹⁹ Yīy tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg xat'ax pu', xi' nōy yūmmūgā'ax, pu' yīpkox hok, puxix 'ōm kutōgnāg. Yā Topa te nōm kutōgnāg 'āktux putup 'ihā yāy yōg tikmū'ūn xat. 'A xexkānāp-tup'ah. Pa tikmū'ūn yīpkox pip, tu' nōy yūmmūgā'ax, pu yīpkox pi', puxix Topa xexka 'āktux putup, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁰ Yīy hāpxopmā max Topa pu', tu 'āyīpkox pip pax Topa pu', puyīy Topa 'āxop pu pexkox xōn, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn xat, nūy: Mōnāy! Kaxīy. Pa hāmyūmmūg xop yīpkox 'ohnāg xop, xix Paniye xop te' mōxakux 'ohnāg.

Tu tep-tup nōg 'āktux

²¹ —Tik hittap te mōnāyxop pu hām'āktux, tu' xat, hu: "Ūp-tex hok. Tikmū'ūn te' nōy putex, puxi' mōgā tik pa te hāmyūmmūg keppah, puyī' yōg hāpkummuk mīy'ax kopit." Kaxīy. ²² Pa 'āte 'āxat, hu: Tikmū'ūn te' nōy hā' gāy, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy pu hām'āktux, hu: "Ākummuk," kaxīy, puxix tik xexka xop hāpkummuk mīy'ax kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy putup nōg, hu nōm

pu hupmāhā, hu: “Āp-tox kummuk!” kaxīy, puxix nōm mōgā Hāmgāyāgnāg Pet hah. ²³ 'Āmōg Topa pet hah, nūy Topa pu hāpxop mō'hap, nūy tu' haxyā', tu hāmpē'paxex, hu: “Hamūn, 'ūgnōy gāy, tute 'ā tu' gāy,” kaxīy. ²⁴ 'Āpu, 'ōg hāpxop mō'hap'ax nīm, nūy mōg mō'ka'ok 'ānōy hah, pu 'ānōy mūtik yāyhā 'āxape 'ūxeheh, hak-nāy tu 'ōg hāpxop mō'hap Topa pu'.

²⁵ —Tikmū'ūn te xa tu' gāy, xix 'ākupex, tu 'āmōgā'ax tik pa te hāmyūmmūg hah, 'āpu nū mūtik yāyhā 'āxape, ka 'āmōgā tik pa te hāmyūmmūg hah, ha' xat pu 'āmūy, nūy kanet kopa mō'ātat. ²⁶ Pax xa kanet kopa 'āxip, hu ta 'āxupa hok, tu mōktu tayūmak xexka hā pago, xayīy 'āpep.

Ūnōy hā' xupxet 'āktux

²⁷ —'Āxop te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha: “'Ānōy hā xupxet hok!” Kaxīy. ²⁸ Pa 'āte 'āxat, hu: 'Ūn 'āpa hā pēnā hok, nūy 'ūn putup hok. Tikmū'ūn te 'ūn pēnāhā' puxi' kuxa kopa' xonnix. ²⁹ Pax xa 'āpa xe'e xa hāpxopmā kummugā', 'āpu 'āpa xut, nūy putyōn. Yā' max 'āpap-xet, ha ta' kummuk, xa Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg. ³⁰ Pax xa 'āyīm xe'e xa hāpxopmā kummugā', 'āpu 'āyīm xax mīkax hā, nūy putyōn. Yā' max 'āyīm puxet, ha ta' kummuk xa Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg.

Tik te yāy xetut nīm 'āktux

³¹ —Tikmū'ūn te 'āxat kamah, hu: “Tik te' xetut nīm

putup, puxix tappet mīy, pu tu' nīm.” Kaxīy. ³² Pa 'āte 'āxat xe'e': 'Āxetut nīm hok. Pēyā' xetut te tik nōy mūtik xonnix, 'ūtux hok pu nīm, pāyā' xetut te tik nōy mūtik xonnix hok, 'ūtux hok pu nīm hok, ka tik nōy mūy, nūy nū mūtik tu' xonnix. Yā tik te' nōy xetut mūg, tu nōm hā' xupxet, yā hāpkummuk mīy.

Tute hām'āktux xex'ax 'āktux

³³ —Mōnāyxop hittap te Topa yōg hām'āktux 'āpak, hu 'āxat, hu: “Xate Topa pu hām'āktux xex, 'āpu' xaxok hok, nūy mīy.” Kaxīy. ³⁴ Pa 'āte: Topa 'āxet'ax 'āktux hok 'ihā hām'āktux xex, xix pexkox 'āktux hok. Pexkox yā Topa xip'ax xe'ēgnāg hah, ³⁵ xix hām xexka 'āktux hok, 'ihā hām'āktux xex. Yā hām xexka xohix Topa yōg, yā' yōg hāptonnok'ax. Ha Yenoyanēn 'āktux hok. Yā Topa te' xat xe'ēgnāg, yā' yōg kōmēn xe'e', ³⁶ xix 'āxe 'āktux hok, 'ihā hām'āktux xex. Pi'yā' yāy xe yāyhā yām-nok, xip-nīy? 'Ap yāyhā yā yūmmūg'ah, yīy 'āxe 'āktux hok, 'ihā hām'āktux xex. ³⁷ Hu hām'āktux kutōgnāg, hu: “'Āmhok,” kaxīy, xix: “Hamūn,” kaxīy. Puxi'. Yā Hāmgāyāgnāg mūn te tikmū'ūn yūmmūgāhā, pu hām'āktux tox. Hām'āktux tox hok!

Ūnōy pu hāpkummuk hā' yānān 'āktux

³⁸ —Tikmū'ūn te: “Yā' max tikmū'ūn kummuk pu hāpkummugā 'ūyānān tu', nūy tu pago.” Kaxīy. ³⁹ Pa

'āte: Tikmũ'ũn kummuk pu hāpkummugā hok, nũy tu pago hok, pa tik te 'āpayĩn kix, 'āpu' tux hok pu 'āpayĩn nāg nōy kix kamah. ⁴⁰ Tikmũ'ũn te 'ōg topixxax xut, 'āpu 'ōg kayak tu' hōm kamah, ha tu paxmōg. ⁴¹ Xonat puknōg te 'āxat, xayĩy 'ũyōg hāpxop putux tat, 'āpu' tat. Ha 'āxat pu kinōm puxet hā' tat, 'āpu kinōm 2 hā' tat. ⁴² Tikmũ'ũn te hāpxop 'ũm xak, nũy ta putpu xa' hōm, 'āpu tu' hōm. Tikmũ'ũn te' hok xak hāpxop 'ũm, 'āpu tu' hok hōm.

Āhā' puknōg xop putup pax

⁴³ —Tikmũ'ũn te: “Āxapep-tup pax, pa' puknōg xi' gāy xop putup hok.” Kaxĩy. ⁴⁴ Pa 'āte': Gāy xop putup pax, xi' puknōg xop, xix Topa tu' xax, pu nōm hā hāmaxnā', ⁴⁵ xa 'āxop yāyhā Topa hā 'āk-tok xop xe'e'. Yā Topa te māyōn xat, pu' hep xop xohix pu hām pukgā', yā hāpxopmā kummuk xop pu' mĩy, xix hāpxopmā max xop pu' mĩy kamah. Tute tex nũ'kutnāhā' hep xop xohix pu. Yā tikmũ'ũn te hāmyok mĩy xop pu nũ'kutnāhā', xix tikmũ'ũn te hāpkohē' mĩy xop pu tex nũ'kutnāhā kamah. ⁴⁶ 'Āxop te 'āxapep-tup xix tikmũ'ũn gāy xop putup nōg, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop 'ũm hōm hok. Yā tik kummuk xop te gohet pupi tayũmak pop, tute yāy xape xop mũn putup pax, xi' puknōg xop putup nōg. ⁴⁷ 'Āxop te 'āxape xop mūtik hām'āktux puxehnāg, ha ta'

puknōg xop te yāy xape mūtik hām'āktux kamah, nōm xop te Topa hā' puknōg xop.

⁴⁸ —'Āpu hāpxopmā max xe'ēgnāg, nũy 'Ātak Topa putuk, ha pexkox kopa' xip, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

6

Ānōy pu hāmaxnāhā'

¹ —'Ōg pa 'āti! Hāpxopmā max hok, nũy mō'āmā hok, puyĩy tikmũ'ũn pēnā'. Āmhok. Pa Topa pu hāpxopmā max xe'e, puyĩy Topa pēnā'. Pāyā xate' mĩy puyĩy tikmũ'ũn pēnā', puxix Topa yũmũg Tak xa pexkox yōg hāpxop 'ũm hōm putup hok.

² —Xate tikmũ'ũn hok xop pu hāpxop hok hōm, 'āpu 'ĩy hok. Yā mō'āmā'ax xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu yāy yōg hāpxopmā max'ax 'āktux, tu Topa pet kopa hām'āktux, xix kōmēn kopa hām'āktux, pu tikmũ'ũn hāpxopmā'ax yũmmũg, tu: “Yā tik max, 'ōhōm!” Kaxĩy. Yā Topa tep-tup nōg, tu: “Puxi'.” Kaxĩy. Tu pexkox yōg hāpxop 'ap hōm putup'ah, mō'āmā pax xop pu' hōm putup'ah. ³ Xate tikmũ'ũn hok hā nō teheh, 'āpu hām'āktux hok, pu tikmũ'ũn 'ũm yũmmũg hok, pu 'āxape xe'e yũmmũg hok. ⁴ Tikmũ'ũn 'ũm pu' xuktux hok, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop hōm. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

Tute Topa pu hām'āktux 'āktux

5 —Tikmū'ūn te mō'āmā, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Topa pu hām'āktux hitop, tu kōmēn yōg putat hā' xuktux, xix Topa pet kopa' xuktux, pu tikmū'ūn pēnā', nūy tu: “Ūmax nō'ōm! Yā Topa pu hām'āktux pax!” Kaxīy. Pāyā yā' koit. 6 Pa 'āpet ha mōg, nūy mōhāmyīnnīn, nūy 'āp-xehnāg hā 'ōg 'Ātak Topa pu hām'āktux, 'ihā xate nōm pēnā 'ohnāg, ha' xupak, tu xa' hōm pekkox yōg hāpxop. Yā Topa 'ōg 'Ātak te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

7 —Topa pu 'āp-xehnāg hā hām'āktux, tu hām'āktux 'āhīynāg hok, 'ūpuknōg xop putuk. Nōm te Topa pu hām'āktux tox, tu hām'āktux 'āhīynāg, puyīy Topa' xupax. 8 Kaxīy mīy hok! Topa yā 'ōg 'Ātak, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu xatep-tup yūmmūg tap. 9 Yīy Topa pu hām'āktux kaxīy, hu:

“Yūmūg 'Ātak, nōm te pekkox tu' xip, pūyā' xohix kuxa' yēy 'ākeppah, tu 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

10 Pūyā tikmū'ūn xohix 'ōg xat'ax pu' yīpkox pī' nūhū hāhām tu'.

Yā pekkox yōg xop xohix yīpkox pīp nōmhā.

11 'Āmnīy xohix 'ihāk mū'ā hāpxop 'ūm nū'kutnā', 'ūyī' mā',

12 hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

Tikmū'ūn tek mūg kummugāhā', hak mū'āte

nōm mīy'ax xaxogāhā kamah, ha' kux.

13 'Ūtux hok puk mūg kopit hok, 'ūgmū'ā hāpxopmā kummuk hok, pak mūg ka'ōgā', 'ūyīy hāpxopmā max.

Yā 'āxexka xe'ēgnāg, hu tikmū'ūn xohix xat, xix hāpxop xohix xat, ha' xat kuxyā 'ohnāg, 'āka'ok xe'ēgnāg hah, xix 'āmax xe'ēgnāg kamah. Hamūn.”

14 —'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', puxix 'Ātak Topa 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 15 pa 'ānōy yōg mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg mīy'ax xaxogā 'ohnāg.

'Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux

16 —'Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux, hu ta 'āpa hittup. Tikmū'ūn te mō'āmā', yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu' xit hok 'ihā pa kummuk, puyīy tikmū'ūn pa kummuk pēnā', tu' xit hok yūmmūg, pa Topa te nōm xop pu pekkox yōg hāpxop hōm 'ohnāg. 17 'Āxit hok, nūy Topa pu hām'āktux, 'āpu 'āpayīn pīx, xix 'āxe yoa', 18 puyīy tikmū'ūn 'āxit hok yūmmūg hok. Yā 'Ātak Topa puxehnāg te' yūmmūg, ha tikmū'ūn te Topa pēnā hok, ha hāpxopmā'ax xohix pēnāhā', tu xa pekkox yōg hāpxop hōm putup.

Pekcox yōg hāpxop 'āktux

19 —Hāpxop xohix pop hok, xix tayūmak xexka pop hok, nūy yāy tu nū'xok, tu mōktu

'ōg tayūmak xohix nūnte hām xexka tu'. Yā' kut te' māhā', hak-nox, ha' nōg, ha tik kummuk te' nōy yōg hāpxop hā' xupxet, xix 'ōg tayūmak hā' xupxet'ax, yīy pop hok, ²⁰ pa pexkox yōg hāpxop pop, tik 'ūm te nōm hāpxop hā' xupxet hok, xik-nox 'ohnāg. ²¹ Tikmū'ūn kuxa te yāy yōg hāpxop xak, yīy pexkox yōg hāpxop xax, puyīy 'ākuxa hittupmā'.

Kuyānām 'āktux

²² —Kuyānām te tikmū'ūn pa putuk, tu hāptupmāhā', ha tikmū'ūn te hāmpēnā max. 'Ūpa max, puxix nōmhā hāmpēnā max kamah. ²³ 'Ūpa kummuk, puxix hāmpēnā kummuk. Pax xa 'āpa hok, puxix hāmpēnā 'ohnāg. Yā 'āmniy koxtap pax!

Tute 'ūptexop xexka 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te' xuxyā 2 pu hām hok. Yā' xuxyāp-xet putup nōg, tu ta' nōy putup pax. Kaxīy tikmū'ūn te Topa pu hām hok 'ihā tayūmak xak pax.

²⁵ —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: Xutigā hok, nūy tu: "Ātep-tep mā'ax?" Kaxīy. Xix: "Ātep-tep mūn xo'op'ax?" Kaxīy. Xix: "Pi'a 'āte mō'tat'ax?" Kaxīy. Yūmmūg. Tikmū'ūn yīn max hāmāxap, hak-nāy tu hāpxop xit'ax xix topixxax. ²⁶ Putuxnāg pēnā', ha' topaha'. 'Ap hāpxop xap xok'ah, xix hāpxop ta nūnnā 'ohnāg, tu' pet kopa' xex 'ohnāg, pa 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu pēnānā'

xip, puyīy putuxnāg xit. Pi'yā Topa tep-tup? Yā Topa te tikmū'ūn putup xexkah, tu putuxnāg xop putup kutōgnāg. ²⁷ Pax pu tikmū'ūn 'ūm yāykuxop xexkah, puxi' xutigā'ax hā' hi tox 'ohnāg.

²⁸ —Teptu hāmpē'āpaxex, hu: "Tep tek mō'tat'ax?" Kaxīy. Pēnā mīnnut. 'Ūtuk max, tu' hām 'ohnāg, tu topixxax xap 'ohnāg yāy pu', ²⁹ pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop hittap Xanomām yā' xexkah, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix xat, tup-texop xexkah, tu topixxax max mō'tat, pa Xanomām xax 'ānuk max, ha mīnnut xax 'ānuk māynāg. ³⁰ Yā Topa te mīnnut xop xax mīy, xix mīxux xop xax, ha hōnhā' xip, tu hāptup 'ihā' tap, ha kuxap hā mō'xut, ha' nōg, yīy Topa te xa topixxax mō'tatnāhā kamah, pa 'ākuxa mām pu'uk Topa kopah. ³¹ Yīy yāy xutigā hok, nūy 'āxit'ax xax hok, nūy xo'op'ax xax hok, nūy topixxax xax hok. 'Āmhok. Kaxīy hok. ³² 'Ūpuknōg xop te Topa yūmmūg 'ohnāg, hu' yāykuxop punethok, pa Topa yā 'āxop hā 'Ātak, tu pexkox tu' xip, tu 'āpēnānā' xip, nūy xa hāpxop xohix mō'pok, ³³ yīy Topa xax hāmāxap, tu nōm pu 'āyīpkox pi', nūy nō xat'ax mīy, ha xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ³⁴ Yīy xutigā hok 'ihā hāptup pe'āpaxex. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha xate hāpxop xak putup punethok, nūy yāykuxop. Pa hōnhā yā yāykuxop punethok. Yā' puxi'.

7

Ūnōy yōg hāpxopmā'ax
'āktux kummuk

¹ Tikmū'ūn nōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō kummuk 'āktux hok, ka Topa 'ōg hāpxopmā'ax kopit, nūy 'ākummuk 'āktux kamah. ² Āxop te 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, ha kaxīy Topa te 'ākopit putup; 'ōg panat hā 'ānōy pu hāpxop xap hāmenex, puxix nōm panat hā xa hāmenex hāpxop xap kamah 'ūyānān tu'. 'Ānōy puk-tōgnāg hōm, puxix xa' hōm 'āk-tōgnāg kamah. 'Ānōy pu punethok hōm, puxix xa' hōm punethok 'ūyānān tu'. ³ Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk pēnāhā'. Teptu xate pēnā hok yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk? ⁴ Xate 'ānōy pu hām'āktux, hu: "Nāy, tux hok 'ū xa hāmyūmmūgā'," kaxīy, 'ihā 'āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁵ Āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā mō'āmā'. Yāy yōg hāpxopmā kummuk kux hāmāxap, xayīy kunāy tu 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'.

⁶ —Topa yōg hāpxop max hōm hok kokex putuk xop pu', ka gāy ha 'āp-top. 'Ōg kupxat xap max hōm hok xapup putuk xop pu', ka' gāy ha nōm tonnok. Kaxīy Topa yōg hām'āktux 'āktux hok hāmgāy xop pu', ka 'āp-tex 'ūgāy tu'.

Topa mūn max

⁷ —Topa tu' xax, puxix xa' hōm. 'Ūxax, hu ta' xipi',

hāptopa 'āxip, tu' xānā', puxix xa' xōn. ⁸ Tikmū'ūn te ta tu' kax, puxi' pop, ha tikmū'ūn te' xak, puxi' xipi', ha Topa te hāpxōn putup 'ihā tikmū'ūn te hāptopa xānāhā', hu: "Hāpxōn!" Kaxīy. ⁹ Āk-tok te pām xak. 'Ok hōm putup mīkaxxap, nūy tu yānān? 'Āmhok! ¹⁰ Āk-tok te mām xak. 'Ok hōm putup kāyā gāy, nūy tu yānān? 'Āmhok. 'Ap yānān putup'ah. ¹¹ Tikmū'ūn kuxa kummuk, tu hāpxopmā kummuk, pak-tok putup pax, tu tu hāpxop max hōm, ha 'Ātak Topa kuxa max xe'ēgnāg, tu pexkox tu' xip, tu' yāy kutok xop pu hāpxop max xe'e popmāhā', 'ihāk-tok xop te ta tu' kax, pu' popmā'.

¹² —Xatep-tup tikmū'ūn xa hāmmaxnā', yīy nōm pu hāpxopmā max hāmāxap. Yā Mōyyex te' xat, xix tik xop hittap te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'.

Tute putat 2 'āktux

¹³⁻¹⁴ —Hāmpak'ax yīkox kutōgnāg hā mōy mōnāy. Ha ta' xip hāmpak'ax yīkox xexkah, 'ūyōg putat te Topa yōg putat xakgāhā', ha tikmū'ūn punethok te putat xexka hā' mōg, yīy mōnāy hok, pak-tōgnāg nōm hāmpak'ax yīkox hā mōnāy, nūy Topa yōg putat xe'e hā mōg, xayīy 'āhi xe'ēgnāg mōkuma mōg.

Tute tik xop te mō'āmā'ax
'āktux

¹⁵ —'Ōg pa 'āti! Yā tik xop te mō'āmā', tu Topa pupi

hām'āktux xop putuk, pāyā hamūn'ah. Yā' koit. 'Ūpa te kahnēn pa putuk, pāyā' kuxa kopa kokex gāynām putuk. ¹⁶ Tu hām'āktux max, pa hāpxopmā kummuk. Xate tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūg. Mīm kup te xāpxox taha', pāyā 'a xupxak ta'ah, xix gōyap ta'ah. ¹⁷⁻¹⁸ Kaxīy mīm kup max xohix te mīnta max taha', 'ap kummuk 'ūm ta'ah, ha mīm kup kummuk te mīnta kummuk taha', 'ap max mūn ta'ah, ¹⁹ ha tikmū'ūn te' kup kummuk xak, pu hām tu nāy, pu kuxap hā mō'xut, ha' nū' nī' nūy nōg. ²⁰ Ha kaxīy 'āxop te tik te mō'āmā'ax pēnāhā', tu' yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg.

Tikmū'ūn te Yeyox pu' yīpkox pīp

²¹ —Tikmū'ūn tek xānāhā', hu 'ātu: “Yāyā', Yāyā',” kaxīy, pa 'ūyāg yīpkox 'ohnāg, ha yōgnū 'Ātak Topah, tu pexkox tu' xip, tu nōm yīpkox hok xop xat putup 'ohnāg. Pa tikmū'ūn yāg yīpkox pi', puxix Topa nōm xat. ²² Yā' yōg hāptup xe'e mō'nā'ax, 'īhā tikmū'ūn punethok te: “Yāyā', Yāyā', 'ūgmū'āte 'āxuxet'ax 'āktux nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kuxa kopah, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te' mīy hok,” kaxīy, ²³ kopxix hām'āktux putup, nūy tu nōy yānān, hu: “Āte 'āyūmmūg 'ohnāg. Mōy,

mōg, nūy 'āpep, 'āte 'āp-tup'ah, 'āxop te hāpxopmā kummuk punethok hah.” Kaxīy.

Tute mīptut mīy'ax 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pi', puxix ta tu hāmyūmmūg, yā tik pet max putuk, ha mīkaxxap xexka yīmū' yā' pet, ²⁵ ha tex gāy mō'yūm, tu' xupep, tu yā kōnāg xet, ha 'āmuuh gāy te mō'kouk xexkah, pa mīptut yūm ka'ok mīkaxxap xexka hā.

²⁶ —Ha tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tik pet kummuk putuk, ha 'āmot yīmū' yā' pet. ²⁷ Ha tex gāy ka'ok, ha mīptut te 'āmot tu mō'yūm, tu' pu'uk, tu yāy koxyōy, tu nū'nānām. Ta tu' kux.

Yeyox te hām'āktux ka'ok

²⁸ Tu hām'āktux kux, ha tikmū'ūn kuxānōg, Yā hām'āktux ka'ok hā Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. ²⁹ Tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux pu'uk, pāyā Yeyox mūn te hām'āktux ka'ok, 'ūxat tu'.

8

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

¹ Yeyox te yīktix tu' yīxohoh, 'īhā tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, ² ha tik pakut nūn, tu' xax kunut, tu Yeyox keppa' kopaxux hā' nāhā', tu tu nū' xup, tu:

—Yāyā', 'ok xatek putup 'ūg hittupmā'? Kaxīy.

³ Ha Yeyox mō'yīm kutit, tu tik 'āpit, tu:

—Hamūn. 'Āte 'āp-tup. 'Āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik xax max xupep, ⁴ ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn pu 'āktux hok, pa 'āmānex ha mōg hāmāxap, pu 'āxax pēnā', nūy 'āhittup yūmmūg, hak-nāy tu Topa pu hāpxop mō'hap, pu tu hax. Yā hōmā mōnāyxop Mōyyex te hāpxop mō'hap xat, pu tikmū'ūn pu yāy hittup'ax yūmmūgā'. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat hit-tupmāhā'

⁵ Tu ta' mōg, Yeyox mōg kōmēn Kapānān ha', tu' mōg tu mōktu' xupep, pa' xip tik te Hōm yōg gohet puknōg pu' hām, tu Yeyox ha' nūn, tu ta tu' xak, pu' yōg kāmānat hit-tupmā', ⁶ hu:

—Notot, yōgnū kāmānat tek pet tu' xip, tu pakut xexkah, tu hāpkumep hok. Yā' xūy xexkah. Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmōg, nūy nō' hit-tupmā'. Kaxīy.

⁸ Ha gohet yōg tik te:

—'Āmhok! 'Āmōg hok! Nāy. 'Āxexkah, hakmūn kutōgnāg, yīk pet ha mōg hok. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, pu kāmānat nīm, ha' hittupmāp-tup. ⁹ 'Ūgmūn yīpkox xip yōgnū xexka xop pu', tu xonat xop xat 'ūyānān tu', hakmūn pu yīpkox pip. 'Āte xonat puxet xat, hu: “Mōg,” kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy xat, hu: “Mā',” kaxīy, ha' nūn. Ha' nōy xat,

hu: “Mōy mīy!” kaxīy, ha' mīy. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu' kuxa hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Nūhū tik kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. ¹¹ 'Ūxaxok hok! Hāmpuknōg xop nūn putup, tu hām xexka xohix tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mā Yoneo xop mūtik, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap 'Iyak mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap Yako mūtik xit putup, ¹² ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'pok putup hāptopa', tu' papuk putup, hāpkoxtap kopa' pip putup, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah. Tu' xūy xexkap-tup, hu potaha hāptopa' pip tu'. Kaxīy.

¹³ Tu gohet yōg tik pu hām'āktux, hu:

—'Āpet ha mōg. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, yīy Topa te 'ōg kāmānat hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā kāmānat hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu Pet xetut mūg tut ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', pa' xetut mūg tut pip, 'ūpakut tu', tu' xax pukpex, ¹⁵ ha Yeyox te 'ūn yīm 'āpit, ha' xuxi', ha' yok,

tuk-nīhā' xip, tu hāpxop xit'ax puk, ha nō' xit.

¹⁶ Ha 'āmāxak 'īhā tikmū'ūn te' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, puyīy yāmīy kummuk mōy, puyīy hittupmā', tu' xat, tu' yīy'ax hā yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā'. ¹⁷ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā, tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yōg yāy'kutnā'ax 'āktux, yā Yeyox 'āktux, tu: "Tik te yūmū yōg hāmpakut hā' tot, tu yūmūg xūy'ax hā' tot." Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te tikmū'ūn hittupmāhā nōmhā'.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep

¹⁸ Ta Yeyox te tikmū'ūn xohix xexka pēnāhā', hu' xat, pu yāy tik xop mōg, ha kōnāg xexka xak. ¹⁹ Ha tik te hāmyūmmūg nūn, tu:

—Notot, 'āte 'āmūtik hāpkumep putup. Yā hām 'ūm hā 'āmōg'ax, kamak mōg'ax 'āpehe'. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—Kokexmax hex te hāpkox kopa' pet, ha putuxnāg te mīm yīpkak tu' pet, pak mūn Tikmū'ūn Kutok, 'ak pet 'ūm xip'ah, nūy 'ūkpihi'. Kaxīy.

²¹ Ha ta tik nōy te Yeyox mūtik hāpkumep, tu:

—Yāyā', tux hok 'ūktak nō hāpkot hāmāxap. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—'Ūgmūtik hāpkumep. Pūyā' xakix xop 'ūxakix nōy xop nō 'āpkot. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh gāy 'āxi'

²³ Tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg xexka yīmū' mōg, ha yāy yōg tik xop te nū mūtik mōg. ²⁴ Hāpxip 'ohnāg 'īhā kōnāg gāy, ha 'āmuuk gāy kamah, tu mīpkox mō'yōn, ha yāy mahamnām kōnāg yīmū', ha kōnāg te mīpkox hā mō'yūm, pa Yeyox mō'yōn. ²⁵ Ha tik xop te Yeyox yīkagnāg hā' mōg, tu tuhuk, ha yāy koxak, ha:

—Yāyā'! Mō'ōn hok, ka yūmūg xakix! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Teptu yā 'ākuxānōg? 'Ākuxa mām pu'ūgnāg 'ūgkopah! Kaxīy.

Tu' yok, tu 'āmuuh gāy tu' xat, xix kōnāg gāy tu' xat, pu tu xuxi', ha' xuxi'. ²⁷ Ha tik xop te' pēnā ka'ok, 'ūkuxānōg tu', tu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Yā 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, hu' xuxi'! Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk mōy

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpxexka Ganat tu' mōg, tu' mōg Ganinet yōg kōnāg xexka xatapa', tu mōktu' xupep, pa tik 2 nūn, ha yāmīy kummuk tek-te'ex kummuk, yīy xukpot tu' tihi'. Ha yāmīy te' gāyāhā', yīy tikmū'ūn xohix te' yīpkutuk, tu xukpot yōg putat nōā'yēn, hu yīmmap hā' mōg. ²⁹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik yīy ka'ok, tu:

—Xate tep mūn putup? 'Āmūn yā Topak-tok. 'Ok nūn, nūy 'ūgmūg kummugā hāmāxap? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' pip xapup, tu mīxux māhā', ³¹ ha yāmīy te:

—Pēyā xatekmūg mōy, 'āpu' xat 'ū xapup kopak mūg mōxakux. Kaxīy.

³² Ha:

—Mōg, nūy mōxakux. Kaxīy.

Ha' mōg, tu xapup xop hā' mōxakux, ha yīktix yīmū' pip, tu yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg hā' mōxakux, tu' xakix kōnāg xexka kopah.

³³ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu nū'paha', tu kōmēn ha' mōg, tu mōktu mōxaha' kōmēn tu', tu hām'āktux, tu yāmīy kummuk 'āktux, xix tik 2 'āktux, yāmīy te nōm gāyāhā'. ³⁴ Ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix, tu Yeyox ha' nūn, tu' pēnāhā', 'ihā tu' xak, pu nōm hāpxexka nīm, nūy mōg, ha' mōg.

9

Yeyox te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

¹ Ha ta mō'nāhā Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu' mōg, tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep. ² Ha ta tikmū'ūn te tik nūnnāhā', ha hāpkumep hok, yīy tikmū'ūn te tutpe hā mō'tat. Ha Yeyox te' pēnāhā', tu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok pēnāhā', tu tik te hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—Ūgnix 'āhittup. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā' pu tu kux. Kaxīy.

³ Ha tik xop te hāmyūmmūg 'ūm te:

—Nūhū tik te yāy 'āktux Topah! Yā' koit. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te tik xop yōg hāmpē'paxex yūmmūg, hu:

—Teptu 'āxop te hāpkummuk pe'āpaxex? ⁵ Piyā' ka'ok, pe hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax 'āktux, pe' yok nūy hāpkumep'ax 'āktux? ⁶ Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. Yā Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy hām xexka tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'. Kaxīy.

Tu' yōkānām, tu tik te hāpkumep hok xat, hu:

—Āyok, nūy 'āknīhāxip, tu tutpe pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy.

⁷ Ha' yok, tuknīhā' xip, tu yāy pet ha' mōg. ⁸ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu kuxānōg, tu Topa max 'āktux. Yā Topa te tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu' nōy hittupmāhā'!

Yeyox xix Māteo

⁹ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep, 'ihā tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet puknōg pu' hām, nūy nōm pupi tayūmak pop, tu' xuxet'ax Māteo, tu gohet yōg petnāg kopa' xip, nūy tayūmak pop, ha Yeyox te:

—Ūkpe mōg. Kaxīy.

Ha Māteo yok, tuknīhā' xip, tu ta' mōg Yeyox mūtik, ¹⁰ tu'yāy xip'ax ha' mōg, nūy tu' xit, ha Yeyox te nōm mūtik mōg, tu' xit, 'ihā Māteo xape xop nūn, xix tik te nōm mūtik tayūmak pop nūn, xix tikmū'ūn kummuk nūn, tu Yeyox mūtik xit, xix 'ūyōg tik xop mūtik xit, ¹¹ ha Paniye

xop te' pēnāhā', tu Yeyox yōg tik xop yīkopit, hu:

—Teptu 'ōgnū Notot xit tayūmak pop xop mūtik, xix tikmū'ūn kummuk mūtik xit? 'Ap max'ah. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup te notot xak 'ohnāg, pa 'ūpakut xop te' xak. ¹³ Mōg, nūy Topa yōg tappet mō'kupix, nūy hāmyūmmūg, ha: “A 'āteptup'ah xokxop mō'hap 'ūg hax. 'Āmhok. Pa 'āte tikmū'ūn te hāpxopmā maxp-tup.” Kaxīy. Yāk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xānā', 'ūyīy tu hupmā', ha 'āte' xānā' ohnāg tikmū'ūn te yāy max pe' paxex. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yoām yōg tik xop nūn, nōm tep-tox pix yōg tik xop nūn, tu Yeyox ha' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ūgmūg xit hok punethok, xix Paniye xop xit hok punethok. Teptu 'ōg tik xop xit hok'ah? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhān nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', tu 'āmuk xexka mīy, tu' xape xop xānāhā', puyīy nū mūtik tu hittup. 'Ok potaha 'ūxape xop 'īhā tik te yāyta'ax te nū mūtik xip? 'Ap pota'ah. Yā' hittup! Pa tik te yāyta'ax mōg, tu 'āmuk xexka kuxyāhā', ha nōmhā' xape xop hittup 'ohnāg. 'Ap xit putup'ah. 'Ūgmōg, puxik yōg tik xop xit hok kamah.

¹⁶ —Tikmū'ūn te topixxax kutut tu nō yāg xex, tu' xap, 'ap yāg tup xap'ah topixxax kutut tu', ka yāy pot. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat, ha' yōg tik xop te yōgnū hāpxopmā'ax tup tat. ¹⁷ Ha tikmū'ūn te xupyāg hep mīy, tu' xokxax kutut kopa' xuk 'ohnāg, ka nō xax kutut tu yāy pot, ha' hep te hām tu nū'nāhā', ha' nōg. 'Āmhok. Pa xupyāg hep tup xuk xokxax tup kopah, nūy ti ka'ok. Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Kaxīy.

Yeyox te 'ūn xix kakxop hex hittupmāhā'

¹⁸ Yeyox te hām'āktux 'īhā Yoneo xop yōg tik te' xat'ax nūn, tu nūktu' kopaxux hā' nāhā', tu:

—Hōnhāk-tok hex xok. Mā', nūy 'ūkpet ha mōg, nūy tu tukūm yīmū yīm xeh, nūy putpu' hīnnā'. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox mōg, ha ta tik pe' mōg, ha tik xop te nū mūtik mōg kamah.

²⁰ Ha 'ūn nūn, tu hāmyāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, ha 'ūn yōg hāmpakut'ax hā' pakut, tu Yeyox xāmpa' xip, tu' xax kuxyā 'āpit, hu: ²¹ “'Āte' xax 'āpit putup mō'ka'ok, 'ūghittupmā'.” Kaxīy.

²² Ha yōkām, tu 'ūn pēnāhā', tu:

—'Ākuxānōg hok, Nixix! 'Āhittup, 'ākuxa yūm ka'ok tu'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā 'ūn hittup.

23 Ha ta' mōg Yeyox, Yoneo xop yōg tik te' xat'ax pe' mōg, tu mōktu mōxa tik pet tu', tu' mōxakux, tu nō hāpkot yōg kax 'āpak, ha tikmū'ūn xohix te mīptut kopa' pip, 24 ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āpep hāptopa'. 'A kaxxop 'ūm xok'ah, yā mō'yōn! Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te nō yīxix, 25 tu' mōg, 'ihā Yeyox te kaxxop hex pet ha mō'nāhā', tu' yīm mūg, ha' yok, tuknīha' xip, 26 ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, tu' xe' xuktux hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn pu'.

Yeyox te tik pa hok 2 pa nāhā'

27 Ha ta' mōg Yeyox, tu putat hā' mōg, pa tik pa hok 2 tihi', tu' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Āmūn yā mōnāyxop Namix mōkputox, yīk mūg kuxa ka'! Kaxīy.

28 Ha Yeyox te mīptut hā mō'nāhā', ha tik pa hok te' yīka' tihi', ha:

—'Ok 'ākuxa mām ka'ok 'ūgmūn kopah? 'Ok 'āhittupmā'ax 'āte'? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn! Kaxīy.

29 Yīy Yeyox te' pa 'āpit, tu:

—Hāmpēnā'! 'Ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. Yā' puxi'. Kaxīy.

30 Tu' pa maxnāhā', ha hāmpēnā max. Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn xop pu' xuktux hok! Kaxīy.

31 Pa ta ta' mōg, tu Yeyox 'āktux hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix pu'.

Yeyox te tik yīy hok yīgāhā'

32 Tu' mōg, 'ihā tikmū'ūn te tik yīy hok nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te tik kummugāhā', pu tu yīy hok, 33 ha Yeyox te yāmīy xut, tu tu' mō'kutnāhā', tu' xat pu mōg, 'ihā tik yīy, tu hām'āktux. Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu:

—Tep te 'ūm nūhū'? Yā hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnā hāmāxap. Hōmā 'ap pēnā'ah. Kaxīy.

34 Pa Paniye xop gāy, tu:

—Yā Hāmāyāgnāg mūn te Yeyox ka'ogāhā pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn kuxa ka'

35 Ha ta Yeyox te hāpkumep, tu kōmēn xohix ha' mōg, xix xip tu xexka xohix ha' mōg, tu hāmyūmmūgāhā Topa pet kopah, tu hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā', yā hāmpakut'ax xohix mōy, nūy nō tu hittupmā', 36 'ihā tikmū'ūn pēnāhā', tu' kuxa ka', 'ūp-xehnāg pip hah, tu kahnēn xop putuk, tik te nōm pēnā 'ohnāg putuk, 37 yīy yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yā hāpxop ta punethok, puyīy pet ha yīkūy, nūy kopa nū' xok, pa tikmū'ūn kutōgnāg pip nūy nō yīkūy.

38 'Āpu, hāpxa xuxyā tu' xax, pu tikmū'ūn xānā', puyīy hāpxop ta nūnnā'. Kaxīy. Ha kaxīy Yeyox te tikmū'ūn 'āktux. Yā punethok te Topa xak, pāyā 'a' xipi

yūmmūg'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu tik nū'pok, puyīy tikmū'ūn yūmmūgā max, nūy Topa ha mōgā'.

10

Yeyox yōg tik xop te 12

¹ Tu ta yāy yōg tik xop xānāhā', nūy mō'pok, tu yāy 'āxet'ax hōm pu yāmīy kummuk tu mōy, nūy tikmū'ūn pakut xohix hittupmā', ² ha tik xohix te 12 mō'pok, ha xuxet'ax te: Xīmām, yā' xuxet'ax nōy Pet, xi' taknōy 'Ānene', xix Tiak, xi' taknōy Yoām. Yā Yemeneo kutok 2, ³ xix Pinip, xix Matōmēo, xix Tōmē, xix Māteo, nōm te gohet pupi tayūmak pop, xix 'Appeo kutok 'āxet'ax Tiak kamah, xix Tanep, ⁴ xix nōm tik te Yoneo xop xexkanāp-tup, tu' xuxet'ax Xīmām kamah, xix Yot 'Ixkanot, nōm te mō'āmā', nūy gāyxop mōgā Yeyox hah.

Yeyox te tik te 12 mō'pok

⁵ Ha Yeyox te mō'pok, tu:

—Hāmpuknōg xop ha 'āmōg hok, xix Xāmānit yōg kōmēn ha 'āmōg hok, ⁶ 'āmhok. Pa 'Iyaet yōg tikmū'ūn xax, yā Yōneo xop, yā kahnēn te hāmyūmmūg hok putuk nō'ōm, tikmū'ūn te nōm xaxok hah. 'Ūxax, nūy 'ūm pipi', ⁷ nūy hām'āpak māx'ax 'āktux, hu: “Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy tu yīpkox pi'.” Kaxīy. ⁸ Tikmū'ūn hittupmā', xi' xax kunut xop pu' xax tapmā', xix hāmpakut xop xohix tupmā'. Tikmū'ūn xakix xop hīnnā putpu', xix yāmīy kummuk mōy

tikmū'ūn kopah, pu tu hittup. Topa te xa' hok hittupmāhā', yīy tayūmak pop hok 'ūyānān tu', 'īhā 'ānōy hittupmā'. Yā' hok hittupmā'. ⁹ Tayūmak xexka ta hok, ¹⁰ xix tut ta hok, nūy hāpxop xuk, xix topixxax punethok ta hok, xix pataxax, xi' kuptōy ta hok. 'Āmhok. Tikmū'ūn hām, puxix tu xit max, puxix tu' pip max kamah, yīy hāpxop punethok ta hok. Pūyā tikmū'ūn xa' popmā hāpxop xohix.

¹¹ —Kōmēn xix xip tu xexka ha mōxakux, 'āpu tikmū'ūn max xax, xayīy 'ūpet kopa 'āpi', 'āpihi nūy nox pi', 'īhā kōmēn kopa hām'āpak max'ax 'āktux, tu mōktu putpu 'āmōg. ¹² Tikmū'ūn pet ha mōxakux, 'āpu' xuxyā pu hām'āktux, hu: “Pūyā tikmū'ūn kuxa mām, nōm te 'āpet kopa' pip,” Kaxīy. ¹³ Tikmū'ūn te 'āxop pu: “Mōnāy, nūy pihī' nūnteh,” kaxīy, yīy ta' pi', ha nōm tikmū'ūn kuxa mām putup. Pa tikmū'ūn te: “Mōnāy hok, pa mōg!” kaxīy, hu ta nōm tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. ¹⁴ Pēyā kōmēn yōg tikmū'ūn 'āp-tup nōg, tu 'āxīnnā hok, 'āpu mōy, tu hāpkōnōn xit 'āpata tu', pu tikmū'ūn xohix pēnā', nūy yūmmūg. Yāp-tup nōg xop yīpkox 'ohnāg. ¹⁵ 'Ūxaxok hok: hāptup mō'nāp-tup 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, xix kōmēn Gōmōg yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pa tikmū'ūn yīpkox hok xop

kuxa ka 'ohnāg.

Tute hāpkummugā'ax 'āktux

16 —Ūg 'āpax: 'Āte mō'āpok tikmū'ūn gāy kopah. Pa mōxip, nūy hāmyūmmūg, pu 'ākix hok, nūy hāmgāy te kahnēn kix putuk hok. Kāyā gāy xop te hāmyūmmūg, xix kuxxuxtut gāy 'ohnāg. Xapi 'āxop gāy hok kamah, pāyā hāmyūmmūg, nūy hāpkummuk mīy hok. 17 'Ōg pa 'āti! Tikmū'ūn gāy te 'āmūg putup, nūy 'āhīy, nūy 'āmōgā tik pa te hāmyūmmūg keppah, tu xikot hā 'ākix putup Topa pet kopah. 18 Yā 'āxop mōg 'ūgmūtik, yīy tikmū'ūn te 'āmōgāp-tup gohenanok xop keppah, xix hāpxexka yōg tik te' xat'ax keppah, pu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yīy 'āxop te hām'āpak max 'āktux putup 'ūxat'ax xop pu', xi' puknōg xop pu'. 19 'Āmōgā', 'āpu 'āxutigā hok, hu: “Āte putep 'āktux'ax?” kaxīy, xix: “Āte hām'āktux 'ūm 'āktux'ax?” kaxīy. 'Āxutigā hok. Hāpxip 'ihā Topa te xa hām'āktux yūmmūgāp-tup, xa hām'āktux. 20 Yā yāy yōg hām'āktux xa yūmmūgāp-tup, xayīy hām'āktux, tu 'ōg 'Ātak Topa Koxuk pupi hām'āktux.

21 —Ha tikmū'ūn punethok te yāy xape mōgāp-tup pu gāyxop tu kix, ha' tak xop tek-tok xop mōgāp-tup pu' kix, hak-tok xop te' tak mūtik yāytukmīy putup, tu' kix putup, 22 yā tikmū'ūn xohix te 'āp-tup nōg putup, 'āmōg 'ūgmūtik hah, pa 'āpu nōā'

tot, ha mōktu' kux. Yā Topa te' gāyxop nōāp-tup, tu 'āmōy putup hāpkummuk mīy xop kopah, xa mōg. 23 Tikmū'ūn te xa hāpkummugā', 'āpu nūmān, nūy kōmēn nōy ha mōg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'A 'āxop te hām'āktux kux putup'ah 'Iyaet yōg kōmēn xohix kopa, 'ihāk nūn, 'a xate hāpxopmā kux putup'ah, 'ihāk nūn, 'ihā 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok nūn.

24 —Tik te hāmyūmmūgāhā', tu hāmyūmmūg max, pa tik nōy te hām'āpak, tu hāmyūmmūg kutōgnāg. Ha' xuxyā te' xat, hu' ka'ok, pa kāmānat yīpkox pip, hu' pu'uk. 25 Yā' max tik te hāmyūmmūgā'ax yōg hām'āktux 'āpak, tu mōktu hāmyūmmūg, nūy 'ūyōg yūmmūgā'ax putuk. Ha kāmānat max hām, nūy māynāg mīy, tu' xuxyā putuk. Pax pu' xuxyā yā Meyemo', puxix tu kummuk nām, ha' yōg kāmānat kummuk xexka kamah.

26 —Yīy tikmū'ūn yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xaptop, pa Topa te hāpxopmā xaptop'ax tu' mūg putup, puyī' xohi' pēnā'. 27 'Āte xa hām'āktux 'āmnīy 'ihā', nūy xe' xuktux hāptup 'ihā'. 'Āte 'āxop 'āp-xet pu hām'āktux, ha 'āxop te hām'āktux ka'ok putup, puyī' xohi' yūmmūg. 28 Tikmū'ūn yīpkutuk hok. Yā 'āyīn putex'ax, pa 'ākokux putex hok. 'Āpu Topa yīpkutuk. Tute 'āyīn nōā'ax xix 'ākokux, nūy kuxap hā mō'hap

Hāmgāyāgnāg Pet tu', ha 'āxūy xuxi 'ohnāg. ²⁹ Putuxnāg ta manat, yā tayūmak kutōgnāg hā hāmenax, pa Topa te nōm xop putup pax, tu' pēnā max, pu hām tu tu nā hok, ha' xaxok 'ohnāg, ³⁰ tu 'āxop mō'āyāy xe'ēgnāg, tu mō 'āxe kupix, nūy 'āxe xohix te xīy yūmmūg, 'āp-tup pax tu'. ³¹ Yā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy 'ākuxānōg hok!

Yeyox yūmmūg hok 'āktux

³² —Tikmū'ūn xohix te: “Ūgmūn yā Yeyox yōg,” kaxīy, puyīy tikmū'ūn xupax, kopxix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, nōm te pekkox tu' xip pu hām'āktux, hu: “Ōhōm yōgnū'.” Kaxīy. ³³ Pa tikmū'ūn te' nōy xop keppa hām'āktux, hu: “Ūgmūn 'ā Jesus yōg'ah,” kaxīy, kopxix 'Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, yā yōg 'Ātak te pekkox tu' xip pu hām'āktux, hu: “Ōhōm 'ap yōg'ah.” Kaxīy.

Tute yāyutkmīy 'āktux

³⁴ —'Ak nūn'ah, nūy 'ūhep xop xohix kuxa māmā'. 'Āmhok. Pak nūn, hām tuk nūn, pu tikmū'ūn yāyutkmīy, ³⁵ xik nūn puk-tok pit xop yāy tak xop mūtik yāyutkmīy, xik nūn puk-tok hex xop yāy tut xop mūtik yāyutkmīy, puk-tok xetut xop yāy yīpxox mūk tut mūtik yāyutkmīy. ³⁶ Yā tikmū'ūn te yāy xape hā' puknōg, 'ūgāy tu'.

³⁷ —Tikmū'ūn te' tak putup pax hāmāxap, pe' tut putup pax hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu

hāpkumep hok. Ha tikmū'ūn tek-tok pit putup hāmāxap, pek-tok hex putup hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. ³⁸ Pa tikmū'ūn tek putup hāmāxap, nūy 'ūgmūtik xok, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep mō kuma' mōg. ³⁹ Tikmū'ūn xok 'ohnāg putup, puxix tu xok, ha tikmū'ūn te' Topa tu' xok, puxix tu hi mōkuma' mōg.

Topa te hāpxopmā max hā' yānān

⁴⁰ —Tikmū'ūn te 'āp-tup, puxix 'ūkputup, ha Topap-tup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴¹ Tikmū'ūn te Topa yōg nū'kutnā'ax putup, Topa te nū'kutnāhā' puyīy yāy pupi hām'āktux, puxix pekkox yōg hāpxop pop, nū'kutnā'ax mūtik pop putup. Ha tikmū'ūn te tik max putup, 'ūmax hah, yā tik max xop mūtik pop putup pekkox yōg hāpxop.

⁴² —'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn te Topa yōg tik kutōgnāg pu kōnāg tat, puyīy xo'op, tu' tat tik tek mūtik mōg hah, puxix pekkox yōg hāpxop pop xe'e. Tu ta tu' kux.

11

Yoām nōm tep-tox pix te Yeyox ha mō tik pok

¹ Tu hām'āktux kux, tu yāy yōg tik xop pu' xat kux, tu ta' mōg Yeyox, nūy hāmyūmmūgā', nūy kōmēn xohix yīkāgnāg hā hām'āktux. ² Ha ta' xip Yoām kanet kopah, Yoām nōm tep-tox pix, tu

Kunnix 'āpak, hu yāy yōg tik xop mō'pok, ³ pu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok 'āmūn yā Topa yōg yāykutnā'ax xe'e', pe tik nōy nūn? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, nūy hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, 'āte nōm hāpxopmāhā'.

Yā 'āxop te' pēnāhā', tu' xupak. ⁵ Hām'āktux te kaxīy:

Tikmū'ūn pa hok te hāmpēnā max, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop xax tup, xix hām'āpak hok xop te hām'āpak max, xi' xakix xop te putpu'hi', xi' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak.

⁶ Yā tikmū'ūn kuxa hittup, nōm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, tuk yīkopit 'ohnāg. Kaxīy.

⁷ Ha Yoām yōg tik xop mōg, 'ihā Yeyox te tikmū'ūn pu Yoām 'āktux, hu:

—'Āmōg hām panip xexka hah, nūy Yoām pēnā'. Tep-tep pēnāhā'? 'Ok mītkup pēnāhā', 'āmuuh te nōm mahap? ⁸ Tep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik

te topixxax max tat? 'Āmhok! 'Ūptexop mūn te mīptut xexka tu' pip. ⁹ 'Āpu, 'āyīy: Xatep-tep pēnāhā'? 'Ok pēnāhā tik te Topa pupi hām'āktux?

Hamūn! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yoām te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te Yoām 'āktux, yā Topa te Yoām 'āktux, hu:

“'Āte mō tik kutnāhā', 'āte nōm mō'kutnāp-tup 'ākeppah, nūy 'ōg putat maxnā'.” Kaxīy.

¹¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux:

Tik xop hittap yā' xexka miax, ha ta Yoām xexka xe'e'. Pāyā tikmū'ūn yīpkox pip xop xexka xe'ēgnāg.

¹² Hōmā Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix hōnhā', ha tikmū'ūn te hāpxopmā xe'ēgnāg, Topa te' ka'ogā hah,

ha' yīpkox pip. ¹³ Yā tik xop te Topa pupi hām'āktux xop xohix te hām'āktux, tu Topa te tikmū'ūn xat 'āktux, ha

Mōyyex yōg xat'ax te' xuktux kamah. ¹⁴ Ha Topa yōg tappet te mōnāy xop hittap

'Enit 'āktux, yā Topa pupi hām'āktux nō'ōm, yā Yoām xix 'Enit te yāy putuk, Topa te

nōm nū'pok hah. ¹⁵ 'Āyīpkox pi', nūy hām'āpax.

¹⁶ —Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? Tute kakxop putuk. Kakxop te hāmnuhnōg tu' mān, ha yā' yīy ka'ok 'ūnōy

xop pu', hu: ¹⁷ “'Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, pa 'āxop te hāmyā 'ohnāg. Ha ta kāyāhā nō 'āpkot kāyā'ax

putuk, pa 'āxop pota 'ohnāg.” Kaxīy. ¹⁸ Kaxīy Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, xix xupyāg

xo'op hok, ha' xohix te: “Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip.” Kaxīy. Pāyā' koit. ¹⁹ Hak

mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha' xohix te: “Pēnā! 'Ōhōm xit

xexka nām, xi' xo'op xexka nām, tu tik kummuk hā' xape, xix nōm xop te gohet pupi

tayūmak pop hā' xape,” kaxīy. 'Ok max, pe' kummuk nō'ōm? Xate' yōg hāpxopmā'ax kopit,

hu' yūmmūg. 'Ūkux. Kaxīy.

Kōmēn yōg tikmū'ūn kuxa

mām 'ohnāg

20 Tu ta xe kōmēn yōg tikmū'ūn 'āktux kummuk, ha kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu yāyhāhup 'ohnāg. Yīy Yeyox te:

21 —Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy putup. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, ha yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux. Pax pu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn pēnā', pax pu kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn pēnā', puxix yāyhāhup, nūy xagok hā mō'tat, tu putok nū'xok yāy putox yīmū', puyī' xohix yāyhāhup yūmmūg.

22 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pāyā kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. 23 Ha Kapānān yōg tikmū'ūn te hāmpē'paxex, hu: “Ūgmūg mōg pekkox hah.” Kaxīy. Pāyā' mōg 'ohnāg. Yā Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg. Tu hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā' kuxa mām 'ohnāg. Pax pu Xonōm

yōg tikmū'ūn hittap pēnā', puxi' kuxa mām ka'ok, nūy kōmēn tu tu' pip nōmhā. 24 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'īhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pa Kapānān yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. 'Ūkux.

Tute tikmū'ūn xapit pu tu' kuxa mām

25 Ta xe Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'āmūn yā pekkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā! 'Āmax, tu tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok xop yūmmūgāhā', puyīy hāmyūmmūg, 'īhā tikmū'ūn te hāmyūmmūg pu' xaptop, puyī' yūmmūg hok. 26 Hamūn. Yā kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

27 Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'Ātak te 'ā' popmāhā' hāpxop xohix. Yāk tak puxehnāg tek-tok yūmmūg, hak puxet te 'Ātak Topa yūmmūg, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'.

28 —Mā', 'ūg ha nū', 'īhā 'āteknōg, 'īhā 'ōg hāpxop xak hā' tot hok, ha 'āte 'ākuxa yūmmāp-tup. 29 'Ūg pe mōg, 'ū xa hāmyūmmūgā', 'ūgmūn yāg max, tu yāy kutōgnāg pekkpaxex, yīy 'ākuxa yūm putup, 30 ha 'āte 'āxat'ax, xayīy mīy, ha' ka'ok 'ohnāg yōg xat'ax, yīy 'āyīpkox xip, nūy yōgnū hāpxop xak'ax tat, haptux 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

12

Yeyox te nit xap 'āktux

¹ 'Āmnīy xohik-tōgnāg nōg, 'īhā nit xap, ha Yeyox te hāpkumep, tu ta hāp_xa xexka xak, ha xuxnāg xetox xap ta', ha tik xop te' pe' mōg, tu' xap mōy, nūy mā', 'ūp-tup te' kix hah, ² ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā! 'Ōg tik xop te xuxnāg ta xetox xap mōy, ha yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu' xut hok nit xap 'īhā'. Kaxīy.

³ Ha:

—'Ok mō'kupix Topa yōg tappet? Hōmā putup te mōnāyxop hittap Namix putex, ha putup te' kix tik te nū mūtik mōg, ⁴ yīy Topa pet xexka hā' mōxakux, tu pām pop, nōm pām te Topa keppa' pip pop, tu' māhā', ha Topa te' xat hok, pu tikmū'ūn mā hok. Yā 'āmānex xop puxet te' mā'ax. ⁵ 'Ok mō'kupix hok xate'? Mōyyex te' xat, pu 'āmānex xop hām nit xap 'īhā', Topa pet xexka kopa hāp_xopmāhā', tu hāp_xopmā max. ⁶ 'Āte xa hāp_xe'e 'āktux: Topa pet xexkah, pak mūn xexkah xe'ēgnāg. ⁷ 'A 'āxop te hāmyūmmūg'ah, tu Topa yōg tappet mō'kupix, 'īhā hāmyūmmūg 'ohnāg, ha: “Ātep-tup xa hāp_xopmā max, pa hāp_xop mō'hap'ax 'ūyīy hax 'ātep-tup nōg.” Kaxīy. Pax xa 'āxop nōm hām'āktux'ax yūmmūg, puxix yōg tik xop 'ūhitop kopit 'ohnāg. ⁸ Yākmūn Tikmū'ūn Kutok, tu nit xap

hāx xuxyā kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

Tikyīm nīā hittupmāhā'

⁹ Tu ta' mōg, tu Topa pet ha' mōg, ¹⁰ pa tik xip, tu' yīm nīā', ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hāp_xopmā'ax kopit putup, nūy kupeh, nūy nit xap 'īhā hām hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat, 'ok pe' xat hok, 'ūhittupmā nit xap hā? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Tikmū'ūn yōg kahnēn puxet, tu nit xap 'īhā hāp_kox kopa' nāhā', puxix tik xut, mō'ka'ok, ¹² ha kahnēn kutōgnāg yā manat, ta tikmū'ūn xexkah, Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, tu te takat putuk. Yīy yūmū yōg xat'ax te' xat 'ū yūmūg nōy hā tehet nit xap 'īhā'. Kaxīy.

¹³ Tu tik yīm nīāa pu hām'āktux, hu:

—'hu:

—'Ayīm koa! Kaxīy

Ha' koa', tu' hittup, ha' yīm te' yīm nōy putuk.

¹⁴ Yīy ta' mōg Paniye xop, tu yāy mūtik hām'āktux, Yeyox putex putup tu'.

Topa te yāy tik yāy_kutnāhā'

¹⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūg, hu ta' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg, ha' pakut xop xohix hittupmāhā', ¹⁶ tu' xat, pu tikmū'ūn nōy pu' xuktux hok, nūy Yeyox 'āktux hok. ¹⁷ Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu tikmū'ūn mō'kupix, ha Yeyox 'āktux, yīy:

¹⁸ —Topa te hām'āktux, hu: “Āte nūhū tik

yāykutnāhā', nūy
mō'kutnā',
tu mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa
hittupmāhā'.

'Ūgkoxuk te nōm kopa' xip
putup, nūy 'ūgmūn
'āktux,

pu yōgnū putat 'āktux 'ūhep
xop xohix pu', tu
hāpxe'e 'āktux putup.

19 Tu hām'āktux hā' nōy yānān
putup 'ohnāg, tu' yīy
ka'ok putup 'ohnāg,

tu kōmēn yōg putat hā
hām'āktux 'āhīynāg
putup'ah.

20 Tu tikmū'ūn hok xop kuxa
kap-tup,

tu' pu'ūgnāg xop mō'nīynām
putup, puyīy tu ka'ok,

tu hāpxopmā ka'ok putup,
nūy tikmū'ūn pu
hāmmaxnā mō'kuma'
mōg.

21 Ha' hep xohix xop kuxa
mām ka'ok 'ūkopah, tu
hāmmax hip."

'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

22 Ha ta' xip tik pa hok, ha'
mōgāhā Yeyox hah, ha' yīy
hok kamah, yā yāmīy kum-
muk te tik kopa' xip. Yeyox te'
hittupmāhā', ha hāmpēnāhā',
tu hām'āktux. 23 Ha tikmū'ūn
xohix kuxānōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ok nū tik mōnāyxop
Namix hā' mōkputox? Kaxīy.

24 Ha Paniye xop te' xupak,
tu:

—Meyemo te yāmīy xop xo-
hix xat, tu Yeyox ka'ogāhā'
pu yāmīy kummuk xop mōy.
Kaxīy.

25 Pa Yeyox te nōm xop te
hāmpē'paxex yūmmūg, hu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn te
yāytukmīy, puxix tu nōg, xi'
xape xop nōg'ax, 'ūyāytukmīy
tu'. 26 Pax pu Hāmgāyāgnāg
xop yāytukmīy, tu yāy mōy,
puxix tu nōg kamah. 27 'Āxop
te: Meyemo te Yeyox
ka'ogāhā' pu yāmīy kummuk
mōy. Kaxīy. Xate' koit. 'Ū
'ūm te 'ōg tik xop ka'ogāhā'
pu' mōy? 'A' Meyemo'ah. Ha
kaxīy 'ūxohix te xate yā' koit
yūmmūg. 28 Pa Topa Koxuk
tek ka'ogāhā 'ū yāmīy mōy, xa
'āxop yūmmūg. Yā hōnhā Topa
te tikmū'ūn xat nūnte'.

29 —Tik 'ūm ka'ok xip, yīy tik
te hāpxop hā' xupxet te' pet hā
'ā mō'nā'ah, nūy tu' xupxet.
Pa tik ka'ok kīy, puxix hāpxop
xohix hā tu xupxet, yīy 'āte
Hāmgāyāgnāg kīy hāmāxap,
nūy kūnāy tu yāmīy kummuk
mōy tikmū'ūn kopah.

30 —Tik tek mūtik mōg hok,
puxik tukmīy. Ha ta tik te
'āhā te hok, puxik kummūgā',

31 yīy 'āte xa hām'āktux xe'e':
Tikmū'ūn te Topa 'āktux kum-
muk, puxix Topa' xaxogā
pu tu kux, pa timū'ūn te
Topa Koxuk 'āktux kummuk,
puxi' xaxogā 'ohnāg, pu tu
xip. 32 Tikmū'ūn te Tikmū'ūn
Kutok 'āktux kummuk, puxix
Topa' xaxogā pu tu kux,
pa tikmū'ūn te Topa Koxuk
'āktux kummuk, puxi' xaxogā
'ohnāg mō kuma' mōg.

Mīpkup max xix mīnta max

33 —Mīpkup max te mīnta
ta max taha', ha ta mīpkup
kummuk te mīnta ta kummuk
taha', yīy tikmū'ūn te mīnta
pēnāhā', tu' kup yūmmūg

kamah, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ³⁴ 'Āxop yā kāyā gāy kutok xop! 'Ākummuk, hu hām'āktux kummuk. 'Ap hām'āktux max yūmmūg'ah. Tik kuxa kummuk, puxix tik hām'āktux kummuk, pa tik kuxa max, puxix tik hām'āktux max. ³⁵ Tikmū'ūn max te' kuxa max tu hāmmax 'āktux, ha ta tikmū'ūn kummuk te' kuxa kummuk tu hāpkummuk 'āktux.

³⁶ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'ihā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' yōg hām'āktux hitop kopit putup, 'ok pe yā' max, 'ok pe yā' kummuk. ³⁷ Yā 'ōg hām'āktux hā Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe 'āmax, 'ok pe 'ākummuk. Kaxīy.

Yoneo xexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

³⁸ Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu Yeyox pu hām'āktux, ha Paniye xop 'ūm te:

—'Ūgmū'āte 'āp-tup xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn te nōm mīy hok, 'ūgmūg pēnā'. Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Hōnhā tikmū'ūn kuxa kummuk, tu' mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah. 'Āxop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, 'a' mīy 'āteputup'ah. 'Āxop te Topa yōg tappet mō'kupix, ha tik hittap Yōn 'āktux, nōm te Topa pupi hām'āktux, yīy 'āxop te mōnāyxop Yōn yōg

hāpxopmā'ax puxet pēnāp-tup. ⁴⁰ Yōn te mām xexka tex kopa' xip, tu 'āmnīy tikoxyuk hā' kopa' xip, ha kaxīy 'ūgmūn te hāpkox kopak xip putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu 'āmnīy tikoxyuk hā hāpkox kopak xip putup. ⁴¹ Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, ha Nīn yōg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux'ax kummuk. Yā nōm te Yōn yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, tu yāyhāhup, nūy kuxyā hāpxopmā'ax kummuk, ha Yōn 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexkah, pa xate yāyhāhup 'ohnāg. ⁴² Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'ihā hāpxexka Xamah yōg 'ūn tu yok, nōm te hāpxexka yōg tikmū'ūn hittap xat, tu' yok putup, nūy 'āxop kummuk 'āktux. Yā hāptox tu' nūn, nūy tik te' xat'ax hittap Xanomām pēnā', ha ta Xanomām 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexka'.

Yāmīy kummuk te put pu' mōg

⁴³ —Yāmīy kummuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xip, tu' nīm, tu hām panip ha' mōg, tu' xak, nūy ta pihi'. 'Ūxip hok, ⁴⁴ puxix tute: "'Ūkpet ha putpuk mōg." Kaxīy. Tu' mōg, tu mōktu tikmū'ūn tu' xupep, tu' mō'nāhā', ha' hok yūm, ha hāpkunut xit, ha mōktu yā' max, ⁴⁵ ha xe' mōg, tu yāmīy kummuk xop nōy xānāhā pu nū mūtik mōg, tu' tihi', yīy tikmū'ūn xūy xexkah. Ha kaxīy nōm tikmū'ūn kummuk xūy'ax nōmhā. Kaxīy.

Yeyox xape nūn

⁴⁶ Tu hām'āktux ha ta' tut nūn, xi' taknōy xop nūn, tu hāptopa' pip, tu' xak, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, ⁴⁷ yīy tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā! 'Ātut xix 'ātaknōy xop te hāptopa' pip, nūy 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

⁴⁸ Ha:

—Pi'yāk tut? Pi'yāk taknōy xik hex? Kaxīy.

⁴⁹ Tu tikmū'ūn te yāy mūtik hāpkumep xop pēnāhā', tu' yīm xix, tu:

—Pēnā! Nū xop yāk tut, xik taknōy xop xe'e! ⁵⁰ Yā tikmū'ūn xohix te 'Ātak Topa pu' yīpkox pip, nōm te pekkox tu' xip, puxix yāk xape, tuk taknōy, xik hex, xik tut. Kaxīy.

13*Tik te hāpxop xap xok*

¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox mōg hāptopa', tu kōnāg xexka ha' mōg, tu ta' mōg tu mōktu hāpkux tu' xupep, tu' yūm, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xakot, nūy xupax. ² Yā' xohix xexkah, yīy Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mō'nāhā', tu' yūm, ha tikmū'ūn te yāykote' pip, tu' xakot hāpkux tu', ³ ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik mōg, nūy hāpxop xap xok, ⁴ tu hāpxa xexka tu' xok, ha' yāg te putat yīka te tu' nāhā', ha putuxnāg

te' mānām, ha' nōg. ⁵ Ha ta' yāg nōy te mīkax xap tu' nāhā', ha hām xet kutōgnāg, tu mīkaxxap yīmū' pip, ha' xap xokax mō'ka'ok, ⁶ ha māyōn xupep, tu' nakgāhā', 'ūyīpxatit kutōgnāg pip tu' nakgāhā', ⁷ ha ta' yāg nōy te mīmyām xop kopa' nāhā', tu' tuk mīmyām xop mūtik, pa' xupep 'ohnāg, mīmyām kopa' pip tu', ha' nōg. ⁸ Ha ta' yāg te hām max tu' nāhā', hu' tuk max, tu mōktu xexkah, tu' xap xohix xexka popmāhā', yā' xap puxet te 30 popmāhā', ha ta' xap nōy te 60 popmāhā', ha ta' xap nōy te 100 popmāhā', 'Ūkux. Kaxīy.

⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Teptu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

¹⁰ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, tu:

—Teptu xate hām'āktux'ax hā tikmū'ūn nōy pu hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Topa te 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. 'Ap nōy xop pu' xuktux'ah, tu yāy yōg tikmū'ūn xat, pa tikmū'ūn nōy te pekkox yōg hāpxopmā'ax yūmmūg'ah, yīy hām'āktux'ax hā 'āte hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'. ¹² Yā 'āxop te hāmyūmmūg tap, yīy xa 'ā 'ūm yūmmūgāp-tup, ha mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha

tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, tu hāpxaxok putup, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³ Yīy 'āte hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'. Yā pa mām, pāyā' pēnā 'ohnāg, tu hām'āktux'ax 'āpak, pāyā' yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴ Yīy tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu:

“Āxop te hām'āpak, pāyā 'a hām'ūm'āpak 'ohnāg, tu' pēnāhā', pāyā hām'ūm' pēnā 'ohnāg.

¹⁵ Yā tikmū'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok,

xi' pa kīy ka'ok, nūy hāmpēnā hok,

ka hāmyūmmūg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hā' mōg 'ūxeheh.

Yā 'āte nōm hittupmā'ax, pāyāp-tup nōg.

Yā Topa te' xuktux tap.”
Kaxīy.

¹⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Pa 'āxop kuxa hittup xop, hāmpēnā max tu', xix hām'āpak max tu! ¹⁷ Ūxaxok hok: Tik xop te Topa pupi hām'āktux, pu tikmū'ūn yūmmūgā', tu' xak, nūy pexkox yōg hāpxop pēnā', 'āxop te nōm pēnāhā nōmhā, xix Topa yōg tikmū'ūn punethok te' xak, nūy pēnā', nūy xupax, pāyā' pēnā 'ohnāg, xi' xupak 'ohnāg.

Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'

¹⁸ Yīy 'ūg 'ūm 'āpax, nūy yōg hām'āktux 'ūm yūmmūg max, nūy yōg hāpxopmā'ax

yūmmūg. ¹⁹ Hāpxop xap te putat kuxyā' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te yōg hām'āktux'ax 'āpak, ha 'āte Topa te tikmū'ūn xak'ax 'āktux, ha' xupak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāmgāyāgnāg nūn, tu yōg hām'āktux xaxogāhā', pu tikmū'ūn yīpkox pip hok.

²⁰ Ha ta hāpxop xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa hittup. ²¹ Pa hāpxip kutōgnāg 'ihā' xūy, ha' gāy xop te' kummugāhā', yīy Topa yōg hām'āktux'ax xaxok mō'ka'ok, 'ūkuxa yūm pu'uk tu'. ²² Ha ta' yāg nōy te mīmyām xox xop kopa' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, pa hāpxip kutōgnāg 'ihā' yāykuxop punethok, ha tayūmak nōg, ha hām'āktux xaxok, ha' nōg. ²³ Ha' yāg nōy te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg, tu' yīpkox pip, tu Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg. Tu ta tu' kux.

²⁴ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxop xap xuxnāg xetox xok, ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁵ 'Āmnīy 'ūm 'ihā' nūn tik gāy, tu' xap kummuk xok hāpxop xap max kotīnnāhā', tu' xok kux, tu' mōg, ²⁶ ha' xap xokax, tu' tuk, ha mīxux kummuk punethok te nōm max kotīnnāhā', ²⁷ yīy kāmānat xop te hāpxa xexka xuxyā xānāhā', tu: “Yāyā', xate

hāpxop xap max xok nūhū hām tu'. Teptu' mām mīxux kummuk kamah?" Kaxīy.

28 —Ha: "Yā tik gāy te' xap kummuk xok," kaxīy.

—Ha: "Xatek mū putup 'ū mōy?" kaxīy.

29 —Ha: "Ūmōy hok, pūyā' pi', ka hāpxop mōy kamah mīxux kummuk mūtik. 30 'Ūtux hok pu tu' tuk, nūy mōy yā tu ta', 'ihā 'āte' xat, pu mō' yāy pot, tu mīxux kummuk putyōn hāmāxap, nūy nō kuxap hā mō'xut, nūy xuxnāg ta xetox nūnnā', tuk pet kopa' xex." Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tute mōyvat xap 'āktux

31 Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', yā Topa te tikmū'ūn xat,

—Hāpxop xap mōyvat yāk-tīgnāg, ha tik te' xap xok hām kopah, 32 ha' xokax, tu' tuk tu mōktu yā' kup xexkah, ha putuxnāg xop te' mīmāg tu' pet. Kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha tikmū'ūn nōy nā' mōg, tu mōktu tikmū'ūn xohix te Topa pu' yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Pām yōg tokatogā'ax 'āktux

33 Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', xix xuxnāg ta xetox xap kōnnōn, tu' yōg xox tix paha', nūy 'ūyōg kānēy 3 tu nōm kanop, tu mōktu 'ūpohot, ha' tokatogā'ax te' mōmmāhā',

ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha' mōg, nūy nōy pu' xuktux, hak-nāy tu tikmū'ūn xohix xexka xat. Ūkux. Kaxīy.

Teptu Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

34 Yā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux nōy hā' xuktux 'ohnāg. 35 Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yā Topa yōg tappet hittap te' xuktux. Hōmā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu:

“Āte yāy pupi hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūgā', nūy hāpxopmā'ax hittap xop 'āktux, yā hōmā Topa te hām xexka xohix mīy xix hōnhā, ha tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax ka'ok yūmmūg 'ohnāg.” Kaxīy

Yeyox te hām'āktux hā' yānān

36 Ha ta Yeyox mōg, tu tikmū'ūn nīm, nūy yāy xip'ax ha' mōg, ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīgāhā' mōg, tu' yīkopit, hu:

—Ūgmū'ā hām'āktux. Putep yūmmūgāhā xate', 'ihā mīxux kummuk 'āktux? Kaxīy.

37 Ha Yeyox te:

—Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok Pit, tu tik putuk, nōm te hāpxop xap max xok, 38 tu hāpxa xexka tu' xok, ha hām

xexka putuk, ha hāpxop xap max te tikmū'ūn max putuk, Topa te nōm xat, ha mīxux kummuk te Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn kummuk putuk, ³⁹ ha tik gāy te Hāmgāyāgnāg mūn putuk. Yā tikmū'ūn te hāpxop ta nūnnāhā', ha kaxīy hām xexka nōg putup, 'īhā pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy mō'pot. ⁴⁰ Kāmānat xop te mīxux kummuk mōy, nūy kuxap kopa mō'pok, pu mō'xut, ha kaxīy pexkox yōg nū'pok xop te hāpxopmā kummuk xop mōy putup, nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. ⁴¹ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy tikmū'ūn kummuk xeh ya'oma', 'ūp-tup nōg tu', yā mō'pok putup, pu tu pip hok, 'īhā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xat. Yā nōm kummuk xop te' nōy pu hāpkummuk yūmmūgāhā'. Yā' kummuk xop xohix te hāpxopmā kummuk ya'oma'mōg, ⁴² nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. Tu potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. ⁴³ Ha Topa yōg tikmū'ūn xexkanāp-tup xe'ēgnāg, māyōn putuk, tu' yōg 'Ātak Topa mūtik pip putup pexkox tu'. 'Āxop te hām'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Tu hāpxop takat xexka 'āktux

⁴⁴ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxaha 'īhā hāpxop te takat xipihi hāpkox kopah, tu xe' xaptop, tu' kuxa

hittup xexkah, hu' mōg mō'ka'ok, tuyāy hāpxop xohix hāmenex hāmāxap, nūy tayūmak punethok pop, tuknāy tu hāpxa pa yāy pu'. Ha kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tuyāy yōg hāpxop xohix xaxok, 'ūhittup tu', nūy Topa pu tu' yīpkox pi'. Ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Ūkux.

Tute kupxat xap max 'āktux

⁴⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tu tikmū'ūn xat 'āktux, hu:

—Tik te' xap max pop, yā kupxat xap max pop, nūy xe nōmenax, tayūmak xexka hā' nōy yānān, ⁴⁶ tu nōm xap max xipihi', hu' mōg, tu yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak xexka pop, nūy ta tu' xap max pa'. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāpxop xohix xaxok, nūy Topap-xehnāg pu' yīpkox pi'. 'Ūkux.

Tute māpxamat 'āktux

⁴⁷ —Topa te hāpxopmāhā', tuyāy yōg tikmū'ūn xat hā kaxīy: Tikmū'ūn te māpxamat kōnāg xexka kopah, tu mām xohix pop, ⁴⁸ ha nū'xip 'īhā hāpkux ha' nūnnāhā', tu hām tu' mām, nūy mām mō'pot. Tu' yīy max ya'oma'mōg manax kopah, tu' yīy kummuk ya'oma'mōg kōnāg kopah. Ha kaxīy Topa te' hep xop xohix mō'pot putup, ⁴⁹ ha kaxīy mō'āgmūg xohix kux putup, 'īhā pexkox nū'pok xop te' hep xop xohix mō'pot, ⁵⁰ tu' yīy kummuk xop ya'oma' mō'pok, tu kuxap xe'ēgnāg

kopa mō'pok putup, ha potap-
tup, 'ūxūy xexka tu'. 'Ūkux.
Kaxīy.

Tute hām'āktux xe'e 'āktux

⁵¹ Ha Yeyox te yāy yōg
tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Ok yūmmūg hāpxopmā'ax
'āte xa' xuktux? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' yūmmūg. Kaxīy.

⁵² Ha:

—Yā tik te hāmyūmmūg
xop tek mūtik hāpkumep,
nūy 'ūgmūn puxehnāg pu tu
yīpkox pi', puxix mīptut xuxyā
putuk, tu hāpxop kutut xex,
yāy pet kopa' xex, xix hāpxop
tup xex, nūy kūnāy tu' mōy.
Kaxīy.

Yeyox te kōmēn Nāyane tu'
xip

⁵³ Tu hām'āktux kux, tu ta'
mōg, ⁵⁴ tuyāy yōg kōmēn ha'
mōg, tu' mōg tu mōktu' xupep,
tu Topa pet kopa tikmū'ūn
yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te
hām'āpak, tu' yēy, tu:

—'Ok hāmyūmmūg 'ūm
'ōhōm? Tute xīy 'ōhōm te
hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg?

⁵⁵ Yā Yoye kutok, nōm te
mīmpe mīy'ax, ha' tut Mānix,
ha' taknōy xop yūmmū'āte'
yūmmūg. 'Ūxohix te: Tiak,
xix Yoye, xix Xīmām, xix
Yot. ⁵⁶ Yā' hex xop nūnte
'āti kamah. 'Ū 'ūm te Yeyox
ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok
xe'ēgnāg? Yā tikmū'ūn puxet
te' mīy hok. 'Īntu'. Kaxīy.

⁵⁷ Tup-tup nōg, yīy Yeyox te:

—Tik te Topa pupi
hām'āktux, yā hāpxexka yōg
tikmū'ūn xohix te' xexka

'āktux, pāyā yāy xape xop tek-
tōgnāg 'āktux, xix kōmēn yōg
tikmū'ūn tek-tōgnāg 'āktux
kamah. Kaxīy.

⁵⁸ 'Ap hāpxopmā ka'ok
xe'ēgnāg'ah, tikmū'ūn 'ūm
kuxa mām 'ohnāg hah.

14

'Enot te Yoām putex, nōm
tep-tox pix

¹ Hāpxip 'īhā 'Enot te
hāpxexka Ganinet yōg
tikmū'ūn hā gohenanok,
tu nōm tikmū'ūn xat, ha
tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha
'Enot te' xupak, ² yīy kāmānat
xop pu hām'āktux, hu:

—Hamūn! 'Ōhōm yā Yoām,
nōm tep-tox pix! Yā' xok, pa'
putpu' hi', hu hāpxopmā ka'ok
xe'ēgnāg nōmhā, tikmū'ūn te
nōm mīy hok. Kaxīy.

³⁻⁴ Hōmā 'Enot te yāy taknōy
Pinip xetut mūg, ha' xuxet'ax
'Enonit, ha Yoām te' mānōg
pax, tu: “Yāyta hok! Topa
yōg xat'ax te' xat hok, pu
yāy taknōy xetut mūy hok!”
Kaxīy. Ha 'Enot gāy, 'ūyāy-
tup tu', hu' xat, pu xonat xop
Yoām mūy, ha' mūg, tu' yīm
kīy, tu kanet ha mō'tat, ha'
kopa' xip.

⁵ Yā 'Enot tep-tex putup, pa
Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkutuk,
tikmū'ūn te Yoām 'āktux max
hah, tu: “'Ōhōm te Topa pupi
hām'āktux!” Kaxīy. Tu' xexka
pe'paxex. ⁶ 'Āmnīy puxet 'īhā
'Enot te 'āmuk xexka mīy, nūy
yāy yōg hāmyāxatamuk xohix
hā' hittup, ha 'Enonit kutok
hex te hāmyāg, 'ūxexka xop

keppa' hāmyāg, ⁷ ha 'Enot tep-tup pax, hu hām'āktux xex, tu Topa 'āxet'ax 'āktux nūy hām'āktux xeh 'ūtuk tup hex pu', hu:

—Topa tek yūmmūg, 'āte xa' hōm hāpxop xohix xatep-tup. Kaxīy.

⁸ Ha tukūm te' tut tu' xak, pu tu hāmyūmmūgā', ha' tut te hāmyūmmūgāhā', yīy putpu' nūn 'Enot keppah, tu:

—'Āte Yoām putox putup, tu nōm tat putup kănēy pet xax yīmū nōmhā'. Kaxīy.

⁹ Ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pāyā yāyhāhup, hām'āktux xex tu', ¹⁰ hu' xat, pu Yoām putox xax, ¹¹ ha' xak, tu kănēy pet xax yīmū' yūm, tu' tuk tup hex pu' hōm, ha homi' tut pu' hōm. ¹² Ha Yoām yōg tik xop te' xokxax paha', tu' mōgāhā', tu mōktu nō hāpkot, tu hāpkot kux, 'ihā' mōg, nūy Yeyox pu' xuktux.

Yeyox te tikmū'ūn xīnnāhā'

¹³ Ha' xupak, tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg yīmū' mōg, tu yāp-xehnāg mōg, hām panip ha' mōg, tu mōktu' xupep, pa tikmū'ūn te' yūmmūg, tuyāy pip'ax nīm, tu hāmnak hā' pe' mōg, ¹⁴ ha Yeyox te mīpkox mōktu' xupep, tu ta tikmū'ūn pēnāhā', yā tikmū'ūn xohix xexkah, ha' kuxa ka', tu' pakut xop hittupmāhā'. ¹⁵ Ha 'āmāxak 'ihā' yōg tik xop nūn, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mog, ha hām panip tu yūmmūg pip. 'Āpu tikmū'ūn mō'pok, pu' xip tu

xexka ha mōg, nūy tu' xit'ax pop kōmēn tu'. Kaxīy.

¹⁶ Pa Yeyox te:

—'A' mōg putup'ah. 'Āpu, nōmhā xīnnā'. Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—'Ūxit'ax yāk-tōgnāg: yā pām te 5 pip, xix mām 2 mām. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—Paxnū'! Kaxīy.

¹⁹ Tu' xat pu tikmū'ūn te mīxux yīmū' mām, tu pām pop, xix mām, tu pexkox tu' pēnāhā', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Āmax Topah. Xate tikmū'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'. Yā puxi'! Kaxīy.

Tu pām koxip, tuyāy yōg tik xop pu' popmāhā', ha tikmū'ūn xohix xexka pu' popmāhā', ²⁰ ha' mām, tu nō hi ka'ok, pāyā' pip xit'ax punethok, yīy tik xop te manax hā' tat, tu mōktu manax te 12 nū' tihigāhā', ²¹ ha tikmū'ūn xohix xexka te' mām, tik xohix te 5.000 te' mām, ha 'ūn xit kamah, xix kaxxop, pāyā 'ap tikmū'ūn te nōm mō'kupix'ah.

Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep

²² Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te' xat, pu yāy yōg tik xop mīpkox hā mōxakux, nūy tu mōg hāmāxap, nūy kōnāg xexka xak, 'ihā Yeyox te tikmū'ūn xat pu yāy pet ha mōg, ²³ ha' mōg, ha Yeyox te yīktix tu' mōg, tu mōktu yīmū' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūp-xehnāg hā, ha mōktu yā 'āmnīy, hap-xet xip, ²⁴ 'ihā mīpkox te

kōnāg yīmū' mōg, tu kōnāg xexka kote' xup, ha 'āmuuh ka'ok, tu kōnāg mahapnām, ha' mōg putux, ²⁵ ha hāptup 'ihā māyōn xupep putup, 'ihā Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep, ²⁶ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxānōg xexkah, tu:

—Yā' koxuk 'ōhōm! Kaxīy.

Tu' yīy ka'ok, 'ūkuxānōg tu', ²⁷ 'ihā Yeyox te:

—'Ākuxānōg hok! Yākmūn xe'e'! 'Ūkyīpkutuk hok! Kaxīy.

²⁸ Yīy Pet te:

—'Āmūn xe'e', 'āpuk xat, 'ū kōnāg xexka yīmū hāpkumep kamah, nūy 'āhakmōg! Kaxīy.

²⁹ Ha:

—Mā'! Kaxīy.

Ha' mōg, pa 'āmuuh gāy te mō'ko'uk, ³⁰ yīy Pet te' yīpkutuk, tu kōnāg hā mō'nā'ax, hu' yīy ka'ok tu:

—Yāyā', 'ūkxut! Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yeyox yīm yok, tu Pet yīm tu' mūg, tu' xut, tu:

—'Ākuxa yūm pu'uk 'ūgkopah. Teptu 'ākuxa tek yīkopit, 'ākuxānōg tu'? Kaxīy.

³² Tu mīpkox hā' mōxakux, ha 'āmuuh kux, ³³ ha tik xop kuxa te' yēy, tu:

—'Āmūn yā Topak-tok xe'e'! Kaxīy.

Yeyox te hāpxexka Gēnēyane tu hāpxopmā'ax

³⁴ Tu kōnāg xexka xak, tu hāpkux tu' mōxaha', tu hāpxexka Gēnēyane tu' mōxaha', ³⁵ ha' yōg tikmū'ūn te Yeyox pēnāhā', tu' yūmmūg, tu' pakut xop xohix pu' xuk-tux, nōm te hāmhūmnāg tu'

pip, ha' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, ³⁶ tu' xak, pu tux hok, pu topixxax 'āpit. Ha tikmū'ūn te' xupit, hu' hittup.

15

Yeyox te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āktux

¹ Ha Paniye xop xix tik xop te hāmyūmmūg nūn, tu ta Yenoyanēn tu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu' yīkopit, hu:

² —Teptu 'ōg tik xexka xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok? 'Ap yāy yīm pix'ah, nūy kūnāy tu tu' xit, tu kaxīy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha:

—Teptu 'āxop te Topa yōg hām'āktux tu 'āyīpkox hok, pa mōnāyxop yōg hām'āktux tu 'āyīpkox pip? ⁴ Yā Topa te: “'Ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu.” Kaxīy. Tu xe: “Pūyā tu xok tik te' tak 'āktux kummuk, xi' tut 'āktux kummuk.” Kaxīy. ⁵ Pa 'āxop te tikmū'ūn yūmmūgāhā', hu: “Tikmū'ūn 'ūm yōg tayūmak pip, tu' tak 'ūm hā tu te hok, xi' tut hā tu te hok, nūy Topa pu' hōm, puxix hāpxopmā max, ⁶ 'ihā' tak, pe' tut hā te 'ohnāg. Kaxīy. Yā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux putup nōg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁷ 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, hu:

⁸ “Topa te hām'āktux, tu tikmū'ūn 'āktux, hu:

'Nūhū tikmū'ūn tek mūn
'āktux max, pāyā' kuxa
tek nīm pax.

9 Tu yā hitop hā hām'āktux,
nūy nūk-tetex 'ūgkeppah.

Yā Topa yōg hām'āktux xax-
ogāhā',

nūy yāy yōg hām'āktux
'ūyānān tu hāmyūmmūgā'.
Kaxīy. Tu ta tu' kux."
Kaxīy.

*Yeyox te' kuxa kummuk
'āktux*

10 Tu xe tikmū'ūn xānāhā',
hu:

—'Ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg:

11 'Ūxit'ax te tikmū'ūn kuxa
kummugā 'ohnāg. 'Āmhok.
Pa yāy yī'ax te' kuxa kum-
mugāhā'. Kaxīy.

12 Ha tik xop te nū mūtik
hāpkumep, tu' nūn, tu'
yīkāgnāg hā' pip, tu:

—Yāyā', 'ok xate hāmyūmmūg?

Yā Paniye xop te 'ōg
hām'āktux putup nōg, tu' gāy.
Kaxīy.

13 Ha:

—Yōgnū 'Ātak te pexkox tu'
xip, tu mīxux puknōg xohix
mōy putup, nōm xok 'ohnāg
tu'. 14 Pūyā' pi'! 'Ōm te' pa hok
xop putuk, tu' nōy mōgāp-
tup, pāyā hāmpēnā 'ohnāg,
hāmyūmmūg 'ohnāg tu', hu'
pēnā hok nōy mōgā', puxi'
pēnā hok 2 te hāpkox kopa nā'.
Kaxīy.

15 Ha Pet te:

—'Āpu hām'āktux 'ūgmū'a
yūmmūgā'. Kaxīy.

16 Ha:

—'Āxop te hāmyūmmūg
'ohnāg, tikmū'ūn nōy putuk.

17 Hāpxop te' yīkox hā
mō'nāhā', tu' tex ha' mōg,

ha mōktu mō'yōn, ha' kux,
18 pa' yīy'ax te' kuxa kopa
pip hāpxopmā'ax 'āktux, tu'
kummugāhā', 19 yā' kuxa
kopa' pip hāpxopmā'ax te' nōy
hā' xupxet, xi' nōy putex,
xix hāpxopmā kummugāhā',
yā hāmpē'paxex kummuk te'
'xupxetnāhā', xi' koitnāhā',
xi' kupexyāhā'. 20 Hā kaxīy
'ūkuxa kopa' pip hāpxopmā'ax
te tikmū'ūn kummugāhā', pa
tu yīm pix hok, nūy tu xit, yā
hāpkummugā 'ohnāg. Tu ta tu'
kux. Kaxīy.

Tu yā 'ūn puknōg 'āktux

21 Tu ta' mōg, tu kōmēn
Tinok ha' mōg, xix kōmēn
Xinōm ha' mōg, 22 ha hāpxexka
Kānā'āg yōg 'ūn xip, tu ta' nūn
tu nūktu Yeyox yīka' xip, tu'
yīy ka'ok, tu:

—Notot! Mōnāyxop Namix
hā 'āmōkputox xe'ēgnāg, tuk
kuxa ka'! Yāmīy kummuk tek
kutok hex kopa' xip, ha' xok
putūmnāg. Kaxīy.

23 Ha Yeyox yīy 'ohnāg, yīy
tik xop te' yīka' nūn, tu:

—'Āpu' xat, pu mōg. Yak
mūk pe' nūn, tu' yīy ka'ok!
Kaxīy.

24 Ha:

—Topa te nūgkutnāhā 'Iyaet
yōg tikmū'ūn puxehnāg hah,
nūy nōm tikmū'ūn xaxok xop
xax. Kaxīy.

25 Ha 'ūn te' kopaxux hā'
nāhā' Yeyox keppah, tu:

—Notot, 'āhā 'ātehet! Kaxīy.

26 Ha:

—'A' max'ah 'ūk-tok yōg
xit'ax xut, nūy kokex pu
mō'yōn. Kaxīy.

27 Ha 'ūn te:

—Hamūn. 'Ap koit'ah, pāyā pāmnāg te hām tu' nāhā', 'ihā kaxxop xit, puxix kokex mā'. Kaxīy.

28 Ha:

—Xok 'ūm, 'ākuxa yūm ka'ok xexka 'ūgkopah. Pūyā Topa' mīy xate nōm putup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā kaxxop hex hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

29 Ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu mō'kanīn, tu' yūm, 30 ha tikmū'ūn punethok te hāpkumep hok xop nūnnāhā', xi' pa hok xop, xi' yīy hok xop, xi' pakut xop xohix nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū'xok, ha' xohix hittupmāhā'. 31 Ha tikmū'ūn te' yēy, 'ihā hāpkumep hok xop te hāpkumep, xi' pa hok xop te hāmpēnāhā', xi' yīy hok xop te hām'āktux, ha tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax, 'āmūn yā 'Iyaet yōg Topah, tu tikmū'ūn hittupmāhā'. Kaxīy.

32 Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte tikmū'ūn kuxa ka'. Yā' pip 'āmnīy tikoxyukhā, 'ap hāpxop 'ūm pip'ah, puyī' mā'. 'Āte' xat putup'ah, pu mōg, ka puāthaāt kopa' xakux, 'ūpu'uk tu'. Kaxīy.

33 Ha:

—Pi'yā' xip 'ūxit'ax xohix, puyīy tikmū'ūn xohix xīnnā'? Yā kōmēn tu hāptox tu' pip. Kaxīy.

34 Ha:

—'Ōg pām xohix te xīy? Kaxīy. Ha: —Pām xohix te 7, xix māhām. Kaxīy.

35 Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, pu hām tu' māhām, ha' mām, 36 ha pām pop, xix māhām, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax. Xatek mū'ā 'ūkxit'ax punethok hōm. Yā' puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip xix māhām, tu tik xop pu' popmāhā', pu tu tikmū'ūn xohix pu' nīm.

37 Ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok. Yā' pip pām punethok, yīy tik xop te' xuk manax xohix te 7 kopah, ha nū' tihi'. 38 Yā tik xop te' māhā', 'ūxohix te 4.000, ha 'ūn te' māhā kāmah, xix kaxxop, 'ap nōm xop mō'kupix'ah.

39 Ha Yeyox te tikmū'ūn xat pu mōg, ha' mōg, ha Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu hāpxexka Māganāg tu' xupep.

16

'Ūxexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

1 Paniye tik xop xix Xanoxeo tik xop te Yeyox ha' mōg, nūy nū mūtik hām'āktux, nūy yīkopit, tu ta tu' xak pu pexkox yōg hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pu' xexka xop hāmyūmmūg, nūy Topa Yeyox ka'ogā' yūmmūg, 2 pa Yeyox te:

—'Āmnīy hā 'āxop te: "Hāptup 'ihā' max. Yā hōnhā pexkox xax 'āta'." Kaxīy. 3 Tu hāptup 'ihā pexkox pēnāhā, tu: "Tex tip-tup.

Yā pexkox xax 'āta xim-nīy." Kaxīy. 'Āxop te pexkox pēnāhā', xayīy yūmmūg, pa hōnhā Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha 'āxop te' pēnāhā', tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁴ Hōnhā' kummuk tikmū'ūn, tu' kuxa mām 'ohnāg. 'Āxop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak, pa Yōn yōg hāpxopmā'ax puxešnāg pēnāp-tup. Kaxīy.

Tu' mōg, tu tikmū'ūn nīm.

Yeyox te Paniye xop xix Xanoxeo xop 'āktux

⁵ Ha tik te nū mūtik hāpkumep te mīpkox hā kōnāg yīmū' mōg, tu pām xaxok, tu' paxmōg 'ohnāg.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop yōg pām yōg tokatogā'ax pa hok, xix Xanoxeo xop yōg. Kaxīy.

⁷ Ha tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Tu te' xuktux, yūmū'āte pām xaxok hah. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te' xupak, tu' yīkopit, hu: Tep tu yāy tukmīy hām'āktux hā, pām xaxok tu'? 'Ākuxa mām pu'uk! ⁹ 'Ok hāmyūmmūg hok? 'Ok xaxok? Yā 'āte pām te 5 koxip, nūy tik xohix te 5.000 xīnnā', ¹⁰ xix 'āte' koxip pām te 7, nūy tik xohix te 4.000 xīnnā'. 'Ok xate' xaxok? Manax xohix te xīy nū'tihi pām hā? ¹¹ 'Ok hāmyūmmūg hok xate'? 'A pām 'āktux 'ohnāg. 'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop xix Xanoxeo xop yōg tokatogā'ax pa hok! Kaxīy.

¹² Ha tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Paniye xop yōg hāmyūmmūgā'ax 'āktux, xix Xanoxeo yōg, tu pām xe'e 'āktux 'ohnāg.

Pet te Yeyox yā Kunnix 'āktux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, Pinip yōg kōmēn Xeyanet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu kōmēn kūnāpa' xip, ha' pip tik xop te nū mūtik hāpkumep xop, ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tikmū'ūn tep-tep 'āktux 'ā'? 'Ū 'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

¹⁴ Ha:

—Tikmū'ūn 'ūm te: “Ōhōm Yoām, nōm tep-tox pix,” kaxīy, ha ta' nōy te: “Ōhōm 'Enit,” kaxīy, ha ta' nōy te: “Ōhōm yā Yenemīn, 'ok pe tik nōy te Topa pupi hām'āktux,” Kaxīy.

¹⁵ Ha:

—Xix 'āxop? 'Āxop tep-tep 'āktux? 'Ū 'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

¹⁶ Ha Xīmām Pet te:

—'Āmūn yā Kunnix, Topa yōg hāmyāyikutnā'ax, yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—'Ākuxa hittup Xīmān, Yoām kutok. Yā tikmū'ūn te xa nōm tup yūmmūgā 'ohnāg. 'Āmhok, pa 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁸ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āmūn Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: Mīkaxxap. Kaxīy. Tikmū'ūn te mīkaxxap yīmū' pet, nūy mīptut ka'ogā', ha kaxīy 'āte 'ōg hām'āktux'ax hā tikmū'ūn kuxa māmāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop nōy nā' mōg, tu

mōktu yā' xohix xexkah, ha yāmīy kummuk xop xohix te' kuxyā 'ohnāg, yā' pip ka'ok, tu nōāp-tup 'ohnāg. ¹⁹ 'Āte xa pipkup mōhāmyīnnīn'ax hōm putup, xayīy pekkox mō'yīnnīn xi' xōn, xayīy Topa mūtik xat. Xate' tux hok pu mōnāy hām xexka hā, hu ta kama mō'nā pekkox hā. Xate' tux hok puyīy mōtutnā hok hām xexka hā, hu ta mō'nā hok kama pekkox hā. Kaxīy.

²⁰ Tu tik xop xat, puyīy tikmū'ūn pu hām'āktux hok, puyīy Topa Yeyox yāyikutnā yūmmūg hok.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

²¹ Nōm 'āmnīy 'īhā Yeyox te hām'āktux xe'e', 'ūyōg tik xop pu hām'āktux xe'e', hu:

—'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha 'ōnte Yoneo xexka xop tek xūygāp-tup, xix 'āmānex xexka xop tek xūygāp-tup, xix tik te hāmyūmmūg xop tek xūygāp-tup. 'Ūkxok putup, ha 'āmnīy tikoxyūk nōg, 'īhā Topa tek hīnnāp-tup putpu'. Kaxīy.

²² Ha Pet te Yeyox xapit, tu' mōgāk-tōgnāg, nūy yā tup-xet hā hām'āktux, tu:

—Pūyā Topa 'ātux hok xa 'āxok hok! Kaxīy hok! Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te yōkānām, tu Pet mǎnōg, hu:

—Mōy, 'ūkxāmpa mōg, nūy 'āpep! Xate Hāmīgāyāgnāg! Xatek putup 'ūxax Topa yōg putat. Xate hāmpe'āpaxex tikmū'ūn putuk, pa Topa te hāmpe'paxex nōy. Kaxīy.

²⁴ Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn 'ūgmūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe tu paxex kutōgnāg, tu mōktu yā yāy putup'ax xaxok, kaxīy tute yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, 'ūgmūn putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep.

²⁵ Tikmū'ūn te yāy xaxok hok, puxi' kuxa tu hi 'ohnāg, pāyā yāy xaxok pax, puxi' kuxa tu hip-tup mō kuma' mōg. ²⁶ 'Ok max tikmū'ūn putexop, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pāyā' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu yā' hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu hīnnā hok. ²⁷ Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu', 'Ūkxekap-tup 'Ātak Topa putuk, tu pekkox yōg nū'pok xop mūtik nūn putup, tu tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max 'ok pe hāpxopmā kummuk. ²⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn tihi', tu' xaxix putup'ah 'īhāk nūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putpu', nūy 'ūhep xop xohix xat. 'Ūkux. Kaxīy.

17

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

¹ 'Āmnīy te 6 nōg, 'īhā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, pa' nōy xop mōgā hok, tu yīktix tox mō'kanīn, tu mōktu mōxaha', ² ha Yeyox tu' pēnāhā', ha' pa te yāyhā yānām putuk, māyōn yānām putuk, ha' yōg topixxax te yāyhām-nok, kūyānām

putuk. ³ Ha tik tikoxyuk te mōnāyxop hittap Moyyex pēnāhā', xix mōnāyxop hittap 'Enit pēnāhā', ha Yeyox mūtik hām'āktux hā' nōy yānān. ⁴ Ha Pet te:

—Yāyā', yā' max yūmūg pip nūnte! 'Ok xate putup, 'ūnūnteh 'āte 'āpet 3 mīy? 'Āpet puxet, xi' nōy mōnāyxop Mōyyex pet puxet, xi' nōy mōnāyxop 'Enit pet puxet. Kaxīy.

⁵ Pet te hām'āktux, 'ihā hāmgyō xexka te kūyānām mō'nīy, ha ta Topa yīy, tu:

—'Ōhōm 'ūgkutok, 'āte 'ōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'. 'Ūxupax! Kaxīy.

⁶ Ha tik xop te Topa yīy'ax 'āpak, 'ihā' kuxānōg xexkah, tu hām tu' xakux, ha' kuxa te' yēy, ⁷ ha Yeyox nūn, tu nōm hā' xupit, tu:

—'Āpu, 'āyok, 'ākuxānōg hok. Kaxīy.

⁸ Ha' yok, tu' yōkānām, tu hāmpēnāhā', tu Yeyox puxet pēnāhā'.

⁹ Ha' xat, pu yīktix tu yīxox, ha ta' mōg, 'ihā Yeyox te' xat pu tikmū'ūn pu' xuktux hok. Yā Yeyox te' putpu' hi, 'ihā yāy tik xop te hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹⁰ Yīy tik xop te' yīkopit, hu:

—Teptu tik xop te hāmyūmmūg te 'Ēnit 'āktux, tu nōm nūn putup hāmāxap 'āktux? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Hamūn. Mōnāyxop 'Enit nūn hāmāxap, nūy Topa yōg hāmyāyikutnā'ax keppa mōg, ¹² pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux:

Mōnāyxop 'Ēnit nūn tap, 'ap tikmū'ūn te' yūmmūg'ah, tuk-tex'ex kummuk, tu Tikmū'ūn Kutok kute'ex kummuk putup kamah, hak xūy xexkap-tup. Kaxīy.

¹³ Yīy tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix.

Yeyox te tik kutok hittupmāhā'

¹⁴ Ta putpu' mōg tikmū'ūn hah, tu' mōxaha', 'ihā tik te Yeyox ha' nūn, tu' kakak hā' nāhā', ¹⁵ tu:

—Yāyā', 'āpu xōnnū kuxa ka! 'Ūpakut, tu hām tu' nāhā', xix kuxap kopa' nāhā', xix kōnāg kopa' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te' yīkox hā' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep, ¹⁶ ha' nūnnāhā' 'ōg tik xop hah, pāyā' hittupmā yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āxop kummuk xop! 'Ākuxa mām 'ohnāg! Yā 'āmñīy xohix hā 'āte 'āxop hā' tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? 'Āk-tok nūnnā'. Kaxīy. Ha' nūnnāhā'.

¹⁸ Ha Yeyox te' xat, ha yāmīy kummuk mōg, 'ihā tik tup hit-tup.

¹⁹ Ha tik xop te Yeyox yīka' nūn, tup-xet hā' pip, 'ihā' yīkopit, hu:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut hok? Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ākuxa mām pu'uk, hu' xut hok. 'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn kuxa mām kutōgnāg, mīpkup mōytat xap kutōgnāg putuk, puxi' xat, pu yīktix mōg, nūy kōnāg xexka kopa yūm, hu'

yūm'ax. Yā kaxīy 'āxop ka'ok, nūy hāpxopmā ka'ok xohix. ²¹ Topa mūtik hām'āktux pax, 'ihā xit hok, hu ta nū yāmīy kummuk papux. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux, tu yāy xok'ax 'āktux

²² Ha ta 'āmnīy 'ūm 'ihā nōm tik xop te yāy tu nū'nāhā hāpxexka Ganinet tu', ha Yeyox te:

—Timū'ūn te' gāyxop mōgāp-tup 'ūghah, ²³ hak putex putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok. 'Āmnīy tikoxyuk nōg putup, 'ihāk hip-tup putpu'. Kaxīy.

Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox te Topa pet tu pago

²⁴ Tu ta' mōg kōmēn Kapānān tu', Yeyox mūtik mōg, ha tik tihi', tu Topa pet pupi tayūmak pop, tu Xīmām Pet yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop xuxyā te Topa pet tu tayūmak hā pago? Kaxīy.

²⁵ Ha:

—Yā' pago. Kaxīy.

Tu mīptut hā mō'nāhā', 'ihā Yeyox te hām'āktux hāmāxap, hu:

—Xīmām, xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ū 'ūm te gohet pu tayūmak hā pago? 'Ok pe tikmū'ūn, 'ok pe puknōg xop?

²⁶ Ha:

—Puknōg xop. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Yīy tikmū'ūn te pago hok, ²⁷ pa yūmū'āte tikmū'ūn gāyāp-tup'ah, yīy mōg, nūy māpxamut. Yā mām te māxap mō'xuk, puxi' yīkox

tu' xut'ax tayūmak, nūy Topa pet tu tayūmak hā pago. Mōg, nūy yūmūg pupi pago. Kaxīy.

18

Pi'yā tik xexka nām?

¹ Tu hām'āktux kux, 'ihā tik xop nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm yā Topa yōg tikmū'ūn xat'ax, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat? Kaxīy.

² Ha kaxop xānāhā', tu tik xop keppa' nūnnāhā', ³ tu:

—'Ūxaxok hok: 'Āxop kuxa te kaxop kuxa putuk hok, hu ta pexkox hā mōxakux 'ohnāg, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ⁴ Topa yōg tikmū'ūn xe'e kuxa te kaxop kuxa putuk, tu yāy kutōgnāg pe'paxex, tu Topa pu' yīpkox pip, yā nū kaxop putuk. ⁵ Ha tikmū'ūn te kaxop putup, 'ūgmūn putup tu', kopxik xip nōm tikmū'ūn mūtik kamah.

Hāpkummuk mīy'ax hā' yāy pu hāpkummūgāhā'

⁶ —Kaxop kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, ha tikmū'ūn te' mōgāhā', nūy Topa yōg putat xax, puxix Topa te nōm tikmū'ūn kummugāp-tup 'ūyānān tu'. Yā' max māykox hīy, xix mīkaxxap putux, nūy nō kōnāg kox kopa nū'xok, puyīy tu xok.

⁷ Yā' kummuk tikmū'ūn te kaxop mōgā kummuk! Topa te nōm tikmū'ūn kummugāp-tup xe'e'!

⁸ —Pax xa 'āyīm 'ākummugā, xa hāpkummuk mīy, pax xa 'āpata 'ākummūgā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy xak, nūy putyōn. Yā'

max pexkox hā mōnāy 'āyīm hok xix 'āpata hok hā. Pāyā' kummuk 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm 2, xix 'āpata 2. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg. ⁹ Pax xa 'āpa 'ākummugā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu' xut, nūy putyōn. Yā' max 'āpaxet hā pexkox hā mōnāy, tu ta' kummuk 'āpa 2 hā Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg, ha 'āputyōn kuxap kopah. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg.

Yeyox te kahnēn te yāyxaxogāhā 'āktux

¹⁰ —'Ōg pa 'āti! Kakxop pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūyōg nū'kutnā'ax te 'āmñīy xohix hā 'Ātak Topa keppa' xip pexkox tu'. ¹¹ Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xop xax, nūy pipi', puyīy tu kuxa hi xe'ēgnāg.

¹² —'Āxop tep-tep pe'āpaxex? Tikmū'ūn yōg kahnēn xohix te 100, ha ta kahnēn puxet te yāy xaxok. Putep mūn mīy'ax 'ūxuxyā'? Tu kahnēn te 99 nīm, nūy kahnēn puxet xax. ¹³ 'Āte xa xe hāpxe'e 'āktux: 'Ūxipihī', 'īhā' xuxyā kuxa hittup xexka kahnēn puxet hā, tu' hittup kutōgnāg kahnēn te 99 hā. ¹⁴ Hā kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tup-tup nōg, pu tikmū'ūn kutōgnāg yāy xaxok, kahnēn putuk, nūy hāpkummuk mīy.

¹⁵ —'Ānōy te xa hāpkummugāhā', 'āpu, mōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā'. 'Āp-xet hā mōg, nūy nū mūtik hām'āktux. 'Ānōy yīpkox pip, puxix

'āmūn hā 'āxape 'ūxeheh. ¹⁶ 'Ānōy yīpkox hok, 'āpu mōg, 'ānōy puxet mūtik 'āmōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā', xa hām'āktux hā nōy yānān. Yā Topa tappet te: "Ok pe tikmū'ūn 2 tihi', 'ok pe tikmū'ūn 3 tihi', tu hām'āktux puxet, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit max, tu nōm tikmū'ūn hām'āktux puxet ha' kopit max." Kaxīy. ¹⁷ Pa tikmū'ūn yīpkox hok, 'āpu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. 'Ūkuxa mām ka'ok xop pu' yīpkox hok, puxix 'ōm 'āxop hā tu puknōg, 'āyuhuk putuk, xix tik te gohet puknōg pupi tayūmak pop putuk, yā' puknōg.

Tu' xat pu mīy, xi' xat hok puyīy mīy hok

¹⁸ —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxop te' xat hok pu mīy hok hām xexka tu', puxix Topa' xat hok pu mīy hok pexkox tu' kamah. 'Āxop te' xat pu mīy, puxix Topa' xat pu mīy kamah pexkox tu'.

¹⁹ —'Āte kama xa hām'āktux, hu: Xatix te Topa ta tu' xak pu hāpxopmā', tup-tox puxet hā' xax, xix kuxap-xet hā' xax, puxix 'Ātak Topa xip pexkox tu', tu hāpxopmāp-tup xa'. ²⁰ Yā tikmū'ūn 2 pe 3 te yāy tu' xakux, kopxik xip nōm tikmū'ūn mūtik. Kaxīy.

Kāmānat kummuk 'āktux
²¹ Ha ta Pet te Yeyox yīka' nūn, tu:

—Yāyā', hāpkummuk mīy'ax xohix te xīy 'āte' xaxogā'ax,

pu tu kux? Yāk taknōy tek kummugāhā', tu xek kummugāhā', tu mōktu yā' xohix. Hām 'ūm hā 'āte' xaxogā kux'ax? 'Ok xaxogā'ax xohix te 7? Kaxīy.

22 Ha:

—Āmhok. 'Ūxaxogā 'ūxohix te 7, tu xe xaxogā 'ūxohix te 7, tu' xe xaxogā', tu mōktu xe xaxogā te homi' 70, yā' xohix te 490 xate xaxogāp-tup. 23 Yā Topa te' xat kaxīy, yīy 'āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu: Hāpxexka yōg tik te' xat'ax, tu kāmānat xop xānāhā' pu nū', pu tayūmak te ta nemēn hā pago, 24 yīy kāmānat puxet nūmāhā', ha ta nemēn tayūmak xohix xexka punethok, 25 pāyā' hok, 'ap xip'ah tayūmak, yīy tik te' xat'ax te' xat pu nōm kāmānat hāmenax, xi' xetut, xik-tok xop, xi' yōg hāpxop xohix, pu tu' hok hā' hām, nūy tayūmak xexka hā' yānān, nūy tu pago. 26 Pa kāmānat kopaxux hā' nāhā', tu' xat'ax tu' xak, pu mīy hok, tu: “Ūgmūn hā tot, nūy 'ūghip, 'ū xa pago. Yā 'āte tayūmak xohix xexka hā xa pagop-tup. Kaxīy.

27 —Ha' xat'ax te kāmānat kuxa ka', tu te ta nemēn'ax yōg tayūmak xaxogāhā', ha' mōg, 28 pa kāmānat nōy pēnāhā', 'īhā' mōg, ha ta nemēn tayūmak kutōgnāg te 10 'ūnōy pu', yī' nōy māykok mūg, tu' nuhuk, tu: “Hōnhā 'ā' pago. 'Āte hōnhā yāy yōg tayūmak putup!” Kaxīy.

29 —Ha' nōy te' kopaxux hā'

nāhā', tu tu' xak, hu: “Ūgmūn hā' tot, nūy 'ūghip, xa pago, yā 'āte xa tayūmak xohix hā pagop-tup.” Kaxīy

30 —Pap-tup nōg, tu' mōg, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa' xix, puyīy tayūmak xohix hā pago. 31 Ha ta kāmānat xop te' pēnāhā', tup-tup nōg, tu' gāy, hu tik te' xat'ax ha' mōg, tu tu' xuktux, 32 ha' xat'ax te kāmānat kummuk xānāhā', tu:

—“Āxupkumīy, 'ākummuk! 'Āte 'ōg ta nemēn xaxogāhā', ha' kux, xate 'ā' xak hah, 33 pa 'ākummuk, tu 'ānōy kuxa ka 'okpa 'āte 'ākuxa ka'.” Kaxīy.

34 —Tu' gāy xexkah, tu' xat, pu kāy mōgā kanet hah, nūy nō kummugā kanet kopah, ha mōktu tayūmak xohix ta nemēn hā' pago. 'Ūkux. Kaxīy.

35 Tu hām'āktux kux, tu:

—Ha kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu' pēnānā' xip. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā hok kamah. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

19

Yeyox te' yīpxox xop 'āktux, nōm te yāy xetut nīm

1 Tu hām'āktux kux, tu' mōg, tu hāpxexka Ganinet nīm, tu ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' xupep, tu kōnāg xexka Yohnām xatapa' xip, 2 ha tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, ha' pakut xop hittupmāhā', 3 ha Paniye yōg tik xop mōxaha kamah, tu'

yīkopit, nūy hām'āktux 'ax hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' tux hok, pu tik yāy xetut nīm? Kaxīy.

4 Ha:

—'Ok 'āxop te mō'kupix hok Topa yōg tappet? Ha kax'āmi', hu: "Topa te tik mīy hāmāxap, xik-nāy tu 'ūn mīy." Kaxīy.

5 Ha Topa te: "Pūyā tik yāy tak nīm, xix yāy tut nīm, nūy tu' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, ha yāyhā' yīn puxet." Kaxīy. 6 Ha kaxīy Topa te yāyta tix hā' mīy yāp-xet, yā' yīpxox xi' xetut yāyhāp-xet. Yīy Topa te' xat hok puyīy tu yāy xatat hok. Kaxīy.

7 Ha Paniye xop te:

—Teptu Mōyyex te' tux hok pu mōnāyxop tu xetut nīm? Teptu' tux hok pu' xetut pu tappet hōm hāmāxap, nūy kūnāy tu' nīm? Kaxīy.

8 Ha:

—Mōyyex te' tux hok 'āxop kuxa kummuk hah. Pa Topa te tik mīy xi' 'ūn, puyīy yāy mūtik nox tu ti ka'ok. 9 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxetut xonnix hok, ha' yīpxox te' nīm, puxix tik te hāpkummuk mīy, 'ūhūn nōy mūg tu'. Kaxīy.

10 Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tik te yāy xetut nīm hok, puxi' max tu yāyta hok. Kaxīy.

11 Ha Yeyox te' yānān, hu:

—Topa te tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'ah, pa' yāg kutōgnāg pu hāmyūmmūgāhā'. 12 Tik xop yāg te yāyta 'ohnāg.

'Ūtut te' put kaxīy hah, 'ap yāyta'ah. Ha tikmū'ūn yāg

yāyhā 'Ennōk, hu' yāyta 'ohnāg. Ha' yāg kutōgnāg yāyta 'ohnāg, nūy Topa pu' yīpkox pi', Topa te' xat hah. Tikmū'ūn hām'āpax, puxi' yōg hām'āktux yūmmūg. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

13 Hāpxip kutōgnāg ha ta tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', pu tup-tox yīmū' yīm nōm, nūy Topa pu hām'āktux kaxxop pupi', pa tik xop te' mǎnōg, tu' xat hok, pu Yeyox ha nūnnā hok, 14 yīy Yeyox te:

—'Ūtux hok pu kaxxop nūnnā', 'ūmǎnōg hok. Yā Topa te kaxxop kuxa tu' xat putup, puyī' yīpkox pi'. Ha' yīpkox pip xop xohix xat putup, nōm te kaxxop putuk tu hām'āpak. Kaxīy.

15 Tup-tox yīmū' yīm nōm, tu ta' mōg.

Tu tep-texop xexka 'āktux

16 'Āmmīy nōy 'īhā tik nūn, yā Yeyox ha' nūn, tu' yīkopit, hu:

—Notot, 'ātep-tep mīy'ax, nūy tuk kuxa hi xe'ēgnāg mō' kumak mōg? 'Āte hāpxopmāhā hā xīy? Kaxīy.

17 Ha Yeyox te hām'āktux hā' yānān, hu:

—Teptuk yīkopit, nūy hāmmax 'ūm yūmmūg? Topap-xehnāg max. 'Āhi xe'ēgnāg putup, 'āpu, Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox xip. Kaxīy.

18 Ha:

—'Ūxat'ax 'ūm? Kaxīy.

Ha:

—"Ūp-tex hok," xix "ānōy hā' xupxet hok," xix "ānōy

yōg hāpxop hā' xupxet hok," xix "koit hok," ¹⁹ xix "ōg 'ātak pu 'īpkox pi', xix 'ātut pu 'īpkox pi'," xix "ānōy putup pax, xate yāy putup'ax putuk." Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Yā 'āte' xat'ax xohix puk yīpkox xip tap. 'Ātep-tep mīy'ax homi', nūy hāpxopmā max? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Mōy, ōg hāpxop xohixnāg hāmenax hāmāxap, xayīy Topa hā 'āmax xe'ēgnāg, tu 'ōg tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, xayīy pexkox yōg hāpxop pop 'ūyānān tu', nūy kūnāy tuk pe mōg. Kaxīy.

²² Ha tik te hām'āpak, tu' mōg, tu Yeyox nīm, 'ūkuxa hit-tup 'ohnāg tu'. Yā 'ūptexop xexkah, ²³ yīy Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūptexop kutōgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, 'ūyōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. ²⁴ Yā xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox ha mō'tat hok, ha tap-texop 'ūm te Topa pu' yīpkox pip hok kamah. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep xop te' xupak, tu' yēy, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn 'ūm mō'nā hok pexkox kopah! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—Hamūn. Tikmū'ūn 'ūm mō tu nā hok, pa Topa te' ka'ogā'ax pu mōnāy. Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Ūgmū'āte' xohix nīm, nūy 'āpek mōg. 'Ok mū'āte hāpxop

'ūm popmāp-tup 'ūyānān tu'? Kaxīy.

²⁸ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'āmnīy xe'e mō'nāp-tup, 'īhāk yūm putup, tik te' xat'ax yōg mīmpe max yīmūk yūm putup, nūy 'Iyaet xop te 12 yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, ha 'āxop mām putup kamah, mīmpe max te 12 yīmū 'āmām putup, nūy kama' kopit. ²⁹ Tikmū'ūn xohix tek mūn hā mīptut 'ūm nīm, xi' taknōy nīm, xi' hex nīm, xi' tutnōy nīm, xi' pit nīm, xi' tak nīm, xi' tut nīm, xik-tok nīm xix hām nīm, puxi' xohix pop, tu mōktu tehomip te 10 pop, tu' kuxa hip-tup xe'ēgnāg, ³⁰ pa tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta' ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

20

Yeyox te kāmānat xop 'āktux

¹ Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu hāpxa xuxyā 'āktux, nūy Topa yāy yōg kāmānat pu pago 'āktux, tu hāmyūmmūgāhā, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat yūmmūgāhā', hu:

—Tik yōg mīnta 'op kup punethok, ha' ta mīnta', yī' mōg hāptapkoa 'īhā', nūy kāmānat xop xax, nūy nō nūnnā', pu mīnta ta put, nūy nūnnā'. ² Yā 'āmnīy xohix 'īhā' mōg, tu tayūmak 'ānuk puxet hā' pago kāmānat pu', 'āmnīy puxet yōg tayūmak

te takat hā' pago kāmānat pu', hu hōnhā' mōg kamah, nūy kāmānat xop xānā'. ³ Ha māyōn te pexkox puka' yūm 'ihā' mōg, tu' putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, ha kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' tihi', yāmhok tu' pip, ⁴ yīy hāpxa xuxyā te: "Mōg, nūy 'āhām yōg hām tu', ha 'āte xa pago maxp-tup." Kaxīy.

⁵ —Ha' mōg. Māyōn yāykote' yūm 'ihā' xuxyā mōg 'ūxeheh, xix māyōn he 'ihā' putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, tu' nūn, ⁶ ha xe' mōg 'āmāxak 'ihā', tu kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' mōg, tu tik xop nōy pēnāhā', ha yāmhok pip, yīy: "Tep tu 'āpip 'ihā māyōn mōg? 'E 'āhām 'ohnāg." Kaxīy.

⁷ —Ha: "Yā tik tek mūk xānā 'ohnāg," kaxīy. Ha' xuxyā te: "Mōy, nūy 'āhām kamah yōg hām tu', nūy mīnta nūnnā'." Kaxīy.

⁸ —'Āmnīy 'ihā' xuxyā te kāmānat te māxap xat, nōm te kāmānat xohix xat 'ūxuxyā pupi', yīy: Kāmānat xohix xop xānā', nūy tu pago. Kāmānat nōm hām ka'ax pu' pago hāmāxap, tuk-nāy tu kāmānat nōy xohix hām'ax pu' pago, tu mōktu kāmanat hām hāmāxap pu' pago 'ūka'ax hā." Kaxīy.

⁹ —Ha kāmānat xop te 'āmāxak 'ihā' nūn, nūy tu hām. 'Ūxohix te tayūmak 'ānuk puxet paha', ¹⁰ yīy kāmānat xop te māxap hittup, tu' hipnām, nūy tayūmak xexka tu pop, pa' xohix te tayūmak 'ānuk

puxet paha kamah. ¹¹ Tu' paha', tu' gāy, tu' xuxyā pu hām'āktux, ¹² hu: "Nū xop te ka'ax hā' nūn, nūy tu hām, tu 'ot puxet hā' hām, pak mūg hām xexkah, māyōn tox hāk mūg hām, ha māyōn pukpex tek mūg mō'hap koxūgnāg, 'ihāk mūg hām, pāyā yūmū'āte tayūmak kutōgnāg pop, nōm xop te' ka'ax hā' nūn putuk." Kaxīy.

¹³ —Ha' xuxyā te: "Nāy. 'Ūg'āpax. 'Āte hāmuyok mīy, 'ūyā tu 'āxop pu pago max. 'Āte 'āxānāhā', tu xa hām'āktux, tu tayūmak 'ānuk puxet hā pagop-tup, ha 'ānūn, tu 'āhām, nūy pa tayūmak, ¹⁴ hu pa 'ōgnū tayūmak, nūy ta 'āpet ha mōg. Yā 'āte kāmānat xohix pu tayūmak puxet hā pagop-tup, 'āxop pu pago putuk. ¹⁵ Yā tayūmak yōgnū', 'āte 'āxop xohix pu pagop-tup, 'āxop hā yāyputuk, 'ūyīy pago. 'Ok xate 'ānōy yīpkumīy, 'āte nōm xop ha hāmmaxnāhā', ha' yīpkumīy?" Kaxīy. 'Ūkux.

¹⁶ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn te māxap xop yāyhāp-tup 'ūka'ax xop, ha ta tikmū'ūn ka'ax xop yāyhāp-tup hāmāxap xop, Kaxīy.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux 'ūxeheh

¹⁷ Tu putat hā pepi' mōg, nūy kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, yāy yōg tikmū'ūn mūtik mōg, ha nōm mōg putat tu', nūy tup-xet hā hām'āktux, 'ihā hāpkumep, tu:

18 —Pēnā! Kōmēn Yenoy-anēn ha yūmū mōg. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak mōgāp-tup 'āmānex xexka xop hah, xix tik te hāmyūmmūg xop hah, ha tak putex putup, 19 tuk mōgāp-tup 'ūpuknōg xop hah, hak kute'ex kummuk putup, tuk kix putup, tuk xup putup mīpkupnix tu', nūy 'ūkputex, pa 'āmnīy tikoxyuk hā' nōg putup, 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak xix Yoām mūg tut te Yeyox pu hām'āktux

20 Hāpxip kutōnāg ha ta Yemeneo xetut nūn, tuktok pit 2 nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū' xup, nūy ta tu' xax, yīy Yeyox te:

21 —Xatep-tep putup? Kaxīy.

Ha:

—'Āpu, hām'āktux xeh 'ūgmūtik, puk kutok pit puxet 'āyīm xe'e hā' yūm, xi' nōy 'āyīm xax hā' yūm, 'ihā xate yāyhā 'āxexka xe'ēgnāg, nūy tikmū'ūn xohix xat. Kaxīy.

22 Ha Yeyox te 'ūn kutok 2 pu hām'āktux, hu:

—Xate hāmyūmmūg 'ohnāg, tu 'ā' xak pu 'āxexkānā'. Tikmū'ūn te' hep kohāgnāg xo'op, ha kaxīy 'ūkxūy xexka putup. 'Ok xatix 'āxūy xexka hā' tot? Kaxīy.

Ha:

—'Ūgmū'āte nōā'tot. Kaxīy.

23 Yīy Yeyox te:

—Yā' xo'op putup hep xūy, hu 'āxūy putup, 'ūkxūy putuk, pa 'āte yāykutnā hok, xak yīm xe'e hā yūm, xik yīm

xax hā yūm. Yōgnū 'Ātak te' yīmōgātux, pu' mām. Kaxīy.

24 Ha tik xop te 10 te hām'āpak, hu' gāy 'ūtaknōy 2 tu', 25 yīy Yeyox te' xohix xānāhā', pu' yīkahnāg nū', ha:

—Gohenanok xop te tikmū'ūn xat, ha' xexka xop te tikmū'ūn xat, 26 pa 'āxop kopa kaxīy mīy hok.

'Āmhok. Tikmū'ūn 'ūm te yāy xexkānāp-tup, puxi' nōy hā tu' tehet, 'ūyōg kāmānat putuk, 27 ha tikmū'ūn te yāyhāp-tup hāmāxap, puxi' nōy xop tu hok hā' hām.

28 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, pak nūn hok, puyīy tikmū'ūn 'ā' hāpxopmā'. 'Āmhok. Yāk nūn 'ūhep xohix xop pu hāpxopmā', nūy 'ūkxok, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik pēnā hok pu' pa max nāhā'

29 Tu hāpxip 'ihā' mōg, tu kōmēn Yenikot nīm, ha tikmū'ūn xohix xexka te' pe' mōg, 30 ha tik 2 pa hok mām, putat yīka te tu' mām, tu tikmū'ūn yīy 'āpak, tu Yeyox nūn yūmmūg, hu' yīy ka'ok, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka! Kaxīy.

31 Ha tikmū'ūn te' mānōg, tu:

—'Āhup, 'āyīy hok! Kaxīy. Pāyā' yīy ka'ok 'ūxeheh, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka! Kaxīy.

32 Yīy Yeyox hup, tu tik pa hok xānāhā', tu' yīkopit, hu:

—Xatep tek mūn putup, 'ūmīy xa'? Kaxīy.

³³ Ha:

—Notot, 'ūgmūg 'ūm pa nā', 'ūgmūg hāmpēnā'! Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te' kuxa ka', tu' pa 'āpit, ha hāpxip 'ōhnāg 'īhā' pa', tu hāmpēnāhā', tu Yeyox pe' mōg.

21

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

¹ Ha ta' mōg, tu mōktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip, 'īhā' pip'ax Metpaye tu' mōxaha', ha yīktix 'Onimet yīka' yūm, tu' yōg tik ² mō'kutnāhā', pu' keppa mōg, ² tu' xat, hu:

—Mōg, nōm xip tu xexka ha mōg, tu mōktu mōxaha', ha yohmēn hex pēnāp-tup, hak-tok te nū mūtik tihī', ha' mīm tu' hīy, ha mōy hīy'ax koa', nūy nūnnā'. ³ Tikmū'ūn te xa' yīkopit, 'āpu yīy, tu: “'Ūgmūg xuxyā te yohmēn putup, tu' putpu' nūnnāp-tup,” kaxīy, ha 'ātux hok putup xa yohmēn ² nūnnā'. Kaxīy.

⁴ Ha hāpxopmāhā', tu Topa yōg hām'āktux hittap hā yohmēn nūnnāhā'. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', ⁵ hu:

“Pu, Xiām yōg kōmēn kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

Hōnhā tik te tikmū'ūn xat'ax xupep,

tu yāk-tōgnāg, tu yohmēn yīmū' yūm,

tu yohmēn kutok yīmū' yūm.”

Kaxīy.

⁶ Ha ta tik xop mōg, tu Yeyox keppa' mōg, tu' xat'ax mīy, ⁷ tu yohmēn nūnnāhā', xik-tok nūnnāhā', tu yāy kap xix yohmēn yīmū', pu Yeyox yīmū' yūm, ha' yūm, ⁸ ha tikmū'ūn xohix yāy yōg kap mō'yōn hām tu', pu yohmēn mōy yīmū' mōg, ⁹ ha mōktu tikmū'ūn te' keppa' mōg, xix tikmū'ūn te' pe' mōg, yīy ka'ok, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Pūyā Topa xa hāmmaxnā'! Yā xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa nū'! Yā Topa mūn xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁰ Tu kōmēn Yenoyanēn tu' mōxaha', 'īhā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu:

—Putep mūn mīy? 'Ū 'ūm 'ōhōm? Kaxīy.

¹¹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik mōxaha, tu:

—Yā nō'ōm Yeyox, tu Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā'

¹² Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn papuk, nōm te' kopa hāpxop hāmenax, tu tayūmak yānān'ax xop yōg mīmpe putxok, xix yāy yūm'ax putxok kamah, tu tik xop te putuxnāg hāmenax yōg yūm'ax putxok. ¹³ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha: “'Ūkpet xexka 'āxet'ax Topa pu hām'āktux'ax pet,” kaxīy, pa

'āxop te Topa pet xexka kum-mugāhā', ha yāyhā hāpxupxet pet! Kaxīy.

¹⁴ Ha tikmū'ūn pa hok xop nūn, xix tikmū'ūn te hāpkumep hok xop nūn, Topa pet xexka ha' nūn, puyīy Yeyox hittupmā', ha' hittupmāhā', ¹⁵ yīy 'āmānex xexka xop gāy, xix tik te hāmyūmmūg xop gāy, 'īhā Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha' pēnāhā', ha kaxxop yīy ka'ok Topa pet xexka kopah, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Kaxīy. Ha' xexka xop te' xupak.

¹⁶ Tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate kaxxop yīy 'ūm 'āpak? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' xupak. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā: “Topa te kaxxop pu hāmyūmmūgāhā', pu tu Topa 'āktux māynāg.” Kaxīy.

¹⁷ Tu ta' nīm, tu kōmēn nīm kamah, tu' pip'ax Metān ha' mōg, tu mōktu' pip'ax tu' xip 'āmny tox hā.

Yeyox te piget kup mānōg

¹⁸ Hāptup 'īhā' mōg, Yenoy-anēn tu putpu' mōg, ha putup te Yeyox putex, ¹⁹ ha ta mīnta kup piget pēnāhā', ha putat puka' yūm, yī' mōg, pa mīnta 'ūm ta 'ohnāg, 'ūxux puxet mō'tat, yīy Yeyox te' kup xat, hu:

—Mīnta 'ūm ta hok! Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā mīnta kup yā tāmnāg, ²⁰ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu:

—Yā' kup tāmnāg mō'ka'ok! Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ākuxa mām ka'ok xix yāy kuxa yīkopit hok, hu ta mīnta kup nakgā kamah, tu' xat'ax hā' nakgāhā', pāyāp-xet'ah. 'Āxop te yīktix xat'ax, pu 'āpep, nūy kōnāg xexka kopa mō'yāykutnā', puxix mō'kutnā'. ²² 'Ākuxa mām ka'ok, puxix Topa xa' hōm hāpxop 'ūm 'āxop te ta tu 'ākax. Kaxīy.

Yeyox te' xat'ax

²³ Tu Topa pet xexka ha' mōgputpu', tu hāmyūmmūgāhā', 'īhā 'āmānex xexka xop nūn, xix Yoneo xexka xop nūn, tu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, hu:

—Tep te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xayīy hāpxopmā ka'ok xix hāmyūmmūgā'? Kaxīy.

²⁴ Ha:

—'Āte 'āyīkopit'ax kamah, xa 'āxop hām'āktux 'ūyānān tu', kōpxix xa hām'āktux, tup-tep te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, ha xa' xuktux. ²⁵ 'Āyīy! Tep te Yoām pu 'āxet'ax hōm, pu tup-tox pix? 'Ok pe Topa te tu' hōm? 'Ok pe tikmū'ūn te tu' hōm? Kaxīy.

Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, hu:

—Pax 'ū yūmū'āte: Topa te tu 'āxet'ax hōm,” kaxīy, puxi' yānān tu' yīkopit, hu: “Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?” kaxīy. ²⁶ Pax 'ū yūmū'āte: “Tikmū'ūn te' xuxet'ax tu' hōm,” kaxīy, puxix tikmū'ūn gāy, ha yūmū'āte' yīpkutuk. Yā' xohix

te Yoām pe'paxex 'ūxexkah, tu pe'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'A 'āte xa hām'āktux putup'ah kamah, tu yāy 'ūm 'āxet'ax 'ā' hōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Tik kutok 2

²⁸ Tu xe hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Xatep tep pe'āpaxex? Tik kutok pit 2, tuk-tok hāmāxap xat, nūy: “Xōnnū', mōy nōmhā nūy yōgnū mīnta 'op yōg hāpxa'ax tu 'āhām.” Kaxīy.

²⁹ —Hak-tok te māxap te: “'Ap 'ūgmōg putup'ah.” Kaxīy.

—Pa hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyhāhup, tu' mōg.

³⁰ —Ha' tak tek-tok kuhnōy xat kamah, pu mōy tu hām, hak-tok te kuhmōy te: “Yāk mōg.” Kaxīy.

—Pa' mōg 'ōhnāg. Kaxīy.

³¹ Tu hām'āktux kux, tu' xexka xop yīkopit, hu:

—'Ūk-tok te xīy te' tak pu' yīpkox xip? Kaxīy.

Ha:

—Yāk-tok te māxap. Kaxīy. Yīy Yeyox te:

—Gohet pupi tayūmak pop xop xi' xotit xop te Topa pu' yīpkox pip, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. ³² Yā Yoām tep-tox pix, tu 'ākeppa' mōg nūy xa Topa yōg putat mūg, ha 'ākuxa mām 'ōhnāg Yoām kopah, pāyā tayūmak pop xop xi' xotit xop kuxa mām ka'ok. Ha

'āxop te' yūmmūg, tu yāyhāhūp 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux, nūy 'ākuxa mām ka'ok Yoām kopah. Kaxīy.

Tute kāmānat kummuk 'āktux

³³ Tu xe:

—'Ūg 'āpax! Hām'āktux'ax nōy hā 'āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmyūmmūgā', hu: Tikmū'ūn te hāpxaha', tu mīnta 'op xok, tu hāmpak'ax hā' yīmmap, tu mīkaxxap xox tix hā' tat'ax mīy, pu tox hep 'op tonnok, nūy' hep xut, nūy ta hep xupyāg mīy, xix mīptut tox mīy, nūy hāpxa xexka pēnā', ha tikmū'ūn nōy pu' nīm, tayūmak hā' nōy yānān tu', tu ta hāpkumep hāptox tu'.

³⁴ Ha ta hāmyāxatamuk 'īhā' xuxyā te kāmānat tikoxyuk nū'pok, pu tu' xuxyā yōg tayūmak nōm pupi pa'. ³⁵ Pa hāpxa xexka yōg kāmānat te' mūg, tup-xet kix, xi' nōy putex, xi' nōy mīkaxxap hā' tux. ³⁶ Hāpxip 'īhā' xuxyā te xe kāmānat xop nū'pok, tu ta kāmānat punethok nū'pok, pu tu' xuxyā pupi tayūmak pop, ha hāpxa xexka yōg kāmānat xop te xe hāpxopmā kummuk.

³⁷ Yīy hāpxip 'īhā' xuxyā te nū yāy kutok kutnāhā', tu hāmpē'paxex, hu: “Yāk kutok xexka pe'paxex'ax, 'ap kummugāp-tup'ah.” Kaxīy. ³⁸ Ha ta' nūn, pa hāpxa xexka yōg kāmānat te' pēnāhā', tu: “Yā' xuxyāk-tok xe'e! 'Āpu yūmūp-tex, nūy hāpxa xexka pa'!” Kaxīy.

39 —Tuk-tok mūg, tu hāp̄xa xexka kūnāpa ha' mōgāhā', tu' mōg, tup-tex, ha' xok. 'Ūkux. Kaxīy.

40 Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tep mūn mīy'ax 'ūxuxyā', 'īhā' putpu' nūn, nūy hāp̄xa xexka yōg kāmānat xop 'ūyānān tu' kummugā'? Kaxīy.

41 Ha tikmū'ūn te:

—Ya' kix'ax, nūy hāp̄xa xexka hōm tikmū'ūn nōy pu', pu tu' xuxyā pu hāp̄xa yōg tayūmak hā pago hāmyāxatamuk xohix 'īhā'. Kaxīy.

42 Yīy Yeyox te xe' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Ha: “Tikmū'ūn pet, tu mīm xexka putup nōg, pa hōnhā yāyhā mīptut māykup xix mīptut koxuk, yā mīm xexka xe'ēgnāg. Topa mūn te' xexkānāhā', ha yūmūg kuxa te' yēy.” Kaxīy.

43 Tu hām'āktux kux, tu:

—'Āte xa hāp̄xe'e 'āktux: 'A Topa te 'āxop 'ūm xat putup'ah, pāyā' nōy xat putup, nōm te Topa pu' yīpkox pip, tu hāp̄xopmā max.

44 Tikmū'ūn te mīkaxxap hā' nā', puxix tu yāy koxyōy. Mīkaxxap te tikmū'ūn yīmū' nā', puxix yā' xohix koxyōynām. Kaxīy.

45 Ha 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg. Yā' xexka xop 'āktux 'īhā hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', 46 yī' gāy, tu' mūg putup, pa tikmū'ūn yīpkutuk, ha Yeyox yā' xexka

pe'paxex, tu: “Yeyox te Topa pupi hām'āktux xe'e.” Kaxīy.

22

Tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy

1 Yeyox te xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāp̄xopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa yā' hep xop xohix xānā 'āktux, tu:

2—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip, ha kaxīy hāp̄xexka 'ūm yōg tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy, 'ūk-tok pit te yāy tap-tup hah, 3 yī' tak te kāmānat mō'pok pu tikmū'ūn xānā', pāyā 'ap nūn putup'ah, 4 yīy kāmānat nōy mō'pok, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu: “'Āte 'āmuk xexka mīy tap, tu mūnūytut tak kix, xix mūnūytut kutok kix, xa nū', nūy 'āxit!” Kaxīy.

5 —Pāyā tikmū'ūn tep-tup nōg, tu yāy kuxop punethok, tup-tup-nōg. 'Ūpxet te' yōg hāp̄xa xexka ha' mōg, xi' nōy te' yōg mēn ha' mōg, 6 ha tikmū'ūn nōy te kāmānat xop mūg, tu' kix kakixnāg, tu' kix ha mōktu' xakix. 7 Ha hāp̄xexka yōg tik te' xat'ax gāy xexkah, hu' xat, pu tu kum-muk xop kix 'ūyānān tu', xi' yōg pip'ax mō'xut kuxap hā', pu tu nōg. 8 Ha' xat'ax te kāmānat xop xe xānāhā', tu: “Xōnnū te yāytaha', ha 'āte' mīy 'amuk xexka, tu tikmū'ūn xānāhā' put nū', pāyā' kum-muk, tu' nūn 'ohnāg, 9 pa hōnhā mōg, putat hā mōg, nūy tikmū'ūn xohix xānā'.” Kaxīy.

10 —Ha putat hā' mōg, tu tikmū'ūn xohix xānāhā put nū', tu tikmū'ūn max xānāhā', xix tikmū'ūn kummuk xānāhā', yā' xohix xānāhā', ha' xat'ax yōg mīptut max ha' mōg tikmū'ūn xohix, nūy 'āmuk xexka mā', ha mōktu mīptut xexka nū'xīmnāg.
 11 Ha tik te' xat'ax xexka te hām'āta kox hā mō'nāhā', nūy nūy tikmū'ūn pēnā', tu tik puxet pēnāhā', 'a 'āmuk xexka yōg topixxax max mō'tat'ah. Yā mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ōhnāg, 12 yīy tik te' xat'ax te: “Tep te xīy hā mō'ānāhā', pa 'āmuk xexka yōg topixxax mō'tat hok?”

—Ha tik yīy kīy ka'ok, tu' yīy 'ōhnāg, 13 yīy tik te' xat'ax te kāmānat xat, tu: “Ūyīm kīy, xī' kup kīy, tu' putyōn hāpkoxtap kopah, ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'.” Kaxīy. Ūkux.

14 Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Topa te tikmū'ūn punethok xānāhā', pak-tōgnāg hā yīmōgatux. Kaxīy.

Tik xop te' puknōg yōg gohet 'āktux

15 Ha Paniye xop mōg, tu yāy mūtik hām'āktux, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' yīkopit, nūy tu' kummugā', 16 hu yāy tik xop nū'pok 'Enot xop mūtik, nūy Yeyox tu yīkopit. Yā tik xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu:

—Notot, yūmū'āte 'āyūmmūg, ha hāpxe'e 'āktux, tu hāmyūmmūgā max, pu tu tikmū'ūn Topa yōg hāmputup'ax yūmmūg. Yā tikmū'ūn 'ūm pu 'āyīpkox

'ohnāg, nūy hāpxopmā'ax hitop hā' kopit hok, yīy yūmū'āte 'āyīkopit, 17 hu: Xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hā pago hok gohet puknōg pu'? 'Ok pe' xat pu pago? Xatep-tep mūn pe'āpaxex? Kaxīy.

18 Tu yā mō'āmā', pāyā Yeyox te' yūmmūg, hu:

—'Āxop pa max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tep tuk yīkopit putup xate'? 19 Paxnū tayūmak! Kaxīy.

Ha ta' paxnūn, tu tu' mūg, 20 yīy Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ūxuxet'ax nūhū tik koxuk? Kaxīy.

21 Ha:

—Yā' puknōg yōg gohet te tikmū'ūn xat'ax koxuk. Kaxīy.

Yīy Yeyox te:

—Gohet pu' hōm gohet yōg yā hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

22 Ha' xupak, tu' yēy, tu' yīkopit kux, tu ta' mōg.

Xanoxeo xop te put pu' hi'ax 'āktux

23 Hāpxip 'īhā Xanoxeo xop nūn, tu' kuxa mām 'ohnāg putpu' hi'ax kopah, tu nūktu Yeyox yīka' nūn, 24 tu:

—Notot, Mōyyex te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu: “Tik 'ūm xok, 'īhā' xetut tek-tok put hok, puxix tik taknōy xe' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, pu ta tu tuk-tok put, pūyīk-tok 'ūyīpxox nōm te māxap yōg hāpxop pop.” Kaxīy. 25 Yā yūmmūg tikmū'ūn kopa' pip taknōy 'ūxohix te' 7 'axa', ha' taknōy nōm hāmāxap te

yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok, ha ta' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, ²⁶ tu nū mūtik yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok kamah, ha' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, tu nū mūtik yāytaha', ha mōktu' taknōy xohix te 7 te 'ūn mūtik yāytaha', tu' xok, ha' xetut tek-tok put 'ohnāg. ²⁷ Yā 'ūn te ka'ax ha' xok kamah. ²⁸ Ūtaknōy 'ūm yā 'ūn hā' xetut xe'e'? Pax pu tikmū'ūn putpu hi, puxi' taknōy 'ūm 'ūxetut mūy? Yā' taknōy xohix te 'ūn mūtik yāytaha'. Yā yāyta xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te' yānān hā hām'āktux, hu:

—Āxop te yā yāy pu mō'āmā', 'ap Topa yōg tappet 'ūm yūmmūg'ah, xix Topa yōg hāpka'ok'ax yūmmūg 'ohnāg.

³⁰ Ūxakix xop te' putpu' hip-tup, hu ta pexkox yōg nū'pok xop putuk, tu yā yāyta 'ohnāg.

³¹ Āte yā xa putpu yāy hi'ax yūmmūgā'ax. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā Topa te: ³² “Ūgmūn yā mōnāyxop 'Amanām yōg Topa, xix mōnāyxop 'Iyak yōg Topa, xix mōnāyxop Yako yōg Topah.” Kaxīy. Yā' hi xop mūn hā Topah, pa' xakix xop 'ap hā Topa'ah. Kaxīy.

³³ Ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpak, tu' yēy.

Topa yōg xat'ax te māxap

³⁴ Ha Paniye xop te hām'āpak kamah, tu yāy tu nū' nāhā', 'ihā hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Xanoxeo xop pu hām'āktux hā tu' hupmāhā',

³⁵ ha Paniye xop yōg tik 'ūm te' xat'ax yūmmūg max, tu Yeyox yōg hāmyūmmūgā'ax yīkopit putup, hu:

³⁶ —Notot, pi'yā' mūn 'ūxat'ax xohix hā' māxap? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—“Ōgnū Topa mūn putup pax, 'ākuxa xexka hāp-tup pax, xix 'āp-tox xexka hāp-tup pax.” ³⁸ Yā' xat'ax xohix hā' māxap. ³⁹ Ha' xat'ax kūnāy tu te' nōy putuk, tu:

“Ānōy putup pax, xate yāy putup pax putuk.” Kaxīy.

⁴⁰ Yā' xat'ax 2 te Mōyyex yōg xat'ax xohix yūmmūgāhā', ha tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yūmmūgāhā kamah. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux

⁴¹ Ha Paniye xop te yāykotīnnāhā', 'ihā Yeyox te' yīkopit, hu:

⁴² —Āxop tep-tep mūn pe'āpaxex Topa yōg hāmyāyikutnā'ax tu'? Tik 'ūm mūn hā 'ūmōkputox 'ōhōm? Kaxīy.

Ha:

—Yā mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox. Kaxīy.

⁴³ Ha xe' yīkopit, hu:

—Tep tu Topa Koxuk te mōnāyxop hittap Namix pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux, hu: “Ūkxuxyā'.” Kaxīy. ⁴⁴ Yā Namix te: “Topa tek xuxyā pu hām'āktux, hu: 'Yūhūm 'ūgyīm xe'e hā, 'ihā 'āte' gāyxop nōā'.” Kaxīy. ⁴⁵ Yīy mōnāyxop Namix te hāmyāyikutnā'ax pu: “Ūkxuxyā'.” Kaxīy. 'Ok

yāykutnā'ax yā mōnāyxop
Namix hā' mōkputox xe'e'?
Kaxīy.

⁴⁶ 'Ap yānān tu hām'āktux
yūmmūg'ah, hu' yēy, tu xep
yīkopit 'ohnāg.

23

Yeyox xix Yoneo xexka xop

¹ Ha Yeyox te hām'āktux yāy
mūtik hāpkumep xop pu', xix
tikmū'ūn xohix pu', tu:

² —Tik xop te hāmyūmmūg,
xix Paniye xop te Mōyyex
yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha
Topa te yāy 'āxet'ax hōm puyīy
hāmyūmmūgā', ³ yīy 'āyīpkox
pi', nūy tu 'ūm hāpxopmā
max, pāyā' xexka xop yōg
hāpxopmā'ax hitop tat hok,
'ūyāy yōg hām'āktux pu' yīpkox
'ohnāg hah. ⁴ Yā' xat, pu
tikmū'ūn hāpxop putux tat,
ha hā tu te 'ohnāg. ⁵ Tu
hāpxopmāhā', pu tikmū'ūn

pēnā', tu Topa yōg tappet
tox kax'āmi', nūy kux tu'
tat, xi' yīm kō'ō tu tu mō'
tat. 'Ok 'āxop te' pēnā hok?
Ha kayak xexka mō'tat, ⁶ tu
'āmuk xexka ha' mōg pax, tu
yāy mām'ax max xak, nūy ta
tu' mām, tu Topa pet kopa'
xexka xop yōg mām'ax yīmū'
mām. ⁷ Tup-tup tikmū'ūn te:
“Notot!”, kaxīy, kōmēn kopah,
nūy tu' xexkānā'. ⁸ Ūtux hok
pu tikmū'ūn 'āxānā hok, hu:
“Notot,” kaxīy. Yā 'āxop te
'ānōy hā yā 'āxape', hak mūn
puxet te 'āxop yūmmūgāhā'.

⁹ 'Ōg 'Ātak xe'e te pexkox
tu' xip, yīy hām tu' xip tik
xānā hok, hu: “Ātak,” kaxīy.

¹⁰ Tu 'ānōy xānā hok, hu:

“Yā yūmūg xuxyā',” kaxīy.
Yā Kunnix mūn puxet 'āxop
hā' xuxyā'. ¹¹ Tikmū'ūn te
hāpxopmāhā', nūy tu' nōy
hā tu tehet, puxix yā 'ākopa
'ūxexkah. ¹² Tikmū'ūn te yāy
xexka pe'paxex, pūyā yāy
yāyhāhup kutōgnāg, ha Topa
te' xexkānāp-tup.

*Yeyox te' xat hok pu
mō'āmā hok*

¹³ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg
xop xix Paniye xop! 'Āpa
hitop tu max, pāyā 'ākux mūn
kummuk. Tikmū'ūn kuxa te
Topa xak, puyīy yōg putat
hā mōg, pa 'āxop te' xat hok,
pu mōg hok, 'ihā kama 'āmōg
'ohnāg.

¹⁴ —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg
xop xix Paniye xop! 'Āpa
hitop tu max, pāyā 'āktux
mūn kummuk. ¹⁵ Yā 'āxop te
hāpkumep hāpxexka xohix tu',
tu kōnāg xexka xohix mep,
puyīy tikmū'ūn puxet 'ōg
hāpxopmā'ax tat, tu' tat, puxix
yā tu' kummuk xexkah, ha
ta 'āxop kummuk miāx, nūy
yā 'āxohix 'āpet Hāmgāyāgnāg
mūtik.

¹⁶ —Yā 'ākuxānōg 'āpa hok
xop, tu tikmū'ūn pa hok
xop mōgāhā', yā tikmū'ūn
yūmmūgā kummuk, tu:
“Tikmū'ūn te Topa pet xexka
'āktux, nūy nōy pu hām'āktux
xeh, puxix yā' hitop hā'
xex, 'ap ta nemēn'ah. Yā'
max tu' mīy hok. Pāyā
tikmū'ūn te Topa pet xexka
yōg pipkup yānām 'āta 'āktux,
nūy hām'āktux xeh, puxix
hām'āktux xex ka'ok, tu ta
nemēn. Pūyā tu' mīy,” kaxīy.

17 'Āxop putox kummuk xix 'āpa hok! Pi'yā' mūn yā' xexkah, 'ok pe pipkup yānām 'āta', 'ok pe Topa pet xexkah? Yā' pet yā' xexkah! 18 'Āxop te hāmyūmmūgāhā kamah, hu: "Tikmū'ūn te mīmpe pipkup mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu' hitop hā yā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Pa tikmū'ūn te xokxop mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu ta nemēn, nūy tu' mīy.", kaxīy.

19 'Āpa hok xop! Pi'yā' mūn te māxap, 'ok pe xokxop mō'hāp'ax, 'ok pe mīmpe mō'hāp'ax, nūy Topa pu' haxyā'? Yā mīmpe te māxap!

20 Yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te mīmpe 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix xokxop mō'hap'ax xohix 'āktux, tikmū'ūn te mīmpe yīmū mō'hāp tu'. 21 Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix kama Topa 'āktux, yā' xip yāy pet tu'. 22 Tikmū'ūn te pexkox 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix Topa xip'ax xe'ēgnāg 'āktux kamah, xix Topa mūn 'āktux, yā' xip pexkox tu'.

23—Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āxop te Topa pu mīxux kutīgnāg popmāhā', 'ūyāg te 9 'ōgnū', tu' yāg puxet hōm Topa pu', tu mīxux 'otāg yōg yāg hōm, xix mīxux 'emanox yōg yāg hōm, xix mīxux kōmīn yōg yāg hōm Topa pu', tu yā tu' hōm māynāg, pāyā hāpxopmā max'ax xaxok, xix hāmyok mīy'ax xaxok,

xix hāmaxnā'ax xaxok, xix 'āyīpkox pip'ax Topa pu xate' xaxok. 'Āpu hāpxopmā max, xix hāpxop hōm Topa pu kamah, xayīy hāpxopmā max xohix xaxok hok! 24 'Āpa hok xop te tikmū'ūn mōgā kummuk! Tikmū'ūn te kumāyōynāg xut nūy putyōn, pāyā' xok xexka kāmēn tōmāhā', ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax kutīgnāg mīy māynāg, pāyā hāpxopmā'ax max 'āxop te' xaxok!

25—Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā 'āxop te kānēy pet xax pix, xix kānēy xām pix, pāyā kānēy kox kopa yā' īgā', ha kaxīy 'ākuxa kummuk. Yā 'āxop te 'ānōy hā yīpkumīy, xi' yōg hāpxop hā' xupxet, xix 'ānōy yōg hāpxop hā xupkumīy kamah. 26 Paniye pa hok 'āxop! Kānēy kox pix hāmāxap, puxix tu xām max kamah.

27—Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā' xukpot putuk, hāptopa mūn max, pāyā' kopa' xuk xokxax, xi' kup, yāktox xe'ēgnāg. 28 Ha kaxīy 'āxax max, pāyā 'ākuxa kopa 'ākummuk, yā 'āxop te koit, tu hāpxopmā kummuk xohix.

Topa te' kuxa kummuk xop nōāp-tup

29—Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniy xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! 'Āxop te xukpot māynāg 'āhā mīy, nūy Topa

pupi hām'āktux xop no hāpkot, ha tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu' max, ha 'āxop te xukpot maxnāhā', ³⁰ tu: "Pax 'ūgmūg pip hōmā', 'ihā tik xop te Topa pupi hām'āktux, kopxix tu mōnāyxop yōg hāpxopmā kummuk tat hok, nūy tu tik max xop kix. 'Āmhok!" kaxīy.

³¹ Hamūn. 'Āxop yā mōnāyxop kummuk hā 'āmōkputox, ha Topa pupi hām'āktux xop kix, ³² ha 'āxop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, nūy tu' mīy kamah.

³³ 'Āxop te kāyā gāynām xop putuk, xix kāyā gāy hā 'āk-tok! Ha Topa te 'ākummugāp-tup 'ūyānān tu', xa' xupmā hok Hāmgāyāgnāg Pet tu'. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte xa ha mō'pok putup, tik te Topa pupi hām'āktux xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, xix tik te hāmyūmmūgā'ax xop, ha 'āxop te' yāg kix putup, xi' yāg xupmāp-tup mīpkupnix tu', xi' yāg kix kakixnāg putup Topa pet kopah, tu kōmēn xohix tu 'ūpapuk putup. ³⁵ Yīy Topa te 'āxūygāp-tup, xix 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk hā 'āxūygāp-tup. Ha mōnāyxop hittap max 'Ameo putex, hōmā, hāmyāxatamuk hittap 'ihāp-tex, xix mōnāyxop Manakit kutok Yakanit putex, 'ihā Topa pet xix mīmpe mō'hāp'ax tu yāy kote' xip, tu hāpkummuk mīy 'ōhnāg, yīy Topa te 'āxūygāp-tup. ³⁶ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā Topa te yā hōnhā' pip xop xūygāp-tup 'ūyānān tu', nūy mōnāyxop

yōg hāpxopmā'ax kummuk hā pago. Kaxīy.

Yeyox te mō tikmū'ūn yāy xe'ēgnāg

³⁷ Yeyox te hām'āktux kux, tu kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax! Topa te xa mō tik xop pok, pu xa Topa pupi hām'āktux, ha 'āxop te' kix, tu mīkaxxap hā' tux, pāyā 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka', ha kaxīy 'āte tikmū'ūn xānāhā', pāyāk ha 'ānūn putup 'ohnāg! ³⁸ Yīy 'āpet hōgnāg putup. ³⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'ihāk mūn 'āktux, hu: "Pūyā Topa tu hāmmāxānā! Yā tu yāy 'āxet'ax hōm pu nū!" Kaxīy

24

Yeyox te Topa pet xexka nōg'ax 'āktux

¹ Hāpxip 'ihā Yeyox te Topa pet xexka kopa' xupep, tu' nīm, tu ta' mōg, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn mōxaha', tu' yīka' pip, tu tu' mūg Topa pet xexkah, ² yīy Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' pēnāhā'? 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā' koxyōy putup Topa pet, tu mōktu yōg mīkaxxap xohix hām tu nū'nāp-tup. Kaxīy.

Yeyox te hāpkummugā'ax 'āktux

³ Hāpxip 'ihā Yeyox te yīktix 'Onimet yīmū' yūm, ha yāy yōg tikmū'ūn nūn, nūy yā tup-xet hā hām'āktux hā' nōy yānān, ha:

—Hām 'ūm hā Topa pet koxyōy putup? Hāpxopmā'ax 'ūm te xīy pēnā'ax, 'īhā' putpu 'ānūn, nūy hāpxopmā xe'ēgnāg xohix tu kuxyā'? Kaxīy.

4 Ha Yeyox te:

—'Ōg pa mōxip, pu tikmū'ūn yā 'āmō'āmā hok! 5 Yā tik punethok nūn putup, tuk 'ūm 'āxet'ax 'āktux putup, nūy yā tu' koit, hu: "Ūgmūn yā Kunnix. Yā Topa tek mūn yāyikutnāhā', 'ūnū'." Kaxīy. Tu tikmū'ūn xohix mōgāp-tup kummuk. 6 Xate yāyikix'ax 'āpak putup, ha tikmū'ūn te xa yāyikix'ax 'āktux putup. Yā 'ākuxānōg hok. 'Ūyāyikix xexkap-tup, pāyā 'a hāmyāxatamuk xohix xox putox'ah. 7 Ha hāpxexka 'ūm yōg xonat xop te hāpxexka nōy yōg xonat mūtik yāyikix putup, ha' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāyikix putup, ha hām yāynuhuk putup, xix hāmhōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. 8 Yā nōm xūy hāmāxap, tu 'ūn tek-tok put xūy putuk.

9 —Hak-nāy tu' gāy xop te 'āxop mūg putup, nūy 'ākix kakixnāg, tu' xat putup, pu 'ākix. Yā' xohix te 'āp-tup nōg 'ūgmūn hā. 10 Yīy tikmū'ūn punethok tek nīm putup, tu Topa yōg putat xak putup, tu yāy xape kummugāp-tup, 'ūp-tup 'ohnāg tu', 11 'īhā yā tik xop nūn, nōm te yā mō'āmā', nūy Topa pupi hām'āktux, pāyā' mō'āmā', yā yāy pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn punethok mōgāp-tup kummuk, tu yā' koit tu'.

12 Ha tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk putup, tu mōktu hāpxopmā kummuk xexkah, yī' kuxa mām ka'ok xop kuxa teknōg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu yā' nōy putup pax xaxok putup. 13 Pa tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mō kuma' mōg, puxix Topa' mōy hāpkummuk mīy'ax xop kopah, tu' hīnnāp-tup xe'ēgnāg. 14 Yīy hām'āpak max'ax 'āktux putup hām xexka xohix tu', puyī' hep xop xohix hām'āpax, nūy tu hāmyūmmūg. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Ha hāmyāxatamuk xohix xox putox mō'nā'ax. Kaxīy.

Tute hāpxūy xexka 'āktux

15 Tu xe hām'āktux, hu:

—Topa pet kopa' xip hām'āta yīkox 'āxet'ax Topa xip'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Nanī'eo te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yāy xip'ax 'āktux, tu yā hāpxop yāy 'īgā xexka 'āktux, ha Topa yāy xip'ax kopa' xip putup. (Pūyā tikmū'ūn mō'kupix, nūy hāmyūmmūg.) 16 Tikmū'ūn te hāpxexka Yonex tu' pip, puxix yīktix tu nūmān. 17 Tikmū'ūn te mīptut pepi tu' pip, puxix tu nūmān, yā' hok tu 'ānūmān, pāyā hāpxop 'ūm pa hok, nūy mōg mō'ka'ok. 18 Tikmū'ūn te hāpxa xexka tu' pip, puxix yāy pet ha tu mōg hok, nūy yāy xax pa'. 'Āmhok. 19 Ha 'ūn mūnōp xop xūy xexkap-tup, 'ok pek-tok xuk, 'ok pek-tok yāy yōgtat hep xo'opmāhā'. 20 Topa tu' xax, xayīy hām 'āxi hok 'īhā 'ānūmān, nūy nit

xap 'ihā 'ānūpa hok. ²¹ Yā' xūy xexka nām putup nit xap 'ihā', xix hām 'āxi 'ihā'. Hōmā Topa te hām xexka mīy, xix hōnhā, 'ūxūy kutōgnāg, pāyā nōm xūy xexkanām. ²² Yīy Topa te' xūy'ax yōg 'āmnīy xohix kuxyāhā', pu tikmū'ūn nōā'tot. Pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux, pu tu kuxa hi xe'ēgnāg, yīy 'āmnīy xohix hā' kuxyāhā'.

²³ —Tikmū'ūn 'ūm te xa: “Ūpēnā! Topa yōg hāmyāyikutnā'ax xip!” kaxīy, xix: “Nāy, yā 'ōnte' xip!” kaxīy, 'āpu 'āyīpkox hok. ²⁴ Yā tik te mō'āmā'ax xop punethok nūn putup, tu Topa pupi hām'āktux 'ohnāg, xix yā hāmyāyikutnā'ax 'ohnāg. Pāyā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, tu' mīy pu tikmū'ūn pēnā', puyīy nō tikmū'ūn mōgā kummuk. Yā' xak, nūy Topa yōg tikmū'ūn mōgā kummuk kamah, mō'āmā'ax hā', puyīy Topa yōg putat xax. ²⁵ Ūg'āpax, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg tap.

²⁶ —Tikmū'ūn te: “Ūpēnā! Hām panip tu' xip!” kaxīy, 'ihā 'āmōg hok. Yā' koit. Xix: “Ūpēnā! Tute yāy xaptop 'ōnte!” kaxīy, 'ihā 'āyīpkox hok. 'Āmōg hok. Yā' koit. ²⁷ Tex yānām te pexkox xexka tupmā mō'ka'ok, ha kaxīy 'ūgnūn putup, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup.

²⁸ —Kuptap xop te yāy tu nū'nāhā', nūy xok yīn xakot.

Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok nūn putup

²⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—Ūxūy'ax yōg 'āmnīy xohix nōg putup, 'ihā māyōn xok putup, xix māyōnhex. Māyōnnāg xop te hām tu nū'nāp-tup, ha hāmnōgnōy yōg xexka xop yāynuhuknām putup, ³⁰ 'ihā tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnāp-tup pexkox tu', hak nūn'ax 'āktux. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn. Ha Topa hā' gāy xop tek pēnāp-tup, hu 'ātu potap-tup, ha hāmgōy xexka kopak yīxop-tup, 'ūkxexka xe'ēgnāg tu', ³¹ ha mīxuxxop tut kāyāp-tup, ha yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy Topa yōg tikmū'ūn yīmōgatux'ax nūnnā', ha hām xexka tu' xexka xop xohix mōxap-tup, nūy yāy tu nūnnāy. Kaxīy.

Yeyox te piget kup 'āktux

³² Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Mīnta kup piget te xa hāmyūmmūgāhā', Ūmīxux xokax, yā mīxux puk 'ihā 'āxop te hāmyūmmūg. Yā hāmpukpex mō'nāp-tup. ³³ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax xexka pēnāhā', 'ihā hāmyūmmūg kamah. Yā' xūy'ax yōg 'āmnīy mō'nāp-tup. ³⁴ Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: Tikmū'ūn 'ūm pip nōmhā, 'ap xakix putup'ah, 'ihā nōm 'āmnīy mō'nāhā'. ³⁵ Pexkox te yāyxaxogā'ax, xix hām xexka te yāyxaxogā'ax, pāyā yōgnū

hām'āktux xip ka'ok, tu' nōg
'ohnāg. Kaxīy.

*Hām 'ūm hā Tikmū'ūn Ku-
tok nūn putup*

³⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Āmnīy 'ūm 'ihāk nūn
putup, yā 'Ātak Topa puxet te'
yūmmūg. Pexkox yōg nū'pok
xop te' yūmmūg 'ohnāg, xik
mūn yā Topak-tok, pāyā 'ātep
yūmmūg'ah kamah. ³⁷ Ūgmūn
yā Tikmū'ūn Kutok, tu put-
puk nūn putup, 'ihā tikmū'ūn
te hāpxopmā kummuk pax.
Hōmā hāmyāxatamuk xohix
'ihā mōnāy xop hittap Nōe xip,
³⁸ 'ihā tikmū'ūn hittap xit
pax, xix yā' xo'op pax, xix
yāyta pax, tu mōktu Nōe te
mīptut xexka hā mō'nāhā',
nōm te kōnāg yīmū' mōg,
³⁹ ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg
'ohnāg, tu' yīpkox 'ohnāg, ha
tex xexka nāhā', ha kōnāgkox
xet xexkah, tu hāmnak hā'
xupep, tu tikmū'ūn xohix
kopugnām, ha' xakix. Hā
kaxīy putpuk nūn putup,
yākmūn Tikmū'ūn Kutok, tuk
nūn 'ihā ⁴⁰ tik 2 te hāpxa xexka
tu' hām, hap-xet mōgāp-tup,
ha ta yā' nōy te nox xip.
⁴¹ Ūn 2 te xuxnāg xetox xap
kōnōnāhā', hap-xet mōgāp-
tup, ha ta' nōy te' nox xip.
⁴² Ōg pa mōxip! Yāy 'ūm pupi
hāmpēnā max. 'A 'āxop te
'āmnīy 'ūm yūmmūg'ah 'ihā
'āxuxyā nūn. ⁴³ Ūxaxok hok.
Pax pu tikmū'ūn te hāpxop
hā' xupxet'ax nūn yūmmūg,
puxix tu pēnānā' pi' kamah,
puyīy tu' xupxet hok. ⁴⁴ Yīy
'āxop pēnānā' pi' kamah. 'A'
yūmmūg'ah 'āmnīy 'ūm 'ihāk

nūn. Yāk mūn Tikmū'ūn
Kutok, tuk nūn putup, 'ihā yā
'āxop tek hip 'ohnāg. Kaxīy.

*Kāmānat max xix kāmānat
kummuk 'āktux*

⁴⁵ Tu xe hām'āktux, nūy
Topa yōg hāpxopmā'ax
yūmmūgā', hu:

—Tep te kāmānat max?
Kāmānat max yā tik te
hāmyūmmūg, tu yā hāmyōk
mīy pax. Ha' xat, pu kāmānat
xop tu pēnānā' pi', nūy tu
xīnnā max. ⁴⁶ Ha' xuxyā
nūn, 'ihā hām max, yī' kuxa
hittup. ⁴⁷ 'Āte xa hāpxe'e
'āktux: 'Ūxuxyā te kāmānat
max xexkānāp-tup, pu tu
hāpxa xexka yōg hāpxop
xohix pēnā'. ⁴⁸ Pa kāmānat
kummuk te hāmpē'paxex, hu:
“Ak xuxyā nūn putup'ah,”
kaxīy, ⁴⁹ tu yā hāpkute'ex
kummuk, tu kāmānat nōy
kix, tu yā' xit xexkah, tu yā'
xo'op xexkah, tu mōktu yā'
paptux, tikmū'ūn paptux xop
mūtik. ⁵⁰ Ha' xuxyā nūn, ha
ta kāmānat te' hip 'ohnāg,
tu yā' nūn yūmmūg 'ohnāg,
⁵¹ puxi' xuxyā gāy nām, tu
kāmānat xūygā'ax 'ūyānān tu',
tu' mōgā'ax, nūy tu kummugā
tikmū'ūn kummuk mūtik,
nōm pa max, pāyā' kuxa
kummuk. Ha' potap-tup,
'ūxūy xexka tu'. Tu ta tu' kux.
Kaxīy.

25

Ūn te yāyta hok te' 10

¹ Yeyox te hām'āktux'ax hā
hāmyūmmūgāhā', nūy Topa
yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā',
tu 'ūn tuk tup xop te yāyta

hok 'āktux, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā', puyīy tu' xuxyā nūn'ax hip, ha:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup hā kaxīy. 'Ūn te yāyta hok te 10 te 'āmuk xexka ha' mōg, 'āmnīy 'īhā' mōg, tu kuyānām tat'ax pop, nūy tik te yāyta'ax hip putat kopah, puyīy tik yāyta'ax mōgā 'āmuk xexka hah, ² ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg, ³ ha 'ūn xop pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te kuyānām tat'ax pop, pāyā' hep tox xaxok, ⁴ pa' nōy xop te kānēy tat kamah, ha yā' hep tox kopa' xup, nūy tat'ax hā' pux.

⁵ —'A tik te yāyta'ax 'ūm nūn'ah, yīy kūmīm tetet' kix, ha mō'yōn putat pukah.

⁶ —'Āmnīy kote 'īhā tikmū'ūn yīy ka'ok, hu: "Tik te yāyta'ax nūn! Mā', yūmū nū mūtik mōg!" Kaxīy.

⁷ —Ha 'ūn xop yāykoxak mō'ka'ok, tu kuyānām mō'xup. ⁸ Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te' nōy xop pu hām'āktux, hu: "Ā' hōm 'ōg hep tox, 'ū mōy yāy yōg ta'ax hā' pux. Yāk mū yōg kuyānām xakix." Kaxīy.

⁹ —Ha:

—“Ak mū'āte xa popmāp-tup'ah. Yāk-tōgnāg 'ūm hep tox. 'Āxop putup, mōy mōg kōmēn hah, nūy 'ūm pa'.” Kaxīy.

¹⁰ —Ha' mōg, tu' paha', 'īhā tik te yāyta'ax xupep. Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg te nū mūtik mōg 'āmuk xexka hah, tu

mōktu' mōxaha', tu' mōxakux, ha ta mō'yāy yīnnīn.

¹¹ —Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ūn xop nōy mōxaha 'ūyānān tu', tu hāptopa' pip, tu' xānāhā', hu: “Yāyā', Yāyā', hāpxōn! Yāk mūg nūn!” Kaxīy.

¹² —Ha tik te yāyta'ax te: “'A 'āte 'āxop 'ūm yūmmūg'ah. Mōy, nūy 'āpep! Kaxīy. 'Ūkux.

¹³ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yīy 'āpa mōxip! Yā hām 'ūm hāk nūn 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat tikoxyuk 'āktux

¹⁴ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy yūmūg hām max 'āktux, nūy Topa pu yūmūg hām max 'āktux, hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat kaxīy: Tik te hāpkumep putup, ha kāmānat xop xānāhā', pu hāpxa xexka pēnānā 'āti', ¹⁵ tu tu tayūmak popmāhā', tu tik te hāmyūmmūg xexka pu' hōm tayūmak te 5.000, tu' nōy te hāmyūmmūg miax pu tayūmak te 2.000 hōm, tu tik te hāmyūmmūg kutōgnāg pu tayūmak te 1.000 puxet hōm, tu ta' mōg. ¹⁶ Ha kāmānat te 5.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 5.000 paha'. ¹⁷ Ha kāmānat nōy te 2.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 2.000 paha'. ¹⁸ Pa tik te 1.000 paha', tu' mōg, tu hāpkot, tu' xuxyā yōg tayūmak xaptop hām kopah.

19 —Hāpxip punethok tap 'īhā' xuxyā nūn, nūy ta yāy yōg tayūmak pop, ²⁰ ha kāmānat te 5.000 paha', tu' nūn hāmāxap, tu tayūmak te 10.000 hōm 'ūxuxyā pu', tu: “'Ūpēnā! Xate 'ā' hōm tayūmak te 5.000. 'Āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 5.000 nōy paha'.” Kaxīy.

21 —Ha: “Yā' max! 'Āhām max. Xate hāmyok mīy tayūmak kutōgnāg hā, yīy 'āte 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop punethok pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!” Kaxīy.

22 —Ha kāmānat te 2.000 paha', tuk-nāy tu' nūn, tu: “Xate 'ā' hōm tayūmak te 2.000. Yā 'āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 2.000 nōy paha'. 'Ūpēnā!” Kaxīy.

23 —Ha' xuxyā te: “Yā' max! 'Āhām max! Tayūmak kutōgnāg hā xate hāmyok mīy, yīy 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop 'ūm xexka pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!” Kaxīy.

24 —Ha kāmānat te 1.000 puxet paha', tu' nūn, tu: “'Āte 'āyūmmūg. Xate 'ūm kuxa ka 'ohnāg. 'Ūnōy te hāpxop xap xok, ha xate' nūnnāhā', ²⁵ yīy 'ūgkuxānōg, tu 'ōg tayūmak xaptop hāpkox hā mō'tat. 'Ūpēnā 'ōgnū tayūmak, nūy pa'.” Kaxīy.

26 —Ha' xuxyā te: “'Āhām kummuk, 'āteknōg tu'. Xatek yūmmūg, ha 'āte hāpxop xap xok 'okpa hāpxop ta nūnnāhā'. ²⁷ Teptu xate tayūmak xex hok tayūmak xut'ax pet kopah?

'Ūyīy putpu nū', tu yōgnū tayūmak paha', 'ūnōg nōy nā' mōg, tu mōktu yā' kux.” Kaxīy. Tu yōkāmā' tu kāmānat nōy pu' xat, hu:

²⁸ —“Kāmānat kummuk yōg tayūmak xut, nūy kāmānat nōy pu' hōm, nōm te tayūmak te 10.000 pop. ²⁹ Yā tikmū'ūn te punethok pop, puxix tu xe' pop, tu mōktu yā' xohix pop, pa tikmū'ūn te' pa hok, puxi' yōg hāpxop kutōgnāg xut kamah, pu tu' hok xip. ³⁰ Yā kāmānat kummuk, tu' hitop hā' hām. 'Āpu, nōm mō'yōn hāptopa', puyīy hāpkoxtap kopa tu xip ka'ok. 'Ōnte potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Kaxīy. 'Ūkux.

³¹ Yeyox te hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā kux, tu:

—Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu yā putpuk nūn putup, tu' xat xe'ēgnāg putup, 'īhāk nūn, ha pexkox yōg nū'pok xop te nū mūtik nūn putup, hāk yūm putup, nūy tu hep xop xohix xat. ³² Ha' hep xop xohix te yāy tu nū'nāp-tup 'ūgkeppah, ha 'āte tikmū'ūn yāg mō'pot putup. Yā kaxīy tik pēnā'ax te kahnēn mō'pot xix mot, ³³ tu kahnēn mō'pot, pu tu yīm xe'e hā mō'xip, xix mot mō'pot, pu tu yīm xax hā mō'xip, ha 'āte' yīpkox pip xop mō'xip putup 'ūgyīm xe'e hā, tu' yīpkox hok xop mō'xip putup 'ūgyīm xax hā, ³⁴ ha 'āte hām'āktux putup, tikmū'ūn tek yīm xe'e hā' pip pu hām'āktux putup, hu: “Mā! 'Ōgnū 'Ātak te 'āxop ha hāmmaxnāhā'. Mā', nūy pexkox yōg hāpxop xohix pop.

Yā Topa te xa' xex tap 'ihā hām xexka xip 'ohnāg. ³⁵ Yā 'āxop tek xīnnāhā 'ihā putup tek putex, tu 'ā' xo'opmāhā', 'ihā 'āte kōnāg tat xak, tuk xānāhā', 'ūxihip 'āpet kopa, 'ihā 'āte xa hak puknōg. ³⁶ 'Ak xax 'ūm xip'ah, ha 'ā' āxax 'ūm hōm, 'ūyīy mōktat, tuk pakut, hak pēnā max. Kanet kopak xip, ha 'āxop 'ūg ha mōg, nūy mōy mōgnīnām." Kaxīy.

³⁷ —Ha tikmū'ūn max te: —Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', 'ihā putup te 'āp-tex, ha 'āxīnnāhā'? ³⁸ Hām 'ūm hā 'āmūn 'ūgmū'ā hā puknōg, ha 'āxānāhā', xa 'ūgmūg pet kopa xihip? Hām 'ūm hāk mū'āte xa topixxax 'ūm nīm, xa mō'tat? ³⁹ Hām 'ūm hā 'āpakut, hak mū'āte 'āpēnā max? Hām 'ūm hā kanet kopa 'āxip, hak mūg mōg, nūy mō'ānīnām?" Kaxīy.

⁴⁰ —Ha 'āte hām'āktux'ax hā' nōy yānān putup, tu: "‘Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape 'ūm kutīgnāg hā 'ā tehet, huk mūn yā 'ātehet kamah. Kaxīy.

⁴¹ —Tu tikmū'ūn kummuk pu hām'āktux putup, nōm tek yīm xax hā' pip, hu: "Mōy, nūy 'āpep! Yā Topa te xa hāpkummugāhā'. Mōg, pu kuxap xe'e mō'āhap mō kuma mōg. Topa te kuxap mīy tap nūy Hāmgyāgnāg xūygā', nūy 'ūyōg nū'pok xop kummuk xūygā'. ⁴² Ya putup tek putex, pak xīnnā 'ohnāg, ha 'āte kōnāg tat xak, pa 'ām xo'opmā 'ohnāg. ⁴³ 'Ūgmūn xa hāk puknōg, pa 'āxop te 'ūkxānā 'ohnāg, 'ūxihip 'āpet kopah. 'Ak xax 'ūm xip'ah, 'a 'āxax 'ūm

nīm'ah, 'ū mōktat. 'Ūkpakut, xix kanet kopak xip, pāyā 'āxop tek pēnā 'ohnāg." Kaxīy.

⁴⁴ —Yīy tikmū'ūn te: "Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', ha putup te 'āp-tex, ha xate kōnāg tat xak, xikmū'ā hā 'āpuknōg, xix 'āxax hok, xix 'āpakut, xix kanet kopa 'āxip, hak mū'āte xa hā te 'ohnāg?" Kaxīy.

⁴⁵ —Ha 'āte: "‘Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape kutīgnāg hā 'ā te 'ohnāg, hu tu 'ā te 'ohnāg kamah." Kaxīy. Tu ta tu' kux.

⁴⁶ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Tikmū'ūn kummuk xūy putup mō'kuma' mōg, ha' kuxyā 'ohnāg, pāyā tikmū'ūn max hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

26

'Ūxexka xop te hāpxopmā kummuk 'āktux

¹ Yeyox te hāmyūmmūgā kux, tu ta yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

² —'Āxop te hāmyūmmūg, yā 'āmñīy 2 nōg, puxix tikmū'ūn 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, ha tikmū'ūn tek mōgāp-tup, nūy mīpkupnix tu Tikmū'ūn Kutok putex, yāk putex putup. Kaxīy.

³ Tu hām'āktux, 'ihā 'āmānex xexka xop yāy tu nū'nāhā', xi' xexka xop yāy tu nū'nāhā', tu ta 'āmānex xat'ax Kaxpax pet xexka kopa yāy tu nū'nāhā', ⁴ nūy hāmpe tu paxex, nūy putex te xīy Yeyox putex'ax

yūmmūg, nūy xaptop hā' mūy,
 5 tu:

—Āmuk xexka mīy 'īhā 'ap
 putex putup'ah. Nāy, pu
 'āmuk xexka tu kux, kopxi'
 xat, nūy 'ūp-tex, nūy ta tu
 tikmū'ūn gāyā hok. Kaxīy.

*Yeyox te' pip'ax Metān tu'
 xip*

6 Hāpxip 'īhā Yeyox te xip
 tu xexka Metān kopa' xip,
 tu Ximām pet kopa' xip, ha'
 xuxet'ax nōy te: 'Ūyāy xax
 kunut nām. Kaxīy. 7 Ha 'ūn te
 nōm mō'nāhā', tu Yeyox yīka'
 mōg. Ha naxnāg 'anamax tat,
 ha' hep haxyā max xup, takat
 xexkah. Ha Yeyox xit 'īhā 'ūn
 te' hep pux, yā Yeyox putox
 yīmū' pux. 8 Ha' yōg tik xop
 te' pēnāhā', tu' gāy, tu' mānōg,
 hu:

—Teptu 'ūn te' hep haxnāg
 xaxogāhā'? Yā takat xexkah!
 9 'Ūyōg naxnāg hāmenax,
 puxix tayūmak xexka pa', nūy
 tu tikmū'ūn hok xop pu' nīm.
 Kaxīy.

10 Pa Yeyox te hāmyūmmūg,
 tu:

—Teptu xate 'ūn hā 'āgāy?
 Yā tute hāpxopmā māynāg!

11 Hāmyāxatamuk xohix hā'
 hok xop te 'āmūtik pip, pāyāk
 mūn'ah, 12 yīy 'ūn te' pux,
 nūy 'ūgyīn haxyā max, puyīy
 nō hāpkot. 13 'Āte xa hāpxe'e
 'āktux: Tikmū'ūn te hām'āpak
 max'ax 'āktux putup, tu
 hām xexka xohix tu' xuktux
 putup, yā kama 'ūn yōg
 hāpxopmā'ax 'āktux putup,
 nūy 'ūn xaxogā hok. Kaxīy.

Yot te hāpkummuḡāhā'

14 Hāpxip kutōgnāg 'īhā
 Yeyox yōg tik 'āxet'ax Yot
 'Ixkanot mōg, nūy 'āmānex
 xexka xop mūtik hām'āktux,
 15 tu:

—Tayūmak xohix te xīy 'ā'
 hōm putup, 'ūyīy 'āxop mōgā',
 xayīy Yeyox mūy? Kaxīy.

Ha' xexka xop te' yōg
 tayūmak mō'kupix, tu tayūmak
 te 30 xut, tu tu' hōm. 16 Yīy
 Yot mōg, tu hāmpē'paxex, tu'
 xak, nūy gāy xop mōgā', pu ta
 Yeyox mō'tat kanet hah.

*Yoneo xop te 'āmuk xexka
 'āxet'ax Nōa'yēn mīy*

17 'Āmnīy nōg 'īhā Yoneo
 yōg tikmū'ūn te 'āmuk xexka
 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu pām
 tokatok hok māhā', ha 'āmnīy
 te māxap Yeyox yōg tik xop te
 Yeyox ha' mōg, tu' yīkopit, hu:

—Xatep-tep putup? Piyā'
 mīy'ax 'āmuk xexkah, nūy tu
 pām tokatok hok mā 'āmnīy
 hā? Kaxīy.

18 Ha:

—Kōmēn ha mōg, tu tik 'ūm
 xax, nūy tu' xax, hu: “Ūgmūg
 xuxyā te' xat, 'ū xa hām'āktux,
 hu: Yā hōnhā yōgnū tik xop
 xik mūn te 'āmuk xexka mīy
 putup, tu 'āpet kopa 'āte' mīy
 putup.” Kaxīy.

19 Ha' yōg tik xop te
 hām'āpak, tu' mīy, tu 'āmuk
 xexka mīy tik pet kopah.

20 Ha 'āmnīy hā Yeyox xix
 tik xop mām, 'āmuk tu' xakot,
 nūy tu xit, 21 tu' xit, 'īhā Yeyox
 te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āp-
 xet 'ūm te' gāy xop mōgāp-tup
 'ūghah. Kaxīy.

22 Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg, yā' xohix te yāy yīkopit, tik puxet hāmāxap te' yīkopit, hak-nāy tu' nōy, xi' nōy te' yīkopit, tu mōktu xohix, tu:

—Ū 'ūm? Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok 'ūgmūn tik kummuk? Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—Tik te' gāy xop mōgā'ax, tu pām xup kānēy pet xax kopah, 'ūgmūtik tu pām xup nōmhā. 24 'Ūkxok putup, yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, pāyā tik kummuk xūy putup, nōm tek kummugāp-tup! 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak kummugāp-tup, yā hāpxopmā'ax kummuk. Pax pu' tut te nōm put hok, puxix hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

25 Ha Yot te' yīkopit kamah, tik te' mōgā'ax kummuk te hām'yīkopit, hu:

—Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate' xuktux. Kaxīy.

Yūmūg xuxyā xit'ax

26 Ha' xit, 'īhā Yeyox te pām paha', tu Topa tu:

—Āmax Topah! Xatek mū'ā hāpxop xit'ax hōm. Puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tik xop pu' popmāhā', tu:

—Ūpa', nūy mā'. Yāk yīn. Kaxīy.

27 Tuk-nāy tu kānēy paha', tu Topa pu:

—Āmax Topah! Xatek mū'ā' hep max hōm, 'ū xo'op. Puxi'. Kaxīy.

Tu yāy yōg tik xop pu' hōm, tu:

—Ūpa', nūy 'āxop xohix xo'op. 28 Yāk hep 'āta', ha yā' xohix pupi nū'nāhā', pu Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. 'Ūghep 'āta hā Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik. 29 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte mīnta hep xupyāg xe' xo'op hok, pāyā yōgnū 'Ātak mūtik 'ūkti', kopxi' xo'op, 'īhā 'Ātak te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e'. Kaxīy.

30 Ha Topa puk-tex, tuk-tex kux, tu ta' mōg 'Onimet yōg yīktix hah.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

31 Tu ta' mōg, 'īhā Yeyox te tik mūnōm xop pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āmnīy 'īhā', 'āxop xohix nū'pap-tup, tuk nīm putup. Yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, tu: “Āte kahnen yōg pēnā'ax putex, yīy kahnen nū'paha'.” Kaxīy. Yīy hām'āktux hittap hā 'āxop tek nīm putup nōmhā, 32 pāyā putpuk hi', kopxix 'ākeppak mōg hāpxexka Ganinet hah. Kaxīy.

33 Yīy Pet te:

—'Ak mūn'ah! 'Āte 'ānīm 'ohnāg. 'Ūnōy xohix te 'ānīm, kopxix 'ānīm hok. Kaxīy.

34 Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, nūy tu xaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā hōnhā, 'āmnīy 'īhā, xate

koit putup, tuk yūmmūg hok 'āktux, tu' xuktux putup tikoxyuk, 'ihā xokakkak tak xatap-xet. Kaxīy.

35 Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte koit 'okpa 'āmūtik 'ūkxok! Pāyā 'āyūmmūg hok 'āte hām'āktux 'ohnāg! Kaxīy.

Ha tik xop xohix te:

—Ya hamūn! Kaxīy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux Yetxēm tu'

36 Ha ta' mōg tu mōktu Yetxēm tu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Nāy, māhām, 'ihāk mōg 'ākeppah, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

37 Tu Pet mōgāhā nū mūtik, xix Yemeneo kutok 2, tu' kuxa teknōg, 'ūxūy xexka tu', 38 tu:

—'Ūgkuxa xūy xexka tu mōktuk kuxa teknōg, tuk xok putūmnāg. Nūnte' tihī', nūy pēnānā 'āti 'ūgmūtik. Kaxīy.

39 Tu ta' keppa' mōg kutōgnāg, tu nū'xup hām tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'ūkxūy xexkah, 'ap hā' tot'ah. 'Ūktux hok 'ūkxūy hok, kopxik hittup. Pāyāk tux hok 'ūkxūy, kopxik xūy. 'Āpuk xat, yāk yīpkox xip 'āmūn pu'. Kaxīy.

40 Tu put pu' nūn, tu tik tikoxyuk pēnāhā', ha mō'yōn, kūmīm te' kix hah, yīy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop te pēnānā 'āti hok, nūy yāk mūtik pēnā kutōgnāg? 41 Mō'ōn hok, pāyā Topa pu hām'āktux pax, xayīy hāpkummuk mīy hok. 'Ākuxa

te hāpxopmā maxp-tup, pāyā 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

42 Tu xe' mōg, tu:

—'Ātak, xatek putup 'ūkxūy, kopxik xūy. Yāk yīpkox xip. Kaxīy.

43 Tu xe putpu' nūn, ha tik xop mō'yōn 'ūxeheh, yā kūmīm xūy xexkah, tu' pa xax mōm.

44 Yīy Yeyox xe' mōg, tu Topa pu hām'āktux.

45 Tu putpu' nūn tik xop hah, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ok 'ūm yāykoax hok, 'āteknōg tu'? Hāmpēnā! Yā hōnhā' gāy xop nūn, nūy 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok mūy, nūy tikmū'ūn kummuk mōgā 'ūghah. 46 'Āyok, 'āpu yūmū mōg. Yā tik kummuk nūn nōmhā. Kaxīy.

'Ūgāy xop te Yeyox mūg

47 'Ap hām'āktux kux'ah, 'ihā Yot nūn, yā Yeyox yōg tihik, tu tikmū'ūn punethok nūnnāhā', ha mīkax xexka taha', xix mīm kix'ax taha'. 'Āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te mō'pok. 48 Yā Yot te' xexka xop pu hām'āktux tap, tu: "Āte tik puxet yāy kep ha' mūg putup, nūy tu 'āneo, xayī' mūy. 'Āte Yeyox mūn kep ha' mūg putup, xayī' pēnā', nūy mūy. Kaxīy. 49 Tu' xupep, tu Yeyox ha' nūn, tu:

—Yāyā', pūyā Topa 'ākuxa yūmmā! Kaxīy.

Tu yāykep ha' mūg. 50 Ha Yeyox te:

—'Ūkxape', xate hāpxopmā'ax. Pūyā hāpxopmā mō'ka'ok, nūy ta tu kuxyā'. Kaxīy.

Ha' gāy xop te' mūg, tu' yīm kīy. ⁵¹ Pa tik puxet te Yeyox mūtik hāpkumep, tu mīkax xexka xut, tu 'āmanex xat'ax yōg kāmānat yīpkox xak, ⁵² ha Yeyox te:

—Ōg mīkax mō'xix 'ūxax kopah. Yā tik te mīkax xexka hāp-tex, puxi' nōy putex mīkax xexka hā 'ūyānān tu'. ⁵³ 'Āte yāy yōg 'Ātak tu' xax, puxix nū'pok pexkox yōg xonat xop xohix, pu tu 'āhā tu tehet. ⁵⁴ Pa Topa yōg tappet te hām'āktux tap, yī' tux hok pu tu hāpxopmā nōmhā, nūy hām'āktux hittap hā hāpxopmā'. Kaxīy.

⁵⁵ Tut xexka xop yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Āxop nūn, tu mīkax xexka taha', xix mīm topnāg paha', nūy tuk mūy. 'Āxop tep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk, tik te hāpxop hā' xupxet putuk? Yā 'āmnīy xohix 'ihā Topa pet xexka kopak xip, nūy hāmyūmmūgā', ha 'āxop te 'ūgmūg 'ohnāg. ⁵⁶ Pāyā hōnhā Topa te' tux hok pu hāpxopmā kummuk, yā Topa pupi hām'āktux xop te tappet tu kax'āmi tap, yīy Topa yōg hām'āktux hittap hāk mūg nōmhā. Kaxīy.

Ha yāy yōg tik xop te hām'āpak, tu nū'paha'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yīkopit

⁵⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu Kaxpax pet ha' mōgāhā', ha Kaxpax yā 'āmānex xop xat'ax, ha tik xop te hāmyūmmūg pip, xix Yoneo xexka xop nūn, tu

yāy tu nū'nāhā Kaxpax pet kopah. ⁵⁸ Ha Pet te Yeyox pe' mōg, hāptox tu' pe' mōg, tu' pet yōg hāmnuknōg tu mōktu' xupep, tu mō'nāhā', tu mōktu' yūm xonat xop mūtik, nūy 'ūyōg hāpxopmā'ax pēnā', ⁵⁹ ha' xexka xop xak nūy Yeyox kupeh, nūy tup-tex, tu' koit'ax hā' kupeh, ⁶⁰ pāyā tep tup-tex'ax 'ūm yūmmūg 'okpa tik punethok te koit, ha hām'āktux hā' nōy yānān punethok. Hāpxip 'ihā tik 2 te hām'āktux, ⁶¹ tu:

—Yeyox te yāy ka'ok'ax 'āktux, tu: “Āte Topa pet xexka koxyōy'ax, tu xe' pet'ax 'āmnīy tikoxyuk hā.” Kaxīy.

⁶² Ha Kaxpax yok, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yā tik te 'ākupeh. 'Ok xate yāy 'āktux hok, nūy yūmūg yūmmūgā'? 'Ok pe tik te hāpxe'e 'āktux, 'ok pe yā xa' koit? Kaxīy.

⁶³ Pa Yeyox yīy 'ohnāg, yīy 'āmānex xop xat'ax te hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy 'āyīkopit, hu 'āxat. 'Āyīy. 'Ok Topa xe'ēgnāg te 'āyāyikutnāhā'? 'Ok yā 'āmūn Topak-tok xe'e'? Kaxīy.

⁶⁴ Ha Yeyox te:

—Ya hamūn. Xate' xuktux. Pāyā 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop te Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup, ha Topa xe'ēgnāg yīm xe'e hak yūm putup pexkox tu', tuk yīxop-tup, hāmgōy xexka hāk yīxop-tup. Kaxīy.

⁶⁵ Ha 'āmānex xop xat'ax te yāy xax pot, nūy yāy kuxa xūy'ax tu' mūg, tu:

—Puxi! Yā Topa 'āktux kummuk pax 'ōhōm! 'Āxop te' xupak nōmhā. ⁶⁶ Hu putep 'āktux'ax? Kaxīy.

Ha:

—Yā hāpkummuk mīy xexka! Pūyā tu' xok! Kaxīy.

⁶⁷ Tu mō yīy hep yōn, xi' payīn kix, 'ihā' yīkopit, ⁶⁸ hu:

—'Āmūn yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax. 'Āpu, Topa pupi hām'āktux, nūy 'āyīy: 'Ū 'ūm te 'ākix? Kaxīy.

Pet te Yeyox yūmmūg hok 'āktux

⁶⁹ Ha ta' xip Pet hāptopa', ha ta kāmānat hex te:

—'Āxip kama Ganinet yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷⁰ Ha:

—Xatep-tep mūn 'āktux? 'A 'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁷¹ Tu hāmyīkox tu' mōg, ha ta kāmānat hex nōy te' pēnāhā', tu xonat xop pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm xip Nāyane yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷² Ha Pet te xe:

—'Ak mūn'ah. Topa tek yūmmūg. 'Ap 'ūkxip'ah. Yā 'āte 'a kāy yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁷³ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tik xop te Pet yīka' nūn, tu:

—'Āyīy'ax te Ganinet xop yīy'ax putuk! Yā Yeyox mūtik xate hāpkumep. Kaxīy.

⁷⁴ Yīy Pet te:

—Topa tek yūmmūg. 'Āte nōm kāy yūmmūg 'ohnāg. Pax 'ū koit 'āte', puxix Topa 'ūkxūygā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā xokakkak tak xataha', ⁷⁵ ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigāhā', ha: “Xate yā koit putup 3, xate hām'āktux putup 'ūgyūmmūg hok te 3, 'ihā xokakkak tak xatap-xet.” Kaxīy.

Tu ta' mōg, tu pota punethok.

27

Xonat xop te Yeyox mōgāhā Pinat keppah

¹ Hāptup, māyōn te hāpkanet tu' xupep 'ihā', 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox putex, ² tu' kīy, tu Gohenanok Pinat ha' mōgāhā'.

Yot te yāy putex

³ Hōmā Yeyox yōg tik Yot te' mōgā kummuk, nūy tu tayūmak pa', tu' xexka xop yōg hāmp'e'paxex yūmmūg nōmhā, yā Yeyox putex putup, ha yāyhāhup xexkah, tu tayūmak te 30 paxmōg, nūy mōy putpu' hōm 'ūxexka xop pu', tu' xexka xop pu hām'āktux, ⁴ hu:

—'Āte hāpkummuk mīy 'ihā 'āxop mōgāhā tik max, xa tup-tex. Kaxīy.

Ha:

—Patīy! 'Āpu, yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

⁵ Ha Yot te tayūmak hā putnū Topa pet xexka kopah, tu ta' mōg, tu yāy māy hīy, tu' xok xe'e'.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te tayūmak paha', tu:

—'Ap max'ah, yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak

hōm hok Topa pu'. Yā nūhū tayūmak tu tik putex. Yūmū'ātep-tep mūn mīy'ax? Kaxīy.

⁷ Hu tayūmak paha', tu 'Onet yōg hām xexka paha', puyī' xukpot mīy, pu tu' puknōg xop nō hāpkot.

⁸ Yīy tikmū'ūn te' xukpot 'āxet'ax, hu: "Ūhep 'āta'ax tu hahām." Kaxīy. Yā hōmā 'ūxuxet'ax 'ūhep 'āta, xix hōnhā'. ⁹ Hōmā tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, yīy: "Tikmū'ūn te tayūmak te 30 paha', tu te tik hāmenax tayūmak te 30 hā, 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te yā pagop-tup, ¹⁰ tu tayūmak hā' nōy yānān, nūy 'Onet yōg hām paha'. Yā Topa tek xat tap, yīy 'āte' mīy." Kaxīy. Ha Topa yōg hām'āktux hittap hā' xexka xop te hām paha nōmhā.

Yeyox te Pinat keppa' xip

¹¹ Ha Yeyox te Gohenanok Pinat keppa' xip, ha' yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ūn xat xe'e'? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

¹² Pāyā' yīy 'ohnāg 'ihā 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te' kupex, ¹³ yīy Pinat te:

—'Ok xate hām'āpak hok? Yā 'āxat'ax xop te 'ākupex! Kaxīy.

¹⁴ Pāyā 'ap yīy'ah, ha Gohenanok kuxa te' yēy.

Pinat te' xat, pu Yeyox putex

¹⁵ Hāmyāxatamuk xohix 'ihā', 'āmūk xexka 'āxet'ax

Nōa'yēn mīy 'ihā', Pinat te tik kummuk xut kanet kopah, tikmū'ūn te ta tu' xak, ha' xut. ¹⁶ Ha tikmū'ūn xohix te tik kummuk Mahamax yūmmūg, ¹⁷ tu yāy tu nū'nāhā Gohenanok pet tu', ha Pinat te tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Āxop tep-tep putup? Piyā' mūn 'āte' xut'ax? 'Ok pe Mahamax xut'ax, 'ok pe Yeyox xut'ax? Yā' xuxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

¹⁸ Ha' xexka xop te Yeyox yīpkumīy, tup-tex putup, ha Pinat te' yūmmūg. ¹⁹ Tu yāy yōg yūm'ax xexka yīmū' yūm, nūy tu' xat, nūy tu' yīkopit, ha yāy xetut te hām'āktux nū'kutnāhā', tu:

—Tik max koa pu mōg. Yā 'āmñy kote 'ihāk yōnkup, tuk xūy xexkah nōm tik max hah. Yī' xut, pu mōg. Kaxīy.

²⁰ Ha 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te tikmū'ūn hām'āktux hā' gāyāhā', puyīy tikmū'ūn Pinat tu' xax pu Mahamax xut, nūy tu' xax, pu Yeyox putex. ²¹ Ha Gohenanok te:

—Tik 'ūm 'āte' xut'ax pu mōg? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu, Mahamax xut. Kaxīy.

²² Ha xe' yīkopit, hu:

—'Ātep-tep mūn mīy'ax Yeyox hā? Yā yāy 'āxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

Ha:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²³ Ha Pinat te xe' yīkopit, hu: —'Ūyōg hāpkummuk mīy'ax 'ūm texīy? Kaxīy.

Pāyā tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²⁴ Yīy Pinat kuxa teknōg tikmū'ūn gāy hah, tu' xat, pu kōnāg tat, pu tu' yīm pix tikmū'ūn keppah, tu:

—Āxop te tik max putex putup. 'Ak mūn'ah! 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. 'Āpu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

²⁵ Ha' yānān, tu:

—Pūyā Topa 'ūgmūg kummugā 'ūyānān tu', xik mūk kutok xupep tup xop kummugā kamah! Kaxīy.

²⁶ Yīy Pinat te Mahamax xut tikmū'ūn pu', tu' xat, pu tu Yeyox kix xikot hā, ha' mōgāhā', nūy mīkupnix tup-tex.

Xonat xop te Yeyox kute'ex kummuk

²⁷ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Pinat yōg xonat xop te Yeyox mōgāhā Gohenanok Pinat pet xexka hah, ha xonat xop te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox yīmmap hā' pip, ²⁸ tu Yeyox xax xut, tu kap 'āta hā mō'tat, ²⁹ tu mīmyām xox hā' kux xax mīy, tup-tox yīmū' yūm, tu mīm xahix Yeyox yīm xe'e kopa' hōm, tu nūktu nūktettex Yeyox keppah, nūy tuk-tex'ex kummuk, tu:

—Pūyā Yoneo xop tu xat mō'kuma' mōg' Kaxīy.

³⁰ Tu yāy yīy hep mō'yōn, nūy tu hupmā', tu mīm xahix paħa', tu nōmp-tox hā' tak, ³¹ tuk-te'ex kummuk kux, tu kap xut, tu xe yāy xax hā mō'tat, tu' mōgāhā', nūy mīkupnix tup-tex.

Yeyox te mīpkupnix tu' xup

³² Tu ta' mōg, 'īhā tik nūn, 'ūxuxet'ax Xīmām, yā Xīnēn yōg tihik, ha' xat, pu mīpkupnix tat, tu' taha'.

³³ Ha' mōg, tu mōktu' xip'ax tu' mōxaha', ha' xuxet'ax Gok, tu tikmū'ūn yīy'ax hā: “Ūp-tox kup.” Kaxīy. ³⁴ Tu xupyāg kanop peo mūtik, tu Yeyox pu' xo'opmāhā', ha yā xo'op kutōgnāg, tup-tup nōg. ³⁵ Ha xonat te Yeyox xup mīpkunix tu', tu' xax koxip, tu mō'xap yōn, nūy xonat puxet te' xax max pa', ³⁶ tu' mām, tu' pēnānā' pip, ³⁷ tu mīmpehnāg yīmū kax'āmi', tu mīpkupnix tu' xup, nūy Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūgā', ha: “Nūhū Yeyox, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat.” Kaxīy. ³⁸ Ha tik kummuk 2 xup kamah, nūy mīpkupnix tu' kix, ha hāpxop hā' xupxet pax. Ūp-xet te Yeyox yīm xe'e hā' xup, xi' nōy te' yīm xax hā' xup.

³⁹ Ha tikmū'ūn te putat hā' mōg, tu mōktu' pēnāhā', tuk-te'ex kummuk, tup-tox mahap, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu:

⁴⁰ —Kāy te yāy 'āktux ka'ok, nūy Topa pet xexka koxyōy, tuk-nāy tu' pet 'āmniy 2 hā'! Paxpu Topak-tok xe'e, puxix tu mīpkupnix tu' yīxox, nūy yāy hā tu' tehet, nūy tu xok hok! Kaxīy. ⁴¹ Ha 'āmānex xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xexka xop tek-te'ex kummuk kamah, tu:

⁴² —Hamūn te tikmū'ūn punethok mōy, pāyā yāy mūn xut yūmmūg'ah. 'Ok 'Iyaet yōg

tikmū'ūn xat xe'e'? Paxpu mīpkupnix tu yīxox, puxix 'ūgmū kuxa mām ka'ok 'ōm kopah! ⁴³ 'Ūkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu yā Topak-tok 'āktux. Nāy! 'Āpu yūmū' hip, puyīy Topa' xut nōmhā'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha tik te hāpxupxet'ax 2 te hāpkute'ex kummuk kamah, tu hām'āktux kummuk.

⁴⁵ Māyōn te nūktu yāy kote' yūm, tu ta' xok, ha hām xexka xohix hāpkoxtap. ⁴⁶ Ha māyōn he tu ta' putpu' hi 'ūxeheh, ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—“'Enix, 'Enix, nēmā xamatān!” Kaxīy. Tu tikmū'ūn yīy'ax hā: “Yā yōgnū Topah, tep texīy hā xatek nīm?” Kaxīy.

⁴⁷ Ha tikmū'ūn 'ūm te' xupak, tu:

—Yā 'Enit mūn xānāhā'! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tik mōg mō'ka'ok, tu hāpxop patok, 'ūhep xupyāg kummuk hā' patok, nūy Yeyox pu' xo'opmā', ⁴⁹ pa tikmū'ūn nōy te:

—Nāy! Pa nū 'Enit, puyī' xut! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yīy ka'ok 'ūxeheh, tu' xok xe'e'.

⁵¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa pet xexka yōg topixxax mō'yīnnīn'ax te yāy pot, 'ūxax pepi yāy pot hāmāxap, tu mōktu kakak yāy pot mōg. Ha hām yāynuhuk, ha mīkaxxap xexka yāy pot, ⁵² ha' xukpot te yāy xōn, ha Topa yōg tikmū'ūn xakix hittap xop punethok te putpu' hi', ⁵³ tu hāpkox kopa' mōxaha', tu hāpkumep, ha Yeyox te putpu'

hi, 'īhā' nōm xop te kōmēn Yenoyanēn hā' mōxakux, yā Topa yōg kōmēn, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'.

⁵⁴ Hāpxexka Hōm yōg kapitām xip, yā' puknōg, xix xonat xop te pēnānā' pip, tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xohix pēnāhā', xix hām yāynuhuk pēnāhā', tu kuxānōg, tu:

—Yā hamūn yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

⁵⁵ Ha ta 'ūn xop te hāptox hā yā' pēnāhā', yā nōm te Yeyox mūtik hāpkumep tap, tu Ganninet tu' mōxaha', tu Yēyox hā' tehe'. ⁵⁶ 'Ūxohix te: Mānix Mānanēn, xix Mānix yā Tiak xix Yoye hā' tut, xix Yemeneo xetut, yāk-tok pit 2 te Yeyox yōg tik xop kopa' tihī'.

⁵⁷ Hāpxip kutōgnāg yā 'āmāxak, 'īhā Yoye nūn, tup-texop xexkah. Yā kōmēn 'Ānimātex yōg tihix, tu kama' mōg Yeyox pehe', ⁵⁸ tu' mōg, tu Pinat tu' xak, puyī' tux hok pu Yeyox xokxax hā hāpkot, ha' tux hok, ⁵⁹ yīy Yoye te' xokxax kīy topixxax xexkap-nok hā', yā' xax tūmnāg. ⁶⁰ Ha Yoye te yāy yōg mīkaxxap kox xexka hā mō'tat, tu nō kopa hāpkot, ha mīkaxxap putux yīkūy, nūy nō kox mō'yīnnīn, tu ta' mōg, ⁶¹ 'īhā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mām, tu mīkaxxap kox xexka yīka' mām.

Xonat xop te' xukpot tu pēnānā' pip

⁶² Hāptup nōy yā nit xap, 'īhā 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te yāy tu nū'nāhā Pinat mūtik, tu:

63 —Gohenanok: hōmā kāy te koit pax, tu: “Āmnīy 3 nōg, ĩhā putpuk hip-tup.” Kaxīy. 64 Yīy xa' xak, xa xonat xop mō'pok xukpot ha, 'āmnīy 3 hā', ka' yōg tik xop te' xokxax xut, nūy nō tu' xupxet, nūy tikmū'ūn pu: “Yā' hi putpu!” Kaxīy. Yā' koit'ax xexka nō'ōm. Kaxīy.

65 Ha Pinat te:

—Xonat xop mōgā pu pēnānā' pi', pu hāpxopmā kummuk hok. Kaxīy.

66 Ha ta' mōg, tu puk hi hā mīkaxxap hāmyīnnīn'ax muk, puyīy tikmū'ūn yīkūy hok, nūy tu' xōn hok, ha xonat xop te' pēnānā' pip.

28

Yeyox te putpu' hi'

1 Hāptup nōy yā ye nomīn, ha māyōn xupep ĩhā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mōg, mīkaxxap kox xexka ha' mōg, nūy pēnā'. 2 Hāpxip 'ohnāg ĩhā hahām yāynuhuk, ha pekkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu mīkaxxap xexka xut, nōm te mīkaxxap kox mō'yīnnīn, ha' xut, tu mīkaxxap yīmū' yūm. 3 Tu tex yānām putuk, yā topixxax tūmnāg ponnok, yā hām 'āxi yōg hāpxop xapxūy'ax putuk. 4 Ha xonat xop te yā yīpkutuk xexkah, tu' yāy pu xu'uxnām, tu' xakix kōmnāg, 5 ha nū'kutnā'ax te'ūn xop pu hām'āktux, hu:

—Ākuxānōg hok! 'Āxop te Yeyox xak, nōm te mīpkupnix tu' xok. 'Āte' yūmmūg. 6 'Ap xip'ah. Yā' hi putpu', tu xa hām'āktux tap. Mā', nūy

pēnā'! Yā hōmā' xip mīkaxxap xexka kox kopah, pāyā 'ap xip'ah nōmhā. 7 Yīy mōg mō'ka'ok, nūy tik xop pu hām'āktux, hu: “Yā putpu' hi', tu 'ākeppa' mōg hāpxexka Ganinet hah. 'Ōnte 'āxop te' pēnā'ax.” Kaxīy. 'Āxutigā max, xayī' xaxok hok! Kaxīy.

8 Ha ta' mōg 'ūn xop, tu' mōg mō'ka'ok, tu kuxānōg, pāyā' kuxa hittup xexkah, tu tik xop ha' mōg, nūy tu' xuktux. 9 Hāpxip 'ohnāg ĩhā Yeyox te 'ūn mūtik yā' tihī', tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā'! Kaxīy.

Ha' yīkahnāg ha' mōg, tu tu nūktettex, tu' nōy pata mūg, tu' kuxa te' yēy.

10 Ha Yeyox te:

—Ākuxānōg hok. Mōg, nūy mōy 'ūkxape xop pu hām'āktux, pu Ganinet ha mōg, nūy 'ūgmūn pēnā'. Kaxīy.

Xonat xop te xupmāhīy hā mō'āmā'

11 Ha 'ūn xop mōg, ha xonat xop te kōmēn ha' mōg, nūy 'āmānex xexka xop pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux. 12 Yīy yāytu nū'nāhā Yoneo xexka xop mūtik, nūy hāpxopmā'ax 'ūm te xīy 'āktux, tute tayūmak xexka popmāhā xonat xop pu', 13 tu' xat, hu:

—Mōg, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy yā tu te mō'āmā', hu: “Yeyox yōg tik xop te' xokxax hā' xupxet 'āmnīy koxtap hā, hak mūg mōkyōn.” Kaxīy. 14 Gohenanok te 'ōg hām'āktux 'āpax, kopxik

mũg hām'āktux, puyīy 'āxop kummugā hok. Yā 'āxutigā hok! Kaxīy.

¹⁵ Ha xonat xop te tayūmak pop, tu' mōg, tu nōm hām'āktux'ax 'āktux 'ūxohix pu', yīy hōnhā Yoneo yōg tikmũ'ūn te' xuktux pax.

Tik xop te Yeyox pēnāhā'

¹⁶ Ha ta tik xop te Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu' mōxaha', yā Yeyox te' xat tap, puyīy yīktix ha mōg, yī' mōg, ¹⁷ tu Yeyox pēnāhā', tu nūktettex, ha' kuxa te' yēy, pa tik 'ūm kuxa te yāy yīkopit. 'Ap mām'ah, ¹⁸ yīy Yeyox te:

—Topa tek ka'ogāhā 'ū xat pexkox tu', xix hām xexka xohix tu xat. ¹⁹ 'Āmōg, nūy hep xop xohix ha 'āmōy, nūy hāmyūmmūgā', puyī' yōgnū tikmũ'ūn. 'Āpup-tox pix kamah. Yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy 'āxet'ax, xa yōgnū tikmũ'ūn putox pix, ²⁰ tu hāmyūmmūgā', puyīy tu yīpkox pi' yōgnū xat'ax pu'. 'Ūxaxok hok. Yā 'āxop mūtik 'ūkxip mō'kumak mōg putup. Yā hāmyāxatamuk xohix xox putox ĩhā 'āmūtik 'ūkpiy putup, nūy 'ānīm hok. Kaxīy. Tu ta tu' kux.

MĀ'AK TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX'ĀKTUX

Yoām tep-tox pix, tu hām'āktux

¹ Nūhū', yā Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax, yā Topak-tok yōg. ² Hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, hu Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, hu nō kax'āmix tappet tu, hu:

“Topa te: 'Āte tik mōkutnāp-tup, puyīy 'ūg pupi hām'āktux, puyīy 'ākeppa mōg, puyīy xa hāmmaxnā'. ³ Tute hām'āktux ka'ok putup hām panip xexka tu', hu hām'āktux, hu: Yūmūg xuxyā nūn putup. 'Āpu yā tu hāmmaxnā'. 'Āpu yā hāmmax mīy.” Kaxīy.

⁴ Hāpxip 'ihā' nūn Yoām, nōm tep-tox pix. 'Ūnūn, tu nūktu' xupep hām panip xexka tu', tu tikmū'ūn putox pix, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, ha 'āte 'āp-tox pix putup, puyīy Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. Kaxīy.

⁵ Ha ta' nūn hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xohix xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix, nūy Yoām yōg hām'āktux 'āpax. 'Ūnūn xohix, nūktu' mōxaha', tu Yoām yōg hām'āktux 'āpak, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, ha Yoām tep-tox pix kōnāg kox Yohnām kopah.

⁶ Yoām te' tat topixxax, yā kāmēn xe hā' mīy, tu xokxax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', tu puk hep xup. ⁷ Yoām te:

—Hāpxip 'ihā' nōy tek pe' nūn putup. Yā' ka'ok nō'ōm, ha tak pu'uk. 'Ūxexka xop te' yōg pataxax ko'a, pu' max, pak pu'uk, hu yōg pataxax ko'a, pu' kummuk. ⁸ 'Āte 'āp-tox pix kōnāg hā, pa tute 'āxop ha Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, nūy 'āxop ka'ogā'. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

⁹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Nāyane tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu ta' nūn, tu nūktu' xupep Yoām tu', ha Yoām te Yeyox putox pix kōnāg kox Yohnām kopah, ¹⁰ tup-tox pix kux, ha kōnāg kopa' xupep Yeyox, tu' pēnāhā', ha ta' pekkox xōn, ha ta' yīxohoh Topa Koxuk, yā kuxxuxtut putuk. 'Ūnūn, tu nūktu Yeyox yīmū' xupep. ¹¹ Ha ta' pekkox kopa Topa te:

—Xōnnē', 'āte mō'āyāy xe'eğnāg. Xatek kuxa hit-tupmāhā'. Kaxīy.

Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit

¹² Hāpxip 'ihā Topa Koxuk te Yeyox mōkutnāhā hām panip xexka tu', ¹³ ha ta' mōg, tu' xip, ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mūn mīy, pa' mīy 'ohnāg, ha ta' pip xokxop gāy, pa' pekkox yōg nū'pok xop te Yeyox pēnā max. Yā' xip Yeyox 'āmniy xohix te' 40 hā.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā hāpxexka Ganinet tu'

¹⁴ Hāpxip ha ta xonat te Yoām mūg, tu kanet ka'ok kopa' xix, 'ihā putpu' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁵ tu:

—Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip putup. 'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. 'Āpu yā 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹⁶ Ta' mōg Yeyox kōnāg xexka Ganinet kux tu', pa' pip tik tix, yā Xīmām Pet xix taknōy 'ūxuxet'ax 'Ānene', ha kōnāg xexka tu mō tutpanip yōn. Yā māpxexex putuk, hu mām xukpax. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'ūg pe mōg. 'Āxop te mām xuk, pa 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, xayīy 'ūg ha tikmū'ūn nūnnā'. Kaxīy.

¹⁸ Ha tik te tutpanip nīm, tu ta' mōg Yeyox peheh,

¹⁹ tu' mōg, pa' pip tik tix nōy, yā Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, tu mīpkox kopa' mām, tu tutpanip māynāg mīy, ²⁰ ha Yeyox te tik xānāhā', ha' tak nīm xix kāmānat xop nīm mīpkox kopah, tu Yeyox pe' mōg.

Tik kopa' xip yāmīy kummuk

²¹ Tu' mōg Yeyox xix yōg tihik, tu mōktu' mōxaha kōmēn Kapānām tu', tu' nox pip. Nit xap ha ta' mōg Yeyox, tu Yoneo xop yōg Topa pet

hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ²² ha tikmū'ūn te' xupak, tu hāmyūmmūg'ax putuppax. Yā Yeyox 'ūka'ok, tu hāmyūmmūg, tu hāmyūmmūgā max, 'ap tik te hāmyūmmūg xop putuk'ah.

²³ Ha ta' nūn tihik, ha' kopa' xip yāmīy kummuk, ha tik te hām'āktux ka'ok, hu:

²⁴ —Kōmēn Nāyane yōg Yeyox, putep mūn mīy putup? 'Ok 'ānūn, nūy 'ūkputex? 'Āte 'āyūmmūg. Topa te 'āyāyutnāhā'! Kaxīy.

²⁵ Pa Yexox te yāmīy kummuk xat, hu:

—Hām'āktux hok, nūy ta 'āpep! Kaxīy.

²⁶ Yāmīy kummuk te tik yāy nuhugāhā', tu hām'āktux ka'ok, tu ta hāptopa' xupep, ²⁷ ha tikmū'ūn kuxa te' yēy, tu' yīkopit, hu:

—Pute 'ūm? 'Ok tute hāpxop tup yūmmūgāhā'? Tute yāmīy kummuk xat, ha' yīpkox pip, nūy xupep. Kaxīy.

²⁸ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg hāpxexka Ganinet xexka tu', Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg.

Yeyox te Xīmām Pet xetut mūktut hittupmāhā'

²⁹ Tu ta' mōg Jesus xix Tiak xix Yoām, tu mōktu' mōxaha Xīmām Pet pet hā, yā 'Ānene pet kamah. ³⁰ 'Ūxip Xīmām Pet xetut mūktut, tu' pip, tu' xax pukpex, ha tikmū'ūn te nōm 'āktux mō'ka'ok, ³¹ ha ta' mōg Yeyox 'ūn yīkāgnāg, tu' nōy yīm mūg, tu' yīm xīnnāhā',

ha' yūm, tu' xuxi', tu' nōy pu' hām mīptut kopah.

Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā'

³² Āmāxāgnāg, ha ta tikmū'ūn te' nūnnāhā tikmū'ūn pakut xohix xix yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' pip xop nūnnāhā Yeyox tu' ³³ ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xexka', tu nūktu mīptut yīkāgnāg tu' pip, nūy pēnā', ³⁴ ha Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā', tu hāmpakut xohix mōy, tu yāmīy kummuk xohix mōy, ha yāmīy kummuk xohix te Yeyox yūmmūg, yīy Yeyoy te nōm xat, pu hām'āktux hok.

Yeyox xip hāpxexka Ganinet tu'

³⁵ Hāptup nūn, ha ta Yeyox yāy koxak, tu ta' mōg, tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, tu Topa pu hām'āktux, ³⁶ pa Xīmām Pet te Yeyox xak xi' xape xop te' xak punethok, ³⁷ tu' nūn, tu nūktu' xipihī', tu: —Tikmū'ūn xohix te' āxak. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—Āpu yūmū mōg xiptux-exka xohix mōyāykoqip, tu' tikmū'ūn nōy hah, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hato'a kamah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn xohix pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' mōg, tu hāpkumep punethok hāpxexka Ganinet xexka tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux punethok Yoneo xop yōg

Topa pet xohix kopah, tu yāmīy kummuk mōy.

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

⁴⁰ Ha ta' nūn tihik, tu' xax kunutnām, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg 'ūkopaxux hā' xip, tu ta tu' xak, hu:

—Āte' yūmmūg. Xatep-tup, nūy ta 'ūkxax tapmā yūmmūg. Kaxīy.

⁴¹ Ha' kuxa ka' punethok, tu' nōy yīmū yāy yīm xix, hu:

—Hamūn, 'ātep-tup. Āxax tap. Kaxīy.

⁴² Hāpxip 'ohnāg 'īhā' xax kunutnām tap. Yā' hittup.

⁴³⁻⁴⁴ Ha Yeyox te' xat ka'ok, hu:

—Ūxupax. Tikmū'ūn pu nū hāpxopmā'ax 'āktux hok. Mōg 'āmānex hah, puyīy 'āxax pēnā'. Āpu 'āmānex pu hāpxop hōm, puyīy Topa pu nōm hōm, xayīy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg, 'āxax tap. Kaxīy.

Tu tik xat, pu mōg. ⁴⁵ Ha ta' mōg tihik, tu' xohix pu hām'āktux kōnāmāhā', hu:

—Pēnā', Yeyox tek xax tapmāhā'. Kaxīy.

Hā kaxīy Yeyox te kōmēn xohix hā' mō'nā xaptop 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te Yeyox yūmmūg, yīy ta' nox xip hām panip xexka tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox xax.

2

Yeyox te tik hāpkumep hok hittupmāhā'

¹ Āmnīy xohix nōg, 'īhā putpu' mōg Yeyox kōmēn

Kapānām tu', tu nūktu mīptut hā mō'nāhā'. Pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, 'ūxip Yeyox, ² tu ta' nūn tikmū'ūn, yā yāytunū'nāhā 'ūxohix, ha mōktu mīptut hā nū'xīmnāg xix hāmyīkox yīka nū'xip kama hāptopah, ha Yeyox te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ³ ha ta' nūn tik te' ⁴, tu tik hāpkumep hok nūnnāhā', yā tutpe hā mō'tat. ⁴ 'Ūnūn pa' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta Yeyox ha' mōg 'ohnāg mīptut kopah, hu ta pepi' mōg, tu mōktu mīptut yīmū' mām, tu hāpxax mōy Yeyox xuka', tu ta hām tu tutpe hā tik pakut xix Yeyox keppa', ⁵ ha Yeyox te' yūmmūg tik kuxa mām ka'ok. Yeyox te tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnix, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁶ Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu' kuxa kopa' yīkopit, hu: ⁷ “Texīy hām'āktux? Tute Topa 'āktux kummuk! Tep te hāpkummuk mīy'ax xaxogā yūmmūg? Yā Topap-xehnāg te'!” Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te tik yōg hāpe'paxex'ax yūmmūg, tu:

—Texīy 'ākuxa kopa 'āyīkopit? ⁹ Hām'āktux 'ūm yāyaxat 'ohnāg? 'Ok pe tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu: “Āte 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux,” kaxīy, 'ok pe hām'āktux, hu: “Āpu 'āyīpxit, nūy pepix xhip, nūy 'ōg tutpe pepix xup,

nūy ta mōg”? Kaxīy. ¹⁰ Āte hāpxopmā putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, hu' yūmmūg, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Tu tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

¹¹ —Āpu 'āyīpxit, nūy pepi xhip, nūy 'ōg tutpe pepi' xup, nūy ta mōg yāy pet hah. Kaxīy.

¹² Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik te hāpkumep hok yīpxit, nūy pepi' xip, nūy yāy yōg tutpe pepi' xup, tu ta' mōg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max, hu:

—Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax nōy hā kaxīy pēnā 'ohnāg! Kaxīy.

Yeyox xix Nemi'

¹³ Ta xe' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōnāg xexka Ganinet tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix Yeyox hah, ha' xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁴ Tu ta' mōg, pa' xip Nemi', yā 'Āpeo kutok, tu' yūm gohet pupi tayūmak pop'ax pet kopah, ha Yeyox te Nemi pu hām'āktux, hu:

—Mā, nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Nemi pepi' xip, tu ta pe' mōg, tu mōktu Nemi pet hā' mōxaha', ¹⁵ ha hāpxip 'ihā' xit Yeyox xix yāy yōg tik xop xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop xix hāpkummuk mīy'ax xop nōy, ¹⁶ ha ta' nūn tik te hāmyūmmūg xop xix Paniye xop nūn, tu nūku' pēnāhā',

Yeyox xit tik mūtik xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop mūtik, tu Yeyox yōg tik xop pu' yīkopit, hu:

—Teptu Yeyox xit 'ūkummuk xop mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu tik te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, hu:

—Nonot xop te' hittup xop hā te 'ohnāg, pa pakut xop hā tehet. Hā kaxīy 'ūgnūn, nūy hāpkūmmuk mīy'ax xop xānā', pa' max xop xānā' 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁸ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg xop xix Paniye xop, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux.

Ha ta' xip Yeyox, ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—Yoām mūtik mōg xop xit hok, nūy Topa pu hām'āktux xix Paniye xop te' kamah. Texīy 'ōg tik te' 12 xop xit hok 'ohnāg, nūy Topa pu hām'āktux? Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāyta pēnāhā', ha' xip tik te yāy tap-tup. 'Ok tikmū'ūn xit hok nōmhā'? 'Āmhok, yā' xit.

²⁰ Nāy, pu tik te yāyta mōg, ha tikmū'ūn xit hok nōmhā'. Hā kaxīy 'ūkxip, 'ihā yāy yōg tik te' 12 xit hok 'ohnāg. Nāy, 'ūgmōg putup, 'ihā' xit hok putup. Kaxīy.

²¹ Tu Yeyox te xe:

—Tikmū'ūn te' xap 'ohnāg topixxax yāg tup, yā' pix 'ohnāg, xix topixxax kunox. Ka' xap, ha' pix, puxix yāg yāy

nū'nā', ha topixxax yāy pot. ²² Ha ta' pux 'ohnāg tikmū'ūn te xupyāg tup xokxax kox kutut kopah. Ka' pux, puxix xupyāg xokxax kox koxyōy, ha' xaxok xupyāg, ha' kummuk xokxax kox. Pa' pux xupyāg tup xokxax kox tup kopah, pu' max. Hā kaxīy tikmū'ūn te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, xix kama yōgnū hāpxopmā'ax tat, pu' kummuk. Kaxīy.

Yeyox te 'āmnīy hām hok 'āktux

²³ Nit xap, yā 'āmnīy hām hok, ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu xuxnāg ta xe tox yōg hām mep, tu xuxnāg ta xe tox mep, nūy mā', ²⁴ ha ta' nūn Paniye xop tu' yīkopit, hu:

—Teptu 'ōg tik xop te' mep 'āmnīy hām hok 'ihā'? Yā' kummuk. Yūmū yōg xat'ax kax'āmi tappet tu', tu' xat, pu hām hok 'āmnīy hām hok 'ihā'. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' mōkupix tappet tu'? Putep mūn mīy Namix? Yā putup tep-tex Namix xix yāy yōg tihik.

²⁶ Namix mōg, tu mōktu Topa pet hā mō'nāhā', pa' mām pām, yā Topa keppa' mām, ha Namix te' pām pop tu' māhā', tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy mā', 'ihā 'āmānex yā 'Amit, tu 'āmānex xop xohix xat 'ūkax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu'. 'Ūxat, pu 'āmānex te nōm pām mā', pa' nōy mā hok, pa Namix te' māhā'. Kaxīy.

27 Ha Yeyox te xe:

—Topa te tikmū'ūn pu 'āmnīy hām hok mīy, pa 'ap 'āmnīy hām hok pu tikmū'ūn mīy'ah. Yā 'āmnīy hām hok te tikmū'ūn yōg kāmānat putuk, pa tikmū'ūn te 'āmnīy hām hok yōg kāmānat putuk 'ohnāg, ²⁸ ha tak mūn Tikmū'ūn Kutok te' xat 'āmnīy hām hok yōg hāpxopmā'ax. Kaxīy.

3

Yeyox xix tik yīm te nū' yāy nūnnāhā'

¹Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā xe mō'nāhā', pa' xip tihik, tu' yīm te nū' yāy nūnnāhā', ² ha ta' pip tikmū'ūn, tup-tup, nūy Yeyox hāpkummuk mīy pēnā' nit xap 'ihā', nūy hām'āktux, hu:

—Yeyox te' xat'ax mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Mā'. Kaxīy.

⁴ Tu ta tikmū'ūn pu hām'āktux hu:

—Putep xat Topa yōg xat'ax yōg tappet? Putep xat, puyīy tikmū'ūn hāpxopmā nit xap 'ihā', yā 'āmnīy hām hok 'ihā': 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe hāpxopmā kummuk? 'Ok pe tikmū'ūn hīnnāhā, 'ok pe tikmū'ūn nīm, puyīy xakix? Kaxīy.

Pa tikmū'ūn te hāmaāktux 'ohnāg. ⁵ Ha' gāy Yeyox, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup 'ohnāg hah.

Ta Yeyox te tik pu:

—Āpu yā 'ūyoa 'āyīm. Kaxīy. Ha' yoa', ha' yīm hittup.

⁶ Hāpxip ha ta' mōg Paniye xop, tu mōktu xat'ax xexka 'Enot yōg xop mūtik hām'āktux, tu hām'āktux texīy Yeyox putex putup.

Yeyox te pakut xop nōy hit-tupmāhā'

⁷ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu'. Ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, yā hāpxexka Ganinet yōg xop, xix hāpxexka Yonex yōg, ⁸ xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix hāpxexka 'Inumēn yōg, xix kōnāg kox Yohnām kūnāpa yōg xop, xix kōmēn Tinok yōg, xix Tinok yīmap pip xop, xix kōmēn Xinōm yōg, xix Xinōm yīmap pip xop. Yā' xohix te Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āpak, hu' nūn, nūy Yeyox pēnā', ⁹ ha ta yāy yōg tik xop mō'pok Yeyox te, puyīy mīpkox nūnnā', puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox mō'yōn hok. ¹⁰ Yā tikmū'ūn xohix hittupmāhā Yeyox te', yīy ta tikmū'ūn pakut xohix nūn, nūy yāy mō'yōn, nūy Yeyox 'āpit, puyīy hittupmā'. ¹¹ Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' kopa' pip yāmīy kummuk, tu' nūn, tu nūktu kup tomāhā Yeyox keppah, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Āmūn yā Topak-tok! Kaxīy.

¹² Pa Yeyox te yāmīy kummuk xat ka'ok, hu:

—Hām'āktux hok, yāg-mūn yā Topak-tok 'āktux hok. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik te 12 yīymōgātux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu yīktix tu' pūnānep, tu' nōy xānāhā', ha ta' nūn, ¹⁴ ha Yeyox te tik te 12 yīymōgātux, puyīy Yeyox mūtik mōg, puyīy Yeyox tik mō'pok, puyīy tik Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yā' xuxet'ax Yeyox yōg mō'pok xop. ¹⁵ Yeyox te nōm ka'ogāhā, pu yāmīy kummuk mōy. ¹⁶ Tik te 12 xop kopa' pip yā Xīmām, kama' xuxet'ax Pet, ¹⁷ xix Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, yā Tiak xix Yoām 'axet'ax nōy Motnēy, yā tikmū'ūn yīy'ax kopa yā' yāy no'ok kutok, ¹⁸ xix 'Ānene', xix Pinip, xix Matōmēo, xix Māteo, xix Tōmē', xix 'Appeo kutok Tiak, xix Tanep, xix Xīmām, yā tutep-tup, puyīy 'Iyaet xop yāyhā xexkah, ¹⁹ xix Yot 'Ixkanot, yā tute' gāy xop mōgāhā Yeyox hah, puyīy xūygā'.

Yeyox xix Hāmgāyāgnāg

²⁰ Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu mīptut hā mō'nāhā', ha tikmū'ūn xohix nūn, ha Yeyox xit putup, pa yā' xit 'ohnāg, yā tikmū'ūn xohix pip. ²¹ Ha ta' nūn Yeyox xape xop, nūy Yeyox mōgā', yā' xupak tikmū'ūn te' xuktux Yeyox putox kummuk, ²² ha kōmēn Yenoyanēn yōg tik te hām yūmmūg xop te:

—Yeyox kopa' xip Meyemo', yā yāmīy kummuk xop yōg xat'ax, ha Meyemo te Yeyox ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te tikmū'ūn xohix xānāhā', nūy hāmyūmmūgā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' Tute:

—Texīy Hāmgāyāgnāg te tikmū'ūn kopa yāy xut?

²⁴ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'īhā' xakix 'ūxohix. ²⁵ 'Ūxape xop te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'īhā' nōg 'ūxape xop. ²⁶ Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg xop te yāy pot, nūy yāy kix, puxix xakix 'ūxohix.

²⁷ —'Ūxupxet te hāpxop hā' xupxet putup mīptut kopah, pa' xip tik ka'ok mīptut kopah. Texīy hāpxop xupxet putup? Yā tik ka'ok poxit hā' hīy hāmāxap, tu nōmhā' xupxet. Hā kaxīy 'āte Hāmgāyāgnāg hīy, nūy tikmū'ūn kopa yāmīy kummuk mōy.

²⁸ —'Āpu 'ūxaxogā hok. Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. Tikmū'ūn te Topa 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. ²⁹ Pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg 'ohnāg. Yā' xip 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax mōkuma' mōg, tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Hā kaxīy hām'āktux Yeyox. Hamūn, tikmū'ūn te hām'āktux, 'ūxip yāmīy kummuk Yeyox kopah. Pa 'āmhok, yā Topa Koxuk te' kopa' xip.

Yeyox mūktut xi' taknōy xop

³¹ Ha ta' nūn Yeyox mūktut xi' taknōy xop, tu

nūktu hāptopa' pip, tu' nōy mō'kutnāhā', puyīy Yeyox xānā'. ³² Ha ta kopa' mām tikmū'ūn Yeyox mūtik, tu hām'āktux, hu:

—Hāptopa' pip 'ātut xix 'ātaknōy xop, tu 'āxānāhā'. Kaxīy.

³³ Ha:

—Tep-te 'ūktut putuk xix taknōy xop putuk? Kaxīy.

³⁴ Tu' yāy yīmap xop pēnāhā', tu:

—Pēnā nūhū', yāg tut xix taknōy xop.

³⁵ Nōm te' mīy Topa te nōm putup, yāg taknōy xop xix hex xix tut yāg xape xop. Kāxīy.

4

Hāpxoxap

¹ Ta xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā Yeyox te kōnāg xexka Ganinet kux tu', ha ta' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta' mō'nāhā mīpkox hā, tu' yūm, ha' pip tikmū'ūn hām'āktux'ax hā, ² ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāpxop xohix yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', tu:

³ —'Ūgxupex, 'ūmōg tihik, nūy hāpxoxap mō'pok, ⁴ tu hāpxoxap mō'pok, ha yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' xohix māhā', ⁵ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu hāpxip kutōgnāg 'īhā' xokax hām tūnēm'nāg tu', ⁶ pa māyōn xip, ha mō'hap, tu' nak, yā' yīpxatit kutōgnāg, hu' nak, ⁷ ha ta'

yāg nōy te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, tu' tuk, ha mīmyām kup tuk, tu' nōy mō'nīy, ha' ta' 'ohnāg, ⁸ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' ³⁰ popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu ⁶⁰, ha ta kup nōy ta tu ¹⁰⁰. Kaxīy.

⁹ Tu xe:

—'Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

Yeyox te hāpxoxap 'āktux

¹⁰ Ha ta' mōg tikmū'ūn punethok, ha ta' yāg xip Yeyox mūtik xix Yeyox yōg tik te ¹² xop mūtik, tu yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu:

—Hāmyūmmūg'ax 'ūm yūmmūgāhā xate? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Topa te xa' mūg. Pa Topa te 'āxop kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, ¹² puyīy hāmpēnā', pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy hām'āpak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax nīm hok, puyīy Topap-tuppax hok, puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, pu tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

¹³ Tu xe:

—'Āxop te hām'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. Texīy 'āxop kūnāpa pip xop te nōm yūmmūg? Kaxīy.

¹⁴ Tu xe:

—Tik te hāpxoxap mō'pok. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux,

ha hāpxopxap te Topa yōg hām'āktux putuk, ¹⁵ ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' māhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pa Hāmgāyāgnāg nūn, tu Topa yōg hām'āktux'ax xut. ¹⁶ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu' xokax, tu' nak mō'ka'ok 'ūyīpxatit kutōgnāg hah. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, ¹⁷ pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn te' kuxa mām xop kute'ex kummuk, ha' kuxa mām kux. ¹⁸ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, ha mīmyām te' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ¹⁹ pa hām xexka yōg hāpxopmā'ax pe'paxex punethok, tu 'ūp-texop xexkap-tup, tu hāpxop xohix putup, hu Topa yōg hām'āktux xaxok, tu hāpxopmā max mīy'ah. ²⁰ Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' ³⁰ popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta' tu 100. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām nōm kopah, tu hāpxopmā max punethok. Kaxīy.

Kuyānām

²¹ Tu Yeyox te xe:

—'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex manax kopah?

Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex mīmpe mō'yōn'ax kakak? Āmhok. Pa tikmū'ūn te kuyānām tat'ax yōg yūm'ax yīmū' xex, ha nōmhā kuyānām max, ha tikmū'ūn te hāpxop pēnāhā'. ²² Hā kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmā xaptop hōnhā', ha tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup. ²³ Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

²⁴ Ta Yeyox te xe:

—'Āpu 'ākuxa hā' xupax. Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, puxix Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yā' yāy putuk, yā Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit xe'ēgnāg putup. ²⁵ Tikmū'ūn yōg hāpxop pip, puxix hāpxop nōy pop putup. Tikmū'ūn yōg hāpxop kutōgnāg pip, puxix nōm xaxok putup.

Hāpxopxap

²⁶ Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Yā' putuk, tik te hāpxopxap mō'pok, ha' xokax, tu' tuk. ²⁷ Texīy 'ūxokax? Texīy 'ūtuk? Tik te' yūmmūg 'ohnāg. Āmnīy hā mō'yōn, tu hāptup hā hāpkumep, 'ihā' tuk. ²⁸ Hāpxopxap te hām hā' mōxaha', tu' xokax, tu' tuk, ha' tut pip, ha' xap ta punethok. ²⁹ Yā' ta, ha tik te' mep kupukhe hā, tu' nūnnāhā'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xohix nōy nā' mōg, Topa te nōm xat. Kaxīy.

Mōytat xap

30 Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Texīy 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup? 31 Yā hāp xoxap putuk, yā mōytat xap putuk. Yā' kutōgnāg mōytat xap, pa hāp xoxap nōy xohix 'ūxexkah. 32 Tikmū'ūn te mōytat xap xok, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup tox, ha ta' kup nōy kutōgnāg, ha mōytat kup māg xexkah, ha ta' nūn putuxnāg, tu yāy pet mīy mīm māg tu'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xop kutōgnāg hāmāxap, pa' xohix nōy nā'mōg tu mōktu' xohix. Kaxīy.

33 Hā kaxīy Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā punethok hām'āktux'ax hā, yīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. 34 Yā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā hā hām'āktux'ax hā, pa yāy yōg tik te 12 xop mūtik hām'āktux nōy, nūy hāmyūmmūgā'.

Yeyox te 'āmuuh xat xix kōnāg tot

35 'Āmnīy ha ta yāy yōg tik xop pu Yeyox te:

—'Āpu yūmū kōnāg xexka xak, nūy kūnāpa mōg. Kaxīy.

36 Ha Yeyox yōg tik xop te tikmū'ūn mō'pok hato'ah, ha' mōg, ha ta' mōg tihik Yeyox hah, tu yōg mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg Yeyox mūtik, ha ta mīpkox xape mōg kama nūmūtik, 37 pa hāpxip 'īhā 'āmuuh xexka nūn, ha ta' nūn kōnāg tot xexka', tu nūktu mīpkox hā' mōxaha', ha mīpkox te kōnāg hā nū'xip, 38 ha Yeyox mō'yōn mīpkox xahixpa tu', tup-tox tep-tox

yūm'ax yīmū' yūm, ha Yeyox yōg tik xop te' nuhuk, ha' koxak, ha hām'āktux, hu:

—Yāyā, yūmūg xakix putup. 'Ok 'ūgmūg kuxa ka'? Kaxīy.

39 Ha Yeyox yok, tu 'āmuuh xat xix kōnāg tot, puyīy tu xuxix, ha' xuxix, tu nū'yēy.

40 Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu yīkopit, hu:

—Texīy 'ākuxa nōg? 'Ok 'ākuxa mām 'ohnāg? Kaxīy.

41 Ha tik kuxanōg, tu:

—'Ū'ūm tihik? Yā tute 'āmuuh xat xix kōnāg tot, ha' xuxix, tu nū'yēy! Kaxīy.

5

Tik kopa' pip yāmīy kummuk

1 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mīpkox hā, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu' hāpxexka Yenax tu', 2 tu mīpkox nīm, tu ta' mōg, pa' xip tihik, ha tik kopa' pip yāmīy kummuk.

3 Yā tik pet yūm xukpot tu', ha' nūn. Yā' gāy, ha tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg māxap hā. 4 Yā tikmū'ūn te' mūg punethok, nūy māxap hā' hīy 'ūyīm xi' pata', pa tik te' koxyōy 'ūxohix, tu' mōg. Yā tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg. 5 Hāptup 'īhā' xip tihik yīktix tu' xix xukpot tu' xix 'āmnīy 'īhā kamah, tu' xahok ka'ok, tu yāy po'oxnām mīkaxxap hā. 6 Ta Yeyox pēnāhā hāptox tu, tu ta' nōy ha' nūn mō'ka'ok, nūktu Yeyox pu nū'xup, 7 tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Topa xexka xe'ēgnāg kutok, 'āte xa tatu' xak: 'Āpu yā 'ūgkummugā hok! Kaxīy.

8 Yā hamūn, Yeyox te: "Yāmīy kummuk, tik kopa 'āpep!" Kaxīy.

9 Tu Yeyox te:

—'Āxuxet'ax texīy? Kaxīy.

Ha:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop, yā 'ūgmūgmūn punethok. Kaxīy.

10 Tu xe:

—'Āpu 'ūgmūg mō'pok hato'a hāptox tu'. Kaxīy.

11 Ha ta' pip xapup xohix, tu' xit yīktix tu' hām hūmnāg.

12 Ha yāmīy kummuk te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmūg xat, 'ūyīy xapup hā mōxān' Kaxīy.

13 Ha Yeyox te' xat, ha tik nīm, tu ta' mōg, tu mōktu xapup hā' mōxaha'. Yā' xohix xapup, yā' xohix te' 2000 kōmnāg, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu mō'yīyxoho', tu mōktu kōnāg xexka hā' mōxaha', tu' xakix xit hā.

14 Ha ta' nū'paha xapup pēnā'ax xop, tu nōm 'āktux kōmēn yōg tikmū'ūn pu xix hām panip yōg tikmū'ūn pu', 15 ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy hām pēnā', tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu tik pēnāhā', pa' pip'ah yāmīy kummuk tik kopah, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. Yā tik yūm, tu' xax taha', tup-tox max. 16 Ha ta tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax xohix 'āktux nōm te tik pēnāhā xix xapup, 17 tu Yeyox pu tatu' xak, puyīy mōg hato'ah, 18 ha ta' mōg Yeyox,

tu mīpkox hā mō'nāp-tup, ha tik nūn, tu:

—'Ūgmōg putup 'āmūtik. 'Ok max? Kaxīy.

19 Pa Yeyox te:

—'Āmhok. 'Āpu mōg yāy pet hah, nūy 'āxape xop pu' xuktux yūmūg xuxyā Topa te xa' mīy. Kaxīy.

20 Ha ta' mōg tihik, tu mōktu hām'āktux Kōmēn te' 10 tu', xix kōmēn yīkak, yā' xuktux Yeyox te' mīy, ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

Yax te Yeyox xānāhā'

21 Ha ta' mōg Yeyox mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak putpu', tu mōktu' xupep, ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox pēnā', 22 ha ta' nūn tihik 'ūxuxet'ax Yax, yā Yoneo xop yōg Topa pet yōg tik xat'ax, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox pata yīka' mōhāmniy, 23 tu:

—'Ūk-tok hex xok putūmnāg. 'Āpu mōg, nūy 'ūyīmū 'āyīm nōm, puyīy xuxix, puyīy hi' Kaxīy.

24 Ha ta' mōg Yeyox tik mūtik xix tikmū'ūn xohix mūtik. Yā tikmū'ūn xohīynāg, hu yāy mō'yōn.

Yeyox te 'ūn pakut hit-tupmāhā'

25 Ha ta' nūn 'ūhūn, yā' pakut, yā 'ūn hep kux 'ohnāg hām yāxatamuk xohix te' 12 hā. 26 Yā nonot punethok te tu' popmāhā hehmēn, yīy tayūmak noa'. Yā' hittup 'ohnāg, pa' pakut xexka nōy nā' mōg. 27 Tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, tu ta' mōg, tu tikmū'ūn xohix

kopa' mōg, tu Yeyox pe' mōg, tu' topixxax 'āpit. ²⁸ Yā 'ūn te hāmpē'paxex, hu: “Āte 'ūyōg topixxax 'āpit, kopxix hittup.” Kaxīy. ²⁹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā' hep kux, ha 'ūn te' yūmmūg 'ūhittup xe'e', ³⁰ ha Yeyox te' yūmmūg yāy kopa' xupep hāpka'ok. Yeyox yōkānām, tu tikmū'ūn pu' yīkopit, hu:

—Ū'ūm te yōg topixxax 'āpit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox yōg tik te 12 xop te:

—Tikmū'ūn xohix te yāy mō'yōn 'āyīmap. Texīy xate' yīkopit? Kaxīy.

³² Pa Yeyox yōkānām, nūy pēnā nōm te' xupit,

³³ ha 'ūn te' yūmmūg, hu' nūn, tu nūktu Yeyox pata yīka mōhāmnīy, tu' yīpkutuk, hu yāy puxu'ux, tu hāpxopmā xohix 'āktux. ³⁴ Ha Yeyox te:

—Tukūm, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hu 'āhittup. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Mōg! 'Āhittup! Kaxīy.

Yeyox xix Yax kutok

³⁵ Yeyox te 'ūn mūtik hām'āktux, ha ta' nūn Yax yōg kāmānat, yā Yax pet tu' nūn, nūktu:

—Yax, 'āk-tok hex xok. 'Āpu notot Yeyox xānā hok. Kaxīy.

³⁶ Pa Yeyox te nūmūtik hām'āktux 'ohnāg, pa Yax pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa yūm ka'ok! Kaxīy.

³⁷ Yeyox te tikmū'ūn xohix xat, pu mōg hok yāy mūtik, pa' xat, pu mōg Pet xix Tiak xix Yoām, ³⁸ tu ta' mōg, tu mōktu Yax pet hā' mōxaha', pa' pip

tikmū'ūn, tu' potaha', tu' xaho ka'ok, ³⁹ ha Yeyox te:

—Texīy 'āxop potaha', nūy xaho ka'ok? 'Ūk-tok hex xok tāmnāg 'ohnāg. Yā mō'yōn. Kaxīy.

⁴⁰ Ha tikmū'ūn yīxix, pa Yeyox te xohix xat, pu hāptopa mōg. Yā' mōg 'ūxohix. Ha ta' mōxaha Yeyox xix yāy yōg tik te' 3 xik-tok hex mūktak xi' tut 'ūk-tok hex yōg mīptut kox hā, ⁴¹ ha Yeyox tek-tok yīm mūg, tu:

—“Tanita kōmīy!” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Nīxix, 'āpu 'āk-nīhāxip!” Kaxīy.

⁴² Yā hāpxip 'ohnāg 'ihāk-tok hex yīpxit, nūy pepi' xip, nūy hāpkumep, ha tikmū'ūn te' yēy. Yāk-tok hex yōg hāmyāxatamuk xohix te 12, ⁴³ ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux hok, tu' xat, puk-tok hex pu xit'ax hōm.

6

Yeyox xip Nāyane tu'

¹ Tu ta' nūn putpuk Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn Nāyane tu', tu nūktu kōmēn hā' mōxaha'. ² Nit xap 'ihā' mōg, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu:

—Texīy tik te hāpxop xohix yūmmūg? Tep te tik pu hāmyūmmūgāhā'? Texīy tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg?

³ Yūmū'āte tik yūmmūg. Yā mīmpe mīy, yā Mānix kutok, yā taknōy 'ūxuxet'ax Tiak, xix

Yoye', xix Yot, xix Xīmām. Yā' hex tihi nūnteh kamah. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup'ah, Yeyox yā Topak-tok. ⁴ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāy xape 'āpak 'ohnāg nōm te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

⁵ Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' mīy kutōgnāg. Yā' pakut xop yīmū' yīm xex, nūy hittupmā' yā 'a' xohix'ah hittupmāhā' kōmēn Nāyane tu'. ⁶ Yā tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, ha Yeyox kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox yōg tik te 12 xop mōg

Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu xiptuxexka xohix yōg tikmū'ūn pu hām̄yūmmūgāhā kōmēn Nāyane yīkak. ⁷ Tu ta' xānāhā yāy yōg tik te 12 xop, ha' nūn, ha Yeyox te nōm ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Tute tik mō'pok, pu mōg 'ūtix tu pe' tix hā kaxīy, puyīy yāmīy kummuk mōy. ⁸ Yeyox te:

—Hāpxop tat hok, yā xit'ax tat hok, xix tayūmak tat hok, pa mīm hām tonnognā 'āmōg. ⁹ Āpu pataxax tat. Āpu kāmīn puxehnāg mō'tat. Kaxīy. ¹⁰ Tu xe:

—Āxop mōg putup, tu kōmēn hā 'āmōxap-tup, tu mīptut hā' 'āmōxap-tup. Āpu nox pi' mīptut puxet kopah, tu mōktu 'āmōg, tu kōmēn nīm. ¹¹ Pa kōmēn yōg tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, tu hām'āktux'ax putup nōg, nūy ta mōg. Āpu nox pi' hok. Āxop te yāy pataxax tu hāpxut nuhuk

putup, xayīy hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn. Kaxīy.

¹² Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Āpu 'āyāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

¹³ Tik te yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn punethok pakut putox pix heptox hā, tu nōm hittupmāhā'.

Yoām xok

¹⁴ Ha ta' xip 'Enot, yā tikmū'ūn yōg xat'ax xexkah, tu nōm hāpxopmā'ax 'āpak, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox yūmmūg, tu hām'āktux punethok. Tikmū'ūn yāg te:

—Yā' putpu' hi Yoām nōm tep-tox pix, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹⁵ Ha ta yāg te:

—Yā 'Enit. Kaxīy.

Ha ta yāg nōy te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux, yā Topa pupi hām'āktux xop hittap putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha 'Enot te' xupak, tu:

—Yā Yoām nōm tep-tox pix. Hōmā 'āte' xat, pup-tox xax, ha' kuyut, pa hōnhā putpu' hi'! Kaxīy.

¹⁷ Hamūn, hōmā 'Enot te' xat, puyīy xonat Yoām mūy, puyīy 'ūyīm hīy, puyīy kanet ka'ok kopa' xix. Texīy? Yā hōmā 'Enot xix 'Enonit te yāy taha', pa 'Enonit yā 'Enot taknōy Pinip xetut, ¹⁸ yīy ta Yoām te 'Enot pu hām'āktux, hu: “Yā' max'ah. Topa yōg xat'ax kax'āmīx tappet tu, tu' xat, xayīy yāyta hok 'ātaknōy xetut mūtīk!” Kaxīy.

19 Yīy ta' gāy 'Enonit, tu Yoām putup nōg, hup-tup, puyīy Yoām putex. Pa 'āmhok, 20 yā 'Enot te Yoām yīpkutuk, yā tute' yūmmūg yā' max xe'ēgnāg Yoām, ha Yoām putex putup'ah. Yoām te 'Enot pu hām'āktux punethok, ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pa 'Enot te 'nōy yōg hām'āktux'ax putuppax.

21 Pa hāpxip 'ihā 'Enot te yāy yōg hāmyāxatamuk yōg 'āmuk xexka mīy, ha ta' nūn gohet yōg xexka xop, yā' xat'ax xexka xop, xix xonat yōg xat'ax xop, xix hāpxexka Ganinet yōg xat'ax xop. 22 Ha ta' nūn 'Enonit kutok hex, nūktu' hāmyā max, ha 'Enot tep-tuppax xexka', yā hāmyā max. 'Enot tek-tok hex pu hām'āktux, hu:

—Xate putep-tup? 'Āte xa' hōm putup. Kaxīy.

23 Tu xe hām'āktux xex, hu:

—Xate putep-tup? Yā 'āte xa popmāp-tup hāpxop xohix, tu mōktu yōg hāpxop xahix, yā' xahix yōgnū hāhām, xi' xahix yōgnū tikmū'ūn! Kaxīy.

24 Ha ta' mōg 'ūk-tok hex, nūy tut mütik hām'āktux, nūy yīkopit, ha' tut te:

—'Āpu tatu' xax Yoām putox nōm tep-tox pix. Kaxīy.

25 Ha putpu' nūn 'ūxat'ax tu', tu:

—'Ā' hōm mō'ka'ok Yoām putox kănēypetxax yīmū' yūm! Kaxīy.

26 Ha ta' kuxa hittup 'ohnāg 'Enot, pa yā hām'āktux xex tu Topa 'āxet'ax 'āktux ha tikmū'ūn xohix te' xupak, yīy ta' hōm putup, 27 hu

hāpxip 'ohnāg 'ihā xonat mō'kutnāhā', puyīy Yoām putox nūnnā', ha ta' mōg xonat kanet ka'ok tu', tu Yoām putox xak, 28 tu kănēypetxax yīmū' nūnnāhā', tuk-tok hex pu' hōm, ha ta' mōg, tu' tut pu' hōm. 29 Ha ta' yūmmūg Yoām mütik mōg xop, tu ta' nūn, tu nūktu Yoām xokxax paha', tu ta' mōg, tu mōktu mīkaxxap kox kopa' xix xukpot tu'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'

30 Ha ta' nūn Yeyox yōg tik te 12 xop Yeyox hah, tu nūktu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xix yōg hāmyūmmūg'ax xohix, 31 pa' pip tikmū'ūn xohix, tu xohix te hāpkumep, yīy ta' xit 'ohnāg Yeyox yōg tik xop, yā tikmū'ūn xohix pip. Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hām panip xexka tu', nūy hām hok. Kaxīy.

32 Tu ta' mōg, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xak. 33 Pa tikmū'ūn punethok te mōg'ax pēnāhā', yā' Yeyox pēnāhā xix tik xop. Ha ta' nūn xiptuxexka xohix yōg tikmū'ūn, tu pata hā' nūpaha hām kux tu', tu nūktu' mōxaha', tu' nōy hip. 34 Ha ta' xupep mīpkox kōnāg xexka kux tu', ha Yeyox te' pēnāhā tikmū'ūn xohix, tu' kuxa ka'. Kahnēn yōg pēnā'ax xip'ah. Hā kaxīy tikmū'ūn putuk. Yā' hittup 'ohnāg, yīy' kuxa ka', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā hāpxop punethok.

³⁵ Māyōn mō'nāp-tup 'ihā' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mō'nāp-tup, yā hām panip xexka nūnteh, yā xit'ax pip 'ohnāg. ³⁶ 'Āpu yā tikmū'ūn xat, pu mōg hāpxa'ax tu' xix xiptuxexka tu', puyīy xit'ax pop. Kaxīy.

³⁷ Pa Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu xit'ax popmā'. Kaxīy.

Ha tik xop te:

—Texīy pām popmā tikmū'ūn xohix pu'. 'Ūyōg tayūmak xohix, yā tayūmak 'ānuk xohix te' 200, yā tayumak yānām ponnok. Kaxīy.

³⁸ Ha:

—Pām xohix texīy pip 'ōhnū'? Mōy pēnā' Kaxīy.

Tik mōg, tu putpu' nūn, tu:

—Yā pām te' 5 xix mām tix. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy xux yīmū' mām, puyīy yānōm xohix hā' mām, ⁴⁰ ha' yānōm hā' mām, yā' yānōm kopa' mām xohix te' 100 xi' nōy kopa' mām xohix te' 50 hā kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te' pām te' 5 pop xix mām tix, tu pexkox pēnāhā', tu:

—Topa, xate nū' popmāhā'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. Tik te' popmāhā'. Ha ta mām tix koxip, tu' popmāhā kamah, ⁴² ha tikmū'ūn xohix te' māhā', tu mōktu xe xit putup'ah. Puxix. ⁴³ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu pām yāg pop xix mām yāg. Yā pām

yāg hā nū' xip manax xohix te' 12 xix mām hā, ha' nūnnāhā'. ⁴⁴ Hamūn, yā' xohix te pām māhā', yā' tik xohix te' 5000.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

⁴⁵ Hāpxip 'ihā Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux hu:

—'Āpu mīpkox hā mōxakux, nūy mōg kūnāpa hāpkux nōy tu' xiptuxexka Metxax tu', ha 'āte tikmū'ūn mō'pok putup. Kaxīy.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, ha ta' mōg Yeyox, tu yīktix yokoma', nūy Topa pu hām'āktux. ⁴⁷ 'Āmnīy 'ihā' pip Yeyox yōg tik xop mīpkox kopa kōnāg xexka kote', ha ta yāp-xehnāg xip Yeyox hāpkux tu', ⁴⁸ tu yāy yōg tik xop pēnāhā'. Tik te mīpkox hā mōgāhā', pa yā mōg putux, yā 'āmuuh te ha' nūn. Hāmyāykuhmōy ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka yīmū' mōg pata hā, tu nōā' yēn putup.

⁴⁹ Ha tik te' pēnāhā yā Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā, ha hāmpe'paxex yā yāmīy putuk, tu' xahok. ⁵⁰ Yā' xohix te' pēnāhā', tu' yīpkutuk. Pa hāpxip 'ihā Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok! Yāg mūn. 'Ūgyīpkutuk hok! Kaxīy.

⁵¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, tu' xip yāy yōg tik xop mūtik, 'ihā' kux 'āmuuh. Ha tik xop kuxa te' yēy, ⁵² yā tik te' yūmmūg 'ohnāg texīy Yeyox te tikmū'ūn te' 5000 xitnāhā', yā tik putox ka'ok.

Yeyox te tikmũ'ün hitupmāhā Yēnēyane tu'

⁵³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu kōnāg kox kux tu' mōxaha' hāpxexka Yēnēyane tu', tu mīpkox tutxit hā hīy kōnāg kux tu', ⁵⁴ tu ta' mōg, pa tikmũ'ün pip, tu Yeyox pēnāhā', ⁵⁵ tu ta' mōg, tu' pet xohix ha' xupaha', tu tikmũ'ün pakut tutpe hā' put nūn, tu nūktu Yeyox ha' nūnnāhā', ha Yeyox te nōm hittupmāhā'. ⁵⁶ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep xiptuxexka xohix tu' xix kōmēn xohix tu' xix yānōm xohix tu', pa' pip tikmũ'ün xohix, tu' nūnnāhā tikmũ'ün pakut, tu nūktu nāpet hām tu' xex, tu Yeyox tu' xak, pu tux, puyīy pakut xop Yeyox yōg topixxax kuyāg 'āpit, ha pakut xohix te' xupit, tu' hittup.

7

Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat

¹ Ha ta' nūn Paniye xop xix tik te hāmyūmmūg xop, yā kōmēn Yenoyanēn tu' nūn, tu nūktu Yeyox ha yāy tu nū'nāhā'. ² Yā hōmā nōm te' pēnāhā Yeyox yōg tik xop xit 'ūyīm xut putūynāg hā, yā 'ap yīm pix'ah. Yā Paniye xop te tikmũ'ün xat, pu yāy yīm pix. ³ Yā Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, ha Paniye xop te Yoneo xop kopa' xip, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat punethok, tu yāy yīm pix max, tu nōmhā' xit, ⁴ tu nāpet tu' nūnnāhā

hāpxop, tu nōm pix 'ūxohix, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax nōy tat. Yā kōnāg xo'op'ax pix xix nax xix kanenām.

⁵ Tu ta' yīkopit Paniye xop te xix tik te hāmyūmmūg xop te', hu:

—Texīy 'ōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg, hu yāy yīm xut putūynāg hā' xit? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Āpa max, pa yā 'ākuxa kummuk. Hōmā 'Iyait te 'āxop 'āktux! Tute kax'āmi, hu: "Topa te: 'Tikmũ'ün tek mūn 'āktux max, pa yā' kuxa tek mūn xak 'ohnāg. ⁷ Tikmũ'ün tek mūn pu nūktettex, pa yā' kummuk. Yā tikmũ'ün te yāy yōg hām'āktux'ax 'āktux, tu: Yā Topa yōg xat'ax nūhū'." Kaxīy.

⁸ Tu Yeyox te xe:

—'Āxop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg, nūy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Kaxīy.

⁹ Tu Yeyox te xe:

—'Āxop te Topa yōg xat'ax nīm pax, nūy yāy yōg xat'ax mīy. ¹⁰ Yā hōmā Mōyyex te' xat, hu: "Āpu 'ātak mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max. Āpu 'ātut mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max." Kaxīy. ¹¹ Pa 'āxop te tikmũ'ün pu hāmyūmmūgāhā', hu: "Ūxip tikmũ'ün yōg hāpxop, tu Topa pu' hōm, tu yāy 'ātak pu' hōm 'ohnāg xi' tut pu' hōm 'ohnāg. Nōmhā' max. ¹² Nōmhā' hōm hok." Kaxīy. ¹³ Pa 'āmhok, hām'āktux kummuk. Hā kaxīy 'āxop te Topa yōg

hām'āktux 'āpak 'ohnāg, pa yāy yōg ham'āktux 'āpak, tu 'āk-tok pu nōm yūmmūgāhā', tu 'āxop te hāpxopmā kummuk nōy punethok hā kaxīy. Kaxīy.

Tep te hām kummugāhā'?

14 Yeyox te xe tikmū'ūn xānāhā', ha' nūn, ha hām'āktux, hu:

—Āpu yōg hām'āktux'ax 'āpax max, nūy hāmyūmmūg: 15-16 Tikmū'ūn hāptopa' pip hāpxop, tu tikmū'ūn hā' mōxaha', tu' kopa' pip nōmhā. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. Pa hāpxop pip tikmū'ūn kopah tu' mōxaha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

17 Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax yīkopit, 18 ha Yeyox te:

—Āxop te tikmū'ūn xohix putuk, yā hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxop te hāptopa' pip, tu tikmū'ūn yīkox hā' mōxaha', tu kopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. 19 Yā' kuxa hā' mōxa 'ohnāg, pa yā' tex hā' mōxaha', tu hāpxip 'īhā' mōg hāptopah. Kaxīy. Yā Yeyox te' xuktux, yā' max xit'ax xohix.

20 Yeyox te xe:

—Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kummugāhā'? Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu' mōg hāptopah? 21 Yā' pip hāpxop kummuk tikmū'ūn kuxa kopah, yā

tikmū'ūn te hāmp'e'paxex kummuk, nūy hāpxop kummuk mīy, yā' xupxet, tu tikmū'ūn putex, 22 tu' nōy hā' xupxet, tu' xupkūmīy, tu hāpkummugā pax, yā' koit, tu hām kute'ex pax, tu' yīpkumīy, tu' mānōg kummuk, tu yāy xexka pe'paxex, tup-tox kummuk. 23 Yā nōm xohix hāpxop kummuk te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

Ūn puknōg

24 Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu hāpxexka tu' mō'nāhā kōmēn Tinok yīkak, tu mīptut hā mō'nāhā', tu yāy xaptop putup, pa 'āmhok, yā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. 25 Ha ta' nūn 'ūhūn, hak-tok hex kopa' xip yāmīy kummuk. Yā tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, hu' nūn, tu nūktu' kopaxux hā' xip Yeyox yīkak. 26 Yā 'ūn puknōg, yā hāpxexka Xitpenīy yōg, tu Yeyox tu' xak, puyīy yāmīy kummuk xut 'ūk-tok hex kopah. 27 Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek-tok pu xit'ax hōm hāmāxap. Āp max'ah kaxop yōg xit'ax paha', tu kokex pu' hōm. Hā kaxīy Yoneo yōg hāpxop hōm hok puknōg xop pu'. Kaxīy.

28 Pa 'ūn te:

—Yāyā, hamūn, pa kokex kutok te mīmpe xit'ax kaka' pip, ha kaxop yōg pām yāgnāg xaha', ha' māhā'. Kaxīy.

29 Ha Yeyox te:

—Xate hām'āktux max. Āpu mōg yāy pet hah. Xip'ah yāmīy kummuk 'āk-tok kopah. Yā' mōg. Kaxīy.

³⁰ Tu ta' mōg 'ūhūn yāy pet hah, tu nūktu' xupep, pa' xip 'ūk-tok hex, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip, ha yāmīy kummuk xip'ah 'ūkopah.

Tik yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg

³¹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Tinok yīkak, tu ta' mōg, tu kōmēn Xinōm hā' tep, tu Kōmēn te' 10 yōg hāpxexka tep, tu mōktu kōnāg xexka Ganinet tu' xupep. ³² Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu' nūnnāhā tihik, yā' yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Yeyox pu' xak, puyīy tik yīmū' yīm xex, puyīy hittupmā'. ³³ Ha ta' mōg Yeyox xix tihik tikmū'ūn xohix kūnāpah. Yeyox te yāy yīpkutok hā' nōy yīpkox 'āpit, tu' yīynīn, tu' yīkox hep hā' nōy yōyxōg 'āpit yāy yīpkutok yā, ³⁴ tu pexkox pēnāhā pepix, tu xit xut xexkah, tu:

—“Epatah!” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Pu yā 'āyīpkox xōn, nūy hām'āpax!” Kaxīy. ³⁵ Ha' yīpkox max, tu hām'āpak, ha' yōyxōg max, tu hām'āktux max.

³⁶ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat puyīy nōm 'āktux hok. Yeyox te' xat punethok hā kaxīy, pa tikmū'ūn te nōm 'āktux punethok, ³⁷ ha tikmū'ūn te' xupak, tu' kuxa te' yēy, tu:

—Tik te hāpxopmā max xe'ēgnāg' Tute tik yīpkox hok xupakgāhā', tu tik te

hām'āktux yūmmūg 'ohnāg xat, puyīy hām'āktux! Kaxīy.

8

Yeyox te tikmū'ūn te' 4,000 pu xit'ax popmāhā'

¹ Hāpxip ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix, tu yōg xit'ax pip'ah. Ha' xip Yeyox, tu yāy yōg tik te 12 xop xānāhā', tu:

² —Āte tikmū'ūn kuxa ka', yā 'āmnīy tikoyuk hā' pip tikmū'ūn 'ūgmūtik, ta hōnhā 'ūyōg xit'ax 'ūm pip'ah. ³ Ūmā hok, ha 'āte tikmū'ūn mō'pok 'ūpet hah, puxix xakux putat kopah, 'ūpu'uk tu'. Yā hāptox tu' nūn tikmū'ūn. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tep-te tikmū'ūn pu xit'ax hāmenex nūnte hām panip xexka tu'? Yā' pip'ah xit'ax. Yā tikmū'ūn xohix. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Pām xohix texīy 'ōgnū? Kaxīy.

Ha:

—Ūxohix te' 7. Kaxīy.

⁶ Ha tikmū'ūn xat, pu hām tu' mām, tu pām te' 7 pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xate 'ūgmū'ā pām popmāhā'. Āmax. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'.

⁷ Ha ta' pip māhām kamaḥ, yā' xohix'ah, ha Yeyox te Topa pu mām 'āktux, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu' popmā', ⁸ ha tikmū'ūn te' māhā', tu mōktu xe xit putup'ah, yā puxix, ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax

yāgnāg yāy tu nū'xok manax te' 7 hā nū'xip. ⁹ Yā tikmū'ūn xohix te' 4.000 te' māhā pām xix māhām.

Ha ta tikmū'ūn mō'pok hato'a Yeyox te', ¹⁰ tu ta' mōg yāy yōg tik xop mūtik, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg tu mōktu' mōxaha hāpxexka Namānot tu'.

Peniye xop te Yeyox tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

¹¹ Ha ta' nūn Paniye xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, tup-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, hu ta tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa te Yeyox ka'ogāhā', ¹² ha Yeyox te xit xut xexka, tu:

—Teptu tikmū'ūn te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āte xa hām'āktux, 'āte xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup'ah, xayīy pēnā'. Kaxīy.

¹³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xexka xak.

Paniye xop yōg pām toka-tokgā'ax xix 'Enot yōg

¹⁴ Ha Yeyox yōg tik xop yōg pām 'ūm xip'ah, yā' xaxok. Yā pām puxet xip mīpkox kopah, ¹⁵ ha Yeyox te:

—Pa 'ātix. 'Ūkummuk Paniye xop yōg pām yōg tokatokgā'ax xix 'Enot yōg. Kaxīy.

Yā 'ap tokatokgā'ax 'āktux'ah, pa yā 'ūyōg hāmyūmmūgā'ax.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux punethok, tu:

—Hamūn. Yūmū yōg pām 'ūm xip'ah, yīy ta nōm 'āktux. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu:

—Teptu yāy mūtik hām'āktux pām 'ūm xip'ah? 'Ok 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux? Texīy 'āp-tox ka'ok? ¹⁸ 'Āpa te hāmpēnā 'ohnāg, xix 'āyīpkox te hām'āpak 'ohnāg. 'Ok 'ūxutigāhā ¹⁹ 'āte pām te' 5 koxip, nūy tikmū'ūn te' 5.000 pu' popmā'? 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—12. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te xe:

—'Āte pām te' 7 koxip, nūy tikmū'ūn te' 4.000 pu' popmā'. 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—7. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te hāmyūmmūg nōmhā'? Kaxīy.

Yeyox xix tik pa hok Metxax tu'

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu' mōxaha xiptuxexka Metxax tu', ha ta' nūn tikmū'ūn, tu tik pa hok nūnnāhā', tu Yeyox tu' xak, puyīy 'ūyīm xex tik yīmū', nūy hittupmā'. ²³ Ha Yeyox te' nōy yīm mūg, tu ta' mōg tik mūtik tikmū'ūn xohix kūnāpa', tu

yīyupū'īn tik pa kopah, tu nōy
yīmū yāy yīm xex, tu:

—'Ok hāpxop pēnāhā'?
Kaxīy.

²⁴ Ha tik te hāmpēnāhā', tu:

—'Āte' pēnāhā tihik, pa
yā mīm te hāpkumep putuk.
Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te xe yāy
yīm xex tik pa yīmū', ha
tik te hāmpēnā mō'ka'ok, tu
hāmpēnā max xe'ēgnāg. Yā'
hittup. ²⁶ Ha Yeyox te tik
xat, pu' pet ha mōg, puyīy
xiptuxexka tu mōg hok.

Pet te hām'āktux max

²⁷ Tu ta' mōg Yeyox xix
yāy yōg tik xop tu xiptuxexka
Pinip yōg Xeyanet tu'.

Yeyox te tik pu hām'āktux,
hu:

—Putep xuktux tikmū'ūn?
'Ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

²⁸ Ha tik te:

—Yā' yāg te: "Yā Yoām, nōm
tep-tox pix." Kaxīy. Ha ta' yāg
nōy te: "Yā 'Enit." Kaxīy. Ha
ta' yāg nōy te: "Yā nōm te Topa
pupi hām'āktux." Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xix 'āxop, putep xuktux
'āxop, 'ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yā Topa te 'āyāyikutnāhā'.
Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te tik xat, puyīy
nōm 'āktux hok.

*Yeyox te' xuktux 'ūxok
putup, tu putpu' hip-tup*

³¹ Tu ta hām'āktux Yeyox te
yāy yōg tik xop pu, tu:

—'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn
Kutok, tuk xūy xexkap-tup,
yā Yoneo xop yōg xexka xop
tek putup nōg putup, xix

'āmānex xexka xop te', xix
tik te hāmyūmmūg xop te', tu'
nōy xat putup, puyīy 'ūkputex.
'Ūkxok xe'e putup, pa 'āmnīy
tikoyuk nōg, 'īhā putpuk hip-
tup. Kaxīy.

³² Yā hām'āktux xe'e Yeyox
te', ha Pet te:

—'Āmhok. Kaxīy hok! Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōkānām, nūy
yāy yōg tik xop pēnā', nūy Pet
pu hām'āktux, hu:

—'Ōg hām'āktux'ax yā
Hāmgāyāgnāg yōg. 'Āpu
'ūkxāmpa mōg! Xate
hāmpē'āpaxex, yā tikmū'ūn
te hāmpē'paxex putuk, yā
'ap Topa te hāmpē'paxex
putuk'ah. Kaxīy.

³⁴ Tu ta tikmū'ūn xānāhā
Yeyox te, xix yāy yōg tik xop
xānāhā', ha' nūn, ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek mūn mūtik
hāpkumep putup, puxix yāy
kutōgnāg pe'paxex, puxix
yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg,
nūy 'āmnīy xohix hā' yāy
yōg mīpkupnix tat, nūy
xūy, nūy 'ūkxūy putuk, tuk
mūn mūtik hāpkumep putup
nōmhā'. ³⁵ Ha tikmū'ūn te'
yāy xaxok hok, puxix tu' hi
xe'e 'ohnāg, pa tikmū'ūn xok
'ūgmūn hah, puxix tu hip-
tup mōkuma' mōg, tu hi kux
'ohnāg. ³⁶ Teptu hām xexka
yōg hāpxop xohix pop, pāyā'
xok? 'Ūp-texop, tu' xok, tu
hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu',
puxix' hok xe'ēgnāg. ³⁷ 'Ok
max, pu tikmū'ūn putexop
xexkah, tu hām xexka yōg
tayūmak xohix xexka pop,
pa' xok? 'A' max'ah. Yā'
xok, tu tayūmak xohix xaxok,

tu hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu' hīnā hok. ³⁸ Tikmū'ūn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux ha yāyhāhup, yā 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: "Agmūn Yeyox yōg'ah." Kaxīy. Kopxix 'āte nōm hā yāyhāhup, 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'īhāg nūn, tu: "'Ōhōm 'a' yōg'ah." Kaxīy. 'Īhāg xexka xe'ēgnāg nūn 'ātak Topa putuk, xix pekkox yōg nū'pok xop putuk.

9

¹ Tu ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hām'āktux, yā' pip tikmū'ūn nūnteh, tu xakix hāmāxap'ah, pa' pēnāp-tup hāmāxap Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e putup, ha' yīpkox pip putup. Kaxīy.

Yeyox, xix Mōyyex, xix 'Enit

² Ta 'āmnīy xohix te' 6 nōg, 'īhā' mōg Yeyox, tu Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, tu' nōy mōgā'ohnāg, tu' mōg yīktix tox tu', tu' mōxaha', ha' xip Yeyox tik keppah, tu yāyhā kuyānām putuk, ³ ha' topixxax yāyhā 'ūmnok tūmnāg, tu yōg kuyānām pip. Yā tikmū'ūn te topixxax pīx hā kaxīy yūmmūg'ohnāg. ⁴ Ha tik tikoyuk te' pēnāhā 'Enit te Yeyox mūtik hām'āktux, xix Mōyyex te', ⁵ ha Pet te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, yā' max yūmmūg pip nūnteh. 'Ūgmū'āte xa' mīy putup 'āpetnāg, yā 'ōgnū', xix Mōyyex yōg, xix 'Enit yōg. Kaxīy.

⁶ Yā' kuxa nōg tihik, yīy hām'āktux hitop Pet te'. ⁷ Hāpxip 'īhā' nūn hāmōgōy xexkah, nūktu kūyānām mō'nīy, ha Topa te hām'āktux hāmōgōy xexka kopah, hu:

—Yā 'ūgkutok pit nō'ōm. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūyōg hām'āktux 'āpax! Kaxīy.

⁸ Ha tik te yāy yīmap pēnāhā mō'ka'ok, pa Yeyox puxet pēnāhā'. Yā' nōy pip'ah.

⁹ Tu ta yīktix hā kukpa yīxohoh Yeyox xix tihik, ha Yeyox te:

—'Āpu hāmpēnā'ax 'āktux hok. Nāy. 'Ūgmūn Tikmū'ūn Kutok te putpuk hip-tup, ha nōmhā nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁰ Ha tik te nōm 'āktux 'ohnāg, pa yāy yīkopit, hu:

—Putep xuktux 'ūputpu' hip-tup? Kaxīy.

¹¹ Tu Yeyox pu yīkopit, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux 'Enit nūn putup hāmāxap? Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'Enit nūn hāmāxap, nūy hāmmāxnā'. Pa Topa tappet tu hām'āktux 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūy putup, ha tikmū'ūn tek putup nōg putup, ¹³ pa 'āte xa hām'āktux, hōmā yā' nūn 'Enit nūnteh, ha tikmū'ūn te' kute'ex kummuk pax. Yā hōmā Topa tappet tu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'Enit kute'ex kummuk putup. Kaxīy.

Yeyox te kaxxop hit-tupmāhā'

14 Ūpip Yeyox yōg tik xop, tu tik te hāmyūmmūg xop mūtik hām'āktux, 15 ha tikmū'ūn xohix pip 'ūyīmap, tu Yeyox pēnāhā', hu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux. 16 Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Putep 'āktux 'āxop yāy mūtik? Kaxīy.

17 Ha ta' xip tihik tikmū'ūn kopah, tu:

—Notot, 'āte yāy kutok pit nūnnāhā', yā' kopa' xip yāmīy kummuk, ha 'ūgkutok te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

18 Yāmīy kūmmuk te' mūkpax, tu hām tu mō'yōnpax, ha' yīkox hā' konnoppax, tu' xox hā' nōy nahatpax, hu' pu'uk 'ūgkutok. Ha 'āte yāy kutok nūnnāhā, puyīy 'ōgnū tik xop yāmīy kummuk xut, pa' xut yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

19 Ha Yeyox te:

—Yā tik kuxa mām kutōgnāg 'ūgkopah! 'Āmnīy xohix texīy hāg nox xip'ax 'āxop mūtik, xayīy 'ākuxa mām? 'Āmnīy xohix texīy hā 'āte 'ōg hāpkummuk hā tot putup? 'Āpu' nūnnā 'āk-tok. Kaxīy.

20 Yā' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te Yeyox pēnāhā', tu kakxop yāy nuhugā ka'ok, ha' nāhā', tu' yōkanām nā' mōg, tu' yīkox hā konnop. 21 Ha Yeyox te 'ātak pu hām'āktux, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix texīy hā' kummuk hā kaxīy? Kaxīy.

Ha 'ātak te:

—Yā hōmā yā' pu'ūgnāg xix hōnhā'. 22 Yā yāmīy

kummuk te mō nōy yōn punethok kuxap kopah, xix kōnāg kopah, nūy putex. Xate hāpxopmā yūmmūg, hu tak mū'ā teh. 'Āpu 'ūgmūg kuxa ka'. Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hāpxopmā yūmmūg? 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok? Yā 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hāpxopmā xohix yūmmūg. Kaxīy.

24 Ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā 'ūgkuxa yūm 'ākopah. 'Āpu 'ūgka'ogā', 'ūyīy 'ūgkuxa yūm ka'ok punethok. Kaxīy.

25 Ha tikmū'ūn xohix yīnnāhā' tu' nūn, ha Yeyox te yāmīy kummuk xat, hu:

Yāmīy kummuk, xate' nōy yīpkox hogāhā'. Yāmīy kummuk, 'āpep, nūy putpu mōnā hok. Kaxīy.

26 Ha yāmīy kummuk te hām'āktux ka'ok, tu kakxop yāy nuhugā xexkah, tu ta' mōg, ha ta' pip kakxop, ha tikmū'ūn te:

—Yā' xok. Kaxīy.

27 Pa Yeyox te' nōy yīm hā' mūg, tu' yīm xīnnāhā', hak-nīhā' xip.

28 Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut yūmmūg 'ohnāg?

29 Ha:

—Tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux. Hā kaxīy nōm yāmīy kummuk xut. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

30 Tu ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu hāpxexka Ganinet tu hāpkumep. Yeyox te yāy xap-top putup, puyīy tikmū'ūn pēnā hok, ³¹yā yāy yōg tik xop pu hāmyūmmūgāhā', tu:

—Tik te' gāy xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūy, nūy 'ūkputex, yā Tikmū'ūn Kutok putex, hak xok putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

32 Pa tik te Yeyox yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, pa' kuxa nōg, hu xe yīkopit 'ohnāg.

Tik 'ūm xexkanām

33 Ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu kōmēn Kapānām tu' mōxaha', tu mīptut hā' mōxaha'. Yeyox te tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—Āxop te putep yāy mūtik hām'āktux putat kopah? Kaxīy.

34 Pa yā' yēy. Yā tik te hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xexkanām Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

35 Yeyox yūm, tu' xānāhā yāy yōg tik xop, ha' nūn, ha:

—'Ok xatep-tup, xayīy xexkah? 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy pu 'āhām, yā' xohix yōg kāmānat. Kaxīy.

36 Yeyox te kakxop paha', tu tik xop kopa' xix, tu' nōy yīmū' yīm xex, tu:

37 —Tikmū'ūn 'ūm te kakxop te kaxīy putup, nūy kakxop pēnā', 'ūkputuppax tu'. Yā nōm tek putup kamah. Tikmū'ūn 'ūm tek putup, yā

Topap-tup kamah, yā nōm te nūgkutnāhā'. Kaxīy.

Tikmū'ūn te yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā' xape'

38 Ha Yoām te:

—Yāyā', 'Ūgmū'āte' pēnāhā tihik, ha yāmīy kummuk mōy. Tute:

“Yeyox te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk mōy. Yāmīy kummuk, 'āpep!” Kaxīy.

Hak mū'āte:

“Āmhok! 'Ūmōy hok!” Kaxīy.

Yā tik xip'ah 'ūgmūg xop kopah. Kaxīy.

39 Ha Yeyox te:

—Kaxīy hok. Yā' max. 'Āte yāy 'āxet'ax hōm, puyīy yāmīy kummuk mōy, puxix tik 'ūgmūn 'āktux kummuk putup'ah. ⁴⁰Yā yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā' xape tikmū'ūn. ⁴¹'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te xa kōnāg tat, 'ūkuxa mām 'ūgkopah tu', puxix Topa nōm hā maxnā'. Kaxīy.

Pa 'ātitx. Hāpkummuk mīy hok

⁴²Tu xe:

—Tikmū'ūn 'ūm te' kuxyāhā kakxop kutōgnāg kuxa yūm'ax 'ūgkopah. Yā' max, pu nōm kummuk xop xuknīkup tu mīkaxxap xexka hīy poxit hā, nūy kōnāg xexka kopa mō'yōn. ⁴³Paxpu 'āyīm te 'ākummugā', xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āyīm puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha

'āyīm tix pip. Yā kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁴ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁵ Paxpu 'āpata te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āpata puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpata tix pip. ⁴⁶ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁷ Paxpu 'āpa te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu 'ūxut, nūy putyōn. Yā' max, Topa yōg xop hā mōnāy 'āpa puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpa tix pip. ⁴⁸ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg.

⁴⁹ Kuxap te pipkup kopit, pe' max pe' kummuk. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁵⁰ Tikmū'ūn te' putyōn 'āmoxuxpex kummuk. Hā kaxīy Topa te hāpkummuk mīy xop putyōn putup. Pa 'āpu hāmmax mīy, nūy tikmū'ūn pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

10

'Ok 'īpxox te' xetut nīm, pu' kummuk

¹ Tu ta' mōg Yeyox hāpxexka Yonex tu', tu kōnāg kox Yohnām xak. Ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix Yeyox yīmāp 'ūxehet, ha xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Yā Yeyox te hāmyūmmūgā pax. ² Ha

ta' nūn Paniye xop, tup-tup, puyīy Yeyox koit, tu:

—Putep kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu? Topa te putep xat? 'Ok xat, pu tik xetut nīm? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—Mōyyex te putep xat? Kaxīy.

⁴ Ha:

—Mōyyex te' xat, pu tik tappet kax'āmi, nūy xetut nīm, puyīy xetut mōg. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn. Hōmā tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, yīy' xat'ax te kaxīy kax'āmi'. ⁶ Pa 'āmhok. Hōmā Topa te' mīy hāhām xix hāpxop xohix, 'īhā Topa yōg tappet te: “Topa te' mīy tihik xix 'ūhūn, ⁷ yīy ta tik te' tak nīm xi' tut, nūy xetut mūtik yāytax, ⁸ ha nōmhāp-xet. Yā' tix'ah 'īpxox xix xetut, yāp-xet. ⁹ Yā Topa te yāytagāhā', ha tikmū'ūn te nōm nīmāhā', pu' kummuk. Kaxīy.

¹⁰ Ta' mōg Yeyox xix yāy yōg xop, tu nūktu mīptut hā' mōxaha', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Putep xuktux hatō'ah? Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—'īpxox te' xetut nīm, nūy nōy mūy, yā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. ¹² Ha ta' xetut te 'īpxox nīm, nūy nōy mūy, hā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹³ Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā Yeyox tu', puyīy Yeyox kakop pu hāmmaxnā', pa Yeyox yōg tik xop te:

—Āmhok, 'ünūnnā hok.
Kaxīy.

14 Pa Yeyox te' xupak, tup-
tup nōg, tu:

—Ūtux, puk ha nū' kaxxop.
Hām'āktux hok, hu: “Ūnūnnā
hok.” Kaxīy. Yā Topa te yāy
yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox
pip. Yā nōm xop te kaxxop
putuk. 15 Āte xa hāpxe'e
'āktux: Kaxxop yīpkox pip
Topa xat'ax pu', ha Topa tep-
tup, pu tikmū'ūn yīpkox pip
kamah, kaxxop putuk, nūy
Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'.
Kaxīy.

16 Yeyox te kaxxop yīmū'
yīm xex, tu kaxxop pu
hāmmxnāhā'.

Tik 'ūp-texop xexka'

17 Tu ta xe' mōg Yeyox,
tu' mōg kutōgnāg, ha ta
nū'xupaha tihik, tu nūktu
Yeyox keppa' kopaxux hā'
xip, tu:

—Notot max, 'āte putep
mūn mīy putup, nūy hī
xe'ēgnāg mōkumakmōg, ha'
kux 'ohnāg? Kaxīy.

18 Ha Yeyox te

—Teptu xate: “Notot max”?
Kaxīy. Yā Topa 'ūmax, yāp-
xet 'ūmax, ha ta' nōy max
'ohnāg. 19 Xate' yūmmūg Topa
te' xat, hu: “Tikmū'ūn pu-
tex hok, 'ānōy hā xupxet hok,
hām xupxet hok, 'ānōy hā ku-
pex kummuk hok, koit hok,
'ōg ātak tu 'āyīpkox pi' xix 'ātut
tu'.” Kaxīy.

20 Ha tik te:

—Notot, 'āte' mīy xohix. Yā
hōmā 'ūgmūn yā kaxxop xix
hōnhā hā' mīy xohix. Kaxīy.

21 Ha Yeyox te tik pēnāhā',
tu mō'yāy xe'ēgnāg, tu:

—Xate hāpxopmā'ax puxet
xip'ax hok. Mōg, nūy 'ōg
hāpxop xohix hāmenex, nūy
tayūmak pop, nūy 'ūhok xop
pu' nīm, nūy pi' 'ōg hāpxop
max xe'ēgnāg pexkox kopah,
nūy nū', nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

22 Yā tik te hām'āktux 'āpak,
tu' yēy, tu' kuxa hittup 'ohnāg,
tu ta' mōg nūpeheh. Yā 'ūp-
texop xexkānām.

23 Ha Yeyox te yāy yōg tik
xop te' yīmap pēnāhā', tu:

—Yā 'ūp-texop xexka
kutīgnāg te Topa yōg putat
hā' mōg, Topa yōg xat'ax pu'
yīpkox pip hok tu'. Kaxīy.

24 Ha Yeyox yōg tik xop te'
yēy, ha Yeyox te:

—Ūgnix mūnōm xop, yā
tikmū'ūn kutīgnāg te Topa
yōg putat hā' mōg, nūy Topa
yōg xat'ax pu' yīpkox pi'. Yā
hāpxopmā ka'ok. 25 Xok xexka
kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox
hā mō'tat hok, ha tap-texop
xexka xop te Topa yōg putat
hā mōg 'ohnāg, tu Topa yōg
xat'ax pu' yīpkox pip 'ohnāg.

26 Ha Yeyox yōg tik xop
kuxa te' yēy, tu yāy mūtik
hām'āktux, hu:

—'Ok Topa te tikmū'ūn
kuxa kummuk xit 'ohnāg?
Kaxīy.

27 Ha Yeyox te' nōy pēnāhā',
tu:

—Hamūn, Topa tep-texop
xexka xop kuxa kummuk
xit yūmmūg, nūy kuxa max
mō'tat 'ūyānān tu', pa yā
tikmū'ūn te kuxa kummuk
xit yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

28 Ha Pet te:

—Xate' yūmmūg, 'ūgmū'āte yāy yōg hāpxop xohix nīm, nūy 'āpek mūg mōg. Kaxīy.

29 Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn te' yāy pet nīm, nūy 'ūkpe mōg, pe' taknōy nīm, pe' pit, pe' tutnōy, pe' hex, pe' tut, pe' tak, pek-tok, nūy 'ūkpe mōg, nūy 'ūkpupi hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 30 Ha Topa te nōm pu popmāp-tup nūnte hām xexka tu', yā' popmāp-tup 'ūpet xohix te' 100, xi' taknōy 100, xi' pit 100, xi' tutnōy 100, xi' hex 100, xi' tut 100, xik-tok 100, xix hām te' 100, ha tikmū'ūn te nōm kute'ex kummuk xexkap-tup. Hāpxip 'īhā Topa te nōm hīnnāp-tup, puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. 31 Yā tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

32 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu putat hā' mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox pe' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg kamah, ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, ha tikmū'ūn kuxa nōg, ha Yeyox te yāy yōg tik xop mōgāhā', tu tikmū'ūn nīm, tu:

33 —'Ūyūmmūg? Yūmūg mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha ta 'ōnte tik te 'āmānex xexka xop mōgāp-tup xix tik te hāmyūmmūg xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn

Kutok mūy, tu hām'āktux putup, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

Tu puknōg xop puk hōm putup, 34 hak mūn 'āktux kummuk putup, tu' yīypu'īn putup, tuk kix putup, tuk putex putup, hak xok putup. Pa 'āmnīy tikoyuk nōg putup, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak tep-tup hāpxop xix Yoām te'

35 Hāpxip 'īhā' nūn Yemeneo kutok Tiak xix Yoām, nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, xayīy hāpxopmā'. Kaxīy.

36 Ha Yeyox te:

—Putep putup? Kaxīy.

37 Ha:

—Hāpxip 'īhā 'āyūm putup 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū', nūy yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āpuk mūg xat, 'ū mām yāpxet 'āyīm xe'e ha xi' nōy 'āyīm xax ha 'ōnteh. Kaxīy.

38 Ha Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg 'āxop te nōm putup. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn tek xūygāp-tup, tuk kute'ex kūmmuk putup, tup-tex putup. 'Ok 'āxop te' xūy hā kaxīy tot kamah? Kaxīy.

39 Ha:

—Yā hamūn. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. Tikmū'ūn te 'āxop xūygāp-tup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup, tu 'āxop kix putup, 40 pa 'a 'āte' xat'ah, pa Topa te' xat, pu tikmū'ūn mām 'ūgyīm xe'e ha xix 'ūgyīm xax hah, yā 'ūnōy yōg xip'ax. Kaxīy.

41 Ha ta' xupak Yeyox yōg tik te 10 te', hu' gāy.

42 Ha Yeyox te yāy yōg tik xohix xānāhā', yīy ta' nūn. Yeyox te:

—Āxop te' yūmmūg, 'ūxat'ax xop te' xat pax 'ūkuxa mām kūnāpa pip xop. 43 Pa 'āxop kopa hā kaxīy yā' kummuk. 'Āpu Topa kopa kuxa mām xop xat pax hok. 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat max putuk. 44 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn xohix yōg kāmānat putuk. 45 Yā 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok nūn nūnte hām xexka tu', nūy tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat putuk. 'Ūgnūn, nūy tikmū'ūn pupik xok, nūy tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox xix Matimēo yā pa hok

46 Tu ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenikot tu'. 'Ūpip kōmēn tu', tu ta' mōg kōmēn kūnāpa', ha ta' mōg tikmū'ūn xohix kamah, pa' xip tihik, yā pa hok, yā' xuxet'ax Matimēo, yā Timeo kutok. Tik yūm putat pukah, tu tayūmak xak, puyīy tikmū'ūn tayūmak nīm.

47 Ha tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox te kōmēn Nāyane tu' nūn, ha Matimēo te' xupak, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

48 Ha tikmū'ūn te:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Pa tik yīy ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

49 Ha Yeyox hup, tu:

—'Āpu tik pa hok nūnnā'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te tik pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'āyok. Tute 'āxānāhā', xa nū'! Kaxīy.

50 Ha Matimēo te yāy kayak putxok, tu pepi' xip, tu ta' mōg Yeyox hah, tu mōktu' xupep.

51 Ha Yeyox te:

—Putep putup, 'ū mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'ātep-tup, 'ūyīy hāmpēnā 'ūxeheh. Kaxīy.

52 Ha Yeyox te:

—Mōg! 'Āpa hittup, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopa hah. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā Matimēo te xe hāmpēnāhā', tu ta' mōg Yeyox peheh.

11

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' nūn

1 Ta xe' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip yīktix 'Onimet Kup tu' xiptuxexka Metpaye yīka' xix xiptuxexka Metān yīka'. Ha Yeyox te yāy yōg xop xat, 2 hu:

—Mōg xiptuxexka tu'. Xiptuxexka tu 'āmōxap-tup, pa' xip putup yomēnnāg, yā' hīy, yā tikmū'ūn te nōm yīmū' yūm 'ohnāg. 'Āpu 'ūko'a', nūy nūnnā'. 3 Ka tikmū'ūn te:

“Teptu 'ūmōgāhā?” Kaxīy. Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: “Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'īhā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'.” Kaxīy.

⁴ Ha ta' mōg, pa' xip yomēnnāg, 'ūhīy hāmyīkox yīka'. Tik te' ko'a', ⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn, tu:

—Teptu yomēn ko'a'? Kaxīy.

⁶ Ha tik te:

—Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'īhā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—Āpu yomēnnāg mōgā'. Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg tihik, tu yomēnnāg nūnnāhā Yeyox tu', tu yāy yōg kayak xex yomēnnāg yīmū', ha Yeyox te nōm yīmū' yūm. ⁸ Ha ta' tikmū'ūn xohix te putat yīmū' yāy yōg kayak xatat ha' mōg, ha ta' tikmū'ūn xohix nōy te mīm tu' mep mīmmāg, tu nōm putat yīmū' xatat ha' mōg.

⁹ Ha ta' mōg tikmū'ūn Yeyox keppah, ha ta' mōg tikmū'ūn nōy Yeyox peheh. 'Ūxohix te hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg Topah! Topa te nū'ākutnāhā', tu 'āka'ogāhā'! ¹⁰ Yā' max xe'ēgnāg, xate yāy yōg tikmū'ūn xat kōnāmāhā', hā yīpkox pip. Xate mōnāyxop Namix putuk, yā tikmū'ūn xat putup. Yā' max xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

¹¹ 'Ūnūn Yeyox, tu nūktu' xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu hāpxop xohix yīmap pēnāhā'. 'Āmāxak'ax ha ta' mōg Yeyox

xix yāy yōg tik te 12 xop, tu nūktu xiptuxexka Metān hā' moxaha'.

Piget kup

¹² Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox putup xūy, ¹³ pa hāptox tu' pēnāhā piget kup, ha yōg mīxux punethok, ha ta' mōg, nūy piget ta pēnā', tu' mōg, pa piget ta pēnā 'ohnāg, yā mīxux pēnāhā', yā piget ta yōg mō'āgmūg'ah, ¹⁴ ha Yeyox te piget kup pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg mīnta xe māp-tup'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox yōg tik xop te' xupak.

Yeyox xip Topa pet xexka tu'

¹⁵ 'Ūnūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg Topa pet xexka tu', ha' nūn Yeyox, pa' pip tikmū'ūn, tu' nōmenex, tu' pop tayūmak Topa pet xexka kopah, ha Yeyox te' xohix papuk, ha ta' mōg hāptopah, ha ta' mām tikmū'ūn, tu tātūmak nōy yānān, ha Yeyox te yōg mīmpe xit'ax putxok, ha ta' mām tikmū'ūn, tu kuxxuxtut hāmenex, ha Yeyox te yōg mīmpe yūm'ax putxok, ¹⁶ tu' xat, pu Topa pet xexka kopa hāpxop tat hok, ¹⁷ tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa yōg tappet tu' kax'āmi Topa yōg hām'āktux. Yā Topa te: “'Ūkpet 'āxet'ax putup 'ūhep xop xohix yōg Topa pu hām'āktux'ax pet.” Kaxīy. Pa 'āxop te' mīy

xupxet'ax pet, nūy yāy xap-top! Kaxīy.

¹⁸ Yā 'āmānex xexka xop te' xupak xix tik te hāmyūmmūg te', tu hāmp'e'paxex texīy Yeyox putex, pa' yīpkutuk, yā tikmū'ūn tep-tup pax Yeyox yōg hāmyūmmūg'ax.

¹⁹ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn kūnāpa'.

Āpu 'ākuxa mām Topa kopah

²⁰ Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu piget kup yīka' mōg, tu' pēnāhā', yā' nak piget kup, yā' xexka 'ūnak, ²¹ ha Pet te' xutigāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, pēnā'. Hōmā xate piget kup mānōg, ha ta hōnhā' nak. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

'Ākuxa mām Topa kopah, ²³ hu ta yīktix pu hām'āktux, hu: “Āpep, nūy mōg kōnāg xexka tu”, kaxīy, puxix' mōg putup kōnāg xexka tu'. 'Ākuxa mām ka'ok Topa kopah, puxix mōg kōnāg xexka tu'. ²⁴ Yā

'āte xa hām'āktux: 'Āxop te Topa pu hām'āktux, nūy tatu hāpxop 'ūm xak. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy yūmmūg xe'e Topa te xa' popmāp-tup, ha Topa te xa' popmāp-tup 'ūxohix. ²⁵ 'Āxop te Topa pu hām'āktux. 'Āpu 'ūxaxogā', 'ūnōy te 'ākute'ex kummuk. 'Āpu 'ūxaxogā', putu' kux, ha ta pexkox tu Topa te' xaxogap-tup 'ōg hāpkummuk mīy'ax, putu' kux. ²⁶ Xate tikmū'ūn yōg

hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg, puxix 'Ātak pexkox yōg te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg. Kaxīy.

Tep-te Yeyox pu yāy 'āxet'ax hōm

²⁷ Ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg tu mōktu Topa pet xexka hā' mōxaha', ha ta' nūn 'āmānex xexka xop xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

²⁸ —Tep-te xa yāy 'āxet'ax hōm, xayīy hāpxopmā nūhū'? Tep-te' xat, xayīy mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa yīkopit kamah. 'Āxop te hām'āktux xe'e', koxix xa nōm 'āktux. ³⁰ 'Āpu hām'āktux: Tep-te Yoām pu yāy 'āxet'ax hōm, puyīy tikmū'ūn putox pix? 'Ok pe Topa te 'ok pe tikmū'ūn te'? Tep-te' xat? Kaxīy.

³¹ Ha yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yūmū'āte hām'āktux yā Topah, puxix yīkopit putup, hu: “Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?” ³² Pa yūmū'ate hām'āktux yā tikmū'ūn, puxix xok 'ūm? Kaxīy.

Yā nōm te tikmū'ūn yīpkutuk. Yā tikmū'ūn te hāmp'e'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. ³³ Ha:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Tep-te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy hāpxopmā nūhū'? 'Āte xa

nōm 'āktux putup'ah kamah.
Kaxīy.

12

Kāmānat kummuk

¹ Hāpxip 'ihā Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik yōg mīnta 'op tox pip hām xa'ax xexka kopah, tu hām pak'ax mīy tu' yīmap, tu hep tat'ax xexka mīy, nūy nōm kopa xupyāg mīy, tu mīptut tox mīy, nūy nōm kopa tik xix, puyīy hāpxop xohix pēnā'. Tik te kāmānat pu' hōm hām xa'ax, puyīy pēnā', tu ta' mōg hatō'a'. ² Hāpxip 'ihā mīnta yāy koxuk, ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nū'kutnāhā', puyīy mīnta yōg tayūmak pop, ³ ha ta' mōg, pa kāmānat te tik mūg, tu' kix, tu nū'kutnāhā', 'ūhok tat.

⁴ Ha hām xa'ax yōg xuxyā te xe tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop te nōm hāpkute'ex kummuk kamah, tu tik putox kix. ⁵ Ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop tep-tex. Ha xe' punethok mō'pok, pa kāmānat xop te yāg kute'ex kummuk, tu' yāg kix, ha' xakix. ⁶ Nōmhā' xip yāp-xet, puyīy mō'kutnā', yā hām xa'ax yōg xuxyā kutok pit, ha hām xa'ax yōg xuxyā te hāmpē'paxex hu: “Kāmānat tek-tok 'āpak putup.” Kaxīy, tuk-tok nū'kutnāhā', ⁷ pa kāmānat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: “Yā hām xa'ax

yōg xuxyāk-tok. 'Āpu yūmūp-tex, nūy pa hām xa'ax, nūy yūmū yōg hām xa'ax.” Kaxīy.

⁸ —Kāmānat tek-tok mūg, tuptex, tu xok-xax putyōn hām xa'ax nāpah. Kaxīy.

⁹ Tu Yexox te xe:

—Putep mūn mīy putup hām xa'ax yōg xuxyā nōmhā'? Yā' mōg putup, nūy kāmānat kix, ha' xakixp-tup, ha kāmānat nōy pu hām xa'ax hōm putup. ¹⁰ 'Ok 'āxop te mō'kupix Topa yōg tappet tu'. Yā' kax'āmi, hu: “Mīptut mīy'ax te mīkaxxap paha', tu hāmpē'paxex, yā' kūmmuk, tu' putyōn. Pa 'āmhok, yā' max xe'ēgnāg mīkaxxap, ¹¹ Yā Topa te' mīy, yā' max xe'ēgnāg!” Kaxīy.

¹² Ha ta' yūmmūg nōmhā Yoneo xop yōg xexka xop te', yā Yeyox te nōm xop 'āktux. Yā nōm tep-tup, nūy Yeyox kute'ex kummuk, pa 'āmhok, 'ūmīy 'ohnāg, yā tikmū'ūn yīpkutuk. Yā hāpxop mīy 'ohnāg, tu ta' mōg hatō'a'.

'Ok max gohet pu tayūmak pagok

¹³ Hāpxip 'ihā tik te nū'pok Paniye xop xix 'Enot xop, puyīy Yeyox koit'ax xak.

¹⁴ 'Ūnūn tu nūktu:

—Notot, 'ūgmū'āte' yūmmūg xate hāpxe'e 'āktux, tu tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. Xate' xexka xop yīpkutuk 'ohnāg, pa xate tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā' Topa te nōm putup. 'Āpu hām'āktux: putep xuktux yūmū yōg Topa yōg tappet tu'. 'Ok pe' max gohet pu tayūmak tanemēn'ax

pagok, yā Hōm xop yōg xat'ax Xet pu pagok? 'Ok pe' kummuk? Kaxīy.

¹⁵ Pa Yeyox te' yūmmūg, tik pa max, pa yā' kuxa kummuk. Yeyox te:

—Teptu 'āxop te' xak 'āte' koit. Paxnū tayūmak 'ānuk, 'ū pēnā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' mōg, tu putpu' nūnnāhā', ha Yeyox te:

—'Ū'ūm yōg 'āxet'ax kax'āmi tayūmak 'ānuk tu'? Xix 'ū'ūm yōg xumix xip tayūmak 'ānuk tu'?

Ha:

—Yā gohet yōg xat'ax Xet yōg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu gohet yōg xat'ax pu gohet yōg xat'ax yōg hāpxop pagok. 'Āpu Topa pu Topa yōg hāpxop pagok kamah. Kaxīy.

Ha' kuxa te' yēy.

Texīy tikmū'ūn te putpu' hix

¹⁸ Ha ta' nūn Xanuxeo xop, yā Xanuxeo xop te hāmpē'paxex tikmū'ūn putpu' hip-tup'ah. 'Ūnūn, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux hu:

¹⁹ —Notot, hōmā Mōyyex te yūmū'ā tappet kax'āmi, hu: “'Ūxok tihik, ha ta' xip xetut, pak-tok 'ūm xip'ah. Mōyyex te' xat, tik taknōy te xetut hokyūm mūtik yāytaha', pu' max, nūy nōy xok pu' pop kaxxop. ²⁰ Hōmā' pip 'ūtaknōy xohix te' 7. Tik māxap te 'ūn mūtik yāytaha', pak-tok 'ohnāg, tu' xok. ²¹ Ha' taknōy 'ūg-nāy tu te' yāytaha', tuk-tok put 'ohnāg, tu' xok, ha' taknōy yāykote hā kaxīy

kama'. ²² Hā kaxīy 'ūxohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik, 'ūk-tok 'ūm pop 'ohnāg, tu' xakix 'ūxohix. Hāpxip 'ihā' xok kama 'ūhūn. ²³ Hāpxip 'ihā Topa te tikmū'ūn xohix putpu' hīnnāp-tup, 'ū'ūm yōg xetut nōmhā'? Yā xohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik! Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! Texīy? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa yōg tappet. 'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa 'ūka'ok xexka'.

²⁵ Yā xakix xop putpu' hip-tup. Topa yōg nū'pok xop te yāyta 'ohnāg pexkox tu'. Hā kaxīy tikmū'ūn te yāyta 'ohnāg pexkox tu'. ²⁶ Hōmā Mōyyex te' kax'āmi tappet tu', tu putpu' hīnnā'ax kax'āmi'. 'Ok 'āxop te nōm mōkupix 'ohnāg? Yā 'ūkax'āmi Topa te mīm pahok kup puk kopa Mōyyex pu hām'āktux, hu: “'Ūgmūn yā 'Amanām yōg Topah, xix 'Iyak yōg, xix Yako yōg.” Kaxīy. ²⁷ Hā kaxīy Topa te' xuktux 'ap xakix xop yōg Topa'ah, pa yā hi xop yōg. 'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Topa yōg xat'ax xexkanām

²⁸ Ha ta' xip tihik, tu' xip tik te hāmyūmmūg xop kopah, tu hām'āktux 'āpak, tu' yūmmūg Yeyox te hām'āktux max. Tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat. Xat'ax 'ūm xexkanām? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Yā Topa te tikmū'ūn xat, hu: “'Iyaet xop, 'āpu 'ūxupax. Yūmūg xuxyā yā yūmū yōg

Topa yāp-xet, yā' nōy xip'ah.
³⁰ Āpu 'āxuxyā Topap-tuppax
 'ākuxa xexka hā xix 'ākoxuk
 xexka hā xix 'āp-tox xexka
 hā xix 'ōg ka'ok'ax xexka
 hā'." Kaxīy. ³¹ Ha Topa te xe
 tikmū'ūn xat, yā xat'ax 'ūk-
 nāy tu'. Topa te: "Āpu 'ānōy
 putup pax xate yāy putup pax
 putuk." Kaxīy. Yā' xat'ax tix
 'ūxexkanām, ha ta xat'ax nōy
 'ūxexka'. Kaxīy.

³² Ha tik te:

—Notot, yā hām'āktux max!
 'A' koit'ah. Yā' xip Topap-
 xet, ha ta' nōy 'ūm 'ap xip'ah.
³³ Yā' max yūmū'āte Topap-
 tuppax yāy kuxa xexka hā
 xix yāy putox xexka hā xix
 yāy ka'ok'ax xexka hā. Yā'
 max kama yūmū'āte yāy
 nōy putup pax yūmū'āte yāy
 putup pax putuk. Yā' max
 xexka yūmū'āte xat'ax tix
 mīy nō'ōm, ha ta' max mi-
 ax yūmū'āte xokxop mō'hap, nūy
 Topa pu haxyā'. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te' yūmmūg tik
 te hāmyūmmūg, yā hām'āktux
 max. Yeyox te:

—Āxip Topa yōg xop yīka'
 Topa te nōm xat, ha' yīpkox
 pip. Kaxīy. Ha tikmū'ūn kuxa
 nōg, hu xe hāpxop nōy yīkopit
 'ohnāg.

Topa yōg yāy kutnā'ax

³⁵ 'Ūxip Yeyox Topa pet
 xexka tu', tu tikmū'ūn pu
 hām'āktux, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg
 xop te tikmū'ūn pu'
 yūmmūgāhā Topa yōg
 yāy kutnā'ax yā Namix
 mōkputox? ³⁶ Pa Topa Koxuk
 te Namix kax'āmiyāhā', ha

tute kax'āmi', hu: "Yūmūg
 xuxyā Topa te 'ūgxuxyā pu
 hām'āktux, hu: Yūhūm 'ūgyīm
 xe'e tu', ha 'āte puknōg
 gāy xop xix putup 'āpata
 yīkāgnāg." Kaxīy. ³⁷ Yā Namix
 te: "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. Yā Topa
 yōg yāy kutnā'ax xānāhā, hu:
 "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. Texīy Topa
 yōg yāy kutnā'ax yā Namix
 mōkputox? Kaxīy.

*Yeyox xix tik te hāmyūmmūg
 xop*

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox
 yōg hām'āktux putup pax.

³⁸ Ha Yeyox te:

—Pa 'ātix, tik te hāmyūmmūg
 xop tep-tup pax, nūy
 hāpkumep, nūy topixxax
 xe'ēgnāg ta', puyīy tikmū'ūn
 nōm'āktux max, yā nōm 'āpak
 nāpet tu'. Tik te hāmyūmmūg
 xop te' pop 'ūxexka xop yōg
 pip'ax Yoneo xop yōg Topa
 pet kopa ³⁹ xix 'āmuk xexka
 tu', ⁴⁰ tu hokmām xop yōg
 hāpxop pop, tu' xupxet, tu
 Topa pu hām'āktux, puyīy
 tikmū'ūn hāmpē'paxex yā'
 max. Topa te yōg hāpkummuk
 mīy'ax yānān xexkap-tup!
 Kaxīy.

'Ūn hok yūm te tayūmak nīm

⁴¹ 'Ūxip Yeyox Yoneo yōg
 Topa pet kopa tayūmak tat'ax
 mīpkox yīkak, tu' pēnāhā
 tikmū'ūn nūn, nūy tayūmak
 nīm tayūmak tat'ax kopah.
 Tikmū'ūn punethok 'ūp-texop
 xexka te tayūmak xohix nīm,
⁴² ha ta' nūn 'ūhūn, yā hok
 yūm, yā hām hōgnāg. 'Ūnūn, tu
 nūktu tayūmak 'ānuk tix mō'tat
 mīpkox kopah, yā tayūmak

kutōgnāg. ⁴³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux, nū 'ūn hok yūm, yā hām hōgnāg, pa yā hāpxop xohix mō'tat, pa nōm nōy xohix te hāpxop kutōgnāg mō'tat. ⁴⁴ Yā 'ūp-texop xexka xop yōg hāpxop punethok, tu tayūmak yāgnāg xut, nūy mō'tat, ha yōg hāpxop punethok pip, pa 'ūn hok yūm te yāy yōg hāpxop xohix mō'tat, ha' nōg. Kaxīy.

13

Topa pet xexka kōyyōy putup

¹ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha tik xop te:

—Yāyā, pēnā Topa pet xexka 'ūmax xe'ēgnāg, yā mīptut max!

² Ha Yeyox te:

—'Ok mīptut max xe'ēgnāg pēnāhā'? Hāpxip 'īhā yōg mīkaxxap te' nōy yīmū' mām putup'ah, yā' xohix xexka koxyōy putup! Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop xūyḡāp-tup

³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu yīktix 'Onimet yīmū' mām, ha Pet te' yīkopit, xix Tiak te, xix Yoām te, xix Ānene te', hu:

⁴ —Hām'ūmhā nōm hāpxopmāp-tup? Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax 'ūm pēnāp-tup, 'īhā nōm hāpxopmāp-tup? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā', hu:

—Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ākuxa mām hok koit'ax kopah. ⁶ Yā' nūn putup

'ūxohix, tu hām'āktux putup, hu: “Ūgmūn nō'ōm, Topa tek mūn yāy kutnāhā', yā Yeyox 'ūgmūn!” Kaxīy. Ha tikmū'ūn xohix kuxa mām putup koit'ax kopah. ⁷ Āxop te' xupak putup hāmnūhūn xexka hāmhūmnāg, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg. Ha tikmū'ūn nūn putup, tu: “Yā yāy kix kakīynāg tikmū'ūn hāptox tu'.” Kaxīy. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Yā tikmū'ūn te yāy kix putup te kaxīy, pa hāpkux 'ohnāg. ⁸ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te hāpxexka nōy yōg tikmū'ūn mūtik yāykix putup, ha ta' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāy kix putup, ha ta hām xexka yāy nuhuk nām panip putup, ha ta hāmhōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. 'Ūn tek-tok put putup, tu' xūy xexka'. Hā kaxīy tikmū'ūn xūy putup, ha mōktu hāpkux.

⁹ Pa 'ātix, tikmū'ūn te 'āxop mōḡāp-tup 'ūpa te hāmyūmmūg xop tu', puyīy 'āxop kopit, yā 'āxop kum-mugāp-tup. Ha tikmū'ūn nūn putup kamah, nūy 'āxop kix xikot hā Yoneo xop yōg Topa pet kopah. Yā 'ākuxa mām 'ūḡkopah, yīy ta' nūn putup tikmū'ūn, nūy 'āxop mōḡā gohenanok tu' xix gohet yōg xat'ax xexka tu', puyīy 'āxop kopit, ha 'āxop te nōm pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁰ ha tikmū'ūn te' hep xop xohix xexka pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāmāxap, hak-nāy tu hāpkux. ¹¹ Tikmū'ūn te 'āxop

mũg, nũy 'ãxop mōgā' gohet yōg xexka xop tu'. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu hāmp'e'āpaxe hok, hu: "Āte putep xuktux putup?" Kaxīy. Pa 'ām'hok, 'āmōg putup gohet yōg xexka tu', ha Topa te xa hām'āktux'ax hōm putup, xayīy hām'āktux, yā 'ōg hām'āktux 'ohnāg, pa yā Topa Koxuk mūn yōg. ¹² Tikmū'ūn punethok te yāy taknōy mōgāp-tup gohet yōg xexka xop tu', puyīy nōm kix, ha ta 'ātak te yāy kutok mōgāp-tup kamah xi' tut te', puyīy nōm kix. Ha tak-tok te 'ātak mōgāp-tup kama xi' tut, puyīy nōm kix, ha' xakix putup 'ūxohix. ¹³ 'Ākuxa mām 'ūgkopah, yīy tikmū'ūn te 'āp-tup nōg putup, pa 'āpu 'ākuxa mām ka'ok mōkuma'āmōg, ha Topa te 'āhīnnāp-tup. Kaxīy.

Ūxūy xexka'

¹⁴ Yeyox te xe:

—'Āxop te' pēnāp-tup hāpxop yāy 'īgā xexka 'ūnōy yōg xip'ax tu'—xate nū mōkupix, 'āpu hāmyūmmūg —'āxop pip hāpxexka Yonex tu', nũy ta mōg mō'ka'ok yīktix tu'. ¹⁵ 'Āxop mām mīptut yīmū, nũy ta mōg mō'ka'ok. Mīptut hā mōxa hok, nũy hāpxop pa'. ¹⁶ 'Āxop pip hāpxa tu', nũy ta mōg mō'ka'ok, yāy pet hā mōxa hok, nũy topixxax pa' ¹⁷ Yā' kummuk xexkap-tup 'ūn tek-tok xuk xop pu' xix 'ūn tek-tok put xop pu'. ¹⁸ 'Āpu Topa pu hām'āktux, nũy ta tu' xak, puyīy tikmū'ūn 'āxop kummugā mō'āgmūg pukpex 'īhā'. ¹⁹ Yā nōm 'āmnīy hā 'āxop

xūy xexkap-tup, pa hōmā Topa te' mīy hām xexka xix hōnhā' xūy kutōgnāg. ²⁰ Topa te' xat, xayīy 'āmnīy xohix'ah hā 'āxop xūy putup. Topa te' xat hok, puxix xakix xohix xexka'. Pa' pip Topa kopa kuxa mām ka'ok xop, yā Topa te nōm yīmōgātux, nũy nōm hīnnā', hu' xat putup, puyīy 'āmnīy xohix'ah hā' xūy.

²¹ —Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Mū, nũy pēnā', Topa yōg yāy kutnā'ax xip nūnteh." Kaxīy. Ha ta' nōy te hām'āktux putup, hu: "Mōg, nũy pēnā', Topa yōg yāy kutnā'ax xip 'ōnteh, yā' xip Yeyox." Kaxīy. 'Āpu 'āyīpkox pip hok. Yā' koit. ²² Yā nōm koit xop te Topa pupi hām'āktux xop putuk putup, tu Topa yōg yāy kutnā'ax putuk putup, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, nũy Topa putuk, puyīy tikmū'ūn kuxa' yēy. Nōm tep-tup, nũy Topa yōg yīmōgātux xop kuxa mām koit'ax kopah. ²³ Pa 'ātit. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā' hōnhā'. Hāpxip 'īhā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup, tu' yūmmūg putup. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok putpu' nūn

²⁴ Yeyox te xe:

—Yā' xūy xexka nōg putup, ha ta māyōn yāyhāp-tup hāpxoptap, ha ta māyōn hex yānām pip putup'ah, ²⁵ ha ta māyōnnāg pip pexkox yo'oma', pa xakux putup, ha ta hāpxop xohix ka'ok nuhuk putup pexkox yo'oma' xix pexkox kopah, ²⁶ ha ta pexkox tuk yīxop-tup, yā

Tikmũ'ün Kutok, tu hãmgõy xexka kopak yĩxop-tup, yã' max xe'ëgnãg, ha tikmũ'ün xohix te' pënãp-tup, ²⁷ ha 'ãte yã yõg pexkox yõg nũ'pok xop mō'pok putup hãpexka xohix tu'. 'Ūmõg putup, nũy Topa yõg yĩmõgãtux xop nũnnã', puyĩy xohix yãy tu nũ'nã'. Kaxĩy.

Piget kup

²⁸ Yeyox te xe:

—'Āpu hãmyũmmũg. 'Ūxip piget kup, tu yõg mĩmmãg tup, tu yõg mĩxux xupep. 'Āxop te' pënãhã' tu' yũmmũg mō'ãgmũg pukpex, yã tex tihix. ²⁹ Hã kaxĩy xate nõm hãpxopmã'ax pënãp-tup 'ãte xa nõm 'ãktux, tu' yũmmũg putup 'ũgnũn putup putpu'. ³⁰ 'Āpu hãmyũmmũg, hõnhã' pip tikmũ'ün, ha ta' yãg te nõm hãpxopmã'ax xohix pënãp-tup, pa yã' yãg te' pënãp-tup 'ohnãg, pa xakix putup hãmãxap. ³¹ 'ũnõg putup hãmnõgnõy xix hãm xexka', pa yõgnũ hãm'ãktux pip mōkuma'mõg, tu' nõg putup 'ohnãg. Kaxĩy.

Hãm'ũmhã

³² Yeyox te xe:

—Hãm'ũmhã tikmũ'ün te nõm hãpxopmã'ax pënãp-tup? Hãptup 'ũm, pe 'ãmnĩy 'ũm? Mãyõn yũm 'ũm? Yã pexkox nũ'pok xop te' yũmmũg 'ohnãg, ha Topak-tok te' yũmmũg 'ohnãg, pa 'ãtak Topa puxehnãg te' yũmmũg. ³³ Pa 'ãtix. 'Āpu 'ũkhip, nũy hãmpënã'. Yã 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg. Hãm'ũmhã

nõm hãpxopmã'ax pënãp-tup? Yã 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg. ³⁴ Yã hã kaxĩy putuk. Tik mõg putup hãptox tu', tu kãmãnat xex, puyĩy hãm, tu hãmyĩkox pënã'ax xat, puyĩy hãmpënã', tu ta' mõg tihik. ³⁵ Hãm'ũmhã putpu' nũn putup tihik, 'ok pe 'ãmãxak, 'ok pe 'ãmnĩy kote hã, 'ok pe xokakkak tak xata hã, 'ok pe hãm yãy kuhmõy hã? Yã kãmãnat te' yũmmũg 'ohnãg. Hã kaxĩy tikmũ'ün te' yũmmũg 'ohnãg, hãm'ũmhã 'ũgnũn putup putpu'. ³⁶ 'Ūgnũn putup, pa tikmũ'ün mō'yõn, yã' kum-muk. ³⁷ 'Āte xa hãm'ãktux, xix tikmũ'ün xohix pu nõm 'ãktux, hu: "Pa 'ãtix!" Kaxĩy.

14

'Ūp-tup, nũy Yeyox putex

¹ Hõnhã 'ãmnĩy tix 'ĩhã 'ãmuk xexka xip'ax, yã 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yën xix Pãm Tokatok Hok. Ha 'ãmãnex xexka xop tep-tup xix tik te hãmyũmmũg xop tep-tup, puyĩy xonat xop Yeyox mũy, puyĩy kĩy, 'ũp-tex putup hah, ² tu yãy mũtik hãm'ãktux, hu:

—Pa 'ãmhok hõnhã'ah. Yã 'ãmuk xexka xip. Hõnhã yũmũ'ãte Yeyox putex, puxix tikmũ'ün gãy xexkah. Nãy, pu 'ãmuk xexka mã kux. Kaxĩy.

Yeyox xip xiptuxexka Metãn tu'

³ 'Ūxip Yeyox xiptuxexka Metãn tu' Ximãm pet kopah, yã Ximãm xax kunutnãm. Ha ta' nũn 'ũhũn, tu mĩkaxxap koxnãg max nũnnãhã', yã mĩkaxxap 'anamax hã' mĩy,

ha' kopa' xip hep haxnāg max 'ūxuxet'ax nān, yā takat xexkah. 'Ūn nūn, tu nūktu mīkaxxap koxnāg koxyōy, tu Yeyox putox yīmū hep pux.
 4 Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' gāy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yā' kummuk. Teptu hā kaxīy hep haxnāg max putyōn? 5 Yā hep nōmenex, pu' max, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu nōm popmā'. Yā yōg tayūmak xexkah, yā yōg tayūmak 'ānuk, yā yānām ponnok hā mīy, yā xohix te' 300 'ūyōg tayūmak 'ānuk. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te 'ūn mānōg, 6 pa Yeyox te:

—'Ūmānōg hok' Teptu 'āxop gāy xexkah? 'Ūn te hāpxopmā max. 7 Yā' hok xop pip mōkuma'mōg 'āxop kopah. 'Āxop tep-tup, nūy ta nōm hā tehet, pak xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. 8 'Ūn te hāpxopmā max yūmmūg, hu' mīy. 'Ūkxok putup, hak hāpkot putup, yīy ta hōnhā 'ūn tek yīn muk, nūy haxyā max, xokxax putuk. 9 'Āte xa' hāpxe'e 'āktux tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu nū 'ūn 'āktux putup kamah.

Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha

10 Ha ta' mōg Yot 'Īxkanot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, tu' mōg, tu mōktu 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, nūy gāy xop mōgā Yeyox ha, puyīy xūygā', 11 ha

'āmānex xexka xop te' xupak, hu' kuxa hittup, tu:

—'Ūgmū'āte xa tayūmak popmāp-tup. Kaxīy.

Hā kaxīy Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha, puyīy xūygā'? Yā Yot te hāmp'e'paxex.

'Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn

12 'Āmuk xexka xip 'āxet'ax Pām Tokatok Hok, yā 'āmniy māxap, 'ihā Yoneo xop te kahnēn kutok kix 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn pu'. Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā xatep-tup? Pi'yā 'ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup? Kaxīy.

13 Ha Yeyox te yāy yōg tik mō'pok, tu' xat, hu:

—Mōg kōmēn tu'. 'Āmōg putup, pa' mōg putup tihik, tu naxtox hā kōnāg tat putup. 'Āpu nōm pe mōg. 14 Tik te mīptut hā mō'nāp-tup. 'Āpu nōm hā mōxā kamah, nūy xuxyā pu hām'āktux. 'Āpu hām'āktux, hu: "Yāyā te' yīkopit. Pi'yā' yūm hām'āta kox? 'Ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup 'ōnteh, 'ūgmūn xix yāy yōg tik xop." Kaxīy. 15 Ha tik te xa' mūg hām'āta kox max, yā pepi' yūm, ha' pip mīmpe max. 'Ōnte 'āxop te' mīy putup 'āmuk xexkah. Kaxīy.

16 Ha ta' mōg Yeyox yōg tik tix, tu mōktu hāpxop xohix pēnāhā Yeyox te nōm xuktux, tu 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn mīy.

17 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu

hām'āta kox hā' mōxaha',¹⁸ tu mīmpe xit'ax tu' mām, tu' xit, ha Yeyox te:

—Hamūn, āte xa hām'āktux. 'Ūxip tihik 'āxop kopah, tuk mūtik xit. Tute' gāy xop nūnnāp-tup, puyīy 'ūgxūyā'. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox yōg tik xop kuxa hittup 'ohnāg, ha yāp-xet te:

—Yāyā, 'ū'ūm? 'Ok 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha ta' nōy te yīykopit, ha' nōy te, tu mōktu xohix te' yīykopit kamah.

²⁰ Ha Yeyox te:

—Yā tik puxet 'āxop kopah, yā nōm te pām pix putup kānēy pet xax kopah.²¹ Yā 'ūxkok putup, yā Tikmū'ūn Kutok xok putup. Yā hā kaxīy Topa yōg tappet te nōm 'āktux. Tik te gāy xop mōgāp-tup Tikmū'ūn Kutok ha, puyīy xūyā'. Yā' kummuk xexka nōm pu'. 'Ūtut te nōm put 'ohnāg, pu' max! Kaxīy.

Pām māhā', tu xupyāg xo'op, nūy Yeyox pe'paxeh

²² 'Ūxit Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox te pām paha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Yā' max. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu nōm popmāhā', tu:

—'Āpu 'ūpop. Nūhū yā 'ūgyīn. Kaxīy.

²³ Tu kānēy xo'op'ax paha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, yā' max, 'āmax. Kaxīy.

Tu ta yāy yōg tik xop pu' hōm, ha' xo'op.²⁴ Ha Yeyox te:

—Nūhū yā 'ūkhep 'āta. 'Āte yāy hep 'āta tikmū'ūn xohix pupi nū'nāp-tup. 'Ūkhep 'āta yā pa'ax tup Topa yōg xix tikmū'ūn yōg.²⁵ 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'āte xe xupyāg xo'op putup'ah. Nāy, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pīp, 'ihā xe' xo'op.²⁶ Ha' xohix te Topa puk-tex, tu ta' mōg yīktix 'Onimet tu'.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

²⁷ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop xohix tek nīm putup. Yā Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn te kahnēn pēnā'ax putex putup, ha ta kahnēn xumāp-tup." Kaxīy.²⁸ Pa putpuk hip-tup 'ūgmūn, tu tak mōg putup 'āxop keppa hāp-xexka Ganinet tu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte 'ānīm putup'ah. Nōm xohix te 'ānīm putup, kopxix 'ānīm putup'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux xe'e: 'āmniy ha ta hām'āktux tikoyuk xate, hu: "'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg!" Kaxīy. Hāpxip 'ihā xokakkak tak xatap-tup tix. Kaxīy.

³¹ Pa Pet te xe hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmhok! 'Āte nōm 'āktux putup'ah, 'āyūmmūg 'ohnāg. 'Ūxkok 'āmūtik, kopxix nōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Ha ta nōm 'āktux kamah Yeyox yōg tik xohix xop.

*Yeyox xip mīm mātiknāg
Yetxēm tu'*

³² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mūtik mīm mātiknāg tu' 'ūxuxet'ax Yetxēm, tu' mōg, tu mōktu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Māhām nūnteh, 'ihāg mōg, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

³³ Tu ta' mōg Yeyox, tu' mōgāhā Pet, xix Tiak xix Yoām, tu hāpxip 'ihā Yeyox kuxa hittup 'ohnāg kōnāmāhā', tu' kuxanōg xexkah, ³⁴tu:

—'Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāg xok putup putuk. 'Āpu nox 'āti nūnteh, nūy 'ūkhip. Pa 'ātix. Kaxīy.

³⁵ Tu ta' mōg kutōgnāg, tu mō hām nīy, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, xate' xat, kopxik xūy putup'ah. ³⁶Tak yōgnū 'ātak, xate hāpxopmā xohix yūmmūg. 'Āpu xat, 'ūyīy xūy hok. Pa 'ātep-tup'ah 'āte nōm putup, pa 'ātep-tup xate nōm putup. Kaxīy.

³⁷ Tu ta' nūn putpu', tu nūktu yāy yōg tik tikoyuk pēnāhā', ha mō'yōn, ha Yeyox te Pet pu:

—Xīmām, 'ok mō'ōn? 'Ok māyōn mōg kutōgnāg hāg hip 'ohnāg? ³⁸'Āpu 'āpa ka'ok, nūy Topa pu hām'āktux, puyīy nōy 'āxapit hok, xayīy hāpkummuk mīy. 'Ākoxuk tep-tup, nūy mō'yōn hok, pa 'āyīn tep-tup, nūy mō'yōn, yā 'ākoxuk ka'ok, pa 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

³⁹ Tu ta xe' mōg Yeyox, nūy Topa pu hām'āktux, tu yōg

hām'āktux 'āktux 'ūxehet, yā' yāy putuk, ⁴⁰tu ta xe' nūn putpu', pa' pip yāy yōg tik xop, tu mō'yōn. Yā kūmīm tep-tex xexkah, tu' pa ka'ok yūmmūg 'ohnāg, tu yānān hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

⁴¹ Ha ta' xe' mōg Yeyox, tu xe' nūn putpu', yā' nūn tikoyuk, tu:

—'Ok mō'ōn kux'ah, 'ok kūmīm te 'āp-tex? Puxix! Yā nōmhā'! Yā nōmhā tik nūn, nūy hāpkummuk mīy xop nūnnā', puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūyγā'.

⁴²Pepix 'āpip. 'Āpu yūmū mōg. Pēnā', 'ūnūn tihik, tu' gāy xop nūnnāhā, puyīy 'ūkxūyγā'! Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūg

⁴³ Yeyox te hām'āktux, 'ihā' xupep Yot, yā nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, ha nūmūti' mōxaha tikmū'ūn, ha' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok, xix tik te hām yūmmūg xop te', xix Yoneo xop yōg xexka xop te'.

⁴⁴Yā Yot tep-tup, nūy gāy xop mōgā', puyīy Yeyox xūyγā', hu nūmūtik hām'āktux, "Āte tik kep hā' mūg putup. 'Āpu nōm mūy, nūy mōgā'. Yā nō'ōm." Kaxīy.

⁴⁵Hāpxip 'ihā' nūn Yot, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg xip, tu:

—Yāyā'! Kaxīy.

Tu' nōy kep hā' mūg, yā xape xop putuk. ⁴⁶Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu' hīy. ⁴⁷Ha ta' xip tihik, tu mīkaxxexka xut, tu tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat

yīpkox xak, ⁴⁸ ha Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop nūn, tu' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg, nūy xupxet hīy? Yā' putuk. ⁴⁹ Hōmāg xip ka'ok 'āxop kopah, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā' Topa pet xexka tu', pa 'āxop tek hīy 'ohnāg. Pa hōmā 'ūhittap nōm te kax'āmi Topa yōg tappet tu', ha ta hōnhā nōm putuk. Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox nīm, tu hāpxūmānām.

⁵¹ Yā' xip tik tuktu, tu komenok ponnok hā' taha', ha tikmū'ūn te' hīy putup, ⁵² pa tik te' nīm komenok, tu' xaxtop, tu ta' mōxupaha'

Yoneo xop yōg xexka xop te Yeyox kopit

⁵³ Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te Yeyox mōgāhā tik te 'āmānex xop xat pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha' pip 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop.

⁵⁴ Ha ta' xip Pet, tu hāptox tu Yeyox pe' mōg, tu mōktu' xupep tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg tu', tu' yūm kuxap yīkak xonat xop mūtik, nūy xapuk. ⁵⁵ Ha ta' pip 'āmānex xexka xop, xix tik pa te hāmyūmmūg xop te hāmpe'paxex, texīy Yeyox 'āktux kummuk putup, puyīy putex. Pa 'āmhok, 'ap yūmmūg'ah. ⁵⁶ Tikmū'ūn xohix te' kupex, tu' koit, pa' yāy yōg hām'āktux te' nōy yōg putuk 'ohnāg.

⁵⁷ Yā tikmū'ūn tek-nīhā' pip, tu' koit, hu:

⁵⁸ —'Ūgmū'āte Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, yā tute: "Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy, ha ta 'āte' koxyōy putup, pa 'āte xe' mīy putup 'āmniy tikoyuk hā. Yā tikmū'ūn te nōm mīy putup 'ohnāg." Kaxīy.

⁵⁹ Tikmū'ūn te hām'āktux, pa' yōg kupex'ax te yāy putuk 'ohnāg.

⁶⁰ Ha tak-nīhā' xip tik te 'āmānex xop xat tikmū'ūn kopah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate hām'āktux yānān 'ohnāg? Kaxīy.

⁶¹ Pa' yēy. Yā hām'āktux yānān 'ohnāg, ha tik te 'āmānex xop xat te xe:

—'Ok Topa te 'āyāy kutnāhā'? 'Ok Topa xe'ēgnāg kutok? Kaxīy.

⁶² Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. 'Āxop xohix tek pēnāp-tup, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup. 'Ūgyūm putup Topa ka'ok yīm xe' tu'. 'Āxop te kamak pēnāp-tup, 'ūkxip putup pexkox kopah, tu ta yīxop-tup hāmgōy xexka kopah! Kaxīy.

⁶³ Ha tik te 'āmānex xop xat te yāy topixxax pot, yā' gāy, tu:

—Puxix. Yā hām'āktux kummuk! ⁶⁴ Tute Topa 'āktux kummuk. 'Āxop te' xupak. Putep hāmpe'āpaxex nōmhā'? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox putup nōg, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmũ'ũn te yĩynĩn xõn kõnãmãhã Yeyox tu', tu' nõy putox mõ'nĩy, tu' kix, tu:

—'Āpu hãm'ãktux. Tep-te 'ãkix? Kaxĩy.

Ha ta' pip xonat, tu Yeyox kix yã yĩm hã.

Pet te hãm'ãktux Yeyox yũmmũg 'ohnãg

⁶⁶ Ha ta' xip Pet kukpa hãmnuhnõg tu', ha' nũn tik te 'ãmãnex xop xat yõg kãmãnat hex, ⁶⁷ tu nũktu Pet pẽnãhã', tu:

—Hõmã 'ãxip kõmẽn Nãyane yõg Yeyox mũtik, yã yõg xop kopa 'ãxip. Kaxĩy.

⁶⁸ Pa Pet te:

—'Ap 'ãte nõm yũmmũg'ah. Putep 'ãktux? Kaxĩy. Tu ta' mõg Pet hãmpak'ax mõ'nĩnyĩn'ax tu', 'ĩhã xokakkak tak xataha'. ⁶⁹ Ha kãmãnat hex te Pet pẽnãhã', ha yĩka' nõy pip, ha kãmãnat hex te:

—Hamũn, tihik 'õhõm yã Yeyox yõg xop kopa' xip. Kaxĩy.

⁷⁰ Pa Pet te:

—'Āk mũn'ah. Kaxĩy.

Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te:

—Hamũn. 'Ūgmũ'ãte' yũmmũg xe'e. 'Āxip Yeyox yõg tik xop kopah. Hamũn, 'ãmũn yã hãpxexka Ganinet yõg tihik kamah. Kaxĩy.

⁷¹ Ha Pet te:

—'Āte xa hãm'ãktux, ha Topa te' xupak, tu' yũmmũg. 'Āxop te tik 'ãktux, pa 'ãte nõm yũmmũg 'ohnãg! 'Āte' koit, puxix Topa 'ũgkix! Kaxĩy.

⁷² Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã xe' xataha xokakkak tak, ha Pet

te' xutigãhã', yã hõmã Yeyox te: "Xate hãm'ãktux tikoyuk, hu: 'Āte Yeyox yũmmũg 'ohnãg! Kaxĩy. 'Ĩhã xokakkak tak xatap-tup tix." Kaxĩy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnãg, hu' potaha'.

15

Yeyox xip Pinat keppah

¹ Mãyõn xupep 'ĩhã yãytunũ'nãhã 'ãmãnex xexka xop, xix Yoneo xop yõg xexka xop, xix tik te hãmyũmmũg xop, tu hãm'ãktux tik pa te hãmyũmmũg xop mũtik.

Ha ta xonat xop te Yeyox hĩy, tu ta' mõgãhã Pinat hah, tu mõktu Pinat pu Yeyox hõm. ² Ha Pinat te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—'Ok xate Yoneo xop xat? Kaxĩy.

Ha Yeyox te:

—Hamũn. Xate hãm'ãktux. Kaxĩy.

³ Ha 'ãmãnex xexka xop te Yeyox 'ãktux kummuk punethok. ⁴ Ha Pinat te xe yĩkopit, hu:

—'Ok xate hãm'ãktux hã yãnãn 'ohnãg? 'Āpu 'ũxupax, nõm xop te hãm'ãktux 'ãkummuk! Kaxĩy.

⁵ Pa Yeyox te xe hãm'ãktux yãnãn 'ohnãg, yĩ Pinat kuxa kopa' yẽy.

Tikmũ'ũn te hãm'ãktux Yeyox 'ũkummuk

⁶ 'Āmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yẽn xip, ha tikmũ'ũn te ta tu' xak, yĩy ta Pinat te tik xut kanet ka'ok kopah, pu mõg. Yã hãmyãxatamuk xohix hã kaxĩy. ⁷ Ha ta' xip tihik 'ãxet'ax

Mahamax kanet ka'ok kopa yāy xape xop mūtik. Yā hōmā tikmū'ūn te gohet yōg xop mūtik yāy kix, ha Mahamax te tikmū'ūn kix, ha' xakix.

⁸ Ha ta' nūn nōmhā tikmū'ūn, nūy ta tu' xak, puyīy tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg, Yā hāmyāxatamuk nōy xohix putuk. ⁹ Ha Pinat te:

—'Ok 'āxop tep-tup, 'ūyīy xut, pu mōg Yoneo xop yōg xat'ax Yeyox? Kaxīy.

¹⁰ Yā Pinat te' yūmmūg 'āmānex xexka xop Yeyox hā yīpkumīy, hu Yeyox nūnnāhā Pinat hah, ¹¹ tu hām'āktux hā tikmū'ūn gāyāhā', puyīy ta tu' xak, puyīy Pinat Mahamax xut pu mōg, 'ap Yeyox'ah, ¹² ha Pinat te:

—'Āxop te putep-tup, 'ū mīy tik mūtik? Yā 'āxop te nōm xānāhā nōm te Yoneo xop xat. Kaxīy.

¹³ Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu mīpkup nix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

¹⁴ Ha Pinat te:

—Teptu, putep kummuk mīy? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te hām'āktux ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! 'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! Kaxīy.

¹⁵ Ha Pinat tep-tup, nūy tikmū'ūn kuxa hittupmā', hu Mahamax xut, pu mōg, tu hāpxip 'ihā xat, puyīy xonat Yeyox kix xikot hā, tu xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex.

Xonat te Yeyox kute'ex kummuk

¹⁶ Ha ta' mōg xonat xop, tu Yeyox mōgāhā gohenanok pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha xonat xohix te yāy tu nū'nāhā'. ¹⁷ Hāpxip 'ihā xonat te Yeyox pu mō xax tat, yā topixxax tox 'āta', puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox putox yīmū' xix kuxxax, puyīy xexka xop putuk, yā mīmyāmtoxmāg hā' mīy.

¹⁸ Xonat te:

—'Āmax xe'ēgnāg! Xate Yoneo xop xat! Kaxīy.

¹⁹ Xonat te Yeyox putox kix mīm xahix hā, tu mōg yīyhep yōn, tu kopaxux tu' pip Yeyox keppah, yā' xexka xop keppa putuk, yā' xexka xop 'āpak putuk, ²⁰ tu Yeyox kute'ex kummuk kux, tu topixxax tox 'āta xut, tu mō xax tat, yā Yeyox yōg, tu Yeyox mōgāhā hāptopah, nūy mīpkupnix yīmūp-tex.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

²¹ Tu ta' mōg, tu putat hā' mōg, pa' xip tihik 'āxet'ax Xīmām, yā hām panip tu' nūn, tu kōmēn tu' mōg, yā kōmēn Xinēn yōg tihik, yā 'Anexān mūktak xix Hop mūktak. Ha ta' xat xonat te, pu Xīmām mīpkupnix tat, ha' taha', ²² ha xonat xop te Yeyox mōgāhā hām tu 'āxet'ax Gok, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Hām tu' xip putox kup." Kaxīy. Tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²³ ha xonat te Yeyox pu' hōm xupyāg xix hehmēn, yā xupyāg hā' kanop hehmēn, pa yā' xo'op'ah, ²⁴ ha xonat te Yeyox xix mīpkupnix yīmū'

pipkup hā, tu mō' xap yōn, nūy xonat puxet pu Yeyox xax hōm, ha ta' nōy pu' nōy hōm hā kaxīy. ²⁵ Yā māyōn te pexkox puka' yūm 'ihā mīpkupnix yīmū' xup Yeyox pipkup hā.

²⁶ Ha ta 'ōm xip, tu' kax'āmi, hu: "Tik te Yoneo xop xat". Kaxīy. Tu nōm xix mīpkupnix yīmū'.

²⁷ Ha xonat xop te mīpkupnix yīmū xupxet tix kix pipkup hā, yāp-xet xup Yeyox yīm xe'e tu', ha ta' nōy xup 'ūyīm xax tu'. ²⁸ Hā kāxīy Topa yōg tappetxax te hām 'āktux xe'e'. Yā Topa yōg tappetxax te, "Yā' xip 'ūkummuk xop mūtik."

²⁹ Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox mănōg, tup-tox mahap, tu:

—'Ūgāynām! Tute hām'āktux Topa pet xexka koxyōy yūmmūg, tu xe' mīy yūmmūg 'āmnīy tikoyuk hā' ³⁰ Pu yā yīyxox mīpkupnix tu', nūy xok hok. Kaxīy.

³¹ Ha ta Yeyox mănōg kama 'āmānex xexka xop te' xix tik te hāmyūmmūg xop te', tu:

—Tute tikmū'ūn hīnnā yūmmūg, pa yāy hīnnā yūmmūg 'ohnāg! ³² Topa te 'āyāyikutnāhā, ha xate Yoneo xop xat. 'Āpu mīpkupnix tu yīyxox. 'Ūgmū'āte' pēnāp-tup, huk mūg kuxa mām putup 'ākopah! Kaxīy.

Ha ta xupxet te Yeyox kute'ex kummuk kamah.

Yeyox xok

³³ Māyōn te yāykote' yūm, pa hām xohix tu hāpkoxtap, tu mōktu māyōn he'.

³⁴ Ha māyōn he 'ihā Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—"Enix, 'Enix, nēmā xamatān?" Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Yōgnū Topa, yōgnū Topa, teptuk nīm?" Kaxīy.

³⁵ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu:

—'Ūxupax! Tute 'Enit xānāhā! Kaxīy.

³⁶ Ha 'ōm xip, tu ta' mōg, tu tohok hā xupyāg kummuk xup, tu mīm hā' xuhmīy, tu' nūnnāhā', tu Yeyox pu' hōm, pu xo'op. Tute:

—'Āpu yūmū'āte pēnā'. 'Ok 'Enit nūn, nūy mīpkupnix tu' xut? Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te hām'āktux ka'ok, tu' xok xe'e'.

³⁸ Ha ta Topa pet xexka yōg topixxax mōhāmñinyīn'ax pot 'ūpepix mōktu' kakak. ³⁹ Ha ta' xip xonat yōg kapitām Yeyox keppah, tu Yeyox te hām'āktux ka'ok 'āpak, tu Yeyox xok pēnāhā', tu:

—Hamūn, tihik nūhū' yā Topak-tok! Kaxīy.

⁴⁰ Ha ta' pip 'ūhūn hāptox miax tu', tu' pēnāhā', yā 'ūn xop kopa' pip Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Manix, yā Yoye mūktut xix Tiak mūktut, yā Tiak yā tuktup. ⁴¹ Yā hōmā 'ūn te Yeyox mūtik mōg pax tu hāpxexka Ganinet tu', tu Yeyox pu hāpxop max mīy. Ha ta' pip kama 'ūn nōy xohix. Yā' nūn Yeyox mūtik kōmēn Yenoyanēn tu'.

Yeyox yīn xix mīkaxxap kox kopah

42-43 'Āmāxak 'ihā' nūn Yoye', yā kōmēn 'Animātex yōg tihik, yā' xexkah, tu tik pa te hāmyūmmūg xop kopa' xip. Yā tute' hip Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Yā xexta pet 'āmāxak 'ihā Yoneo xop te hāmmāxnhā nit xap pu', yīy ta Yoye kuxanōg 'ohnāg, hu ta' mōg Pinat hah, nūy ta tu Yeyox xokxax xax. 44 Pinat te' xupak Yeyox xok xe'e nōmhā, tu' yēy, yā' xok mō'ka'ok. Pinat te' xānāhā Hōm yōg xonat xop yōg xat'ax, yīy ta' nūn, tu nūktu' xupep. Ha Pinat te:

—'Ok xok tāmnāg Yeyox? Kaxīy.

45 Ha:

—Hamūn. Kaxīy.

Ha Pinat te Yoye pu xokxax hōm.

46 Ha ta' mōg Yoye, tu topixxax paha', tu ta' mōg, tu mīpkupnix tu Yeyox yīn putxok, tu topixxax hā' kīy, tu' nūn, tu nūktu mīkaxxap kox kopa' xix, tu mīkaxxap xexka yōkānāmāhā hāmyīkox kopah, 47 ha Mānix Mānanēn te' pēnāhā xix Mānix te', yā Yoye mūktut. Yā Yeyox yīn pēnāhā' xix mīkaxxap kox.

16

Yeyox te putpu' hix

1 Nit xap 'āmnīy tuknōg nōg 'ihā' mōg Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Mānix, yā Tiak mūktut, tu hep hāynāg max paha', nūy Yeyox yīn muk.

2 Yenomīy māyōn xupep 'ihā'

mōg mīkaxxap kox tu', 3 tu putat kopa yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ū'ūm tek mū'ā mīkaxxap xexka yōkānāmāp-tup, nūy xut hāmyīkox tu'? Kaxīy.

4 Yā' xexkanām mīkaxxap, yīy nōm 'āktux. Pa' pēnāhā', pa' xip'ah hāmyīkox tu'. Tep-te' yōkānāmāhā'? 5 'Ūn te mīkaxxap kox hā' mōxaha', pa' yūm tihik, tu yōg topixxax tox ponnok, yā' yūm 'ūn yīm xe'e tu', yīy 'ūn te' yīpkutuk xexkah.

6 Pa tik te:

—'Ākuxanōg hok! 'Āte' yūmmūg, 'āxop te' xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. 'Ap xip'ah nūnteh. Yā putpu' hi'. Pēnā 'ūyōg xip'ax nūnteh. 7 Mōg, nūy Pet pu hām'āktux xix Yeyox yōg tik nōy pu'. 'Āpu hām'āktux, hu: "Yeyox te 'ākeppa mōg hāpxexka Ganinet tu'. 'Āxop te' pēnāp-tup 'ōnteh. Yā Yeyox te xa nōm 'āktux hōmā." Kaxīy.

8 Ha ta' mōg 'ūhūn, tu' mōg mō'ka'ok, yā' yīpkutuk, yā' kuxanōg, hu' yēy, yā hām'āktux 'ohnāg.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu yāy mūg

9 Hāptup yenomīy 'ihā putpu' hix Yeyox, tu Mānix Mānanēn pu yāy mūg hāmāxap. Yā hōmā Yeyox te' mōy yāmīy kummuk te' 7 Mānix Mānanēn kopah, 10 ha ta' mōg, pa' pip Yeyox mūtik mōg xop, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', ha Mānix Mānanēn te:

—'Ūputpu' hix Yeyox. Kaxīy.

11 Ha' xupak, yā putpu' hi', tu tikmū'ūn pu yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg

12 Hāpxip 'ihā Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg. Yā tik mōg hām panip tu', tu Yeyox pēnāhā', 13 tu putpu' nūn, tu nūktu Yeyox yōg tik nōy pu nōm 'āktux, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg

14 Ha ta' mōg Yeyox, tu yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg. Yā' xit tihik, ha' nūn Yeyox, tu tik pu yāy mūg, tu:

—Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg. Tikmū'ūn te: “'Ūgmū'āte' pēnāhā Yeyox. Yā putpu' hi'”. Kaxīy. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah. Yā' kummuk. Kaxīy.

15 Tu xe:

—'Āpu mōg hāpxexka xohix xexka tu', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix xexka pu'. 16 Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hap-tox pix, puxix Topa kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. 17 Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā yāmīy kummuk mōy putup, tu' yīy'ax tup punethok hā' xuktux putup. 18 Kāyā gāy tep-top, puxix xūy 'ohnāg. Hep kummuk xo'op nōm te tikmū'ūn kix, puxix

xūy 'ohnāg, tu pakut xop yīmū yāy yīm xex, puxix hittup.

Yeyox mōg pexkox tu'

19 Yūmūg xuxyā Yeyox te hām'āktux kux, ha' nōy te' mōgāhā pepix pexkox tu', ha' yūm Topa yīm xe'e tu'. 20 Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu'. Ha yūmamūg xuxyā te yōg hām'āktux ka'ogāhā', yā nōm mō'nīgnām, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūxe'e yōg hām'āpak max'ax.

Tu ta tu' kux.

NOK TE YEYOX 'ĀKTUX

Nok te Teop pu kax'āmi'

¹ Teop: —Hōmā tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok pēnāhā', tu' pēnā hāmāxap, tu nōm hāpxopmā'ax 'āktux, ² ha tik xop te nōm hām'āktux kax'āmi tappet tu', ³ yīy 'āte mō'kupix punethok, tu hām'āpak, tu' yīkopit, nūy nōmhā yūmmūg max, tu hāmp'e'paxex, hu: Yā' 'āte hāpxopmā'ax xohix kax'āmi', tu tappet tu kax'āmi', nūy xa mō'kutnā', ⁴ xa 'ākuxa yūm ka'ok, nūy hāpxopmā'ax kopa' yūm ka'ok, tikmū'ūn te xa nōm yūmmūgāhā'.

Pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yakanit pu hām'āktux

⁵ Hōmā 'Enot te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xat, 'ihā Yakanit xip, tu 'Amit xop yōg 'āmanex, 'ūxetut 'āxet'ax 'Iyamet, ha 'Iyamet pa 'āmānex kutok hex. ⁶ Yā' max Yakanit xi' xetut, tu hāpxopmā max, ha Topa te' pēnāhā', tu' xat, ha' yīpkox pīp xi' xetut, 'ūmīynāg hu' mīy, ⁷ pa 'Iyamet ka'ok, tuk-tok 'ohnāg, 'ūk-tok pīp 'okpa kutut 'Iyamet xi' yīpxox.

⁸ 'Āmnīy 'ūm 'ihā Yakanit te 'āmānex yōg hām hā' hām, tu Topa pet kopa' hām, ha 'Amit yōg xop xohix hām, ha nōm xop te mō' xap yōn, tu' xap tu' yūmmūgāhā', ha' xut Yakanit, nūy hām, 'ūnōy yānān tu', ⁹ pu mīm xax 'ūm puk, nūy haxyā,

xix mīm hep 'ūm puk, nūy Topa pu' haxyā', ha Yakanit te Topa pet xexka ha' mō'nāhā', ¹⁰ ha Yoneo yōg tikmū'ūn tek-nīhā' pīp hāptopa', tu Topa pu hām'āktux pax, 'ihā 'āmānex xop te mīm hep puk, mīmpe yīmū' yūm ha' puk, nūy Topa pu' haxyā'. ¹¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Yakanit te pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā', ha mīmpe puk'ax yīka' xip, 'ūyīp xe'e hā' xip, ¹² ha' kuxānōg, tu' kuxa te' yēy, ¹³ pa nōm nū'kutnā'ax te:

—'Ākuxanōg hok, nūy 'āka'ok. Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, ha 'āxetut te 'āk-tok pīt put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yoām. ¹⁴ 'Āk-tok put 'ihā 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn hittup putup kamah, ¹⁵ yā Topa te 'āk-tok pīt xexka mīy putup, 'ūtut tex kopa' xip 'ihā Topa Koxuk te 'āk-tok ka'ogāp-tup, yīy xupyāg xat hok puyīy xo'op hok, ¹⁶ tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn punethok mōgāp-tup, tu 'Iyaet yōg Topa ha mōgāp-tup. ¹⁷ Yā Topa te 'āk-tok nū'kutnāp-tup tikmū'ūn hah, pu yāy pupi hām'āktux. Hōmā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, tu' ka'ok, ha kaxiy 'āk-tok ka'ok putup, tu' tak xop pu: “'Āpu, yāyhāhup,” kaxīy, puk-tok tu gāy kuxyā', nūy nōm putup pax 'ūxehēh, ha 'āk-tok te' yīpkox 'ohnāg xop pu hupmāp-tup, pu hāmp'e'paxex, nūy yāy hāmyoa', 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat'ax nūn ha hāmyoa'. Kaxīy.

18 Ha Yakanit te:

—'Īntu'. 'Ātep yūmmūg'ah. 'Ūgkuxa yūm 'ohnāg hām'āktux kopah. 'Ūgkuxa te xa tu' pa yūm ka'ok, 'ūgkutut xik xetut hah. Kaxīy.

19 Ha nōm nū'kutnā'ax te:

—'Ūgmūn Gamineo. Topa keppak xip, tu Topa puk hām, ha xa nūgkutnāhā', 'ūyīy xa hāmyūmmūgā', tu xa hām'āpak max 'āktux, 20 pāyā xate 'ātu 'āpa yūm ka'ok, tu kuxa yūm 'ohnāg. Xapi 'āyīy hok, tu mōktu 'āxetut te 'āk-tok put, yīy ta 'āyiy'ax 'ūxeheh, ta tu 'āte' koit 'ohnāg hah. Kaxīy. Tu' mōg pexkox ha' put pu'.

21 Ha tikmū'ūn te hāptopa' pip, tu Yakanit hip, tu' hip, tu xe' hip, pa' nūn 'ohnāg, ha' yēy. 22 Ha ta Yakanit te Topa pet xexka kopa' xip, tu hāptopa' mōg, tu' yōyxōg ka'ok, tu' yīy tapax 'ohnāg, ha tikmū'ūn te:

—'Ūpēnā', Yakanit te Topa pet kopa' xip, 'īhā hām yāy koxuk pēnāhā'. Kaxīy. Ha' yīm xix, 'ūyīy hok tu'.

23 Tu 'āmānex yōg hām'ax kux, tu ta' mōg, tu mōktu yāy pet tu' xupep. 24 Hāpxip kutōgnāg 'īhā' xetut te kopak-tok yūm, tu mēy te 5 hā' yāy pet kopa' xip, tu hāpkumep 'ohnāg, tu:

25 —Hōmā 'āte yāyhāhup, 'ūgkutok 'ohnāg tu', pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', tu yōgnū yāyhāhup nōah, yā hōnhāk kutok yūm 'ūgkopah. Kaxīy.

*Pexkox yōg nū'kutnā'ax te
Mānix pu hām'āktux*

26 Tuk-tok xuk mēy te 6 'īhā Topa te nū Gamineo kutnāhā', tu hāpxexka Ganinet yōg kōmēn Nāyane tu nū'kutnāhā', ha ta' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu nūktu Nāyane tu' xupep, 27 tu 'ūn yāyta hok ha' mōg, ha' xuxet'ax Mānix, tu mōnāyxop Namix xop yōg Yoye mūtik yāy tap-tup, pāyā' hok yūm. 28 Ha Gamineo te Mānix pet ha mō'nāhā', tu:

—'Āneo. Topa te xa hāmaxnāhā', tu nū mūtik tihi'. Kaxīy.

29 Pa Mānix kuxānōg, tu yāy pu hām'āktux, hu: Putep mūn 'āktux nō'ōm? Kaxīy. 30 Ha nū'kutnā'ax te:

—Mānix, Topa te xa hāmaxnāhā', yīy 'ākuxānōg hok. 31 Xate 'āk-tok pit put putup, tu' xuxet'ax mīy putup Yeyox. 32 Ha tikmū'ūn xohix xat putup, yā' xuxet'ax nōy te: Topa Xe'ēgnāg kutok pit. Kaxīy. Hōmā mōnāyxop Namix te tikmū'ūn xat, ha kaxīy 'āk-tok te tikmū'ūn xat putup, 33 tu mōnāyxop hittap Yako mōkputox xat putup, tu hāmyāxatamuk xohix hā tikmū'ūn xat putup mōg kuma' mōg, 'ap xat kux putup'ah Yeyox. Kaxīy.

34 Pa Mānix te:

—'Īntu'. 'Ātep yūmmūg'ah. 'Ūgkutok put te xīy? Yāk hok yūm. 'Āte tik 'ūm mūtik 'ūgnōm 'ohnāg. Kaxīy.

35 Ha nōm nū'kutnā'ax te:

—Topa Koxuk ka'ok, tu 'āk-tok putnāp-tup, 'īhā hok yūm, yīy 'āk-tok max xe'ēgnāg, yā Topak-tok xe'ēgnāg.

³⁶ Yūmmūg. 'Āxape Iyamet kutut, tuk-tok te' kopa' yūm, ha mēy te 6 'ūk-tok xuk, 'ūk-tok nōm hāmāxap xuk. ³⁷ Topa te hāpxopmā'ax xohix. Kaxīy.

³⁸ Ha Mānix te:

—Hamūn. 'Āte Topa puk kopaxux hāk xip, tu nūk xup, tu Topa tu hāpxopmāhā'. Xate hām'āktux max. Kaxīy.

Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax mōg.

Mānix mōg 'Iyamet pet hah

³⁹ 'Āmnīy kutōgnāg 'īhā Mānix yok, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu hāpxexka Yonex yōg kōmēn tu' mōg, tu hām xanep tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu Yakanit pet tu' xupep, tu mō'nāhā', tu 'Iyamet pu 'āneo, ⁴¹ ha' xupak, tuk-tok te' tut tex kopa' hittup, tu yāy xit, ⁴² ha 'Iyamet yīy ka'ok, hu:

—Topa te 'ūn xop pu hāmmāxnāhā', ha xa hāmmāxnā xexkah. Xate 'āk-tok put putup, ha Topa te nōm pu hāmmāxnāp-tup kamah. ⁴³ Tik tek xat mūk tut nūn. Putep tuk ha 'ānūn? 'Ap yūmmūg'ah 'āte pute 'ūm. 'Ūgkuxa te' yēy. ⁴⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte 'ōg 'āneo 'āpak, 'īhāg kutok tek tex kopa' kuxa hittup, tu yāy xit. ⁴⁵ Topa te hām'āktux, ha 'ākuxa yūm ka'ok, hu' hip, pu Topa hāpxopmā', ha 'ākuxa hittup. Kaxīy.

Mānix tek-tex

⁴⁶ Ha Mānix te:

—'Ūgkuxa te 'ā Topa xexka 'āktux,

⁴⁷ tuk koxuk te Topa tu' hittup kamah, hak hīnnāhā',

tuk pēnā max, ⁴⁸ 'īhāk mūn kutōgnāg,

yā Topa hā kāmānat hex, yīy tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup mō'kuma' mōg, hu:

“Topa te Mānix pu hāmmāxnāhā'” Kaxīy.

⁴⁹ Ha Mānix te xe':

—Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tek mūn pu hāpxopmāhā', yā Topa max xe'ēgnāg,

⁵⁰ tu yāy yōg tikmū'ūn kuxa ka', nōm xop yīpkox pip Topa pu',

ha tikmū'ūn kuxa ka', xik-tok xop,

xik mōkputox kuxa ka' Topa te',

nōm xop yīpkox pip Topa pu' kuxa ka',

⁵¹ ha hāpxopmā max xe'ēgnāg, tu' gāy nām xop hā hāpxummāhā',

nōm xop te hāmpē'paxex, hu: “'Ūgmūn xexkah.” Kaxīy.

⁵² Topa te' xexka xop xupepmāhā, puk-tōgnāg xop yāyhā tu xexkah,

⁵³ ha' hok xop pu hāpxop punethok popmāhā', tup-texop xexka pu hāpxop popmā'ohnāg,

tu': “Mōg, mōg!” Kaxīy. Tu' xupepmāhā'.

⁵⁴ Tu hām'āktux xex mōnāyxop pu', tu' xutigāhā',

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'nīynām,

tu' yōg kāmānat xop xaxok 'ohnāg, tu mō'nīynām.

⁵⁵ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā',

Topa te mōnāyxop 'Amanām
pu hām'āktux xex, tu'
xaxok 'ohnāg.

Ta tu' kux. Kaxīy.

⁵⁶ Mēy 3 hā Mānix te 'Iyamet
mūtik tihi', ha mēy 3 kux, 'īhā
yāy pet ha' mōg, tu' mōg tu
mōktu xupep 'ūyāy pet tu'.

*'Iyamet tek-tok 'āxet'ax
Yoām put*

⁵⁷ 'Āmnīy xohix nōg 'īhā
'Iyamet tek-tok put, ha' pit,
⁵⁸ ha' xape xop xix tikmū'ūn
te' yīmap hā' pip te' xupak,
tu Topa te nōmhā hāmmax
mīy yūmmūg, ha 'Iyamet kuxa
hittup xix tikmū'ūn.

⁵⁹ Tikmū'ūn nūn, 'āmnīy
te 7 nōg 'īhā' nūn, 'Iyamet
pet ha' nūn, nūy 'ūk-tok pit
yāy xax xak kutōgnāg, tu'
xuxet'ax mīy putup Yakanit,
'ūtak 'āxet'ax hā xanāp-tup,
⁶⁰ pāyā' tut tep-tup nōg, tu:

—'Āmhok, kaxīy hok! 'Āte'
xuxet'ax mīy'ax yāy xe'e tu
Yoām. Kaxīy.

⁶¹ Ha tikmū'ūn te:
—Putep xuktux? Yoām te
xīy? 'Āxape 'ūm 'āxet'ax Yoām?
'Ap xip'ah. Teptu' xuxet'ax
mīy putup Yoām? 'Ū 'ūm te nō
Yoām? Kaxīy.

⁶² Tu' yīm xix, pu Yakanit
tek-tok 'āxet'ax yūmmūgā',

⁶³ ha Yakanit kax'āmi
putup, yīy tik 'ūm te tappet
tu' hōm, xix tappet kup,
ha Yakanit kax'āmi', hu:
“'Ūxuxet'ax pi' Yoām.” Kaxīy.
Ha tikmū'ūn kuxa te' yēy.

⁶⁴ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yakanit
yōyxōg pu'uk, tu hām'āktux,
tu Topa max 'āktux, hu:

—'Ūmax Topah. Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmū'ūn te Yakanit
pet tu' yīmap hā' pip, tu
kuxānōg, tu tikmū'ūn pu'
xuktux, tu Yonex yōg hām
xanep tu tikmū'ūn pip xop
pu' xuktux, ha' xohix te
nōmhā yūmmūg, ⁶⁶ hu' kuxa
te' yēy, tu hāmpē'paxex, hu:

—Kaxxop xe'e', tu' tuk kux,
'īhā tik xexka putup. Kaxīy.

Yā Topa te nōm ka'ogāhā',
tu nū mūtik tihi'.

*Yakanit te Topa pupi
hām'āktux*

⁶⁷ Ha' tak Yakanit te Topa
Koxuk hā nū' xip, tu Topa
pupi hām'āktux, hu:

⁶⁸ —'Āpu yūmū'āte Topa max
'āktux, yā 'Iyaet yōg
Topa max,

tu' nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn
mōy pu mōg,

⁶⁹ tu tik xe'ēgnāg yāykutnāhā',
tu nū' kutnāhā',

ha' ka'ok, hamūn yā mōnāxop
Namix hā mōkputox,

tu yūmmūg yōg tikmū'ūn mōy
gāy xop kopah, 'ūmōg.

⁷⁰ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix
'īhā' Topa te tik max
xop yīymōgātux,

puyīy yāy pupi hām'āktux,
pūyīy mōnāyxop pu
hām'āktux,

tu Topa te' mōy putup 'āktux,

⁷¹ tu Topa te hām'āktux xex
'āktux, hu:

Topa te 'āmōy putup gāy xop
kopah,

nōm xop te 'āxop putup nōg.
Kaxīy.

⁷² Topa te mōnāyxop kuxa ka',
tu yāy yōg hām'āktux
xex,

tu' pa'ax max xutīgāhā',

73 tu mōnāyxop hittap
 'Amanām mūtik
 hām'āktux,
 tu nōm pu hām'āktux xex,
 yā yāy 'āxet'ax hā hām'āktux
 xex,

74 nūy gāyxop kopa yūmūg
 mōy, pu Topa keppa
 yūmūk pip,

nūy 'āktettex, nūy Topa pu
 hāpxopmā', tu' yīpkutuk
 'ohnāg,

75 'ūyīy hāmyok mīy, 'ūyīy tu
 max xe'ēgnāg, Topa
 putuk,

yūmūg hi'ax tox hā yūmūg
 max, mōg kuma' mōg.

76 Ha 'āmūn, xōnnū', 'āxuxet'ax
 nōy mīy putup, hu:

Topa xe'ēgnāg pupi hām'āktux'ax Hōm yōg gohet te tikmū'ūn
 Kaxīy.

Xate Topa keppa 'āmōg, nūy
 'ūyōg putat max mīy,

77 nūy yōg tikmū'ūn pu
 hām'āktux, hu:

“Topa te 'ākuxa kummuk
 xit, nūy kuxa max tat
 'ūyānān tu',

tu 'ōg kummuk mīy'ax xax-
 ogāp-tup, pu tu kux.”

78 Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn
 kuxa ka',

hu tik nū'kutnāhā', ha yūmūg
 ha' nūn,

tu yūmūg yūmmūgāhā'.

79 Tu' nūn putup, tu
 hāmyūmmūg hā
 tikmū'ūn kuxa hit-
 tupmāhā',

tu tikmū'ūn te hāpkoxtap
 ta ka' mām xop pu
 hāptupmāhā',

ha kaxīy Topa te yāy yōg putat
 yūmmūgāhā',

tu yūmūg kuxa māmāhā'. Ta
 tu' kux. Kaxīy.

80 Ha Yakanit kutok pit
 'ūtuk, tu mōktu xiptap ka'ok,
 tu' tuk kux, tu hām panip
 xexka kopa' xip, tu mōktu'
 xupep, pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn
 pēnā'.

2

Mānix tek-tok put

1 Hāmyāxatamuk 'ūm 'ihā
 hāpxexka Hōm yōg xat'ax
 xexka 'āxet'ax 'Agōy, tu
 hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix
 xat, pu yāy yōg kōmēn tu
 mōg, puyīy gohet te tikmū'ūn
 mō'kupix, nūy tikmū'ūn
 xohix te xīy yūmmūg, ² ha
 Hōm yōg gohet te tikmū'ūn
 mō'kupix hāmāxap, 'ihā Kinīn
 te hāpxexka Xit yōg tikmū'ūn
 xat. ³ Ha tikmū'ūn mōg, pu tu
 mō'kupix, ha yāy yōg kōmēn
 tu' mōg.

⁴ Yoye xip, tu hāpxexka
 Ganinet yōg kōmēn Nāyane
 tu' xip, tu' mōg, tu mōktu
 hāpxexka Yonex yōg kōmēn
 Menēg tu' xupep. Hōmā,
 hāmyāxatamuk xohix 'ihā,
 mōnāyxop hittap Namix mūk
 tut te' put, tu Menēg kopa
 Namix put, ha Namix mūn
 te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap
 xat, yīy hōnhā Yoye mōg
 Menēg tu', Namix mōkputox
 'ūm tu', tu' mōg, ⁵ tu' xetut
 mūtik mōg, ha Mānix tek-tok
 xuk xexka, ha' mōg. ⁶ Yoye
 mōg, xix Mānix, tu ta' mōg, tu
 mōktu Menēg tu' mōxaha', tu
 tihi 'ihāk-tok nāhā'. ⁷ Kōmēn
 yōg 'āmuk nū'xip, yīy Mānix
 tek-tok pit māxap put, tu
 mūnūytut pet kopa' put, tu

topixxax hã' kīy, tu mūnūytut
yōg mīpkox xit'ax kopa' xex.

*Tik xop te kahnēn pēnā
max 'ihā pexkox yōg nū'pok xop
nūn*

⁸ Ha kōmēn kūnāpa' pip
tik xop te kahnēn pēnāhā',
'āmnīy tox ka'ok hã' pēnāhā',
⁹ 'ihā pexkox yōg nū'kutnā'ax
nūn, ha Topa yōg kuyānām
te' yīmap 'ūxakot, ha kuxānōg
xexkah, ¹⁰ ha nū'kutnā'ax te:

—'Ākuxānōg hok! 'Ūg 'āpax!
'Āte xa hām'āpak max 'āktux,
nūy tikmū'ūn kuxa xohix
hittupmā': ¹¹ Yā hōnhā, 'āmnīy
'ihā, Namix yōg kōmēn Menēg
kopa' nāhā' Kunnix, nō'ōm
'axop hã' 'āxuxyā'. Topa te
nōm yāy kutnāhā', tu 'Iyaet
yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā'.
Hamūn te tikmū'ūn kuxa
kummuk xit putup, nūy
'ūyānān tu' kuxa max mō'tat
nō'ōm. ¹² 'Āmōg, nūy xax,
nūy xipi'. Pēnā'! Kaxxop te
mūnūytut yōg mīpkox kopa'
pip, ha topixxax hã' kīy,
ha kaxīy xate nō kaxxop
yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹³ Hāpxip 'ohnāg 'ihā
pexkox yōg nū'pok xohix
pip, 'ūnōy mūtik pip, tu Topa
'āktux max, hu:

¹⁴ —Topa mūn xexka xe'ēgnāg
pexkox kopah,
tu tikmū'ūn kuxa māmmāhā
hām tu',
mō'yāy xe'ēgnāg tu' kuxa
māmmāhā'. Kaxīy.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'pok
xop mōg, tu pexkox ha' mōg
putpu', ha kahnēn pēnā xop
te yāy pu hām'āktux hu:

—Topa te yūmūg yūmmūgāhā'.
'Āpu mōg, yūmūg mōg kōmēn
Menēg tu', nūy pēnā'. Kaxīy.

¹⁶ Tu ta' mōg mō'ka'ok, tu
mōktu mōxaha kōmēn Menēg
tu', tu Mānix pēnāhā', xix
Yoye pēnāhā', xix kaxxop,
ha kaxxop te mūnūytut yōg
xit'ax kox kopa' pip. ¹⁷ Ha'
pēnāhā', tu hāpxopmā'ax ka'ok
'āktux, tu kaxxop 'āktux,
¹⁸ ha tikmū'ūn te' xupak,
tu kahnēn pēnā xop yīy'ax
'āpak, tu' kuxa te' yēy, ¹⁹ ha
Mānix hāmpē'paxex nām, tu'
xutīgāhā'. ²⁰ Ha kahnēn
pēnā'ax xop put pu' mōg, tu
Topa 'āktux, hu:

—Topa mūn 'ūxexkah. Kaxīy.
Tu Topa 'āktux max, tu:

—Pexkox yōg nū'kutnā'ax te
hām'āktux hāmāxap, hāpxip
'ihāk mū'āte' pēnāhā'. Yā
xexka xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

Yā' xuxet'ax mīy Yeyox

²¹ Ha 'āmnīy te 8 nōg,
'ihā kaxxop pit yāy xax xak
kutōgnāg, tu' xuxet'ax mīy
Yeyox. Hōmā pexkox yōg
nū'kutnā'ax te Yoye pu' xat,
'ihā Mānix te yāy kutok xuk,
ha' xat tap pu' xuxet'ax mīy
Yeyox, yīy hōnhā' mīy.

*Yoye xix Mānix te Yeyox tat
Topa pet xexka tu'.*

²² Ha 'āmnīy te 40 hã Mānix
yīpkox pip, tu Mōyyex yōg
xat'ax pu' yīpkox pip, 'ap Topa
pet xexka kopa mō'nā'ah, ha
'āmnīy te 40 nōg, 'ihā' mōg,
Yoye mūtik mōg, tu kaxxop
tat, tu kōmēn Yenoyanēn tu'
xu pep, nūy xōnnū hōm Topa
pu'. ²³ Yā Topa te' xat, hu:

“Iyaet yōg tikmū'ūn kutok māxap 'ūpit, puxix 'ūktok yā Topa xe'ēgnāg yōg.” Kaxīy.
 24 Yīy putuxnāg 2 popmāhā', 'ūk-tok tu' yānān popmāhā', yā Topa te' xat.

25 Ha Xīmēām te Yenoyanēn tu tihi', 'ūkutut, tu' max, tu hāpxopmā max, tu Topa xak, tu hāmmax hip, pu Topa 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōy puknōg xop kopah, ha' hip, ha Topa Koxuk te Xīmēām ka'ogāhā', 26 tu' kuxa pu hāmyūmmūgāhā', hu: “Ap 'āxok putup'ah tu mōktu Topa te yāy yōg tik nū'kutnāhā', hak-nāy tu 'āxok putup.” Kaxīy. Hāmyāxatamuk xohix punethok hā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg hāmyāykutnā'ax hip, ha Topa te hām'āktux xex mōnāyxop hittap pu', 27 ha Topa Koxuk te Xīmēām mōgāhā', Topa pet xexka ha' mōgāhā', ha' mōg, tu mōktu Topa pet xexka tu' xupep, ha Yoye xix Mānix te kaxxop putmōg, tu Topa pet xexka tu' mōxakux kamah, Topa te' xat ha. 28 Ha Xīmēām te kaxxop put, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Āmax Topah!

29 Hōmā xate hām'āktux xex, tu hām'āktux hittap hā' mīy nōmhā,
 hak kuxa hittup yīk mōg putup, yīk tux hok 'ū mōg,
 yāk kuxa yūm hāk mōg.

30 Āte nō kaxxop pēnāhā', xate nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' max tat,

31 ha tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik pēnāp-tup,
 xix' hep xohix xop te' pēnāp-tup,

32 ha Xate nōm nū'kutnāhā' puknōg xop hah,
 nūy nōm kuxa kummuk tupmā',
 pu puknōg xop xohix 'ōg putat max hā mōg,
 pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

33 Ha Yeyox mūg tak te' xupak, xix' tut te' xupak, tuk-tok pit ha kuxānōg, tu' yēy. 34 Ha Xīmēām te:

—Pūyā Topa 'āxop ka'ogā', yā' max xe'e Topah! Kaxīy.

Tu Yeyox mūg tut Mānix pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'āk-tok pit nū'kutnāhā' 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, ha' yāg tep-tup putup, ha' yāg tep-tup nōg putup, 35 ha Topa te 'āk-tok hā tikmū'ūn yāy kuxa kummuk yūmmūgāp-tup, ha yāy yōg hāmpē'paxex yūmmūg putup. Tikmū'ūn te mīkax xexka hā' xuhmīy, ha' xūy, ha kaxīy tikmū'ūn te 'ākuxa xūygāp-tup, yīy 'ākuxa teknōg putup. Kaxīy.

36 Ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax Ān, tu Topa pupi hām'āktux. 'Ūkutut Ān, tu 'Axeh yōg Pānēo hāk-tok hex. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā Ān te yāytaha', tu' yīpxox mūtik tihi hāmyāxatamuk te 7 hā, ha' xok, ha Ān hok yūm, 37 tu hāmyāxatamuk te 84 hā āyā' hok yūm, xix hōnhā' hok yūm, tu kōmēn Yenoyanēn kopa' xip, tu Topa pet xexka

kopa' xip, tu 'āmnīy hā' xip, xix hāptup, tu hāpkumep 'ohnāg, tu Topa max 'āktux, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux. ³⁸ Tu hōnhā kaxxop 'āktux Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu', tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkânā'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, nōm te Topa yōg hāmyāyikutnā'ax hip pu' suktux.

Yoyex xix Mānix te' putpu' mōg Nāyane tu'

³⁹ Ha Yoye te Topa yōg xat'ax mīy, xix Mānix te' mīy, tu' mīy kux, tu ta Ganinet tu putpu' mōg, tu mōktu yāy pet tu' mōxaha', ha' pet te kōmēn Nāyane kopa' yūm.

⁴⁰ Ha kaxxop tuk tu mōktu ka'ok, tu hāmyūmmūg, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāhā'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

⁴¹ Hāmyāxatamuk xohix nōg 'īhā' mōg, nūy Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu' mōg, 'ūtak xix' tut te kōmēn Yenoyanēn tu mōg, ⁴² ha kaxxop yōg hāmyāxatamuk te 10 xix' 2 mīy, 'īhā Yoneo xop yōg kaxxop pit tuk tup mōg, tu Yenoyanēn tu' mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, nūy 'āmuk xexka mīy, nūy yāy yōg tikmū'ūn mūtik mīy, ha Yeyox mōg kamah, ⁴³ ha ta' mōg, tu' pip, ha 'āmuk xexka mīy, tu 'āmnīy xohix hā' mīy, ha' kux, ha ta' mōg, tu yāy pet ha' mōg. 'Ap Yeyox mōg'ah, pāyā' tak xix' tut te' yūmmūg'ah, ⁴⁴ hu hāmp'e'paxex, hu: "Yeyox tek xape mūtik mōg." Kaxīy.

Tu' mōg 'āmnīy puxet hā', tuk-tok pit xak, tu' xape xop kopa' xak, xix' nōy xop kopa' xak, ⁴⁵ pāyā 'a' xip'ah, ha putpu' mōg Yenoyanēn tu', nūy xax, ⁴⁶ tu 'āmnīy tikoyuk hā' xak, tu' xipihī', ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' yūm, ha hāmyūmmūgā xop te' xakot, ha Yeyox te hām'āpak, tu' yīkopit, ⁴⁷ ha nōm xop te hām'āpak hā' yānān, tu' yōg hām'āktux ka'ok 'āpak, yā hāmyūmmūg xexkah, yī' yēy. ⁴⁸ Ha Yeyox mūk tak te' pēnāhā', xix' tut, ha' yēy, ha Mānix te:

—Xōnnū', teptu' mīy xate'? Pēnā', 'ātak xik-mūn te 'āxak, yāk kuxa hittup 'ohnāg xa tu'. Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox te:

—Teptu 'āxop tek xak? Topa yā yōgnū 'Ātak xe'e', yīy 'āte yōgnū 'Ātak pet xexka kopak xip. 'Ūyūmmūg hok xate'? Kaxīy.

⁵⁰ 'A' tak tek-tok pit hām'āktux yūmmūg'ah, xix' tut te' yūmmūg'ah.

⁵¹ Ha Yeyox mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, xix' tut mūtik mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāyane tu' mōxaha', tu nōm pu' yīpkox pip, ha' mūg tut te hāmp'e'paxex, tu' xutīgāhā'.

⁵² Ha Yeyox tuk tu mōktu xexkah, tu hāmyūmmūg tu mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha Topa tep-tup pax, xix tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

3

Yoām te Topa pupi hām'āktux

1 Ha Hõm yõg tik te tikmũ'ün xat'ax yã 'ãxet'ax Timet Xex, tu' xat hãmyãxatamuk xohix te 15 hã, 'ihã Põn Pinat mũn te hãpxexka Yonex yõg tikmũ'ün xat, ha 'Enot te hãpxexka Ganinet yõg tikmũ'ün xat, ha' taknõy Pinip te hãpxexka 'Itonet xix Tanakõnit yõg tikmũ'ün xat, 'ihã Nixãn te 'Aminẽn yõg tikmũ'ün xat.
2 Tu' xat 'ihã 'Anãn yã Topa yõg 'ãmãnex xexkah, xix Kaxpax kamah, ha Topa te Yoãm mõ'kutnãhã', tu hãm panip xexka tu mõ'kutnãhã', puyĩy Topa pupi hãm'ãktux, ha Yoãm yã Yakanit kutok.
3 Tu' mõg, tu kõnãgkox xexka Yohnãm yĩka' mõg, tu hãm'ãktux, tu Topa te hãm'ãktux 'ãktux, tu tikmũ'ün pu' xuktux, tup-tox pix 'ãktux, hu:

—'Äpu yãyhãhup, nũy kummuk mĩy kux, ha 'ãp-tox pix, pu Topa 'õg kummuk mĩy'ax xaxogã, pu tu kux. Kaxĩy.

4 Hõmã mõnãyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu tikmũ'ün pu' xuktux, tu tappet tu' kax'ãmi', hu:

“Üg'ãpax. Tik yĩy ka'ok, tu hãm panip xexka kopa' yĩy ka'ok, hu: 'Äpu Topa yõg putat max mĩy, tu' yõg putat yoa',

5 yĩktix tu mõm yũm, ha' xut, nũy kox kotit kopa mõm tox yũm,

'ũkohe xit, nũy ta' yoa', 'hãpkummuk xit tap, nũy ta tupmã'.

6 Ha' hep xop xohix te nõm pẽnãp-tup,

Topa te nõm tik nũ'kutnãp-tup, pu tikmũ'ün kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'üyãnãn tu'." Kaxĩy.

7 Ha hãpxexka yõg tikmũ'ün punethok nũn nũktu Yoãm hah, puyĩy Yoãm putox pix, pãyã' mãnõg, tu:

—'Äxop yã kãyãk-tok xop putuk! 'Äkummuk! Pĩyã' xat, xa nũ, nũy hãp kummuk mĩy tu kux, xayĩy xupmãn, ka Topa xatu' gãy, hu 'ãkummugã 'üyãnãn tu'? 8 'Äpu yãyhãhup, tu 'õg hãpxopmã kummuk kux, nũy hãpxopmã max, pu tikmũ'ün xohix' pẽnã', nũy xate yãyhãhup yũmmũg, ha hãmpe'ãpaxeh hok, hu: 'Amanãm mũn yã 'ügmũ'ã hã mõnãyxop, yĩy Topa tekmuğ kummugãp-tup'ah. Kaxĩy.

Yã' koit. 'Äte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa mũn yã' ka'ok, nũ mĩkaxxap hã 'Amanãm mõkputox xop mĩy'ax! 9 Mĩnta kup 'ũm te mĩnta pip hok, puxix tikmũ'ün 'ũkup xax, tu kuxap kopa mõ'pok, nũy mõ'hap, ha kaxĩy Topa te nõm tikmũ'ün pu hãpkummugãp-tup 'üyãnãn tu', yã hõnhã' kummugãp-tup, ha' xũy xuxix tapax 'ohnãg. 'Äpu hõnhã yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux. Kaxĩy.

10 Ha tikmũ'ün te Yoãm pu hãm'ãktux, hu:

—Putep mĩy'ax 'ügmũ'ũg? Kaxĩy.

11 Ha:

—Tikmũ'ün xax 2 pip, pũyã' koxip, nũy 'ünõy pu' xax nĩm, 'ünõy hok hõm. Ha tikmũ'ün xit'ax pip, pũyã' koxip, nũy

'ünöy pu' hõm, 'ünöy hok pu' xit'ax hõm. Kaxīy.

¹² Ha tik te Hõm yõg gohet pupi tayūmak pop, tu' nūn, pup-tox pix, ha Yoām pu hām'āktux, hu:

—Notot, putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

¹³ Ha:

—'Ōg kapitām te 'āxop xat, 'āpu' mīy, tu nõm tayūmak pop puxehnāg, pāyā tayūmak te xexka nõy pop hok, ka tikmū'ün yõg tayūmak hā xupxet. Kaxīy.

¹⁴ Ha xonat xop te kama' yīkopit, hu:

—Putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Ānõy xop yõg tayumak mõy hok 'āgāy tu', tu kupex hā' yõg tayūmak xut hok. 'Ōg yāy yõg tayūmak pa', ha puxi'. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'Iyaet yõg tikmū'ün te' hip, 'ihā Yoām pe'paxex, hu: "'Ok nõ'õm Kunnix? 'Ok Topa te nõm yāy kutnāhā xe'e?'" Kaxīy. ¹⁶ Ha Yoām te tikmū'ün pu hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—'Āte 'āp-tox pix, pa' nõy nūn putup, tu' ka'ok, hak mūn pu'uk, tuk kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koah, pāyāk-tõgnāg, huk yāyhāhup. Nõ'õm te Topa Koxuk yīxõnnāp-tup, puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā', tu' yīpkox 'ohnāg xop nõap-tup kuxap hā. ¹⁷ Tu pēnēn pa', nūy xap mõ'po'ok, nūy xuxnāg xetox xap xeh miptut kopah, tu' xux puk putup, tu kuxap hā' puk putuk, ha nõm kuxap xok

'ohnāg, yī' xūy xuxix tapax 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁸ Tu hām'āktux punethok, nūy tikmū'ün ka'ogā', tu hām'āpak max 'āktux. ¹⁹ Pa Yoām te' xexka 'Enot mānõg, yī' gāy. Hõmā 'Enot te' taknõy xetut 'Ēnonit mūg, ha Yoām te' yūmmūg, tu:

—'Āmhok. Xate hāpxopmā kummuk! Topa tep-tup nõg, xix hāpxopmā kummuk xohix xate' mīy Topa tep-tup nõg. Kaxīy.

Ha 'Enot gāy, tu' xat pu' mūy, tu kanet kopa' xix. ²⁰ Ha 'Enot te hāpxopmā kummuk tu mõktu xohix nõg nõy nā' mõgāhā', tu Yoām xix kanet kopah.

Yoām te Yeyox putox pix

²¹ Yoām te tikmū'ün xohip-tox pix, tu Yeyox putox pix kamah, ha Yeyox te Topa pu hām'āktux, 'ihā pexkox xõn, ²² ha Topa Koxuk yīxohoh Yeyox hah, putuxnāg putuk tu' yīxohoh, ha Topa yīy, tu pexkox kopa' yīy, tu:

—'Āmūn 'ūgkutok, yā mõ'āyāy xe'ēgnāg, yā xatek-kuxa hittupmāhā'. Kaxīy.

Yeyox yõg mõnāy xop xohix

²³ Ha Yeyox yõg hāmāy xatamuk te 30, ha 'Iyaet yõg tikmū'ün hāmpe'paxex, hu: Nõ'õm Yoye kutok, kaxīy. Ha Yoye te 'Enix kutok, ²⁴ ha Mātat kutok, ha Nemi' kutok, ha Mākix kutok, ha Yānāy kutok, ha Yoye kutok, ²⁵ ha Mātatit kutok, ha 'Āmõy kutok, ha Nāõm kutok, ha 'Exnix kutok, ha Nāgax kutok, ²⁶ ha Māt

kutok, ha Mātātīt kutok, ha Xēmēy kutok, ha Yoye kutok, ha Yot kutok, ²⁷ ha Yoānāg kutok, ha Hex kutok, ha Yonomameo kutok, ha Xanatīt kutok, ha Nenix kutok, ²⁸ ha Mēkix kutok, ha 'Anix kutok, ha Koxāg kutok, ha 'Enmānāo kutok, ha 'Eh kutok, ²⁹ ha Yoyoe' kutok, ha 'Eniex kutok, ha Yōy kutok, ha Mātāt kutok, ha Nemi' kutok, ³⁰ ha Ximeām kutok, ha Yona kutok, ha Yoye kutok, ha Yonāg kutok, ha 'Enitkīy kutok, ³¹ ha Mēnea' kutok, ha Mēnā' kutok, ha Mātāt kutok, ha Nātāg kutok, ha Namix kutok, ³² ha Yexe' kutok, ha 'Omet kutok, ha Moax kutok, ha Xat kutok, ha Nāxōg kutok, ³³ ha 'Āmīnanap kutok, ha 'Atmīy kutok, ha 'Ahnīy kutok, ha 'Exnōg kutok, ha Pet kutok, ha Yonah kutok, ³⁴ ha Yako' kutok, ha 'Iyak kutok, ha 'Amām kutok, ha Tet kutok, ha Nākoh kutok, ³⁵ ha Xenok kutok, ha Haga'ok kutok, ha Panek kutok, ha 'Ep kutok, ha Xat kutok, ³⁶ ha Kaxnāg kutok, 'Ahpaxat kutok, ha Xēy kutok, ha Nōe' kutok, ha Namēk kutok, ³⁷ ha Mētoyānēg kutok, ha 'Ēnōk kutok, ha Yanet kutok, ha Māneneo kutok, ha Kaxnāg kutok, ³⁸ ha 'Enōy kutok, ha Xet kutok, ha 'Anāo kutok, ha Topak-tok.

4

Yeyox te hām panip xexka tu' xip

¹ Ha Topa Koxuk te Yeyox kuxa ka'ogāhā', ha' xip

kōnāg xexka Yohnām tu', ha Topa Koxuk te' mōgāhā', ha ta' mōg tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, ² ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpxopmā kummuk, 'āmñiy te 40 hā' xapit, ha Yeyox xit 'ohnāg, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmgāyāgnāg te: —'Ok 'āmūn yā Topak-tok xe'e'? Pax xa Topa hā 'āktok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām, xayī' mā, nūy 'āhi'. Kaxīy.

⁴ Pa Yeyox te:

—'Ap xat putup'ah 'āte'. Yā Topa tappet te: “A tikmū'ūn kuxa te pām puxet hā' hi'ah, yā pām puxet hā' kuxa hi 'ohnāg.” Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox mōgāhā yīktix yīmū', tu hām xexka xohix tu' mūg, ⁶ tu:

—Hām xexka xohix 'āte xa' hōm'ax xix tayūmak xohix xa' hōm'ax, xa' xat tikmū'ūn xohix, 'ūgmūn te hām xexka yōg xop xohix xat hah, yā hām xexka xohix yōgnū, hu 'āte xa' hōm'ax. ⁷ 'Ākopaxux hā' nū' 'āxup 'ūgmūn pu', xik mūn xexka 'āktux, hata hām xexka xohix 'ognū'! Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te:

—'A nūk xup putup'ah. Topa tappet te: “Topa tu nū 'āxup, tu nōm tu hāpxopmā'. 'Ūnōy tu nū 'āxup hok, nūy nōm pu 'āyīpkox pip hok.” Kaxīy.

⁹ Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn Yenoyanēn ha' mōgāhā', tu Topa pet xexka tu' mōgāhā', tu' mōg tu mōktu Topa pet xexka yīmū' pip, tu:

—Pax xa yā Topa-tok xe'e', 'āpu, mō'āyōn, nūy hahām tutnāy. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te: “Topa te pekkox yōg xop nū' pok'ax 'āha, puyīy 'āpēna max, ka mīkaxxap hā 'āpata xūy.” Kaxīy. ¹¹ Topa tappet te xe hām'āktux, hu: “Pekkox yōg nū'pok xop te 'ātat'ax yāy yīm hā, xayīy 'āpata xūy hok mīkaxxap tu'.” Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te: “Ōgnū Topa hā hāpkute'ex hā gāyā hok.” Kaxīy.

¹³ Ha Hāmgāyāgnāg te' xapit kux, hu' mōg, tu Yeyox nīm nōmhā.

Yeyox mōg hapxexka Ganinet tu', tu hāpxopmā kōnāmāhā'

¹⁴ Ha Yeyox mōg, tu ta putpu' mōg, Ganinet tu', tu mōktu xupep, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux hāpxexka xohix tu', ¹⁵ ha Yoneo yōg Topa pet kopa hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix te nōm 'āktux max.

Yeyox xip kōmēn Nāyane tu'

¹⁶ Ha Yeyox mōg, tu ta tu' mōg, tu mōktu kōmēn Nāyane tu' xupep, tu yāy yōg hām tu' xupep, tu nit xap xohix 'ihā' mōg, tu Topa pet ha' mōg, tu hōnhā' mōg, tu mōktu xupep, tu mō'nāhā', tuknīhā' xip, nūy Topa tappet mō'kupix, ¹⁷ ha tik te mōnāyxop hittap 'Iyait yōg tappet paha', tu Yeyox pu' hōm, pu mō'kupix. Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu' kax'āmi, ha hōnhā Yeyox te tappet paha', tu

hām'āktux xak tappet kopah, tu' xipihī', tu mō'kupix, hu:

¹⁸ “Topa Koxuk tek mūn ka'ogāhā', tukyāyikutnāhā', 'ū hām'āpak max 'āktux, 'ū 'hok xop pu hām'āktux, hak mūn tu' xat, 'ū kanet kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

“Topa te kanet xōn xa 'āmōg.” Kaxīy.

Hak mūn nūgkutnāhā 'ūpa hok xop pu',

'ū hām'āktux, pu hāmpēnā max. Kaxīy.

Ha nūgkutnāhā 'ū kuxa hittup 'ohnāg xop pu hām'āktux, hu: 'Ūnīm, 'ūkummuk xop nīm. Kaxīy.

¹⁹ Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg,

tu hāpxopmā max tikmū'ūn pu', tu 'kuxa kummuk xit,

nūy kuxa max tat ūyānān tu'.” Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox mō'kupix kux, tu tappet mō'xex, tu Topa pet yōg tik pu' hōm, tu' yūm, ha tikmū'ūn xohix te' pēnā ka'ok, ²¹ ha Yeyox te:

—'Āxop te Topa te hām'āktux 'āpak, 'āte xa mō'kupix nōmhā, yā hōmā Topa te' xuktux, tuk mūn 'āktux, tu Topa tappet hā 'ūgmūn 'āktux, yā hōnhāk nūn. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' yēy, tu Yeyox 'āktux max, hām'āktux max hah, tu:

—'Ok hamūn yā Yoye kutok pit? Yamūn. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Pe 'āxop tekmūn pu hām'āktux'ax, tu tikmū'ūn yāy

yōg hām'āktux hā' xuktux'ax, hu: Notot, 'ōg yāy yōg hehmēn xo'op. Kaxīy. Tu xe': Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kōmēn Kapānān kopah. 'Āpu, 'ōg kōmēn kopa' mīy kamah. Kaxīy.

²⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik xop putup pax, nōm te Topa pupi hām'āktux, pāyā yāy xape 'ūm putup nōg, xix nōm xop te kōmēn kopa tihī tep-tup nōg, 'ihā nōm tik te Topa pupi hām'āktux. ²⁵ Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā 'ūn hok mām punethok hāpxexka 'Iyaet kopah, 'ihā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, yā 'Iyaet yōg tihik, ha tehax 'ohnāg, yā hāmyāxatamuk tikoyuk hā hāmhōgnāg, ²⁶ pa Topa te nū 'Enit kutnā 'ohnāg 'Iyaet yōg hāpxexka tu', tu 'Iyaet yōg 'ūn hok mām ha nū'kutnā 'ohnāg. 'Āmhok. Topa te' puknōg 'ūn hok yūm hah mō'kutnāhā', tu kōmēn Xanep yōg 'ūn ha mō'kutnāhā', ha Xanep te hāpxexka puknōg Xinōm tu' yūm, ²⁷ ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn yāy xax kunut punethok, 'ihā mōnāyxop 'Eniyeo te Topa pupi hām'āktux, tu 'Iyaet yōg tihik kamah, pa Topa te nōm hittupmā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa hāpxexka Xit yōg tik puknōg 'āxet'ax Naamā, tu yāy xax kunut nām, ha Topa te' hittupmāhā'. Hamūn. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te' xupak, hu' gāy, ²⁹ tuknīha' pip, tu

Yeyox mūg, tu' yīkūy, tu kōmēn kūnāpa hā' yīkūy, tu yīktix pepi' mōgāhā', ha kōmēn te yīktix yīmū' yūm, ha tikmū'ūn te hām tu Yeyox putyōn putup. ³⁰ Pāyā Yeyox te tikmū'ūn xop kotit hā' mōg, tu' mōg, tu' xupaha',

Yāmīy kummuk te tik kummugāhā'

³¹ Tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep, ha Kapānān te hāpxexka Ganinet kopa' yūm, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā', nit xap 'ihā' yūmmūgāhā', ³² ha tikmū'ūn kuxānōg, Yeyox te hāmyūmmūgā hah. Tikmū'ūn xexka xop te hām'āktux ka'ok, ha kaxīy Yeyox te hām'āktux ka'ok kamah, 'ūxat'ax tu'. ³³ Ha tik xip, tu Topa pet kopa' xip, ha yāmīy kummuk te tik kopa' xip, yīy tik yīy ka'ok, tu:

³⁴ —Nāyane yōg Yeyox, 'ok xatek mūp-tex putup? 'Āte 'āyūmmūg. 'Āmūn yā Topa yōg nū'kutnā'ax xe'e!' Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te' mānōg, tu:

—Āyīy hok, nūy tik nīm, nūy 'āpep! Kaxīy.

Ha yāmīy kummuk te mō tik yōn hām tu', tu' xupep, tu tik xūygā 'ohnāg, ³⁶ ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, tu' yēy, tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—Hām'āktux 'ūm nūhū'? Yeyox te yāmīy xat, tu' xupepmāhā', yāy yōg hām'āktux'ax hā' xupepmāhā', tik te tikmū'ūn xat'ax putuk. Kaxīy.

³⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux punethok, tu kōmēn Kapānām yīka' xuktux,

Yeyox te tikmũ'ün punethok hittupmãhã'

³⁸ Ha Topa pet tu' xip, tu ta' mōg tu mōktu Xīmãm pet tu' xupep, ha' xetut mūg tut pakut, tu' xax pukpex nãm, ha Yeyox tu' xak pu tu hit-tupmã', ³⁹ yīy' mōg, tu mīmpe yīka' xip, tu' xat pu tu xax 'ãxi', ha xuxi', ha 'ün yok, tuknĩhã' xip, tu hãpxox xit'ax puk.

⁴⁰ Ha mãyõn mō'nãhã 'ĩhã tikmũ'ün te pakut xop popnũn Yeyox hah, ha' xape xop te tikmũ'ün pakut popnũn, ha Yeyox te pakut xop yĩmũ' yĩm nōm, tu' xohix hittupmãhã', ⁴¹ tu yãmĩy kummuk xop xupepmãnãm, ha' yīy ka'ok, tu:

—'Ămũn yã Topak-tok xe'e'! Kaxīy.

Ha Yeyox te' xat, hu:

—'Ăyīy hok! Kaxīy.

Tu' tux hok pu hãm'ãktux hok, yãmĩy kummuk te Yeyox yũmmūg hah, tu Yeyox yã Kunnix yũmmūg, yã Topa te' yãykutnãhã xe'e, ha' yũmmūg, yīy Yeyox te' tux hok pu yīy hok.

Yeyox te hãm'ãpak max'ax 'ãktux

⁴² Hãptup 'ĩhã Yeyox te kōmẽn kopa' xip, tu ta' mōg tu mōktu hãm panip tu' xupep, ha tikmũ'ün te' xak, tu' xipihĩ', tu:

—'Ămōg hok 'ũxeheh! Kaxīy.

⁴³ Pãyã Yeyox te:

—Topa te nũgkutnãhã pu hãm'ãpak max 'ãktux, puyīy Topa yōg hãm'ãktux pu' yīpkox pi', yã Topa te tikmũ'ün xat xe'ėgnãg, ha kōmẽn nōy yōg

tikmũ'ün pu 'ãte' xuktux putup, huk mōg. Kaxīy.

⁴⁴ Tu ta' mōg, tu 'Iyaet yōg hãpxexka Ganinet ha hãpkumep, tu Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, tu hãm'ãpak max 'ãktux Topa pet kopah.

5

Yeyox te yãy yōg tik xop yĩmōgatux

¹ 'Ămnĩy 'ũm 'ĩhã Yeyox te kōnãg xexka Gẽnēyane yōg hãpkux tu' xip, tu hãm'ãktux, ha tikmũ'ün punethok pip, tu' xupak xũy, hu Yeyox yĩkãgnãg hã' pip, nũy xupak max, ² ha Yeyox te' pẽnãhã', tu kōnãg tu mĩpkox hã' mōg pẽnãhã', tu nōm mĩpkox ² pẽnãhã', ha tikmũ'ün te mĩpkox hã mōxakux, nũy kōnãg yĩmũ mōg, nũy mãpxamut, tu' nĩm nōmhã, nũy mãpxamut'ax pix, ³ ha Yeyox mōg, tu mĩpkox kopa' yũm, tu Xīmãm yōg mĩpkox kopa' yũm, tu Xīmãm tu' xak, pu mĩpkox te kōnãg xet hã' mōg kutōgnãg. Ha' mōg, ha Yeyox te tikmũ'ün yũmmūgãhã'.

⁴ Tu hãmyũmmūgã kux, tu Xīmãm pu':

—Mōg, kōnãg xexka tu' mōg, xayīy mãm pop, pu 'ãxape xop mãpxamut. Kaxīy.

⁵ Ha:

—Yãyã', 'ãmnĩy tox hãk mūg mãm xut 'ohnãg, pãyã xate' xat, yĩk mũ'ãte mãpxamut'ax putyõn kōnãg kopah. Kaxīy.

⁶ Tu' mĩy, tu mãm xohix punethok pop, mãpxamut hu' pop, ha mãm putux ha' koxyõy, ⁷ yīy' xape xop

xānāhā', pu mō'nīynām, ha mō'nīynām, tu mām pop, tu mīpkox nōy te kōnāg yīmū' mōg kopa' xex, ha mīpkox putux nām, yīy mō'nāhā 'ūptux hah. ⁸ Ha Xīmām te' pēnāhā', 'īhā' kopaxux hā' nāhā', nūy Yeyox keppah 'ūxup, tu:

—Yāyā, 'āmōg, tuk nīm, 'ūgkummuk hah! Kaxīy.

⁹ Tu kuxānōg, xi' xape xop kuxānōg māpxamut xexka hah, ¹⁰ ha Yemeneo kutok Tiak xi' taknōy Yoām, tu kuxānōg kamah, tu Xīmām mūtik mām pop, ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—Ākuxānōg hok. Hōmā xate mām pop. Hōnhā xix hāptup 'īhā' xate tikmū'ūn nūnnāp-tup pax 'ūgmūn hah. Kaxīy.

¹¹ Ha mīpkox yīkūy, tu hāpkux ha' yīkūy, tu' nīm, tu ta Yeyox mūtik mōg.

Yeyox te tik xax tapmāhā'

¹² Ha 'āmnīy 'ūm 'īhā' Yeyox te kōmēn 'ūm tu' xip, ha tik xip, yā yāy xax kunut, tu Yeyox pēnāhā', tu' kopaxux ha' nāhā', tu:

—Notot, 'ok xatek putup 'ūghittupmā'? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te yāy yīm yok, tu' xupit, tu:

—Āte 'āp-tup, 'āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā' tik hit-tup, ha' xax tup. ¹⁴ Ha Yeyox te' xat, hu:

—Tik 'ūm pu 'īy hok, pa mōg 'āmānex hah, pu 'āxax pēnā', ha xokxop 'ūm Topa pu mō'hap. Hōmā Mōyyex

te' xat, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg'ax, tu Topa te 'āhittupmā yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹⁵ Pāyā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' nūn, pu Yeyox yōg hām'āktux 'āpax, pu Yeyox hit-tupmā', ¹⁶ pāyā Yeyox mōg, tu hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux.

Yeyox te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

¹⁷ 'Āmnīy nōy 'īhā' Yoneo yōg Paniye xop, xix hāmyūmmūg xop te hāpxexka Ganinet yōg kōmēn xohix tu' pip, xix hāpxexka Yonex yōg kōmēn xohix tu' pip, xix kōmēn Yenoyanēn tu' pip, tu' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu' mām, nūy Yeyox 'āpax, ha tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha Topa te Yeyox ka'ogāhā' pu pakut xop hittupmā', ¹⁸ ha tik xop nōy nūn, tu tik pakut tat, tu tutpe hā tat, yā tik te hāpkumep hok, ha' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu mōxakux putup, nūy tik pi Yeyox keppa', pāyā mīptut nū'xip, ¹⁹ tu' xak, pāyā' mōxa 'ohnāg, hu mīptut tu pepi' mōg, tu hāpxax mōy, tu tik pakut te hām tu' nāhā', tu mīptut kopa' nāhā', ha Yeyox keppa' pip, ²⁰ ha' pēnāhā', ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, yīy tik pakut pu hām'āktux, hu:

—Āmūn, 'āte xa hām'āktux, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux. Kaxīy.

²¹ Ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop tep-tup nōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu' yāy pu yīkopit, hu:

—Tik 'üm 'õhõm? Topap-xehnãg te hãpkummuk mïy'ax xaxogã 'ãktux, pãyã Yeyox te yãy 'ãktux, hu Topa 'ãktux kummugãhã'. Tik 'üm 'õhõm? Kaxïy.

²² Ha Yeyox te' yümmüg, tu hãmp'e'paxex yümmüg, hu:

—Putep mün tu 'ãpe'ãpaxex 'ãkuxa kopah? ²³ Pi'ya xatep-tup, pe 'ãte mïy'ax kummuk xaxogã 'ãktux, pe 'ãte' kup yok, nüy hãpkumep 'ãktux. Pi'ya xatep-tup? ²⁴ 'Ate xa hãm'ãktux, xa hãmyümmüg. 'Ügmün yã tikmü'ün kutok pit. 'Ügka'ok, ha Topa te' yãy 'ãxet'ax hõm 'ã', 'üyïy hãpkummuk mïy'ax xaxogã 'ãktux. 'Ïy hok, nüy tak 'ãpax. Kaxïy.

Tu tik te hãpkumep hok pu:

—'Äyok, nüy 'ãgnïhãxip, tutpe tu pepi' xup, nüy 'ãpet ha mõg. Kaxïy. Tu' xat'ax hã hittupmãhã'.

²⁵ Ha hãpxip 'ohnãg 'ïhã' yok, tuknïha' xip, tu tutpe pepi' xup, tu yãy pet ha' mõg, tu Topa max 'ãktux. ²⁶ Ha tikmü'ün kuxãnõg, tu Topa max 'ãktux, hu:

—Hõnhã yümü'ãte hãpxopmã max xe'ëgnãg pënãhã'! Kaxïy.

Yeyox xix Nemix

²⁷ Ha ta' mõg, Yeyox mõg, tu tik nõy pënãhã', ha tik te gohet pupi tikmü'ün yõg tayũmak pop, tu' xuxet'ax Nemix, tu gohet yõg pet kopa' yüm, ha Yeyox te nõm pu:

—'Ükpe mõg. Kaxïy.

²⁸ Ha' yok, tuknïhã' xip, tu hãpxop xohix nïm, nüy Yeyox

mütik mõg. ²⁹ Tu 'ãmuk xexka mïy yãy pet tu', Yeyox tu' mïy, ha tik punethok pip, tu gohet pupi tayũmak pop, tu mïmpe xit'ax yïmap mãm, ³⁰ ha Paniye xop tep-tup nõg, xix hãmyümmüg xop tep-tup nõg kamah, tu tik xop yïkopit, nõm xop te Yeyox mütik hãpkumep xop, hu:

—Tep tu 'ãxit nõm tayũmak pop xop mütik, xix tik kummuk xop mütik xit? Kaxïy.

³¹ Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmü'ün hittup xop 'a' hehmën putup'ah, 'ap notot xãnã'ah, pãyã pakut xop mün te hehmën putup, hu notot xãnãhã'. ³² Ha kaxïy 'ügnün nüy tikmü'ün kummuk xop xãnã', pu nũ', nüy yãyhãhup, nüy hãpkummuk mïy'ax nïm, pãyã tikmü'ün 'üm te yãy pe'paxex, hu: "'Ügmax." Kaxïy. 'A 'ãte xop xãnã'ah pu nũ'. Kaxïy.

Yeyox te' xit hok 'ãktux

³³ Ha tikmü'ün te:

—Tik xop te Yoãm mütik hãpkumep, Yoãm nõm tep-tox pix, ha 'ãmnïy punethok hã' xit hok, nüy Topa pu hãm'ãktux, ha Paniye xop yõg mütik hãpkumep xop xit hok kamah, pãyã 'õg tik xop xit hok'ah, xi' xo'op. Kaxïy.

³⁴ Ha Yeyox te hãmyümmügãhã', nüy Topa yõg hãpxopmã'ax yümmügã', tu:

—Tik te yãytaha', ha' xape xop hittup, tu 'ãmuk xexka mïy, ha' xape xop xit punethok, 'ïhã' xip, 'ïhã tik te yãyta' xip, ³⁵ pãyã hãpxip 'ïhã tik nõy te nõm

mõgãhã', ha' mõg, 'ihã' xape xop kuxa teknõg, tu' xit 'ohnãg. 'Ûgmõg, puxix yõg tik xop xit hok kamah. Kaxiý. ³⁶ Tu xe hãmyümmügãhã', tu hãm'ãktux'ax hã hãmyümmügãhã', nüy Topa yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, tu hãm'ãpak'ax tup 'ãktux, hu:

—Tikmũ'ün xax kunox. 'Ok 'ün te ta tu mõ'yãg nõm, tu 'ün 'üm tu' yãg tup paha', pu tu xax kunox tu mõ'xeh? 'Ap pa'ah. Topixxax tup ka'ok, ha' xax kunox pu'uk, tu yã pot'ax. Kaxiý Yoãm yõg tik xop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax hittap tat, ha yõg tik xop te yõgnũ hãpxopmã'ax tat, yã hãpxopmã'ax tup tat. ³⁷ Ha tikmũ'ün te' hep xupyãg mĩy, tu xokxax tup hã' xuk, pãyã 'ũ 'üm te xupyãg tup xuk, tu xokxax kutut hã' xuk? Yãmhok. Xokxax tup ka'ok, ha' xax kutut pu'uk, tu' yã pot'ax, ha xupyãg nũ'nã'ax, tu mõktu nõg, ³⁸ yĩy tik te' hep xupyãg tup mĩy, mũy xokxax tup hã' xuk. ³⁹ Ha tik te xupyãg kutut putup, tu ta' hep tup putup nõg, tu: "Nõm kutut nõm 'ümax. 'A' tup max'ah." Kaxiý Yoãm yõg tik xop te hãpxopmã'ax hittap tat putup, tu nõm tup putup nõg. Ta tu' kux. Kaxiý.

6

Yeyox te nit xap 'ãktux

¹ 'Nit xap te Yoneo yõg tikmũ'ün hã hãptup xe'e', ha nit xap 'üm 'ihã Yeyox hãpkumep, tu hãpxop yãy koxuk mep, ha xuxnãg xetox

ta', xi' xap te' kopa' xip, ha tik xop te Yeyox mütik hãpkumep, tu' xap mõy, tu' xap yõg xax nak mõy, tu' yĩm hã kuyõnnãhã', tu' xap xut, tu' mõnãhã'. ² Ha Paniye xop pip, tu' yĩkopit, hu:

—Tep tu xate xuxnãg ta xetox xap mõy nit xap 'ihã'? Mõnãyxop hittap Mõyyex te' xat hok pu yũmüg xut hok nit xap 'ihã'. Nõ'õm yã Topa yõg hãptup xe'e'. Kaxiý.

³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ãxop mõ'kupix Topa yõg tappet? Hõmã putup te mõnãyxop hittap Namix putex, xix tik xop te Namix mütik hãpkumep kix kamah, ⁴ tu Topa pet xexka hã mõ'nãhã', tu pãm pop, ha pãm te Topa keppa' mãm, ha Topa te' tux hok pu tikmũ'ün nõm mã hok, 'ãmãnex xop yãp-xet te' mãhã', pãyã mõnãyxop hittap Namix te' mãhã', tu nõm xop te mütik hãpkumep pu' popmãhã', ha' mãhã'. 'Ûkux. Kaxiý.

⁵ Tu xe':

—'Ûgmũn yã Tikmũ'ün Kutok, hu nit xap xohix hãk xuxyã'. Kaxiý.

Tik yĩm xe'e nĩã'

⁶ Ha nit xap nõy 'ihã Yeyox te Topa pet ha' mõg, tu' mõg, tu mõktu xupep Topa pet tu', tu mõ'nãhã', tu hãmyümmügãhã', ha tik 'üm xip, ha' yĩm xe'e nĩã', tu' pu'ügnãg, ⁷ ha tik xop te hãmyümmüg te' pẽnãhã', xix Paniye xop te' pẽnãhã', nüy Yeyox pẽnã', nüy tik hittupmã pẽnã', 'ok pe nit xap 'ihã'

hittupmã', pu Yeyox kupeh,
 8 pãyã Yeyox te nõm pe'paxex
 yũmmũg, hu tik te yĩm nĩã pu
 hãm'ãktux, hu:

—'Äyok, nõy 'ã'kihãxip, pu
 tikmũ'ũn 'ãxakot. Kaxĩy.

Ha' yok, tuk-nĩhã'xip, 9 ha
 Yeyox te:

—'Äte 'äyĩkopit, putep xat
 Mõnãyxop Mõyyex? Mõyyex te
 putep tux hok pu mĩy hok nit
 xap hã? 'Ok xat pu hãpxopmã
 max, 'ok pe hãpxop mã kum-
 muk? 'Ok xat pu tik kõnãg
 kopa tu' xut pu tu xok hok, pe
 tik nĩm pu tu xok? Kaxĩy.

10 Tu' pẽnã ka'ok, tu
 tikmũ'ũn yĩmmap xop pẽnã
 ka'ok, tu tik yĩm nĩã pu
 hãm'ãktux, hu:

—'Im yoah. Kaxĩy.

Ha' yok, ha' hittupmãhã'.
 11 Ha tikmũ'ũn xexka xop gãy,
 tu hãm'ãktux hã' nõy yãnã, tu
 Yeyox kummugãp-tup 'ãktux.

*Yeyox te yãy yõg tik xop te
 12 yĩmõgatux*

12 Ha 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Yeyox
 te yĩktix tox tu' mõkãnĩn ha'
 mõg, nõy Topa pu hãm'ãktux,
 ha 'ãmnĩy tox hã Topa pu
 hãm'ãktux. 13 Ha hãptup,
 tu tik te mũtik hãpkumep
 xop xãnãhã', tu tik te 12
 yĩmõgãtux nõy mõ'pok, tu'
 xuxet'ax mĩy yãy yõg mõ'pok
 xop. Kaxĩy. 14 Ha' xohix te:
 Ximãm, 'ũxuxet'ax nõy Pet xix'
 taknõy 'Änene', xix Tiak, xix
 Yoãm, xix Pinip, xix Matõmẽo,
 15 xix Mãteo xix Tõmẽ, xix
 'Appeo kutok Tiak, xix Ximãm
 nõy, nõm te yãy yõg Yoneo
 xop xexkanãp-tup, 16 xix
 Tiak kutok Yot, xix Yot nõy,

'ũxuxet'ax nõy 'Ixkanot, nõm
 te' gãy xop mõgãhã Yeyox
 hah.

*Yeyox te hãmyũmmũgãhã'
 xix hittupmãhã'*

17 Ha Yeyox te yĩktix
 yĩxohoh, xix' yõg tik xop
 yĩxohoh, tu hãm yok tu'
 mõg, ha tikmũ'ũn punethok
 te Yeyox mũtik hãpkumep,
 tu' pip, yã hãpxexka Yonex
 yõg tikmũ'ũn, xix kõmẽn
 Yenoyanẽn yõg, xix kõmẽn
 Tiro yõg, xix Xinõm yõg, nõm
 kõmẽn 2 te kõnãg kox xexka
 hũmnãg tu' mãm, 18 ha' nũn,
 tu Yeyox te hãm'ãktux 'ãpak,
 pũyĩ' pakut xop hittupmã',
 ha tikmũ'ũn te yãmĩy kum-
 muk kopa' pip xop nũn, ha'
 hittupmãhã'. 19 Ha tikmũ'ũn
 xohix te Yeyox 'ãpit putup,
 Yeyox mũn ka'ok hah, yĩy
 tikmũ'ũn kuxa hittup.

*Tikmũ'ũn kuxa hittup xi'
 teknõg*

20 Yeyox te yãy mũtik
 hãpkumep xop pẽnãhã', tu:

—'Äkuxa hittup 'ãhok xop
 nõmhã. Yã Topa te 'ãxop xat,
 ha Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'.

21 —'Äkuxa hittup 'ãp-tup
 xũy xop nõmhã. Topa te 'ãtex
 hi ka'ok putup.

—'Äkuxa hittup 'ãpota xop
 nõmhã. Topa te 'ãxop kuxa
 hittupmãp-tup.

22 —'Äkuxa hittup 'ĩhã
 tikmũ'ũn te 'ãp-tup nõg, tu
 'ãxop mãnõg, 'ũkpe 'ãmõg hah,
 hak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok,
 tu 'ãkeppak mõg. 23 'Äkuxa
 hittup 'ĩhã 'ãp-tup nõg. Yã pũn,
 pũn 'ãkuxa hittup tu', yã Topa

te xa' hõm putup pexkox yõg hãpxop xohix. Hamũn. Hõmã mõnãyxop kummuk tep-tup nõg Topa pupi hãm'ãktux xop kamah.

²⁴ — Pa 'ãkuxãnõg 'ãptexop xexka tu'. Hõnhã xate hãpxop xohix pip, yã' puxi'.

²⁵ — 'ãkuxãnõg 'ãxop hi ka'ok nõmhã, putup te 'ãkix putup hah.

— 'ãkuxãnõg 'ãxop yixix nõmhã, 'ãpotap-tup tu'.

²⁶ — 'ãkuxãnõg 'Thã tikmũ'ũn xohix te xa 'ãktux max. Hõmã mõnãyxop kummuk te' koit'ax xop 'ãktux max kamah.

Xatu' gãyxop putup pax

²⁷ — 'Ûg 'ãpax. 'ãte xa hapxe'e 'ãktux. 'ãpu, tikmũ'ũn gãy xop putup pax, tu hãpxopmã max 'ãp-tup nõg xop pu', ²⁸ nõm xop te xa hãpkummugãhã', yiy 'ãxop te nõm pu hãmmaxnã', tu Topa tu' xak pu nõm hã hãmmaxnã', nõm xop te 'ãxũygã pu hãmmaxnãhã'. Nõm xop te xa': "Pũyã Topa xa hãpkummugã'." Kaxiy. Pãyã 'ãxop te nõm pu: "Pũyã Topa xa hãmmaxnã'." Kaxiy. ²⁹ Tik 'ũm te 'ãpayĩn kix, 'apu tux hok pu 'ãpayĩnnag nãg nõy kix kamah, ha tik 'ũm te 'õg kãmĩn xut, 'ãpu' tux hok pu 'õg kayak xut nõy paxmõg kamah. ³⁰ Tik 'ũm te 'ãxak pu hãpxop 'ũm hok hõm, 'ãpu, tu' hõm, ha tik te 'õg hãpxop xut, 'ãpu' tux hok pu' xut, yiy putpu' xak hok 'õg hãpxop. ³¹ Xatep-tup, pu 'ãnõy xa hãmmaxnã', yiy 'ãnõy pu hãmmaxnã hãmãxap.

³² — 'ãxop te 'ãxape xop putup pax, tu' puknõg xop putup nõg. Teptu 'ãmpe'ãpaxex, hu: Topa tek mũn pu hãmmaxnãp-tup, 'ũgmũn max hah? Kaxiy. 'ãmhok, yã' koit. Tikmũ'ũn kummuk te yãy xape xop putup pax kamah, pa Topa te nõm hã hãmmaxnã 'ohnãg.

³³ Tikmũ'ũn te xa hãpxopmã max, ha xate nõm pu hãpxopmãhã' 'ũyãnãn tu'. Teptu 'ãmpe'ãpaxex, hu: Topa te 'ã hãmmax nãp-tup, 'ũgmũn max hah. Kaxiy. 'ãmhok. Tikmũ'ũn kummuk te' xapep-tup pax kamah, tu hãpxopmã max 'ũyãnãn tu', pa Topa te nõm xop pu hãmmaxnã 'ohnãg. ³⁴ Xate hãpxop 'ũm hõm, tu ta' putpu' paha', tu 'ãmpe'ãpaxex, hu: Tik te pagop-tup. Kaxiy. Teptu 'ãmpe'ãpaxex, hu: "Topa te 'ã hãmmax nãp-tup, yãk mũn te hãpxopmã max." Kaxiy. 'ãmhok. Tik te hãpkummuk mĩy, tu hãpxop 'ũm hõm kamah, tu' nõy xop pu' hõm, nõy ta put pu pa'. ³⁵ 'A 'ãmũn'ah. 'Õg hãpxop xak hok, nõy put pu pa'. 'ãpu' puknõg xop putup pax, tu hãmmaxnã', tu hãpxop hõm, pãyã' xak hok 'ũyãnãn tu', ha Topa te xa hãmmaxnãp-tup, yiy 'ãxop yã Topa xe'ëgnãg hã 'ãktok xop, yã Topa mũn max, tu hãmmaxnãhã tik max xop pu', xix tik kummuk xop pu'. ³⁶ Topa yã 'ãtak, tu tikmũ'ũn kuxa ka', 'ãpu tikmũ'ũn nõy kuxa ka kamah, 'ãtak Topa putuk 'ũkuxa ka', yã Topa max

xe'ëgnāg.

Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup

³⁷ —'Ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy hām'āktux kummuk, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok. 'Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ha Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux. ³⁸ 'Ānōy pu' hōm, ha Topa te xa' hōm putup, ha xate hāpxop punethok pop putup, yā Topa te hāpxop punethok xa popmāhā', yīy 'āyīm 2 nū'xip putup. 'Ōg panat hā 'ānōy pu hāpxop xap hāmenex, puxix nōm panat hā xa hāmenex hāpxop xap kama 'ūyānān tu'. 'Ānōy puk-tōgnāg hōm, puxix xa' hōm 'ūk-tōgnāg kamah. 'Ānōy pu punethok hōm, puxix xa' hōm punethok 'ūyānān tu'. Kaxīy.

³⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tik pa hok te' nōy pa hok mūg, puyīy mōgā', puxix tik 2 hāpkox ha' mōnāy. ⁴⁰ Tik te hāmyūmmūgā'ax, tu hāmyūmmūg xexkah, ha tik te tappet mīy yā hāmyūmmūg kutōgnāg, pāyā tappet mīy kux, tute hāmyūmmūg xexkap-tup, nūy hāmyūmmūgā kamah.

⁴¹ Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk pēnāhā'. Teptu xate' pēnā hok yāy yōg hāmpxopmā'ax kummuk?

⁴² Hu hām'āktux hok 'ānōy pu', hu: "Nāy, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup." Kaxīy, 'īhā 'āpa te hāmyūmmūg

'ohnāg. Xate' yūmmūg hok? Yāy yōg hāpxopmā kummuk kux hāmāxap, xayīy kūnāy tu 'ānōy yōg hāpxopmā kummuk kuxyā'.

Mīm kup max xix mīm kup kummuk 'āktux

⁴³ —Mīm kup max te mīnta max taha', 'ap mīnta kum-mugā'ah, ha' kup kummuk te mīnta max ta 'ohnāg. ⁴⁴ Tikmū'ūn te mīnta pēnāha', nūy tu' kup kopit. Mīnta tu max, puxix' kup tu max, ha mīnta tu kummuk, puxix' kup tu kummuk. 'A tikmū'ūn te tepta xut'ah mīmyām kup tu', tu xupxak xak 'ohnāg mīmyām kup tu'. ⁴⁵ Tik max te hāpxopmā max, 'ūkuxa max tu' mīy, ha tik kummuk kuxa kummuk, tu hāpxopmā kummuk. 'Ūyīy'ax te yāy kuxa kopa hāpxop yūmmūgāhā'.

Tikmū'ūn pet max xix' kummuk 'āktux

⁴⁶ —'Āxop te: "Āmūn yāk xuxyā'," kaxīy, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. 'Āte 'āxat, pāyā xate' mīy 'ohnāg. ⁴⁷⁻⁴⁸ 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy ta tikmū'ūn yīpkox pip 'āktux. Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, pūyā' yīpkox pi', puyīy tu ta hāmyūmmūg, tu tik pet max putuk. Ha hāpkot, tu mīkaxxap tu' xupep, pu tu kox tox tu nōm mō'tat, tu nō māykup mō'xix mīhīm, ha' ka'ok, ha tex mō'yūm tu' xupep, tu nū'xip, tu mīptut kopa' xup, tu' xet xexkah, pāyā mīptut kopa mō'yūm hām hā, tu' nak, tu' ka'ok, ha

kaxīy tik nūn, 'ūgha' nūn, nūy yōgnū hām'āktux 'āpax, tuk xupak, tu' yīpkox pip, tu' ka'ok kamah, mīptut max mō'yūm hām hā putuk. ⁴⁹ Pāyā tik nōy pet, tu' ap hāpkot'ah, tu mō'tat mīhīm hām pepi', tu mō'xix hām tu', ha' pu'uk, ha tex gāy te mīptut xiī, ha' topaha', tu hāpxop patōnnāhā', tu' koxyōy mīptut. Ha kaxīy tik te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu pu'uk kamah, mīptut kummuk putuk. Ta tu' kux. Kaxīy.

7

Yeyox te kāmānat hittup māhā'

¹ Ha Yeyox te hām'āktux kux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux kux, tu ta' mōg tu mōktu xupep kōmēn Kapānān tu', ² ha tik puxet yā Hōm yōg gohet hā kāmānat, ha' hām max, yīy' xat'ax tep-tup pax, ha' pakut, tu' xok putūmnāg, ³ ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, yīy gohet yōg tik te Yoneo xexka xop tu' xak, pu nū', pu Yeyox tu' xax, pu mōg, nūy tik pakut hittupmā'. ⁴ Ha Yeyox ha' nūn, tu' mōxaha', tu tu' xak, hu:

—Gohet yōg tihik max, 'āpu, nōm mō'nīynām. ⁵ Tute yūmū yōg tikmū'ūn putup pax, tu Topa pet mīy yūmū yōg tikmū'ūn pu'. Kaxīy.

⁶ Ha ta' mōg, 'ūxexka xop mūtik mōg, tu gohet yōg kāmānat ha' mōg, ha' pet hūmnāg tu' yūm, ha gohet yōg tik te' xape nū'pok, tu Yeyox ha nū'pok, nūy yāy

pupi hām'āktux, nūy Yeyox pu' hām'āktux, hu:

—'Ānūn hok, 'āxexka tu', hak-tōgnāg, hu 'āte yāyhāhup 'ākeppah. ⁷ 'Āte hām'āktux yūmmūg'ah. 'Āka'ok, nūy hāmpakut'ax mānōg, pu mōg. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, puyīy kāmānat hittup, nūy xat'ax hā' hittup. ⁸ Yūmmūg, gohet yōg xexka xop tek xat kamah, ha 'āte yōgnū xonat xop xat, ha' yīpkox pip. 'Āte xonat pu: "Mōg, mōg," kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy pu: "Mā', 'ānū'!" kaxīy, ha' nūn, ha 'āte kāmānat pu' xat, hu: "Ūmīy," kaxīy, ha' mīy. Puxi'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox hup, tu tik pakut ha' mōg'ah, tu gohet yōg tik te hām'āktux 'āpak, tu' hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik kuxa yūm ka'ok yōgnū hām'āktux'ax kopah. Yā' puknōg, pāyā Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. Kaxīy.

¹⁰ Ha gohet yōg tik xape xop putpu' mōg, kāmānat pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mōxaha', ha kāmānat xip, tu' hittup nōmhā, 'ūxat'ax hā Yeyox te nōm hittupmāhā'.

Yeyox te' putpu hīnnāhā 'ūn kutok pit

¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāiy tu', ha' xop te Yeyox mūtik hāpkumep xop pip, xix tikmū'ūn punethok pip, ¹² tu kōmēn yīka' pip,

'Īhā tikmū'ūn nūn, tu kōmēn yīka' nūn, nūy tik nō hāpkot. 'Ūn hok yūm, tuk-tok pit pux-ehnāg, ha' xok, ha tikmū'ūn punethok te 'ūn mūtik nūn, nūy tuk-tok nō hāpkot, ¹³ ha Yeyox te' pēnāhā', tu 'ūn kuxa ka', hu:

—Āpota hok, 'ūxak hok. Kaxīy.

¹⁴ Tu' mōg, tu tik xok yōg mīpkox 'āpit, ha tikmū'ūn hup, tu' mōg 'ohnāg, yīy Yeyox te:

—Ūgnix! 'Ate 'āxat, hu: 'Āyok. Kaxīy.

¹⁵ Ha put pu hi', tu' yoah, tu' yūm, tu hām'āktux, ha Yeyox te' mūk tut pu' hōm, ha' hit-tup. ¹⁶ Ha' xohix kuxānōg, tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa te nū tik yāy kutnāhā', puyīy yāy pupi hām'āktux, tu' nūn, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, ha' xexkah! Topa nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām. Kaxīy.

¹⁷ Ha kaxīy tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, tu hāpxexka xohix kopa hām'āktux, xix hāpxexka hām'hūmnāg tu hām'āktux.

Yoām te mō tik pok

¹⁸ Tik xop te Yoām mūtik hāpkumep, tu nōm tep-tox pix mūtik hāpkumep, ha tik xop te Yoām pu hām'āktux, tu Yeyox te tik xok putpu' hīnnā 'āktux, ha Yoām te' yōg tik 2 mōg yīmōgatux, ¹⁹ tu Yeyox ha mō'pok, nūy yīkopit, hu: “Ok 'āmūn tihik, Topa te nōm yāy kutnāhā'? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnā'ax?” Kaxīy.

²⁰ Ha tik xop te Yeyox ha'

mōg, tu hām'āktux, tu Yoām te hām'āktux 'āktux, hu:

—'Ok 'āmūn yā tihik, Topa te nōm yāy kutnāhā'? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnāp-tup? 'Ūkux. Kaxīy.

²¹ 'Īhā Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā nōmhā, tu yāmīy kummuk kopa' pip xop hittupmāhā', xi' pa hok xop hittupmāhā', ²² tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoām yōg tik xop mūtik, hu:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux, hu: 'Ūpa hok xop te hāmpēnāhā, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop yā' xax tup, xi' yīpkox hok xop te hām'āpak, ha' xok tihik, tu putpu hi', ha' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ²³ Ha tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, tu' kuxa hittup, tuk yīkopit 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

²⁴ Ha Yoām yōg tik xop mōg, ha Yeyox te Yoām 'āktux tikmū'ūn pu', hu:

—Āmōg hām panip tu', nūy Yoām pēnā'. Putep xate pēnāhā'? 'Ok mōg nūy mīxux tox pēnā'? 'Ok 'āmuuh te nōm mīxux nuhuknām? 'Ap pēnā'ah. ²⁵ Xatep-tep pēnāhā? 'Ok mōg nūy tik pēnā', tik te topixxax maxnāg mō'tat? 'Āmhok. Yoām te xoktut xax mō'tat, 'ap xax max'ah. Yūmmūg. Tikmū'ūn nōy te topixxax max xe'e mō'tat, tu mīptut max xe'e kopa tihī', tu 'āmuk xexka mīy pax, tu' xexka xop mūtik

tihi', pâyā panip xexka tu' ti'ah xexka xop, ha Yoām hok xip, tu panip xexka tu' pet.
²⁶ Pâyā xatep-tep pēnāhā'? 'Ok tik te Topa pupi hām'āktux pēnāhā'? Hamūn. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yoām mūn te Topa pupi hām'āktux xe'e'.
²⁷ Xate' yūmmūg. Hōmā tik hittap te Yoām 'āktux, tu Topa yōg tappet tu kax'āmi', hu: "Topa te hām'āktux, ha tik te' nōm pupi hām'āktux. Topa te nōm tik 'ākeppa mō'kutnāp-tup, nūy 'ōg putat maxnā'." Kaxīy.

²⁸ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tik xop hittap xexkak-tōgnāg, ha Yoām xexka xe'e', pâyā tik kutōgnāg, tu' yīpkox xip, Topa te nōm xat hah, nō'ōm xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁹ Ha tik xop te gohet pupi tayūmak pop, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak. Hōmā Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip, ha Yoām tep-tox pix.

³⁰ Pâyā Paniye xop xix yūmmūgā xop yīpkox 'ohnāg, yīy Yoām tep-tox pix 'ohnāg kamah.

³¹ Ha Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? ³² Tu kakxop putuk, nōm te hāmnuhnōg tu' mām, ha hāmpute'ex, tu' nōy pu' yīy ka'ok, hu: "Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, payā 'āxop te hāmyā 'ohnāg, hakmū'āte kāyāhā', nō hāpkot kāyā'ax putuk, pâyā 'āxop tek mū mūtik pota 'ohnāg." Kaxīy. ³³ Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, nūy Topa pu

hām'āktux, tu' hep xupyāg xo'op hok, ha 'āxop te: "Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip." Kaxīy. Pâyā' koit. ³⁴ Ūgnūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha 'āxop tek mūn kummuk 'āktux, hu: "Pēnā', 'ūxit xexka nām, tu xo'op xexka nām kamah, tu tix kummuk hā' xape, xix tik xop te gohet pupi tayūmak pop xop hā' xape." Kaxīy. ³⁵ Tukmūn 'āktux kummuk, pâyā Topa te hāmyūmmūg, ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg putup, tu nōm max 'āktux, tu' hāpxe'e 'āktux. Ta tu' kux. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te Paniye tik pet ha' mōg

³⁶ 'Āmnīy Ūm īhā Paniye xop yōg tik te Yeyox xānāhā, pu yāy pet tu' xit, ha' mōg, tu mō'nāhā', tu' yūm, tu' xit, ³⁷ ha kōmēn yōg xotit xip, ha tikmū'ūn te nōm pu hām'āktux, hu: 'Ok yūmmūg xate'? Yeyox te tik pet kopa' xit. Kaxīy. Yīy nax tōynāg paha', yā naxnāg max, takat xexkah, ha hāpxop hax max kopa' xuk, tu kamah takat, ³⁸ ha Yeyox yīkāgnāg hā' xip, tu potaha', ha' pa hep te Yeyox pata tu' nāhā', tu' pa hep hā' pata pix, hu Yeyox pata nakgāhā', tu yāy xetox hā 'ūktux tu' nakgāhā', tu Yeyox pata hax, tu hāpxop hax max pux, tu Yeyox pata tu' pux. ³⁹ Ha Paniye yōg tik te' pēnāhā', tu hāmp'e'paxex, hu: "'Ok yūmmūg hok Yeyox te'? Paxpu tu Topa pupi

hām'āktux xe'e, puxix 'ūn xotit yūmmūg, hu' tux hox pu tu' xupit hok." Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te Paniye yōg tik pu hām'āktux, tu:

—Xīmām, 'āte xa hām'āktux putup. Kaxīy.

Ha:

—'Āyīy. Kaxīy.

⁴¹ Ha hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hōmā tik 2 ta nemēn tik nōy pu', tu' nōy pu ta nemen tayūmak hā, ha tik 'ūm ta nemēn tayūmak te 500, ha' nōy ta nemēn tayūmak te 50. ⁴² Pāyā' nōm tik te tayūmak 'ūm xīp'ah, 'ap pagok yūmmūg'ah, ha tik max te' homip tu' kax 'ohnāg, ha' kux. 'Āte xa yīkopit, hu: Tik 'ūm kuxa hittup xe'e, nūy tik max tup-tup pax xexkah, pe tik ta nemēn tayūmak te 50, pe tik ta nemēn tayūmak te 500? Putep pe'āpaxex? Kaxīy.

⁴³ Ha Xīmām te:

—Nōm tik ta nemēn kutōgnāg 'ūkuxa hittup kutōgnāg, ha tik ta nemēn xexka kama' kuxa hittup xexkah, hu tik max tup-tup pax xexkah. Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. ⁴⁴ Nū 'ūn pēnā'.

'Āpet tu mōknāhā', ha kōnāg 'ūm xate tat'ah, puk pata pix, ha 'ūn tek pata pix, yāy pa hep hā' pix, tu xetox hā' nakgāhā', ⁴⁵ hak mūg 'ohnāg yāy kep ha, nūy 'aneo, pāyā 'ūn tek pata hax punethok. ⁴⁶ Xate 'ā' hōm'ah mīxux hep tox, puk xe 'ānnut, pāyā 'ūn te hāpxop hax max hep pux 'ūkpata tu',

⁴⁷ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te 'ūn kuxa kummuk xit nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', yīy ha Topap-tup pax xexkah. Topa te tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax xexka xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax xexka 'ūyānān tu', ha Topa te tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax kutōgnāg xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax kutōgnāg. Kaxīy.

⁴⁸ Tu 'ūn pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'ōg kummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁴⁹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik mām te:

—'Ū 'ūm nūhū'? Topap-xehnāg te hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux. Yeyox te' xaxogā 'āktux hok! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te 'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, yā' puxi'. Mōg. Pūyā 'ākuxa yūm. Kaxīy.

Ha' mōg.

8

'Ūn xop te Yeyox mūtik hāpkumep

¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox hāpkumep, tu kōmēn xohix kotit hā' mōg, xi' xip tu xexka xohix kotit hā' mōg, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu nōm xop yīpkox pip 'āktux, ha tik te 12 nū mūtik mōg, ² ha 'ūn xop mōg kamah. Hōmā Yeyox te nōm xop hittupmāhā', tu yāmīy kummuk mōy 'ūkopah, ha 'ūn xohix te: Mānix 'āxet'ax

Mānanēn, ha Yeyox te yāmīy kummuk te 7 mōy 'ūkopah, ³ ha 'ūn nōy Yoān, tu Koy xetut, ha' xat'ax 'Enot yōg kāmānat te māxap, tu nōm yōg hāpxop pēnāhā', ha 'ūn nōy Xoyān, xix 'ūn punethok te Yeyox mō'nīynām, tu tik te 12 mō'nīynām kamah, tu yāy yōg hāpxop tu' popmāhā'.

Tik te hāpxop xap xok

⁴ Ha tikmū'ūn punethok nūn, yā kōmēn xohix yōg tikmū'ūn, tu Yeyox ha' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', ha Yeyox te' yūmmūgāhā', tu hām'āktux hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', hu:

⁵ —Tik 'ūm mōg nūy hāpxop xap xok, tu' xap nāhā hām kopah, nūy tu' xok, ha' yāg te putat yīka tu' xok, yīy tikmū'ūn te pata hā' totnok, tu' koxyōy, ha putuxnāg te' mānām, ⁶ ha' xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', tu' xokax, pāyā hāmnak, ha' tap, tu yāy xaxogāhā'. ⁷ Ha' xap yāg te mīmyām xop kopa' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mīmyām mūtik tuk, tu mōktu xexkah, pāyā' xut 'ohnāg, mīmyām kopa' xip tu'. ⁸ Ha' xap yāg te hām max tu' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu xohix xexkah, tu' xap max xohix punethok hōm. Yā' xap puxet te' xap te 100 popmāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy. Tu xe hām'āktux, hu:

—Ūg'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā'

⁹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīkopit, hu:

—'Ok hām'āktux 'ūm nūhū'? Teptu xate hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Topa te xa hāmyūmmūgāhā', tu yāy yōg tikmū'ūn xat, hu' yūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, pāyā 'a' tikmū'ūn nōy pu hāmyūmmūgā'ah, yīy Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a yūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a' hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a' yūmmūg'ah.

¹¹ —Nōm hām'āktux te 'āyūmmūgāhā kaxīy: Mīxux xap te Topa yōg hām'āktux 'āktux. ¹² Hāpxop xap te putat yīka tu' nāhā', hā kaxīy tik 'ūm te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, pāyā Hāmgāyāgnāg te hām'āktux putup nōg, tu' kuxa kopa' xut, yīy' kuxa yūm 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, ha Topa te' kuxa kummuk xit 'ohnāg.

¹³ Ha hāpxop xap te mīkaxxap tu' nāhā', hā kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, pāyā' kuxa yūm kutōgnāg, tu mōktu' xūy, hu' xaxok, tu Topap-tat xak. ¹⁴ Ha' xap te mīmyām xop kopa' nāhā', hā kaxīy tikmū'ūn te nōm hām'āktux'ax 'āpak, pāyā yāy yōg hāpxop xak punethok, tu hāpkute'ex punethok, tu' kuxa yūm 'ohnāg, hu Topap-tat hā' mōg pu'ūgnāg. ¹⁵ Ha hāpxop xap te

hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip hām'āktux xe'e pu', tu' kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu' xaxok 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg, yā' mōg kumak mōg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Kūyānām 'āktux

¹⁶ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tikmū'ūn te kuyānām tat'ax yūm mīpe yīmū', pu tikmū'ūn xohix pu tupmā', 'ap mīmpe kaka' yūm'ah, xix mana kopa' yūm 'ohnāg. ¹⁷ Ha kaxīy Topa te hāpxopmā'ax xaptop'ax yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ūn xohix yūmmūgāp-tup.

¹⁸ —Paxip, 'ūg'āpax max. Tikmū'ūn te hāmyūmmūg, Topa te nōm pu hāmyūmmūgāp-tup, pu tu hāmyūmmūg xohix, pāyā tikmū'ūn nōy te hāmyūmmūg 'ohnāg, Topa te nōm pu hāpxaxogāp-tup. Kaxīy.

Yeyox mūg tut nūn xi' taknōy xop

¹⁹ Yeyox mūg tut nūn, xi' taknōy xop nūn tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', pāyā 'ā' pēnā'ah, tikmū'ūn punethok hah, ²⁰ ha tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Ātut nūn xix 'ātaknōy xop nūn, tu nūktu hāptopa' tihī', tu 'āhip, nūy 'ā mūtik hām'āktux. Kaxīy.

²¹ Pa Yeyox te:

—Yā tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox

pip, yāk tut, xik taknōy, xik hex, tuk mūn hā' xape'. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh xat, pu tu' xuxi'

²² 'Āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te kōnāg xexka ha' mōg, tu ta mīpkox xup hā nōm mō'nāhā', xix yāy mūtik hāpkumep xop te' mōxakux, nūy kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox te:

—Āpu, yūmū mōg nūpehe, kōnāg xexka xatapak hāpkux nōy tu'. Kaxīy.

Tu' mōg, ²³ 'īhā Yeyox pip mīpkox kopah, tu mō'yōn, ha 'āmuuh ka'ok mō'ko'uk kōnāg xexka tu', ha kōnāg te mīpkox mahap, tu' mōm tu mīpkox kopa mō'nāha', ha mīpkox putux, tu kōnāg kopa mō'nāp-tup, yīy tik xohix xok'ax, tu kuxānōg, ²⁴ tu Yeyox yīka ha' mōg, tu' tuhuk, ha' yāy koxak, yīy:

Yāyā', Yāyā', yūmūg xakix putup! Kaxīy.

Ha yāy koxak, tu 'āmuuh xat, xix kōnāg gāy xat, pu tu xuxi', ha' xuxi', ²⁵ ha Yeyox te tik xop pu hām'āktux, hu:

—Piya' kuxa mām 'ūgkopah? Kaxīy.

Ha Yeyox yīpkutuk, tu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ū 'ūm nō'ōm? Tu 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk xupepmāhā'

²⁶ Yeyox mōg, xix' yōg tik xop te nōm mūtik mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Yenax tu, ha Ganinet yōg kōnāg xexka kux tu' yūm, ²⁷ ha Yeyox te mīpkox kopa'

xupep, tu' mōg hām nak ha', ha kōmēn yōg tihik nūn tu nūktu Yeyox hah, tu 'āmñīy xohix hā xax top, tu' pet xip 'ohnāg, pāyā' xukpot tu' xip, yāmīy kummuk xop te' kuxa kopa' pip hah. ²⁸⁻²⁹ Hāpxip punethok 'ihā yāmīy kummuk xop te' kummukgāhā', ha' gāy, yīy tikmū'ūn te tik yīm hīy, xi' kup hīy, pip kup mūg xap hā' hīy, pāyā tik te' koxyōy, ha yāmīy kummuk te panip xexka tu' mōgāhā', yīy Yeyox te yāmīy xat pu mōg, ha tik te Yeyox pēnāhā' tu' yīy ka'ok, tu kopaxux ha' nāhā', tu nū'xup, tu:

—Yeyox, 'āmūn yā Topa xe'ēgnāg kutok. Xatep-
tep tup? 'Āte xa tu' xak
'ūgkummugā hok. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxuxet'ax te xīy?
Kaxīy.

Yā yāmīy punethok te
tik kopa tihi', hu' yānān tu
hām'āktux, hu:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop.
Kaxīy. ³¹ Tu Yeyox tu' xak pu
Hāmgāyāgnāg Pet ha mō'pok
hok.

³² Ha xapup punethok te
yīktix tu' pip, tu hāmhūmnāg,
yīy yāmīy te tu' xak, pu' tux
hok pu tu xapup xop kopa'
mōg, ha' tux hok pu mōg, ³³ tu
tik nīm, tu mōktu xapup xop
hā mōxakux, ha xapup xop
te yīktix tu' yīxo mō'ka'ok, tu
kōnāg xexka tu' mōxaha', tu
kōnāg kopa nām, tu' xakix.

³⁴ Ha tik xop te xapup
pēnāhā', tu xapup xakix
pēnāhā', tu nū'paha', tu' mōg,

tu kōmēn ha' mōg, nūy 'ūkopa
hām'āktux, xix hāpxexka tu'
hām'āktux, ³⁵ ha tikmū'ūn nūn
nūy tu pēnā', tu Yeyox ha'
nūn, tu tik pēnāhā', yāmīy
kummuk te' nīm, ha' nūn,
ha topixxax mō'tat, tu' Yeyox
yīkāgnāg hā' yūm, ³⁶ ha tik xop
te xapup xop pēnā'ax mōg, tu
tikmū'ūn nōy pu hām'āktux,
tute tik hittup 'āktux, ³⁷ ha
Yenax yōg tikmū'ūn te xapup
tu Yeyox yīpkutuk, hu nōm
xat pu mōg, pu hāpxexka nīm,
ha Yeyox 'ūpapuk ha' mōg,
tu kōnāg xexka ha' mōg, tu
mīpkox tu mō'nāhā', nūy mōg,
³⁸ ha tik hittup, tu Yeyox tu'
xak, hu:

—'Ūktux hok 'ū mōg 'āxop
mūtik. Kaxīy.

Pāyā Yeyox te:

³⁹ —Yāy pet ha mōg,
Topa te xa hāmmaxnāhā',
yīy tikmū'ūn pu hām'āktux,
Kaxīy.

Ha ta' mōg, tu tikmū'ūn
xohix pu hāpxopmā'ax
xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox te nōm
hāpxopmāhā.

*Yeyox te 'ūn hittupmāhā'
xix kakxop hex*

⁴⁰ Ha ta' mōg Yeyox, tu
hāpkux nōy ha' mōg put pu',
tu mīpkox hā' mōg, tu kōnāg
xexka yīmū' mōg, tu mōktu
xupep hāpkux tu', xix yāy
mūtik hāpkumep xop mōxa
kamah, ha tikmū'ūn xohix
te' hip, hu' hittup, ⁴¹ ha tik
nūn, 'ūxuxet'ax Yax, 'ūxexkah,
tu Yoneo yōg tikmū'ūn xat,
tu kōmēn yōg Topa pet kopa'
xat'ax, tu' kopaxux ha' nāhā',
tu Yeyox tu' xak, pu' pet ha

mōg, ⁴² hak-tok hex pux-ehñāg, 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix te 12, 'ūtuk tup, tu' pakut, tu' xok putūmnāg, yīy Yeyox mōg.

Ha tikmū'ūn xohix te nū mūtik mōg, yā' xohix punethok, tu yāy tu nū'nāhā', tu' mūg ka'ok, ⁴³ 'īhā 'ūn nūn, tu' pakut, yā 'ūn yōg hāmpakut'ax, ha yāy hep 'āta xupep, ha hāmyāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, 'īhā 'ūn te notot xop xohix tu' kax, pu tu hittupmā', ha 'ūn te tayūmak xohix hā pago, tu' hitop popmāhā notot xop pu', pāyā hittup 'ohnāg, ⁴⁴ hu Yeyox pe' mōg, tu' yōg topixxax 'āpit, tu' hittup, ⁴⁵ ha Yeyox te:

—'Ū 'ūm tek 'āpit? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te:

—'Īntu. 'Ākmūn'ah. Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā', tikmū'ūn xohix te 'āyīmap pip, tu 'āmūg ka'ok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm nōm tek 'āpit, 'a' yūmmūg. Topa tek ka'ogāhā' 'ū hittupmā', ha tikmū'ūn 'ūm nōm tek 'āpit xe'e', 'ūyīy hittupmā'. Kaxīy.

⁴⁷ 'Ap 'ūn te yāy xaptop yūmmūg'ah, hu' nūn, tu kuxānōg, tu yāy nuhuk, tu' kopaxux ha' nāhā' Yeyox keppah, tu hām'āktux, tu Yeyox xax 'āpit 'āktux, ha tikmū'ūn xohix te' xupak.

⁴⁸ Ha Yeyox te:

—Nixix, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, yīy Topa te 'āhittupmāhā', Mōg 'āpet hah, 'īhā 'ākuxa yūm. Kaxīy.

⁴⁹ Tu hām'āktux 'īhā tik nūn, yā Yax yōg kāmānat, tu nōm pu hām'āktux, hu:

—Yax, 'āk-tok hex yā' xok. 'Ūtux hok pu Notot put pu mōg, mō'kutnā' pu yāy xip'ax tu xihip. Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu Yax pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxānōg hok, 'ākuxa yūm ka'ok, ha Topa te 'āk-tok hittupmāp-tup hok'ah. Kaxīy.

⁵¹ Tu' mōg tu mōktu Yax pet tu' xupep, ha tikmū'ūn mōxaha kamah, ha Yeyox te' tux hok pu tikmū'ūn mōxakux hok, tu Pet yīmōgatux, xix Tiak, xix Yoām, pu yāy mūtik mōg, ha' mōxakux Yeyox mūtik, xix kaxxop hex mūg tak xi' mūg tut mōxakux.

⁵² Pa tikmū'ūn nōy 'ap mōxakux'ah, tu hāptopa' pip, tu kaxxop hex hā' potaha', ha Yeyox te:

—'Āpota hok. Kaxxop hex 'ap xok xe'e'ah, yā mō'yōn. Kaxīy.

⁵³ Ha tikmū'ūn yīxix kummuk, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu:

—Yā' xok xe'e'! 'Ūgmū'āte' yūmmūg! Kaxīy.

⁵⁴ Pa Yeyox mōg, tu kaxxop yīm mūg, tu' yīy ka'ok, tu:

—Nixix, 'āyok nūy 'āknīhā xihip! Kaxīy.

⁵⁵ Ha' put pu hi', tu' yok, tuknīhā'xip, ha' xat, pu xit'ax hōm kaxxop pu', puyīy mā'.

⁵⁶ Ha' tak xi' tut kuxānōg, tu tu' kuxa hittup, pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'ūm pu' xuktux hok! Kaxīy.

9

Yeyox te tik te 12 mō'pok

¹ Yeyox te yāy yōg tik xop te 12 xānāhā', tu yāy 'āxet'ax hōm pu yāmīy kummuk xohix xit tikmū'ūn kopah, nūy tu tikmū'ūn pakut xop hit-tupmā', ² Ha' xat, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, xi' xat, pu 'yīpkox pip 'āktux, xi' xat pu tikmū'ūn pakut xop hittupmā', ³ tu:

—'Āhok mōg, tu hāpxop 'ūm ta hok, xi' kup hā tu 'āmōg hok, xi' tut ta hok, xix topixxax nōy ta hok. ⁴ Ha tikmū'ūn te: "Ūkpet kopa 'āxip'ax," kaxīy, 'āpu xihip ka'ok, tu' nīm hok, 'īhā kōmēn kopa 'āti'. ⁵ Pa tikmū'ūn te: "Mōg, mōg," kaxīy, 'āpu mōg mō'ka'ok, tu nōm tikmū'ūn nīm, tu hāpkōnōn 'āpata ha' xit, nūy tikmū'ūn kummuk 'āktux. Ta tu' kux. Kaxīy.

⁶ Tu mō'pok, ha' mōg, tu hāpkumep, tu' xip tu xexka xohix kotit kopa' mōg, tu hām'āpak max 'āktux, hu Topa te tikmū'ūn xat 'ātux, ha yīpkox pip 'āktux, tu kōmēn yōg pakut xop hittupmāhā', ⁷ tu hāpxopmā ka'ok.

'Īhā tikmū'ūn nōy te Ganinet yōg gohenanok pu Yeyox 'āktux, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux, ha gohenenaok 'āxet'ax 'Enot, tu:

—Pi'ya nō'ōm? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn yāg te Yōam putpu hi 'āktux, nōm tep-tox pix, ⁸ ha' yāg te:

—Mōnāyxop hittap 'Enit te put pu hi 'āktux. Yā' xohix te

hāmpē'paxex, hu: "Ū 'ūm nōm Yeyox?" Kaxīy. ⁹ Yīy 'Enot te:

—'Āte' xat pu mōy Yoām putox xak, pu tu xok, hap-tex, pa 'ū 'ūm nō'ōm, tu hāpxopmā ka'ok? Kaxīy.

Tu' xak, nūy Yeyox pēnā'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix xexka xīnnāhā'

¹⁰ Ha Yeyox yāy yōg mō'pok xop nūn, tu putpu' nūn, tu nūktu hām'āktux Yeyox pu', tu hāpxopmā ka'ok 'āktux, ha Yeyox te tik xop te 12 mōgāhā', 'ap nōy mōgā'ah, tu' mōg tu mōktu kōmēn kutōgnāg Metxax tu' mōxaha', ¹¹ pa tikmū'ūn te' yūmmūg, tu' pe' mōg, ha Yeyox kuxa hittup, tu:

—'Ok 'āxop nūn? Kaxīy.

Tu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. Kaxīy.

Tu' pakut xop hittupmāhā'.

¹² Ha 'āmnīy, yīy mō'pok xop te 12 te:

—Putup te' kix tikmū'ūn, 'āpu mō'pok pu mōg putpu', nūy xip tu xexka kopa hāpxop pop, nūy mīptut 'ūm kopa nū'xok, nūnte hām panip hah. Kaxīy.

¹³ Pa Yeyox te:

—'Āpu, 'ūxīnnā', puyīy tu hi ka'ok. Kaxīy. Ha:

—'Ūxit'ax 'ūm? 'Ap xip'ah. 'Ūgmū'āte pām xohix te 5 pip, xix mām tix mām, ha tikmū'ūn xohix xexka punethok. Pi'yā' mōg putup, nūy pām xohix pop, nūy tikmū'ūn pu popmā', nūy tu' xīnnā'? 'Ap kōmēn xexka yūm'ah. Kaxīy.

14 Ha tikmũ'ũn yōg tik xop xohix te 5.000, ha Yeyox te yāy yōg mō'pok xop xat, pu tikmũ'ũn hām tu mō'xip, ha' yāg puxet te 50 mō'xip, xi' nōy te 50 mō'xip, tu mōktu xohix.

15 Ha mō'pok xop yīpkox pip, ha tikmũ'ũn xohix te hām tu' mām, 16 ha Yeyox te pām xohix te 5 pop, xix mām 2, tu pexkox ha' pēnāhā', tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa 'āmax. Xatek mūg hāpxop max xohix popmāhā'. Puxi'. Kaxīy.

Tu yāy yōg mō'pok xop pu pām koxip, tu xe' koxip, tu nōg nōy nā' mōg tu mōktu xohix, nūy tikmũ'ũn xohix xīnnā', 17 ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok, pāyā pām pip punethok, ha tikmũ'ũn xit tap 'ihā tik xop te pām pop, tu manax kopa' xex, ha manax te 12 nū'xip pām hah, xix mām hah.

Pet te' Yeyox yā Kunnix 'āktux

18 'Āmnīy nōy 'ihā Yeyox puxehnāg xip, tu Topa pu hām'āktux, ha yāy yōg mō'pok xop nūn, tu Yeyox yīkāgnāg hā' pip, ha Yeyox te:

—Tikmũ'ũn te putep 'āktux 'ā'? Kaxīy.

19 Ha tik xop te:

—'Ūyāg te 'āmūn yā Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix, ha' yāg nōy te 'āmūn yā 'Enit 'āktux, hōmā nō'ōm 'Enit te Topa pupi hām'āktux, ha' yāg nōy te: “Yeyox yā tik hittap nōy, tu Topa pupi hām'āktux, yā putpu hi nōmhā.” Kaxīy.

20 Ha:

—Xix 'āxop? Putep 'āmpē'āpanōm? 'Ok pek mūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmūn yā Kunnix, Topa te xa yāy kutnāhā'. Kaxīy.

Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

21 Ha Yeyox te:

—Nāy, hām'āktux hok tikmũ'ũn nōy pu'. Kaxīy.

22 Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn yā Tikmũ'ũn Kutox, tuk xūy xexkap-tup, ha Yoneo xexka xop tek mūn putup nōg, xix 'āmānex xexka xop, xix hām'yūmmūg xop tek mūn putup nōg, tuk putex putup, ha' 'āmnīy tikoyuk nōg, 'ihā put puk hip-tup. Kaxīy.

23 Tu hāpxip kutōgnāg 'ihā xe hām'āktux, tu' xohix pu hām'āktux, hu:

—Tikmũ'ũn tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe'paxexk-tōgnāg, tu mōktu yāy putup'ax xaxok, nūy 'āmnīy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūgmūn putuk xūy, tuk mūn mūtik hāpkumep xe'ēgnāg.

24 Ha tikmũ'ũn te yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmũ'ũn xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mō kuma' mōg, tu' hi kux 'ohnāg.

25 Teptu hāpxexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop xexkah, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix yā' hok xe'ēgnāg.

26 Tikmũ'ũn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux hā yāyhāhup, 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu:

“Akmūn Yeyox yōg'ah”, kaxīy, koxix 'āte nōm tikmū'ūn hā yāyhāhup 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'ihāk nūn, hu: “ōhōm 'ā' yōg'ah,” kaxīy, 'ihāk xexka xe'ēgnāg nūn, 'Ātak Topa putuk, xix pexkox yōg nū'pok xop putuk. ²⁷ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop 'āyāg xok putup hok, tu mōktu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

²⁸ Ha 'āmnīy te 8 nōg, 'ihā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, ha yīktix tu mō'kānīn ha' mōg tu pūnāmep, nūy Topa pu hām'āktux. ²⁹ Yeyox te hām'āktux 'ihā' pa yānām putuk, ha topixxax tūmnāg, tu kuyānān putuk. ³⁰ Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik 2 tihi', tu Yeyox pu hām'āktux hā' nōy yānān, tik puxet 'āxet'ax Mōyyex, ha' nōy 'āxet'ax 'Enit, yā Yoneo yōg tikmū'ūn hā mōnāyxop hittap, hōmā Topa te' mōgāhā' pexkox tu', nūy tihi' hāmyāxatamuk xohix hā, ³¹ ha Topa yōg yānām xe'ēgnāg te pexkox tu' xakot, ha tik 2 te Yeyox xok'ax 'āktux, tu' xok putup kōmēn Yenoyanēn kopa 'āktux, tu Topa tep-tup kaxīy 'āktux, ³² 'ihā Pet xi' nōy xop mō'yōn ka'ok, tu yāy koxak, tu Yeyox xexka xe'ēgnāg pēnāhā', tu tik 2 xexka xe'ēgnāg pēnāhā', ³³ ha tik hittap 2 mōg putup, 'ihā Pet te:

—Yāyā', yā' max nūntek mūg pip. 'Āpu, yūmū mīptut

kumex tikoyuk mīy, yāpxet 'ā pu', xix nōy Mōyyex pu', xix' nōy 'Enit pu'. Kaxīy.

Pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg. ³⁴ Tu hām'āktux, 'ihā hāmgōy xexka nūn, tu tik 2 xaxogāhā', tu mō'nīy, ha tik xop kuxānōg, 'ihā hāmgōy kopa' xip, hāmpēnā 'ohnāg hah, ³⁵ ha Topa yīy, tute hāmgōy xexka kopa hām'āktux, hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit xe'ēgnāg. 'Āte nōm yāy kutnāhā'. 'Ūxupax!. Kaxīy.

³⁶ Tu hām'āktux kux, ha Yeyox puxehnāg xip, ha yāy yōg mūtik hāpkumep xop yīy 'ohnāg, 'ap hām'āktux'ah, tu hāpxopmā 'ūm pēnā'ax 'āktux 'ohnāg 'ūnōy xop pu nōmhā.

Yeyox te kaxxop pit hit-tupmāhā'

³⁷ Hāptup 'ihā yīktix tu 'ūyīxohoh, ha tikmū'ūn xohix punethok pip, tu Yeyox hip, ³⁸ ha tik xip, tu' yīy ka'ok tu:

—Notot, mā! 'Ūgkutok pit puxehnāg pakut. ³⁹ Yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' yīy ka'ok, tu hām tu' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te yīkox tu' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep. Yā yāmīy te' xūyghāhā', tu' nīm 'ohnāg. ⁴⁰ 'Āte 'ōg tik te 'āmutik hāpkumep xop tu' xak, tu nōm xop tu' xak, pu yāmīy xit pu mōg, pāyā 'ap xit yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, tu' kummuk 'āmnīy xohix hā, 'āte 'āxop nōā'tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? Kaxīy.

Tu' tak pu hām'āktux, hu:

—'Āk-tok putnū'. Kaxīy.

42 Ha' putnūn, 'ihā yāmīy kummuk 'ūkopa nuhukgāhā', tu hām tu' putxok, ha Yeyox te yāmīy xat pu mōg, yī' mōg, ha kakxop hittup, ha Yeyox te' tak ha' mōgāhā'. 43 Ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, Topa mūn xe'ēgnēg ka'ok hah, tu' yēy,

Yeyox te' xok'ax 'āktux 'ūxeheh

Tikmū'ūn kuxa te' yēy, 'ihā Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

44 —'Ūg'āpax, 'ūxaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha tik puxet te gāy xop mōgāp-tup 'ūghah, 'ūkoit'ax hāk mōgāp-tup, pu tuk putex. Kaxīy.

45 Ha' xupak, pāyā nōm hām'āktux ka'ok, yīy tik xop kuxa yūm 'ohnāg, hu' yūmmūg'ah, 'ap yīkopit putup'ah.

'Ū'ūm xexkah?

46 Tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, nūy pi'yā tik yāy xexka yūmmūg, nūy pi'yāk-tōgnāg yūmmūg, hu: —'Ūgmūn yāk xexkah, kaxiy, ha' nōy te: —'Ap 'ūxexka'ah, yāk-tōgnāg, pāyā' nōy yā' xexkah. Kaxīy. 47 Ha Yeyox te' yūmmūg, ha kakxop te' yīka' xip, yī' put, 48 tu:

—Tikmū'ūn tek putup, ha 'āte kakxop putup, nōm yīpkox pip, puxix nōm tikmū'ūn yā kakxop putup kamah. Tikmū'ūn tek putup, puxix 'Ātak Topa putup kamah, nōm te nūgkutnāhā'.

'Ūk-tōgnāg xop yīpkox pip, nōm xop te yāyhāp-tup xexkah xop, 'āxop mūtik. Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop tukmīy hok, puxix 'āxop mūtik tu hāpxopmā'

49 Ha Yoām te:

—Yāyā', 'ūgmū'āte tik pēnāhā', tu yāmīy kummuk xit, tu xa' xuktux, tu 'āxuxet'ax 'āktux hā' xut, hak mū'āte' tux hok pu mīy hok, hamūn tek mūk mūtik hāpxopmā 'ohnāg hah. Kaxīy. 50 Ha Yeyox te hām'āktux Yoām pu', xix yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūtux hok pu mīy. Tik te 'āxop mūtik yāy tu yānān hok, puxix tu 'āmūtik hāpxopmā'. Kaxīy.

Xāmānit yōg tikmū'ūn te Yeyox putup nōg

51 Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'ūxexka xop te Yeyox putex putup, yā' xok'ax hūmnāg, ha' yūmmūg, hu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg putup, 52 tu tik xop mō'pok hāmāxap, ha' mōg, tu mōktu hāpxexka Xāmānit tu' mōxaha', nūy pip'ax xax, tu' mōg, nūy 'āmuk xax, 53 pāyā hāpxexka yōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg pēnāhā', hup-tup nōg. 54 Ha Tiak xix Yoām gāy, tu:

—'Ok xatep-tup 'ūgmū'āte' xat, pu kuxap pexkox tu nū'yōn, nūy tikmū'ūn kummuk kix? Kaxīy.

55 Pa Yeyox te' mānōg, tu' yokānām, 56 tu' kep ha' mōg, tu xip tu xexka, nōy ha' mōg,

ha yāy mūtik hāpkumep xop mōg kamah.

Tikmū'ūn te Yeyox pe' mōg putup

⁵⁷ Tu' mōg, 'ihā tik te Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Āte 'āmūtik hāpkumep putup, yā' hām 'ūm tu 'āmōg'ax 'ūgmōg kamah. Kaxīy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

Kokexmax hex pet, xix putuxnāg xohix pet, pak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, 'āk pet 'ūm pip'ah 'ū kopak pihi'. Kaxīy.

⁵⁹ Tu tik nōy xānāhā', hu:

—'Ūgmūtik hāpkumep, kaxīy. Pa' nōy te:

—Nāy. Yāy pet hak mōg tap nūy 'ātak nō hāpkot, nūy 'āmūtik hāpkumep kūnāy tu'. Kaxīy.

⁶⁰ Ha:

—Pūyā xakix xop 'ūnōy xop nō hāpkot, pa nū', nūy 'ūgmūtik hāpkumep, nūy Topa yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux. Kaxīy.

⁶¹ Ha tik nōy te:

—'Ūgmōg 'āpehe, pak tux hok 'ū xape xop pu 'āneo, nūy hāpkumep'ax 'āktux. Kaxīy.

⁶² Ha:

—Tik hām, tu ta' taxutnak nīm, nūy hām kumāgnāg mōg, puxix Topa nōm xe homip xat putup 'ohnāg. Kaxīy.

10

Yeyox te tik te 72 mō'pok

¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te tikmū'ūn pēnāhā', tu tik nōy yīmōgātux, ha tik xohix te 72 yīmōgātux, tu tik 2

mō'pok, xix tik 2 nōy mō'pok, xix tik 2 nōy gā hu mō'pok, tu mōktu xohix, nūy 'ūkeppa' mōg kōmēn xohix hah, xix xip'ax xohix hah, ² 'ihā' xat, hu:

—Hāpxop xohix ta', xix yīmpa', pa kāmānat pip'ah pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ūn nū'pok, pu hāpxop nūnnā'. 'Āpu, Topa tu' xax, pu tikmū'ūn nū'pok, pu hām'āpak max 'āktux.

³ Mōg. 'Āxop yā' gāy hok xop, kahnēn putuk, ha 'āte mō'āpok hāmgāy xop kopah, nōm gāy xop te kokex gāy putuk. ⁴ Tayūmak paxmōg hok, xix tuhut, xix pataxax tat hok. Putat kopa' hip hok, nūy hām'āktux hā' nōy yānān.

⁵ Mīptut 'ūm tu 'āmōxap-tup, hu ta hām'āktux hāmāxap, hu: "Pūyā' kuxa mām nū mīptut kopah," kaxīy, tuknāy tu' mōxa'ax. ⁶ Tikmū'ūn max te mīptut kopa tihi', puxi' kuxa mām, pa tikmū'ūn kummuk tihi', puxi' kuxa mām 'ohnāg, pa 'ākuxa mām pax putup.

⁷ —Mīptut kopa' nox pihi', hu ta' mōg hok mīptut nōy tu', pāyā pi', nūy' xit, nūy xo'op. Mīptut yōg tikmū'ūn te 'āp-tup, pu pihi', hu ta pi'. Yā' max tikmū'ūn hām punethok, tu' xit max kamah. ⁸ Tikmū'ūn te 'āp-tup, tu xa' hōm xit'ax, 'āpu, 'ūpa', nūy mā', 'ihā kōmēn tu' pip. ⁹ Kōmēn yōg pakut xop hittupmā', tu hām'āktux, hu: "Hōnhā Topa te 'āxop xat nūnte'. 'Āpu 'āyīpkox pi'," kaxīy.

¹⁰ —Pa kōmēn tu mōxaha, ha

nõm tikmũ'ün te 'äp-tup nõg, 'äpu kõmën kotit hã mög, nõy hãm'äktux, hu: ¹¹ "Ap max'ah kõmën, tu Topa yõg hãm'äktux putup nõg, yiy kõmën yõg hãpkõnõn tek mük pata tu' mõy, nõy Topa gäy 'äktux. Pâyä' xaxok hok. Hõnhã Topa te 'äxop xat nõnte, ha 'äxop tep-tup nõg, tu yïpkox 'ohnäg." Kaxiy.

Tu xe hãm'äktux, hu:

¹² —Äte xa hãpxe'e 'äktux: Hãptup xe'e mõ'nãp-tup, 'ihã Topa te kõmën kummuk yõg tikmũ'ün kopit putup, tu' kummukgãp-tup 'üyãnãn tu', tu kõmën kummuk yõg tikmũ'ün kuxa kak-tõgnäg, ha kõmën hittap Xonõm yõg tikmũ'ün kuxa ka xexka putup. Kaxiy.

Kõmën xexka yõg tikmũ'ün kuxa mãm 'ohnäg

¹³ Tu xe:

—Kõmën Konãy yõg tikmũ'ün xüy putup, xix kõmën Metxax yõg tikmũ'ün xüy kamah. Topa te hãpxopmã xe'ëgnäg kõmën kopah, pâyä hãpkummuk hã yäyhãhup 'ohnäg, hu hãpkummuk mïy pax. Paxpu Topa hãpxopmã xe'ëgnäg kõmën hittap Tinok yõg tikmũ'ün keppah, xix kõmën hittap Xinõm yõg tikmũ'ün keppah, puxix yäyhãhup xexkah, nõy tu kummuk mïy kux, tu xagok hã mõ'tat'ax, tu putok hã yäy mõ'nïy, pu tikmũ'ün xohix yä yäyhãhup pënã'. ¹⁴ Hãptup mõ'nãp-tup 'ihã Topa te hãpxopmã'ax xohix kopit putup, tu kõmën

Metxax yõg tikmũ'ün kuxa kak-tõgnäg, xix kõmën Konay yõg tikmũ'ün kuxa kak-tõgnäg, pâyä kõmën Tinok yõg tikmũ'ün kuxa ka xexkah, xix kõmën Xinõm yõg tikmũ'ün kuxa ka xexkah. ¹⁵ Ha kõmën Kapãnãn yõg tikmũ'ün kummuk te pexkox ha' mög putup, pâyä yäyhãhup 'ohnäg, nõy tu kummuk mïy kux, yiy Topa te mõ'pok putup Hãmgäyãgnäg pet hah. Kaxiy.

¹⁶ Tu yäy yõg mütik hãpkumep xop pu hãm'äktux, hu:

—Tikmũ'ün te 'õg hãm'äktux 'äpak, tu' yïpkox pip, puxik mün pu yïpkox pip kamah, yäy putuk yïnmün. Tikmũ'ün te 'äp-tup nõg, puxik mün putup nõg kamah. Tikmũ'ün tek mün putup nõg, puxix Topap-tup nõg kamah, nõm tek mün nõgkutnãhã'. Ta tu' kux. Kaxiy.

Tik te 72 nün putpu'

¹⁷ Ämnïy 'üm 'ihã tik xop put pu' nün nãm, tik xop te 72 nün, tu' kuxa hittup xexkah, tu:

—Yäyã! Xate 'äxuxet'ax 'ä' hõm, 'üyiy yãmïy kummuk xop xit, hak mük'äte' xit, pu mög xupaha! Kaxiy.

¹⁸ Ha Yeyox te:

—Hamün. Äte Hãmgäyãgnäg pënãhã'. Tex yãnãm te hãm tu' xakot mõ'ka'ok, hã kaxiy Hãmgäyãgnäg te pexkox tu' nãhã', tex yãnãm putuk. ¹⁹ 'Üg'ãpax, 'äte yäy 'äxet'ax xa' hõm, xa nõ käyã gäy tonnok, nõy tup-tex, xi' xok pata kuhmïy tonnok nõy tup-tex, nõy Hãmgäyãgnäg

yōg hāpxopmā'ax kuxyā', pu 'āxūygā hok, ²⁰ pa 'ākuxa hittup hok, 'āxop ka'ok tu'. 'Āmhok. Topa te 'āxuxet'ax mō'kupix pexkox kopah, yā' xip'ax max xa' popmāhā' pexkox tu', pu 'āhittup. Kaxīy.

Yeyox kuxa hittup xexkah

²¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa Koxuk te Yeyox kuxa hittupmāhā', ha Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'āmūn yā pexkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā'. 'Āmax, xate tikmū'ūn 'ūk-tōgnāg xop pu hāmyūmmūgāhā', tu tikmū'ūn xexka xop pu' xaptop, puyīy tu yūmmūg hok. Hamūn. Kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

²² Tu xe:

—Yōg 'Ātak te 'ā' popmāhā hāpxop xohix, 'ū puxehnāg 'ātak yūmmūg, xix tik xop 'āte hāmyūmmūgā xop te 'Ātak Topa yūmmūg. Kaxīy.

²³ Tu yāy yōg xop xānāhā', nūy tup-xehnāg pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa hittup, hāpxopmā pēnā nūy, ha tikmū'ūn kuxa hittup te nōm pēnāhā kamah. ²⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā tik te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu nōm hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', ha' xat'ax xop hittap te' pēnāp-tup kamah, pāyā' pēnā'ah, tu hām'āktux 'āpak putup, pāyā' xupak'ah, ha 'āxop te' xupak nōmhā. Kaxīy.

Xāmānit yōg tik max

²⁵ Tik te hāmyūmmūg xip, tu Yeyox yīkopit putup, tu ta' nūn, nūy Yeyox yīkopit, tu:

—Notot, 'ātep-tep mūn mīy'ax nūy Topa mūtik 'ūghi xe'ēgnāg mōg kumak mōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—Tep-te 'ūmāgāhā Topa yōg tappet hā? Topa tep-tep xat xa'? 'Ok xate' yūmmūg? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—Yamūn. Topa tappet te Topap-tup pax xat hāmāxap, tu tikmū'ūn te Topap-tup pax xat, tu' kuxa hāp-tup pax xat, tup-tup pax ka'ok xat, tup-tox hāp-tup pax xat, tu yā' nōy putup pax xat, yāy putup pax putuk. Kaxīy.

²⁸ Ha:

—Yamūn. 'Āpu mīy, tu hip-tup 'ap nōg'ah Topa mūtik. Kaxīy.

²⁹ Ha' nōy te yāy pe'paxex max, hu:

—'Ū 'ūm tek mūn hāk nōy? Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy 'ūnōy pu hāmmaxnā'ax 'āktux, hu:

—Kōmēn Yenoyanēn te yīktix yīmū' yūm, ha ta Yoneo yōg tik te kōmēn tu kekpa' mōg, tu kōmēn Yenikot ha' mōg putup, 'ihā tik kummuk xop te' mūg, tu' yōg topixxax hā' xupxet, tu' kix kakixnāg, tu' nīm, ha' xok putūmnāg.

³¹ Ha 'āmānex puxet tep-tat hā' nūn, tu Yenikot ha' mōg, tu tik pēnāhā', pāyā nōā'yēn, tu' mōg, ³² ha Nemix xop yōg tik kama' nūn, tu tu' pēnāhā',

tu nõã'yên, tu' mōg. ³³ Pa hãpxexka Xãmãnit yōg puknōg te putat hã' nūn, tu nūktu xupep, tu tik pēnãhã', tu tik kayax punethok ha' kuxa ka', ³⁴ tu hūmnãg tu' xip, tu heptox hã kayax ku'uk, tu topixxax ponnok hã' kīy, tu kãmãnok yīmū tu yãy keppa' yūm, tu' mōg, tu mōktu pip'ax tu' xupep, tu 'ãmuk ha' mōg, nūy ti ka'ok, tu tik pakut pēnãmax. ³⁵ Hãptup nõy 'ihã' puknōg te' pip'ax tu tu pagok, tu tayūmak hōm, tu: "'Ūpēnã max, xa tik hãpxop xex, nūy ta' xīnnã'. Putpuk nūn putup, tu xa' hōm'ax tayūmak nõy." Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁶ Tu tik te hãmyūmmūg pu' yīkopit, hu:

—Putep 'ampe'ãpaxex? 'Ū 'ūm te tik hã' xape', nõm hãpxupxet xop te' kix kakixnãg? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Tik puknōg te nõm tik kuxa ka', hu' nõy hã' xape'. Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Mōg, nūy kaxīy 'ãnōy pu hãpxopmã'. Kaxīy.

Yeyox te Mã'at xix Mãnix pet ha' mōg

³⁸ Yeyox mōg, tu ta' mōg, xix yãy yōg mūtik hãpkumep xop, tu ta' mōg, tu mōktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax Mã'at, tu' xãnãhã', pu nū', ha' nūn, tu ta tu' pip, ³⁹ ha 'ūn tutnōy 'ãxet'ax Mãnix, tu Yeyox nūktu keppa' yūm, nūy yōg hãm'ãktux 'ãpak, ⁴⁰ 'ihã Mã'at te 'ãmuk xexka, tup-xehnãg te 'ãmuk,

tu hãpxop kutet, hu Yeyox yīkãgnãg ha' nūn, tu:

—Yãyã', putep 'ãpe'ãpaxex: 'ok max yãk puxet te 'ãmuk? 'Āpu, 'ūktutnōy xat, pu nū', nūy hãk tehet. Kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te:

—Mã'at, Mã'at 'ãyãykuxop punethok, ⁴² pa hãpxop puxet 'ūmax, ha 'ãtutnōy te nõm hãpxop max xe'ëgnãg yãykutnãhã', tu Topa yōg hãm'ãktux 'ãpak hãmãxap, ha tik 'ūm te' kuxa kopa' xut 'ohnãg. Kaxīy.

11

Yeyox te Topa pu hãm'ãktux'ax yūmmūgãhã'

¹ 'Āmnīy puxet 'ihã Yeyox xip, tu yãy yōg xop mūtik 'ãti', tu Topa pu hãm'ãktux, ha' yōg tik puxet te:

—Yãyã', 'ūgmūk yūmmūgã kamah, 'ūyīy Topa pu hãm'ãktux. Hōmã Yoãm te yãy yōg tik xop yūmmūgãhã'. Kaxīy.

² Ha Yeyox te:

—'Āpu Topa pu hãm'ãktux kaxīy, hu:

“'Ātak, pūyã tikmū'ūn xohix kuxa' yēy 'ãkeppa, nūy 'ãmax xe'ëgnãg 'ãktux.

Pūyã hãpxexka xohix yōg tikmū'ūn 'ōg xat'ax pu' yīpkox pi'.

³ 'Āmnīy xohix 'ihãk mūk 'ã hãpxop 'ūm nū'kutnã, puyīy' mã',

⁴ hak mū yōg hãpkummuk mīy'ax xaxogã', pu tu kux. Tikmū'ūn nõy tek mū'ã kummugãhã',

hak mū 'āte nōm mīy'ax
xaxogāhā kamah,
tu xa tu' xak, xak mūg kopitnā
hok. 'Ūkux." Kaxīy.

⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa
yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā',
nūy tikmū'ūn kuxa teknōg
hok 'āktux, hu:

—Āmnīy kote 'īhā 'āmōg'ax
'āxape pet hah, tu mōktu
xupep, nūy ta tu' xak, hu:
"Hāpxop hak nūn, 'ōgnū 'īhā
tu' hōm, ⁶ 'ūkxape nūn, tu' xit
pip 'ohnāg." Kaxīy.

⁷ —'Ok 'āxape te xa
hām'āktux'ax kummuk? Hu:
"Mōg, 'āpep, 'āmnīy koxtap
hah, hak kutok tek mūn
mūtik nōm, xa' xōn putup'ah
'āte', tu hāpxop xit'ax xa'
hōm putup'ah." Kaxīy. 'Ok
'āxape te xa' xuktux'ax kaxīy?
'Āmhok.

⁸ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux:
'Āxape yok putup hok, pāyā
xate tu' xak, tu xe' xak, tu xe'
xak, puxix 'āxape tu' yok'ax,
tuknīha' xip, tu' pa'ax hāpxop
nūy xa' hōm, 'āmōg xak tu'. Ta
tu' kux. ⁹ Yā 'āte xa hāpxe'e
'āktux, hu: 'Āpu Topa tu' xax,
ha xa' hōm putup, 'ūxa' mōg,
tu' xipihī'. Hāptopa tu xip,
tu' xānā', puxix xa hāpxōn.
¹⁰ Tikmū'ūn xohix te tu' xak,
tu' xipihī', ha mō'yīnnīn'ax
xōn putup, 'īhā tikmū'ūn 'ūm
te hāptopa' xip tu' xānāhā'.
¹¹ 'Āk-tok 'ūm te xa tu' xak
hu: 'Ām mām 'ūm hōm. Kaxīy.
Xate nōm pu kāyā gāy hōm
'ohnāg 'ūyānān tu'. 'Āmhok.
¹² 'Āk-tok te xa tu' xak'ax
puyīy xok xu'uk tu' hōm.
Xate nōm pu' hōm xok pata

kuhmīy 'ohnāg 'ūyānān tu'.
'Āmhok. ¹³ 'Āxop kummuk, tu
hāpxopmā kummuk, pāyā 'āk-
tok pu hāpxop max popmāhā',
ha 'Ātak Topa te pexkox kopa'
xip, tu' max xe'ēgnāg, tu
xa yāy Koxuk nū'kutnāp-tup,
nōm xop te ta tu' xak ha
nū'kutnāp-tup, tikmū'ūn xop
te 'Ātak Topa ta tu' kax, puyīy
nū'kutnā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'īhā
Yeyox te yāmīy kummuk xit,
tu yāmīy yīy hok xit pu mōg,
tu' mōg, 'īhā tik te hām'āktux
max, ha tikmū'ūn kuxa te'
yēy. ¹⁵ Pa' yāg te:

—Meyemo te yāmīy xit, hu'
yōg xat'ax, tu Yeyox xat pu
yāmīy xit tikmū'ūn kopah, pu
tu hittupmā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha' yāg te' yīkopit putup,
tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Āpu, yī' mā' hāpxopmā
ka'ok xe'ēgnāg, 'ūgmū'ā' pēnā,
nūy 'ūgmū'ā yūmmūg, 'ūyīy
Topa te 'āp-tup pax yūmmūg.
Kaxīy. ¹⁷ Pa Yeyox te tikmū'ūn
yōg hāmp'e'paxex yūmmūg, tu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn
yāykix, puxi' nōg. 'Ūxape
xop yāykix yā mūtik, puxix
hāpxummānām. ¹⁸ Pax pu
Hāmgāyāgnāg yōg yāmīy
yāykix, puxix 'ūnōg kamah.
'Āxop tek mūn 'āktux, tu
Meyemo tek xat 'āktux, 'ū xit
yāmīy kummuk. ¹⁹ Xate yā
koit. 'Ōgnē tik xop te yāmīy
kummuk xit kamah. 'Ū 'ūm
te 'āxop ka'ōgāhā', xa mōy?
'Ap Hāmgāyāgnāg'ah. Topa
te 'āka'ogā hok'ah. Ha kaxīy

'ūxohix te 'āxop te koit'ax yūmmūg. ²⁰ Topa tek mūn ka'ogāhā 'ū yāmīy xupepmā', ha kaxīy 'ūxohix te' yūmmūg, tu Topa ka'ok yūmmūg, tu yāy yōg tikmū'ūn xat kamah yūmmūg, nūnte 'āxop te' pēnāhā'.

²¹ —Tik ka'ok xup mīkax xexkah, tu yāyhā pēnānā' xip, ha' nūn 'ohnāg kummuk xop, nūy xupxet, ²² pa tik ka'ok xexka nūn, nōm ta tut, tu' nōy yāyhā topoh, tu yāy mūg, tu mīkax xexka xut, 'ūxexka tu', tu' nōy yōg hāpxop xohix hā' xupxet, tu' pop, tu yāy yōg tik xop pu' koxip.

²³ —Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpxopmā hok, puxik mūtik yāy tukmīy. Tikmū'ūn tek mūn mō'nīynām hok pu hāpxop nūnnā', puxix hāpxummāhā'. Kaxīy.

Yāmīy kummuk te put pu' nūn

²⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—Yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' xip, tu' mōg, nūy 'ūnīm, tu hāmnak tu hāpkumep, tu' xip'ax nōy xak, nūy xihip. 'Ūxipihok, puxix yāy pu hām'āktux, hu: Put puk mōg putup nōm tikmū'ūn hah, nūy xihip. Kaxīy. ²⁵ Tu' nūn tu nūktu xupep, pa tik te yāy kopa' xit, ha' max nōmhā, ²⁶ yīy yāmīy mōg, tu yāy nōy xop te 7 xānāhā' pu nū mūtik nūn, ha yāmīy kummuk xe'e, tu tikmū'ūn ha' mōxaha', tu kopa' pip, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. Hōmā 'ūkopa' xūy kutōgnāg, pāyā hōnhā' xūy xexkah. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmū'ūn kuxa hittup xe'e'

²⁷ Hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn xohix xexka pip, ha 'ūn xip kamah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ūn kuxa te 'āput hittup, xix xa pu yāy xo'opmāhā', tu' kuxa hittup. Kaxīy.

²⁸ Ha Yeyox te:

—Hamūn, pāyā hittup'ax xexka tikmū'ūn kuxa te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

Tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak

²⁹ Ha tikmū'ūn te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox 'ūxakot ha' pip, tu' xak pu tikmū'ūn pu hāpxopmā ka'ok, puyīy' pēnā', nūy Topa tep-tup yūmmūg, yīy Yeyox te:

—Hōnhā' pip tikmū'ūn kummuk, tu Topa tu' xak pu nōm pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pāyā 'ap hāpxopmāp-tup'ah, ha mōnāyxop hittap Yōn yōg hāpxopmā ka'ok puxehnāg pēnāp-tup. ³⁰ Hōmā Yōn te kōmēn xexka Nīn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu Topa ta tu' gāy 'āktux. Yā hōnhā 'ūgmūn, Tikmū'ūn Kutok te tikmū'ūn pu hām'āktux nōmhā, tu Topa te ta tu' gāy 'āktux kamah.

³¹ 'Āmnīy mō'nāp-tup 'īhā Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūy gāp-tup, ha 'ūn hittap te hāpxexka Xamah yōg tikmū'ūn xat, tu hōnhā' pip tikmū'ūn kummuk 'āktux'ax. Hōmā, yā hittap, tu' nūn, nūy Xanomām yōg hām'āktux

'āpak, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat, tu hāmyūmmūg xexkah. Pāyā nūntek xip, tuk mūn hāmyūmmūg yīn koxuk xe'ēgnāg. ³² 'Āmnīy mō'nāp-tup 'īhā Topa te hōnhā' pip tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xūyḡāp-tup, ha Nīn yōg tikmū'ūn te hōnhā' pip tikmū'ūn kummuk 'āktux'ax, yāyhāhup 'ohnāg hah. Hōmā Yōn te Topa pupi hām'āktux, nūy ta tikmū'ūn pu' xuktux, tu Topa te Nīn yōg tikmū'ūn tu' ḡāy 'āktux, ha nōm tikmū'ūn te yāyhāhup, tu hāpkummugā'ax kux, pa hōnhā' pip tikmū'ūn te yāyhāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, ha Yōn xexka kutōgnāg, yāk mūn xexka xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg kūyānām 'āktux

³³ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tikmū'ūn te kūyānām tat'ax paha', tu mīmpe yīmū' xix, nūy hāptupmā max, yīy tikmū'ūn te mīptut ha mōxakux, tu hāmpēnām max, pa nax kopa' xuk 'ohnāg kūyānām tat'ax, ka mō'nīy. Yā kūyānām max te hāptupmāhā', ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax. ³⁴ 'Ūpa te kūyānām putuk. 'Ūpa tup te' kuxa hittupmāhā', pāyā' pa ku'uk te' kuxa hittupmā 'ohnāg, tu yāyhā hāpkoxtap. ³⁵ 'Ōg pa 'āti', 'ōg kūyānām tat'ax xaxok hok, ka yāyhā hāpkoxtap, kaxīy

Topa yōg hāmyūmmūg xaxok hok kamah, xayīy Topa yōg putat hā mōg kuma mōg. ³⁶ Kūyānām te mīptut kopa' xakot, tu hāptupmāhā', ha kaxīy 'āte hām'āktux'ax hā xa hāmyūmmūgāhā', pūyīy hāmyūmmūg, nūy yōgnū hām'āktux pu' yīpkox pi', nūy 'ākuxa tu hittup. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te' xexka xop pu hām'āktux

³⁷ Tu hām'āktux kux, 'īhā Paniye xop yōg tik te' xānāhā', pu' xit, ha ta' mōg tik pet hah, tu' xit, ³⁸ ha Paniye yōg tik te: —Pute 'ūm? Teptu 'āxit, pāyā 'ap yāy yīm 'ūm pix'ah? Kaxīy.

³⁹ Ha:

—'Āte xa hāmyūmmūgāhā'. 'Āxop te kānēy xām pix, xix kānēy xo'op'ax xām pix, pa 'āxop kuxa kopa tupmā 'ohnāg, ha yāy 'īḡā, yā 'ākopa kummuk xix yāykix yāy tukmīy pax. ⁴⁰ 'Āp-tox kummuk xop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Topa te 'ākuxa mīy xix 'āyīn xax mīy, pūyīy 'ākuxa tup, xix 'āxax, pu tu' max. ⁴¹ 'Āpu, 'ōg hāpxop hōm 'ūhok xop pu', nōm hāpxop xate kānēy kopa' xex, tu tu' hok hōm, nūy 'ākuxa tupmā'.

⁴² —'Ākuxānōg, 'āxop Paniye xop! Xate mīxux xuxpex te 100 pop, 'ūmā yīmū putup, tu Topa pu popmāhā te 10, pa xate hāmyok mīy'ax xaxok, xix Topap-tup pax xate' xaxok. Yā' max hāmmax xohix mīy, tu' xaxok 'ohnāg.

⁴³ —'Ākuxānōg 'āxop Paniye xop! 'Āxop te mīmpe yūm'ax

max xak, Topa pet kopa tu' xup, tu' yūm, tup-tup pu tikmū'ūn 'āxānā', hu: Notot. Kaxīy. Nūy 'āxexka 'āktux kōmēn tu'.

44 —'Ākuxānōg, 'āxop te xukpot putuk, ha tikmū'ūn te 'āyīmū hāpkumep, tu' xukpot pēnā'ah. 'Ūkux. Kaxīy.

45 Ha hāmyūmmūg xop yōg tik te:

—Nāy, xatek mūg mānōg kamah! Kaxīy.

46 Ha:

—'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg

xop! 'Āxop te tikmū'ūn xat, tu hāpxop putux tatnāhā', ha 'īm hā' tot 'ohnāg, pa 'āxop te nōm mō'nīynām 'ohnāg. 47 'Ākuxānōg! Hōmā tikmū'ūn hittap te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, ha 'ōg mōnāyxop hittap te' kix, ha 'āxop te nōm hām'āktux xop pu xukpot maxnāhā', 48 pu tikmū'ūn xohix yūmmūg, yā 'āxop te 'ōg mōnāyxop kummuk putuk. Mōnāyxop te' kix, ha 'āxop te' yōg xukpot maxnāhā', 49 yīy Topa te hāmyūmmūg, tu hām'āktux, hu: “Āte yāy pupi hām'āktux'ax xop mō'pok putup, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, ha tikmū'ūn te' yāg kix putup, xi' yāg xūygāp-tup.” Kaxīy. 50 Yīy Topa te hōnhā' pip tikmū'ūn xūygāp-tup, 'ūyānān tu' xūygāp-tup, yā hāmyāxatamuk xohix xexka hā tikmū'ūn kummuk te Topa yōg tik xop kix. 51 Tikmū'ūn hittap te 'Ameo putex hām'āxap, yā 'Anāo kutok 'Ameo putex, tu Topa yōg xop xohix kix, tu mōktu

Yakanit putex, nōm Topa pet kopa' xip, nūy nōm pu xokxop mō'hap nūy haxyā', pāyā tik kummuk te Topa pet kopap-tex. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā hōnhā Topa te tikmū'ūn xūygāp-tup, hāpkummuk xohix mīy ha' xūygāp-tup, nūy hāpkummugā'ax hā pago.

52 —'Ākuxānōg, 'āxop hāmyūmmūg xop! Topa te xa' hōm pipkup mō'hāmyīnnīn'ax, nūy hāmyūmmūg'ax xōn, pāyā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' xat hok pu tikmū'ūn yūmmūgā hok kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

53 Tu' mōg, ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop gāy, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu' xupmāhīy, tu' yīkopit, 54 tu Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' kopit, tu' xupak, pūyīy hām'āktux kummuk.

12

Yeyox te Mō'āmā'ax 'Āktux

1 —'Ōg pa 'āti! Paniye xop mō'āmā', yā' pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk, tu' koit pax, tu pām yōg tokatogā'ax putuk, ha pām kopa' xip, tu' mōmmāhā tu mōktu xexkah, ha kaxīy Paniye xop mō'āmā tikmū'ūn kopah, tu mō'āmā mūn mīy. 2 Tikmū'ūn kummuk te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, tu mō'nīy, pa Topa te tikmū'ūn xohix tu' mūg putup, pu tikmū'ūn xohix' pēnā'. 3 Tikmū'ūn yīy pu'ūgnāg 'āmnīy koxtap hā, pa Topa te tikmū'ūn xohix pu' xupakgāp-tup, ha hām'āktux'ax pu'uk mīptut

kopah, pa tikmũ'ün xohix te' xuktux'ax ka'ok, tu hãm'ãktux'ax ka'ok hã' xupak putup. Kaxĩy.

Tep-te'yĩpkutuk?

⁴Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãxop tek mũn hã 'ãxape'. Tik xop kummuk yĩpkutuk hok. Nõm te 'ãyĩn xe'ep-tex, pa 'ãkoxuk putex 'ohnãg, ⁵ pa Topa mũn ka'ok xe'ëgnãg, yĩy nõm yĩpkutuk, nõ'õm te 'ãp-tex'ax, tu mõ'ãkutnã'ax Hãmgãyãgnãg Pet ha, pu' xhip. Hamũn. Topa mũn yĩpkutuk.

⁶—Putuxnãg xop 'a' takat'ah, tu tayũmak kutõgnãg hã' nõy yãnãn, pãyã Topa te nõm xop xaxok 'ohnãg, ⁷ tu 'ãxe mõ'kupix, tu' xohix te xĩy yũmmũg. 'Ãkuxãnõg hok. Topa te putuxnãg xop xohip-tup kutõgnãg, tu 'ãxop mũn putup xexkah. Kaxĩy.

Yã' max Kunnix 'ãktux 'ãnõy pu'

⁸Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ûgmũn ya Tikmũ'ün Kutok, tu xa hãm'ãktux nãm. Tikmũ'ün te' xohix pu hãm'ãktux, hu: 'Ûgmũn yã Yeyox yõg, kaxĩy, koxix 'ãte hãm'ãktux putup, tu pexkox yõg nũ'pok xop pu' xuktux putup, hu: Hamũn yã yõgnũ'. Kaxĩy.

⁹ Pa tikmũ'ün te' xohix pu hãm'ãktux, hu: 'Ak mũn yã Yeyox yõg'ah, kaxĩy, tuk mũn hã yãyhãhup tu' xuktux, koxix 'ãte hãm'ãktux putup, tu pexkox yõg nũ'pok xop pu hãm'ãktux putup, hu: "Hãmũn 'ap yõgnũ'ah." Kaxĩy.

¹⁰—Tikmũ'ün tek mũn 'ãktux kummuk, puxix Topa xaxogãp-tup, pa tikmũ'ün te Topa Koxuk 'ãktux kummuk, puxix Topa xaxogãp-tup 'ohnãg.

¹¹—Yũmũ yõg tik te tikmũ'ün xat'ax te 'ãxop mõgãp-tup Topa pet hah, nõy 'ãyĩkopit, tu gohenanok keppa 'ãyĩkopit, xix 'ũxexka xop keppa 'ãyĩkopit, pa kuxãnõg hok, tu xutigãhok, hu: "Pute 'ũm 'ãte 'ãktux putup, 'ãte 'ũggã'?" Kaxĩy. ¹² Yã Topa Koxuk te xa hãmyũmmũgãp-tup, tu hãm'ãktux'ax xa hãmyũmmũgãp-tup. Kaxĩy.

'Ûptexop xexka pa te hãmyũmmũg 'ohnãg

¹³ Ha tik te tikmũ'ün mũtik tihi', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Notot, 'ãpu, 'ũktaknõy mãnõg, nõy hãmyũmmũgã'. Hõmãk mũg tak xok, hak taknõy te 'ãtak yõg hãpxop xohix pop, tu' yãgnãg 'a' hõm putup'ah. 'ãpu, tu' xat, pu hãpxop koxip. Kaxĩy.

¹⁴ Ha Yeyox te:

—'Ak pa te hãmyũmmũg'ah, nõy hãpxop koxip. Kaxĩy.

¹⁵ Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ûg'ãpax max. 'Ãxupkũmĩy hok. 'Ãnõy yõg hãpxop putup hok. Tikmũ'ün hi xe'e', puxix 'ũptexop xi' hok xop te yãy putuk, yĩy 'ãxupkũmĩy hok, xa' hi xe'e'. Kaxĩy.

¹⁶ Tu tikmũ'ün yũmmũgãhã', hãm'ãktux'ax hã' hãmyũmmũgãhã', nõy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nõy xupkũmĩy hok 'ãktux, hu:

—Ūptexop yōg hahām xexkah, ha hāpxop ta xohix xexkah, tu ta hāpxop nūnāhā', tu mīptut kutōgnāg kopa nū'xok hā' xohix, ha nū'xip, ¹⁷ yīy hāmp'e'paxex, hu: “Yōgnū hāpxop punethok 'āte nūnāhā', pi'yā' xex putup 'āte'? 'Īntu'. ¹⁸ Nāy. 'Āte mīptut kutōgnāg koxyōy'ax, nūy 'nōy xexka mīy, nūy yōgnū hāpxop xohix nū'xok, ¹⁹ tu yāy pu hām'āktux'ax, hu: 'Ūghittup xexkah, tuk mūn 'ūptexop xexkah, yā hōnhā puxi', 'ak hām putup'ah 'ūxeheh. 'Ūkux. 'Ūkteknōg, huk xit'ax punethok, xix' xo'op'ax punethok, tuk kuxa hittup.” Kaxīy. ²⁰ Pa Topa te: “Āp-tox kummuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hōnhā, 'āmnīy hā, 'āxok putup, ha 'ū 'ūm te' pop'ax 'ōgnū hāpxop, 'ōg hāpxop xate nōm nū'xok?” Ta tu' kux. Kaxīy.

²¹ Tu xe:

—Kaxīy 'ūptexop xohix xakix, nōm xop te Topa keppa 'ūhok xop. Kaxīy.

Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topa kopah

²² Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxutigāhok, yīy: “Putep mūn 'āte' mā'ax?” Kaxīy, xix: 'Āte pi'ya' mūn tat'ax topixxax?” Kaxīy. ²³ 'Āhi'ax mūn max xexkah, ha 'āxit'ax max kutōgnāg, xix 'āyīn max xexkah, ha topixxax max kutōgnāg. ²⁴ Putuxnāg katāmnāg pēnā'. Yā hāpxop

xap xok 'ohnāg, tu hāpxop ta'ax nūnā 'ohnāg, nūy pet kopa nū'xok, pa Topa te nōm pu hāpxop hōm, pūyī' mā'. 'Ūyūmmūg hok, xate'? Topa te putuxnāg xop putup pax kutōgnāg, pa 'āxop putup pax xexkah. ²⁵ Tik te: “'Ūkxok putup, pāyā 'ūghi'ax tox xak, nūy hāmyāxatamuk kutōgnāg nōy hi'.” Kaxīy. Pa' xutigā'ax hā tik hi tox 'ohnāg. ²⁶ Tikmū'ūn te hāxopmā kutōgnāg 'a' yūmmūg'ah, nūy tu hi tox, hu hāpxomā xexka yūmmūg 'ohnāg, hu xutigā hok. ²⁷ 'Āpu mīnnut pēnā'. 'Ūtuk max, tu' hām 'ohnāg, tu topixxax xap 'ohnāg yāy pu', ha' xax max. Hōmā mōnāyxop hittap Xanomām yāp-texop xexkah, tu topixxax max mō'tat mōg kuma', pa Xanomām xax 'ānuk kutōgnāg, ha mīnnut xax 'ānuk xe'e'. ²⁸ Topa mūn te xax max hōm mīnnut xop pu', pu mō'tat, tu hōnhā' xip, pa hāptup 'īhā' tu tap, ha kuxap kopa mō'yōn. Yūmmūg hok xate'? Topa te xa' hōm putup topixxax max kamah, xa mō'tat. 'Ākuxa yūm pu'uk Topa kopah. ²⁹ 'Ākuxānōg hok, tu yāy yōg hāpxop xak hok, nūy xit, nūy xo'op. ³⁰ 'Āmhok. Tikmū'ūn te Topa yūmūg'ah, hu ta' xak, pāyā Topa yā 'Ātak xe'e', tu pexkox tu' xip, tu 'āpēnā max, tu 'āxix ka'ok, ³¹ tu yāy yōg tikmū'ūn xat, yīy 'īpkox pi' Topa pu hāmāxap, ha ta xa' popmāp-tup hāpxop xohix. Kaxīy.

Pexkox yōg hāpxop xohix

³² Tu xe:

—Ākuxānōg hok. 'Āxop yā 'Ātak Topak-tok xop, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, hu 'āxat xe'ēgnāg kamah. ³³ 'Ōg hāpxop xohix hāmenax, nūy tayūmak pop, nūy hok xop pu' nīm. 'Āpu 'āxap tuhut nūy tayūmak tat, nūy mō'xuk ponnok, ha hāmyāxatamuk nōg putup, 'ihā' tut ponnok

tup, yīy 'ōg tayūmak xeh, nūy mō'xuk pexkox kopah, ha tik kummuk te nō' xupxet 'ohnāg, ha' kut te' mā 'ohnāg.

³⁴ 'Ākuxa te yāy yōg hāpxop xak, yīy xeh pexkox kopah, nūy yāy mūn mōg putup pexkox ha kamah, 'Ūkux. Kaxīy.

Kāmānat xop te' pēnānā' pip

³⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tikmū'ūn mō'ōn hok 'āktux, hu:

—Āyok, mōg 'āxax tat, nūy hām, tu 'ōg kūyānām mō'tat.

³⁶ Kāmānat hām 'ihā yāy xuxyā' hip, yā' xuxyā xape yāytaha', yīy 'āmuk xexka ha' mōg, tu putpu' nūn tu nūktu yāy pet ha' nūn, tu hāptopa ha' xānāhā', ha kāmānat xop te hāpxōn, tu hāpxōn mō'ka'ok.

³⁷ Kāmānet xop hām max yāy xuxyā pu', puxix yāy kuxa hittup, ha nōm xuxyā kuxa hittup pax, hu kāmānat xop pu hāpxop popmāp-tup, tu' xat pu' xit'ax puk, ha kāmānat xop pu' hōm, ³⁸ yīy kuxa hittup, 'ūyōg hāpxop pēnā max hah, tu mō'yōn 'okpa

'āmnīy koxtap, 'ihā' xuxyā xupep. ³⁹ 'Ūxaxok hok. Paxpu mīptut xuxyā hāmyūmmūg, tu hām 'ūm hā tik te hāpxupxet nūn yūmmūg, puxi' xuxyā yāy pet pēnā max, puyīy tik tu nō hāpxop hā xupxet hok.

⁴⁰ 'Āxop kamah mō'ōn hok, nūy 'āmnīy xohix hā pēnāmax. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu', ha hām 'ūm hāk nūn putup, 'ap 'āxop tek yūmmūg'ah 'ūgnūn'ax, hu 'ōg pa 'āti!' Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Kāmānat max

⁴¹ Ha Pet te:

—Yāyā', 'ok xatek mūg pux-ehnāg pu' hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', pe tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.

⁴² Ha hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāmyūmmūg, tu hām max yāy xuxyā pu', ha' xuxyā kuxa yūm ka'ok nō'ōm kopah, tu' xat, puyīy kāmānat xop hā māxap, nūy hāpxop xohix pēnā max, tu 'āmnīy xohix 'ihā tikmū'ūn kāmānat xop xīnnā max. ⁴³ Ha' xuxyā nūn putpu', tu kāmānat pēnāhā', ha' hām max, hu' kuxa hittup xexkah. ⁴⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxuxyā te kāmānat pu hām'āktux putup, hu: "Hōmā xate yōgnū hāpxop pēnā max. Hōnhā yōg hāpxop xohix pēnā'ax, nūy xeh max, tu yōgnū kāmānat xop xohix xat'ax kamah." Kaxīy. ⁴⁵ Paxpu kāmānat hāmp'e'paxex, hu: "Yāk xuxyā

mōg, tu putpu' nūn 'ohnāg,"
kaxīy, tu' pit xop kute'ex
kummuk, xi' hex xop kute'ex
kummuk, xix kenmuk xo'op
xexka tu mōktu' paptux, tu'
xit xexkah, tu' hām 'ohnāg,
46 puxi' xuxyā nūn mō'ka'ok,
'ap kāmānat te' yūmmūg'ah,
ha' gāy, tu: Mōg, mōg, nūy
'āpep! Kaxīy. Tu' kix hā' yānān
putup, 'ūyīpkox 'ohnāg hah.

47 —Kāmānat te yāy xuxyā
pu' hām, tu hāmyūmmūg, tu'
xuxyāp-tup'ax yūmmūg, ha'
yīpkox 'ohnāg, puxi' xuxyā te'
kix kakixnāg, 'ūp-tox ka'ōgnāg
hā' kix putup. 48 Pa kāmānat
nōy te yāy xuxyā pu' hām,
tu' nōm tep-tup'ax yūmmūg
'ohnāg, hu 'ūhām kummuk,
puxi' xuxyā te' kix kutōgnāg
putup. Topa te tikmū'ūn hōm
punethok, puxi' xat pu tu'
hām punethok 'ūyānān tu'.

*Tikmū'ūn te Yeyox hā yāy
tukmīy*

49 Tu xe:

—'Ūgnūn nūy Topa gāy
'āktux, ha Topa gāy tikmū'ūn
kummuk tu'. Kuxap te
hāmpuk, hā kaxīy Topa te nōm
tikmū'ūn xūygāp-tup. Paxpu
hāmpuk nōmhā, kopxik hit-
tup. 50 Tikmū'ūn te kōnāg kox
hā' mōxakux pup-tox pix, ha
kaxīy tikmū'ūn tek xūygāp-
tup, tu mōktu' xūy xexkah,
yīk kuxa teknōg. 51 'Ok
'āmpē'āpaxex, hu: "Yeyox nūn
pu hāpxexka xohix yōg kuxa
māmmā'," kaxīy? 'Āmhok.
'Ap hamūn'ah. 'Ūgnūn
pu tikmū'ūn te yāytuk-mīy,
52 'Ūxape xop te 5 te yāytuk-mīy
putup, ha 3 yāytuk-mīy putup

2 nōy mūtik, ha 2 yāytuk-mīy
putup 3 mūtik. 53 Yā 'ātak xop
tek-tok pit xop mūtik yāytuk-
mīy putup, hak-tok pit xop te'
tak xop mūtik tuk-mīy putup
yāy tu', 'ūtut xop tek-tok hex
xop mūtik yāytuk-mīy putup,
hak-tok hex xop te' tut xop
mūtik tuk-mīy putup yāy tu',
ha' yīpxox mūk tut xop te'
xetut xop mūtik yāytuk-mīy
putup, ha' xetut xop te' yīpxox
mūk tut xop mūtik kūmīy
putup. Kaxīy.

54 Tu tikmū'ūn pu
hām'āktux kamah, hu:

—'Āxop te texgōy pēnāhā',
tu: "Tex tip-tup." Kaxīy.
Yā tehhex xe'ēgnāg. Yamūn.
55 Ha 'āmuuh xexka mō'ko'uk,
ha: "Hāmpukpex mīy putup."
Kaxīy. Yā' pukpex. Yamūn.
56 'Ok hāmyūmmūg hok xate'?
Yā 'āpa hitop tu max, pāyā
'ākuxa kummuk! Tu hām
yōg hāpxop yūmmūg, xix
hāmnōgnōy yōg, pa hōnhā
Topa te hāpxopmā ka'ok, ha
xate' yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūgāy kuxyāhā'

57 Tu hām'āktux kux putup,
hu:

—Teptu 'āxop te yāy
yīkopit hok, nūy hāpxopmā'ax
yūmmūg hāmāxap, pe' kum-
muk, pe' max? 58 Tik te
'ākupex, tu pa te hāmyūmmūg
xop ha 'āmōgāp-tup, 'āpu,
nūmūtik mōg, 'īhā yāykix
kuxyāhā', ka hāmyūmmūg
xop xa' hōm xonat xop pu, pu
mōg 'ātat hah, nūy xip ka'ok.
59 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Xate
'ā xupap-tup hok, 'īhā xate

pago hok tayũmak xexka hã.
Kaxĩy.

13

Ãpu, hãpkummuk mĩy kux,
ka 'ãxok

¹ Ha' nũn tikmũ'ũn, tu hãm'ãktux Yeyox pu', tu hãpxexka yõg tikmũ'ũn xat'ax Pinat 'ãktux, ha hõmã' xat pu xonat xop tik xop kix, ha hãpxexka Ganinet yõg tik xop xakix, 'ihã hãpxop mõ'hap, nũy Topa pu' haxyã'. ² Ha Yeyox te:

—Ganinet yõg tik xop xakix. Putep hãmp'e'ãpaxex? 'Ok tik xop kummuk xe'e 'õhõm? 'Ok Ganinet yõg tikmũ'ũn nõy max? ³ Ãmhok. Xate yãyhãhup hok, nũy 'õg hãpkummukgã kux hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop putuk. ⁴ 'Ok xate xip'ax Xino'e yõg tik te 18 yũmmũg? Mĩptut tox te yãy koxyõy, tu tik yĩmũ' koxyõy tu tu' nãhã', tu' kix. 'Ok tik kummuk xe'e nõ'õm? 'Ok kõmẽn Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn nõy max? ⁵ Ãmhok. Xate yãyhãhup hok, nũy 'õg hãpkummukgã hup hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop te 18 putuk. Kaxĩy.

⁶ Tu hãm'ãktux'ax hã' hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã, nũy tikmũ'ũn yãyhãhup 'ãktux, pu tu hãpkummuk mĩy kux, hu:

—Tik te hãpxa'ax tu' xip, ha nanũy kup xip, pa mĩnta 'ũm xip 'ohnãg, ⁷ ha kãmãnat te hãpxop pẽnãhã', ha' xuxyã te: "Pẽnã! Hãmyãxatamuk tikoyuk hã 'ãte mĩnta ta

xak, pa' xip 'ohnãg. Mõg, tu' kup xak, 'ũkummuk hah, pu mĩnta kup nõy xok hãm kopah." Kaxĩy. ⁸ Pa kãmãnat te: "Nãy, 'ũxup nõg, tu hãmyãxatamuk nõy hip. 'Ãte' kup yĩmap kot putup, tu 'anop hãpkox kopa' xuk putup, ⁹ ha hãmyãxatamuk nõy nõg, kopxix tu ta' pẽnã', pe tut max, tu mĩnta punethok 'ũta xupep. 'Ūkup kummuk, tu mĩnta 'ohnãg tu ta panipnãg, kopxi' xak." Ta tu' kux. Kaxĩy.

Yeyox te 'ũn hittupmãhã
'ihã nit xap

¹⁰ Hãpxip kutõgnãg 'ihã, nit xap 'ihã, Yeyox te Topa pet kopa hãmyũmmũgãhã', ¹¹ ha 'ũn xip, tu hãmyãxatamuk xohix te 18 hã xãm xok, ha yãmĩy kummuk te' pakutnãhã', ha' xãm yok 'ohnãg, ¹² ha Yeyox te' pẽnãhã', tu' xãnãhã', hu:

—Mã', yã hãg, Kaxĩy.

Tu xe':

—Topa te 'ãhittupmãhã! Kaxĩy.

¹³ Tu 'ũn yĩmũ' yĩm xex, ha' yok, tu Topa max 'ãktux. ¹⁴ Pa tik te Topa pet kopa' xat, tu' gãy, Yeyox te nit xap hã' tikmũ'ũn hittupmã', ha' gãy, tup-tup nõg, hu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:

—Ãmnĩy te 6 hã tikmũ'ũn hãm, tu' nũn, pũyiy hittupmã', pa 'ap nit xap'ah. Kaxĩy. Nõ'õm Yoneo xop yõg hãptup xe'e', ha Yoneo yõg tikmũ'ũn hãm 'ohnãg nit xap 'ihã'.

¹⁵ Ha Yeyox te:

—Xate mõ'ãmã'. 'Ãpa mũn max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! Tikmũ'ũn te mũnũytut

tak xip, 'ok pe yohmēn xip, tu' hīy tu' xix hāmpak'ax kopah, tu nit xap 'ihā koah, nūy mōgā kōnāg hah, pu' xo'op, yā' max, ¹⁶ pa 'ūn xip, tu mōnāyxop hitap 'Amanām hā' mōkputox, ha Hāmgāyāgnāg te' xām hīy ka'ok, tu hāmyāxatamuk xohix te 18 hā' hīy. Teptu 'āxop tek tux hok pu' xut hok pu mōg? Kaxīy.

¹⁷ Ha' gāy xop te yāyhāhup, tu' yīy 'ohnāg, 'ihā tikmū'ūn te Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix putup pax, tu' kuxa hittup.

Mōytat xap

¹⁸ Ha Yeyox te hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā',

—Topa te tikmū'ūn xat te xīy? 'Ok xate' yūmmūg? 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, hu:

¹⁹ Tik te mīpkup mōytat xap paha', tu hāpkot, ha' kopa' xok, ha xokax, tu' tuk, tu mōktu mōytat kup xupax, ha putuxnāg te yāy pet mīy mīmmāg kopah. Kaxīy tikmū'ūn kutōgnāg te Topa pu' yīpkox pip hāmāxap, hānāy tu tikmū'ūn nōy yīpkox pip, ha tikmū'ūn nōy xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tokatogā'ax

²⁰ Tu xe' yīkopit, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat te xīy? 'Āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmyūmmūgā' hu: ²¹ 'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', tu' xap xoxitix tinik kōnōn kopa' kanop, tu mōktu 'ūpohot,

ha pām mōmmāhā'. Kaxīy tikmū'ūn kutōgnāg yīpkox pip hāmāxap, ha' nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Hāmyīkox kutōgnāg

²² Yeyox te hāpkumep xix yāy yōg tik xop, tu ta kōmēn tu' mōg, xix xip tu xexka tu' mōg, tu hāmyūmmūgāhā', tu kōmēn xexka Yenoyanēn ha' mōg, ²³ ha tikmū'ūn 'ūm te' yīkopit, hu:

—Yāyā', 'ok tikmū'ūn kutōgnāg te' kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa max 'ūyānān tu' tat? Kaxīy.

²⁴ Yīy Yeyox te:

—'Āpu, hāpxopmā punethok, nūy hāmyīkox kutōgnāg hā' mōxakux. Tikmū'ūn punethok mōxakux putup, pa' mōxakux 'ohnāg, tu ta yā 'ātihi'.

²⁵ —Ha mīptut xuxyā yok putup, tu mō'yīnnīn'ax hā mō'yīnnīn, 'ihā 'āxop tihī' hāptopa, tu' xānā-tup, hu: "Hāpxōn, hāpxōn," kaxīy, pa' xuxyā te: "Kōmēn 'ūm yōg 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah, 'apxōn putup'ah, xayīy pexkox ha mōxakux hok."

²⁶ Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: "Ūgmū'āte hāpxop māhā 'āmūtik, nūy ta xo'op. Xate yōg kōmēn kopak hāmyūmmūgāhā'." Kaxīy.

²⁷ Ha' yānān tu hām'āktux putup, hu: "A 'āte 'āxop yūmmūg'ah. Mōg, mōy, nūy 'āpep, yā 'āxop te hāpkummuk mīy pax!" Kaxīy.

²⁸ Ha Topa te' xat yāy yōg

tikmũ'ün pexkox tu', ha 'ãxop te pēnāp-tup hāptox tu', tu mōnāyxop pēnāp-tup, ha pexkox kopa' pip, ha mōnāyxop hittap 'Amanām pēnāp-tup, xix mōnāyxop 'Iyak, xix mōnāyxop Yako pēnāp-tup pax xix Topa pupi hām'āktux xop pēnāp-tup, 'ihā hāptopa 'ātihi', ha mō'āxakux putup, pa mō'āxakux 'ohnāg, tu potap-tup, hu 'ãxox kāyāhā', 'āxūy xexka tu'. ²⁹ Ha hāp xexka xohix yōg tikmũ'ün nūn putup, hāptox tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mīy, tu' mām putup, nūy tu' xit, tu Topa pu' yīpkox pip. ³⁰ Pa nōm xop mōxa tap xop hā' ka'ax putup, ha nōm ka'ax hā nōm nūn, tu' māxap putup. Ta tu' kux. Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Paniye yōg tikmũ'ün nūn, tu:

—Mōy, mōg. 'Ūxat'ax 'Enot te 'āp-tex putup! Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āte mō'āpok, xa nōm mō'āmā'ax pu hām'āktux, hu: 'Āte' xupepmāhā yāmīy kummuk, tu tikmũ'ün hittupmāhā', 'āte' hōnhā' mīy, xix hāptup hā, nūy hāptup nōy, kopxix hāpxopmā'ax kux. ³³ 'Ūgmōg putup kōmēn Yenoyanēn hah, yā hōnhā 'āte hāpkumep putup, xix hāptup, xix hāptup nōy hāpkumep putup, nūy Yenoyanēn tuk xupep, pu tikmũ'ün tek putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, yā hōmā nōm xop xohix kix Yenoyanēn kopah.

³⁴ —'Ūg'āpax, kōmēn Yenoyanēn yōg tikmũ'ün! 'Āxop

te Topa pupi hām'āktux xop punethok kix, Topa te kōmēn ha nū' pok tik xop, ha xate mīkaxxap xexka tux hā' kix. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka, hā kaxīy 'āte kōmēn yōg tikmũ'ün xānāhā', pāyā 'ūgha 'ānūn putup 'ohnāg. ³⁵ Yīy 'āpet 'ūhok yūm putup, ha xatek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'ihā 'ā'āktux, hu: “Topa te yāy 'āxet'ax hōm xa', pu nū'. Pūyā xa hāmmax nā'.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

14

Yeyox te tik hittupmāhā'

¹ Ha nit xap nōy 'ihā Yeyox te Paniye yōg tik ha' mōg, tu' pet ha' mōg, ha yā' xexkah, ha tikmũ'ün te' pēnā ka'ok Yeyox, ² ha tik nūn, 'ūyīpkup mōm, xix patakup, tu Yeyox ha' nūn, ³ ha Yeyox te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, xix Paniye xop pu hām'āktux, hu:

—Mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi'. 'Ok xat hok pu tikmũ'ün hittupmā hok nit xap hā? Kaxīy.

⁴ Ha' yīy 'ohnāg, yīy Yeyox te tik pakut mūg, tu' hittupmāhā', tu' pet ha mō'kutnāhā', ⁵ tu' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Pe 'āk-tok te hāpkox kopa mō'nāhā', pe 'ōg mūnūytut tak te hāpkox kopa mō'nāhā' nit xap hā, 'ok hāpxip 'ohnāg 'ihā xate' xut'ax pu mōg? Yā' xut'ax mō'ka'ok. Yā kaxīy 'āte tikmũ'ün hittupmāhā nit xap 'ihā. Kaxīy.

6 Ha' xutigāhā', tu hām'āktux yūmmūg'ohnāg.

Yeyox te 'āmuk xexka hā' mōg'ax 'āktux

7 Ūyūm Yeyox, tu' xexka xop pēnāhā', ha' yūm'ax max yāyikutnāhā yāy pu', ha tikmū'ūn te' mūtik mām yūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, hu:

8 —Tikmū'ūn yāytaha', ha' nōy te 'āxānāhā pu 'āmuk xexka ha mōg, 'āpu mōg, pa' yūm'ax max xak hok yāy pu'. 'Āmhok. Peyā tik xexka mōg kamah, ha 'āktōgnāg, ⁹ puxix mīptut xuxyā xa hām'āktux, hu: “Āpu, yūm'ax nōy xax nūy tu yūm. Tik xexka te nū yūm'ax max putup, nūy tu yūm.” Kaxīy. Ha xate yāyhāhup, tu' yūm'ax nōy xak. ¹⁰ Kaxīy mīy hok. Pa tik te 'āxānāhā pu mōg 'ūpet hah, 'āpu, mōg, pa' yūm'ax kummuk yāyikutnā', nūy yūm, ha tikmū'ūn te xa hām'āktux'ax hu: “Āmūn tek mūn hā 'āxape', mā', nūy 'ūyūm'ax max yīmū' yūm.” Kaxīy. Ha 'āhittup xexkah, yā tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu 'āxape te 'āp-tup pax pēnāhā, ha 'āhittup. ¹¹ Kaxīy Topa te' hupmāp-tup tikmū'ūn te yāy xexka pe' paxex, ha tikmū'ūn te yāy pe'paxexk-tōgnāg te yāyhāp-tup xexkah. Ūkux. Kaxīy.

12 Tu Paniye yōg tik pu hām'āktux, tu tik te' xānāhā pu hām'āktux hu:

—Xate 'āmuk xexka mīy, 'āpu 'āxape xop xānā hok pu tu' xit, xix 'ānōy xop xānā hok, xip-texop xexka te 'āyīmap pīp xānā hok, yā' xohix xāna hok, ka nōm xop te' yānān tu 'āxānā', nūy pago. ¹³ Pa 'āmuk xexka xate' mīy, 'āpu hāpxop hok xop xānā', xix hāpkumep hok xop xānā', xi' pa hok xop xānā'. ¹⁴ Hamūn. Ha Topa te xa hāmmāxnāp-tup, 'ūhok xop te xa pago 'ohnāg hah, yā Topa mūn te xa pago putup, 'īhā tikmū'ūn te hāmyok mīy xop hi' putpu'. Ūkux. Kaxīy.

Āmuk xexkah

¹⁵ Tik te mīmpe xit'ax tu' yūm, tu' xupak, tu hām'āktux Yeyox pu', hu:

—Tikmū'ūn kuxa hittup, nōm te Topa yōg 'āmuk xexka māp-tup. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn xānā 'āktux, hu:

—Tik te 'āmuk xexka mīy, tu tikmū'ūn punethok xānāhā', pu' pet ha' nū', nūy xit, ¹⁷ tu 'āmuk xexka mīy, ha' puk, ha kāmānat xat, pu tikmū'ūn yūmmūgā', hu: “Yā' puk, mā', nūy xit.” Kaxīy.

¹⁸ —Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, yīy tik puxet te: “Āte hām max nōmenax, tu tayūmak 'ūyānān tu' hōm, nūy pop. 'Ūgmōg putup, nūy pēnā', 'a' māp-tup'ah.” Kaxīy.

¹⁹ —Ha' nōy te: “Āte mox te 10 pop. 'Ūgmōg putup nūy pēnā', 'ak xit putup'ah.” Kaxīy.

20 —Ha nōy te: “Āte yāytaha, huk mōg putup'ah.” Kaxīy.

21 —Ha kāmānat nūn put pu', tu yāy xuxyā pu' xuktux, ha' gāy, tu: “Mōg, 'āmō'ka'ok, kōmēn kotit ha mōg, nūy kōmēn yōg tikmū'ūn hok xop nūnnā', 'ūk pet tu nūnnā'.” Kaxīy.

22 —Ha' mīy, tu hāpxip kutōgnāg ĩhā putpu' nūn, tu: “Xate' xat, ha 'āte' mīy, pa 'āmuk xexka punethok.” Kaxīy.

23 —Ha' nōy xe mō'kutnāhā', hu: “Mōg, putat xexka hā mōg, xix putat kutōgnāg hā mōg, nūy tikmū'ūn xapit, tu nūnnā', pu 'āmuk xexka xohix mā'. 24 Āte hāpxe'e 'āktux xa', hu: 'Ūxexka xop 'āte' xānāhā', hap-tup nōg, hu' yōg 'āmuk xexka māp-tup 'ohnāg.” Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep'ax

25 Āmnīy nōy tu ta hāpkumep, ha tikmū'ūn punethok te' mūtik hāpkumep, ha' yōkānām, tu hām'āktux, hu:

26 —Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, pūyāk putup pax xexkah, tu yāy yōg xape xop putup kutōgnāg. Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep, pūyā yāy tak putup kutōgnāg, xi' mūg tut, xi' xetut, xik-tok, xi' tutnōy xop, xi' pit xop, xi' hex xop putup kutōgnāg, xix yāy pe'paxex kutōgnāg, nūy 'ūkputup xexkah. 27 Tikmū'ūn te yāy yōg mīpkupnix tat hok, tu' xūy hok 'ūgmūn putuk,

puxix yōgnū tikmū'ūn mūtik hāpkumep hok. 28 Xate mīptut tox mīy'ax, hu 'āyūm hāmāxap, nūy yāy yīkopit, hu: Tayūmak xohix te xīy yōgnū'? Kaxīy. Tu 'ōg tayūmak mō'kupix. Paxpu 'ōg tayūmak punethok, 'āpu, mīptut mīy. 29 Paxpu mīptut hām tu' xup, pa 'ōg tayūmak kutōgnāg, puxix mīptut kuxyā hok, ha' nōy te xa 'āktux'ax kummuk, hu: 30 “Ūpa te hāmyūmmūg 'ohnāg 'ōhōm. Ūyōg tayūmak xohik-tōgnāg, pāyā mō'kupix yūmmūg 'ohnāg kamah.” Kaxīy. Ta tu' kux.

31 Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hāpxexka yōg tik te' 'xat'ax, tu xonat xop xohix te 10,000 mō'pok, nūy hāpxexka nōy yōg xonat xop mūtik yāykix, pa xonat xop nōy xohix te 20,000, yīy tik te tikmū'ūn 'xat'ax yūm, nūy yāy yīkopit hāmāxap, hu: “Ok yōgnū xonat xop ka'ok, pe xonat nōy xop ka'ok?” Kaxīy. 32 Xonat xop nōy ka'ok, puxix tik xop mō'pok hāpxexka nōy hah, pu ta' xexka xop tu' xax, pu yāykix kuxyā', ha hāptox tu mō'pok'ax, nūy gāy kuxyā'.

33 —Kaxīy 'āxop te yāy yōg hāpxop xohix nīm hok, hu 'ūgmūn mūtik xate hāpkumep hok kamah. Kaxīy.

Āmot Xuxpex

34 Tu xe hām'āktux, hu:

—Āmot xuxpex mūn max, pa yāy xuxpex nōg, puxix max'ah 'ehe', 35 ha tikmū'ūn tep-tup nōg, hu hāptopa

mõ'yõn. 'Ûg'ãpax, nõy 'äyĩpkox pi'. Kaxĩy.

15

Kahnën te yäy xaxok

¹ Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tik xop nõn, nõy Yeyox yĩ 'ãpax, tu gohet pupi tikmũ'ün yõg tayũmak pop, ha Yoneo yõg tikmũ'ün te nõm tik xop putup nõg, ² ha Paniye xop xix hãmyũmmũg xop te Yeyox 'ãktux kummuk, hu:

Nũ tik te tik kummuk hã' xape, tu nõm mütik xit. Yã kummuk Yeyox. Kaxĩy.

³ Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã' tu Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu kahnën 'ãktux hã hãmyũmmũgãhã', nõy tu Topa te tikmũ'ün kummuk xak 'ãktux, hu:

⁴ —Tikmũ'ün yõg kahnën te 100, tu kahnën puxet xaxok, hu' mõg, tu' xip'ax kox, tu kahnën xop te 99 nõm, nõy kahnën puxet xak, tu' xak, tu mõktu xipihi', ⁵ tu xipihi', tu ta' kuxa hittup xexkah, tu' nõn putpu', tu kahnën te' yĩpak hã' tat, ⁶ tu' nõn tu nõktu xupep yäy pet tu', tu' xape xop xãnãhã', xix hãm yĩmap ha' pip xop xãnãhã', tu: "Ãkuxa hittup 'ũgmütik! Yã 'ãte yäy yõg kahnën xipihi!" Kaxĩy. Ta tu' kux.

⁷ —Kaxĩy pexkox kopa' pip xop kuxa hittup xexkah, tik kummuk yäyhãhup ha' hittup xexkah, pa' kuxa hittup kutõgnãg 'ĩhã tik xop te yäy pe'paxex, hu: "Ûgmax." Kaxĩy.

⁸ Ha Yeyox te tayũmak hã hãmyũmmũgãhã', nõy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nõy Topa te tikmũ'ün kummuk xak 'ãktux, hu:

—'Ûn puxet te tayũmak 'ãnuk te 10 pip, tup-xet xaxok, tu' xak, tu kuyãnãm hã' xak, tu' pet kunut xit max, tu' xak, ⁹ tu' xipihi', tu' paha', tu' kuxa hittup, tu' xape xop xãnãhã', xix hãm hũmnãg ha' pip xop, tu: 'Ãkuxa hittup 'ũgmütik, 'ãxop. 'Ãte yäy yõg tayũmak 'ãnuk xipihi!" Kaxĩy. Ta tu' kux.

¹⁰ —Kaxĩy pexkox yõg mõ'pok xop kuxa hittup, tik kummuk ta yäyhãhup ha' kuxa hittup. Kaxĩy.

Tik kutok xupaha'

¹¹ Tu xe hãm'ãktux nõy hãmyũmmũgã', nõy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nõy Topa te tikmũ'ün kummuk putup 'ãktux, pu tu yäyhãhup, xix hãpkummuk mĩy kux. Tu hãm'ãktux, hu:

—Tik tek-tok pit 2, yã' xip tap, ¹² hak-tok te' nõy hã' kuhmõy te yäy tak pu hãm'ãktux, hu: "Ãtak, 'ãxok, kopxix 'ãte 'õg hãpxop pop, 'üyãg pop'ax, pa hõnhã 'ãte' yãg putup, yã tayũmak putup tek putex. 'Ãte' hip putup'ah, xa 'ãxok. 'Ã' hõm nõmhã, 'üyĩy nõmenax, nõy tayũmak pop, nõyk mõg hãptox tu'." Kaxĩy.

—Ha' tak te hãpxop xohix koxip, tuk-tok te kuhmõy tu tu' yãg popmãhã'. ¹³ Hãpxip kutõgnãg 'ĩhãk-tok te 'üyãg tayũmak pop, tu' mõg hãptox tu', tu mõktu hãpxexka puknõg

tu' xupep, tu hāpkummuk mīy pax, tu tayūmak xexka xaxogānāg, ha' nōg.

14 —Ha' hok, 'ūyōg tayūmak hoknāg, ha hāmhōgnāg hāpxexka xohix tu', yīy putup tep-tex, xix hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix kix, 15 ha hāpxop 'ūm xak, nūy mā', tu: 'Ūm hōm. 'Ūgmā', kaxīy, ha' nōy te yāy yōg hām tu mō'kutnāhā', pu xapup pēnā', 16 ha putup tep-tex, hu xapup xit'ax xak, pa' hōm 'ohnāg tik te', 17 yīy yāy koxak, tu yāy mūtik hām'āktux, hu: "Ātak yōg kāmānat xop xit punethok, tu tu' hix ka'ok, ha putup tek putex. 18 Put puk mōg 'ātak hah, yāy 'Ātak pet hak mōg'ax, tu hām'āktux'ax, hu: "Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu yāyhāhup Topa tu', xix xa tu', 19 'Āmax, hak mūn kummuk, tu xa' hupmāhā', puk mūn yā 'āk-tok 'āktux. 'Ūktux hok puk hām 'ōg kāmānat xop mūtik." Kaxīy. 20 Tu putpu' mōg yāy tak pet hah.

—Tu mōktu' pet tu' xupep, hak-tok te hāptox tu' xip, 'īhā' tak te' pēnāhā', tuk-tok te' nōy hā kuhmōy kuxa ka', tu' mōg mō'ka'ok, tuk-tok mūg yāy kep hah, nūy tu 'āneo, ta tu' kuxa hittup tu 'āneo, 21 hak-tok te: "Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu Topa pu hāpkummugāhā', xix 'āmūn pu', tu xa hupmāhā' puk mūn yā 'āk-tok 'āktux." Kaxīy.

22 —Pāyā' tak te kāmānat xat, tu: "Mō'ka'ok, mōg, tu topixxax max popnū', pu

xōnnū tat, ha hāpxop 'ūm yānām paxnū pu xōnnū tu yīpkutok ha mō'tat, ha pata xax max popnū', pu' tat, 23 ha mūnūytut kutok tuktup max nūnnā', tup-tex. 'Āpu yūmū nō 'āmuk xexka mīy 'ūghittup tu'. 24 Xōnnē nūn, ha yūmūg kuxa hittup. Hōmā' xok putuk, tu' hittup nōmhā, hōmā' xupaha, tu' putpu' nūn nōmhā." Kaxīy.

—Tu 'āmuk xexka mīy!

25 —Hak-tok te māxap xip, hāpxa xexka tu' xip, tu putpu' nūn yāy pet hah, tu kāyā 'āpak, xix hāmyā 'āpak, 26 yīy: "Pute 'ūm nūhū'? Tep tu tikmū'ūn kāyāhā yīy hāmyā'?" Kaxīy.

27 —Ha: "Ātaknōy nūn, ha 'ātak xat pu mūnūytut kutok putex, 'ūkuxa hittup tu', 'ūk-tok putpu' nūn ha' kuxa hittup." Kaxīy.

28 —Pak-tok te māxap gāy, tu' mō'nāp-tup'ah mīptut hā', ha' tak nūn, tu ta tu' xapit, pu mōnāy, 29 pak-tok te: "Hāmyāxatamuk xohix hā xatek-xat, hak yīpkox xip, tu' mīy, pāyā xate hāpxop 'ūm 'a' hōm'ah, xate mot kutok kutōgnāg 'a' hōm 'ohnāg, puk xape xop mūtik 'āmuk xexka mīy, 30 pa 'āk-tok nōy nūn, tu' xotit xop punethok pēnāhā', tu 'ōg tayūmak hā' pagok, ha tayūmak nōg, ha 'āha' nūn putpu', ha xate 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

31 Ha' tak te: "Xōnnū! Hāmyāxatamuk xohix hā 'ūgmūtik 'āxip, ha 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmāp-tup xa'. 32 Yā' max yūmūg kuxa hittup, nūy 'āmuk xexka

mīy, 'ātaknōy put pu' nūn, ha yūmūg kuxa hittup. Yā' xok putuk, pāyā' hi', tu' xupaha', pāyā' putpu' nūn." Kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā', tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

16

Kāmānat te māxap te hāpkohe' mīy

¹ Yeyox te xe hām'āktux yāy yōg tik xop pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Ūptexop xexka xip, ha tik te nō pēnānā' xip, yā kāmānat te māxap, ha tik nōy nūn, tup-texop xexka pu hām'āktux, hu: "Nōm kāmānat te māxap te 'ōg hāpxop xohix pēnāhā, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' kmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

Kāmānat te xaxogānāg 'ōg hāpxop." Kaxīy.

² Hap-texop te yāy yōg kāmānat ha' xānāhā', tu: "Xatep-te' mūn mīy? Tikmū'ūn te 'ākummuk 'āktux. Hōnhā xate nō pēnā kux. Puxi'." Kaxīy.

³ —Ha kāmānat te yāy pu hām'āktux, hu: "Ātep-te mūn mīy'ax? Ūkxuxyā tek mūn putup nōg. 'Ak mūn ka'ok'ah, 'ūyīy mū' hāpxa'. Hāpxop 'ūhok tu' kax 'ātep-tup'ah, 'āte yāyhāhup tu'. ⁴ Nāy. 'Āte' yūmmūg. Ūkxape xe'e xop max, ha 'āte nōm xop pu

hām'āktux hā hāmmaxnā'ax, puk mūn pu hāmmax hā yānān, 'ū pet kopak xihip, 'īhāk xuxyā tek xat pu mōg." Kaxīy.

⁵ —Hu' xuxyā yōg kāmānat nōy ha' xānāhā', xix kāmānat nōy ha' xānāhā', tu mōktu xohix, tu 'ōm te māxap pu hām'āktux, hu: "Hāpxop xohix te xīy xate ta nemēn yūmūg xuxyā pu?" Kaxīy.

⁶ —Ha' nōy te: "Hep tox yōg kānēy te 100 'āte ta nemēn." Kaxīy.

—Ha: "Ta nemēn yōg pa' tappet, tu mō'kupix, hu: 50 'ūyānān tu', nūy 'ōg hāpxop yāggā xate ta nemēn." Kaxīy.

⁷ —Tu tik tek-nāy tu' xānāhā', tu: "Xate ta nemēn hā xīy hāpxop?" Kaxīy.

—Ha: "Āte ta nemēn xuxnāg yōg panat xohix te 1.000." Kaxīy.

—Ha xe': "Ōgnū ta nemēn yōg pa' tappet, nūy mō'kupix ha' yūm, hu: 800 nūy 'ōg 'ūyānān tu'." Kaxīy.

⁸ —Ha' xuxyā te hāmyūmmūg, tu' yōg kāmānat te hāpkohe mīy yūmmūg, tu hāmyūmmūg 'āktux kamah. Ta tu' kux.

—Kaxīy Topa hā' puknōg xop te hāmyūmmūg xexkah, pāyā Topa yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu hāmyūmmūg kutōgnāg, ⁹ yīy 'āte xa hām'āktux: Yā' max tikmū'ūn te tayūmak hā hāmmaxnā', nūy' xape xop pu hāpxopmā max, puyīy nōm xop mō'ānīynām 'ūyānān tu', 'īhā 'ōg tayūmak nōg, puxix 'āmōgā pexkox hah, xa xihip ka'ok. ¹⁰ Tik te hāmyok

mīy, tu hāpxop kutōgnāg pēnā max, puxix hāpxop xexka pēnā max kamah. Kaxīy tik kummuk te hāpxop kutōgnāg pēnā kummuk, puxix hāpxop xexka pēnā kummuk kamah. ¹¹ Tik te hāpkohe' mīy, tu tayūmak hā' pēnā kummuk, puxix kamah Topa yōg hāpxopmā max pēnā kummuk. ¹² Xate 'ānōy yōg hāpxop pēnā kummuk, puxix tikmū'ūn kuxa 'ākopa yūm 'ohnāg, tu hāpxop max xa' hōm putup 'ohnāg kamah. 'Āmhok.

¹³ —Tikmū'ūn te yāy xuxyā 2 pu' hām hok, ka xuxyāp-xet putup pax, 'ihā' nōy putup nōg. Ha tikmū'ūn xupkūmīy, puxix tayūmak tu' hām, pa tikmū'ūn te Topa xak, puxix Topa tu' hām. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux

¹⁴ Ha Paniye yōg xop te' xupak, tu Yeyox hah yīxix kummuk, hu' xox yīxix, tu tayūmak hā kūmīy, hu' gāy, tu' yīxix kummuk. ¹⁵ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te 'āpēnāhā', tu: 'Ūmax, kaxīy, 'āhā, pāyā Topa te 'ākuxa kopa pēnāhā', tup-tup nōg, 'ākuxa kummuk hah.

¹⁶ —Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi, ha' nōy xop te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu Yoām xip, nōm tep-tox pix, ha hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha hām'āpak max 'āktux, ha' xohix yīpkox pip, puyīy Topa yōg putat ha' mōg.

¹⁷ —Ha pexkox te yāy xagogāp-tup, xix hahām, pāyā Topa yōg hāmāktux xip ka'ok, ha' xaxogā 'ohnāg.

¹⁸ —Tikmū'ūn te' xetut nīm, tu 'ūn nōy mūg, yā hāpxopmā kummuk, ha tik nōy te' nōy xetut mūg, nūy yāytax, yā hāpxopmā kummuk kamah, tu' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

'Ūptexop xexka xix Nay

¹⁹ Tu xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip, hu:

—'Ūptexop xip, tu topixxax max tat, tu ta' mīy pax 'āmuk xexkah, ²⁰ ha tik hok xip, tu' pakut, tu' pip 'ūptexop yōg hāmyīkox tu', 'ūxuxet'ax Nay, 'ūkayax punethok tu' pip, ²¹ tu' xit'ax 'ūm xak, putup tep-tex hah, ha kokex xop te tik kayax xup, tu' yōyxōg hā' xup. ²² Hāpxip kutōgnāg tik hok 'āxet'ax Nay xok, ha pexkox yōg nū 'pok xop te' put, tu' tat, tu pexkox ha mō'tat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik tihi pexkox kopah, tu' hittup, 'ihā 'ūp-texop xok kamah, ha nō hāpkot, ²³ ha' xakix xop yōg pip'ax tu' mōg, tu' xūy xexkah, tu mōnāyxop hittap 'Amanām pēnāhā', ha hāptox tu' xip pepi', pa Nay te 'Amanām mutik pepi' tihi', ²⁴ yīp-texop te' xānā ka'ok, hu: “Yā 'āmāxap 'Amanām'!” kaxīy, ha: “Putep mūn putup xate?” Kaxīy. Ha' nōy te: “Ūg 'ūm kuxa ka', 'ūkxūy hah. 'Āpu, Nay nū'kutnā', nūy

yīpkutok hā 'ūgyōyxōg 'ūm pix, kōnāg hā' pix. Yāk xūy xexka kuxap kopah." Kaxīy.

25 —Pa 'Amanām te: "Xōnnū', Topa te xa hāmaxnāhā hām tu', 'ihā Nay ha hāpkummugāhā', yā hōnhā' hittup pax 'ihā 'āxūy, 26 ha hāpkanet xexka xip, ka mōnāy 'ūghah, ha kamak mōg 'ohnāg 'āha ku'u mōnāy." Kaxīy.

27 —Hap-texop te: "Nay nū'kutnā 'ūktak pet hah. 28 'Ūktaknōy xohix te 5 tihi', yīy mō'kutnā hām tu', ka nū pip'ax ha' nūn, hu' xūy." Kaxīy.

29 —Pa 'Amanām te: "Āmhok. 'A mō'kutnāp-tup'ah 'ātaknōy xop hah. Yā' xip Topa tappet, nūy mō'kupix, nūy yīpkox pi'. Yā' puxi'." Kaxīy.

30 —Ha' nōy te: Yāk-tōgnāg, 'ap punet'ah. 'Ūktaknōy xop kuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah. 'Āpu, mō Nay kutnā', nūy taknōy xop ha' mōg. Pax pu tik xok xe'e', tu put pu hi', tuk taknōy xop pu hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux." Kaxīy.

31 —Pa 'Amanām te: "Ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah, hu' mām hōk tikmū'ūn hām'āktux'ax kopa kamah, tu tik xop tu putpu hi 'āpak'ax, 'ihā' kuxa mām 'ohnāg." Ta tu' kux.

17

Hāpkummuk mīy'ax xax-ogāhā', pu tu' kux

1 Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—Āmnīy xohix 'ihā hāpxopmā'ax kummuk te' kummugā'ax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, nūy nōy kummugā', puxix Topa nōm xūygā xexka. 2 Yā' max nōm tik te' kummugā' mūg, nūy mīkax xexka hīy 'ūmāykox tu', tu kōnāg xexka kopa tu' xok, ha' kummuk nōm te tikmū'ūn kutōgnāg pu hāpkummuk mīy'ax yūmmūgāhā'. 3 'Ōg pa 'āti!' 'Ānōy te hāpkummugāhā'. 'Āpu' māmōg, pu yāyhāhup, ha ta xaxogā'. 4 'Ānōy te xa hāpkummugā' pax, tu xe' mīy pu tu 7, 'ihā xa tu' xak pu kummugā'ax xaxogā'. 'Āpu 'ānōy kuxa ka', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Kaxīy.

'Ūkuxa yūm ka'ok

5 Ha yāy yōg xop te:

—'Ūgmū kuxa mām kutōgnāg. 'Āpuk mū kuxa māmā', pu tu mām ka'ok. Kaxīy.

6 Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām kutōgnāg? Pēnā mīm xexka kup 'āxet'ax mōytat, ha mīm xap kutōgnāg. Pax xa kuxa mām kutōgnāg kaxīy, hu ta mīm xexka kup nōy piget pu' xat, hu: "Hām tu yāy xut, nūy kōnāg xexka kopa 'āxip, nūy kōnāg kaka yōg hām kopa 'āxok," kaxīy, puxix mīm xexka kup yīpkox pi', nūy' mīy. Kaxīy.

Kāmānat hām'ax

Tu xe:

⁷ —'Ög kāmānat te hāpxa',
pe mūnūytut pēnā', tu 'āmñīy
hā putpu' nūn 'āpet tu', pāyā
xate' xapit hok pu yūhūm,
nūy xit. ⁸ 'Āmhok, pāyā' xat,
hu: "Hāpxop 'ūm puk, tu
mōktu max, tu hāpxop ke'et,
tu kānēy yīmū' xak-nāy 'ūkxit.
'Ūkxit kux yīy ta 'āxit 'ūk-nāy
tu xix xo'op." Kaxīy. ⁹ Tu
'ög kāmānat pu hām'āktux
hok, nūy: "Puxi', 'āhām max,"
kaxīy. 'Āmhok. ¹⁰ Kaxīy 'āxop
yā Topa hā kāmānat xop.
Topa xat'ax xohix pu 'āyīpkox
pip, xapix tu hām'āktux, hu:
"Ūgmūg hām kummuk Topa
pu', 'ūxat'ax mīy puxehnāg
tu'." Kaxīy.

*Yeyox te tikmū'ūn xax
kunut xop hittupmāhā'*

¹¹ Tu ta hāpkumep, tu
kōmēn Yenoyanēn ha' mōg,
ha hāpxexka Xamānit te'
keppa' yūm, xix hāpxexka
nōy Ganinet te' xām pa' yūm.
¹² Tu' mōg tu mōktu' xupep
xip tu xexka tu', ha tik te
10 pip, tu pakut, tu yāy xax
kunutnām, kayax punethok
tu', hāptox tu' pip xip'ax tu',
¹³ tu' xānāhā', hu:

—Yeyox, Notot! 'Ūgmū kuxa
ka! Kaxīy.

¹⁴ Ha' pēnāhā', tu:

—Mōg, 'āmānex xop ha mōg
pu 'āpēnā'. Kaxīy.

Ha' mōg. 'Ūmōg, 'ihā' hittup,
ha' xax tap tap xupep tu max,
¹⁵ Ha tik puxet yā hāpxexka
Xāmānit yōg, yā' puknōg, tu
yāy xax tap max pēnāhā',
yī' putpu' nūn, tu' yīy ka'ok,

tu Topa max 'āktux, 'ūhittup
tu', ¹⁶ tu' kopaxux ha' nāhā',
tu Yeyox pu hām'āktux, hu:
'Āmax xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—Tik xohix te 10 hittup.
Pi'yā' pip nōm tix xohix te
9? ¹⁸ Tu putpu' nūn 'ohnāg,
tu Topa max 'āktux 'ohnāg,
pāyā' puknōg puxehnāg te
Topa max 'āktux. Kaxīy.

¹⁹ Tu' puknōg pu:

—'Āyok, nūy mōg, 'ākuxa
yūm ka'ok, yīy Topa te
'āhittupmāhā'. Kaxīy.

*Topa te yāy yōg tikmū'ūn
xat putup*

²⁰ Hāpxip kutōgnāg 'ihā
Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yīy
Paniye yōg xop te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'ihā Topa te hām
xexka xohix yōg tikmū'ūn xat
putup hām tu'? Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ūn te' xak, tu' pēnāp-
tup, ²¹ 'A hām'āktux putup'ah,
hu: "Hēnā', 'ūxip nūnte',"
kaxīy. 'Āmhok. Xix 'ap
hām'āktux putup'ah, hu:
"Pēnā', 'ōnte' xip," kaxīy.
'Āmhok. Tikmū'ūn te' pēnā
'ohnāg 'ihā Topa te yāy yōg
tikmū'ūn xat. 'Āmhok. Yā
Topa te tikmū'ūn kuxa kopa'
xat. Kaxīy.

²² Tu yāy yōg mūtik mōg xop
pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn
Kutok, ha 'āmñīy punethok
nōg putup, 'ihā xe 'āxop tek
mūn pēnāp-tup, pāyā 'ak
pēnā'ah, ²³ ha tikmū'ūn te xa
hām'āktux putup, hu: "Hēnā',
Yeyox xip," kaxīy. Ha' nōy
te: "Pēnā', 'ōnte' xip," kaxīy.

Pak xip putup'ah. 'Ămōg hok nŭy pēnā'. 'Ak xip putup'ah. ²⁴ Ūgmŭn yā Tikmŭ'ŭn Kutok, huk nŭn putup mō'ka'ok, 'ŭgnŭn putup tex yānām xexka putuk, ha hāpxexka xohix yōg tikmŭ'ŭn tek pēnāp-tup, ²⁵ pa hōnhāk xŭy nām putup hāmāxap, ha tikmŭ'ŭn tek putup nōg. ²⁶ Hōmā tikmŭ'ŭn hittap te mōnāyxop Nōe putup nōg kamah, ²⁷ tu' xit, tu' xo'op, tu yāytaha', tu hāmyāxatamuk xohix hā' yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg hām'ăktux pu', tu mōktu Nōe te mīptut xexka hā mō'nāhā', nōm mīptut te kōnāg hā' mōg ha mō'nāhā', ha tex xexkah, ha kōnāg kox xohix nŭ'xip, tu' hāmnak hā' xupep nām, ha mōktu tikmŭ'ŭn xohix xakix kōnāg kopah. ²⁸ Ha tikmŭ'ŭn hittap te mōnāyxop No putup nōg kamah, tu' xit, tu' xo'op, tu hāpxop hāmenax, tu' hām, tu' pet punethok, tu hāmyāxatamuk xohix hā' yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg hām'ăktux pu', ²⁹ tu mōktu No te kōmēn Xonōm nīm, ha hāpxip 'ohnāg 'ihā kuxap te pepxox tu' xakot, xix mīkax xap pukpex te pepxox tu' nāhā', tu tikmŭ'ŭn koxyōy, 'ŭpuk ha' nōa'. ³⁰ Kaxīy tikmŭ'ŭn te hāpxopmāp-tup 'ihāk nŭn, hak mŭn yā Tikmŭ'ŭn Kutok, ³¹ tuk nŭn 'ihā xupmān mō'ka'ok, pe yā mīptut kopa' pip, pe yā hām tu tihī'. 'Ūhip hok, 'ōg hāpxop nīm, pŭyā' pi', pāyā 'ăxupmān mō'ka'ok, ka 'ăxok. ³² Mōnāyxop te xa

No xetut 'ăktux, tu' yōkânām hu' xok, 'ŭxaxok hok nō'ōm! ³³ Tikmŭ'ŭn xak, pŭyīy hi, puxix tu' xok, pa tikmŭ'ŭn xok puxix hi xe'ēgnāg. ³⁴ 'Ăte xa hāpxe'e 'ăktux, 'ŭgnŭn putup, 'ihā tikmŭ'ŭn 2 mō'yōn, ha yā mōgāp-tup 'ŭpxet, tu' nōy nīm putup, ³⁵ ha 'ŭn 2 te xuxnāg xetox xap koxyōy putup, nŭy nō pām mīy, hā mōgāp-tup 'ŭn puxet, tu' nōy nīm putup, ³⁶ ha tik 2 hām putup, hā mōgāp-tup tik puxet, tu' nōy nīm putup. Kaxīy.

³⁷ Ha' yōg xop te Yeyox yīy'ax 'ăpak, hu' yīkopit, hu:

—Yāyā', pi'ya' xip nŭhŭ'? Kaxīy.

Ha:

—Kuptap xop te yāy tu nŭ' nāhā' nŭy xokxax tu hāmhŭmnāg pip. Kaxīy.

18

Tik pa te hāmyŭmmŭg xix 'ŭn hok yŭm

¹ Yeyox te hāmyŭmmŭgāhā hām'ăktux'ax hā, nŭy Topa yōg hāpxopmā'ax yŭmmŭgā', pŭyīy tikmŭ'ŭn Topa pu hām'ăktux pax, nŭy kuxa teknōg hok, tu:

² —Tik pa te hāmyŭmmŭg, tu' xip kōmēn kopah, tu' kuxānōg 'ohnāg, hu Topa yīpkutuk hok, xix tikmŭ'ŭn yīpkutuk 'ohnāg. ³ Ha kōmēn kopa' xip 'ŭhŭn, tu' hok yŭm, tu 'ămnŭy xohix hā tik pa te hāmyŭmmŭg ha' mōg, nŭy ta tu' xak, hu: "Āpu, mōknŭynām. Tikmŭ'ŭn kummuk hupmā, pu tu 'ā hāpkummŭgā kux,"

kaxīy. Pa tik te hāpkohe' mīy, tu' kuxyā 'ohnāg.

4 —Ha 'āmnīy xohix hā tik te' kuxyā 'ohnāg, pa 'āmnīy xohix hā 'ūn nūn, nūy ta tu' xax, pu hāpkummuk mīy kuxyā', hu 'āmnīy xohix hā' mīy, tu mōktu tik te yāy pu hām'āktux, hu: “Āte Topa yīpkutuk 'ohnāg, tu tikmū'ūn puk yīpkox 'ohnāg kamah, ⁵ pa 'ūn te 'a' xak pu' kummuk mīy xop kuxyā', tuk kuxa teknōg, 'ūn nūn kux 'ohnāg hah. Puxi'. 'Āte 'ūn mō'nīynām putup, puk putox kummugā hok.” Kaxīy. Ta tu' kux.

⁶Tu xe:

—Tik pa te hāmyūmmūg, pāyā hāpkohe' mīy, ha 'ūn te ta tu' xak, tu xe tu' xak, tu' hup 'ohnāg, tu mōktu tik te mō'nīynām. ⁷ 'Ok Topa te yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām hok, mō nōm yāy xe'ēgnāg tu? Hamūn. Yā' yīmōgatux, tu mō'nīynām xe'ēgnāg, nōm xop te 'āmnīy xohix hā ta tu' xak, xix hāptup xohix hā, pu tu mō'nīynām. ⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te hāpkummuk mīy xop kuxyāhā', nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām mō'ka'ok. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu'. 'Ok tikmū'ūn kuxa mām putup 'ūgkopa 'ihāk nūn? 'Īntu! Kaxīy.

Paniye yōg tihik, xix tik te gohet pupi tāyūmak pop

⁹ Tu hām'āktux nōy hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pu tikmū'ūn yāy pe'paxex

max hok, nūy nōy pe'paxexk-tōgnāg hok kamah, tu:

10 —Tik 2 mōg, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux, ha tik puxet Paniye xop yōg, xi' nōy te gohet pupi tayūmak pop, ¹¹ ha Paniye yōg tik te yāy pe'paxex max, tu Topa pu hām'āktux, tu yāy pu' xuktux, hu: “Topah, 'ūgmūn max. Tikmū'ūn xohix kummuk pax, tu hāpxop hā' xupxet, xi' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy, nū tik kummuk putuk, tik te gohet pupi tāyūmak pop putuk, yā' kummuk, ha tak mūn max. ¹² 'Ūkxit hok xegōn pet xohix 'ihā', xix kīn pet xohix 'ihāk xit hok, nūy ta Topa pu hām'āktux, tu yōg tayūmak yāg 'āte Topa pu' hōm, yā tayūmak xohix te 10 yōgnū', hu Topa pup-xet hōm. Puxi. 'Ūkux.” Kaxīy. Pa Topa te nōm pe'paxex kummuk.

13 —Ha tik te gohet pupi tayūmak pop, tu yāyhāhup, tu hāptopa tu' xip 'ūgnīha', tu Topa yīpkutuk, hu pexkox pēnāp-tup 'ohnāg, tu nū' xup, tu yāy kep to'ok, tu: “Topa, 'ūg 'ūm kuxa ka', 'āte hāpkummugā pax hah.” Kaxīy. Ta tu' kux.

¹⁴Tu xe:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik te gohet pupi tayūmak pop, tu te yāy pet ha' mōg putpu', ha Topa te' kuxa yūmmāhā', pa Paniye yōg tik kuxa yūm 'ohnāg, Topa te' kuxa yūmmā 'ohnāg hah. Tik te yāy xexka pe'paxex, puxix

Topa' hupmā', ha tik te yāk-tōgnāg pe'paxex, puxix tu yāyhā' xexkah. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹⁵ Ha 'ūn xop tek-tok tat Yeyox hah, pu' xupit, pūyīy kaxxop pu hām 'ūm maxnā', ha yāy yōg mūtik hāpkumep xop te' pēnāhā', tu 'ūn xop mānōg, ¹⁶ pa Yeyox te' xānāhā', hu:

—Mā'. Pūyā kaxxop nū 'ūghah, tu' tux hok pūyīy nū', yā Topa te' xat putup kaxxop kuxa tu'. ¹⁷ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: Kaxxop yīpkox pip Topa yōg xat'ax pu', ha Topa tep-tup pu tikmū'ūn yīpkox pip kamah, kaxxop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'. Kaxīy.

Ūp-texop xexka

¹⁸ Ha Yoneo yōg tik te' xat'ax, tu' nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—Notot, xate yūmmūgā'ax, yā 'āmax. 'Ātep-tep mūn mīy'ax nūy 'ūghi xe'ēgnāg mō'kumak mōg? Kaxīy.

¹⁹ Ha:

—Tep tu xatek mūn 'āxet'ax max? 'Ap xip'ah tikmū'ūn kuxa max. Topa mūn pux-ehnāg max. ²⁰ Xate Topa yōg xat'ax xohix yūmmūg, hu: "Ānōy' hā' xupxet hok, xip-tex hok, xix 'ānōy yōg hāpxop hā' xupxet hok, xi' koit hok, xix 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi'." Kaxīy.

²¹ Ha tik te:

—'A' yūmmūg. Hāmyāxatamuk xohix hā 'āte' xat'ax yūmmūg, tuk yīpkox xip. Kaxīy.

²² Ha' xupak, tu:

—Pāyā hāpxopmā'ax puxet xate' xaxok, 'ap mīy'ah. Mōy, nōmenax 'ōg hāpxop xohix, nūy tayūmak pop, tu' nīm 'ūhok xop pu', ha Topa te pexkox yōg hāpxop xa' xex putup pexkox kopa, ha nūn tu nūktu 'Ūkpe mōg. Kaxīy.

²³ Ha tik te hām'āpak, tu' kuxa hittup 'ohnāg, 'ūp-texop xexka tu', tu Yeyox nīm. ²⁴ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—'Ūp-texop te yōg hāpxop nīm putup hok, puxix Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok kamah. ²⁵ Ha xoktut kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox hā mō'tat 'ohnāg, yā hāpxopmā ka'ok miāx, pāyā 'ūp-texop te Topa pu' yīpkox xip, yā hāpxopmā hok xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁶ Ha yāy yōg xop te' xupak, tu:

—'Ū 'ūm mūn te Topa pu' yīpkox xip'ax? Yā hāpxopmā ka'ok xexkah. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn 'a' ka'ok'ah, pa Topa mūn ka'ok xexkah, nūy tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁸ Ha Pet te:

—Pēnā', 'ūgmūg yāy pet nīm, nūy 'āpek mōg. Kaxīy.

²⁹ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te yāy pet nīm, tu' xetut nīm, tu' tak yīmot nīm, tu' tut nīm, tuk-tok nīm, tu' nīm nūy yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, puyīy Topa nōm xat, ³⁰ puxix Topa nōm pu hāmmax hā' yānān putup hām tu', ha' hi xe'ēgnāg putup

pepxox tu', ha' kux 'ohnäg.
Kaxīy

*Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi'
putpu hi'ax*

³¹ Ha' mōg, ha Yeyox te yāy
yōg tik xop xapit, tu:

—Pēnā', pūm, yūmū mōg
kōmēn Yenoyanēn tu', pu tik
kummuk 'ūkputex. Hōmā tik
xop te Topa pupi hām'āktux,
tu kax'āmi tappet tu', tuk mūn
Tikmū'ūn Kutok 'āktux. Yā
Topa yōg hām'āktux hittap
hāk kummugāp-tup, ³² ha
puknōg xop hak mōgāp-tup,
pu 'ā tu yāyhāhupmā', tu'
yīy hep nū'xok putup, ³³ tu
'ā' kix kakixnāg putup, tuk
putex putup, 'ūtik xok xe'e',
ha 'āmnīy tikoyuk nōg 'īhā
putpuk hip-tup. Kaxīy.

³⁴ Pa yāy yōg tik xop
te hāmyūmmūg 'ohnäg.
Hām'āpak, tup-tox ka'ok.

*Yeyox te tik pa hok pu' pa
nāhā'*

³⁵ Ha ta' mōg, tu mōktu
mōxa kōmēn Yenikot
hāmhūmnāg tu', ha tik pa hok
yūm, tu putat yīka te tu' yūm,
nūy hāpxop hok xak, ³⁶ tu
hām'āpak nīm 'īhā tikmū'ūn
xohix xexka nūn, tu' yīkopit,
hu:

—Tep ha' mōg tikmū'ūn xo-
hix? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox
te putat ha' nūn. Kaxīy.

³⁸ Ha tik pa hok te' xānāhā',
hu:

—Yeyox, 'āmūn yā
mōnāyxop hittap Namix hā
'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'.
Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn nōy te'
keppa' pip, tu:

—Puxi', 'āyīy hok. Kaxīy.

Pa' yīy nōy ka'ok, hu:

—'Āmūn yā mōnāyxop hit-
tap Namix hā 'āmōkputox. 'Ūg
'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox tu tu' hup, tu'
xat, pu nūnnā', hu nūnnāhā',
ha' yīka' xip, ha Yeyox te:

⁴¹ —Xatep-tek putup 'āte xa'
mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'Āte hām 'ūm
pēnāp-tup. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—'Āpu, hāmpēnā'. 'Ākuxa
yūm ka'ok 'ūgkopah, yīy Topa
te 'āpa maxnāhā'. Kaxīy.

⁴³ Hāpxip 'ohnäg 'īhā
hāmpēnā max, tu' kuxa hittup
xexkah, tu Topa max 'āktux,
xix Topa ka'ok 'āktux, ha
tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Topa
max 'āktux kamah.

19

Yeyox xix Yakeo

¹ Yeyox te kōmēn Yenikot tu'
xupep, tu' kotit ha' mōg, ² ha
tik 'āxet'ax Yakeo xip. Hamūn
te puknōg yōg gohet pupi
tayūmak pop, tu tikmū'ūn
yōg tayūmak pop, tup-texop
xexkah, ³ tu Yeyox pēnāp-
tup, nūy tu' yūmmūg, pāyāk-
tōgnāg, 'a' tox'ah, ha tikmū'ūn
xexka punethok, yīy' pēnā
'ohnäg. ⁴ Tikmū'ūn xop mōg
'īhā tik yokoma' mōg, tu
mōktu' nōy hip, tu' kup xexka
piget pepi' mōg, tu' xip ha
mōkahmāg, nūy Yeyox pēnā',
putat ha' nūn hah, ⁵ tu' xupep,

tu mōkahmāg tu' penāhā', tu Yakeo pu hām'āktux, hu:

—Yakeo, hām tu 'ānū mō'ka'ok, Hōnhā 'ūkxip'ax 'āpet kopah. Kaxīy.

⁶ Ha' kuxa hittup, tu hām tu' nāhā', tu hām tonnok, tu yāy pet ha' mōgāhā', 'ūkuxa hittup tu'. ⁷ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tup-tup nōg, hu:

—Yeyox te tik kummuk hā' xape', tu tik te hāpxop hā' xupxet mūtik mōg, nūy xihip, nūy tu xit. Kaxīy.

⁸ Ha' xit kux 'ihā Yakeo yok, tu hām'āktux Yeyox pu, nūy tikmū'ūn xupax, tu:

—Yōgnū hāpxop xohix 'āte' koxip putup, nūy xahix nīm 'ūhok xop pu'. Hōmā 'āte' nōy yōg tayūmak puxet hā' xupxet, kopxix hōnhā nōm pu tayūmak tehomī te 4 popmāp-tup, 'ūnōy yānān tu'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—Hōnhā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', xix 'āxape kuxa kummuk xit kamah, 'āxape te 'āpet kopa tihī'. 'Āmūn yā mōnāyxop hittap 'Amanām hā 'āmōkputox kamah. ¹⁰ Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn xax, nūy xaxnām, nōm tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, 'ū mōgā, puyīy Topa yōg putat ha' mōg 'ūxeheh. Kaxīy.

Tayūmak 'ānuk te

¹¹ Ha hām'āpak tikmū'ūn te', 'ihā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy Topa pu hāpxopmā max, ha kōmēn

Yenoyanēn hāmhūmnāg tu Yeyox xip, tu yāy yōg xop yūmmūgāhā', ka' pe'paxex, hu: “Topa te tikmū'ūn xop xohix xat putup nōmhā,” pāyā 'ap xohix xat'ah nōmhā, ¹² yīy Yeyox te:

—Tik te' xat'ax yāy kutok mōg hāpxexka nōy tu', hāptox tu' mōg, nūy yāyhā hāpxexka yōg tik te tikmū'ūn xohix xat, nūy hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg, puxix putpu nū'. ¹³ Tu kāmānat te 10 xānāhā', tup-xet pu tayūmak puxet hōm, xix kāmānat tuk-nāy tu' hōm tayūmak puxet, tu mōktu xohix pu tayūmak puxet hōm, tu: “Hāpxop hāmenax nūy tayūmak punethok pop, tu mōktu 'ūkxu pep put pu.” Kaxīy.

¹⁴ —Tu' mōg, pāyā 'ūyōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu tik xop mō'pok hāptox tu', 'ōm xat'ax ha mō'pok, nūy nō: “Ūgmū'āte 'āp-tup nōg. 'Āpu, xihip hāptox tu'. Putpu 'ānūn hok, nūy mū'ā xat.” Kaxīy.

¹⁵ —Pa hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg 'ihā' xupep putpu', tu kāmānat te 10 xānāhā', nōm xop te' yōg tayūmak pop, tu hāpxop hāmenax xi' nō' nōy yānān nūy tayūmak xexka pop, ha' xat'ax te tik xop te 10 xānāhā nūy' yīkopit, nūy tayūmak xohix te xīy tik xop te' pop yūmmūg. ¹⁶ Ha kāmānat hāmāxap nūn, tu: “Āte 'ōg tayūmak hā tayūmak nōy te 10 pop,” kaxīy.

¹⁷ Ha' xat'ax te:

—Yā' max, 'āhām max. 'Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix

te 10 hah, xa pēnānā' xip. Kaxīy.

18 —Ha kāmānat tuk-nāy tu' nūn, tu: “Ōg tayūmak hā 'āte tayūmak nōy te 5 pop.” Kaxīy.

19 —Ha: “Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 5 hah, xa pēnāhā' xip.” Kaxīy.

20 —Ha kāmānat te ka'ax tu' xip, tu' nūn, tu: “Nō pa 'ōg tayūmak. 'Āte topixxax hā' kīy, tu' xaptop, ²¹ 'ūgkuxānōg tu'. 'Āte 'āyīpkutuk, 'āmūn xupkūmīy hah. Xate 'ānōy yōg tayūmak paha', ha tik nōy te hāpxop xap xok, ha 'āmūn te nō nūnnāhā'.” Kaxīy.

22 —Ha' xat'ax te: “Āhām kummuk. 'Āte 'ākopit'ax, 'ōg hām'āktux'ax hā 'āte 'āhām kummuk yūmmūg. Xatek xupkūmīy 'āktux, tu 'ātu hāpxop nūnnā'āktux. ²³ Pax xa yōgnū tayūmak ma'āg kopa' xex, pu tikmū'ūn nōy hāpxop hāmenax, puxix tayūmak tu xohix punethok nōmhā.” Kaxīy.

24 —Tu tikmū'ūn te' yīmmap tu 'ōm pip pu hām'āktux, hu: “Tayūmak xut tik tu', tu tik nōy pu' hōm, tik te tayūmak te 10 pop pu' hōm.” Kaxīy.

25 —Ha tikmū'ūn te: “Yā' pip tayūmak punethok, yā' pip tayūmak te 10.” Kaxīy.

26 —Ha: “Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hāpxop punethok pip ha hāpxop nōy nā' mōg'ax tu mōktu yā' xohix, ha hāpxop xohix xut'ax, tu' hok tu'. ²⁷ Tik xop nūnnā nōmhā, tik xop tek putup nōg, tuk mūn te' xat putup nōg.

'Āpu, 'ūnūnnā', nūy 'ūgkeppa' kix.” Ta tu' kux.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

²⁸ Tu hām'āktux kux, 'ihā' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha' yōg mūtik hāpkumep xop te' pe' mōg, ²⁹ tu' mōg, tu' xip'ax Metpaye te hāmhūmnāg tu' pip, xi' xip'ax Metān te hāmhūmnāg tu' pip, tu yīktix 'Onimet yīka' pip, ha yāy yōg tik 2 mō'pok, pu mōg nū peheh, tu:

³⁰ —'Āmōg xip tu xexka tu', tu yohmēnnāg tuk tup pēnāp-tup, ha tikmū'ūn 'ūm te' yīmū' yūm hok. 'Ūxut, nūy nūnnā'. ³¹ Tik te 'āyīkopit, 'āpu, tu hām'āktux, hu: “Ūgmūg xuxyā tep-tup, puyīy nō yīmu' yūm.” Kaxīy.

³² Ha' mōg, tu Yeyox te' xat'ax hā' mīy. ³³ Tu yohmēnnāg xut, 'ihā yohmēn xuxyā nūn, tu:

—Tep tu' xut 'āxop te nū yohmēn? Kaxīy. ³⁴ Ha:

—'Ūgmūg xuxyā tep-tup, 'ūg mūg xut, yīk tux hok 'ū xut. Kaxīy. Ha' tux hok, ha' hīy'ax koah.

³⁵ Tu Yeyox ha' nūnnāhā', tu topixxax te yohmēn yīmū' yūm, tu' yūm, ³⁶ tu' mōg, ha tikmū'ūn te nū yāy xex topixxax putat kopah, ha Yeyox te nūktu yīmū' mōg, ³⁷ tu yīktux 'Onimet tu hāmhūmnāg tu' xip, ha tixmū'ūn xohix xexka te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, tu' yīy ka'ok hāpxopmā

max xe'ëgnâg pênâhâ tu',³⁸ tu hãm'âktux, hu:

—Pÿyâ Topa tik te' xat'ax pu hãmmax nã'. Yâ yây 'âxet'ax tu hõm pu nũ', ha pexkox kopa' pip xop kuxa mãm, yâ Topa xexka xe'ëgnâg. Kaxîy.

³⁹ Ha Paniye yõg xop te tikmũ'ün mûtik pip, tu Yeyox pu hãm'âktux, hu:

—Notot, 'âpu 'õg tik xop mãnõg, pu yîy hok. Kaxîy.

⁴⁰ Ha:

—'Âte xa hãm'âktux: Pax pu tik xop yîy hok, puxix mîkaxxap yîy ka'ok, 'ühittup tu'. Kaxîy.

Yeyox te Kõmên Yenoyanên ha' potaha'

⁴¹ Tu' mõg, tu kõmên Yenoyanên te hãmhũmnâg tu' xip, tu kõmên pênâhâ', hu' potaha',⁴² tu kõmên yõg tikmũ'ün pu hãm'âktux, hu:

—Pax xa hãmýümmũg, tu hãmmax xak, nũy tu kuxa mãm, puxix Topa xa hãmmaxnã', pâyâ hãmýümmũg 'ohnâg xate',⁴³ ha hãmýâxatamuk 'üm nõg 'îhâ' puknõg gây xop te kõmên yîmmap tu' pip putup, ha 'ânũ'pap-tup, pâyâ 'ânũ'pa 'ohnâg,⁴⁴ ha kõmên koxyõy putup, xix tikmũ'ün te kõmên kopa' pip kix putup, xix kaxxop, tu mîptut yõg tiyot xohix koxyõy putup, 'âxop te hãmýümmũg 'ohnâg hah. Topa te 'âha' nũn, pâyâ 'âxop te hãmýümmũg 'ohnâg. Kaxîy.

Yeyox xip Topa pet xexka kopah

⁴⁵ Hãpxip 'ohnâg 'îhâ Yeyox te Topa pet xexka ha'

mõ'nâhâ', tu tikmũ'ün te' kopa' pip xop papuk, nõm xop te hãpxop hãmenax Topa pet xexka kopa' papuk,⁴⁶ tu:

—Hõmâ tik te Topa tappet hã' kax'âmi, hu: “Tikmũ'ün te Topa pet xexka hã' mõxakux nũy Topa pu hãm'âktux,” kaxîy, pâyâ 'âxop tep-tũynâg, ha yâyhã hãpxupxet pet. Kaxîy.

⁴⁷ 'Ämnîy xohix hã Yeyox te tikmũ'ün yümmũgâhã' Topa pet kopah, ha Yoneo yõg 'ãmânex xop, xix hãmýümmũg xop, xix tikmũ'ün xexka xop te Yeyox putup nõg, tup-tex putup,⁴⁸ 'îhâ tikmũ'ün xohix kuxa mãm ka'ok Yeyox yõg hãm'âktux'ax kopah, yî' xexka xop te' xaptop, tu' gây.

20

Topa te Yeyox tu' hõm yây 'âxet'ax

¹ 'Ämnîy puxet 'îhâ Yeyox xip Topa pet xexka kopah, tu tikmũ'ün yümmũgâhã', xix hãm'âktux max 'âktũx, ha Yoneo xexka xop nũn, xix 'ãmânex xexka xop nũn, xix hãmýümmũg xop nũn, xix tikmũ'ün xat'ax xop nũn,² tu Yeyox yîkopit, hu:

—'Û 'üm te xa' hõm yây 'âxet'ax, xa hãmýümmũgâ tikmũ'ün? Kaxîy.

³ Ha' nõy yãnân tu' yîkopit, hu:

—'Äpu 'ã' hãm'âktux: ⁴ 'Û 'üm te Yoãm nũ'kutnâhã', pup-tox pix tikmũ'ün? 'Ok Topa te nũ'kutnâhã', pe tikmũ'ün te nũ'kutnâhã'? 'Äyîy. Kaxîy.

⁵ Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Yūmū'āteputep mūn 'āktux'ax? Pe yūmū'āte Topa te' xat 'āktux, puxix tu hām'āktux, hu: “Putep-te xīy 'ākuxa yūm 'ohnāg 'ūp-tox pix'ax kopah?” Kaxīy.

⁶ Pe yūmū'āte tikmū'ūn te' xat'ax 'āktux, puxix tikmū'ūn mīkaxxap pop, nūy nō' yūmūg kix. Yoām putup pax tu', yā' xohix te hāmpē'paxex, hu: “Yoām te Topa pupi hām'āktux.” Kaxīy.

⁷ Hu' xexka xop te hāmyūmmūg, pa hām'āktux 'ūm putup'ah, hu:

—Īntu', 'ap yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—A 'āte xa hām'āktux putup'ah kamah, tu 'ū 'ūm te 'ā' xat 'āktux putup 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat xop Kummuk

⁹ Tu hām'āktux hā tikmū'ūn yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpoxopmā'ax yūmmūgā', nūy yāy xok'ax 'āktux, 'ihā' xuxyāk-tok 'āktux, hu:

—Tikmū'ūn 'ūm te mīnta 'op xap xok punethok, tu yāy yōg hāpaxa'ax hōm tikmū'ūn nōy pu', ha tik te pupi pagok, ha' nōy yōg hahām, ha ta hāpaxexka nōy ha' mōg, tu mōktu mōxaha', tu hāmyāxatamuk xohix hā' nox xip, ¹⁰ ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'ihā hāpaxa'ax xuxyā te mīnta 'op yōg tayūmak xak, hu yāy yōg hām tu kāmānat nū'kutnāhā', tu nū'kutnāhā', pūyīy mīnta 'op yōg tayūmak pop, ha' nūn tu

nūktu xupep, pāyā tikmū'ūn xop te' kix kakixnāg, tu yā' hok mō'kutnāhā yāy pet hah. ¹¹ Ha nōm xuxyā te xe nū'kutnāhā', tu kāmānat nōy nū'kutnāhā' nūy tayūmak pop, ha' nūn tu nūktu xupep, pāyā tikmū'ūn xop te' kix kakixnāg kamah, tu' hupmāhā', tu yā' hok mō'kutnāhā yāy pet hah.

¹² Ha hāpaxa'ax xuxyā te xe nū'kutnāhā, ha tikmū'ūn te' kix kamah, xix mō'kutnāhā'.

¹³ Yī' xuxyā te: “Āte putep mūn mīy'ax? Tikmū'ūn te kāmānat xop putup nōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Nāy, 'āte 'ūgkutok pit mō'kutnā'ax, nōm te māxap mō'kutnā'ax, pūyīy tikmū'ūn nōm tu' yīpkox pi'. 'Ūxexka pe'paxex tu'.” Kaxīy. Tu nū'kutnāhā', ha' nūn, tu nūktu xupep 'ūtak yōg hahām tu'.

¹⁴ —Ha tikmū'ūn te hām pupi pagok, tu' kummuk, tu hāpaxa'ax xuxyāk-tok xe'e pēnāhā', tu yāy pu hām'āktux, hu: “Ōhōm 'ūxuxyāk-tok te māxap. Āpu, yūmūp-tex, pūyīy yūmū yōg yāyhā hāpaxa'ax.” Kaxīy.

¹⁵ —Tu hāpaxa'ax tu hāptopa mōgāhā', tup-tex, ha' xok. Putep mūn pe'āpaxex, putep mūn mīy putup mīnta xuxyā te'? ¹⁶ Ūnūn putup tikmū'ūn kummuk hah, tu' kix'ax, pu tu xakix xe'ēgnāg, tu mīnta yōg hāpaxa'ax hōm putup tikmū'ūn nōy pu'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te' xupak, tu:

—Āmhok! Pūyā Topa tux hok pu' hōm hok! Kaxīy.

17 Pa Yeyox te' pēnā ka'ok, tu:

—Hōmā tik te Topa pupi hām'āktux, tu tappet hā kax'āmi', hu: “Tikmū'ūn te mīptut xexka mīy'ax, tu mīm xexkap-tup nōg, pa Topa te' mīy mīptut māykup xix mīptut koxuk, yīy mīm xexka xe'ēgnāg.” Kaxīy. 18 Tikmū'ūn te nōm mīm xexka tu' nāhā', tu yāy putex, pa mīm xexka te tikmū'ūn yīmū' nāhā', tu' koxyōy'ax tu mōktu' xok xe'e'. Kaxīy.

Gohet puknōg pu tayūmak hōm

19 Ha tik te hāmyūmmūg xop gāy, xix 'āmānex xexka xop gāy, tu Yeyox te' xuktux kummuk yūmmūg, tu' mūg putup nōmhā, nūy 'ūp-tex, pāyā tikmū'ūn yīpkutuk, 20 yī' xexka xop te' hip, tu Yeyox pēnānā' pip, tu tik xop mō'pok, pu tu' pēnā max, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, nūy yāy xexka xop pu' xuktux, xaptop hā hām'āktux'ax, pūyī' xexka xop Yeyox kupex, nūy mūg, nūy gohet yōg xonat pupi' mūg, 21 ha' pēnā'ax xop te Yeyox ha' mōg, tu:

—Notot, xate tikmū'ūn yūmmūgā'ax, tu' yūmmūgā max, hak mū'āte' yūmmūg, ha xatep-tup tikmū'ūn xohix, tu hāpxe'e 'āktux pax, hu tikmū'ūn xohix mōgāhā, hāmyok mīy hā nō mōgāhā'. 22 'Ayīy. 'Ok Topa yōg xat'ax te' xat hok, 'ū puknōg yōg gohet pu tayūmak hōm hok, 'ok pe' xat 'ū tu' hōm? Kaxīy.

23 Pa Yeyox te nōm tik xop yā mō'āmā'ax yūmmūg, tu nōm pēnā'ax yōg hāmp'e'paxex yūmmūg, 'ap max'ah, yīy hām'āktux, hu:

24 —'Ā' mūg tayūmak 'ānuk. Putep koxuk nūhū'? Kaxīy.

Ha:

—Gohet yōg tik te' xat'ax koxuk. Kaxīy.

25 Yīy:

—Gohet pu' hōm gohet yōg hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

26 Ha tik pēnā'ax xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg, Yeyox te hāmyūmmūg, yī' yīy 'ohnāg.

Yeyox te putpu hi'ax 'āktux

27 Ha Xanoxeo yōg tik xop nūn, ha nōm xop te putpu tikmū'ūn hi 'ohnāg 'āktux, tu Yeyox yīkopit, hu:

28 —Notot, xate tikmū'ūn yūmmūgā'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', tu: “Tik te yāytaha', tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, pūyā yāy taknōy 'ūxetut mūy, nūy yāy taknōy nōm xok pupik-tok put.” 'Ūkux. Kaxīy. 29 Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūtaknōy xop xohix te 7 tihī' 'āxa', ha 'ōm te māxap te yāytaha', tu' xok, pāyāk-tok xip 'ohnāg, 30 ha' taknōy tek-nāy tu' yāytaha', tu' taknōy nōm xok xetut mūg, tu' xok kamah, tuk-tok xip 'ohnāg. 31 Ha' taknōy tek-nāy tu', tu' taknōy nōm xok yōg xetut mūg, tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, tu mōktu taknōy xop xohix te 7 te 'ūn mūg, tu' xok, tuk-tok

'ohnãg, ³² ha' taknõy xop xetut puxet xok, 'ũka'ax hã' xok 'ãxa'. ³³ Hãptup mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te putpu' hĩnnãp-tup tikmũ'ũn xakix xop. Tep te' xetut mũg'ax? Yã' taknõy xop xohix te 7 te 'ũn puxet hã' yĩpxox. Kaxĩy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Hõnhã tikmũ'ũn te yãytaha', ³⁵ pa Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xexkãnãp-tup, pu tu hi 'ap kux'ah, hu yãyap-tup 'ohnãg, ³⁶ tu pexkox yõg nũ 'pok xop putuk, yã Topa hãk-tok xop xe'e', 'ũhi putpu hah, tu xakip-tup 'ohnãg, ³⁷ ha mõnãyxop hittap Mõyyex te putpu hi'ax 'ãktux, 'ĩhã Topa yã mõnãyxop yõg Topa 'ãktux, tu 'Amanãm yõg Topa 'ãktux, xix 'Iyak yõg Topa 'ãktux, xix Yako yõg Topa 'ãktux, ³⁸ yĩy Topa te tikmũ'ũn hi'ax xop yõg Topa, 'ap xakix xop yõg Topa'ah, yã 'ũxohix te Topa tu' hi xe'e". Kaxĩy.

³⁹ Ha hãmyũmmũg xop te:

—Xate hãm'ãktux max, xate yã hãmyũmmũgã max. Kaxĩy.

⁴⁰ Ha' yëy, hu xe' yĩkopit 'ohnãg.

Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux

⁴¹ Yĩy Yeyox te' yãnãn tu' yĩkopit, hu:

—Tep te xĩy Topa tappet te: "Topa yõg hãmyãykutnã'ax te mõnãyxop hittap Namix hã' mõkputox?" ⁴² Namix mũn tek-tex'ax yõg tappet tu kax'ãmi, hu: "Topa xe'ëgnãg tek xuxyã pu hãm'ãktux, hu: "Ûgyĩp xe'e ha 'ãyũm, ⁴³ tu mõktu 'ãte tik xop te 'ãha gãy

nõa', " kaxĩy. ⁴⁴ Yũmmũg. Namix te yãy xuxyã 'ãktux, tu kama yãy mõkputox 'ãktux. Tep tu Namix te' mõkputox'ax yã' xuxyã 'ãktux? Kaxĩy.

Yeyox te tik te hãmyũmmũg xop 'ãktux

⁴⁵ Ha tikmũ'ũn xip, 'ĩhã Yexox te yãy yõg xop pu hãm'ãktux, tu:

⁴⁶ —'Õg pa mõxip! Hãmyũmmũg xop te topixxax tox mõ'tat, tup-tup, pu tikmũ'ũn 'ãneo kõmẽn kopah, ha' yũm'ax max xak, tu Yoneo xop yõg Topa pet kopa mĩmpe max xak, nũy mähãm, tu 'ãmuk xexka ha' mõg pax, ha tikmũ'ũn te: "Ûxexka 'õhõm." Kaxĩy. ⁴⁷ Ha Topa pu hãm'ãktux kumaknãg, pu tikmũ'ũn pẽnã', tu 'ũn hok mãm xop tu' mõy tayũmak xexkah, tu mõ'ãmã hã Topa pu hãm'ãktux. Pa Topa te hãmyũmmũg, tup-tup nõg, hu' xũygãp-tup, Topa te mõ'ãmã'ax xop xũygãp-tup xexka. Kaxĩy.

21

'Ûn hok yũm te Topa pu tayũmak hõm

¹ Ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' xip, tu tikmũ'ũn pẽnãhã', ha 'ũp-texop xexka nũn, tu tayũmak punethok mõ'tat Topa pet yõg mĩpkox kopah, ² ha Yeyox te 'ũn pẽnãhã kamah, 'ũn hok yũm ha' pẽnãhã', ha tayũmak ka'ok 2 hõm. ³ Yĩy:

—'ãte xa hãpxe'e 'aktux: Nũhũ 'ũn te tayũmak kutõgnãg hõm, pãyã' xexkah, 'ũxohix

tu', ⁴ ha 'üp-texop xexka xop te tayūmak xexka hōm, pāyāk-tōgnāg, 'üyāg tu', ha 'ün 'ūhok te yāy yōg tayūmak xohix hōm. Kaxīy.

⁵ Ha tikmū'ün te Topa pet xexka 'aktux, tu mīkaxxap max hā' pet 'aktux, hōmā tikmū'ün hittap te' xap popmāhā, ha nō' pet, ha Yeyox te:

⁶ —Hāmyāxatamuk mō'nāp-tup, 'īhā' puknōg gāy xop te Topa pet koxyōy putup, ha' yōg mīkaxxap max xohix putyōn putup. Kaxīy.

Hāpkummugā'ax 'aktux

⁷ Ha tikmū'ün te' yīkopit, hu: —Yāyā', hām 'üm hā' mīy'ax? 'Ok hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy tu hām 'üm hā' yūmmūg? Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—Ōg pa 'āti', ka tikmū'ün kummuk xop putat kummuk hā 'āmōgā', yā mō'āmā'ax hā 'āmōgā'ax, tu: “Ūgmūn yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'axet'ax Kunnix” kaxīy, xix: “Hōnhāk nūn,” kaxīy. Ōg pa'āti! Nōm tikmū'ün pe 'āmōg hok! ⁹ Ha xa hām'aktux'ax, tu tikmū'ün xop xohix yāy'ax 'aktux, pa 'ākuxānōg hok. Yā yāy'ax punethok putup, pāyā 'ap 'āmnīy mōg putōynāg'ah. Kaxīy.

¹⁰ Tu xe:

—Hāpxexka yōg tikmū'ün te yāy nōy yōg tikmū'ün gāyā'ax, xix gohet te yāy nōy gāyā'ax. ¹¹ Ha hāmyāynuhuk xexka putup, xix hāmhōgnāg, ha tikmū'ün te' xit'ax xak putup, pāyā hāmhōgnāg, xix

hāmpakut xexka pip putup, ha tikmū'ün te hāpxopmā'ax pēnāp-tup, ha pexkox tu yīmū nāp-tup, ha tikmū'ün xohix kuxānōg putup.

¹² —Ha' gāy xop te 'āmūg putup hāmāxap, tu 'āxūy'ax putup, xix yāy tu nū'nā'ax pet ha 'āmōgāp-tup, nūy 'āyīkopit, tu' xat'ax xop ha 'āmōgāp-tup, 'ūgmūn hāh, ¹³ yīy 'āxop te hām'āpak max 'aktux'ax, ¹⁴ hu xutigāhok, 'ākuxānōg hok, nūy: “Putep mūn 'aktux'ax 'āte'?” Kaxīy. 'Āmhok. ¹⁵ Hāpxip 'ohnāg 'īhā 'āte 'āyūmmūgāp-tup, ha hām'aktux max'ax, pu tu 'ākupex xop yēy. ¹⁶ Ha yāy 'atak te 'āmūg putup, xix 'ātaknōy xop, xix 'āxape xop, tu 'āmūg putup, tu kanet ha mōgāp-tup, pūyīy 'āp-tex, tu 'āxop yāg putex putup, ¹⁷ ha tikmū'ün xohix te 'āp-tup nōg, 'āxop yā yōgnū tikmū'ün hah, ¹⁸ pa Topa te 'āpēnā max, tu 'āpēnānā' xip, yīy 'āxe te 'āp-tox tu 'ap nāp-tup'ah, nūy tu yāyxaxok hok, ¹⁹ yīy Topa yōy putat xak hok, nūy 'āhi xe'ēgnāg. Kaxīy.

Gāy xop te Yenoyanēn koxyōy putup

²⁰ Tu xe hām'aktux, hu:

—'Āxop te kōmēn Yenoyanēn pēnāp-tup, ha' puknōg yōg xonat xop te kōmēn Yenoyanēn xakot putup, nūy kōmēn koxyōy, tu' koxyōy putup, hōnhā xate' yūmmūg. ²¹ Pūyā hāpxexka Yonex kopa' pip tikmū'ün nū'mān, tu yīktix tu' mōg nū'paha', pūyā kōmēn kopa' pip tikmū'ün

yây papuk, pÿyã kômên tu hãptopa' pip tikmũ'ün kômên tu mō'xakux hok. ²² Ha Topa gây Yoneo yōg tikmũ'ün mütik, tu' xÿygãp-tup. Hõmã tik te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu' kax'ãmi', yã Topa yōg hãm'ãktux hittap hã' pênãp-tup nõmhã. ²³ Pa 'ün tek-tok xuk yây kopah, tu' xÿy xekap-tup, xix 'ün tek-tok pu yây xo'opmãhã', tu' xÿy xekap-tup. Nũ tikmũ'ün xohix potap-tup, ha hãpxexka xohix yōg tikmũ'ün xÿy putup, yã Topa te' xÿygãp-tup xexka, ²⁴ ha' kix'ax mĩkax xexka hã, yĩ' yãg'ax tikmũ'ün 'ÿyãg, tu' yãg nõy mÿg putup, tu hãpxexka puknōg ha' mōgãp-tup. Hãmpuknōg xop te kômên Yenoyanên tonnok putup, nõm xop te Topa yÿmmÿg 'ohnãg, tu mōktu Topa te puknōg xop pu hãm'ãktux, hu: "Puxi'." Kaxĩy.

²⁵ Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Tikmũ'ün te hãpxopmã'ax ka'ok pênãp-tup, mãyõn tu hãpxopmã'ax pênãp-tup, xix mãyõn hex tu', xix mãyõnnãg tu', ha hãpxexka yōg tikmũ'ün xohix kuxa teknōg, tu kōnãg xexka yo'ok xexka 'ãpak'ax, hu' kuxãnōg. ²⁶ Tik xop kuxa teknōg putup, 'ükuxãnōg tu', ha hãpxop te hãmnōgnōy tu' pip xop te yây nuhuk putup, ²⁷ hak mÿn yã Tikmũ'ün Kutok, tuk nÿn putup put pu', 'ĩhã tikmũ'ün tek pênãhã', hãmgōy xexka kopak nÿn putup, 'ÿgka'ok xe'ëgnãg tu', tuk xexka xe'ëgnãg nÿn putup. ²⁸ 'Axop te nõm

hãpxopmã'ax ka'ok pênã', 'ãpu pexkox yokomak pênã'. Yã 'ãxuxyã' nÿn, pu 'ãmōy, nÿy 'ãxÿy kuxyã'. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tute piget kup 'ãktux

²⁹ Yeyox te hãm'ãktux nõy hã hãmyÿmmÿgãhã', nÿy Topa yōg hãpxopmã'ax yÿmmÿgã', hu:

—Mĩm kup piget pênã', xix mĩm kup xohix pênã', ³⁰ 'ÿmĩxux xupep, 'ÿxokax puk tup, 'ĩhã xate' yÿmmÿg, yã hãm pukpex xupep. ³¹ Kaxĩy 'ãxop te hãpxopmã'ax ka'ok pênãhã', 'ĩhã hãmyÿmmÿg, tu Topa nÿn yÿmmÿg, ha' nÿn, pu yây yōg tikmũ'ün xat, yã' hãmhÿmnãg.

³² —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Hõnhã' pip tikmũ'ün yãg te hãpxopmã'ax xohix pênãp-tup. ³³ Pax pu yōgnũ hãm'ãktux'ax nōg, puxix pexkox xix hahãm nōg hãmãxap, hãm'ãktux'ax ka'ok xe'ëgnãg hah. Kaxĩy.

Pu tikmũ'ün yã' pênãhã' pip

³⁴ Tu hãm'ãktux kux, tu:

—'Õg pa mōxip! Yây pupi' pênã max, pu yây yōg hãpxop xak'ax 'ãhĩy hok, pu 'ãmuk xexka xix kenmuk xo'op xexka 'ãhĩy hok, ka 'ãxop hãmyÿmmÿg 'ohnãg, 'ĩhã Topa yōg hãptup xe'e mō'nãhã'. ³⁵ Yã mō'nãp-tup hãpxexka xohix tu', xix tikmũ'ün xop xohix tu', ha pãmãg te xokxop mÿg, 'ÿxaptop ha' mÿg, kaxĩy Topa yōg 'ãmñy mō'nãp-tup, 'ĩhã tikmũ'ün pa pip 'ohnãg. ³⁶ 'Õg pa mōxip, xix yây pupi' pênã

max. Topa pu hām'āktux, pūyīy 'āka'ogā', pu hāpxopmā kummuk tu hāpxupmā', nūy 'ūgmūn keppa' pi', 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok hah. Ta tu' kux. Kaxīy.

³⁷ 'Āmnīy xohix hā Yeyox te Topa pet xexka kopa hāmyūmmūgāhā', tu 'āmāxak xohix 'ihā' mōg, tu yīktix 'Onimet yīmū' mōg, nūy yīmū' pi', ³⁸ ha māyōn kūynāg xut xohix, 'ihā' putpu' nūn, tu Topa pet xexka ha' nūn, nūy hāmyūmmūgā', ha tikmū'ūn xohix xexka nūn, māyōn xupep 'ihā' nūn, nūy Yeyox te hām'āktux 'āpax.

22

Yoneo xexka xop te Yeyox putex putup

¹ Ha Yoneo yōg tikmū'ūn te 'āmuk xexka mīy putup, 'ūxuxet'ax pām tokatok hok, ha' xuxet'ax nōy te Nōa'yēn, ² ha 'āmānex xexka xop xix hāmyūmmūg xop te Yeyox putex putup, tu' xaptop hāp-tex putup, tikmū'ūn yīpkutuk tu'. Yā tikmū'ūn te Yeyox putup pax.

Yot pa mūn max, pāyā' kuxa kummuk

³ Ha Hāmgyāgnāg te Yot kuxa kummugāhā, ha Yeyox yōg tik xop mūtik hāpkumep. ⁴ Pāyā' mōg, tu 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, ha yāy yānān, ha Yot te:

—'Āte 'āxop mō'nīynām'ax, xayīy Yeyox mūy. Kaxīy.

⁵ Ha' hittup, tu tu' hōm'ax tayūmak, ⁶ ha Yot te tayūmak putup, hu hāmp'e'paxex

punethok, nūy xexka xop mō'nīynām, pu' xaptop hah Yeyox mūy, pūyīy tikmū'ūn yūmmūg hok.

Āmuk xexka Nōa'yēn mīy

⁷ Ha 'āmīy punethok nōg, 'ihā Yoneo xop te 'āmuk xexka Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', tu kahnēn kutok putex, tu mō'hap, pu tikmū'ūn xohix' mā', ⁸ ha Yeyox te Pet xix Yoām mō'pok, tu:

—Mōg, nūy yūmū'ā 'āmuk xexka mīy, nūy yūmūg mā'. Kaxīy.

⁹ Ha:

—Pi'yā' mīy'ax? Kaxīy.

¹⁰ Ha:

—'Ūg'āpax. Kōmēn xexka tu mōnāy, tu tikmū'ūn 'ūm pēnāp-tup, ha nax tox hā kōnāg tat, tu 'āha' nūn putup. 'Ūpe mōg, tu mōktu mōxaha mīptut tu', tu' mōxakux, ¹¹ tu mīptut xuxyā pu hām'āktux, hu: "'Ūgmūg xuxyā tek mūg xat, pu 'āyīkopit, hu: Pi'a' xip mīptut 'ūm kox, pu 'āte 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy yāy yōg tik xop mūtik?" Kaxīy.

¹² Ha xa' mūg putup hāpkox xexkah, yā mīmpe yūm'ax punethok, xix mīmpe xit'ax punethok mām, ha mīptut mōkānīn yīmū' yūm. 'Ōnte 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Nōa'yēn. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te' xat kux, 'ihā Pet mōg, xix Yoām, tu' xat'ax xohi' mīy, yā Yeyox yōg hām'āktux'ax hā hāpxopmāhā', tu 'āmuk xexka mīy nōm mīptut kopah.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

14 Tu' mīy kux, ha Yeyox yūm, tu mīmpe xit'ax yīmū' yūm, ha yāy yōg mō'pok xop te nū mūtik mām, 15 ha:

—Āte' xak, 'ūxit 'āxop mūtik, nūy 'āxop mūtik 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy hāmāxap, tuk-nāy tuk xūy putup, 16 tu xa hām'āktux, hu: 'Ak 'ūm xit 'āmuk xexka 'ūxeheh nūnte, pāyā tikmū'ūn te Nōa'yēn xe'e yūmmūg, kopxik xit putup, 'īhā Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip. Kaxīy.

17 Tu kănēy paha', tu Topa pu:

—Āmax! Kaxīy.

Tu xe:

—Ūpa kănēy, xayīy 'āxop xohi xo'op. 18 'Āte xa hām'āktux: 'A 'āte mīnta hep xupyāg xe xo'op putup'ah, pa Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip, kopxi' xo'op putup 'ūxeheh. Kaxīy.

19 Tu pām paha', tu' koxip, tu Topa pu: 'Āmax! Kaxīy. Tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', tu:

—Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi', 'ūkoxip, nūy tak xaxok hok. Kaxīy.

20 Ha' xit kux, 'īhā Yeyox te:

—Nū kănēy pa kamah, yā' hep te' kopa' xup. Topa te pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, hak hep 'āta nū'nāhā 'āxop pu', pu pa'ax tup mīy.

21 Pa tik mō'āmā'ax te yūmūk mūtik xit, tu gāyxop mōgāp-tup 'ūghah. 22 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xok putup, pa Topa gāynām, tu tik mō'āmā'ax hā' gāy. Kaxīy.

23 Yeyox yōg tik xop te yāy yīkopit, hu:

—Pi'yā' nōm te' kummugā'? Kaxīy.

Pi'yā' tik te' xohix xat'ax

24 Tu kamah hām'āktux hā' nōy yānān, nūy tik 'ūm 'ūxohix xat'ax yūmmūg, 25 yīy Yeyox te:

—Hāmpuknōg xop yōg tik te' xat, ha' yōg tikmū'ūn yīpkox pip, tu' yōg gohenanok 'āxet'ax mīy, hu: Tik te tikmū'ūn hā' xape'. Kaxīy. 26 Pa 'āxop kopa 'ānōy xat hok. Pūyā' xat'ax hāpxopmā 'ūnōy xop pu', 'ātaknōy tu' ka'ax putuk, yā yāyhā'ax kutōgnāg, nūy tikmū'ūn xohix pu yīpkox pi'. 27 Pi'yā mūn xexka? 'Ok tik te mīmpe tu' yūm, nūy tu xit, pe tik te hāpxop tat nūy nōy xīnnā'? Nōm te' yūm yā' xexkah, pāyā 'āxop xohix pu 'āte hāpxopmāhā'.

28 'Āxop tek mūtik hāpkumep, tuk mūtik hāpxopmāhā' xix 'āxūy. 29 Yōg 'ātak te 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū tikmū'ūn xat, yā kaxīy 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa tikmū'ūn xat, 30 nūy 'ūgmūtik 'āxit xi' xo'op, yōgnū hāpxexka tu' āxit'ax, xa' yūm'ax max yīmū' yūm, nūy 'Iyaet yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

31 Tu xe:

—Xīmām, 'ūg'āpax max. Hāmgāyāgnāg te 'āp-tup, nūy 'ānuhuk. Tikmū'ūn te xuxnāg nuhuk, pēnēn hā nuhut, hā kaxīy Hāmgāyāgnāg te 'āxut putup, 32 pa 'āte Topa pu hām'āktux, ta tu 'ā xak, pu 'āka'ogā', nūy 'ākuxa yūmmā

ka'ok. 'Ūg ha 'ānūn'ax putpu',
'āpu 'ānōy xop ka'ogā'. Kaxīy.

³³ Ha Xīmām Pet te:

—'Āte 'āmūtik 'ūgmōg, tu
kanet hak mōg'ax 'āmūtik
nōmhā, nūy xok 'āmūtik.
Kaxīy.

³⁴ Yīy:

—'Āte xa hāp xe'e 'āktux,
Pet: Xate tikmū'ūn yīpkutuk,
huk nīm putup, tu hām'āktux
putup, tu: “Yeyox 'ātep
yūmmūg'ah.” Kaxīy. Tu xe'
xuktux putup, tu xe' xuktux
putup. Xate koit kux, 'īhā
xokakkak te xatap-xehnāg
putup. Kaxīy.

*Yeyox te yāy yōg tik xop
yūmmūgāhā'*

³⁵ Tu yāy yōg xop pu
hām'āktux hu:

—Hōmā 'āte mō'āpok,
'ūhok mō'āpok, 'ap pata xax
'āptat'ah, xix tayūmak 'ap
tat'ah, xix xagok 'āxop tep
tat'ah. 'Okputup te 'āp-tex 'īhā
'āmōg? Kaxīy.

Ha:

—'Āmhok, yā puxi'. Kaxīy.

³⁶ Ha:

—Pa hōnhā 'ōg tayūmak tat,
xix xagok mō'tat. 'Ōg kayak
hāmēnax, nūy tayūmak pa',
nūy mīkax xexka 'ūm pa', tu'
mō'tat. ³⁷ Hōmā tik hittap
xop te Topa pupi hām'āktux,
tu' yōg hām'āktux yā tappet
tu kax'āmi', hu: “Tik te'
kummuk xop mūtik mōg.”
Kaxīy. Huk mūn 'āktux, ha
Topa yōg hām'āktux hittap
hā tikmū'ūn kummuk te
hāpxopmāp-tup nōmhā, 'ūkxok
hāh hāpxopmāp-tup. Kaxīy.

³⁸ Ha' yōg tik xop te:

—Hēnā', mīkax xexka 2 tihi'.
Kaxīy.

Ha: —Puxi'. Kaxīy.

*Yeyox te yīktix 'Onimet tu'
xip*

³⁹ Tu' mōg, tu 'āmnīy hā
yīktix 'Onimet ha' mōg, tu
'āmāxak xohix 'īhā' mōg, ha'
yōg tik xop te' mūtik mōg, ⁴⁰ tu
yīktix yīmū' mōxaha', ha Yeyox
te:

—Topa tu' xax, pu 'āka'ogā',
xa hāpkummuk mīy hok.
Kaxīy

⁴¹ Tup-xehnāg ha' mōg
kutōgnāg, tu' kopaxux hā' xip,
tu Topa mūtik hām'āktux, hu:

⁴² —'Ātak, 'āte xa tu' xak
'ūyīk xūy hok. Ka 'āte yāy
yōg putup'ax mīy, 'ūyā 'ōg
putup'ax mīy hāmāxap. Kaxīy.

⁴³ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax
xupep, tu Yeyox ka'ogāhā',
⁴⁴ ha' xūy xexka, hu
hāmpukpex hep te' xax tu'
nāhā', yā' hep punethok,
'ūhep 'āta putuk, tu hām tu nū'
nāhā'.

⁴⁵ Ha Topa pu hām'āktux
nām, tu' kux, tuknīhā' xip, tu
yāy yōg tik xop xak, tu' pip-
ihī', ha mō'yōn ka'ok, 'ūkuxa
teknōg tu mō'yōn, ⁴⁶ ha:

—Te xīy hu mō'ōn? 'Āyok,
'āknīhā 'ati', nūy Topa tu' xax,
pūyīy 'āka'ogā', xa hāpkummuk
mīy hok. Kaxīy.

*Xonat xop te Yeyox mūg, tu'
kīy*

⁴⁷ Yeyox te hām'āktux,
'īhā tik xop nūn, ha Yot te'
nūnnāhā', 'āmnīy xohix hā tu
Yeyox mūtik mōg, hu yāy kep
ha' mūg, nūy tu 'āneo. ⁴⁸ Pa
Yeyox te:

—Xatep-tep mūn mīy putup, Yot? 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok. 'Ok xatek mūg yāy kep hah, mō'āmā'ax hak mūg, nūy gāy xōp tuk mūg? Kaxīy.

⁴⁹ Ha tik xop te' pēnāhā', nōm tik te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, hu:

—Yāyā, 'ok xatek putup 'ūkix mīkax xexka hā? Kaxīy.

⁵⁰ Hu tik te mīkax xexka paha', tu 'āmānex xat'ax yōg kāmānat yīpkox xak, tu' yīpkox xaxit, 'ūyīpxe'e hā nōm xip, ⁵¹ ha:

—Hup! Kaxīy.

Tu' yīpkox 'āpit, tu' tapmāhā', ⁵² tu 'āmānex xop pu hām'āktux, xix Topa pet yōg kapitām pu' xuktux, xi' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'ānūn, nūy tik te hāpxop hā' xupxet'ax mūy? Tep tu 'āxop te mīkax xexka tat, xix mīhīm? ⁵³ 'Āmnīy xohix hā 'āte tikmū'ūn yūmmūgāhā', Topa pet xexka kopa hāmyūmmūgāhā', ha 'āxop tek mūg 'ohnāg. 'Āka'ok nōmhā, xix Hāmgāyāgnāg ka'ok nōmhā, nōm te hāpkoxtap kopa' xip. Kaxīy.

Pet te Yeyox yūmmūg hok 'āktux

⁵⁴ Ha' mūg, tu' mōgāhā 'āmānex xat'ax pet hah, ha Pet te hāptox tu' pe' mōg, ⁵⁵ ha 'āmānex yōg kāmānat xop te kuxap xexka mīy hāptopa', tu kuh xexka yīmmap ha' mām, ha Pet te kāmānat xop mūtik mām, ⁵⁶ ha kāmānat hex te Pet pēnāhā', kuxap yōg kuyānām hā' pēnāhā', tu:

—Nū kāy te Yeyox mūtik hāpkumep! Kaxīy.

⁵⁷ Pa Pet te:

—'Ānhok! 'Āte nō'ōm 'ap yūmmūg'ah! Kaxīy.

⁵⁸ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tik te' pēnāhā', tu:

—Xate Yeyox yōg tik xop mūtik ti kamah. Kaxīy.

Pa Pet te:

—'Ak mūn'ah. Kaxīy.

⁵⁹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā yā 'ūnōy te:

—Hamūn, tute Yeyox mūtik hāpkumep! 'Ūyīy'ax yā hāpxexka Ganinet yōg kamah! Kaxīy.

⁶⁰ Pa Pet te xe hām'āktux, hu:

—Pute 'ūm? Xate putep mūn xuktux? 'A 'āte' yūmmūg'ah! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā xokakkak tak xataha', ⁶¹ ha Yeyox te ha' yokānām, tu Pet pēnā ka'ok, ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux pe'paxex. Yā hōmā Yeyox te hām'āktux, hu: "Xate koit tikoyuk putup, tuk mūn yūmmūg hok 'āktux, 'ihā xokakkak tak xatap-xehnāg." Kaxīy. ⁶² Ha Pet te yāyhāhup xexkah, tu hāptopa' mōg, tu' pota punethok.

Xonat xop te Yeyox kix

⁶³ Ha tik xop te Yeyox mūg, tuk-tex'ex kummuk, tu' kix, ⁶⁴ tu topixxax hā Yeyox pa mō'nīy, tu' yīkopit, hu:

—'Āpu, 'ūgmū'ā Topa pupi hām'āktux. 'Ū 'ūm nōm te 'ākix? Kaxīy.

⁶⁵ Tu hām'āktux hā Yeyox kuxa xūygāhā', 'āmnīy tox hā' xūygāhā'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yīkopit

⁶⁶ Ha māyōn xupep, 'hā' Yoneo xexka xop te yāy tu nū' nāhā ta tu 'āmānex xexka xop mūtik, xix hāmyūmmūg xop mūtik yāy tu nū' nāhā', ha Yeyox mōgāhā', 'āmānex xat'ax pet ha' mōgāhā', puyī' yīkopit. ⁶⁷ Tu:

—'Ok 'āmūn yā Kunnix? 'Ok Topa te xa yāy kutnāhā'? 'Āpu, 'ūgmū'ā' xuktux. Kaxīy.

Pa Yeyox te:

—'Ākuxa mām 'ohnāg yōgnū hām'āktux tu'. ⁶⁸ Āte 'āyīkopit, puxix 'āxop 'ap hām 'ūm 'āktux putup'ah, ⁶⁹ pak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, yā hōnhāk yūm'ax Topa yīpxe'e hah, Topa ka'ok xe'ēgnāg yīpxe'e hak yūm'ax. Kaxīy.

⁷⁰ Ha' xexka xop te:

—'Ok 'āmūn yā Topak-tok xe'ēgnāg? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

⁷¹ Ha' xexka xop te:

—Puxi'! Kāy yāy yī'ax hā 'ūgmū'āte' xupak! Kaxīy.

23

Pinat te Yeyox yīkopit

¹ Ha' xexka xop xohix 'ūknīha' tihī', tu Yeyox mōgāhā gohenanok ha', 'ūxuxet'ax Pinat, ² ha' kupex nām, hu:

—Kāy te tikmū'ūn yūmmūgā kummuk, tu' xat hok pu tayūmak hōm hok gohet pu', tu yāy mūn yā tik te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu Topa te' yāy kutnā 'āktux. Kaxīy.

³ Ha Pinat te Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ūn xat xe'ēgnāg? Kaxīy.

Ha:

—'Ā xate' xuktux. Kaxīy.

⁴ Yīy Pinat te 'āmānex xop pu hām'āktux, xix tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Yeyox te hāpkummugā 'ohnāg. Yā' max. Kaxīy.

⁵ Pāyā' xexka xop te:

—Yā' kummuk ta pax! Tute tikmū'ūn gāyāhā', tu hāmyūmmūgā'ax hā' gāyāhā hāpxexka xohix tu', yā Yonex tu', xix Ganinet tu', xix nūnte kamah. Kaxīy.

⁶ Ha Pinat te' xupak, tu' yīkopit, hu:

—'Ok kāy mūn yā Ganinet yōg? Kaxīy.

⁷ Ha' kupex'ax xop te:

—Hamūn. Kaxīy.

Yīy Pinat te' xat, pu 'Enot ha' mōgā', ha 'Enot te Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat, tu kōmēn Yenoyanēn tu' xip.

⁸ Ha xonat xop te' mōgāhā', tu mōktu mōxaha 'Enot pet hah, ha' pēnāhā', hu' kuxa hittup, tu 'āmnīy xohix hā' pēnāp-tup, pāyā pēnā 'ohnāg, yā hōnhā pēnā'ax, ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux 'Enot pu', ha 'Enot xak, puyīy Yeyox hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ⁹ hu' yīkopit, tu xe yā' yīkopit, pāyā Yeyox te' yēy. ¹⁰ Ha 'āmānex xexka xop xix hāmyūmmūg xop tihī', tu Yeyox kupex nām.

¹¹ Ha 'Enot tup-tup nōg, xix yōg xonat xop, tu' kute'ex kummuk, tu' xexka xop yōg topixxax mūn mō'tat nūy Yeyox kummukgā', tu put pu' mōgāhā Pinat hah. ¹² Hōmā

'Enot gāy Pinat hā', xix Pinat gāy 'Enot hā', pa hōnhā yāy tu' gāy xit, tu yāyhā' xape.

Pinat te' xat pu Yeyox putex

¹³ Ha Pinat te 'āmānex xop xānāhā', xi' xexka xop xānāhā', hay yāy tu nū'nāhā', ¹⁴ ha:

—Āxop te nūktu tik nūnnāhā', tu' kupex, tu tikmū'ūn gāyā 'āktux, pa 'āte' yīkopit, ha yā' max, 'ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah, ¹⁵ ha 'Enot te yīkopit kamah, tu' put pu nū'kutnāhā'. Hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, puyīy tu xok, ¹⁶ Yīy 'āte' xat putup pu' kix xikot hā, nūy xut pu mōg. Kaxīy.

¹⁷ Hāmyāxatamuk xohix 'ihā Pinat te tik kummuk xut, 'āmuk xexka Nōa'yēn 'ihā' xut, tu kanet kopa' xip tik xut, pu mōg, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te yāykutnā tik puxet, pu mōg, ha Pinat te Yeyox xut putup pu mōg, ¹⁸ pa Yoneo yōg tikmū'ūn xohix yīy ka'ok, hu:

—Ūmōgā Yeyox, nū' putex. 'Ūgmū'ātep-tup nōg, pa Mahamax xut pu mōg. Kaxīy.

¹⁹ Ha Mahamax te' nōy putex, tu kanet kopa' xip, tu tikmū'ūn gāyāhā', pu tu' kix gohet yōg xonat xop.

²⁰ Pa Pinat te:

—Nāy. Hāmp'e'āpaxex max, 'ūyā xa' xut tik max, tu Yeyox xa' xut'ax. Kaxīy.

²¹ Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—Ūp-tex, 'ūp-tex, mīpkupnix hāp-tex! Kaxīy.

²² Ha Pinat te xe hām'āktux tikmū'ūn pu', hu:

—Putep mūn mīy Yeyox te', xap-tex? Yā' max, hāpkummuk mīy 'ohnāg tute', yīy 'āte' xut'ax pu mōg. Kaxīy.

²³ Ha xe tikmū'ūn yīy ka'ok, tu Yeyox putup nōg 'āktux, ²⁴ yīy Pinat te' xat, pu Yeyox putex, xix Mahamax xut pu mōg, ²⁵ ha' xut tik kummuk Mahamax, pu tikmū'ūn gāy Yeyox mōgā'.

Mīpkupnix tu Yeyox putex

²⁶ Ha' mōgāhā', 'ihā xonat xop te Xinēn yōg tik Ximām xat, pu mīpkupnix tax, tu Yeyox pe' mōg, tu' taha'. ²⁷ Ha tikmū'ūn xohix xexka te' pe' mōg, xix kōmēn yōg 'ūn xop, tu' potahā' mōg, ²⁸ ha Yeyox te' hā yokānām, tu:

—Ūgmūn hā 'āpota hok, pāyā yāymūn hā 'āpotaha', xix 'āk-tok hā potaha'. ²⁹ Āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā tikmū'ūn te hām'āktux, hu: “Ūhūn kuxa hittup, nōm tek-tok 'ohnāg, ha kama' kuxa hittup nōm 'ūn tek-tok yāy xo'opmā hok.” Kaxīy. ³⁰ Ha tikmū'ūn kuxa teknōg'ax, tu: “Pūyā yīktix 'ūgmūk tu' nāy, nūy mōknīy.” Kaxīy. ³¹ Yā hōnhā mīm yīxux, ha' puk putup. Putep mūn mīy'ax mīm nak hā? Yā' puk putūmnāg. Kaxīy hōnhā tik max xok. Putep mūn mīy'ax tik kummuk hā? Kaxīy.

³² Ha xonat xop te tik kummuk 2 mōgāhā', nūy tu' kix Yeyox mūtik, ³³ ha' mōg tu mōktu yīktix hāmhūmnāg tu' mōxaha, ha yīktix 'āxet'ax Gok, 'ūkuxoh tox putuk tu',

ha xonat xop te Yeyox yĩm xuhmĩy, xix pata xuhmĩy, pu mĩpkupnix tu' xup, ha Yeyox te yāy kote' xip: yā tik puxet te 'üyĩpxe'e hā' xup, xix tik nōy te 'üyĩpxax hā' xup.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ātak, 'üyōg hāpkummuk mĩy'ax xaxogā', pu ta tu' kux, hāmyümmüg 'ohnāg hah. Kaxĩy.

Ha xonat xop te Yeyox xax koxip, pāyā' max, 'ūkoxyōy putup'ah, hu mō'xap yōn, nūy tik yāy kutnā', pu pa'.
³⁵ Ha tikmũ'ün xohix mō'xip, tu' pēnāhā', ha' xexka xop kute'ex kummuk, tu:

—Tute tikmũ'ün hĩnnāhā putpu'. Pūyā yāy xit hōnhā', nūy mōg, puyiy tu' xok hok! Pax pu yā Kunnix, nōm Topa te yāy kutnāhā', puxix yāy xit hōnhā nūy mōg! Kaxĩy.

³⁶ Ha xonat xop kama xox yĩxix kummuk, tuk-tex'ex kummuk, tu' xupyāg kummuk xo'opmāp-tup, ³⁷ tu:

—'Ok xate Yoneo tikmũ'ün xat xe'e'? 'Āpu, mĩpkupnix tu yāy xit. Kaxĩy.

³⁸ Ha tappet tu kax'āmi', tup-tox yĩmũ' hĩy, mĩpkup nix tu' hĩy, tu kax'āmi', hu: "Nūhũ tik te Yoneo yōg tikmũ'ün xohix xat." Kaxĩy.

³⁹ Ha tik nōy te mĩpkupnix tu' xup, tuk-te'ex kummuk kamah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āmün yā Kunnix? 'Ok Topa te xa yāy kutnahā'? 'Āpu yāy xit, xikmüg mōy kamah. Kaxĩy.

⁴⁰ Pa tik nōy te' mǎnōg, hu:

—'Ok xate Topa yĩpkutuk hok? Hōnhā 'āxok, xate hāpkummugāhā' tu xok.
⁴¹ 'Ūgmũ'āte hāpkummuk mĩy punethok, yĩk müg kix, pa nū tik te hāmyok mĩy, tu hāpkummugā 'ohnāg. Kaxĩy.

⁴² Tu Yeyox tu' xak, hu:

—Yeyox, 'ūkxaxok hok, 'ihā xate yāy yōg tikmũ'ün xohix xat. Kaxĩy.

⁴³ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōnhā xatek mün mütik 'āxip putup pekkox kopah. Kaxĩy.

Yeyox xok

⁴⁴ Ha mǎyōn te pekkox kote' yūm, 'ihā hāpkoxtap te hāpxexka xohix tu' xip, tu 'ot 3 hā' xip mǎyōn he', ⁴⁵ 'ihā mǎyōn kuyānām xok, ha Topa pet xexka yōg topixxax yāy koxip, nōm te hāmyĩkox mō'yĩnnĩn. ⁴⁶ Ha Yeyox yĩ ka'ok, tu:

—'Ātak, 'āte xa' hōm yāy koxuk!. Kaxĩy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok xe'e'. ⁴⁷ Ha xonat xop yōg kapitām te Topa max 'āktux, tu:

—Yamün! Nū tik te hāpkummugā 'ohnāg! Kaxĩy.

⁴⁸ Ha tikmũ'ün xohix xexka nūn, tu yāy tu nū'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxānōg, tu yāy kep to'ok, tu' yēy, 'ūkuxa teknōg tu'. ⁴⁹ Ha tikmũ'ün te Yeyox hā' xape pip, xix 'ün pip, nōm xop te' pe' mōg, tu Ganinet tu' pip kōnāmāha', tu Yeyox mütik hāpkumep tap, tu hāpxopmā'ax xohix pēnāhā nōmhā'.

Yoye te Yeyox nō hāpkot

⁵⁰ Ha tik max xip, 'ūxuxet'ax Yoye, tu hāpxexka Yonex tu' nāhā', tu kōmēn 'Animātex yōg tihik, tu Yoneo xexka xop mūtik mōg, yā' max, tu hāmyok mīy, ⁵¹ tu' xexka xop yōg hāpxopmā'ax putup nōg, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu' xak, pu Topa pu' yīpkox pi', ⁵² tu' mōg Pinat hah, tu ta tu' xak, pu Yeyox xokxax tu' hōm, puyīy nō hāpkot, ha' hōm. ⁵³ Ha mīpkupnix tu' xup Yeyox, ha Yoye te' xokxax xut, tu topixxax max hā' kīy, tu mīkax xap kox kopa nō hāpkot, ha' hok xip, mīkax xap 'ūkok, 'ūxokxax nōy te' kopa' xip 'ohnāg. ⁵⁴ Yā xexta pet, 'īhā Yoneo yōg tikmū'ūn te nit xap yōg hāpxop mīy, yā 'āmāxak, 'īhā nit xap mō'nāhā'.

⁵⁵ 'Ūhūn xop te Ganinet tu' pip tap, tu Yeyox pe' nūn pax, tu xukpot pēnāhā', ha Yoye te Yeyox xokxax xex mīkax xap kox kopa ha' pēnāhā', ⁵⁶ tu putpu' mōg, tu hāpxop hax max'ax mīy, nūy xokxax xutxok.

Tu nit xap hā' hip. Yā hōmā, hāmyāxatāmuk hittap 'īhā', Topa te Yoneo xop xat hok, pu tu nit xap 'īhā hām hok.

24

Yeyox te putpu' hi'

¹ Ha yenomīn 'īhā, māyōn te hāpkanet tu' xupep 'īhā, 'ūn xop te xokpot ha' mōg, tu hāpxop hax max'ax tat, ² tu' mōg tu mōktu mōxaha mīkax xap kox tu'. Hōmā

mīkax xap te mō kox nīy, pāyā hōnhā' yīkūy tap, tu mīkax kox xōn, ha 'ūn xop te' kox kopa pēnāhā'. ³ 'Ap Yeyox xokxax 'ūm xip'ah, tu mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ⁴ yīy 'ūn te: "Pute 'ūm?" Tu hāpe'paxex, 'īhā tik 2 te' yīka' tihi', 'ūpata hā' tihi', yā' yōg topixxax tūmnāg, kuyānām putuk, ⁵ ha 'ūn xop kuxānōg, tu nūktettex, tu yāy pa mō'nīy, tu' yēy, ha pexkox yōg xop te:

—Tep tu 'āxop te yāy hi'ax xop xak hām xukpot tu'? ⁶ 'Ap xip'ah Yeyox, yā' putpu' hi'! 'Ok 'āxop te' xaxok? Tute xa hām'āktux 'īhā hāpxexka Ganinet tu' tihi', ⁷ ha tik kummuk te' mō'āmā', nūy gāyxop mōgā Yeyox hah. Yeyox yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa hām'āktux, tu yāy yōg xok'ax 'āktux, tu mīpkunix hā' xok'ax xa' xuktux, tu putpu hi'ax 'āmnīy tikoyuk 'īhā xa hām'āktux. Kaxīy.

⁸ Ha 'ūn xop te hāmp'e'paxex, tu: "Hamūn! Hōmā Yeyox tek mū'ā hām'āktux." Kaxīy. ⁹ Tu putpu' mōg, tu Yeyox yōg tik xop te 11 pu hām'āktux, xix tikmū'ūn te nōm mūtik hāpkumep pu' xuktux. ¹⁰ Nōm 'ūhūn 'āxet'ax Manix Mānanēn, xi' nōy 'āxet'ax Yoān, xi' nōy 'āxet'ax Mānix, ha Mānix yā Tiak mūk tut, ha 'ūn xop te Yeyox yōg mō'pok xop pu hām'āktux, ¹¹ pa tik xop kuxa mām 'ohnāg 'ūn yōg hām'āktux tu', tu: "Yā' xupmāhīy!" Kaxīy. ¹² Pāyā Pet yok, tu' mōg mō'ka'ok 'ūxukpot tu', tu' xupep, 'īhā pēnā tu' mōg, nūy mīkax kox kutōgnāg

hã' mōnāy, tu topixxax te xokxax kīy'ax pēnāhã', yāp-xehnāg yūm, tu putpu' nūn mīptut tu', tu' kuxa te' yēy.

Ēmā'ox yōg putahat

¹³ Īhã tik 2 hāpkumep, tu xip tu xexka Ēmā'ox ha' mōg, ha mō'āgmūg 2 kōmēn Yenoyanēn tu', ¹⁴ ha yāy pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux, ¹⁵ tu hām'āktux, Īhã Yeyox xip, hāpxip 'ohnāg Īhã' xip, tu tik mūtik mōg, ¹⁶ ha tik xop te' pēnāhã', pāyā' yūmmūg'ah. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Tep-tep 'āktux 'āxop te', Īhã hāpkumep? Kaxīy.

Ha tik xop hāpkumep kux, 'ūhittup 'ohnāg tu', ¹⁸ ha tik puxet 'āxet'ax Kene'op, tu:

—Tikmū'ūn xohix te kōmēn kopa' pip, tu hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Ok 'āp-xehnāg te' yūmmūg hok? Kaxīy.

¹⁹ Ha:

—Hāpxopmā'ax tute xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te Topa pupi hām'āktux, tu hāpxopmā ka'ok, Topa keppa' mīy, xix tikmū'ūn keppa' mīy, tu hāmyūmmūgā ka'ok kamah, ²⁰ ha 'āmānex xop xik mū yōg xexka xop te xonat xop pu' hōm, pu tup-tex, tu mīpkupnix hāp-tex, ha' xok xe'ēgnāg, ²¹ pak mū'āte hāmp'e'paxex tap, hu: “Pe Yeyox yā Topa yōg mō'kutnā'ax, ha' yāy'kutnāhã', pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkānā'!” Hamūn, pāyā' xok, ha hōnhã 'āmnīy tikoyuk nōg. ²² Yā hōnhã 'ūn te

hām'āktux, hak mū kuxānōg. Māyōn xupep Īhã 'ūn mōg, 'ūxukpot ha' mōg, ²³ pāyā Yeyox xokxax xip 'ohnāg, mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ha putpu' nūn, tu pexkox yōg mō'pok xop 'āktux, tu' pēnāhã nō'ōm, ha Yeyox putpu' hi'ax 'āktux, ²⁴ ha tik te xukpot ha' mōg kamah, ha' kox xip, pāyā 'ap pēnā'ah Yeyox. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—Āp-tox kummuk, 'ākuxa yūm pu'uk hām'āktux'ax kopah! Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tap-pet hã kax'āmi', pāyā 'ākuxa yūm 'ohnāg hām'āktux'ax kopah. ²⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Topa te yāy'kutnāhã', pu tu' xūy, nūy yāyhã tu xexkah. Kaxīy.

²⁷ Tu Topa tappet hã tik 2 yūmmūgāhã', tu mōnāyxop Mōyyex yōg xat'ax hã hāmyūmmūgāhã', tu mōktu tik xohix te Topa pupi hām'āktux xop 'āktux, tu kama yāy mūn 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hã hāmyūmmūgāhã', nūy yāy mūn 'āktux.

²⁸ Ha mōktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha Yeyox mōg'ax nō pehe', ²⁹ pa tik 2 te:

—Nāy, 'āmōg hok! 'Ūgmū 'ātu' xip, nūy mōhōn nūnte', yā hōnhã 'āmāxak. Kaxīy.

Yīy Yeyox te tik mūtik mōg, ³⁰ tu nōm mūtik xit, tu pām paha', tu Topa pu: “Āmax,” kaxīy, tu pām koxip, tu yāy xape pu' popmāhã', ³¹ ha Topa te tik pa maxnāhã', ha Yeyox yūmmūg, ha hāpxip

'ohnāg 'ihā Yeyox xip 'ohnāg, yā yā xaxogāhā', ³² ha yāy pu hām'āktux, hu:

—Yāk kuxa hittup xexka 'ihā hām'āktux putat kopah, tu Topa tappet hittap hā hāmyūmmūgāhā! Kaxīy. Ha' nōy te: Yamūn! Kaxīy.

³³ Tu' yok mō'ka'ok, tu Yenoyanēn tu' mōg, tu mōktu mōxaha', ha tik te 11 te yāy tu nū'nāhā', xi' mūtik pip xop, ³⁴ tu:

—Hamūn! yā Yeyox te putpu' hi xe'ēgnāg! Yā Ximām te' pēnāhā! Kaxīy.

³⁵ Ha tik 2 te Yeyox 'āktux, tu Yeyox te putat kopa hāmyūmmūgā 'āktux, tu pām koxip tu ta 'ōm xip hok 'āktux.

Yeyox xip tik xop mūtik

³⁶ Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā', hām'āktux 'ihā', Yeyox te nōm xop kopa' xip, tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā! Kaxīy.

³⁷ Pāyā tik xop kuxānōg, tu' koxuk yīpkutuk, pāyā 'a' koxuk'ah, ³⁸ ha Yeyox te:

—Teptu 'ākuxānōg? Putep mūn hāpkīy hā xate'? ³⁹ Mā', 'ūgyīm pēnā', xik pata pēnā', yā 'ūgmūn yīnmūn. Mā', nūy 'ūg 'āpit. 'Ūkoxuk te' yīn xip 'ohnāg, xi' kup tox xip 'ohnāg, pak yīm pip, xik pata pip, xik yīn xe'e xip! Kaxīy.

⁴⁰ Tu hām'āktux kux, 'ihā yāy yīm tu' mūg, xix yāy pata tu' mūg, tikmū'ūn te mūtik hāpkumep tu' mūg, ⁴¹ ha tikmū'ūn kuxa hittup xexka nām, tu' yēy, hu yāy kuxa yīkopit, yīy Yeyox te:

—'Ūpuk? Kaxīy.

⁴² Ha tu' hōm māhām, ha mō'hap kuxap xox yā' tu', ⁴³ ha' māhā', 'ihā tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'. ⁴⁴ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āmūtik 'ūkxip, tu 'āxop hāmyūmmūgāhā', tu Topa tappet hā 'āyūmmūgāhā', xayīy 'āyūmmūg, ha mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', xix tik xop te Topa pupi hām'āktux te kax'āmi', ha kaxīy 'ūkxūy'ax xik xok'ax kax'āmi', yak mūn Kunnix. Kaxīy.

⁴⁵ Tu yāy yōg xop putox maxnāhā', pu tu hāmyūmmūg, nūy Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūg, ⁴⁶ tu xe hām'āktux, hu:

—Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, 'ūxuxet'ax nōy yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax, ha tappet te' xok'ax 'āktux, tu nō hāpkot'ax 'āktux, tu 'āmniy tikoyuk nōg 'ihā putpu' hi'ax 'āktux, yāk mūn 'āktux, ⁴⁷ tu' xat, pu hām'āktux, pūyīy hām'āpak max'ax 'āktux hām xexka xohix tu', 'ūhep xohix pu', tu kōmēn Yenoyanēn kopa hām'āktux'ax hāmāxap, pu tikmū'ūn yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pūyīy Topa xaxogā', pu tu' kux.

⁴⁸ 'Āxop te nōmhā hāpxopmā'ax xohix pēnāhā xi' xupak,

⁴⁹ Nāy, 'ūhip, yā Topa te 'āxop pu hām'āktux xex, ha 'āte xa nū'kutnāp-tup, pa kōmēn Yenoyanēn kopa 'āti', 'ūhip tu', tu mōktu Topa te 'āxop ka'ogāhā', tu Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, pu 'āka'okgā', ha 'āxop te hāpka'ok'ax mō'tat

putup, topixxax putuk.
Kaxīy.

Yeyox mōg pepi pexkox tu'

⁵⁰ Tu' xip tu xexka Metān
tu' mōgāhā', tu' yīm kute tex
pepi', tu:

—Pūyā Topa xa hāmmaxnā'
Kaxīy.

⁵¹ Tu hām'āktux 'ihā pepi'
mōg, tu pexkox ha' mōg, ⁵² ha
nōm tikmū'ūn te' kopaxux ha'
mōxip, tu nūktettex, tu' yēy,
tu Yenoyanēn tu' putpu' mōg,
tu' kuxa hittup xexkah, ⁵³ tu
'āmnīy xohix hā' pip Topa pet
xexka kopah, nūy Topa max
'āktux pax.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX'AX KAX'ĀMI'

Topa yōg hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹ Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha ta' xip Yeyox, tu Yeyox 'āxet'ax nōy hā: Topa yōg Hām'āktux. Kaxīy. Yā tikmū'ūn pu Topa mūg. Topa yōg Hām'āktux te Topa mūti' tihī', tu Topa putuk, yā Topa xe'e'. ² Topa te hām xexka mīy, ha Topa mūti' tihī Topa yōg Hām'āktux.

³ Topa te Yeyox ka'ogāhā', puyīy hāp̄xop xohix xexka mīy. 'Ok Topa te yāpxehnāg hā' mīy hāp̄xop? 'Āmhok. 'Ok Topak-tok mūti' mīy hāp̄xop xohix xexka'? Hamūn, 'ūmīy hāp̄xop xohix xexka nūmūtik.

⁴ Topa yōg Hām'āktux te yōnnā'ī xohix hīnnāhā', ha' hi'ax te kuyānām putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn pu hāptupmāhā', puyīy hāmyūmmūg, ⁵ ha mō yānām yōn hāp̄koxtap kopah, ha hāp̄koxtap te kuyānām putex 'ohnāg. Hā kaxīy Yeyox nūn, tu nūktu tikmū'ūn kuxa kopa hāptupmāhā', pa' kummuk xop te Yeyox hupmā yūmmūg 'ohnāg.

⁶ Ha ta' xip tihik 'ūxuxet'ax Yoām, ha Topa te' yāyutnāhā', tu' xut tikmū'ūn kopah, tu nū'kutnāhā tikmū'ūn hah.

⁷ Ha ta' nūn Yoām, nūy tikmū'ūn pu Topak-tok 'āktux, yā nōm te kuyānām putuk

'āktux, puyīy tikmū'ūn xohix hām'āktux 'āpax, nūy tu' kuxa mām ka'ok. ⁸ Yoām te kuyānām putuk'ah, pa' nūn, nūy nōm te kuyānām putuk 'āktux. ⁹ Nōm te kuyānām xe'e putuk, tu ta' nūn, tu nūktu tikmū'ūn xohix tu' xupep, yā' nūn Yeyox.

¹⁰ Kuyānām, yā Topa yōg Hām'āktux, yā Topak-tok, tu' xip nūnte hām xexka tu'. Hōmā Topa te yāy kutok ka'ogāhā', puyīy hām xexka mīy, pa' tikmū'ūn te Topak-tok yūmmūg 'ohnāg nōmhā'. ¹¹ Yā' nūn Topa yōg Hām'āktux, tu nūktu yāy yōg hām xexka tu' xupep pa' xape xop tep-tup nōg, ¹² pa' tikmū'ūn yāg te Yeyox putup, tu' kopa' kuxa mām, ha Topa te nōm xop ka'ogāhā', puyīy yāyhā xape xop Topa yōg, yā Topak-tok xop. ¹³ Yā Topa hā xape xop. 'Ok 'ūtut te' put xi' tak te nō' tehe', yīy yāyhā xape xop Topa hā? 'Āmhok. 'Ok tut tep-tup xi' tak, hu' put? 'Āmhok. Pa yā Topa mūn hā xape xop. Yā Topa tep-tup, ha yāyhā Topa xape xop.

¹⁴ Ha ta' nūn Topa yōg Hām'āktux hām xexka tu' nūnteh, ha' tut te' put, yā tikmū'ūn Yeyox, tu tikmū'ūn mūti' tihī'. Yā' max xe'ēgnāg, yā' max tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxe'e 'āktux, yā Topa te yāy kutok pit puxet 'ūmax xe'ēgnāgāhā', yā Topa te' maxnāhā tikmū'ūn xohix pu', ha hāmyok xohix 'āktux.

¹⁵ Ha ta' nūn Yoām, tu nūktu hām'āktux ka'ok, hu:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux hu: “Ūg pe' nūn putup tihik. Hamūn xexka', ha tak mūn kutōgnāg, yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg pa yōgnū xohix miax.” Kaxīy.

16 'Ūkuxa max xe'ēgnāg, hu yūmūg xohix pu hāmmāxnāhā', tu xe hāmmāxnā mōkuma'mōg

17 Hōmā Topa te Mōyyex pu yāy yōg xat'ax popmāhā', puyīy Mōyyex Yoneo xop xat, pa Topa te Yeyox Kunnix pu hāmmāxnāhā', yīy ta Yeyox te tikmū'ūn pu hāmmāxnāhā', tu hāpxe'e 'āktux. 18 Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, pa Topak-tok puxehnāg te Topa putuk, tu Topa mūti' tihī', ha tikmū'ūn te Topak-tok pēnāhā', hu ta tu' yūmmūg Topah. Yā tute yūmū'ā Topa mūg.

Yoām te tikmū'ūn putox pix, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux

19 Ha ta' pip Yoneo xexka xop kōmēn Yenoyanēn tu', tu mō'pok 'āmānex xop xix Nemi yōg xop, puyīy Yoām yīkopit. Ha ta' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

20 Ha Yoām te hām'āktux xe'e, hu:

—'Ak mūn Kunnix'ah, yā Topa te Kunnix yāy kutnāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa kum-muk xit. Kaxīy.

21 Ha xe' yīkopit hu: 'Ū'ūm 'āmūn? 'Ok 'Enit? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Āmhok. Kaxīy.

Ha xe:

—'Ok 'āmūn nō'ōm, tu Topa pupi hām'āktux? 'Ok putpu 'ānūn? Kaxīy.

Ha:

'Āmhok. Kaxīy.

22 Ha:

—'Āpu hām'āktux, 'ū'ūm 'āmūn? 'Ūgmū'āte 'āyūmmūg putup, hu mōg, hu nōm te nūg mūg pok xop pu hām'āktux. Putep'āktux? Kaxīy.

23 Ha Yoām te:

—Yā yānmūn xupep'ax 'ūgmūn, tu hām'āktux ka'ok hām panip xexka tu', hu: 'Āpu 'āxop putat yoa'. Yūmūg xuxyā nūn. Yā 'ōg hāpxopmā'ax yoa'. Kaxīy.

Yā hām'āktux te' putuk 'Iyait yōg, nōm te Topa pupi hām'āktux.

24 Yā Paniye xop te Yoām yīkopit, 25 hu:

—'A 'āmūn yā Kunnix'ah Topa te nōm yāy kutnāhā', xix 'ap 'Enit'ah, xix 'ap nōy'ah nōm te Topa pupix hām'āktux. Tepte 'āxat xate tikmū'ūn putox pix? Kaxīy.

26 Ha Yoām te:

—'Ātep-tox pix kōnāg hā, pa 'āxop kopa' xip nō'ōm, pa yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg, 27 hak pe' nūn putup nō'ōm. Hamūn xexka', hak-mūn kutōgnāg, hu yōg pataxax ko'ap-tup 'ohnāg. Yāk-tōgnāg 'ūgmūn. 28 Yā nōm hāpxopmāhā xiptuxexka Metān tu' kōnāg kox Yohnām xatapah. Yā Yoām te tikmū'ūn putox pix 'ōnteh.

Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup kahnēn xok putuk

29 Hāptup 'ihā' nūn Yeyox Yoām hah, ha Yoām te' pēnāhā', tu:

—'Ūpēnā' nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup Topa yōg tihik kahnēn xok putuk. Tute tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit putup. ³⁰ Hōmā 'āte nōm 'āktux, hu: "Tik tek pe' nūn putup, tu' xexkah, ha tak mūn kutōgnāg. Yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg, pa yōgnū xohix miax." Kaxīy. ³¹ Hōmā 'a' yūmmūg'ah nōm tihik, pak nūn, nūy tikmū'ūn putox pix, puyīy tikmū'ūn nōm yūmmūg. Kaxīy.

³² Tu xe: 'Āte' pēnāhā Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, yā kuxxuxtut putuk, tu nūktu tik tu' xupep, tu nōm yīmū' xip ka'ok. ³³ Yā 'āte' yūmmūg'ah tihik, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ūyīy tikmū'ūn putox pix. Topa te: "Xate pēnāp-tup Topa Koxuk yīxop-tup, tu nūktu tik yīmū' xip ka'ok putup, ha nōm te tikmū'ūn pu' hōm putup Topa Koxuk." Kaxīy. ³⁴ 'Āte nōm pēnāhā', tu xa' xuktux, tihik yā Topak-tok. Kaxīy.

Yeyox yōg tik xop te māxap

³⁵ Hāptup 'ihā xe' xip Yoām tik tix mūtik, yā Yoām mūtik mōg xop kopa' pip, ³⁶ ha' nūn Yeyox, tu nōā'yēn, ha Yoām te Yeyox pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup, kahnēn xok putuk, yā' yīy 'ohnāg, yā Topak-tok. Kaxīy.

³⁷ Ha tik tix te' xupak, tu ta' mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe' mōg, tu' mōg, ³⁸ Ha Yeyox yōkānām, tu tik tix pēnāhā', tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha:

—Notot, pi'yā 'āpet yūm?

³⁹ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

Ta' mōg Yeyox xix tik tix, tu' pet pēnāhā' māyōn he 'ihā' tihī', 'ihā mōktu yā 'āmāxak.

⁴⁰ Yā tik tix, ha yāp-xet 'āxet'ax 'Ānene', yā Xīmām Pet taknōy. Yā hōmā tute Yoām yōg hām'āktux 'āpak, hu Yeyox pe' mōg.

⁴¹ Tu ta' mōg 'Ānene', nūy yāy taknōy xax, tu' xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte Kunnix xipihī', yā Topa te nōm yāy kutnāhā'. Kaxīy.

⁴² Tu ta' nūn 'Ānene', tu' taknōy Xīmām nūn nā nā' nūn, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', ha Yeyox te Xīmām pēnāhā', tu:

—'Āmūn yā Xīmām, yā Yoām kutok. 'Āte xa 'āxet'ax nōy hōm, yā Xep. Kaxīy.

Yā Xep, yā 'āxet'ax nōy hā: Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: mīkaxxap. Kaxīy.

Yeyox te' xānāhā Pinip xix Nātānāyet

⁴³ Hāptup 'ihā Yeyox mōg putup hāpxexka Ganinet tu', tu Pinip xak, tu' xipihī', tu:

—Mā, 'ūg pe mōg! Kaxīy.

⁴⁴ Yā Pinip yōg kōmēn Betxax. Yā 'Ānene yōg kōmēn kamah, xix Pet yōg kamah.

⁴⁵ Ha ta' mōg Pinip, tu Nātānāyet xak, tu mōktu' yā xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte' xipihi nō'ōm. Hōmā 'ūhittap Mōyyex te nōm kax'āmi Topa yōg xat'ax yōg tappet tu', xix Topa pupix hām'āktux xop te nōm kax'āmi kamah. Yā Yeyox, yā Yoye kutok, yā kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

46 Ha Nātānāyet te:

—'Ok 'ūm max tikmū'ūn 'ōnte Nāyane kopah? 'Āmhok. Kaxīy.

Ha Pinip te:

—Pu yūmū mōy, pēnā'. Kaxīy.

47 Tu ta' mōg, pa' xip Yeyox, tu' nōy nūn pēnāhā', tu:

—Pēnā' 'Iyaet xop yōg tik xe'e, yā tik te' koit 'ohnāg. Tik te hāpxopmā yok. Kaxīy.

48 Ha Nātānāyet te:

—Teptu xatek yūmmūg? Texīy? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āte 'āpēnāhā', yā 'āxip piget kup kakak, ha Pinip te 'āxānāhā'

49 Ha Nātānāyet te:

—Notot, 'āmūn Topak-tok. Xate 'Iyaet xop xat.

50 Ha Yeyox te:

—'Āte xa' xuktux 'āte 'āpēnāhā piget kup kakak, yīy 'ākuxa yūm 'ūgkopah. 'Ok kaxīy 'ākuxa yūm? Yā' max nūhū', pa xate xe' pēnāp-tup hāpxopmā max xohix xe'ēgnāg. 51 'Āte xa hām'āktux xe'e xate pexkox xōn pēnāp-tup, ha ta pexkox yōg nū'pok xop pepi' mōg putup, tu putpu' yīxop-tup, tu nūktuk mūn xuka' xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok xuka' xup putup.

2

Yeyox te yāyta pēnāhā'

1 'Āmnīy tix nōg, 'īhā tikmū'ūn yāytag-tup kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu 'āmuk xexka mīy, ha Yeyox mūktut xip. 2 Ha tikmū'ūn te' xānāhā Yeyox xix yōg tik te 12 xop, pu tu xit. Yīy ta' mōg, tu mōktu' mōxaha'. 3 Ha tikmū'ūn xohix te xupyāg xo'op, ha mōktu' kox, ha ta' xip Yeyox mūktut, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ūkox xupyāg. 'Ūnōg. Kaxīy.

4 Ha Yeyox te:

—Māy, hōnhā 'ūkxat hok, 'ūyīy hāpxopmā xate nōm putup. 'A hōnhā'ah. Pa hāpxip, 'īhā Topa tek xat putup. Kaxīy.

5 Ha' tut te kāmānat pu:

—'Āpu hāpxopmā tute 'āxop xat. Kaxīy.

6 Ha ta' pip naxtox xexkanām mīkaxxap hā nō'ōm 'ūxohix te' 6, ha Yoneo xop te nōm hā yāy pix, xix nax pix, xix kānēy pix, nūy yāy yōg xat'ax mīy. Yā' xexkanām naxtox. Naxtox puxet te' tat nit xohix te' 80, xi' nōy 100.

7 Ha Yeyox te kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu kōnāg pux, pu naxtox hā nū'xih. Kaxīy.

Ha' pux ha nū'xīmnāg.

8 Ha Yeyox te:

—'Āpu' hep kutōgnāg xut, nūy pax mōg, nūy 'āmuk xexka yōg xat'ax pu' hōm. Kaxīy.

Ha' xut, tu' pax mōg, 9 ha xat'ax te' hep xo'op, pa 'ap

kōnāg'ah, yā yāyhā xupyāg. Hām 'ūm tu' nūn 'ūhep? Yā' yūmmūg 'ohnāg, pa kāmānat te' yūmmūg nōm te' hep xut, ha 'āmuk xexka yōg xat'ax te tik te yāyta xānāhā', ¹⁰ tu:

—Tikmū'ūn xohix te' popmāhā xupyāg max hāmāxap, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu mōktu hix ka'ok, hak-nāy tu' popmāhā xupyāg kummuk, pa nōmhā' pip xupyāg max 'ohnū'. Kaxīy.

¹¹ Yā hā kaxīy Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāmāxap, yā kōmēn Kānā tu' mīy hāpxexka Ganinet tu' Yeyox max xe'ēgnāg, ha Yeyox yōg tik xop kuxa mām Yeyox kopah.

¹² Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox, xi' tut, xi' taknōy xop, xix Yeyox yōg tik xop, tu' nox tihi kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

¹³ Hāpxip 'īhā Yoneo xop te' mīy putup 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. Ha ta' mōg Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', tu' mōg, tu mōktu' xupep.

¹⁴ Tu ta' mōg Topa pet xexka tu', pa' kopa' pip tikmū'ūn, tu nōmenex mūnūytut pit, xix kahnēn, xix kuxxuxtut, tu tayūmak hā' nōy yānān, ha mīmpe xit'ax 'īhā' mām,

¹⁵ ha Yeyox te xikot mīy poxit hā, tu hāptopa papuk kahnēn xix mūnūytut pit, tu tayūmak nū'xok, yā tayūmak hā' nōy yānān xop yōg, tu' yōg mīmpe xit'ax nū'xok kamah.

¹⁶ Tikmū'ūn te kuxxuxtut nōnenex, ha Yeyox te nōm pu:

—Āpu kuxxuxtut mōgā nūpeheh. 'Ūmīy hok nāpet nūnte 'ātak pet kopah. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox mūtik mōg xop te' xutigāhā', yā Topa yōg tap-pet tu' kax'āmi hu: “Yā kuxap putuk 'ūgkuxa kopah, yā 'āte Topa pet putuppax, tu Topa pet hā yīpkumīy.” Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xexka xop te:

—Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā', xayīy xohix papuk Topa pet kūnāpah. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Āxop te nū' pet putxok, kopxix xe' mīy'ax 'āmnīy tikoyuk hā. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ok xate' mīy'ax 'āmnīy tikoyuk hā? Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy hāmāxatamuk xohix te' 46 hā. Kaxīy.

²¹ Pa 'āmhok, Yeyox te yāy yīn 'āktux, yā Topa xip Yeyox kopah, Topa pet putuk. ²² Hāpxip ha ta Yeyox putpu' hi', 'īhā Yeyox yōg tik xop te' xutigāhā Yeyox yōg hām'āktux, hu' kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āktux kopa xix Yeyox yōg hām'āktux kopah.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yūmmūg

²³ Ūxip Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', 'īhā tikmū'ūn te' mīy 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn, ha Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. Yā tikmū'ūn te' mīy yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ²⁴ Pa Yeyox

kuxa yŭm 'ohnāg tikmŭ'ŭn kopah xix yōg hāmyŭmmŭg kopah, tute tikmŭ'ŭn xohix yŭmmŭg tu'. ²⁵ 'Ok Yeyox pu tikmŭ'ŭn yŭmmŭgāhā?' Āmhok. Yā tute tikmŭ'ŭn xohix kuxa yŭmmŭg.

3

Yeyox xix Nīkonēm

¹ 'Ūxip tihik 'ŭxuxet'ax Nīkonēm, yā Yoneo xop yōg xat'ax xop yōg tihik, yā Paniye xop kopa' xip. ² Āmnīy 'īhā' nŭn Yeyox hah, nŭy hām'āktux, hu:

—'Ūgmŭ'āte' yŭmmŭg Topa te nŭ'ākutnāhā'. Yā xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Paxpu Topa 'āyōkāmŭ mōg hok, ha ta hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāpxop xe'e. Tep-te Topa pēnāp-tup xix yāy yōg tikmŭ'ŭn, 'īhā Topa te yāy yōg tikmŭ'ŭn xat putup, ha' yīpkox pip? Yā nōm nāhā 'ŭxeheh. 'Ap nōy te' pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

⁴ Ha Nīkonēm te:

—Tep texīy tik xiptap 'ŭm nāhā 'ŭxeheh? 'Ok 'ūtut hā mō'nāhā 'ŭxeheh, ha xe' put? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yŭmŭg xakux. Yŭmŭg tut te yŭmŭg pop, ha ta Topa Koxuk te yŭmŭg mīy Topa yōg tikmŭ'ŭn. Hā kaxīy yŭmŭg xakux 'ŭxeheh, yā yŭmŭg xakux tix. Yŭmŭg xe xakux 'ohnāg, kopxix yŭmŭg mōxakux 'ohnāg Topa yōg

tikmŭ'ŭn xop kopah. ⁶ 'Ūn tek-tok pop, ha' hi 'ŭk-tok. Ha ta Topa Koxuk te' hīnnāhā Topa yōg tikmŭ'ŭn. ⁷ 'Āte xa hām'āktux, hu: "Āpu nāhāy 'ŭxeheh. Hām'āktux hok hu: Xok 'ŭm?" Kaxīy. ⁸ 'Āmuuh mōg hām 'ŭm tup-tup, ha xate 'āmuuh 'āpak. Pi'a' nŭ'? Xate' yŭmmŭg'ah. Pi'a' mōg? Xate' yŭmmŭg'ah. Yā xate' pēnā 'ohnāg. Hā kaxīy xate' yŭmmŭg 'ohnāg, Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmŭ'ŭn, tu' hīnnāhā nōm xakux 'ŭxeheh.

⁹ Ha Nīkonēm te:

—Texīy? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Xate 'Iyaet yōg tikmŭ'ŭn pu hāmyŭmmŭgāhā', pa' yŭmmŭg 'ohnāg Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmŭ'ŭn.

¹¹ Hamŭn, 'āte xa hām'āktux xe'e'. 'Ūgmŭ'āte hāmyŭmmŭg, hu nōm 'āktux, tu hāmpēnāhā, hu nōm 'āktux, pa 'āxop te yōgnŭ hām'āktux 'āpak 'ohnāg.

¹² 'Āte xa hām xexka yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux, pa 'ākuxa yŭm 'ohnāg. 'Āte xa pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux. Texīy 'ākuxa yŭm putup? 'Ap yŭm putup'ah. ¹³ Tikmŭ'ŭn te pexkox tu' mōg 'ohnāg, tu yīxo 'ohnāg hām xexka tu', tu pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux 'ohnāg. 'Ūkpuxet yā Tikmŭ'ŭn Kutok te nōm 'āktux, pexkox tuk yīxohoh tu'.

¹⁴—Hōmā 'ŭhittap Mōyyex te kāyā komut mīy hām panip xexka tu', tu mīm yīpaka' xup. Hā kaxīy tikmŭ'ŭn tek

mūn yīpaka xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok yīpaka xup putup, ¹⁵ puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām 'ūgkopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ¹⁶ Yā Topa te mō'yāyxe'ēgnāg hām xexka yōg xohix xop, hu yāy kutok pit puxehnāg nū'kutnāhā' hām xexka tu', puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, hu' xakix ka'ok putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup, ha' kux 'ohnāg. ¹⁷ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā hām xexka tu', nūy nōm hā hām xexka yōg xohix xop kuxa kummuk xit, nūy kuxa maxnā', nūy nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

¹⁸ —Topa te' kuxa mām xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān 'ohnāg, pa' yānān 'ūkuxa mām 'ohnāg xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā, yā' kuxa mām 'ohnāg Topak-tok puxet kopa hah. ¹⁹ Teptu Topa te hāpkummuk mīy'ax hā yānān? Yā Yeyox nūn, yā kūyānām nūn putuk, tu nūktu' xupep nūnte hām xexka tu', pa tikmū'ūn tep-tup hāpkoxtap, 'ap putup'ah kūyānām, yā Yeyox putup'ah, hāpkummuk mīy tu'. ²⁰ Yā hāpkummuk mīy'ax xop tep-tup nōg kūyānām, tu' mōg 'ohnāg kūyānām hah, nūy hāpkummuk mīy'ax pēnā hok. ²¹ Pa hāmyoa'ax xop mōg Yeyox hah, yā kuyānām putuk hah, puyīy xohix pēnā', yā Topa 'āpak, hu hāmyok mīy. Kaxīy.

Yeyox xix Yoām, yā nōm tep-tox pix

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hāp xexka Yonex tu' mōxaha', tu' nox tihī', tu tikmū'ūn putox pix.

²³ Ha ta' xip Yoām, yā 'Ēnōm tu' xip, yā Xanīn yīkak, tu tikmū'ūn putox pix, kōnāg punethok hah, ha ta' nūn 'ūxohix, hap-tox pix. ²⁴ Yā xonat te Yoām mō'tat putup kanet ka'ok hā, pa hōnhā' xip'ah kanet kopah.

²⁵ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg yāg xop, tu yāy mānōg kōnāmāhā Yoneo puxet mūtik. Yā Yoneo xop yōg 'āmuk xexka tu yāy mānōg, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Yāy Pix. Kaxīy.

²⁶ Ta' nūn Yoām mūtik mōg xop Yoām hah, tu:

—Yāyā, hōmā' xip tihik 'āmūtik kōnāg kox xatapa', yā hōmā xate nōm 'āktux. Hōnhā tik tep-tox pix, ha tikmū'ūn xohix te ha nū' yāy xix. Kaxīy.

²⁷ Ha Yoām te:

—Pexkox yōg Topa te tikmū'ūn xexka mīy, ha tikmū'ūn xohix te nōm pe' mōg, pa' xexka mīy hok, puxix tikmū'ūn nōm pe' mōg 'ohnāg. ²⁸ Hōmā 'āte xa yāy 'āktux, hu: “'Ūgmūn 'ap Kunnix'ah, yā 'āte tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ū mōg hāmāxap, hak-nāy tu nōm nūn.” Kaxīy. Ha xate' xupak, tu' yūmmūg. ²⁹ Yā hā kaxīy putuk: Tikmū'ūn te yāytap-tup, ha 'ūn te yāytaha yā tik te yāytaha yōg. Ha ta' xip tik te yāytaha xape', tu hām'āktux

'ohnāg, pa hām'āpak, tu tik te yāytaha yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa hittup xexka', tu' yāykūmīy 'ohnāg. Yāg mūn putuk. 'Āte tik te yāytaha xape putuk, tuk kuxa hittup xexka nōmhā, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. ³⁰ Yā' max, nōm xexka nōy nā' mōg, pu tikmū'ūn xohix nōm pēnā', ha ta' max, 'ūgmūn kutōgnāg nōy nāg mōg, pu tikmū'ūn 'ūgmūn pēnāk-tōgnāg.

Nōm te pexkox tu' yīxohoh

³¹ Hōmā nōm xip pepi', tu' yīxohoh. Hamūn 'ūxexkanām, ha ta' xohix nōy 'ap xexka'ah. Hām xexka yōg tikmū'ūn yā hām xexka yōg xop xe'e', tu hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpxop 'āktux. Ha ta nōm te pexkox tu' yīxohoh yā' xexkanām. ³² Tute hāpxop pēnāhā pexkox tu', tu' pēnā'ax 'āktux, tu' xupak'ax 'āktux, pa tikmū'ūn te yōg hām'āktux kopa' kuxa mām 'ohnāg. ³³ Pa tikmū'ūn 'ūm te 'ūyōg hām'āktux kopa' kuxa mām, puxix hām'āktux hu: "Topa 'ūmax xe'e'." Kaxīy. ³⁴ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', ha tute Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Topa te nōm pu' hōm Topa Koxuk, ha nōm hā nū'xīmnāg Topa Koxuk hā, tu Topa Koxuk 'āpaknām. ³⁵ Yā' tak Topa te yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy pu hāpxop xohix popmāhā', puyīy 'ūxohix xop xat. ³⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm Topak-tok kopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Ha ta' nōy 'ūm

te Topak-tok pit 'āpak 'ohnāg, tu 'a' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup'ah, pa Topa te nōm tu' gāy mōkunā'mōg, ha' kux 'ohnāg.

4

Yeyox xix hāpxexka Xāmānit yōg 'ūhūn

¹ Ta tikmū'ūn xohix te hām'āktux, ha Paniye xop te' xupak. Yā hām'āktux Yeyox mūtik hāpkumep xop xohix nōy nā' mōg xexka', ha ta Yoām mūtik hāpkumep xop xohix tapax 'ohnāg. Tikmū'ūn te kama' hām'āktux, Yeyox te tikmū'ūn xohip-tox pix, ha ta Yoām te tikmū'ūn tīgnāg putox pix. ² Pa 'āmhoek. Yeyox te 'ap-tox pix'ah, pa Yeyox yōg tik xop tep-tox pix.

³ Ha Yeyox te nōm 'āpak, tu ta' mōg hāpxexka Yonex kūnāpah, tu putpu' mōg hāpxexka Ganinet tu'. ⁴ Pa' xip hāpxexka Xāmānit, ha nōm hā yāyikutut, yā Topa tep-tup.

⁵ Tu ta' nūn, tu nūktu kōmēn Xik tu' xupep hāpxexka Xāmānit kopah, yā Yako yōg hām yīkah. Yā hōmā Yako te yāy kutok Yoye pu hām hōm. ⁶ Yā' xip Yako yōg kōnāg xupup kox, ha ta' tuknōg Yeyox, hu kōnāg xupup kox kux tu' yūm, 'īhā māyōn te yāy kote' yūm.

⁷ Ha ta' nūn 'ūhūn hāpxexka Xāmānit yōg, nūy kōnāg tat xut. Ha Yeyox te:

—'Ā kōnāg 'ūm tat, 'ū xo'op. Kaxīy.

⁸ Yā Yeyox yōg tik xop 'ap xip'ah. 'Ūmōg kōmēn tu', nūy yāy xit'ax pop.

⁹ Ha 'ūn te:

—'Āmūn yā Yoneo xop kopa 'āxip, pak mūn yā Xāmānit xop kopak xip. Teptu 'ātu 'ākax, hu: "Ā kōnāg 'ūm tat"? Kaxīy.

Yā Xāmānit xop te hāpxopmā 'ohnāg Yoneo xop mūtik.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok xate' yūmmūg Topa te tikmū'ūn pu nōm hok hōm, tu nū' nōm kutnāhā'? 'Ok xate' yūmmūg 'ūgmūn 'ū'ūm? Xate' yūmmūg, nūy ta 'ātu 'ākax, yīy 'āte xa' hōm kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹¹ Ha 'ūn te:

—Notot, naxtox 'ūm yūm hok, ha kōnāg xupup kox tox. Tep hā' xut xate kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg?

¹² Yūmū yōg mōnāyxop Yako te yūmū'ā hōm nūhū' kōnāg xupup kox. Yako te' xo'op nūhū' kōnā'āg, xik-tok te', xix yōg xokxop tut xop te'. 'Ok 'āmūn xexka', ha ta Yakok-tōgnāg? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te:

Tikmū'ūn te' xo'op kōnā'āg nūhū', pa hāpxip 'īhā kōnāg tup-tup xūy 'ūxeheh. ¹⁴ Pa 'āte tikmū'ūn pu kōnāg nōy hōm, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu xe kōnāg putup xūy pip putup'ah. 'Āte tikmū'ūn pu' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha nōm te nāgyīkox putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'ūn te:

—'Ā' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha xe kōnāg putup xūy 'ūm pip putup'ah, ha 'āte putpuk nūn putup'ah nūnteh, nūy kōnāg tat xut. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āyīpxox xānā', pu nū'. Kaxīy.

¹⁷ Ha 'ūn te:

—'Ap xip'ah 'ūgyīpxox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

¹⁸ —Hamūn, xate hām'āktux xe'e', 'a' xip'ah 'āyīpxox. Pa hōmā xate 'āyīpxox mūtik yāytaha', tu' nīm, nūy nōy mūtik yāyta', tu mōktu 'āyīpxox xohix te' 5 te kaxīy, ha ta hōnhā 'ātihi tik mūtik, pa yā 'a' īpxox'ah. Xate hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah. Kaxīy.

¹⁹ Ha 'ūn te:

—'Āte' yūmmūg nōmhā, xate Topa pupi hām'āktux, yā 'ūgyūmmūg xexkah. ²⁰ 'Ūgmū yōg mōnāyxop te Topa pu nūktettex yīktix tu' nūhū', pa 'āxop te' xuktux, 'ūmax, pu Topa pu nūktettex kōmēn Yenoyanēn tu'. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Nixxix, 'ūxupax. Hāpxip puxix tikmū'ūn te Topa pu nūktettex putup, pa yīktix tu nūktettex hok, xix Yenoyanēn tu' nūktettex hok. ²² 'Āxop te Topa pu nūktettex, pa nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgmū'āte Topa pu nūktettex, tu nōm yūmmūg. 'Ūgmūg xop yā Yoneo xop, ha ta' xip tik puxet Yoneo xop kopah, tu nōm te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, tu' kuxa maxnāhā'. ²³ Pa hāpxip 'īhā, yā hōnhā 'īhā tikmū'ūn te Topa pu nūktettex

putup, tu Topa 'āktux max xe'ep-tup yāy kuxa kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e yūmmūg putup. Topa tep-tup, puyīy tikmū'ūn Topa pu nūktettex hā kaxīy. ²⁴ Topa yā' koxuk, 'ap yīn xip'ah. Yā' max, pu tikmū'ūn Topa pu nūktettex yāy kuxa hā, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e yūmmūg. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te:

—'Ūnūn putup nō'ōm. Topa te nōm nū'kutnāp-tup, yā' xuxet'ax Kunnix, yā' Topa te nōm yāy'kutnāhā'. 'Āte' yūmmūg 'ūnūn putup, tu yūmū'ā hāpxop xohix xexka yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Yā hamūn, yāg mūn, nōm te 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu' pēnāhā' Yeyox te hām'āktux 'ūn mūtik, tu' yēy, tu 'ūn pu' yīkopit 'ohnāg, hu: "Putep putup?" Kaxīy. Tu Yeyox pu' yīkopit 'ohnāg, hu: "Tep mūn 'āktux?" Kaxīy.

²⁸ Ha 'ūn te yāy yōg naxtox nīm, tu ta' mōg kōmēn tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

²⁹ —Mā, nūy pēnā tihik, tute' xuktux 'āte hāpxopmā xohix xexka'. 'Ok nō'ōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāy'kutnāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' mōg tikmū'ūn, nūy Yeyox pēnā'.

³¹ Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'āpu 'āxit'ax mā'. Kaxīy.

³² Ha:

—'Ūxip xit'ax yōgnū' xate' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok tikmū'ūn te tu' hōm 'ūxit'ax? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Pute 'ūm 'ūgxit'ax? Yā 'āte hāpxopmā Topa te nōm putup. Yā 'ūgxit'ax putuk. Topa te nūgkutnāhā', hak hām kuxyāp-tup. Yā 'āte Topa puk hām, yā' xit'ax putuk. Yā 'āxop tep-tuppax 'āxit'ax, ha 'ātep-tuppax 'ūghām Topa te nōm putup. ³⁵ Xate hām'āktux, hu: "Māyōnhex 'ānuk xohix te' 4 nōg putup, 'īhā' ta' mīnta'." Kaxīy. Pa 'āte xa hām'āktux, hāmpēnā'! Hōnhā 'ūta'. 'Ūnūnā', pu' max hōnhā'. Pēnā tikmū'ūn nūn hōnhā, nūy kuxa mām 'ūgkopah, yā mīnta ta nūnnā putuk hōnhā. ³⁶ Tikmū'ūn te mīnta ta nūnnāhā', ha xuxyā te tu' pago. Hā kaxīy nōm te 'ātu tikmū'ūn nūnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yīy ta' kuxa hittup nōm te hāpxop xap xok xix nōm te mīnta ta nūnnāhā', yā' hittup 'ūtix. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn māmāhā 'ūgkopah, yā' kuxa hittup 'ūtix. ³⁷ Yā hām'āktux xe'e: "Tik te hāpxop xap xok, ha ta' nōy te mīnta ta nūnnāhā'". Kaxīy. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn kuxa māmāhā 'ūgkopah. ³⁸ 'Āte mō 'āxop pok, xa mīnta ta nūnnā'. Xate hāmxa 'ohnāg. 'Ūnoy

te hām xaha', ha xate mīnta nūnnāhā'. Yā xate tikmū'ūn kuxa māmāhā 'ūgkopah. Kaxīy.

³⁹ Ha ta' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn xohix. Yā 'ūn te hām'āktux, hu: "Mā, nūy pēnā tihik, tute hām'āktux 'āte hāpxopmā xohix xexka". Kaxīy. ⁴⁰ Ta' nūn kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox tu' kax, pu nox xip. Ha' nox tihi' nūmūtik 'āmnīy tix hā.

⁴¹ Ha xe xape xohix te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ⁴² tu 'ūn pu hām'āktux, hu:

—Hōmā 'ūgmū'āte 'ōg hām'āktux 'āpak, pa hōnhā Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' yūmmūg Yeyox te hām xexka yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik xexkak-tok hit-tupmāhā'

⁴³ 'Āmnīy tix nōg, ha ta' mōg Yeyox hāpxexka Ganinet tu'. ⁴⁴ Yā, hōmā Yeyox te' xuktux hu: "'Ūxape xop te Topa pupi hām'āktux xop 'āpak 'ohnāg yāy yōg hām tu', pa hām nōy yōg tikmū'ūn te nōm 'āpak. Kaxīy.

⁴⁵ Ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', ha Ganinet yōg tikmū'ūn tep-tup Yeyox. Yā hōmā Ganinet yōg tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok kōmēn

Yenoyanēn tu', 'īhā' xip 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah. Yā hōmā Yeyox te kōnāg hā xupyāg mīy Kānā tu', yā yāyhā xupyāg.

Ha ta' xip Kānā tu kōmēn Kapānām yōg tik xexka' hak-tok pakut. ⁴⁷ Tik te Yeyox nūn 'āpak, tu ta' mōg, tu mōktu Yeyox tu' kax, pu nū', nūyktok pit hittupmā', yā 'ūxok putūmnāg. ⁴⁸ Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, ha ta 'ākuxa yūm 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁹ Ha tik te:

—Yāyā, mā hōnhā mō'ka'ok. 'Ūxok putūmnāg 'ūgkutok! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āk-tok hip-tup. Kaxīy.

Ha tik kuxa yūm Yeyox yōg hām'āktux kopah, tu ta' mōg, ⁵¹ pa yōg kāmānat xip putat kopah, tu hām'āktux, hu:

—'Ūhi 'āk-tok. Kaxīy.

⁵² Ha tik te:

—Pi'yā' yūm māyōn, 'īhā' hittup kōnāmāhā'? Kaxīy.

Ha:

—Yā māyōn te yāy kote' yūm, 'īhā xuxi'. Kaxīy.

⁵³ Ha tik te' yūmmūg yā māyōn te yāy kote' yūm 'īhā Yeyox te: "'Āk-tok hip-tup". Kaxīy.

Ha tik kuxa mām Yeyox kopah, xix' xape xop kuxa mām kamah.

⁵⁴ Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tix hāpxexka Ganinet tu'. Yā hōmā Yeyox

xip hāpxexka Yonex tu', tu ta'
nūn hāpxexka Ganinet tu'.

5

*Yeyox te' hittupmāhā tik
yīn mōg hok*

¹ Hāpxip 'īhā' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka kōmēn Yenoyanēn kopah, ha ta' mōg Yeyox Yenoyanēn tu', tu mōktu' xupep. ² 'Ūxup puxhep max kōmēn yōg hāmpak'ax yīkox yīkah. Yā hāmyīkox 'ūxuxet'ax kahnēn yōg hāmyīkox, ha puxhep max 'ūxuxet'ax Metex, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. Yā' pip kuxkaxax xohix te' ⁵ puxhep max yīmap. ³ Ha kuxkaxax kopa' pip pakut xop, yā' pa hok xop xix hāpkumep hok xop xix yīn mōg hok xop. 'Ūxohix te kōnāg yo'ok hip.

⁴ Hāpxip ha ta' xupep pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu kōnāg kanop, ha ta' pakut xop mōg kōnāg hah, ha nōm mō'nāhā hāmāxap, puxix tu' hittup.

⁵ Ha ta' xip tihik, tu' pakut-pax hāmyāxatamuk xohix te' ³⁸ hā. ⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu' yūmmūg tik pakut mōkuma'mōg, ha Yexox te:

—'Ok xatep-tup 'āhittup? Kaxīy.

⁷ Ha tik pakut te:

—Yāyā, 'ap xip'ah 'ūnōy, nōm tek mōgāhā puxhep max tu', 'īhā kōnāg yo'ok. 'Āte mīkaxxap ku'īn hāg yīxohoh, pa' nōy xupep hāmāxap. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

—Pu 'āg-nīhā xip! 'Ōg 'īxtet pa', nūy ta mōg! Kaxīy.

⁹ Ha tik hittup mō'ka'ok, tu 'īxtet paha', tu ta' mōg. ¹⁰ Pa' pip Yoneo xop, tu tik pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā nit xap. Yā' kax'āmi tikmū'ūn yōg xat'ax yōg tappet tu', tu hām'āktux, hu: “Nit xap hā 'īxtet tat hok”. Kaxīy.

¹¹ Ha tik te:

—Tik tek hittupmāhā', tu 'ā hām'āktux, hu: “Pu 'ōg 'īxtet pa', nūy ta mōg. Kaxīy.

¹² Ha:

—'Ū'ūm tihik nō'ōm, nōm te hām'āktux hu: “Pu 'ōg 'īxtet pa'”? Kaxīy.

¹³ Pa tik te' yūmmūg 'ohnāg, yā' mōg Yeyox. Yā' pip tikmū'ūn xohix 'ōnteh, yīy tā' mōg.

¹⁴ Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox Topa pet xexka ha', tu mōktu tik xipihi', tu:

—'Āpu yāy pēnā', yā 'āhittup. Pu 'ūxe hāpkummuk mīy hok. Hāpkummuk mīy, nūy ta putpu 'āpakut xexkanām. Kaxīy.

¹⁵ Ta' mōg tihik, tu Yoneo xop pu hām'āktux hu:

—Yeyox tek hittupmāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Yīy ta' gāy Yoneo xop, hu Yeyox kute'ex kummuk. Yā nit xap 'īhā tik hittupmāhā'.

¹⁷ Pa Yeyox te tu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'ātak hām mōkuma'mōg, tu' hup 'ohnāg, ha tak hām kamah. Kaxīy.

¹⁸ Yīy ta' gāy xexka Yoneo xop, hu Yeyox putex putup. Yā Yeyox te nit xap yōg xat'ax koxyōy, tu Topa 'āktux hu: “Yognū 'ātak”. Kaxīy. Yā

Topa putuk Yeyox. Yīy ta' gāy
Yoneo xop.

Topak-tok te' xat

¹⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte hām'āktux xe'e, 'ap
koit'ah. 'Ūgmūn, yā 'ātak
kutok pit, tu yāp-xehnāg hā
hāpxopmā 'ohnāg, pa yōg
'ātak te hāpxopmā', ha 'āte'
pēnāhā', tu kama' mīy, hā'
putuk. ²⁰ 'Ātak te mōgyāy
xe'ēgnāg, yā mō yāy ku-
tok yāy xe'ēgnāg, tuk-tok
pu yāy yōg hāpxopmā'ax
xohix mūg, puyīy pēnā'.
Hōnhā tute tikmū'ūn pu
hāpxopmā'ax mūg, ta hāpxip
'ihā hāpxopmā'ax max
xe'ēgnāg mūg putup, xayīy
'ākuxa yēy. ²¹ Yōgnū 'ātak te
xakix xop putpu' hīnnāhā',
yā tute' hīnnāhā', xixk
mūn Topak-tok te tikmū'ūn
hīnnāhā kamah, tu tikmū'ūn
'ūm putup tu nōm hīnnāhā'.
²² Yōgnū 'ātak te tikmū'ūn yōg
hāpxopmā'ax kopit 'ohnāg,
nūy yōg hāpkummuk mī'ax
hā yānān 'ohnāg. Tute yāy
kutok xat, pu kopit, ²³ puyīy
'ūgmūn pe tu paxeh xexkah,
yā tikmū'ūn te 'ātak pe'paxex
xexka putuk. Tikmū'ūn
'ūm tek-tok pe'paxex xexka
'ohnāg, tu 'ātak pe'paxex
xexka 'ohnāg kamah. Yā 'ātak
te yāy kutok nū'kutnāhā'.

²⁴ —Nūhū yā hām'āktux
xe'e'. Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū
hām'āktux 'āpak, tu Topa
kopa' kuxa mām ka'ok, puxix
hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg,
ha' kux 'ohnāg. Topa te
nūgkutnāhā'. 'Āte nōm yōg
hāpkummuk mīy'ax hā yānān

putup'ah, ha' xakix xe'e
putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg
mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.
²⁵ Nūhū hām'āktux xe'e.
Hāpxip 'ihā, yā hōnhā 'ihā
kamah, xakix xop te Topak-
tok yōg hām'āktux 'āpak
putup, tu' xupak xop hip-
tup. ²⁶ 'Ātak kopa' xip 'ūhi'ax,
yā tute hi'ax hōm. Tute
yāy kutok pu' hōm, ha' xip
'ūhi'ax Topak-tok pit kopah.
'Ūgmūn, yā Topak-tok, tu hi'ax
hōm kamah, ²⁷ ha 'ātak te
yāy kutok xat, pu tikmū'ūn
yōg hāpkummuk mīy'ax kopit.
Hamūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn
Kutok.

²⁸ —Texīy 'ākuxa te' yēy?
Hāpxip 'ihā xukpot tu xakix
xohix xop te yōgnū hām'āktux
'āpak putup, ²⁹ tu xukpot
nīm putup, tu ta' mōg.
Nōm te hāpxopmā max te
putpu' hip-tup, tu hi xe'ēgnāg
mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg,
ha ta nōm te hāpkummuk
mīy te putpu' hip-tup, ha'
kopit putup 'ūyōg hāpkummuk
mīy'ax, nūy hāpkummuk
mīy'ax hā' yānān.

Yeyox te' xat

³⁰ Yeyox te xe:

—'Āte yāp-xehnāg hā
hāpxopmā 'ohnāg, pa Topa
te hām'āktux, ha 'āte' xupak
'ūxohix xexkah. Hā kaxīy 'āte
tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax
kopit, tu' kopit xe'e'. 'Āte' mīy
'ohnāg 'āte nōm putup, pa 'āte'
mīy Topa te nōm putup. Tute
nūgkutnāhā 'ūgmūn.

³¹ —'Āte yāy 'āktux, ha
ta 'āxop hām'āktux, Yeyox
max'ah, yā hām'āktux 'ap

xe'e'ah. ³² Pa' nōy tek mūn 'āktux kamah. Yā 'ātak tek mūn 'āktux kamah. 'Āte' yūmmūg tutek mūn 'āktux xe'e'. ³³ Hōmā 'āxop te mō' nōy pok Yoām hah, ha Yoām tek mūn 'āktux xe'e'. ³⁴ 'Ap 'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn tek mūn 'āktux, Pa 'āte xa Yoām 'āktux, xayīy 'āxop Yoām yōg hām'āktux 'āpax, puyīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

³⁵ —Yoām te kuyānām tat'ax putuk, ha xatep-tup, tu 'ākuxa hittup Yoām yōg kuyānām kopah. Yā kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat max pēnāhā'. Yā' xip Yoām, ha tikmū'ūn tek mūn yūmmūg xix hāmmax yūmmūg. ³⁶ Yoām tek mūn 'āktux, yā' max. Pa 'āte hāpxopmā max. Yā' max xe'ēgnāg. Yōg 'ātak te nūgkutnāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Nōm te xak mūn mūg, ha xate' yūmmūg yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'.

³⁷ 'Ātak tek mūn 'āktux max kamah. Tute nūgkutnāhā nūnteh. 'A xate Topa te hām'āktux 'āpak'ah, tu Topa pēnā 'ohnāg, ³⁸ ha 'ap xip ka'ok'ah Topa yōg hām'āpak max'ax 'ākuxa kopah, 'ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āpak max'ax kopah hah. Topa te nūgkutnāhā', pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. ³⁹ 'Āxop te Topa yōg tappet mōkupix punethok, tu hāmpē'āpaxex Topa yōg tappet mōkupix, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg. Pa 'āmhok. Yā

Topa yōg tappet tek mūn 'āktux, ⁴⁰ pa 'a 'āxop tep-tup'ah, nūy 'ūg ha nū', nūy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg.

⁴¹ —'A 'āte' xak'ah, pu tikmū'ūn 'ūgmūn 'āktux max. ⁴² Yā 'āte 'āxop yūmmūg, yā 'āxop te Topap-tuppax 'ohnāg 'ākuxa hā. ⁴³ Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm yāy yōg xuxet'ax, ha 'āte yāy 'ātak pupik xip, pa 'a 'āxop tek mūn pa 'ohnāg 'ākuxa hā. Yā 'āxop tek putup nōg. Ha ta' nōy nūn, yā 'ūyāy yōg xuxet'ax hā' nūn, ha ta 'āxop nōy pap-tup 'ākuxa hā, tu' nōy putup pax putup. ⁴⁴ 'Āxop tep-tup, pu tikmū'ūn 'āxop 'āktux max, pa 'āxop tep-tup'ah, pu Topa mūn 'āxop 'āktux max. Texīy 'ākuxa mām putup? ⁴⁵ Hāmpē'āpaxex hok 'āte yōgnū 'ātak pu 'āxop 'āktux kummuk putup. 'Āmhok. 'Ākuxa mām Mōyyex kopah, ha Mōyyex te Topa pu 'āxop 'āktux kummuk putup. ⁴⁶ 'Ākuxa mām xe'e Mōyyex kopah, nūy ta 'āxop kuxa mām 'ūgkopah, tuk mūn 'āpak. Hamūn Mōyyex tek mūn kax'āmi'. ⁴⁷ Pa 'ākuxa mām xe'e 'ohnāg Mōyyex yōg tappet kopah. Texīy 'āxop kuxa mām putup yōgnū hām'āktux kopah, tu nōm 'āpak? Kaxīy.

6

Yeyox te tikmū'ūn pu xit'ax nīm

¹ Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka xak, yā kōnāg xexka 'āxet'ax Ganinet yōg xix 'āxet'ax nōy yā Timenit. ² Ha

tikmũ'ũn xohix te Yeyox pe' mōg. Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu pakut xop hittupmāhā', ha tikmũ'ũn te' pēnāhā', hu' pe' mōg.

³ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop yīktix tu', tu' mām.

⁴ Ha' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn.

⁵ Ha Yeyox te' pēnāhā', pa' nūn tikmũ'ũn xohix, ha Yeyox te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā yūmũ'āte' pop'ax xit'ax tikmũ'ũn xohix pu'? Kaxīy.

⁶ Yā Yeyox te nōm 'āktux, nūy Pinip yōg hāpxopmā'ax kopit. Yā Yeyox te' yūmmūg tute hāpxopmāp-tup.

⁷ Ha Pinip te:

—Pām yōg tayūmak xohix. Yā tik hām mey te' 4, nūy tayūmak pop, nūy nōm hā' pop pām, ha ta tikmũ'ũn te pām kutōgnāg māp-tup. Kaxīy.

⁸ Ha 'Ānene te hām'āktux, yā 'Ānene te Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Pet taknōy. 'Ānene te:

⁹ —'Ūxip nūnte kaxxop pit, tu yōg pām te xemat hā' mīy, tu' xohix te' 5, xix yōg mām tix pip kamah. Tu texīy tikmũ'ũn xohix pu'? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Āpu 'ūxat, pu tikmũ'ũn māhām. Kaxīy. Yā' xux xohix pip. Ha' xat, ha' mām tikmũ'ũn, yā' xohix te' 5.000 tihik, ha 'ũn pip kamah xix kaxxop. ¹¹ Ha Yeyox te pām pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ūmax pām xix māhām. Puxi'. 'Āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tikmũ'ũn pu' nīm, tu mām koxip kamah, tu tikmũ'ũn pu' nīm, ha tikmũ'ũn te xohix pop, hu ta' kux, 'ap nōy putup'ah. Puxix. ¹² Tu' mā kux, tu' hix ka'ok, ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu:

—Āpu yā 'āxit'ax yāg xohix mām tikmũ'ũn te nōm putup'ah. Nōm putyōn hok. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāg mām, tu manax hā' tat, yā manax xohix te' 12, tikmũ'ũn te nōm mā 'ohnāg. Yā Yeyox te pām xemat te' 5 hā' mīy xohix.

¹⁴ Ha tikmũ'ũn te' pēnāhā', yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmũ'ũn te:

—Topa yōg tappet tu' xuktux, 'ūnūn putup tik te Topa pupi hām'āktux hām xexka tu'. Hamūn, Yeyox yā nō'ōm. Kaxīy.

¹⁵ Tikmũ'ũn tep-tup, nūy Yeyox mōgā mō'ka'ok, nūy Yeyox mīy tikmũ'ũn yōg xat'ax, pa Yeyox te' yūmmūg, hu ta' mōg yīktix tu', tu yāp-xehnāg xip.

Yeyox te kōnāg yīmũ' mōg pata hā

¹⁶ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu yīktix tu yīxoho' tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka tu', ¹⁷ tu mīpkox tu' mōxaha', tu nōm mōxakux, tu kōnāg tu' mōg kōmēn Kapānām tu'. 'Āmnīy, ha ta' xupep 'ohnāg Yeyox yāy yōg tik xop tu'. ¹⁸ Pa 'āmuuh xexka te mō'kouk, ha kōnāg tot xexkah, ¹⁹ ha Yeyox yōg

tik xop te mīpkox mōgāhā', tu mōktu 5 kīnōm ha' mōg pe' 6 ha' mōg, tu' pēnāhā', pa' xip Yeyox, ha kōnāg yīmū' hāpkumep, yā' kōnāg yīmū' mōg pata hā, tu mīpkox yīka' nūn, ha ta' yīpkutuk Yeyox yōg tik xop, ²⁰ ha Yeyox te:

—Ūgyīpkutuk hok, yāg mūn. Kaxīy.

²¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, yīy ta' hittup Yeyox yōg tik xop, yā mō'nāhā', ta hāpxip 'ohnāg ha ta' xupep mīpkox hāpkux nōy tu'.

Tikmū'ūn te Yeyox xak

²² Hāptup ha ta tikmū'ūn te kōnāg xexka xatapa' pip hāpkux nōy tu', tu' pēnāhā mīpkox kutōgnāg yāp-xehnāg mōg nōm te Yeyox yōg tik xop tat, pa Yeyox mō'tat 'ohnāg.

²³ Ha ta' nūn kōmēn Timenit tu' mīpkox xape xohix, tu nūktu' mōxaha hāpkux tu'. Yā hōmā tikmū'ūn te pām māhā 'ōnteh. Yā Yeyox te Topa pu pām 'āktux 'ōnteh. ²⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ap xip'ah Yeyox, ha Yeyox yōg tik xop 'ap pip'ah kamah. Tikmū'ūn te mīpkox tu' mōxaha', tu ta' mōg kōmēn Kapānām tu', nūy Yeyox xax.

Yeyox te pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'

²⁵ Tu ta' mōg tikmū'ūn, tu kōnāg xexka xak, tu mōktu' mōxaha hāpkux nōy tu', tu Yeyox xak, tu' xipihī', tu Yeyox pu:

—Notot, hām'ūmhā 'āxupep nūnteh? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop tek xak, xayīy pām mā', tu mōktu 'āhix ka'ok. 'Āte hāpxopmā', pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgka'ok, pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. ²⁷ 'Āpu pām xax hok, yā hāpxip kutōgnāg 'ihāg-nox pām. 'Āpu pām nōy xax, yā' nōy xip ka'ok hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa' popmāp-tup pām nō'ōm. Hāmūn, Topa tek xat, 'ū' hōm nō'ōm. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te:

—Topa te putep putup, pu tikmū'ūn mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Topa tep-tup nūhū'. Tutep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām nōm kopah Topa te nōm nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, puyīy tikmū'ūn kuxa mām 'ākopah. Putep mūn mīy putup? ³¹ Hōmā 'ūhittap yūmū yōg mōnāyxop te' māhā nōm te pām putuk 'ūxuxet'ax māmā', yā hām panip xexka tu' māhā'. Hāmūn, Topa yōg tappet te: "Topa te pexkox tu' putxok pām, puyīy tikmū'ūn mā'. Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'A' Mōyyex te xa' pōpmā 'ohnāg pexkox yōg pām, pa yōgnū 'ātak te xa' popmāhā pexkox yōg pām xe'e'. ³³ Topa te pām 'ūm popmāhā'? Yā nōm te pexkox tu' nūn, ha nōm te tikmū'ūn xohix hīnnā

mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.
Kaxīy.

34 Ha tikmū'ūn te:

—Notot, 'āpu 'ūgmū'ā
popmā' nō'ōm pām. 'Āpu nōm
popmā mōkumamōg. Kaxīy.

35 Ha Yeyox te:

—'Āte pām putuk nō'ōm
pekkox yōg. Pām te tikmū'ūn
hīnnāhā', ha 'āte tikmū'ūn
hīnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg
mōkuma'mōg. Tikmū'ūn

tek ha' nūn, puxix putup
xūy nōāp-tup 'ūkuxa kopah.
Tikmū'ūn tek mūn kopa' kuxa
mām, puxix kōnāg putup xūy
putuk nōāp-tup 'ūkuxa kopah,
yā 'a xe kōnāg putup xūy
putuk xip putup'ah 'ūkuxa
kopah. 36 Pa 'āte xa' xuktux,
'āxop tek pēnāhā', pa 'ākuxa
mām ka'ok 'ohnāg. 37 Yōgnū
'ātak te 'ā' popmāhā tikmū'ūn,
puyīy' kuxa mām 'ūgkopah, ha
nōm tek ha' nūn putup, ha 'āte
xohix pop putup, tu 'ātep-tup
nōg 'ohnāg putup, yā yōg xop,
'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg.

38 Hamūn, 'āte pekkox tuk
nūn tuk yīxoho', nūy mīy
Topa te nōm putup. Yā tute
nūgkutnāhā'. 'Ak nūn'ah,
nūy mīy 'āte nōm putup.
39 Topa te nūgkutnāhā', 'ūyīy
hāpxopmā', yā 'āte yāy yōg
tikmū'ūn xaxok 'ohnāg. Yā
nōm te' kuxa mām'ax xaxok
putup'ah, ha Hāmgyāgnāg
te nōm pop putup'ah. 'Ātak
te 'ā nōm popmāhā', ha
'āte nōm putpu' hīnnāp-tup
hāmyāxatamuk xohix xox
putox 'ihā'. 40 Hamūn, yōgnū
'ātak tep-tup hā kaxīy. 'Ūp-
tup, puyīy nōm hi xe'ēgnāg

mōkuma'mōg, yā nōm xohix te
Topak-tok pēnāhā', hu' kuxa
mām Topak-tok kopah. Ha
ta hāmyāxatamuk xohix xox
putox 'ihā putpu' hīnnāp-tup
'āte'. Kaxīy.

41 Ha Yoneo xop te Yeyox
'āktux kummuk kōnāmāhā'.
Yā Yeyox te: "Ūgmūn yā pām
putuk, nōm te pekkox tu'
yīxhoho'". Kaxīy.

42 Ha Yoneo xop te:

—Yā tihik nūhū', yā Yeyox.
'Ok Yoyek-tok? Yūmū'āte'
yūmmūg 'ūyōg 'ātak xi' tut.
Teptu hām'āktux pekkox tu'
yīxoho'? Kaxīy.

43 Ha Yeyox te:

—'Āhup. Yāy mūtīk
hām'āktux kummuk hok!
44 Yōgnū 'ātak tek ha tikmū'ūn
nūnnāhā', yā' kuxa mām
'ūgkopah. Ha Topa te tikmū'ūn
nūnnāp-tup'ah, yā' kuxa mām
putup'ah 'ūgkopah. Ha ta
hāmyāxatamuk xohix xox
putox 'ihā 'āte yāy yōg xop
putpu' hīnnāp-tup. 45 Hōmā
'ūhittap tik te Topa pupi
hām'āktux xop te' kax'āmi,
hu: "Topa te tikmū'ūn xohix
xexka pu hāmyūmmūgāhā'.
'Ūxohix te 'ātak 'āpak, hu
hāmyūmmūg, yā nōm xohix
'ūg ha' nūn putup. 46 'Ap 'āte
hām'āktux'ah tik 'ūm te Topa
pēnāhā'. Nōm te Topa ha' nūn,
yā nōm puxehnāg te Topa
pēnāhā'.

47 —'Āte xa hāpxe'e 'āktux.
Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok
'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg
mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.
48 'Ūgmūn yā pām putuk, tu
tikmū'ūn hīnnāhā'. 49 Hōmā

'ūhittap mōnāyxop te pām mānā māhā hām panip xexka tu', pa' xakix pax.

⁵⁰ Pa tikmū'ūn 'ūm te pām nōy māhā', puxix xakix ka'ok putup 'ohnāg.

⁵¹ 'Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā', ha' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

'Āte pexkox tuk yīxohoh. Tikmū'ūn 'ūm te' māhā', puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Pute 'ūm pām nō'ōm 'āte tikmū'ūn pu nōm hōm? Yā yāy yōg yīn.

'Āte yāy yīn hōm, puyīy tikmū'ūn xohix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha ta' gāy Yoneo xop, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Texīy tik te yūmū'ā yāy yīn hōm, 'ū mā'? Kaxīy.

Yā tikmū'ūn kuxa mām'ax te' putuk tikmū'ūn te Yeyox yīn māhā'.

⁵³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok yīn mā 'ohnāg, yāg yīn mā 'ohnāg, pixix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg.

Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok hep 'āta xo'op 'ohnāg, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg.

⁵⁴ 'Ūxohix tek yīn māhā', tuk hep 'āta xo'op, puxix hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup.

⁵⁵ Hamūn, 'ūgyīn yā xit'ax xe'e, xik hep 'āta yā hep xe'e'.

⁵⁶ Tikmū'ūn 'ūm tek yīn māhā' xik hep 'āta xo'op, yā nōm kuxa mām 'ūgkopah, hak xip ka'ok

nūmūtik. ⁵⁷ Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā', tuk hīnnāhā'. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', nōm tek yīn māhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah.

⁵⁸ 'Āte pām putuk, tu pexkox tuk yīxohoh, yā' putuk'ah pām nōy. Mōnāyxop te nōm māhā', pa' xakixpax.

'Ūxohix 'ūm tek yīn māhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

⁵⁹ Hā kaxīy hām'āktux Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopah kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn hīnnāhā'

⁶⁰ Yā hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix, nōm te Yeyox pe' mōg, tu:

—Yā tute yūmū'ā hāmyūmmūg ka'ok yūmmūgāhā'. 'Ū'ūm te nōm 'āpak, nūy yīpkox pi'? Yā tik 'ohnāg. Kaxīy.

⁶¹ Hā kaxīy hām'āktux kummuk Yeyox pe' mōg xop. Tikmū'ūn te Yeyox pu hām'āktux 'ohnāg, pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax yūmmūg, tu:

—'Ok yōgnū hām'āktux te 'āxop kuxa nōā'? ⁶² Paxpu 'āxop te' pēnāhā 'ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāhā', 'ihāg mōg pepix putpu' yāy yōg xip'ax tu', nūy ta putep pe 'āxop paxex putup?

⁶³ Tikmū'ūn koxuk pip, puxix hi tikmū'ūn. Yōgnū hām'āktux te' koxuk putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'.

⁶⁴ Pa' pip 'āxop kopah tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Kaxīy.

Yā hōmā 'ūhittap Yeyox te' yūmmūg mōkuma'mōg yāg xop kuxa mām 'ohnāg, tu kama' yūmmūg tik te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūygā'.

⁶⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn 'āte xa hām'āktux, Topa tek ha tikmū'ūn nūnnāhā, puxix 'ūg ha nū'. Pa Topa tek ha tikmū'ūn nūnnā 'ohnāg, puxix nūn 'ohnāg, yā 'ūgkopa' kuxa mām putup'ah. Kaxīy.

⁶⁶ Yīy ta Yeyox nīm tikmū'ūn xohix te', tu xe Yeyox pe' mōg 'ohnāg, ⁶⁷ ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu:

—'Ok 'āxop tek nīm putup kamah, nūy ta mōg? Kaxīy.

⁶⁸ Ha Xīmām Pet te:

—Tep pek mūg mōg putup? 'Ōg hām'āktux'ax tek mūg hīnnāhā', hak mūg hi hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ⁶⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'āmūn yā Kunnux, ha Topa te 'āmūn yāykutnāhā'. Yā Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

⁷⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte 'āxop yīmōgātux tikmū'ūn kopah? Pa 'āxop kopa' xip yāp-xet, yā Hāmgāyāgnāg xop yōg tik te 'āxop kopa' xip. Kaxīy.

⁷¹ Hamūn, Yeyox te Yot 'āktux, yā Xīmām kutok Yot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, pa hāpxip 'īhā Yot te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūygā'.

7

Yeyox xix' taknōy xop

¹ Ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep hāpxexka Ganinet tu'. 'A' putup'ah, nūy hāpkumep hāpxexka Yonex tu', yā Yoneo xexka xop tep-tup, nūy Yeyox putex Yonex tu'. ² Hāpxip kutōgnāg 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka 'āxet'ax Mīptutnāg Yōg 'Āmuk Xexka'. ³ Ha ta' pip Yeyox taknōy xop, tu:

—'Āpu mōg Yonex tu', puyīy 'āmūtik hāpkumep xop pēnā' xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ⁴ Xatep-tup, pu tikmū'ūn 'āyūmmūg, ha ta yāy yōg hāpxopmā'ax xaptop putup'ah. Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūmīy, puyīy tikmū'ūn xohix pēnā', nūy 'āyūmmūg. Kaxīy.

⁵ Yā 'a' taknōy xop mūn te Yeyox kopa kuxa mām 'ohnāg

⁶ Ha Yeyox te:

—Hōnhā 'ūmīy hok pu' max. 'Ap xe'e'ah hōnhā, pa 'āmnīy xohix 'ūxe'e 'āxop yōg. ⁷ Tikmū'ūn xohix te 'āxop putup nōg yūmmūg 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix tek putup nōg, yā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. ⁸ 'Āpu mōg 'āmuk xexka hah. 'Ap 'ūgmōg putup'ah nōmhā. 'A 'āmnīy xe'e'ah yōgnū'. Kaxīy.

⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux, tu' nox xip hāpxexka Ganinet tu'.

Yeyox mōg 'āmuk xexka hah

¹⁰ Ha ta' mōg 'ūtaknōy xop 'āmuk xexka hah, ha hāpxip 'īhā' mōg kama Yeyox, pa yāy xaptop, yā tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg. ¹¹ Ha Yoneo xexka

xop te Yeyox xak 'āmuk xexka tu', tu tikmū'ūn yīykopit, hu:

—Pi'yā' xip Yeyox? Kaxīy.

12 Ha tikmū'ūn te hām'āktux pū'ūgnāg punethok, ha' yāg te:

—Yā tik max nō'ōm. Kaxīy.

Pa' yāg nōy te:

—Tute mō'āmā'. Kaxīy.

13 Pa' xohix te hām'āktux pū'ūgnāg, yā hām'āktux xaptop, Yoneo xexka xop yīpkutuk tu'

14 Hāpxip 'āmuk xexka kote 'ihā' mōg Yeyox, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā',
15 ha Yoneo xexka xop te' yēy, tu:

—Texīy kāy te hāmyūmmūg xexka', pa tappet mīy 'ohnāg? Kaxīy.

16 Ha Yeyox te:

—A'āte yāy yōg hāmyūmmūg yūmmūgā'ah, pa Topa yōg, yā tute nūg mūn kutnāhā'.

17 Tikmū'ūn 'ūm tep-tup, nūy mīy Topa te nōm putup, puxix yūmmūg putup 'āte Topa yōg hāmyūmmūg 'āktux, 'a yōg'ah.

18 Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg hāmyūmmūg 'āktux, puxip-tup, pu tikmū'ūn hāmp'e'paxex yā' xexka nō'ōm. Ha ta' nōy tep-tup, pu tikmū'ūn hāmp'e'paxex yā' xexka Topah. Yā Topa te nū nōm kutnāhā', yā tik yok, yā' koit 'ohnāg.

19 Hōmā Mōyyex te xa' popmāhā Topa te nōm xat. Hamūn, pa 'āxop xohix te' mīy 'ohnāg Topa yōg xat'ax. Teptu 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex? Kaxīy.

20 Ha tikmū'ūn te:

—Yāmīy kummuk xip 'ākopah. Tep-te 'āp-tex putup? Kaxīy.

21 Ha Yeyox te:

—Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg puxet, yīy 'āxop kuxa te' yēy. 22 Hōmā 'ūhittap mōnāyxop tek-tok pit xop xax mep 'ūyīmap hāmāxap, ha ta hāmyāxatamuk punethok nōg, 'ihā Mōyyex te' xat, pu' mīy nō'ōm, yīy ta hōnhā 'āxop te' mīy 'āmnīy hām hok 'ihā'. 23 'Āxop tek-tok pit xax mep 'ūyīmap 'āmnīy hām hok 'ihā', nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Texīy 'āxop gāy, yā 'āte tik hittupmāhā 'āmnīy hām hok 'ihā'? 24 'Āxop te hāmpēnāhā mō'ka'ok, tu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, tu hām'āktux mō'ka'ok 'ūgkummuk. Kaxīy hok! Āpu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok hok! Kaxīy.

'Ok Topa te Yeyox yāykutnāhā'?

25 Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg yāg xop te:

—'Ok nō'ōm tihik? 'Ok tikmū'ūn te' kāy putex putup?

26 Pēnā! Tute tikmū'ūn xohix mūtik hām'āktux, pa tikmū'ūn te Yeyox pa 'ohnāg, yā' mūg 'ohnāg. 'Ok xexka xop te' yūmmūg 'ohnāg yā Yeyox, Topa te nōm yāykutnāhā'?

27 'Ūnūn nō'ōm, Topa te nōm yāykutnāhā', puxix tikmū'ūn yūmmūg putup'ah 'ūyōg xip'ax, xix hām tu' nūn yūmmūg putup'ah, pa yūmmūg xohix te' yūmmūg Yeyox yōg xip'ax, xix yōg hām tu' nūn, xix yōg 'ātak, xi' tut. Kaxīy.

28 Ha ta' xip Yeyox Topa pet xexka kopah, tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', tu hãm'ãktux ka'ok, hu:

—'Ok 'ãxop tek mũn yũmmũg xe'e'? 'Ok 'ãxop te' yũmmũg hãm tuk nũn? 'Ak puxet nũn'ah, yã Topa xe'e te nũgkutnãhã', pa 'ãxop te Topa yũmmũg 'ohnãg. 29 Pa 'ãte nãm yũmmũg. Yã 'ãte nãm tuk nũn, ha tute nũgkutnãhã'. Kaxĩy.

30 Ha tikmũ'ũn te' kax, pu xonat xop Yeyox mũy, pa' mũg 'ohnãg, yã Yeyox mũg yõg 'ãmnĩy xe'e xupep 'ohnãg. 31 Pa tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, tu:

—Kunnix nũn, yã Topa te nãm yãy kutnãhã', ha' nũn, tu hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg. Yã Yeyox te' mĩy punethok te kaxĩy. Kaxĩy.

Xonat xat, pu Yeyox mũy

32 Yã tikmũ'ũn xohix te hãm'ãktux pũ'ũgnãg te kaxĩy, ha Paniye xop te' xupak, hu xonat xat xix 'ãmãnex xexka xop te xonat xat, pu Yeyox mũy.

33 Ha Yeyox te:

—Hãpxip kutõgnãg hãg xip'ax 'ãxop kopah, tu tak mõg putup nãm hah, yã nãm te nũgkutnãhã', yã nãm hak mõg putup. 34 'ãxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnãg. Yã 'ũgmõg putup nãm hãm tu', pa 'ãmõg yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.

35 Ha Yoneo xexka xop te yãy mũtik hãm'ãktux, hu:

—Pi'yã' mõg putup? Texĩy yũmũ'ãte nãm xipi tapax

'ohnãg? 'Ok mõg putup kõmẽn tu' hãpxexka Genex tu? Yã Yoneo xop pip 'õnteh. 'Ok Genex yõg xop pu hãmyũmmũgãp-tup? 36 Putep 'ãktux? Tute: “ãxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnãg. 'ãmõg yũmmũg 'ohnãg.” Kaxĩy. Putep xuktux Yeyox? Kaxĩy.

Kõnãg kox putuk tikmũ'ũn kuxa kopah

37 Ta 'ãmuk xexka yõg 'ãmnĩy xox putox, yã 'ãmuk xexka yõg 'ãmnĩy xexka', 'ĩhã' xip Yeyox, tu hãm'ãktux ka'ok, hu:

—'Ũ'ũm te kõnãg putup xũynãg putuk 'ãkuxa kopah. Mã 'ũg ha, nũy xo'op putuk. 38 Yã Topa yõg tappet te: “Tikmũ'ũn 'ũm 'ũgkopa' kuxa mãm, tu' kuxa kopa' mõg putup kõnãg kox xexka punethok putuk, yã kõnãg xet putuk, tu hãptopa' mõg putup”. Kaxĩy.

39 Yã Yeyox te Topa Koxuk 'ãktux, yã kõnãg kox putuk Topa Koxuk tikmũ'ũn kuxa kopah, tu tikmũ'ũn hĩnnãhã'. 'Ũkuxa mãm xop te Topa Koxuk pap-tup. Pa nãm 'ãmniy 'ĩhã Yeyox te hãm'ãktux, 'ĩhã' hõm 'ohnãg Topa Koxuk. Nãy, pu Yeyox xok, tu putpu' hi', tu yõg hãm xe'ëgnãg tu' mõg hãmãxap, tuk-nãy tu Topa Koxuk hõm putup.

Tikmũ'ũn hãmpe'paxex'ax yãy pot

40 Tikmũ'ũn te' xupak, ha punethok te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

41 Ha ta' yāg te:

—Nōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāyikutnāhā'. Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix nūn putup. Kaxīy.

Pa tikmū'ūn nōy te:

—'A' Ganinet tu' nūn putup'ah Kunnix. 42 Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix te Namix yōg xupepmā xop kopa' xip putup, tu nāp-tup kōmēn Menēg tu', yā Namix yōg xip'ax Menēg. Kaxīy.

43 Ha tikmū'ūn hāmp'e'paxex'ax putup Topa pupi hām'āktux yāy pot. 44 Yā yāg xop tep-tup, pu xonat Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg.

Yoneo xexka xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

45 Ha ta' mōg putpu' xonat xop 'āmānex xexka xop hah, tu paniye xop ha' mōg, ha' yīykopit, hu:

—Teptu Yeyox nūnnā 'ohnāg? Kaxīy.

46 Ha xonat xop te:

—Yā hām'āktux max Yeyox te'. Tep-te hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā tik 'ohnāg. Hām'ūmhā hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā hām'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

47 Ha Panixet xop te:

—'Ok 'ākuxa mām 'ūyōg mō'āmā'ax kopa kamah?

48 Tik xexka 'ūm kuxa yūm kāy kopah, xix Paniye 'ūm? Hām'ūmhā'? Yā tik xexka 'ohnāg xix Paniye 'ohnāg kuxa mām kāy kopah. 'Āmhok. 49 Tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Mōyyex yōg

xat'ax, yīy Topa te nōm xūyōgāp-tup. Kaxīy.

50 Pa' xip Nīkonēm, yā hōmā Yeyox ha' mōg Nīkonēm, yā Paniye xop kopa' xip. Tute:

51 —Yūmū yōg xat'ax te hām'āktux, hu: “Āpu tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, tuk-nāy tu' xuktux 'ūkummuk tihik.” Kaxīy.

52 Ha' nōy te:

—'Ok hāpxexka Ganinet tu 'ānūn kamah Yeyox putuk? 'Āpu mōkupix max Topa yōg tappet, ha xate' yūmmūg xop te hāpxexka Ganinet tu' nūn 'ohnāg. Kaxīy. 53 Ha ta' nūn tikmū'ūn yāy pet hah.

8

'Ūn te' nōy hā' xupxet

1 Ha ta' mōg tikmū'ūn xohix xexka yāy pet hah, ha ta' mōg Yeyox yīktix 'Onimet Kup tu'

2 Hāptup māyōn xupep 'lhā' mōg Yeyox tu mōktu putpu' xupep Topa pet xexka tu', pa tikmū'ūn xop xexka te Yeyox xakot, ha Yeyox yūm, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā'. 3 Ha ta' pip kama tik te hāmyūmmūg xop xix Paniye xop, tu' nūnnāhā 'ūhūn. Hōmā 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Nōm te 'ūn xix tikmū'ūn keppah, hak-nīhā' xip. 4 Ha nōm xop te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, nū 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Yā' xonnix. 5 Ha ta hōmā Mōyyex te' kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet

tu', tu kax'āmi, pu tikmū'ūn 'ūn te kaxīy tu' mīkaxxap hā tux, tu nōp-tex. Putep xuktux 'āmūn nōmhā'. Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Kaxīy.

6 Yā Paniye xop yōg hām'āktux te pamāg putuk. Yā 'ūp-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, puyīy tikmū'ūn xuktux Yeyox 'ūkummuk. Pa Yeyox nū'xup, tu' yīm kutok hā' kax'āmi hām tu'. 7 Ha tik te xe' yīkopit punethok, ha' yok Yeyox, tu:

—'Ok xip nūnte tik te hāpkummuk mīy 'ohnāg? 'Ūxip, puxix mō xap yōn hāmāxap putup. Kaxīy.

8 Yeyox nū'xup 'ūxeheh, tu xe kax'āmi hām tu', 9 ha' xupak xop 'ūp-xet hu' mōg, yā kutut mōg hāmāxap, tu mōktu tik xip 'ohnāg Yeyox mūtik xix 'ūn mūtik. Yā' xip Yeyox xix 'ūhūn, 10 ha Yeyox yok, tu:

—Nixxix, pi'yā' mōg tihik? Pi'ā' pip tik te hām'āktux 'ākummuk? Kaxīy.

11 Ha:

—Yāyā, 'ūmōg ka'mām, yā' pip'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'a 'āte hām'āktux'ah 'ākummuk, 'a yā 'ākummuk'ah. Mōg, nūy xe hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yōg kūyānām putuk

12 Ta xe' xip Yeyox xix tikmū'ūn, ha Yeyox te:

—'Āte kuyānām putuk tikmū'ūn xohix pu'. Nōm te 'ūg pe' mōg, yā' xip kuyānām putuk 'ūkuxa kopah, yā hi'ax kux 'ohnāg yōg kuyānām, ha

nōm xop 'a' pip'ah hāpkoxtap kopah. Kaxīy.

13 Ha Paniye xop te:

—Nōmhā 'āp-xehnāg te yāy 'āktux, yīy 'ōg hām'āktux 'ūxe'e 'ohnāg. Kaxīy.

14 Ha Yeyox te:

—Paxpuk puxehnāg te yāy 'āktux, puxix 'ūxe'e yōg hām'āktux. Hamūn, 'āte' yūmmūg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama' yūmmūg. Pa xate' yūmmūg 'ohnāg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama xate' yūmmūg 'ohnāg.

15 'Āxop te hām'āktux mō'ka'ok 'ūnōy kummuk, yā 'āxop te tikmū'ūn xohix putuk. Pa 'āte hām'āktux 'ohnāg 'ūnōy kummuk. 16 Paxpu 'āte hām'āktux 'ūnōy kummuk, kopxix 'ūnōy yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e'. 'Ūgpuxehnāg xip 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik. Tute nūgkutnāhā'.

17 Yā 'ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', 'ūtix te pēnā xop 'āktux, ha hām'āktux tix te yāy putuk, puxi' xe'e 'ūyōg hām'āktux. 18 'Āte yāy 'āktux, ha yōgnū 'ātak tek mūn 'āktux kamah, yā hām'āktux tix te yāy putuk. Tute nūgkutnāhā' Kaxīy.

19 Ha nōm te:

—Pi'yā' xip 'ōg 'ātak? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Ap 'āxop tek yūmmūg'ah xix yōgnū 'ātak 'ap yūmmūg'ah kamah. Paxpu 'āxop 'ūgyūmmūg, hu ta yōgnū 'ātak yūmmūg kamah. 'A 'āxop tek 'ūgyūmmūg'ah. Kaxīy.

20 Hã kaxīy Yeyox te xohix pu hãmyūmmūgāhã Topa pet xexka kopah. 'Ōnte tikmū'ūn te mīpkox kopa tayūmak nīm. 'A' xonat te Yeyox mūg'ah, yā yōg 'āmnīy xe'e'ah, yī' mūg 'ohnāg.

'Ū'ūm Yeyox

21 Ta xe hãm'āktux Yeyox tikmū'ūn mūtik, hu:

—Ūgmōg putup nūpehah, ha xatek xak putup, pa' pip 'ōg hãpkummuk mīy'ax, 'īhã 'āxakix putup, hu 'āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax, tu 'a' nōm tu 'āmōg putup'ah. Kaxīy.

22 Ha Yoneo xexka xop te:

—Tute hãm'āktux: “Āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax. Putep xuktux? 'Ok yāy putex putup? Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—'Ōg pip'ax pip nūnte hãm xexka tu', pa 'ūkxip'ax pip pepix pekkox tu'. 'Ōgnū pip'ax yā hãm xexka', pa 'ūkxip'ax xip'ah hãm xexka tu'. 24 Hã kaxīy 'āte xa hãm'āktux, 'ūpip 'ōg hãpkummuk mīy'ax, 'īhã 'āxakix putup. 'Āxop kuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, 'īhã 'ōg hãpkummuk mīy'ax pip ka'ok 'āxop mūtik. Hamūn, 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, yā 'ūkxuxet'ax nōy yā 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy.

25 Ha nōm te:

—'Āmūn 'ū'ūm? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux punethok 26 'Āte xe xa hãm'āktux punethok,

tu xe 'ōg hãpxopmā'ax kopit putup punethok, nūy hãm'āktux 'āxop te hãpkummuk mīy punethok. Topa te nūgkutnāhā', yā' xe'e', ha 'āte nōm yōg hãm'āktux 'āpak, tu nōm 'āktux tikmū'ūn xohix pu', tu hãpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

27 Ha tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Yeyox yōg hãm'āktux, yā Yeyox yōg 'ātak 'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. 28 Ha Yeyox te:

—'Āxop tek mūn Tikmū'ūn Kutok xup putup pepix mīpkupnix tu', hak xup putup, tuk xok putup, 'īhã 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūn yāg mūn, tu 'āxop te' yūmmūg putup 'āte yāp-xehnāg hã hãpxopmā 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak yōg hãmyūmmūg 'āktux 'āte', tu hãpxop nōy 'āktux 'ohnāg, 29 ha Topa te nūgkutnāhā', yā' xip 'ūgmūtik, tuk nīm putup'ah. Yā hamūn, 'āte hãpxopmā', hã Topa tep-tuppax, ha hãpxop nōy mīy 'ohnāg. Kaxīy.

30 Ha tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hãm'āktux, ha' punethok kuxa mām Yeyox kopah.

Nōm te hok hã hãm putuk

31 Ha Yeyox te Yoneo xop yōg kuxa mām ka'ok xop pu hãm'āktux, hu:

—'Āxop te yōgnū hãmyūmmūg tu 'īpkox pip, tu' mīy, nūy ta 'āxop yā yōgnū xop. 32 'Āxop te nōm te hok hã hãm putuk, ha' nōy te 'āxop xatpax. Pa 'āxop te' yūmmūg putup hãmyūmmūg'ax xe'e, ha

hāmyūmmūg xe'e'ax te 'āxop mōy putup, xayīy mōg, tu xe nōm te hok hā hām xop putuk'ah. Kaxīy.

³³ Pa tikmū'ūn te:

'Amanām yōg xupepmā xop kopak mūg pip, tu nōm te hok hā hām putuk 'ohnāg. Yā nōy tek mūg xatpax 'ohnāg. Teptu xate hām'āktux, 'ūgmūg mōy, nūy ta mōg? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāmyūmmūg xe'e'. Tikmū'ūn 'ūm te hāpkummuk mīy, ha hāpkummuk mīy'ax putup xūy'ax te tikmū'ūn xatpax, ha tikmū'ūn te nōm te hok hā hām putuk. ³⁵ 'A' nōm te hok hā hām xip ka'ok'ah xuxyā xop kopah, pa' mōg putup. 'A' xip ka'ok'ah. Ha tak-tok xip ka'ok xuxyā xop kopah, tu' mōg putup'ah, yā' xip ka'ok. ³⁶ Pak mūn Topak-tok te 'āxop mōy, xa mōg, yā 'āmōg putup xe'e', tu nōm te hok hā hām putuk putup 'ohnāg, ha hāpkummuk mīy'ax te 'āxop xat putup 'ohnāg. ³⁷ 'Āte' yūmmūg 'āxop yā mōnāyxop 'Amanām yōg xupepmā xop. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex. 'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg pa 'ohnāg, hup-tup, nūy 'ūkputex. ³⁸ Yōgnu 'ātak te 'ā' mūg hāpxop punethok, ha 'āte xa nōm 'āktux, pa 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak yōg xat'ax. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn te:

—Yōgnū 'ātak yā 'Amanām. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

Paxpu 'āxop yā 'Amanām yōg xop, nūy ta hāpxopmā yā 'Amanām putuk. ⁴⁰ Topa

te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa nōm 'āktux, yā hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex, yā 'a 'Amanām putuk'ah. ⁴¹ 'Āxop te hāpxopmā 'ōgnū 'ātak putuk. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—Topa mūn yā 'ūgmū yōg 'ātak, yā Topap-xehnāg, yāg mūg yā Topak-tok xe'e, yā 'ap 'āmūn putuk'ah. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—Paxpu Topa yā 'ōgnū 'ātak, nūy ta 'āxop putuppax 'ūgmūn. Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnteh. 'A 'āte nū yāy kutnā'ah, pa yā Topa te'. ⁴³ Teptu 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux. 'Ok 'āxop te nōā' tot 'ohnāg yōgnū hām'āktux? ⁴⁴ 'Āxop yā Hāmgāyāgnāg kutok, tu 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak te nōm putup. Yā hām xexka yōg hāmyāxatamuk tox hā Hāmgāyāgnāg te' kixpax. Tutep-tup nōg hok'ah hāmyūmmūg'ax xe'e, yā Hāmgāyāgnāg 'ūyok 'ohnāg, tu' koitpax, yā Hāmgāyāgnāg te kaxīy, tu' koitpax, yā koit'ax xohix xexka mīy. Koit'ax yā Hāmgāyāgnāg kutok. ⁴⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' koit 'ohnāg, pa 'āxop kuxa mām 'ohnāg yōgnū hāmyūmmūg'ax kopah. ⁴⁶ Pi'yā 'āxop kopa te' xuktux'ax 'āte hāpkummuk mīy? Yā tik te nōm 'āktux 'ohnāg. 'Āte hāpxe'e 'āktux. Teptu 'āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg? ⁴⁷ Topa yōg tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip. Pa 'āxop

'a' Topa yōg'ah, hu 'āyīpkox pip
'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xix 'Amanām

48 Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok 'ūgmū'āte hāpxe'e
'āktux 'āmūn te Xāmānit xop
kopa 'āxip, ha' xip yāmīy
kummuk 'ākopah? Yā hamūn.
Kaxīy.

49 Ha Yeyox te:

—'Ap xip'ah yāmīy kummuk
'ūgkopah. 'Āte yōgnū 'ātak max
'āktux, ha ta 'āxop tek mūn
'āktux kummuk. 50 'A 'āte'
xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn
'ūgmūn 'āktux max. 'Āte'
xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn
'ūgmūn xexka mīy. Yā'
nōy puxet tek mūn 'āktux
max, tuk xexka mīy, tu 'ōg
hāpxopmā'ax kopit, tu' xuktux
'āxop kohe', pak mūn yok.
51 'Āte hāpxe'e 'āktux. Nōm 'ūm
te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu'
yīpkox pip, puxix hi xe'ēgnāg
mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg
yā xakix xe'e putup 'ohnāg.
Kaxīy.

52 Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg
nōmhā' 'ūxip yāmīy kummuk
'ākopah. 'Amanām xok, xix
tik te Topa pupi hām'āktux
xop xakix kamah, pa xate'
xuktux, hu: "Nōm 'ūm te yōg
hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox
pip, puxix xakix xe'e putup
'ohnāg. 53 Yūmū yōg 'ātak
'Amanām xok. Xate putep
mūn 'āktux? 'Ok 'āmūn xexka',
pa 'Amanām kutōgnāg? Yā
Topa pupi hām'āktux xop
xakix kamah. 'Ok xate
hāmpē'āpaxex 'āxexkanām?
Kaxīy.

54 Ha Yeyox te:

—Paxpu 'āte yāy max 'āktux,
tu yāy xexka mīy, puxix
tu' kummuk, yā hām'āktux
kummuk. Pa yōgnū 'ātak
tek mūn max 'āktux, tuk
xexka mīy. Yā yōgnū 'ātak
te' mīy. Yōgnū 'ātak yā 'āxop
te' xānāhā', hu: "Topa yūmū
yōg". 55 Pa 'āxop te nōm
yūmmūg 'ohnāg hok'ah, pa
'āte nōm yūmmūg. Paxpu
'āte hām'āktux nōm yūmmūg
'ohnāg, kopxix koit, yā 'āxop
putuk. Pa 'āte nōm yūmmūg,
tu yōg hām'āktux'ax 'āpak,
tuk yīpkox pip. 56 Hōmā
'ūhittap 'ōg 'ātak 'Amanām
kuxa hittup yā tute' yūmmūg
'āte hāpxopmā'ax, tu' yūmmūg,
hu' kuxa hittup. Kaxīy.

57 Ha Yoneo xop te:

—'A 'ōg hāmyāxatamuk te
50'ah. 'Ok xate 'Amanām
pēnāhā'? Kaxīy.

58 Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux.
Hōmāg xip ha kunāy tu'
xip 'Amanām. 'Ūgxip
mōkumakmōg. Kaxīy.

59 Ha tikmū'ūn te mīkaxxap
pop, nūy nō Yeyox tux, nūy
putex, pa Yeyox te yāy xap-
top, tu ta' mōg Topa pet xexka
kūnāpah.

9

Yeyox xix tik pa hok

1 Ta xe hāpkumep Yeyox, pa'
xip tihik, tu' pa hok. 'Ūtut
te' put, 'īhā' pa hok, tu yōg
hāmyāxatamuk tox hā' pa hok.
2 Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop,
tu Yeyox pu' yīkopit, hu:

—Yāyā', tep-te hāpkummuk mīy, yīy tik pa hok, 'ihā' tut te' put? 'Ok pe tik te hāpkummuk mīy, 'ok pe' tak xi' tut? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'A' tik te yāy pa hokgā'ah, xi' tak te' pa hokgā'ah, xi' tut te' pa hokgā'ah. Yā tik pa hok, puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa ka'ok xexka te tik pu' mīy putup hāpxop max xe'ēgnāg. ⁴ 'Āpu yūmū hām mōkumakmōg. Yā Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām. 'Āpu yūmū hām. Hāpxip 'ihā yūmūg hām putup 'ohnāg, yā 'āmnīy putuk 'ihā tikmū'ūn hām 'ohnāg. ⁵ 'Ūkxip nūnte hām xexka tu', tu 'āte tikmū'ūn pu Topa mūg xix hāmmax mūg. Yā 'āte kuyānām putuk, yā tikmū'ūn pu hāpxop xohix tupmāhā'. Kaxīy.

⁶ Ta Yeyox te mō' yīyhep yōn hām tu', tu hām kotīnnāhā', tu putōy mīy, tu putōy hā tik pa mō'nīy, ⁷ tu tik pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu'. Yā kōnāg kox te puxhep xetnāhā'. Kaxīy.

Yā Xino'e te tikmū'ūn yīy'ax hā: “Mōkutnāhā” Kaxīy.

Ha ta' mōg tihik, tu yāy pa pix, tu hāmpēnāhā', tu putpu' nūn, tu nūktu' xupep. ⁸ Ha ta' pip tik xape xop xix tikmū'ūn nōy. Hōmā nōm te tik pēnāhā', 'ihā tik te ta tu hāpxop kax xix tayūmak xak. Ha' xohix te:

—'Ok nō'ōm tihik. 'Ok hōmā' yūm, tu ta tu' kax, nūy tayūmak pop? Kaxīy.

⁹ Ha' yāg te:

—Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Ha ta' yāg nōy te:

—'Āmhok, yā nōm putuk. Kaxīy.

Pa tik te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Texīy xate hāmpēnāhā nōmhā'? Tep-te 'āpa mīy? Kaxīy.

¹¹ Ha tik te

—'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Yeyox, tu putōy mīy, tu nōm mōg pa nīy, tuk xat hu: “Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu”. Kaxīy. Ha tak mōg, tu yāy pa pix, tu hāpxip 'ohnāg 'ihā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te:

—Pi'yā' xip nōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te:

—'Īntu', 'a 'ātep yūmmūg'ah. Kaxīy.

Paniye xop te' yīkopit

¹³ Ha ta tik mōgāhā tikmū'ūn te Paniye xop hah.

¹⁴ Yā nit xap, yā Yoneo xop yōg 'āmnīy hām hok 'ihā Yeyox te putōy mīy, tu tik pa mīy.

¹⁵ Ha Paniye xop te xe tik hā' yīkopit, texīy hāmpēnāhā nōmhā'. Ha tik te:

—Yā tute putōy hā mō 'ūgpa nīy, ha 'āte yāy pa pix, hu nōmhā hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paniye yāg xop te:

—Nōm te' nōy pa mīy, 'ap Topa yōg tik'ah. Yā tute 'āmnīy hām hok yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. Kaxīy.

Pa yāg nōy te:

—'Ok tik kummuk te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg texīy mīy? 'Āmhok. Kaxīy.

Yā yāg tep-tup nōg Yeyox, ha ta yāg tep-tup, yā nōm

putox puxet 'ohnāg. ¹⁷ Ha Paniye xop te xe:

—Tep-te xa 'āpa mīy? Xate putep mūn 'āktux? Texīy nō'ōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te xe:

—Yā nōm te Topa pupi hām'āktux xop kopa' xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xop yōg xexka xop kuxa mām 'ohnāg. Hōmā tik pa hok, pa hōnhā hāmpēnāhā', pa nōm kuxa mām 'ohnāg, hu' xānāhā tik yōg 'ātak xi' tut, ¹⁹ yīy ta' nūn, tu nūktu' mōxaha'. Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok nūhū 'āk-tok pit? Xate hām'āktux, xate' put, tu ta pa hok. Texīy hōnhā hāmpēnāhā'? Kaxīy.

²⁰ Ha' tak xi' tut te:

—Hamūn, 'ūgmūg kutok, hak mū'āte' yūmmūg 'ūnāhā', tu ta' pa hok, ²¹ pak mū'āte' yūmmūg'ah tu texīy tu hōnhā hāmpēnāhā', tuk mū'āte' yūmmūg'ah, tep-te tu pa mīy. 'Āpu 'ūgmūk-tok yīkopit. Yā' xiptap, tu hāmyūmmūg. Tute xa hām'āktux putup. Kaxīy.

²² Yā 'ātak te Yoneo xexka xop yīpkutuk xi' tut te', hu kaxīy hām'āktux. Yā Yoneo yōg xexka xop te' xat, pu tikmū'ūn Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxa hok nōm te hām'āktux Yeyox yā Kunnix, yā Topa nū nōm kutnāhā'.

²³ Yīy ta hām'āktux hā kaxīy 'ātak xi' tut, yā hām'āktux hu: "Yā' xiptap. 'Āpu' yīkopit". Kaxīy.

²⁴ Ha Yoneo xexka xop te xe' xānāhā tihik, yā' tut te

nōm put, tu ta pa hok. Ha ta tik nūn, ha' nōy te:

—'Āpu hām'āktux xeh Topa keppah. 'Āpu koit hok. 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ūkummuk Yeyox, yā hāpkummuk mīy. Kaxīy.

²⁵ Ha tik te:

—'Āte' yūmmūg'ah 'ok pe tu' max, 'ok pe tu' kummuk nō'ōm, pa 'āte' yūmmūg hōmā 'ūkpa hok, pa hōnhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha: Texīy? Putep mūn mīy? Tep texīy 'āpa mīy? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—'Āte xa hām'āktux, pa 'āyīpkox 'ohnāg. Tep texīy 'āxop te xe yīkopit? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ok xatep-tup, nūy Yeyox mūtik mōg? Kaxīy.

²⁸ Tuk-te'ex kummuk, tu:

—Yeyox mūtik 'āmōg, pak mūg mōg Mōyyex mūtik. ²⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te Mōyyex mūtik hām'āktux, pa nō'ōm, yā hām 'ūm tu' nūn? Yā' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha tik te:

—Texīy 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg? 'Āxop te' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' nūn, pa tutek pa mīy. ³¹ Yūmū'āte' yūmmūg Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg, pa Topa te' nōy xop 'āpak, yā nōm te Topa 'āpak, tu' yīpkox pip, tu' mīy Topa te nōm putup. ³² Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xexka 'ihā tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, yā nōm putuk 'ohnāg. 'Ok xate' xupak tikmū'ūn te'

pa mīy, nōm nāhā, hu ta pa hok? 'Āmhok. ³³ Paxpu Topa yōg tik 'ohnāg 'ōhōm, puxix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Āmūn, 'ānāhā hāpkummuk mīy'ax mūtik, tu hāpkummuk mīypax. 'Ok xatek mū'ā hāmyūmmūgā'? 'Āmhok. Kaxīy.

Tu' ta tik putyōn Yoneo xop yōg Topa pet kūnāpah, tu' xat, pu xe mō'nā hok.

Pa hok xop putuk

³⁵ Yā' putyōn, ha Yeyox te' xupak, tu ta' mōg, nūy tik xax, tu' xipihī', tu:

—'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Tikmū'ūn Kutok kopah? Kaxīy.

³⁶ Ha tik te:

—Yāyā, 'āpu hām'āktux, 'ū'ūm nō'ōm? 'Ūgkuxa yūm putup nōm kopah. Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

Yāk mūn, 'āte 'āmūtik hām'āktux nōmhā. Kaxīy.

³⁸ Ha tik te:

—Yāyā, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'ākopah. Kaxīy.

Tu' kopaxux hā' xip Yeyox keppah.

³⁹ Ha Yeyox te:

—'Ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tikmū'ūn xatat. Tikmū'ūn yāg te hām'āktux, hu: “'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pak mū'ātep-tup, 'ū hāmyūmmūg”. Kaxīy. Yā nōm te' pa hok xop putuk, pa hāpxip 'īhā hāmpēnāhā'. Ha ta tikmū'ūn

yāg nōy te hām'āktux hitop, hu: “'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg”. Kaxīy. Yā nōm te pa hok xop putuk. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Paniye xop te' xupak, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Texīy, 'ok 'ūgmūg pa hok xop putuk? Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hām'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pap-tup, nūy hāmyūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tuk-nāy tu hāmpēnāhā', yā 'āmax Topa keppah. Pa 'āxop te kaxīy 'ohnāg. Yā 'āxop te hitop 'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tu 'ākummuk Topa keppa mōkuma 'āmōg. Kaxīy.

10

Kahnēn

¹ Ta xe tikmū'ūn pu hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop, tu hāpxe'e 'āktux putup. 'Ūxip kahnēn yōg hāmpak'ax, ha' xupxet te hāmpak'ax 'ātex, pa hāmpak'ax yīkox hā' xupep 'ohnāg,

² pa kahnēn yōg pēnā'ax te hāmpak'ax yīkox hā' xupep,

³ ha hāmyīkox pēnā'ax te hāpxōn, ha' xupep kahnēn yōg pēnā'ax, tu kahnēn xānāhā', yā xuxet'ax xohix hā' xānāhā kahnēn, ha kahnēn te' xupak, hu' pe' mōg, ha kahnēn yōg pēnā'ax te kahnēn mōgāhā hāptopah, ⁴ tu hāptopa' pip, tu' pēnā'ax te māxap tu' mōg, ha kahnēn te'

pe' mōg, kahnēn te' yūmmūg
pēnā'ax yōg hām'āktux tu',
⁵ ha kahnēn te' nōy pe' mōg
'ohnāg. 'Ūnōy te kahnēn
xānāhā', pa kahnēn nūpanām,
kahnēn te' yūmmūg 'ohnāg
'ūnōy yōg hām'āktux tu'.
Kaxīy.

⁶ Yeyox te nōm 'āktux, nūy
tikmū'ūn pu hāpxop nōy
yūmmūgāhā', pa tikmū'ūn
te hāmyūmmūg 'ohnāg.
Tikmū'ūn te hāmp'e'paxex
texīy hām'āktux.

*Yeyox te kahnēn yōg
pēnā'ax max putuk*

⁷ Ta xe hām'āktux Yeyox te,
hu:

—Āte xa hāpxe'e 'āktux.
Kahnēn te hāmpak'ax yīkox
hā mōxakux hāmpak'ax kopah.
Yā' pip 'ūkopah, ha' nōy te
kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā
kaxīy 'āte yōg kuxa mām ka'ok
xop pēnāhā', ha' nōy te nōm
koxyōy 'ohnāg. ⁸ Kahnēn te
xupxet 'āpak 'ohnāg. Hā kaxīy
yōg kuxa mām ka'ok xop te
nōm te koit hā' yūmmūgā xop
'āpak 'ohnāg. ⁹ Kahnēn te
hāmpak'ax yōg hāmyīkox hā
mōxakux hāmpak'ax kopah,
tu ta' mōg nōmhā hato'ah
kamah, nūy tu xit. 'Ūnōy
te kahnēn koxyōy 'ohnāg.
Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām
xop pēnāhā', ha' nōy te nōm
koxyōy 'ohnāg. ¹⁰ Ha ta

xupxet nūn, nūy tu xupxet,
nūy kahnēn kix, nūy xohix
koxyōy. Hā kaxīy 'ūnōy tep-
tup, nūy yōg kuxa mām ka'ok
xop kix, nūy koxyōy. Pa 'āte
yōg kuxa mām ka'ok xop
pēnā max, ha' kuxa mām,

tu' hittup, yā' kuxa hittup
xexkah.

¹¹ —Ta 'āte kahnēn pēnā'ax
max putuk kamah. Kahnēn
pēnā'ax max te kahnēn pupi
tu xok, yā 'āte tikmū'ūn
pupik xok putup. ¹² Ha
ta' xip kāmānat. Xuxyā
te nōm pu pago, pu tu
kahnēn pēnā', pa 'ap kahnēn
yōg pēnā'ax xe'e'ah, yā
kāmānat, yā 'ūyōg'ah kahnēn.
Ta kokexkata nūn, ha ta
mōxupaha kāmānat, yīy ta
kokexkata te kahnēn pop,
ha kahnēn xohix nūpānām.

¹³ Kāmānat mōxupaha'.
Hamūn, tayūmak tu' hām, tu
kahnēn putuppax 'ohnāg.
¹⁴⁻¹⁵ Pa 'āte kahnēn yōg
pēnā'ax max putuk. Yōgnū
'ātak tek yūmmūg, ha 'āte yāy
yōg 'ātak yūmmūg. 'Āte yāy
yōg kuxa mām xop yūmmūg,
ha yōg kuxa mām ka'ok xop
tek yūmmūg, ha 'āte mō nōm
yāyxe'ēgnāg, hu nōm pupik
xok putup.

¹⁶ —Ha ta kahnēn nōy
xohix pip hāmpak'ax kūnāpah.
Hā kaxīy tikmū'ūn panip
xop kuxa mām ka'ok putup
'ūgkopah. Nōm tek mūn 'āpak
putup, ha' kuxa mām ka'ok
xop nōy mōxakux putup, ha
xohix kuxap-xet, tup-tox
puxet, ha 'āte xohix xexka
pēnāp-tup.

¹⁷ —'Āte' tux hok, pu
tikmū'ūn 'ūkputex, puxix
tikmū'ūn 'ūkputex, ha putpuk
hip-tup. Hā kaxīy 'ātak
Topa tek mōyāy xe'ēgnāg.
¹⁸ 'Āte tux hok, pu tikmū'ūn
'ūkputex hok, puxix tikmū'ūn

'ūkputex hok. 'Ātep-tup, puxix tikmũ'ũn 'ūkputex. Topa te' xat, ha 'ātep-tup, kopxik xok putup, tu putpuk hip-tup. Kaxīy.

¹⁹ Tikmũ'ũn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, tu yāy yōg hāmpē'paxex'ax te yāy putuk 'ohnāg. ²⁰ Tikmũ'ũn punethok te:

—Yā' xip yāmīy kummuk Yeyox kopah! 'Ūp-tox kummuk! Teptu 'āxop te nōm 'āpak? Kaxīy.

²¹ Ha ta tikmũ'ũn nōy te:

—Tik te hām'āktux max hā kaxīy 'ohnāg nōm kopa' xip yāmīy kummuk. Texīy tute tik pa hok pu' pa mīy? Kaxīy.

Yoneo xop te Yeyox putup nōg

²² Ha ta' xip 'āmuk xexkah kōmēn Yenoyanēn tu', yā Topa pet xexka yōg 'āmuk xexkah. Yā hōmā 'ūhittap tikmũ'ũn te xe' mīy Topa pet xexka', tu nō 'āmuk xexka mīy. Yā hām'āxīynāg. ²³ Ha ta' hāpkumep Yeyox te Topa pet xexka kux kaxax kaka', yā kux kaxax 'āxet'ax Xanomām Yōg Kux Kaxax. ²⁴ Ha ta' nūn Yoneo xop, tu nūktu Yeyox xakot, tu:

—Āmnīy xohix texīy hāg mū'āte' hip'ax, nūy hāmyūmmūg? 'Āpu hāpxe'e 'āktux. 'Ok 'āmūn yā Kunnix, Topa te nōm yāy kutnāhā'? Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux, pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. 'Āte hāpxopmā max yōgnū 'ātak te nōm putup,

ha 'āxop te' pēnāhā', tu nōm hāg yūmmūg'ax. ²⁶ Pa 'āxop tep-tup 'ohnāg, nūy 'ākuxa mām, 'a 'āxop te yōgnū kahnēn putuk'ah tu', yā yōgnū kuxa mām ka'ok xop putuk'ah.

²⁷ 'Āte yāy yōg kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha nōm tek 'āpak, tu' yīpkox pip. 'Āte nōm yūmmūg, ha nōm tek pe' mōg, yā kahnēn putuk, yā kahnēn te kahnēn pēnā'ax pe' mōg putuk. ²⁸ Yā yōg kuxa mām ka'ok xop, ha' nōy te nōm pop putup'ah.

'Āte yāy yōg xop hīnnāhā', ha' pip hāmyāxatumuk xohix kux 'ohnāg hā Topa yīka', yā' xakix xexkap-tup'ah. ²⁹ Yōgnū 'ātak 'ā kuxa mām xop popmāhā'. Ha yōgnū 'ātak 'ūxexkanām. 'Ūkuxa mām xop yā yōgnū 'ātak yōg, ha' nōy te nōm pop putup'ah. ³⁰ Yōgnū 'ātak 'ūxexka xik mūn yā yāy putuk. Kaxīy.

³¹ Ha Yoneo xop te mīkaxxap pop, nūy Yeyox tux, nūy putex. ³² Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā max punethok 'āxop kopah. Yā yōgnū 'ātak te' xat, 'ū mīy. Hāpxopmā'ax 'ūm 'ūkummuk, yīy 'āxop tek tux putup mīkaxxap hā? Kaxīy.

³³ Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'ātep-tup, nūy 'ātux mīkaxxap hā. Yā xate hāpxop kummuk mīy, yā Topa 'āktux kummuk, yā xate' xuktux 'āmūn yā Topah, pa 'āmhok, yā tihik 'āmūn. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

11

—'Ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', hu: "Āxop te Topa putuk". Kaxīy. ³⁵ Tu xe:

—Topa te nōm pu' hōm yāy yōg hām'āktux, tu nōm xānāhā', hu: "Topa putuk xop". Kaxīy. Yā' kax'āmi Topa yōg tappet tu nō'ōm, ha Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg. ³⁶ Ha Topa tek mūn yāykutnāhā', tu nūgkutnāhā nūnte hām xexka tu', ha 'āte' hām'āktux 'ūgmūn yā Topak-tok. Texīy 'āxop tek mūn 'āktux kummuk? ³⁷ Paxpu 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmā 'ohnāg, ha ta 'āpu 'ākuxa mām hok. ³⁸ Pa 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmāhā'. Āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah, yā yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah, nūy yūmmūg xe'e yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, xik xip yōgnū 'ātak mūtik. Kaxīy.

³⁹ Ha Yoneo xop te xonat xat, pu Yeyox mūy, pa Yeyox te tikmū'ūn kopa' xip, tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu kōnāg kox Yohnām xak putpuk, tu mōktu' xupep Yoām yōg xip'ax tu', yā hōmā Yoām te tikmū'ūn putox pix nōnteh, ha Yeyox te' nox xip. ⁴¹ Ha ta' nūn tikmū'ūn punethok, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', tu hām'āktux, hu:

—Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, pa Yoām te Yeyox 'āktux, ha hām'āktux xohix 'ūxe'e', yā' koit 'ohnāg. Kaxīy.

⁴² Ha ta tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

Nay xok

¹ Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Nay, yā' xip xiptuxexka Metān tu', tu' pakut. Ha ta kama' tihi' Metān tu Mānix xi' tutnōy, yā Mā'at. ² Yā hōmā Mānix te hep haxnāg max pux, yā' takat, tu Yeyox pata yīmū' pux, tu' xe hā' pata nagāhā', yā Mānix te Yeyox putuppax. Manix taknōy yā Nay pakut. ³ Mānix te' nōy mō'kutnāhā xix Mā'at te', puyīy Yeyox xānā', hu:

—Yāyā, yā 'āxape 'ūpakut. Xate nōm mō'yāy xe'ēgnāg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Yā' pakut, pa' pakut, puyīy tikmū'ūn pēnā' Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te' pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg Topa xix Topak-tok. Kaxīy.

⁵ Yeyox te mō'yāy xe'ēgnāg Mā'at xi' tutnōy xix Nay. ⁶ Nay pakut, ha Yeyox te' xupak, tuk-nāy tu' nox xip 'āmnīy tix hā, yā' mōg'ah Nay hah. ⁷ 'Ūnōg 'āmnīy tix, ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hāpxexka Yonex tu'. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, hōmā hāpxip kutōgnāg 'ihā Yoneo xop tep-tup, nūy mīkaxxap hā 'āp-tex 'ōnteh. 'Ok xatep-tup, nūy putpu mōg. 'Āmōg hok! ⁹ Ha Yeyox te:

—Māyōn mōg puxet yōg 'ot xohix te' 12. Tik 'ūm te hāpkumep hāptup hah, hu

nāp-tup'ah, yā hāmpēnāhā
 'īhā' xip kuyānām. Kuyānām
 xip 'īhā 'āte hāpxopmāhā'.
 10 Pa tik 'ūm te hāpkumep
 'āmnīy 'īhā, hu' nāp-tup,
 yā hāpkoxtap. Hāpxip
 'īhā hāpkoxtap'ax, 'īhā 'āte
 hāpxopmā 'ohnāg. Kaxīy.

11 Tu xe:

—Yūmūg xape Nay te
 mō'yōn, pak mōg putup, nūy
 tuhuk. Kaxīy.

12 Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, mō'yōn, puyā xip,
 'ūhittup putup. Kaxīy.

13 Pa Yeyox te xok'ax 'āktux,
 yā' xok, pa Yeyox yōg tik
 xop te hāmpē'paxex, Yeyox te
 mō'yōn'ax 'āktux. 14 Yīy Yeyox
 te hām'āktux ka'ok, hu:

—Nay 'ūxok. 15 'Ak xip'ah
 Nay mūtik, 'īhā' xok, pak kuxa
 hittup, yā 'āte 'āxop kuxa
 māmāp-tup. 'Āpu yūmū mōg
 Nay hah. Kaxīy.

16 Ha Tōmē', yā' xuxet'ax
 nōy te 'Ūktonnix, yā Tōmē te:

—'Āpu yūmū mōg yāyā
 mūtik, nūy xakix nūmūtik.
 Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn hīnnāhā'

17 Ha ta' mōg Yeyox, tu'
 xupak tikmū'ūn te hām'āktux
 hōmā 'āmnīy te' 4 'īhā Nay
 hāpkot. 18 Xiptuxexka Metān
 xix kōmēn Yenoyanēn yōg
 kinōm te' 3 kōmnāg. 19 Yīy ta'
 mōg Yoneo xohix, nūy Mā'at
 kuxa hittupmā' xix Manix
 kuxa hittupmā', yā' taknōy
 xok, ha' potaha'. 20 'Ūnūn
 Yeyox, ha Mā'at te' xupak, tu
 ta' mōg, nūy yāy tu xakux,
 pa Mānix nox xip yāy pet tu'.

21 Ha ta' mōg Mā'at Yeyox hah,
 tu mōktu' xupep, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnteh,
 puxix 'ūktaknōy xok 'ohnāg.

22 Pa 'āte' yūmmūg, xate Topa
 tu' xak hāpxop 'ūm nōmhā,
 puxix xa hāpxopmā'. Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—'Ātaknōy te putpu' hip-
 tup. Kaxīy.

24 Ha Mā'at te:

—'Āte' yūmmūg, hāmyāxatamuk
 xohix xox putox 'īhā putpu'
 hip-tup. Kaxīy.

25 Ha Yeyox te:

—'Āte tikmū'ūn putpu'
 hīnnāhā', tu hi'ax hōm, yā
 hāmhīnnā'ax xip 'ūgkopah.
 Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām
 'ūgkopah, hu' hip-tup.
 Tikmū'ūn xakix, puxix tu hip-
 tup. 26 Ha tikmū'ūn 'ūm pip,
 tu' kuxa mām ka'ok 'ūgkopah,
 puxix tu xok xexka putup
 'ohnāg. 'Ok 'ākuxa mām nū'
 hām'āktux kopah? Kaxīy.

27 Ha Mā'at te:

—Yāyā, hamūn, 'ūgkuxa
 yūm. 'Āte' yūmmūg, 'āmūn
 yā Kunnix, yā Topak-tok, tu
 'ānūn nūnte hām xexka tu'.
 Kaxīy.

Yeyox potaha'

28 Tu ta' nūn Mā'at, tu nūktu'
 xupep, tu' tutnōy Mānix mūtik
 hām'āktux, yā' tix te yāy mūtik
 hām'āktux, 'ap nōy xip'ah.
 Mā'at te:

—Yāyā xip, tu 'āxak. Kaxīy.

29 Ha Mānix te' xupak, tu
 ta' mōg mō'ka'ok, nūy Yeyox
 ha mōg. 30 Yā Yeyox xu-
 pep 'ohnāg xiptuxexka tu',
 pa' xip nōm xip'ax tu', yā
 hōmā hām'āktux Mā'at mūtik
 'ōnteh.

31 Ha ta' pip Yoneo xop mīptut kopah, nūy Mānix kuxa hittupmā', tu Mānix pēnāhā'. Yā' yok Mānix, tu ta' mōg mō'ka'ok hāptopah, ha Yoneo xop te hāmp'e'paxex Mānix mōg xukpot tu', nūy pohoh.

32 Ta' mōg Mānix, tu mōktu Yeyox ha' xupep, tu Yeyox pēnāhā', tu hām tu' xip Yeyox pata yīkak, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnte, puxix 'ūktaknōy xok 'ohnāg. Kaxīy.

33 Mānix potaha', ha Yeyox te pota pēnāhā' xix Yoneo xop pota pēnāhā' nōm nūn Mānix mūtik, tu' kuxa ka' xexkah,

34 tu:

—Pi'yā 'āxop te nō hāpkot? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yāyā, mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

35 Ha Yeyox potaha'

36 Yīy Yoneo xop te:

—Ūpēnā', Yeyox te Nay mō'yāy xe'ēgnāg xexka'. Kaxīy.

37 Pa' yāg te:

—'Ok tute tik pa hok pu' pa mīy? Hamūn. Paxpu Nay hit-tupmā, puxix tu xok 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūputpu' hi Nay

38 Ha' kuxa ka' xexka 'ūxehet Yeyox, tu ta' mōg xukpot tu', ha' xip Nay yōg mīkaxxap kox, ha mīkaxxap te mōhāmniñyīn mīkaxxap kox.

39 Ha Yeyox te xat, hu:

—Āpu' xut mīkaxxap. Kaxīy.

Ha Mā'at, yā tik mūktutnōy te:

—Yāyā, 'ūhax kummuk xexka'ax. Yā' xok hōmā 'āmniy te' 4. Kaxīy.

40 Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hām'āktux, 'ākuxa yūm, hu ta' pēnāp-tup Topa te hāp'xopmā max xe'ēgnāg mīy putup? Kaxīy.

41 Ha tikmū'ūn te mīkaxxap yōkānāmāhā', ha Yeyox te pepi pēnāhā', tu:

—Yōgnū 'ātak, 'āmax, xate yōg hām'āktux 'āpak. 42 'Āte' yūmmūg, xate yōg hām'āktux 'āpak mōkuma'āmōg. Pa 'āte nū 'āktux, puyīy tikmū'ūn hām'āktux 'āpax, hu' kuxa mām 'ūgmūn kopah, yā xate nūgkutnāhā'. Kaxīy.

43 Ta hāp'xip 'ihā Yeyox te' xānā ka'ok, hu:

—Ney, 'āpep, nūy nū! Kaxīy.

44 Ha ta nōm xok xupep, yā' yīm kīy xix pata', yā xakix xop yōg topixxax kīy'ax hā, xix pa yīn kīy kamah. Ha Yeyox te:

—Āpu 'ūko'a', nūy xut, pu mōg. Kaxīy.

Tikmū'ūn tep-tup puyīy xonat Yeyox putex

45 Yā' pip Yoneo punethok, tu' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā' nūn, nūy Manix mūtik pip, tu' pēnāhā' Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

46 Ha ta' yāg mōg putpu', nūy Paniye xop pu Yeyox yōg hāp'xopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux, 47 yīy ta' yāy tu nū'nāhā' Paniye xop xix 'āmānex xexka xop xix tik pa te hāmyūmmūg xop, tu:

—Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. ⁴⁸ Yūmū'āte' tux hok, pu mīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hā kaxīy, puxix tikmū'ūn xohix xexka kuxa mām ka'ok putup Yeyox kopah, ha ta' nūn putup Hōm yōg xop, tu yūmū yōg Topa pet koxyōy putup, xix yūmūg xop xohix xexka kix putup. Kaxīy.

⁴⁹ Pa' xip yāp-xet 'ūxuxet'ax Kaxpax, yā nōm hāmyāxatamuk 'īhā 'āmānex xop xat Kaxpax te', tu:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁵⁰ 'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ohnāg? Yā' max, pu tik puxet tikmū'ūn pupi' xok, pa yā' kummuk, pu yūmūg xohix xexka xakix. Kaxīy.

⁵¹ Yā Kaxpax te yāy yōg hāmpē'paxex'ax 'āktux 'ohnāg, pa yā nōm hāmyāgxatamuk 'īhā 'āmanex xop xat Kaxpax te', tu Topa pupi' hām'āktux, tu Yeyox xok'ax 'āktux. Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup. ⁵² Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup, tu' xok putup, nūy yāytunū'xoh nōm nōy kamah, yā hām panip tu' pip hāpxexka xohix tu', yā Topak-tok xop, tu Yoneo xop hā' mīy putup xi' nōy hā', pu tu' pip puxet, yā xop puxet.

⁵³ Ha ta Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux kōnāmāhā nōmhā texīy Yeyox putex putup, ⁵⁴ yīy ta Yeyox te yāy xaptop hā hāpkumep hāpxexka Yonex tu', tu hāpxip 'īhā' mōg, tu mōktu' xupep

hām nak yīka', tu' nox xip kōmēn 'Epayīy tu' yāy yōg tik xop mūtik.

⁵⁵ Ha ta hāmhūmnāg Yoneo xop yōg 'āmuk xexka xuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg tikmū'ūn punethok kōmēn Yenoyanēn tu', nūy yāy pix, nūy Yoneo yōg xat'ax mīy.

⁵⁶ Ha ta tikmū'ūn te Yeyox xak kōmēn tu', tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Putep hāmpē'āpaxax, 'ok nūn putup Yeyox 'āmuk xexka hah? Kaxīy.

⁵⁷ Ha ta' xat 'āmānex xexka xop te' xix Paniye xop te', pu tikmū'ūn 'ūm Yeyox pēnā', mā', nūy nōm 'āktux, puyīy xonat xat, pu Yeyox mūy.

12

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

¹ Ta xe 'āmnīy te' 6 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep xiptuxexka Metān tu', yā Nay pet yūm Metān tu', yā hōmā Yeyox te nōm putpu' hīnnāhā'. ² Ha ta' puk 'āmuk, tu Mā'at te xit'ax nūnnāhā', nūy tikmū'ūn pu' nīm, ha ta' yūm Nay mīmpe xit'ax tu' Yeyox mūtik, ³ ha Manix te' paha hep haxnāg max takat xexkah, yā' kit xahix, yā mīnnut nān hā' mīy. Manix te nōm pux Yeyox pata yīmū', tu yāy xe hā' pata nagāhā'. 'Ūhax māynāg 'ūhep yōg, tu hāpxip 'īhā' mīptut hā nū'xip 'ūhax max. ⁴ Ha ta' xip Yot 'Ixkanot, yā Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā' gāy

xop mōgāp-tup, puyīy Yeyox xūyḡā'. ⁵ Yot te:

—Teptu hep haxnāḡ nōmenex 'ohnāḡ, nūy 2 xēmān yōḡ hām hā' pop tayūmak, nūy hok xop pu tayūmak nīm? Kaxīy.

⁶ Yā Yot te hām'āktux te kaxīy, pa hok xop putuppax 'ohnāḡ, pa' xupxet putup, yā tute' tat tayūmak Yeyox yōḡ xix Yeyox yōḡ tik xop yōḡ, tu nōm hā tat'ax kopa yāy pu tayūmak mōypax.

⁷ Ha Yeyox te:

—Pu yā xip 'ūhūn. Hām'āktux kummuk hok. Tute hep tat, nūy 'ūgyīn muk, yā 'ūkxok putup. ⁸ 'Ūhok xop pip ka'ok mōkuma'mōḡ 'āxop kopah, pa noxk xip ka'ok 'ohnāḡ 'āxop kopah. Kaxīy.

Ūxexka xop tep-tup, nūy Nay putex

⁹ Ha ta tikmū'ūn xohix xexka te' xupak hatō'a Yeyox xip xiptuxexka Metān tu', tu ta' mōḡ, nūy Yeyox pēnā' xix Nay pēnā', yā putpu' hi'. ¹⁰ Yīy ta 'āmānex xexka xop te yāy mūtik hām'āktux texīy yīp-tex Nay kamah. ¹¹ Yā Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', ha Yoneo punethok te' pēnāhā', tu' xupak, hu yāy yōḡ xexka xop nīm, nūy kuxa mām Yeyox kopah, yīy ta' xexka xop tep-tup nūy Nay putex.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn ha mō'nāhā'

¹² Hāptup ha ta' pip tikmū'ūn 'āmuk xexka tu' 'āxet'ax Nōā'yēn, tu' xupak Yeyox nūn kōmēn Yenoyanēn tu'. ¹³ Ha tikmū'ūn xohix te'

pop patxap kup māḡ, tu ta' mōḡ Yeyox hah, tu' mōḡ, tu hām'āktux ka'ok hu:

—Ūmax xe'ēḡnāḡ Topah. Topa, 'āpu nōm pu hāmmaxnā' xate nū nōm kutnāhā', yā tute 'Iyaet xop xat. Topa, 'āpu nōm pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te' paha yomēn kutok, tu nōm yīmū' yūm. Yā Topa yōḡ tappet te: ¹⁵ "Kōmēn Xiām yōḡ tikmū'ūn, 'āpu 'ākuxa nōḡ hok. Ūnūn 'ōḡ tik xexkah, yā yomēn kutok yīmū' yūm". Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox yōḡ tik xop te nōm kax'āmi xutigā 'ohnāḡ, pa Yeyox mōḡ putup pepi pexkox tu', 'ihā' yūmmūḡ putup Topa yōḡ tappet yōḡ hām'āktux xix tikmū'ūn te hāpxopmā yūmmūḡ putup kamah.

¹⁷ Yā tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te Nay xānāhā mīkaxxap kox kopah, tu putpu' hīnnāhā', ha tikmū'ūn te' xape xohix pu nōm 'āktux. ¹⁸ Ha' nōy te' xupak Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēḡnāḡ, hu ta' mōḡ Yeyox hah. ¹⁹ Yīy ta yāy mūtuk hām'āktux Paniye xop te', hu:

—Pēnā'. Tikmū'ūn tek mūḡ 'āpak 'ohnāḡ, pa tikmū'ūn xohix xexka te Yeyox pe' mōḡ. Kaxīy.

Genex yōḡ xop mōḡ, nūy Yeyox pēnā'

²⁰ Yā' pip tikmū'ūn xohix Yenoyanēn tu 'āmuk xexka tu', tu Topa pu nūktettex, ha nōm xop kopa' xip hāpxexka Genex yōḡ xop, ²¹ tu' nūn, tu nūktu Pinip ha' mōxaha', tu:

—Yāyā, 'ūgmū'āteputup, nūy Yeyox pēnā'. Kaxīy.

Yā Pinip yōg kōmēn yā Metxax, yā hāpxexka Ganinet kopa' xip.

²² Tu ta' mōg Pinip, tu mōktu 'Ānene pu' xuktux nō'ōm, ha ta' mōg tik tix, tu mōktu Yeyox pu' xuktux nō'ōm, ²³ ha Yeyox te:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok. Hāpxip kutōgnāg 'īhāg xok putup, hak-nāy tu Topa te 'ūkxexka mīy putup, ha tikmū'ūn xohix tek mūn 'āktux max putup.

²⁴ Tikmū'ūn te hāpxop xap xok. Yāk-tōgnāg hāpxopxap, pa hāpxip 'īhā yāyhā kup, tu mīnta ta xohix popmāhā', yā' max xe'ēgnāg. Hā kaxīy putuk 'ūgmūn. 'Ūkxok putup, pa putpuk hip-tup, ha nōmhā' max xe'ēgnāg. ²⁵ Hā kaxīy kama tikmū'ūn. Tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, puxi' pop putup hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Ha ta' nōy te yāy yōg putup'ax mīy, puxi' pop putup'ah hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup'ah hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ²⁶ Yōgnū kāmānat te yāy putup'ax mīy'ah, pa' mīy 'āte nōm putup, tuk pe' mōg putup, nūy 'ūgmūtik pip, ha Topa te nōm xexka mīy putup. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux 'ūxok putup

²⁷ Tu Yeyox te xe:

—Hōnhā 'īhāg kuxa hittup 'ohnāg. 'Āte putep 'āktux

putup? 'Ok 'āte hām'āktux putup, hu: "Yōgnū 'ātak, 'āpu 'ūkxūy xut". Kaxīy. 'Āmhok, 'āte nōm 'āktux putup'ah. Pak nūn, nūy tu xok. ²⁸ 'Ātak, 'āpu 'āxexka nōy nā mōg tikmū'ūn xop kopah! Kaxīy.

Ha ta' hām'āktux Topa pexkox tu', hu:

—'Āte yāy xexka mīy nōy nāg mōg tikmū'ūn xop kopah, tu xe' mīy putup. Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux, hu:

—Yā tex tīnnāhā'. Kaxīy.

Pa' nōy te:

—Yā pexkox yōg nū'pok xop te hām'āktux. Kaxīy.

³⁰ Pa Yeyox te:

—Topa te hām'āktux, xayīy 'āxop xupax. Kaxīy.

³¹ Hāpxip kutōgnāg, 'īhā Topa te hep yāy koxuk xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te' pu'ugāp-tup nōm te Topap-tup 'ohnāg xop xat.

³² 'Āte mīpkupnix yīmūg xup putup, tu yāy pu' pop putup tikmū'ūn xohix hāpxexka xohix tu'. Kaxīy.

³³ Yā Yeyox te hām'āktux hā kaxīy, hu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā te kaxīy xok putup.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Pak mū'āte' mōkupix xat'ax yōg tappet tu Kun-nix xip'ax hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, pa xate hām'āktux Tikmū'ūn Kutok xup putup mīpkupnix yīmū', tu' xok putup. 'Ū'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

35 Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutognāg hāg xip'ax nūnteh. 'Āpu 'ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg, 'Ihāg xip nūnteh. Yā 'āte kuyānām putuk. 'Ūkxip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. Kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmpēnāhā'.
36 'Āpu 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, 'Ihāg xip, nūy hāmyūmmūg. Kaxīy.

Yoneo xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

Yeyox te hām'āktux kux, tu ta' mōg, tu yāy xaptop, 37 tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', pa' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah. 38 Yā hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, yā hōnhā putuk hāpxopmā'ax. 'Iyait te: “Topah, 'ū'ūm kuxa mām yūmū yōg hām'āktux kopah? Yā' kuxa mām 'ohnāg. Tep-te' yūmmūg, yā Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā' yūmmūg 'ohnāg”. Kaxīy.

39 Hā kaxīy 'ūkuxa mām yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, 'Iyait te:

40 “Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg mīy,
tu tikmū'ūn putox ka'ok mīy,
puyīy tikmū'ūn pa hāmyūmmūg 'ohnāg,
puyīy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok,
puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy kux hok,
puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk xit hok.”
Kaxīy.

41 'Iyait te hām'āktux, tute' yūmmūg Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg tu', hu Yeyox 'āktux.

42 Pa Yoneo xexka xohix xop kuxa mām Yeyox kopah, pa nōm te Paniye xop yīpkutuk, hu hām'āktux xaptop, puyīy Paniye xop xat hok, pu Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxakux hok. 43 Yā' xexka xop tep-tup punethok, pu tikmū'ūn nōm 'āktux max, pap-tup kutōgnāg, pu Topa nōm 'āktux max.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

44 Ha ta xe hām'āktux Yeyox, hu:

—Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, yā' kuxa mām kama nōm kopah, nōm te nūgkutnāhā'. 45 Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā', yā nōm pēnāhā kamah, nōm te nūgkutnāhā'.

46 'Ūgnūn hām xexka tu', tuk mūn, yā hām xexka yōg tikmū'ūn yōg kuyānām putuk, yā' kuxa mām 'ūgkopa xop kuxa te hāpkoxtap kopa' pip 'ohnāg. 47 Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū hām'āktux 'āpak, pa' yīpkox 'ohnāg, kopxix yōg hāpxopmā'ax kopit putup'ah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, tu' kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

48 Tikmū'ūn 'ūm tek putup nōg, xix yōg hām'āktux putup nōg, puxix Topa hām'āktux putup, hu: “Yā' kummuk nō'ōm. Nōm te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak 'ohnāg. Kaxīy Topa te hām'āktux putup

hāmyāxatamuk xohix xox
putox 'īhā'.

⁴⁹ Hamūn 'āte yāp-xehnāg
hā hām'āktux 'ohnāg, pa
yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā',
tu 'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy
tikmū'ūn pu nōm 'āktux. ⁵⁰ Ha
'āte' yūmmūg Topa yōg xat'ax
te tikmū'ūn mōgāhā', puyīy
hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha'
kux 'ohnāg. Yōgnū 'ātak te
'ā' hōm hām'āktux'ax, 'ūyīy
tikmū'ūn pu nōm 'āktux.

13

*Yeyox te yāy yōg tik xop
pata pix*

¹ Hāmhūmnāg, yā 'āmnīy
puxet 'īhā' xip'ax 'āmuk xexka
'ūxuxet'ax Nōā'yēn 'īhā Yeyox
te' yūmmūg, hāpxip 'īhā hām
xexka nīm putup, nūy yāy
'ātak ha mōg. Tute mō'yāy
xe'ēgnāg yāy yōg kuxa mām
xop, tu mō'yāy xe'ēgnāg kux
'ohnāg.

² Ta' xit Yeyox yāy yōg
tik te 12 xop mūtik. Hōmā
Hāmgāyāgnāg te Yot 'Ixkanot
mōgāhā', pu hāmpe'paxex
texīy gāy xōp mōgāp-tup
Yeyox hah, puyīy' xūygā'. ³ Ha
Yeyox te' yūmmūg yāy yōg
'ātak te tu' popmāhā 'ūxohix
xexkah, puyīy nōm xat. Yeyox
te' yūmmūg Topa tu' nūn, tu
Topa ha' mōg putup putpu'.

⁴ Yeyox yūm mīmpe xit'ax tu',
tu tak-nīhā' xip, tu topixxax
xut 'ūyīmū nō'ōm, tu topixxax
yāy nagā'ax paha', tu nō yāy
kunāy hīy, ⁵ tu' pux kōnā'āg
pa pix'ax kopah, tu yāy yōg
tik xop pata pix kōnāmāhā',
tu topixxax yāy nagā'ax hā

nagāhā' nōm tek-nāy hīy hā,
⁶ tu' xupep Xīmām Pet yīkak,
pa Pet te:

—Yāyā, 'āmhok. 'Ok 'ūkpa
pix putup? Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—Hōnhā xate' yūmmūg'ah
'āte hāpxopmāhā', pa hāpxip
'īha' yūmmūg putup xate'.
Kaxīy.

⁸ Ha Pet te:

—Xatek pata pix putup
'ohnāg. 'Āmhok!

Pa Yeyox te:

Paxpu 'āpata pix 'ohnāg, ha
ta 'āmūn yā yōg'ah. Yā 'āxip'ah
yōg tik xop kopah. Kaxīy.

⁹ Ha Xīmām Pet te:

—Yāyā, 'āpu 'ūkpaata pix, xik
yīm xik putox! Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te tatxok, hu'
xexka tup. 'A xe tatxok
putup'ah, pa' pata pix putup
'ūxeheh. 'Āxop xohix kuxa
tup, pa yāp-xet 'āmhok, yā'
xutputux. ¹¹ Hamūn, Yeyox
te' yūmmūg nōm te' gāy
xop mōgāp-tup Yeyox hah,
puyīy xūygā'. Hā kaxīy
hām'āktux hu: "Āxop xohix
kuxa tup, pa yāp-xet, 'āmhok,
yā' xutputux". Kaxīy.

¹² Yeyox te' pata pix kux, tu
topixxax mō'tat putpu', tu ta'
mōg yāy yōg xip'ax tu' mīmpe
tu' xit'ax tu', tu:

—'Ok 'āxop te' yūmmūg
teptu 'āte 'āpata pix? ¹³ 'Āxop
tek xānāhā, hu: "Notot",
Kaxīy, xix: "Yāyā". Kaxīy.
Hamūn, yāg mūn. ¹⁴ 'Āte
'āxop xat, tu 'āte 'āxop pu
hāmyūmmūgāhā', tu 'āpata
pix kamah. Yā 'ūkxexka', pa

'āpata pix, yīy ta 'āxop te' nōy pata pix, pu' max. Yā 'āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu tikmū'ūn hā 'ātehet. 15 'Āte hāpxopmā', xayīy 'āxop pēnā', nūy mīy kamah. 16 'Āte xa hāpxe'e 'āktux nōm te' xat yā' xexka', pa kāmānat yāk-tōgnāg. Nōm te mō nōy kutnāhā' yā' xexka', pa nōm mōg yāk-tōgnāg. 'Ūkxexka', pa yā kāmānat putuk. Yā 'āte 'āpata pix, yā kāmānat putuk. 'Āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu kāmānat putuk kamah, nūy tikmū'ūn hā 'ātehet. 17 'Āxop te' yūmmūg nōm hāpxop xe'e nōmhā. 'Āxop te' mīy, nūy ta 'ākuxa hittup.

18 —'Āte 'āxop xohix xexka 'āktux 'ohnāg, tu tap-xet 'āktux. 'Āte yāy yōg yīmōgātux xop yūmmūg. Pa Topa yōg tappet te: "Tik xit 'ūgmūtik, tu 'ā tu' gāy". Kaxīy. Ta hōnhā' gāy. 19 'Āte nōm 'āktux hōnhā. Hāpxip 'ihā 'āxop te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup. 'Āte nōm 'āktux hōnhā, xayīy 'ākuxa mām putup, tu' yūmmūg putup 'ūg'āxet'ax 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy. 20 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte mō'pok tihik, ha ta xohix 'ūm te nōm putuppax yāg putuppax putuk. Ha nōm tek putuppax te Topap-tuppax kamah, yā Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn.

Yot te' gāy xop mōgāp-tup

21 Yeyox te hām'āktux kux, tu' kuxa hittup 'ohnāg tu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' xip 'ūp-xet 'āxop kopah, tu

nōm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūg hah, puyīy 'ūgxūygā'. Kaxīy.

22 Ha Yeyox yōg tik xop te yāy pēnāhā', tu' kuxa te' yēy. Putep 'āktux? 23 Ha ta' xip tihik Yeyox yōg tik xop kopah. Yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg, ha' yūm Yeyox yīkak, 24 ha Ximām Pet te nōm pu' yīm mahap, tu:

—'Āpu 'ūyīy kopit, putep xuktux. Kaxīy.

25 Ha nōm mōg Yeyox yīkāgnāg, tu:

—Yāyā, 'ū'ūm nō'ōm? Kaxīy.

26 Ha Yeyox te:

—'Āte pām mō'tat putup hep kopah, tu pām hōm putup nōm tik pu'. Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Tu pām paha', tu mō'tat hep kopah, tu Yot pu' hōm, yā Ximām 'Ixkanot kutok. 27 Ha Yot te pām paha', tu hāpxip 'ohnāg 'ihā Hāmgyāgnāg te Yot hā mō'nāhā', ha Yot te Hāmgyāgnāg 'āpak. Ha Yeyox te:

—Xatep-tup, nūy hāpxopmā'. 'Āpu 'ūmīy mō'ka'ok. Kaxīy.

28 Pa xohix te mīmpe xit'ax tu' mām, tu' yūmmūg 'ohnāg, putep xuktux Yeyox Yot pu'.

29 Yā Yot te Yeyox yōg tik xop yōg tāyūmak tat'ax pēnāhā', ha yāg te hāmpe'paxex Yeyox te Yot xat, pu mōg, nūy pām pop 'āmuk xexka pu', ha ta yāg te hāmpe'paxex Yeyox te' xat, pu mōg, nūy tayūmak popmā 'ūhok xop pu'.

30 Yot te pām paha', tu ta' mōg hāptopah. Yā 'āmīy.

'Ūxat'ax tup

31 Ha Yeyox te:

—Hōmā tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūmax xe'ēgnāg Tikmū'ūn Kutok. Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg. ³² Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg, yīy ta Topa te tikmū'ūn puk mūn mūg 'ūgmax xe'ēgnāg. Hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa te nōm mīy putup. ³³ 'Ūkxape xop, hāpxip kutōgnāg hak xip kux'ax 'āxop kopah. 'Āxop tek xak'ax, pa 'āxop tek mōg'ax yūmmūg 'ohnāg. Yā hōmā 'āte Yoneo xop pu nōm 'āktux.

³⁴ 'Āte xa' hōm xat'ax tup, hu:

—'Āpu 'ānōy putuppax, 'āte 'āxop putuppax putuk.

³⁵ 'Āxop te 'ānōy putuppax, puxix tikmū'ūn xohix yūmmūg 'āxop pip yōg tik xop kopah. Kaxīy.

Yeyox te Pet mūtik hām'āktux

³⁶ Ha Ximām Pet te:

—Yāyā, piyā 'āmōg? Kaxīy.

Ha Yeyox te

—'Ūkpe 'āmog yūmmūg 'ohnāg, pa hāpxip 'ihāg pe 'āmōg putup. Kaxīy.

³⁷ Ha Pet te

—Texīy 'āpek mōg yūmmūg 'ohnāg hōnhā? 'Āte xa tuk xok putup. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Ok xate 'ā tu 'āxok putup? 'Āmhok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, xate hām'āktux tikoyuk putup, hu: “'Ākxip'ah 'ūgmūn Yeyox yōg tik xop kopah”. Kaxīy. Hak-nāy tu xokakkak pit xatap-tup. Kaxīy.

14

Yeyox te tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah

¹ Ta Yeyox te:

'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa māhām Topa kopah. 'Āpu 'ākuxa māhām 'ūgkopah kamah. ² Yōgnū 'ātak pet kopa' pip pip'ax punethok. 'Ūgmōg putup, nūy 'āpip'ax max mīy. Paxpu te kaxīy 'ohnāg, kopxix xa' xuktux 'ohnāg nūhū'. ³ 'Ūgmōg putup, tu' max mīy putup 'āpip'ax, tu putpuk nūn putup, tu 'āxop mōgāp-tup, xayīy pip 'āpip'ax tu 'ūgmūtik. ⁴ 'Āxop te' yūmmūg putahat nō' mōg 'ūkxip'ax tu'. Kaxīy.

⁵ Ha Tōmē te:

—Yāyā, 'ūgmū'āte' yūmmūg'ah. Piyā' yūm 'āxip'ax? Texīy 'ūgmū'āte' yūmmūg putahat? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

'Āte putat putuk, tu putat mōg yōgnū 'ātak hah. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah. 'Ap xip'ah putat nōy. 'Āte tikmū'ūn pu hāpxe'e yūmmūgāhā', tu tikmū'ūn hīnnāhā', puyīy hi max, ha' kux 'ohnāg. ⁷ 'Āxop te' yūmmūg, tu yōgnū 'ātak yūmmūg putup kamah. Hamūn, 'āxop te' yūmmūg yōgnū 'ātak. Kaxīy.

⁸ Ha Pinip te:

—Yāyā, 'āpu 'ūgmū'ā'ōg'ātak mūg. 'Ūgmū'āte xa tuk kax putup'ah hāpxop nōy. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—'Āmnīy xohix hāg xip 'āxop mūtik. Pinip, 'ok xatek

yūmmūg 'ohnāg? Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā', hu yōg 'ātak pēnāhā kamah. Teptu xate' xuktux, hu: "Āpu 'ūgmū'ā 'ōg 'ātak mūg"? Kaxīy. 10 Pinip, 'ok 'ākuxa yūm 'ohnāg, 'ūkxip yōgnū 'ātak mūtik, ha yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, tu yā kuxap-xet. 'Āte xa hām'āktux, 'a yōg'ah hām'āktux. Pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg. 11 Āpu 'ākuxa mām nū hām'āktux kopah. Yā 'ūkxip yōg 'ātak mūtik, ha yōg 'ātak xip 'ūgmūtik, tu yā kuxap-xet. Pa yōg hām'āktux kopa 'ākuxa mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah. 12 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, yā nōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg mīy putup, 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg mīy, pa nōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok mīy putup, yōgnū 'ātak hak mōg putup hah. 13 'Āxop te Topa tu' xak hāpxop 'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, kopxix xa' popmāp-tup nōm hāpxop xohix. Topa te 'ā' popmāp-tup, ha 'āte xa nōm popmāp-tup. Hā kaxīy 'āxop te Topa max xe'ēgnāg yūmmūg putup. 14 'Āxop te 'ā tu' xak hāpxop 'ūm, kopxix nōm mīy putup. Kaxīy.

Topa te Topa Koxuk hōm putup

15 Tu Yeyox te xe:

—'Āxop tek putuppax, nūy ta mīy putup 'āte nōm xat.

16 'Āte Topa tu' xak, ha tute xa Topa Koxuk hōm putup nōm te 'āxop hā' tep-tup, tute xa nōm hōm putup. Yāg mūn putuk, yā Topa Koxuk, yā hāpxe'e yōg, ha tute 'āxop mūtik nox xip'ax mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 17 Ha ta' kuxa mām 'ohnāg xop te Topa Koxuk pa yūmmūg 'ohnāg. Topa Koxuk pēnā 'ohnāg tu'. Pa 'āxop te Topa Koxuk yūmmūg, yā' xip 'āxop mūtik hah. Kaxīy.

18 Tu xe:

—'Āte 'āxop nīm tāmnāg putup'ah, yā 'āxop te' hok pip xop putuk putup'ah. 'Āte 'āxop nīm putup, tuk mōg putup, pak nūn putup putpuk 'ā hah. 19 Hāpxip 'ihā' kuxa mām 'ohnāg xop tek pēnāp-tup'ah, pa 'āxop tek pēnāp-tup, tu 'āxop pip putup, 'ūkxip putup hah. 20 Nōm 'āmnīy 'ihā 'āxop te' yūmmūg putup 'ūkxip yōgnū 'ātak mūtik, ha 'āxop pip 'ūgmūtik, yā kuxap-xet, hak xip 'āxop mūtik.

21 —Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū xat'ax pop, tu nōm mīy, yā tutek putuppax, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax putup, nōm tek putuppax, ha 'āte nōm putuppax putup kamah, tu yāy mūg putup 'ōm pu'.

22 Yot xip, yā 'a' Yot 'Ixkanot'ah, pa' nōy, yā Yot te:

—Yāyā, texīy xate 'ūgmū'ā yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg xop pu yāy mūg 'ohnāg? Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—Tikmũ'ũn 'ũm tek putup-pax, yā nōm te yōgnũ hām'āktux pap-tup, tu' mīy putup, ha yōgnũ 'ātak te nōm putuppax, tu' nũn putup, tu nũktu nōm ha' xupep, tu' xip putup nũmũtik. ²⁴ Tikmũ'ũn 'ũm tek putup nōg, puxix yōgnũ hām'āktux 'āpak 'ohnāg, yā' yīpkox 'ohnāg. 'Āxop te hām'āktux 'āpak. 'A' yōg'ah hām'āktux, pa yōg 'ātak yōg. Tute nũgkutnāhā 'ũgmũn.

²⁵ —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux nōmhā, tuk xip 'āxop mũtik nōmhā. ²⁶ Yōgnũ 'ātak te Topa Koxuk nũ'kutnāp-tup, ha tute 'āxop hā' tep-tup, yā 'āte 'āxop hāg teheh putuk, 'ihā 'ākuxa mām 'ũgkopah. Topa Koxuk tek mũn pupi' xip putup. Tute xa hāpxop xohix yūmmũgāp-tup, tu 'āxop pu xutīgāhā yōgnũ hām'āktux xohix:

²⁷ —'Āte 'ākuxa māmāhā'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok, ha 'āte 'ākuxa māmāhā', 'ũkputuk. 'Āte hām xexka yōg kummuk xop kuxa māmā 'ohnāg. 'Āpu 'ũyīpkutuk hok. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. ²⁸ 'Āxop te' xupak, yā 'āte xa' xuktux hu: "'Ūgmōg putup, pa 'āhak nũn putup putpu'. 'Āxop tek putuppax, nũy ta 'ākuxa hittup, yāg mōg putup yāy yōg 'ātak hah. 'Ūkxexka, pa nōm xexka nām. ²⁹ Hōnhā 'āte xa hām'āktux hāptup yōg hāpxopmā'ax. Hāpxip 'ihā 'āxop te nōm pēnāp-tup, tu 'ākuxa mām putup 'ũgkopah. ³⁰ 'Āte xe hām'āktux kutīgnāg, yā Topa hā puknōg xop yōg

xat'ax nũn hōnhā. Nōm tek xat 'ohnāg, ³¹ pa' max, pu tikmũ'ũn xohix yūmmũg 'āte yōgnũ 'ātak putuppax, nũy mīy tute nōm xohix xat. 'Āpu yūmũ mōg. Kaxīy.

15

Yeyox te tox kup kũnīy putuk

¹ Ta Yeyox te:

—'Āte xa' yūmmũgāp-tup hāpxop. 'Āte tox kup kũnīy xe'e putuk, yā mīnta 'op yōg, ha ta yōgnũ 'ātak te tox pēnā'ax putuk. ² 'Ūgkopa kuxa mām xop te tox māg max putuk xix tox yīpkup max. 'Ūgkopa kuxa mām xop te hāpxopmā max, ha nōm te mīnta ta pōpmā putuk. Ha tak kopa kuxa mām hok xop te tox māg kummuk putuk xix tox yīpkup kummuk. 'Ūgkopa kuxa mām hok xop te hāpxopmā max'ah, tu mīnta ta popmā 'ohnāg putuk. 'Ūkuxa mām xop kuxa mām 'ũgkopah. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip xix tox yīpkup te'. Yōgnũ 'ātak tep-tup'ah kuxa mām hok xop. Hā kaxīy tox pēnā'ax te mīm māg kummuk mep, tu' putyōn xix yīpkup kummuk. 'Ūkuxa mām hok xop te' kuxa mām xop nīm, ha' max nōmhā. Hā kaxīy tox māg kummuk pip'ah xix tox yīpkup kummuk pip'ah, ha ta tox yīpkup max te mīnta ta punethok popmāhā nōmhā. ³ Hōmā 'ākuxa mām yōgnũ hām'āktux kopah, ha yōgnũ 'ātak te 'ākuxa kummuk xit. ⁴ 'Āpu 'ā tu pip ka'ok, ha 'āte

'āxop tuk xip ka'ok putup. 'Āxop 'ā tu 'āpip ka'ok 'ohnāg, nūy ta hāpxopmā max 'ohnāg, tu 'āxop te' mīy 'ohnāg putup Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox māg te tox kup xahix tu' pip'ah xix tox yīpkup, puxix mīnta ta popmā hok.

5 —Āte tox kup xahix putuk, ha 'āxop te tox māg putuk xix tox yīpkup. 'Āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok, nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, tu 'āxop tuk xip ka'ok, nūy hāpxopmā max xohix 'āxop mūtik, ha ta 'āxop hāpxopmā max punethok, nūy mīy Topa te nōm putup. Pa 'āxop te 'ā tu 'āpip ka'ok'ah, nūy ta hāpxopmā max hok, tu' mīy 'ohnāg Topa te nōm putup. Hā kaxīy tox kup xahix xix tox māg xix tox yīpkup. 6 Tox pēnā'ax te' putyōn tox māg kummuk xohix xix tox yīpkup kummuk xohix, ha' nak, ha tikmū'ūn te nōm yāy tu nū'xok, tu kuxap kopa mō'pok, ha' puk. Hā kaxīy putuk 'ūkuxa mām hok xop, yā 'ātu' pip ka'ok 'ohnāg. 7 'Āxop nox pip 'ā tu', ha yōgnū hām'āktux te' nox xip 'āxop tu', 'ihā 'ā tu' xak xate nōm putup, ha 'āte xa' popmāp-tup 'ūxohix. 8 'Āxop te hāpxopmā max punethok, yīy tikmū'ūn te' pēnāp-tup, yā' max xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy kama tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop mōg Yeyox mūtik, yā mīnta max punethok putuk. 9 'Āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, yā yōgnū 'ātak te mōg mūn yāy xe'ēgnāg putuk. 'Āpu nox pi

'ūgmūtik, 'ūyīy mō 'āxop yāy xe'ēgnāg. 10 'Āxop te' mīy 'āte nōm xat, nūy ta nox 'āpip putup 'ūgmūtik, ha 'āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg putup. Yā 'āte' mīy yōg 'ātak te nōm xat. Hā kaxīy putuk 'āxop xik mūn.

11 —Āte xa nōm hāpxop 'āktux, nūy 'ākuxa hittupmā', ha 'ākuxa hittup xexka'. 12 'Āte 'āxop xat, hu: 'Āpu 'ānōy putuppax 'āte 'āxop putuppax putuk. 13 Tikmū'ūn te yāy xape pupi' xok, puxix yāy xapep-tuppax xexkanām. Yā tikmū'ūn xohix te yāy xape pupi' xakix 'ohnāg. 14 'Āxop te yōgnū xat'ax mīy, 'ihā 'ūkxape 'āxop. 15 'Āte 'āxānā kux, hu: "Yōgnū kāmānat xop". Kaxīy. Yā kāmānat xop te' yūmmūg 'ohnāg 'ūxat'ax xop yōg hāpxopmā'ax. Pa 'āte 'āxop xānāhā, hu: "Ūkxape xop". Kaxīy. 'Āte 'āxop pu' xuktux yōg 'ātak te nōm 'āktux. 16 'Āxop tek mūn yāykutnā 'ohnāg, pa 'āte 'āxop mūn yīmōgātux, tu mō 'āxop pok, xayīy hāpxopmā max punethok, yā mīnta ta punethok putuk. 'Āxop te hāpxopmā max putup, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu' kuxa mām ka'ok putup, tu 'ā tu nox pip ka'ok putup. Ha 'āxop te yōg 'ātak tu' xak hāpxop 'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. 17 'Āte 'āxop xat, 'āpu 'ānōy putuppax. Kaxīy.

Tikmū'ūn te' kute'ex kummuk putup Yeyox yōg xop

18 Tu Yeyox te xe:

—Ūkuxa mām hok xop te 'āxop putup nōg. 'Āpu hāmyūmmūg, nōm tek putup nōg hāmāxap.

19 Paxpu 'āxop kuxa mām hok xop kopa pip, nūy nūmūtik mōg, puxix 'āxop putuppax, yā yāy yōg xop putuppax. Pa 'āxop pip'ah nōm xop kopah. Pa 'āte 'āxop yāykutnāhā kuxa mām hok xop kopah. 'Āmūn

'ap kuxa mām hok xop'ah. Hā kaxīy nōm te 'āxop putup nōg. 20 Hōmā 'āte xa hām'āktux. 'Āpu hām'āktux'ax xaxok hok. 'Ūxat'ax xop yā' xexka', pa kāmānat xop yāg-tōgnāg. Tikmū'ūn tek

kute'ex kummuk, puxix 'āxop kute'ex kummuk putup kamah. Tikmū'ūn te yōgnū

hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix 'ōg hām'āktux 'āpak putup kamah, tu' yīpkox pip. 21 Tikmū'ūn te 'āxop

kute'ex kummuk te kaxīy, 'āxop yōgnū hah. Yā nōm te' yūmmūg 'ohnāg Topah. Tute nūgkutnāhā'. 22 Paxpuk nūn

'ohnāg, puxix tikmū'ūn yāy hāpkummuk mīy'ax yūmmūg 'ohnāg. Pak nūn, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Nōmhā

tikmū'ūn te' yūmmūg yāy yōg hāpkummuk mīy'ax. 23 Tikmū'ūn tek putup nōg, xix yōg 'ātak putup nōg kamah. 24 'Āte

hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, yīy tikmū'ūn te' pēnāhā', tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg, hu' yāyhāhup. Tik nōy te

hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, 'ak putuk'ah. Pa tikmū'ūn te' pēnāhā 'āte hāpxopmā max, tuk putupnōg xix yōg 'ātak putup nōg kamah. 25 Hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn tek putup nōg, pa 'āte hāpkummuk mīy 'ohnāg". Kaxīy. Hamūn, hōnhā tikmū'ūn te kaxīy putuk, yā Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg.

26 —Ta Topa Koxuk te xa hā' tep-tup, yā' xe'e Topa Koxuk. Hōnhā' xip yōgnū 'ātak mūtik, ha 'āte xa nōm nū'kutnāp-tup, ha tutek mūn 'āktux putup.

27 Ha 'āxop tek mūn 'āktux putup kamah, yā 'āxop pip 'ūgmūtik hāmyāxatamuk xohix hā nūnte hām xexka tu'.

16

1 Ta Yeyox te xe:

—'Āte xa' xuktux hāpxop xohix, xayīy putat max xak hok. 2 Tikmū'ūn te 'āxop xat putup, xa mōxa hok Yoneo

yōg Topa pet hā. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te 'āxop kix putup, ha 'āxop xakix putup, ha tikmū'ūn te hāmp'e'paxex

putup Topa pu' hām. 3 Yā tikmū'ūn te' mīy putup yōgnū 'ātak kopa' kuxa mām 'ohnāg tu', xik mūn kopa' kuxa

mām 'ohnāg tu'. 4 Pa 'āte xa hām'āktux tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup. Hāpxip ha ta tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup, ha 'āxop te' xuktux putup, hu: "Yā hamūn Yeyox te nōm 'āktux hōmā. Yā hōnhā te kaxīy". Kaxīy.

Topa Koxuk te hāpxopmāp-tup

Ta Yeyox te xe:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux 'ohnāg, yāk xip 'āxop kopah. ⁵ Pa hāpxip 'īhāg mōg putup, yā nōm hak mōg putup, nōm te nūgkutnāhā', pa 'āxop te' yīkopit 'ohnāg, hu: “Tep hah?” Kaxīy. ⁶ Pa hōnhā 'āte xa nōm 'āktux, ha 'ākuxa hittup 'ohnāg. ⁷ Pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' max noxk xip nūnteh, pa' max xe'ēgnāg 'ūgmōg. Paxpuk mōg 'ohnāg, puxix Topa Koxuk nūn putup'ah, nūy 'āxop hā tu tehet. Pak mōg, koxix nū nōm kutnāp-tup 'āxop hah. ⁸ Ha ta' nūn putup Topa Koxuk, tu nūktu tikmū'ūn pu hām yūmmūgā', hu: “Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu tikmū'ūn te hām yok yūmmūg 'ohnāg, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup.” Kaxīy. ⁹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, hu: “Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā Yeyox kopa' kuxa mām 'ohnāg.” Kaxīy. ¹⁰ Yāy yōg 'ātak hak mōg putup, ha ta Topa Koxuk nūn putup, tu nūktu tikmū'ūn pu hāmyok yūmmūgāp-tup, tu' xuktux putup, hu: “Yā' yok Yeyox”. Kaxīy. ¹¹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup. Hamūn, Topa te' kuxa mām hok xop yōg xat'ax yānān, pu tu' kux, tu nōm xūygāhā', pu tu' kux.

¹² —'Ūpip yōgnū hām'āktux nōy punethok. 'Āxop

pu nōm yūmmūgāhā', pu' max, pa hōnhā 'āxop te hamyūmmūgā'ax xohix hā tot 'ohnāg. ¹³ Pa hāpxip 'īhā' nūn putup Topa Koxuk, tu xa hāmyok yūmmūgāp-tup. Tute 'āxop mōgāp-tup putat max hā, yā xa' yūmmūgāp-tup hāmyok xohix xexkah. Tute yāy yōg hām'āktux 'āktux putup'ah, pa hām 'āpak 'āktux putup, tu xa nōm 'āktux putup, tu hāptup yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. ¹⁴ 'Āte tu' popmāp-tup hām'āktux, ha tute xa nōm 'āktux putup. Hā kaxīy xate' yūmmūg putup 'ūgmax xe'ēgnāg. ¹⁵ Yōgnū 'ātak yōg hāpxopmā'ax xohix xexka yā yōgnū kamah. Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux Topa Koxuk te' pop putup yōg hāpxop, tu xa nōm yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

'Ūkuxa hittup 'ohnāg, tu' kuxa hittup

¹⁶ Ta Yeyox te xe:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox yōg tik yāg xop te:

—Teptu hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: “Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup”. Kaxīy. Texīy hām'āktux? 'Ūxuktux, hu: “Hamūn, yōgnū 'ātak hak mōg putup”. Kaxīy. ¹⁸ Teptu 'ūxuktux, hu: “Hāpxip kutōgnāg”? Kaxīy. 'Īntu', putep mūn 'āktux? Yūmū'āte'

yūmmūg'ah. Kaxīy. ¹⁹ Nōm tep-tup, nūy Yeyox yīkopit, ha Yeyox te' yūmmūg, tu:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. 'Ok kaxīy 'āxop te yāy yīkopit? ²⁰ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte 'āxop mūtik tip-tup'ah, ha 'āxop potap-tup, tu 'ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa' kuxa mām hok xop kuxa hittup'ax. 'Ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa hāpxip 'īhā 'ākuxa hittup putup. ²¹ 'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. Yā 'ūn tek-tok put putuk, yāk-tok put putup, ha' xūy. Pak-tok xip, ha ta' xūy xaxok, tu' hittup, 'ūk-tok pit xip hah, yā' xip 'ūk-tok pit nōy hām xexka tu'. ²² Yā 'āxop putuk. Hōnhā 'ākuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip 'īhā 'āxop hak nūn putup putpuk, ha 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn te 'ākuxa hittup'ax nōā' yūmmūg putup'ah.

²³ —Hāpxip 'īhā 'āxop tek mūn tu' xak putup hāpxop 'ohnāg, pa 'āte xa' xuktux 'āxop te yōgnū 'ātak mūn tu' xak putup hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ²⁴ Hōmā tu yā hōnhā 'āxop te Topa tu' xak 'ohnāg hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah. 'Āpu ta tu' xax, xayīy 'ākuxa hittup xexkanām.

Yeyox te' kuxa mām hok xop pop

²⁵ 'Āte xa hāmyūmmūgāhā, tu' xuktux tikmū'ūn te tox māg putuk xix kahnēn putuk.

Hōnhā 'āte hām'āktux hā kaxīy. Pa hāpxip 'īhā kaxīy'ah, pa xa yāy 'ātak yūmmūgāp-tup mō'ka'ok. ²⁶ 'Āmnīy xupep 'īhā yōgnū 'ātak tu' xak putup hāpxop 'āxop te', tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha 'āte xa hām'āktux'ah 'āte yāy yōg 'ātak tu' xak, pu xa' hōm hāpxop. ²⁷ Hamūn, yōgnū 'ātak te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, 'āxop tek putuppax hah, xix 'ākuxa mām hah. Yā 'ākuxa mām, tu' yūmmūg 'āte Topa tuk nūn. ²⁸ Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnte hām xexka tu', pa hōmāg mōg putup, yā hām xexka nīm putup, nūy yāy yōg 'ātak ha mōg putpu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Nōmhā xate hām'āktux mō'ka'ok, 'ap xate hām'āktux nōy hā yūmmūgā 'ohnāg. ³⁰ 'Ūgmū'āte' yūmmūg xate' yūmmūg hāpxop xohix xexka'. 'A xatep-tup'ah tikmū'ūn te xa hāmyūmmūgāhā'. Yā xate' yūmmūg tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex'ax xohix xexkah. Nōmhāg mū'āte' yūmmūg Topa tu' ānūn. Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām hōnhā. ³² Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āxop te hāpxumā'ax yāy pet tu', koxix puxet hā xip putup. Pa 'a 'ūkpuxet xip'ah, pa yāy yōg 'ātak xip putup 'ūgmūtik. ³³ 'Āte xa nōm 'āktux, xayīy 'ākuxa mām, yā 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. 'Ūkuxa mām hok xop te 'āxūygāp-tup, pa 'ākuxa nōg hok, yā 'āte' kuxa mām hok xop pop, yā 'āte' xut. Kaxīy.

17

Yeyox te Topa pu hām'āktux

¹ Ta hām'āktux kux Yeyox, tu pepi' pēnāhā pexkox tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Tak, 'āmnīy nō'ōm xupep xate nōm 'āktux. 'Āpu 'ūgxexka xe'ēgnāg mīy, puyīy tikmū'ūn pēnā 'ūgmax xe'ēgnāg. Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup kama 'āxexka xe'ēgnāg xix 'āmax xe'ēgnāg. ² Xatek mūn mīy 'ūkxexka', yā tikmū'ūn xohix yōg xexka', tu tikmū'ūn xohix hīnnāhā', hā hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Xate 'ā' popmāhā 'ūxohix, ha' kuxa mām 'ūgkopah. Yā 'āte nōm hīnnāhā', ha' kux 'ohnāg. ³ Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn te 'āyūmmūg, yā Topa yūmmūg. 'Ap xip'ah Topa xe'e nōy. Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn tek mūn yūmmūg. Xate nūgkutnāhā'.

⁴ 'Āte tikmū'ūn pu 'āmax xe'ēgnāg yūmmūgāhā'. 'Āte hāpxopmā kux xate 'ā nōm xax. ⁵ Tak, 'ūkxip putup nōnteh 'āmūtik. 'Āpu 'ā' hōm hāpxop max xe'ēgnāg nōnteh, yā 'ūkxexka mīy. Hōmā 'ūhittap 'a hām xexka xip'ah, hak max xe'ēgnāg xix xexka'. 'Āpu 'ām popmā 'ūxeheh nō'ōm.

⁶ —Xate tikmū'ūn yīmōgātux hām xexka yōg tikmū'ūn kopah, tu 'ā tikmū'ūn popmāhā', pu 'ūgkopa kuxa mām, ha 'āte tu 'āyūmmūgāhā', yā yōgnū tikmū'ūn, ha xate 'ā'

popmāhā nō'ōm, ha nōm te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pīp, ⁷ tu nōm te' yūmmūg xate 'ā' popmāhā hām'āktux xohix, tuk ka'ogā punethok. ⁸ Xate 'ā' popmāhā hām'āktux, ha 'āte tikmū'ūn pu nōm 'āktux, tu' yūmmūg xe'e', 'ātuk nūn, tu' kuxa mām xate nūgkutnāhā'.

⁹ —'Āte yāy yōg kuxa mām xop 'āktux. 'A 'āte puknōg xop 'āktux'ah. Pa 'āte yāy yōg xop 'āktux xate 'ā nōm popmāhā', yā 'ōg kuxa mām ka'ok xop kamah. ¹⁰ 'Ūxohix xexka yōgnū tikmū'ūn xix 'ōgnū kamah, ha tikmū'ūn xohix xexka 'ōgnū xix yōgnū kamah, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' yūmmūg 'āte hāpxopmā xe'ēgnāg. ¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'ā hak mōg putup, tu 'ap 'ūkxip putup'ah hām xexka tu'. Pa yōgnū xop te' kuxa mām hok xop mūtik yāy kotīnnāp-tup. 'Āpu yōg xop hā 'ātehet. 'Āpu nōm pēnā max, 'āka'ok hah. Yā 'āka'ok, ha xatek ka'ogāhā hā kaxīy. 'Āpu nōm pēnā max, pu' xohix tu' kuxap-xet, yā yūmūg putuk. ¹² 'Ūkxip yōg xop mūtik, tu nōm hāg teheh, tu' pēnā max. Xatek ka'ogāhā', hā kaxīy 'āte nōm hāg teheh, tu nōm xaxok 'ohnāg, yā' kuxa mām kux putup'ah, pa yā tik puxet xaxok. Yā hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: "Ūxaxogāp-tup yāp-xet". Kaxīy. Hā kaxīy 'āte' xaxok tik puxet. ¹³ Hōnhā 'ā hak mōg putup. Tak, 'āte 'āmūtik hām'āktux hōnhā, puyīy' kuxa mām xop kuxa

hittup xexka' 'ūgkuxa hittup putuk. ¹⁴ 'Āte yāy yōg xop pu 'ōg hām'āktux hōm, ha' kuxa mām hok xop te' kuxa mām xop putup nōg. 'A' kuxa mām hok xop'ah nō'ōm, yāg mūn putuk. 'A' kuxa mām hok xop yōg'ah 'ūgmūn. ¹⁵ 'A' 'āte xa tuk kax'ah, xayīy yāy yōg xop mōy 'ūkuxa mām hok xop kopah. 'Āmhok, 'ūmōy hok. Pa 'āte xa tuk kax, xayīy nōm pēnā max, puyīy Hāmgāyāgnāg nōm pop hok. ¹⁶ 'Ūgmūn 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah. Hā kaxīy nōm xop 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah kamah. ¹⁷ 'Āte hāpxe'e 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, tu' yīpkox pip, tu' mīy, tu' āputuk. 'Ātep-tup nō'ōm. ¹⁸ 'Āte yāy yōg xop mō'pok hāpxexka xohix tu. Xate nūgkutnāhā hām xexka tu', yā yāy putuk. ¹⁹ 'Āte xa yāy mūn hōm, nūy mīy xate nōm putup, puyīy nōm xa yāy mūn popmā', nūy mīy xate nōm putup.

²⁰ —'Āte yāy yōg xop 'āktux 'āmūtik. Nōm te hām'āpak max'ax 'āktux putup, ha ta' nōy xop kuxa mām putup 'ūgkopah, ha 'āte nōy xop 'āktux 'āmūtik kamah. ²¹ Tak, 'āte xa tuk kax, puyīy nōm xop xohix tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yā yūmūg putuk. 'Āxip 'ūgmūtik, hak xip 'āmūtik. 'Ātep-tup, puyīy nōm xop tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²² Xatek mīy 'ūkxexka', tuk max xe'ēgnāg mīy. Hā kaxīy 'āte yāy

yōg xop max xe'ēgnāg mīy, puyīy tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yūmūg putuk. ²³ 'Ūkxip nūmūtik, ha 'āxip 'ūgmūtik, puyīy nōm xop tu kuxap-xehnāg, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate nūgkutnāhā puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁴ Tak, xate 'ā nōm tikmū'ūn popmāhā', ha 'ātep-tup, puyīy nōm nox pi' 'āmūtik 'ūkxip'ax tu', puyīy' pēnā 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg. Yā xatek mīy 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg mīy. Hamūn, hōmā 'ūhittap hām xexka 'ap xip'ah, ha xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁵ Tak, xate hāpxopmā yok. 'Ūkuxa mām hok xop te' 'āyūmmūg 'ohnāg, ha ta' 'āte 'āyūmmūg, ha yāy yōg xop te' yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²⁶ 'Āte nōm pu 'āmūn yūmmūgāhā', tu xe nōm xop pu xe 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, puyīy' nōy putuppax xatek putuppax putuk. 'Āte xe tu 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, nūy noxk xip nūmūtik. Kaxīy.

18

'Ūgāy xop te Yeyox mūg

¹ Yeyox te Topa pu hām'āktux kux, tu ta' mōg yāy yōg tik te 12 xop mūtik, tu mōktu kōnāg kox Xet xak, ha ta' xip mīm mātiknāg max, ha Yeyox te nō' mōxakux yāy yōg tik xop mūtik. ² Pa Yot te mīm mūtiknāg yūmmūg. Tute' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūyā'. Yā mīm

mūtiknāg yūmmūg. Yā Yeyox xix yāy yōg tik xop te yāy tu nū'nā punethok 'ōnteh. ³ Ha ta' nūn Yot xonat xop mūtik xix Topa pet xexka yōg xonat xop mūtik. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok Topa pet xexka yōg xonat xop xix Paniye xop te, ha mīkaxxaxka taha' xix mīm topnāg pop xix kuyānām tat'ax tat. ⁴ Ha Yeyox te hāmyūmmūg hāpxopmā'ax xohix, hu ta' nōy ha' mōg, tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

⁵ Ha nōm te:

—Yā Yeyox mūn xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Yā' xip Yot 'ūgāy xop mūtik.

⁶ Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Ha nōm xop te' xām hā' mōg, tu hām tu' xakux.

⁷ Ha Yeyox te xe:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha nōm te:

⁸ —Yā Yeyox xak kōmēn Nāyane yōg. Kaxīy.

⁹ Yā hōmā Yeyox te Topa pu hām'āktux hu: “Tak, xate 'ā' popmāhā nōm xop, ha 'āte' xaxok 'ohnāg”. Kaxīy. Yā nōmhā putuk hāpxopmā'ax.

¹⁰ Ha' xip Xīmām Pet, tu' xut yāy yōg mīkaxxexka', tu' xak 'āmānex xexka yōg kāmānat yīpkox. Yā kāmānat 'ūxuxet'ax Mā'ok. ¹¹ Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—Āpu mō'tat 'ōg mīkaxxexka 'ūxax hā. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āte xūy hā tot putup'ah? Yā yōgnū 'ātak te 'ā xūy hōm putup. Kaxīy.

Yeyox te 'Ānān ha' mōg

¹² Hāpxip 'īhā xonat xop te Yeyox mūg xix xonat xop yōg kapitām te' xix Topa pet xexka yōg xonat xop te', tu Yeyox kīy, ¹³ tu ta' mōgāhā 'Ānān hah. 'Ānān yā Kaxpax xuxyā, ha Kaxpax te 'āmānex xop xat nōm hāmyāxatamuk hā. ¹⁴ Hōmā Kaxpax te Yoneo xop pu' xuktux 'ūmax, pu tik puxet te tikmū'ūn xohix xexka pupi' xok.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

¹⁵ Ha Xīmām Pet te Yeyox pe' mōg, ha ta' nōy te' pe' mōg, yā' nōy xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā tik te 'āmānex xop xat hā xape' hu mō'nāhā tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg hā, yā Yeyox mūti' mōxaha', ¹⁶ ha ta' nox xip Pet hāptopa hāmpak'ax yīykok tu', tu 'ūn mūtik hām'āktux nōm te' yīykok pēnāhā', tu Pet nūnnāhā 'ūkopah, ¹⁷ ha 'ūn te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok. 'Ak mūn'ah. Kaxīy.

¹⁸ 'Ūxapxūy, yī' kuhu' xonat te', xix mīptut pēnā'ax xop te' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnā'ax xop te', tu kuxap xakot, tu nō xapuk. Ha Pet te kama nūmūtik xip, tu' xapuk.

Yeyox mōg tik te 'āmānex xop xat hah

¹⁹ Ha ta tik te 'āmānex xop xat te Yeyox yīkopit, hu:

—Texīy 'ōg tik xop. Xate putep mūn yūmmūgāhā'? Kaxīy.

20 Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn xop kopah, ha' xohix te' xupak. 'Āte Yoneo yōg Topa pet kopa hām'āktux Yoneo xohix pu', ha' xohix te' xupak. 'Āte hām'āktux xaptop 'ohnāg.
21 Hamūn, teptu xatek yīkopit? 'Āpu' xupak xop yīkopit. Nōm te yōg hām'āktux 'āpak, hu hāmyūmmūg. Kaxīy.

22 Yeyox te hām'āktux, ha xonat xip, yā nōm te mīptut pēnāhā' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnāhā', tu' yīm hā Yeyox kix, tu:

—Texīy xate hām'āktux kummuk tik te 'āmānex xop xat pu'? Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—Paxpu hām'āktux kummuk, puxix' max, xa xuktux yā hām'āktux kummuk. Pa 'āte hām'āktux max. Teptu xatek kix? Kaxīy.

24 Yīy ta mō Yeyox kutnāhā 'Ānān te', yīy ta' mōg Yeyox, tu pipkup māxap hā' kīy, ha' mōg, tu mōktu Kaxpax ha' xupep. Yā Kaxpax te 'āmānex xop xat.

Pet te xe' xuktux Yeyox yōg tik'ah

25 Ha ta' nox xip tu kuxap hā xapuk, ha nōm te:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok, 'ak mūn'ah. Kaxīy.

26 Ha ta' xip tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat, yā hōmā Pet te' nōm yōg xape yīpkox xak. Kāmānat te:

—'Ōk 'āte 'āpēnāhā Yeyox mūtik mīptut yōg hāmnuhnōg kopah? Kaxīy.

27 Ha Pet te:

—'Āmhok! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā xokakkak pit xataha'.

Yeyox mōg Pinat hah

28 Māyōn kutōgnāg ha ta' mōg Yeyox gohenanok pet tu'. Pa Yoneo xop mōxa 'ohnāg. Yā Yoneo xop yōg xat'ax te' tux hok, pu tu mōxa hok Hōm xop pet kopah, 'ihā 'āmuk xexka mīy, yā 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. 29 Ha ta' mōg Pinat mīptut kūnāpah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux, tu:

—Texīy hu' nūnnā'? Putep kummuk mīy? Kaxīy.

30 Ha Yoneo xop te:

—Hāpkummuk mīy 'ohnāg, kopxi' nūnnā 'ohnāg 'ā hah. Kaxīy.

31 Ha Pinat te:

—'Ūpip 'āxop yōg xat'ax, yā nōm kax'āmi tappet tu'. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā'ax kopit. Kaxīy.

Ha Yoneo xop te:

—'Āmhok, 'āpu 'ūkopit. 'Ūgmū yōg xat'ax te' xat 'ohnāg tikmū'ūn putex. Kaxīy.

32 Hamūn. Hōmā Yeyox te hām'āktux mīpkupnix yīmū' xok putup. Yā Hōm xop te tikmū'ūn kix mīpkupnix yīmū', pa Yoneo xop te tikmū'ūn kix 'ohnāg mīpkupnix yīmū'. Yā Yeyox te hām'āktux xe'e'.

33 Ha Pinat te putpu mō'nāhā mīptut hā, tu Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Ōk xate Yoneo xop xat?
Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Ok yā 'āp-xet te
hāmpē'āpaxex, huk yīkopit,
pe' nōy te xa' xak, yīy xatek
yīkopit? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinat te:

—'Ok hāmpē'āpaxex Yoneo
xop kopak xip? 'Āmhok.
'Āxape xop te 'ānūnnāhā
nūnteh. Putep kummuk mīy
xate'? Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox te:

—'Ūkxexkah, tu yāy yōg xop
xat. Pa 'āte hām xexka yōg
xexka xop putuk'ah. Hā
kaxīy 'āte xat'ah. Paxpu
hām xexka yōg xexka xop
putuk, puxix yōg xop yāy
'ūgāy xop mūtik, puyī' nōy
'ūgmōgā hok Yoneo xop hah.
Pa 'āmhok. 'Āte hām xexka yōg
xexka xop putuk'ah. Kaxīy.

³⁷ Ha Pinat te:

—'Ok 'āmūn xexka'? Kāxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, xate nōm 'āktux
'ūkxexka'. 'Ūgnūn hām
xexka tu', tuk nāhā', nūy
hāpxe'e 'āktux, yā hāpxe'ēgnāg.
Hāmyoa'ax yōg tikmū'ūn te
yōgnū hām'āktux 'āpak, tu'
yīpkox pip. Kaxīy.

³⁸ Ha Pinat te:

—Pute 'ūm hāmyok? Yā'
xip'ah hāmyok. Pute 'ūm
hāpxe'e? Yā' xip'ah hāpxe'e'.
Kaxīy.

*Yoneo xop tep-tup nōg
Yeyox*

Tu ta' mōg hāptopa Pinat,
nūy Yoneo xop pu hām'āktux,
hu:

—'Ap kummuk'ah tihik.
³⁹ Pa 'ōg hāpxopmā'ax te kaxīy.
Yā hāmyāxatamuk xohix 'īhā'
mīy 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax
Nōā'yēn, 'īhā 'āte kanet ka'ok
kopa' xut tik puxet, pu mōg.
Pi'yā 'āxop tep-tup? 'Ok mōg
putup nōm te Yoneo xop xat?
Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yoneo xop te
hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmnok, 'a' mōg putup'ah.
'Āpu Mahamax xut, pu mōg.
Kaxīy.

Yā' xupxet Mahamax.

19

¹ Ha Pinat te' xat ha xonat
te Yeyox kix xikot hā. ² Ha
xonat xop te' mīy 'ūkuxxax,
yā mīmyām tox māg hā' mīy,
tu mōktu Yeyox putox yīmū'
xix, puyīy xexka xop putuk,
tu Yeyox pu mō' xax tat top-
ixxax 'āta', puyīy xexka xop
putuk. ³ Tu' nūn xonat, tu
hāpkute'ex, hu:

—'Āmax. Xate Yoneo xop
xat. Kaxīy.

Tu' yīm hā Yeyox kix. ⁴ Ha
ta' mōg hāptopa 'ūxehet Pinat,
tu Yoneo xop pu hām'āktux,
hu:

—'Ūxupax. 'Āte tik yōg
hāpkummuk mīy'ax xak, pa'
pipi 'ohnāg. 'A' kummuk'ah
tihik. 'Āte nōm hā' nūnnāp-
tup, xayīy yūmmūg 'āte
yōg hāpkummuk mīy'ax pipi
'ohnāg, ti xūygāp-tup'ah.
Kaxīy.

⁵ Ha ta' mōg Yeyox
hāptopah, hap-tox yīmū' yūm
'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg
hā' mīy, ha mō'tat topixxax
'āta'. Ha Pinat te:

—'Ūpēnā' tihik! Kaxīy.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te hām'āktux ka'ok xix Yoneo xexka xop te', hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā, 'āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

Ha Pinat te' xat, hu:

—'Āpu 'ūmōgā, nūy mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. 'Āte Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, hu' xūygap-tup'ah. Kaxīy.

⁷ Pa Yoneo xop te hām'āktux yānān, hu:

—'Ūkax'āmi 'ūgmū yōg xat'ax, tu nōm te' xat, pup-tex. Hamūn, tute hām'āktux, "Ūgmūn yā Topak-tok". Kaxīy.

⁸ Ha Pinat te' xupak, tu' kuxa nōg nōy nā' mōg. ⁹ Tu xe mīptut hā mō'nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Hām'ūm tu 'ānūn? Kaxīy.

Pa Yeyox te hām'āktux 'ohnāg.

¹⁰ Ha Pinat te:

—'Ok hām'āktux 'ohnāg? 'Ok xate' yūmmūg, 'āte' xat, xa mōg, pa' xat hok, xa mōg hok. 'Āte' xat, puxix xonat 'āp-tex mīpkupnix yīmū'. Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—Topa te' xat, xa' xat, pa' xat hok, xa' xat 'ohnāg. Xate hāpkummuk mīy, pa' nōy te hāpkummuk xexka mīy, nōm te 'āhak mōgāhā'. Kaxīy.

¹² Ha Pinat te' xupak, hup-tup, nūy Yeyox xat pu mōg. Pa Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—Paxpu Yeyox xat, pu mōg, hu ta Hōm xop xape 'ohnāg

'āmūn. Hōm xop tep-tup nōg nōm te yāy xexka mīy. Kaxīy.

¹³ Ha Pinat te' xupak, tu ta xe mō'nāhā mīptut hā, tu ta Yeyox mōgāhā hāptopah, tu pa te hāmyūmmūg xop yōg mīmpe yīmū' yūm hām tu 'ūxuxet'ax Mīkax Pet Xax. Yā 'āxet'ax nōy yā Gabatah, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. ¹⁴ Māyōn te yāykote' yūm'ax. Hāpxip 'ihā 'āmuk xexka mīy'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. Ha Pinat te Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxip nūnte 'ohnū xexka'. Kaxīy.

¹⁵ Pa Yoneo xop te:

—'Āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex mīpkupnix yīmū'! Kaxīy.

Ha Pinet te:

—'Ok 'ātep-tex'ax mīpkupnix yīmū tik te 'āxop xat? Kaxīy.

Ha 'āmānex xexka xop te:

—Yā Hōm xop yōg xexkap-xehnāg tek mūg xat. Puxix. Kaxīy.

¹⁶ Ha Pinat te xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex mīpkupnix yīmū pipkup hā. Ha xonat xop te Yeyox pēnāhā'.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

¹⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkupnix taha', tu' mōg, tu mōktu' xupep hām tu, yā hāhām 'ūxuxet'ax putox kup, yā Yonet xop yāy yīy'ax tu Gok.

¹⁸ Ha xonat te pipkup hā' xuhnīy Yeyox mīpkupnix tu', ha' xup. Ha xonat te pipkup hā' xuhmīy kama

tik tix nōy mīpkupnix nōy tu', hak-tetex tik tix, yāp-xet xup Yeyox yīpxax tu' xi' nōy xup Yeyox yīpxe'e tu', ha Yeyox xup yāykote'.¹⁹ Ha Pinat te' kax'āmi', tu' xat, pu nōm xix Yeyox yōg mīpkupnix xox putox tu'. 'Ūkax'āmi, hu: "Kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Tute Yoneo xop xat". Kaxīy.²⁰ Ha Yoneo punethok te nō mōkupix. Hāmhūmnāg yūm kōmēn, tu yōg tikmū'ūn te' yīy'ax tikoyuk hā hām'āktux, yīy ta Pinat te nōm kax'āmi 'ūyīy'ax tikoyuk hā, yā Yoneo xop yōg yīy'ax hā xix Hōm xop yōg yīy'ax hā xix Genex xop yōg yīy'ax hā.²¹ Pa 'āmānex xexka xop te Pinat pu hām'āktux, hu:

—Ūkax'āmi hok, hu: "Tute Yoneo xop xat". Kaxīy. 'Āpu 'ūkax'āmi, hu: "Tik te hām'āktux hu: "Āte Yoneo xop xat". Kaxīy.

²² Ha Pinat te:

—Puxix. 'Āte xe kax'āmip-tup'ah. Kaxīy.

²³ Yā xonat te pipkup hā' xuhmīy Yeyox, tu Yeyox yōg topixxax mōy, tu mō topixxax koxip, tu mōktu topixxax xop te' 4 mīy xonat te' 4 pu'. Nōm te' paha Yeyox yōg kayak, yā 'ūyōg xap'ax xip'ah.²⁴ Ha xonat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: 'Āpu yūmū kayak koxip hok. 'Āpu yūmū mō xap yōn, puyīy xonat puxet pa'. Yā hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg tappet tu', hu: "Nōm te mō'koxip yōgnū topixxax, tu mō xap yōn, nūy yōg kayak pa". Kaxīy.

Hamūn, 'ūkax'āmi xe'e'. Hā kaxīy, yīy ta xonat te' mīy.

²⁵ Ha ta' xip Yeyox yōg mīpkupnix yīkāgnāg hā Yeyox mūktut xix Yeyox mūktut tutnōy, yā Mānix, yā Konop xetut, ha Mānix Mānanēn xip kamah.²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā yāy tut xix tik te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg.

Yeyox te:

—Māy, nō'ōm 'āk-tok pit.

Kaxīy.

²⁷ Tu xe hām'āktux 'ūnōy pu', nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, hu:

—Nō'ōm 'ātut. Kaxīy.

Ha tik te 'ūn mōgāhā yāy pet hah.

Yeyox xok

²⁸ Ha Yeyox te' yūmmūg 'ūhām kux, tu hām'āktux, hu:

—Kōnāg putup tek putex.

Kaxīy.

Yā Topa yōg tappet yōg hām'āktux putuk. Hōmā 'ūhittap nōm te' kax'āmi Topa yōg tappet tu'.

²⁹ Ha ta' xip naxtox, ha kopa' xup xupyāg kummuk, ha 'ōm te tok hā hep tit, tu nōm mīm hā' xuhmīy, tu' xix Yeyox yīkox xax tu'.³⁰ Ha Yeyox te xo'op, tu:

—Ūkhām kux. Kaxīy.

Tup-tox put xok, tu' xok, ha ta' mōg 'ūkoxuk.

Xonat te Yeyox xuhmīy

³¹ Ta Yoneo xop te Pinat pu' xak. 'Ūp-tup, puyīy xonat xop xakix xop kup kūnākohoh. 'Ūp-tup kamah, puyīy mīpkupnix tu' mōy

'ūxakix xop. Yā xexta pet, ha nōm tep-tup nōg 'ūxakix xop kutetex pepix mīpkupnix yīmū nit xap hā. Nit xap yā Yoneo xop yōg 'āmnīy tuknōg, yā hām hok, ha nōm nit xap xexkah.

³² Ha ta' mōg xonat xop, tu tik puxet kup xa'ah, tu tik nōy kup xa'ah nōm xakix Yeyox mūtik. ³³ Xonat nūn Yeyox hah, tu' pēnāhā' 'ūxok tāmnāg, yīy' kup xa'a 'ohnāg. ³⁴ Xonat puxet te Yeyox puka xuhmīy pox xexka hā, tu hāpxip 'ohnāg 'ihā' xupep hep 'āta xix kōnā'āg.

³⁵ Tak mūn Yoām. 'Āte hāpxop xohix pēnāhā', tu nōm kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām Yeyox kopah. 'Āte' yūmmūg, yā hām'āktux xe'e'. 'Ap koit'ah. ³⁶ Yā xonat te Yeyox kup xa'a 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te hām'āktux putuk. Yā Topa yōg tappet te: "Ūkup xa'ap-tup hok". Kaxīy. ³⁷ Yā Topa yōg tappet hām'āktux nōy putuk. Yā Topa yōg tappet te: "Nōm te' pēnāp-tup, yā 'ūxuhmīy pox xexka hā". Kaxīy.

Yeyox hāpkot

³⁸ Hōmā kōmēn 'Animātex yōg Yoye te Yeyox pe' mōg. Pa Yeyox pe' mōg yāy xaptop, yā Yoneo xexka xop yīpkutuk. Ta' mōg Yoye', tu mōktu Pinat tu' kax Yeyox yīn, ha Pinat te:

—Mōy pa'. Kaxīy.

Yīy ta' mōg Yoye', tu' paha Yeyox yīn, tu' mōgāhā'.

³⁹ Hōmā ha ta' mōg Nīkonēm 'āmnīy 'ihā', tu Yeyox mūtik hām'āktux. Tu ta' mōg

Nīkonēm, yā Yoye mūtik mōg. Nīkonēm te' mōgāhā mīm kōnyōn hax max, yā' xohix te' 45 kit, yā' xuxet'ax 'anoex xix mīha'. ⁴⁰ Ta nōm tik tix te Yeyox yīn kīy topixxax tox hā, tu kopa' mām mīm kōnyōn hax max. Hā kākīy Yoneo xop te' mīy, nūy yīn hāpkot. ⁴¹ Ha ta' yūm xukpot max hām tu Yeyox putex yīkāgnāg, ha xukpot tu' yūm mīkaxxap kox, yā mīkaxxap kox tūmnāg. ⁴² Hāptup yā Yoneo xop yōg 'āmnīy hām hok, yā nit xap, ha Yeyox yīn yūm mīkaxxap kox kopah. Yā hām hūmnāg mīkaxxap kox.

20

Mīkaxxap kox kox

¹ Ye nomīy hāptup'ax, yā hāpkoxtap ha ta' mōg Mānix Mānanēn, tu mōktu' xupep mīkaxxap kox tu', tu' pēnāhā', pap xip hok mīkaxxap xexka hāmmō'yīnnīn mīkaxxap yīkox tu'. Putep-te' xut? ² Ta' mōg mō'ka'ok, tu Xīmām Pet mūtik hām'āktux, xix' nōy mūtik hām'āktux, yā nōm xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Manix Mānanēn te:

—Tikmū'ūn te' xut Yeyox yīn mīkaxxap kox kopah, hak mū'āte' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' yūm 'ūyīn. Kaxīy.

³ Ha ta' mōg Pet xi' nōy mīkaxxap kox hah. ⁴ Ūmōg mō'ka'ok 'ūtix, pa' nōy mōg mō'ka'ok xe'e', tu mōktu' xupep hāmāxap, ⁵ tu' mō' pa yūm, hu mīkaxxap kox hā mō' pa yūm, tu' pēnāhā topixxax tox, pa mō'nā'ohnāg. ⁶ Hāpxip

kutōgnāg 'īhā' xupep Xīmām
Pet, tu mō'nāhā mīkaxxap kox
hā, tu' pēnāhā topixxax yūm.

⁷ Ha' xip topixxax tox nōy
nōm te Yeyox putox kīy, yā'
kīy, tu yāp-xehnāg tu' xip, yā
topixxax nōy mūtik xip'ah.

⁸ Ha nōm te mīkaxxap kox hā'
xupep hāmāxap, tu mō'nāhā',
tu' pēnāhā', tu' kuxa yūm.

⁹ Pa nōm xop te' yūmmūg xe'e
'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te:
"Ūputpu' hi'ax". Kaxīy.

¹⁰ Tu ta' mōg putpu' Yeyox
yōg tik xop yāy pet hah.

*Yeyox te Mānix Mānanēn pu'
yāy mūg*

¹¹ Ha ta' xip Mānix mīkaxxap
kox yīkak hāptopah, tu
potaha', tu mō' pa yūm, tu
kopa' pēnāhā'. ¹² Pa' pip
pexkox yōg nū'pok xop yōg
tik tix, tu topixxax ponnok
mō'tat, tu' mām Yeyox yīn
xip'ax tu', yā yāp-xet xip
Yeyox pata xip'ax tu', ha' nōy
xip Yeyox putox xip'ax tu',
¹³ tu:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'?
Kaxīy.

Ha:

Tikmū'ūn te' mōgāhā
'ūkxuyā'. 'A 'āte' yūmmūg'ah
hām 'ūm tu' yūm. Kaxīy.

¹⁴ Tute hām'āktux, tu
yōkānām, tu Yeyox pēnāhā, pa
Yeyox yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Ha
Yeyox te:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'?
Tep mūn xak? Kaxīy.

Yā 'ūn te hāmpe'paxex yā ti-
hik nōm te xukpot pēnāhā', tu:

—'Ok xate nōm mōgāhā'?
'Āpu 'ā' xuktux. Pi'yā yūm,

hak mōg putup, nūy pa'.
Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Mānix! Kaxīy.

Ha Mānix te hā' yōkanām,
tu hām'āktux Yoneo xop yāy
yīy'ax hā, hu:

—Hamōn! Kaxīy.

Yā tikmū'ūn yīy'ax hā,
"Yāyā". Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūgmūg hok. Yāg mōg
putup putpu' yōgnū 'ātak hah.

'Āpu mōg 'ūkxape xop hah,
nūy hām'āktux 'ūgmōg yāy yōg
'ātak hah, yā 'ōgnū, yā yōgnū
Topa, yā 'ōgnū. Kaxīy.

¹⁸ Ha ta' mōg Mānix
Mānanēn Yeyox yōg tik xop
hah, tu mōktu hām'āktux, yā
yāyā Yeyox pēnāhā', tu Yeyox
yōg hām'āktux 'āktux.

*Yeyox te yāy yōg tik xop pu
yāy mūg*

¹⁹ Ye nomīy yōg 'āmāxak,
ha ta' yāy tu nū'nāhā Yeyox
yōg tik xop, tu mōhāmyīnnīn
pipkup hā, yā Yoneo xexka
yīpkutuk. Ha ta' nūn Yeyox, tu
nūktu' xip yāy yōg xop kopah,
tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁰ Yā tute hām'āktux, tu nōm
pu yāy yīm mūg xix yāy puka
mūg, yā kayax mūg, ha nōm te
yāy xuyā pēnāhā', hu' hittup
xexka'. ²¹ Ha Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok. Yōgnū
'ātak te nūgkutnāhā'. Hā kaxīy
'āte 'āxop mō'pok kamah.
Kaxīy.

²² Tute hām'āktux, tu' nōy
yīmū' xitxok, tu:

—'Āpu 'ūpa Topa Koxuk.

²³ 'Āxop te tikmū'ūn yōg

hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux kamah. Pa 'āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok 'ohnāg, ha' kux 'ohnāg, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok putup'ah, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

Yeyox xix Tōmē'

²⁴ Ha ta' xip Tōmē Yeyox yōg tik xop kopah, yā kama 'ūxuxet'ax kutonnix. 'Ap xip'ah 'īhā' xupep Yeyox. ²⁵ Ha Yeyox yōg tik xop te Tōmē pu hām'āktux hu:

—'Ūgmū'āte yāy xuxyā pēnāhā'. Kaxīy.

Ha Tōmē te:

—'Āte' pēnā 'ohnāg 'ūyōg kayax 'ūyīm tu', pipkup te nōm xuhmīy, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Tuk yīpkutok hā kayax 'āpit 'ohnāg, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah, tuk yīm hā 'āpit 'ohnāg 'ūpuka', kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Kaxīy.

²⁶ Xēmān puxet nōg, 'īhā yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop mīptut kopah, ha' xip Tōmē nūmūtik. Nōm te mōhāmniñyīn pipkup hā, pa Yeyox nūn, tu nūktu nōm xop kopa' xip, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁷ Tu Tōmē pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyīm xix nūnte. 'Āpu 'ūgyīm pēnā'. 'Āpu 'āyīm hāg 'āpit 'ūkpuka'. 'Āpu 'ākuxa yūm 'ohnāg kuxyā'. 'Āpu 'ākuxa yūm. Kaxīy.

²⁸ Ha Tōmē te: Yāyā, yōgnū Topah. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa yūm, xate hāmpēnāhā tu'? 'Ūhittup tikmū'ūn kuxa mām, pa' pēnā 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Ta Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōy punethok, pa nōm kax'āmi 'ohnāg nū tappet tu'. ³¹ Pa hāpxopmā'ax kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Kunnix, yā Topa te nū'kutnāhā'. Yā' kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Topak-tok. 'Ākuxa mām Yeyox kopah, nūy ta hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg.

21

Yeyox te yāy yōg tik te 7 pu yāy mūg

¹ Ta Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg 'ūxeheh konāg xexka Timenit yōg hāpkux tu'. Yā' yāy mūg hā kaxīy.

² 'Ūpip Xīmām Pet, xix Tōmē 'ūxuxet'ax Kutonnix kamah, xix Nātānāyet, yā xiptuxexka Kānā yōg tihik hāpxexka Ganinet tu', xix Yemeneo kutok xop, xix tik tix nōy, yā Yeyox yōg tik xop kopa' pip. ³ Ha Xīmām Pet te' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmōg, nūy mām xuk. Kaxīy.

Ha xape xop te:

—'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg ka'mām, tu mōktu mīpkox tu' mōxaha', tu' mōxakux, tu ta' mōg kōnāg xexka tu', tu mām xuk 'āmnīy tox hā, pap xuk 'ohnāg. ⁴ Māyōn xupep, 'īhā'

xip Yeyox hām kux tu', pa Yeyox yōg tik xop te' yūmmūg 'ohnāg, yā' xip Yeyox. ⁵ Ha Yeyox te:

—Ūkxape xop, 'ok mām 'ūm xuk hok? Kaxīy.

Ha nōm te:

—'Ap xuk'ah. Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Āpu mō māpxuk'ax yōn mīpkox yōg yīpxe'e hā' yūm, tu 'āxop te' pipip-tup. Kaxīy.

Ha nōm te' mīy, ha mām nū'xīmnāg 'ūxuk'ax hā, ha tik te mām xuk'ax mōy yūmmūg 'ohnāg. ⁷ Ha' xip tihik, yā Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Tute Pet pu hām'āktux, hu:

—Yā yūmmūg xuxyā nō'ōm. Kaxīy.

Ha Xīmām Pet xaxtop, hu mō toppixxax tat, tu' pūn kōnāg kopah. ⁸ Ha ta xape te yā' pip mīpkox kopah. Ha ta mīpkox xix hāpkux yōg mēn xohix te' 100. Ha ta' mōg, tu māpxuk'ax nūnnāhā kōnāg kopah, yā mām nū'xīmnāg. ⁹ Tu' mōg, tu mōktu' mōxaha hāpkux tu', tu hāpkux tu' mōg, tu mōktu kuxap pēnāhā', tu mām pugā pēnāhā xix pām. ¹⁰ Ha Yeyox te:

—Putnū' māhām 'āxop te' xuk. Kaxīy.

¹¹ Ha ta mō'nāhā Xīmām Pet mīpkox hā, tu māpxuk'ax yīkūy, tu' nūnnāhā', yā mām nū'xīmnāg mām xohix te' 153. 'Ūxohix māhām, pa māpxuk'ax yāy pot 'ohnāg. ¹² Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'āxit. Kaxīy.

Ha tik te' yīkopit 'ohnāg, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Yā hā kaxīy yīkopit 'ohnāg, pa' yūmmūg, yā' xuxyā'. ¹³ Yeyox te pām pop, tu tik pu' popmāhā', tu mām pop, tu tik pu' popmāhā'.

¹⁴ Hāmūn, Yeyox te putpu' hi', tu yāy yōg tik xop pu yāy mūg tikoyuk.

Yeyox xix Pet

¹⁵ Ta' xit kux, ha Yeyox te Xīmām Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok xatek putuppax xexka, pa 'ōm putuppax kutōgnāg? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy nōm pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Xīmām, yā Yoām Kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā' kahnēn pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te xe hām'āktux, hu:

Xīmām, yā Yoām kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, Yeyox te' yīkopit tikoyuk hah tu:

—Yāyā, xate' yūmmūg hāpxop xohix xexkah. Xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Āpu tikmū'ūn pēnā', kahnēn pēnā'ax putuk. ¹⁸ Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmā 'ātuktup, tu yāy kūnāy hīy, nūy ta mōg, tu hāpkumep hām xohix tu' xatep-tup. Pa hāpxip 'īhā 'ākutut'ax, tu 'āyīm yoap-tup, ha' nōy te 'āyīm kīy putup, tu 'āmōgāp-tup hām tu xatep-tup'ah. Kaxīy.

¹⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux hā kaxīy Pet putep putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūxexka Topah. Yeyox te Pet pu hām'āktux hu:

—Āpu 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Yeyox te tik nōy 'āktux

²⁰ Pa Pet te yōkânām, tu tik nōy pēnāhā', yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Yā hōmā nōm xip Yeyox yīkāgnāg, tu' yīkopit, hu: “Yāyā, tep-te' gāy xop mōgāp-tup 'ā ha, puyīy 'āxūygā'?” Hā kaxīy nōm te hām'āktux hōmā. ²¹ Ha Pet te nōm pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, xix 'ōhōm tihik. Tikmū'ūn te nōm pu putep mūn mīy putup? Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnte, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah. Āpu 'ūkpe mōg! Kaxīy.

²³ Yīy ta Yeyox mūtik mōg xop kopa hām'āktux punethok, yā hām'āktux tik xok putup'ah. Pa 'āmhok. Yeyox 'ap xuktux'ah 'ūxok putup'ah. Pa Yeyox te: “Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnteh, ha mōktuk nūn

putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah”. Kaxīy.

²⁴ Nō'ōm tihik yāg mūn. Āte hāpxop xohix xe'e 'āktux, tu nōm kax'āmi nūnteh. Yūmū'āte' yūmmūg 'ūxe'e nū hām'āktux.

'Ūkux

²⁵ Yeyox te hāpxopmā nōy punethok kamah. 'Ūkax'āmi Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix xexka', puxix pip'ax tappet xohix xexkah. Āte hāmpekpaxex hām xexka putuk'ah tappet xohix. Yā hām xexka kutōgnāg, pa nōm tappet xexkah.

Tu ta tu' kux.

YEYOX YŌG MŌ'POK XOP TE HĀPXOPMĀHĀ'

1 Teop:

Hōmā 'āte xa kax'āmi hāmāxap tappet tu', nūy Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xa', xī' yōg hāmyūmmūg'ax xohix 'āktux, ² ha Yeyox te yāy yōg tik xop yīmōgatux, tu mō'pok, pu hām'āpak max 'āktux, ha Topa Koxuk te Yeyox ka'ogāhā', ha Topa te Yeyox mōgāhā pepi pexkox tu', ³ nōm xok, tu putpu' hi', ha tikmū'ūn punethok te' pēnāhā', tu 'āmnīy te 40 hā' pēnāhā', yīy ta' xohix te hāmyūmmūg, yā' hi putpu' Yeyox. Tute Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, ⁴ tu yāy yōg mō'pok xop mūtik tihi', tu:

—Nāy, Yenoyanēn kopa nox pi'. Hōmā 'Ātak Topa te hām'āktux xex, hu: “Āte yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāp-tup tikmū'ūn xohix hah,” kaxīy. 'Āte xa hām'āktux, ha' xupak, hu' hip kōmēn Yenoyanēn kopah. ⁵ Yoām te kōnāg hāp-tox pix, pa hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āte Topa Koxuk xa nū'kutnāp-tup, 'āp-tox pix'ax putuk nū'kutnāp-tup, puyīy 'āka'ogā'. Kaxīy.

Yeyox te pexkox ha' mōg

⁶ Ha mō'pok xop te nū mūtik pip, tu:

—Hām 'ūm hā xate' puknōg xop mōy putup, nōm puknōg xop te yūmū yōg hām tu' pip? 'Ok hōnhā nō' nōy yānān putup, nūy yūmū yōg tikmū'ūn 'Iyaet xexkānā'? Kaxīy.

7 Ha Yeyox te:

—'Āmnīy 'ūm hā' xexkānāp-tup, 'Ātak puxet te' yūmmūg. 'Ap nōy 'ūm te' yūmmūg'ah. 'A 'Ātak Topa te 'āyūmmūgāp-tup'ah. ⁸ Pa Topa Koxuk yīxop-tup, yā kaxīy Topa te 'āka'ogāp-tup, xak mūn 'āktux tikmū'ūn pu', kōmēn Yenoyanēn kopah hām'āktux putup, xix hāpxexka Yonex tu', xix hāpxexka Xāmānit tu', xix hāpxexka xohix tu hām'āktux putup. Kaxīy.

⁹ Tu hām'āktux kux, ha Topa te' mōgāhā pepi', pexkox ha' mōg, ha yāy yōg mō'pok xop te' pēnāhā', ha hāmgōy xexka te' xaxogāhā', pāyā' kopa' mōg, tu mōktu' xupep. ¹⁰ Ha Yeyox yōg mō'pok xop te' pēnā ka'ok, Yeyox pēnāp-tup tu', tu pepi pēnā', 'īhā pexkox yōg mō'pok xop 2 mōxa mō'ka'ok, tu topixxax ponnohnāg mō'tat, ¹¹ tu:

—Ganinet yōg tihik, tep mūn xak xate pexkox kopah? Topa te Yeyox mōgāhā pexkox hah, ha xate' pēnāhā', ha hāmgōy xexka kopa' putpu' nūn putup. Kaxīy.

Tik xop te Mātit yāy kutnāhā'

¹² Ha yīktix 'Onimet tu' pip tik xop, tu ta' mōg, tu mōktu Yenoyanēn tu' mōxaha'. Putahat 'ap tox'ah, yā' hūmnāg, kinōm puxet. ¹³ Tu

mōktu' mōxaha mīptut tox tu', tu mīpku'īn tu mō'kānīn, tu mīptut kox tu' mōgāhā', tu' mōxakux. Tik xohix te: Pet, xix Yoām, xix Tiak, xix 'Anene', xix Pinip, xix Tōmē', xix Matēmēo, xix Māteo, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xīmām, nōm te Yoneo xop xexkanāp-tup, xix Tiak nōy kutok Yot. ¹⁴ Tu' kuxap-xet, xip-tox puxet, ha 'ūn xop nū mūtik yāy tu nū'nāhā', xix Mānix, Yeyox mūg tut, xix Yeyox taknōy xop. 'Ūxohix te Topa xak, tu nōm pu hām'āktux pax.

¹⁵ Hāpxip 'īhā yāy tu nū'nāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix te 120, ha Pet tek-nīhā' xip, tu hām'āktux, hu:

¹⁶⁻²⁰ —'Ūnōy mūnōp xop, hōmā, hāmyāxatamuk xohix punethok 'īhā, Topa Koxuk te hām'āktux, tu mōnāyxop Namix hā hām'āktux, ha kax'āmi' 'ūkte'ex yōg tappet tu', hu:

“Pūyā yāy hām'ax tu' xut, puyīy kāmānat nōy hām,” kaxīy. Tu kax'āmi', ha hāmyāxatamuk xohix nōg, ha Topa yōg hām'āktux hittap hā' mīy nōmhā. Yeyox te Yot xānāhā', pu yūmūg mūtik 'āti', tu hāpxopmāhā', yā yūmūg hā' xape'.

—Pāyā Yot te' gāyxop mōgāhā Yeyox hah, nūy tayūmak pop, tu hām hā' nōy yānān, tu yōkānām tu' nāhā', ha' yōn yāy koxyōy. Ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix te' xupak, tu nōm hām 'āxet'ax mīy 'Axenām, yāy

yīy'ax hā: “'Ūhep 'āta'ax tu hahām,” kaxīy.

²¹ —'Āpu, tik nōy yāy kutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', tik te yūmūg mūtik hāpkumep hāmyāxatamuk 3 hā, 'īhā Yeyox te yūmūg mūtik hāpkumep. ²² Tik te Yoām putox pix'ax pēnāhā', tu Yeyox te pexkox tu' mōg pepi' pēnāhā', yā' xohix pēnāhā', pu Yeyox yā putpu' hi 'āktux, yūmūg mūtik tu hām'āktux. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²³ Ha tik xop te tik 2 yīmōgatux, 'ūxuxet'ax Yoye Maxamax, yā 'āxet'ax nōy Hāmyok, xix Mātīt, ²⁴ tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa 'āxexkah, yūmū'āte xa tu' xak, xate tikmū'ūn kuxa xohix yūmmūg hah, hukmū'ā yūmmūgā': Pi'ā' mūn putup xate'? 'Ok pe Maxamax, 'ok pe Mātīt? ²⁵ Yot te Hāmgāyāgnāg pet ha' mōg, 'āpu yūmū'ā' nōy yāy kutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', nūy Yeyox yōg mō'pok xop kopa' xhip, nūy Yot hā' yānān hāpxopmā', Kaxīy.

²⁶ Tu mō'xap yōn, puyī' xap hāmyūmmūgā', ha' xut Mātīt, ha Mātīt te nōm tik te 11 mūtik hāpxopmāhā'.

2

Topa Koxuk te tikmū'ūn ha yīxohoh

¹ Hāpxip 'īhā Yoneo xop te 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Pētekot, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy kotīnnāhā mīptut puxet kopah, ² tu' mām, tu mō'ka'ok tīnnā

ka'ok 'āpak, yā 'āmuuh gāy putuk, tu' xupep mīptut kopah, tu mīptut kopa nū'xip, ³ ha' yōyxōg punethok pēnāhā', yā kuxap putuk, tu hāpxummāhā', tu mōktu 'ūp-tox xohix xuka' mām, ⁴ ha Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, tu' xohix ka'ogāhā', pu tu hām'āktux. Yā Topa Koxuk te' yīgāhā'.

⁵ Ha hāpxexka xohix yōg Yoneo xop te Yenoyanēn kopa' tihī', nōm te Topa xak, ⁶ tu' xupak, tu yāy tu nū'nāhā', tu' nūn, tu nūktu mōxaha', tu yāy yī'ax xohix 'āpak, tu' yēy, ⁷ tu kuxānōg, tu:

—Pēnā', 'ōhōm Ganinet yōg tihik, tu' yīy, pāyā' yī'ax puknōg xohix hā hām'āktux. ⁸ Pute 'ūm? Yūmūg nūn, tu hām'āpak, tu yāy yī'ax hā hām'āpak. ⁹ Yā' yī'ax xohix te: Pat yōg, xix Met yōg, xix 'Enamīt yōg, xix Mēyopatām yōg, xix Yonex yōg, xix Kapanox yōg, xix Po'ōn yōg, xix 'Ax yōg yī'ax, ¹⁰ xix Pinik yōg, xix Pānpit yōg, xix 'Eyit yōg, xix Nip yōg, xix Xinēn yōg, xix nōm te Hōm tu' pip xop yāy yī'ax nōm xop nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu' mōxaha', tu' pip. ¹¹ Yā' yāg Yoneo, xi' yāg yā' puknōg xop, nōm te Topa xak, xix Yoneo mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Yā Kenet yōg, xix 'Anap yōg, yūmū'āte Topa yōg hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āpak, tu yāy yī'ax hā' xupak. Kaxīy.

¹² Hu kuxānōg, tu yāy pu yīkopit, hu:

—'Īntu', pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

¹³ Ha tik yāg kute'ex kum-muk, tu:

—Yā mīnta hep xupyāg xo'op, hu nō paptux! Kaxīy.

Pāyā 'ap paptux'ah.

Pet te hām'āktux

¹⁴ Ha Pet yok, tuk-nīhā' xip tik te 11 kopah, tu' yīy ka'ok tu:

—Yonex yōg tihik, xix kōmēn Yenoyanēn kopa ti xop kamah: 'Ūg'āpax, 'āte 'ūm mūgā 'āpax. ¹⁵ 'A tik xop paptux'ah. 'Āmhok. Yā hōnhā māyōn te pexkox puka' yūm. ¹⁶ Pa hōmā tik hittap Yoeo te Topa pupi hām'āktux, hu:

¹⁷ “Hōmā, hāmyāxatamuk xohix nōg putup,

'īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup 'ūhep xop xohix hah,

ha 'āk-tok pit xix 'āk-tok hex te Topa pupi hām'āktux putup,

ha' xiptap xop te yāy koxuk hā' pēnāp-tup, ha kutut xop te nō yōnkup putup.

¹⁸ Ha 'āmñīy 'ūm 'īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup yāy yōg kāmānat xohix hah, tik xop xix 'ūn xop,

ha Topa pupi hām'āktux putup.

¹⁹ Ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg xa' mūg putup pexkox tu' xix hām tu', ha' hep 'āta pēnāp-tup, xix kuxap, xix kugōy.

²⁰ Māyōn yānām xok putup hāpkoxtap hah,

ha mǎyōn hex yǎyhā' hep
 'ātap-tup,
 ha 'āmnīy 'ūm puxet 'ihā Topa
 nūn putup,
 tu hām tu' nūn putup, pu
 hāpxopmā'ax xohix ko-
 pit.

21 Tikmū'ūn 'ūm te Topa
 'āxet'ax hā' xānā', pu'
 xut, puxix Topa nōm
 xut putup, pe tihik, pe
 'ūhūn." Kaxīy.

22 Pet te xe:

—'Iyaet yōg tikmū'ūn,
 'āyīpkox pi', tu hām'āpax.
 Topa mūn te Nāyane yōg
 Yeyox yāykutnāhā', tu 'āxop
 ha nū'kutnāhā', nūy xa' mūg.
 Tu Yeyox hā hāpxopmā max
 xe'ēgnāg 'āxop keppah, ha
 hāmyūmmūg xate'. 23 Topa
 te hāmyūmmūg, tu Yeyox
 hōm 'āxop xohix pu', ha
 'āxop tep-tup nōg, tu tik
 kummuk xop pu' hōm Yeyox,
 pu mīpkupnix tup-tex. 24 Pa
 Topa te putpu' hīnnāhā'. 'Ūxok
 xe'e', pāyā Topa mūn ka'ok, tu
 putpu' hīnnāhā'. Yā Yeyox te
 Topa hāk-tok xe'e'. 25 Hōmā
 mōnāyxop Namix te Topa
 pupi hām'āktux, tu Yeyox
 'āktux kamah, 'a yāy 'āktux'ah,
 hu:

"Āmnīy xohix hā 'ātek xuxyā
 pēnāhā',
 'ūgyīp xe'e hā' xip, nūy
 mōknīynām, huk
 kuxānōg 'ohnāg.

26 Huk kuxa hittup, xik yīy'ax
 hittup.

Hōmāk xok putup, pāyāk
 kuxa yūm ka'ok, tu
 hāmmax hip, tuk hit-
 tup.

27 Xatek koxuk nīm putup'ah.
 'Ap xukpot tuk nīm
 putup'ah.

Xatek hep kutox 'āta tux hok,
 puk-tox 'ohnāg,
 yāk mūn tik max xe'ēgnāg.

28 'Ōgnū putat xe'ēgnāg hāk
 mōg. Xate 'a' mūg puta-
 hat. 'Ūgyīkāgnāg hā
 'āxip, yīk kuxa hittup,"
 kaxīy.

29 Tu xe:

—'Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa
 hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop hit-
 tap Namix xok, ha nō hāpkot,
 ha' yōg hāpkox xip 'ūxukpot
 tu', tu yā' xip hōnhā. 30 Namix
 te Topa pupi hām'āktux,
 tu Topa te hām'āktux xex
 yūmmūg, tu Topa yā' koit
 'ohnāg yūmmūg, yā yāy
 'āxet hā Topa te hām'āktux
 xex, hu: "Āte 'āmōkputox
 xekanāp-tup, pu tikmū'ūn
 xohix tu xat," kaxīy. 31 Hōmā
 kumak Namix te hōnhā
 yōg hāpxopmā'ax pēnāhā',
 tu' koxuk hā' pēnāhā', tu
 Topa yōg hāmyāykutnā'ax
 pēnāhā', tu' yōg putpu hi'ax
 pēnāhā', ha Topa te Yeyox
 nīm 'ohnāg xukpot kopah,
 ha Namix te' pēnāhā', tu
 Yeyox yāy hep 'āta kutox
 'ohnāg pēnāhā'. 32 Hamūn,
 Topa te Yeyox hīnnā putpu',
 hak mūg xohix te' pēnāhā'.
 33 Yīy Topa te' xexkānāhā
 'ūyīpxe'e hah, tu hām'āktux
 xex, tu hām'āktux, hu: "Āte
 Topa Koxuk yīxōnnāp-tup
 tikmū'ūn hah," kaxīy. Ha
 hōnhā 'āxohix te' pēnāhā', tu'
 xupak. 34 Namix mūn te
 pexkox ha 'a' mōg'ah. 'Ap

pepi' mōg'ah, pāyā hām'āktux, hu: "Topa te hām'āktux 'ūkxuxyā pu', hu: —"Ūgyīpxe'e hā yūhūm. ³⁵ 'Āte xa tu' gāy xop hupmāp-tup, xayī' xat, ha 'āmūn pu' yīpkox pi', " kaxīy. ³⁶ 'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu'. 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah: Topa te Yeyox yāykutnāhā', puyīy 'āxop hā 'āxuxyā xe'ēgnāg. Tu yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax xe'e'. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

³⁷ Ha' xohix te' xupak, tu yāyhāhup, tu' kuxa te' xak, tu hām'āktux Pet pu', xix mō'pok xop xohix pu', hu:

—Ūnōy mōnōm xop, putep mūn mīy'ax? Kaxīy.

³⁸ Ha Pet te:

—Āpu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, hap-tox pix, xa Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux, ha Topa te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux, ha xa nū'kutnāp-tup yāy Koxuk Xe'ēgnāg. ³⁹ Topa te xa hām'āktux xex, hu: "Āte yāy Koxuk mō'kutnāp-tup xa', xix 'āk-tok hah, yā' xohix hah, nōm te hāptox tu' pip, Topa te nōm xop xānāhā'." Kaxīy.

⁴⁰ Ha Pet te hām'āktux punethok, nūy tu ka'ōgā', tu' xānāhā', hu:

—Ānūn, tu tikmū'ūn kummuk nīm, Topa te tikmū'ūn kummuk xūygāp-tup hah. Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn xohix xexkah te hām'āpak, tu' yīpkox pip, hap-tox pix, yā yāy koxuk xop xohix te 3.000.

⁴² Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hāmyūmmūgāhā mōkuma' mōg. Tu 'āmnīy xohix hā Topa pu hām'āktux, tu nū mūtik hām'āktux xi' xit, nūy Yeyox nōm te' pupi' xok pe'paxeh.

Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah

⁴³ Ha tikmū'ūn kuxānōg, 'īhā Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ⁴⁴ ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa', tu yāy mūtik pip, tu hāpxop xohix koxip yāy pu', ⁴⁵ ha tik xop te yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy 'ūhok xop xohix pu' nīm, tu' xupkumīy 'ohnāg.

⁴⁶ 'Āmnīy xohix hā yāy tu nū'nāhā' Topa pet xexka kopa', tu yāy mūtik xit yāy pet kopa', nūy Yeyox xok'ax pe'paxeh, tu' kuxa hittup, yā kuxap-xet, ⁴⁷ tu Topa 'āktux max, ha tikmū'ūn xohix tep-tup, ha 'āmnīy xohix hā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' xohix nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix.

3

Topa te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

¹ Māyōn he 'īhā Pet mōg xix Yoām, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux Yoneo xop mūtik. ² Tik 'ūm te hāpkumep hok, tu' xip. 'Ūtut te' put tu hāpkumep hok, yāy hi'ax tox hā. 'Āmnīy xohix hā tikmū'ūn te Topa pet xexka mō'yīnnīn'ax tu' tat, nō'ōm mō'yīnnīn'ax 'āxet'ax "Ūmax", ha tikmū'ūn nūn, ha tik te

tu' kax, pu tu hãpxop 'üm hok popmã', ³ ha Pet mōg nōmhã, xix Yoãm, tu Topa pet xexka hã' mōxaha', ha tik te hãpkumep hok te' pēnãhã', tu:

—'Äm hok hōm hãpxop 'üm! Kaxīy.

⁴ Ha tik 2 te' pēnãhã', tu' pēnã ka'ok, tu:

—Hēnã'! Kaxīy.

⁵ Ha tik te hãpkumep hok te' pēnã ka'ok, nūy hãpxop 'üm pa'. ⁶ Ha Pet te hãm'ãktux, hu:

—'Ap pip'ah tayūmak, 'üyã xa hãpxop 'üm nōy hōm. Yã Nãyane yōg Yeyox Kunnix tekümü'ã yãy 'ãxet'ax hōm, 'ũ 'ãxat, hu: 'Äpu, 'äk-nĩhã xhip, nūy hãpkumep! Kaxīy.

Tu' yīy'ax hã' hittupmãhã'.

⁷ Tu' yīpxe'e mūg, tuk-nĩhã' xip, ha' nōy yok mō'ka'ok, tu' kup ka'ok xi' pata ka'ok,

⁸ tu' hittup xexka', hu: Pūn, pūn, pūn, kaxīy, tu Topa 'ãktux max. ⁹ Ha tikmũ'ün te' pēnãhã', tu hãpkumep pēnãhã', tu Topa 'ãktux max 'ãpak, ¹⁰ tu tik tupmãhã yūmmūg, hu hãm'ãktux, hu:

—'Ämnīy xohix hã' yūm, tu ta tu' xak Topa pet xexka mō'yīnnĩn'ax 'Ūmax tu'! Kaxīy.

Tu' yēy.

Pet te hãm'ãktux Topa pet xexka kopa'

¹¹ Ha tik te Pet yãy kep hã' mūg, xix Yoãm, ha tikmũ'ün kuxãnōg, tu' nūn, tu yãy tu nū'nãhã', Xanomãm yōg hãptopa hãm'yīkox tu yãy tu nū'nãhã', ¹² ha Pet te tikmũ'ün pēnãhã', tu hãm'ãktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik: Teptu 'ãkuxãnōg, tuk pēnã ka'ok?

Putep pe'ãpaxex? 'Ak mūg ka'ok'ah, 'ak mūg max xe'e'ah, nūy tik hittupmã'.

¹³ Mōnãyoxop hittap 'Amanãm yōg Topah, xix Mōnãyoxop 'Iyak yōg, xix Mōnãyoxop Yako yōg Topah, xix mōnãyoxop xohix yōg Topah, yã Topa te' yōg Kãmãnat Xe'ëgnãg Yeyox xexkanã xe'ëgnãg, pa 'ãxop tep-tup nōg, tu' puknōg xop ha' mōgãhã'. Pinat pa te hãm'yūmmūg, tu' xut putup, pu mōg, pãyã xatep-tup'ah.

¹⁴ 'Ūmax xe'ëgnãg Yeyox, pãyã xatep-tup nōg, hu Pinat tu' xak, pu tik kummuk xut 'üyãnãn tu', pu mōg, nōm te' nōy putex. ¹⁵ Yeyox te' xohix hĩnnãhã', ha xatep-tex Yeyox, pa Topa te' putpu' hĩnnãhã', hak mũ'ãte' pēnãhã'. ¹⁶ Yã Yeyox mūn ka'ok, tu tik hittupmãhã'. Tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa', ha tik pata kup ka'ogã xe'e'. 'Äxop te' pēnãhã', tu' yūmmūg.

¹⁷ —'Ūnōy mūnōm xop, hōmã 'ãxop te hãm'yūmmūg 'ohnãg, xix 'ãxexka xop te hãm'yūmmūg 'ohnãg. ¹⁸ Hōmã tik xop hittap te Topa pupi hãm'ãktux, tu tikmũ'ün hittap pu hãm'ãktux, hu: "Topa te Kunnix yãy kutnãhã', pu nū'kutnã 'ãxop hah," kaxīy. Yã Topa yōg hãm'ãktux hittap hã Yeyox xok mīpkupnix tu' nōmhã. ¹⁹ 'Äpu yãyhãhup, nūy 'ōg hãpkummuk mīy kux, tu Topa ha mōg, puyīy Topa 'ōg mīy'ax kummuk xaxogã', pu tu' kux, ²⁰ puyīy Topa 'ãkuxa ka'ogã', tu Yeyox yãy kutnã tap, nūy xa nū'kutnã', tu

nũ'kutnâp-tup putpu', ²¹ pa hõnhã pexkox tu' xip, tu Topa yõg hãptup xe'e hip. Yã Topa pupi hãm'ãktux xop te' xuktux tap. ²² Mõnãyxop hittap Mõyyex te Yeyox 'ãktux kamah, tu: "Hõmã Topa te tik te yãy pupi hãm'ãktux yãy kutnâp-tup, 'ãxop kopa' yãy kutnâp-tup, tu tik puxet xãnâp-tup, puyĩ' pupi hãm'ãktux, 'ũkputuk. 'Ûxupax, nũy xat'ax xohix mĩy. ²³ Tikmũ'ũn te Topa pupi hãm'ãktux 'ax 'ãpax, tu 'ãyĩpkox hok, puxix nõm xop yĩpkox pip hok xop kix putup," kaxĩy. ²⁴ Ha tik xop xohix te hãm'ãktux, yã' xohix te' xuktux, yã' Xãmõ'eo, yã' xohix te' xuktux. ²⁵ 'Ãxop xik mũ'ũg yã nõm tik xop hãk mõkputox, ha hõmã Topa te pa'ax mĩy yũmũg mõnãyxop mütik, tu mõnãyxop 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "Ãmõkputox te' hep xop xohix hã hãmmaxnâp-tup," kaxĩy.

²⁶ —Tu nũ Kãmãnat Xe'egnãg Yeyox kutnãhã 'ãxop ha hãmãxap, pũyĩy 'ãhittupmã' xa hãpxopmã kummuk kux. Kaxĩy.

4

Pet xix Yoãm te Yoneo xexka xop keppa' tihì'

¹ Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yoneo yõg 'ãmãnex xop nũn, xix Topa pet xexka yõg xonat xop kapitãm, xix Xanoxeo xop nũn, ² ha Pet xix Yoãm te hãm'ãktux tikmũ'ũn pu', tu hãm'yũmmũgãhã, tu Yeyox yõg putpu' hi'ax 'ãktux, ha'

xexka xop gãy, ³ tu Pet mũg xix Yoãm, tu 'ãmñĩy hã kanet ha' mõ'tat, ha' tihì', ha 'ãmñĩy, yã hãptup hip. ⁴ Pa nõm te hãm'ãpak kuxa mãm ka'ok Pet yõg hãm'ãktux kopa', ha' kuxa mãm tik xop xohix nõy nã' mõg, tu mõktu 5.000, yã' xohix xexka punethok.

⁵ Hãptup 'ĩhã Yoneo xexka xop xix tik xop te hãm'yũmmũg xop te yãy tu nũ'nãhã Yenoyanãn kopa', ⁶ tu Yoneo 'ãmãnex xexka xop mütik pip, 'ũxohix te: 'Anãn, yã 'ãmãnex xop xohix xat'ax, xix Kaxpax mütik pip, xix Yoãm, xix 'Anexãn, xi' xape xop, ⁷ tu Pet xix Yoãm xãnãhã', tu' yĩkopit, hu:

—Putep te 'ãxop xat, xa tik pakut hittupmã'? Putep hã 'ãxop te nõm tik hittupmãhã'? Kaxĩy.

⁸ Ha Topa Koxuk te Pet ka'ogãhã', ha hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Tikmũ'ũn xexka xop, xix tik xop te hãm'yũmmũg xop: 'Ûg'ãpax! ⁹ 'Ãxop tek mũn yĩkopit, hu: "Putep te 'ãxop xat, xa nõm tik hittupmãhã'? Putep hã 'ãxop te' hittupmãhã'?" Kaxĩy. ¹⁰ 'Ûg'ãpax, 'ãte xa hãm'yũmmũgã'ax, xa hãm'yũmmũg, puyĩy 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hãm'yũmmũg. 'Ãxop te Nãyane yõg Yeyox Kunnix putex mĩpkupnix tu', ha Topa te' hĩnnãhã putpu', hamũn te nõm tik hittupmãhã', Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hã' hittupmãhã'. Pẽnã'. Nõmhã' xip, tu hãpkumep. ¹¹ Yeyox yã mĩptut hã' mãykup

putuk, xix koxuk. 'A 'āxop te Yeyox putup nōg, pa Topa te' xexkanāhā xe'ēgnāg. ¹² 'Ok xip tik nōy te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat? 'Ok xip hāpxexka xohix tu'? 'Ap xip'ah. Yeyox yāp-xet xip. Topa te Yeyox 'āxet'ax hōm tikmū'ūn pu', pu Yeyox yūmūg kuxa kummuk tu xit, nūy nō max tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹³ Ha' xexka xop te Pet pēnāhā xix Yoām, ha' yīpkutuk 'ohnāg, yīy hāmpē'paxex, hu:

—Tappet xax yūmmūg kutōgnāg, pāyā tute Yeyox mūtik hāpkumep, yā' yōg tik xop, kaxīy.

¹⁴ Ha tik tupmāhā' xip, ha' xexka xop te' pēnāhā', hu yāyhāhup, tu' yīy 'ohnāg, ¹⁵ tu:

—Āpep, nūy hāptopa mōg. Kaxīy.

Ha' mōg, ha' xexka xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ¹⁶ hu:

—Putep mūn mīy'ax? Pet xix Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tep tu yā' koit? Yā Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' yūmmūg.

¹⁷ Āpu, nōm tik 2 xat hok, pu Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok tikmū'ūn pu', pu tikmū'ūn Yeyox xaxok. Kaxīy.

¹⁸ Tu Pet xānāhā xix Yoām, tu' xat hok, hu:

—Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok, xix tikmū'ūn pu Yeyox yūmmūgā hok. Kaxīy.

¹⁹ Pa Pet xix Yoām te:

—Āxop pa te hāmyūmmūg: Pi'yā' max, 'ok pe 'āxop

puk yīpkox pip, 'ok pe Topa puk yīpkox pip? 'Āxop te hāmyūmmūg. ²⁰ Ūgmū'āte Yeyox 'āxet'ax 'āktux putup mō'kuma' mōg, Topa te' xat, hak mūg yīpkox pip Topa pu hāmāxap, hu hāpxopmā'ax pēnāhā 'āktux putup, xix hāpxopmā'ax 'āpak 'āktux putup kamah. Kaxīy.

²¹⁻²² Ha tik hittup yōg hāmyāxatamuk te 40, yīy tikmū'ūn xohix te Topa 'āktux max, hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hah, ha' xexka xop te Pet xūygāp-tup, xix Yoām, pāyā tikmū'ūn yīpkutuk, hu' mīy 'ok pa' gāy, tu Pet xupepmāhā xix Yoām.

Yeyox yōg tik xop te Topa pu hām'āktux

²³ Ha' mōg, tu mōktu mōxaha' xape pet tu', tu' xexka xop yōg hām'āktux'ax 'āktux 'ūxape xop pu', tu 'āmānex xexka xop yōg hām'āktux'ax 'āktux, xix tik xop te hāmyūmmūg yōg hām'āktux'ax 'āktux. ²⁴ Ha' xupak, tu Topa pu hām'āktux, tu yāy yīy puxet hā hām'āktux, hu:

—Topah, 'āxexka xe'ēgnāg, xate pexkox mīy, xix hahām, xix kōnāg xexka', xix hāpxop xohix te kopa' pip mīy.

²⁵ Hōmā Ākoxuk Xe'ēgnāg te hām'āktux, tu' xat, pu 'ōg kāmānat Namix hām'āktux, hu: "Tep tu' puknōg xop gāy? Ha' hep xop xohix te hāmpē'panōm, hu: "Ūkxexka", kaxīy, pak-tōgnāg, tu xe: "Ūgka'ok", kaxīy, pāyā' pu'ūgnāg. ²⁶ Hāpxexka xohix

yōg xexka xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Topa hā kumīy, nūy Topa yōg hāmyāykutnā'ax mūtik yāy tuk-mīy," kaxīy.

²⁷ —'Ap koit'ah. Yā Yenoy-anēn yōg xexka xop, yā Yoneo yōg tikmū'ūn xi' puknōg xop, xix Pinat, xix 'Enot, tu yāy tu nū'nāhā', nūy 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg hā kumīy, pāyā xate Yeyox yāykutnāhā', tu nōm xexkanā xe'ēgnāg.

²⁸ Hōmā xate hāmpē'āpaxex, tu hām'āktux tap, yīy 'ōgnū hām'āktux hittap hā Yoneo yōg tikmū'ūn kummuk te Yeyox kummugāhā nōmhā, xi' puknōg kummuk xop te' kummugāhā nōmhā. ²⁹ Tu' gāy, tu' yīy gāynām, yīg mū'āte xa tu' xak, xak mūg ka'ogā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy nōm xexka xop yīpkutuk hok, nūy 'ōgnū hām'āktux 'āktux pax. ³⁰ Yā 'āka'ok, hu tikmū'ūn hittupmāhā', tu hāpxopmāhā', xix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', tu 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox hā hāpxopmāhā'. Kaxīy.

³¹ Tu Topa pu hām'āktux kux, ha mīptut yāy nuhuk, ha Topa Koxuk te' xohix ka'ogāhā', hu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

Ūkuxa mām ka'ok xop te hāpxop xohix koxip

³² Yā' kuxa mām ka'ok, tu' kuxap-xet, xip-tox puxet. 'Ap hām'āktux'ah, hu: "Yōgnū'", kaxīy. 'Āmhok. Pāyā hāpxop xohix yā yāy yōg, tu' xup-kumīy 'ohnāg. ³³ Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hām'āktux

ka'ok, tu yūmūg xuxyā Yeyox putpu hi'ax 'āktux, ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', ha tikmū'ūn tep-tup pax. ³⁴ Ap hok xop pip'ah, pap-te xop te mīptut hāmenex xix hahām, tu tayūmak pop, tu' xape xop pu' popmāhā', ³⁵ Ha' mō'pok xop te' pop, tu' hok xop pu' popmāhā'.

³⁶ Ha Xip yōg tik yā Nemi hā' mōkputox, tu' xuxet'ax Yoye Maname', ha' xuxet'ax te tikmū'ūn yīy'ax hā: "Nōm te' nōy ka'ogāhā'", ³⁷ tu yāy yōg hām hāmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pok xop pu' hōm.

5

Ānānīn xix Xapit

¹ Tik 'āxet'ax Ānānīn, xi' xetut 'āxet'ax Xapit, tu yāy yōg hām hāmenex, ² ha' nōmenex, tu tayūmak paha', tu mō'pot, tu' yāg xaptop, tu' yāg nōy paxnūn mō'pok xop hah, Yā mō'āmā', hu:

—Yā tayūmak xohix, yā' kux, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

Ha' xetut te yā' koit yūmmūg, tu mō'āmā' kamah.

³ Pa Pet te:

—Ānānīn, tep tu xate Hāmgāyāgnāg yōg hām'āktux 'āpak, tu 'āyīpkox xip nōm hām'āktux kummuk pu'? Yā Topa Koxuk pu yā' koit, tu tayūmak yāgnāg xaptop, tu' yīy 'ohnāg! ⁴ Hahām 'ōgnū, xix tayūmak xohix 'ōgnū'. Putep mūn pe'āpaxex 'ākuxa kopah? Xate tikmū'ūn pu' koit'ah, pa Topa mūn pu' koit. Kaxīy.

⁵ Ha' xupak, tu hām tu' nāhā', tu' xok xe'e', ha nōm te'

xupak kuxānōg xexka'. ⁶ Tik xiptap te 'Ānānīn kīy topixxax hā, tu mō'tat, tu nō hāpkot.

⁷ Ha 'ot 3 nōg, 'īhā' xetut mō'nāhā', 'ap te yīpxox xok'ax yūmmūg'ah, ⁸ ha Pet te:

—Pu, 'āyīy. 'Ōgnū hahām yōg tayūmak xohix te xīy? Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. Yā tayūmak xohix, 'ap nōy xip'ah. Kaxīy.

⁹ Pa Pet te:

—Tep tu 'āyīpxox te koit, xix 'āmūn? 'Ok Topa Koxuk pu' koit, nūy nō gāyā'? 'Ūxupax: Tik te 'āyīpxox nō hāpkot, tu ta' nūn, tu nū', tu mō'ātat putup kama hāptopa'. Kaxīy.

¹⁰ Pet te hām'āktux kux, 'īhā' xetut te hām tu' nāhā', Pet pata yīka' nāhā', tu' xok, ha tik xiptap nūn, tu' pēnāhā', tu hāptopa mō'tat, tu' yīpxox yōkāmā' xe nō hāpkot. ¹¹ Ha' kuxa mām ka'ok xop kuxānōg xexka', ha tikmū'ūn xohix te' xupak, tu kuxānōg kamah.

Ha hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

¹² 'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā' Topa pet kux kaxax kaka hah, ha' kux kaxax 'āxet'ax Xanomām yōg, ha Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, puyī' pēnā', ¹³ yīy tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg xop kuxānōg, tu' kuxa mām xop yīpkutuk, 'ap te yāy tu nū'nā'ah nōm xop mūtik, pāyā' xohix te nōm hāp-tup pax. ¹⁴ Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah, tu' nūn, tu' nōy tu' mōxaha', tu yāy

tu nū' kuxa mām ka'ok xop xok, tik xop xix 'ūn xop, ¹⁵ ha tikmū'ūn te' pakut xop tat putat kopah, tu mīm xix 'extet tu' xex, pu Pet koxuk kopa nāy, nūy hīttupmā'. ¹⁶ Ha kōmēn punethok te Yenoyanēn yīka' pip, ha kōmēn nōy yōg tikmū'ūn nūn Yenoyanēn tu', tu' pakut xop tat, xix yāmīy kummuk kopa' pip xop tat, ha' hittupmāhā'.

'Ūxexka xop te tik xop kum-mugāhā'

¹⁷ Pa tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīpkumīy, xix Xanoxeo xop te' yīpkumīy, ¹⁸ tu' xat, pu Yeyox yōg mō'pok xop mūy, tu kōmēn yōg kanet ha mō'tat, tu' xex. ¹⁹ Pa 'āmniy koxtap 'īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu hāmyīnnīn'ax xōn, tu tik xop mōy kanet kopah, tu hāptopa' mōgāhā', tu' xat, hu:

²⁰ —Mōg, mōg, Topa pet xexka ha mōg, nūy Yeyox 'āktux, nōm te tikmū'ūn xop xohix hīnnā'ax. Kaxīy.

²¹ Ha hām'āpak, tu' mōg, tu māyōn xupep 'īhā tikmū'ūn yūmmūgāhā Topa pet xexka kopah.

Ha ta tik te 'āmānex xop xat'ax nūn, xī' yōg xop xohix, tu Yoneo xexka xop xohix xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, ha' xat, hu:

—'Āpu, kanet tu nūnnāy Yeyox yōg mō'pok xop. Kaxīy.

²² Ha xonat xop mōg kanet hah, tu' xak, pāyā' 'ap ti'ah, yīy putpu' nūn, tu' xexka xop pu' xuktux, ²³ hu:

—Pipkup ka'ok hã mō'yīnnīn, ha' xōn ha' xīy 'ohnāg, ha xonat xop te hãmyīnnīn'ax yīka' pip, nūy pēnā', hak mū'āte kanet yōg hãmyīnnīn'ax xōn, pāyā 'ap tik 'ūm xip'ah kanet kopah. Kaxīy.

²⁴ Ha Topa pet xonat xop yōg kapitām te' xupak, xix 'āmānex xexka xop te' xupak kamah, tu:

—'Īhok, pute 'ūm? Kaxīy.

²⁵ Ha tik 'ūm nūn, tu:

—Hōmā 'āxop te tik tigāhā kanet kopah, yā hōnhā Topa pet xexka tu' pip, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop te tikmū'ūn yīpkutuk, tu hāmp'e'paxex, hu "Pe yā 'ā mīkaxxap tux!" kaxīy. Hu mō'pok xop xūyγā 'ohnāg, pāyā' mūg, tu' nūnnāhā', ²⁷ tu' xexka xop keppa' xex, ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīkopit, hu:

²⁸ —'Ok 'āyīpkox hok? Hōmāg mū'āte xa' xat, hu: "Āyīy hok, Yeyox 'āxet'ax hā yūmmūgā hok!" kaxīy. Pa 'āxop te tikmū'ūn xohix yūmmūgāhā Yenoyanēn kopah, nūy 'ūgmūg kupex Yeyox xok'ax hah, pu tikmū'ūn 'ūgmūg 'āktux kummuk. Kaxīy.

²⁹ Pa Pet xix mō'pok xop te hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—'Ūgmū'āte Topa yīy'ax 'āpak, tu Topa puk yīpkox pip hāmāxap, tuk-nāy tu tikmū'ūn puk mūg yīpkox pip. ³⁰ 'Āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu', pipkup hā' xup mīpkupnix tu', nūy tup-tex, ha

mōnāyxop yōg Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ tu' xexkanāhā yāy yīpxe'e hā', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ³² 'Ūgmū'āte' pēnāhā', xix Topa Koxuk te' pēnāhā', tu hām'āpak, tu xe hām'āktux, ha Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nōm xop kuxa mām ka'ok xop ha nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³³ Ha' xupak, tu' gāynām, tu' kix putup, ³⁴ pa Paniye xop yōg tik xip, 'ūxuxet'ax Gāmāniet. 'Ōhōm tik te hāmyūmmūg xexka', tu Topa yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax. Hak-nīhā' xip, tu' xat, hu:

—'Āpu, tik xop hāptopa mōgā'. Kaxīy.

Ha' mōgāhā Yeyox yōg mō'pok xop. ³⁵ Ha Gāmāniet te' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tik xop, 'ōg pa mōxip, xayīy 'āmp'e'āpaxeh, nūy hāpkummuk 'ūm mīy hok. ³⁶ Hōmā Teot te tikmū'ūn xat putup, tu tik xop te 400 mōgāhā', hap-tex, ha nōm xop te' pe' mōg te' xaxok, ha' kux. ³⁷ Ha hāpxip 'īhā gohet te tikmū'ūn mō'kupix, tu tikmū'ūn xohix te xīy yūmmūg putup, hu mō'kupix, 'īhā Ganinet yōg Yot xip, ha tikmū'ūn punethok te Yot pe' mōg, ha' xok, ha tikmū'ūn te yīkām xupmāhā'. ³⁸⁻³⁹ Yīy hōnhā 'āte xa hām'āktux, hu: Tik xop nīm, tu' kummugā hok. Pi'yā'? 'Ok pe Topa te nōm nū'pok, 'ok pe tik 'ūm te nū'pok? 'Āte' yūmmūg'ah. Yī'

hip, ka Topa mūtik yūmūg yāy tuk-mīy. Kaxīy.

Ha' xexka xop te Gāmāniet yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁴⁰ tu Yeyox yōg mō'pok xop xānāhā', tu' kix xokxax hā', tu' xat, hu:

—Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok! Kaxīy.

Tu' tux hok, pu mōg.

⁴¹ Ha' mōg, tu' kuxa hittup. Yā' xexka xop te' xūygāhā', Yeyox xūy putuk tu' xūygāhā', yī' hittup. ⁴² Tu 'āmnīy xohix hā hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah, xix mīptut xohix kopah, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Topa te nōm yāy kutnāhā xe'ēgnāg.

6

Tik te 7 te mō'pok xop hā' tehe'.

¹ Hāpxip 'īhā' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. Ha Genex yī'ax yōg tikmū'ūn te:

—'Āmnīy xohix hā 'āxop tek xit'ax popmāhā yūmū yōg hok mām xop pu', pāyā 'ūgmūg yī'ax xop xate' xaxok, tuk xit'ax 'ohnāg hōm, 'īhā Yoneo yī'ax hok mām xop pu' popmāhā'. Kaxīy.

² Ha mō'pok xop te 12 te' kuxa mām ka'ok xop xohix xānāhā', tu:

—Topa tek-mūg xat, 'ūyōg hām'āktux yūmmūgā', hak mū'āte Yeyox tu hāpxopmāhā'. 'Ap hāmyūmmūgā kux putup'ah, nūy kuxa mām ka'ok xop tu' xit'ax popmā'.

³ 'Āpu, tik max te 7 yīmōgatux 'āxop kopah, pu hāpxop popmā', puyī'ūn xop xaxogā

hok, ⁴ pak mū'āte Topa pu hām'āktux pax putup, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁵ Ha' xohix te nōm hām'āktux putup, hu' kuxa hittup, tu tik xop yīmōgatux, tu 'Extep yāy kutnāhā hāmāxap. Yā' kuxa yūm ka'ok, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā'. Ha tik nōy yīmōgatux 'Extep mūtik, tik xohix te: Pinip, xix Ponok, xix Nīkānōg, xix Tīmām, xix Pām, xix kōmēn 'Ātikit yōg Nīkonao, yā Nīkonao te Yoneo xop hā' puknōg tap, pāyā hōmā nōm xop kopa mō'nāhā', tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. ⁶ Ha tik te 7 mōgāhā mō'pok xop hah, tu' keppa tigāhā', ha Topa pu hām'āktux, tup-tox yīmū' yīm nōm, pu Topa Koxuk ka'ogā'. ⁷ Ha tikmū'ūn punethok te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. 'Āmānex xop kama te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip.

'Ūgāy xop te 'Extep mūg ka'ok

⁸ Ha 'Extep te hāpxopmā xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', ha Topa te' ka'ogāhā', tup-tup pax, ⁹ ha Topa pet 'āxet'ax Nīmet yōg, ha' yōg xop nūn, tu hām'āktux hā' nōy yānān 'Extep mūtik, ha tik xohix te: Xinēn yōg, xix 'Anexanit yōg, xix Xinix yōg, xix 'Ax yōg. 'Ūxohix te hām'āktux hā' nōy yānān nām 'Extep mūtik. ¹⁰ Pa 'Extep te hāmyūmmūg xexka',

yā Topa Koxuk te nōm pu hāmyūmmūgāhā', ha' nōy xop te' yēy, tu' gāy. ¹¹ Tu' nōy xop pu tayūmak xaptop hā' hōm, tu' xat, hu:

—'Āmōg, nūy yā' koit. Kaxīy.

Ha' mōg, tu' koit, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu Topa 'āktux kummuk xix Mōnāyxop Mōyyex 'āktux kummuk. Kaxīy.

¹² Tu' yīy hā tikmū'ūn gāyāhā', xī' xexka xop, xix hāmyūmmūg xop, tu' koit hā' xohix gāyāhā', tu 'Extep mō'tat, tu' xexka xop keppa' xix, ¹³ ha tik xop te koit hā hām'āktux, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu' xuktux pax, ha' kux 'ohnāg, tu Topa pet xexka 'āktux kummuk, xix Mōyyex yōg xat'ax 'āktux kummuk.

¹⁴ Kāy te hām'āktux, hak mū'āte hām'āpak, ha: Nāyane yōg Yeyox te Topa pet xexka koxyōy putup, tu Mōyyex yōg hāpxopmā'ax hittap nōāp-tup, nūy yā' xat'ax puknōg hā' nōy yānān. Kaxīy.

Pāyā' koit.

¹⁵ Ha tikmū'ūn xexka xop te 'Extep pēnā ka'ok, ha' pa hit-tup xe'ēgnāg, tu pexkox yōg mō'kutnā'ax putuk.

7

'Extep te yāy pupi hām'āktux

¹ Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te 'Extep yīkopit, hu:

—'Ok tik te hāpxe'e 'āktux? Kaxīy.

² Ha 'Extep te:

—'Ūkxape xop xi' tak mūnōm xop, 'ūg'āpax: Topa xexka xe'ēgnāg te pexkox kopa' xip, tu hām'āktux mōnāyxop 'Amanām pu', ha hāpxexka Mēyopotām tu' xip hāmāxap.

³ Ha hām'āktux, hu: “Ōg hām nīm, xix 'āxape xop nīm, nūy mōg hām 'ūm tu 'āte xa' mūg putup,” kaxīy.

⁴ Ha' xip hāpxexka Kānet tu', tu' mōg, tu mōktu xupep kōmēn 'Anāg tu', tu' tihī', ha yāy tak xok, ha Topa te mō'kutnāhā 'ōg hām hah, nūnte'.

⁵ Pa Topa te 'Amanām pu hām 'ohnāg hōm, hām 'ūm kutōgnāg tu' hōm 'ohnāg, ha 'Amanām te' puknōg yōg hām tu' xip, pa Topa te hām'āktux xex, hu:

“Hōmā 'āte xa nū hām hōm putup, tu 'āxok tehomip, 'āmōkputox pu' hōm putup,” kaxīy. Pāyā 'Amanām kutok hok.

⁶ Ha Topa te xe hām'āktux 'Amanām pu', hu: “Āk-tok xupep-tup xop te' puknōg yōg hām tu' pip putup, ha hāmyāxatamuk xohix te 400 hā' puknōg xop te' xūygāp-tup, ha' hok hā' hām putup.

⁷ Ūkpa te hāmyūmmūg, ha hāmyāxatamuk te 400 nōg, 'ihā 'āte' gāy xop 'ūyānān tu' xūygāp-tup, ha 'āmōkputox xupepmāp-tup, puk xax nūnte, nūy tu nūk tetex,” kaxīy.

⁸ Ha Topa te pa'ax mīy 'Amanām mūtik, pu tuk-tok xupep-tup xop xohix hāmyūmmūg, yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e', ha Topa te' xat, hu:

“Āxop yāy nāg xax xak kutōgnāg 'ūyīmap. Puyā 'āk-tok pit xupep-tup xop xohix yāy xax mep, ha 'a'

kux'ah," kaxīy. Ha 'Amanām tek-tok 'Iyak put, ha 'āmnīy te 8 nōg, 'ihāk-tok pit yāy xax yīmap tu' xak, ha 'Iyak tek-tok pit Yako put, ha Yako tek-tok put te 12, tuk-tok pit xohix yāy xax 'ūyīmap tu' mep kutōgnāg.

9 –Ha mōnāyxop Yako kutok pit xop te' taknōy yīpkumīy, tu' taknōy Yoye putup nōg, hu' nōmenex hāpxexka 'Eyit yōg puknōg xop pu', tu tayūmak pop, ha' mōgāhā', tu ta tu' mōg, tu mōktu xupep 'Eyit tu', ha Yoye kuxa teknōg, pāyā Topa te Yoye mūtik tihi', 10 tu hāpkummuk tu' xut, tu mō'nīynām, puyīy hāmyūmmūg xexka', ha 'Eyit yōg tik te tikmū'ūn xat'ax te Yoye putup pax, tu' xexkanāhā yāy pet kopah, xix hāpxexka 'Eyit kopah. 11 Ha hāmyāxatamuk 'ūm hā hāmhōgnāg, 'ap xit'ax pip'ah, ha putup te' kix 'Eyit yōg tikmū'ūn, xix Kānā'āg yōg tikmū'ūn, ha mōnāyxop te yāy xit'ax xak, pāyā xipi'ah. 12 Pa tik 'ūm te hām'āktux Yako pu', hu: "Yā' pip xit'ax 'Eyit kopah." Kaxīy. Ha Yako tek-tok pit te 10 mō'pok 'Eyit tu', ha' taknōy te 10 mōg hāmāxap, tu ta tu' xit'ax xak. 13 Tuknāy tu' mōg 'ūxeheh, ha Yoye te hām'āktux yāy taknōy xop pu', hu: "Ūgmūn yā 'ātaknōy Yoye!" kaxīy. Ha tik te' xat'ax 'āxet'ax Pana'o', tu Yoye xape xop yūmmūg. 14 Ha Yoye te yāy tak xānāhā', xi' xape xop xohix, pu nū', 'ūxohix te 75. 15 Hu' nūn, tu ta tu' nūn tu

nūktu mōxaha 'Eyit tu', ha hāpxip 'ihā Yako xok xix Yoye', xi' taknōy xop. 16 Ha' yīnxax tat Xikēg tu putpu', tu nō hāpkot. Hōmā 'Amanām te nōm xukpot pop, tu tayūmak hā' yānān 'Emōg kutok mūtik.

17 –Ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xop xohix nōy nā' mōg, tu mōktu xohix xexka', ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'ihā Topa te yāy yōg hām'āktux xutigāhā', tu hām xexka hōm 'Amanām mōkputox pu'. 18 Ha tik puknōg nōy xip 'Eyit tu', nōm te Yoye yūmmūg 'ohnāg, 19 tu kokexmax putuk, tu' gāynām, tu yūmmūg mōnāyxop xūygāhā', tu' xat 'ūgāy tu', hu: "Ūtut tek-tok pit put, puyā' nīm hāptopa', puyī' xok!" kaxīy. 20 Ha Mōyyex mūg tut te' put, ha' māynāg, Topa te nōm putup pax, ha māyōn hex 'ānuk te 3 hā yāy tak pet kopa' xip, 21 ha hāptopa' xupep, tu' xex, ha nōm xat'ax kutok hex te' xipihī', tup-tup, 'ūmax hah, tu' nōy yāy. 22 Ha' puknōg xop te Mōyyex pu hāmyūmmūg'ax hāmyūmmūgāhā', puyīy hāmyūmmūg xexka', ha hām'āktux ka'ok, xix hāpxopmā ka'ok kamah. Kaxīy.

23 'Extep te xe:

–Hāmyāxatamuk te 40 nōg, 'ihā Mōyyex mōg, nūy xape xop pēnā', 24 tu' pēnāhā', ha tik puknōg te 'Iyaet yōg tik kummugāhā', ha Mōyyex te' xape mō'nīynām, tu 'Eyit yōg puknōg 'ūyānān tu' kix, ha' xok. 25 Ha Mōyyex te hāmpē'paxex, hu:

“Topa tek putup, 'ūxape xop mō'nīynām,” kaxīy. Pāyā tik 'ūm te Mōyyex yōg hāmpē'paxex yūmmūg 'ohnāg. ²⁶ Ha hāptup nōy 'īhā tikmū'ūn yāykix, ha Mōyyex te' pēnāhā', tu' nōy nīmāp-tup, hu: “Āxop yā xape'. Putep tu yāykix?” kaxīy.

²⁷ —Pa' nōy tep-tup nōg, tu: “'Ū 'ūm 'āmūn? 'Ū 'ūm te 'āxexkanāhā', xayīy hāpxopmā'ax tu kopit? 'Āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. ²⁸ Hōmā xate 'Eyit yōg tik putex. 'Ok hōnhā xatek mūn putex'ax?” kaxīy. ²⁹ Ha Mōyyex kuxānōg, tu' xupaha hāptox hah, tu' nōy yōg hāpxexka Mīni'ān tu' xip, tu hāpkumep, tuk-tok pit 2 pop.

³⁰ —Ha hāmyāxatamuk te 40 nōg, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, ha Mōyyex te' pēnāhā', tu hām panip xexka yōg yīktix Xīnāy yīmū' pēnāhā', ha mīxux te kuxap xakot, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' kopa' xip, ³¹ ha' pēnāhā', tu kuxānōg, tu hūmnāg tu' mōg, tu Topa yīy'ax 'āpak, ha: ³² “'Ūgmūn yā Mōnāyxop hā Topah, xix Mōnāyxop 'Amanām hā Topah, xix Mōnāyxop 'Iyak hā, xix Mōnāyxop Yako hā Topa kamah,” kaxīy. Ha Mōyyex kuxānōg xexka', tu yāy puxu'ux nām, 'ap pēnāp-tup'ah, ³³ ha Topa te: “Hām te 'āk-nīhā 'āxip hām tu', mō'ānā hok, Topa xip tu'. ³⁴ 'Āte yāy yōg tikmū'ūn xūy pēnāhā 'Eyit kopah, hu' kokōn 'āpak, tuk nūn, 'āhak nūn, nūy mō'ākutnā

'Eyit tu'.” kaxīy.

³⁵ 'Extep te xe:

—Hōmā tikmū'ūn te Mōyyex putup nōg, tu: “'Ū 'ūm te 'āxexkanāhā', xayīy kopit?” kaxīy. Pa hōnhā Topa te Mōyyex nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nūy Mōyyex xexkānā', nūy tikmū'ūn mōy hām puknōg kopah, ha Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā', nōm te mīxux kopa' xip, pu Mōyyex mūtik tu ti', tu mō'nīynām. ³⁶ Ha Mōyyex te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap mōy hāpxexka 'Eyit kopah, tu hāmyāxatamuk te 40 hā' mōgahā', tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāpxexka 'Eyit tu', xix kōnāg xexka 'Āta tu', xix hām panip xexka tu', puyīy nōm tikmū'ūn pēnā'. ³⁷ Hamūn, Mōyyex te tikmū'ūn hittap pu hām'āktux, hu: “Topa te tik yāy kutnāp-tup puyīy tu pupi hām'āktux, 'āxape xop kopa yāy kutnāp-tup, 'ānōy, 'ūkputuk,” kaxīy. ³⁸ Mōyyex xix tikmū'ūn te hām panip xexka tu' pip, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux yīktix Xīnāy yīmū', tu Mōyyex pu hām'āktux, xix yūmmūg mōnāyxop pu', ha Mōyyex te Topa yōg xat'ax pop, nūy yūmmūg xohix pu' popmā'.

³⁹ —Mōnāyxop te Mōyyex yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, tu' nīm, tu hāpxexka 'Eyit xak, tu 'Eyit tu' mōg putup putpu', ⁴⁰ tu hām'āktux 'Anām pu', ha 'Anām te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hā 'āmānex xat'ax hāmāxap,

ha hām'āktux, hu: “Āpu, Topa komut 'ūm pipkup hā mīy, 'ūyīy heyah, puyīy yūmūg xohix tu mōgā'. Pi'yā' mōg Mōyyex, nōm tek mūg mōgāhā? 'Ap yūmmūg'ah,” kaxīy. ⁴¹ Ha mūnūytut

kutok komut mīy, pipkup yānāmnāg 'āta hā' mīy, hu nō heyah, ha xokxop mō'hap nōm mūnūytut kutok komut keppah, tu' haxyāhā', tu' kuxa hittup. ⁴² Pa Topa te nōm topa komut xop putup nōg, hu tikmū'ūn nīm, 'ūgāy tu', ha' kuxa mām ka'ok māyōn kopah, xix māyōn hex kopah, xix māyōnnāg kopah, ha Topa pupi hām'āktux xop hittap te tappet tu kax'āmi', Topa pupi kax'āmi', hu:

“Hāmyāxatamuk te 40 hā 'āxop te 'a' mō'hap 'ohnāg xokxop, 'ūhax, hām panip xexka kopah 'a mō'hap'ah. Āmhok.

⁴³ 'Āxop tep-tup puknōg xop yōg topahnāg komut xop, 'ūxuxet'ax Mōnok, yā topahnāg komut Hēnpāg yōg māyōnnāg 'āxop tep-tup pax,

tu hāpxop 'ūm 'āyīm hā' mīy putup, hu nō heyah.

'Āte mō'ākutnāp-tup Maminōn kūnāpa', hāptox tu'.” Kaxīy.

⁴⁴ —Mōnāyxop te Topa pet mīy hām panip xexka kopah, ha Topa te Mōyyex yūmmūgāhā', ha' mīy, topixxax ka'ok xexka hā' mīy.

⁴⁵ Ha mōnāyxop te Topa pet tat, ha Yoyoe te mōnāyxop mōgāhā', ha yāy yōg hām

tu nū'tat, 'īhā Topa te' puknōg xop xohix hām kopa' mōy, nūy mōnāyxop pu' hōm. Ha mōnāyxop pip, ha hāmyāxatamuk xohix mōg, ha Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ⁴⁶ Ha Topa te Namix putup pax, ha Topa pet max xexka mīy putup, mōnāyxop Yako yōg Topa pu' mīy putup, ⁴⁷ pāyāk-tok Xanomām te' mīy.

⁴⁸ —Pa Topa xexka xe'ēgnāg te mīptut 'ūm kopa' ti'ah, nōm mīptut yīm hā' mīy, ha tik te Topa pupi hām'āktux, tu:

⁴⁹ “Pexkox xexka yāk xip'ax xe'ēgnāg,

ha hahām yāk mūn hā hāptonnok'ax.

Xate 'a mīptut 'ūm mīy putup, puk pip'ax? 'Ak pip putup'ah.

⁵⁰ 'Ūgyīm te hāpxop xohix mīy.” Kaxīy.

⁵¹ Yā 'Extep te hām'āktux kux, tu:

—'Āyīpkox 'ohnāg! 'Ākuxa mām 'ohnāg Topa kopah! Yā 'āmnīy xohix hā Topa Koxuk pu 'āyīpkox 'ohnāg, mōnāyxop yīpkox hok, xix 'āxop. ⁵² Mōnāyxop te Topa pupi hām'āktux xop kix, nōm te Yeyox nūn'ax 'āktux, ha 'āxop te Topak-tok hōm hām puknōg yōg xop pu', puyīp-tex. ⁵³ Pexkox yōg nū'pok xop te xa Topa yōg xat'ax hōm, pa 'āxop tep-tup nōg. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵⁴ Ha' xexka xop te hām'āpak, tu' gāynām, tu' xox kāyānām, 'ūgāy tu'. ⁵⁵ Pa Topa Koxuk te 'Extep ka'ogāhā', tu mō pexkox kāgmāg, tu Topa

yōg yānām xe'ēgnāg pēnāhā',
tu Yeyox pēnāhā kamah, ha
Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip,
56 tu:

—Āte pexkox kopa'
pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā',
yā Tikmū'ūn Kutok, tu Topa
yīpxe'e hāk-nīhā' xip. Kaxīy.

57 Pa Yoneo xexka xop
gāynām, tu' yīy ka'ok, tu mō
yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak
hok, tu mō' nū'paha', 58 tu
kōmēn Yenoyanēn kopa' xut,
hak-nāpa' mōg, ha mīkax
xexka tux, nūy putex, ha tik
xop te' pēnāhā', tu' xax mōy,
tu tik xiptap 'āxet'ax Xaot pata
yīka mō'yōn. 59 Ha mīkaxxap
xexka tux nām, 'ihā 'Extep te
Yeyox xānāhā', hu:

—Yāyā Yeyox, 'āte xa
'ūgkoxuk hōm, pa! Kaxīy.

60 Tu' kopaxux hā' xip, tu'
yīy ka'ok, hu:

—Yāyā', 'āpu 'ūyōg
hāpkummuk mīy'ax xaxogā',
pu tu kux! Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok.

Ha Xaot te' pēnāhā', tu 'Ex-
tep xok'ax putup, yī' kuxa hit-
tup.

8

*Ha Xaot te' kuxa mām
ka'ok xop kummugāhā'*

1 Ha Yoneo xop te' kuxa
mām ka'ok xop kummugāhā'
kōmēn Yenoyanēn kopah, ha
nū'paha', tu mō tika' mōg
hāpxupmāhā tu', hāpxexka
Yonex tu' mōg, xix hāpxexka
Xāmānit tu' mōg, ha mō'pok
xop te 12 nox pīp Yenoyanēn
kopah. 2 Tik xop max te
Topap-tup pax, tu 'Extep nō

hāpkot, tu mō'nīy, tu ta pota
ka'ok.

3 Pa Xaot te hāpkummugāhā',
tu' kuxa mām ka'ok xop
xūyghāhā', tu' pet kopa' mōy,
tu' yīm kīy ka'ok, tu kanet
kopa' xex, tik xop xix 'ūn xop.

*Tik xop te hām'āpak max
'āktux kōmēn Xāmānit kopah*

4 Ha nōm nū'paha te Topa
yōg hām'āktux 'āktux putat tox
hā, xix kōmēn xohix kopah.

5 Ha ta' mōg Pinip, tu mōktu
Xāmānit tu' xupep, tu Yeyox
yā Kunnix 'āktux. Yā 'ōhōm
Yoneo yōg tikmū'ūn xat'ax
xe'ēgnāg. 6 Ha Xāmānit yōg

tikmū'ūn kuxap-xet, xip-tox
puxet, tu Pinip yōg hām'āktux
'āpak, tu hāpxopmā xe'ēgnāg
pēnāhā'. 7 Ha Pinip te yāmīy
kummuk mōy Xāmānit yōg
tikmū'ūn kopah, ha yāmīy
kummuk yīy ka'ok, tu' mōg,
ha hāpkumep hok xop hittup,
tu hāpkumep, yāy hi ha' mōg.

8 Yīy Xāmānit yōg tikmū'ūn
kuxa hittup xexkah.

9-11 Pa tik 'āxet'ax Xīmām te'
xut mīhīm, tu hāmyāxatamuk
xohix hā kugōy hāp-tex, tu yāy
'āktux xexka', ha Xāmānit yōg
tikmū'ūn kuxānōg Xīmām hā,
'ūxut mīhīm hah, tu' yīpkox pīp
Xīmām pu', tu: "Yā Topa mūn
te Xīmām ka'ogāhā xexka!"
kaxīy.

12 Pa Pinip nūn, tu Yeyox
yōg hām'āpak max 'āktux, tu
Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat
'āktux, tu Yeyox yā Kunnix
'āktux, ha tikmū'ūn kuxa
mām ka'ok Yeyox kopah,
hap-tox pīx, tik xop xix 'ūn
xop. 13 Ha Xīmām kuxa

yūm ka'ok kamah, hap-tox pix, ha Pinip pe' mōg, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā', tu tikmū'ūn hittupmā'ax pēnāhā', tu kuxānōg.

14 Ha Yeyox yōg mō'pok xop pip Yenoyanēn kopah, tu Xāmānit yōg tikmū'ūn yāyhā Yeyox yōg xop yūmmūg, tu Pet xix Yoām mō'pok. 15 Ha' mōg, tu mōktu mōxaha Xāmānit tu', tu Topa tu' xak, puyīy yāy Koxuk nū'kutnā nōm tikmū'ūn hah. 16 Hōmā xix hōnhā Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnā hok Xāmānit yōg tikmū'ūn hah, pa kōnāg hāp-tox pix puxehnāg, īhā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. 17 Ha Pet xix Yoām tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa te tikmū'ūn ha nū'kutnāhā yāy Koxuk Xe'ēgnāg.

18-19 Ha Xīmām te' pēnāhā', tu mō'pok xop tep-tox yīmū' yīm xex pēnāhā', yā Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, ha Xīmām te' pēnāhā', hu hām'āktux, hu:

—A' nōmenex nōm hāpka'ok'ax, yīy xa tayūmak hā' nōy yānān 'ūyīy tikmū'ūn putox yīmūg yīm xeh, puyīy Topa Koxuk 'ūka'ogā'. Kaxīy.

20-21 Pa Pet te' mānōg, tu:

—Topa te 'ōg tayūmak nōāp-tup, xix 'āmūn nōāp-tup kamah! Xate hāmpē'āpaxex tayūmak hā' nōy yānān, nūy Topa Koxuk pa'. Topa te' hok tu nū'kutnāhā', pāyā xa nū'kutnā hok, 'ākuxa kummuk hah. Topa te 'āka'ogāp-tup 'ohnāg. 22 'Āpu, yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, tu Topa tu' xax, pu 'ōgnū hāpkummuk

mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. 23 'Āte 'āyūmmūg. 'Ōgnū hāpkummuk mīy'ax te 'āhīy yāy pu'. 'Āmūn yīpkumīy xexka nām. Kaxīy.

24 Ha Xīmām te tu' xak, hu:

—'Āpu, Topa tu' xax, 'ūgmūn pupi tu' xax, pu tu nū hok hāpxopmā'ax kummuk, nōm hāpxopmā'ax kummuk xate hām'āktux. Kaxīy.

25 Ha Pet xix Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu ta' mōg putpu Yenoyanēn tu', hu putat tox hā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy xip tu xexka xohix kopa' xuktux.

Pinip te hāpkumep

26 Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Pinip pu hām'āktux, hu:

—'Āyok, nūy mōg Yenoyanēn yōg putat hā, nūy mōy kōmēn Gayat tu 'āpep. Kaxīy.

Ha putat te hām panip xexka kopa' xip.

27 Ha ta' yok, tu' mōg, tu hāpxexka yōg 'Etxop yōg tapāyōg pēnāhā', ha tapāyōg yā 'Ennōk, tu 'Etxop yōg xat'ax hex Kānax hā kāmānat, tu hāpxexka yōg tayūmak xex, tu' pēnā max, tu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Topa xax, nūy Topa pu nū' xup. 28 Tu putpu' nūn, tu te hāpxop yīkūy'ax yīmū' yūm, tu' nūn, tu mō'kupix, tu Topa pupi hām'āktux'ax 'Iyait yōg tappet mō'kupix, 29 ha Topa Koxuk te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy nū mūtik mōg hāpxop yīkūy'ax yīmū'. Kaxīy.

30 Ha' mōg mō'ka'ok, tu tapāyōg mō'kupix 'āpak, tu:

—'Ok yūmmūg xate hāpɔop mō'kupix'ax? Kaxīy.

³¹ Ha' nōy yānān, tu:

—'Ap yūmmūg'ah. 'A tik 'ūm tek yūmmūgā'ah. Kaxīy.

Tu' xānāhā', pu mōg, pu yāy mūtik mōg. Ha hāpɔop tat'ax yīmū' mām, tu' nōy mūtik mōg. ³² Ha mō'kupix hā kaxīy:

“Tikmū'ūn te kahnēn mōgāhā', nūy putex, hā kaxīy tikmū'ūn te nōm tik mōgāhā', nūy putex.

Tikmū'ūn te kahnēn kutok xax xaxit, ha' yīy hok, yā kaxīy nōm tik yīy 'ohnāg.

³³ Tu' hok tu yāyhāhup, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', yīy tik xop te hāpkohe' mīy, 'ihā tik max pu hāpkummugāhā'.

Ū 'ūm te tik mōkputox 'ūm pēnāhā'? 'Ap xip'ah, tik xok hah.” Kaxīy.

³⁴ Ha tapāyōg te:

—'Āyīy, tik 'ūm 'ōhōm? 'Ok pe 'Iyait te yāy kax'āmi', 'ok pe' nōy pupi kax'āmi'? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinip te hām'āktux, tu hāmyūmmūgāhā', tu nōm tappet hittap hā Yeyox 'āktux, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā'.

³⁶ Ha' mōg putat hā, tu kōnāgkox pēnāhā', ha tapāyōg te:

—Pēnā! Kōnāgkox! 'Āpu, kōnāg hāk putox pix! Kaxīy.

³⁷ Ha Pinip te:

—'Āte 'āp-tox pix'ax. 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok xe'e'? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Hamūn! 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ōhōm yā Topak-tok xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁸ Ha hāpɔop yīkūy'ax tu' xakux, ha Pinip te tapāyōg putox pix kōnāg hā.

³⁹ Ha kōnāgkox tu' xupep, tu putpu' nūn, ha Topa Koxuk te Pinip putmōg, yīy tapāyōg te' pēnā hok, tu' kuxa hit-tup hā' mōg yāy pet hah.

⁴⁰ Ha tik 'ūm te Pinip pēnāhā kōmēn 'Ayot tu', ha kōmēn xohix tu hām'āktux hā' mōg, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu xupep Xeyanet tu'.

9

Xaot te hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup

¹ Pa Xaot gāy, tu' yīy gāynām, tu:

—'Āte Yeyox mūtik mōg xop xohix kix putup! Kaxīy.

Tu' mōg tik te 'āmānex xop xat'ax hah, ² tu tappet pop, pu kōmēn Namān yōg xexka xop tu' mūg, nūy Yeyox yōg putat hā' mōg xop mūy, nūy tik xop xix 'ūn xop mūy, nūy kīy, tu nūktu Yenoyanēn ha' mōgā'.

³ Tu ta' mōg Namān yōg putat hā' mōg, ha kōmēn hāmhūmnāg tu' xip, ha hāpxip 'ohnāg 'ihā kuyānām xexka xakot Xaot yīmap. ⁴ Ha Xaot te hām tu' nāhā', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha:

—Xaot, Xaot, tep tu xatek xūygāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha Xaot kuxānōg, tu:

—'Ū 'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ūgmūn yā Yeyox. Xatek mūn xūygāhā', ⁶ pa 'āyok, nūy 'āk-nīhā xhip, tu mōg tu mōktu kōmēn Namān tu xupep. 'Ōnte tik 'ūm te xa hāmyūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁷ Ha tikmū'ūn te Xaot mūtik hāpkumep, tu' hip, tu' yēy. Tu' yīy'ax 'āpak, pāyā 'a tik 'ūm pēnā'ah. ⁸ Ha Xaot yok, tuk-nīhā' xip, pāyā hāmpēnā hok, ha tik te Xaot yīm mūg, tu' mōgāhā', tu mōktu mōxaha Namān tu'. ⁹ Ha 'āmnīy 3 hā Xaot te hāmpēnā hok, tu' xit hok, xi' xo'op hok kamah.

¹⁰ Ha kōmēn Namān kopa' xip tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha yāy koxuk hā hām'āpak, ha yūmūg xuxyā te' xānāhā', hu:

—'Ānānīn! Kaxīy.

Ha:

—Te 'ūm? Kaxīy.

¹¹ Ha yūmūg xuxyā te' xat, hu:

—'Āyok, nūy mōg putat yok hā Yot pet hah, nūy Tax yog tik 'āxet'ax Xaot xax. 'Ūpēnā'! Tute Topa mūtik hām'āktux!

¹² Tu' yōtkup hā tik 'āxet'ax 'Ānānīn pēnāhā', ha' nūn, tu' xupep, tup-tox yīmū' yīm xex, pu xe hāmpēnā'. Kaxīy.

¹³ Pa 'Ānānīn te' yānān, hu:

—Yāyā', tikmū'ūn te Xaot 'āktux kummuk. Tute 'ōg tikmū'ūn xūygāhā Yenoyanēn kopah, ¹⁴ tu Yenoyanēn tu' xip, tu tappet pop Yoneo yōg 'āmānex xexka xop tu', tu' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nōm xop te 'āxānāhā'. Kaxīy.

¹⁵ Pa yūmūg xuxyā te:

—'Āmōg, 'Āte Xaot yāyikutnāhā, puk mūn 'āktux hāmpuknōg xop pu', xi' xexka xop pu', xix Yoneo yōg tikmū'ūn pu', ¹⁶ tu' xūy putup 'ūgmūn hā, ha 'āte tu nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁷ Ha 'Ānānīn mōg, tu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', tu Xaot putox yīmū' yīm xex, tu:

—'Ūgnōy Xaot, xate yūmūg xuxyā Yeyox pēnāhā putat kopah, hak xat xa', pu xe pēnā', pu Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁸ Hāpxip 'ohnāg 'īhā 'ūxax 'ūm te Xaot pa tu' nāhā', ha' xax yā māpxax putuk, ha Xaot te hāmpēnā max, tu' yok, tuk-nīhā' xip, hāp-tox pix, ¹⁹ ha' xit, xi' xo'op, tu mōktu ka'ok.

Xaot te kōmēn Namān tu' xip

'Āmnīy kutōgnāg 'īhā Xaot te nōm xop kuxa mān ka'ok xop mūtik tihi Namān kopah. ²⁰ Tu' mōg Topa pet hah, nūy Yeyox 'āktux, tu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Yeyox yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

²¹ Ha' xohix kuxānōg, hu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ok yā Xaot xe'e'? Hōmā Xaot kuxa yūm 'ohnāg Yeyox kopah, tu' gāynām nōm xop tu', nōm xop te Yeyox 'āxet'ax hā Topa xānāhā', ha' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nūy Yenoyanēn yōg 'āmānex xop ha' mōgā'. Pāyā hōnhā Xaot kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Yeyox 'āktux! Kaxīy.

Tu' kuxa te' yēy.

22 Ha Xaot ka'ok, tu hām'āktux max, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux, ha tikmū'ūn te Namān kopa' pip te' yēy.

23 Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yoneo gāy xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Xaot putex.

24 Tu' xaptop hā' pip Namān yōg mō'yīnnīn'ax tu', tu' Xaot hip, tu 'āmnīy xohix hā' hip, xix hāptup xohix hā mō'yīnnīn'ax hā pēnānā' pip, nūy Xaot mūy, nūy putex, pa tik 'ūm te Xaot pu' xuktux.

25 Ha 'āmnīy koxtap 'ihā tik xop te Xaot mūtik hāpkumep te Xaot xix manax kopah, pu' gāy xop 'ūp-tex hok, 'ūxaptop tu' xix, tu hāpxux 'ihā' yūm, pu tu xupmān, ha' xut, ha' xupaha'.

Xaot te kōmēn Yenoyanēn tu' xip

26 Tu ta' mōg, tu mōktu xupep Yenoyanēn tu', tu nōm xape xop pēnāp-tup, pāyā nōm xop kuxānōg, tu hāmpē'paxex, hu: "Xaot te yā mō'āmā'. Tute' koit. 'A Yeyox yōg'ah." Kaxīy. Tu' yīpkutuk. 27 Pa Maname nūn, nūy Xaot mō'nīynām, tu' mōgāhā mō'pok xop hah, ha mō'pok xop te' pēnāhā, ha Maname te nōm xop pu hāmyūmmūgāhā'. Yā hōnhā Xaot te Yeyox 'āktux, tu yūmūg xuxyā yōg hām'āktux'ax 'āktux Namān kopah, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

28 Ha Xaot te nōm xop mūtik nox tihi', tu yūmūg xuxyā 'āktux Yenoyanēn

xohix kopah, 29 tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu hām'āktux hā' nōy yānān Genex yī'y'ax xop mūtik, ha nōm gāy xop te Xaot putex putup. 30 Pāyā' xape xop te' yūmmūg, tu Xaot mōgāhā Xeyanet tu', tu yāy yōg hām ha' kutnāhā kōmēn Tax tu'.

31 Ha hāpxexka Yonex yōg kuxa mām ka'ok xop hittup, tu' kuxa mām, xix hāpxexka Ganinet yōg xop kuxa mām, xix hāpxexka Xāmānit yōg xop, tu' hittup, 'ūgāy nōg hah, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg putat hā' mōg, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn nūn, tu nōm xop xohix nōy nā' mōg.

Pet te kōmēn Nit tu' mōg, xix kōmēn Yop tu'

32 Ha Pet te hāpkumep punethok, tu kōmēn xohix tu' mōg, tu 'āmnīy ha ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Nit tu', tu' kuxa mām xop xape xop mūtik pip. 33 Ha tik 'ūm 'āxet'ax 'Ēnēy xip, tu hāmyāxatamuk xohix te 8 hā hāpkumep hok, tu mīmpē mō'yōn'ax yīmū' pip. 34 Ha Pet te:

—'Ēnēy, Yeyox Kunnix te 'āhittupmāhā'. 'Āyok, nūy 'āk-nīhā xip, xa 'ōg komenok yūm. Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā' xip. 35 Ha Nit yōg tixmū'ūn xohix te' pēnāhā', xix Xanōn yōg xop te' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah, tu yāyhā Yeyox yōg tikmū'ūn.

³⁶ Ha 'ün 'üm xip, Yop kopa' xip, tu' xuxet'ax Tamit, yã' xuxet'ax nõy Nok, nõm tikmũ'ün yĩy'ax hã: "Mũnũy." Kaxĩy. Ha Nok kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah. Nõm 'ün max, tu hãpxopmã max, ha tikmũ'ün te' yũmmũg, ha hãpxop hok popmãhã', 'ũhok xop pu' nĩm. ³⁷ Tu 'ãmnĩy 'üm 'ĩhã' pakut, tu' xok, ha' pix, tu mĩpku'ĩn yĩmũ' put mõg, tu' mõg, tu mõ'tat pepi mĩptut nõy yĩmũ' mõg'ax kopah, tu' xex. ³⁸ Ha Pet te Yop tu' yĩkã' xip, ha' kuxa mãm ka'ok xop te tik 2 mõ'pok, ha Pet xãnãhã', tu ta' mõg, tu mõktu Pet ha mõxaha', tu:

—Mã'! 'Änũn mõ'ka'ok! Kaxĩy.

³⁹ Ha' yok, tu yõkãmũ' nũn, tu nũktu mõxaha mĩptut tu', ha 'ün hok mãm xop te Pet yĩmap hã' potaha'. Hõmã Nok te topixxax xap, 'ũhok mãm xop pupi' xap, yã hõnhã Pet tu nõm xax mũg, nõy Pet tu Nok mũn max mũgã'. ⁴⁰ Ha Pet te' xohix xat, hu:

—Hãptopa 'ãmõxãn. Kaxĩy.

Ha' mõg, yĩy Pet te' kopaxux hã' xip, tu Topa pu hãm'ãktux, tu hãm'ãktux kux, tu pepi' mõg, tu Nok yĩnxax xat, hu:

—Tamit, 'ãyok, nõy pepi xip. Kaxĩy.

Ha' pa ko'a', tu' yũm. ⁴¹ Ha Pet te' yĩm hã' mũg, tu' yoa', tu 'ün xop xãnãhã', xi' kuxa mãm ka'ok xop, tu:

—'Üpẽnã'! Yã' hi'! Kaxĩy.

⁴² Ha Yop yõg tikmũ'ün xohix te' yũmmũg, hu' kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox kopah, ⁴³ ha 'ãmnĩy

xohix hã Pet te Yop kopa' nox xip, Xĩmãm mũti ti', ha xokxax hã hãm Xĩmãm, tu xokxax xut, tu' hĩy, tu' xup, ha' nak.

10

Pet xix Kohnën

¹ Ha tik puknõg 'üm 'ãxet'ax Kohnën, tu kõmën xexka Xeyanet kopa' pet, tu 'Itat yõg xonat xop hã kapitãm. ² Tu Topa xak, tu' kuxa te' yëy Topa keppah, xik-tok te', xi' xetut te', xi' xape xop xohix te Topa xak, nõm te Kohnën pet kopa' tihi'. Tu Yoneo hok pip xop pu hãpxop hok nĩm, tu' xupkumĩy 'ohnãg, tu 'ãmnĩy xohix hã Topa pu hãm'ãktux. ³ Ha mãyõn he 'ĩhã Kohnën te pexkox yõg nũ'kutnã'ax pẽnãhã', yãykokuk hã' pẽnãhã', tu' pẽnã max, ha' nũn Kohnën hah, tu hãm'ãktux, hu:

—Kohnën. Kaxĩy.

⁴ Ha' nõy te' yëy, tu kuxãnõg xexka', tu' pẽnã ka'ok, tu:

—Pute 'üm nũhũ'? Kaxĩy.

Ha' nõy te:

—Topa te 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu 'õg hãpxopmã max pẽnãhã', tu 'ãxaxok 'ohnãg.

⁵ 'Äpu, tik 'üm mõ'pok kõmën Yop tu', pu Xĩmãm Pet xãnã',

⁶ ha Xĩmãm nõy pet tu' xip, nõm Xĩmãm nõy te xokxax hã' hãm, tu' xut, tu' hĩy, tu' xup, ha' nak, ha Xĩmãm pet te kõnãg xexka kux tu' yũm. Kaxĩy.

⁷ Tu' mõg, pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõg, ha Kohnën te' yõg kãmãnat 2 mõ'pok, xix xonat xe'ep-xet mõ'kutnãhã', ha xonat te Topa xak kamah.

8 Ha Kohnēn te mō'pok xop pu hāmyūmmūgāhā', tu tu pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'āktux, tu Yop tu mō'pok.

9 Ha hāptup ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yop tu', 'ihā Pet te māyōn te yāy kote' yūm 'ihā pepi' mōg, tu mīptut xanep yīmū' yūm, nūy Topa pu hām'āktux. 10 'Ūp-tup tep-tex, ha' xit putup, pa' xit'ax puk 'ohnāg, yī' hip, tu yāy koxuk hā' pēnāhā', ha pexkox xōn, 11 ha Pet te' pēnāhā', ha pexkox tu topixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, 12 tu xokxop kopa' xex, xix putuxnāg, xi' kep hā' mōg xop. 13 Ha yānmūn xupep'ax te:

—Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'! Kaxīy.

14 Pa Pet te:

—'Ak mūn'ah. 'Āte' mā xet'ah xokxop mā hok xop. Kaxīy.

15 Ha' yānmūn xupep'ax te xe':

—Topa te nōm putup, yī' max. Kaxīy.

16 Ha' yīxohoh, tu' nūn tehomip tikoxyuk, ha pexkox tu' mōg, tu yāy xaxogāhā'.

17 Pa Pet te' yēy, tu:

—Topa tep-tep 'ūgyūmmūgāp-tup? Kaxīy.

Tu hāmpē'paxex, 'ihā Kohnēn yōg kāmānat nūn, tu nūktu mōxaha', tu Xīmām pet xak, tu yā' xipi', tu mīptut yōg mō'yīnnīn'ax tu' tihī', 18 tu' xānāhā', hu:

—'Ok xip Xīmām Pet? Kaxīy.

19 Ha Pet te hāpxopmā'ax pe'paxex, 'ihā Topa Koxuk te:

—'Ūpēnā'! Yā tik 3 te 'āxak. 20 'Āpu, nāhāy, nūy nōm xop mūtik mōg. 'Ākuxānōg hok, 'āte nōm tik nū'pok 'āhā. Kaxīy.

21 Ha Pet yīxohoh, tu:

—Yāk mūn Xīmām Pet. Tep ha 'ānūn? Kaxīy.

22 Ha' nōy te:

—'Āhak nūn. Kapitām Kohnēn tek mūg nū'pok, yā' māx, tu hāmyok mīy, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa kep-pah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm putup pax, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' xat, hāk mūg nū'pok, ha 'āxānāhā', pu Kohnēn pet ha mōg, 'ūyīy 'ognū hām'āktux'ax 'ūm'āpax. Kaxīy.

23 Ha Pet te tik 3 tu' kax, pu' xit, nūy mōhōn yāy pet kopah.

Hāptup ha ta' mōg Kohnēn yōg tik mūtik, ha' xape xop mōg kamah, 24 tu mōktu hāptup nōy 'ihā' mōxaha Xeyanet tu', ha Kohnēn te' hip, tu' xape xop xohix mūtik hip, 25 ha Pet nūn tu nūktu mō'nāhā', ha Kohnēn te' kopaxux hā' nāhā', tu nū'xup, nūy heyak, 26 pa Pet te:

—Xihip 'āk-nīhā'. Yāk mūn tihik kamah. Kaxīy.

27 Tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu mō'nāhā', tu tikmū'ūn punethok pēnāhā', 28 tu hām'āktux, hu:

—Yoneo yōg xat'ax xate' yūmmūg, ha' xat hok, hu: "Mōnā hok tik puknōg pet kopah," kaxīy. Pa Topa tek mūn yūmmūgāhā', hu: "Hāmpē'āpaxeh hok, hu: — Topa te' puknōg xop putup

nōg, kaxīy. 'Āmhok. Topa te nōm putup, puyīy yāyhā yāy yōg tikmū'ūn," kaxīy. ²⁹ Xatek xānāhā', 'āhak nūn. Putep hā xatek xānāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha Kohnēn te:

—Hōmā, 'āmnīy te 4 'ihā, māyōn he 'ihā, 'āte Topa pu hām'āktux, tu tik 'ūm pēnāhā', ha' yōg topixxax te yānām putuk, ³¹ ha: "Kohnēn, Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxop popmā'ax pēnāhā'. ³² 'Āpu, Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā', ha kōnāg xexka kux tu' xip Xīmām nōy pet kopah, ha Xīmām te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak," kaxīy. ³³ Hāpxip 'ohnāg 'ihā 'āte 'āxānāhā', ha 'ānūn, hak mūg hittup. Hōnhāk mūg pip, ha Topa tek mūg pēnāhā', hak mū'āte 'ōgnū hām'āktux'ax 'āpak putup, Topa te nōm 'āxat, xa' xuktux. Kaxīy.

Pet te puknōg xop pu hāmyūmmūgāhā'

³⁴ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āte hāmyūmmūg. Yā Topa te' xohip-tup, 'ok pe Yoneo yōg tikmū'ūn, 'ok pe' puknōg, ha Topa pu' nōy putuk. ³⁵ Topa te hāmyok mīy'ax xop xohip-tup pax, ha tikmū'ūn 'ūm xohix te Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, puxix Topa nōm putup, ³⁶ tu yāy pupi hām'āktux'ax nū'kutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, tu Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', ha Yeyox te' kuxa mām yūmmūgāhā', xix yāy kep hā' mūg'ax kama yūmmūgāhā',

'ūyīy yūmūg hittup. Yā Yeyox yūmūg xohix hāg xuxyā'. ³⁷ Yoām te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, tup-tox pix, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka Ganinet kopah, xix hāpxexka Yonex xohix kopah. ³⁸ Haknāy tu Topa te Nāyane yōg Yeyox ha yāy Koxuk nū'kutnāhā', nūy nō ka'ogā', ha yāyhā ka'ok xe'ēgnāg, tu hāpkumep hāpxexka xohix tu', tu hāpxopmā max, tu tikmū'ūn xohix hit-tupmāhā', Hāmgāyāgnāg te nōm xop kummugāhā', yā Topa te Yeyox mūtik xip. ³⁹ Hak mū'āte' pēnāhā Yoneo yōg hāpxexka tu', xix Yēnoyānēn kopah, pa Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīpkupnix tu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu xe:

—Pa 'āmnīy 3 nōg, 'ihā Topa te' hīnnāhā putpu', hak mū'āte' pēnāhā'. ⁴¹ Yāk mūg xit xi' xo'op Yeyox mūtik. 'Ap tikmū'ūn xohix te' pēnā'ah. ⁴² Ha Topa tek mūg xat, 'ū hām'āpak max'ax 'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix yūmmūga', ha Topa te Yeyox putpu nū'kutnāp-tup, pu tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' puknōg yōg, 'ūxakix xop, xi' hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁴³ Hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox 'āktux, hu: "Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu' kux, nōm xop kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, 'ūka'ok hah," kaxīy.

Topa Koxuk te Yoneo hã' puknõg xop ka'ogãhã'

⁴⁴ 'Ap Pet te hãm'ãktux kux'ah, 'ihã Topa Koxuk te' puknõg xop ha yĩxohoh, nõm te hãm'ãpak ha' yĩxohoh, ⁴⁵ ha Yoneo yõg kuxa mam ka'ok xop te' yëy, tu:

—Topa te kama' puknõg xop ha yãy Koxuk nũ'kutnãhã'! Kaxĩy.

⁴⁶ Ha' puknõg xop te yãy pu' puknõg yĩ'y'ax hã hãm'ãktux, Topa te' ka'ogãhã, puyĩ' xuktux, nũy Topa 'ãktux max nõmhã'. ⁴⁷ Ha Pet te:

—'Û 'ũm te' puknõg xop pup-tox pix'ax xat hok? 'Ak mũn'ah. Yã Topa te yãy Koxuk nũ'kutnãhã' puknõg xop hah, 'ũgmũg putuk! Kaxĩy.

⁴⁸ Hu' xat, hu:

—Kõnãg hãp-tox pix, puyĩy Yeyox yã yãy xuxyã 'ãktux. Kaxĩy.

Ha Kohnën te' xak, pu tu 'ãmñy kutõgnãg hã' nox xhip yãy pet kopah, ha' nox xip.

11

Pet te hãpxopmã'ax 'ãktux

¹ Ha hãpxexka Yonex kopa' pip Yeyox yõg mõ'pok xop, xi' xape xop, tu' puknõg xop kuxa mãm ka'ok'ax 'ãpak, ² ha Pet nũn, tu nũktu xupep Yenoyanën tu', ha' xape xop te' puknõg xop te yãyhã Yoneo hãmãxap putup, hu' mãnõg, ³ tu:

—Tep mĩy xate'? Tep tu 'ãxit hãmpuknõg xop mũtik, nõm te yãy xax yĩmap tu' mep'ohnãg? Kaxĩy.

⁴ Pa Pet te tik xop yũmmũgãhã', hu:

⁵ —'Áte Topa pu hãm'ãktux Yop kopah, tu yãy koxuk hã' pẽnãhã', ha pexkox tu topixxax xexka yĩxohoh, tu' kuxyã hã' hĩy, tu' nũn tu nũktu 'ũgha' nũn. ⁶ 'Áte' pẽnã ka'ok, ha xokxop gãy xop kopa' xuk, xi' kep hã' mõg xop, xix putuxnãg, ⁷ ha' yãnmũn xupep'ax te: "Pet, 'ãyok, nũy kix, nũy mã'!" kaxĩy. ⁸ Pa 'áte: "Ak mũn'ah. 'Áte' mã xet xokxop nõm mã hok xop," kaxĩy. ⁹ Ha' yãnãn, hu: "Topa te nõm putup, yĩ' max," kaxĩy. ¹⁰ Ha' xe yĩxohoh te 3, ha pexkox tu' mõg putpu', tu yãy xaxogãhã'. ¹¹ Ha Xeyanet yõg tik 3 nũn, tu nũktu mõxahã', tik puknõg te nõm mõ'pok 'ã', ¹² 'ihã Topa Koxuk te: "Mõy, 'ãmõg, tu' yĩkopit hok." Kaxĩy. Ha tak mũg mõg, nũ' xape te 6 mũtik mõg, tu mõktu mõxaha tik puknõg pet tu'. ¹³ Ha tik puknõg te hãm'ãktux, hu: "Hõmã 'áte pexkox yõg nũ'kutnã'ax pẽnãhã mĩptut kopah, ha' xat, hu: "Ápu, tik 'ũm Yop tu mõ'pok, pu Xĩmãm Pet xãnã'. ¹⁴ Pet te xa Topa yõg hãm'ãpak'ax yũmmũgãp-tup, xix 'ãxape, pu 'ãkuxa mãm ka'ok nõm hãm'ãktux'ax kopah, pu Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy nõ max tat 'ũyãnãn tu',' kaxĩy." ¹⁵ Yĩy 'áte hãm'ãktux, 'ihã Topa Koxuk te' puknõg xop tu' yĩxohoh, 'ũgmũg putuk. Hõmã Topa Koxuk te yũmũ'ã tu' yĩxohoh, tu yũmũ'ã tu' xip hãm tu kamah. ¹⁶ 'Áte hãmpe'paxex. Yũmũg xuxyã te hãm'ãktux, hu: "Yoãm

tep-tox pix kōnāg hā, pa 'āte xa nū'kutnāp-tup Topa Koxuk, puyīy 'āka'ogā'," kaxīy. 17 Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, ha Topa te yūmū'ā nū'kutnāhā yāy Koxuk. Yā hōnhā' puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopa kamah, ha Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā kamah, yā' nōy putuk. 'Āte Topa mutik yāy tuk-mīy putup'ah. Kaxīy.

18 Ha' mō'pok xop te' xupak, tu' mǎnōg kux, tu' yēy. Tu Topa 'āktux max, hu:

—Yā Topa te' puknōg xop pu hūpmāhā', pu hāpkummuk mīy kux, nūy hi xe'ēgnāg! Kaxīy.

'Ātikit yōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah

19 Tikmū'ūn te 'Extep putex Yenoyanēn tu', ha' gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kum-mugāhā', tu' xūygāhā', ha' xupmāhā hāptox tu', hāpxexka Penix tu', xix hāmyīn yūm Xip tu', xix kōmēn 'Ātikit tu', tu hām'āpak max'ax 'āktux hā' mōg, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, 'ap puknōg xop pu hām'āktux'ah. 20 Pāyā Xip yōg tihik, xix kōmēn Xinēn yōg tik mōg, tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu hām'āktux hā' mōg, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux Genex yōg puknōg xop pu' kamah, 21 ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop mō'nīynām, tu' ka'ogāhā', ha' puknōg xop punethok kuxa mām ka'ok yūmūg xūxyā Yeyox kopah, tu hāpkummuk mīy kux.

22 Ha' kuxa mām ka'ok xop te' xupak Yenoyanēn kopah, tu mō Maname kutnāhā 'Ātikit tu'. 23 Ha ta' mōg, tu mōktu xupep 'Ātikit tu', tu Topa te nōm xop ha hāmmāxānā pēnāhā', ha' kuxa hittup xexka', tu hāmyūmmūgāhā', nūy ka'ogā', puyī' kuxa mām xe'e yūmūg xuxyā kopah, mō kuma' mōg. 24 'Ūmax Maname', yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha' kuxa yūm ka'ok xe'e', ha' puknōg xop xohix nūktu Yeyox tu yāy ko'fīnnāhā'.

25 Ha ta' mōg Maname', tu mōktu xupep Tax tu', nūy Xaot xax, 26 tu' xipihi', tu' nūnnāhā 'Ātikit tu', ha hāmyāxatamuk puxet hā Xaot xix Maname te' kuxa mām ka'ok xop mūtik nūn tu nū'nāhā', tu nōm xop xohix pu hāmyūmmūgāhā', ha nū mūtik yāy ko'fīnnāhā', ha 'Ātikit yōg tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy kōnāmāhā', tu: "Kunnix yōg xop." Kaxīy.

27 Ha Topa pupi hām'āktux xop te Yenoyanēn tu' pip, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu', 28 ha tik te Topa pupi hām'āktux 'āxet'ax 'Āg, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu hām'āktux, Topa Koxuk te' yūmmūgāhā', ha 'Āg te:

—'Ūxit'ax nōg putup, yā hāmhōgnāg, ha putup te' kix putup tikmū'ūn xop xohix te hām xexka xohix kopa' pip. Kaxīy.

Ha hāmhōgnāg, 'Ihā Kanao te Hōm yōg tikmū'ūn xat.

29 Ha 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te:

—'Āpu, yūmūg tayūmak 'ūm mōgā', pu Yenoyanēn yōg xape xop pu' popmā'. Kaxīy.

30 Ha' mōgāhā', ha Maname xix Xaot mōg Yonex tu', nūy tayūmak mōgā tik pēnā max'ax xop pu'.

12

Ūgāy xop te xe hāpkummugāhā pipkup mō'yīnnīn'ax yāy xōn,

1 Yā 'Enot te Yoneo yōg tikmū'ūn xat, tu hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūyghāhā',

2 tu Yoām taknōy Tiak putex mīkax xexka hā. 3 Ha Yoneo xop hittup, yīy 'Enot te' pēnāhā', tu xe' nōy putex putup, hu Pet mūg kamah, ha kanet ha mō'tat, 'īhā Yoneo yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pām Tokatok Hok māhā'.

4-6 Ha 'Enot te Pet xix kanet kopah, ha xonat xop yāg te 4 te' pēnānā' pip, ha 'Enot te Pet putex putup hāptup 'īhā', 'āmuk xexka kux, 'īhāptex putup, yī' kuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'āktux, tu 'āmnīy tox hā Topa tu' xak, Pet pupi' xak, 'īhā Pet mō'ōn kanet kopah, ha pipkup māg xap 2 hā' hīy, ha xonat 2 te hām'yīnnīn'ax yīka' tihī', nūy pēnānā' ti'. 7 Hāpxip 'ohnāg 'īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax xip, ha kuyānām xexka', ha pexkox yōg mō'kutnā'ax te Pet nuhuk, tu:

—'Ūpitnāy, nūy mōg mō'ka'ok! 'Āyok, nūy 'āk-nīhā xihip! Kaxīy.

Ha pipkup māg xap 2 te' yīy yāy ko'a'.

8 Ha nū'kutnā'ax te:

—'Āxax mō'tat, tu 'āpata xax tat. Kaxīy.

Ha' tat, ha nū'kutnā'ax te:

—Kap mō'tat tu mōyāy nīy, tuk pe mōg. Kaxīy.

9 Ha' pe' mōg, pa Pet te hāmpe'paxex, tu yāy koxuk hā' pēnā'ax pe'paxex. 10 Ha tik te xonat hā' yēn, tu' mōg, tu xonat nōy hā' yēn, ha pipkup mō'yīnnīn'ax yāy xōn, ha kōmēn kotit hā' mōg, ha nū'kutnā'ax te yāy xaxogāhā'. 11 Ha Pet te hām'yūmmūg, 'ap yōtkup'ah, tu:

—Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā 'ūghah, pu 'Enot yōg kanet kopak xut, ha 'Enot tek xūyghāp-tup hok! 'Ap Yoneo yōg tikmū'ūn tek xok'ax pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

12 Tu ta' mōg, tu hāmpe'paxex, tu mōktu xupep Mānix pet tu', yā Yoām Mā'ak mūg tut, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy tu nū'nāhā', tu Topa pu hām'āktux pax, tu Pet pupi hām'āktux. 13 Ha Pet te hāptopa tu' xānāhā', hu:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha kaxkop hex 'āxet'ax Hone nūn, 14 tu Pet yīy'ax yūmmūg, tu' kuxa hittup xexka', hu' mōg mō'ka'ok 'ūxape xop tu', tu:

Ya' xip Pet! Kaxīy.

15 Ha' kuxa mām ka'ok xop te:

—'Āp-tox kummuk! 'Ap hamūn'ah! Kaxīy.

Pa Hone te:

—Hamūn! 'Āte' yīy'ax 'āpak! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, ha' xape xop te:

—'Ōhōm yā pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm te Pet pēnā max. Kaxīy.

16 Pāyā Pet te:

—Hāpxōn, hāpxōn! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha hāpxōn, tu' pēnāhā', tu' yēy. 17 Ha Pet te' yīm nuhuk, tu:

—'Āyīy hok, pu xonat xop nūn hok. Kaxīy.

Tu hām'āktux pu'uk, hu:

—Topa te hāpxopmā max, puk mūn xut. Mōg, Tiak pu hām'āktux, nūy kanet kopak xut 'āktux 'ūxape xop pu'. Kaxīy.

Tu' mōg, tu mōktu xupaha'.

18 Ha hāptup ha ta xonat xop te Pet xak kanet kopah, pāyā 'ap xip'ah, ha xonat xop kuxānōg, tu:

—Pi'yā' xip Pet? Kaxīy.

19 Ha 'Enot te' xat, pu tu Pet xax, ha' xak, pāyā 'a' pēnā'ah, yīy 'Enot gāy xexka', tu xonat xop mūg, tu' yīkopit, tu' kix kakixnāg, ha' xakix.

Ha 'Enot mōg, tu ta' mōg tu mōktu Xeyanet tu', tu 'āmnīy xohix hā' nox xip.

'Enot xok

20 Tu ta tu' gāy Tinok yōg tikmū'ūn tu', xix Xinōm yōg tikmū'ūn tu', hu 'ap hāpxop mōgāp-tup'ah. Ha nōm tikmū'ūn kuxānōg, tu' gāy kux xak, pu 'Enot te hāpxop xe mōgā'. Ha yāy tu nū'nāhā' 'Enot pet xexka kopah, tu 'Enot yōg kāmānat Manax yūmmūgāhā', pu 'Enot pu nōm tikmū'ūn pupi hām'āktux.

21 Hāptup nōy 'īhā 'Enot te tik te' xat'ax yōg topixxax max mō'tat, tu' xat'ax yōg mīmpe' yūm'ax yīmū' yūm, nūy tu tikmū'ūn xat, tu hām'āktux tox, tu hām'āktux kux, 22 ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Topahnāg 'ūm yīy'ax putuk, 'ap tik yīy'ah. Kaxīy.

23 Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'Enot kix, tu' pakutnāhā', ha puxō'ōy te' māhā', ha' xok, Topa 'āktux max 'ohnāg tu'.

24 Ha' kuxa mām ka'ok xop mōg hāptox tu', tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

25 Ha Maname xip Yenoy-anēn tu', xix Xaot, tu' yōg hām'ax kux, tu' mōg, tu ta' mōg tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu Yoām Mā'ak mōgāhā'.

13

Maname xix Xaot te hāpkumep kōnāmāhā'

1 'Āntikit yōg kuxa mām ka'ok xop kopa' xip Topa pupi hām'āktux'ax xop, xix hāmyūmmūgā'ax xop. 'Ūxohix te: Maname', xix Xīmām Tapāyōg, xix Xinēn yōg Noxit, xix Xaot, xix Mānā'ēm. Hōmā 'Enot mūg tut te Mānā'ēm paha', ha 'Enot mūtik yāy tu tittap, tu' taknōy putuk, pāyā 'a' taknōy'ah. 2 Hāptup 'ūm 'īhā nōm tik xop te Topa pu nūktettex, tu' kuxa te' yēy, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, ha Topa Koxuk te:

—Āte Maname yāykutnāhā, xix Xaot yāykutnāhā', tu nōm xānāhā', pu tu hāpxopmā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux hāptox tu'. Kaxīy.

³ Ha' xohix te Topa pu hām'āktux, hu' xit hok, tu Maname putox yīmū' yīm xex, xix Xaot, tu hāptox tu mō'pok.

Tu Xip tu' tihī'

⁴ Topa Koxuk te mō Maname kutnāhā', xix Xaot, ha' mōg tu mōktu mōxaha kōmēn Xeneo tu', tu mīpkox hā' mōg, nōm mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha hāmyīn yūm Xip tu', ⁵ tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xanamīn tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Yoām Mā'ak te mō'nīynām. ⁶ Tu ta' mōg hāmyīn yūm tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Pap tu'.

Ha Yoneo yōg tik yā' xut mīhīm, 'ūxuxet'ax Mayeyox, tu Topa pupi hām'āktux'ax putuk, pāyā mō'āmā'. 'A' max'ah Mayeyox. ⁷ Tu tik nōy mutik xip, 'āxet'ax Xet Paot, tu Xip yōg tikmū'ūn xat, tu hāmyūmmūg xexkah, tu Maname tu' xānāhā xix Xaot, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āpax max. ⁸ Ha Mayeyox 'āxet'ax nōy 'Enip, ha tikmū'ūn yīy'ax hā: “Ūxut mīhīm,” kaxīy. Tutep-tup nōg, tu Xet Paot xut putup, puyīy Topa yōg hām'āktux 'āpax hok. ⁹ Ha Xaot 'āxet'ax nōy yā Paot kamah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', yīy mīm pēnā ka'ok, ¹⁰ tu:

—Āmūn yā Hāmgāyāgnāg yōg. 'Ākuxa kummuk, yā hāmmax hā 'āpuknōg. Xate koit pax. Topa te' yōg putat yok mīy, pāyā xate' kohe' mīy. Paxīp! 'Āhup! ¹¹ Hōnhā Topa te 'ākix, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā xate hāmpēnā hok putup, tu 'āmñīy xohix hā māyōn 'ūm pēnāp-tup 'ohnāg. Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā hāmpēnāmnok, tu' pa hok, tu tikmū'ūn xak, puyi' yīm hā' mōgā', ¹² Ha Xet Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', hu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūgā'ax 'āpak, tu' yēy.

Tu hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu' tihī'

¹³ Ha kōmēn Pap tu' tihī', ha ta' mōg Paot xi' xape xop, tu mīpkox hā' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pānpit yōg kōmēn Pehek tu', tu mīpkox hā' mōg 'ūxeheh, pa Yoām Mā'ak te' nīm, tu putpu' mōg, tu mōktu' xupep Yenoyanēn tu'. ¹⁴ Ha ta' mōg Maname xix Paot, Pehek tu' pip, tu' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux, nit xap 'īhā', ha Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha' mām, ¹⁵ ha Yoneo yōg tik te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix, xix Topa pupi hām'āktux xop yōg tappet mō'kupix, tu mō'kupix kux, ha Topa pet yōg tik te' nōy xat, te:

—Ūgnōy xop, 'āyīy, nūy 'ōgnū hām'āktux hā tikmū'ūn ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paot tek-nīhā' xip, tu' yīm xix, pu' nōy tu: "Īy hok!" kaxīy. Tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik, xik nōy xop, nōm te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah, 'ūg 'ūm 'āpax: ¹⁷ Hōmā hāmyāxatamuk punethok hā, 'Īyaet yōg Topa te mōnāyxop hittap yīmōgatux, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanāhā hāpxexka 'Eyit kopah, tu' puknōg yōg hāpxexka tu' mōy, tu yāy yōg ka'ok'ax hā' mōy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn max 'ohnāg, pāyā hāmyāxatamuk te 40 hā Topa te hāpkummuk mīy'ax xop hā' tot, hām panip xexka tu nō'ātot, tu mō'nīynām, tu' nīm 'ohnāg, ¹⁹ tu' puknōg hep xop te 7 kix hāpxexka Kānā'āg kopah, tu' yōg hām pop, tu tikmū'ūn pu' hōm, pu tikmū'ūn mōkputox xohix pi' ²⁰ hāmyāxatamuk te 450 hā.

Ha hāmyāxatamuk te 450 nōg, ha Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg ka'ok xop yīmōgatux, puyīy tikmū'ūn xat, xix Topa pupi hām'āktux'ax Xāmō'eo yāykutnāhā, puyi' xat. ²¹ Pa tikmū'ūn te tik te' xat xexka xak, ha Topa te Xao yāykutnāhā', yā Meyamīy yōg Kix kutok pit, ha' xexkanāhā', tu tikmū'ūn pu' hōm, ha hāmyāxatamuk te 40 hā Xao mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ²² Ha Xao xok, ha Topa te Namix yāykutnāhā', puyīy tikmū'ūn xat, tu hām'āktux, hu: "Āte Namix putup pax, tuk kuxa hittup Yexe kutok pit hā. Yā' max. 'Āte' xat,

ha' mīy." kaxīy. ²³ Ha Namix mōkputox yā Yeyox, ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²⁴ Yoām nūn hāmāxap, tup-tox pix, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, hu: "Āpu, yāyhāhup, nūy hāpxop kummuk mīy kux," kaxīy. ²⁵ Pāyā Yoām te hāpxopmā kux, tu: "Tep kunāy tu hāmpe'āpaxex? 'Ak mūn yā Topa yōg hāmyāykutnā'ax'ah, pa' nōy tek pe' nūn putup, nōm 'ūm xexka xe'ēgnāg. 'Āte yāy kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koa', pāyāk kutōgnāg, hu yāyhāhup." Kaxīy.

²⁶ Yā Paot te xe:

—'Ūgnōy mūnōm xop, 'Amanām mōkputox, xix nōm nōy xop te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah: Topa te hām'āpak max'ax nū'kutnāhā 'āhah. ²⁷ Pāyā Yenoyanēn kopa tihī tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, xi' yōg xexka xop, ha nit xap xohix 'ihā Topa pet ha' mōg, Yoneo xop yōg hāptup xe'e 'ihā' mōg, tu Topa yōg tappet mō'kupix'ax 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, hu Yeyox putup nōg. Hōmā Topa pupi hām'āktux xop hittap te Yeyox xok'ax 'āktux, ha hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn gāy xop tep-tex, Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex. ²⁸ Yā' gāy nām Yeyox tu', tu Pinat tu' xak, pu Yeyox putex, pāyā Yeyox te hāpkummuk 'ūm mīy

'ohnäg. ²⁹ Ha hõmã, Yeyox mũg tut te nõm put 'ohnäg, 'ihã Topa pupi hãm'ãktux xop te Yeyox xũy'ax kax'ãmi', tu tappet tu' kax'ãmi', ha hõnhã Yoneo yõg tikmũ'ũn te Yeyox putex mĩpkupnix tu', Topa yõg hãm'ãktux hittap hãp-tex, ha mĩpkupnix tu' xut, tu nõ hãpkot. ³⁰ Pa Topa te' putpu' hĩnnãhã', ³¹ ha 'ãmnỹ xohix hã' mõg, ha xape xop te' pẽnãhã', nõm te hãmyãxatamuk 3 hã hãpkumep Yeyox mũtik, tu Ganinet tu' pip hãmãxap, tu' nũn, tu nõktu Yenoyanẽn tu', tu Yeyox putpu hi yã' pẽnãhã', nũy tikmũ'ũn nõy pu hãm'ãktux.

³² —Hak mũ'ãte hãm'ãpak max. 'ax xa nũnnãhã'. Hõmã Topa te yũmũg mõnãyxop pu hãm'ãktux xex, ³³ tu hõnhã' mĩy Yeyox hĩnnã'ax hã, ha hõmã Topa te hãm'ãktux xex, ha Topa yõg hãm'ãktux'ax kax'ãmi 'ũktex yõg tappet 2 kopah, hu:

“Ãmũn yã 'ũgkutok.

Hõnhã 'ãte 'ãmũn yãg kutok 'ãktux.” Kaxĩy.

³⁴ —Tu Yeyox kutox 'ohnäg 'ãktux, tu putpu' hi 'ãktux, hu: “Hõmã 'ãte Namix pu hãm'ãktux xex, nũy tu hãmmãxã xe'ẽgnãg.” Kaxĩy.

³⁵ Tu xe hãm'ãktux, hu: “Xatek hep kutox putup'ah, tu' tux hok puk hep kutox hok, 'ũgmũn yã 'õg kãmãnat max xe'ẽgnãg hah.” Kaxĩy.

³⁶ Tu xe:

—Ha Namix te Topa pu hãpxopmãhã', tu hãpxopmã

kux, tu' xok, ha mõnãyxop mũtik nõ hãpkot, hak-tox, ³⁷ pãyã Topa te Yeyox hĩnnãhã putpu', 'ak-tox'ah.

³⁸ 'Õnõy mũnõm xop, 'ãte xa hãmyũmmũgãp-tup: Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, tu Yeyox puxet hã' xaxogãp-tup, pu tu' kux.

³⁹ Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa nõm hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu' kux. Mõyyex yõg xat'ax hittap pu'uk, tu hãpkummuk mĩy'ax 'ũm xaxogã hok, pãyã Yeyox ka'ok.

⁴⁰ 'Õg pa mõxip! 'Ãyĩpkox pip, nũy Topa gãy'ax pẽnã hok, ha Topa tappet te:

⁴¹ “Nãy, xa hip, 'ãxop yĩxix kummuk xop, 'ãxop kuxa mãm 'ohnäg xop.

'Ãpu 'ãkuxa yẽy, nũy yãy xaxogã', ha' kux.

Hõnhã 'ãte hãpxopmãp-tup, ha tik 'ũm te xa hãm'ãktux'ax, pãyã 'ãkuxa mãm 'ohnäg, 'Õkux. Kaxĩy.”

⁴² Tu hãm'ãktux kux, ha tikmũ'ũn te Paot tu' xak, pu nit xap nõy 'ihã hãm'ãktux 'ũxeheh. Tu' mõg. ⁴³ Ha Yoneo yõg tikmũ'ũn punethok yĩpkox pip, xi' puknõg te Topa xak xop, nõm te Yoneo xop hã' mõxakux, tu Paot pe' mõg, xix Maname', nũy hãm'ãktux'ax 'ãpax, ha tikmũ'ũn yũmmũgãhã', puyĩ kuxa mãm ka'ok xe'ẽgnãg Yeyox kopah.

⁴⁴ Ha nit xap nõy 'ihã kõmẽn 'Ãtikit yõg tikmũ'ũn xohix te yãy tu nũ'nãhã', nũy Topa te hãm'ãktux 'ãpax, ⁴⁵ ha Yoneo

xop te' xohix pēnāhā', tu' yīpkumīy, tu Paot mǎnōg, hu:

—Paot te mō'āmā', yā' kum-muk. Ūxupax hok. Kaxīy.

⁴⁶ Pa Paot te hām'āktux ka'ok xix Maname', tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu:

—Hōmā Topa tek xat, hu:

“Āpu, yōgnū hām'āktux'ax 'āktux Yoneo xop pu hāmāxap,” kaxīy. Pāyā

'āyīpkox 'ohnāg, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg putup nōg, yīk mūg mōg hāmpuknōg xop hah, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āpax, nūy yīpkox pi', nūy kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ⁴⁷ Ūgmūg xuxyā tek xat, hu: “Āte mō'āpok pu' puknōg xop pu hāmyūmmūgā', xa' hittupmā', nūy nōm xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix hāpxexka xohix yōg xop pu hām'āktux, 'ūyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu',” kaxīy. Ūkux.

⁴⁸ Ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' kuxa hittup, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux max. Hōmā Topa te nōm yīmōgatux, pu' kuxa tu mām ka'ok Yeyox kopah, nūy hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

⁴⁹ Ha Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka xohix tu', ⁵⁰ pāyā Yoneo xop te Yoneo xexka xop xix 'ūn xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Āpu, tik kummuk xat, pu mōg hāptox tu'. Kaxīy.

Ha 'ūn xop te Paot putup nōg, xix Maname', tu' xat, pu mōg hāptox tu'. ⁵¹ Ūmōg, tu hāmnaq ha pataxax mōy,

tuk-to'ok, pu hāpkōnōn nūnnāy, nūy Yoneo xop yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux. Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ikōn tu', ⁵² ha' kuxa mām ka'ok xop kuxa hittup xe'ēgnāg, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā'.

14

Tu 'Ikōn tu' tihi'

¹ Tu kōmēn 'Ikōn tu' tihi', tu Topa pet hā' mō'nāhā', tu hām'āktux max, yīy Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xexka', xix Genex yōg puknōg xop xohix xexka kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ² Pa Yoneo yōg tik 'ūm kuxa mām 'ohnāg, tu' kuxa mām xop putup nōg, hu' kummuk 'āktux 'ūpuknōg xop pu', nūy gāyā'. ³ Ha 'āmnīy punethok hā' tihi', tu yūmūg xuxyā 'āktux, tu' xuxyā te hāmmāxnā 'āktux, yā hāpxe'e 'āktux, ha Yeyox te mō'pok xop yōg hām'āktux putup, hu' ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn xohix pēnā'. ⁴ Ha tikmū'ūn te hāmpē'panōm, ha' yāg te: “Yoneo xop mūn max,” kaxīy. Ha' yāg nōy te: “Hamūn'ah. Pāyā Yeyox yōg tik xop mūn max,” kaxīy.

⁵ Ha' puknōg xop xix Yoneo xop xi' yōg xexka xop te mō'pok xop kummugāp-tup, tu mīkaxxap xexka hā' tux putup, nūy kix, ⁶ ha' xupak, tu nū'paha', tu mōktu mōxaha hāpxexka Nikōn yōg kōmen Nixtat tu', xix kōmēn Nep tu', xix hām yīmap tu', ⁷ tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

*Tu kōmēn Nixtat xix kōmēn
Nep tu' tihī'*

⁸ Ha Nixtat kopa' xip tik 'ūm te hāpkumep 'ohnāg, ha hāmyāxatamuk xohix hā' mōg 'ohnāg, 'ūhi'ax tox hā, yā' yūm ka'ok, ⁹ tu Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa yūm ka'ok 'ūhittupmā'ax kopah, ha Paot te' pēnā ka'ok, tu' nōy kuxa yūm ka'ok pēnāhā', ¹⁰ tu' yīy ka'ok, tu:

—'Āk-nīhā xhip! Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā' xip mō'ka'ok, tu' mōg kōnāmāhā nōmhā, tu hāpkumep. ¹¹ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' yīy ka'ok, tu hām'āktux Nikōn yīy'ax hā, hu:

—Yā topahnāg te mōxaha', tu tikmū'ūn mūtik yāy putuk! Kaxīy.

¹² Tu Maname pu' mīy 'ūxuxet'ax nōy, hu: "Yop", xix Paot pu', hu: "Mēkot", hām'āktux punethok hah. ¹³ Ha topahnāg Yop yōg 'āmānex nūn, ha topahnāg pet te kōmēn kunāpa' yūm, ha mūnūytut pit nūnnāhā', xix mīnnut max, tu hāmpē'paxex, hu: "Nōm tik 2 yā topahnāg, ha 'āte mūnūytut pit kix putup, nūy nōm topahnāg 2 pu mō'hap, nūy haxyā', nūy heyah Nixtat yōg tikmū'ūn mūtik," kaxīy. ¹⁴ Pa tik nōy te mō'pok xop pu' xuktux, ha' xupak, hu yāy tu topixxax pot, nūy kuxa hittup 'ohnāg 'āktux, tu tikmū'ūn ha' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

¹⁵ —'Āhup! Putep mūn mīy putup? 'Ak mūn yā Topa'ah, yāk mūn tihik, 'āxop putuk,

tu hām'āpak max'ax ha xa' nūnnāhā', xa 'ānīm hāpxop 'ūm 'āyīm hā' mīy, nūy heyah, xa Topa xe'ēgnāg xax, yā' hi xe'ēgnāg, nōm te hāmnōgnōy mīy, xix hahām, xix kōnāg xexka', xix hāpxop xohix kopa' pip. ¹⁶ Hōmā tikmū'ūn xop xohix te hāpxopmā xohix, 'ap Topa te' kuxyā'ah, pa' tux hok pu mīy, nūy yāy putat hā' mōg, ¹⁷ ha xa' nū'kutnāhā tehex, xayīy hāpxop ta nūnnāy 'āpet hah, nūy 'āxit, nūy 'ākuxa hittup. Kaxīy.

¹⁸ Ha Paot te Nixtat yōg tik xat hok, pu mō'hap hok yāy pu', xix Maname pu', nūy heyah. ¹⁹ Ha 'Ātikit yōg Yoneo xop nūn, xix 'Ikōn yōg xop, tu Nixtat yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu' gāyāhā Yeyox yōg mō'pok xop hā', ha tikmū'ūn te mīkaxxap xexka tux punethok, nūy Paot putex, ha hām tu' nāhā', tu' xok putūmnāg, ha tikmū'ūn te Paot hām manit ha' mōg, tu kōmēn kotit hā' xut, tuk-nāpa' mōg, tu hāmpē'paxex, hu: "Nōmhā' xok xe'e'," kaxīy. ²⁰ Pa' kuxa mām ka'ok xop te yāy tu nū'nāhā', tu Paot yīmap hā' pip, ha Paot yūm, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu' xupep putpu kōmēn tu', tu hāptup 'Ihā Maname mūtik mōg, tu mōktu mōxaha Nep tu'.

*Tu Xit xix 'Ātikit ha putpu'
mōg*

²¹ Tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Nep yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux kux, ha putpu'

mōg, tu mōktu mōxaha Nix-tat tu', tu' mōg tu mōktu mōxaha 'Ikōn tu', tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu'.²² Tu hām'āktux xe'e', tu hāmyūmmūgāhā', puyī' ka'ogā', nūy kuxa mām mā ka'ok Yeyox kopah, ha hām'āktux, hu:

—Nōm xop te Yeyox pu yīpkox pip, puxi' xūy'ax hā' tot, 'Ihā pekkox ha' mōg. Kaxīy.

²³ Ha Paot te tik pēnā max xop yīmōgatux, 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix kopa' yīmōgatux, tu' xat, pu' nōy xop pēnā max, nūy tu xeh, ha Topa pu hām'āktux, hu' xit hok hā hām'āktux, tu' pēnā max xop pu:

—'Ākuxa mām ka'ok Topa kopah. Pūyā hōnhā Topa 'āmōgā', xix 'āpēnā', xix 'ānīm hok! Kaxīy.

²⁴ Tu ta' mōg, Pixit kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha Pānpit tu'.²⁵ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha Pehek tu', tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Atat tu', tu hāpxopmāhā', tu yā' kux,²⁶ tu mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mōxaha hāpxexka Xit yōg kōmēn 'Ātikit tu putpu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. Hōmā 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te Topa tu' xak, pu Paot pēnā max, xix Maname pēnā max, ha mō'pok, pu hām'āpak max'ax 'āktux kōmēn xohix tu', tu' mōg tap, tu hāpxopmāhā', tu

ta putpu' nūn 'ūxeheh.²⁷ Ha 'Ātikit tu' mōxaha', tu' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha' nūn tu nūktu nū'nāhā', ha tik te hām'āktux, tu Topa yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux, tu Topa te' puknōg xop pu yāy yōg putat yok mīy 'āktux, tu' puknōg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux.²⁸ Tu 'āmniy xohix hā' nox ti kuxa mām ka'ok xop mūtik 'Ātikit kopah.

15

Tu Kōmēn Yenoyanēn xop mūtik yāyko'tīnāhā'

¹ Hāpxip kutōgnāg 'Ihā Yonex yōg tikmū'ūn nūn, tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu', tu' nōy xop yūmmūgāhā', hu:

—'Āxop yā puknōg. 'Āpu, tik xop nāg xax mep 'ūyīmap, puyīy Topa 'āxop kuxa kum-muk xit, nūy 'ākuxa max tat 'ūyānān tu'. Mōyyex yōg xat'ax hittap te 'āxat, yīy hōmā xix hōnhā, hāmyāxatamuk xohix punethok hā, Yoneo tik xop xohix te' mīy, yā kaxxop pit 'Ihā' mīy. Kaxīy.

² Pa Paot xix Maname te:

—Kaxīy hok! 'Āmhok! Topa te' puknōg xop xat 'ohnāg, pu yāy xax xak. Kaxīy.

Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām punethok, ha' kuxa mām ka'ok xop te Paot xix Maname yīmōgatux, tu mō'pok, xix 'Ātikit yōg nōy xop mō'pok, pu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Yeyox yōg tik xop yīkopit, xix tik pēnā max xop yīkopit.³ Tu ta' mōg, Penix kotit hā' mōg, xix Xāmānit kotit hā' mōg,

tu' puknōg xop te Topa ha' mōg 'āktux, ha' kuxa mām xop xohix hittup xexka'. ⁴ Ha mōktu mōxaha Yeyoyanēn tu', ha' kuxa mām ka'ok xop hitup xexka kamah, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, ha Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, Topa te hāpxopmā Paot hā, xix Maname hā, yī' xuktux. ⁵ Pa Paniye yōg kuxa mām ka'ok xop tek-nīhā' pip, tu:

—Topa te' xat, pu tik xop nāg xax yīmap mep. 'Āpu, hāmpuknōg yōg tik xop xax mep kutōgnāg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puyīy Mōyyex yōg xat'ax hittap xohix pu' yīpkox pi'. Kaxīy.

⁶ Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop nūn, tu nūktu nū'nāhā', nūy hāmpē tu pānōm. ⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām, ha Pet tek-nīhā' xip, tu:

—Ūkxape xop: Hōmā Topa tek yāykutnāhā 'āxop kopah, 'āxop te' yūmmūg, ha mōgkutnāhā', 'ū hām'āpak max'ax 'āktux hāmpuknōg xop pu', ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' yīpkox pip, tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ⁸ Topa te tikmū'ūn xop kuxa yūmmūg, tu Topa Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūgmūg putuk, ⁹ ha' puknōg xop te Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik yāy putuk Topa pu', tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux. ¹⁰ Tep tu

'ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hāpxopmā'ax kopah? Mōyyex yōg xat'ax xohix tox xexka', yūmmūg'āte yāy yūmmūgā hok, 'ap mīy yūmmūg'ah, xix mōnāyxop te' mīy hok kamah. Tep tu 'āxop te' puknōg xop xat, 'ihāg mū'āte Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy hok? 'Ap max'ah nūhu'. ¹¹ Pāyā yūmmūg xuxyā Yeyox te' hok hā hāmmāxnāhā', tu yūmmūg kuxa kummuk xit, xi' puknōg xop kuxa kummuk xit kamah, nūy yānān tu' kuxa max tat, yā yāy putuk. Yūmmūg xuxyā Yeyox te' hok hā' yānān, nōm xop kuxa mām ka'ok nōm kopah. Kaxīy.

¹² Ha tik xop yīy 'ohnāg, yīy Maname yōg hām'āktux'ax 'āpak, xix Paot yōg, ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg, puyī' puknōg xop pēnā', ha tik mō'pok'ax te' xuktux, ¹³ tu hām'āktux kux, ha Tiak te:

—Ūkxape xop, 'ūg'āpax: ¹⁴ Xīnām te xa hām'āktux, hu: "Topa te' puknōg xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūgāhā hāmāxap, tu nōm xop yīmōgatux hāmpuknōg xop kopah, ha yāyhā Topa yōg tikmū'ūn," kaxīy. ¹⁵ Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux kamah, hu:

¹⁶⁻¹⁸ "Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā, Topa te hām'āktux, hu:

'Hōmā 'āte mōnāyxop Namix xexkanāhā',

ha' yōg tikmū'ūn tek xak,

ha hōnhāk nūn putup,

tu Namix mōkputox puxet
 xexkanāp-tup, puyī'
 hep xohix xop 'ūk xax,
 ha 'āte nōm puknōg xop
 mō'yāy xe'ēgnāg,
 tu' nōy yāy, nūy yāy 'āxet'ax
 mīy yōgnū tikmū'ūn,' "
 kaxīy. 'Ūkux.

19 Ha Tiak te xe hām'āktux,
 hu:

—'Āte 'āpekpaxex. Yā' max
 hāmpuknōg xop kuxa mām
 ka'ok xop te Yoneo yōg
 xat'ax mīy hok, xix mōnāyxop
 yōg hāpxopmā'ax tat hok
 kamah, nūy kuxa mām pux-
 ehnāg Yeyox kopah. ²⁰ 'Āpu,
 yūmū'āte tappet kax'āmi'
 kuxa mām ka'ok xop pu', nūy
 tu' xat hok, pu' mā hok topa
 komut xop xit'ax, xix xok xop
 'ūm māy mūg tup-tex mā hok,
 xix xokxop hep 'āta mā hok,
 xi' nōy hā' xupxet hok. ²¹ Yā
 nit xap xohix 'īhā Yoneo xop
 te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix
 Topa pet kopah, tu Mōyyex te
 hām'āktux 'āktux kōmēn xohix
 kopah. Yā' puxi'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tu tappet tu kax'āmi'

²² Ha mō'pok xop, xix tik
 pēnā max xop, xi' kuxa mām
 ka'ok xop xohix te Tiak yōg
 hām'āktux'ax 'āpak, tup-tox
 puxet, hu tik 2 yīmōgatux, pu
 Paot xix Maname mūtik mōg,
 tu 'Ātikit tu mō'pok, ha tik
 2 'āxet'ax Yot Maxamax, xix
 Xinax, ha' xape xop tep-tup
 pax, tu nōm pe'paxex max.
²³ Ha kax'āmi' kuxa mām
 ka'ok xop pu', tu tik hā mō
 tappet kutnāhā', ha tappet tu
 kax'āmi', hu:

“Yeyox yōg mō'pok xop xix
 tik pēnā max xop te 'āneo,
 'ūkxape xop pu 'āneo, 'Ātikit
 yōg kuxa mām ka'ok xop, xix
 Xit yōg kuxa mām ka'ok xop,
 xix Xinix yōg kuxa mām ka'ok
 xop pu 'āneo.

²⁴ 'Ūgmū'āte' nōy xop yōg
 hām'āktux'ax 'āpak, nōm te
 nūnte' tihī', tu 'āhā' mōg, tu
 'āxat, hu: "Āpu, tik xop xohix
 yāy xax mep kutōgnāg, pu
 Topa 'ākummuk mīy'ax xaxogā
 'ūyānān tu', kaxīy. Ha 'ākuxa
 hittup 'ohnāg. 'Ak mū'āte
 nōm Yoneo tik xop mō'pok'ah,
 'ak mūn te 'āxat'ah. ²⁵ Hu
 hōnhāk mū'āte xohix te tik
 2 yīmōgatux, pu xa mō'pok,
 ha Paot, xix Maname mūtik
 mōg. 'Āxohix te Paot putup
 pax, xix Maname', tu nōm
 pe'paxex max. ²⁶ Yā' hi Yeyox
 tu', yā yāy xuxyā', yīy xe
 yāy yōg'ah. Yeyox te' xat,
 pu mōg, ha' mōg, 'ok pe' hi',
 'ok pe' xok. ²⁷ Hak mū'āte
 Xinax mō'pok, xix Yot, ha
 xa' xohix hāmyūmmūgāp-tup.
²⁸ Ha Topa Koxuk te 'āxat
 hāmāxap, hak-nāy tuk mū'āte,
 hu: ²⁹ 'Ūmā hok topa komut
 xop xit'ax, xix xokxop 'ūm
 māy mūg tup-tex mā hok, xix
 xokxop hep 'āta mā hok, tu
 'ānōy hā xupxet hok. Puxi',
 yā' max. Ha' kux.” Kaxīy.

³⁰ Ha ta' mōg tik xop, tu
 mōktu mōxaha 'Ātikit tu',
 ha' kuxa mām ka'ok xop te
 yāy tu nū'nāhā', nūy mō'pok
 yōg tappet mō'kupix, ³¹ tu
 mō'kupix kux, ha' kuxa hittup
 xexka'. ³² Ha Yot xix Xinax
 yā Topa pupi hām'āktux

xe'e', tu' xape xop ka'ogāhā'.
³³ 'Āmnīy kutōgnāg 'ihā' tihī',
 tu putpu' mōg, tu mōktu
 mōxaha Yenoyanēn tu'. ³⁴ Pa
 Xinax mōg'ah, tu' nox xip
 'Ātikit tu'.

³⁵ Ha Paot xip 'Ātikit tu',
 xix Maname', tu' nox tihī',
 tu hāmyūmmūgāhā', nūy Topa
 yōg hām'āktux'ax 'āktux, 'ūnōy
 xop mūtik.

*Paot xix Maname te yāy
 xatat*

³⁶ Ha 'āmnīy punethok
 nōg, ha Paot te Maname pu
 hām'āktux, hu:

—'Āpu, yūmū mōg putpu',
 nūy xape xop xohix pēnā',
 nūy kōmēn xohix kopa' pēnā',
 nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe
 'āktux. Kaxīy.

³⁷ Ha Maname te Yoām
 Mā'ak mōgāp-tup, ³⁸ pa Paot
 tep-tup nōg. Hōmā Yoām
 Mā'ak te' nīm Pānit tu', tu
 hāpxopmā 'ohnāg. ³⁹ Ha
 Paot te hām'āktux hā' nōy
 yānān Maname mūtik, tu'
 gāy, ha Maname gāy, tu yāy
 xatat, ha Maname te Yoām
 Mā'ak mōgāhā', tu' mōg, tu
 mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg
 xexka yīmū' mōg, tu mōktu
 mōxaha hāmyīn yūm 'āxet'ax
 Xip tu'. ⁴⁰ Pa Paot te Xinax
 yāykutnāhā pu mōg, ha' nōy
 xop te:

—Pūyā Topa 'āmūtik mōg.
 Kaxīy.

⁴¹ Ha' mōg, tu Xit kotit hā'
 mōg, xix Xinit kotit hā' mōg,
 tu' kuxa mām xop ka'ogāhā'.

16

*Tīmōn te Paot mūtik mōg,
 xix Xinax*

¹ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha
 kōmēn Nep tu', xix kōmēn
 Nixtat tu', ha tik 'ūm xip,
 'ūxuxet'ax Tīmōn, tu' kuxa
 yūm ka'ok Yeyox kopah, tu'
 mūg tut Yoneo hex, pāyā'
 tak Genex yōg, tu Yoneo xop
 hā' puknōg. ² Ha Nixtat
 tu' pip xape xop te Tīmōn
 putup pax, xix 'Ikōn yōg
 xop te', ³ ha Paot te' mōgāp-
 tup yāy mūtik, hu' nōy yāy
 xax yīmap xak kutōgnāg, nūy
 Yoneo xop gāyā hok, yā'
 xohix te Tīmōn mūg tak yā'
 puknōg yūmmūg. ⁴ Ha ta'
 mōg kōmēn tu', tu Yeyox yōg
 mō'pok xop, xix Yenoyanēn
 yōg tik pēnā max xop pupi
 hāmyūmmūgāhā', tu' xape
 xop pu hāmyūmmūgāhā', ⁵ Ha'
 xape xop kuxa mām ka'ok
 Yeyox kopah, 'ihā' xohix nōy
 nā' mōg.

*Tik xop te kōmēn Tonot ha'
 mōg*

⁶ Ha ta' mōg, tu mōktu
 hāpxexka Pinik kotit hā' mōg,
 xix hāpxexka Ganax kotit
 hā' mōg, ha Topa Koxuk te
 hām'āktux xat hok, hu:

—'Ax yōg kōmēn kopa
 hām'āktux hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg, tu mōktu
 mōxaha Mīy tu', tu' mōg putup
 Mitīn tu', pa Yeyox Koxuk
 te' xat hok, pu mōg hok.
⁸ 'Ap mōg'ah, tu Mīy hā' yēn
 hā' mōg, tu mōktu Tonot tu'
 mōxaha'. ⁹ Ha 'āmnīy hā Paot
 te yāy koxuk hā hāpxexka

Māxenōn yōg tik pēnāhā', hak-nīhā' xip, tu Paot tu' xak, hu:

—Mā! Māxenōn tu 'ānū', nūy mōy 'ūgmūg nīynām. Kaxīy.

¹⁰ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Paot koxuk te' pēnā kux, hak mūg mōg putup Māxenōn tu', tu hāmpē'paxex, hu: “Topa tek mūg xānāhā', 'ū Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux Māxenōn yōg tikmū'ūn pu',” kaxīy. (Hak mūn Nok te kax'āmi'.)

Tu kōmēn Pinio tu' tihī

¹¹ Tuk mūg pip Tonot kopah, tuk mūg mōg mīpkox hā, kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu hāmyīn yūm 'āxet'ax Xāmōtanax tu' mōxaha'. Hāptup 'ihāg mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nēyap tu'. ¹² Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Māxenōn yōg kōmēn te māxap Pinio tu', ha' yōg gohet yā hāpxexka Hōm yōg, ha' 'āmnīy punethok hak mūg tihī Pinio kopah. ¹³ Tu nit xap 'ihāk mūg mōg kōmēn kunāpa', tu Topa yōg hām'āktux'ax pet xak, nūy Topa pu hām'āktux, 'ihā kōnāgkox tu' mōxaha', hu kōnāg kux tuk mūg mām, ha 'ūn pip, hak mū'āte 'ūn mūtik hām'āktux. ¹⁴ Ha kōmēn Tittit yōg 'ūn xip, tu topixxax max hāmenex, 'ūxuxet'ax Nit, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, tu Yeyox hām'āpak max'ax 'āpak, ha Topa te' kuxa tupmāhā', yīy Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox xip, ¹⁵ hap-tox pix, xi' xape xop 'ūpet kopa tihī' xop putox pix, ha' xak, hu:

—'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, yīy 'ūkpet ha mōg, nūy nox pi'. Kaxīy.

Hak mūg mōg Nit pet hah.

Tu kanet kopa' tihī kōmēn Pinio tu'

¹⁶ 'Āmnīy kutōgnāg nōg, 'ihāk mūg mōg Topa pet hah, ha' mīm hex te putat hā' nūn, tu yāmīy pupi hām'āktux, tu hāpxopmā'ax pēnā hok 'āktux, tu hām'āktux hā tayūmak xexka pop, tu tik xop 'ūm pu' popmāhā', tu nōm tik xop pu' hok hā' hām. ¹⁷ Tu Paot pe' mōg, xik mūg pe' mōg, tu' yīy ka'ok, hu:

—Nū tik xop te Topa xe'ēgnāg hā kāmānat, hu xa hāmyūmmūgāp-tup, nūy Topa yōg putat hā 'āmōgā'. Kaxīy.

¹⁸ Tu xe hām'āktux hā kaxīy, 'āmnīy xohix hā' xuktux, ha hām'āktux kux 'ohnāg, yīy Paot gāy, tu' yōkānām, tu yāmīy kummuk mānōg, hu:

—Hōmā Yeyox te yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah, tu' mōg pexkox tu', tuk mū'ā yāy 'āxet'ax hōm, pu yāmīy kummuk mōy, hu 'āte 'āxat, hu: 'Āpep, nūy mīm hex 'āpe' nīm. Kaxīy.

Ha' nīm, tu' mōg xupaha'. ¹⁹ Pa tik xop nōy te mīm yōg tayūmak xak, hu' gāy xexkah, tu Paot mūg, xix Xīnax, tu' xexka xop keppa' mōgāhā', ha' xexka xop te kōmēn yōg hāmnuknōg tu' pip, ²⁰ ha tik xop gāy, tu' kupex, hu:

—Nū tik yā Yōneo yōg xop, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn gāyāhā', tu hāpxopmā kummuk yūmmūgāhā', ²¹ ha Hōm

yōg gohet te nōm hāpxopmā'ax putup nōg, tu' xat hok, 'ū mīy hok, hak mū'āte Hōm yōg tikmū'ūn. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn te yāy tu nū'nāhā', tup-tox puxet, nūy Paot kix, xix Xinax kix, ha kōmēn yōg xexka xop te tik yōg topixxax koxip, tu' mōy, tu' xat, pu kix mīm mūnāg hā. ²³ Tu' kix kakixnāg, tu kanet ha' mōgāhā', tu kanet yōg xonat xat, hu:

—Pēnā ka'ok, pu tu xupa hok! Kaxīy.

²⁴ Ha hām'āpak, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa tigāhā', tu' xex, tu tik kup hīy mīm ka'ax tu', ha' mōg 'ohnāg, tu' pip.

²⁵ Ha 'āmnīy kote 'ihā Paot xix Xinax te Topa pu hām'āktux, tuk-tex, nūy Topa 'āktux max, ha kanet kopa' pip tikmū'ūn te' xupak.

²⁶ Hāpxip kutōgnāg 'ihā hām yāy nuhuk nām, ha mīptut yōg hāpkopa mīkaxxap nuhut, ha mō'yīnnīn'ax te yāy xōn, ha tikmū'ūn te kanet kopa' pip, ha' hīy'ax koa', nōm te kanet kopa' xup, ha' mōxaha'.

²⁷ Ha kanet yōg xonat te yāy koxak, tu kanet mō'yīnnā'ax pēnāhā', pa yāy xōn, ha xonat te hāmpē'paxex, hu: “Yā' xohix nū'paha'!” Kaxīy. Hu yāy putex putup mīkax xexka hā, ²⁸ pa Paot yīy ka'ok, tu:

—Yāy xuhmīy hok! Yāg mūg xohi' pip! Kaxīy.

²⁹ Ha' nōy te:

—Kuyānām paxnū'. Kaxīy.

Tu mō'nāhā', tu kuxānōg, tu yāy puxu'uxnām, tu' kopaxux

hā' nāhā Paot keppah, xix Xinax keppah, ³⁰ tu' yok, tuk-nihā' xip, tu hāpkopa' mōy, tu:

—'Ūgnōy, 'āte putep mīy'ax, puyīy Topa 'ūgkuxa kummuk xit, nūy 'ātu' gāy hok? Kaxīy.

³¹ Ha Paot xix Xinax te:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūg xuxyā Yeyox kopah, puxix Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy yānān tu 'ākuxa max tat, 'āmūn, xix 'āxape te 'āpet kopa' pip. Kaxīy.

³² Ha tik xop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux kanet yōg xonat pu', xix' xape xop pu'.

³³ 'Āmnīy kote 'ihā' xonat te' nōy yōg kayax pix, ha Paot xix Xinax te xonat putox pix, xi' xape xop, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ³⁴ Ha xonat te yāy pet ha' mōgāhā', tu hāpxop pop nūn, ha' māhā', ha xonat kuxa yūm ka'ok Topa kopah, xi' xape xop kamah, hu' kuxa hittup.

³⁵ Hāptup ha ta Hōm yōg xexka xop te' xat, hu:

—Kanet kopa' mōy tik 2, pu mōg, tu nūmān. Kaxīy.

³⁶ Ha xonat te Paot pu hām'āktux, hu:

—Tik xexka xop te 'āmōy putup, ha 'ānūpap-tup, hu mōy, xa 'ākuxa mām. Kaxīy.

³⁷ Pa Paot te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Hōmā tik tek mūg kix kakixnāg, ha kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn te' pēnāhā'. Hak mūg yīkopit 'ohnāg, tuk mū yōg hāpxopmā'ax kopit, 'okpak mūg hāpxexka Hōm yōg tihik, ha kanet kopak mūg tigāhā', yā hōnhā nūmān yāy xaptop

tu! 'Āmhok! 'Ak mūg mōg putup'ah. 'Āpu, tik xānā', pu nū', pu nūy ūgmūg mōy kanet kopah, nūy hāptopak mūg mōgā'. Kaxīy.

³⁸ Ha xonat xop te Hōm yōg xexka xop pu hām'āktux, ha' xexka xop kuxānōg, Paot xix Xinax yā hāpxexka Hōm yōg tik hah. ³⁹ Ha' nūn, tu tik 2 pu hām'āktux, hu:

—'Āgāy hok 'ātu'. 'Āte nūktu yāyhāhup hok'ah. Kaxīy.

Tu kanet kopa' mōy, tu ta' mōg, tu kōmēn kunāpa' mōgāhā', tu:

—'Āmōg. Kaxīy.

⁴⁰ Ha' mōg, tu Nit pet ha' mōg, tu' xape xop mō'nīynām, tu' mōg.

17

Tu kōmēn Texanōn tu' tihī'

¹ Tu ta' mōg, kōmēn 'Āppip kotit hā' mōg, xix kōmēn 'Aponōn kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Texanōn tu', ha Yoneo yōg Topa pet yūm, ² ha nit xap yā Yoneo yōg hāptup xe'e', yīy nit xap xohix 'ihā Paot te Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, hu hōnhā' mōg, tu nit xap ³ 'ihā hām'āktux hā' nōy kutnāhā'. Kaxīy.

⁴ Ha tik 'ūm te:

—Hamūn! Kaxīy.

Hu Paot xix Xinax mūtik yāy kotīnnāhā', ha Genex yōg puknōg xop te Topa xak, xix 'ūn xexka xop, tu nōm tik mūtik yāy kotīnnāhā'.

⁵ Pa Yoneo xop te' yīpkumīy, tu tik kummuk yīmōgatux, nōm hām hok xop, tu hāpkute'ex kummuk pax, 'ap

max'ah, tu kōmēn xohix kopa hāpkummugāhā', tu kōmēn xohix gāyāhā', tu Paot xak xix Xinax, hu Yaxām pet hā' mōxakux. ⁶ Pāyā 'ap ti'ah, yīy Yaxām mūg, tu' xut yāy pet kopah, tu' xape xop mōy kamah, tu kōmēn yōg xexka xop keppa' mōgāhā', tu:

—Nū tik te hām xexka xohix tu hāpkummugāhā', tu nūktu nūn kamah, ⁷ tu Yaxām pet kopa' tihī', ha' xohix te hāpxexka Hōm yōg Xex putup pax, pa tik xop kummuk te hāpkummuk yūmmūgāhā', hu: "Hōm yōg Xex tek mūg xat 'ohnāg. Yā Yeyox tek mūg xat xe'ēgnāg! Kaxīy."

⁸ Ha Texanōn yōg tikmū'ūn te hām'āpak, xix kōmēn yōg xexka xop, hu' gāy, ⁹ tu tayūmak xak Yaxām tu hāmāxap, xi' nōy xop tu', puyīy Paot xix Xinax mōy, puyīy kōmēn Texanōn nīm. Ha pago, tu nū'paha'.

Tu kōmēn Menet tu' tihī'

¹⁰ Ha 'amnīy hā' kuxa mām ka'ok xop te Paot xix Xinax mōgāhā', tu' mōg tu mōktu mōxaha kōmēn Menet tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux. ¹¹ Ha Menet yōg Yoneo xop te hāmyok mīy, pa Texanōn yōg xop te hāpkohē' mīy. Yā Menet yōg tikmū'ūn te Topa yōg tappet mō'kupix nām, puyīy Paot yōg hām'āktux kopit, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxe'e yūmmūg. ¹² Hū Menet yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, xix Genex yōg 'ūn xexka xop, xix tik xop. ¹³ Ha Paot te

hām'āpak max'ax 'āktux, ha Texanōn yōg Yoneo xop te hām'āpak, hu' gāy, tu' nūn, tu nūktu tikmū'ūn gāyāhā'.¹⁴ Ha' xape xop te Paot xut, tu:

—Mōg, mōg, pu 'āp-tex hok! Kaxīy.

Ha' mōg, kōnāg xexka ha' mōg, pāyā Xinax nox xip, xix Tīmōn, tu Menet kopa' tihi'.¹⁵ Ha nōm xape xop te Paot mōgāhā kōmēn xexka 'Atēn tu', tu putpu' mōg Menet tu', tu Paot pupi hām'āktux, nūy Xinax xānā', xix Tīmōn, pu kōmēn 'Atēn tu' mōg mō'ka'ok.

Tu kōmēn 'Atēn tu' xip

¹⁶ Ha Paot te 'Atēn tu tik 2 hip, tu kōmēn xexka pēnāhā', tu topahnāg komut pēnāhā', ha nōm komut yīm hā' mīy, nūy heyah, ha kōmēn nū'xip nōm hāpxop hā, yīy Paot kuxa hittup 'ohnāg. ¹⁷ Tu' mōg Yoneo yōg Topa pet hah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān nām, xix nōm xop te Topa xak xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān. Tu nāpet ha' mōg kamah, ha 'āmnīy xohix hā hām'āktux hā' nōy yānān 'Atēn yōg tikmū'ūn mūtik. ¹⁸ Tu hām'āktux, tu hāmyūmmūg'ax xop 'āxet'ax 'Epikoneo xop mūtik hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux putup? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te' yānān, hu:

—Tute topahnāg puknōg 'āktux. Kaxīy.

Ha Paot te Yeyox 'āktux, tu Yeyox putpu' hi 'āktux. ¹⁹ Ha tik xop te hāmyūmmūg te Paot yīm mūg, tu 'Axenop yōg hāmyūmmūg xop ha' mōgāhā', pu hām'āktux'ax 'āpax, tu' yīkopit, hu: koneo xop mūtik hām'āktux, xix 'Extox xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Kāy te hām'āktux punethok. Putep mūn 'āktux putup? Kaxīy.

Ha' yāg nōy te'

—'Ok hāmyūmmūg'ax tup nūhū xate hāmyūmmūgāhā'?²⁰ 'Āpu, 'āyīy, tu hāmyūmmūg'ax puknōg 'āktux, nūy 'ūgmū yūmmūgā'. Kaxīy. ²¹ Yā 'Atēn yōg tikmū'ūn hām hok, xix puknōg xop te kōmēn kopa' tihi' hām 'ohnāg, pa hām'āpak pax, nūy tu xe' xuktux, tu 'āmnīy xohix hā hām'āpak tup 'āpak, xi' xe' xuktux. ²² Ha Paot te hām'āktux, ha 'Anenop xop te Paot xakot, ha Paot te:

—'Atēn yōg tikmū'ūn: 'Āxop te 'ōg topahnāg komut xop xohix xak. ²³ 'Āte hāpkumep, tu topahnāg komut punethok pēnāhā', nōm mīy nūy heyah, ha 'āte topahnāg yōg mīmpe pēnāhā', ha tikmū'ūn te topahnāg pu hāpxop 'ūm hōm, tu mīmpe yīmū' xix, ha tik 'ūm te mīmpe yīmū' kax'āmi', hu: "Nūhū topa puknōg pu'," kaxīy. 'Āte xa nōm puknōg 'āktux putup.

²⁴ —Topa xe'ēgnāg te hām xexka mīy, xix hāpxop xohix mīy, hu pexkox xix hahām xat. 'A' pet mīy xak'ah tikmū'ūn yīm hā. Yā mīptut

kopa ti 'ohnāg. 'Ūxexka xe'ēgnāg Topah. ²⁵ Tu hāpxop 'ūm xak 'ohnāg, yā hāpxop xohix mīy, nūy tikmū'ūn pu' xit xut popmāhā', xi' hi'ax, xix hāpxop xohix yā' hok popmāhā'. ²⁶ Tu tik puxet mīy hāmāxap, tu nōm hā' mīy tikmū'ūn xohix, xi' hep xohix, pu yōg hām tu 'āti', ha Topa te tikmū'ūn pu hām 'ūm hā' xakux'ax xat, xix hām 'ūm hā' xakix'ax xat, tu' pip'ax 'ūm xat, pu mōg hāpxexka pu kopa 'āti'. ²⁷ Puyīy tikmū'ūn Topa xax, nūy xipi', pāyā tikmū'ūn yīka hā Topa xip. ²⁸ Hōmā 'ōgnū tik te hāmyūmmūg te kax'āmi', hu: "Topa hā yūmū'āte' xit xut, xix yūmūg mōg, xix yūmūg tihi'," kaxīy. Ha' nōy te: "Yūmū'ā Topa hā kutok xe'e'," kaxīy. ²⁹ Hamūn, yūmū'ā Topa hā kutok, hu hāmpē'āpaxex hok, hu: "Topa te pipkup yānām putuk," kaxīy. Xix hāmpē'āpaxex hok, hu: "Topa te mīkaxxap putuk," kaxīy. 'Āmhok. Tik 'ūm te Topa xe'e mīy 'ohnāg. ³⁰ Hōmā tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ah, ha Topa te nōā'tot, pa nōmhā Topa te' xat, xa yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pu Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ³¹ Yā Topa pa te hāmyūmmūg, tu hāptup puxet yāyutnāhā', 'īhā' tute hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tik te hāmyok mīy hā' kopit putup, tu Yeyox yāyutnāhā', pu tu kopit, ha' putpu nōm hīnnāhā', nūy tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'. Kaxīy.

³² Ha tikmū'ūn te' xupak, ha' yāg te:

—Putep te hām'āktux? 'Ūxok, tu putpu' hi'?" Kaxīy.

Tu' yīxix kummuk. Ha' yāg nōy te:

—Yā' max. Hāptup 'ūm nōy 'īhā xe xa 'āpak putup. Kaxīy.

³³ Ha Paot mōg, ³⁴ pāyā tik 'ūm kuxa mām ka'ok, 'ūxohix te: 'Axenop yōg Nionīy, xix 'ūn Nām, xi' nōy xop kuxa mām ka'ok.

18

Tu kōmēn Konīn tu' tihi'

¹ Ha Paot te 'Atēn tu' xip, tu ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Konīn tu'. ² Ha Pō'ōn yōg Yoneo xip, 'āxet'ax 'Ak, xi' xetut Pinixit, tu hāpxexka 'Itat tu' tihi', tu hāpxip kutōgnāg nūn. Hōmā hāpxexka Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax Kanao Xex te Yoneo xop nūmāhā', ha hōnhā Paot mōg 'Ak hah, xi' xetut hah. ³ Ha Paot xix 'Ak te yīmāgkox xexka mīy hā' hām, tu topixxax ka'ok hā' mīy, tu' nōmēnex, tu tayūmak pop, ha Paot te 'Ak mūtik tihi'. ⁴ Ha nit xap xohix 'īhā Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām Yoneo xop mūtik, xix Genex yōg xop mūtik hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā'.

⁵ Ha Xinax xix Tīmōn te Māxenōn tu' tihi', tu' nūn, tu nūktu mōxaha Konīn tu', 'īhā Paot te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Yeyox yā Kunnix, yā Topa te' yāyutnāhā'. Kaxīy.

⁶ Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, tu' yīpkox 'ohnāg, tu' māmōg, tu Yeyox 'āktux kummuk,

yīy Paot te yāy yōg topixxax kuto'ok, tu:

—Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

—Xate Topa yōg putat yok max putup nōg. 'Ak yāy kuxop'ah, huk mōg Yoneo xop hā' puknōg xop hah. Kaxīy.

⁷ Tu' mōg Tix Yox pet hah, ha Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, yā yāy pet te Yoneo yōg Topa pet yīka' yūm. ⁸ Ha Kinix te Topa pet yōg xop xat, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, xi' xape xop kamah, ha Konīn yōg tikmū'ūn punethok te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām ka'ok, hap-tox pix.

⁹ Ha 'āmnīy koxtap 'ihā Yeyox te Paot pu hām'āktux, ha Paot te yāy koxuk hā' xupak, yīy:

—'Ākuxānōg hok, xix yāy xaptop hok. ¹⁰ Yā 'āmūtik 'ūktihi', tu 'āpēnānāg xip, pu tik 'ūm 'āmūy hok. Yā yōgnū tikmū'ūn punethok pip nū kōmēn tu'. Kaxīy.

¹¹ Ha' xip hāmyāxatamuk puxet xi' xahi', tu Topa yōg hām'āktux'ax yūmmūgāhā Konīn yōg tikmū'ūn pu'.

¹² Ha Gat te hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn xat, ha Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Paot kupeh, tu' mūg, tu' mōgāhā kōmēn yōg xexka xop keppah, nōm xop pa te hāmyūmmūg keppah, puyī' yīkopit. ¹³ Ha' kupeh, hu:

—Kāy te Topa xak'ax yūmmūgāhā tikmū'ūn pu', pāyā tik te yūmūg xat te' xat hok, kāy te hāmyūmmūgā kummuk hah. Kaxīy.

¹⁴ Ha Paot te' yīkox xix, 'ūyīy putup tu', pāyā Gat te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Nāy. 'Ok pe kāy tep-tex, 'ok pe nō xupxet, kopxi' kopit, ¹⁵ pāyā 'āxop yīy'ax 'āte yūmmūg'ah, xix 'ōg xat'ax puknōg 'āte kama yūmmūg'ah, xi' xuxet'ax 'ūm 'āte' yūmmūg'ah. 'Ak kopit putup'ah 'āte'. Kaxīy.

¹⁶ Tu papuk hāpxupmāhā', ha' mōg, tu' gāy. ¹⁷ Ha' xohix te Topa pet xop xat'ax Xox mūg, tu' kix Gat keppah, pāyā Gat te' pēnā hok, tu nūpe mō'kep, tu nūpe mō'kut.

Tu kōmēn 'Ātikit tu putpu' mōg

¹⁸ Ha 'āmnīy xohix nōg, 'ihā Paot te mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu xupep hāpxexka Xit tu', ha Pinixit xix 'Ak te nūmūtik mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xēkenex tu', ha Paot te' xe mep, tu' xut xok nām, Topa pu hām'āktux xex tu'. ¹⁹ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ep tu', tu Pinixit xix 'Ak nīm, tu' mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoneo xop mūtik. ²⁰ Tu' mōg putup, pa Yoneo xop te:

—Nāy! 'Āmōg hok! Kaxīy.

²¹ Pāyā' mōg putup, hu:

—Topa tek putup, kopxix putpu 'āhāk nū'. Kaxīy.

Tu mīpkox hā' mōg. ²² tu mōktu xupep kōmēn Xeyanet

tu', ha' mōg kuxa mām ka'ok xop hah, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', ²³ tu 'āmñīy punethok hā' tihī', tu' mōg, tu hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, xix Pinik kotit hā' mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'.

'Apot te kōmēn 'Ep tu' xip

²⁴ Ha kōmēn xexka 'Anexānit yōg Yoneo pit nūn kōmēn 'Ep tu', 'ūxuxet'ax 'Apot, tute Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux max, tu Topa yōg tappet hittap yūmmūg xe'e'. ²⁵ Tu Topa yōg putat yūmmūg, tu' hittup, tu Yeyox 'āktux, tu Topa yōg hāmyūmmūg'ax yūmmūgāhā', pa Yoām puxet yōg putox pix'ax yūmmūg, tup-tox pix'ax nōy yūmmūg'ah, 'ūp-tox pix nūy Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux yūmmūg'ah. ²⁶ Tu hām'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Pinixit xix 'Ak te' xupak, tu yāy pet ha' mōgāhā', nūy Topa yōg putat yūmmūgā xe'e'. ²⁷ Ha 'Apot te hāpxexka Genex tu' mōg putup, ha 'Ep yōg kuxa mām ka'ok xop te mō'nīynām, tu tappet kaxāmi Genex yōg kuxa mām ka'ok xop pu', puyī' nū' nūnānām yāy nōy putuk. Ha' mōg, tu mōktu xupep Genex tu', tu nōm xop mō'nīynām punethok 'ūyānān tu', tu hāmyūmmūgāhā', tu' ka'ok, tu' nōy xop ka'ogāhā', ha Topa te hāmmaxnāhā'. ²⁸ Ha Yoneo xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān nām, tu Topa yōg tappet hā Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu Topa

te nōm yāy kutnāhā 'āktux, ha Yoneo xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg.

19

Paot te 'Ep tu' xip

¹ 'Apot te Konīn tu' xip, 'ihā Paot yīnāpa' nūn kōmēn xohix yīktix yīmū' pip tu', tu nūktu xupep 'Ep tu', tu' kuxa mām xop pipihī', ² tu' yīkopit, hu:

—'Ok Topa Koxuk te 'ākuxa ka'ogāhā', 'ihā 'ākuxa mām ka'ok tap Yeyox kopah? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Topa Koxuk 'ūm? 'Ak mū'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³ Ha Paot te:

—'Āp-tox pix'ax te xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yoām yōg putox pi'ax. Kaxīy.

⁴ Ha Paot te:

—Yoām tep-tox pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, xa kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, nōm te Yoām pe' nūn. Kaxīy.

⁵ Ha' xupak, hap-tox pix, 'ihā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ⁶ Ha Paot tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa Koxuk te nōm xop ha yīxohoh, ha' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. ⁷ Ha tik xohix ya'omi' mōg te 12.

⁸ Ha Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu māyōn 'ānuk 3 hā hām'āktux hā' nōy yānān tikmū'ūn mūtik, nūy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux. ⁹ Pa tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg, tu' kuxa mām

'ohnāg Yeyox kopah, tu Topa yōg putat 'āktux kummuk tikmū'ūn nōy pu', yīy Paot mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop mōgāhā', tu 'āmñīy xohix hā Tinān yōg tappet mīy'ax pet kopa hāmyūmmūgāhā'.
 10 Hāmyāxatamuk 2 hā hāmyūmmūgāhā', ha hāpexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, Yoneo xop te' xupak, xi' puknōg xop.

Xep kutok put te 7

11 Ha Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Paot ka'ogāhā, pu hāpxopmā'.
 12 Ha nōm tikmū'ūn te Paot yōg topixxax yāg pop, tu' pakut xop pu' popmāhā', ha hāmpakut'ax te' pakut xop tu' xupepmāhā', ha' hittup, xix yāmīy kummuk xop tu' xupepmāhā kamah.
 13-14 Ha Yoneo yōg taknōy xop te 7 pip, tu Yoneo yōg 'āmānex xop xat'ax Xep kutok, tu hāpkumep pax, nūy yāmīy kummuk xupepmā', tu Yeyox 'āxet'ax yūmmūg, 'īhā hāmpē'paxex, hu: "Yeyox 'āxet'ax yā' ka'ok. 'Apu, yāmīy kummuk tikmū'ūn kopa' xut Yeyox 'āxet'ax 'āktux hā'," kaxīy. Hu yāmīy tu' xat, hu:

—Āte 'āxat, Yeyox 'āxet'ax hā, yā Paot te nōm 'āktux. Pu 'āpep xa mōg. Kaxīy.

15 Pāyā yāmīy kummuk te:

—Yeyox 'āte' yūmmūg, xix Paot yūmmūg, pa 'ū 'ūm 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah. Yeyox te 'āxop pu yāy 'āxet'ax hōm 'ohnāg. Kaxīy.

16 Ha tik nōm yāmīy kummuk kopa' xip te' yok mō'ka'ok, tu nōm taknōy xop te 7 kix kakixnāg, yīy kayax taha', tu' xax top hā mīptut tu nū'paha'.
 17 Ha 'Ep yōg tikmū'ūn xohic te' yūmmūg, Yoneo xop xix Genex yōg xop te' yūmmūg, tu' kuxānōg, tu Yeyox 'āxet'ax ka'ok 'āktux, tu' kuxa te' yēy.
 18 Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu' nūn, ha nōm te hōmā mīhīm, tu hōnhā yāyhāhup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy tu mīy kux.
 19 Tu' mīm xop yōg tappet xax xohix popnūn, tu kuxap kopa mō'pok, ha' mō'xut, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', ha tappet xax xohix yōg tayūmak te 50.000.
 20 Yā kaxīy hā tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu xe hām'āktux hāptox tu', ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, tu' yīpkox pip.

Nemēn te 'Ep yōg tikmū'ūn gāyāhā'

21 Ha hāpxip kutōgnāg 'īhā Paot mōg putup Yenoyanēn tu', Māxenōn kotit hā' mōg putup, xix hāpexka 'Akax kotit hā' mōg putup, tu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn tuk mōg, nūy mōy tu 'āpep, tuk-nāy tu 'āte Hōm pēnāp-tup kamah. Kaxīy.

22 Tu Timōn xix 'Enax mō'pok hāpexka Māxenōn tu', tu hāpxip kutōgnāg 'īhā Hōm yōg hāpexka 'Ax tu' tihī'.

23 Ha 'Ep yōg tikmū'ūn te Topa yōg putat tu' gāy, 24 ha tik 'ūm 'āxet'ax Nemēn, tu

topahnāg hex Niām komut mīy, xi' pet komut mīy, pu heyeh, tu pipkup yānām ponnok hā' mīy, tu tayūmak xexka pop. ²⁵ Tu tik te topahnāg komut mīy xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Nemēn te:

—Tik xop: Yūmūg hām, nūy tayūmak xexka pop, 'āxop te' yūmmūg. ²⁶ Pa Paot te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te hām'āpak, ha hām'āktux, hu: “Tik te' yīm hā' mīy nōm topahnāg komut. 'Ap Topa xe'e'ah, yā hāpxop mō'āmā'ax, yīy hāpxop te mō'āmā'ax nīm,” kaxīy. Ha tikmū'ūn punethok yīpkox pip, hu topahnāg komut xop hāmenex putup'ah. ²⁷ Hak kuxānōg, pu tikmū'ūn topahnāg 'a pop putup hok, xix Niān pet 'a' putup hok, xix topahnāg hex Niān mūn putup hok, 'īhā hāpxexka 'Ax xohix te nōm pu heyah, xix hāpxexka nōy xohix te'. Yīy yūmū'āte tayūmak xak. Kaxīy.

²⁸ Ha' xupak, tu' gāy xexkah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ep yōg Niān xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux punethok kōmēn xohix kopah, hu hām'āpak 'ohnāg, tu yāy tu nū'nāhā mīptut xexka kopah, tixmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet kopah, ha Māxenōn yōg tik 2 tihi'. Yā Paot mūtik hāpkumep, ha tikmū'ūn gāy, tu nōm tik 2 mōgāhā tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet hah, ³⁰ ha Paot mōg putup, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, pa' kuxa mām ka'ok xop te' tux

hok, pu mōg hok. ³¹ Ha 'Ax yōg xexka xop te Paot hā' xape, tu' xak, hu:

Tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet ha 'āmōg hok pu gāyxop 'āpenā hok! Kaxīy.

³² Ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu hām'āktux punethok, hu hām'āpak 'ohnāg, tu tep tu yāy tu nū'nāhā' yūmmūg 'ohnāg.

³³ Ha Yoneo xop te Topa pet xop xat'ax 'Anexān xut, tu' kopa' mōgāhā', pu hām'āktux tikmū'ūn pu', ha 'Anexān yīm xix, hām'āktux putup tu', pu 'Ep yōg tikmū'ūn gāy hok Yoneo xop tu'. ³⁴ Pa tikmū'ūn te 'Anexān yā Yoneo yūmmūg, tu' yīy ka'ok, tu xe' yīy xexka', tu xe' yīy, tu yānmūn xupep'ax puxet putuk, tu 'ot 2 hā te:

—'Ep yōg Niān yā' xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha kōmēn yōg kaxāmi'ax te:

—'Āhup, 'āhup! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, hu:

—'Ep yōg tikmū'ūn: 'Ū 'ūm te kōmēn 'Ep yūmmūg hok? Yā' xohix te' yūmmūg, ha 'Ep te topahnāg hex Niān pet xexka xix, tu topa xap xix, nōm te pexkox tu' nāhā', yā' xohix te' yūmmūg,

³⁶ yā' yūmmūg tap, yīy 'āhup, nūy hāpkummuk mīy hok.

³⁷ Xate tik 2 nūnnāhā', ha 'ap kummuk'ah, tu topa hex Niān 'āktux kummuk 'ohnāg, tu topa hex Niān yōg hāpxop 'ūm hā' xupxet 'ohnāg.

³⁸ Nemēn te hām'āktux 'ūm putup, xix yāy xop te', puxix tik pa te hāmyūmmūg tu' xax, puyī' kopit, yīy mōg, nūy tik 'ūm kupeh. ³⁹ Pe

hãpxopmã'ax nõy kopit putup, puxix tikmũ'ün xohix kopit. ⁴⁰ 'Áte koit'ah, pa 'áte gohet yõg hãmp'e'paxex yĩpkutuk, pax pu: "Ep yõg tikmũ'ün yãyxik kakixnãg," kaxiý, puxix xonat xop nũ'pok 'Ep tu, puyĩk yĩkopit, tep tu 'ãgãy nãm. Pãyã 'ap yũmmũg'ah 'áte'. Kaxiý.

⁴¹ Tu hãm'ãktux, tu:

—Mõg. Kaxiý.

Ha' mõg.

20

Paot te Mãxenõn tu' xip, xix Genex tu' xip

¹ Ha Paot te' kuxa mãm ka'ok xop xãnãhã', tu hãm'ãktux hã' kã'ogãhã', tu:

—Ûgmõg. Kaxiý.

Tu ta' mõg hãpxexka Mãxenõn tu'. ² Tu hãm xohix kotit hã hãpkumep, tu hãm'ãktux hã' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã', tu' mõg tu mõktu hãpxexka Genex tu' xupep. ³ Tu' xip mãyõn 'ãnuk 3 hã, ha' mõg, ha Yoneo xop tep-tex putup, ha mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg hã' mõ'nãhã', nõy hãpxexka Xit kotit hã' mõg, tu Mãxenõn tu putpu' nũn putup. ⁴ Ha Paot mũtik nũn kõmẽn Menet yõg Pihok-tok Xopat, xix kõmẽn Texanõn yõg 'Ãnixtah, xi' yõg Xegõn, xix kõmẽn Nep yõg Gax, xi' yõg Tĩmõn, xix hãpxexka 'Ax yõg Tikik, xi' yõg Tonop, ⁵ tu Paot keppa' mõg, hak mũn Nok te kaxãmi', hak mũ'áte Paot hip kõmẽn Tonot tu'. ⁶ Ha Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka 'ãxet'ax "pãm tokatok hok" kux, hak mũg pip Pinio tu', tu mĩpkox hãk mũg mõg, tu kõnãg yĩmũ'

mõg, ha 'ãmnĩy te 5 nõg, 'ĩhãk mũg mõg tu mõktu mõxaha Tonot tu', ha' nõy xop mũtik yãy tu nũ'nãhã', tu' pip 'ãmnĩy te 7 hã.

Paot te Tonot tu' xip

⁷ Tu yenomĩy 'ĩhãk mũg yãy tu nũ'nãhã', tu pãm koxip, nõy mã', nõy Yeyox yã yũmũg pupi' xok pekpaxeh, ha Paot mõg putup hãptup 'ĩhã', hu hãm'ãktux tox, tu 'ãmnĩy kote 'ĩhã hãm'ãktux, tu' kux 'ohnãg. ⁸ Ha kuyãnãm tat'ax punethok te mĩptut nõy yĩmũ' mõg'ax kopa' pip, hak mũg yãy tu nũ'nãhã', ⁹ ha tik xiptap 'Ettik xip, tu mĩptut tox yãy yĩmũ' mõg'ax 3 kopa' xip, tu yanẽn kox yĩmũ' yũm, ha kũmĩm tep-tex, ha mõ'yõn, Paot yõg hãm'ãktux tox hah, ha hãm tu' nãhã', tu' xok. ¹⁰ Ha Paot te mĩptut yĩmũ tu' yĩxohoh, tu 'Ettik mũg, tu' nõy xop pu hãm'ãktux, hu:

—Kuxãnõg hok! Yã' koxuk te' kopa' xip, yã' hi'! Kaxiý.

¹¹ Tu xe pepi' mõg, tu pãm koxip, tu' mãhã', nõy Yeyox pe'paxeh, tu hãm'ãktux yũmũg xape xop mũtik, ha xokakkak xataha', 'ĩhã hãm'ãktux kux, tu' mõg. ¹² Ha 'Ettik hi', yĩy tikmũ'ün kuxa hittup xexka', tu' yãy pet ha' mõg.

Tu Mĩnet ha' mõg

¹³ Hak mũn Nok te xe kaxãmi', tuk mũg mõg mĩpkox hã, tu' mõg, tu mõxaha hãm yĩn yũm 'Axox tu', tu Paot hip, 'ĩhã Paot te hãm tu yã' mõg. ¹⁴ Tu' xupep, 'ũgmũ'áte ta tu yãy tu nũ'nãhã', hak mũg mõg, tu

mõktu mõxaha kõmēn Mītinēn tu'.¹⁵ Tuk mūg mōg mīpkox hā, tu Kiox hā' yēn, tu hāptup nōy kōmēn Xāmōy tu' mōxaha', tuk mūg mōg, tu mõktu mõxaha kōmēn Mīnet tu'.¹⁶ Ha Paot mōg putup nōg kōmēn 'Ep tu', nūy mōg mō'ka'ok, nūy kōmēn Yenoyanēn tu' āmōxān, nūy Yoneo yōg 'āmuk xexka Pētektot mīy.

Paot te hām'āktux

¹⁷ Tu kōmēn Mīnet tu' xip, tu 'Ep yōg tik pēnā max xop xānāhā',¹⁸ ha' nūn, ha Paot te: —Hōmāg nūn 'Ax tu hāmāxap, ha xatek yūmmūg, tu yōgnū hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, 'īhā hāmyaxatamuk xohix hāx xip 'āxop mūtik.¹⁹ Tu hāpxopmāhā Topa tu', tuk kutōgnāg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, yā Yoneo xop tek kummugāhā'.²⁰ Ha xa hām'āktux xe'e, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu' xaxok 'ohnāg, tu xa hāmyūmmūgāhā', nūy 'āka'ogā', nūy mō'ānīynām, ha tikmū'ūn tek xupak, 'īhā 'āte kōmēn kotit hā xa hāmyūmmūgāhā', xix mīptut xohix kopa hāmyūmmūgāhā kamah.²¹ Tu xa hām'āktux xe'e, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, xix Genex yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, tu Topa pu yāyhāhup 'āktux, tu 'ōg hāpkummuk mīy kux 'āktux, tu 'ākuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux.²² Yā hōnhā 'ūg'āpax: 'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha Topa Koxuk tek xat, ha nōm puk yīpkox xip, tu 'a'

hāmyūmmūg'ah, 'ok pek hip-tup, 'ok pek xok putup,²³ pāyā Topa Koxuk te 'ā hām'āktux kōmēn xohix tu', hu: "Kanet kopa 'āxix putup, xix 'āxūy putup," kaxīy.²⁴ Pa 'ak kuxānōg'ah, 'a yāy mūn tuk hi'ah, pāyā Topa tuk hi'. 'Ok pek hi', yā' māx, pek xok, yā' max, 'ūyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kux. Yeyox tek yāykutnāhā', 'ūyīy Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha'āte hāpxōpmāhā', yā Topa te' hep xop xohix pu hāmmaxnāhā'.

²⁵ —Hōmā 'āte Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu nūktu 'āxop pu hām'āktux, tu hōnhā hāmyūmmūg; Yā 'āxop tek 'ūm pēnāp-tup'ah 'ūxeheh.²⁶⁻²⁷ 'Ūg'āpax: 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'āte 'āxop pu hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux 'ūm xaxok 'ohnāg. Tik 'ūm yīpkox hok, puxix yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat.²⁸ Pēnā ka'ok! Topa Koxuk te 'āxat, pu' kuxa mām ka'ok xop pēnā max, nūy ka'ogā'; Yā Topak-tok xok nōm pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy nōm xop kuxa tupmā'.²⁹ 'Ūgmōg, ha nōm 'ākopa' pip putup, kokex gāy nām putuk, tu' nūn putup, nūy kuxa mām ka'ok xop kix 'āxop kopah. Kokex gāy te kahnēn kix, hā kaxīy nōm gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kix putup.³⁰ Ha tik kummuk te 'āxop kopa' pip putup, tu hām'āktux hā mō'āmāp-tup, ha' kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup, pu

Topa yōg putat xax. ³¹ 'Ōg pa mōxip! Pēnā max! 'Ūxaxok hok! Hāmyāxatamuk tikoyuk hā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ok pe 'āmnīy tox hā, 'ok pe hāptup tox hā, 'āte' xohix yūmmūgāhā', tuk potaha', 'āp-tup pax tu'.

³² —Yā hōnhā 'āte: 'Āxop yā Yeyox yōg tikmū'ūn. Pūyā Topa 'āpēnā max, xix nū mūtik ti', xix xa hāmyūmmūgā', xix 'āxex, xix xa hāmaxnā', xix xa pexkox yōg hāpxop popmā' yāy yōg tikmū'ūn mūtik. ³³ 'Ak xup-kumī'ah, tuk nōy yōg hāpxop putup 'ohnāg, tuk nōy yōg tayūmak yīpkumī 'ohnāg, tuk nōy yōg topixxax yīpkumī 'ohnāg. ³⁴ 'Āmhok. 'Ūghām punethok, nūy tayūmak pop, nūy hāpxop 'ūm pop, nūy mā', tu' nōy xop pu' popmāhā', ³⁵ nūy xa hāmyūmmūgā 'ūghām'ax hā, xayīy nōm hāpxop 'ūm pip hok xop pu' hōm, xi' pakut xop pu' hōm, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigā', hu: "Tikmū'ūn te hāpxop 'ūm pa', puxi' kuxa hittup kutōgnāg, pa tikmū'ūn te hāpxop 'ūm hōm, puxi' kuxa hittup xexka'," kaxīy. 'Ūkux.

³⁶ Tu hām'āktux kux, tu' kopaxux hā' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūnōy xop mūtik. ³⁷ Ha' potaha', tu yāy kep hā' mūg. ³⁸ Yā' kuxa te Paot xak, hām'āktux'ax hah. Yā' xuktux, hu: "A xe xatek 'ūm pēnāp-tup'ah," kaxīy. Ha' mōgāhā mīpkox hah.

Paot te Yenoyanēn ha' mōg

¹ Hak mūg mōg mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak, mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' xak, tuk mūg mōg tu mōktu hāmyīn yūm Kox tu' mōxaha', tu hāptup nōy ha tak mōg tu mōktu mōxaha hāmyīn yūm Honex tu', tu xek mūg mōg, tu mōktu kōmēn Pa'at tuk mūg mōxaha'. ² Ha mīpkox nōy mōg Penix tu', hak mū'āte' xipihī', tu nōm mīpkox hāk mūg mōg, ³ tu hāmyīn yūm Xip pēnāhā', tu 'īpxax ha' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Xit tu', tu kōnāg hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Tinok tu', pu mīpkox hāpxop pop'ax xupepmāhā kōmēn Tinok tu', ⁴ ha' kuxa mām ka'ok xop pipihī', tu 'āmnīy xohix te 7 hā' nox pip kuxa mām ka'ok xop mūtik, ha Topa Koxuk te Paot xūy'ax yūmmūgāhā' kuxa mām ka'ok xop pu', yīy: "Yenoyanēn tu 'āmōg hok!" kaxīy. ⁵ Pa xemān nōg, 'īhāk mūg mōg, ha' nōy xop tek mūg mōgāhā kōmēn kunāpa', xi' xetut xop te', xix kaxop te', hak mūg kopaxux hā' pip, tu Topa pu hām'āktux hāpkux tu', ⁶ tu yāy kep mūg, xix yāy hax, tu 'āneo, nūy mōg, hak mūg mōg mīpkox hā, pa' nōy xop te putpu' mōg yāy pet hah.

⁷ 'Ūgmūg pip kōmēn Tinok tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Tonēmāy tu', tu' kuxa mām xop yōg xape xop pēnāhā', tu' nox pip 'āmnīy tox hā. ⁸ Hāptup 'īhāk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Pinip pet tu' nox pip. Pinip te hām'āpak

max 'āktux pax. Hōmā 'ūkuxa mān ka'ok xop te tik te 7 yīmōgatux, pu hāpxop xit'ax popmā', nūy hok xop pu' popmā', tu Pinip yāyikutnāhā kamah. ⁹ Ha Pinip kutok hex te 4, 'ap yāyta'ah, 'ūxohix yā Topa pupi hām'āktux. ¹⁰ Hak mūg nox pip Pinip pet kopah, 'ihā tik te Topa pupi hām'āktux nūn, 'ūxuxet'ax 'Ag, tu Yonex tu' xip, ¹¹ tu' nūn, tu nūktu xupep Xeyanet tu', tu Paot yōg nāy hīy'ax paha', tu nō yāy yīm kīy, xī' kup kīy, tu:

—Topa Koxuk te hām'āktux, hu: “Hā kaxīy Yenoyanēn yōg Yoneo gāy xop te Paot kīy putup, nūy puknōg xop ha mōgā’,” kaxīy.

¹² Ha' xupak, ha tikmū'ūn xik mū'āte Paot tu' xak, hu:

—Yenoyanēn tu 'āmōg hok! Kaxīy.

¹³ Ha Paot te:

—'Āxop tep-tep mūn mīy? Tep tu 'āpotaha', tuk kuxa xūyghāhā'? 'Ak kuxānōg'ah. 'Ok pe kanet kopak xip, 'ok pek xok Yenoyanēn tu', 'āte Yeyox tu hāpxopmāhā', nūy Yeyox 'āxet'ax 'āktux max. Kaxīy.

¹⁴ Tu hām'āktux kux, hak mū'āte' hup, tu:

—Pūyā Topa yāy putup'ax mīy. Kaxīy.

¹⁵ Tuk mūg mōg, tu yāy yōg hāpxop pop, tu' xuk, nūy Yenoyanēn tu' mōg. ¹⁶ Ha kōmēn Xeyanet yōg kuxa mān ka'ok xop 'ūm 'ūgmūg mūtik mōg, tuk mūg mōgāhā hāmyīn yūm Xip yōg Mēnān hah, ha' kuxa yūm ka'ok tap,

hāmyāxatamuk xohix hā' yūm, ha' pet kopak nox pip.

Paot te Tiak pēnāhā'

¹⁷ Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', ha' nōy xop tek mūg pēnāhā', tu' kuxa hittup. ¹⁸ Hāptup 'ihāk mūg mōg Tiak pet hah, ha Paot tek mūg mūtik mōg, ha tik pēnāmax xop xohi' pip. ¹⁹ Ha Paot te 'āneo, tu Topa te hāpxopmā max xohix 'āktux, tu Paot ka'ogāhā pu hāpxopmā'ax hāmpuknōg xop kopa 'āktux. ²⁰ Ha' xupak, tu' kuxa hittup xexka', tu Topa 'āktux max, tu Paot pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnōy: Yoneo xop punethok kuxa mān ka'ok Yeyox kopah, ha xate' yūmmūg, ha Mōyyex yōg xat'ax xohix pu' yīpkox pip kamah, nūy māynāg mīy. ²¹ Ha tikmū'ūn te 'āmūn 'āktux, tu 'ākupex, hu: “Paot te Yoneo xop yūmmūgā kummuk, tu nōm xop te hāmpuknōg kopa' pip pu hāmyūmmūgāhā', hu: “'Āpu, Mōyyex yōg xat'ax nīm, tuk-tok pit nāg xax yīmap mep hok, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat hok kamah,” kaxīy. Pāyā tikmū'ūn te koit. ²² Putep mūn mīy? 'Ānūn, ha' xohix te hāmyūmmūg putup. ²³ Nāy, 'ūg'āpax, nūy mīy: Nūnte' pip tik te 4, nōm tik te Topa pu hām'āktux xex. ²⁴ 'Āmōg, tu nōm tik mōgāhā', tu tik xemep'ax hā' pago, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix pēnā',

nūy 'āyīpkox xip Mōyyex yōg xat'ax pu' yūmmūg. ²⁵ Yāk mū'āte' puknōg xop pu tappet kax'āmi', tu' xat, pu topa komut xop xit'ax mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, xix xokxop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xi' nōy hā' xupxpet hok. Kaxīy.

²⁶ Yīy Paot mōg, tu tik te 4 mōgāhā', tu hāptup nōy 'īhā yāy pix tik te 4 mūtik, tu Mōyyex yōg xat'ax pu' yīpkox xip, tu' mīy, tu tik te Topa pet xexka xop xat'ax pu' xuktux, tu 'āmnīy 'ūm pix'ax kux putup yūmmūgāhā', ha 'āmnīy te 7 mō'nāp-tup, 'īhā yāy pix kux putup. Ha Paot te xokxop 'ūm putex putup, nūy Topa pu mō'hap, nūy tu' hāxyā'.

Yoneo gāy xop te Paot mūg

²⁷ Ha xemān puxet hā' nōg putup, ha Paot te Yoneo yōg Topa pet xexka kopa' xip, 'īhā 'Ax yōg Yoneo xop te' pēnāhā', tu Yoneo yōg tikmū'ūn gāyāhā', tu hām'āktux hā nūktu' xohix gāyāhā', tu Paot mūg, ²⁸ tu:

—'Iyaet yōg tihik, mā'! Nū tik te hāmyūmmūgā kummuk hāpxexka xohix tu', pu Mōyyex yōg xat'ax xaxogā', tu Topa pet xexka 'āktux kummuk, tu Genex yōg puknōg xop nūnnāhā', pu Topa xip'ax yāyhāp-tup-tūynāg. Kaxīy.

²⁹ Hōmā Yoneo yōg tikmū'ūn te Paot pēnāhā kōmēn kopah, ha 'Ep yōg tik puknōg 'āxet'ax Tonop mōgāhā', ha hāmpē'paxex, hu: "Paot te' mōgāhā Topa pet xexka kopa kamah," kaxīy.

Pāyā' mōgā'ah. ³⁰ Ha nōm tikmū'ūn xohix gāy, tu yāy tu nū'nāhā mō'ka'ok, tu Paot mūg, tu Topa pet xexka kopa' xut, tu yāykumīy hāptopah, ha hāpxip 'ohnāg Topa pet xexka mō'yīnnīn. ³¹ Ha tikmū'ūn te Paot putex putup, ha tik 'ūm te xonat yōg Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix gāy nām! Kaxīy.

³² Ha xonat xop yōg Kononeo te xonat xop xat, xix kapitām xop, ha' nūn mō'ak'ok, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Paot kix kux. ³³ Ha Kononeo te Paot mūg, tu' xut gāy xop kopah, tu pipkup māg xap hā' hīy, tu' yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm nūhū'? Kaxīy.

Tu xe:

—Putex mūn mīy? Kaxīy.

³⁴ Ha nōm tikmū'ūn gāy te hām'āktux hā' yānān, yīy Kononeo te hām'āpak 'ohnāg, hu' xat, hu:

—Kāy mōgā xonat pet ka'ok hah. Kaxīy.

³⁵ Ha' mōgāhā mīptut mīpku'īn tu', pa nōm tikmū'ūn tep-tex putūmnāg, yīy xonat xop te Paot pupi tu pepi' xup, tu mīptut hā mōxakux. ³⁶ Ha Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Ūp-tex! 'Ūp-tex! Kaxīy.

Paot te yāy pupi hām'āktux

³⁷ Ha xonat pet ha' mōgāhā', 'īhā Paot te:

—'Ok xatek tux hok 'ū hām'āktux? Kaxīy.

³⁸ Ha Kononeo te:

—Xate Genex yīy'ax yūmmūg. 'Ok 'āmūn yā 'Eyt

yōg tihik, nōm te tik te 4.000 mōgāhā hām panip tu', nūy gohet mūtik yāykix? Kaxīy.

³⁹ Ha Paot te:

—'Ak mūn'ah. Yāk mūn Tax yōg Yoneo, tu hāpxexka Xinit tuk nāhā', ha Tax mūn kōmēn xexka hok'ah. 'Ok xatek tux hok, 'āte hām'āktux tikmū'ūn pu'? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Kononeo te:

—'Āpu, 'āyīy. Kaxīy.

Ha Paot te mīpku'īn yīmū' xip, 'īhā' yīm xix, pu tikmū'ūn yīy hok, ha Paot te hām'āktux tikmū'ūn pu', Yoneo xop yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu:

22

1 —'Ūnōy mūnōm xop, xi' tak mūnom xop, 'ūg'āpax 'āte hām'āktux. Kaxīy.

² Ha Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy yīy'ax 'āpak, tu:

—Nāy, hup, nūy 'īy hok. Kaxīy.

Tu' yīy 'ohnāg, ha Paot te:

³ —'Ūgmūn Yoneo, tu kōmēn Tax yōg tihik, tu hāpxexka Xinit tuk nāhā', pa kōmēn Yenoyanēn kopak tittap, ha hāmyūmmūgā'ax Gāmāniet te 'ā hāmyūmmūgāhā', tu mōnāyxop hittap yōg hāpxopmā'ax xohix 'ā hāmyūmmūgāhā', ha 'āte Topa xak 'āxop xohix putuk, tu' xat'ax mīy māynāg. ⁴ Hōmāg gāy, tu' kuxa mām ka'ok xop kix putup, Yeyox yōg putat putup nōg tu'. 'Ate' mūg, tu kanet kopa' xex nōm xop, 'ok pe tihik, 'ok pe 'ūhūn. ⁵ Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yūmmūg, xix tik te hāmyūmmūg xop te' yūmmūg. 'A 'āte mō'āmā'ah,

pāyā hāpxe'e 'āktux. Nōm xop te 'a' popmāhā tappet, tu kōmēn Namān yōg Yoneo xop pu kax'āmi', 'ūyīy kuxa mām ka'ok xop mūy, tu' kīy, nūy kix. Kaxīy.

⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Tu tak mōg, tu kōmēn Namān tu hāmhūmnāg tuk xip, māyōn yāy kote' yūm 'īhāk xip, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā kuyānām xexka te pexkox tu' xakot. ⁷ Hak nāhā hām tu', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha: "Xaot, Xaot, teptu xatek xūygāhā?" Kaxīy.

⁸ —Ha 'āte: "'Ū 'ūm 'āmūn?" kaxīy.

—Ha tute: "'Ūgmūn Nāyane yōg Yeyox. Xatek xūygāhā," kaxīy.

⁹ —Ha tikmū'ūn te 'ūgmūtik mōg te kuyānām pēnāhā', pāyā 'a' yīy'ax 'ūm 'āpak'ah. ¹⁰ Ha 'āte' yīkopit, hu: Yāyā', putep xatek putup 'ū mīy xa'?" kaxīy.

—Ha: "'Āyok, nūy mōg, tu mōktu xupep Namān tu', ha tik 'ūm te xa hām'āktux putup, tu Topa yōg xat'ax xa hāmyūmmūgāp-tup," kaxīy.

¹¹ —Yā 'āte hāmpēnā hok nōm kuyānām xexka hah, yīy tikmū'ūn tek mōgāhā', yīm hā Namān tu'. ¹² Ha tik te Topa xak, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha Namān yōg Yoneo xop xohix te nōm 'āktux max. ¹³ Hak ha' nūn, tuk yīkāgnāg xip, tu hām'āktux, hu: "'Ūgnōy Xaot, Topa te 'āpa maxnāhā', xa xe hāmpēnā'," kaxīy.

—Hak pa max, ha 'āte 'Ānānīn pēnāhā', ¹⁴ ha: "Hōmā

hāmyāxatamuk xohix 'ihā mōnāyxop yōg Topa te xa yāykutnāhā', xa Topa yōg putup'ax mīy, nūy tik te hāmyok mīy 'āxet'ax Yeyox pēnā', nūy nōm yīy'ax 'āpax, ha hōnhā xate' xupak, xi' pēnāhā', xix hāmyūmmūg, 15 tu Yeyox yōg hām'āpak māk'ax 'āktux putup tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux putup. 16 Putep hip xate'? 'Āpu, 'āte 'āp-tox pix putup, pu Topa 'ākuxa maxnā', nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'ihā Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux," kaxīy.

17 Tu xe hām'āktux, hu:

—Tuk nūn putpu', tu nūktu xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu Topa pu hām'āktux Topa pet xexka kopah, tu yāy koxuk hā Yeyox pēnāhā', 18 ha hām'āktux, hu: “Mōg, Yenoyanēn kunāpa 'āmōg, yā tikmū'ūn tek mūn 'āktux'ax putup nōg,” kaxīy.

19 —Ha 'āte: “Yāyā', tikmū'ūn te 'āte hāpkummugāhā yūmmūg, ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop mūg Topa pet kopah, ha' yūmmūg kamah, yā 'āte kanet ha' mō'tat, tu' kix nōm xop kuxa mām ka'ok 'ākopah, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. 20 Tikmū'ūn te 'ōg nū'kutnā'ax 'Extep putex, 'ihāk xip, tu pekpaex max, tup-tup, tu tikmū'ūn yōg topixxax pēnāhā' nōm te 'Extep putex,” kaxīy.

21 —Ha Yeyox te: “'Āmōg, 'āte 'āmōgāp-tup hāptox tu',

hāmpuknōg xop hah,” kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

22-23 Ha tikmū'ūn te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīy 'ohnāg, pa Paot te' puknōg xop 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tup-tup nōg, tu' yīy ka'ok tu:

—'Ūp-tex! 'Ūp-tex! Kaxīy.

—Tik kummuk putex! Kaxīy.

—Pūyā tu xok! Kaxīy.

Tu topixxax tox mahap, tu hāpkōnōn mō'pok pepi', 'ūgāy tu'. 24 Ha xonat xop yōg Kononeo te' pēnāhā', hu Paot xut mō'ka'ok, tu' xat, pu xonat pet xexka ka'ok ha' mōgā', ha xe' xat, pu' kix xoxxax hā, ha:

—'Ūxūy hā hām'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux putup. Kaxīy.

25 Ha xoxxax xit hā' hīy, nūy nō' kix 'ihā' Paot te Kapitām yīkopit, hu:

—'Ok Hōm yōg gohet te' xat, pu Hōm yōg tik 'ūm kix, 'ihā hāpkummuk mīy 'ohnāg? Kaxīy.

26 Ha xonat xop yōg Kapitām te' xupak, tu Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Nāy, paxip. Putep mūn mīy putup? Kāy yā Hōm yōg tihik! Kaxīy.

27 Ha nōm Kononeo nūn, tu Paot yīpkopit, hu:

—'Āyīy. 'Ok 'āmūn yā Hōm yōg tihik? Kaxīy.

Ha:

—Ya hamūn. Kaxīy.

28 Ha Kononeo te:

—'Āte tayūmak xexka hā pago, nūy yāyhā Hōm yōg tihik. Kaxīy.

Pa Paot te:

—Yā Hōm yōg 'ūgnāhā', xik mūg tak, xik mūg tut. Yāh mūn Hōm yōg tik xe'e'. Kaxīy.

²⁹ Ha xonat xop nōm te' kix putup nū'paha', 'ūkuxānōg tu', ha Kononeo kuxānōg kamah, Paot kīy huh, 'ihā Hōm yōg gohet te' xat hok puyīy Hōm yōg tik kix hok.

Paot te' xexka xop keppa' xip

³⁰ Hāptup 'ihā Kononeo te Paot xut, tu Yoneo xop yōg tik xop pa te hāmyūmmūg ha' mōgāhā', xix 'āmānex xexka xop keppah, pu' yīkopit, nūy Paot yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Ha Paot te Yoneo xexka xop keppa' xip.

23

¹ Tu tik xop pa te hāmyūmmūg pēnā ka'ok, tu:

—'Ūnōy mūnōm xop, Topa tek kuxa yūmmūg, ha hāmyok mīy 'ūghi'ax tox hā. Kaxīy.

² Ha tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn, tu' xat, pu Paot yīkox kix, ³ ha Paot te:

—Pūyā Topa 'ākix! 'Āpa max, pāyā 'ākuxa kummuk! Xate' nōy mōgāhā mō'āmā'ax hā. 'Āyūm, nūy hāpxopmā'ax kopit, nūy Mōyyex yōg xat'ax hā' kopit, pa Mōyyex te' kix'ax xat hok. Kaxīy.

⁴ Ha tik nōy te:

—Teptu xate 'āmānex xop xat'ax mānōg? Kaxīy.

⁵ Ha Paot te:

—'Ūgnōy, 'āte' yūmmūg'ah. 'Ok tik te 'āmānex xop xat'ax nō'ōm? Topa yōg tappet tek xat, hu: “Tik te 'āxop xat'ax

'ūm 'āktux kummuk hok,” kaxīy.

⁶⁻⁸ Tu' xexka xop pēnāhā', ha' yāg Paniye xop, ha' yāg Xanoxeo xop. Paniye xop xohix kuxa mām ka'ok putpu' hi'ax kopah, hu: “Tikmū'ūn xohix xakix, tu' putpu' hip-tup,” tu xe: “Yā' pip koxuk, xix pekkox yōg nū'pok xop,” kaxīy. Pa Xanoxeo xop xohix kuxa mām 'ohnāg, tu: “Āmhok. 'A' koxuk 'ūm xip'ah. Yā' xakix xe'e', tu putpu' hip-tup 'ohnāg,” kaxīy. Yīy Paot yīy ka'ok, tu:

—'Ūnōy mūnōm xop: 'Ūgmūn Paniye yōg, huk kuxa yūm ka'ok putpu' hīnnā'ax kopah. Xatek yīkopit, 'ok pe' xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe' hip-tup hok. Kaxīy.

Ha Paniye xop te hām'āktux hā' nōy yānān Xanoxeo xop mūtik, tu' gāy nām. ⁹ Tu' yīy ka'ok, tu yāy kix putup Paot hā, ha tik te hāmyūmmūg yok, yā kama Paniye yōg, tu:

—Yā' max Paot! 'Ok pe koxuk 'ūm, 'ok pe pekkox yōg nū'kutnā'ax 'ūm te kāy pu hām'āktux, kopxix Topa mūtik yūmūg kumīy putup hok. Kaxīy.

¹⁰ Ha' gāy xexkah, yīy xonat yōg Kononeo te Paot hā' yīpkutuk, tu' xat, pu' xut, tu xonat pet ka'ok ha' mōgāhā'.

¹¹ 'Āmnīy koxtap 'ihā Yeyox xip Paot yīka', tu:

—'Ākuxānōg hok! 'Āmūn tek mūn pupi hām'āktux, tu 'ūgmūn 'āktux putup kōmēn Yenoyanēn tu', xix hāpxexka Hōm tu kamah. Kaxīy.

Ha' xaptop hã Paot putex putup

¹² Hãptup 'ĩhã Yoneo xop te yã tu nũ'nãhã', tu hãm'ãktux xex, tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux hã hãm'ãktux xex, tu:

—Paot putex hok, koxpik xit hok! Kaxĩy.

¹³ Yã tik te 40 tep-tex putup, ¹⁴ tu' mōg 'ãmānex xexka xop hah, xix tik xop te hãmyũmmũg hah, tu:

—'Ūgmũ'ãte hãm'ãktux xex Topa pu', hu: “Paot putex hok, koxpik xit hok,” kaxĩy.

¹⁵ 'Ămōg, Hōm yōg xonat xop yōg Kononeo hah, nũy tu' xax, pu Paot nũnnãy, 'ũyĩkopit nũy, pãyã mō'ãmã'. 'Ūgmũ'ãtep-tex putup putat hã, 'ũxaptop huh 'ũp-tex putup. Kaxĩy.

¹⁶ Pa Paot 'ũptix te' xupak, tu' mōg tu mōktu xupep xonat pet ka'ok xexka tu', tu Paot pu' xuktux, ¹⁷ ha Paot te xonat yōg Kapitãm xãnãhã', hu:

—Nũ tik tuktap mōgã 'ãxop yōg Kononeo hah, puyĩy hãm'ãpak'ax 'ãpax. Kaxĩy.

¹⁸ Ha' mōgãhã' nōm Kononeo hah, tu:

—Paot te kanet kopa' xup, tuk xãnãhã' pu tik tuktap mōgã'ãhah. Kaxĩy.

¹⁹ Ha Kononeo te tik tuktap yĩm hã' mũg, tu' xut, tu' yĩkopit, hu:

—Xate putep 'ãktux putup? Kaxĩy.

²⁰ Ha tik tuktap te:

—Yoneo xop te yã tu nũ'nãhã', nũy 'ãmũn tu' xax, xa hãptup 'ĩhã Paot mōgã', pu xe' yĩkopit. Pãyã mō'ãmã'.

'A' yĩkopit putup'ah, pãyãp-tex putup. ²¹ Yã tik te 40 te hãm'ãktux xex Topa pu', tu' xit hok xi' xo'op hok, nũy Paot putex. Yã hōnhãp-tex putup. Kaxĩy.

²² Ha Kononeo te tik tuktap pu hãm'ãktux, hu:

—Hãm'ãktux hok, 'a' xaptop hok'ah. Kaxĩy.

Ha Paot mōgãhã Gohenanok Penik hah

²³ Tu Kapitãm 2 xãnãhã', tu' xat, hu:

—'Ămnĩy koxtap 'ĩhã mōg kōmēn Xeyanet tu', yã hōnhã kãmãnok te 200 pop, xix xonat xop te 200 pop kamah, pu kãmãnok yĩmũ' mãm, ha xonat nōy te 200, te yã' pata hã' mōg, tu pox tox tat pop. ²⁴ Ha Paot pu kãmãnok nũnnãy, tu Gohenanok Penik ha' mōgã'. Kaxĩy.

²⁵ Tu Gohenanok Penik pu tappet kax'ãmi', hu:

²⁶ “'Ūgmũn Kononeo Kanao Nix, 'ãte Gohenanok xe'e Penik pu kax'ãmi', nũy hãmyũmmũgã', tu 'ãneo.

²⁷ Yoneo xop te nũ tik mũg, nũy putex, hak xut Yoneo gãy xop kopah. Yã hãpxexka Hōm yōg tik 'ãxa.

²⁸ Tu' mōgãhã Yoneo yōg pa te hãmyũmmũg xop hah, nũy Paot yōg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg. ²⁹ Ha Yoneo xop te yã yōg xat'ax hã' yĩkopit, tu' kupex, tu Paot yōg hãmyũmmũg'ax puknōg 'ãktux, pãyã kãy te tik 'ũm putex 'ohnãg, tu yã' xupxet 'ohnãg, 'a' kummuk'ah, 'ap putex putup'ah 'ãte', yã kanet

kopa' xix 'ap putup'ah 'āte kamah. ³⁰ Ha Yoneo xop tep-tex putup 'ūxaptop huh, yīy hāpxip 'ohnāg 'āte xa mōgāp-tup, pu Yoneo xop kupeh, ha xate' kopit. Tu ta tu' kux." Kaxīy.

³¹ Ha ta 'āmnīy koxtap 'īhā xonat xop te kāmānok yīmū' mām xop mōg, ha xonat xop te pox tox tat mōg, tu' pata hā' mōg, tu putpu' mōg Yenoyanēn tu', ³² ha kāmānok yīmū' mām xop te Paot mūtik mōg. Tu' mōg, ³³ tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Gohenanok Penik pu tappet hōm, tu Paot mōgāhā Penik keppah. ³⁴ Ha tappet mō'kupix hāmāxap, tuk-nāy tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā 'ōgnū hahām? Kaxīy.

Ha Paot te:

—Yā Xinit. Kaxīy.

³⁵ Ha Penik te:

—Nāy, 'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpak putup, 'īhā kupex'ax xop nū'. Kaxīy.

Tu' xat, pu Paot xix 'ūxat'ax 'Enot yōg kopit'ax pet kopah, ha' mōgāhā', tu' xix.

24

Yoneo xop te Paot kupex

¹ 'Āmnīy te 5 nōg, 'īhā tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn nūn, tu nūktu xupep kōmēn Xeyanet tu', xix Yoneo xexka xop nūn, xix tik gāy xop yōg hām'āktux'ax Tet nūn, nūy Paot kupeh. ² Ha' xānāhā', ha Tet te nōm Gohenanok pu hāmyūmmūgāhā' hu:

—Gohenanok Penik: Tikmū'ūn xohix te 'āp-tup pax, 'ōg hāpxopmā'ax max

hah, ha Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa xohix mām, tu' hittup, xate hāmyūmmūg hah, ³ yīy tikmū'ūn xohix te 'āmūn 'āktux max. Yā' puxi'. ⁴ 'Āte hām'āktux kutōgnāg putup. 'Ūg'āpax, kopxix hāpxip kutōgnāg hām'āktux kux. ⁵ Paot te hām'āktux kummuk, tu' yīy hā nūktu tikmū'ūn xohix gāyāhā', tu hāpxexka xohix tu' mōg, yā Nāyane yōg xop xohix xat. ⁶ Hōmā tute Yoneo yōg Topa pet xexka yāyhāp-tūynāg putup, tu tik puknōg mōgāhā Topa pet xexka kopah, pak mū'āte' mūg, nūy hāpxopmā'ax kummuk kopit 'ūgmū yōg xat'ax hā. ⁷ Pa 'āxop yōg Kononeo gāy, tu Paot xut, tu' mōgāhā', tu' xat, pu nū nōm xop kāy kupeh, nūy Paot kupeh 'ākeppah. ⁸ 'Āpu, 'ūyīkopit, nūy hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg. Kaxīy.

⁹ Ha Yoneo xop te:

—Ya hamūn! 'Ap koit'ah! Kaxīy. Pāyā' koit.

Paot te yāy 'āktux Penik keppah

¹⁰ Ha Gohenanok Penik te tu' yīm xix, nūy Paot pu':

—Āyīy, kaxīy.

Ha Paot te:

—Gohenanok Penik, hāmyāxatamuk xohix hā xatek mū yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit max, yāk hittup, nūy xa hām'āktux. ¹¹ 'Āmnīy xohix te ¹² 'īhā 'āte Yenoyanēn tu' xupep nūy nūk xup Topa pu', 'ūxohix te' yūmmūg. ¹² 'Āte hām'āktux hā' nōy yānān 'ohnāg tikmū'ūn

mütik, tuk yīy hā gāyā 'ohnāg
 Topa pet xexka kopah, 'a
 kōmēn kopa hāk 'ūm gāyā'ah.
 13 Yoneo xexka xop te koit.
 14 Pa Yeyox yōg putat hāk xip,
 tu Topa xak, tu nōm pu nūk
 xup, tuk yīpkox xip Mōyyex
 yōg xat'ax xohix pu', xix Topa
 pupi hām'āktux xop xohix pu'.
 15 Tuk kuxa yūm ka'ok: yā
 tikmū'ūn te hāmyok mīy te
 putpu' hip-tup, xix tikmū'ūn
 te hāpkohe mīy te putpu' hip-
 tup kamah, ha nōm Yoneo
 xop te yāy putpu' hi'ax hip
 kamah, tu hāmmax hip. 16 Yāk
 hāmyok mīy, ha Topa tek
 yūmmūg, xix tikmū'ūn. Kaxīy.

17 Tu xe hām'āktux, hu:

—Ha hāmyāxatamuk xohix
 nōg, 'ihāk nūn, tu nūktu
 xupep yōgnū hāpxexka tu',
 nūy hāpxop hok popmā Topa
 pu', xix yōgnū tikmū'ūn pu',
 18 'ihā 'Ak yōg Yoneo xop nūn,
 tuk pēnāhā Topa pet xexka
 kopah, ha 'āte yāy pix, Topa
 yōg xat'ax tek xat hah, hak
 yīy 'ohnāg, yāk puxehnāg xip.
 19 Pi'yā' pip 'Ax yōg Yoneo
 xop hōnhā? 'Ap nūn'ah, nūy
 'ūgkupeh. 20 Hōmā Yoneo
 xexka xop tek yīkopit. 'Āpu,
 nōm xexka xop 'ūyānān tu'
 yīkopit, 'ok pe 'āte hāpxe'e
 'āktux, 'ok pe 'āte koit. 21 Pāyā
 hōmā nōm xop te yōgnū
 hām'āktux'ax putup nōg, 'ihā
 'āte hām'āktux, hu: “Hōnhā
 xatek yīkopit, 'ok pe xakix xop
 putpu' hip-tup, 'ok pe putpu'
 hip-tup hok,” kaxīy. Tu ta tu'
 kux.

22 Ha Penik te hāmyūmmūg,
 tu Topa yōg putat yūmmūg

max, pāyā 'ap Paot yīkopit
 putup'ah, hu:

—Nāy, 'ūhip, pu xonat xop
 yōg Kononeo Nix nū'. 'Ūnūn,
 yīy ta 'āte 'ākopit. Kaxīy.

23 Tu' xat, ha Paot xix
 mīptut kopah, pu xonat pēnā',
 pāyā hāpkumep mīptut xexka
 kopah, tu hāpxopmāp-tup,
 puxi' mīy, ha' tux hok kamah
 pu' xape xop pēnā', nūy
 hāpxop 'ūm popmā Paot pu'.

*Paot te yāy pupi hām'āktux
 Penik keppah, xix Nonoxit
 keppah*

24 'Āmnīy kutōgnāg 'ihā'
 nōg, ha Penik nūn, xi' xetut
 Nonoxit nūn kamah, nōm
 Yoneo hex, ha Paot xānāhā',
 ha Paot te tikmū'ūn kuxa yūm
 ka'ok Yeyox Kunnix kopa
 'āktux, ha' xupak. 25 Ha Paot
 te:

—Topa te' xak, pu tikmū'ūn
 xohix hāmyok mīy, ha' yōg
 hāpxopmā'ax xohix kopit
 putup, 'ok pe' max, 'ok pe'
 kummuk. Kaxīy.

Ha Penik kuxānōg, tu Topa
 te' kopit'ax yīpkutuk, hu:

—Mōg, mōg! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāptup nōy kopxix
 'āxānā'. Kaxīy.

26 Pāyā tayūmak 'ūm hip,
 pu Paot tu tayūmak 'ūm xax,
 yīy xānā punethok, hām'āktux
 hā' nōy yānān nām huh, pa yā
 Paot te tu' hōm 'ohnāg.

27 Ha hāmyāxatamuk 2 nōg,
 ha Penik mōg kuma' mōg,
 ha Pox Pex nūn 'ūyānān tu',
 ha Penik te Paot xix mīptut
 kopah, nūy Yoneo xop kuxa
 hittupmā'.

25

Paot te Hōm yōg tik te' xohix xat'ax tu' xak, puyī' xut pu mōg

¹ Ha Pex nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, ha 'āmnīy 3 nōg, 'īhā' mōg tu mōktu Yenoyanēn tu' xupep. ² Ha 'āmānex xexka xop te hāmyūmmūgāhā', xix Yoneo xexka xop te hāmyūmmūgāhā', tu Paot 'āktux, tu' kupex, tu' xak, ³ pu Paot nūnnāy Yenoyanēn tu', 'ūxaptop putex putup ha putat kopah. ⁴ Pa Pex te:

—'Āmhok. Yā' xip Xeyanet tu', hak mōg putup putpu Xeyanet tu'. ⁵ Nāy, pax xa Paot kupex, hu ta mōg 'ūgmūtik, nūy kupeh. Kaxīy.

⁶ Ha 'āmnīy te 10 nōg, 'īhā Pex te Xeyanet tu putpu' nūn, tu hāptup nōy 'īhā' xat pu Paot nūnnāy. ⁷ Ha' nūn, ha Yenoyanēn yōg Yoneo xop te' kupex nām, tu yīkopit, pāyā hām'āktux hā koit, ha Pex te' gāy xop yōg hām'āktux 'āpak, tu:

—'Īntu'. 'Āte hāmyūmmūg'ah, 'ok pe Paot te hāpkummuk mīy, 'ok pe' mīy hok? Kaxīy.

⁸ Ha Paot te:

—'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, 'ok pe Yoneo yōg Topa pet xexka tu', 'ok pe Hōm yōg gohet puknōg tu'. Kaxīy.

⁹ Pa Pex te Yoneo xop kuxa hittupmāp-tup, hu:

—'Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'āte 'āyīkopit? Kaxīy.

¹⁰ Pa Paot te:

—'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, pu yōgnū

hāpxopmā'ax kopit. Yā' max. 'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Pax pu Yoneo xop koit hok, koxix xupap-tup hok. Yā 'āte' xok'ax yīpkutuk 'ohnāg. Pax pu Yoneo xop koit, ha 'āte hāpkummuk 'ūm mīy hok, 'āpu' xat puk putex hok. 'Āte Hōm yōg tik te' xohix xat'ax putup, yā 'āte Xex putup, puk yīkopit. Kaxīy.

¹² Ha Pex te' xexka xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha hām'āktux kux, tu Paot pu hām'āktux, hu:

—Xate Xex mūn putup, hu Xex ha 'āmōg. Kaxīy.

Paot te 'Aginip keppa' xip

¹³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' 'Aginip nūn, tu tikmū'ūn xat, tu' nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, xix Meneñn, tu Pex ha' nūn, nūy 'āneo. ¹⁴ Tu' tihī', 'āmnīy xohix hā' tihī', ha Pex te Paot 'āktux 'Aginip tu', tu hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xip, ha Penik te mīptut kopa' xix, tu' xut pu mōg 'ohnāg. ¹⁵ Hōmā 'ūkxip Yenoyanēn tu', ha Yoneo yōg 'āmānex xexka xop te' kupex, tup-tex putup, ¹⁶ pa 'āte: "Hōm yōg gohet te' xat hok pu tik 'ūm 'ūhok tup-tex hok. 'Āmhok. Hōm yōg gohet te' xat, pu' kupeh xop kāy ha' nūn, nūy kupeh, pu kāy yā yāy 'āktux, nūy kupex xop yōg hām'āktux hā' yānān," kaxīy. ¹⁷ Ha' nūn yāy tu nū'nāhā', ha 'āte' hip putup'ah, tu hāptup nōy hā' xat, pu Paot nūnnāy, 'ūyī' yīkopit. ¹⁸ Ha' kupex xop te' kupex, pa kāy te

hāpkummuk mīy 'ohnāg, tup-tex 'ohnāg, tu' xupxet 'ohnāg, ¹⁹ pāyā Yeyox 'āktux, nōm xok, ha Yoneo xop te hām'āktux hā' nōy yānān nām Paot mūtik, ha Paot te: "Yeyox hi putpu'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox putpu' hi'ax kopah," kaxīy. ²⁰ 'Āte hāmpe'paxex, hu: "Pute 'ūm nūhū'? Kaxīy. Tuk yīkopit, pāyā' yīkopit yūmmūg'ah, hu Paot pu': "Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'āte 'āyīkopit?" kaxīy. ²¹ Pa Paot te: "Āmhok. 'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, puk yīkopit," kaxīy. 'Āte' xat, pu nūnte' xix, pu Xex ha mō'kutnā'. Kaxīy.

²² Ha 'Aginip te:

—'Āte kāy yōg hām'āktux 'āpak putup. Kaxīy.

Ha Pex te:

—Hāptup 'ihā hām'āpak putup. Kaxīy.

²³ Hāptup 'ihā 'Aginip nūn, tu tik te' xat'ax yōg topixxap max mō'tat, tu Pex yōg mīptut hām'āta kox xexka hā' mō'nāhā', tu kōmēn yōg xexka xop xix xonat yōg Kononeo xop mūtik mōxakux, ha Pex te' xat, pu Paot nūnnāy, ha' nūn.

²⁴ Ha Pex te:

—'Āxexka 'Aginip, xix 'āxexka xop xohix: 'Āxop te kāy pēnāhā', yā Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, nūy tup-tex. ²⁵ Ha 'āte' yīkopit, ha hāpkummuk xexka 'ūm mīy 'ohnāg, pup-tex, ha yūmmūg xat'ax xexka Xex mūn putup, pu' yīkopit, yīy Xex ha 'āte mō'kutnāp-tup. ²⁶ Tu tappet tu kax'āmi putup Xex pu kamah. Pute 'ūm 'āte

kax'āmi'? 'Ap yūmmūg'ah 'āte'. Hu 'āte Paot xat, pu hām'āktux, xayīy yīkopit. Tu' yīkopit kux, kopxix kax'āmi', ²⁷ nūy tappet hā Paot yōg hāpkummuk mīy'ax Xex pu hām'yūmmūgā'. Kaxīy.

26

Paot te yāy pupi hām'āktux 'Aginip keppah

¹ Ha 'Aginip te Paot pu hām'āktux, hu:

—'Āpu, 'āyīy. Kaxīy.

Ha Paot te' yīm pepi' xix, tu hām'āktux, hu:

²⁻³ —'Āxexka 'Aginip, xate Yoneo xop xat, tu Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg, yīk kuxa hittup, tu kupex xop pu hām'āktux hā' yānān putup. 'Ūghip, nūy 'ūg'āpax.

⁴ —Yoneo xop xohix tek yūmmūg, yā yōgnū hām tuk xip hāmāxap, tuk nūn Yenoyanēn tu', 'ihāk mūn kaxxop tuktup, xi' xiptap.

⁵ Yoneo xop tek yūmmūg, hak mūn Paniye xop yōg, nōm xop te Topa xak xe'ēgnāg. ⁶ Yā hōnhā xatek yīkopit Topa te hām'āktux xex hā, ha Topa te mōnāyxop pu hām'āktux xex, hu: "Tikmū'ūn xohix te putpu' hip-tup," kaxīy.

⁷ Hōmā Topa te hām'āktux xex, ha Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, tu 'āmnīy xohix hā Topa pu nūk tetex, pa Yoneo xop tek kupex, 'ihāk kux yūm ka'ok putpu' hi'ax kopah, xix hāmmax hip. ⁸ Teptu hāmpe'āpanōm? 'Ok Topa te hāpxopmā'ax ka'ok mīy hok? Yā' mīy. 'Ok Topa te

putpu 'āhīnn'āp-tup hok? Yāp-tup. Kaxīy.

⁹⁻¹⁰ Tu xe hām'āktux, hu:

—Hōma 'āte hāmp'e'paxex, hu: “Yeyox mūn kummuk,” kaxīy. Tu Yeyox 'āktux kummuk, tu' kuxa mām ka'ok xop xex kanet kopah, ha Yoneo yōg 'āmānex xop tek xat, tu 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'ūyīy tu xeh, tu' kix, tuk hittup. ¹¹ Tu' kix kakixnāg Yoneo yōg Topa pet kopah, tu Yeyox 'āktux kummuk yīgāhā', tu' gāynām, tu' pek mōg hāptox tu', nūy mūy, nūy xūyghā'.

Paot te yāy kuxa yūm 'āktux

¹² —Yā 'āmānex xexka xop te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, tu kax'āmi tappet tu', ha 'āte nōm tappet mōgāhā', tuk mōg'ax Namān tu', ¹³ tu putat hāk mōg, māyōn te yāy kote' yūm 'īhā', 'āte kuyānām ka'ok pēnāhā', ha pexkox tu' xakot, ha māyōn yānām kutōgnāg, pa Topa yōg yānām xexka', hak nōy xop te' pēnāhā kamah. ¹⁴ Hak mūg xohix hām tu' xakux, ha 'āte yānmūn xupep'ax 'āpak, ha Yōneo xop yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu: “Xaot, Xaot: Teptuk xūyghāhā'? Yā tu nō yāy mūn xūyghāhā',” kaxīy.

¹⁵ —Ha 'āte: “'Ū 'ūm 'āmūn?” kaxīy.

—Ha:

“'Ūgmūn yā Yeyox, ha xatek xūyghāhā' kuxa mām ka'ok xop hā. ¹⁶ Pa 'āyok, tuk-nīhā xip. 'Āhak nūn, nūy xā yāy'kutnā', xak mūn pu hāpxopmā', xak mūg pēnāhā hāmāxap, ha xa' mūg putup 'ūxeheh, xak mūn

'āktux tikmū'ūn pu'. ¹⁷ Yā 'āte mō'ākutnāp-tup Yoneo yōg tikmū'ūn hah, xix hāmpuknōg xop hah, tu 'āpēnānā' xip, nūy 'āxut nōm gāy xop kopah. ¹⁸ 'Āte nōm tikmū'ūn kuxa hittupmāp-tup, 'ōg hām'āktux'ax hā' hittupmāp-tup, pu hāpkoxtap 'ūkuxa nīm, ha Topa yōg yānām xe'e te' kuxa hittupmāp-tup, pu yōgnū putat hā' mōg, ha xate hām'āktux hā, 'āte nōm tikmū'ūn mōy putup Hāmgāyāgnāg tu', puyīy Topa' kummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux, puyīy yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, nōm xop kuxa mām ka'ok 'ūgmūn kopah.” 'Ūkux. Kaxīy.

¹⁹ Tu xe:

—'Ok yūmmūg, 'āxexka 'Aginip? 'Ūgmūg xuxyā tek xat pexkox tu', hak yīpkox xip. ²⁰ Tu hām'āktux Namān tu hāmāxap, tuk-nāy tu Yenoyanēn tu hām'āktux, xix hāpxexka Yonex tu', xi' puknōg xop punethok pu', tu yāyhāhup yūmmūgāhā', pu hāpkummuk mīy kux, nūy Topa ha mōg, puyīy hāmyok mīy, pu' xohix te yāyhāhup pēnā'. ²¹ Pāyā Yoneo xop tek putup nōg, tuk mūg, 'īhā Topa pet xexka kopak xip, hak putex putup. ²² Pa Topa tek ka'ogāhā', yīy 'āte hām'āktux kux 'ohnāg, tu' xohix pu hāmyūmmūgāhā', tu Topa tappet hittap puxehnāg hā hāmyūmmūgāhā'. Hōmā Mōyyex te hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux kamah, yīy 'āte

tikmũ'ũn xohix pu hãm'ãktux hãmãxap, ²³ nũy Yoneo yõg tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, xi' puknõg xop kuxa kummuk xit, yã hõnhã' hep xop xohix kuxa max yãnhã'n'ax. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

²⁴ Tu hãm'ãktux kux, ha Pex yĩy ka'ok, tu:

—Paot, 'ãp-tox kummuk! Xate tappet punethok mõ'kupix, ha tappet te 'ãp-tox kummugãhã'! Kaxĩy.

²⁵ Pa Paot te:

—'Ap 'ũkputox kummuk'ah. Yã hãpxe'e 'ãktux. Kaxĩy.

²⁶ Tu 'Aginip pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãte yãyhãhup 'ohnãg, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg. 'Aginip, xate hãmyũmmũg kamah. Topa te' xaptop hã' mĩy 'ohnãg. ²⁷ Hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop te Topa te hãm'ãktux 'ãktux. 'Aginip, 'ok 'ãkuxa yũm ka'ok Topa pup hãm'ãktux xop kopah? Yã' yũm. 'A' yũmmũg. Kaxĩy.

²⁸ Ha 'Aginip te:

—Nãy, 'ok 'ãpe'ãpaxex, hu: “Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'Aginip te yãhãp-tup Kunnix yõg”? 'Ãmhok! 'A yãyhãp-tup'ah 'ãte'. Kaxĩy.

²⁹ Ha Paot te:

—Yã' max 'ãmũn yãyhã Kunnix yõg. 'Ok pe hãpxip kutõgnãg 'ĩhã', 'ok pe hãpxip tap 'ĩhã', 'ãtep-tup 'ãxohix yãyhã Kunnix yõg, 'ũkputuk, pa kupuk mãg xap hã' hĩy'ax 'a' putup'ah. Kaxĩy.

³⁰ Ha 'Aginip tek-nĩhã' xip, xix Pex, xix Menenĩn, xi' xexka xop xohix te nũ

mũtik mãm xop, ³¹ tu' mõg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnhã, hu:

—Nũhũ tik max, ha' max'ah tik xix kanet kopah, tup-tex mũn kummuk. Yã tik te hãpxopmã max. Kaxĩy.

³² Ha 'Aginip te Pex pu hãm'ãktux, hu:

—Kãy xupa'ax, pãyã Xex mũn ha' mõg putup, pu hãpxopmã'ax tu' kopit. Pũyã' mõg! Kaxĩy.

27

Paot te kõmẽn Hõm ha' mõg

¹ Ha Paot mõgãp-tup hãpxexka 'Itat tu' (hak mũn Nok te xe kax'ãmi', tuk mõg Paot mũtik), mĩpkox hãk mũg mõg, nõm mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, ha xonat xop te 100 yõg kapitãm te Paot pẽnãnã' xip, tu' kãy nõy xop pẽnãhã kamah, yã Kapitãm Yot te xonat xop 'ĩpet yõg. ² Hak mũg mõg kõmẽn 'Anamãtĩn yõg mĩpkox hã, tu hãpkux te hãpkũyãgnãg hãk mũg mõg, ha hãpxexka Mãxenõn yõg 'Anixtah te kõmẽn Texanõn, tu' xip, tu' nũn, tuk mũg mũtik mõg. ³ Ha hãptup 'ĩhã kõmẽn Xinõm tu' mõxaha', ha Yot max Paot tu', tu hãm tu' mõg tux hok, pu mõg, nũy xape xop pẽnã', pu nõm Paot mõ'nĩynãm, nũy nõ hãpxop tu' popmã', ha 'ãmnĩy hã' xape pet tu' nox xip, tu mõ'yõn. ⁴ Tu hãptup 'ĩhãk mũg mõg mĩpkox hã, tu hãmyĩn yũm Xip tu' yĩpxe'e hãk mũg mõg, 'ãmuuh ka'ok tu' keppa mõ'koux hah. ⁵ Hak mũg mõg kõnãg xexka xak tu', ha hãpxexka Xinix yĩkãgnãg, xix

hāp̄xexka Pēnpit, tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāp̄xexka Nix yōg kōmēn Mīha tu'. ⁶ Ha xonat yōg Kapitām te kōmēn 'Anexānit yōg mīpkox xipihi', ha' nūn, tu hāp̄xexka 'Itat ha' mōg putup, hak mūg mōg nōm mīpkox hā.

⁷ Tuk mūg mōgnāg, pak mūg mōg pu'ūgnāg, 'āmuuh ka'ok hah, ha 'āmnīy punethok 'īhā mōxaha hāmyok tu, kōmēn Xinit keppah, pa 'āmuuh gāy, ha mīpkox mōg 'ohnāg, hak mūg mōg yīp̄xax hah, hāmyīn yūm Kenet tu', ha kōmēn Xanmōn yīkāgnāg. ⁸ Ha mīpkox te hām tu' xupep, tu hāpkux yīkāgnāg hā' xip, tu' mōgnāg mōg, tu mōktu mōxaha hāmyīkox Kōnāg Xexka Yīkox Max tu', ha kōmēn Nayet te hāmhūmnāg.

⁹ Tuk mūg pip 'āmnīy xohix hā, ha hāmyāxatamuk ka'ax, yā Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax "yāy kuxa māxnā'ax" mīy tap, ha hōnhā 'āmuuh gāy 'āxi mō'kouk, ha tex gāy, hu kōnāg xexka gāyāhā', ha Paot te tik te mīpkox mōgāhā pu hām'āktux, hu:

¹⁰ –Tihik, hōnhā mīpkox hāk mōg max'ah, 'āmuuh ka'ok hah, Tu' gāy, hak mūg kix putup kōnāg gāy hā, ha kōnāg te mīpkox kopa' pip hāp̄xop koxyōy putup, xix mīpkox, xix tikmū'ūn kix putup kamah. Kaxīy.

¹¹ Pāyā Kapitām Yot te hāmp̄e'paxex, hu:

–Paot te mīpkox mōg'ax yūmmūg kutōgnāg, pa mīpkox

xuxyā te' yūmmūg xexka', xix mīpkox yōg tik mōgā'ax. Kaxīy.

Hu' yīpkox pip 'ohnāg Paot pu'. Ha mīpkox xuxyā xi' mōgā'ax mōg putup. ¹² Hāmyīkox Kōnāg Xexka Yīkox Max mūn max'ah, pu māyōn 'ānuk mēy 3 hāk nox pi', nūy 'āmuuh gāy kux'ax hip, nūy hām'āxi hāk pip, hu kōmēn Penix tu' mōg putup, nūy hāmyīn yūm Kenet yōg hāmyīkox tuk nox pi'. Penix te mō'kouk yok ha' yūm, hu' max, pu māyōn 'ānuk nūn 3 hāk pip.

'Amuuh gāy te mō'kouk

¹³ Ha 'āmuuh te mō'kouk ha' xuxi', ha hāmp̄e'panōm, hu: "Yā hōnhā' max 'āmuuh," kaxīy. Ha pipkup putux te mīpkox hām tu' xup kōnāg kopah, ha' xut, tu' mōg, tu Kenet yōg hāpkux hāmhūmnāg hā' mōg. ¹⁴ Hāp̄xip kutōgnāg 'īhā 'āmuuh gāy te hām tu' xupep, 'āmuuh 'āxet'ax Nōnet, tu' gāy xe'ēgnāg, ¹⁵ ha tik te mīpkox 'ūm mōgā hok, yā 'āmuuh te nuhuknām, yīy mīpkox yāy tu' mōgāhā'. ¹⁶ Ha hāmyīn yūm Kanap tuk mūg mōg, pu 'āmuuh hēnāhā', ha' mōg, 'īhā 'āmuuh te xuxik-tōgnāg, mīpkox kutōgnāg te kōnāg kopa' xip, ha' xut, kōnāg hā nōm nūnnāhā', tu mīpkox xexka kopa pepi' xex, tu' hīy. ¹⁷ Ha' hīy kux, hak mūg mīpkox xexka hīy ka'ok poxīt xexka ka'ok hā, nōm kup tu' hīy ka'ok, pu 'āmuuh koxyōy hok, hak mūg kuxānōg, Nip yōg hāpkux kummuk yīpkutuk tu', tu mīpkox yōg topixxax

xexka keppa nūnnāhā', 'āmuuh te nōm mō'kouk, tu' mōgāhā', pu Nip tu mōg hok. ¹⁸ Ha 'āmuuh gāy te mīpkox mō'yōn, tu mahamnām kōnāg yīmū', ha mīpkox te hāpxop punethok tat, tup-tux, hak mūg kuxānōg, tuk mū'āte nōm hāpxop mō'pok kōnāg tu', pu mīpkox te tutnap. ¹⁹ Tu 'āmnīy 3 hāk mū'āte yāy yōg yīm hā mīpkox yōg hāpxop xupepmāhā'.

²⁰ 'Āmnīy xohix hāk mū'āte māyōn pēnā 'ohnāg xix māyōnnāg, ha ta 'āmuuh ka'ok, hak mū'āte hāmpēpaxex xakix putup.

²¹ 'Āmnīy punethok hāk mūg xit 'ohnāg, yīy Paot yok, tuk-nīhā' xip nōm tik xop kopah, tu:

—'Āxop, teptu 'āyīpkox 'ohnāg 'ūgmūn pu'? Teptu Kenet tu' nox 'āpip hok? 'Āte 'āyummūgāp-tup, pāyā xatep-tup nōg, yā hōnhā hāpxop punethok xaxogāhā' kōnāg xexka kopah. ²² Pa 'ākuxānōg hok! 'Ap tik 'ūm xok putup'ah, pa mīpkox mūn yāy koxyōy putup. ²³ 'Āte Topa pu hāpxopmāhā', yīy 'āmnīy koxtap hā pexkox yōg nū'kutnā'ax tek ha' nūn, tuk yīka' xip, ²⁴ tu 'ā hām'āktux, hu: "Paot, 'ākuxānōg hok. Xate Xex keppa xip putup, ha Topa te mīpkox kopa tikmū'ūn pēnānā' xip, xayīy 'āxakix hok, yā' hip-tup," kaxīy. ²⁵ Yīy 'ākuxa hittup, Topa te hām'āktux xex hah, 'ihāk kuxa yūm ka'ok Topa kopah. ²⁶ Pa

mīpkox te hāmyīn yūm yōg hāpkux ha' mōg putup. Kaxīy.

²⁷ Ha 'āmnīy te 14 nōg, 'ihāk mū'āte kōnāg xexka Mēnitehān tuk mōxaha', ha 'āmuuh ka'ok te mīpkox yāy mōgāhā', ha 'āmnīy kote 'ihā mīpkox yōg tik xop te hāmpē'paxex, hu:

—Hām 'ūm xip tu hām hūmnāg. Kaxīy.

²⁸ Tu kōnāg yōg mēt mō'kupix, ha kōnāg xet yōg mēt xohix te 36, ha xe' mōg, tu kōnāg yōg mēt xe mō'kupix, ha mēt te 27. ²⁹ Ha hāpkux yōg mīkaxxap xexka yīpkutuk, tu mīpkox te mīkax tu yāy koxyōy yīpkutuk, yīy mīpkox yōg pipkup putux te 4 kōnāg kopa mō'pok, nōm poxit hīy'ax mīpkox nā'kup tu nō'hāp, pu mīpkox tu mōg hok. Ha Topa tu' xak, pu hāptup mōnāy. ³⁰ Pa mīpkox yōg tik xop te nū'pap-tup, tu mīpkox kutōgnāg te kōnāg yīmū mōg hā' mōxakux, tu tu' xaptop hā' mōgāp-tup, tu hām'āktux, nūy mō'āmā', hu:

—'Ūgmūg mōg, nūy pipkup nōy mō'yōn kōnāg xexka kopah, pu mīpkox tu mōg kux. Kaxīy.

Pāyā' koit. ³¹ Ha Paot te xonat yōg Kapitām pu hām'āktux, xix xonat xop pu', hu:

—'Ūxat, pu' xohix mīpkox kopa' pi', ka 'āxop xakix. Kaxīy.

³² Ha Kapitām te' xat, pu mīpkox kopa' pi', ha xonat xop te mīpkox kutōgnāg xit xak, ha yāy xe'e tu' mōg, ha kōnāg gāy te' xupepmāhā'.

33 Ha hāptup 'Īhā Paot te:

—'Āpu, 'āxit. 'Āmnīy te 14 hā 'āxop xit 'ohnāg, 'ākuxānōg tu'. 34 Yīy xa hām'āktux, xa 'āxit, nūy yāy ka'ogā'. Topa te hām'āktux xex, 'ap 'āxaxok putup'ah, 'ap xakix putup'ah, xix 'ap xūy putup'ah. Kaxīy.

35 Tu hām'āktux kux, tu pām paha', tu Topa 'āktux max, tu koxip, tu' māhā', ha' xohix te' pēnāhā'. 36 Tu' kuxa hitup, tu' xit. 37 Yā nōm xop te mīpkox kopa' pip xop xohix te 276. 38 Tu' xit, tu' hi ka'ok, tu pām xap xuxnāg te xetox pop, tu kōnāg xexka tu mō'pok, pu mīpkox tu tutnep.

Tikmū'ūn xohix te hāmnak tu' mōxaha'

39 Tu hāptup ha ta hām pēnāhā', hām 'ūm 'ap yūmmūg'ah, pa hāpkux pēnāhā', ha' max, ha hāpkux tu mīpkox mōgāp-tup. 40 Ha pipkup te nīpkox putux yāhā', ha' mōg 'ohnāg, ha kōnāg xexka kopa mō'pok, tu mīmpe nōm mīpkox mōgā'ax ko'a', ha topixxax xexka hīy 'āmuuh te nōm tōmāhā', tu hāpkux ha' mōg. 41 Pa mīpkox xupup te 'āmot yīmū' pip, tu' mōg 'ohnāg, ha mīpkox ta kup te kōnāg yīmū' xup, tu yāy mahap, ha kōnāg xexka gāy te' koxyōy.

42 Ha xonat xop te tikmū'ūn nōm kanet kopa' pip xop kix putup, pu tu nū'pa hok, 43 pāyā xonat yōg Kapitām te Paot putup pax, tup-tex putup'ah, hu' xat hok, pu nōm xop kix hok, tu xe' xat, pu kōnāg tu tuk-nīhām mōg.

44 Ha nōm mōg yūmmūg hok xop te mīmpe hā' mōg, ha' xohix te nū'paha', tu hāpkux tu' mōxaha'.

28

Paot te Māot tu' xip

1 Hak mūg nū'paha', tu hām 'ūm yūmmūg, ha hāmyīn yūm 'āxet'ax Māot. 2 Ha Māot yōg tikmū'ūn tek mūg kuxa ka', tu kuxap xexka mīy, hām 'āxi hah, ha tex tihix, ha' xap tep-tex. 3 Ha Paot te kuh pop, tu kuxap yīmū mō'pok, ha kāyā gāy kuh tu' xupep, pukpex tu' xupep hah, tu Paot yīm putop, tu ta tu' xup. 4 Ha Māot yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm tik kummuk putuk. 'Āte nōm tik te' nōy putex pekpaxex. Kōnāg xexka gāy tu' xupaha', pa Topa tep-tup nōg, tu kāyā pup-tōmāhā'. Kaxīy.

Ha kaxīy nōm tikmū'ūn te Paot pe'paxex kummuk.

5 Pāyā Paot te' yīm puhmīy, tu nō kāyā mō'yōn kuxap kopah, tu' pakut 'ohnāg, tu' xūy 'ohnāg. 6 Ha tikmū'ūn te Paot yīm mōm hip, tu' xok tu' nā' pēnāp-tup, tu xe' hip, pāyā Paot hittup pax, tu' pakut 'ohnāg, yīy tikmū'ūn te' yēy, hu:

—Hamūn yā topahnāg 'ūm! Kaxīy.

7 Ha Māot yōg xexka Pup, tup-texop xexkah, yā' yōg hām punethok pip, tu yāy pet ha tuk mūg xānāhā', 'ū non pix, ha 'āmnīy 3 hāk mūg pip. 8 Ha Pup mūg tak

pakut, ha' xax pukpex, tu' xakuk xi' ta hep, ha Paot mōg, tup-tox yīmū' yīm xex, tu' Topa pu hām'āktux hā' hittupmāhā', hā xax xuxi'.⁹ Ha Māot yōg tikmū'ūn pakut xop te' xupak, tu' nūn, ha' hittupmāhā'.¹⁰ Ha' kuxa hittup xexka', tuk mūg hāpxop hok pōpmāhā', ha mīpkox kopak mūg mōg, ha nōm xop te hāpxop punethok 'ūgmū'ā' nīm.

Tu Māot nīm, nūy Hōm ha' mōg

¹¹ Ha mīpkox nōy te hāmyīn yūm Māot tu' xip, hām 'āxi' yōg mēy 3 hā' xip, tu kōmēn xexka 'Anexānit tu' nūn, ha mīpkox 'āxet'ax "topak-tonnix", kaxīy. Ha mēy 3 nōg, hak mūg mōg mīpkox hā.¹² Tu ta kōmēn Xinakox tuk-mūg mōg, tuk pip 'āmnīy 3 hā.¹³ Tu hāmhūmnāg tu' mōg, tu 'Itat yōg kōmēn Hey pēnāhā', ha hāptup nōy 'ihā 'āmuuh max te mō'kouk, tuk mūg mōgā mō'ka'ok, tu mōktu 'āmnīy 2 hā kōmēn Potep tuk mūg mōxaha'.¹⁴ Tuk mūg kuxa mām ka'ok xop xape pipihi', hak mū'āte' pet tu' pip 'āmnīy te 7 hā, tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn xexka Hōm tu'.¹⁵ Hak xape xop te' xupak, tu' nūn, tu nūktu 'Ap yōg hām nākox tu' mōxaha', xix Mēn tikoyuk tu' mōxaha', ha Paot ka'ogāhā', ha Paot te Topa 'āktux max, tu yāy kuxa hittup xexkah.

Tu Hōm tu' xip

¹⁶ Tu Hōm kopak mūg mōxaha', ha Paot te xonat

puxehnāg mūtik tihi mīptut kopah, pu pēnānā' xip. Ha Paot te mīptut xuxyā pu tayūmak hōm nūy mīptut kopa 'āti'.

¹⁷ Ha 'āmnīy 3 nōg, 'ihā Paot te Hōm yōg Yoneo xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Paot te:

—'Ūnōy mūnom xop, Yoneo xop tek mūg, pāyā 'āte hāpxopmā 'ūm kummuk 'ohnāg tikmū'ūn tu', xix mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āte kummugā 'ohnāg, ha kanet kopak xix, tu' puknōg xop hak mōgāhā'.¹⁸ Hak yīkopit, tuk xupagāp-tup, 'āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg hah, 'ūyīk xok.¹⁹ Pa Yoneo xop tek putup nōg, yāk putex putup, yīy 'āte tu' xak, pu Xex 'ūgyīkopit, yāg gāy 'ohnāg Yoneo yōg tikmū'ūn tu'.²⁰ Tu 'āpēnāp-tup, nūy xa hām'āktux, hak hīy kupuk māg xap ha Yeyox hā, yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm hip, hāmmax hip tu'. Kaxīy.

²¹ Ha' nōy te:

—'Ak mū'āte tappet 'ūm mō'kupix'ah, ha Yonex yōg xop te nū tappet kutnā 'ohnāg, ha Hōm yōg nōy xop te 'ākummuk 'āktux 'ohnāg.²² Hak mū'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpak putup, nūy hāmyūmmūg. Teptu Yoneo xop xohix te Yeyox xop putup nōg? Kaxīy.

²³ Ha Yoneo xop te hāptup 'ūm nūn, Yoneo xop punthok nūn, nūy hām'āpax, tu yāy tu nū'nāhā Paot pet tu', ha Paot te Topa te yāy yōg

tikmũ'ũn xat yũmmũgãhã', tu hãptup tox hã hãm'ãktux, tu 'ãmnỹ 'ihã hãm'ãktux kux, tu Yeyox 'ãktux, tu Mõyyex yõg xat'ax hã hãmyũmmũgãhã', xix Topa pupi hãm'ãktux xop hã hãmyũmmũgãhã kamah, nũy Yeyox yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux. ²⁴ Ha' yãg kuxa mãm ka'ok, pa' yãg kuxa mãm 'ohnãg, ²⁵ tu yãy pu hãm'ãktux, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu hãm'ãktux 'ihã' mõg, Ha Paot te:

—Hõmã Topa Koxuk te hãmyũmmũg, yĩy 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu mõnãyxop pu hãm'ãktux, hu:

²⁶ “Ãmõg, tikmũ'ũn hah, tu hãm'ãktux, hu:

'Ãxop te hãm'ãpak, pãyã hãm 'ũm 'ãpak 'ohnãg, tu hãmpenãhã', pãyã hãm 'ũm pãnã 'ohnãg.

²⁷ Yã tikmũ'ũn putox ka'ok, tu mõ'yãy yĩpkox yĩnnĩn, nũy hãm'ãpak hok,

xi' pa kĩy kamah, nũy hãmpãnã hok,

ka hãmyũmmũg, xix yãyhãhup,

ka Topa yõg putat hã' mõg 'ũxeheh, 'ãte nõm hit-tupmã'ax,

pãyãp-tup nõg. Yã Topa te' xuktux tap.” Kaxĩy.

²⁸ Ha Paot xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa te hãm'ãpak max'ax nũ'kutnãp-tup hãmpuknõg xop hah, ha' yĩpkox pip, puyĩy Topa 'ũkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnan tu'. Kaxĩy.

²⁹ Ha Yoneo xop mõg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm hã' mõg.

³⁰ Hãmyãxatamuk 2 hã Paot te' yõg mũptut kopa' xip, ha' xape xop nũn, nũy Paot pãnã', ha' kuxa hittup, tu Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux pax. ³¹ Tu Topa te Yeyox yãykutnãhã 'ãktux tikmũ'ũn pu', ha' puknõg xop te' tux hok, pu mĩy, 'ihã' xohix te' yũmmũg.

Ha Nok te Yeyox yõg mõ'pok xop yõg hãpxopmã'ax 'ãktux kux.

PAOT TE HŌM YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

1 Ūgmūn yā Paot, Yeyox Kunnix tu hāpxopmāhā', ha Topa tek yāykutnāhā', tuk xānāhā', nūy mōgkutnā', 'āte hām'apak max'ax 'āktux, hu xa kax'āmi nūhū tappet.

2 Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā Topa te mōnāyxop hittap pu hām'āktux xex, ha Topa yōg pupi hām'āktux xop hittap te' xuktux, tu tappet tu kax'āmi', hu: "Topa te tik xop mō' pok putup, pu xa hām'apak max'ax 'āktux," kaxīy. 3 Yīy Topa tappet te Topak-tok 'āktux, tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, hak mū yōg tikmū'ūn kutok pit, yā mōnāyxop hittap Namix mōkputox Yeyox. 4 Tu' max xe'ēgnāg, Topa putuk tu', yā Topak-tok xe'e', tu' xok xe'e', yīy Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu' hīnnāhā putpu', pu' xohix yūmmūg, yā Yeyox mūn Topa hāk-tok. 5 Yā Topa tek yāykutnāhā', nūy nūgkutnā', tu 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū puknōg xop xohix kuxa māmā kamah, pu tu' yīpkox pi hām'apak max'ax pu', 6 ha 'āxop kuxa mām ka'ok kamah, kōmēn Hōm tu 'āpip, ha Topa te 'āxānāhā', xa Yeyox Kunnix hā 'āxape'.

7 Kaxīy 'āte kax'āmi tappet, tu kōmēn Hōm yōg kuxa mām ka'ok xop pu ka'āmi', yā Topa

te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop xānāhā', xayīy yāyhā' yōg tikmū'ūn.

Pūyā Topa yūmūg Tak xik-tok Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'.

Paot te Topa pu hām'āktux, tu' max'āktux

8 'Āte Topa pu hām'āktux pax hāmāxap, hu: 'Āmax, Topah! kaxīy. Tu Yeyox Kunnix hā' xuktux, tu xa hāk hittup kamah. Yā hām xexka xohix yōg tikmū'ūn xa hām'āktux max, 'ākuxa mām ka'ok hah. 9 Topa tu 'āte hāpxopmāhā, nūy mīy māynāg, tu hām'apak max'ax 'āktux, tu Topak-tok 'āktux, ha' yūmmūg Topa te', tu 'āte hāpxe'e' 'āktux yūmmūg. 'Ap 'āte koit'ah, yā 'āxaxok 'ohnāg. 10 Tu Topa tu' xak pax, puyīy ka'ogā', tu' xak kamah, pu tu mōgkutnā 'āhah, yā Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg. 11 'Āhak mōg putup pax. 'Āte' xak, 'ūyīy 'āhak mōg, nūy xa hāmmax nā', nūy 'āka'ogā' 12 pu yūmūg xohix mō' yāy nīynām: 'Āxop te mōgnīynām, xik mūn te mō'ānīynām, hu Topa yōg putat hā yūmūg mōg kumak mōg.

13 Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux xe'e': 'Ūgmōg putup 'āhah, yā 'āmnīy xohix hāk mōg putup, pak mōg 'ohnāg. 'Āhak mōg, 'okpa 'āte' xak, nūy kama 'āmōgā'. Hōmā 'āte' puknōg xop mōgāhā', nōm xop te Yoneo yōg tikmūn'ūn hā' puknōg, Topa yōg putat hā'

mōgāhā', yā kaxīy 'āte' xak, nūy 'āmōgā kamah. ¹⁴ Topa te mōgkutnāhā, 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, huk yīy hok'ah. Yā hām'āktux putup Yoneo yōg tikmū'ūn pu', xix puknōg xop xohix pu'. 'Āte ta nemēn, nūy hām'āpak max'ax 'āktux 'ūxohix pu'. 'Ap tayūmak ta nēmēn'ah. Yā' nōy, yīy hāmyūmmūg xop pu 'āte hām'āktux, xix hāmyūmmūg 'ohnāg xop pu 'āte hām'āktux kamah, tu hām'āpak max'ax 'āktux putup 'ūxohix pu', ¹⁵ xix 'āxop pu' xuktux'ax kamah, ha kōmēn xexka Hōm tu 'āpip, yīk mōg putup 'ōgnū kōmēn Hōm tu', nūy xa hām'āktux hām'āpak max.

Hām'āpak max'ax mūn ka'ok

¹⁶ Topa tek xat 'āte hām'āpak max 'āktux, pu tikmū'ūn kuḡa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu tu' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āpak'ax ka'ok, ha 'āte yāyhāhup 'ohnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux. Ha Yoneo xop te hām'āpak hāmāxap, yā hām'āpak'ax ka'ok, tu Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, xix yā' puknōg xop kuxa xit kamah, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', yā' nōy putuk. ¹⁷ Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Puxi', ha nōm tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg. Yā hām'āpak max xe'e'! Hōmā tik te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', nūy tikmū'ūn pu'

xuktux, hu: "Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', pu tu max, puyīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg," kaxīy.

Yā' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk

¹⁸ Topa gāy tikmū'ūn kuxa kummuk hah, yūmū'āte' yūmmūg, yā Topa tep-tup hok, pu tikmū'ūn hāpxopmā kummuk hok. Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, tu Topa hā' puknōg, puxi' nōy Topa yūmmūg hok kamah. ¹⁹ Ha Topa gāy, tu' yānān tu' kummugāhā, tu' xūyghāhā', tu nōm tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā tap, 'ūkuxa kopa' yūmmūgāhā', puyīy tikmū'ūn Topa yūmmūg max, ²⁰ 'ihā' pēnā hok, ha hāmnoḡnōy mīy, xix hahām, ha tikmū'ūn xop xohix te hāmnoḡnōy pēnāhā', xix hahām, tu Topa te' mīy yūmmūg, hu Topa xexka xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa xok hok yūmmūg. Tep te xīy tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok? Yā Topa hi xe'ēgnāg. ²¹ Yā hāmyūmmūg, pāyā tikmū'ūn te Topa xaxok, tu nōm pu hām'āktux 'ohnāg, hu: "Āxexka Topah, xix 'āmax, xatek mū'ā hāpxop xohix popmāhā'," kaxīy. 'Āmhok, 'ap xuktux'ah, pap-tox kummuk, tu hāmpe'paxex 'ohnāg, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkummuk tu'. ²² Tu yāy hāmyūmmūg pe'paxex, 'ūhitop tu hāmpe'paxex, 'ūpa te hāmyūmmūg 'ohnāg tu',

tup-tox kummuk. ²³ Yã Topa hi xe'ëgnãg, pa tikmũ'ün te nĩm, nũy topa komut xop pu nũktetex 'ũyãnãn tu', ha' komut xop te tikmũ'ün putuk, xix putuxnãg putuk, xix xokxop putuk, xi' kep hã' mõg xop putuk.

²⁴ Yĩy Topa te tikmũ'ün putox kummuk xop nĩm, pu yãy putup'ax mĩy, hu hãpxopmã kummuk, tu yãy kummugãhã', ²⁵ tu Topa nĩm, tu hãpxop pu nũktetex 'ũyãnãn tu', nõm hãpxop Topa te' mĩy, ha Topa xe'ëgnãg nĩm, tu' xaxok, nũy 'ũkoit'ãx putup 'ũyãnãn tu', pa Topa mũn max, tu' hi xe'ëgnãg, ha' nõg 'ohnãg. Hamũn!

²⁶ Yĩy Topa te' nĩm, ha hãpxopmã kummuk, tu' nõy pu' hupmãhã', ha 'ün xop te 'ün nõy pẽnãhã', nũy nũ mũtik tu yãyhã' xupxet, ²⁷ ha tik xop te tik nõy pẽnãhã', nõ mõi'ãmã, nũy nũ mũtik tu nõm kummuk, tu 'ün putup nõg, pu nũ mũtik tu nõm, pa tik xop putup, yã' kummuk, hu yãy pu hãpkummugãhã', yĩy Topa te' kummugãhã', ha' pago.

²⁸ Tikmũ'ün kummuk te Topa xaxok, tu hãmyũmmũg putup 'ohnãg, yĩy Topa te' nĩm, pu hãmpe'panõm kummuk, nũy hãpxopmã kummuk. ²⁹ Yã' kummuk xe'ëgnãg, 'ũxonnix, tu' xupkumĩy nãm, tu' nõy pe'paxex kummuk, tu' nõy pu hãpkummugãhã', tu' yĩpkumĩy, tu yãykix, tu' nõy putex, tu yãy tuk-mĩy, tu' koit, tu' xupmãhĩy kummuk pax, ³⁰ tu' nõy 'ãktux

kummuk, tu Topap-tup nõg, tu yãy mũn pe'paxex xexka', 'ihã' nõy pe'paxex kutõgnãg, tu hãpkummuk mĩ'ax xak, tu yãy tak xi' tut pu' yĩpkox 'ohnãg, ³¹ tu hãpkummuk mĩy pax, tu hãm'ãktux xex, pãyã' xaxok, hu' hitop tu' xex, yã' mĩy 'ohnãg, tu' nõy kuxa ka 'ohnãg. ³² Tu Topa yõg xat'ax yũmmũg, ha' xat hok pu' mĩy hok, ka Topa te: "Pũyã tu' xok 'ũyãnãn tu'," kaxĩy, pa' yĩpkox 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy pax, tu' nõy xop pu hãpkummuk yũmmũgãhã', yã' nõy xapit, puyĩy hãpxopmã kummuk kamah.

2

Topa te hãpkummuk mĩy ha' pago

¹ 'Ok 'ãxop te 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit? Yã' kummuk 'ãktux, pa 'ãxop te hãpkummuk mĩy 'ãnõy putuk, hu yãy yõg hãpxopmã'ax kopit'ax kamah. Yã 'ãtix kummuk. Tep te xĩy 'ãxop kama hãpkummuk mĩy? ² Topa mũn max, ha yũmũ'ãte' yũmmũg, ha' kopit max, tu' xat hok puyĩ' xohix hãpkummuk mĩy hok, ha' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'. ³ Pa 'ãxop te hãpxopmã kummuk, 'ihã 'ãnõy tu: "Ūmĩy hok' Yã Topa tep-tup nõg hãpxopmã'ax kummuk, hu 'ãxũyãp-tup," kaxĩy. 'Ok xate hãmpe'ãpaxex, hu: "Topa tekmũn pẽnã'ah?" Kaxĩy. Yã' koit! Yã' pẽnãhã! 'Ūxohix te Topa pu yãy putuk, yĩy Topa te yã 'õg hãpxopmã'ax kopit putup

kamah, tu 'ōg hāpkummuk mīy'ax hā 'āxūyḡāp-tup. ⁴Topa pe'āpaxek-tōḡnāg hok! Yā' max xe'ēḡnāg Topa, tu' hip, xayī pēnā', nūy yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax nīm. Yā 'āxop te hāmyūmmūg. ⁵ 'Āyīpkox hok, puxix Topa 'āxūyḡā, 'āxūy kutōḡnāg nā' mōg, tu mōktu 'āxūy xexka, 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, pu' xohix hāmyūmmūg: Yā Topa te hāmyok mīy, ⁶ tu' xohix yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, tu pagop-tup 'ūyānān tu', yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, puxix Topa' kummugā', ha tikmū'ūn te hāpxopmā max, puxix Topa hāmmāxnā'. ⁷ Tikmū'ūn yāg te' xak, nūy hāpxopmā max, xi' xak, nūy tu max xe'ēḡnāg, Topa putuk, xi' xak, pu Topa te: "Āxop yā yōḡnū!" kaxīy. Tu hāmmāx hip, yīy nōm xop hīnnāp-tup xe'ēḡnāg nūy Topa mūtik tu tihi'. ⁸ Pa tikmū'ūn nōy te yāy pe'paxex puxet, nūy yāy putup'ax mīy, xix hāpxe'ep-tup nōg, nūy hāpxopmā kummuk pax, ha Topa ḡyāhā', ha hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy pago. ⁹ Tikmū'ūn xohix te hāpxopmā kummuk, puxix Topa' yānān tu' xūyḡā', yōḡnū Yoneo yōg tikmū'ūn hāmāxap, hak-nāy tu' puknōg xop xūyḡā'. ¹⁰ Tu tikmū'ūn max pu hāmmāxnāp-tup 'ūyānān tu', pu tu yāyhā max xe'ēḡnāg, Topa putuk, ha' xekānāp-tup, xi' kuxa māp-tup. Yā hāmmāxnāp-tup 'ūyānān tu', tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu

hāmmāx nāp-tup hāmāxap, xik-nāy tu' puknōg xop pu hāmmāxnāp-tup. ¹¹ Yā Topa pu 'ūhep xohix te yāy putuk, tu hāpxopmā'ax xohix kopit nūy yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max, pe tu kummuk, nūy tu pago.

¹² Hām puknōg xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg hok, tu hāpxopmā kummuk, ha Topa te' yōg hāpxopmā'ax kopit, tu tikmū'ūn yāy xat'ax hā' kopit, 'ihā' xat'ax yūmmūg 'ohnāg, ha: "Ūkummuk!" kaxīy. Ha Yoneo yōg tikmū'ūn te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg, tu hāpxopmā kummuk, puxix Topa' yōg hāpxopmā'ax kopit, tu yāy yōg xat'ax hā' kopit, hu: "Ūkummuk!" kaxīy. ¹³ Tikmū'ūn te hāpxopmā max, puxix Topa tep-tup pax, 'ok pe' xat'ax yūmmūg, 'ok pe' xat'ax yūmmūg hok, ha tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, puxix Topa tep-tup nōg, 'ok pe' xat'ax yūmmūg, 'ok pe' xat'ax yūmmūg hok. ¹⁴ Hām puknōg xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg'ah, pa' puknōg te hāpxopmā max, puxix tu' mīy, Topa yōg xat'ax mīy, 'ihā' yūmmūg hok. ¹⁵ 'Ūyūmmūg. Topa te yāy yōg xat'ax yūmmūgāhā', nōm xop kuxa kopa' yūmmūgāhā', yī' kuxa kopa' yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe' kummuk. ¹⁶ Hāptup puxet mō'nā'ax, 'ihā Topa te Yeyox xat, pu tikmū'ūn xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy hāmpe tu panōm yūmmūg, nūy hāmpe tu pānōm

xaptop'ax xohix yūmmūg, ha 'āte hām'āpak, max'ax hā hām'āktux, yā Topa te hāmpē'pānōm xohix kopit putup, tu hām'āpak max'ax hā' kopit putup.

Yoneo xop xix Mōyyex yōg xat'ax

17 Ha 'āxop te: “Ūgmū'ūg Yoneo xop yōg,” kaxīy. 'Ākuxa mām ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, mōnāyxop hittap Mōyyex te kax'āmi', ha 'ākuxa mām ka'ok nō'ōm kopah, tu: “Ūgmū'ūg yā Yoneo xop yōg, ha Yoneo yōg tikmū'ūn yā Topa hā tikmū'ūn xe'e',” kaxīy. Yā' hitop tu yāy mūn xexka pe' āpaxex. 18 Tu Topa yōg putup'ax yūmmūg, xayī' mīy māynāg. Tu hāmmāx'ax yūmmūg, xayīy hāpxopmā max. Pāyā hitop tu hāmyūmmūg, 19 hu yāy pe'āpaxex hitop, hu: “Āte hāmyūmmūg, hu hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax,” kaxīy. 20 'Ākuxa mām ka'ok 'ūxat'ax kopah, yā hāmmāx xohix yūmmūgāhā', xix hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy 'āxop te' tuk-tup xop pu hāmyūmmūgā'ax, xix hāmyūmmūg hok xop pu hāmyūmmūgā'ax. 21 Pāyā yāy pu hāmyūmmūgā'ax xate' xaxok, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, pāyā' mīy 'ohnāg. 'Āxop te: “Āxupxet hok!” kaxīy, tu 'ānōy pu' xat, pu tu' xupxet hok, 'ihā xate' xupxet. 22 Tu' xat hok, pu' nōy hā' xupxet hok, pa 'āxop te 'ānōy hā' xupxet kamah. Tu topa komut xop putup

nōg, pāyā topa komut pet tu xate' xupxet, nūy puknōg xop gāyā'. Yā 'ākummuk! 23 'Āxop te yāymūn xexka pe'āpaxex, Topa te xa' hōm yāy xat'ax hah, pāyā 'a' mīy'ah, 'āyīpkox 'ohnāg tu', yī' puknōg xop te Topa 'āktux kummuk, yā 'āxop te Topa pu' hupmāhā', ha' yāyhāhup. 24 Topa yōg tappet te: “Ūpuknōg xop te Topa 'āktux kummuk, 'āxop Yoneo xop te hāpxopmā kummuk hah,” kaxīy.

25 Yoneo yōg yūmmūg tikmū'ūn te kakxop pit xop yāy nāg xax yīmap tu' mep, puyīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. Yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Yoneo xop te' xat'ax pu' yīpkox pip, puxix tu max, pa' yīpkox hok, puxix yāy mep 'ūhitop tu'. 26 Ūpuknōg xop te' xat'ax pu' yīpkox pi', puxix tu Topa hā tikmū'ūn xe'e', 'ihā yāy xax yīmap mep 'ohnāg. 27 Ha kaxīy puknōg xop te yūmmūg yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg, tu yāy xax yīmap tu' mep 'ohnāg, pāyā Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip, nūy hāpxopmā max, pa yūmmū'āte Topa yōg xat'ax yūmmūg max, tu' pit xop yāy xax mep, pāyā' yīpkox hok, tu hāpxopma kummuk, puxi' puknōg xop te yūmmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup. 28 Yoneo yōg tikmū'ūn yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Piyā' Yoneo xop yōg? Tikmū'ūn te xīy yā Topa yōg xe'e'? Tikmū'ūn te' xax xak puxet, tu yāyhā 'ohnāg Topa yōg

tikmũ'ũn. 'Ămhok. ²⁹ Pa tikmũ'ũn kuxa te Topa xak, nŏ'ŏm te Yoneo xop yŏg xe'e', ha Topa Koxuk te' kuxa tupmăhă, pu tu Topa hă tikmũ'ũn, 'ũxat'ax te' mĩy hok hah. Yă Topa tep-tup, tu' max 'ăktux. 'Ap tikmũ'ũn nŏy te hăm'ăktux'ah.

3

¹ Tikmũ'ũn 'ũm te' yĩkopit, hu: "Ok max 'ũgmũn yă Yoneo xop yŏg?" kaxĩy. Xix: "Ok max Yoneo xop pit yăy năg xax yĩmap nũy xak?" kaxĩy. ² Yă' max xe'e'. Topa tek mũ yŏg Yoneo xop pu yăy yŏg hăm'ăktux 'ăktux, 'ũyĩy tu xeh max. ³ Tikmũ'ũn 'ũm te hăm'ăktux, hu: "Pa Yoneo yŏg tikmũ'ũn punethok yĩpkox pip 'ohnăg, tu Topa yŏg hăm'ăktux pu' yĩpkox 'ohnăg," kaxĩy. 'A' yũmmũg, pa Topa mũn max, tu Yoneo yŏg tikmũ'ũn pu hăm'ăktux xex, tu' xaxok 'ohnăg. ⁴ Hamũn! Topa te hăpxe'e 'ăktux, tu hămyok mĩy, tu' koit 'okpa tikmũ'ũn xohix te mŏ'ămă', yĩy Topa tappet te:

"Yă Topa te hămyok mĩy, tu hăpxe'e 'ăktux,

tu' koit 'ohnăg,

pu' pa te hămyũmmũg xe'e' yĩkopit, tu: 'Ũmax,"

Kaxĩy.

⁵ Yũmũ'ăte hăpxopmă kummuk, kopxix tikmũ'ũn nŏy pu Topa mũy, yă hămyok mĩy Topa te', ha yũmũ yŏg hăxopmă'ax kummuk hă yũmũ'ăte hămyũmmũgăhă'. Yă tikmũ'un punethok te hitop tu hăm'ăktux, hu: "Pũyă

Topa 'ũgkummugă hok, nũy yũmũ yŏg hăpkummuk mĩy hă' pago', 'Ap max'ah Topa 'ũgkummugă! Kaxĩy. ⁶ Năy, Topap-xehnăg te hămyok mĩy' Yă Topa mũn pa te hămyũmmũg xe'ëgnăg, nũy tikmũ'ũn xop xohix yŏg hăpxopmă'ax kopit, xi' hep xop xohix yŏg hăpxopmă'ax kopit. Paxpu Topa hăpxopmă kummuk, puxix tu tikmũ'ũn xohix yŏg hăpxopmă'ax kopit hok.

⁷ 'Ăte xe hăm'ăktux, hu: Yăk mũn te koit, păyă Topap-xehnăg te koit 'ohnăg. Tikmũ'ũn xohix te yă koit pax, hu hămyũmmũg. Yă Topap-xehnăg mũn max xe'ëgnăg. Ha tikmũ'ũn 'ũm te hitop tu yĩkopit, hu: "Teptu Topa te' yănăn tuk kummugăhă', 'ăte koit hah?" Kaxĩy. ⁸ Tikmũ'ũn nŏy te hitop tu hăm'ăktux, hu: Yă' max yũmũ'ăte hăpkummuk mĩy, puyĩy Topa hămmaxnă', yă' yănăn tu hămmaxnă'," kaxĩy. Ha tikmũ'ũn nŏy tek mũn kummuk 'ăktux, hu: "Paot te nŏm 'ăktux." Kaxĩy. Tu' koit. Topa te hăm'ăktux kummuk xop hăpkummugăp-tup 'ũyănăn tu'.

'Ũxohix te hăpxopmă kummuk

⁹ 'Ok Topa tek mũ yŏg Yoneo xop pe'paxex max, xi' puknŏg xop pe'paxex kummuk? 'Ămhok! Yă' xohix te yăy putuk Topa pu', 'ũxohix te hăpxopmă kummuk putup pax, ha' kuxa hĩy ka'ok, ¹⁰ yĩy Topa yŏg tappet te:

“Tikmū'ūn yok 'ūm 'ap xip'ah.

11 tu yā hāmyūmmūg 'ohnāg,
xix Topa xak 'ohnāg.

12 Ūxohix te Topa nīm, tu Topa
yōg putat xak.

'Ū'ūm te hāpxopmā max? 'Ap
xip'ah, 'ap puxehnāg
xip'ah.

13 'Ūyīy'ax te xukpot hax xūy,
yā' kummuk, tu yā
mō'āmā pax,

'Ūyīkox te kāyānox yīkox
putuk, nūy tu yīy'ax
hāp-tex.

14 Tu' mǎnōg, hu: 'Pūyā Topa
'axat hā 'āp-tex!' kaxīy.

15 Yā' xak, nūy tikmū'ūn
xūyḡā', nūy putex,

16 tu hāpkut'ex kummuk pax
nā' xip, tu hāpkoxoyōy
pax,

17 tu' nōy kuxa yūmmā 'ohnāg,

18 tu Topa yīpkutuk 'ohnāg,
nūy tu nūktettex,

yā' kuxa te' yēy 'okpa Topa
xip.” Kaxīy.

19 Yūmū'āte hāmyūmmūg, tu
Topa te' xat'ax hōm yūmmūg,
ha Yoneo yōg tikmū'ūn
pu' hōm, tu' hōm puyī'
xohix yāy yōg hāpxopmā'ax
yūmmūg, nūy yāyhāhup Topa
tu', ha Topa te tikmū'ūn
xohix, xi' hep xop xohix yōg
hāpxopmā'ax kopit putup,
nūy yōg hāpxopmā kummuk
yūmmūg, nūy yānān tu' kum-
mugā'. 20 Paxpu tikmū'ūn
Topa xat'ax pu' yīpkox pi',
puxi' kuxa tupmā hok.
'Āmhok. 'Ūxat'ax te tikmū'ūn
pu hāmyūmmūgāhā', pāyā'
kuxa kummuk tupmā 'ohnāg.

*Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok
Yeyox kopah, puxix Topa'
kuxa kummuk tupmā'*

21 Pa Topa te tikmū'ūn kuxa
kummuk tupmā nōmhā', tu'
xat'ax hok hā' tupmāhā',
ha Mōyyex yōg xat'ax te
yūmū'ā hāmyūmmūgāhā',
xix tik hittap xop te Topa
pupi hām'āktux, tu yūmū'ā
hāmyūmmūgāhā kamah, yīy
Topa yōg tappet te: Ya
hamūn! Kaxīy. 22 Topa te'
kuxa kummuk tupmāhā', pu
tu kuxa max. 'Ūkuxa yūm
ka'ok Yeyox Kunnix kopah,
yīy Topa te' tupmāhā'. Yā'
hep xohix te yāy putuk, yā
Yoneo yōg tikmū'ūn, xix nōm
xop te Yoneo xop hā' puknōg,
yā yāy putuk. Ha Topa te'
kuxa mām ka'ok xop xohix
tupmāhā', pu tu kuxa max.

23 'Ūhep xop xohix te Topa
yōg putat xak, tu' nīm, tu
hāpxopmā kummuk pax, hu
Topa putuk 'ohnāg. 24 Pa
Topa te hāmmaxnāhā', tu nōm
kuxa kummuk tupmāhā',
'ūhok hā' tupmāhā', yā Yeyox
Kunnix xok hā' tupmāhā',
pu tu kuxa max. Yeyox
Kunnix xok, nūy tikmū'ūn
kuxa kummuk xit, nūy kuxa
max tat 'ūyānān tu'. 25 Topa te
tu' mūg Kunnix tu: “'Ūpēnā'”
kaxīy, tu nōm yāy kutnāhā',
pu mīpkupnix tu tu' xok,
puyīy Topa tikmū'ūn yōg
hāpkummugā'ax xaxogā', pu
tu kux, Yeyox Kunnix xok'ax
hā Topa te' xaxogāhā', tu
hāmyok mīy xe'ēgnāg tu' xax-
ogāhā', tikmū'ūn kuxa mām
ka'ok hā' xaxogāhā'. Hōmā

Topa te nōā'tot tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kummuk, tu 'ap koit'ah, ²⁶ pa hōnhā Kunnix mūg, ha' xok tikmū'ūn pupi', pu tikmū'ūn xohi' yūmmūg, nūy: "Yā Topa te hāmyok mīy, hamūn, Topa max xe'ēgnāg," kaxīy. Ha hāmyūmmūgāhā', puyīy yūmmūg. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop tupmāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

²⁷ Putep te xīy yā yāy pe'āpaxex? Putep te xīy 'āyōgkānāmnām hā 'āxip? 'Ok yūmū'āte hāmyok mīy, pu Topa yūmūg putup? 'Ok yūmūg yīpkox pip Topa yōg xat'ax pu', nūy yūmūg kuxa tupmā'? 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah. Pāyā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hu Topa te yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ²⁸ Hu' yūmmūg, Topa te' kuxa yūm'ax puxehnāg hā tikmū'ūn kuxa tupmāhā', tu' xat'ax hā' tupmā'ohnāg, tu' yīpkox pip'ax hā' tupmā'ohnāg. ²⁹ 'Ok Topa te Yoneo xop puxet hā yā Topah? 'Ok pe Topa te' puknōg xop hā yā kamah? Hamūn! Yā' hep xohix xop hā Topah. ³⁰ Topap-xet, tu Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa tupmāhā', 'ūkuxa mām ka'ok hā' tupmāhā', tu' puknōg xop kuxa mām xop kuxa tupmāhā'. ³¹ 'Ok Topa te' xat'ax nōā', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah? 'Āmhok. Topa te' nōā'

'ohnāg, hak mū'āte' xat, puyī' yīpkox pi', nūy māynāg mīy.

4

Paot te mōnāyxop 'Amanām 'āktux

¹ 'Āpu yūmū'āte 'Amanām 'āktux, nōm te Yoneo yōg tikmū'ūn xohix hā mōnāyxop hāmāxap. Putep 'āktux'ax yūmū'āte'? ² Yā Topa te 'Amanām max 'āktux. Teptu Topa te' xuktux? 'Ok hāpxopmā'ax hā' xuktux? 'Āmhok. Yā' hok tu Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, yīy 'Amanām te yāy mūn kutōgnāg pe'paxex. ³ Yā Topa yōg tappet te: "'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max.'" Kaxīy. ⁴ Tikmū'ūn hām, hu tayūmak paha', 'ūhok hā' pa 'ohnāg, pāyā hām'ax tu' paha'. ⁵ Ha tikmū'ūn kuxa kummuk, 'ap hāpxopmā max yūmmūg'ah, pa' kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa pēnā', nūy kuxa yūm'ax pēnā', tu' hok hā' kuxa kummuk tupmāhā'. 'Ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xohix tupmāhā'? 'Āmhok. Pa nōm xop te hāpxopmā max hok, tu' kuxa mām ka'ok, yā Topa te nōm kuxa tupmāhā'. ⁶ Hōmā mōnāyxop hittap Namix te hām'āktux, tu tikmū'ūn hittup'ax 'āktux, Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā hāpxopmā'ax hok hā' tupmāhā', ha' hittup tikmū'ūn, yīy Namix te:

7 “Tikmū'ūn kuxa hit-
tup, Topa te 'ūyōg
hāpkummuk mīy'ax
xaxogāhā hah, pu tu kux.

8 Tikmū'ūn kuxa hittup, Topa
te' yōg hāpkummuk
mīy'ax
mō'kupix 'ohnāg, ha' hittup,”
kaxīy.

9 Pi'yā' tikmū'ūn hittup?
'Ok Yoneo yōg tikmū'ūn puxet
hittup? 'Ok pe' puknōg xop
hittup kamah? Namix te
putep 'āktux? Yā Namix te'
hep xop xohix 'āktux, nōm
kuxa mām ka'ok xop 'āktux,
yīy Topa yōg tappet te xe:
“Amanām kuxa yūm ka'ok
Topa kopah, yīy Topa te' kuxa
tupmāhā', pu tu kuxa max,”
kaxīy. ¹⁰ Hām 'ūm hā Topa
te' tupmāhā'? Pi'yā'? 'Ok pe
'Amanām te yāy nāg xex xak
'ūyīmap tu hāmāxap, hak-nāy
tu' tupmāhā'? 'Ok pe Topa
te 'Amanām kuxa tupmā
hāmāxap, hak-nāy tu yāy xax
xak 'ūyīmap tu'? Yā Topa te'
tupmā hāmāxap, ¹¹ hak-nāy tu
'Amanām te yāy xax yīmap tu'
xak, puyīy tu yāy kuxa yūm'ax
yūmmūgā', yā' kuxa yūm 'ax
ha Topa te 'Amanām putup,
tu' kuxa tupmā hāmāxap, pu
tu max, yīy 'Amanām te yūmū'
hā mōnāyxop, ha yūmūg kuxa
mām ka'ok hā yūmūg kuxa
tupmāhā yāy pu', pa yūmūg
yāg te yāy xax 'ūyīmap tu' mep
hok. ¹² Ha 'Amanām te Yoneo
yōg tikmū'ūn hā mōnāyxop
yā kamah, nōm xop kuxa
mām ka'ok Topa kopah, tu
'Amanām putuk, Topa yōg
putat hā' mōg 'Amanām
putuk tu', ha kaxīy 'Amanām

kuxa yūm ka'ok hāmāxap, tuk-
nāy tu yāy nāg xex yīmāp tu'
xak.

Topa te hām'āktux xex

¹³ Topa te 'Amanām pu
hām'āktux xex, xix 'Amanām
mōkputox pu hām'āktux xex
kamah, nūy tu hām xexka
hōm'ax 'ōm pu', xi' mōkputox
pu', puyīy yāy yōg nū hām
xexkah, ha hām'āktux xex,
'Amanām kuxa yūm ka'ok
hah. Teptu hām'āktux xex
'Amanām pu'? 'Ok xex
'ūxat'ax mīy hah? 'Āmhok.
Topa mūn te hām'āktux xex
hāmāxap, 'Amanām kuxa
yūm ka'ok hah, hak-nāy
tu 'Amanām te' xat'ax pu'
yīpkox xip. ¹⁴ Yoneo yōg
tikmū'ūn yīpkox pip Mōyyex
yōg xat'ax pu'. Paxpu Topa
te hām'āktux xex 'ūyīpkox
pip xop pu', puxik-tōgnāg,
pu' kuxa mām ka'ok, puxix
Topa hām'āktux hitop tu' xex.
¹⁵ 'Ūxat'ax te Topa te hāmāyok
mīy 'āktux. Tikmū'ūn yīpkox
'ohnāg Topa yōg xat'ax pu',
nūy tu hāpxopmā kummuk,
puxix yāy tu Topa gāyāhā',
ha Topa te' kummugāp-tup
'ūyānān tu'. Paxpu' xat'ax
tu xip hok, puxix tikmū'ūn
hāmāyūmmūg 'ohnāg, nūy
xat'ax pu' yīpkox pi', puxix
Topa tu gāy hok kamah.

¹⁶ 'Ūyūmmūg. 'Amanām
kuxa yūm ka'ok Topa kopah,
yīy Topa te hām'āktux xex
xe'e', tu' hok hōm'ax 'Amanām
mōkputox pu', nōm xop kuxa
mām ka'ok xop pu' hok hōm,
nōm te Topa yōg putat hā'
mōg, 'Amanām putuk, ha

yũmũ'ã hã 'ãtak, yã yũmũg kuxa kama mãm ka'ok.

17 Ha Topa yõg tappet te: “Ûhëp xop xohix te 'Amanãm 'ãktux putup, hu: “Amanãm yã yũmũ'ã hã mõnãyxop, yã yũmũg kuxa mãm ka'ok kamah, 'Amanãm putuk,” kaxĩy. Yĩy Topa te hãm'ãktux xex ka'ok, ha 'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yã Topa xexkah, tu tikmũ'ũn xakix'ax hĩnnãhã', tu hãm xexka xohix yõg hãpxop mĩy, tu hãpxop hok hã' mĩy, 'ũxat'ax hã' mĩy. 18 'Amanãm kutut, xi' xetut kutut, 'ũka'ok, tuk-tok 'okpa Topa te ta tu hãm'ãktux xex, hu: “Ãmõkputox xohix xexka pip punethok,” kaxĩy. Yĩy 'Amanãm kuxa yũm ka'ok, tu hãmmax hip, pa' kutut xe'e 'Amanãm, 19 'ũyõg hãmyãxatamuk xohix te 100, ha' yĩn pu'uk, pa' kuxa yũm ka'ok, tu' yĩkopit 'ohnãg, 'ĩhã' xetut ka'ok yũmmũg, 20 tu' hittup, tu' kuxa yũm ka'ok, Topa te hãm'ãktux xex tu', tu nõm pu: “Ãmax. Xate 'ã' hõm putup 'ũgkutok pit. Ya hãmũn. Puxi',” kaxĩy. 21 Tu hãmyũmmũg, hu: “Topa te 'ã' hõm putup 'ũgkutok pit, tu' ka'ok xe'ëgnãg, nũy tu 'ã' hõm,” kaxĩy. 22 Hu' kuxa yũm ka'ok Topa kopah, ha Topa te' kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max. 23-24 Topa yõg tappet te 'Amanãm 'ãktux, tu yũmũ'ã 'ãktux kamah, yã Topa te' kuxa mãm ka'ok xop xohix kuxa tupmãhã', 'ũ tu kuxa max, ha yũmũg kuxa mãm ka'ok Topa kopah,

nõm te yũmũg xuxyã hĩnnãhã' putpu', yã Yeyox Kunnix mũn hĩnnãhã', 25 ha te Topa tux hok, pu tikmũ'ũn putex, ha yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg yõg hãpxopmã'ax kummuk tu' xok hã' pago, ha Topa te putpu' hĩnnãhã', nũy yũmũg kuxa kummuk tupmã Topa tu'.

5

Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã'

1 Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', yũmũg kuxa mãm ka'ok hah. Yã Topa gãy kux, ha yũmũg kuxa mãm, nũy tu hittup. Yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te yũmũg kuxa mãmmãhã', 2 tu yũmũg mõgãhã', 'ũmõg Topa yõg putat hã. Yã yũmũg kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, yĩy Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', ha Topa yõg putat hã yũmũg mõg kumak mõg. Yã yũmũg kuxa hittup, 'ĩhã' mãm ka'ok, tu hãmmax hip, nũy yãyhã tu max xe'ëgnãg, Topa putuk. 3 Yũmũ'ãte' hip kamah, 'ĩhã yũmũg xũy, pãyãk kuxa hittup, 'ĩhãk xũy kamah. Yã kaxĩy yũmũg xũy hã' tot. 4 Yũmũ'ãte nõã' tot, ha Topa te' pẽnãhã', tu yũmũg putup, yĩy yũmũ'ãte hãmmax hip, nũy yãyhã Topa putuk. 5 Yũmũg kuxa teknõg 'ohnãg, yã Topa te hãm'ãktux, tute mõ yũmũg yãy xe'ëgnãg 'ãktux, ha Topa Koxuk te yũmũg kuxa yũmmũgãhã', tu Topa te mõ yũmũg yãy xe'ëgnãg yũmmũgãhã', ha Topa te yãy

Koxuk nū'kutnāhā yūmū'ā',
yīy hāmmax hip.

⁶ Hōmā yūmū'āte Topa
hāk puknōg, tu hāpxopmā
max hok, ha Kunnix xok,
yūmūg pupi' xok, yūmūg kuxa
kummuk, yī' xok, ha Topa
te 'āmnīy puxet yāy kutnāhā',
ha Kunnix xok nō'ōm 'āmnīy
'īhā', nūy yūmūg kuxa ka'ogā',
'ūyīy yūmūg hāpxopmā max.

⁷ Tikmū'ūn 'ūm te' nōy pupi'
xok'ax? 'Ok tik te hāmyok
mīy pupi' xok'ax? Yā' ka'ok,
nūy nōy yānān tu' xok, pa
tikmū'ūn kutōgnāg te tik max
'ūyānān tu' xok'ax. ⁸ Pa Topa
te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg,
tu yūmūg yūmmūgāhā', yā
Kunnix te yūmūg pupi' xok
tap, 'īhā yūmūg kummuk
nām! ⁹ Ha' xok, nūy yūmūg
kuxa kummuk tupmā', pu tu
kuxa max, pu yīy Topa gāy
kuxyā yūmūg pupi'. ¹⁰ Hōmā
Topa te yūmū'ā tu' gāy, pa
Topak-tok xok, nūy yūmūg
kuxa kummuk xit, nūy kuxa
max tat 'ūyānān tu', ha hōnhā
Topa te yūmū'ā hāk xape', ha
Kunnix hi putpu', tu yūmūg
kopa' xip. ¹¹ Yūmūg kuxa
hittup xe'e', yā Topa yūmū'ā
hāk xape, xix Yeyox Kunnix
te yūmūg kuxa hittupmāhā',
yā yūmūg kuxyā', tu Topa gāy
kuxyāhā', yīy Topa hā yūmūg
xape'.

'Anāo xix Kunnix

¹² Tik te māxap puxet te
hāpxopmā kummuk hām
xexka tu', hu' xok, hāpxopmā
kummuk tu' xok, yī' hep
xop xohix xakix'ax, 'ūxohix
te hāpxopmā kummuk tu'.

¹³ Hōmā, hāmyāxatamuk xo-
hixnāg hā, 'ap xip'ah Topa
yōg xat'ax, ha' hep xop
xohix te hāpxopmā kummuk,
pāyā Topa te hāpxopmā'ax
kummuk mō'kupix 'ohnāg,
yā tikmū'ūn te' yōg xat'ax
yūmmūg hok. ¹⁴ Mōnāyxop
hāmāxap 'Anāo 'a' yīpkox
pip'ah 'ūxat'ax pu', tu
hāpkummuk mīy, ha' hep xop
xohix te hāpxopmā kummuk,
hu' xakix nām, 'īhā 'Anāo xip
hāpxexka tu', ha' xohix xakix,
tu mōktu mōnāyxop hittap
Mōyyex xip, nōm te Topa yōg
xat'ax kax'āmi', yā' xohix
xakix.

'Anāo yā tikmū'ūn kum-
muk hā mōnāyxop hāmāxap,
ha Yeyox Kunnix 'ūk-nāy tu'
nūn, nūy yāyhā tikmū'ūn
kuxa tup xop hā mōnāyxop.

¹⁵ 'Ūyūmmūg. Topa te hāmmax
nāhā', pāyāp-xet'ah. Topa
te hām hok hā' hāmmaxnāhā',
pa 'Anāo te hāpkummugāhā'.
Ya hamūn. 'Ūhep xop xohix
xakix, 'Anāo te hāpkummuk
mīy, ha' xakix, pa Topa
mūn max xe'ēgnāg, tu
hāmmaxnāhā hām hok hā', tu
tikmū'ūn kuxa kummuk xit,
Yeyox xok hā' xit, nūy kuxa
max 'ūyānān tu' tat, Yeyox
Kunnix te tikmū'ūn mō'yāy
xe'ēgnāg hah. ¹⁶ 'Ūyūmmūg.
Tik puxet te hāpkummuk mīy,
ha Topa gāy, tu: "Yā' kummuk
'ōhōm!" kaxīy. Pa Topa
te hāpkummuk mīy'ax xop
pu hāmmaxnāhā', 'ūhok hā
hāmmax nāhā', tu hāpkummuk
mīy'ax xexka xaxogāhā', tu'
kuxa kummuk xit, 'ūhok
hā' xit, nūy kuxa max tat

tu' yānān. ¹⁷ Hamūn. Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax. Yā hāpxopmā xexkah, tu' xohix pu hāpkummugāhā'. Pa tik nōy te hāpxopmā xexka xe'ēgnāg, 'ūxuxet'ax Yeyox Kunnix, tu hāmmax xexka nāhā' 'ūxohix pu', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa' xop pu hāmmaxnāhā', ha Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max, ha Kunnix te yūmū'ā xexkānāp-tup, 'ūyīy nū mūtik yūmūg hi xe'ēgnāg, nūy hi mōkumak mōg.

¹⁸ Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax, ha hāpxopmā'ax max puxet nōy te' xohix kuxa tupmāhā', tu' hīnnāhā'. ¹⁹ Tik puxet te' hep xop xohix pu hāpkummugāhā', tu Topa pu' yīpkox xip 'ohnāg, hu yāy putox xop xohix pu hāpkummugāhā', yā' hep xop xohix te hāpkummuk mīy kamah. Pāyā tik puxet nōy te' xohix pu hāmmaxnāhā', tu' yīpkox xip Topa pu', hu hāmmaxnāhā', tu' kuxa kummuk tupmāhā'.

²⁰ Topa te' xat'ax hōm, nūy hāpkummuk yūmmūgā', ha hāpxopmā'ax kummuk te' nōy nā' mōg tu mōktu yā' xohix, pa Topa te hāpxopmā hok hā hāmmaxnāhā', tu nōy nā' mōg tu mōktu xohix xexkah. ²¹ Hōmā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, ha' kuxa hīy ka'ok, pa hōnhā Topa te hāmmaxnāhā', tu' hok hā tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', pu tu max, puyīy hāmyok mīy, nūy tu hi

xe'ēgnāg mō kuma' yūmūg xuxyā mūtik, nūy Yeyox Kunnix mūtik hāpxopmā'ax xohix xat.

6

Kunnix tek mūg kuxa tupmāhā'

¹ Yūmū'ātep-tep 'āktux'ax? 'Ok max, yūmūg hāpxopmā kummuk pax, puyīy Topa hāmmaxnā xexka'? ² 'Āmhok! Kaxīy hok! Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa tup, nūy hāpxopmā kummuk putup hok, nūy kuxyā'. Tikmū'ūn xok, tu hāpxopmā kux, ha kaxīy yūmū'āte hāpxopmā kummuk tu kux kamah, ³ Yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik nūy. Yā yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā kummuk tu kux, ha tikmū'ūn te yūmūg putox pix, puyī' xohix hāmyūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', pu yūmūg kuxap-xet yāy kuxa mūtik. ⁴ Yeyox Kunnix xok, ha nō hāpkot yūmūg pupi kamah, pu yūmū yōg hāpxopmā'ax kummuk xaxogā'. Ha yūmūg putox pix, nūy yūmū'ā hāmyūmmūgā', 'ūyīy hāpkummuk mīy kux. Ha Topa yūmūg Tak te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmūg ka'ogāhā kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e Yeyox mūtik, nūy tu hāpxopmā max.

⁵ Yā Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmū'ā hāpxopmā kummuk tu kux, ha' putpu' hi yūmūg pupi

kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e'.⁶ Tu hāmyūmmūg. Hōmā yūmū'āte hāpxopmā kummuk, tu' mīy pax, pa Kunnix te mīpkupnix yīmū tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa tupmā', pu hāpkummuk yūmūg kuxa hīy hok, pu yūmū'ā hāpxopmā kummuk tu kux, nūy yānān tu hāpxopmā max.⁷ Tikmū'ūn xok, tu hāpkummuk mīy kux.⁸ Kunnix xok yūmūg pupi', 'ūyīy hāpkummuk mīy tu kux, tu' putpu' hi yūmūg pupi kamah, 'ūyīy hi mō'kumak mōg yāy mūtik.⁹ Ūyūmmūg. Topa te Kunnix hīnnāhā' putpu', yīy xe xok putup 'ohnāg. Yā Topa te' hīnnāhā', pu tu hi mō'kuma' mōg.¹⁰ Yā' xok, ha hāpkummuk mī'ax xop te xe Kunnix putex 'ohnāg, 'ap xep xok putup'ah, pa Topa tu' hi xe'ēgnāg.¹¹ Yā Kunnix xok 'āxop pupi', nūy 'ōg kummuk mīy'ax kuxyā'. Ūxaxok hok! Hōnhā Kunnix hi xe'e Topa tu', ha 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, nūy Topa tu 'āhi xe'e kamah.

¹² Hāpkummuk mīy hok, xix yāy putup'ax mīy hok, xayīy yāy kummugā hok.¹³ Topap-xehnāg pu 'īpkox pi', pu tu 'āxat. Yā xa hāmmaxnā xexka! Tu 'āhīnnāhā', ha Topa tu 'āhi', nūy hāmyok mīy, yīy 'ānōy pu 'āyīpkox hok, xayīy hāpkummuk mīy hok.¹⁴ Tikmū'ūn kummuk pu 'āyīpkox hok. Yā yūmūg xat hok. Pa Topa te yūmūg hīnnāhā', 'ap xat'ax te yūmūg hīnnā'ah, pa Topa te yūmū'ā

hāmmaxnāhā', tu' hok hā' nāhā', ha yūmūg hi xe'ēgnāg.

Yūmū'ā Topa hā kāmānat xop

¹⁵ Mōyyex yōg xat'ax tap, ha Topap-xehnāg te nōmhā yūmūg xat, tu yūmū'ā hāmmaxnāhā'. 'Āxop te-putep pe'āpaxex? 'Ok Topa te yūmūg kuxa tupmāhā', 'ūyīy yūmūg hāpkummuk mīy? 'Ap hamūn'ah! Yāmhok!¹⁶ 'Āxop te hāmyūmmūg. Tik te' nōy pu' hām, puxix yā' nōy yōg kāmānat, tu' yīpkox pip, tu hām'āpak, nūy tu hām max. Ha kaxīy tikmū'ūn te Topa pu' yīpkox pip, tu Topa hā 'ūyōg kāmānat, ha nōm pu hāmmaxnāhā', tu' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max. Pāyā tikmū'ūn yīpkox hok, puxix tu hāpxopmā kummuk, tu yāy kuxa tupmā hok. Yīy Topa te nōm putup nōg, 'ūkuxa kummuk hah. Yā yāy kummugāhā'.¹⁷ Nū mōy Topa pu hām'āktux, nūy: "Āmax Topah!" kaxīy. Yā hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk, pāyā hōnhā Topa pu 'āyīpkox pip, hām'āpak max 'āpak'ax tu', ha tikmū'ūn te xa hāmyūmmūgāhā', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy 'ākuxa tep-tup, tu' hittup xexka'.¹⁸ Hōmā 'ākuxa hittup 'ohnāg, hāpxopmā kummuk tu', pāyā nōmhā Topa yōg putat hā 'āmōg, nūy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putup'ax māynāg mīy, hu 'ākuxa hittup xexka'.¹⁹ 'A 'āxop te hāmyūmmūg'ah, yīy 'āte hām'āktux'ax hā xa

hãmyũmmũgãp-tup. HôMã
'ãxop te' xak, nũy hãpkummuk
mĩy, tu' mĩy pax, tu' 'ãnõy
hã'xupxet, tu' 'ãnõy kummugã
pax, Hu mõy, hõnhã xax, nũy
Topap-xehnãg pu hãpxopmã
max, xayĩy 'ãhi xe'e', xayĩy
'ãnõy pu hãmmaxnã'.

²⁰ HôMã 'ãxop te hãpxopmã
kummuk pax, tu Topa pu
'ãyĩpkox 'ohnãg. ²¹ Nãy
'ũxutigã', nũy 'õg hãpxopmã'ax
kummuk pe'ãpaxeh. 'Ok
'ãhittup, 'ĩhã hãmpe'ãpaxex?
'Ok pe xate yãyhãhup? Yã
xate yãyhãhup, hãpxopmã
kummuk tu'. HôMã 'ãkuxa hit-
tup 'ohnãg, yã Hãmgãyãgnãg
Pet ha 'ãmõg'ax. ²² Pa
Topa te 'ãkuxa ka', tu 'ãkuxa
kummuk tupmãhã', xa kuxa
max, nũy Topap-xehnãg
pu 'ãxop hãpxopmã max,
nũy 'ãhi xe'ẽgnãg mõ kuma
'ãmõg. ²³ Tikmũ'ũn te
hãpxop kummuk hã yã
kummugãhã 'ũyãnãn tu', nũy
pago, hu ta xakix. Pa Topa
te hãmmaxnãhã', 'ũhok hã
hãmmaxnãhã', nũy tikmũ'ũn
hĩnnã xe'ẽgnãg. Yeyox Kunnix
xok hã' hĩnnãhã', nõ'õm
yũmũg xuxyã xe'e', ha yũmũg
kuxap-xet Kunnix kuxa
mũtik.

7

*Paot te yãyta'ax xop hã
hãmyũmmũgãhã'*

¹ 'ũkxape xop, 'ãxop xo-
hix te' xat'ax yũmmũg, hu
hãm'ãktux yũmmũg kamah
yõgnũ'. 'ũxat'ax yã' xat
tikmũ'ũn xohix, ha ta' xakix
xop 'ap xat'ah. ² 'ũyũmmũg,

'ũn yãytaha', ha' xat'ax te
'ũgmĩy ka'ok, tu' yĩpxox mũggã
ka'ok, pa' yĩpxox xok, puxix
'ũhĩy'ax koa', ha ta' nĩm, tu'
hok yũm. ³ Kaxĩy, 'ũn te tik
nõy mũtik nõm 'ĩhã' yĩpxox
xip, puxix tikmũ'ũn te: "Yã
'ũn kummuk, tu' nõy hã'
xupxet," kaxĩy. Pa 'ũn yĩpxox
xok, puxix tup-xehnãg, nũy
hok yũm, tu nõm pu' yĩpkox
xip kux, yã' max, 'ũn te
tik nõy mũy, nũy nũ mũtik
yãytax. ⁴ 'ũkxape xop, yã
kaxĩy 'ãxop te 'ãhok pip xop
putuk. Yã Kunnix xok 'ĩhã
Mõyyex yõg xat'ax pu 'ãyĩpkox
kux, nũy hõnhã Kunnixp-
xet pu 'ãyĩpkox pi'. Yã 'ãxop
te Kunnix hã' yĩn xexka', tu
yã hõnhã 'ũyõg, ha putpu'
hi', 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã
max Topa pu'. ⁵ HôMã
yũmũ'ãte hãpxopmãhã', tu yã
yã yõg putup'ax xohix mĩy,
tikmũ'ũn xop xohix putuk,
yũmũ'ãte' mĩy, ha' xat'ax
te hãpkummuk mĩy xat hok,
'ũmĩy hok, hu hãpkummuk mĩy
putup xũy, tu mõktu yũmũg
xakix. ⁶ Pa hõnhã yũmũg
hok pip, ha yũmũg hĩy'ax
koa', yũmũg hok pip, nũy
Topap-xehnãg pu hãpxopmã
max. Topa Koxuk te yũmũg
hĩnnãhã xe'e', tu yũmũg putox
kummuk tupmãhã, ha' xat'ax
hittap te yũmũg xat kux.
⁷ Yũmũ'ãtep-tep 'ãktux'ax? 'Ok
xat'ax kummuk? 'ãmhok' Yã'
max, pãyã' xat'ax tek mũn pu
hãmyũmmũgãhã', 'ũ yũmmũg,
'ok pe' max, 'ok pe' kummuk.
'ũxat'ax tek xat hok, 'ũyĩy
hãpxop putup xũy hok. Pax-

puk xat hok, kopxix hāpxop putup xūy hok, pa hōnhā 'āte hāmyūmmūg, hu hāpxop putup xūy xe'e'.⁸ Yī' xat'ax tek xat, 'ūyīy tuk nōy yōg hāpxop putup xūy hok, hu 'āte hāpxop putup xūy. Pax puk xat hok, kopxix Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg hok, xix yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg hok. Yā Topa pa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg, hu' xat, 'ūyīy hāpxopmā max.⁹ Hōmā 'āte' xat'ax yūmmūg 'ohnāg, tu hāmpēk'paxex, hu: "Yā 'āte hāpxopmā max," kaxīy. Pa Topa tek xat, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok, ha 'āte' xupak, tu hāmyūmmūg, tu yāy kuxa kummuk yūmmūg,¹⁰ hu yāy kuxa tu teknōg. Yā Topa te' xat'ax hōm, puyīy tikmū'ūn hīnnā', pak yūmmūgāhā', 'ū yūmū yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk.¹¹ 'Āte hāpkummuk mīy, hu yāy pu mō'āmā', tu yāy mūn max pek'paxex, pāyā' koit. Hu 'āte yāy kuxa putex, tu: "'Āte Topa yōg xat'ax mīy hok." Kaxīy.

¹² Yā Topa yōg xat'ax max xe'ēgnāg, tu hāpxe'e'.¹³ Tepte xīy? 'Ok hāpxop max tek kummugāhā'? 'Āmhok! Pāyā 'āte hāpkummuk mīy, ha Topa yōg xat'ax max, tu yōgnū hāpxopmā'ax kopit, nūy 'ūgmūn yūmmūgā', yā 'āte hāpkummuk mīy xe'e'.

Tikmū'ūn kuxa te yāy tuk-mīy

¹⁴ Yūmū'āte hāmyūmmūg, 'Ūxat'ax yā Topa yōg, hak mūn pu'uk, hu hāpxopmā kummuk

pax, tu hāpxopmā kummuk mō kumak mōg.¹⁵ 'Īntu'. 'Āte hāpxopmā maxp-tup, pāyā 'ap mīy'ah, tu hāpxopmā kummuk putup nōg, pāyā 'ūmīy.¹⁶ Tu hāpxopmā kummuk, 'īhā nōm putup nōg, kopxix: Yā hamūn. Topa yōg xat'ax max xe'e'. Kaxīy.¹⁷ 'Ak mūn te' mīy'ah, pāyā hāpkummuk tek kuxa kopa' xip mūn te' mīy.¹⁸ 'Āte' xak, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a' mīy yūmmūg'ah 'āte', 'ūgkuxa kummuk tu'.¹⁹ Tu' xak, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a' mīy'ah, tu' yānān tu hāpxopmā kummuk.²⁰ 'A 'āte hāpkummuk mīy putup'ah, pāyā' mīy, yīy hāpkummuk tek kuxa kopa' xip tek kummugāhā',²¹ yīy 'āte hāmyūmmūg. 'Āte hāpxopmā max putup, 'īhā hāpxopmā kummuk 'ūp-xehnāg.²² 'Ūgkuxa te Topa yōg xat'ax hā' hittup,²³ pāyā 'āte hāpkummuk mīy pax, 'ūgkuxa kummuk tu'. Tu hāpxopmā max xak, pāyāg kuxa kummuk tuk hīy, 'ū hāpxopmā max hok.²⁴ Huk hittup 'ohnāg. 'Ū 'ūm mūn tek ka'ogā'ax, 'āte hāpxopmā max? ²⁵ Topa tek ka'ogāp-tup, yīy 'āte: "Topa 'āmax," kaxīy. Yā Yeyox Kunnix te 'ū 'ūm hā 'ātehet.

Kaxīy 'ūgkuxa kopa 'āte' xak, nūy Topa yōg xat'ax 'ūgyīpkox xihīp, nūy 'ūgmāynāg mīy, pāyā 'āte' mīy yūmmūg'ah, hu hāpkummuk mīy pax.

Topa Koxuk tek mūg ka'ogāhā'

¹ Topa te yūmūg kummuk 'ūm 'āktux'ah nōmhā, yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, ha Topa te yūmūg 'ūm 'āktux kummuk 'ohnāg Yeyox Kunnix hah.

² Topa Koxuk te yūmūg hīnnā xe'e Yeyox Kunnix mūtik, tu yūmūg mōy, pu' xat'ax yūmūg kuxa hīy hok, 'ūyīy yūmūg hāpkummuk mīy hok, nūy yūmūg xakix hok kamah.

³ 'Ūxat'ax te yūmūg 'ūm kuxa tupmā'ah. Yūmū'āte yāy putup'ax mīy, yīy hāpxopmā kummuk pax, pa Topa ka'ok, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, tu hāpxopmā'ax kummuk 'āktux kummuk kamah, huk-tok pit nū'kutnāhā', ha yāyhā tikmū'ūn kutok nūy hāpkummuk kuxyā', ⁴ 'ūyīy yūmūg hāpxopmā max, nūy tu' xat'ax xohix pu yūmūg yīpkox pi', yā' xat'ax max xe'e'. Ha Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', 'ūyīy yāy putup'ax mīy hok. ⁵ Tikmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix tute hāpkummuk mīy, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix tu hāpxopmā max, Topa Koxuk pekpaxex tu'. ⁶ Tikmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix tu xakix, hāmpē'paxex kummuk tu', pa tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, nūy hāpxopmā max, puxix tu hī xe'e', tu' kuxa mām max, Topa Koxuk pe'paxex tu'. ⁷ Yīy tikmū'ūn gāy, tu Topap-tup nōg, nūy yāy putup'ax

mīy, tu yā hāmpē'paxex kummuk, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, tu' mīy 'ap yūmmūg'ah, ⁸ yīy Topa te nōm xop putup hok, nōm te yāy putup'ax mīy pax.

⁹ Pa 'āxop te yāy putup'ax mīy 'ohnāg. 'Āmhok. 'Āxop te Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip. 'Āxop te nōm pu 'āyīpkox pi', puxix Topa Koxuk 'ākopa xip. Tikmū'ūn te Kunnix Koxuk xip hok, puxix Kunnix yōg hok. ¹⁰ Kunnix te 'ākopa' xip, puxix Topa Koxuk 'āhīnnā', Topa te 'ākuxa tupmāhā hah, pa 'āyīn xok putup, xate hāpkummuk mīy pax hah. ¹¹ Topa Koxuk te Yeyox Kunnix hīnnāhā' putpu', tu 'ākopa' xip, yīy kamah hīnnāp-tup putpu 'āxop yīn, yā hōnhā' xip 'ākopah.

¹² 'Ūkxape xop: Yā Topa te yūmū'ā hāmaxnāhā', yīy yūmū'āte tu ta nemēn. 'Āpu yūmū'ā yāy yōg putup'ax mīy hok. ¹³ 'Āxop te' mīy, hu ta xok, pa Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip, hu ta yā hī xe'ēgnāg. ¹⁴ Tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, yā 'ōhōm Topak-tok xe'ēgnāg. ¹⁵ Yā Topa Koxuk te 'ākuxa kummugā 'ohnāg, pa' hittupmāhā', nūy tu kuxānōg hok. 'Ūyūmmūg. Yūmū'āte yāyhā Topak-tok xop, pu yūmūg ka'ogā', 'ūyīy Topa pu hām'āktux, hu: "Tak, yōgnū 'Ātak!" kaxīy. ¹⁶ Ha Topa Koxuk te yūmūg koxuk pu hām'āktux, nūy yūmū'ā Topak-tok xop 'āktux. ¹⁷ Yūmūg yā Topak-tok xop,

hu pexkox yōg hāpxop max xohix pop putup, Topa te nōm xex yāy yōg tikmū'ūn pu', ha yūmū'āte' pop putup Kunnix mūtik. Yā Topa te nōm hāpxop max xex Kunnix pu', tu pexkox kopa' xex, ha yūmū'āte hāpxop mō'koxip putup Kunnix mūtik. Nōm mūtik yūmūg xūy, kopxix yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg Kunnix putuk.

Yūmū'āte yāyhāp-tup max xe'ēgnāg

18 'Āte hāmpē'paxex, hu: Yūmūg xūy kutōgnāg nōmhā, tuk kuxa hittup xe'ēgnāg putup hōmā, 'īhā hāptup xe'e nōy punethok mō'nāhā', 'īhā yūmūg yāyhāp-tup max xe'ēgnāg. 19 Topa te yōnnā'ī xohix mīy, ha' hip, tu' xak, pu Topa nōm tu yāy yōg kutok xop mūg. 20 Hōmā hāpxopmā'ax xohix yāyhā hitop, Topa tep-tup hah, ha hāmmax hip, 21 puyīy Topa tux hok, pu tik-tox hok, 'ū yāyhā max xe'ēgnāg, Topak-tok xop xohix mūtik. 22 Yūmū'āte hāmyūmmūg, nōm yōnnā'ī xop tu' kokōn, tu' xūy, 'ūn tek-tok put putup, tu' xūy, tu' kokōn, ha kaxīy yōnnā'ī xohix xūy pu Topa' hittupmā'. 23 Pāyā' hok pip'ah. 'Āmhok. Yā yūmū'āte kopa yā' kokōn kamah, ha Topa te yūmū'ā yāy Koxuk hok hōm hāmāxap, ha' hip, nūy yūmūg yāyhā Topak-tok xop, yā yūmūg tupmāhā, 'ūyīy yūmūg tup mō'kumak mōg. 24 Yā yūmūg kuxa tupmāhā', yūmūg kuxa mām ka'ok ha' tupmāhā',

ha yūmū'āte hāmmax hip. 'A hōnhā yūmū'āte' pēnā'ah, tuk kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā yūmū'āte' pēnāp-tup. Pax pu tikmū'ūn hāmpēnā', puxi' hip 'ohnāg. 25 Pa tikmū'ūn te' pēnā hok, puxix tu kuxa mām ka'ok, tu hāmmax hip, puyīy Topa 'ā' mīy.

26 Ha Topa Koxuk te mō yūmūg nīynām, yūmūg kuxa pu'uk hah. Ha yūmū'āte Topa mūtik hām'āktux yūmmūg'ah, yīy Topa Koxuk te Topa tu ta tu' xak, yūmūg pupi tu' xak, 'ūkokōn 'īhā yūmūg pupi' xak, nūy 'ūyīy hok hā hām'āktux, nūy Topa pu hām'āktux. 27 Ha Topa te tikmū'ūn kuxa kopa pēnāhā', tu yāy Koxuk pe'paxex tu' yūmmūg, ha yāy Koxuk xe'ēgnāg te Topa tu' xak, yāy yōg tikmū'ūn pupi' xak, tu Topa yōg putup'ax yūmmūg. 28 Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu hāmmaxnāp-tup mō'kuma' mōg, tu hāpxopmā'ax xohix hā yūmū'ā hāmmaxnāhā'. Yā yūmū'āte Topap-tup pax xexka', yūmūg yīmōgatux hah, tu yūmūg xānāhā', mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu', ha yūmū'āte' yūmmūg, hu yūmūg kuxa mām. 29 Topa te yūmūg yīmōgatux tap, tu yāy pu yūmūg pop, 'ū yūmūg yāyhā 'āhā tuk-tok putuk, pu Kunnix yā māxap, ha yūmūg xohix yā nōm mō nū kuhmōy. 30 Ha Topa te yāy pu yūmūg pop tap, xix yūmūg xānāhā', xix yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'ūyīy yūmūg

yāyhā max xe'ēgnāg, Kunnix putuk.

Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg Yeyox Kunnix hā

³¹ Hamūn, yīy yūmū'āteptep 'āktux'ax? Topa te yūmū mūtik tihi', yīy tikmū'ūn kummuk te hitop tu yūmū'ā hāpkummugāhā'. ³² Topa te yāy kutok pit puxet kumīy 'ohnāg, pa yūmū'ā' hōm. 'Ūk-tok hōm yūmū'ā', puxix tu hāpxop xohix yūmū'ā' hok popmāp-tup kamah. ³³ Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux. 'Ok tik 'ūm xip, nūy 'ūkummuk 'āktux? 'Ap tik 'ūm xip'ah, yā Topa mūn te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ³⁴ Yīy tikmū'ūn 'ūm 'a' kummuk 'āktux'ah. Kunnix xok, yā putpu' hi', tu Topa yīpxe'e hā' xip, tu yūmūg pupi Topa tu ta tu' xak, ³⁵ tu mō yūmūg yāy xe'ēgnāg. 'Ap tikmū'ūn 'ūm xip'ah, xix hāpxopmā'ax 'ūm xip'ah, nūy Topa pu' hupmā hok, puyīy Topa yūmūg putup hok. Yūmūg xūy xix hāpxop xak'ax tat punethok, xix tikmū'ūn te yūmūg xūygāhā', ha putup te yūmūg kix, ha topixxax 'ūm yūmūg xip hok, xix tikmū'ūn kummuk te' xak, nūy yūmūg kix, puxix Kunnix mūn mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. ³⁶ Topa yōg tappet te: "Āmnīy xohix hā tikmū'ūn te yūmūg putup nōg, tu yūmūg kix putup, yūmū'ā yā Topa hā tikmū'ūn hah. Tikmū'ūn te kahnēn mōgāhā', nūy putex, ha taxīy yūmūg

mōgāhā', nūy yūmūg kix," kaxīy.

³⁷ Pāyā tute yūmūg nōā hok, Yeyox Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg hah, yīy yūmūg kuxa hittup xexka', 'ihā pexkox ha yūmūg mōg kumak mōg. ³⁸ Yīy 'āte hāmyūmmūg. Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. Pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix, puxix Kunnix yūmūg nīm hok. Pexkox yōg xop xix yāmīy xop te yūmūg nīm mā hok, ha hōnhā Kunnix te yūmūg mūtik tihi', tu hāptup hā yūmūg mūtik hi putup, xix hāptup nōy xohix hā Kunnix te yūmūg 'ūm nīm putup'ah, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu'. ³⁹ Yā pexkox yōg xop te Kunnix nīm māp-tup hok yūmū'ā', xix hām xexka xix hām kaka' pip xop te yūmū'ā nīm māp-tup hok kamah. 'Ap xip'ah hāpxopmā'ax te Topa pu hupmāhā', puyīy yūmūg nīm, ha mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg.

9

Topa xix yāy yōg tikmū'ūn

¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Kunnix yōg, hu 'ap koit'ah. Topa Koxuk tek kopa' xip, tuk kuxa pu hāmyūmmūgāhā', tu: "A xatep koit'ah," kaxīy. ² 'Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāk kuxa xūy, 'ihā 'āte yāy yōg tikmū'ūn pe'paxex. Yāk xape xe'e Yoneo yōg tikmū'ūn, 'ūgmūg hep puxet

tu'. ³ Āte hām'āktux'ax hu: Pūyā Topa 'ūgkummugā', nūy 'ūkxape hā hāmmaxnā! Tu xe hām'āktux'ax, hu: Pūyā Kunnix 'ūgnīm, nūy tuk xape mō'nīynām 'ūyānān tu'. ⁴ Nō'ōm yā Topa yōg tikmū'ūn, ha' yīmōgatux, pu Topa hāk-tok xop, ha Topa te' xexkanāhā, yāy mūtik, tu' pa'ax mīy nōm xop mūtik, tu tu' xat'ax hōm. Yā 'ōm te Topa xak, tu' yēy Topa keppah, ha Topa te nō'ōm mūtik hām'āktux xex. ⁵ Ha mōnāyxop hittap mōkputox, ha Kunnix mūn kama mōnāyxop hā mōkputox. Pūyā' xohix Topa xexka 'āktux mō kuma' mōg, 'ūxexka xe'ēgnāg hah. Hamūn.

⁶ Pa 'a Topa te hām'āktux hitop tu' xex'ah. Āmhok. 'Ap kaxīy'ah, pāyā 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix 'a Topa yōg'ah. Āmhok. Topa te 'a xohix yīmōgatux'ah. ⁷ Yā Mōnāyxop hittap nām 'Amanām mōkputox, pāyā' yāg Topa hā yāy kutok xop. 'Ap xohix'ah. Yīy hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux, hu: “Āk-tok 'Iyak mōkputox yā 'āmōkputox xe'e', 'ap nōy xop 'ūm 'āmōkputox'ah. Yā' puknōg,” kaxīy. ⁸ Yīy Topa te 'Amanām mōkputox xohix 'ap putup'ah, pa hām'āktux xex 'Amanām mūtik hu: “Āk-tok 'Iyak mōkputox, nō'ōm 'āmōkputox xe'e', 'āte xa hām'āktux xex hah,” kaxīy. ⁹ Tu hām'āktux xex, hu: “Hāpxip 'ihā' putpuk nūn'ax, ha 'āxetut Xat tek-tok put

putup,” kaxīy.

¹⁰ Ha 'Iyak xetut Hemek, tuk-tok pit 2 pop, ha' tak 'Iyak 'ūp-xet, ¹¹⁻¹² pa Topa tek-tok puxet yāy kutnā tap, hak-tok 2 te' tut tex kopa tihi', 'ihā Topa te' tut pu hām'āktux, hu: “Āk-tok hāmāxap te' taknōy pu' hām putup, tu' taknōy 'ūk-nāy tu' nāhā pu' hām putup,” kaxīy. Pa Topa te hām'āktux, 'ihāk-tok 2 te' tut tex kopa' tihi', tu hāpxopmā 'ohnāg, pe' māx, pe' kummuk, pa Topa te' yāy kutnā tap, ¹³ yīy Topa yōg tappet te: “Āte Yako putup pax, tu 'Eyao putup nōg,” kaxīy.

¹⁴ Yūmū'āte putep 'āktux'ax? 'Ok Topa te hāpxopmā kohe'? Āmhok. ¹⁵ Tu Mōnāyxop Mōyyex pu hām'āktux, hu: “Ātep-tup, nūy tikmū'ūn 'ūm kuxa ka', kopxi' kuxa ka'. Yā puxi',” kaxīy. ¹⁶ 'Ūyūmmūg. Topa te nōm tikmū'ūn kuxa ka', 'ok pe tikmū'ūn tep-tup, 'ok pep-tup hok, 'ok pe tikmū'ūn te hāpxopmāhā, pe hāpxopmā hok, pāyā Topa te' kuxa ka'. ¹⁷ Topa yōg tappet te Pana'o hittap 'āktux, ha Topa te nōm pu hām'āktux, hu: “Āte 'āxexkanāhā', nūy xa hāmyūmmūgā', xayīy 'ūgmūn ka'ok yūmmūg, puyīy hām xexka xohix yōg tikmū'ūn tek xuxet'ax yūmmūg,” kaxīy. ¹⁸ Yīy Topa tep-tup, nūy tikmū'ūn kuxa ka', puxi' kuxa ka', tup-tup, nūy tikmū'ūn nōy kuxa māmā hok, puxi' mām 'ohnāg.

Topa te tikmū'ūn kuxa

ka', tu hāpkummuk hā' yānān kamah

¹⁹ Pa tikmū'ūn te: "Ok Topa te hāpkohe mīy, 'ihā tikmū'ūn kummuk 'āktux? Topa te tikmū'ūn kuxa māmā hok, puxix tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, Topa mūn tep-tup hah," kaxīy. ²⁰ Nāy. Yāy pe'āpaxex xexka hok. 'Āk-tōgnāg, ha Topa mūn xexka xe'ēgnāg. Xate putōy putuk, nōm hā tikmū'ūn te nax mīy. Pax pu putōy te: "Tep tu xāhā nax?" kaxīy. ²¹ Nāy. Tikmū'ūn te putōy hā nax mīy, yā hāmyok mīy, tu' nax hu' mīy, tu naxtox nūnnāp-tup, hu' mīy. 'Ūp-tup, hu' mīy, ha' yāg māynāg, xix 'ūnōy max miāx.

²² Ha kaxīy Topa te hāmyok mīy. Tute' xohix pu' gāy yūmmūgāp-tup, pu' xohix Topa yā 'ūka'ok yūmmūg, yīy tikmū'ūn kummuk hā' tot, tu nōm koxyōy'ax. ²³ Tu' max xe'ēgnāg, tu yūmū'ā hāmmāxnhā', tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ū yūmmūg. Yīy Topa te yūmūg kuxa ka', 'ū yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg kamah, hamūn mūtik, ²⁴ tu yūmūg xānāhā', Yoneo yōg tikmū'ūn kopa 'ūyāg xānāhā', xi' puknōg xop kopa 'ūyāg xānāhā'. ²⁵ Hōmā 'Oyex te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', hu:

"Āte' puknōg xop putup, yā yōgnū tikmū'ūn,
hōmā 'āte tu nōm xop putup nōg,
pāyā hōnhā nōm mō'yāy xe'ēgnāg.

²⁶ 'Ōnte Topa xe'ēgnāg te nōm xop pu hām'āktux tap, tu:

'Yā 'āxop puknōg, 'ap yōg'ah tikmū'ūn, kaxīy.

Yā 'ōnte Topa xe'ēgnāg te yāy yōg tikmū'ūn 'āktux putup,

yā Topa hi xe'ēgnāg," kaxīy.

²⁷ Ha 'Iyait kama te Topa pupi ham'āktux, tu: "Yoneo yōg tikmū'ūn xohix punethok yā 'āmōt xap xohix punethok putuk, pa 'ātek-tīgnāg yīmōgatux, nūy kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²⁸ 'Ūgnūn mō'ka'ok, tu' hep xop xohix tu pagop-tup, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu'," kaxīy.

²⁹ Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu: "Pax pu Topa xe'ēgnāg yūmūg mōkputox xohix kix, puxix yūmū yōg kōmēn te Xonōm putuk, xix Gōmōg putuk, yā' hok yūm," kaxīy.

'Iyaet yōg tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āpak

³⁰ Yūmū'ātep tep 'āktux'ax? Nūhū': Yā' puknōg te Topa xak ohnāg, tu hāpxopmā max hok Topa pu', pa Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'ūkuxa mām ka'ok tu', ³¹ 'ihā Yoneo yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax xak, nūy Topa pu' xat'ax hā yāy kuxa tupmā', tu' tupmā hok. ³² Tep tu' tupmā hok? 'Ūkuxa mām 'ohnāg, tu hāpxopmā punethok, nūy yāyhā 'ūmax, hu' kuxa mām 'ohnāg Topa kopah. Tu tikmū'ūn putuk, nōm tikmū'ūn te mīkaxxap

xexka yīmū hām tu' nāhā', ha
mīkaxxap yīmū' nāhā'. ³³ Yā
Topa yōg tappet te Kunnix
'āktux, 'ihā mīkaxxap xexka
'āktux, tu:

“Pēnā'! Yīktix Xiām tu
'āte mīkaxxap xexka
mō'yūm,

pu tikmū'ūn hām tu nā',
mīkaxxap te' kup hā'
tak, ha' nāhā',

ha tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok
mīkaxxap kopah,

puxix tu yāy pu' hūpmā hok,”
kaxīy.

Yā tappet te Kunnix 'āktux,
nūy tikmū'ūn kuxa mām'ax
yūmmūgā'.

10

¹ 'Ūkxape xop, 'āte' xak,
puyīy yōgnū tikmū'ūn kuxa
mām ka'ok Yeyox Kunnix
kopah, ha 'āte Topa tu' xak
pax tikmū'ūn pupi', ² tu
hāmyūmmūg, ha Topap-
xehnāg xak, pa hāmyūmmūg
'ohnāg. ³ 'Ap kuxa tupmā
yūmmūg'ah, tu yāy pe'paxex
hā yāy kuxa kummuk
tupmāp-tup, pa Topap-
xehnāg te tikmū'ūn kuxa
tupmāhā', pu tu kuxa max.

⁴ Ha Kunnix nūn, nūy
mīpkupnix tu' xok yūmūg
pupi', puyīy tikmū'ūn kuxa
mām ka'ok 'ōm kopah, puxix
Topa' kuxa tupmā', pu tu
kuxa max, yīy Yoneo xop
hitop tu' xat'ax mīy. Yā' kuxa
tupmā hok.

*Topa te tikmū'ūn xohix
kuxa kummuk xit'ax*

⁵ Mōnāyxop hittap Mōyyex
te' xat'ax 'āktux, hu:
“Tikmū'ūn yīpkox pip 'ūxat'ax

pu', puxi' xat'ax nōm hīnnāp-
tup,” kaxīy. Ha kaxīy 'ūxat'ax
te tikmū'ūn kuxa tupmāhā
Topa pu', 'ihā tikmū'ūn te nōm
pu' yīpkox pip, ha Mōyyex te
tu' xuktux. ⁶ Pa Topa yōg
tappet te hām'āktux nōy yā
kamah, tu Topa te tikmū'ūn
kuxa tupmā 'āktux, tu Topa
te' kuxa mām ka'ok xop kuxa
tupmā 'āktux, hu: “Ūyīpkopit
hok, hu: “Ū 'ūm te pekkox
tu' mōg putup, nūy yūmūg
kuxa kummuk tupmā'?” ”

kaxīy. Tu Kunnix nū'kutnā'ax
'āktux, yā' nūn tap, nūy yūmūg
kuxa tupmā'. ⁷ Tu xe' yīkopit,
hu: “Ū 'ūm te xakix xop pet
ha' mōg putup, nūy yūmūg
kuxa tupmā'?” kaxīy. Yā Topa
te Kunnix putpu' hīnnā tap
'āktux. ⁸ Tu xe hām'āktux,
hu: “Topa te hām'āktux, tu
hām'āktux 'ūm mō'kutnāhā
xa', ha 'āxop te hām'āpak, tu
xe' xuktux, yā 'ākuxa kopa'
xip,” kaxīy. Hak mū'āte
Topa yōg hām'āktux'ax xa'
xuktux, xayīy 'ākuxa yūm
ka'ok Topa kopah. ⁹ 'Ok
xatep-tup, pu Topa 'ākuxa
kummuk xit, nūy kuxa max
mō'tat 'ūyānān tu'? Xatep-
tup, 'āpu 'ānōy pu hām'āktux,
hu: Yeyox mūn yāk xuxyā'!
Kaxīy. Tu 'ākuxa yūm ka'ok
Yeyox Kunnix kopah, Topa
te' putpu hīnnāhā hah. Xate
hāpxopmā kaxīy, puxix Topa
'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa
max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yūmūg
kuxa mām ka'ok, ha Topa te
yūmūg kuxa tupmā', pu tu
kuxa max, yūmū'āte' yīkox hā
xuktux, puxix Topa yūmūg

kuxa kummuk xit. ¹¹ Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok nōm kopah, puxix tu yāy pu hupmā hok,” kaxīy. ¹² Ha' hep xop xohix pu hāmmāxnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa pu yāy putuk, Yoneo yōg tikmū'ūn xi' puknōg xop. Topa yā yūmūg xuxyā', tu hāmmāxnāhā' ūhep xop xohix pu', nōm xop te Topa tu' xak, pu hāmmāxnā'. ¹³ Topa yōg tappet te xe: “Topa te' hep xop xohix kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max yānān tu' tat, nōm xop te Topa tu' xak, pu' xit,” kaxīy.

¹⁴ Pa' hep xop punethok te ta tu' xak hok, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu', hu hām'āpak 'ohnāg. Tu hām'āpak hok, tikmū'ūn te hām'āktux 'ohnāg hah. ¹⁵ Tu hām'āktux hok, tikmū'ūn te mō'kutnā 'ohnāg hah. Topa yōg tappet te: “Yā' max tikmū'ūn nū', nūy hām'āpak'ax max 'āktux,” kaxīy.

¹⁶ 'A' xohix tep-tup'ah. Hōmā mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu kax'āmi', tu: “Topah, pi'yā' yīpkox 'ūm pip 'ūgmū'āte hām'āktux?” kaxīy. ¹⁷ Yīy tikmū'ūn te Kunnix 'āktux'ax 'āpak hāmāxap, tuk-nāy tu' kuxa yūm ka'ok nōm hām'āktux'ax kopah.

¹⁸ Pa 'āte xe' yīkopit, hu: 'Ok tikmū'ūn te hām'āpak hok? HamŪn. Yā' xupak. Topa yōg tappet te:

“Tikmū'ūn xohix te' yīy'ax 'āpak,

yā hām xexka xohix yōg tikmū'ūn te nōm hām'āktux'ax 'āpak.”

Kaxīy.

¹⁹ Hak yīkopit, hu: “Ok Yoneo yōg tikmū'ūn te hām 'ūm yūmmūg hok?” kaxīy. Yā' yūmmūg. Pa hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg hām'āktux kax'āmi', tu:

“Āte 'āyīpkumīyḡāp-tup, 'ūpuknōg xop hā 'āyīpkumīyḡāp-tup, 'ūpuknōg xop yā' hep puxet 'ohnāg, pāyā 'āte 'āyīpkumīyḡā-tup, 'īhā puknōg xop yāyhā yōgnū tikmū'ūn.

Āte 'āḡāyāp-tup nōm puknōg xop hah,

nōm puknōg xop pa te hāmyūmmūg 'ohnāg hā 'āte 'āḡāyāp-tup,” kaxīy.

²⁰ Ha mōnāyxop hittap 'Iyait kuxānōg 'ohnāg, tu Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', tu:

“Nōm xop tek 'ūm xak hok, pak xipihī,” kaxīy.

²¹ Tu Yoneo xop 'āktux, hu:

“Āte tikmū'ūn xānāhā', mō'yāy xe'ēgnāg tu', pāyā' yīpkox 'ohnāg, xix hām'āpak 'ohnāg,” kaxīy.

11

Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa ka'

¹ Āte xe' yīkopit, hu: 'Ok Topa tep-tup hok yāy yōg tikmū'ūn? 'Ūp-tup! 'Ūgmūn kama nōm Yoneo tikmū'ūn yōg. 'Ūgmūn 'Iyaet yōg tihik, yāk mūn mōnāyxop 'Amanām mōkputox, xix Meyamīy yōg xop kopak xip. ² Topa

te Yoneo tikmū'ūn putup hok'ah, tu nōm yīmōgatux tap. Hōmā mōnāyxop hittap 'Enit te 'Iyaet yōg tikmū'ūn 'āktux kummuk Topa pu',³ tu: "Topah, tikmū'ūn te 'ōg tik xop kix, nōm xop te 'āmūn pupi hām'āktux, ha 'ōg mīmpe koxyōy, tu mīmpe hāpxop mō'hap'ax Topa pu' koxyōy, hak mūn puxehnāg xip, hak putex putup kama nōmhā," kaxīy.⁴ Ha Topa te' yānān tu hām'āktux, hu: "Āte tik max xop xohix te 700 yīmōgatux, ha topa komut Mat pu nūktettex 'ohnāg," kaxīy.⁵ Yā hōnhā kaxīy kamah. Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xop yīmōgatux, tu nōm xop ha hāmaxnāhā', tu' kuxa ka',⁶ tu' yīmōgatux 'ūkuxa ka tu'. Pax pu Topa hāpxopmā max hā' yīmōgātux, puxix tu tikmū'ūn kuxa ka hitop tu', pāyā Topa te' hok hā hāmaxnāhā'.

⁷ Yīy Yoneo xop te' xak, puyīy 'ūxat'ax hā' kuxa tupmā Topa pu', pāyā' hitop tu' xak. Ha tikmū'ūn kutōgnag Topa te yīmōgatux, nūy 'ūkuxa tupmā yāymūn pu', ha Yoneo nōy xop xexka te Topa pu' yīpkox 'ohnāg.⁸ Topa yōg tappet te: "Topa te nōm xop putox ka'ogāhā', yā hōnhā hāmyūmmūg 'ohnāg," kaxīy.⁹ Ha Mōnāyxop Namix te:

"Pūyā Topa 'ūyōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago. Pūyā yāy yōg kummūk'ax hā' kummuk xop mūg ka'ok.

¹⁰ Pūyā' pēnā hok, xix hāpxop xak'ax tu' hittupmā

hok," kaxīy.

¹¹ 'Āte xe' yīkopit. Yoneo yōg tikmū'ūn te Kunnix putup nōg, yīy Topa te nōm pu hāpkummugāhā'. 'Ok Topa tep-tup hok? Yāp-tup! Pāyā Topa te' hip, pu tu' puknōg xop yīpkox pi', puyīy Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkumīy puknōg xop hā, nūy tu' yīpkox pi kamah Topa pu'.¹² Yoneo yōg tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, yīy Topa te' hep xop xohix ha hāmaxnāhā', tu hāmaxnāp-tup xexka', 'ihā Yoneo yōg tikmū'ūn kama' yīpkox pip, 'ihā Yoneo yōg tikmū'ūn punethok yīpkox pip hām'āpak max ta tu'. Yā Topa te' xohix te xīy mō'kupix, pu yīpkox pi'.

Topa te Yoneo xop hā' puknōg xop kuxa kummuk xit'ax

¹³ 'Āte' puknōg xop pu hām'āktux nōmhā. Topa te mōgkutnāhā' puknōg xop hah, pu hām'āpak max'ax 'āktux, hak kuxa hittup.¹⁴ Pūyā Yoneo yōg tikmū'ūn 'ūpuknōg xop pēnā', nūy kuxa mām ka'ok yūmmūg, hu' yīpkumīy, yā 'āte' xak, pu' yīpkumīy, pu Topa 'ūkuxa kummuk xit, nūy kuxa max yānān tu mō'tat.¹⁵ 'Ūpuknōg xop yāyhā Topa hā' xape', 'ihā Topa te Yoneo xop putup nōg, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix putup 'ūxeheh, puxix Topa' xakix xop putpu' hīnnā'.

¹⁶ Tikmū'ūn te pām koxip, nūy Topa pu 'ōm yāg hōm, puxix pām xohix Topa yōg. Tikmū'ūn te yīpxatit

hōm Topa pu', puxix mīm xexka kup kama Topa yōg, xix mīmmāg kamah. Yā mōnāyxop hittap te mīm yīpxatit putuk, ha mīmmāg te hōnhā yōg Yoneo xop putuk. 17 Mīm xexka kup 'Onimet, tu hāmpak'ax xuka' yūm, ha' mīmmāg 'um xak, ha 'Onimet kup puknōg tu mīmmāg xut, 'ūkup te hāmhipak tu' yūm ha' xut, ha' mīmmāg xut, nūy kup nōy putox tu' hīy, pu tu tox, mīmmāg nōy putuk. 'Āxop puknōg xop te 'Onimet puknōg putuk, Topa te xa hāmmaxnāhā, tu xa hāmmaxnāhā Yoneo xop putuk. 18 Yīy Yoneo xop yāktōgnāg pe'āpaxeh hok: 'A 'āxop te yīpxatit putuk'ah. 'Āmhok. Pāyā 'āxop te mīmmāg putuk, yā mīmmāg te' yīpxatit tu' tup.

19 Pa 'āxop te: "Tikmū'ūn te mīmmāg xe'e' xut, nūy nō puknōg hīy 'ūp-tox tu', pu tu tox. Ha kaxīy Topa te yāy yōg Yoneo xop mōy, nūy 'ūgmūg nōy hā' yānān, puk mūg yā yāy yōg tikmū'ūn, mō 'ūgmūg yāy xe'ēgnāg tu'," kaxīy. 20 Hamūn. Hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa tep-tup nōg, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ha 'ākuxa mām ka'ok, yīy Topa te 'āp-tup pax, pa yāy pe'āpaxeh xexka hok. 'Ākuxānōg, ka 'ākuxa mām kux. 21 Hōnhā Topa te yāy yōg Yoneo xop putup nōg. 'Ākuxa te Topa nīm, puxix Topa kamah 'āp-tup nōg. 22 Topa te hāmyok mīy, tu tikmū'ūn kuxa ka kamah. Tu hāmyok mīy 'ihā tikmū'ūn kummuk xūygāhā,

tu' yānān tu' kummugāhā', tu 'ākuxa ka', 'āyīpkox pip hah. 'Āyīpkox hok, puxix Topa 'āmōy kamah. 23 Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy putat kummuk nīm, nūy kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, puxix Topa' putpu' kuxa māmā', yāy yōg xip'ax tu'. Ha tikmū'ūn te mīmmāg xe'e hīy putpu', puyīy xip ka'ok. Kaxīy Topa te Yoneo xop māmā'ax 'ūxeheh. 24 'Āxop puknōg, tu 'Onimet mīmmāg putuk. Tikmū'ūn te mīmmāg xut, nūy kup xe'e tu' hīy, pu tu' kup xe'e hā' mīmmāg. Yoneo yōg tikmū'ūn te 'Onimet kup xe'e putuk, ha Topa te yā yāg putup nōg, tu' xep-tup'ax kamah, puyīy yāy mūn hā tikmū'ūn xe'e 'ūxeheh.

Yā Topa mūn max xe'ēgnāg

25 'Ūkxape xop, 'ūg'āpax: Hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, pa hāptup nōy xohix 'ihā' yīpkox pip putup, 'ihā' puknōg xop xohix punethok te Topa yōg putat hā' mōg, ha Topa te' xohix te xīy mō'kupix, pu mōg. 'Āte xa hām'āktux'ax 'āktux, xayīy yāy yōg hāmyūmmūg pe'āpaxeh hok. Ha Topa te hām'āktux xe'e', nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'. 26 Tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix mōy putup, hāpkummugā'ax tu' mōy putup, yīy Topa yōg tappet te: "Tik te yīktix Xiām tu' xip, tu' nūn putup, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy Mōnāyxop Yako mōkputox kuxa kummuk xit.

27 'Āte hāmpa'ax mīy putup
tikmū'ūn mūtik,
'ihā 'āte' kuxa kummuk xit,
tu' kuxa max yānān tu' tat,"
kaxīy.

28 Yoneo xop te Topa hā'
puknōg, hām'āpak maxp-tup
nōg tu', ha kaxīy 'āxop yā
Yoneo xop'ah, nūy Topa hā
'āxape', pa Topa te Yoneo
xop yīmōgatux tap, mōnāyxop
hittap ha' yīmōgatux, tu
hām'āktux xex, hu: "Āte
'āmōkputox hāk xape mōg
kumak mōg, tuk kux 'ohnāg,"
kaxīy. 29 Topa te Yoneo
yōg tikmū'ūn yīmōgatux,
tu mō'yāy xe'ēgnāg, ha'
hupmā 'ohnāg, yā Topa te'
kuxyā 'ohnāg, tu nōm hā
hāmaxnāp-tup. 30 Hōmā
'āxop puknōg, 'ap Yoneo
xop'ah, 'āyīpkox 'ohnāg Topa
pu', ha Topa te 'ākuxa ka',
Yoneo xop yīpkox 'ohnāg ha
'ākuxa ka'. 31 Yā Topa te 'ākuxa
ka', ha Yoneo xop yīpkox
'ohnāg nōmhā, pu Topa kama
nōm xop kuxa ka'. 32 Yā' hep
xop xohix yīpkox 'ohnāg Topa
pu', yīy Topa te' hīy, yāy yōg
hāpxopmā'ax ha' hīy, ha Topa
te' xohix kuxa ka', pu' xohix
tu' mūg.

*Pūyā Topa max xe'ēgnāg
'āktux*

33 Topa te yā xohix
ha hāmaxnā xe'ēgnāg,
pexkox yōg hāpxop xexka
xe'ēgnāg hā, ha hāmyūmmūg
xe'ēgnāg. 'A tikmū'ūn te
Topa yōg hāpxopmā'ax xohix
yūmmūg'ah, nūy tu nōy pu'
yūmmūgā'. 'Āmhok. 34 Yīy
Topa yōg tappet te:

"Tikmū'ūn 'ūm te Topa
yōg hāmp'e'paxex
yūmmūg'ah,
tu Topa pu hāmyūmmūgā
'ohnāg,
35 tu Topa pu hāpxop hōm
'ohnāg kamah, pu tu ta
nemēn,
nūy yānān tu' pago. 'Āmhok."
Kaxīy.

36 Yā Topa-xet te hāpxop
xohix mīy, tu hāpxop xohix
hinnāhā', tu yāymūn pu' mīy,
xix yāy pu hinnāhā'. Yā Topa
mūn xexka xe'ēgnāg. Pūyā
tikmū'ūn te nōm xexka 'āktux
mō kuma' mōg! Hamūn!

12

*Āpu yūmū'āte Topa tu
hāpxopmā'*

1 Yīy 'āte xak xape xop
xapit, xayīy Topap-xehnāg
pu yāymūn hōm, tikmū'ūn
te hāpxop hok hōm putuk.
Yā 'āxop te ta nemēn, Topa
te 'ākuxa ka hah, xayīy nōm
puxehnāg pu 'āyīpkox pi'. Yā
Topa tep-tup pax. Hamūn.
Yā kaxīy 'āxop te Topa pu
nū'āktettex xe'e'. 2 Hām xexka
tu' pip tikmū'ūn yā Topa hā'
puknōg, yīy nōm pu 'īpkox
hok, nūy yōg hāpxopmā'ax
tat hok. Pa Topa te 'āp-
tox maxnā'ax, xayīy Topa
yōg putup'ax yūmmūg, nūy
hāpxopmā max. Topa te nōm
putup, yīy 'ā māynāg mīy
Topa tu'.

3 Topa tek mūn ha
hāmaxnāhā', tuk ka'ogāhā',
yīy xa hām'āktux, hu:
'Āmp'e'āpaxeh max, nūy yāy
yōg hāpxopmā'ax kopit max.
Topa te 'ākuxa māmmā ka'ok,

xayīy 'āxop xohix hāpxopmā max, Topa te yā 'āxat hah. ⁴ Tikmū'ūn yīn puxet, tu' kup punethok, xix hāpxop te yīn kopa' pip punethok, xi' mīy'ax punethok. ⁵ Kaxīy yūmūg xohix punethok, pāyā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, yāk puxet, yā 'āyīn putuk. ⁶ Topa te yūmūg xohix ka'ogāhā', tu' hok hā ka'ogāhā', nūy hāpxopmā', tu' hok hā yāy yūmūg ka'ogāhā'. Tu tikmū'ūn puxet ka'ogāhā', pu Topa pupi hām'āktux. Pūyā nōm tikmū'ūn hām'āktux, Topa te' kuxa māmā ka'ok hah. ⁷ Xix tikmū'ūn nōy ka'ogāhā', pu' nōy hā tu tehet. Pūyā nōm tikmū'ūn hā tu' tehet. Xix tikmū'ūn nōy ka'ogāhā', pu hāmyūmmūgā'. Pūyā hāmyūmmūgā'. ⁸ Xix tikmū'ūn nōy ka'ogāhā', pu tu' xape xop mō'nīynām, nūy ka'ogā'. Pūyā mō'nīynām. Xi' nōy ka'ogāhā', pu hāpxop hok popmā'. Pūyā' popmā', nūy tu' xupkumīy hok. Xi' nōy ka'ogāhā' pu tu' xat. Pūyā tu' xat max. Xi' nōy ka'ogāhā', pu tu' nōy kuxa ka', nūy tu hittupmā'. Pūyā tu hittup, 'ūnōy kuxa ka 'īhā'.

⁹ 'Āxape hā mō'āmā hok, pa nōm putup pax xe'e'. Hāpkummuk'ax putup hok, nūy tu hāmmax xax, nūy hāpxopmā max mō kuma' mōg. ¹⁰ 'Āxop xohix Kunnix hā 'āxape', yīy 'āxop xohix hā yāy xape'. 'Āpu, yāy putup pax, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexkanā xip. ¹¹ Hāpxopmā max, tu tuknōg hok, nūy Topa pu

hāpxopmā, 'ākuxa hittup tu'. ¹² 'Ākuxa hittup 'īhā Yeyox Kunnix nūn'ax hā' hip, tu hāpxopmā ka'ok hā' tot, nūy hāmmax hip, xix Topa pu hām'āktux mō kuma mōg, yā' kux hok. ¹³ 'Āxupkumīy hok, tu 'āxape hok xop pu hāpxop hōm, xi' puknōg xop xānā', pu 'āpet kopa' mōy mō'xip.

¹⁴ Topa tu' xax, pu hāmmaxnā tikmū'ūn kummuk hah, nūy nōm xop te 'ākummugā xop ha hāmmaxnā', ha Topa tu' xax hok, puyīy nōm pu hāpkummugā 'ūyānān tu'. 'Āmhok. ¹⁵ Tikmū'ūn potaha', 'āpu nū yōkāmū poho kamah. Tikmū'ūn hittup, 'āpu nū mūtik 'āhittup kamah. ¹⁶ 'Ānōy mūtik 'āti max, ha yāy tukmīy hok. Yāy pe'āpaxeh xexka hok, pa' nōy te 'āxat'ax pu 'āyīpkox pi', nūy nōm pu 'āhām max. Yāy pe 'āpaxeh hok, hu: Yā puxehnāg 'āte hāmyūmmūg. Kaxīy.

¹⁷ Tikmū'ūn te xa hāpkummugā', 'āpu, 'āyānān tu hāpkummugā hok. 'Āpu, hāpxopmā max, puyī' xohix yūmmūg, tu: "Hāpxopmā max 'ōhōm," kaxīy, nūy xa hām'āktux max. ¹⁸ 'Ūxax, nūy tikmū'ūn xohix mūtik yāykix ta tu yāytuk-mīy 'ohnāg, nūy 'āxohix kuxa māmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn te xa hāpkummugā', 'āpu 'ūyānān tu' kummugā hok. 'Āmhok. Pūyā Topa' kummugā', ha Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu: "Ūgmūn yā Topah, tu hāpkummugāp-

tup 'ūyānān tu', nūy tu pago," kaxīy. ²⁰ Ha Topa yōg tappet te xa hāmyūmmūgāhā', hu: "Tikmū'ūn te xa tu' gāy, tup-tup xūy, 'āpu, tu' hōm hāpxop, puyī' mā'. 'Ūgāy xop te kōnāg tat xak, 'āpu, kōnāg tat, nūy hōm, puyī' xo'op. Kaxīy xate' gāy xop kuxyāhā', pu yāyhāhup xexka', yā' payīn pukpex," kaxīy. ²¹ Tux hok, xa hāpkummuk mīy hok, pa hāpxopmā max, xayīy hāmmax mīy.

13

Gohet yōg tik xop pu 'āyīpkox pi'

¹ Pūyā' xohix gohet pu yīpkox pi', nūy tik xop te tikmū'un xat'ax pu yīpkox pi'. Yā Topa te' tux hok pu tu tikmū'ūn xat. ² Tikmū'ūn te gohet xop pu' yīpkox hok, puxix Topa pu' yīpkox hok kamah, ha Topa te nōm tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, tu' xūygāp-tup, pu tu pago. ³ Tikmū'ūn te hāpxopmā max, puxix gohet yīpkutuk hok, ha tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, puxi' yīpkutuk. Xatep-tup nūy 'ākuxānōg hok, 'āpu hāpxopmā max, puyīy tik te 'āxat'ax 'āmax 'āktux. ⁴ Ōhōm te Topa pu' hām, nūy xa hāmmaxnā'. Xate hāpkummuk mīy, 'āpu 'āxat'ax yīpkutuk, tute 'āxūyγā'ax, xa tu pago. Topa te' xat'ax xop xat, pu' yānān tu tikmū'ūn kummuk pu hāpkummugā'. ⁵ Yīy 'āxat'ax xop pu 'āyīpkox pi', Topa te 'āxat hah, 'ākuxa te 'āxat

hāmāxap, ha 'āxūyγā hok kamah.

⁶ Ōg tayūmak hā pago kama gohet pu', gohet te nōm tayūmak xak hah. Yā' xat'ax xop te Topa pu hāpxopmāhā', 'ihā 'āxat. ⁷ Hu pago tayūmak hā xate ta nemen, xix' xat'ax xop pe'āpaxex xexka kama xate ta nemēn.

Ānōy ha hāmmaxnā'

⁸ Tikmū'ūn pu ta nemēn hok, pap-tup pax xexka'. Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax māynāg mīy, 'ihā' nōy putup pax. ⁹ 'Ūxat'ax te: "Ānōy hā xupxet hok," kaxīy, xix: "Ūp-tex hok," kaxīy, xix: "Hāpxop hā xupxet hok," kaxīy, xix: "Ānōy yīpkumīy hok," kaxīy. Yā' xat'ax xohix te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', ha hāmyūmmūg'ax puxet, hu: 'Ānōy putup pax, yā yāy mūn putup pax putuk. Kaxīy. ¹⁰ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy pu hāpkummugā 'ohnāg, yīy tikmū'ūn te' xat'ax pu' yīpkox pip, 'ihā' nōy putup pax xe'e'. ¹¹ 'Āpu, 'ānōy putup pax. Yā hāptup xe'e mō'nā'ax, puxix Kunnix nū', nūy yāy yōg tikmū'ūn yāy tu nū'xok, 'ākuxa tuknōg hok, nūy tikmū'ūn mō'yōn putuk hok. Yā hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ¹² pa yā hāptūmnāg, ha hāptup te hāpkanet hā mō'nā'ax, ha kaxīy yūmūg xuxyā xupep putup. 'Āpu, yūmū'āte hāpkummuk mīy kux, nūy 'āmnīy koxtap kopa

yōg hāpxopmā'ax kuxyā', nūy hāpkummuk mūtik yāy tuk-mīy māyōn xupep 'ihā'.¹³ Yīy hāmyok mīy nōmhā, yāy xaptop hok. Hāpkute'ex kummuk hok, xix kenmuk xo'op hok, nūy 'āpaptux hok, xix 'ūpēnā pax hok, xayīy hāpkummuk mīy hok, xix 'ānōy hā xupxet hok, xix hāmpē'āpaxeh kummuk hok, xix yāykix hok, xix 'āyīpkumīy hok.¹⁴ Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'āpupi' xip, nūy 'āxeh, yī' tux hok pu xeh, ha yāy pu 'īpkox pip hok, nūy yāy yōg putup'ax mīy hok, ka hāpkummuk mīy.

14

Ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok

¹ Āxop kopa' pip tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, 'āpu nōm putup pax, pa hām'āktux hā' nōy yānān hok, 'ūyōg hāmpē'paxex hā yāy tuk-mīy hok.² Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok, puxi' xit'ax xohix māhā', pa tikmū'ūn kuxa yūm pu'uk te xogyīn mā 'ohnāg.³ Tikmū'ūn yāg te hāpxop xohix māhā'. Pūyā' nōy mūn putup, nōm te xogyīn ma hok, nūy nōm pe'paxeh kutōgnāg hok. Tikmū'ūn yāg te xogyīn mā 'ohnāg. Puyā' nōy putup, nōm te hāpxop xohix māhā', pu nōm pe'paxex kutōgnāg hok. Topa te nōm putup pax, yā' puxi'.⁴ 'Ok yāy pe'āpaxex xexka', nūy 'ānōy yōg kāmānat yōg hāpxopmā'ax kopit? Yūmūg xuxyā te' kopit putup, nūy hāmyūmmūg, 'ok

pe kāmānat hām max, pe' hām kummuk. Yā' hām maxputup. Topa te' ka'ogā'ax, puyīy hāpxopmā max.

⁵ Tikmū'ūn yāg te hāptup tuknōg putup, 'ihā' nōy te 'āmniy xohip-tup, ha 'āmniy xohix te yāy putuk hamūn pu'. Pūyā tikmū'ūn kuxa xohix mām ka'ok, nūy hāmyūmmūg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk.⁶ Tikmū'ūn te hāptup tuknōg putup, puxix mōy Topa xexka 'āktux, 'ihā nōm hāptup putup, ha tikmū'ūn te hāpxop xohix mā', puxix Topa xexka 'āktux, 'ihā hāpxopmāhā', hu: "Āmax Topah, tu hāpxop xohix 'ā' hōm, nūy 'ūkxīnnā'," kaxīy. Ha tikmū'ūn te xogyīn mā hok, puxix tu Topa xexka 'āktux 'ihā' mā hok, tu: 'Āmax Topah, xa hām yōg hāpxop punethok 'ā' hōm, nūy 'ūkxīnnā'," kaxīy.⁷ Tikmū'ūn puxehnāg hā 'ap hi'ah, tup-xehnāg hā 'ap xok'ah, pāyā Topa te yūmūg xat, 'ok pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix.⁸ Yūmūg hi, kopxix Topa tu yūmūg hi'. Yūmūg xakix, kopxix Topa tu yūmūg xakix. Yā kaxīy, pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix, kopxix Topa yōg yūmū'ā'.⁹ Kunnix xok, tu putpu' hi', nūy tu yāyhā nōm hi xop yāy xuxyā', xi' xakix xop yāy xuxyā kamah.¹⁰ Xix 'āmūn, tep tu xate 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy hāpxopmā'ax 'āktux kummuk? Ānōy 'āktux kummuk hok. Yūmūg xohix te Topa keppak

pip putup, pu yûmûg yôg hâpxopmâ'ax xohix kopit, nûy hâmyûmmûg, 'ok pe yûmû'âte hâpxopmâ max, pe hâpxopmâ kummuk. ¹¹ Yîy Topa yôg tappet te Topa yôg hâ'm'âktux 'âktux. Ha Topa te:

“Âte xa hâpxe'e 'âktux, tu xa hâ'm'âktux xex:
Yâk hi mōkumak mōg,
yîy 'ûhep xohix xop tek keppa nûktettex putup, nûy tu kuxa' yêy,
tutek mûn ha Topa xe'êgnâg 'âktux putup,” kaxîy.

¹² Yîy yûmûg xohix te Topa keppak pip putup, nûy yây yôg hâpxopmâ'ax 'âktux.

Ânōy kummugâ hok

¹³ 'Ăxape kummuk 'âktux hok. 'Ămhok, hâpxopmâ hok, nûy 'ânōy pu hâpkummugâ hok, puyîy hâpkummuk mîy hok. ¹⁴ 'Ūgkuxap-xet yûmûg xuxyâ kuxa mûtik, hu 'âte hâmyûmmûg, ha hâpxop xit'ax xohix max, 'ûyî' mâ', pa tikmû'ûn yâg te: “Nôm te xokxop mâ hok xop. Yâ' kummuk tikmû'ûn te' mâ'” kaxîy, puxix nôm xit'ax yâ nôm tikmû'ûn hâ 'ûmâ hok. ¹⁵ Xate nôm hâpxop mâ', hu ta 'ăxape kuxa hittupmâ hok, tu' kummugâhâ', hu nôm putup nōg. 'Ăxit'ax hâ 'ăxape pu hâpkummugâ hok, ka tute Topa yôg putat xak. 'Ok yûmmûg xate'? Yâ Kunnix te 'ăxape pupi' xok, nûy nō hâmmxnâ', pa xate' kummugâhâ 'ăxit'ax hâ. 'Ăpu 'ânōy kuxa putex hok! ¹⁶ Xate hâpxopmâhâ', tu hâmp'e'ăpaxex, hu: “Yâ

'âte hâpxopmâ max,” kaxîy. Yâ' max, pa 'ăxape mûtik hâ'm'âktux hok, nûy nōy yânân hok. Yâ 'ăxape te hâmp'e'paxex nōy. 'Ăyîy hok, xayîy 'ăxape gâyâ hok, ka 'ăxape 'ôg hâpxopmâ'ax kopit kummuk. ¹⁷ Topa te yây yôg tikmû'ûn xat, tu tikmû'ûn kuxa tu' xat, tu putep mûn mâ'ax 'ap xat'ah, xix putep xo'op'ax 'ap xat'ah. 'Ămhok. Topa te tikmû'ûn xat, pu max, tu' xat, pu tu kuxa yûm ka'ok, tu' xat, pu tu kuxa hittup xexka', ha Topa Koxuk te' kuxa hittupmâ'ax, tu hâpxopmâ'ax max hâ' kuxa yûmmâ'ax. ¹⁸ Ha tikmû'ûn te Kunnix pu hâpxopmâ kaxîy, puxix Topa nôm 'ûmax 'âktux, ha tikmû'ûn xohix te nôm 'ûmax 'âktux kamah.

¹⁹ 'Ăpu yûmû'âte hâxopmâ maxnâ', nûy kuxa yûmmâ', nûy yûmûg xape ka'ogâ'. ²⁰ Pa nûy ta nōy kummugâ hok. 'Ăxit'ax hâ 'ânōy kummugâ hok. 'Ămhok. 'Ôg pa 'ăti'! 'Ănōy yâ Topa yôg, ha Topa te nôm putup pax, 'ûyôg hah, ha' kummugâ hok, nûy 'ăxit max. ²¹ Topa tep-tup tikmû'ûn te xogyîm mâ hok, xix ta hep xupyâg xo'op hok, ka' nōy hâ hâpkummugâhâ'. ²² Xate hâpxopmâhâ', tu' max pe'ăpaxex, 'ăkuxa yûm ka'ok, hu 'ăxit, xi' xo'op, ha xate' yûmmûg, xix Topa te' yûmmûg. Puxi'. Tikmû'ûn kuxa yûm ka'ok yây yôg hâpxopmâ'ax kopah, puxix tu kuxa hittup xexka', ha' kuxa te yây mûn tu: Yâ'

max. 'Āte hāpxopmā max hōnhā," kaxīy. ²³ Pa tikmū'ūn kuxa yūm pu'uk, tu yāy mūn yīkopit, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk, 'ū hāpxop 'ūm mā', puxix Topa' tux hok pu' mā hok, 'ūkuxa yūm 'ohnāg hah. Tikmū'ūn kuxa yūm pu'uk, 'ihā hāpxopmā', puxix hāpkummuk mīy, 'ūkuxa yūm pu'uk tu'.

15

Āpu, 'ānōy yōg putup'ax mīy

¹ Topa tek xat, 'ūyīy yūmūg xape xop mō'nīynām, nōm xop kuxa mām pu'uk mō'nīynām, nūy nō ka'ogā', nūy yūmūg yāy yōg putup'ax mīy hok. ² 'Ānōy yōg putup'ax mīy, nūy nōm ha hāmmaxnā', pu tu kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah. ³ Kunnix te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, yīy Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, tu hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn te 'ākummuk 'āktux, puxik mūn kummuk 'āktux kamah," kaxīy. ⁴ Hōmā tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', ha mō'yūmūg nīynām, 'ūyīy nōā'tot, ha Topa yōg tappet te yūmūg ka'ogāhā', 'ū Kunnix putpu nūn'ax hip. ⁵ Topa te 'āka'ogāhā', xix xa hā' totnāhā'. Pūyā Topa 'āxop kuxa puxetnā', xix 'āp-tox puxetnā kamah, xayīy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat, ⁶ nūy Topa yūmūg Tak max 'āktux, nūy 'āyīy'ax puxet hā Topa max 'āktux, yā 'ōhōm yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'Ātak.

Yā hām'āpak max 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu'

⁷ 'Āpu, 'āxape putup, yā kaxīy Kunnix te 'āp-tup, tu mō'āyāy xe'ēgnāg. 'Āxape putup pax, pu tikmū'ūn te: "Topa mūn max xe'ēgnāg!" kaxīy. ⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Kunnix te Yoneo xop tu hāpxopmāhā', tu nōm xop ha hāmmaxnāhā', pu nōm xop yūmmūg, tu Topa te hāmyok mīy yūmmūg. Yā Topa te' yōg hām'āktux xex, tu mōnāyxop hittap pu' xex, tu' xaxok 'ohnāg, tu māynāg mīy. ⁹ Ha Kunnix te hāxopmāhā', pu' puknōg xop yūmmūg kamah, yā Topa te puknōg xop kuxa ka', puyīy Topa max 'āktux, yīy Topa yōg tappet te:

"Yā 'āmax Topah, yīy 'āte' puknōg xop pu hām'āktux putup, tuk-tex putup, nūy 'āmax 'āktux," kaxīy.

¹⁰ Tu xe hām'āktux, hu:

"Pūyā' puknōg xop kuxa hit-tup Yoneo xop mūtik.

Yā Topa te Yoneo yōg tikmū'ūn yīmōgatux," kaxīy.

¹¹ Tu xe:

"Pūyā' puknōg xop xohix Topa xexka 'āktux,

pūyā' hep xop xohix Topa pu hām'āktux punethok,

nūy tu: "Āmax xe'ēgnāg,' kaxīy, Topa pu'," kaxīy.

¹² Ha mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa yōg tappet tu kax'āmi', hu:

"Yexe mōkputox 'ūm nūn putup, nūy puknōg xop xat,

ha' hittup, tu' hip, pu
mōkputox nū'," kaxīy.

13 Yā Topa te yūmūg kuxa
hittupmāhā', pūyā 'ākuxa
māmmā, xayī' hip, Yā yūmū'ā'
hōm putup pekkox yōg
hāpxop xohix, ha yūmū'āte'
hip, nūy pop. Yā Topa Koxuk
te 'āka'ogāhā', xa hāmmax
hip kamah, nūy pekkox yōg
hāpxop tu pop.

Paot te hāpxe'e 'aktux

14 'Ūkxape xop, 'ūgkuxa
yūm ka'ok 'ākopah, yā
'ākuxa max, tu hāmyūmmūg,
ha 'āte 'āyūmmūg, ha
hāmyūmmūg max, nūy 'ānōy
pu hāmyūmmūgā'. 15 Pa 'āte
xa kax'āmi tappet, tu xa
hāpxe'e 'aktux, tuk kuxānōg
'ohnāg, nūy xa xaxogā hok.
Yā Topa tek yāyuktāhā',
'ū hāpxopmā nōm pupī',
tuk hittup xexka'. 16 Yā

hāpxopmāhā Yeyox Kunnix
tu', nūy hāmpuknōg yōg
xop mō'nīynām, tu Topa
yōg hām'āpak max'ax 'aktux,
'āmānex putuk tu', puyī'
puknōg xop kuxa mām
ka'ok Topa kopah. Yā
mō'yāy xe'ēgnāg, ha Topa
Koxuk te nōm xop yīmōgatux,
nūy Topa kuxa hittupmā'.

17 'Ūghittup xexka', Topa
tu 'āte hāpxopmāhā', tuk
kuxa hittup. Yāk kuxap-
xet Kunnix kuxa mūtīk.

18 'Ap 'ūgkuxānōg'ah, tu
hām'aktux xe'e', nūy Kunnix
te hāpxopmā'ax 'aktux, 'a 'āte
hām'aktux nōy 'aktux 'ūm
putup'ah, pa Kunnix 'ūgmūg
'ūm hā hāpxopmā ka'ok, puyī'
puknōg xop kuxa mām ka'ok

Topa kopah, 'āte hām'aktux,
nūy hāmyūmmūgā', puyī'
puknōg xop yīpkox pi Topa
pu'. 19 Topa Koxuk te

mōgkutnāhā', tuk ka'ogāhā',
'āte hāpxopmā xe'ēgnāg, puyī'
puknōg xop pēnā', hak
ka'ogāhā', 'ū hāpxopmā ka'ok
xe'ēgnāg. Yā kaxīy tikmū'ūn
'ūm te' mīy hok, yīk xip
Yenoyanēn tu', tuk mōg,
tuk xupep hāpxexka 'Init tu',
nūy hām'āpak max'ax xohix
'aktux, nūy Kunnix 'aktux.
20 'Āte hāpxopmā punethok,
nūy hām'āpak max'ax 'aktux,
nūy Kunnix 'aktux puknōg
xop pu', nōm xop te Kunnix
'āxet'ax 'āpak hok pu' xuktux,
nūy nōy yōg hāpxopmā'ax mīy
hok. 'Āte putup'ah, 'ūnōy te
hāpxopmā hāmāxap, 'ūg-nāy tu
hāpxopmā'.

21 Ha Topa yōg tappet te:
"Tikmū'ūn 'ūm te nōm 'aktux
'ohnāg, pāyā' puknōg
te' pēnāp-tup,
ha hām'āpak 'ohnāg xop te
hāmyūmmūg putup,"
kaxīy.

*Paot te kōmēn xexka Hōm
tu' mōg putup*

22 'Āmnīy xohix hā 'āte'
xak, nūy 'āhak mōg, pāyāk
mōg'ah. 23 'Āte hāpxopmā kux
nūnte, kopxix 'āhak mōg. Yā
'āte' hip hāmyāxatamuk xohix
hā, 'ūg 'āha mōg. 24 Huk
mōg putup nōmhā. 'Ūgmōg
putup hāpxexka 'Expān hah,
tu 'āp-tup, xa mōgnīynām,
'ūyīy 'Expān tuk mōg, tu 'āxop
mūtīk 'ūkxip putup hāmāxap.

25 Hōnhāk mōg Yenoyanēn
tu', nūy Topa yōg tikmū'ūn

tu hāpxopmā'. ²⁶ Yā hāpxexka Māxenōn yōg kuxa mām ka'ok xop, xix hāpxexka Genex yōg kuxa mām ka'ok xop te tayūmak pop, nūy Topa yōg tikmū'ūn pu' popmā Yenoyanēn tu', nūy hok xop pu' popmā'. ²⁷ Nōm kuxa mām xop te' popmāp-tup, nūy hok xop pu' popmā'. Yā' max 'ū popmā', Yoneo xop pu' yānān tu' popmāhā'. Yā Yoneo xop te' puknōg xop ha hāmmāxnāhā', yī' puknōg xop te tu ta nemēn, nūy yānān tu' hok xop pu hāpxop popmā'. ²⁸ 'Āte hāpxopmā kux, kopxi' hok xop pu hāpxop popmōg, tu 'Expān hak mōg putup, tuk mōg putat hā, kopxix 'āhak mōg kamah. ²⁹ 'Ūgmōg, nūy 'āha hāmmāxnā', pu Kunnix 'āha hāmmāxnā xexka'.

³⁰ 'Ūkxape xop, 'āte 'āxapit, yūmūg xuxyā te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg hah, xix Topa Koxuk te mōgyāy hah, xa mōgnīynām, nūy Topa puk 'āktux nām, puk mūn ka'ogā', ³¹ tuk pēnā max, tuk mōgnīy, puyīy Yoneo yōg kuxa mām hok xop tek kummugā hok. 'Āpu, Topa tu' xax kamah, puyīy Yenoyanēn yōg kuxa mām ka'ok xop 'ūgputup, 'āte hāpxopmā max hah. ³² Topa tek putup, kopxik mōg 'ūm 'āhah, tuk hittup xexka', nūy 'āmūtik 'ūktihi', nūy 'āmūtik 'ūghittup. ³³ Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix 'āmūtik tihi'. Hamūn!

16

Paot te' xape xop pu 'āneo

¹ Pep yā yūmūg xape hex, tu' max, tu kōmēn Xēnkenex yōg kuxa mām ka'ok xop pu hāpxopmāhā', tu' hok xop pu hāpxop popmāhā', ² yīy nōm putup, nūy nō tu 'ātehet, yā yūmūg xuxyā 'ūyōg kamah. Pūyā' xohix hā tu' tehet, yā tikmū'ūn punethok hā' xape, xik mūn hā' xape'. ³ 'Āte Pinixit xix 'Ak pu 'āneo hōm, yāk mūn mūtik Topa tu hāpxopmāhā', tu yāk mūn hā 'ūkxape xe'e'. ⁴ Tu 'ā' xok'ax, yīy 'āte nōm pu: 'Āmax xe'e', kaxīy. 'Āte' puknōg xop yōg kuxa mām ka'ok xop xohix mūtik hām'āktux, hu: 'Āmax xe'e! Kaxīy. ⁵ 'Āte' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo hōm kamah, nōm xop te 'Ak pet tu yāy tu nū'nāhā'.

'Āte 'Ēpēn pu 'āneo hōm kamah, hak mūn hā 'ūkxape', tu 'Ax yōg tik te māxap, nūy kuxa yūm Yeyox kopah. ⁶ 'Āte Mānix pu 'āneo hōm, ha 'āxop pu hāpxopmāhā punethok. ⁷ Xix 'Ānenōn xix Yōn pu 'āneo hōm, ha kama Yoneo yōg tihik, 'ūgmūn putuk, tuk mūn mūtik pip kanet kopah. Yeyox yōg mō'pok xop te' yūmmūg max, ha' kuxa mām ka'ok hāmāxap, hak-nāy tuk kuxa yūm ka'ok kamah.

⁸ 'Āte 'Āpit pu 'āneo hōm, hak mūn hā yā 'ūkxape' xe'e, yāg mūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik. ⁹ Xix 'Ohmān pu 'āneo hōm, hak mū mūtik hāpxopmāhā', tu Kunnix tu hāxopmāhā', xix 'Extak pu 'āneo hōm, hak mūn hā 'ūkxape xe'e'. ¹⁰ Xix

'Apet pu 'āneo hōm, yā Kunnix tu hāpxopmā xexka', ha tikmū'ūn te' yūmmūg. Xix 'Anixtop pet kopa' pip xop pu 'āneo hōm. ¹¹ Xix 'Enoniām pu 'āneo hōm kamah, ha Yoneo yōg tik kamah, xix Nāxix pet kopa' pip xape xop pu 'āneo hōm kamah.

¹² Xix Tinipēn xix Tinipox pu 'āneo hōm, yā Topa tu hāpxopmāhā', xix Pex, hak mūn hā 'ūkxape', tu yūmmūg xuxyā tu hāpxopmāhā xexka'.

¹³ Xix Hop pu 'āneo hōm, yā hāpxopmāhā xexka Topa tu', xi' tut pu 'āneo, yāk mūn hā yā' tut. ¹⁴ 'Āte 'Axīn pu 'āneo hōm, xix Penegōn pu' hōm, xix 'Ehēm pu' hōm, xix Pa'ot pu' hōm, xix 'Ehām pu' hōm, xix yūmmūg xape xop te' pet kopa' pip pu 'āneo hōm. ¹⁵ Xix Pinot pu 'āneo hōm, xix Yonit pu' hōm, xix Neneo pu' hōm, xi' hex pu' hōm, xix 'Onīm pu' hōm, xix Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo hōm, nōm te' mūtik pip xop pu 'āneo hōm kamah.

¹⁶ Yāy kep ha yāy mūg, nūy tu 'āneo. Yā Kunnix yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pu 'āneo hōm.

Paot te hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux: 'Og pa mōxip! Tikmū'ūn kummuk te xa hām'āktux hā' nōy yānān, puyīy 'āgāyā', puyīy yāy xakot, ha Topa yōg hām'āktux yūmmūgā kummuk. 'Āpu, 'ūnīm nōm kummuk xop. ¹⁸ Tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk ha xīy, puxix

Kunnix yūmmūg xuxyā tu hāpxopmā 'ohnāg, pāyā hāpxop xak, nūy xit. Tu hām'āktux māynāg, nūy yā tikmū'ūn pu mō'āmā', nūy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok xop pu mō'āmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn xohix te 'āyīpkox pip'ax yūmmūg, ha hām'āpak max'ax pu 'āyīpkox pip, 'āyīy xa tuk hittup, tup-tup, xa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a 'āte putup'ah, xa hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Āmhok. ²⁰ Topa te yūmmūg kuxa māmāhā', tu hāpxip kutōgnāg 'lhā Hāmgāyāgnāg koxyōy putup, pu 'āxop totnok nām, tu' nōā'.

Pūyā yūmmūg xuxyā Yeyox xa hāmaxnā'!

²¹ Tīmōn tek mūtik hāpxopmāhā', tu xa 'āneo hōm, xix Noxit, xix Yaxām, xix Xoxit, te 'āneo hōm kamah. Nū tik xop xohix Yoneo xop, 'ūgmūn putuk.

²² 'Ūgmūn Tex, tu Paot pupi tappet kax'āmi', tu 'āxop pu 'āneo hōm, yāk mūn Kunnix yōg, 'āxop putuk.

²³ Xix Gax te 'āneo, hak mūg pip Gax pet tu', ha' kuxa mām xop te nū pet tu ta tu yāy tu nū'nāhā', tu nū'āktettex. Xix 'Enax te 'āneo, ha kōmēn yōg tayūmak xex, xix Koat te 'āneo, ha yūmmū'ā hā' xape'.

²⁴ Pūyā yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix ha hāmaxnā'! Hamūn!

Paot te Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux

²⁵ 'Āpu yūmmūg Topa xexka 'ūm 'āktux! Tu 'ākuxa māmā'ax ka'ok, xayīy 'ākuxa

mãm ka'ok mõ' kuma' mõg.
 Yã hãm'ãpak'ax te' xuktux, 'ãte
 nõm te xa' xuktux, tu Yeyox
 Kunnix xa' xuktux. Hõmã
 Topa te hãpxaptop,²⁶ pa hõnhã
 hãmyũmmũgãhã', tu tik xop
 hittap hã' yũmmũgãhã', nõm
 xop te Topa pupi hãm'ãktux,
 tu tappet tu kax'ãmi', pu Topa
 yõg tikmũ'ũn hãmyũmmũg, ha
 Topa hi xe'ëgnãg mõ kuma'
 mõg, tu' xat, pu' hep xop
 xohix pu' xuktux, pu hãm
 xexka xohix yõg tikmũ'ũn pu'
 xuktux, puyĩ' xohix yĩpkox pi',
 xi' kuxa mãm ka'ok hãm'ãpak
 max'ax kopah.

²⁷ Topap-xehnãg, 'ũnõy
 'a' ti'ah, ha hãmyũmmũg
 xe'ëgnãg. Pũyã' xohix Topa
 xexka xe'ëgnãg 'ãktux, Yeyox
 Kunnix ha hãm'ãktux.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' I

¹ Ūgmūn Paot, ha Topa tek mūn yāyikutnāhā', tu nūgkutnāhā 'āte hāpxopmā Yeyox Kunnix pu', tu xa kax'āmi', yūmūg xape Xox mūtik 'āte xa ka'āmi', ² nūy tappet xa mō'kutnā', nūy kōmēn KonĪn yōg kuxa mām ka'ok xop xohix hah mō'kutnā', 'ākuxa xohip-xet Kunnix kuxa mūtik hah. Yā 'āxop Kunnix yōg xop, nūy Topa hā tikmū'ūn xe'e'. Hak mū'āte tappet mō'kutnā'ax kamah 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix hah, nōm xop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tu' xak, pu tu' kox ka'ogā'. Yā Yeyox Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xohix hā' xuxyā'.

³ Pūyā Topa yūmūg Tak 'ākuxa mām mā', nūy tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmāxnā'.

Topa te Kunnix hā yūmū'ā hāmmāxnāhā'

⁴ Topa te xa hāmmāxnāhā', hak hittup, tu: 'Āmax, Topah! Kaxīy. Yā Topa te xa hāmmāxnāhā', Yeyox te 'āxop pupi' xok ha hāmmāxnāhā'.

⁵ Yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, pu hām'āktux ka'ok ha 'āyummūgāhā, xa hāmyūmmūg xohix. ⁶ Ākuxa mām ka'ok hām'āpak'ax kopah, ha Kunnix 'āktux, ⁷ yīy Topa te xa hāmmāxnā xexkah, 'ihā 'āxop te Topa

yōg hāptup mō'nā'ax xexka hip, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putup putpu'. ⁸ Ha 'āka'ogāp-tup, 'ihā' nūn'ax hip, xayīy 'ākuxa tu max, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xupep, nūy 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ⁹ Topa xip ka'ok, tu mō'āgmūg xohix hā' xip ka'ok, tu yūmūg mūtik tihi', tu yūmūg xānāhā, 'ū nū', nūy yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, nūy Topak-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet.

'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tuk-mīy

¹⁰ Ūkxape xop, 'āte 'āxop tu' xak, xap-tox puxet xix kuxap-xet, nūy yāy mūtik ta tuk-mīy hok. Yā yūmūg xuxyā te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte xa' xak, xayīy 'āgāy hok. ¹¹ Kono xape te xa 'āktux, tu 'āxop te yāy tuk-mīy'ax 'āktux, ¹² ha kaxīy tikmū'ūn 'ūm te: "Ūgmūn yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Ūgmūn yā 'Apot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Ūgmūn yā Pet yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mūn yā Kunnix yōg," kaxīy. ¹³ 'Ok 'āxop te Kunnix yōg tikmū'ūn koxip putup yāy pu'? 'Ok 'ūgmūn te mīpkupnix tuk xok 'āxop pupi'? 'Āmhok! 'Ok 'āte yāy 'āxet'ax hōm, pu tikmū'ūn 'ūm 'āp-tox pix? 'Ap hōm'ah. Kunnix puxet te yāy 'āxet'ax hōm, pup-tox pix. 'Ak mūn'ah.

¹⁴ Āte Kinix xix Gax putox pix, pāyā tikmū'ūn nōy putox pix 'ohnāg, yīy 'āte: 'Āmax Topah! Kaxīy. Tuk hittup.

15 Yā tikmū'ūn te hām'āktux hok, hu: "Paot te yāy 'āxet'ax hōm puyīp-tox pix," kaxīy. Yā' koit. 16 Nāy. 'Āte 'Exteo putox pix kamah, xi' xape xop, pap-tox nōy 'ap pix'ah 'āte'. 17 Kunnix te nū 'ūm kutnā'ah 'ūp-tox pix. 'Āmhok. Pa nūgkutnāhā', 'ūyīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'āte hām'āktux max pu kaxxop tuk-tup yūmmūg max, nūy Kunnix xexkanā'. Yā yūmūg pupi' xok mīkupunix tu', yā hām'āpak max'ax 'ōhōm.

Topa te Kunnix hā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'

18 Tikmū'ūn kuxa yūm 'ohnāg hām'āpak'ax max kopah, puxi' yīxix, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu: "Āp-tox kummuk!" kaxīy, tu' yīpkox 'ohnāg. Pa yūmū'āte' xupak, tu: Hamūn! Yā hāmyūmmūg xe'e'! kaxīy, tuk yīpkox pip hām'āktux'ax ka'ok pu', ha Kunnix yūmūg pupi' xok 'āktux, ha Topa ka'ok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āktux'ax ka'ok, tu yūmū'ā hā hām'āpak max xe'e'. 19 Yā Topa yōg tappet te: "Āte hām'āktux tox xop yōg hām'āktux kuxyāp-tup," kaxīy.

20 Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg," kaxīy. Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: "Āte hām'āktux max," kaxīy. Yā mōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Topa te hām'āktux hitop'ax tu' mūg,

hap-tox kummuk xop yōg hām'āktux.

21 Topa te hāmyūmmūg, tu' tux hok, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, nūy hāmpe'paxex'ax hā Topa mūn yūmmūg hok, 'īhāk mū'āte hām'āpak max'ax 'āktux, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, ha Topa te tikmū'un hā tu tehet, nōm xop kuxa mām ka'ok hām'āpak max kopah, hā tu tehet, 'īhā' kuxa kummuk xit, nūy nō kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. 22 Yoneo xop te Topa yōg hāpxopmā xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', nūy hām'āpak max'ax yūmmūg, ha Genex yōg puknōg xop te hāmyūmmūg xak, 23 pak mū'āte Kunnix 'āktux, ha mīpkupunix tu' xok yūmūg pupi', yā hām'āpak max. Pa Yoneo xop tep-tup nōg, xi' puknōg xop te hām'āpak'ax 'āktux kummuk, 24 pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xānāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg, ha' yīmōgatux, pu hām'āpak max'ax 'āpax, ha Topa te Kunnix nū'kutnāhā', pu yāy yōg tikmū'ūn ka'ogā', nūy yāy yōg tikmū'ūn yūmmūgā'. 25 Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu hām'āktux, hu: "Yā hām'āpak'ax kummuk, tu hāmyūmmūgā hok," kaxīy. Nāy, tikmū'ūn te hām'āktux kohe'. Nōm hām'āpak'ax yā Topa yōg hāmyūmmūg'ax xe'e'. Ha' nōy 'ūm te: "Yā hām'āpak max'ax pu'uk, tu' ka'ogā hok," kaxīy. Pa Topa te' xuktux, yīy hām'āpak'ax ka'ok.

26 'Ūkxape xop, hāmpe'āpaxeh

nōmhā. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tikmū'ūn nōy xat 'ohnāg, ha Topa te 'āxānāhā', yā tikmū'ūn te xa 'āktux 'ūnōy pu', hu: "Hāmyūmmūg kutōgnāg 'ōhōm," kaxīy. Tu xa pe'paxex 'ohnāg. ²⁷ Pa Topa te nōm tikmū'ūn pu' hupmāhā', 'ihā 'āyīmōgatux, 'āk-tōgnāg hah 'āyīmōgatux, xix 'āpuk'uk hah 'āyīmōgatux. ²⁸ Hōmā 'āxop yā hāmhok xop, yā Topa hā' puknōg 'āxop, yīy Topa te 'āyīmōgatux, nūy nōm tikmū'ūn xop yōg hāmpē'paxex kuxyā', ²⁹ pu tikmū'ūn 'ūm te yāy mūn xexka pe'paxeh hok Topa keppah. ³⁰ Pa Topa te 'āxop hā yāykotīnnāhā', tu yāy tu nū' xok Kunnix hā', ha Kunnix te hāmyūmmūg xohix, tu yūmūg hīnnāhā', 'ū tu hi xe'e', yā Topa te mō yūmūg yāy, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu Topa hā yūmū'ā tikmū'ūn. Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yūmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago. ³¹ Yīy Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn te hāmpē'paxex xexka putup, pūyā Topa yōg hāpxopmā'ax pe tu paxeh xexkah, nūy yāy yōg hāpxopmā max pe tu paxeh 'ohnāg," kaxīy.

2

Paot te Kunnix xok'ax 'āktux

¹ 'Ūkxape xop, hōmā 'āte xa hām'āktux, tu xa Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. Hōmā, hāmyāxatumuk xohix hā Topa yīy 'ohnāg, tu hām'āktux

'ohnāg, pāyā hōnhā Topa te hām'āktux, yīy 'āte xa' xuktux Topa pupi', tu hām'āktux max, puyīy kaxxop tuktup kama yūmmūg max. ² Yā 'āte hām'āktux'ax nōy putup 'ohnāg, nūy Yeyox Kunnix puxet 'āktux, nūy Yeyox xok'ax puxet 'āktux. Yā mīpkupnix tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ³ Hōmā 'āhak mōg, tu tak pu'uk, tuk kuxānōg, ⁴ tu Topa yōg hām'āktux xa' xuktux, xix xa hāmyūmmūgāhā', pāyā 'ap hām'āktux max'ah, puyīy tikmū'ūn te: "Yā hāmyūmmūg 'ōhōm!" kaxīy. 'Āmhok, pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā', 'ūyīy Yeyox Kunnix 'āktux, hak ka'ogāhā kamah, 'āte hāpxopmā ka'ok, pu tikmū'ūn pēnā', nūy: "Yā Topa te Paot nū'kutnāhā', pu yāy pupi hām'āktux yūmū'ā', tu hāpxopmā ka'ok xe'e'," kaxīy. ⁵ Yīy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, hu 'ākuxa mām 'ohnāg tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax puknōg kopah, yā Topapxet kopa 'ākuxa mām ka'ok, 'ūka'ok hah.

Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg

⁶ Ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, ha 'āte Yeyox Kunnix 'āktux, 'ōhōm yūmūg pupi' tu xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, pāyā hām xexka yōg tikmū'ūn te hām'āktux kohe', tu Yeyox Kunnix putup nōg,

xi' xexka xop tep-tup nōg, ha tikmū'ūn te nōm xat'ax xop pu' yīpkox pip putup 'ohnāg. ⁷ Yā 'āte Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'ihā', 'ap hām 'ūm xip'ah, pāyā Topa te hāmpē'paxex, tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexkap-tup, hu: "Pūyā yāy kutok tikmū'ūn pupi tu xok, nūy nō kuxa kummuk xit," kaxīy. Pāyā' xaptop, tu' xuktux 'ohnāg, tu' yūmmūgā 'ohnāg. ⁸ Pax pu Topa hā' puknōg xop yūmmūg, puxix yūmūg xuxyāp-tex hok, 'ūgāy tup-tex. Pāyā' kuxa mām 'ohnāg, hu yūmūg xuxyā max xe'ēgnāg putex. ⁹ Pa Topa yōg tappet te hāmmaxnā xexka 'āktux, tu yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi'ax 'āktux, hu: "Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, tu' xupak 'ohnāg, tu' pe'paxex 'ohnāg, pa Topa te hāmpē'paxex, nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmmaxnā xexkah, nūy tup-tup pax xop pu hāmmaxnā xexkah," kaxīy.

¹⁰ Yā hōmā Topa yīy 'ohnāg, pa hōnhā yāy Koxuk te yūmū'ā hām'āktux, nūy yūmūg yūmmūgā', puyīy xehomip xaptop 'ohnāg. Yā Topa Koxuk te tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, tu Topa yōg putup'ax xohix yūmmūg, xix Topa yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn yāp-xet te yāy yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, yāp-xehnāg te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk yāp-xehnāg

te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg. ¹² Ha Topa te yāy Koxuk xe'ēgnāg yūmū'ā nū'kutnāhā', tu' koxuk puknōg yūmū'ā nū'kutnā 'ohnāg, yā Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hām'āktux yūmūgā'.

¹³ Yīk mū'āte Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax 'āktux putup, xa tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax pu 'āyīpkox hok. Yā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux, tu Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax yūmmūgāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip. ¹⁴ Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xihip hok, puxix tu nōm ka'ogā hok. Nōm tikmū'ūn yā Topa hā' puknōg, tu' yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yūmmūg 'ohnāg. Yā' Koxuk xe'ēgnāg te Topa yōg tikmū'ūn yāp-xet ka'ogāhā'. ¹⁵ Topa Koxuk te tikmū'ūn kopa xihip, puxix tikmū'ūn pa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax xohix kopit, xix hāmyūmmūg, pe' max, pe' kummuk. Pa' puknōg xop te nōm tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit hok. ¹⁶ Yīy Topa yōg tappet te:

"Ōk tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg?"

'Ok tikmū'ūn 'ūm te Topa pu hāmyūmmūgāhā'? 'Āmhok.

Topa yāp-xehnāg te yāy yōg hāmpē'paxex yūmmūg,

xix yāy pu hāmyūmmūg xe'ēgnāg," kaxīy.

Pa Kunnix te hāmyūmmūg,
tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā',
'ūyīy putox puxet Kunnix
putox mūtik.

3

Yūmū'ā Topa hā kāmānat

¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux.
Yā 'āxop tek mūn hā
'āxape', pa 'āte xa hām'āktux
yūmmūg, 'okpa Topa Koxuk
te 'ākopa' xip. Yā 'āxop te
hāmpē'āpanōm kummuk,
Topa hā' puknōg xop putuk
'āxop te hāmpē'āpanōm, nōm
te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, xix
kaxxop putuk hāmpē'āpanōm,
nōm xop te Topa yōg
hām'āktux yūmmūg kutōgnāg,
yā kaxxop putuk, 'ākuxa
mām pu'uk tu'. ² Kaxxop
pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op,
tu' xit'ax ka'ok mā hok,
ha kaxīy 'āxop pu'uk, tu
Topa yōg hām'āktux yūmmūg
kutōgnāg, hōmā xix hōnhā
'ākuxa mām pu'uk. ³ 'Āxop te
Topa hā' puknōg xop putuk,
tu hāpxopmā kummuk, tu'
yāykix pax, xix yīpkumīy
pax, tu Topa hā' puknōg
xop putuk, tu hāpxopmā
kummuk. ⁴ Tikmū'ūn puxet
te: “Ūgmūn yā Paot yōg,”
kaxīy, ha' nōy te: “Pak mūn
yā 'Apot yōg,” kaxīy. Yā
Topa hā' puknōg xop putuk
hāpxopmāhā'.

⁵ 'Apot yā 'a' xexka'ah, xix
mūn 'ak xexka'ah. Yāk mū'āte
Kunnix tu hāpxopmāhā',
puxi'. Tu xa hām'āpak
max'ax 'āktux, ha 'ākuxa
mām ka'ok yūmūg xuxyā
kopah. Yūmūg xuxyā tuk

mū'āte hāpxopmāhā', yāk
mūg xat, 'ūyōg kāmānat
hah. ⁶ Tikmū'ūn te hāpxa
xexka hā' hām, ha tik
hāmāxap te hāpxop xap xok,
ha' nōy kūnāy tu' hām, tu
kōnāg hā hāpxop xokax
pix, puyīy tu tuk mō'ka'ok.
'Ūtix hām, pāyā Topa te
hāmmaxnāhā'. Ha kaxīy 'āte
xa hām'āpak max 'āktux, ha
'Apot te xa hāmyūmmūgāhā'.
Tikmūg hām, pāyā Topa te
xa hāmmaxnāhā', tu 'ākuxa
māmmāhā'. ⁷ Kāmānat xop
'a' xexka'ah, pāyā Topa
mūn xexka xe'ēgnāg, tu
hāmmaxnāhā'. ⁸ Ha kāmānat
xop xohix yāy putuk, ha
Topa te' hām'ax tu' pagop-
tup, tu kāmānat hām xexka
tu' pagop-tup punethok, ha
kāmānat hām kutōgnāg tu'
pagok-tōgnāg putup. ⁹ Yā
'Apot xix mūn hām Topa tu',
'āxop ha tikmūg hām, puyīy
Topa 'āka'ogā', yīy 'āxop te
hāpxa putuk, ha Topa te xa
hāmmaxnāhā', ha 'āxop te
mīptut putuk kamah, yā Topa
yōg mīptut. ¹⁰ 'Ūxuxyā te'
xat, pu mīptut max mīy, tu
tik puxet xat hāmāxap, pu
mīkaxxap mīm mōg hāpkox
kopah, pu nō māykup mō'tat,
ha' nōy kūnāy tu' xat, pu
nōm mō'xix hāpkox kopah.
Ha Kaxīy Topa tek ka'ogāhā',
pu hām'āpak max 'āktux
hāmāxap, puyīy tikmū'ūn
kuxa mām ka'ok Yeyox
Kunnix kopah, ha 'Apot
kūnāy tu' nūn, nūy kuxa mām
ka'ok xop yūmmūgā max.
¹¹ Mīptut xuxyā te māykup

ka'ok putup, yā māykup te mīptut ka'ogāhā', pu tu yūm ka'ok. Ha kaxīy Topa te Yeyox Kunnix yāyikutnāhā', pu yāp-xehnāg hā yūmūg pupi tu' xok, nūy yāp-xehnāg hā' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. 'Ap nōy xip'ah. ¹² Ha tikmū'ūn yāg te pipkup yānām 'āta hā hām'āta max mīy, xi' nōy te pipkup yānām ponnok hā' mīy, xi' nōy te xap max hā hām'āta mīy. Ha' nōy te mīmpe hā hām'āta kummuk mīy, xi' nōy te xuxnak hā' mīy, xi' nōy te xuxnāg xux hā hām'āta' mīy. Hā kaxīy Topa yōg kāmānat hām kamah. 'Ūyāg hām max, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu Topa yōg tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu hāmyūmmūg. Ha' yāg nōy hām kummuk, yīy Topa yōg tikmū'ūn pu'uk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³ 'Ūxuxyā te mīptut kummuk mīy, puxix kuxap hā mō'xut mō'ka'ok, ha' nōg. Hā kaxīy Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'īhā Topa te yāy yōg kāmānat xop yōg hāpxopmā'ax xohix kopit. Kāmānat hām kummuk, puxi' yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ¹⁴ 'Ūxuxyā te mīptut max mīy, puxix kuxap hā mō'xut 'ohnāg, yā' yūm ka'ok. Kaxīy kāmānat hām max Topa tu', puxix Topa yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy nō kāmānat ha hāmmaxnā xexka'. ¹⁵ Mīptut kummuk mō'xut kuxap hā, puxix kāmānat te hām hok xip, tu tayūmak pop 'ohnāg, pāyā' xok'ah. Kaxīy Topa

yōg kāmānat hām kummuk, puxix yāy kuxa tup, Topa te' tupmā hah, tu Topa yōg putat hām hok hā' mōg, pāyā Topa te nōm kāmānat pu pexkox yōg hāpxop 'a' hōm putup'ah. ¹⁶ Yā 'āxop Topa pet xe'e', 'ākopa' xip tu', ha 'āxop te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk te 'ākopa' xip, ¹⁷ yīy Topa te 'āpēnā max, 'ākopa' pet tu'. Tikmū'ūn gāy te 'ākoxyōy putup, puxix Topa' yānān tu 'ūkoxyōy, 'āxop yā Topa pet xe'e'.

¹⁸ Pūyā 'āmūn yāy hā mō'āmā hok. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg xexka!" kaxīy, pāyā' hitop tu hāmpe'paxex, yā Topa te: "Ōhōm hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu'," kaxīy. ¹⁹⁻²⁰ Topa hā' puknōg xop te: "Yā hāmyūmmūg nō'ōm," kaxīy, puxix Topa te: "Pūyā yāy hā mō'āmā', hāmyūmmūg hok tu!" kaxīy. Yīy Topa yōg tappet te: "Topa te yāy mūn hā' puknōg xop yūmmūg, tu' yōg hāmpe'pānōm yūmmūg, ha hāmyūmmūg 'ūhitop tu', tup-tox kummuk xop putuk," kaxīy. ²¹ Pūyā tikmū'ūn yāy mūn xexka 'āktux hok, tu yāy yōg hāpxopmā'ax tu' kuxa hittup hok. Yā hāpxop xohix 'ōgnū', pu Topa xa hāmmaxnā'. ²² Yīy Paot, xix 'Apot, xix Pet, 'ūxohix te 'āpēnā max, ha Topa te hām xexka mīy, nūy 'ākuxa hittupmā'. Tu 'ākuxa hīnnāhā', xayīy 'āxakix 'īhā, 'āmōg pexkox hah. Yā hōnhā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hōmā mō'āyāy xe'ēgnāg, xix

hāptup 'īhā mō'āyāy xe'ēgnāg putup. Yā' xohix 'ōgnū',²³ ha 'āxop yā Kunnix yōg tikmū'ūn, ha Kunnix yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax xe'ēgnāg.

4

Yeyox yōg mō'pok xop

1 'Ūgmū'āte xa hā Kunnix yōg kāmānat, tu hāpxopmāhā', nūy Kunnix pupi xa hāmyūmmūgā', nūy xa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux,² Yīy Topa tek mūg xat 'ū hāpxopmā max, nūy xa hāmyūmmūgā' max, ha yūmūg xuxyā tek mū yōg hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy yūmmūg, 'ok pek mū'āte hāpxopmā max, 'ok pek mū'āte hāpxopmā kummuk.³ 'Āxop tek mūg hām'ax pēnāp-tup. Pūyā tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg tuk mūg hām'ax pēnā'. Yā' hitop. 'Āte yāy yōg hām'ax pēnā hok yāy pu kamah.⁴ 'Ūgkuxa te' mīy max 'āktux, pa yūmūg xuxyā puxet tek hām'ax pēnāhā', tu' yūmmūg, 'ok pek hām max, pek hām kummuk.⁵ Yīy 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō 'āktux kummuk. Nāy, 'ūhip, pu Topa' kopit, 'īhā nū'. Tute hāpxop xaptop'ax mūg putup, xix tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex yūmmūg putup, 'īhā Topa te hāpxopmā'ax max pu pago.

6 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux tap, tuk mūn 'āktux, xix 'Apot 'āktux. 'Ātek mūg 'āktux, xayīy 'āxop hāmyūmmūg, ha tappet te' xat, hu: "Tappet yōg hām'āktux pu 'īpkox pi,"

kaxīy. Yā' kummuk, tik 'ūm 'āktux max, 'īhā' nōy 'āktux kummuk.⁷ 'Ok 'āxop te yāy xexka pe'āpaxex? 'Ok 'āxop te 'ānōy kutōgnāg pe'āpaxex? Yā' kummuk. Topa mūn te xa hāmmāxnāhā', tu' hok hā hāmmāxnāhā', xayīy yāy hitop xexka 'āktux hok!

8 'Āxop yā yāy pe'āpanōm 'ūptexop, tu yāy pe'āpanōm 'āxexka xop, tuk mūg pe'āpanōm kutōgnāg xop, Pāyā yāy mō'āmā'. 'Ūyā yūmūg xohix xexka xop!⁹ 'Āte hāmpē'paxex. Yāk mū'ā mō'pok xop, pe Topa hā yūmūg ka'ax xop, nūy tikmū'ūn 'ūgmūg kix, 'īhā xohix te' pēnāhā', xix pexkox yōg nū'pok xop xohix te' pēnā kamah.¹⁰ Ha Topa hā' puknōg xop te: "Ūp-tox kummuk," kaxīy, huk mūg 'āktux, tu 'āxop 'āktux max, pāyā yūmūg xohix Kunnix yōg tikmū'ūn. Hak mūg pu'uk, pa 'āka'ok, ha 'āp-tup pax, pak mūg putup nōg.¹¹ Yā putup tek mūg kix, hak mū'āte kōnāg tat'ax xak. 'Ūgmūg xax kunox, ha' gāy xop tek mūg kix, tu mūg xūyghāhā', 'ak pet 'ūm yūm'ah.¹² Tuk mūg hām punethok nūy xit, 'īhā tikmū'ūn te: "Pūyā Topa 'ākix!" kaxīy. Hak mū'āte hām'āktux hā' yānān, hu: "Pūyā Topa xa hāmmāxnā'!" kaxīy. Hak mūg kummugāhā', pāyāk mū'āte' gāy xop yōg hām'āktux kummuk hā' tot, tu hāmmāx hip.¹³ Ha' gāy xop tek mū'ā hāpkummugāhā', tuk mūg

mānōg, 'ihāk mūg yīy pu'uk, nūy nōy gāy kuxyā'. Yā Topa hā' puknōg xop tek mūg putup nōg, tu: "Mōg, nūy 'āpepl'" kaxīy.

¹⁴ 'Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. 'Āte 'āxop putup pax, 'ūgkutok putuk hah, 'a 'āte xa' hupmāp-tup'ah. ¹⁵ Yā tik punethok te xa hāmyūmmūgā'ax, pak mūn puxet hā 'ōg 'ātak. 'Āte xa hā 'ātak, xa hām'āpak max'ax 'āktux tu', ha 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁶ Hu 'āte xa' kax, pu hāpxopmā max, nūy 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā max, ¹⁷ hu 'āte Timōn mō'kutnāhā', tuk mūn hā 'ūgkutnā', pu hāpxopmā nū mūtik, hak mūg tix hām max yūmūg xuxyā pu'. 'Āxutigāp-tup, xayīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, yā 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha taxīy 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁸ 'Āxop yāy xexka pe'āpanōm, kopxix 'āhak mōg hok. ¹⁹ Topa 'ūgputup, 'ū mōg, yā hāpxip kutōgnāg kopxik mōg, nūy nōm xop te hāpxopmā'ax yūmmūg. Ha' yīy ka'ok, yāy xexka pe'āpanōm tu'. 'Āpu hāpxopmā ka'ok kamah! ²⁰ Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy yīpkox pi' xe'e', nūy hāpxopmā max. Tikmū'ūn te hitop tu hām'āktux, tu hāpxopmā max hok, puxix tu yīpkox 'ohnāg. ²¹ Pi'yā' mūn xatep-tup? 'Ok 'ūgmōg, nūy xikot hā 'ākix'ax? 'Ok pep-tup, 'ūyīy'ax pu'uk

hā 'āhittupmāhā'? Piya' mūn xatep-tup? Yā xatep-tup 'ūg 'āhittupmā', yīy hāpxopmā max.

5

Tik te' nōy hā' xupxet

¹ Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, yā 'āxop 'ūm yōg tik 'ūm te' nōy hā' xupxet kummuk, yā' xonnix kummuk, ha tikmū'ūn nōy te Topa hā' puknōg te' mīy 'ohnāg. Yā tik te yāy tak xetut mūg, nūy nū mūtik 'ānōm, tu hāpkummuk mīy pax. ² Tep te xīy 'āxop te yāy mūn max pe'āpanōm? Yā 'ākummuk! 'Āpu yāyhāhup, nūy tik kummuk xupmā. ³ 'Ūyāk xhip nōmhā 'āxop mūtik! 'Āte tik yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, 'ihā hāptox tuk xip, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte tik hāpxopmā'ax kummuk kopit. ⁴ 'Ūyāk xhip 'āxop mūtik, 'ihā 'āxop te yāy kotīnnāhā', ha yūmūg xuxyā te 'āka'ogāp-tup, ⁵ xa tik kummuk hōm Hāmgyāygnāg pu'. Pūyā tu xok, pāyā Topa te' kuxa kummuk xit, pu' koxuk tu xip ka'ok, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putpu'.

⁶ 'Āxop yāy mūn max pe'āpaxex. 'Ap max'ah. Xate hām hittap yōg hām'āktux yūmmūg, yīy: "Pām yōg tokatogā'ax kutīgnāg te pām xexkanāhā'," kaxīy. ⁷ Yā tokatogā'ax te hāpkummuk mīy'ax putuk, yīy hāpkummuk mīy kux, nūy tu max, tu pām putuk'ax, pām tokatok hok putuk, yā' tūmnāg. Hāpxip

kutōgnāg 'īhā 'ūgmū yōg Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn mīy putup, 'īhā kahnēn putex, pu' xohix' mā'. Ha Kunnix te yūmū yōg kahnēn xe'e', tu mīpkupnix tu' xok tap yūmūg pupi', hu yūmūg hā kahnēn xe'e'. ⁸ Āpu yūmūg Kunnix pekpaxeh, nōm te yūmūg pupi' xok pekpaxeh, yā 'āmuk xexka Nōā'yēn putuk, yīy yūmū'āte hāpkummuk mīy kux, ha pām yōg tokatogā hok putuk. Yā pām te hāmyok mīy'ax 'āktux, xix hāmmaxnā'ax 'āktux.

⁹ Āte xa kax'āmi tap, pu tikmū'ūn kummuk mūtik 'ākotīnnā hok, nōm tikmū'ūn te' nōy hā' xupxet. ¹⁰ Āxop te hām xexka tu' pip, yīy hāpkummuk mīy xop te xa yāy kote' pip. Yī' xohix tu' āxop 'āxatat hok. Ha nōm kummuk xop te' nōy hā' xupxet, xi' nōy yōg hāpxop putup pax, xix hāpxopmā kummuk xix topa komut pu nū' xup. ¹¹ Pa tikmū'ūn te yāy 'āktux, tu' kuxa yūm ka'ok'ax 'āktux, tu hām'āktux max, pāyā' nōy hā' xupxet kummuk, xi' xupkumīy, xix topa komut pu nū'xup, xix kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xi' nōy kupex, xix hāpxop hā' xupxet, puxix nōm tu' āxatat, nūy nū mūtik 'āxit hok.

¹²⁻¹³ Āte Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit hok. Yā Topa mūn te' kopit putup. Pa 'āxop te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit'ax. Yā' max xa' kopit. Topa yōg tap-pet te: "Tikmū'ūn kummuk xupmā', puyīy 'āxop mūtik tu

ti hok," kaxīy.

6

Tikmū'ūn te' nōy kumīy kummuk

¹ Āxape te xa hāpkummugā', 'āpu 'āxape nōy ha mōg, 'āxape pa te hāmyūmmūg ha 'āmōg, pu 'ātix kopit. 'Āmōg hok Topa hā' puknōg xop hah, pu tu' kopit, pāyā 'āxape ha 'āmōg, tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa ha 'āmōg. ² 'Ok yūmmūg hok xate'? Topa yōg tikmū'ūn te Topa hā' puknōg xop hāpxopmā'ax kopit putup. 'Ok 'āpa te hāmyūmmūg hok? ³ Yā yūmū'āte pexkox yōg nū'pok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, hu yāy xape yōg hāpxopmā'ax kopit'ax nōmhā, puyī' nōy hā tu xape 'ūxeheh. ⁴ Āxape te 'ākte'ex kummuk, yā hāpxopmā'ax kutīgnāg, ha 'āxape kummugāp-tup 'ūyānān tu', puxix tik puknōg tu' xax hok, puyīy tu' kopit. Kaxīy hok. ⁵ 'Ok yāyhāhup hok xate'? 'Ok 'āxop mūtik xip hok tik pa te hāmyūmmūg, puyīy 'ātix hu' kopit max? ⁶ Yā' xip! 'Āte' yūmmūg! Pa 'āxop gāy, tu' kuxa mām hok xop ha 'āmōg, nūy tu' xax, pu 'ōg hāpxopmā kummuk'ax kopit.

⁷ Āxop yāytukmīy tik puknōg keppah, yā' kummuk. 'Ok xate hāmyūmmūg'ax xohix xaxok? 'Ūtux hok pu 'āxape 'ākummugā'. 'Ūtux hok pu 'āxape 'ōg hāpxop pa'. ⁸ Pa 'āxop te 'āxape pu kummugā pax, ha' nōy yānān tu' 'ākummugā pax.

Āhup! Puxi! Āxop xape xop.
 9-10 Tikmū'ūn kummuk te
 pexkox ha' mōg 'ohnāg, nōm
 xop Topa pu' yīpkox 'ohnāg,
 'ap mōg putup'ah hāpkummuk
 mīy'ax xop xohix, nōm te' nōy
 hā' xupxet, xix nōm te topa
 komut pu nū'xup, xix nōm te'
 nōy xetut hā' xupxet, xi' nōy
 yīpcox hā' xupxet, xix nōm tik
 te tik nōy pēnā kummuk, xix
 'ūn te 'ūn nōy pēnā kummuk
 xix nōm te hāpxop hā' xupxet,
 xix nōm xupkumīy, xix nōm
 te kenmuk xo'op tu mōktu
 paptux, xix nōm te' nōy
 kupex, xix nōm te hāpxopmā
 kummuk pax. 11 Hōmā 'āxop
 'ūm te hāpxopmāhā kaxīy, pa
 Topa te 'ākuxa tupmāhā', xa
 'ākuxa max, ha hōnhā 'āxop
 te Topa hā tikmū'ūn, yūmūg
 xuxyā Yeyox Kunnix hā 'āxop
 yā Topa yōg tikmū'ūn, xix
 Topa Koxuk hā 'āxop yā Topa
 yōg tikmū'ūn.

Topa tu hāpxopmā max

12 Pa tikmū'ūn 'ūm te
 hām'āktux'ax, hu: "Āte yāy
 putup'ax xohix mīy'ax,"
 kaxīy. Hamūn. Pāyā yāy
 putup'ax mīy, puxix xa kum-
 mugā'ax. 'Āte hāpxopmā'ax
 xohix kamah, pa 'āte' tux
 hok, pu nō hāpxopmā'ax
 'ūgkummugā hok. 13 Pa
 tikmū'un nōy te hām'āktux'ax,
 hu: "Topa te hāpxop xit'ax
 mīy pu tikmū'ūn mā', ha
 Topa te tikmū'ūn tex mīy,
 puyīy tikmū'ūn nō tu xit,"
 kaxīy. Hamūn. Pa Topa te
 tikmū'ūn tex nōāp-tup, xi'
 xit'ax nōāp-tup kamah. Yā
 yūmūg yīn mīy, 'ūyīy yūmūg

hāpxopmāhā yūmūg xuxyā
 tu', yūmūg yīn 'ūm mīy'ah,
 'ūyīy yūmūg nōy hā' xupxet.
 Āmhok. Yā yūmūg yīn yā
 yūmūg xuxyā yōg. 14 Topa te
 yūmūg xuxyā putpu' hīnnāhā,
 hu yūmūg hīnnā'ax putpu
 kamah, 'ūka'ok tu'.

15 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg
 hok? Āxop yā Kunnix hā 'āyīn
 puxet, Yā' kummuk xexka, xa
 Kunnix yōg tik te xotit mūtik
 'ānōm. Yā' xotit hā' yāyhā yīn
 puxet. Pūyā Topa 'ātux hok,
 xayīy 'ānōm hok! 16 'Ok 'āxop
 te hāmyūmmūg hok? Yā tik
 te xotit mūtik nōm, puxix 'ūn
 hā' yīn puxet, Topa yōg tap-
 pet te: "Yā' tix te yāyhā' yīn
 puxet," kaxīy. 17 Pa tikmū'ūn
 kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah,
 puxix tu kuxap-xet yūmūg
 xuxyā kuxa mūtik.

18 'ūg'āpax, xayīy 'ānōy hā
 'āxupxet hok. Hāpkummuk
 mīy'ax nōy tikmū'ūn yāy yīn
 kummugā'ah, pa tikmū'ūn
 xonnix, puxix yāy yīn kum-
 mugā'. 19 'Ok 'āxop te
 hāmyūmmūg hok? Yā Topa
 Koxuk xip 'ākopah, ha Topa
 te nū'kutnāhā', pu 'āmūtik tu
 xip ka'ok, 'āxop yā yāy mūn
 xat'ah, 'āmhok, yā Topa te yāy
 yōg tikmū'ūn xat. 20 Topa te
 'āpop, tu hāpxopmā ka'ok, nūy
 'ākuxa tupmā', yā yāy kutok
 xok 'āxop pupi', nūy 'ākuxa
 tupmā', yīy hāpkummuk mīy
 hok, puyī' puknōg xop pēnā',
 tu: "Āxop yōg Topa max, tu
 'āka'ogāhā', xayīy hāpxopmā
 max!" kaxīy.

Tikmū'ūn te yāyta'ax

1 Āxop te 'ā' kax'āmi tappet tu, tu tappet tu yāy 'āktux, tuk yīkopit, tu: "Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Yā' max pu yā tik yāytax hok, nūy yā' hok xip, 2 pa tikmū'ūn punethok te' nōy hā' xupxet, yīy 'āte: Yā' max tik yāy yōg 'ūn mūy, pu 'ūn kamah yāy yōg tik mūy. 3 'Āte xe' xat, pu' yīpxox yāy xetut mūtik tu nōm max, xi' xat, pu' xetut yāy yīpxox mūtik tu nōm max. 4 'Ūxetut yīn yā' yīpxox yōg yīn, yī' yīpxox te' xat, ha' yīpxox yīn yā' xetut yōg yīn, yī' xetut te' xat. 5 Xatix yāy mūn hōm, nūy 'ū nū mūtik 'ānōm, nūy 'āti ka'ōk. Pa Topa pu hām'āktux pax, 'īhā 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet, hu ta hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āhok 'ānom. Pa hām'āktux kux, 'īhā nū mūtik 'ānōm 'ūxeheh, pu Hāmġāyāgnāg xatix kum-mugā hok, 'ānōm putup hah.

6 Āxep xat'ah 'āte nōmhā, pāyā xa hāmyūmmūgāhā'. 7 'Ātep-tup, pu tikmū'ūn xohi' hok pi', 'ūgputuk nūy, pa Topa te tikmū'ūn xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā max, tu tik puxet ka'ogāhā pu' hok xip, xi' nōy ka'ogāhā pu yāyta max.

8 Yīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, puyī' hok pi', hu yāyta hok 'ūg putuk nūy. Ha' hok mām xop pu 'āte hām'āktux kamah, pu' hok mām. 9 Yāyap-tup te 'āp-tex, 'āpu yāytax. Yāyta'ax 'ūmax, yāyap-tup xūy mūn yā' kummuk, yā kuxap putuk

'ākopah.

10 Ha 'āte tikmū'ūn yāyta xop pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā te' xat, pu tu yāy xatat hok. 11 Yāy xatat, puxi' hok xip, tu' nōy mūg hok, tu mōktu xe yāy yīpxox mūg, xix yāy xetut mūg, nūy nū mūtik tu ti ka'ok 'ūxeheh.

12 Tikmū'ūn nōy pu 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ap Topa te' xat'ah. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, ha 'ūn mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, tu' yīpxox mūtik tip-tup, puxix 'āti'. Pūyā' xetut nīm hok. 13 Ha 'ūn nōy kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, tu tik mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, ha' yīpxox te nū mūtik nōm putup, puxix 'āti'. Pūyā' yīpxox nīm hok. 14 Yā Topa te' yīpxox ha hāmaxnā'ax, tu' xetut kuxa yūm'ax hā hāmaxnā'ax, tu 'ūn nōy ha hāmaxnā'ax, 'ūyīpxox kuxa yūm'ax hā' hāmaxnā'ax, puyīy tuk-tok xohix hu Topa yōg, ka Topa hā' puknōg xop putuk, nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg. 15 Pe' yīpxox kuxa yūm hok te' xetut nīm putup, pe' xetut kuxa yūm hok te' yīpxox nīm putup, pūyā 'ā' nīm, ha' kux. Pūyā' kuxa mām ka'ok xop pip. Yā Topa te yūmūg kuxa māmāhā', 'ūyīy nōy xop mūtik tu ti max. 16 'A xate hāmyūmmūg'ah, 'a 'ānōy kuxa yūmmūg'ah. 'Ok pe' kuxa yūm'ax Kunnix kopah, 'ok pe' kuxa yūm hok. Pūyā mōg, 'ūgmīy hok.

Topa pu' yīpxox xihip

17 Pūyā tikmū'ūn xohix hāpxopmā max. Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopmā max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. Yā 'āte tikmū'ūn kuxa mām xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.
 18 Tik te yāy nāg xax yīmap tu' xak tap, 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy koex xut. Ha tik te yāy xax xak 'ohnāg 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy xax xak hok.
 19 Yā' xax xak'ax, xi' xax xak hok, yā Topa pu yāy putuk, pa Topa yōg xat'ax pu 'īpkox pi', nūy hāpxopmā max. 20 Pūyā' xohix hāpxopmā max, Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopma max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu' pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. 21 'Ok 'āhām 'āxat'ax pu, 'ihā Topa te' 'āxānāhā'? 'Ok 'āhok hā 'āhām, tu tayūmak 'ūm pa hok? 'Ūxutigā hok, pa mōg'ax nūy 'ānōy pu 'āhām, nūy tayūmak pop, puxi mōy, tu' hām.
 22 Yā yūmūg xuxyā te 'ākuxa kummuk xut, 'ihā 'āxānāhā', tu' xut, xa mōg, xayīy yūmūg xuxyā hā 'āptix, nūy nōm pu 'āyīpkox xhip. Kamah tik hām 'ūnōy pu', nūy tayūmak pop, yā kamah Kunnix hā 'ūptix, nūy yūmūg xuxyā pu' hām 'ūhok hā, nūy nōm pu' yīpkox xip. 23 Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok. Yā yāy kutok yāp-xehnāg, ha Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, pāyā nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok, puyīy 'āxop hā 'āxuxyāp-xet. 24 Topa te 'āxānāhā', tu 'āyīmōgatux.

'Āpu pi ka'ok, nūy Topa pu 'āhām mō kuma mōg.

25 'Ūkxape xop: Xatek yīkopit, hu: "Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Topa tek xat'ah, 'ūyīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, pāyā 'āte hāmpē'paxex max, ha Topa tek kuxa ka', yīy 'āte nōm xop pu hāmyūmmūgā'ax. 26 Hōnhā' gāyxop te yūmūg xūyā punethok, yī' max, pu tu tik yāyta hok. 27 'Ok xate 'ūn mūg'ax, nūy yāytax? 'Āpu, yāyta'. 'Ok yā' hok 'āxip? 'Āpu 'āhok xhip. 28 Yā' max pu' xetut mūy, yā hāpkummuk 'ohnāg. 'Ūn hok yūm yāytax, hu ta hāmmax mīy, pāyā' yāykuxop'ax punethok, ha 'āte 'āp-tup'ah, xa yāykuxop.

29 'Ūkxape: 'Āte xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā'. Yā hāmyāxatamuk xohix yōg 'āmnīy xox putox, ha hāpxip kutōgnāg 'ihā tikmū'ūn xohix hok pip'ax putuk hāpxopmāp-tup, 'ok pe' yāytaha', 'ok pe' yāytahok. 30 Ha' kuxa hittup 'ohnāg xop te' kuxa hittup xop putuk'ax, xi' kuxa hittup xop te' kuxa hittup 'ohnāg xop putuk'ax, xix hāpxop pop xop te hāmhōgnāg pip xop putuk'ax, 31 ha nōm xop te hāpxop hā' hām xop te' nōy xop putuk'ax, nōm xop te' yāykuxop 'ohnāg putuk'ax. Yā hāpxip kutōgnāg 'ihā hām xexka nōg putup.

32 'Āte 'āp-tup nōg, xa yāy kuxop, nūy hāpxop xak'ax tat. 'Ūhok pip xop te yūmūg xuxyā xak, nūy tu hām max, puyīy

tu xuxyā kuxa hittupmā'.
³³ Pa' yīpxox xop te hāpxox
 xak'ax tat, puyī' xetut kuxa
 hittupmā'. ³⁴ Tu yūmūg
 xuxyā pu hāpxopmā kamah,
 yīp-tox tix, xi' kuxa tix. Ha'
 xetut xop te yūmūg xuxyā pu
 hāpxopmāp-tup, yāp-tixix, pa'
 yīpxox kuxa hittupmāp-tup
 kamah, hu yāykuxop, tup-tox
 tix, xi' kuxa tix.

³⁵ Āte 'āxop hāk putup,
 nūy mō'ānīynām, yīy xa
 hāmyūmmūgāhā'. 'A 'āte
 'ākummugāp-tup'ah, pāyā 'āp-
 tup, xa 'āxop hāpxopmā max,
 nūy tu māynāg mīy, nūy 'ākuxa
 hittup, nūy 'ap-tox puxet hā,
 xix 'ākuxa 'ākuxap-xet hā Topa
 xa tu hām.

³⁶ Tik te yāyta'ax, pa yāyta
 hok pe'paxex, tu' xetut 'ap
 nōm yūmmūg'ah, tu' mūg
 putup, pūyā' mūy. 'Ap
 hāpkummuk 'ūm mīy'ah. ³⁷ Pa
 tik te' hok xip putup tu yāy
 hok, tu' max pe'paxex, pu'
 xetut nīm, nūy nū mūtik nōm
 'ohnāg, puxix yāyta hok, pāyā'
 hok xihīp. ³⁸ Tik te' xetut xip
 tap mūg, nūy nū mūtik yāytax,
 yā hāpxopmā max, pa tik te'
 mūg 'ohnāg, nūy yā' hok xip,
 yā hāpxopmā max xe'ēgnāg.

³⁹ Ūn te' yīpxox mūg, nūy
 nīm hok, pa' yīpxox xok, puxix
 tu kux. Yā' max. pu' nōy mūy,
 nūy xe yāytax, nūy nōy kuxa
 yūm ka'ok'ax mūtik yāytax.
⁴⁰ Pa 'āte hāmp'e'paxex, hu: Yā'
 max xe'e, pu' hok tu xip ka'ok.
 Yā kaxīy Topa Koxuk te 'ā
 hāmyūmmūgāhā'.

8

*Tikmū'ūn te xogyīn hōm
 topa komut xop pu'*

¹ Āxop tek yīkopit, hu: “Ok
 max, 'ūgmūg xit'ax xohix
 mā'?” kaxīy. Yīy 'āte hāpxox
 xit'ax 'āktux putup, tikmū'ūn
 te' xit'ax hōm topa komut
 xop pu'. Tikmū'ūn te hāpxe'e
 'āktux, hu: “Yūmūg xohix
 te hāmyūmmūg,” kaxīy. Pa
 hāmyūmmūg'ax kutōgnāg
 te hāpkummugāhā', 'īhā
 tikmū'ūn yāy mūn xexka
 pe'paxex, pāyā tikmū'ūn
 te' nōy putup pax, tu' nōy
 ka'ogāhā', tu hāmyūmmūg
 xe'e'. ² Tikmū'ūn te
 yāy pe'paxex, hu: “Āte
 hāmyūmmūg!” kaxīy, puxix
 hāmyūmmūg 'ohnāg, ³ pa
 tikmū'ūn te Topap-tup pax,
 puxix yā Topa te nōm
 yūmmūg.

⁴ Āte xa topa komut
 'āktux'ax. Yūmū'āte' yūmmūg.
 Topa komut xop 'ap xe'e'ah.
 Yā mō'āmā'ax xop, Topa yāp-
 xehnāg xip pexkox tu', ⁵ pa
 Topa hā' puknōg xop te
 komut xop 'āxet “topah”, ha
 topa komut pip punethok,
 hāmnōgnōy tu' pip, xix hām
 tu' pip, ha kamah tikmū'ūn
 xuxyā punethok pip. ⁶ Pa
 yūmū'āte Topap-xehnāg
 yūmmūg, yā Kunnix hā
 mūnūn tu yūmūg 'Ātak, tu
 hāpxox xohix mīy, ha Topa tu
 yūmūg hi'. Ha yūmūg xuxyā
 yāp-xet xip kamah, yā Yeyox
 Kunnix, tu hāpxox xohix mīy
 kamah, yāy Tak mūtik, xi' hep
 xohix xop mīy, hu yūmūg mīy
 kamah.

⁷ Pāyā' kuxa mām ka'ok

xop yā xohix te' yūmmūg'ah, 'ūyāg te topa koumut xop pe'paxex tap, xix hōnhā pe'paxex kamah, tu hāpxop xit'ax pe'paxex, hu: "Yā tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm topa komut pu'," kaxīy. Tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' tux hok pu tu xit hok, 'ap xit'ax māp-tup'ah. ⁸ Pa hāpxop xit'ax 'ūm te yūmmūg kuxa tupmā 'ohnāg, pu Topa yūmmūg putup! 'Āmhok. 'Ok pe' xit'ax mā', 'ok pe' xit'ax mā hok, puxix yūmmūg kuxa kummugā 'ohnāg.

⁹ 'Ōg pa 'āti', yāy putup'ax mīy hok, ka xate 'āxape pu'uk pu hāpkummugā', tu' mōgā kummuk, pu tu yāy pu hāpkummuk mīy. ¹⁰ 'Āxape kuxa yūm pu'uk, ha' kuxa te' tux hok pu' xit'ax 'ūm mā hok, tu 'āxit pēnāhā', xate komut xop yōg xit'ax māhā', puxix 'āxape' māp-tup, 'ihā' kuxa te' tux hok pu' mā hok. ¹¹ Ha Kunnix xok 'āxape pu'uk pupi', pāyā 'āxape te Topa yōg putat xak, nūy 'āpe mōg, nūy 'āmūn pu' yīpkox xip, yīy ta 'ānōy mōgā kummuk, ¹² tu 'āxape kummugāhā', hu Kunnix pu hāpkummugāhā kamah, Kunnix te 'āxape pupi' xok hah. ¹³ Yīy 'āte xogyīn mā hok, kak xape mōgā kummuk, pu tu yāy kuxa pu hāpkummuk mīy, 'ūkxit hah.

9

Yeyox te mō tik kutnāhā'

¹ 'Ok 'āte yāy xat hok? Yāk xat. 'Ok Yeyox Kunnix te nūgkutnā hok? Yā

nūgkutnāhā'. 'Ok 'āte yūmmūg xuxyā Yeyox pēnā hok? Yā' pēnāhā'. Yeyox pu 'āte hāpxopmāhā', 'ihā xa hām'āpak'ax max 'āktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok yūmmūg xuxyā kopah. ² Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', pāyā' kuxa mām xop nōy tek mūn pu' yīpkox 'ohnāg, ha 'āxop tek mūn pu 'āyīpkox pip, yā 'āmōg Topa yōg putat hā, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', hu hāmyūmmūg, yā yūmmūg xuxyā te nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak max'ax 'āktux.

³ Tikmū'ūn tek kummuk 'āktux, kopxix yāy 'āktux, ⁴ hu: 'Ok tux hok 'ā' hōm 'ūkxit'ax, xix xo'op'ax 'ūghām hah? ⁵ Pax 'ūkxetut mūy, ha' kuxa mām ka'ok, 'ok 'āxop tek tux hok 'āte nōm mōgā', pu nū mūtik mōg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? Yā mō'pok xop nōy te' xetut xop mōgāhā', yā yūmmūg xuxyā Yeyox taknōy xop te' mōgāhā', xix Pet kama te' xetut mōgāhā'. ⁶ Yā Maname xik mūn puxet hām, 'ūgmūg yīm hāk mūg hām, nūy xit, nūy tu pip'ax tu' pago. Yeyox yōg mō'pok xop nōy te' hok hā hāpxop pop, hāmyūmmūgā'ax tu' pop. ⁷ 'Ok xonat 'ūm hām, 'ok yāy yīm hā' hām, nūy xit, nūy pip'ax tu' pago? 'Ap hām'ah! Yā gohet te' pago. Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg mīnta xut hok, nūy mā'? Yā' māhā'. 'Ūxohix te yāy yōg kup tu' xut mīnta, tu' māhā'. Maket 'ūm te' yōg mūnūytut hep xo'op hok? Yā' xo'op!

⁸ 'Ūxohix te' yūmmūg, yā

hāpxopmā'ax max, pu yāy hām'ax hā tu xit, xix tu pet, yīy Mōyyex yōg xat'ax kamah yā hām'āktux,⁹ tu: "Mūnūytut tak yīkox hīy hok, puyī' xit hok, 'l'hā' xuxnāg xetox xap mōy tu' tonnok. Pūyā' xux mā'," kaxīy. 'Ok Topa te hām'āktux, tu mūnūytut tak putup pax'ax 'āktux? 'Āmhok.¹⁰ Pa yūmū'ā' xuktux, 'ūyīy yūmūg yāy hām'ax hā yūmūg xit, xik pet. Tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āktux, puxix tik putuk, nōm te hāpxop xap xok, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūgāhā', puxix tik putuk, nōm te hāpxop ta'ax nūnnāhā', yā' xohix te yāy hām'ax hā' xit, xi' pet. Kaxīy Maname xik mūn hām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux. Yā' hām'ax xe'e!¹¹ 'Ūgmū'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ok 'axop tek mū'ā ta nemēn hok, nūy hāpxop 'ūgmū'ā popmā 'ūyānān tu'? Yā 'āxop te ta nemēn.¹² Yūmūg xuxyā yōg tik mō'pok xop te' hip, xa tu' popmā hāpxop. Yā' max, pa 'āxop tek mū'ā' ta nemēn hāmāxap.

Pāyāk mū'āte xa tu' xak hā hāmhōgnāg, nūy 'āxop pu hupmā hok, nūy Topa puk mūg hām max.¹³ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'Āmānex xop te Topa pet xexka kopa' hām, tu Topa pet tu' xit'ax pop, nūy mā', ha tikmū'ūn te xokxop mō'hap, nūy Topa pu hāxyā', ha 'āmānex xop te xogyīn yāg paha', tu' māhā'.¹⁴ Ha kaxīy yūmūg xuxyā te' xat, pu' yōg kāmānat xop kama tu xit, tu

yāy yōg hām'āx hā' xit, tu hām'āpak max'ax 'āktux hu hā' xit'ax pop hām'āpak xop tu'.

¹⁵ Hāmyāxatamuk xohix hā 'āte hāmyūmmūgāhā', tu hāpxop 'ūm xak 'ohnāg, xak mū'ā pago, xix hōnhā 'āte 'a' xak'ah kamah. 'Ūyāk xok, pāyā hāpxop 'ūm xak 'āte putup'ah. 'A xak xet'ah 'āte'.¹⁶ 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux pax, tuk hittup, pa' kummuk 'āte yāy xexka pekpaex, hām'āpak'ax 'āktux tu'. Yā 'āte ta nemēn Topa pu', nūy hām'āktux. 'Āte hām'āktux hok, puxix Topa 'ūgkummugā'.¹⁷ Yīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux putup pax, tu hāmmax hip kamah, pu yūmūg xuxyā 'ā hāmmaxnā'. 'Āte hām'āktux, Topa tek xat hah, yā Topa te 'ā' hōm 'ūghām'ax.¹⁸ 'Ok Topa te 'ā' pagop-tup? Tu te pago hā xīy? Yāk kuxa hittupmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hok hā' xuktux, kaxīy Topa te 'ā' pago, tuk kuxa hittupmāhā', ha 'āte' nōy yōg tayūmak xak 'ohnāg.

¹⁹ 'Āte yāy xat, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha tikmū'ūn tek xat 'ohnāg! Pa tikmū'ūn xohix puk hām, tuk hok hāk hām, puyīy tikmū'ūn kuxa punethok mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.²⁰ 'Ūkhām Yoneo xop mūtik, kopxix 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, puyī' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'A Mōyyex yōg xat'ax tek xat'ah, pa Yoneo

xop mūtik xip, 'ihā 'āte' xat'ax puk yīpkox xip, nūy Yoneo xop hāk xape'. ²¹ Ūkxip puknōg xop mūtik, kopxix 'āte Mōyyex yōg xat'ax xaxogāhā', puyīy puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Pa Topa yōg xat'ax puk yīpkox xip, ha Kunnix yōg xat'ax tek xat xe'e'. ²² Ūxip kuxa mām pu'uk xop mūtik, kopxix 'āte' yōg hāpxopmā'ax tat, nūy tu ka'ogā', puyī' kuxa mām ka'ok. Ha kaxīy 'āte' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax tat, nūy hāpxopmā'ax xohix hā tikmū'ūn 'ūm mōgā Topa yōg putat hā.

²³ 'Āte hāpxopmā'ax xohix tat, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, pu Topa 'ā hāmmaxnā'. ²⁴ Tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, ha' xohix mōg, pāyā yāp-xehnāg xupep tap, xi' yāg nōy xohix mōxa tu kunāy tu', pāyā' xohix mōg, puyī' mōxa tap. Ha kaxīy 'āxop mōg. ²⁵ Ha tik xop mōg punethok, tu' xak, nūy tu xupep tap, tu' mōg mō'ka'ok, pa tik puxehnāg xupep tap, tu kânēy māynāg paha'. Pa hāmyāxatamuk xohix nōg 'ihā' kânēy yākyoxyōy, pāyā yūmū'āte mōxap-tup, tu pexkox tu mōxap-tup, 'ūyīy pexkox yōg hāpxop xe'ēgnāg pop, ha yākyoxyōy 'ohnāg. ²⁶ Kaxīy 'āte hāpxopmā max, tu Topa Koxuk puk yīpkox xip, nūy hāmyok mīy. 'A 'āte hitop tu hāpxopmā'ah, pāyā māynāg hāpxopmāhā', tu Topa pu hāpxopmā max. ²⁷ 'Āte yāy yōg putup'ax mīy'ah, nūy tu hāpxopmā max mōg kumak

mōg, tuk kuxa teknōg 'ohnāg, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux kux, puyīy Topa te: "Xate hāpxopmā māynāg, mā', mōnāy, nūy 'ūgyīkāgnāg 'āxip ka'ok!" Kaxīy.

10

Topa komut pu nū'āxup hok

¹ Ūkxape xop, 'āte hām'āktux putup, xayīy xaxok hok. Hōmā 'ūgmūg mōnāyxop hittap te Mōyyex pe' mōg, 'ihā hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'. Hāmgōy xexka te' xohix mō'nīy, tu kōnāg xexka 'Āta' xak. ² Tu hāmgōy xexka kopa' pip, xix kōnāg xexka hā mōxakux, 'ihā Mōyyex pe' mōg, ³ Ūxohix te pexkox yōg hāpxop puxet māhā', ⁴ tu pexkox yōg hep xo'op. Yā mīkaxxap xexka tu' xo'op, ha kaxīy Kunnix tu' xo'opmāhā', tu Kunnix mūtik mōg putat tox hā. ⁵ Pa tikmū'ūn punethok te Topa gāyāhā', hu' xakix hām panip xexka tu'.

⁶ Ha Topa te' xat, pu tik tappet mīy, nūy yūmū'ā hāpxopmā'ax xohix yūmmūgā', 'ūyīy yūmūg hāpxop hitop xak hok.

⁷ 'Āpu topa komut xop pu nū'āktettex hok, nūy Topa xe'ēgnāg nīm hok. Yā Topa yōg tappet te tikmū'ūn hittap 'āktux, tu: "Tikmū'ūn mām, nūy xit, nūy xo'op, tu' yok, nūy hāmyā' topa komut xop pu," kaxīy. ⁸ 'Āpu yūmūg xonnix hok, yā tikmū'ūn hittap xonnix punethok, yī' yāg xohix te 23.000 xakix, 'āmnīy puxet 'ihā' xakix.

⁹ 'Āpu yūmū'āte Topa gāyā hok, hāpkummuk mīy tu'. Yā tikmū'ūn hittap te' gāyāhā', tu hāpkummuk mīy pax, yīy kāyā gāy te' kix. ¹⁰ Yā tikmū'ūn hittap te Topa gāyāhā', yīy pexkox yōg mō'kutnā'ax te' kix, yā mō'kutnā'ax 'āxet'ax 'Ūxok'ax.

¹¹ Ha tappet mīy, nūy yūmū'ā' yūmmūgā', 'ūyīy tikmū'ūn hittap putuk hok. Yā hōnhā hāmyāxatamuk xohix ka'ax, tu' xox putox.

¹² 'Ōg pa 'āti'. 'Ākuxānōg, Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, xayīy hāpkummuk mīy hok.

¹³ 'Āxop te hāpkummuk mīy putup, yāy yōg putup'ax kummuk tu' mīy, ha kaxīy tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy putup, pa Topa te xa hām'āktux xex, tu 'āka'ogā'ax, xayīy hāpkummuk mīy hok, yīy Topa tu' xax, hu: Topah, mōknīynām, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok!" kaxīy, ha Topa te 'āka'ogāp-tup.

¹⁴ 'Āxop tek mūn hā 'ūg 'āxape xop, hu 'ōg pa 'āti', pu topa komut pu nū'āk-tettex hok. ¹⁵ 'Āte xa hām'āktux, 'āxop te hāmyūmmūg hah, hu yōgnū hām'āktux kopit max, 'ūyīy 'āxop yūmmūgā'. Yā Topa yōg hām'āktux xe'e'. ¹⁶ Hōmā Kunnix te tik xop pu' hōm kānēy, ha mīnta hep xupyāg 'ūkopa' xup, ha yūmūg xat, 'ū yūmūg xupyāg xo'op kamah, pu yūmū'ā ha hāmmaxnā', yīy yūmū'āte kamah kānēy hā' xo'op, tu Topa pu: "Āmax Topah. Xate yūmū'ā xupyāg xe'e' hōm, tu pexkox yōg

xupyāg xe'e' hōm. Puxi'," kaxīy. 'Ok hāmyūmmūg hok, xate'? Xate xupyāg xo'op, hu ta 'āxape xop xohix mūtik xo'op, nūy yūmūg xohix pe'āpaxex, ha yūmūg xuxyā xok, mīpkupnix tu' xok, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmū'ā ha hāmmaxnā'. Ha yūmū'āte pām koxip, nūy yūmūg xape xop mūtik mā', nūy yūmūg xuxyā pekpaxex. Yā yūmūg xuxyā te mīpkupnix tu' xūy, nūy yūmū'ā hāmmaxnā'. ¹⁷ Yā pām puxet, ha' xohix te' māhā', yīy Kunnix hā yūmūg yīn puxet kamah, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

¹⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn pe'āpaxeh. Tu Topa pet kopa' xit'ax māhā', 'īhā' āmānex te mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'. ¹⁹ 'Ātep-tep 'āktux putup? 'Ok topa komut ka'ok? 'Ap ka'ok'ah, yā' hitop. 'Ok hāpxop xit'ax ka'ok, tikmū'ūn te nōm topa komut xop pu' hōm? Yām hok! ²⁰ 'Ap ka'ok'ah. Pa tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm yāmīy kummuk pu', 'īhā komut xop pu' hōm, 'ap Topa pu' hōm'ah. 'Ātep-tup'ah, xa yāmīy kummuk yōg hāpxop pop. ²¹ 'Āxop te Topa yōg kānēy hā' xo'op, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy kummuk yōg kānēy hā xo'op hok. 'Āxop te Topa yōg hāpxop māhā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy yōg hāpxop mā hok. ²² 'Ok yūmū'āte Topa gāyāp-tup? 'Ākuxānōg! Paxip! Topa ka'ok, ha ta yūmūg pu'uk.

Ānōy yōg putup'ax mīy

²³ Tikmū'ūn 'ūm te: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Mōy mīy, pāyā' mīy'ax 'ūm te xa hāpkummugā'ax. Ha xe: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Hamūn. Pa xate' mīy'ax 'ūm 'ūhitop tu' mīy. ²⁴ Yāy putup'ax mīy hok, pa 'ānōy putup'ax mīy, nūy nōm kuxa hittupmā'.

²⁵ Ākuxa te yāy tux hok xa xogyīn mā', 'āpu, xogyīn xohix mā', tu' nōy yīkopit hok.

²⁶ Yā Topa yōg tappet te: "Hām xexka yā Topa yōg, xix hāpxop xohix 'ūyōg kamah," kaxīy.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa mām hok te 'āxānāhā xa 'āxit, 'āmōg putup, nūy mōg, nūy hāpxop xohix mā', hu 'ānōy yīkopit hok, ka 'ākuxa 'ākupex, hu 'āhittup'ohnāg. ²⁸ Pa tikmū'ūn 'ūm te: "Nāy! Ūmā hok! Yā topa komut xop pu' hōm tap!" kaxīy, 'āpu' mā hok, ka 'ākuxa 'ākupex, hu' hittup 'ohnāg, ²⁹ xayīy 'ānōy pu hāpkummugā hok.

Ha tikmū'ūn 'ūm te: 'Tep tu 'ātek nōy pekpaxex, nūy xogyīn mā hok? Tep tuk yāy putup'ax mīy hok?'

³⁰ Nāy, 'āte Topa pu hām'āktux hāmāxap, hu: "Āmax Topah. Yā xate 'ā' hōm hāpxop,' kaxīy, tuk-nāy tuk xit. Tep tu tikmū'ūn te 'ā xuktux kummuk? Yā Topa te 'ā' hōm xit'ax 'ūg 'ūmā'," kaxīy.

³¹ Hāpxopmā max, nūy Topa kuxa hittupmā', pe 'āxop xit, peyā' xo'op, pe' yā hāpxopmā', nūy ta Topa pu: "Āmax Topah. Xate 'ā' hōm hāpxop max punethok.

Puxi'," kaxīy. ³² 'Āpu hāpxopmā max, nūy Yoneo xop pu hāpkummugā hok, nūy puknōg xop pu hāpkummugā hok, nūy ta' kuxa mām ka'ok xop pu hāpkummugā hok. ³³ 'Āpu hāpxopmā', nūy yōgnū hāpxopmā'ax tat. 'Āte' xak, nūy xohix kuxa hittupmā', 'ap yāy pekpaxex'ah, pak xape xop pekpaxex, 'ūyī' xohix mōgā Topa yōg putat hā.

11

¹ 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax tat. Yā kaxīy 'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

Ūn xop te 'āmūtik kotīnnāhā'

² 'Āte xa hām'āktux max, xate yōg hām'āktux xaxok 'ohnāg hah, tu 'ā yīpkox pip. ³ Pa 'āte 'āp-tup, xa hāmyūmmūg. Yā Kunnix te' yīpxox xat, ha' yīpxox te yāy xetut xat, ha Topa te Kunnix xat. ⁴ 'Ap max'ah, pu tik xop kuxxax tat, nūy nō yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah kaxīy. ⁵⁻⁶ Pa 'ūn xop tep-tox mō'nīy, puxix tu max. Kunnix tep putup. Ūtux hok pu 'ūn tep-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah, 'hā 'ūn tep-tox mō'nīy hok, tu 'ūn nōy putuk, nōm te' xe mōy. Pūyāp-tox mō'nīy, nūy yāyhāhup hok. ⁷ Tik xop tep-tox mō'nīy

hok. Yā Topa te' nōy yāy putuk ha' mīy, pu Topa kuxa hittupmā', ha 'ūn te tik kuxa hittupmāhā'.⁸ Topa te tik mīy hāmāxap, tuk-nāy tu tik kup tu' xut, nūy 'ūxetut mīy.⁹ 'Ap Topa te tik mīy'ah, puyī' xetut hā tu tehe'. 'Āmhok. pa 'ūn mīy, puyīy tik hā tu tehe'.¹⁰ Yīy 'ūn xop tep-tox mō'nīy pexkox yōg nū'pok xop hah, nūy pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā' xetut te yāy yīpxox pu' yīpkox pip.¹¹ Topa yōg putat hā tihik xix 'ūhūn te mō'yāy nīynām.¹² Topa te tik tu' kup xut, nūy 'ūn mīy, ha kama tik te 'ūn tu' nāhā'. Yā Topa te hāpxopmā xohix.

¹³ 'Āpu 'āxop te' kopit: 'Ok max, 'ūn putox mō'nīy hok, nūy yāykotīnnāhā' pi', nūy Topa pu hām'āktux?'¹⁴ Tik mūn xe tox pu kummuk, yā Topa yōg tikmū'ūn te' yūmmūg,¹⁵ pa 'ūn mūn xe tox pu max, tup-tox mō'nīy.¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux putup yānān tu', tu xe tox 'āktux putup, kopxix 'āte tu xe hām'āktux, hu: 'Ūgmū'āte' xat, xi' kuxa mām xop xohix te' xat, pu 'ūn xop tup-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pi', nūy Topa pu hām'āktux.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁷ Hōnhā 'āte xa hāmyūmmūg'ax nōy 'āktux, 'āxop te hāpxopmā kummuk hah. 'Āxop te yāy tu nū'ānāhā', tu yāy kummugāhā'.¹⁸ Tikmū'ūn te 'ā hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, ha 'āxop yāy tuk-mīy pax, 'īhā yāy tu nū'ānāhā', nūy Topa pu hām'āktux, hak

kuxa yūm kutōgnāg nōm hām'āktux kopah.¹⁹ Yā' max 'āxop yāy xatat kutōgnāg, pu hāpxopmā'ax max xop tu mūg.²⁰ 'Āxop yāy tu nū'ānāhā', nūy xit, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, pu, 'āxit hok.²¹ Yā 'ūyāg xit mō'ka'ok, nūy 'ūhi mō'ka'ok, ha' yāg putup xūy, ha' yāg nōy paptux.²² 'Ok yā 'āpet 'ūm yūm hok, hu ta xit xix xo'op, nūy 'āhi'? Kaxīy 'āxop te' kuxa mām ka'ok xop putup hok, xi' hok xop pu' hupmāhā'. Xatep tep pe'āpaxex? 'Ok hāpxopmā'ax max nō'ōm? 'Ap max'ah! Yā' kummuk!

²³ Yūmūg xuxyā te 'ā hāmyūmmūgāhā', ha xa' yūmmūgā'ax, hu: Yūmūg xuxyā Yeyox te yāy yōg tik xop mūtik xit 'āmnīy hā, ha tikmū'ūn gāy te' mūg'ax, nūy tup-tex, yīy pām pa' tap,²⁴ tu Topa pu: "Āmax Topah. Tuk mū'ā' hōm 'āxit'ax max. Puxi!" kaxīy. Tu pām koxip, tu: "Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi'. 'Ūg pa', nūy mā', huk xaxok hok," kaxīy.²⁵ 'Ūxit kux, 'īhā yūmūg xuxyā te kānēy pa', tu: "Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, tuk yīn hep 'āta hā' pa'ax mīy, 'ūkxok tu'. 'Āte yāy hep 'āta nū'nāp-tup, nūy pa'ax tup mīy. Kānēy pa', nūy tu' xo'op, 'īhāk mūn pe'āpaxex, nūy huk xaxok hok," kaxīy.²⁶ 'Āxop te pām māhā', xix kānēy tu' xo'op, puxix yūmūg xuxyā xok'ax 'āktux pax, ha mōktu putpu' nūn.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa kummuk

te nōm pām māhā', xix nōm xupyāg xo'op, puxix Topa gāy, yūmūg xuxyā pe'paxex 'ohnāg hah, yīy Topa te' kummugāp-tup 'ūyānān tu'.²⁸ Yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy kunāy tu pām mā', xix kānēy hā' xo'op.²⁹ Tikmū'ūn xit, xix xo'op, tu hāmpe'paxex 'ohnāg, tu yūmūg xuxyā pe'paxex hok, puxix Topa gāy, nūy tu' xūygā'. Yā yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi', nūy yūmūg kuxa kummuk xit.³⁰ Tikmū'ūn punethok te hāmpe'paxex 'ohnāg, hu' pakut, xi' pu'uk, ha tikmū'ūn 'ūm xakix tap.³¹ Tikmū'ūn te yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy hāpxopmā'ax yūmmūg, puyīy Topa 'ūkuxa maxnā', puxix Topa' xūygā hok.³² Pa Topa te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tu' yūmmūg, tu yūmūg xūygāhā', 'ūyīy Topa yōg putat xak hok, nūy Hāmgašnāgnāg pet hā yūmūg mōg hok Topa hā' puknōg xop mūtik.

³³ 'Āxop yāytu nū'ānāhā', nūy Topa yōg xit'ax mā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, 'āpu 'āxape xop hip.³⁴ Putup te 'āp-tex, yīy ta yāy pet tu 'āxit hāmāxap, tuk-nāy tu 'āxape xop mūtik yāy kotīnnāhā', pu Topa 'āxop xūygā hok, 'āxop te hāpkummuk mīy hah. Ha hāpxopmā'ax nōy 'āte' kopit putup, 'ihā 'āxop mūtik 'ūkxip.

12

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax

¹ 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup, xa 'āxop hāmyūmmūg max, nūy Topa Koxuk yā tikmū'ūn ka'ogā yūmmūg, ha' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā max.² 'Āxop te 'ōg hāpxopmā'ax hittap yūmmūg, 'ihā Topa hā 'āpuknōg, ha topa komut xop yīy hok te 'āxat, tu 'āmōgā kummuk.³ Yīy 'āte xa hāmyūmmūgāhā. Tikmū'ūn 'ūm te: "Pūyā Topa Yeyox pu hāpkummugā'," kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogā 'ohnāg, pu tu hām'āktux kummuk. 'Āmhok. Ha tikmū'ūn 'ūm te: "Yeyox yā yūmūg xuxyā!" kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu tu hāpxe'e 'āktux.

⁴ Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā max punethok, tup-xehnāg te' ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'.⁵ Ha yūmū'āte hāpxopmā punethok, nūy yūmūg xuxyā tu hāpxopmā', yā yūmūg xuxyāp-xet puk hām.⁶ Ha tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā', tu' nōy ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā nōy, ha Topap-xet te' xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'.⁷ Topa te' kuxa mām xop xohix hā hāmmaxnāhā', tu' xohix tu' mūg. Yā Topa Koxuk te' kuxa mām ka'ok xop xohix kopa' xip, ha Topa te' xip'ax tu' mūg, puyī' xohix pēnā'.⁸ Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', puyīy' nōy mō'nīynām hām'āktux hā, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' nōy hāmyūmmūgā',⁹ xi' nōy ka'ogāhā', puyīy kuxa yūm

ka'ok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy nōy pakut hittupmā¹⁰ xi' nōy ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy Topa pupi hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy hāmyūmmūg, nūy Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy 'ūkoxuk puknōg yōg hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' yīy'ax puknōg hā hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy nō hām'āktux puknōg yūmmūgā'.¹¹ Yā Topa Koxuk puxet, tu' kuxa mām xop xohix ka'ogāhā', tup-tup, hu tikmū'ūn ka'ogā'ax pu hāpxopmā punethok.

Kunnix hā 'āyīn puxet

¹² Tikmū'ūn yīn puxet, tu' kup punethok pip, ha' māg te' yīn kopa' pip punethok, xi' kuxa, xi' tex, yā' xohix, hā kaxīy yūmūg xohix, tu Kunnix hā hā yīn puxet.¹³ Yā yūmūg xohip-tox pix, Topa Koxuk te yūmūg putox pix, nūy Kunnix hā yūmūg yīn puxet. Yā yūmūg xohix, 'ok pe Yoneo xop, 'ok pe' puknōg xop, 'ok pe tayūmak pop tu yūmūg hām, 'ok pe' xuxyā xat'ax pu yūmūg hok hā' hām, yā yūmūg xohix te Kunnix hā' yīn puxet. Ha Topa Koxuk te yūmūg xohix kopa' xip, yīy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

¹⁴ Ha' yīn kup puxet'ah. 'Āmhok. Yā' kup punethok.¹⁵ Pax pu' pata yīy, tu hām'āktux, hu: "Akmūn te yāk yīm'ah, huk yīn yōg

'ohnāg," kaxīy. Puxi' yā' yīn yōg xe'e'.¹⁶ Pax pu' yīpkox yīy, tu: "Ak pa'ah, huk mūn yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Pāyā yā' yīn yōg xe'e'.¹⁷ Pax pu' pa puxet xip 'ūyīn kopah, puxix hām'āpak 'ohnāg. Pax pu' yīpkox puxet xip 'ūyīn kopah, puxix tu' hax 'ohnāg.¹⁸ Yīy Topa te tikmū'ūn mīy, tu' yīn mīy, ha' kup punethok, xi' māg punethok, 'ūp-tup ha' mīy.¹⁹ Pax pu' kuxap-xehnāg xip, puxix tu kuxap-xet, 'ap yīn'ah. 'Āmhok.²⁰ Yā' kopa' pip xop xohix hā' yīn puxet.

²¹ Pax pu tikmū'ūn pa yīy, nūy tu' yīm pu hām'āktux, hu: "Mōg, 'āte 'āp-tupnōg," kaxīy. Yā' kummuk, 'ūhitop tu' xuktux. Ha kaxīy 'āxop yā 'ākuxa mām ka'ok xop, tu Kunnix hā 'āyīn puxet, tu 'āxape xupmā hok.²² 'Āmhok. 'Ūyīm xut, puxi' yīn tu pu'uk, ha kaxīy 'āxop yāy xape xut hok, ka 'āxop 'āpu'uk kamah.²³ Tikmū'ūn te yāy yīn mō'nīy, 'ūyāg mō'nīy, nūy nō xex max,²⁴ tu mō' yāg nōy nīy 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yīn xohix mīy, ha' xohix max,²⁵ ha' yāyxatat 'ohnāg, yīy yāy hā tu tehet.²⁶ 'Ūyīn yāg xūy, puxix tu yīn xohix xūy kamah. 'Ūyīn yāg tap, puxix tu yīn xohix tap. 'Ūkuxa mām ka'ok xop te tikmū'ūn yīn putuk, 'ūyāg xūy, ha' nōy xop xohix hittup 'ohnāg.

²⁷ 'Āxop te Kunnix hā 'āyīn, yā 'āxohix te Kunnix hā 'āyīn yāg.²⁸ Topa te hāpxopmā māynāg 'ūkuxa mām ka'ok

xop kopah, tu tik xop mō'pok hāmāxap, hak-nāy tu tik xop nōy te Topa pupi hām'āktux, hak-nāy tu tik xop nōy te hāmyūmmūgāhā', hak-nāy tu tik xop nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn puxet te' mīy hok, hak-nāy tu tik xop nōy te' pakut xop hittupmāhā', xi' nōy xop te' nōy hā tu' tehet, xi' nōy xop te' nōy xat, xi' nōy xop te' yīy'ax puknōg hā' yīy. ²⁹ 'A' xohix mō'pok'ah, 'a' xohix te Topa pupi hām'āktux'ah, 'a' xohix te hāmyūmmūgā'ah, xix 'a hāpxopmā ka'ok'ah. ³⁰ 'A' xohix te' pakut'ax hittupmā'ah, xi' yīy'ax puknōg hā' yīy'ah, xi' nōy pu 'a' yīy'ax 'ūm yūmmūgā'ah. ³¹ Yīy Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xayīy 'ānōy ka'ogā' 'ūyānān tu'.

Pāyā 'āte xa' mūg putup putat xe'ēgnāg.

13

Ānōy putup pax

¹ Pax tikmū'ūn yīy'ax hāk yīy, xix pexkox yōg nū'pok xop yīy'ax hāk yīy, pāyā 'ātek nōy putup pax hok, kopxi' hitop tuk yīy, yāk yīy'ax te 'āmānex te xap kāyā'ax putuk, yā' kax ka'ok, pāyā hitop hā' kax, tu' nōy yūmmūgā'ohnāg. ² Pax 'āte Topa pupi hām'āktux, xix hāmyūmmūg xexka', xix hām'āktux xe'e yūmmūg, xik kuxa yūm 'ūm ka'ognāg, nūy yīktix xut hām tu', pap-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'. ³ Pax 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmā', xix yāy yīn hōm pu mō'hap,

nūy Topa pu haxyā', pa 'āteputup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'.

⁴ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' hip, tu nōā' tot, tu' nōy kuxa ka'. 'Ap yīpkumīy'ah, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxex, 'a yāy mūn xexka 'āktux'ah, ⁵ tu' yīy pu'uk, nūy tu' nōy gāyā hok, 'ap yāy mūn te māxap pe'paxex'ah, 'ap gāy'ah, 'a' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xutigā'ah, pāyā' xaxogāhā'. ⁶ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy hāpkohe' mīy hā tu hittup hok, pāyā hāmyok mīy'ax hā' hittup. ⁷ 'Ap kuxa teknōg'ah, pāyā nōā'tot, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', tu hāmmax hip, puyīy Topa hāpxopmā'.

⁸ Tup-tup pax, tup-tup kux 'ohnāg. Hōnhā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, tu' xuktux kux putup. Ha' yīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, pāyā' kux putup kamah. Ha hāmyūmmūg, pāyā' xaxogāputup kamah. ⁹ 'Ūgmū'āte hāmyūmmūg kutōgnāg, ha tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux kutōgnāg kamah, ¹⁰ pa 'āmniy 'ūm mō'nā'ax, 'ihā yūmūg xuxyā nūn, 'ihā' xexka xe'ēgnāg tu' nūn, ha Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax kux putup, yūmū'āte yāyhā ka'ok hah, ha hāpxopmā'ax hittap yāyxaxogāp-tup.

¹¹ Hōmāk kutīgnāg, yāk mūn hā kaxkop, tu hām'āktux, tu kaxkop putuk, xix 'āte hāmpekpaxex tu kaxkop putuk, pāyā hōnhāk xip tap,

hu 'āte kaxop yōg hāpxopmā putuk 'a mīy'ah. ¹² Hōnhā yūmū'āte yāy pa pēnā'ax hā yāy pa pēnāhā', tu' pēnā kummuk, pa 'āmnīy 'ūm mō'nāp-tup, 'īhā yūmū'āte Topa pa pēnā max, 'ūyīkāgnāg hā' tihi tu'. Hōnhā yūmūg'āte Topa yūmmūg kutōgnāg, pa 'āmnīy 'ūm mō'nāp-tup, ha' āte Topa yūmmūg maxp-tup, yā kaxīy hā Topa tek yūmmūg.

¹³ Hōnhā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Yā hāpxopmā'ax max. Xix yūmū'āte hāmmax hip, tu Kunnix putpu' nūn'ax hip, nūy yūmūg mōg pexkox hah. Yā hāpxopmā'ax max kamah. Xix yūmūg yāy putup pax, tu' kux 'ohnāg. Yā hāpxopmā max'ax xe'ēgnāg.

14

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā'

¹ Ūmax, ta' nōy putup pax. 'Āpu 'ānōy putup pax xexka'. Topa tu' xax pu pexkox yōg hāpxop popmā xa'. Yā' max xe'e', pu Topa pupi hām'āktux. ² Ūyīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, puxix Topa tu hām'āktux, pāyā tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux'ah, 'ūyīy'ax yā' puknōg hah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. ³ Pa tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn pu' xuktux, tu mō'nīynām, tu nō teheh. ⁴ Tikmū'ūn yīy, 'ūyīy'ax puknōg hā' yīy, puxix mō yāy nīynām, pāyā tikmū'ūn te Topa pupi

hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok xop xohix mō'nīynām.

⁵ 'Āte 'āp-tup, xa yīy'ax puknōg hā 'āyīy, pāyā 'āte 'āp-tup xexka', xa Topa pupi hām'āktux, nūy 'ānōy xop ka'ogā', ha' nōy te yāy mūn puxet ka'okgāhā'. Yā' yīy'ax puknōg hā hām'āktux. Pāyā tikmū'ūn xip, nūy nōy pu hāmyūmmūgā', puxi' yīy'ax puknōg yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy hām'āktux'ax hā' nōy ka'ogā'. ⁶ Ūkxape, 'āhāk mōg, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix mō'ānīynām 'okpa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Pāyā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'īhā tikmū'ūn yāy yīy'ax hā 'āte Topa pupi hām'āktux, tu xa' xuktux, kopxix mō'ānīynām xe'ē'.

⁷ Ūg'āpax, xayīy hāmyūmmūg. Tikmū'ūn kutex, ha kama hāpxop kāyā'ax pip punethok. Tik kāyā kummuk, puxix tikmū'ūn kutex yūmmūg 'ohnāg. ⁸ Tik 'ūm te kāyā'ax, mīxux xop tut hā kāyāhā', nūy xonat xop xānā', tu kāyā kummuk, puxix xonat te hām'āpak, pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok yāy'ax, 'ok pe' xit'ax. ⁹ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmāhā'. Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, puxi' nōy te hām'āktux 'ūm yūmmūg'ah, 'ūpuknōg hah, ha hām'āktux yāyxaxogā'ax. ¹⁰ Hām xexka yōg yīy'ax xohix punethok, ha' yīy'ax xohix hā' hep nōy xop te hām'āktux, tu yāy yīy'ax hā hāmyūmmūg. ¹¹ 'Āte'

yīy'ax yūmmūg hok, puxix tik puknōg hām'āktux, tu 'āhā' puknōg, ha hamūn hāk puknōg kamah. ¹² Yīy xax, pu Topa Koxuk 'āka'ogā', pa' xax hāmāxap, pu 'āka'ogā, xayīy 'ānōy xop ka'ogā kamah.

¹³ Yā' max tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, pāyā max xexka', 'ūnōy xop pu hām'āktux yūmmūgā', nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgā', puyīy hāmyūmmūg. ¹⁴ Topa pu 'āte hām'āktux, 'ūyīy'ax puknōg hāk yīy, kopxik kuxa te hām'āktux xe'e', pak putox te hāmyūmmūg 'ohnāg, 'āte' yīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁵ 'Āte putep mūn mīy'ax? 'Āte Topa pu hām'āktux yāy kuxa hā, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, pa yāy putox hā 'āte hām'āktux kamah, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu hāmyūmmūg. ¹⁶ 'Ākuxa hā xate Topa pu hām'āktux, puxix 'āxape' xupax, pāyā' yīy'ax yūmmūg hok, puxix hām'āktux yūmmūg hok, nūy tu: Hamūn, kaxīy. Yā' hitop hā' xupak, 'ūyīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁷ Yīy xate hām'āktux māynāg, 'ihā Topa pu hām'āktux, pāyā 'āxape xop mō'nīynām 'ohnāg. ¹⁸ 'Āte Topa pu: 'Āmax Topah, xatek ka'ogāhā', 'ūg yīy'ax puknōg hāk yīy punethok, kaxīy. Yāk yīy punethok, ha ta 'āxop yīy kutōgnāg. ¹⁹ Pāyā yāy kotīnnā' xop mūtik tihī', kopxix tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, 'ātep-tup, pu tikmū'ūn yōg hām'āktux

kutōgnāg 'āpax, puyīy Topa' ka'ogā, pu' nōy xop pu nō hām'āktux. Pa' yīy'ax puknōg hāk yōg tox 'āte putup'ah.

²⁰ 'Ūkxape: 'Āxop hā kaxxop'ah, pāyā hāpkummuk mīy hok, kaxxop putuk, 'ihā hāmpe'āpaxeh 'ūxip tap xop putuk. ²¹ Yā Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:

“Āte nūhū tikmū'ūn pu hām'āktux putup, tu' yīy'ax puknōg hā hām'āktux putup, xi' puknōg yīkox hā hām'āktux putup, pa yōg tikmū'ūn te hām 'ūm 'āpak 'ohnāg,” kaxīy.

²² Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā Topa pupi hām'āktux, puxix tu' kuxa mām hok xop pu hām'āktux, yā hāpxopmā xe'ēgnāg, pāyā' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'ūm 'āktux'ah. ²³ 'Āxop yāykotīnnāhā', 'āxohix te' yīy'ax puknōg hā 'āyīy, puxix hāmyūmmūg hok xop te: “Ūxohip-tox kummuhnāg!” kaxīy. ²⁴ Pa 'āxop xohix te Topa pupi hām'āktux, 'ihā' kuxa mām hok xop mōxakux, puxix hām'āpax, tu yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk tu' yāyhāhup, ha Topa te' kopit putup, hamūn te hāmyūmmūg hah. ²⁵ Ha Topa te hāmpe'paxex yūmmūgāp-tup, yīy nū'xup putup, 'ūkuxa te' yēy tu', tu: “Ya hamūn! Topa te 'āxop mūtik pip!” kaxīy.

Hāpxopmā max 'ihā yāy kotīnnā' pip

26 'Ūkxape xop, 'āte xe xa hām'āktux putup. 'Āxop yāykotīnnā' pip 'īhā', yā' max 'āxape 'ūm kutex, nūy Topa 'āktux max, xi' nōy hāmyūmmūgā', xi' nōy te Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, Topa te' yūmmūgā tu' xuktux. Xi' max, 'ānōy yīy'ax puknōg hā tu yīy, xi' nōy te yīy'ax yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux, tu tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgāhā', puyī' kuxa mām xop xohix mō'nīynām.

27 'Āxop 'ūm yīy'ax puknōg hā 'āyīy putup, 'īhā 'āyīy, 'āp-xet yīy hāmāxap, xik-nāy tu' nōy yīy, xik-nāy tu' noy, tu mōktu yā tikoyuk yīy, tu' hip, pu' nōy 'ūyīy'ax puknōg hā' yānān, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā' xuktux, puyī' xohix hāmyūmmūgā'. 28 'Ūxip hok tik te' yūmmūgā', ha ta' kux, tu yāy pu hām'āktux, xix Topa pu hām'āktux yāy kuxa kopah. 29 Tikmū'ūn 2 tu yīy kux, pe 3 tu yīy kux, xa' hip, pu' nōy xop kopit, 'ok pe tik te Topa pupi hām'āktux, 'ok pe' koxuk puknōg pupi hām'āktux. 30 'Ūxape yok, tu hām'āktux putup, 'īhā' nōy te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn māxap hā hām'āktux kux, tu ta' yūm, pu' nōy Topa yōg hām'āktux 'ūyānān tu 'āktux. 31 'Āxop xohix te Topa pupi hām'āktux'ax, 'ūp-xet hāmāxap, hak-nāy tu' nōy te', xik-nāy tu' nōy, tu mōktu 'āxohix te hām'āktux kux, ha kaxīy 'āxop te hām'āktux xohix yūmmūg putup, nūy tu hittup. 32 Tikmū'ūn

te Topa pupi hām'āktux, puxix yāy mūn xat, 'ok pe' max hām'āktux, 'ok pe' kummuk hām'āktux. 33 Yā Topa te yūmūg xānā hok, 'ūg hāpxopmā kummuk, pa yūmūg xānāhā 'ūg hāpxopmā max.

Ha kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix yāykotīnnānā' pip. 34 Ha 'ūn xop yīy hok. 'Ūxat hok, puyīy hām'āktux hok. Yoneo xop yōg xat'ax te' xat hok kamah, yīy tux hok, pu 'ūn kuxa mām ka'ok xop xat hok kamah. 35 'Ūn te' yīkopit putup, puxi' hip, nūy yāy pet kopa yāy yīpxox yīkopit. 'Ūn te hām'āktux, 'īhā' xohix yāykotīnnāhā' pip, puxix tu hupmā'.

36 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux mīy? 'Ap mīy'ah. 'Ok pe Topa te mō'āp-xet kutnāhā'? 'Āmhok. 37 'Āxop 'ūm te yāy xexka pe'āpaxeh, nūy mō 'ākutnāp-xet pe'āpaxeh, xix Topa Koxuk te 'āka'ogā'ax pe'āpaxeh, kopxix xa hāmyūmmūgā'. Yūmūg xuxyā tek xat 'ūxa kax'āmi'. 38 Tikmū'ūn 'ūm te hām'āpak hok, 'āpu nōm pu 'āyipkox pip hok kamah.

39 'Ūkxape xop: 'Āpu, Topa pupi hām'āktux pax, tu' tux hok, pu yīy'ax puknōg hā tu yīy kamah. Yā' max. 40 Pāyā hāpxopmā māynāg, 'īhā yāykotīnnāhā' 'āpip.

15

Kunnix te putpu' hi'

1 'Āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ka' xaxok. 'Āxop te

hām'āpak, yā 'ākuxa mām ka'ok hōmā xix hōnhā'. ² Yā hām'āpak max'ax hā 'āxop kuxa tup, tu' mām ka'ok 'āmō kuma 'āmōg. 'Ok pe 'ākuxa te yā hitop hā' mām ka'ok.

³ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa' xuktux, yā hām'āktux xe'e', hu: Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy pax ha' xok, ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁴ ha nō hāpkot, ha 'āmnīy ³ nōg, 'ihā' putpu' hi', ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁵ ha Pet te Kunnix pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop te ¹² te' pēnāhā', ⁶ hak-nāy tu tikmū'ūn te ⁵⁰⁰ te' pēnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok te ⁵⁰⁰ te' pēnāhā'. Tikmū'ūn 'ūm yā' pip, pāyā' yāg xakix hittap. ⁷ Hak-nāy tu Tiak te' pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop xohix te' pēnāhā'.

⁸ Ha ka'ax hā 'āte Kunnix pēnāhā', 'ūka'ax hāk kuxa te yūmūg xuxyā kopa' yūm ka'ok. ⁹ Yā 'āte mō'pok xop hāk ka'ax, tuk kutōgnāg, huk xax te kutuk, tu yāyhāhup, pāyā Yeyox te nūgkutnāhā 'ūka'ax hā. Hōmā 'āte kuxa mām ka'ok xop xūyghāhā', huk xax te kutuk. ¹⁰ Pa Topa te 'ā hāmmxnāhā', huk mōgkutnāhā, ha 'āte hāpxopmāhā punethok, ha mō'pok xop nōy hāpxopmā kutōgnāg, pak puxet'ah, yā Topa tek ka'ogāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok. ¹¹ Yīy 'ātep yūmmūg putup'ah, 'ok pek hām, 'ok pe yāk nōy hām, pak mūg xohix te hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah.

Yūmū'āte putpuk hip-tup

¹² Hak mū'āte Kunnix te putpu hi'ax 'āktux. Tep te xīy 'āxop 'ūm te: "Yūmūg yog xakix xop te putpu hip-tup 'ohnāg," kaxīy. ¹³ Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Kunnix 'a putpu hi'ah kamah. ¹⁴ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mūg hitop hā hām'āpak max'ax 'āktux, ha yā 'ākuxa kama 'ūhitop hā' mām. ¹⁵ Kamah: Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mūg yā' koit, 'ihā Kunnix putpu hi'ax 'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Topa yā Kunnix putpu hīnnā hok kamah. ¹⁶ Pax pu' xakix xop putpu tu' hi hok, puxix Kunnix putpu tu hi hok. ¹⁷ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, puxix 'ākuxa hitop hā' mām ka'ok Kunnix kopah, ha 'ākuxa tup 'ohnāg. Yā' kummuhnāg. ¹⁸ Pax pu' xakix xop kuxa hitop tu' mām, tu Topa yōg putat hā' mōg hok, puxix tu Topa hāptox hā' pi nōmhā'. ¹⁹ Pax hām tup-xet hā yūmū 'āte Kunnix hip, xix pexkox hā yūmūg mōg hok, puxix yūmūg kuxa xakix putūmnāg, yūmūg hittup 'ohnāg tu', ha' kuxa mām hok xop tu hittup.

²⁰ Pāyā Kunnix te putpu hi xe'e'gnāg, 'āte hāpxe'e 'āktux, yī' xakix xop te putpu' hip-tup kamah. ²¹ Tik puxet 'Anāo te hāpkummuk mīy, yīy yā' xohix xakix, hā kaxīy tik puxet nōy te' putpu' hīnnāhā'. ²² 'Ūxohix xakix mōnāyxop te māxap 'Anāo hah, hā kaxīy

'ūxohix te putpu' hip-tup, Kunnix hāh. Yā Kunnix te' putpu' hīnnāp-tup. ²³ Tu ta putpu' hi hāmāxap, hānāy tu Kunnix yōg tikmū'ūn hip-tup, 'īhā Kunnix putpu' nūn. ²⁴ Yā hāmyāxatamuk ka'ax xohix yōg xox putox, ha Kunnix te hāpkummuk xop yōg xexka xop xohix nōāp-tup, xi' xat'ax kummuk xop xohix nōāp-tup, nūy Topa yūmūg Tak ha' nūnnā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. ²⁵ Ha Kunnix te' xat putup, tu mōktu Topa te' gāyxop kuxyā', tu mōktu hāmgāy xop xohix kuxyāhā', tuk-tok Kunnix ha' nūnnāp-tup, pu tu' nōa'. ²⁶ Ha' ka'ax hā Topa te' xat putup, puyīy tikmū'ūn xakix hok, ²⁷ yīy Topa yōg tappet te: "Topa te' xexka xop xohix nūnnāhā', pu tu' yīpkox pi'," kaxīy. Pāyā Topa mūn xexka', tu Kunnix ha' nūnnā'ax hāmgāy xop yōg xexka xop, ²⁸ tu' kuxyāhā', puxik-tok te yāy Tak pu' yīpkox xhip, pu tu' xat, tu' hep xop xohix xat'ax, 'ūxexka xe'ēgnāg tu'.

²⁹ Tikmū'ūn 'ūm te' nōy xok tup-tox pix, yīy 'āte 'āyīkopit, hu: Teptu xatep-tox pix 'āxape xok pupi', 'īhā xate' putpu' hi'ax 'āktux hok? ³⁰ Xik mū'āg. Tep tuk mūg xūy, xik mūg xakix putūmnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? ³¹ 'Ūxape xop, 'āte xa hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux. 'Āmnīy xohix 'īhāk xok putūmnāg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop te

hāpxopmā max, yīk hittup, yā yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ³² Hōmāk xip nūnte kōmēn 'Epex tu', ha' gāy xop te hāmgāy putuk, tuk putex putup, 'āte hām'āpak max 'āktux hah. Pax 'āte hām'āktux, puyīy tikmū'ūn 'ūgmax 'āktux, kopxi' hitop hā hām'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, kopxix max yūmūg hāpxopmā hāmpuknōg xop putuk, ha: "Āpu yūmūg xit, xix xo'op. Yā hāptup 'īhā yūmūg xakix," kaxīy. Yā' hitop hā hāpxopmāhā'.

³³ Yāy hā mō'āmā hok. Tik kummuk mūtik 'āmōg, hu ta 'ākummuk kamah. ³⁴ 'Āpu hāpxopmā kummuk kuxyā', tu Topa yōg putat hā 'āmōg putpu'. 'Āxop 'ūm te Topa yūmmūg 'ohnāg. 'Āte xa' xuktux nūy xa' hupmā'.

Yūmūg yīn te putpu' hip-tup

³⁵ Pa tikmū'ūn 'ūm xek yīkopit, hu: "Tep te xīy 'ūxakix xop putpu hip-tup?" kaxīy. "Ūyīn te xīy?" kaxīy. ³⁶ 'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Āxop te hāpxop xap xok 'īhā' xok, pu tu' xokax. ³⁷ Ha' xap, 'ok pe xuxnāg xetox xap, 'ok pe mīxux xap nōy, 'ūxap mūn 'ap mīxux yīnmūn'ah. ³⁸ Ha Topa te hāpxop xap xohix yāyhā mīxux, yā Topa tep-tup.

³⁹ Ha' hi'ax xop xohix punethok. Yā tikmū'ūn yīn puxet, xix xokxop yīn yā' nōy, xix putuxnāg xop yīn yā' nōy, xix mām xop yīn yā' nōy.

40 Ha pexkox yōg xop yīn yā' nōy, xix hām xexka yōg xop yīn yā' nōy. Ha' xohix max, pāyā hāmmax nōy. 'Ap nōy putuk'ah. 41 Māyōn max, tu hāptupmāhā', ha māyōnhex max, tu 'āmnīy tupmāhā', ha māyōnnāg xop xohix max kamah, tu hāptupmā nōy. 'Ap nōy putuk'ah.

42-43 Ha kaxīy 'ūxakix xop te putpu hip-tup. 'Ūyīn yā hahām yōg, ha nō hāpkot, 'ūkummuk tu', yā' xok xe'e'. Pa putpu' hi, 'ihā' yīn tup, tu yīn ka'ok, tu yīn max, 'a xep xok putup'ah. 44 Putpu' hi, 'ihā yā pexkox yōg yīn. 'Ūyīn hittap yā hām yōg, ha' yīn tup pexkox yōg. 45 Yīy Topa yōg tappet te: "Tik te māxap 'āxet'ax 'Anāo, ha Topa te' hīnnāhā,'" kaxīy. Pa 'Anāo nōy 'āxet'ax Kunnix, tu hāpxohix hīnnāhā'. 46 Tu hām yōg yīn mīy hāmāxap, nūy kunāy tu pexkox yōg yīn mīy. 47 Ha 'Anāo te māxap mīy, 'ihā hāpkōnōn hā' mīy, pa 'Anāo nōy te pexkox tu' nūn. 48 Hām xexka yōg xop te hām yōg 'Anāo putuk, ha pexkox yōg xop te 'Anāo nōy putuk, nōm te pexkox tu' nūn. 49 Yūmū'āte hām yōg tik putuk nōmhā, pāyā tik nōy te pexkox tu' nūn, ha yūmū'āte Kunnix putuk putup.

50 'Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, hu: Tikmū'ūn yīn yā hām yōg, ha' yīn xi' hep 'āta hā' mīy, yīy Topa pēnā hok pexkox kopah, tu pexkox yōg hāpxop pop hok kamah.

51 'Ūg 'āpax, nūy hām'āktux xe'e 'āpax. 'Ap xohix xakip-tup'ah. pāyā yūmūg yāyhāp-tup pexkox yōg tikmū'ūn, 52 hāpxip 'ohnāg 'ihā', tikmū'ūn pa xax te kutāgnāg, 'ihā yūmūg yāyhā pexkox yōg tikmū'ūn, 'ihā mīxux xop tut kāyāp-tup. Ha' xakix xop te putpu hip-tup, 'ūyīn yā pexkox yōg yīn, tu putpu' hip-tup, ha yūmū'āte yāyhāp-tup kamah. 53 Yā Topa te hām yōg yīn xit putup, nūy pexkox yōg yīn hā yūmūg mō'tat 'ūyānān tu', pu tu xakix'ax xop yāyhā xakix hok xop, 54 Ha pexkox yōg yīn hā mō yūmūg tat putup, 'ūyīyūmūg xakix hok, yā Topa te' xat putup, nūy yūmūg xakix kuxyā', 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg mō kumak mog. Yā Topa yōg tappet te: "Topa te' xat hok pu tikmū'ūn xep xakix hok, yīy Topa te' xūy'ax kuxyā kamah, Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg tu'."

55 "Tep tu tikmū'ūn xohix xūy?

Teptu tikmū'ūn xohix xakix?" kaxīy.

56 Yā tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy, tu' xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, hu' xohix xūy, hu' xohix xakix. 57 Pa yūmū'āte Topa pu hām'āktux, tu: "Āmax Topah. Xatek mū ka'ogāhā', 'ūyīg mūg xakix hok, yāk mūg kuxyā Yeyox Kunnix tek mūg hīnnā xe'ēgnāg," kaxīy.

58 Yīy Topa yōg putat hā 'āmōy kuma 'āmōg. Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg

xuxyā te xa pagop-tup, 'āxop te' yūmmūg.

16

Paot te tayūmak pop mōg putup hāpxexka Yonex tu'

¹ Hōmā 'āte hāpxexka Ganax yōg kuxa mām xop pu hāmyūmmūgāhā', pu tayūmak pop, nūy Yonex yōg 'ūhok xop pu mō'kutnā'. Yā' max 'āxop kaxīy pop kamah, nūy hok pu popmā', ² yīy: Yenomīn xohix 'īhā tayūmak 'ūm mōy, nūy xeh, nōm tayūmak 'āxop te' pop'ax, tu mōktu 'āhak xupep, pu tayūmak pop hok 'īhāk nūn. ³ Tuk xupep 'īhā, 'āte tappet mīy putup, nūy mō'kutnā', 'īhā 'āxop te tik xop yīmōgatux, pu tayūmak mōgā kōmēn Yenoyanēn hah. ⁴ Pek mōg kamah tik xop mūtik.

Paot te hāmp'e'paxex

⁵ 'Ūgmōg putup hāpxexka Māxenōn ha hāmāxap, nūy kunāy tu 'āhak mōg, ⁶ Pak xip ka'ok putup 'āxop mūtik hām'āxī hā, ha 'āxop 'hā 'āte'ax, pu 'āte hāpkumep kumaknāg. ⁷ 'A 'ātep-tup'ah 'āxop tuk xip pu'ūgnāg. Topa 'ūkputup, 'ūkxip ka'ok.

⁸ Nūn tek xip putup 'Epex tu', tu' hip, pu Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pēteket mīy, ⁹ puk hām xexkah, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, tikmū'ūn xohix pu', pa tikmū'ūn yāg te hām'āpak max'ax putup nōg.

¹⁰ Timōn xupep 'īhā', mōy xānā' pu 'āpet kopa mō'xip, nūy nō hittupmā'. Yā hāpxopmāhā 'ūgmūn

putuk, tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmāhā'. ¹¹ Pūyā Tīmōn pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āmhok, pa hā tu' tehe', pu tu mōg, 'ūkuxa yūm 'īhā', nūy 'ūgha nū putpu'. 'Āte' hip, pu nūk xape xop mūtik.

¹² 'Āte 'Apot 'āktux putup. Hōmā 'āte tu hām'āktux, tu xe' xuktux, pu 'āha mōg, yūmūg xape xop nōy mūtik, pa tute hāmp'e'paxex, tu hōnhā' mōg putup'ah. Hāpxip kutōgnāg, puxi' mōg.

Tu ta hām'āktux kux

¹³ Ōg pa mōxip, 'ākuxa mām ka'ok. 'Ākuxānōg hok, nūy ta 'aka'ok. ¹⁴ 'Āpu 'āhām, 'īhā 'ānōy putup pax xexka'.

¹⁵ 'Āxop te 'Exteo yūmmūg, xi' xape xop. Nōm xop kuxa mām hāmāxap hāpxexka Genex tu', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxopmā max. 'Āte xa tu' xak, yāk xape xop, ¹⁶ pu nōm xop xi' xape xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu hām'āpak, nūy nū mūtik hāpxopmā, xa hā tu tehet.

¹⁷ 'Ūgkuxa hittup, 'ūkxape xop nūn, hak kuxa hit-tup. Yā 'Exteo nūn, xix Potōnān nūn, xix 'Ahkax nūn, ha mōgnīynām 'āxop pupi', 'āxop pip hok hah. ¹⁸ Ha mōgnīynām xexka', tu mō'ānīynām kamah. 'Āte' yūmmūg. Yā' max yūmū'āte nōm xop 'āktux max.

¹⁹ Hāpxexka 'Ax yōg kuxa mām xop te 'āneo. 'Ak xix Pinixit te 'āneo, xi' kuxa mām xop te nōm pet tu yāytu nū'nāhā', tu 'āxop pu 'āneo

hōm. ²⁰ Hayūmmūg xape xop
nūnte' pip, tu xa 'ūyīmā'ōy, tu
'āmūg putup yāy kep hā, 'āp-
tup pax tu'.

Yūmūg xape xop xohix pu
'āneo hōm, 'ūgmūn pupi 'āneo.

²¹ 'Āte tappet kup paha',
nūy tappet mīy, hu: 'Ūgmūn
Paot te xa 'āneo.

²² Nōm xop te yūmūg xuxyā
putup nōg, pūyā Topa nōm
hā hāpkummugā'. Yā yūmūg
xuxyā nūn putpu', yīy mā',
Yāyā'!

²³ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox
xa hāmmxnā'!

²⁴ Yā 'āte 'āxop xohix putup
pax Yeyox Kunnix hah. Tu ta
tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' II

1 'Ūgmūn Paot. Topa tep-tup, huk xix Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopah. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet yāy taknōy Tīmōn mūtik. 'Ūgmū'āte 'āxop pu' kax'āmi, yā Topa kopa' kuxa mām ka'ok xop pu kōmēn KonĪn tu' xix Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Genex xexka tu'.
2 'Ūgmū'āte-pup, pu yūmū yōg tak Topa xa hāmmāx'nā', puyīy 'ākuxa māmā' xix yūmū xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmāx'nā' xix 'ākuxa māmā'.

'Ūmax Topah

3 'Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak max pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā hā 'ātehe'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Hamūn, yūmū yōg tak Topa te yūmūg pēnāhā', tu yūmūg kuxa ka', tu tikmū'ūn xohix xexka hā' tehe'.
4 'Ūgmū yōg hāpkummuk pip, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yīk mū'āte tikmū'ūn hāg tehe'. Yā' pip tikmū'ūn yōg hāpkummuk xohix kamah. Topa tek mū'ā hā' tehe', hak mū'āte' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn hāg tehe', yā Topa putuk.
5 Hōmā Kunnix xūy, ha ta hōnhā kamak mūg xūy, yā Kunnix putuk. Topa te Kunnix hā' tehe', ha

ta Kunnix tek mū'ā hā' te xexka'. Yā yūmūg xūy, Kunnix putuk, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yā tute Kunnix hā' te putuk.
6 'Ūgmūg xūy, tu 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy 'āxop hāg tehet, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'. Topa te yūmū'ā hā' tute', kopxik mūg 'āxop hāg tehet kamah, nūy 'āxop ka'ogā', xayīy 'āxop xūy hā tot, tu hāmmāx hip. Yāk mūg putuk, 'ūgmū'āte xūy hā tot kamah 'āxop putuk.
7 'Ūgmū'āte xa hāmmāx hip punethok. Yāg mū'āte' yūmmūg 'āxop xūy 'ūgmūg putuk, ha Topa te 'āxop hā tep-tup, tutek mū'ā' tep-tup putuk.

8 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa hām'āktux 'ūxehēh, hōmā 'ūgmūg xūy hāpxexka 'Ax tu'. Yā hāpkummuk xexka 'ūgmū yōg, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, huk mū'āte hāmpēkxax 'ūgmūg xakix kōmnāg.

9 'Ūgmū'āte hāmpēkxax tikmū'ūn te' xat, puk mūg kix. Yā hāpkummuk pip, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, 'ūyīg kuxa mām ka'ok Topa kopah, 'ūyīy yāy yōg ka'ok'ax kopak kuxa mām hok. Yā Topa 'ūka'ok, tu tikmū'ūn putpu' hīnnā yūmmūg. Yā' ka'ok Topah.

10 'Ūgmū yōg hāpkummuk xexka' pip, hak mūg xakix kōmnāg, pa Topa te' kummuk kopak mūg mōy, tuk mūg mōy putup kamah. 'Ūgmūg kuxa mām Topa kopah, tuk

mū'āte' yūmmūg Topa te' kummuk kopak mūg mōy putup 'ūxeheh. ¹¹ 'Āxop tek mūg hā 'ā tehe kamah, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux punethok, ha Topa te' xupak putup, tu' mīy putup punethok, tuk mū'ā maxnāp-tup, ha xohix te' pēnāp-tup, hu hām'āktux putup, hu:

—Yā' max Topah. Kaxīy.

Paot te hāpxopmā nōy

¹² 'Ūgmū'āte yāy xexka 'āktux putup. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max punethok, huk yāyhāhup 'ohnāg, yāg mū'āte 'āxop pu hāpxopmā max xexka', tuk mū'āte hāmyūmmūg xaptop 'ohnāg, tuk mūg kuxa te' yūmmūg yā' max. Yā Topa tek mūg maxnāhā hā kaxīy, hak mū'āte tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux 'ohnāg, pa Topa yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux. ¹³ 'Ūgmū'āte xa' kax'āmi hāpxop, ha 'āxop te nōm mōkupix, tu hāmyūmmūg mō'ka'ok, yā 'āte' kax'āmi 'āhīynāg 'ohnāg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup. ¹⁴ Hōnhā 'āxop te xahix yūmmūg, pa 'āte' yūmmūg, hāpxip 'īhā 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux maxp-tup, 'īhā putpu' nūn Yeyox, hak mū'āte 'āxop 'āktux maxp-tup kamah.

¹⁵ Hōmā 'āte nōm yūmmūg xe'e, hu hāmpekpaxex 'āxop hak mōg, nūy xa maxnā 'ūxeheh. ¹⁶ Yā 'āte hāmpekpaxex 'ūgmōg hāpxexka

Māxenōm tu', nūy 'āxop hak mōg kamah, nūy putpuk nūn, nūy 'āxop hak mōg 'ūxeheh, xayīy 'ā hā tehet, yā 'ā xit'ax hōm, ha ta putpuk nūn putup hāpxexka Yonex tu'. Yā 'āte hāmpekpaxex te kaxīy, pa 'āmhook, 'ak mōg'ah. ¹⁷ 'Ok 'āxop te hāmpe'āpaxex 'āte hāmpekpaxex hitop? 'Ok 'āte: "Ok pek mōg putup tikmū'ūn hah, pek mōg putup'ah? 'Īntu!'" Kaxīy. 'Āmhok, hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. Pa 'āte: "Ātep-tup. 'Ūgmōg putup." Kaxīy. ¹⁸ Topa te hām'āktux xe'e, ha 'āte hām'āktux xe'e kamah. 'Āte hām'āktux 'ohnāg, hu: "Ok pek mōg putup, pek mōg putup'ah? 'Īntu!'" Kaxīy. Hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. ¹⁹ Hōmā Xinx te xa Topaktok 'āktux, yā Yeyox Kunnix 'āktux xix Tīmōn te' xix 'āte'. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux hitop? 'Āmhok. 'Ok 'ūgmū'āte: "Ok pe Yeyox te kaxīy pe' kaxīy? 'Īntu!'" Kaxīy. Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux 'ohnāg. Pak mū'āte: "Yeyox te kaxīy." Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux xe'e'. ²⁰ Hamūn, hōmā Topa te tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nūy Yeyox nū'kutnā'. Hāpxip 'īhā' nūn Yeyox. Yā Topa te hāpxe'e 'āktux. Hak mū'āte Yeyox 'āktux, tu hāpxe'e 'āktux kamah. ²¹ Ha Topa te yūmū'ā Yeyox yūmmūgāhā', ha yūmū'āte Yeyox yūmmūg xe'e', tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā Topa te yūmūg yīmōgātux, kopxix yūmūg Yeyox yūmmūg.

22 Topa te yūmūg yīmū kax'āmi, hu: "Topa yōg". Kaxīy. Tute yūmū'ā' hōm Topa Koxuk. Hā kaxīy yūmū'āte' yūmmūg yūmūg yā Topa yōg xop, ha Topa te yūmū'ā popmāp-tup hāpxop xohix, yā yūmū'ā hāmmxnāp-tup punethok.

23 'Āte hām'āktux, ha Topa te' xupak, tuk kuxa yūmmūg. Hōmā 'āxop hak mōg 'ohnāg. 'Ātep-tup'ah 'āxop mānōg, huk mōg 'ohnāg 'āxop ha kōmēn Konīn tu'. 24 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ākuxa mām Yeyox kopah, yīy tak mū'āte xe 'āxop mōgāp-tup'ah, xayīy 'ākuxa mām ka'ok, pa yūmū'ātep-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', xayīy 'ākuxa hittup.

2

1 Yā 'āte hāmpekpaxex 'a 'āxop hak mōg putup'ah, nūy 'āxop mānōg hok. Yā 'ātep-tup'ah 'ākuxa hittup 'ohnāg. 2 'Āte 'āxop kuxa hittup 'ohnāg mīy, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg kamah. Tep-te 'ūgkuxa hittupmāp-tup? Yā 'āxop te', pa 'ākuxa hittup 'ohnāg. 3 Hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, pa 'āxop hak mōg 'ohnāg, nūy 'āxop mānōg hok, pa 'āte 'āxop mānōg tappet tu'. Pax 'āxop hak mōg, kopxix 'ōg hāpkummuk mīy'ax pēnā', nūy 'ūgkuxa hittup 'ohnāg. Pa 'āxop tek kuxa hittupmāhā', pu' max. 'Āte' yūmmūg, 'ūgkuxa hittup, ha ta 'āxop kuxa hittup kamah. 4 Hōmā 'āte xa kax'āmi, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy

'āxop mānōg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, tuk kuxa nōg, tuk pota punethok. 'A 'āte putup'ah, nūy 'ākuxa hittup 'ohnāg mīy, pa 'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg 'āte 'āxop putuppax.

Tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux

5 Yā hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, nūy 'āxop pu hām'āktux hu: "Āpu tik yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, nōm te' tut mūti' nōm, nōm te 'āxop kopa' xip". Kaxīy. Yā' xip 'āxop kopah, ha 'āxop kummugā miāx. Yā nōm tik xip'ah 'ūgmūtik, hu 'āte nōm kummugā 'ohnāg. 6 Pa 'āxop xohix te' yānān. Puxix. 'Ūkux. 7 'Āpu 'ūxaxogā', pu tu kux. 'Āpu tik kuxa hit-tupmā', puyīy 'ūkuxa tuknōg xexka hok, nūy Topa yōg putat max xak hok. 8 'Āpu tik pu hām'āktux 'āxop te' putuppax. 9 Texīy 'āte xa tappet kax'āmi'? Yā 'ātep-tup, nūy 'ōg hāxopmā'ax kopit. 'Ok 'āxop te' mīy 'āte nōm xat? 'Ok 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup? 'Ok 'āxop te' xaxok putup, pu tu' kux? 10 Yā 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, ha 'āte' xaxok kamah, ha' kux. Tik te 'ūgkummugā 'ohnāg, pa 'āte' xaxok, ha' kux. 'Āte Kunnix pu nōm 'āktux, 'āxop te' xaxok hah. Yā 'āxop te tik pu hām'āktux 'āxop te' xaxok. 11 Yūmū'āte' xaxok, puyīy Hāmgāyāgnāg xut hok, pa yūmū'āte' xut. Hamūn yūmū'āte' yūmmūg

Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy tik koxyōy.

Paot kuxanōg, hu ta' mōg

¹² Hōmāg mōg kōmēn Tonot tu', tu mōktuk xupep, tu Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' yūmmūg Topa tep-tup 'āte Topa pu hāpxopmā 'ōnteh, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹³ Pak kuxanōg, 'āte yūmmūg taknōy Tit xipix 'ohnāg tu', hu' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'āktux hu: "Ūgmōg." Kaxīy. Hu tak mōg hāpxexka Māxenōn tu'.

Topa yōg hām'āpakmax'ax 'āktux max

¹⁴ Yā' max Topah. Xonat xop mōg, tu mōktu xonat puknōg xop mūtik yāykix xix tikmū'ūn mūtik, tu' xut, tu' pop xonat puknōg xop xix tikmū'ūn, tu nōm nūnnāhā', tu nūktu' mōxaha'. Ha' xape xop te' pēnāhā', tu' yūmmūg xonat xop ka'ok. Hā kaxīy Topa te yūmmūg mīy yāy yōg xop, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūka'ok Topah. Ha ta' hax max te hāpxumāhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te xohix nōy nā' mōg nōm te' yūmmūg 'ūmax Topah. ¹⁵ Ha ta' 'āmānex xop te' puk kōnnōn kugōy hax max yōg, ha hax max mōg pepix Topa tu' hāptox tu'. Hā kaxīy yūmmū'āte tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, ha mōktu tikmū'ūn xohix te Kunnix yūmmūg hāptox tu'. Yā yūmmū'āte xohix pu Kunnix 'āktux, yā' kuxa kummuk xit xop pu', xi' kuxa kummuk xit hok xop pu'. ¹⁶ Pa yā hax max 'ohnāg 'ūkuxa kummuk xit

hok xop pu', yā hax kummuk, yā xok kutox hax putuk, pa yā hax max 'ūkuxa kummuk xit xop pu', tu nōm hīnnāhā'. Yūmmū'āte hax max putuk. 'Ok yūmmūg max, nūy hax max putuk? ¹⁷ Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max 'āktux, yā' max Topa yōg hām'āpak, tu hāpxop takat putuk. Yūmmū'āte tikmū'ūn putuk 'ohnāg, nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux kummuk, tu hāpxop tamanat hāmenex putuk. Pa Topa te yūmmūg mōkpok, kopxix hām'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah. Yūmmū'āte hāpxe'e 'āktux. Yūmmūg yā Kunnix yōg kāmānat.

3

Topa yōg pa'ax tup

¹ 'Āxop te putep mūn pe'āpaxex? 'Ōk 'ūgmū'āte yāy xexka 'āktux? 'Āmhok. Ōk 'ūgmū'āte tik nōy putuk? 'Āmhok. Yā tik tep-tup, puyīy tikmū'ūn tappet kax'āmi'. Tappet te: "Ūmax tihik nūhū'. 'Āpu nōm 'āpax!" Kaxīy. 'Ok 'ūgmū'āte tep-tup tappet te kaxīy, 'āxop te nōm kax'āmi' pe' nōy te' kax'āmi'? 'Āmhok. 'Ātepe-tup'ah. ² Tikmū'ūn te nōm tappet mōkupix, tu' yūmmūg, 'ūmax tihik. Hā kaxīy tikmū'ūn xohix te 'āxop pēnāhā', tu' yūmmūg, 'āte 'āxop pu hāmyūmmūgā max, yā 'ūgkuxa max. ³ Ūnōy te tappet kax'āmi', hak mū'āte' mōgāhā tikmū'ūn tu'. Hā kaxīy Kunnix tek

mūg pu hām yūmmūgāhā', hak mū'āte tikmū'ūn pu nōm yūmmūgāhā'. Hōmā tikmū'ūn te pipkup xox hā kax'āmi mīkaxxap pe yīmū'. Hā kaxīy Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', puyīy hāpxopmā max.

4 'Ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux nō'ōm, yā 'ūgmūg kuxa mām xe'e Topa kopah, yā 'ūgmūg kuxa mām Kunnix kopah.

5 'Ūgmūg ka'ok 'ohnāg, tu' yūmmūg 'ohnāg Topa pu hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Pa Topa tek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā'.

6 Tutek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax tup yūmmūgā'. Topa yōg pa'ax tup te Topa yōg xat'ax putuk 'ohnāg. Topa yōg pa'ax tup kax'āmi 'ohnāg tappet tu'. Pa Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, yīy ta' xakix tikmū'ūn. Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', tu tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn hīnnāhā'.

7 Hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg xat'ax mīkaxxap pe yīmū' pipkup xox hā, ha tikmū'ūn te' pēnāhā yā' max xe'ēgnāg Topah. Ha ta' xip Mōyyex, ha tikmū'ūn te' pēnāhā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg, pa hāpxip 'ihā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg. Tikmū'ūn pa te māyōn yānām tot 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Mōyyex pa yīn pēnā tot

'ohnāg. Hā kaxīy Topa te yāy yōg xat'ax popmāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux tikmū'ūn 'ūkummuk, tu' xakix putup. Topa te' xat'ax popmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūmax xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy 'ūmax xe'ēgnāg Topa te yāy xat'ax popmāhā',⁸ pa' max xe'ēgnāgnām Topa Koxuk te tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn.⁹ Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, pa' max xe'ēgnāg Topa yōg xat'ax, pa' max xe'ēgnāg Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy 'ūyānān tu' max tat.¹⁰ Yā' max xe'ēgnāgnām hōnhā. Hōmā yā' max xe'ēgnāg, pa' nōg.¹¹ Hāmyāxatamuk xohix hā' pip 'ūxat'ax, tu' max xe'ēgnāg, pa' nōg. Pa hāmyāxatamuk xohix hā' max xe'ēgnāgnām hōnhā!

¹² 'Ūgmūg kuxa mām Topa yōg pa'ax tup kopah, huk mūg nōm 'āktux ka'ok, tuk mūg kuxanōg 'ohnāg.¹³ 'Ap Mōyyex putuk'ah 'ūgmū'āte'. Mōyyex te yāy pa yīn mō'nīy topixxax hā, puyīy 'Iyaet yōg tikmū'ūn pēnā hok 'ūpa yīn te' max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg, tu mōktu' nōg.¹⁴ Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te nōm putuk. Hōmā xix hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te' mōkupix Topa yōg pa'ax hittap yōg tappet, tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa yīn mō'nīy putuk, yīy ta hām yūmmūg 'ohnāg. Ha ta tik kuxa mām Kunnix kopah, tu' tihi Kunnix mūtik, hu' pa pip, tu hāmyūmmūg, ha 'ap

xip'ah topixxax putuk, yā 'ūpa mō'nīy'ax xip 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg. ¹⁵ Hōnhā ha ta' pip Yoneo xop, tu' mōkupix Topa yōg xat'ax yōg tappet. Mōyyex te nōm kax'āmi', pa tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa mō'nīy putuk. ¹⁶ Pa Topa tappet te Mōyyex 'āktux, hu: "Tute yōkanām, nūy yūmūg xuxyā pēnā', ha' xut topixxax 'ūpa yīn tu". Kaxīy. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mōy, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ¹⁷ Yā Topa yōg tappet te: "Yūmūg xuxyā". Kaxīy. Yā Topa Koxuk. Topa Koxuk xip tikmū'ūn mūtik, puxix tikmū'ūn kuxa kummuk xit. ¹⁸ Topa 'ūmax xe'ēgnāg, ha hōmā Mōyyex te Topa mūtik hām'āktux, yīy ta' max xe'ēgnāg Mōyyex pa'. Hā kaxīy yūmūg xuxyā Topa Koxuk max xe'ēgnāg, tu' nūn tu nūktu yūmūg kuxa tupmā nōy nā' mōg.

4

Nax takat 'ohnāg te hāpxop max xe'ēgnāg tat

¹ Topa tek mūg pēnāhā', tuk mūg kuxa ka', tuk mūg xat, 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax yūmmūgā', yīy tak mūg kuxanōg 'ohnāg.

² 'Ūgmū'āte hāpkummuk mīy'ax xohix xaptop'ax kux, nūy yāyhāhup hok, hu' koit 'ohnāg, tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max, tu' koit 'ohnāg 'ūgmū'āte', pak mū'āte hāpxe'e 'āktux,

ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah, ha tikmū'ūn te yāy kuxa kopa' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxopmā max. ³ 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūkuxa mām hok xop pa te Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg 'ohnāg, pa' nōy xop te' yūmmūg. ⁴ Teptu 'ūkuxa mām 'ohnāg? Yā Hāmgāyāgnāg, yā nōm te hām xexka yōg tikmū'ūn xat, tu tikmū'ūn putox ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak kummuk, xix Yeyox max xe'ēgnāg 'āpak kummuk xix Topa max xe'ēgnāg yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, Yeyox te Topa putuk xe'e'. ⁵ 'Ūgmū'āte yāy 'āktux 'ohnāg, pak mū'āte Yeyox Kunnix 'āktux nōm te tikmū'ūn xat, tuk mū'āte hām'āktux 'ūgmū'āte 'āxop pu hāpxopmāhā', yā Yeyox te nōm putup. ⁶ Hōmā Topa te: "Pu yā xip kūyānām, puyīy nōā' hāpkoxtap". Kaxīy. Topa te' mīy kama kūyānām putuk yūmūg kuxa kopah, yā yūmūg kuxa tupmāhā'. Yā yūmūg kuxa tup, kopxix yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Topah, tu Kunnix pa max yūmmūg kamah.

⁷ Yā hāpxop xohix max xe'ēgnāg pip yūmūg kopah, pa yūmūg max 'ohnāg, yā takat 'ohnāg putuk. Yā' nax putuk, yā nax te hāpxop max xe'ēgnāg tat, pa' pu'uk nax, tu' takat 'ohnāg. Tikmū'ūn te yūmūg pēnāhā', tu'

yūmmūg Topa 'ūka'oknām, pa yūmūg pu'uk, yā nax putuk. ⁸ Tikmū'ūn kummuk te yūmūg kute'ex, pa yūmū'āte hāpxopmā max kux 'ohnāg. Hāpxip 'ihā yūmūg kuxa mām pu'uk, pa yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn punethok te yūmūg tu' gāy, pa yūmūg xape pip. Yūmūg xūy, pa yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ¹⁰ Yūmūg xakix kōmnāg punethok, yā Yeyox putuk, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmūg mūtik. ¹¹ Hāpkummuk pip, ha yūmū yōg hāmyāxatamuk tox hā yūmūg xakix kōmnāg, tu Yeyox pu hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmūg mūtik. Yūmūg xakix putup, pa Yeyox hi hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ¹² 'Ūgmūg xakix kōmnāg, xayīy tu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, hā' kux 'ohnāg.

¹³ Topa yōg tappet te: "Ūgkuxa yūm, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux". Kaxīy. Topa Koxuk te yūmūg kuxa māmāhā kamah, ha yūmūg kuxa mām, hu yūmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁴ 'Ūgmū'āte' yūmmūg, hōmā Topa te yūmūg xuxyā Yeyox putpu' hīnnāhā', tuk mūg putpuk hīnnāp-tup kamah, tuk mūg mōgāp-tup 'āxop mūtik Topa hah, tu mōktu yūmūg pip putup Topa keppah. ¹⁵ Pa hōnhā 'ūgmūg xūy, xayīy 'āxop hāpxop max pop, ha Topa te

tikmū'ūn pu hāmaxnāp-tup, ha nōm xohix nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, xatek mū'ā hāmaxnāhā". Kaxīy. Ha Topa te yāy xexka mīy nōynā' mōg putup 'ūkuxa kopah.

Yūmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg

¹⁶ Yīy tak mūg hup 'ohnāg, tuk mūg kuxa nōg 'ohnāg. 'Ūgmūg yīn pu'uk nōynā' mōg 'āmnīy xohix 'ihā, pa Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā 'āmnīy xohix 'ihā'. ¹⁷ Yūmūg xūy kutōgnāg hōnhā nūnte hām xexka tu', pa' nōg putup, ha hāpxip 'ihā' max xe'ēgnāg, tu' kux putup 'ohnāg pexkox tu'. Yā hōnhā yūmūg xūy, yā hāpxop kutōgnāg, pa pexkox tu' max xe'ēgnāg, yā hāpxop xexka'. ¹⁸ Yūmū'ātep-tup 'ohnāg hām xexka yōg hāpxop tikmū'ūn te nōm pēnāhā', pa yūmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg tikmū'ūn te nōm pēnā 'ohnāg. Yā hāmpēnā xop 'ūnōg putup, pa hāmpēnā 'ohnāg xop pip mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

5

¹ Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy pet kopah. Hā kaxīy yūmūg pip yāy yīn kopa kamah nūnte hām xexka tu'. 'Ūkpet nōg. Hā kaxīy 'ūkxok putup, yāg yīn xok putup, puxix Topa yūmū'ā 'ūgyīn nōy mīy pexkox tu', ha yūmūg pip putup 'ūgyīn tup kopah, yā 'ūkpet

tup putuk. Topa mūn te nōm mīy, ha' xip putup mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ² Pa hōnhā yūmū'ātep-tup xexka yāy pet pekkox tu', yā yūmūg yīn tup putup, nūy nōm kopa' pi'. ³ Yūmūg pip putup yāy pet tup kopah, yā yūmū'āte mō'tat putup yāy yīn tup, nūy yūmūg koxuk hok pip'ah. ⁴ Hōnhā yūmūg pip yāy pet kopah, yā yūmūg yīn kopah, tu yūmūg kokōn. 'Ap max'ah. 'A yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn putyōn, pa yā yūmū'ātep-tup pekkox yōg pet, yā yūmūg yīn tup putup. 'Ap yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn nōm xok putup, pa yā yūmū'ātep-tup yāy yīn tup nōm xok putup 'ohnāg. Yūmūg yīn hittap xok putup, ha ta' pip putup yūmūg yīn tup pekkox tu'. ⁵ Topa te yūmūg mīy, 'ūyīy yūmūg yāy pet hā' nōy yānān, yā yāy yīn hā' nōy yānān, hu Topa te yūmū'ā' hōm yāy Koxuk. 'Ūxip Topa Koxuk, kopxix yūmū' yūmmūg Topa te yūmū'ā yūmūg yīn tup popmāp-tup.

⁶ Hā kaxīy yūmūg kuxa hittup. Yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy yīn kopa nūnteh, pa yūmūg pip 'ohnāg Topa pet kopa pekkox tu'. ⁷ Hamūn, 'a yūmū'āte' pēnā'ah pekkox yōg hāpxop, pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg. ⁸ Yūmūg kuxa hittup xexka', tup-tup, nūy xok, yā yāy yīn nīm, nūy pet nōy pa', yā yāy yīn tup pa', nūy Topa mūtik pi'. ⁹ Pa yūmū'ātep-tup, nūy Topa kuxa

hittupmā', pe yūmūg pip yāy yīn kopah, pe yūmūg pip yāy yīn tup kopa pekkox tu'. ¹⁰ Hāpxip 'ihā yūmūg xohix mōg putup, nūy Kunnix keppak pi', ha tute yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup yūmū'āte nōm mīy nūnte hām xexka tu', ha yūmūg xohix te' pop putup yāy yōg hāpxop. Yūmū'āte hāpxopmā kummuk nūnte hām xexka tu', kopxix hāpxop kummuk pop putup. Pa yūmū'āte hāpxopmā max nūnteh, kopxix hāpxop max pop putup.

Topa xape xop

¹¹ Yūmū'āte Topa yīpkutuk yūmmūg, hu yūmū'āte tikmū'ūn xapit, puyīy Topa yōg putat hā mōg. Topa te yūmūg yūmmūg xe'e'. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg yūmmūg kama 'ākuxa kopah. ¹² 'Ak mū'ātep-tup'ah, nūy xa yāy 'āktux 'ūxeheh, xayīy 'āxop 'ūgmūg putup. Pak mā'ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax max yūmmūg, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux max. 'Ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu hām'āktux max yūmmūg nōm te hāptopa pēnāhā', pa' kuxa yūmmūg 'ohnāg. ¹³ Pa 'āte yāy xexka 'āktux, kopxix putox kummuk putuk. Pa 'āte yāy xexka 'āktux, nūy Topa 'āktux max. Pa 'ūkputox max putuk, kopxix 'ūp-tup, xa hāmaxnā'. ¹⁴ Kunnix te yūmūg putup-pax, yīy yūmū'āte hāpxopmā max. Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg tik puxet te' hep xop xohix pupi' xok, yā tikmū'ūn

xohix 'ūkummuk, hu' xakix. ¹⁵ Kunnix te' hep xop xohix pupi' xok, puyīy tikmū'ūn yāy pu hāpxopmā pax hok, pa Kunnix pu hāpxopmā'. Tute nōm pupi' xok, tu putpu' hi'.

¹⁶ Tikmū'ūn te Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, yā hāmpē'paxex kutōgnāg, tu hām'āktux mō'ka'ok, hu: "Kunnix 'ūkummuk". Kaxīy. Yā yūmūg putuk hōmā. Yā hōmā yūmū'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok kamah. Pa hōnhā 'ap kaxīy'ah. Yā 'āte Kunnix yūmmūg xe'e'. ¹⁷ Tikmū'ūn 'ūm kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, yā tikmū'ūn kuxa tup. Hāpxop kummuk xohix 'ūhittap nōg, pa hōnhā 'ūtup hāpxop xohix, yā hi'ax tup, tu' max. ¹⁸ Yā Topa te hāpxopmā xohix te kaxīy. Hōmā yūmūg 'ūgāy xop, tu Topap-tup nōg. Pa Topa te nū'kutnāhā Kunnix, tu nōmhā yūmūg mīy Topa xape xop, tu mō yūmūg pok, 'ūyīy hep xop xohix mīy Topa yōg xape xop. ¹⁹ Yūmū'āte tikmū'ūn pu hām'āktux Topa te Kunnix mūtik tikmū'ūn xohix mīy Topa xape xop, tu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, pu tu' kux.

²⁰ 'Ūgmū'āte Kunnix pu hāpxopmā max, tuk mū'āte Kunnix 'āktux, yā Topa tek mū'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'ūyīy hām'āktux max, tuk mū'āte 'āxop xānāhā'. 'Ūgmū'āte Kunnix mūtik 'āxop xānāhā'. 'Āpu 'ūtux hok, puyīy Topa 'āxop mīy Topa xape xop, yā

'āxop gāy tu' kux. ²¹ Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, yīy Kunnix te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax tat, tu yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg yāyhāk max xe'ēgnāg Topa keppah, tu yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

6

¹ 'Ūgmū'āte hāpxopmā max Topa mūtik, tu 'āxop pu hām'āktux, hu: Hōmā Topa te 'āxop pu hāmmāxnāhā'. 'Āpu hāpxopmā hitop hok hōnhā. Kaxīy. ² Topa te hām'āktux. 'Āpu 'ūxupax. Topa te: "Nōmhā 'āmniy max xupep. 'Āte 'āxop 'āpak nōmhā. 'Ātep-tup nōmhā, nūy 'ākuxa kummuk xit, nūy 'āxop hāg tehet". Kaxīy. 'Ūxupax. Topa tep-tup, nūy 'āxop pu hāpxopmā max. 'Āpu nōm pop, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'.

³ 'Ūgmū'āte Topa pu hāpxopmā max, tuk mū'ātep-tup'ah hāpkummuk mīy. Tikmū'ūn te' xak putup, pak mū yōg hāpkohē xipip-tup'ah. ⁴ Pak mū'ātep-tup, nūy hāmmax mīy xohix, puyīy tikmū'ūn pēnā', tu' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. 'Ūgmū'āte hāmmax mīy, tu hāpkummuk hā tot, xix hāpkute'ex kummuk hā tot, xix xūy hā tot. ⁵ Yā tikmū'ūn tek mūg kix xikot hā, tuk mūg xex kanet ka'ok kopah, tu tikmū'ūn xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy 'ūgmūg kute'ex kummuk, hak mū'āte Topa

pu hāpxopmā punethok, tu mōgyōn kutōgnāg, tuk mūg xit kutōgnāg. ⁶ Ūgmū'āte hāpxe'e mīy, tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn pu hāmmax mīy, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. Topa Koxuk xip 'ūgmūtik, hak mū'āte Topap-tuppax xix tikmū'ūn putuppax, ha Topa 'ūka'ok, tu' xip 'ūgmūg mūtik, yīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūgmūg yā Topa yōg kāmānat. ⁷ Ūgmū'āte hāpxopmā xe'e'. Hā kaxīy 'ūgmū'āte Hāmgāyāgnāg kummugāhā', ha Hāmgāyāgnāg tek mū'ā kummugā 'ohnāg. ⁸ Tikmū'ūn yāg tek mūg 'āpak, pa' yāg tek mūg 'āpak 'ohnāg. Ūyāg tek mūg 'āktux kummuk, pa yā yāg nōy tek mūg 'āktux max. Ūyāg te hāmpē'paxex 'ūgmū'āte' koit, pa' yāg nōy te hāmpē'paxex 'ūmū'āte' koit 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn tek mūg yūmmūg 'ohnāg putuk, pa tikmū'ūn xohix tek mūg yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex 'ūgmūg xakix putūmnāg, pa yāg mūg hi'. Tikmū'ūn tek mūg kix mīm topnāg hā, pak mūg xakix 'ohnāg. ¹⁰ Ūgmūg xūy, pa yāg mūg kuxa hittuppax. Ūgmūg yā hok xop, pak mū'āte tikmū'ūn putexop xexkanāhā putuk. Yūmū yōg hāpxop pip 'ohnāg putuk, pa yā hāpxop xohix yūmū yōg, yā Topa yōg hāpxop.

¹¹ Ūkxape xop kōmēn Konīn tu', 'ūgmū'āte 'āxop pu hām'āktux punethok, nūy xa'

xuktux hāpxop xohix 'ūgmūg kuxa kopah. ¹² Ūgmū'āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. Yā xate yūmūg yūmmūg. Pa 'āxop tep-tup, nūy yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux hok, hak mū'āte' yūmmūg 'ohnāg 'āxop kuxa'. ¹³ Āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy kutok pu hām'āktux putuk. Āte yāy kuxa yōg hāpxop 'āktux. Āpu xuktux kama 'ākuxa yōg hāpxop 'ūgmūg putuk.

Ūkummuk xop nīm

¹⁴ Āpu kuxa mām hok xop mūtik 'āmōg hok. 'Ap max'ah. Texīy max xop mōg 'ūkummuk xop mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuyānām xip hāpkoxtap kopah? Āmhok. Ūxip kuyānām, puxix tu' nōg hāpkoxtap. ¹⁵ Texīy Kunnix mōg Hāmgāyāgnāg mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuxa mām xop te kuxa mām hok xop hā' xape'? Yā 'ap xape'ah. ¹⁶ 'Ok max tikmū'ūn te Topa pet ha' mōg xix topa komut pet ha' mōg kamah? 'A' max'ah. Yā Topa te:

“Ūkxip putup yāy yōg tikmū'ūn mūtik, tu nōm xop kopak xip putup.

Ūgmūn yā nōm yōg Topah, ha nōm yā yōgnū tikmū'ūn.” Kaxīy.

¹⁷ Topa te xe:

“Āpu kummuk xop nīm, nūy mōg.

Āpu xupxet xop nīm, ha 'āte 'āxop pop putup,

¹⁸ nūy 'āxop hā 'ōg 'ātak 'ūgmūn,

hak-tok pit xik hex 'āxop.

Hã kaxīy hãm'ãktux Topa,
nõm te hãpxop xohix
mīy yūmmūg."

Kaxīy.

7

1 Ūkxape max xop, Topa te
yūmū'ã hãpxop xohix 'ãktux
xex. 'Åpu yūmū hãpkummuk
mīy'ax kux, puyīy Topa
yūmūg kuxa pix, tu yūmūg
putup'ax kummuk nõã'. 'Åpu
yūmū hãmmãynãg mīy, nūy
Topa 'ãpax max.

Ūkuxa hittup Paot

2 Pu yã 'ãkuxa 'ũkxax.
'Ūgmū'ãte tikmū'ũn kum-
mugã 'ohnãg, tu tikmū'ũn
koxyõy 'ohnãg, tu tikmū'ũn
yõg hãpxop pop 'ohnãg. 3 'A
'ãte hãm'ãktux'ah 'ãxop kum-
muk. Pa hõmã 'ãte hãm'ãktux,
xix hõnhã hãm'ãktux 'ãte 'ãxop
xak, yã hõnhã 'ãxop xak, xix
pepxox tu 'ãxop xak putup
kamah. 4 'Ūgkuxa yūm 'ãxop
kopah, tu hãmpekpaxex 'ãxop
max. Yõgnū hãpkummuk pip,
pak kuxa yūm, tuk kuxa
hittup xexka'.

5 Hõmãg mūg mõg hãpxexka
Mãxenõn tu', tu mõktuk
mūg mõxaha', hak mū yõg
hãpkummuk punethok pip,
yã tikmū'ũn tek mūg kute'ex
kummuk, hak mūg kuxanõg.
6 Pa Topa te tikmū'ũn kuxa
hittupmãhã', tuk mūg kuxa
hittupmãhã kamah. Yã Tit
nūn, nūy 'ũgkuxa hittupmã'.
7 Yã Tit xupep, yīg mūg kuxa
hittup. Yã 'ãxop max, yīy Tit
kuxa hittup, hu 'ã nõm 'ãktux,
yīg mūg kuxa hittup kamah.
Tit te hãm'ãktux 'ãxop tek xak

punethok, tu 'ãxop te nõm
tik kummuk tu yãyhãhup, tu
'ãxop tep-tup punethok, nūy
'ã hã 'ãtehet.

8 Hõmã 'ãte 'ãxop mãnõg
tappet hã, yīy 'ãxop kuxa
hittup 'ohnãg. Pa puxix,
'ũmax tappet. 'Ok pe' kum-
muk 'ãkuxa hittup 'ohnãg?
'Åmhok. Yã' max. Yã' max
tappet. 9 Hõnhã 'ũgkuxa
hittup. 'Ok 'ãkuxa hittup
'ohnãg, 'ũyīg kuxa hittup?
'Åmhok. Pa 'ãkuxa hittup
'ohnãg, hu hãpkummuk mīy'ax
kuxyãhã'. Topa teptup 'ãxop
kuxa hittup 'ohnãg, nūy
hãpkummuk mīy'ax kuxyã'.
10 Yã Topa tep-tup 'ãxop
kuxa hittup 'ohnãg, nūy
hãpkummuk mīy'ax kuxyã,
ha Topa te 'ãkuxa kummuk
xit'ax. Yã hãmmax, 'ãxop
kuxa hittup 'ohnãg, yã'
max. Pax xa kuxa hittup
'ohnãg te' kuxa mãm hok xop
putuk, puxix tu' kummuk.
Yã' kuxa hittup 'ohnãg te
tikmū'ũn kix. 11 Pẽnã', Topa
te hãpxop max mīy, 'ĩhã
'ãkuxa hittup 'ohnãg. 'Åxop te
hãmmax xak punethok, tup-
tup punethok, pu tikmū'ũn
yūmmūg 'ãxop te hãpxe'e
mīy. 'Åxop te hãpkummuk
mīy'ax putup nõg xexka',
tu nõm hãpkummuk mīy'ax
yīpkutuk xexka', tu 'ãxop tek
xak punethok. 'Åxop te nõm
hãpkummuk mīy'ax yãnãn
mõ'ka'ok, yã nõm tik kum-
muk yõg hãpkummuk mīy'ax
yãnãn mõ'ka'ok. Tikmū'ũn
te' yūmmūg 'ãxop te hãpxe'e
xohix mīy.

12 Yā hōmā 'āte xa tappet kax'āmi, xayīy 'āxop yūmmūg 'āxop tek mūg putuppax, tu Topap-tuppax kamah. Hā kaxīy 'āte xa tappet kax'āmi'. Nōm tik kummuk te' tut mūtik nōm, tu' tak pu hupmāhā'. Pa hā kaxīy 'āte xa' kax'āmi 'ohnāg. 13 Hōnhā 'ūgmūg kuxa hittup.

Yā 'āxop te Tito kuxa hittupmāhā', yīg mūg kuxa hittup punethok kamah. 14 Hōmā 'āte Tit pu hām'āktux 'āxop max. Hamūn, hōnhā 'āte hāmpekpaxex 'āxop max. 'Ūgmū'āte 'āxop pu hāpxe'e 'āktux mōkumakmōg, tu Tit pu hām'āktux 'āxop max. 15 Ha Tit te 'āxop putuppax nōy nā' mōg, tu' yūmmūg 'āxop yīpkox pip, tu Tit yōg hām'āktux 'āpak, tu' mīy. 16 'Ūgkuxa hittup, yā 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah.

8

Tayūmak nīm punethok

1 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āteputup, xayīy 'āxop yūmmūg Topa te hāmmaxnāhā Yeyox kopa kuxa mām xop pu hāpxexka Māxenōn tu'. 2 'Ūyōg hāpkummuk punethok pip, nūy yōg kuxa mām'ax kopit, pa' kuxa hittup xexkanām, tu tayūmak punethok popmāhā'. Yāp-te xop kutōgnāg, pa' popmāhā 'ūpunethok. 3 Nōm te' popmāhā tayūmak xohix yāy yōg, tu tehomi' popmāhā'. Yā 'ūp-tup, 4 tuk mū'ā hām'āktux, hu: "Ūgmū'āteputup xexka' nū tayūmak popmā' Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Yonex

tu'." Kaxīy. 5 'Ūgmū'āte hāmpekpaxex, yā' xohix popmāhā'. Yā' xohix, ha nōm te Topa pu yāy popmāhā hāmāxap, tuk-nāy tu 'ūgmū'ā yāy popmāhā kamah, ha Topa tep-tup. 6 Tit te 'āxop hā' tehe', xayīy tayūmak yāy tu nū'xoh, hak mū'āte Tit mūtik hām'āktux, puyīy xe 'āxop hā tu tehet, puyīy tayūmak yāy tu nū'xo kux. 'Āxop te' nōy putuppax, hu tayūmak popmāhā'. 7 'Āxop yāp-te xop kutognāg, pap-te xop xexka putuk. Yā 'āxop kuxa mām xexka', tu hām'āktux max yūmmūg, tu hāmyūmmūg xexka', tu' nōy hā 'ātepax xexka', tuk mūg putuppax xexka'. 'Āpu tayūmak xohix popmā kamah.

8 'Āte 'āxop xat 'ohnāg, pa 'ātep-tup, nūy 'ōg putuppax'ax kopit. Yā 'āxop te' nōy putuppax, yā Yeyox putuk. 9 'Āxop te' yūmmūg yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' nōy hā' tehe'. Hōmā 'ūhittap Yeyox 'ūp-te xop xexka pexkox tu', pa' nūn hām xexka tu', tu yāyhāp-te xop kutōgnāg, nūy yūmmū'ā hā tu tehet. Yeyox 'ūp-te xop 'ohnāg, pa yūmmūp-te xop xexka mīy, yā yūmmū'ā hāmmaxnāhā'.

10 'Āte hāmpekpaxex hā kaxīy. Hōmā hāmyāxatamuk nōy 'ihā 'āxop te tayūmak yāy tu nū'xoh kōnāmāhā'. Hōnhā tayūmak yāy tu nū'xoh kux, pu' max. 'Āxop te tayūmak popmāhā', ha ta' nōy xohix te' popmā 'ohnāg. 'Āxop tep-tuppax, nūy tayūmak

popmā'. ¹¹ Āpu tayūmak yāy tu nū'xoh kux hōnhā. Āxop te tayūmak nīm putuppax hāmāxap. Āpu tayūmak nīm putuppax hōnhā, nūy nīm kuxyā. ¹² Āxop te tayūmak nīm pax, puxix Topa tep-tuppax 'ōg nīm'ax. Pa' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxix Topa pu' max kamah. ¹³ A 'ātep-tup'ah, xayīy 'āxop tayūmak xohix nīm, pa' nōy te' nīm 'ohnāg. Yā' max 'ūnōy te tayūmak nīm kamah 'āxop putuk. ¹⁴ Pa hōnhā 'ōg hāpxop punethok pip. Yā' max, 'āxop te nōm hā 'ātehet. Hāpxip, puxix tu' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxi' nōy 'āxop hā' tep-tup, yā' nōy yōg hāpxop punethok pip. Yā hā kaxīy 'āxop te hāpxop hok nīm putup, ha' nōy te hāpxop hok nīm putup yāy putuk. ¹⁵ Yā Topa yōg tappet te nōm 'āktux, hu:

“Tik te' pop hāpxop xohix,
pap-te xop xexka
'ohnāg

Ha ta tik nōy te' pop hāpxop
tīgnāg, pap hok xop
'ohnāg.” Kaxīy.

Tit xix yāy xape xop

¹⁶ Āte Topa pu hām'āktux, hu: “Topa, 'āmax. Xate Tit pu hām maxnāhā, ha tutep-tup tikmū'ūn hā' tehe 'ūgmūn putuk”. Kaxīy. ¹⁷ Hamūn, hōmā 'āte Tit pu' xak, ha tutep-tup xexka', nūy 'āxop hā tu tehet. Tutep-tup, hu 'āxop ha' mōg. ¹⁸ Ūgmū'āte taknōy mōkutnāp-tup Tit mūtik. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te nōm putuppax,

tu nōm 'āpak. Tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁹ Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm yāy kutnāhā', puyīg mūg mūtik mōg, nūy 'ōg nīm'ax xop mōgā', nūy yūmūg xuxyā Yeyox 'ūxexka mīy, xayīy 'āxop yūmmūg 'ūgmū'ātep-tup xexka', nūy 'āxop hāg tehet.

²⁰ Ūgmū'ātep-tup 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn hām'āktux, hu: “Paot te tayūmak yāg hā' xupxet”. Kaxīy. Yā 'ātep-tup'ah. ²¹ Pak mū'ātep-tup, nūy hāpxe'e mīy. Yā Topa te' pēnāhā xix tikmū'ūn te' pēnāhā kamah.

²² Ūgmū'āte taknōy mōkutnāhā 'ūnōy mūtik. Ūgmū'āte taknōy yōg hāpxopmā'ax kopit punethok, huk mū'āte' yūmmūg 'ūmax, tup-tup xexka, nūy tikmū'ūn hā tu tehet. Nōm taknōy kuxa yūm 'āxop kopah, hu 'āxop hā tep-tup xexka'. ²³ Tit yā yōgnū kāmānat, tu hāpxopmāhā 'ūgmūtik, nūy 'āxop hā tu tehet. Ūmōg putup 'ūtaknōy xop Tit mūtik. Yā' max 'ūtaknōy xop. Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm mō'pok, nūy Kunnix pu' mīy hāpxop max, nūy Kunnix 'āktux max. ²⁴ Āpu nōm putuppax, puyīy Yeyox kopa kuxa mām xop yūmmūg 'āxop te nōm putuppax, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux max, tu' koit 'ohnāg.

9

*Tayūmak nīm hāpxexka
Yonex xop pu'*

1 Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hāp̄xexka Yonex yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pu' nīm tayūmak, ha 'āte xe xa kax'āmi putup'ah.

2 'Āte' yūmmūg 'āxop tep-tup, nūy tayūmak nō 'ā tehet, ha 'āte 'āxop 'āktux max hāp̄xexka Māxanōn xop pu'.

'Āte: “Āxape xop hāp̄xexka Genex yōg xop tep-tup, nūy tayūmak nōm hā tu tehet. Yā hāmyāxatamuk puxet hā Genex xop tep-tup”. Kaxīy. Ha Māxanōn xop te nōm mōkupix, tu hōnhā tutep-tup, nūy tayūmak nīm kamah.

3 Hōnhā 'āte 'ūtahnōy mō'pok 'āxop hah, nūy 'āxop 'āktux max hitop hok, pa 'āxop te tayūmak nīm putup. Yā hā kaxīy 'āte hām'āktux hōmā.

4 Pa Māxanōn yōg xop mōg 'ūgmūtik 'āxop hah, tu' pēnāhā 'āxop yōg tayūmak nīm'ax pip 'ohnāg, kopxix 'ūgyāyhāhup putup, xix 'āxop yāyhāhup putup kamah. Hamūn

'ūgkuxa yūm 'āxop kopah. 5 'Āte hāmpekpaxex 'ūmax 'ūtahnōy xop mō'pok hāmāxap 'āxop hah, puyīy 'ōg tayūmak nīm'ax yāy tu nū'xoh, 'āxop te hām'āktux xex, hak-nāy tu 'āxop hak mōg putup, tuk xupep putup, ha' pip 'ōg tayūmak nīm'ax, ha tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop tep-tup, hu' nīm tayūmak, pa' nōy te 'āxop xat 'ohnāg, pu' nīm.

6 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te hāp̄xop xap xok tīgnāg, puxix mīnta ta tīgnāg pop, pa tikmū'ūn te hāp̄xop xap punethok xok, puxix mīnta

ta punethok pop putup. Hā kaxīy 'āxop te' nīm tayūmak tīgnāg, nūy ta hāmmaxnāk-tōgnāg, pa 'āxop te' nīm tayūmak xohix, nūy ta hāmmaxnā punethok. 7 'Āxop te hāmpe'āpaxex 'ākuxa kopa tayūmak xohix nīm putup. 'Āpu 'ūnīm. 'Ūxupkūmīy xop kuxa hittup 'ohnāg. 'Āpu 'āxupkumīy hok. Tikmū'ūn te' nīm, 'ūnōy te' xat hah. 'Āmhok, yā' max'ah. Pa 'ākuxa tu hittup hā' nīm, yā' max, yā Topa tep-tuppax. 8 Ha Topa te 'āxop pu popmāhā 'ōg hāp̄xop xohix, ha mōktu 'ōg hāp̄xop xohix xexka' pip, tu 'āxop 'ūm hok'ah, yā mōkuma 'āmōg, tu 'ōg hāp̄xop pip, nūy 'āxop hāp̄xopmā max. 9 Hamūn, Topa yōg tappet te: “Topa te' popmāhā hāp̄xop xohix 'ūhok xop pu', tu hāmmaxnāhā mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg”. Kaxīy.

10 Topa te hāp̄xop xap popmāhā', puyīy tikmū'ūn xoh hāp̄xopxap. Topa te xit'ax popmāhā', puyīy tikmū'ūn mā'. Topa te tikmū'ūn pu hāp̄xop xap xohix popmāp-tup, tu' tukgāp-tup, ha tikmū'ūn te mīnta ta xohix popmāp-tup. Hā kaxīy Topa te xa hāp̄xop xohix popmāhā', ha 'āxop te' nīm tayūmak xohix, ha Topa te tikmū'ūn pu' maxnāp-tup nōm te' pop.

11 Topa te 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka putuk, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu' nīm mōkuma'āmōg, ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup, hu: “Topa, 'āmax. Xatek mū'ā

popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy. ¹² Āxop te tikmū'ūn pu' nīm hāpxop xohix, yīy yōg hāpxop pip, puxix tu Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, 'āmax, xate' popmāhā hāpxop xohix". Kaxīy. ¹³ Āxop te Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu' mīy mōkuma'āmōg, tu nōm 'āktux mōkuma'āmōg, tu tayūmak xohix nīm hāpxexka Yonex yōg xop pu' xix tikmū'ūn nōy pu'. Āxop te' nīm punethok, yīy tikmū'ūn xohix te Topa 'āktux maxp-tup. ¹⁴ Tikmū'ūn te Topa pu' āxop 'āktux maxp-tup, tu 'āxop putuppax. Topa te 'āxop pu' hōm hāpxop max, yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy Koxuk. ¹⁵ Topa te yāy kutok xe'ēgnāg hōm. Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, hu: "Topa, 'āmax. Xate yāy Koxuk hōm". Kaxīy.

10

¹ Ūgmūn Paot, tu yāy kutōgnāg pekpaex, tuk gāy 'ohnāg, tu hām'āktux pu'uk, tu 'āxop puk max, yā Kunnix putuk. Pa tikmū'ūn te: "Paot te yāy kutōgnāg pe'paxex, tu hām'āktux pu'uk nūnte 'ūgmūg mūtik, pa hām'āktux ka'ok hato'ah". Kaxīy. ² Hāpxip 'īhāg mōg'ax, nūy xhip 'āxop mūtik. Āxop yāg te hāpkummuk mīy, kopxix hām'āktux ka'ok. Pa 'a 'ātep putup'ah. Āpu hāpkummuk mīy hok. Hamūn, 'āte hām'āktux ka'ok 'ūkummuk xop pu'. Nōm te hām'āktux 'āte hāpxopmā kummuk, nūy yāy yōg putup'ax mīy. Yā' koit.

³ Hamūn, 'ūkxip hām xexka tu', pa Topa pu hāpxopmā max, nūy tikmū'ūn kuxa māmā Yeyox kopah, tu tikmū'ūn mūtik yāy kix 'ohnāg, yā' kuxa mām hok xop putuk 'ohnāg 'āte'. ⁴ Ūkuxa mām hok xop te mīm topnāg hā yāy kix xix pox hā, xix mīkax hā. 'Ak mū'āte yāy kix hā kaxīy'ah. Pa Topa te 'ūgmūg ka'ogāhā', 'ūyīy Hāmgāyāgnāg yōg yāmīy xop yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix koit'ax nōā', xix hāmyūmmūgā'ax te koit nōā'. ⁵ Hām te' tux hok, pu tikmū'ūn Topa yūmmūg hok, ha 'āte nōm hāpxop ka'ok xohix koxyōy. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Kunnix pe tu paxeh punethok, nūy Kunnix 'āpax. ⁶ Āxop te Kunnix tu' pip ka'ok, tu 'āyīpkox pip. Yā' max. Pak mū'āte yīpkox 'ohnāg xop te hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ⁷ Āxop te hāmyūmmūg kutōgnāg. 'Ok xip tihik, tu hāmp'e'paxex, yā Kunnix yōg tihik? 'Ūgmūg yā Kunnix yōg tihik kamah. ⁸ Topa tek xexkanāhā', pa 'āte nōm 'āktux kutōgnāg, pak yāy hāhup 'ohnāg. Nōm 'āktux, pu' max. Topa tek ka'ogāhā', 'ūyīy 'ākuxa hittupmā'. Āteputup'ah 'āxop nōā'. ⁹ Ap 'āteputup'ah 'ākuxanōā' yōgnū tappet hā. ¹⁰ Tikmū'ūn te: "Paot te hām'āktux ka'ok yāy yōg tappet tu', pa' xip nūnte yūmūg kopah, puxix hām'āktux

pu'uk, tu hām'āktux hitop mīy". Kaxīy. ¹¹ 'Ūmax, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, pek mū'āte tappet kax'āmi', pek mū'āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy putuk. Pek xip nūnte, pek mōg, nūy 'āxop kopak xihip, yā yōgnū hām'āktux te yāy putuk.

¹² Ūtihi 'āxop kopa Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop, tu yāy xexka 'āktux. 'Āteputup'ah yāy xexka 'āktux, nūy 'ōm xop putuk. Yā tik hitop. 'Ōm te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Topa yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg, tu yāy yōg xat'ax mīy. ¹³ Topa tek mūg mōkpok, 'ūyīy mūg tikmū'ūn kopa hāpxopmā max xix 'āxop kopa hāpxopmā max. 'Āte nōm 'āktux maxp-tup. Pa Topa tek mūg mōkpok, 'ūyīy hāpxopmā nōy 'ohnāg. ¹⁴ Hōmāg mūg mōg 'āxop hah, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux 'āxop pu'. Topa tek mūg xat, 'ūyīy hāpxopmā', ha 'āte hāpxopmā nōy mīy putup'ah. ¹⁵ Pa tik nōy te Topa pu' hām, nūy tikmū'ūn kuxa māmā', ha 'āte nōm 'āktux putup'ah 'āte nōm kuxa māmāhā'. 'Āmhok. Yā' nōy te nōm kuxa māmāhā'. Pak mū'āte' hip 'āxop kuxa mām nōy nā' mōg putup, hak mū'āte' hip, 'ūyīy mūg hāpxopmā nōy nāg mōg 'āxop kopah. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max, ha Topa te nōm putup, hak mū'āte hāpxop nōy mīy putup'ah 'āxop kopah, ¹⁶ tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux yūmmūg hāpxexka

nōy tu', ha tik nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux kamah. 'Ap 'āte nōm 'āktux putup'ah 'ūkpuxet te hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āmhok. Yā' nōy te' kamah. ¹⁷ Pa Topa yōg tappet te: "Ok 'āxop te yāy xexka 'āktux putup? 'Āpu Topa xexka 'āktux". Kaxīy. ¹⁸ Topa te tikmū'ūn 'āktux max, puyīy tikmū'ūn tu max. Pa tikmū'ūn te yāy xexka 'āktux, puyīy tikmū'ūn tu kummuk.

11

Paot xix Yeyox yōg mō'pok te' koit xop

¹ 'Āte hām'āktux hā hāpkute'ex kutōgnāg putup. 'Āpu 'ūg 'āpax. ² 'Āte 'āxop yīpkūmīy, ha Topa te 'āxop yīpkūmīy. 'Ātak te yāy kutok hex xat, pu yāy tax tik puxet mūtik. Yāk-tok hex yā tuk tup max. Hā kaxīy 'āte 'āxop popmāhā Kunnix pu', yā yāp-xet pu'. Hā kaxīy 'āxop te hex tuktup max putuk. ³ Pa 'ūgkuxanōg. Hōmā 'āxop te Kunnix tu 'āpip ka'ok, tu Kunnix putuppax xe'e'. Pa 'āte hāmpekpaxex 'āxop te hāmpe'āpaxex kummuk putup, nūy Kunnix nīm, yā 'Ema putuk. Tute hāmpe'paxex kummuk. Yā kāyā yōg koit'ax kopa' kuxa yūm. ⁴ Hamūn nōm Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop te 'āxop ha' mōg, nūy Kunnix nōy 'āktux, yā yōgnū Kunnix xe'e 'ohnāg, pa 'āxop te tik yōg hām'āktux 'āpak. 'Āxop te' koxuk nōy paha', 'a Topa

Koxuk'ah. Hōmā 'āxop te Topa Koxuk paha', hak mūg pip 'āxop kopah. Pa 'āxop te hām'āpak nōy paha', 'a yōgnū putuk'ah 'ūgmū'āte 'āxop pu nōm 'āktux.

5 'Āxop te hāmpē'āpaxex Yeyox te mō'pok nōm te' koit xop. 'Ok xexka 'ōhōm, ha tak mūn kutōgnāg? 'Āmhok. 6 'Āte' yūmmūg 'āte hām'āktux max yūmmūg 'ohnāg, pa 'āte hāmyūmmūg, tu nō hāmyūmmūgā max. 'Āxop tek mūg 'āpak punethok, hu' yūmmūg.

7 Hōmā 'āte 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pa 'ōg tayūmak pop 'ohnāg. 'Āte yāy kutōgnāg mīy, xayīy 'āxop 'āxexka'. 'Ok 'āte hāpkummuk mīy? 'Āmhok. 8 Hōmā 'āte hāpxopmā max 'āxop kopah, īhā Yeyox kopa kuxa mām xop nōy te 'ā' popmāhā tayūmak. 'Āte 'ūyōg hāpxop pop, nūy 'āxop hāg tehet, yā' xupxet putuk. 9 'Āte hāpxopmā max 'āxop kopah, pa 'āte 'āxop yōg hāpxop xak 'ohnāg xix 'ōgnū tayūmak xak 'ohnāg, pa hāpxexka Māxenōn yōg taknōy xop te 'ā' nūnnāhā hāpxop xohix. Hōmā 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg, tu 'a 'āte 'ōg hāpxop pop putup'ah. 'Āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg putup. 10 'Āte hām'āktux Kunnix mūtik. 'Āte hām'āktux 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn pu', pa 'āte 'ūyōg hāpxop pop putup'ah, ha tikmū'ūn tek hupmāp-tup'ah. 11 Teptu 'āte nōm 'āktux? 'Ok

'āte 'āxop putuppax 'ohnāg? 'Āmhok. 'Āte 'āxop putuppax.

12 Hōnhā 'āte Kunnix puk hām putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūkummuk Yeyox yōg mō'pok te' koit xop, puyīy yāy xexka 'āktux hok. Hamūn, nōm te hām'āktux hāpxopmā yāg mūn putuk. Pa' koit. 13 'Āp Kunnix yōg mō'pok xop xe'e'ah nō'ōm, yā' koit xop. Nōm te hām'āktux hāpxopmā max, tu Kunnix yōg mō'pok xop putuk. 14 Hāmūn, Hāmgāyāgnāg te yāyhā pexkox yōg nū'pok xop putuk, yā' max xe'ēgnāg xop putuk. 15 Tikmū'ūn xohix te' yūmmūg Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn te hāpxe'e mīy xop putuk. Nōm te hāpkummuk mīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax xohix yānān putup.

Hāpxop kummuk Paot yōg

16 'Āte xe hām'āktux, 'āpu hāmpē'āpaxex hok, 'āte hāpxopmā hitop. Pa 'āxop te hāmpē'āpaxex, 'āte hāpxopmā hitop, kopix yāy xexka 'āktux, yā tik hitop putuk. 17 'Āte hām'āktux putup, pa Topa te hām'āktux te kaxīy putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, kopix tik hitop putuk. 18 Pa' pip tikmū'ūn xohix, tu yāy xexka 'āktux, yā hām xexka yōg tikmū'ūn kummuk putuk, yīy 'āte yāy xexka 'āktux putup kamah. 19 'Āxop te hāmpē'āpaxex hāmyūmmūg xexka, xayīy 'āxop hitop 'āpakpax. 20 Tik te 'āxop xatpax, ha ta 'āxop nōm

'āpax, tu' mīy. Tik te 'ōg hāpxop pop, ha ta 'āxop nōm popmā'. Tik te 'āxop tuxhok, xa hāpxopmā hok, ha ta 'āxop nōm mīy 'ohnāg. Tik te yāy xexka 'āktux, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex 'ūxexka tihik. Tik te yāy yīm hā 'āpa yīn kix, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex yā' max tihik. ²¹ 'Ūgyāyhāhup, pa 'āte hām'āktux putup, 'ūgmūg pu'uk hu nōm tik te hāpxopmā putuk 'ohnāg.

Pa tik te yāy xexka 'āktux, kopxix yāy xexka 'āktux putup kamah, tu hām'āktux hitop. ²² 'Ok tik te 'Emeneo xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok tik te 'Iyaet xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok 'Amanām yōg xupepmā xop kopa' pip tihik? Hamūn, yāg mūn kamah. ²³ 'Ok tik te Kunnix pu hāpxopmā max? Hamūn. 'Āte Kunnix pu hāpxopmā max punethok. Yā 'āte hām'āktux hitop, tup-tox kummuk putuk. 'Ūhām pu'uk tihik pak hām ka'ok. Tik pip kutōgnāg kanet ka'ok kopah, pak xip punethok kanet ka'ok kopah. Tikmū'ūn te nōm kix kutōgnāg xikot hā, pak kix punethok xikot hā. Tik xakix kutōgnāg kōmnāg, pak xok punethok kōmnāg. ²⁴ Yoneo xop tek kix xikot hā 'ūxohix te' 39. Hā kaxīy 'ūgkix xohix te' 5. ²⁵ Hōm xop tek kix punethok xikot hā. Hā kaxīy 'ūgkix 'ūxohix te' 3. Yoneo xop te mīkaxxap punethok hāg tux yāp-xet, nūy 'ūkputex. 'Ūgmū yōg mīpkox yāy koxyōy

tikoyuk kōnāg yīmū', tuk xip puxet kōnāg kopa māyōn mōg tox hā xix 'āmnīy tox hā. ²⁶ 'Āte hāpkumep punethok, tuk xok punethok kōmnāg kōnāg xexka kopah, tu xupxet tep-tex punethok kōmnāg, ha Yoneo xop tek kummugāhā' xix Yoneo kūnāpa pip xop te'. 'Ūkxok kōmnāg kōmēn kopah, xix mīmātik kopah, xix kōnāg xexka kopah, ha' xape te' koit xop tek kummugāhā'. ²⁷ 'Ūghām ka'ok, hu 'āmnīy punethok 'īhā mōgyōn kutōgnāg, tu putup tek putex punethok, tu kōnāg putup tek putex punethok, tuk xit'ax pip kutōgnāg, xik pet pip kutōgnāg, xix yōg topixxax kutōgnāg, ²⁸ xix hāpxop xohix kutōgnāg, tu 'āmnīy xohix hā 'āte hāpxopmāhā Yeyox kopa kuxa mām xop xohix pu', yāg hām ka'ok. ²⁹ Hamūn, Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'uk, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg, tuk pu'uk kamah. Tikmū'ūn te Yeyox kopa kuxa mām xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, kopxix 'ūggāy, tuk kuxa hittup 'ohnāg.

³⁰ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix yāy pu'uk 'āktux putup. ³¹ 'Ūxip Topa yā yūmūg xuxyā Yeyox mūktak. 'Ūmax xe'ēgnāg Topah, tu yōg hāmāyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. Tute' yūmmūg 'āte' koit 'ohnāg. ³² Hōmā 'ūkxip kōmēn Namān tu', ha tā' xip hāpxexka yōg xat'ax yōg gohenanok te mō'pok xonat, puyīy kōmēn pak'ax yōg hāmāyīkox pēnā', puyīy xonat

'ūgmūy. Yā mīkaxxap hā nō'ōm hāmpak'ax, tu' tox. ³³ Pa' xip hāmkoxnāg hāmpak'ax tu', ha 'āte nōm hāg xupep, tu manex kopak yūm, hak xape tek yīyxohōnnāhā manex hā poxit hā, ha tak mōg.

12

Paot te hāpxop xe'ēgnāg pēnāhā pexkox tu'

¹ 'A' max'ah, yāy xexka 'āktux, yā' kummuk, yā 'āte xe yāy xexka 'āktux putup. 'Āte yāy yōnkup'ax 'āktux putup, yā Topa te 'ā' mūg hāpxop xohix 'ūgyōnkup hā. ² Hōmā hāmyāxatamuk te' ¹⁴ 'ihā hām tek mūg, nūy 'ūgmōgā pepix pexkox tu'. 'Āte' yūmmūg'ah, 'ok pek mōg, 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah. Yā Topap-xet te' yūmmūg. ³ 'Āte xe hām'āktux. 'Ok pe hām tek mūg, nūy mōgā pepix pexkox tu', 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah, pa Topap-xet te' yūmmūg. ⁴ 'Ūkxip 'ōnte pexkox tu', tu hāpxop xe'ēgnāg 'āpak, pa nōm 'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te nōm xop 'āktux yūmmūg 'ohnāg. ⁵ 'Āte yāy xexka 'āktux putup'ah, pa yāy pu'uk'ax 'āktux putup. ⁶ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix hām'āktux hitop putup'ah, pa hāpxe'e 'āktux. Pa 'āte yāy xexka 'āktux putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, puxix tikmū'ūn hāmp'e'paxex 'ūgxexka'. Pa 'āmhok, tikmū'ūn te yōgnū hāpxopmā'ax pēnāhā', tu

yōg hām'āktux 'āpak, puxix tikmū'ūn 'ūgyūmmūg.

⁷ Pa Topa tep-tup'ah, 'āte yāy xexka pekpaxex. 'Āte' pēnāhā' hāpxop max xe'ēgnāg pexkox tu', yīy ta 'ā' hōm Topa te' hāpxūy, yā mīmyām putuk 'ūgyīn kopah, yā Hāmgāyāgnāg yōg mō'kutnā'ax putuk tuk xūygāhā', 'ūyīy yāy xexka pekpaxex hok. ⁸ 'Āte Topa pu yāy xūy 'āktux tikoyuk, tu Topa pu' kax, puyīy 'ūkxūy xut. ⁹ Pa Topa te: "Āmhok, puxix. 'Ūkxip 'āmūtik, tu xa hāmmaxnāhā'. Puxix. 'Ūgka'ok, 'ihā 'āpu'uk". Kaxīy. Topa tek hittupmā 'ohnāg. Puxix, 'ūgkuxa hittup. 'Āte yāy pu'uk'ax 'āktux maxp-tup, ha Kunnix xip 'ūgmūtik, tu hāpxopmā max punethok putup. Yā' ka'ok Kunnix. ¹⁰ 'Ūgpu'uk, ha tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, hak xūy, ha tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, ha' max'ah hāpxop, 'ihā 'āte Kunnix pu hāpxopmāhā'. Pa puxix. 'Ūgkuxa hittup. 'Ūkpu'uk, kopxix 'ūgka'ok.

Putep mūn mīy putup Yeyox kopa kuxa mām xop

¹¹ Hamūn, 'āte hām'āktux hitop nōmhā, pa 'āxop tep-tup. 'Āxop te hāmp'e'āpaxex 'ohnāg 'ūgmax. Hamūn, 'ūkpu'uk, pak max kamah, yā Yeyox yōg mō'pok te' koit xop putuk, nōm tihi 'āxop kopah. ¹² 'Ūkxip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. 'Āxop te' yūmmūg, tu' pēnāhā hāpxopmā'ax 'āte nōm mīy punethok. 'Āte

hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'āxop kopah, ha 'āxop te' yūmmūg Topa te' mīy, ha 'ākuxa te' yēy. Yā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ¹³ 'Āte 'āxop kopa hāpxopmāhā', Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix kopa putuk, pa 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg xix 'ōg tayūmak, pa Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix te 'ā hā' teheh, tu 'ā' popmāhā hāpxop xix tayūmak. Yā hā kaxīy max'ah. 'Āte' kummuk mīy. 'Apu 'ūxaxogā', pu tu' kux.

¹⁴ Hōnhā putat tikoyuk 'ihāg mōg putup 'āxop hah, tu 'a 'āte xa tuk kax putup'ah. 'Āte 'āxop putup, pa 'ōg tayūmak putup'ah. Hamūn, 'ūmax'ah 'ūk-tok te yōg 'ātak pu popmāhā hāpxop xohix xi' tut pu', pa' max 'ātak tek-tok pu' popmāhā hāpxop xohix xi' tut te'. ¹⁵ Hak kuxa hittup, tu yōgnū hāpxop xohix pōpmāhā', tu xa hok hām ka'ok putup, nūy 'āxop hāg tehet. 'Āte 'āxop putuppax xexka'. 'Ok 'āxop tek putup-pax putup kutōgnāg?

¹⁶ 'Āxop te' yūmmūg 'āte' pop 'ohnāg 'ōg hāpxop, pa tikmū'ūn te hām'āktux putup 'āte 'āxop pu' koit, tu 'āxop mōgāhā, pa' koit. ¹⁷ Texīy? 'Ok 'āte tik mō'pok, puyīy 'ōg hāpxop pop? 'Āmhok. ¹⁸ 'Āte Tit pu: "Āpu mōg tikmū'ūn hah". Kaxīy. Yīy ta' mōg Tit 'āxop hah. Ha 'āte taknōy nōy mō'kutnāhā Tit mūtik. 'Ok Tit te 'ōg hāpxop pop? Putep hāmpe'āpaxex? 'Āmhok. 'Ok Tit te hāpxopmā

tek mūn putuk? 'Ok Tit tep-tup 'āte nōm putup? Hamūn. ¹⁹ 'Ok 'āxop te hāmpe'āpaxex 'ūgmū'ātep-tup, tu hām'āktux punethok, xayīy 'āxop 'ūgmūn putup? 'Āmhok. Pak mū'āte hām'āktux, ha Topa te nōm 'āpak, ha Kunnix tep-tup nōm hām'āktux. 'Ūgmū'āte hāpxopmā xohix, nūy 'āxop hāg tehet. ²⁰ 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpekpaxex 'ūgmūg mōg putup 'āxop hah, pa 'āxop te yāyhā kummuk, tu' putuk 'ohnāg 'āte nōm putup. 'Āte hāmpekpaxex 'āte' putuk 'ohnāg 'āxop te nōm putup. 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpekpaxex 'āte 'āxop pēnāp-tup, 'ihā 'āxop te yāy māmōg, tu 'āxop te' yīpkumīy, tu 'āxop gāy, tu 'āxop te' xupkūmīy, tu hām'āktux kummuk, tu hāpxūmāhīy, tu yāy xexka pe'āpaxex, tu yāy kute'ex pax. ²¹ 'Ūgkuxa nōg. 'Āxop hak mōg putup. 'Āte hāmpekpaxex Topa tek mūn yāyhāhupmāp-tup 'āxop kopah, hak kuxa hittup 'ohnāg putup. 'Āte' pēnāp-tup tikmū'ūn kummuk nōm te hāpkummuk mīy, pa' yāyhāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, yā' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy'ax xohix putuppax.

13

Hām'āktux kux'ax

¹ Yā putat tikoyuk nōmhā, ha tak mōg putup 'āxop hah. Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn tix 'ok pe tikoyuk te, 'Nōm te hāpkummuk

mīy, hak mū'āte hāpkummuk mīy'ax pēnāhā'. Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. Pa yāp-xet te nōm 'āktux, 'āpu nōm 'āpax hok." Kaxīy. ² Hōmā putat tix 'ihā 'āte hāpkummuk mīy xop pu hām'āktux, hu, "Āxop te hāpkummuk mīy. 'Āpu 'ūhup!" Kaxīy. Hōmā 'āte xe nōm 'āktux. Hāpxip 'ihāg mōg putup 'āxop hah, tu 'āte hāpkummuk mīy xohix xop xūyġāp-tup. ³ 'Āte hāpxop xe'e mīy putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, tu' yūmmūg Kunnix te 'ā yāy 'āxet'ax hōm. Kunnix 'ūka'ok. 'Āxop te nōm pēnāhā'. ⁴ Pa hōmā Kunnix 'ūpu'uk, yā tikmū'ūn tep-tex mīpkupnix yīmū', pa hōnhā 'ūxip, ha Topa te' hīnnāhā', yīy hōnhā' ka'ok. Yūmū'āte Kunnix kopa kuxa mām, tu nūmūtik mōg, tu yūmūg pu'uk, pak mūg tip-tup 'āxop kopah, ha Topa tek mūg ka'ogāp-tup.

⁵ 'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Āpu yāy kopit, nūy yāy kuxa yūmmūg. 'Ok 'ākuxa mām Yeyox kopah? Hamūn, 'āxop te' yūmmūg Yeyox xip 'ākuxa kopah. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, puxix Yeyox xip'ah 'ākuxa kopah. ⁶ 'Āte' hip 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūg xe'e', tuk mūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. ⁷ 'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux, tu' xak, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. 'Ak mū'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn hām'āktux 'ūgmūg hām max 'āxop kopah, yā 'āxop te hāmmax mīy, pak mū'ātep-

tup, xayīy 'āxop hāmmax mīy, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūgmūg pu'uk, pa Topa 'ūka'ok. ⁸ 'Ūgmū'āte hāpxe'e koxyōy 'ohnāg, pa hāpxe'e 'āktux yūmmūg. ⁹ 'Ūgmūg pu'uk, ha tikmū'ūn tek mūg putup nōg, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āxop ka'ok, kopxik-mūg kuxa hittup, tuk mū'āte Topa pu hām'āktux, tu ta tuk kax, pu Topa 'āxop max xe'e mīy. ¹⁰ 'Ūkxip hāptox 'āxop tu', tu nū' tappet kax'āmi', nūy 'ūggāy 'ohnāg 'āxop kopah, yā Topa tek xexka mīy putup 'āxop kopah, 'ūyīy 'āxop hāg tehet, 'ūyīy 'āxop koxyōy hok.

¹¹ 'Ūkux'ax tappet. 'Ūkxape xop, 'āpu 'ūxax, nūy hāpxopmā max xohix. 'Āpu yōgnū hām'āktux 'āpax. 'Āpu 'āp-tox puxet 'āxop. Yāy kix hok, ha Topa te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop kopa xip putup, nūy 'ākuxa māmā'.

¹² 'Āpu yāy mūy xape max xop putuk. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hām'āktux 'āxop pe'paxex.

¹³ Topa yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pe'paxex.

¹⁴ 'Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop pu hāmmaxnā', xayīy 'āxop mūtik mōg. Tu ta tu' kux.

PAOT TE HĀPXEXKA GANAX YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI'

Tute' kuxa mām ka'ok xop pu'āneo

¹ Ūgmūn Paot. 'Āte xa kax'āmi nūhū tappet. Yeyox Kunnix tek yāyikutnāhā', xix Topa tek yāyikutnāhā'. 'A tikmū'ūn tek nūnnā'ah. Pa Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', xix yūmūg 'Ātak Topa te'. Yā nōm te Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā'. ² Nūnte ti yūmūg xape xop. Yā' xohix te xa 'āneo hōm, xix hāpxexka Ganax yōg kuxa mām ka'ok xop xohix pu'āneo hōm.

³ Pūyā yūmū yōg 'Ātak Topa xa hāmmāxnā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmāxnā', xix 'ākuxa māmā.

⁴ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yāy mūn hōm, nūy yūmūg pupi tu' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy hah. 'Ūxok, nūy yūmūg mōy hām xexka kummuk kopah. Yā yūmū yōg 'Ātak Topa tep-tup. ⁵ Āpu yūmūg xohix te Topa max xe'ēgnāg 'āktux mō'kumak mōg, tu' xuktux kux 'ohnāg. Hamūn.

Yā hām'āpak max puxehnāg Topa yōg

⁶ 'Āy! 'Āxop texīy tu Topa nīm mō'ka'ok. Tute 'āxop xānāhā', puyīy Kunnix xa hāmmāxnā'. Pa 'āxop te

hām'āpak max nōy 'āpak nōmhā'. Yā hām'āpak'ax puknōg, 'ap Topa yōg'ah. ⁷ 'Ap xe'e'ah. Nōm xop te 'āxop kummugāhā', tu' xak, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax nōy yānān, pu tu' yāyhā hitop. ⁸ Pax 'ūgmūg xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūgkummugā', nūy pago. Pax pu pexkox yōg nū'pok xop nūn pexkox tu', tu xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūkummugā', nūy pago. Hamūn. Hōmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ⁹ 'ūgmū'āte hām'āktux tap, tu hōnhā nōm 'āktux 'ūxeheh. Tik 'ūm te hām'āpak max'ax puknōg 'āktux, pūyā Topa nōm kummugā', nūy tu pago. Yā nōm hām'āpak max puknōg. ¹⁰ Piyā 'āte' xak nōmhā? 'Ok pe tikmū'ūn te yōg hāpxopmā'ax putup? 'Ok pe Topa te yōg hāpxopmā'ax putup? Yā Topah, 'a tikmū'ūn'ah. Pax 'ūg xak, puyīy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax putup, kopxik mūn hām hok Topa tu'. Yā tikmū'ūn tuk hām'ax. Pa Topa mūn puk hām xe'ēgnāg.

Texīy Topa te Paot mō'kutnāhā'

¹¹ Ūxape xop, 'āte 'āp-tup, xayīy hāmyūmmūg. 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'a tikmū'ūn tek xat'ah, 'āte nōm hām'āpak max'ax 'āktux. ¹² 'A tikmū'ūn te 'ā hāmyūmmūgā'ah, tu 'ā' xuktux'ah, pa Yeyox Kunnix te'.

¹³ Ha ta 'āxop te yūmū yōg hāpxopmā'ax yūmmūg tap.

Hõmã 'äte Yoneo xop yõg hãpxopmã'ax tat, tu Kunnix kopa' kuxa mãm xop kute'ex kummuk pax, tu' xak, nũy nõm pu hãpkummugã', puyĩy nõm xop yãyxatat, tu yãy nõã'. ¹⁴ Hak xexka nõynãg mõg Yoneo xop kopah, yã Yoneo xop mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax xohix tat 'äte'. Yã' xat'ax xohix 'äte' mĩy mãynãg, tu' xat'ax 'ũm xaxok 'ohnãg.

¹⁵ Hõmã 'ũktut tek put xet'ah, 'ĩhã Topa 'ã yãykutnãhã', tuk xãnãhã', nũy mõgkutnã'. Yã Topa te 'ã hãmaxnãhã', ¹⁶ tu 'ã' mũg yãy kutok pit, 'ũyĩy hãm'ãpak max'ax 'ãktux Yoneo xop hã' puknõg xop pu'. 'Äte tikmũ'ũn 'ũm yĩkopit 'ohnãg. Nõm te tuk mũn yũmmũgã 'ohnãg. ¹⁷ 'Ak mõg' ah kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu hãm'ãktux 'ohnãg Yeyox yõg mõ'pok xop mũtik. Yã Yeyox te nõm mõ'pok hãmãxap, tuk-nãy tuk mũn mõgkutnãhã. Ha tak mõg 'Anap tu', tu mõktuk xupep. Hãpxip 'ĩhãg nũn putpu kõmẽn Namẽn tu', tu nũktuk xupep. ¹⁸ Hãmyãxatamuk tikoyuk nõg, ha tak mõg Yenoyanẽn tu', nũy nox xip Pet pet tu', nũy hãm'ãktux, tu noxk xip 'amnỹy te 15 hã. ¹⁹ Hamũn, 'äte pẽnãhã Pet xix Tiak, yã yũmũg xuxyã yãy taknõy, pa mõ'pok xop nõy 'a' pẽnã'ah.

²⁰ 'Äte kax'ãmi nũhũ tappet, tu hãpxe'e kax'ãmi', tu' koit 'ohnãg. Topa keppa 'äte' xuktux.

²¹ Hãpxip 'ĩhã tak mõg hãpxexka Xit tu', xix hãpxexka

Xinix tu', ²² ha hãpxexka Yonex yõg kuxa mãm ka'ok xop tek yũmmũg 'ohnãg, ²³ pãyã hãm'ãpak, hu: "Hõmã Paot tek mũg kummugãhã', pa hõnhã Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. Hõmã tuteput, nũy Topa yõg putat max koxyõy, pa hõnhã Topa yõg hãpxopmã'ax 'ãktux," kaxĩy. ²⁴ Tu' kuxa hittup 'ũgmũn hã, tu Topa 'ãktux max.

2

Paot xix Yeyox yõg mõ'pok xop

¹ Hãmyãxatamuk te 14 nõg, ha ta xek mõg kõmẽn Yenoyanẽn tu', Maname mũtik mõg, tu Tit mõgãhã', ² Yã Topa te 'ã' pẽnãhã', tu 'ã' xuktux, tuk xat, 'ũmõg Yenoyanãn tu', hu tak mõg, tu mõktuk xupep, tu' pẽnã max'ax xexka xop mũtik hãm'ãktux, 'ap nõy xop mũtik hãm'ãktux'ah. 'Äte nõm hãmyũmmũgãhã hãm'ãpak max'ax, 'äte nõm 'ãktux hãmpuknõg xop pu', nõm xop te Yoneo xop hã' puknõg, puyĩ xexka xop 'ũghãm'ax 'ãktux max. ³ Ha Tit mũn xip 'ũgmũtik, tu hãpxexka Genex yõg tihik, yã Yoneo xop hã' puknõg, pa tik xop tek xat 'ohnãg, pu Tit yãy xax xax 'ũyĩmap. 'Ämhok. ⁴ Pa' nũn mõ'ãmã'ax xop, 'ap Kunnix kopa' kuxa mãm'ah, yã xetxox hex putuk, tu' nũn, tu nũktu yũmũ yõg xop kopa' mõxahã', nũy yũmũ yõg hãpxopmã'ax max pẽnã'. Yã yũmũ yõg hãpxop xax'ax 'ap-tux'ah, yã yũmũg kuxap-xet Yeyox

Kunnix kuxa mütik. Pa nôm mō'âmā'ax xop tek putup, nūy yūmūg mōgā putat kummuk hā, nūy yūmūg kuxa hīy, 'ūyīy hittup hok. Yā nôm te' xat pax nām. Yā 'ūyōg hāpxop xak'ax putux. ⁵ Ha tak mū'āte nôm komut xop 'āpak 'ohnāg. Hamūn, nôm 'āpak 'ohnāg hok'ah, xayīy 'āxop pip ka'ok Topa yōg hām'āpak max tu'.

⁶ Ha ta' xexka xop, yā tikmū'ūn te nôm pe'paxex xexka'. ('Ok xexka' pektōgnāg? Yā' nōy putuk. Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' xax max hā' kopit 'ohnāg, pāyā' kuxa kopa' pēnāhā'.) Nôm xexka xop tehomī 'ā hāmyūmmūgāhā hām 'ohnāg, ⁷ pa nôm xop tek yūmmūg, Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu', pa Topa te mō Pet kutnāhā Yoneo xop hah. Ha nôm xexka xop te' yūmmūg. ⁸ Topa tek ka'ogāhā', tu nūgkutnāhā', 'ūmōg Yoneo hā' puknōg xop hah, ha ta Topa te Pet ka'ogāhā', tu mō'kutnāhā', pu Yoneo xop ha mōg. ⁹ Topa te 'ā hāmaxnāhā', ha Tiak te' yūmmūg, xix Pet te', xix Yoām te'. Yā' pēnā max'ax xexka xop tek yīm nuhuk, xix Maname yīm nuhuk, yāk mūg xohix xape xe'e'. 'Ūgmū'āte yāy mütik hām'āktux, tu' xuktux, 'ūmax 'ūgmūg hām Yoneo hā' puknōg xop kopah, ha ta' nôm hām Yoneo xop kopah. ¹⁰ Pa nôm tek mū'ā' xak, pu hāpxop popmā pax

'ūhok xop pu'. Hamūn. 'āteputup xexka', nūy hāpxop popmā pax.

Pet xix Yoneo hā' puknōg xop

¹¹ Hōmā ha ta' nūn Pet, kōmēn 'Ātikit tu' nūn, ha 'āte tikmū'ūn keppa hām'āktux, hu: "Pet, xate hāpkummuk mīy." Kaxīy. ¹² Hamūn. Pet xit hāmpuknōg xop mütik, yā' kuxa mām ka'ok xop, ha ta Tiak te nū'kutnāhā tihik, ha nôm nūn tu nūktu' mōxaha', ha Pet te' puknōg xop nīm mō'ka'ok. 'Ap putup'ah, puyīy nūmütik tu xit, Yoneo xop yīpkutuk tu'. ¹³ Ha ta' pip kama 'Ātikit yōg Yoneo xop, yā yūmūg xape xop, tu nôm te Pet yōg hāpxopmā'ax tat, tu' yīpkutuk kamah. Hamūn, Maname kama te Pet pe' mōg, tu Pet yōg hāpxopmā'ax tat kamah. ¹⁴ 'Āte' pēnāhā', 'ap hāmyok mīy'ah, 'ap hām'āpak max'ax xe'e'ah. 'Āte Pet pu hām'āktux, 'ūxohix keppa' xuktux, hu: "Āmūn yā Yoneo, pa 'a xate mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat'ah. Texīy xate' xat, pu Yoneo hā' puknōg xop nôm hāpxopmā'ax tat?" Kaxīy.

'Ūxohix kuxa mām Yeyox kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

¹⁵ 'Ūgmūg mūn yā Yoneo xop kopak pip. 'Ūgmūg tak yā Yoneo, xik mūg tut, yā Yoneo xe'e', 'a' puknōg kummuk xop yōg'ah, ¹⁶ pak mū'āte hāmyūmmūg: Tikmū'ūn kuxa ka'ok Yeyox Kunnix kopah,

yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu max. Pa tikmū'ün nōy te Topa yōg xat'ax 'āpak, tu' mīy. 'Ok hā kaxīy yāy kuxa tupmā Topa keppa nō'ōm? 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah. Yūmūg mūn kama kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā. Yā hā kaxīy Kunnix kopa yūmūg kuxa mām ka'ok. Mōyyex xat'ax 'ūm te yūmūg kuxa tupmā hok. Tep te Topa yōg xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'ün kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max? Yā tikmū'ün 'ohnāg. ¹⁷ Pa yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, nūy yūmūg kuxa tu max, pa hāpkummuk mīy. 'Ok Kunnix te hāpkummuk mīy'ax nōynā' mōgahā'? 'Āmhok. ¹⁸ Hōmā 'āte hāpkummuk mīy kux. Pax xe' mīy, kopxix 'ūgkummuk, yā 'āte Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁹ 'Ūgkummuk, ha Topa yōg xat'ax te' xat, puk putex, pa Kunnix tek pupi' xok, yīy Mōyyex yōg xat'ax tek xat hok. Hā kaxīy 'ūgmōg Topa peheh, tu Topa yōkāmūg mōg. ²⁰ Hōmā Kunnix tek pupi' xok mīpkupnix tu', ha Topa te' putpu' hīnnāhā'. Hōnhā 'ak puxet'ah, pa Kunnix xip 'ūgkopah. Hōnhā Kunnix mūtik 'ūgkuxa hi xe'ēgnāg. Yāg kuxa yūm ka'ok Topak-tok pit kopah. Tute mōg yāy xe'ēgnāg, tuk pupi' xok. ²¹ Topah, 'āmax, tu 'ā' hok hā hāmmaxnāhā', yīg kuxa hi xe'ēgnāg. Paxpu Mōyyex yōg

xat'ax tikmū'ün kuxa kummuk maxnā', puxix Kunnix tu' hok hā' xok. Pa Topa te' hok hā' hōm. Yā yūmūg pupi' xok Yeyox, tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā'.

3

Hā texīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

¹ Hāpxexka Ganax yōg tikmū'ün, yā 'āxop putox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ün te 'āxop hitop mōgāhā hato'ah, hām'āktux kummuk hā 'āmōgāhā'. Hōmāg mū'āte 'āxop xohix pu hām'āktux xe'e', Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', ha xate' yūmmūg, tu 'ākuxa hā' pēnāhā'. Pa tikmū'ün te 'āxop mōgāhā hato'ah. ² 'Āpu hām'āktux puxet. 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, pu Topa yāy Koxuk nū'kutnā 'ā hah? 'Āmhok. 'A kaxīy'ah. 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, puyīy Topa Koxuk 'ākopa' xhip? Yā hamūn. ³ 'Āxop texīy 'āhitop xexka'? 'Āmōg kōnāmāhā Topa Koxuk mūtik, puyīy 'āka'ogā', pa hōnhā xatep-tup, nūy 'āp-xet hā mōg, nūy yāy ka'ogā', nūy 'āp-xet hā hāpxopmā'. Teptu 'āxop te' ka'ax hā yāp-xehnāg mōg Topa yōg putat hā? ⁴ 'Ok 'āxop te hitop hā xūy hā tot? Pūyā hitop hok! ⁵ 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax mīy, yīy ta Topa te xa nū'kutnā yāy Koxuk, tu 'āxop kopa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg?

'Āmhok. Pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, yīy ta Topa te xa mō'kutnāhā yāy Koxuk, ha 'āxop kopa hāpxopmā max xe'ēgnāg. Hamūn. Yā kaxīy!

⁶ Āpu 'Amanām pe'āpaxeh. Topa yōg tappet te: "Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa tupmāhā', pu kuxa tu max. Yā Topa te 'Amanām yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux." Kaxīy. Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa te yāy Koxuk yūmū'ā nū'kutnāhā'. ⁷ Yā 'āxop te hāmyūmmūg: Yā 'Amanām hā' mōkputox xe'e', yā 'ākuxa mām ka'ok kamah. ⁸ Hōmā Topa yōg tappet te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu: "Hāpxip 'ihā Yoneo hā' puknōg xop kuxa mām ka'ok putup Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāp-tup, puyī' kuxa tu max." Kaxīy. Tu xe 'Amanām pu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Topa te 'āmūn hā hāmmaxnāp-tup, yā' hep xop xohix ha hāmmaxnāp-tup, xexka xohix tu' hāmmaxnāp-tup," kaxīy. ⁹ Ha ta 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy ta Topa te 'Amanām hā hāmmaxnāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xohix ha hāmmaxnāhā', yā 'Amanām putuk.

¹⁰ Tikmū'ūn 'um kuxa yūm ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, pu tu' kuxa maxnā Topa pu'. Pa Topa yōg xat'ax te hāpkummuk mīy'ax 'āktux kummuk. Hamūn, Topa

yōg tappet te: "Ūxohix 'ūm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok, puxix Topa' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy nō kummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. ¹¹ Yā tikmū'ūn 'ohnāg te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Pa Topa yōg tappet te: "Ūxohix' kuxa mām ka'ok, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Yā nōm xop kuxa hi xe'ēgnāg," kaxīy. ¹² Pa nōm nōy xop te Mōyyex yōg xat'ax mīy putup, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ap putuk'ah nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, puyīy Topa' kuxa tupmā'. Yā yāy hāpxopmā'ax hā' kuxa maxnāp-tup. Yā Topa yōg tappet te Mōyyex yōg xat'ax mīy xop 'āktux, hu: "Nōm 'ūm te Topa yōg xat'ax xohix xexka mīy xe'ēgnāg, puxi' kuxa hi'." Kaxīy.

¹³ Topa te: "Yā' kummuk nōm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok. Yā 'āte nōm ha hāpkummu nō gāp-tup, nūyhāpkummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. Pa Kunnix te hāpkummugā'ax hā' tot yūmūg pupi', tu yūmūg pupi' xok, yā tute yūmūg mōy, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Yā Topa yōg tappet te: "Yā' kummuk nōm te mīpkupnix tu' xup." Kaxīy. ¹⁴ Ha mōktu Kunnix te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Topa te' hok hā hāmmaxnāhā', puyīy Yoneo hā' puknōg xop ha hāmmaxnā'. Yā hōmā Topa te

'Amanām pu hām'āktux xex, tu hāmmāxnā'ax hep xop xohix ha 'āktux, tu hōnhā Yēyox Kunnix hā hāmmāxnāhā', puyī' puknōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Hōmā Topa te hām'āktux xex, tu' xuktux, yā yūmū'ā ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'. Ha yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy ta Topa Koxuk te yūmūg kopa' xip.

Ūxat'ax xix hām'āktux xex'ax

¹⁵ Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup tu tikmū'un mīy'ax hā 'āyūmmūgāp-tup. Tik te' nōy pu hām'āktux xex, tu nō kax'āmi tappet tu'. 'Ok tikmū'un te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te hām'āktux nōy kax'āmi xehomi'? 'Āmhok. ¹⁶ Hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, xix 'Amanām yāy mōkputox pu hām'āktux xex. Yā mōkputox puxehnāg 'āktux, 'ap xohix'ah. Yā Kunnix te 'Amanām hā' mōkputox xe'e'. Yā Topa te yāy nōm kutnāhā'. ¹⁷ Ūyūmmūg. Hōmā Topa te nōm pu hām'āktux xex, yā Topa te' pa'ax hittap mīy tikmū'ūn mūtik, ha tā' nōg hāmyāxatamuk xohix te' 430, 'ihā Topa te tikmū'ūn pu popmāhā Mōyyex yōg xat'ax. 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Ok pa'ax koxyōy? 'Āmhok. ¹⁸ 'Ok Topa te hāmmāxnāhā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah? 'Ok pe hām'āktux xex 'ūkopa' kuxa mām xop pu hāmmāxnāhā'?

Yā hāmmāxnāhā'! Pax pu Topa hāmmāxnā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah, puxix hām'āktux xex xop kuxa mām ka'ok xop ha hāmmāxnā hok. Pa Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu nōm ha hāmmāxnāhā'.

¹⁹ Teptu Topa te' xat'ax xohix xat? 'Ūxat, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg, nūy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Mōyyex yōg xat'ax pip ka'ok, tu mōktu' xupep 'Amanām mōkputox, ha Topa te nōm pu hām'āktux xex, ha pexkox yōg nū'pok xop te tik pu Mōyyex yōg xat'ax xohix popmāhā', ha tik te tikmū'ūn pu nōm popmāhā'. Nōm tik te yāy kote' xip. ²⁰ Pa tik te yāy kote' xip, puxix tu punethok. Pa Topa yāp-xet, 'ap punethok'ah. Topap-xet te hām'āktux xex.

Texīy ūxat'ax popmāhā'

²¹ 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te Topa yōg hām'āktux xex'ax nōā'? 'Āmhok! Pax pu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn hīnnā', puxix tikmū'ūn nōm xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'. Pa 'āmhok, 'ūxat'ax te' kuxa tupmā hok. ²² Pa Topa yōg tappet te' kummuk 'āktux, tu tikmū'ūn xohix xexka kummuk 'āktux, xi' puknōg xop xohix xexka kummuk 'āktux, hāpkummuk mīy hah. Topa yōg tappet te nōm 'āktux, pu tu kuxa mām ka'ok, puyīy Topa hāmmāxnā'. Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux xex, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

23 Hamūn, yūmūg kuxa mān ka'ok nōmhā, pa hōmā Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg kuxa hīy, kanet ka'ok kopa' hīy putuk, ha mōktu yūmūg kuxa mān ka'ok nōmhā. 24 Hamūn, Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg hāmyūmmūgāhā', nūy yūmūg mōgā', ha mōktu' xupep Yeyox Kunnix, pu tu yūmūg kuxa mān ka'ok Yeyox Kunnix kopah, puxix Topa yūmūg kuxa kum-muk tupmā', 'ūyīy kuxa tu max. 25 Hu nōmhā yūmūg kuxa mān ka'ok, ha Topa yōg xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', ha' kux.

26 'Āxop xohix kuxa mān ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu ta 'āxop yā Topak-tok xop, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. 27 Yā 'āxohix mōxaha Kunnix yōg xop kopah, ha 'āp-tox pix, yā 'ākuxa mān Kunnix kopah, tu nōmhā Kunnix putuk, yā Kunnix xip 'āxohix kopah. 28 Yā Topa te yūmūg xohix hā tehe', ha' yāy putuk 'ūkuxa mān ka'ok xop, yā Yoneo xop xi' puknōg xop te yāy putuk. Yā nōm te' hok hā' hām, xix nōm te tayūmak hā' hām, tu yāy putuk. Yā tik xix 'ūn te yāy putuk. Yā xohix te' nōy putuk, yā' xohix kuxa mān ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ap pip'ah 'ūxexka xop xik-tōgnāg xop. Yā yāp-xet, 'ūkuxap-xet, tu yāy putuk. 29 Yā 'āxop mōxakux Kunnix yōg xop kopah, hu ta kama 'Amanām hā 'āmōkputox, ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup kamah, yā tute hām'āktux xex

'Amanām mōkputox pu'.

4

1 'Ūyūmmūg. 'Ūtak 'ūm yōg hāpxop xohix, tu' xok putup, hak-hāy tuk-tok te' pop putup, 'ūyōg 'ātak yōg hāpxop pop putup. Pa' xip 'ātak, hak-tok 'ūhok, yā' hok hā' hām yāy tak pu'. 'Ūyōg 'ātak te' popmā'ax hāpxop, yāk-tok yōg hāpxop, tu' pop putup, pa hōnhā' pop'ah. Yā hōnhā hāmhōgnāg 'ūk-tok. 2 Ha ta' xuxyā te nōm kutok xat, nūy tu pēnā max, ha ta' xuxyā nōy te hāpxop pēnānā' xip, nōm hāpxop 'ātak tek-tok pu' popmā'ax, yā nōm tek-tok pēnāhā', tu hāpxop pēnāhā', tu mōktu nōm 'āmniy 'ūm mō'nāhā', yā tik yōg 'ātak te nōm 'āmniy 'āktux tap. 3 Hā kaxīy yūmūg mūn hōmā kamah. Yā yūmū'āte nōm kutok putuk, ha yāmīy kummuk xop te yūmūg xat kummuk, ha nōm xop pu yūmū'āte' hok hā' hāpxopmāhā' yāmīy xop pu', xix Topa hā' puknōg xop pu yūmū'āte hāpxopmāhā'. 4 Pa hāpxip 'ihā nōm hāptup mō'nāhā', 'ihā Topa te yāy kutok pit nū'kutnāhā', ha' tut te' put, yā Yoneo xop kopa' xip Topak-tok, ha ta Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka pu' yīpkox xip Topak-tok, nūnte hām xexka tu' xip 'ihā'. 5 Topak-tok nūn, nūy nōkōpanat yūmūg xohix, puyīy Mōyyex yōg xat'ax yūmūg xat hok, tu' nūn, nūy yūmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmūg xohix yāyhā Topak-tok xop.

⁶ Yā 'āxop yā Topak-tok xop, yīy ta Topa te nū'kutnāhā yāy Koxuk 'ākuxa hah, ha Topa Koxuk te Topa pu: "Ātak, yōgnū 'ātak!" Kaxīy. ⁷ Hamūn, yā hōnhā' kux, 'āxop te 'a hok hā 'āhām'ah, pa nōmhā 'āxop yā Topak-tok, ha Topa te xa' popmāp-tup yāy yōg hāpxop, yā yāy kutok pu nōm popmāp-tup.

Paot kuxānōg. 'Ok Ganax yōg xop kuxa mām kux?

⁸ Pāyā hōmā 'āxop te Topa hā 'āpuknōg, ha ta topa komut xop te 'āxop xat pax, tu yā mō'āmā'. ⁹ Pa nōmhā 'āxop te Topa yūmmūg, yā Topa te 'āxop yūmmūg hāmāxap, hak-nāy tu 'āxop te Topa yūmmūg. Texīy tu putpu 'āxop mōg, nūy Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax tat 'ūxeheh? Nōm hāpxopmā'ax te 'āxop hā te 'ohnāg. Yā 'ākummugā'ax 'ūxeheh. ¹⁰ Yā 'āxat, xa nit xān 'ihā 'āhām hok, tu 'āmuk xexka mīy'ax xat, xix māyōnhex tup'ax yōg 'āmuk xat, xix mō'āgmū'ax yōg, xix hāmyāxatamuk yōg. ¹¹ 'Ūgkuxānōg. 'Ok hitop hāg hām 'ūgmūn 'āxop kopah? 'Ok 'ākuxa mām kux, nūy nō xat'ax hittap mīy?

¹² 'Ūkxape xop, 'āpu yōg hāpxopmā'ax tat. Yā 'āxop hāgxape, yāg kummugā 'ohnāg. ¹³ Xatek yūmmūg, hōmā 'ūkpakut, 'ihā noxk xip 'āxop mūtik, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap 'āxop pu'. ¹⁴ 'Ūkpakut xexka', pa 'āxop tek putup pax, tuk mūn tu yāyhāhup

'ohnāg, tuk kuxa ka', tu 'āhāk tehe', tuk hā' tot, yā pexkox nū'pok xop putuk, yā Yeyox Kunnix putuk, ¹⁵ ha 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka! Hamūn, hōmā 'āxop tek mūn hā 'āhittup xexka', pa hōmhā 'āmhōk. Texīy? ¹⁶ 'Ok 'āte xa hāpxe'e 'āktux, hu yāyhā 'āxop hāk puknōg? Pa tīy! 'Ok 'āhāg puknōg nōmhā?

¹⁷ Yā nōm xop te 'āp-tup pax 'āktux, nūy 'āxop mōgā, pāyā yōg putat ka'ax kummuk, tu yūmmūg yāy xatat putup, 'āxop xik mūn, xayīy nōm pe 'āmōg. ¹⁸ Ta' max, pu nōm xop 'āp-tup pax. Tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu hāpxopmā max, 'ihā 'āxop mūtik xip, 'āxop mūtik xip hok kamah. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. ¹⁹ 'Ūgkutok xop, 'ūgkuxa xūy, yā' tut tek-tok put xūy putuk. Hā kaxīy 'āte 'āxop hāg kuxa xūy, ha mōktu 'āxop yāyhā Kunnix putuk. ²⁰ 'Ātep-tup, nūy noxk xip 'āxop mūtik nōmhā, nūy 'ōg hāmpe tu panōm hā' nōy yānān. 'Ūgkuxānōg. 'A 'āxop yōg hāpxopmā'ax max'ah.

Tu 'Agah xix Xat 'āktux

²¹ 'Āpu, 'ā hām'āktux! 'Āxop tep-tup, nūy Moyyex yōg xat'ax mīy, nūy yāy kuxa tupmā Topa pu'. Mōyyex yōg xat'ax tep-tep 'āktux? ²² 'Ūxuktux kaxīy: Yā mōnāyxop 'Amanām kutok 2. 'Ūk-tok puxet mūg tut yā' hok hā' hām, yā' nōy te' xat, ha' hok hā' hām, yā' puknōg. Pak-tok nōy mūg tut yā 'ūn xe'ēgnāg, 'ap hok

hã' hãm'ah, pâyã kãmānat xat.
 23 Ha 'Ūn yã' hok hã' hãm,
 tuk-tok pit put, yã kaxīy 'ūn
 xohix tek-tok put. Pa 'ūn
 nōy yã' nōy xat, tuk-tok pit
 put, ha hãmhūmnāg 'ūnã'ax,
 ha Topa te hãm'āktux xex, tu
 kaxxop putnãhã'. 24 Hamūn
 te yūmũ'ã hãmyūmmūgãhã'
 hãpxopmã'ax nōy. 'Ūn 2 te
 hãpxopmã'ax yūmmūgãhã',
 Topa te' pa'ax mīy tikmũ'ūn
 mūtik. 'Ūn puxet yã' hok hãm.
 Yã' xuxet'ax 'Agah, ha 'ūn nōy
 te 'Agah xat. Hã kaxīy Topa te
 tikmũ'ūn xat, tu' xat'ax xohix
 popmãhã yīktix Xīnāy tu', hã
 kaxīy 'Āgah hã' mōkputox,
 yã' hok hã' hãm, tu' yāy xat
 'ohnāg. 25 Yīktix Xīnāy xip
 'Anap tu', tu' yōg tikmũ'ūn
 yã' hok hã' hãm, xix kōmēn
 Yenoyanēn yōg tikmũ'ūn yã'
 hok hã' hãm. Nōm xop te
 'Agah mōkputox putuk. 26 Ha
 ta' xip kōmēn Yenoyanãn nōy,
 tu pepi' xup pexkox tu'. Nōm
 yōg tikmũ'un te yāy xat, 'ap
 hok hã' hãm'ah, nōm kōmēn
 yūmũ'ã hã' tut xe'e'. 27 Yīy
 Topa yōg tappet te:
 "Āhittup, xate 'āk-tok put
 xet'ah,
 'Āhittup 'āk-tok put tu 'ãxūy
 'ohnāg.
 Yã tik te' xetut nīm, hak-tok
 xohix punethok.
 Ha tik te' xetut mūtik nōm,
 hak-tok kutōgnāg."
 Kaxīy.

28 Hōmã Topa te hãm'āktux
 xex 'Amanām pu', yī' xetut
 Xat tek-tok 'Iyak put. 'Ūkxape
 xop, hã kaxīy yūmūg yāyhã
 Topak-tok xop, Topa te

hãm'āktux xex hah. 29 Yã
 hōmã 'Amanām kutok puxet,
 pa Topa te nōm hãmāxap hã
 hãm'āktux xex 'ohnāg. Ha
 tak-nāy tu' nōy put, ha Topa
 Koxuk te nōm hã hãm'āktux
 xex, hak-tok te mākaxap te'
 taknōy tek-te'ex kummuk.
 Yã hã kaxīy hōnhã kamah.
 30 Putep xuktux Topa yōg tap-
 pet? Yã hãm'āktux, hu: "Āpu'
 xat pu mōg, 'ūn te' hok hã'
 hãm, xik-tok. Hãmūn, yã 'ātak
 te yāy yōg hãpxop popmāp-
 tup'ah nōm 'ūn kutok pu',
 pâyāk-tok nōy pu' popmāp-
 tup, tu yāy xetut xe'ek-tok pu'
 popmāp-tup." Kaxiy. 31 Yīy
 ta 'ūkxape xop, yūmūg mūn
 yã' xetut xe'e hāk kutok xop,
 nōm te' nōy xat. 'Ap 'ūn nōy
 hã yūmūg kutok 'ohnāg, nōm
 te' hok hã' hãm. 'Āmhok.

5

*Tute' xat'ax 'āktux, xi' hi
 xe'ēgnāg 'āktux*

1 Yã Kunnix te yūmūg kuxa
 hīnnã tap, 'ūyīy hi xe'ēgnāg.
 Hōmã Yoneo xop yōg xat'ax
 te yūmūg xat, ha yūmūg kuxa
 hīy, pa Kunnix te yūmūg mōy,
 ha yūmūg mōg. 'Āpu nox
 pi', puyīy' xat'ax 'ākuxa hīy
 hok 'ūxeheh, ka' hok hã 'āhām
 'ūxeheh.

2 'Āpu 'ūg-āpax, 'ūgmūn
 Paot, tu 'āxop pu hãm'āktux:
 'Āxop te hitop yāy xax mep
 'ūyīmap, nūy yāy kuxa kum-
 muk tupmã Topa pu'. 'Ok
 Kunnix te hitop tu' xok 'āxop
 pupi'? 3 'Āte xe hãm'āktux,
 tik 'ūm te yāy xax mep
 'ūyīmap, puxi' max, pu tu
 mīy Mōyyex yōg xat'ax xohix

xexka', 'ap xahix'ah. Topa te' xuktux. ⁴ Nõm 'üm tep-tup, nũy Mõyyex yõg xat'ax mĩy, puyĩy Topa tikmũ'ün kuxa kummuk tupmã', puyĩ' kuxa tu max, puxix Topa nõm 'üm hã hãmmaxnã 'ohnãg, ha' kuxa tupmã 'ohnãg. 'A Kunnix yõg'ah. ⁵ Pa yũmũg kuxa mãm ka'ok, hu yũmũ'äte hãmmax hip, pu Topa yũmũg kuxa kummuk tupmã' yã Topa te yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux. Yã yũmũ'äte hãmmax hip, ĩhã yũmũg kuxa mãm ka'ok, yĩy Topa Koxuk te yũmũg ka'ogãhã'. ⁶ Yũmũ'äte yã yax mep 'ũyĩmap, pe' yã yax mep 'ũyĩmap hok, yã' yã putuk Topa pu', pa Topa tep-tup, yũmũg kuxa mãm ka'ok, hu yũmũ'ãtek nõy putup pax nõmhã'.

⁷ Hõmã 'ãxop mõg putat max hã, tu 'ãyĩpkox pip, hu hãm'ãpak max'ax xe'e 'ãpak. Pa nõmhã 'ãmhok. Putep te 'ãxop mõgãhã', pu nõm putat xak? ⁸ 'A Topa'ah yã Topa te yã ha 'ãxop xãnãhã'. ⁹ 'Äpu hãmyũmmũg. Tikmũ'ün te: "Üxip hãmãxap pãm tokatogã'ax kutõgnãg, pa hãpxip ĩhã nõm pãm xexka'," kaxĩy. Hã kaxĩy hãpkummuk te' xexka nõy nã' mõg. ¹⁰ 'Ügkuxa yũm ka'ok Topa kopah, tu hãmyũmmũg, 'a 'ãxop te hãmp'e'ãpaxex nõy putup'ah, pak mũn putuk hãmp'e'ãpaxex. 'Ügkuxa yũm ka'ok Topa kopah, tu hãmyũmmũg, Topa te nõm tik kummuk xũygãp-tup, nõm te

'ãxop mõgãhã hato'a'.

¹¹ 'Ükxape xop, putep hãmp'e'ãpaxex? 'Ok 'äte hãm'ãktux, pu tikmũ'ün Topa yõg xat'ax mĩy, nũy yã yã kuxa kummuk tupmã'? 'Ämhok. 'A 'äte' xuktux'ah. 'Ok tikmũ'ün tek kummugãhã'? Hamũn. 'Ok tikmũ'ün te Yeyox yõg xok'ax 'ãpak, tu' xok mĩpkupnix tu xupak, tu' gãy hok? 'Ämhok. Yã' gãy tikmũ'ün! ¹² Nõm te 'ãxop kummugãhã', yã 'ãtep-tup, pu nõm yã mep xexka'!

¹³ Hamũn. 'Ükxape xop, Topa te yã ha 'ãxop xãnãhã'. Tutep-tup'ah pu' xat'ax 'ãxop xat pax nãm. Pa Topa te 'ãxop mõy, xa mõg. Pa nõmhã yã putup'ax mĩy hok, 'ãkuxa te nõm kummuk tep-tup, pa 'ãpu 'ãnõy putup pax, nũy ta 'ãnõy ha hãmmaxnã'. ¹⁴ Yã mõyyex yõg xat'ax xohix te hãpxopmã'ax puxet 'ãktux, hu: "Äpu 'ãnõy putup pax, yã yã putup pax putuk," kaxĩy. ¹⁵ Pa 'ãxop yã mãnõg, xix yã kix, puxix xokxop putuk, yã yã mãhã'.

Topa Koxuk xix tikmũ'ün yõg putup'ax

¹⁶ Pa 'äte xa hãm'ãktux, 'ãpu Topa Koxuk pu 'ãyĩpkox pip, nũy yã yõg putup'ax mĩy hok. ¹⁷ Yã tikmũ'un te yã yõg putup'ax mĩy, puxix Topa Koxuk pu' yĩpkox hok, ha Topa Koxuk pu' yĩpkox pip, puxix yã yõg putup'ax mĩy hok. Yã Topa Koxuk te yũmũg yã yõg putup'ax hã' puknõg, ha yũmũg yã putup'ax te Topa Koxuk hã' puknõg. 'Ap

yāy putuk 'ohnāg, yīy Topa Koxuk puxet pu 'āyīpkox pip.
 18 Ha Topa Koxuk te 'āmōgā', puxix Mōyyex yōg xat'ax 'āxat pax hok.

19 Yūmū'āte yāy putup'ax mīy. puxix tikmū'ūn yūmū yōg hāpxopmā'ax pēnā'. Yā yūmū'ātek nōy hāk xupxet pax, tu 'ūn xop pēnā kummuk, tu tik xop pēnā kummuk, tu kokex putuk, tu yūmū'āte hā kaxīy putup pax hāpxopmā'ax xut putux, 20 tu topa komut xop pu nūktettex, tu mīm mīy, tu yūmūg yāy putup nōg, tu yāy kute'ex kummuk, tu yāy tup-tup hāpxop xohix, tu yūmūg gāy, tu yūmūg xupkūmīy, tu yūmūg yāy tuk-mīy, tu yūmū'āte tikmū'ūn xohix nīm, nūy yāgnāg mōgā', 21 tu yūmū'āte yīpkūmīy, tu yūmūg paptux, tu yūmūg yāy hi pax, nūy hāpkute'ex pax. Nōm te yāy putup'ax mīy xop texīy mīy. Hōmā 'āte xa hām'āktux, tu hōnhā xe' xuktux. Tikmū'ūn te' mīy nō'ōm, 'a' mō'nāp-tup'ah Topa yōg xop kopah, yā Topa te nōm xat xop kopa' xip, pāyā hāpkummuk mīy xop xat 'ohnāg.

22 Pa Topa Koxuk xip yūmūg kuxa kopah, puxi' pip hāpxopmā max xohix yūmūg kopah. Yā mīnta ta putuk yūmūg kopah. Yūmū'ātek nōy putup pax, tu yūmūg kuxa hittup pax, tu yūmūg kuxa mām, tu yūmū'āte hāmmax hip, tu yūmūg gāy 'ohnāg, tuk nōy ha hāmmaxnāhā', tu nōy tu yūmūg pip ka'ok, 23 tu hāpkummuk yānān 'ohnāg,

tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg. 'Ūmīy nōm hāpxopmā max, puxix Mōyyex yōg xat'ax hitop tu yūmūg xat. 24 Ha Yeyox Kunnix yōg xop xohix te yāy putup'ax mīy kux. Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', puyīy yūmū yōg putup'ax kummuk kux. 25 Topa Koxuk te yūmūg kuxa hīnnāhā', nūy yūmūg mōgā', 'ūyīy hāpxopmā max xohix. 'Āpu nōm pu 'āyīpkox pi'. 26 'Āpu yūmūg yāy xexka pek paxex hok, tuk nōy kute'ex kummuk hok, tuknōy tu yīpkumīy hok.

6

'Āpu 'ānōy pupi hāpxop putux tat

1 'Ūkxape xop: 'ūxip tikmū'ūn 'ūm, tu hāpkummuk mīy. Ha ta nōy 'ūm xip 'āxop kopah, nōm te Topa Koxuk pu' yīpkox xip pax. Yā' max, nōm te Topa Koxuk 'āpak pax te' nōy putpu' nūnnā putat max tu', tu' nōy te hāpkummuk mīy nūnnā putpu'. Pūyā' gāy hok, Topa Koxuk te nōm xat hah. Pūyā tu yāy kutōgnāg pe'paxeh. Yā paxip, nūy hāpkummuk mīy hok kamah
 2 'Āpu 'ānōy yōg hāpxop putux tat, yā 'ānōy yōg hāpkummuk hā' tat. Hā kaxīy xate Kunnix yōg xat'ax mīy. 3 Tik 'ūm te yāy xexka pe'paxex, pāyāktōgnāg. Tute' yāy pu' koit.
 4 'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok pa 'ōgnū 'ūp-xet. 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax 'āktux kummuk hok, pāyā' yōg max.

Hã kaxĩy tu xate yã yõg kopit, tu yã pēnāp-tup max, 'ihã 'ānõy yõg hāpxopmā'ax kopit 'onhāg. ⁵ Hamūn, 'ūxohix te yã yõg hāpxop putux tat putup, yã yã yõg hāpkummuk hã' tot putup.

⁶ Tik 'ūm te 'āyūmmūgāhã Topa yõg tappet. 'Āpu nū mūtik yã pu' pot 'õg hāpxop max xohix. ⁷ 'Apu hāmpē'āpaxeh hitop hok, yã Topa kuxa yūm 'ohnāg koit'ax kopah. Tik te hāpxopxap xok tu nōm hã' ta mōy putup, 'ap ta nōy'ah. ⁸ Tikmū'ūn te pēyõg xap xok hām tu', puxix pēyõg ta nūnnāp-tup yã pet hah. Hã kaxĩy tikmū'ūn te yã putup'ax mīy, puxix hāpkummuk hã' yānān, ha tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox xip, tu hāpxopmā max, puxix tu' hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ⁹ 'Āpu yūmūg hāpxopmā max, yã tuknõg hok. Yūmūg hup hok, kopxix hāpxip 'ihã hāmmāxnāp-tup, yã ha hāmmāxnāp-tup. ¹⁰ Hu 'āpu yūmūg hāpxopmā max mō'kumak mōg tikmū'ūn xohix pu', tu' xape xop pu hāpxopmā max xe'ēgnāg, yã' kuxa mām xop xape xop pu'.

'Ūkux'ax

¹¹ Ta hēnā', 'āte xa kax'āmi xexka', yã 'ūgyīm hã kax'āmi xexka'. ¹² Nōm tik tep-tup, pu tikmū'ūn nōm 'āktux max. Nōm tik tep-tup nūy 'āxop mōgā', nūy 'āxop xat, xayīy 'āxax mep 'ūyīmap. Texīy? 'Ap nōm xop te Kunnix xok'ax 'āktux putup'ah. Yã

mīpkupnix tu' xok, pāyā nōm xop te' xaxok, puyīy tikmū'ūn nōm kute'ex kummuk hok. ¹³ Hamūn, nōm te yã xax mep 'ūyīmap, pa nōm te Mōyyex yõg xat'ax xohix mīy 'ohnāg, pa nōm te 'āp-tup, nūy 'āxat, xayīy 'āxop yã xax mep 'ūyīmap. Texīy? Nōm tik tep-tup, nūy yã 'āktux xexka', 'ūxohix te yã xax mep 'ūyīmap hah. ¹⁴ Pak mūn'a yã xexka 'āktux putup'ah, pa 'āte yūmūg Yeyox Kunnix 'āktux putup ha' xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok. Yã Kunnix tek pupi' xok, 'ūyīy hām xexka yõg hāpxop xohix xak hok, puyīy Kunnix puxet tuk kuxa hi nōmhā, 'āte nōm pu hāpxopmā'. ¹⁵ Pe yã xax mep 'ūyīmap, pe yã xax mep 'ūyīmap hok, yã hāpxopmā'ax kutõgnāg. Pa Topa te yūmūg kuxa tupmāhā', yūmūg kuxa tu max, 'ūyīy hāpxopmā max xexka'. ¹⁶ 'Āpu 'āyīpkox pi', xayīy Topa yõg putup'ax mīy. Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix 'ākuxa ka', xayīy Topa hã yã yõg tikmū'ūn xe'e'.

¹⁷ Nōmhā puxi'. 'Āpu tikmū'ūn 'ūxek kummugā hok. Yã hamūn. hōmā tikmū'ūn tek kummugāhā', yīy kayax pip yõgnū', yã Yeyos puk hok hāk hām.

¹⁸ 'Ūxape xop, pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmāxnā mō'kuma' mōg. Hamūn.

Tu ta kux.

**PAOT TE KŌMĒN
'EP YŌG
TIKMŪ'ŪN KUXA
MĀM KA'OK XOP
PU KAX'ĀMI'**

1 'Ūgmŭn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nŭ'kutnā', ha 'āte kŏmĕn 'Ep yŏg tikmŭ'ŭn kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi, nŏm xop te Yeyox Kunnix tu' pip ka'ok, tu' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik, ² yŷy 'āte: Pŷyā 'Ātak Topa xa hāmaxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pŷyā yŷmŷg xuxyā Yeyox Kunnix kama xa hāmaxnā xexka', yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik.

Topa te Kunnix hā hāmaxnāhā'

³ 'Āpu yŷmŷg xuxyā yŏg 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah," kaxŷy. Yā yŷmŷg xuxyā Yeyox Kunnix yŏg 'ātak, tu yŷmŷ'ā ha hāmaxnāhā', yā yŷmŷg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, yŷy Topa te hāmaxnāhā', tu yŷmŷ'ā popmāhā pexkox yŏg hāpxop xohix. ⁴ Topa te yŷmŷg yŷmŷgātux hāmāxap, nŷy yŷmŷ'ā ha yāy yŏg tikmŭ'ŭn, 'ŷyŷy yŷmŷg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, hak-nāy tu hām xexka xohix mŷy. Yā yŷmŷg yŷmŷgatux, 'ŷ yŷmŷg yāyhā max xe'ēgnāg xop Topa pu', mŏ yŷmŷg yāy xe'ēgnāg hah, ⁵ hup-tup tap,

'ŷ yŷmŷg Topa hāg kutok xop, yŷmŷg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu hāmyŷmmŷg: Yā Topak-tok xop, kaxŷy Topa tep-tup, ⁶ yŷy 'āpu yŷmŷ'āte Topa xexka 'āktux, ha yŷmŷ'ā hā 'ŷhok tu hāmaxnāhā', 'ŷhāktok puxehnāg nŷ'kutnāhā yŷmŷ'ā', yā yāy kutok mŏ'yāy xe'ēgnāg.

⁷ Kunnix xok, mŷpkupnix tu' xup, tu' xok, nŷy yŷmŷg mŏy pu mŏg, nŷy yŷmŷg yŏg hāpkummuk mŷy'ax xaxogā', tu yŷmŷ'ā hāmaxnāhā'. Yā' max xe'ēgnāg Topah, ⁸ tu yŷmŷ'ā' hok hā hāmaxnā xexka', ⁹⁻¹⁰ yŷy hāmpe'paxex, nŷy hāpxop xohix yāy tu nŷ'xok, nŷy pexkox yŏg hāpxop xohix, xix hām xexka yŏg hāpxop xohix yāy tu nŷ'xok, puxix tikmŭ'ŭn xohix yāy tu nŷ'nāhā', puxix Kunnix tu' xat, puyŷy nŏm pu' yŷpkox pi', yŷy yŷmŷ'ā hāmyŷmmŷgāp-tup, hu' yŷmmŷgāhā'. Hŏmā Topa te nŏm hām'āktux xe'e yŷmmŷgā 'ohnāg, pāyā hŏnhā' yŷmmŷgāhā', 'ŷp-tup tu'.

¹¹ Topa te hāmpe'paxex, tup-tup hāmāxap, tu' mŷy, tu yŷmŷg yŷmŷgatux, 'ŷ yŷmŷg yāyhā 'ŷyŷg tikmŭ'ŭn, nŷy yŷmŷg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, ha kaxŷy Topa tep-tup. ¹² Hak mŷg kuxa mām ka'ok hāmāxap, tu Kunnix hip, tu Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux.

¹³ 'Āxop kamah te hām'āpak max'ax 'āpak, yā' nŏy te xa' suktux, yŷy 'ākuxa mām ka'ok

Kunnix kopah, ha Topa te xa mō'xut 'ākuxa pu', yāy Koxuk hā xa mō'xut, yā kaxīy tikmū'ün te münūytut mō'xut nūy yāy yōg münūytut yūmmūgā', yā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ün xe'e'. ¹⁴ Kaxīy Topa te hām'āktux xex, nūy yūmū'ā popmā pexkox yōg hāpxop xohix, tu yūmūg mōy putup, 'ū mōg, ha Topa Koxuk te: "Yā hamūn! Yā pexkox yōg hāpxop pop putup!" kaxīy. 'Āpu, yūmūg Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux!

Paot te Topa pu hām'āktux

¹⁵ Ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, tu xape xohix xop putup pax, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix hā 'āxape, ha tikmū'ün te 'ā' xuktux, ¹⁶ yīy 'āte Topa pu hām'āktux nām, tu' kuxyā 'ohnāg, 'ap 'āxop 'ūm xaxok'ah. ¹⁷ Tu Topa tu' xak, 'ōhōm yā yūmūg Tak, tu' max xe'ēgnāg, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg Topah, ha tu' xak, puyīy Topa Koxuk 'āha mō'kutnā', nūy xa hāmyūmmūgā', xa Topa tu yūmmūg xe'e'. ¹⁸ xix tu' xak, pu 'āp-tox maxnā', xa hāmyūmmūg xexka'. Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy Topa te tikmū'ün kuxa yūmmūgāhā', pu tu hāmmax hip, ha Topa te 'āxop xānāhā', ha' nū', xayīy pop pexkox yōg hāpxop xohix. Kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ün mütik hām'āktux xex, hu: "Āte 'āxop pu popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix," kaxīy. Ha 'āte Topa tu' xak, pu

pexkox yōg hāpxop xohihnāg xa' mūg, xayīy yūmmūg, ¹⁹⁻²⁰ ha hāmyūmmūgāhā', xa hāmyūmmūg, nūy Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, ha' ka'ok, nūy putpu Kunnix hīnnā', nūy pexkox kopa' yūmmā' Topa yīpxe'e hah, ha kaxīy Topa te yūmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', nūy yūmūg kuxa hīnnā kamah. ²¹ Yā Kunnix xexka xe'ēgnāg nōmhā pexkox tu', tu pexkox yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg xop xohix xat, xix Hāmgāyāgnāg yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg gohet xohix xat, xix hām xexka yōg gohet mō'nā'ax xat putup. ²² Topa te Kunnix xexkanā xe'ēgnāg, tu' kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', puyīy 'ūp-xehnāg xat, yā' xuxyāp-xet. ²³ 'Ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix yīn putuk hah, 'ūkuxa mām xohix xop yā Kunnix hā' yīn, ha Kunnix te nōm xop tu' xip, tu yūmūg yāy putox, tu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max. Yā Kunnix te hām xohix xop xix pexkox xohix xop hā' xuxyā'.

2

Tu yūmūg hīnnāhā xe'ēgnāg

¹ Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā 'āyīpkox 'ohnāg Topa pu', ² tup-tat kummuk hā 'āmōg, xix yāmīy kummuk pu' 'āyīpkox pip, ha' kummuk xop te 'āxat pax, nōm xop yīpkox 'ohnāg Topa pu' xop xat pax. ³ Yā yūmūg xohix te hāpxopmā kummuk, tu yūmū yōg yāy putup'ax

mīy, tu yāy mūn xat kummuk, tu hāmpexax kummuk, hu hāpxopmā kummuk kamah. Ha kaxīy hā Topa te yūmūg kummugā'ax 'ūyānān tu', tu yūmūg xūygā'ax, ⁴ pāyā tute yūmūg kuxa ka xexka', tu yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg ⁵ hu yūmūg hīnnāhā', 'īhā yūmūg pu'uk, yūmūg yīpkox 'ohnāg, huk hittup 'ohnāg, ha yūmūg kuxa hīnnāhā Kunnix mūtik, yā' hok hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ⁶ Topa te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmūg hīnnāhā kamah, 'ūyīy hi xe'ēgnāg, yā Kunnix mūtik yūmū'āte' xat, tu pexkox tu' xat Kunnix mūtik. Yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁷ Topa te yūmū'ā ha hāmaxnāhā', pu tikmū'ūn mōkputox tu' mūg, ha Topa te yūmū'ā ha hāmax xe'ēgnāg nāhā', pu' hep xop xohix mōkputox yūmmūg, ha Topa te nōm mō'yāy xe'ēgnāg, ha Yeyox Kunnix te yūmūg pupi' xok, nūy hep xohix xop pu mō'yāy'ax yūmmūgā'. ⁸ Ha Topa te ta nemēn 'ohnāg, tu xa hāmaxnāhā', 'īhā' hok tu 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa hah. 'Āxop te hāpxopmā max 'ohnāg, pu Topa' yānān tu' xa hāmaxnā'. Yām hok. Topa te xa' hok hā' kuxa kummuk xit. ⁹ Hamūn. 'Āxop te hāpxopmā 'ohnāg, puyīy Topa ta nemēn, nūy 'ākuxa kummuk xit. 'Ām hok. Yīy yāy mūn max pe'āpaxeh

hok. Yāk-tīgnāg. Yā 'ākummuk. ¹⁰ Topa te yāp-xehnāg hā 'ākuxa kummuk xit, ha Kunnix xok, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putat hā yūmū mōy, nūy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

Yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik

¹¹ Hōmā 'āxop puknōg, 'ap Yoneo yōg tikmū'ūn'ah, yīy Yoneo xop te 'āxuxet'ax mīy. "Yāy nāg xax mep 'ohnāg xop." kaxīy, nūy yāy yōg xax mep'ax 'āktux. Yā' hittap hā xix hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' pit xop yāy xax mep 'ūyīmap tu'. Pa 'āxop yōg mōnāy xop te' xax xak 'ohnāg, yā Topa hā 'āpuknōg. ¹² Hōmā 'āxop Kunnix hā 'āpuknōg kamah, 'ap Topa yōg tikmū'un kopa 'āpip'ah, ha Topa te' pa'ax mīy Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik, 'āxop mūtik 'ap mīy'ah, Topa yūmmūg 'ohnāg hah, tu hāpkutnā'ax Kunnix hip 'ohnāg, puyīy 'ākuxa tupmā'. Yā Topa hā 'āpuknōg, tu tu 'āpip 'ohnāg. ¹³ Pa hōnhā Yeyox Kunnix mūn te 'āxop nūnnāhā', tu Topa yīkāgnāg ha 'ānūnnāhā', ha Kunnix xok mīpkupnix tu', nūy 'ānūnnā', nūy tu kuxap-xet 'āxop kuxa mūtik. ¹⁴ Yā hōmā 'āxop xix Yoneo xop yāytuk-mīy punethok, ha Kunnix xok, xa 'āxop xix Yoneo xop yāyhā Kunnix yōg tikmū'ūn puxet, ha' xok, nūy yāytuk-mīy kuxyā', 'ū yūmūg kuxa xohix tu māmā', xayīy

'āxop yā Yoneo xop hā 'āxape',
 15 ha Yoneo xop yōg xat'ax
 nōā', ha tikmū'ūn xop 2
 yāyhā tikmū'ūn xop puxet,
 tu' yāyhā tikmū'ūn tup, ha
 Topa te' kuxa māmāhā',
 16 Yā Kunnix te mīpkupnix
 tu' xok, nūy yāykix'ax kuxyā',
 puyīy Yoneo xop xi' puknōg
 xop yāy putup pax, yīy Topa
 ha putpu' nūnnāhā', puyīy
 Topa yīkāgnāg hā' pip. 17 Yā
 Kunnix nūn, tu hām'āpak
 max'ax 'āktux, tu Topa gāy
 kux'ax 'āktux, pu tikmū'ūn
 kuxa tu' mām, 'āxop puknōg
 xop pu hām'āktux, Topa tu
 hāptox tu 'āpip, xix Yoneo
 xop pu hām'āktux, nōm xop
 te Topa tu yīkāgnāg hā' pip.
 18 Hamūn. Kunnix te yūmūg
 xohix nūnnāhā', pe Yoneo
 yōg tikmū'ūn, pe' puknōg yōg
 tikmū'ūn, ha yūmūg nūnnāhā
 Topa hah, ha Topa Koxuk te
 yūmūg ka'ogāhā', yūmūg Topa
 hā yīkāgnāg pi'.

19 Yīy 'āxop puknōg 'ohnāg
 nōmhā'. Yā Topa yōg
 tikmū'ūn kamah, tu Topa hā
 'āxape'! 20 Topa te tik xop
 nū'pok pu hām'āpak max'ax
 'āktux, tu tik xop nōy nū'pok,
 pu Topa pupi hām'āktux, ha
 nōm tik xop 2 te Kunnix
 'āktux, tu Kunnix xok'ax
 'āktux, ha 'āxop yīpkox pip,
 tu' kuxa mām ka'ok Yeyox
 Kunnix kopah, 21 ha' xohix
 nōg nōy nā' mōgāhā', tu
 mōktu xohix, yā Topa yōg
 tikmū'ūn xe'e'. 22 Kaxīy
 'ākuxap-xet Kunnix kuxa
 mūtik, pu Topa 'āxop tu' xip
 ka'ok, nūy yāy Koxuk te 'āxop

tu' xip ka'ok.

3

*Paot te Yoneo xop hā'
 puknōg xop pu hām'āpak
 max'ax 'āktux*

1 Yāk mūn Paot, tu Yeyox
 Kunnix pu hāpxopmāhā',
 yā kanet kopak xip, 'āxop
 pu hām'āpak max'ax 'āktux
 tu', tu Topa pu hām'āktux
 'āxop pupi'. 2 Yā Topa
 te nūgkutnāhā 'āhah, nūy
 xa hāmmaxnā', ha 'āxop te
 hām'āpak, tu hāmyūmmūg.
 3 Hōmā, hāmhattap 'ihā', Topa
 te hāmpe'paxex, pa tikmū'ūn
 'ūm pu hām'āktux 'ohnāg,
 tu nōm pe'paxex'ax 'āktux
 'ohnāg hāmyāxatamuk xohix
 hā, tu yāk mūn pu hām'āktux
 nōmhā. 'Āte xa kax'āmi
 kutōgnāg nūhū tappet tu'.
 Yā Topa te hāmpe'paxex tap,
 tu Yoneo xop xi' puknōg
 xop yāy kotīnnāp-tup, pūyīy
 yāyhā' xape', puyīy Topa'
 xohix ha hāmmaxnā xexka'.
 4 'Āxop te tappet mō'kupix,
 'a' yūmmūg, yā 'āte tappet
 mīy, nūy yōg hāmpekpaxex'ax
 'āyūmmūgā', nūy xa Kunnix
 'āktux, 'ōhōm xok mīpkupnix
 tu', yūmūg pupi' xok, nūy
 Yoneo xop xi' puknōg xop
 ha hāmmaxnā'. 5 Hōmā Topa
 yīy 'ohnāg, tu hām'āktux
 'ohnāg, pa hōnhā Topa Koxuk
 te hāmyūmmūgāhā', tu tik
 xop pu' xuktux, tu tik max
 mō'pok, pu tu hām'āktux, xix
 tik max xop te Topa pupi
 hām'āktux tu' xuktux, 6 Yā
 hām'āktux xe'e', hu: Topa
 te' puknōg xop xix Yoneo
 xop ha hāmmaxnāhā', yā yāy

putuk. 'Ūxohix te Kunnix hã 'üyîn. Tikmũ'ün putox te yã yîn xat, nũy tu' pẽnã max, hã kaxĩy Kunnix te yũmũg xat, nũy tuk pẽnã max. Yã Topa te Kunnix hã hãm'ãktux xex, nũy hãm'ãpak max'ax hã hãmmaxnã', nũy Yoneo xop xi' puknõg xop ha hãmmaxnã', yã yãy putuk.

7 Topa tek xãnãhã', tu mõgkutnãhã', 'üyĩy 'ã hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tuk yãy kutnãhã', xik ka'ogãhã'.
 8 Yãk-tõgnãg, ha Topa yõg tikmũ'ün xohix xexka', pa Topa tek mũn yãy kutnãhã', 'üyĩ' puknõg xop pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha hãm'ãpak'ax te Kunnix 'ãktux, ha Kunnix te' kuxa mãm xop ha hãmmax xe'ëgnãg gãhã', yĩy tikmũ'ün kuxa te' yëy. 9 Ha Topa te nũgkutnãhã', 'ũ hãm'ãktux xe'e', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux tikmũ'ün xop xohix pu', tuk hittup. Hõmã Topa te hãmp'e'paxex, nũy Yoneo xop, xi' puknõg xop ha hãmmaxnã', ha hãmyãxatamuk xohix hã' yĩy 'ohnãg, pãyã hõnhãk xat, 'ãte tikmũ'ün xohix pu hãmyũmmũgã'. Yã Topa max xe'ëgnãg, tu hãpxop xohix mĩy, tu kama' hep xohix xop ha hãmmaxnãhã'. 10 Tu' kuxa mãm ka'ok xop ha hãmmaxnãhã', nũy pexkox yõg xexka xop tu' mũy, nũy xat'ax xop tu' mũy, puyĩy hãmyũmmũg, yã Topa te hãmyũmmũg xe'ëgnãg.
 11 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã', 'ap xip'ah hahãm, xix pexkox 'ap xip'ah, 'ĩhã Topa

te hãmp'e'paxex, nũy Yeyox Kunnix xok'ax hã' hep xohix xop yãy tu nũnnãy, pu nõ yãyhã tikmũ'ün yãp-xehnãg. Yã hõnhã Topa te' mĩy, yũmũg xuxyã Yeyox xok'ax hã 'ũmĩy, 12 'üyĩy yũmũg kuxapxet Kunnix kuxa mũtik, hu' mãm ka'ok 'ũkopah, hu yũmũg kuxãnõg 'ohnãg, nũy Topa yĩkãgnãg hã yũmũg pi'.
 13 'Ūkxũy, pa 'ãkuxa tuknõg hok, nũy Topa yõg putat hã mõg. Yã Topa tek xũy hã xa hãmmaxnãhã'.

Kunnix te mõ yũmũg yãy xe'ëgnãg

14 Yĩk kopaxux hãk xip yũmũg Tak Topa pu'. Yã yũmũg Tak xe'ëgnãg, tu hãpxop xohix mĩy, 15 tu yũmũg pẽnã max, yũmũg 'ãtak putuk, mõ yũmũg yãy xe'ëgnãg tu', ha hãmmaxnãhã yãy kutok xop ha', tu pexkox yõg kutok xop, xix hãm xexka yõg kutok xop ha hãmmaxnãhã'. 16 Yã' max xe'ëgnãg! 'ãte' xak, puyĩy Topa Koxuk 'ãkuxa ka'ogã', xa 'ãka'ok, 17 ha tu' xak kamah, pu 'ãkuxa mãm mãm ka'ok, pu Kunnix 'ãkuxa kopa xihip, xayĩy 'ãxapep-tup pax, nũy kama Topap-tup pax xexka', 18 nũy Topa yõg tikmũ'ün xohix mũtik hãmyũmmũg. Yã Kunnix te tikmũ'ün mõ'yãy xe'ëgnãg, yĩy nõm pe'ãpaxeh mõktu 'ãkuxa te' yëy Topa pu', yã yũmũg putox ka'ok 'ĩhã nõm mõ'yãy'ax pek'paxex. Ha kaxĩy 'ãkuxa hittup xexka', yã Topa mũn te 'ãkopa' xip ka'ok, 19 tu mõktu 'ãxop te hãmyũmmũg xe'e', yã Kunnix

te yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg
mō kuma' mōg. 'Āpu' xak,
nūy mō'yāy'ax yūmmūg, nūy
'ākuxa' yēy, ha kaxīy Topa
xe'ēgnāg te 'ākopa' xip ka'ok.

²⁰ Pūyā' xohix Topa xexka
'āktux, ha yūmūg ka'ogāhā', tu
yūmū'ā ha hāmmaxnā xexka',
īhā yūmū'āte ta tu' xak,
pu hāmmaxnāk-tōgnāg. Yā
Topa te hāmpē'paxex xexka',
ha yūmū'āte hāmpēkxaxex
kutōgnāg. ²¹ Pūyā' kuxa mām
ka'ok xop xohix Topa max
xe'ēgnāg 'āktux, pūyā' xuktux
mō kuma' mōg. Yā Yeyox
Kunnix te yūmūg ka'ogāhā'
'ūyīy Topa max xe'ēgnāg
'āktux. Pūyā hāmyāxatamuk
xohix hā' xuktux, pu tu kux
'ohnāg. Hamūn.

4

Kunnix hā yūmūg yīn puxet

¹ Yeyox Kunnix pu 'āte
hāpxopmāhā', nūy hām'āpak
max'ax 'āktux, hu kanet
kopak xip, ha xa tu' xak,
xa hāpxopmā max. Topa te
'āxānāhā', xa hāpxopmā max.
² Yāy kutōgnāg pe'āpaxex, nūy
'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy hip,
nūy nōā'tot, 'āxop te 'āxapep-
tup pax tu'. ³ 'Ānōy gāyā hok,
nūy yā 'āxop putox puxet, xix
'ākuxap-xet, yā Topa Koxuk
te 'āxop nūnnāhā', xa yāyhā
tikmū'ūn, nūy yāp-xet. ⁴ Topa
Koxuk puxet, xix 'āxop yā
Kunnix hā 'āyīn puxet, ha
Topa te 'āxānāhā', xa Kunnix
nūn'ax hip, xayīy pexkox tu
nū mūtik 'āmōg, nūy 'āpip
ka'ok. ⁵ Ha yūmūg xuxyāp-xet
kamah, ha yūmūg kuxa mām

Yeyox Kunnix yāp-xehnāg
kopah, ha yūmūg putox pix
kamah, 'ūyīy yūmūg xuxyāp-
xet 'āktux. ⁶ Ha Topa yūmūg
Tak yāp-xehnāg, tu' xohix
hā' xuxyā, tu tikmū'ūn kopa
hāpxopmāhā' tu' kopa' xip.

⁷ Kunnix te Topa Koxuk
yūmū'ā ha nū'kutnāhā', pu
yūmūg ka'ogā', 'ūyīy yūmūg
hāpxopmā ka'ok, nūy yāy xape
ka'ogā kamah. ⁸ ha Topa yōg
tappet te:

"Tik te pepi' mōg, tu' gāy
xop kīy, nūy yāy mūtik
mōgā',

xix kanet kopa' pip xop mōy,
nūy mōgā kamah,

tu yā tu hāpxop hok
popmāhā'," kaxīy

⁹ Tep tu hām'āktux, hu:
"Tik te pepi' mōg," kaxīy?
'Ūxuktux, nūy tik kaka' mōg
hāmāxap'ax 'āktux. Tu yā
yūmūg xuxyā Kunnix 'āktux,
īhā tik puxet 'āktux. ¹⁰ Yā
tik puxet xok, ha nō hāpkot,
tu putpu' hi, tu pepi' mōg
pexkox ha, yā kaka' mōg
hāmāxap, tuk-nāy tu pepi'
mōg, hāmnōgnōy kūnāpa'
mōg, tu hām xexka tu' xip, xix
pexkox tu' xip kamah, nūy
pexkox xop yīkāgnāg hā' xip,
nūy tikmū'ūn yīkāgnāg hā' xip
kamah. ¹¹ Tu Topa Koxuk
hōm tikmū'ūn pu', puyī' kuxa
mām ka'ok xop ka'ogā'. Tu'
yāg ka'ogāhā', nūy mō'pok,
xi' yāg ka'ogāhā', pu Topa
pupi hām'āktux tikmū'ūn
pu', xi' yāg ka'ogāhā', pu
hām'āpak max'ax 'āktux, xi'
yāg ka'ogāhā', pu' kuxa
mām xop pēnā max, xi' yāg

ka'ogāhā', pu' kuxa mām ka'ok xop pu hāmyūmmūgā'.¹² Yīy Kunnix pu tu hāpxopmā max, puyī' kuxa mām ka'ok xop ka'ogā'. Yā' kuxa mām ka'ok xop te Kunnix hā' yīn puxet. Tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat kamah, nūy tu pēnā max.¹³ Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hu yūmūg kuxapxet Kunnix kuxa mūtik. Yā Kunnix hā yūmūg xohix yā tikmū'ūn puxet, nūy yūmūg Topak-tok xop xe'ēgnāg, tu mōktu Topa pu yūmūg xiptap xop putuk, tu mōktu Kunnix putuk.¹⁴ Yā kakxop putuk, 'īhā hāmpē'āpaxeh hok. 'Āpu hāmyūmmūg, xa tik kummuk xop pu 'āyīpkox 'ohnāg, tu hām'āktux'ax puknōg 'āpax hok, ka Topa yōg putat xax, tik kummuk te xa mō'āmā hah.¹⁵ Hām'āpax hok. Pa hām'āktux xe'e', koit hok, 'ānōy putup pax tu hāpxe'e 'āktux, nūy Kunnix putuk. Yā Kunnix yāk xohix hā yūmūg putox, nūy yūmūg pēnā max.¹⁶ Kunnix hā yūmūg xohix yīn, nūy nōm hā hām'āpak nām, pu yūmūg xohix xat. Ha' kup te' yīn tu yāy hī', nūy tu mōg max, ha kaxīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop xape xop te yāy tu hī kamah, nūy Kunnix hā' yīn, tu yāy hittupmāhā', tu yāy putup pax.

Yūmūg kuxa hi xe'ēgnāg nōmhā

¹⁷ Yīy 'āte xa hām'āktux nām, hu: Tikmū'ūn te Topa

yūmmūg hok, puxix hitop tu hāmpē'paxex. Yā Kunnix te yāy 'āxet'ax 'ā' hōm, 'āte 'āxat, hu: Hāpxopmā'ax hitop kuxyā', nūy nōm hāmhitop hāmpē'paxex xop mūtik mōg hok, nōm xop yā Topa hā' puknōg.¹⁸ Hap-tox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tup-tup nōg, pu Topa 'ūhīnnā', tu' yīpkox 'ohnāg Topa pu', yīy nōm kummuk xop nīm, nūy kummuk mīy'ax xop pe 'āmōg hok.¹⁹ Ha yāyhāhup 'ohnāg, tu' nōy hā' xupxet pax, tu' xak, nūy hāpkummuk xohix mīy.

²⁰ Pa 'āxop te Kunnix yūmmūg max, hu hāpxopmā max, Kunnix te hāpxopmā max hah.²¹ Hōmā tikmū'ūn te xa Kunnix 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok nōm kopah, hu nōm mūtik hāmyok mīy, nūy Topa yōg putat hā 'āmōg,²² tu hāpxopmā'ax hittap nīm, nūy tu yāy putup mīy'ax hok, yā 'ākummugā tap,²³ ha Topa te 'ākuxa xix 'āp-tox tupmā'ax,²⁴ xa 'āxop max xe'ēgnāg Topa putuk. Yā Topa mūn te hāmyok mīy, tu hāpxopmā max, tu hāmmaxnā xe'ēgnāg.

²⁵ Yīy koit hok, hu ta 'ānōy pu hāpxe'e 'āktux, yā yūmūg xohix te Kunnix hā' yīn.²⁶ 'Āgāy, 'īhā hāpkummuk mīy hok, pāyā 'āxuxi', nūy 'āmnīy tox hā 'āgāy hok.²⁷ 'Ūtux hok pu Hāmgyāyāgnāg 'ākuxa kummugā hok.²⁸ Tikmū'ūn te' xupxet tap, puxi tu' kuxyā' xupxet, nūy tu max, nūy xe tu xupxet hok, nūy tu hām max, tu hāmyok

mīy, puyīy tikmũ'ũn hok xop pu hāpxop popmā'.²⁹ Hām'āktux kummuk hok, hu ta hām'āktux max, nūy mō'ānōy nīynām, nūy 'ānōy hittupmā'.³⁰ Topa Koxuk pu' hupmā hok, ka tu' kuxa hittup 'ohnāg. Yā Topa te xa yāy Koxuk nū'kutnāhā', nūy tu hām'āktux xeh, nūy 'āpēnā max. 'Ap max'ah tikmũ'ũn te Topa Koxuk kuxa pu hupmā'. Yā 'āpēnā max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa hittupmāhā', tu xa hām'āktux xex, xayīy Topa yōg tikmũ'ũn. Yīy Kunnix te 'āmōgāp-tup pexkox tu', 'īhā hāptup xe'e mō'nā'ax, ha Kunnix nūn, nūy yāy xape xop mōgā'.³¹ Yīpkūmīy hok, xix 'āgāy hok, 'ānōy mānōg hok, hāpkute'ex kummuk hok,³² pa 'ānōy kuxa ka', nūy tu' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux, Kunnix xok'ax hā' xaxogāhā'.

5

Yūmũ'ā Topa hā yāy kutok xop

¹ Topa hā 'āxop kutok xop, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā max, nūy 'Ātak Topa putuk 'āxop, nūy hāpxopmā max. ² 'Āxape xop putup pax, yā kaxīy Kunnix te mōg yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg pupi' xok, ha Topa tep-tup, tu' hittup.

³ Topa hā 'āxop tikmũ'ũn xe'e', hu hām'āktux max, nūy tu hāpkummuk 'āktux hok, nūy 'ānōy yōg hāpxop

putup hok, nūy xonnix hok, nūy 'ānōy hā 'āxupxet hok, 'ūmīy hok. Yā Topa yōg tikmũ'ũn hām'āktux kummuk pu kummuk,⁴ pa hām'āktux max, nūy hām'āktux kummuk tu kux, nūy hām'āktux hitop tu kux, nūy tu Topa max 'āktux pax, hu: 'Āmax Topa! Kaxīy. ⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa xix Kunnix te tikmũ'ũn xop putup nōg, nōm te' nōy hā' xupxet xop, tu nōm mūtik tikmũ'ũn xat 'ohnāg, yā' kummuk xop te hāpkummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet, tu' nōy yōg hāpxop putup pax, yā hāpxop 'ūm te nōm xop hā topa komut, 'ūp-tup pax xexka hah, tu Topa xe'ep-tup kutōgnāg, yā hāpxop xohix mūn putup pax xe'e'.

⁶ 'Ūtux hok pu' nōy 'āmō'āmā hok hām'āktux hitop hā. Topa te hāpxopmā'ax kummuk putup nōg, tu' yīpkox 'ohnāg xop kum-mugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁷ 'Āpu, nōm kummuk xop nīm. ⁸ Yā hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, ha hāpkoxtap te 'ākuxa kopa' xip, pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa tupmāhā', hu hāpxopmā max nōmhā. ⁹ Topa te 'ākuxa tupmāhā', 'āpu hāpxopmā max, nūy 'ānōy kuxa ka', nūy hāmyok mīy, nūy hāpxe'e 'āktux. ¹⁰ Xi' xak, nūy xe hāpxopmā max'ax hā Topa kuxa hittupmā'. ¹¹ Hāpxopmā hitop hok, tikmũ'ũn nōy xop mūtik, hāpxopmā hok, nūy xetxox putuk hāpxopmā hok. Yā xetxox te hāpkoxtap 'īhā'

xupxet, tu' xaptop. 'Āpu, 'ōg hāpxopmā'ax mūg tikmū'ūn tu'. ¹² Yā hāpxopmā'ax xaptop te yāy pu' hūpmāhā', ¹³ 'ihā tikmū'ūn nōy te' yūmmūg, ha' kummuk, ¹⁴ ha tikmū'ūn te' yūmmūgāhā', nūy tu' mūg, yīy Topa yōg tappet te:

“Āxop mō'āyōn xop, yāy koxak,

'āyok, nūy 'āxit, nūy 'āhi', ha Kunnix te xa hāptupmāp-tup,” kaxīy.

Yā hāptupmāp-tup, ha kaxīy Kunnix te yūmmūg hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmmūg hāmyūmmūg max.

¹⁵ 'Ōg pa 'āti'. 'Āpu, Topa yōg putat hā 'āmōg kuma 'āmōg, tu hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max. ¹⁶ Yā hāmyāxatamuk te' nōy hā yāy kutut, yīy 'āmnīy xohix hā Topa pu hāpxopmā max, tikmū'ūn nōy te hāpxopmā kummuk hah. ¹⁷ 'Āp-tox ka'ok hok, hu hāmyūmmūg max, pa yūmmūg xuxyā pu 'āyīpkox pi', nūy 'ūyōg hāmputup'ax mīy.

¹⁸ Ta hep xupyāg xo'op hok, xa paptux hok, ha 'ākummugā'. Pūyā Topa Koxuk 'ākopa xip, nūy 'ākuxa hittupmā'. ¹⁹ 'Āxape pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix Topa yōg hām'āktux'ax kutex, nūy tu 'ānōy ka'ogā', tu yūmmūg xuxyā Yeyox pu 'āxop kutex, nūy nōm pu: Yāyā', 'āmax! Kaxīy. ²⁰ 'Āpu Topa yūmmūg Tak pu hām'āktux kamah, nūy 'ūmax 'āktux, ha yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix tep-tup, 'ū yūmmūg Topa max 'ūm 'āktux. ²¹ Yeyox Kunnix yā yūmmūg

xuxyā, yīy yūmmūg yāy xape xohix puk yīpkox pip.

'Ūyīpxox xi' xetut 'āktux

²² Pūyā 'ūhūn yāy yīpxox pu' yīpkox xip, nūy yūmmūg xuxyā Kunnix pu' yīpkox pi' kamah. ²³ 'Ūyīpxox te yāy xetut xat, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, tu nōm pupi' xok, pu tu yāyhā Kunnix hā tu yīn, nūy Kunnix pu 'āyīpkox pi'. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max. Ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, nūy tu pēnā max. ²⁴ Pūyā 'ūn yāy yīpxox pu yā' yīpkox pi'. Kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix pu' yīpkox pip.

²⁵ Pūyā' yīpxox yāy xetut mō'yāy xe'ēgnāg, yā kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu nōm pupi' xok, ²⁶ puyīy Topa hā 'ūyōg tikmū'ūn, ha kōnāg hā' pīx, xix yāy yōg hām'āktux'ax hā yūmmūg yūmmūgāhā', ²⁷ 'ūyīy yūmmūg māynāg hamūn pu', nūy hāpkummuk hok hā yūmmūg pip, nūy yāyhā max xe'ēgnāg. ²⁸ Tik te yāy mūn pēnā max. Pūyā yāy xetut kaxīy pēnā max kamah. Tik te' xetut pēnā max, puxix yāy mūn pēnā max kamah. ²⁹ 'Ok xip tikmū'ūn te yāy mūn putup hok? 'Āmhok, Yāp-tup. Yā' xohix te yāy mūn putup, hu yāy xīnnāhā', ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop putup, tu nōm pēnā max. ³⁰ Yā yūmmū'āte Kunnix hāh yīn, pu yūmmūg xat, nūy yūmmūg pēnā max, ³¹ yīy Topa yōg tappet te: “Pūyā tik yāy

tak nīm, xi' tut nīm, nūy tu xetut mūy, nūy nū mūtik 'āti'. Yā yāyhā' yīn puxet. Kaxīy. ³² Ha kaxīy Topa yōg tappet te hām'āktux xe'e', tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu Kunnix xi' kuxa mām ka'ok xop 'āktux. Yā' kuxa mām xop te Kunnix hāp-tox puxet, ³³ tu 'āxop 'āktux kamah, nūy yīpxox yāy xetut pēnā max, yāy mūn pēnā max putuk, nūy xetut yāy yīpxox pu' yīpkox pi', 'ūyīpxox xexka pe'paxex tu'.

6

Ātak mūnōm xop xik-tok xop 'āktux

¹ Kakxop, Topa te 'āp-tup, xa 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi', yā hāmyok. ² Topa yōg tappet te: "Yā 'ātak mūn 'āktux max, xix māy 'āktux max," kaxīy. Yā Topa te 'āxat hāmāxap, xa 'ātak max 'āktux, hāknāy tu hām'āktux xex, pu tikmū'ūn tu hittup tox, ³ hu: "nūy 'āhittup, pu Topa xa hāmmaxnā', xa 'āhittup tox hām xexka tu'," kaxīy.

⁴ Ātak mūnōm xop, xix māy mōnōm xop: 'Āpu 'āk-tok kute'ex kummuk hok, nūy tu gāyā hok, tu nōm yūmmūgā', puyīy hāpxopmā max, yā Kunnix te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa 'āk-tok yūmmūgā max.

⁵ Āxop kāmānat xop, 'āxuxyā nōm te 'āxat'ax pu 'āyīpkox xip, 'ākuxānōg, nūy māynāg hāpxopmā', nūy Kunnix pu 'āhām. ⁶ Āxuxyā pu 'āyīpkox xip, nūy 'āhām max,

'āxuxyā te 'āpēnāhā 'īhā, xix 'āpēnā hok 'īhā' kama 'āhām max. 'Āmun yā Kunnix hā kāmānat, yīy Topa te 'āxat, xa 'āxuxyā yōg xat'ax mīy, 'āxop te Kunnix putup pax tu'. ⁷ 'Āhām max 'āhittup tu', Kunnix pu 'āhām, hu 'āhittup, 'āxuxyāp-xet pu 'āhām'ah, yā yūmūg xuxyā Kunnix pu 'āhām kamah. ⁸ Topa te yā 'āpēnāhā', tu tikmū'ūn xohix xop pu pagop-tup, tute tikmū'ūn te hāpxopmā max pu hāmmaxnāhā', xix tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pu hāpkummugāhā'.

⁹ Āxop 'āxuxyā xop: 'Āpu 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā max, xix nōm mānōg hok, tu: "Āte 'ākix'ax!" kaxīy. 'Ūxaxok hok: 'Āxuxyā xop xix kāmānat xop xohix te Topa pu' hām, ha pexkox tu' xip, ha yā xohix Topa yōg kāmānat, yā 'āxohix te Topa pu yā' nōy putuk.

Topa yōg xonat xop

¹⁰ Hōnhā 'ākuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, hu 'āka'ok, yā yūmūg xuxyā te 'āka'ogāhā', 'ūyīy hāpkummuk mīy hok. ¹¹ Xonat xop te pipkup hā' yāy mō'tat, puyī' gāy xop kummugā hok. Ha kaxīy Topa te 'āka'ogāhā', pu Hāmgāyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ¹² Yā yūmū'āte tikmū'ūn gāy mūtik yāy kix 'ohnāg. 'Āmhok. Pāyā pexkox yōg gāyxop mūtik yūmūg yāytuk-mīy. 'Ūxohix yā hāpkoxtap yōg gāy xop, tu yūmūg nōāp-tup, yīy Topa te yūmūg ka'ogā'ax, 'ūyī' gāy xop

yōg kummuk mīy'ax kuxyā'.
 13 Āpu, Topa yōg hāpka'ok pa',
 nūy 'āka'ok, xonat xop putuk,
 nūy gāy xop yōg hāpxopmā'ax
 kummuk kuxyā', nūy 'ānū
 pa hok, 'ākuxānōg 'ohnāg tu'.
 Yā 'ākuxa tu mām ka'ok 'āpi'.
 14 Ha xonat te' xax ka'ok hā
 mō'tat, ha pipkup hā' xax
 mīy, pu xonat xop mō'yāy
 nīy, tu yāy kūnāy hīy pipkup
 hā'. Kaxīy Topa te 'āxat, xa
 hāmyok mīy, nūy yāyhāhup
 hok, yā yāy kūnāy hīy'ax
 putuk. Ha tikmū'ūn xohix te
 'āxop 'āktux'ax, hu: "Yā' koit
 'ohnāg," kaxīy. Kama xonat
 te pipkup xax mō'tat, nūy nō
 yāy kep mō'nīy, puyī' gāy xop
 xonat xuhmīy hok. Ha kaxīy
 'āxop te hāpxopmā max, puyīy
 tikmū'ūn pēnā', hu: "Yā' max
 'ōhōm. 'Ap hāpkummuk 'ūm
 mīy'ah," kaxīy. Tu yūmūg
 xuxyā 'āktux max. 15 Ha xonat
 xop te pataxax ka'ok tat, nūy
 hāpkumep mō'ka'ok, ha kaxīy
 'āmōg mō'ka'ok, nūy hām'āpak
 max'ax 'āktux, 'ākuxa hittup
 tu', ha hām'āpak max'ax te
 tikmū'ūn kuxa māmāhā'.
 16 Ha xonat xop te pipkup
 'ānuk xexka tat, nūy mō'yāy
 nīy, nūy gāy xop yōg pox xox
 mō'hap'ax tu xok. Ha kaxīy
 'ākuxa mām ka'ok Kunnix
 kopah, nūy Topa tu 'āpip
 ka'ok, pu Hāmgāyāgnāg 'ākuxa
 kummugā hok. 17 Ha xonat
 xop te mō'yāy kux xax ka'ok
 tat, nūy nō yāyputox pak,
 puyī' gāy xop 'ūp-tox tak
 hok. Hā kaxīy 'āxop te Topa
 pe'āpaxex, tu 'ākuxa tuknōg
 'ohnāg, hāmpē'āpaxex max tu'.
 Yā Topa te 'ākuxa kummuk

xit tap, nūy mō 'ākuxa max
 tat 'ūyānān tu'. Ha xonat
 xop te mīkax xexka pop, nūy
 gāy xop kix. Ha kaxīy 'āxop
 te Topa yōg hām'āktux'ax
 'āktux, nūy yāmīy kummuk
 yōg hāpxopmā'ax kummuk
 nō'ā', ha Topa Koxuk te
 'āka'ogāhā', xayīy hām'āktux
 ka'ok. 18 Āxop te Topa yōg
 hām'āktux 'āktux, ta Topa
 pu hām'āktux pax, ha Topa
 Koxuk te xa hāmyūmmūgā'ax
 xa Topa pu hām'āktux max.
 'Ōg pa 'āti', 'ākuxa tuknōg hok,
 nūy Topa yōg tikmū'ūn pupi
 hām'āktux Topa pu'. 19 Tu
 Topa ta tu' xax, puyīy 'ūgmūn
 pu hām'āktux, nūy ka'ogā',
 'ūg hām'āktux tikmū'ūn pu',
 nūy Topa yōg hām'āktux'ax
 xe'e yūmmūgā'. 20 Tu te
 nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak
 max'ax 'āktux, tu' xuktux
 kamah, 'ihā kanet kopak
 xip, yīy Topa ta tu' xax puk
 ka'ogā', nūy hām'āpak max'ax
 'āktux pax.

Paot te' xape xop 'āneo

21 Yūmūg xape Tikik te
 'ūgmūtik hāpxopmāhā, nūy
 'ūgmūn tu nō tu tehet,
 tu 'āha' mōg putup, hak
 mūn 'āktux'ax, nūy xa
 hāmyūmmūgā', 22 tu 'āha' mōg,
 nūy xa hām'āktux, nūy 'ūgmūg
 hām'ax 'āktux, xayīy 'āxop
 hittup kamah.

23 Pūyā Topa yūmūg Tak xix
 yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix
 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy
 xe'ēgnāg, xix 'ākuxa māmā
 ka'ok yāy mūn kopah. 24 Pūyā
 Topa xa kāmmaxnā', 'ihā
 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox

Kunnix putup pax mō'kuma
'āmōg. Tu ta tu kux.

PAOT TE KŌMĒN PINIO YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'AMI'

1 'Ūgmū'ūg Paot xix Tīmōn, tu Yeyox Kunnix puk mū'āte hāpxopmāhā', tu nūhū tappet kax'āmi, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa' xop pu kax'āmi', ha' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, xi' yōg tik pēnā max'ax xop pu kax'āmi', xix tik xop te' hok xop pu hāpxop popmāhā pu kax'āmi'.

2 Pūyā Topa yūmūg Tak xa hāmmāxnā'. Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmāxnā kamah, nūy 'ākuxa māmā'.

Paot te Topa pu hām'āktux

3 'Āte Topa pu hām'āktux, 'ihā 'āte 'āpekpaxex, tu: "Āmax Topa', yā xate Pinio yōg kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'," kaxīy.

4 Hu Topa pu hām'āktux, 'ūgkuxa hittup tu', 5 'ihā 'āte 'ōg hāpxopmā'ax pekpaxex. Yā 'āxop 'ūgmūn 'ahā 'ātehet, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu hōmā xix hōnhā 'ūgmūn mūtik hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux.

6 Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', tu xa hāmmāxnāhā', tu' kuxyā 'ohnāg, ha mōktu Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāhā', ha tute kuxyāp-tup, 'ihā Kunnix putpu' nūn.

Yā 'āte' yūmmūg. 7 Tu 'āxop pekpaxex, 'āmñy xohix hā hāmpekpaxex, tu 'āte 'āp-tup pax xexka', 'ūgmūn mūtik 'āxop te hāpxopmāhā'. Topa te 'āxop xexkanāhā 'ūgmūtik, tu yūmūg xexkanāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, yā 'ōhōm Topa yōg hām'āktux xe'e. 'Āte nōmhā' xuktux, 'ihā kanet kopak xip, tu hōmā' xuktux, 'ihā 'āte hāpkumep hā, hām'āktux ka'ok hā tuk mōg. 8 Yeyox Kunnix te mō'āyāy xe'ēgnāg, ha kaxīy 'āte 'āp-tup pax kamah, 'ap koit'ah 'āte', Topa te' yūmmūg.

9 Ha 'āte Topa tu' xak, pu 'āxop 'āxape kuxa mām xop xohix 'ūp-tup pax, tu mōktu yāp-tup xe'ēgnāg, tu hāmyūmmūg, tu mōktu hāmyūmmūg xexka', 10 nūy hāmmāx 'ūm yāyutnā', nūy 'ākuxa tup tat, 'ihā Kunnix te putpu' nūn, xayīy yā 'ōg hāpxopmā'ax xa' hupmā hok. Yā Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup.

11 Ha Yeyox Kunnix yāp-xehnāg te 'ākuxa kopa hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux.

'Āte Kunnix tu hāpxopmāhā'

12 'Ūkxape xop: 'Āte xa hāmyūmmūgāp-tup. Gāyxop tek xūyghāhā', xik hīy kanet kopah, pāyā Topa te hāmmāxnāhā nōmhā', hak xape punethok te 'āhā' tehet, tu hām'āpak max'ax 'āktux, 13 ha kaxīy gohet yōg xonat xop te hām'āpak, tu 'āte hāpxopmāhā Kunnix pu' yūmmūg, tuk hām'āx ha kanet kopak xip yūmmūg. 14 Ha

yūmūg xape xop te' yūmmūg kamah, hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, tu' hittup, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, 'ūkuxānōg 'ohnāg. ¹⁵ Yā' yāg yīpkūmīy, tu' yāyix pax, hu Kunnix 'āktux, pa' yāg hittup, nūy xuktux, ¹⁶ 'ūkputup pax tu 'āktux, Topa te mōgkutnāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ōm te' yūmmūg, ¹⁷ Ha' yāg nōy te mō'āmā pax, tute 'ūgyīpkūmīy tu', 'ūyīy 'ūgkuxa hittup hok, yā' gāy tu hām'āktux max 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūn pu hupmā'.

¹⁸ Yā' xohix te Kunnix 'āktux, yā' puxi'. Yīk kuxa hittup pax, ¹⁹ tuk kuxa yūm ka'ok 'āxop kopah. Yā 'āxop te Topa tu' xak, puk xut kanet kopah, yīy Yeyox Kunnix Koxuk tek ka'ogāhā', hak kuxa yūm ka'ok. ²⁰ 'Ūgkuxa yūm ka'ok, nūy Topa pu hāpxopmā max, nūy 'āmnīy xohix hā xix hōnhā Topa pu 'āte hāpxopmāhā', nūy yā yāyhāhup 'ohnāg, xik kuxānōg 'ohnāg, pu tikmū'ūn Kunnix 'āktux max, 'ok pek hi'ax, 'ok pek xok'ax. ²¹ Tephak xip hām tu'? Hām tuk xip, nūy Kunnix xexka xe'ēgnāg 'āktux. 'Ūkxok, kopxix pexkox hāk mōg, nūy Kunnix mūtik xhip, nūy 'ūghittup xexka mō'kumak mōg. ²² Hām tuk xip, kopxix hā hāpxopmā max Kunnix tu'. 'Ap yūmmūg'ah 'āte', piyā' mūn max, 'ok pek hām tuk xip, 'ok pek mōg pexkox hah. ²³ Yā' max 'ūkxip hām tu, pāyā 'āte' xak, nūy mōy xip

Kunnix mūtik pexkox tu'. Yā' max xe'ēgnāg! ²⁴ Pāyā 'āxop puk max, nūy xhip hām tu', ²⁵ tu hāmyūmmūg, hu 'āxop tuk xip putup, nūy 'āka'ogā', nūy 'ākuxa hittupmā', xayīy 'ākuxa hittup, 'ihā' mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. ²⁶ 'Āte putpu 'āhak mōg'ax, xa 'ākuxa tu hittup 'ūgmūn hah, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ²⁷ 'Āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'āyīpkox pip, yīy hōnhā hāpxopmā max, nūy Kunnix putup hāpxopmā max. Kaxīy 'āte 'āxop putox puxet yūmmūg'ax, 'ōg hāpxopmā'ax hā 'āte hāmyūmmūg'ax, 'ok pe 'āhak mōg, 'ok pe 'ahak mōg hok. 'Āxop xohix hām max, kopxix 'āxop kuxap-xet yūmmūg, yā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, hu 'ākuxa mām ka'ok. ²⁸ 'Ūgāyxop yīpkutuk hok, nūy ta tu 'āka'ok, ha kaxīy 'ūgāyxop te' pēnā'ax, tu hāmyūmmūg'ax, hu: "Yā Topa te nōm xop mūtik ti xe'e, yīk mūg xūygāp-tup 'ūyānān tu', ha nōm kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup pexkox hah, pu tu pip ka'ok," kaxīy. ²⁹ Ha Topa te 'āxop xexkānāhā', xa hāpxopmā Kunnix pu', nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ōm kopah, nūy 'āxūy kamah nōm pu'. ³⁰ Hōnhā 'āxop tek mūtik hāpxopmā'ax, nūy hām'āpak max'ax 'ūm 'āktux, xix 'ūghām'ax pēnāhā', ha' gāy xop tek mūn pu hupmāhā', tu hōnhā kamak xūygāhā', kaxīy.

2

1 Yā Kunnix te 'āxop mūtik tihi', tu 'āka'ogāhā', tu mō'āyāy xe'ēgnāg, tu 'āhittupmāhā', ha Topa Koxuk te 'āmūtik yāy hi', ha 'āxape kuxa ka', 2 xayīy 'āp-xet, nūy hāmpē'āpaxeh puxet. 'Āpu, 'āxop kuxap-xet kamah, nūy 'ānōy putup pax, xayīy 'ūgkuxa hittupmā xexka'. 3 Yā puxehnāg pe'āpaxeh hok, pāyā 'ānōy pe'āpaxeh kamah, nūy yāy pu hāpxopmā', tu' xak hok, pu tikmū'ūn xa hām'āktux max, pāyā yāy pe'āpaxek-tōgnāg, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexka'. 4 Topa tu' xax, pu 'ānōy ha hāmmāxnā kamah, nūy yāy puxehnāg pu xax hok.

5 'Āpu hāpxopmā, nūy Yeyox Kunnix putuk, hu:

6 Kunnix yā Topa yāy putuk, pa Kunnix xupkūmīy 'ohnāg,

7 tu pexkox nīm, xix hāpxop xohix nīm, nūy yāyhā kāmānat, nūy yāyhā tikmū'ūn kutok.

8 Tu yāy pe'paxex 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg,

nūy nōm pu' yīpkox xip, hu yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu',

9 yīy Topa te' xexkanā xe'ēgnāg, tu' xuxet'ax mīy,

pu tikmū'ūn xohix, xix pexkox yōg xop xohix Yeyox 'āxet'ax 'āpax, tu:

"Yā 'ōhōm xexka xe'ēgnāg, tu yūmūg xohix xat!" kaxīy.

10 Yā pexkox yōg xop xohix nūktetex Yeyox kep-pah,

xi' hep xop xohix, xi' xakix xop nūktetex,

11 nūy Yeyox Kunnix 'āktux yāy xuxyāp-xet,

nūy yūmūg 'Ātak Topa xexka 'āktux.

'Āxop te māyōnnāg xop putuk

12 'Āxop yāk mūn hā 'āxape xe'ēgnāg, tuk mūn pu 'ayīpkox pip, 'īhāk xip 'āmūtik, yīy 'āyīpkox pip max, 'īhāk xip hāptox tu', 'Āpi hāpxopmā max pax, tu 'ākuxānōg, nūy Topa yōg putat xak hok.

13 Yā Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', xa hāpxopmā max, nūy nōm pu 'āyīpkox pi', nūy hāmpē'āpaxeh max kamah.

14 'Āpu hāpxopmā max, nūy 'ānōy mānōg hok, nūy yāytuk-mīy hok.

15 'Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, hu hāpxopmā max tikmū'ūn kummuk kopah, xix Topa hā' puknōg xop kopah, 16 ha kaxīy 'āxop te māyōnnāg putuk, yā 'āmnīy hā tikmū'ūn xohix te māyōnnāg pēnā'ax max, Ha kaxīy tikmū'ūn kummuk kopa 'āpip, ha Topa hā' puknōg xop te 'ōg hāpxopmā max pēnāhā', 'īhā nōm xop pu 'āxop te hām'āktux, 'īhā Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, kopxik hittup, 'īhā Kunnix putpu' hi nū hām tu', ha hāptup xe'e 'īhā' nūn putup, ha 'āpēnā', kopxik hittup, nūy

hāmyūmmūg: yā 'āte hitop tu xa hām 'ūm yūmmūgā 'ohnāg.

¹⁷ Hōmā 'āmānex te xokxop mō'hap, nūy Topa pu 'haxyā', pūyīy Topa kuxa hittupmā', ha kaxīy 'āxop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yāy mūn hōm, nūy Topa kuxa hittupmā', nūy nōm pu hām'āktux, nūy nōm pu hāpxopmā max. Hak mūn kuxa hittup kamah, nūy 'āxop mūtik Topa pu hāpxopmā max, pe yāk hi'ax, pe yā kamak xok'ax. ¹⁸ Ha kaxīy 'āxop kuxa hittup kama 'ūgmūtik.

Tīmōn xix 'Epaponit

¹⁹ Yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek putup, kopxix Tīmōn 'āha mō'kutnā', puyīy nōm tek yūmmūgā', 'ihā putpu' nū', 'āxop 'āktux tu', tu mōgnīynām. ²⁰ Tu 'āxop putup pax, 'ūgmūn putuk, tu 'āpēnā max kamah. ²¹ 'Ūxohix te yāy yōg hāpxop xak, tu Yeyox Kunnix xaxok, ²² pa Tīmōn te Yeyox Kunnix pu hāpxop xak, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, nūy 'āpēnā max, tuk mūtik hām, tuk mūn hāk-tok, hakmū'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' yūmmūg. ²³ 'Āte' hip, pu gohet 'ūgyīkopit kux, 'ūgyīkopit kux, kopxix mō'kutnā'ax, pu xa' xuktux. ²⁴ 'Ūgkuxa yūm ka'ok yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, tu' hip, puk xut, 'ūmōg 'āhah.

²⁵ Tu mō'kutnā'ax 'Epaponit kamah, hak mūn hā yā' xape, ha 'āxop te nū'kutnāhā', puk mūn hā tu tehet, tuk mūn

mūtik hāpxopmā max, ²⁶ tu 'āxak, nūy 'āpēnā 'ūxeheh. Hōmā 'ūpakut, ha 'āxop te' yūmmūg, hu 'ākuxa tuknōg, ha 'Epaponit te hām'āpak, tu' kuxa hittup 'ohnāg. ²⁷ Yā' pakut xexka', tu' xok putūmnāg, pāyā Topa te' kuxa ka', xix yāk kuxa ka kamah, tu' hittupmāhā', xik kuxa hittupmāhā kamah. ²⁸ Yīy mō'kutnā'ax 'āha, xa' pēnā', nūy 'ūhittup tap yūmmūg, nūy 'ākuxa hittup, xix kamak kuxa hittup. ²⁹ 'Āpu 'Epaponit mūg ka'ok yāy kep hā, 'ihā' xupep, 'ākuxa hittup xexka tu', yā 'āxop hā' xape xe'ēgnāg, hamūn xix 'āxop mūn, yā yūmmūg xuxyā hā 'āxape', yī' xānā', pu mōy 'āpet tu' xhip, ha 'Epaponit xuktux max, xix tik nōy xop te Topa pu hāpxopmāhā 'āktux max. ³⁰ Yā' xok putūmnāg Kunnix tu', hāpxopmā punethok tu', nūy mō'ānīynām, xik mūn mōgnīynām, 'āxop pupi mōgnīynām.

3

Hāmyok mīy xe'ēgnāg

¹ 'Ūkxape xop, pūyā yūmmūg xuxyā 'ākuxa hittupmā' punethok. 'Āte xa xe kax'āmi', tup-tup, nūy xa hāmyūmmūgā max. ² 'Ōg pa'āti!' Tikmū'ūn kummuk xop te' xat, pu' kuxa mām ka'ok pit xop yāy xax yīmap tu' mep, pu yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, ³ pāyā mō'āmā', yūmmūg yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Ha yūmmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', ha ta' kummuk xop kopa

hāpxopmā 'ohnāg, ha Topa Koxuk te yūmūg yūmmūgāhā', 'ū Topa pu nū'āktettex, ha yūmūg kuxa hittupmāhā'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, pa yūmūg kuxa mām hok, nūy Yoneo xop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok. Yā tikmū'ūn yāy yōg hāpxopmā'ax pu'uk, tu yūmūg kuxa kummuk tupmā 'ohnāg Topa pu'. ⁴ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yoneo yōg mīy'ax kopah, kopxik kuxa yūm'ax ka'ok kamah. Ūgmūn yā Yoneo xop yōg, tu nōm mīy'ax xohix mīy tap, 'ūyīy yāy kuxa kummuk tupmā', pāyāk kuxa maxnā 'ohnāg. ⁵⁻⁶ Ūktut tek put, ha 'āmnīy te 7 nōg, 'ihā tikmū'ūn tek nāg xax yīmap tu' xak. Yāk mūn 'Iyaet yōg tihix, tu mōnāyxop Meyamīy mōkputox 'ūgmūn, 'ūkhep Yoneo yōg yā xe'e', tu Paniye xop yōg kamah, hu' xat'ax xohix mīy māynāg, tu' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā', ⁷ pāyā 'āte hāpxopmā Ūhitop tu', yīy 'āte' mīy kux, tu' xaxogāhā', nūy 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix yāp-xet kopah. ⁸ Hamūn. 'Āte hāpxop xohix xaxogāhā', xi' mīy'ax xohix xaxogāhā', yā' hitop. Yā hāmhōgnāg, yīy 'āte' mīy kux, nūy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūmmūg max, ha' max xe'ēgnāg, hak kuxa te' yēy Kunnix keppah, hu hāpxop xohix nīm, nūy Kunnix tuk xip ka'ok. ⁹ Hu' xak, nūy 'ūgkuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yāk kuxa max

'ohnāg, ha Yoneo xop yōg xat'ax tek kuxa maxnā hok, yīy 'āte' xak, pu Topa tek kuxa maxnā', 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix kopa hah. ¹⁰ Yā 'āte' xak, nūy Kunnix yāp-xehnāg yūmmūg, nūy Topa yōg hāpka'ok yūmmūg. Ha' ka'ok, hu Kunnix putpu' hīnnāhā, yā 'āte' xak, nūy Kunnix 'ūgputuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn puk xok kamah, ¹¹ puyīy Topa xe putpuk hīnnāhā' kamah.

Ūmōg mō'ka'ok

¹² Āte hāpxe'e 'āktux: Hōnhā 'āte Kunnix putuk xet'ah, pāyā 'āte' xak, nūy yāyhā Kunnix putuk. Ha tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, nūy tu xupep tap, nūy tayūmak xexka pop, nūy kānēy yānām 'āta māynāg pa'. Kaxīy 'ūgmōg kamah Topa yōg putat hā, tuk mōg kumag mōg, nūy hāpxopmā māynāg, nūy Kunnix putuk. ¹³ Āxop te hāmyūmmūg. 'A 'āte Kunnix 'ūm putuk xet'ah, pāyā 'āte hāpxopmā'ax tap xaxok, tu hōnhā hāpxopmā max, nūy hāptup 'ihā xe hāpxopmā max. ¹⁴ Tik mōg mō'ka'ok, nūy xupep tap, nūy kānēy māynāg pa'. Ha kaxīy 'āte Topa yīy'ax 'āpak, hak xānāhā', 'ūghām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Yeyox Kunnix tek hīnnāhā', 'ūyīk hi xe'ēgnāg, ha kānēy māynāg putuk.

¹⁵ Ūyā yūmūg hāmp'e'paxex max kaxīy, yā Topa yōg putat hā yūmūg mōg tap, tikmū'ūn xip tap putuk, nūy yūmūg putox puxet, nūy

hāmpē tu paxeh puxet, nūy
 hāmpē tu paxeh max, 'ūyāg
 te hāmpē'paxex nōy, puxix
 Topa' yūmmūgā'. ¹⁶ 'Āpu
 yūmūg mōg Topa yōg putat
 hā, nūy mōg kumak mōg.
 Kaxīy yūmūg mōg hōmā
 xix hōnhā', tu Topa yōg
 hām'āktux pu yūmūg yīpkox
 pip, nūy hāpxopmā max.
¹⁷ 'Ūkxape xop: 'Ūkpe mōg
 kuma mōg, nūy hāpxopmā
 max, 'ūgputuk, xix kuxa
 mām xop nōy pēnā', xa
 'āxop hāpxopmā max kamah.
¹⁸ 'Āte xa hām'āktux tap, tu
 xe' xuktux, hu: Tikmū'ūn
 punethok gāy, tu Kunnix
 putup nōg, ha yūmūg pupi'
 xok mīpkupnix tu', pap-tup
 nōg, tu Kunnix hā' puknōg,
 yīy 'āte xa' xuktux, tuk
 potahak yūm, 'ihā' xuktux.
¹⁹ Ha' gāy xop te yāy putup'ax
 pu' yīpkox pip, tu yāy pu
 hāpxop xak, topa komut xop
 xak'ax putuk, tu hāpkummuk
 mīy, tu yāyhāhup 'ohnāg,
 pa yāy mīy'ax 'āktux xexka',
 tu pexkox yōg hāpxop xak
 'ohnāg, yīy yāy koxyōy putup
 Hāmgāyāgnāg Pet kopah.
²⁰ Pa yūmūg yā pexkox yōg
 tikmū'ūn, tu yūmūg xuxyā
 Yeyox Kunnix hip, ha' nūn
 putpu', nūy yūmūg mōy hām
 tu', nūy pexkox ha yūmūg
 mōgā', ²¹ tu yūmūg yīn pu'uk
 ka'ogāp-tup, tu mōktu yāy yīn
 putuk, tu yūmūg xexkanāp-
 tup xe'ēgnāg. Yā Kunnix te
 hām xexka xop xohix xat'ax,
 xix pexkox yōg xop xohix
 xat'ax, ha' yīpkox pip putup.

4

¹ 'Ūkxape xop: 'Āte 'āp-
 tup pax xexka', tu 'āxak, hak
 kuxa hittupmāhā', ha 'āte xa
 hām'āktux, yāk xape xop max!
 Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg
 kuma mōg.

² 'Ūkxape hex 'Epot xix Xīn,
 'āte xa tu' xak, xa yāytuk-
 mīy kux, xatix yā 'ānōy hā',
 'ākuxa mām Kunnix kopah, hu
 'ānōy hā tutnōy. ³ Ha 'āmūn,
 xatek mūtik hāpxopmāhā', yāk
 xape xe'ēgnāg, yīy xa tu' xak,
 xa 'ūn 2 hā 'ātehet, ha 'ūn te
 Kenemēn mūtik hāpxopmā
 max, xī' xape xop xohix
 mūtik hāpxopmā punethok,
 nūy hām'āpak max'ax 'āktux
 tikmū'ūn xohix pu', ha Topa
 te' xuxet'ax kax'āmi', yā yāy
 yōg tappetxax kopa kax'āmi',
 pu tu hi xe'e', ha' kux 'ohnāg.

⁴ 'Āmnīy xohix hā 'āhittup,
 yūmūg xuxyā te 'āmūtik tihi'
 hah, yā xe xa hām'āktux, hu:
 'Āpu 'ākuxa hittup!

⁵ 'Ānōy kuxa ka'. Hapxip
 kutōgnāg 'ihā yūmūg xuxyā
 nūn. ⁶ 'Āxutigā hok, pa
 Topa tu' xax, pu xa hāpxop
 xohix popmā', 'ihā Topa
 'ūmax 'āktux, hu: "Āmax
 Topah! Xate 'ā' hōm hāpxop
 xohix. Puxi'," kaxīy. ⁷ Yā
 Topa te 'ākuxa māmā'ax, yīy
 tikmū'ūn kuxa yūm, yāy kuxa
 yūm hā xīy tute' yūmmūg'ah,
 Topa te' kuxa yūmmā hah,
 tu kaxīy te 'āpēnā max,
 xa 'ākuxap-xet Yeyox kuxa
 mūtik, xix 'āp-tox puxet Yeyox
 Kunnix putox mūtik.

⁸ 'Āpu, hāmpē'āpaxeh
 max, nūy hāpxopmā

max kamah. Kaxīy tikmū'ūn xohix te 'ākuxa tup yūmmūg. Hāmpē'āpaxeh max, nūy hāpxe'e 'āktux, nūy hāmaxnā', nūy hāmyok mīy, nūy 'ānōy hā' xupxet hok, nūy 'ānōy putup pax, nūy yā' koit hok. Hāmpē'āpaxeh max, xayīy hāpkummuk mīy hok. ⁹ 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā'. 'Āpu hāmyūmmūg'ax hā hāpxopmāhā', yā 'āte hāpxopmā max, ha 'āxop te' pēnāhā', xayīy hāpxopmā max kamah, ha Topa te 'āmūtik tihi', tu yūmūg kuxa māmāp-tup.

Paot te' kuxa mām ka'ok max 'āktux

¹⁰ Yūmūg xuxyā tek mūtik tihi', yīk kuxa hittup xexka'. Hāpxip punethok hā hāptox tuk xip, pak xaxok 'ohnāg 'āxop te', hu mōgnīynām, tu tayūmak nū'pok, pu 'āte ta tu hāpxop 'ūm pop, nūy puk, nūy mā'. Hōmā tikmū'ūn 'ūm nūn 'ohnāg, hu tayūmak paxnūn 'ohnāg, pa hōnhā' nūn, tu' paxnūn tayūmak, hak hittup. ¹¹ Hōmā 'āte hāmhōgnāg xip, pak hittup, xix hōnhā yōgnū hāpxop punethok, tuk hittup nōmhā kamah. Hōmā xix hōnhā Topa te 'ā' hōm hāpxop, tuk hittup, yā puxi'. ¹² Hōmā hāpxop putup xūy, ha hōnhā' yānān tuk xit max, hu 'āmnīy xohix hāk hittup, xix hāpxexka xohix tuk hittup. 'Ūghok, koxix yāk hittup, 'ūkputexop, koxix kamak hit-tup. ¹³ Kunnix tek ka'ogāhā',

yīy 'ate hāpxopmā'ax 'ūm yīpkutuk 'ohnāg.

¹⁴ 'Ūkxūy, ha 'āxop te hāpxopmā max, tuk mōgnīynām. ¹⁵ 'Āxop yā kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn, tu mōgnīynām hittap. Hōmā 'āte hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka Maxenōn tu', tu' xuktux 'āmnīy kutōgnāg 'īhā', tu hāpxexka nīm, ha 'āxop kuxa mām ka'ok xop pux-ehnāg yāy hā 'ātehet, 'ap nōy 'ūm te 'āha te'ah, ha tayūmak 'ā' hōm 'āxop te'. ¹⁶ Hāpxexka Texanōn tuk xip, 'īhā 'āxop hāk tehet, tuk ha tayūmak nū'pok. ¹⁷ 'A 'āte tayūmak 'ūm xak'ah. 'Āmhok. Pa 'ātep-tup, pu Topa xa hāmaxnā xexka'. ¹⁸ Yā 'āte' pop 'ōgnū tayūmak xohix, xate 'ā nōm nū'pok, yā tayūmak xexka'. Hōnha 'āte yōg tayūmak xohix punethok, 'Epaponit te' paxnūn hah. Ha Topa tep-tup pax, xa 'āxop hāpxop popmā', xix tayūmak tu' hok hōm, pu hām'āpak max'ax 'āktux 'ūhep xop xohix pu'. Topa pu hāpxop hōm'ax, yā' hax max putuk, tu Topa kuxa hittupmāhā'. ¹⁹ Yīy yōgnū Topa te xa' popmā'ax hāpxop xohix, 'ūp-texop xexka tu'. ²⁰ Pūyā tikmū'ūn xohix Topa yūmūg. Tak xexka xe'ēgnāg 'āktux, tu' xuktux mō'kuma' mōg. Hamūn!

Yā' ka'ax hā' xohix 'āneo

²¹ Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo, 'ōhōm Yeyox Kunnix yōg. Nūnte' pip xape xop te xa 'āneo, ²² xix Topa yōg tikmū'ūn xohix te xa 'āneo, xi' xop te Hōm yōg xat'ax pet

xexka tu' hãm, tu xa 'ãneo.
23 Pÿyã yũmũg xuxyã Yeyox
Kunnix 'ãxohix ha hãmmax
nã! Tu ta tu' kux.

**PAOT TE KŌMĒN
KONOX YŌG
KUXA MĀM
KA'OK XOP PU
KAX'ĀMI'**

1 Ūgmūn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nūgkutnā', yīk mūn xik xape Tīmōn te nūhū tappet kax'āmi', ² kōmēn xexka Konox yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', Konox yōg kuxa mām xop pu kax'āmi'. Yā Kunnix te yūmū'ā hā' xape xe'e', yīy yūmūg xape kamah. Pūyā Topa yūmūg Tak 'āmūtik pīp, nūy 'ākuxa māmā', nūy xa hāmmāxnā'.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop max'ax 'āktux

3 Ūgmū'āte yūmūg Tak Topa max 'āktux, 'īhā nōm pu hām'āktux 'āxop 'āxape xop pupi', yā Topa te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā' Tak. ⁴ 'Ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu Topa yōg tikmū'ūn xohix putup pax, hak mū'āte' yūmūg. ⁵ Hōmā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak hāmāxap, hu hāmmax hīp, nūy 'āhi xe'e mō kuma mōg, hu 'ākuxa mām ka'ok, xi' nōy putup pax 'īhā' hīp, nūy hāpxip punethok 'īhā pexkox yōg hāpxop pop. ⁶ Yā Topa te hām'āpak max'ax hā tikmū'ūn xohix ha hāmmāxnāhā', yī' hep xop xohix pu hām'āktux, yā kama 'āxop te hām'āpak, tu Topa

te' xohix ha hāmmāxnā'ax 'āpak, ha kaxīy Topa te xa hāmmāxnāhā', 'īhā' xupak, ha hōnhā hāmmāxnā kamah. ⁷ Ha yūmūg xape 'Epap te xa hāmyūmmūgāhā', tuk mūg pupi hāpxopmāhā', tu Kunnix pu hāpxopmā punethok, ⁸ tuk mū'ā Topa Koxuk 'āktux, ha xa ka'ogāhā', nūy kuxa mām xop xohix putup pax, yīy 'Epap tek mū'ā' xuktux.

⁹ Hak mū'āte' xupak, tu Topa tu' xak, pu 'āxop pu hāmyūmmūgā', xayīy hāmyūmmūg xe'e', nūy yā Topa putup, xayīy 'āxop yūmmūg, nūy Topap-tup'ax yūmmūg, hu yāy Koxuk te xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁰ xayīy hāpxopmā max, ha Topa te 'āptup, xa hāpxopmā max mō kuma 'āmōg, tu mōktu yā Topa yūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu 'āka'ogāp-tup, xayīy nōā'tot, 'īhā 'ākuxa hittup, ¹² hu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah, xatek mūg ka'ogāhā', 'ū pexkox yōg hāpxop pop, yīy 'ōg tikmū'ūn xohix mūtik pop," kaxīy. Yā Topa te nōm hāpxop xex pexkox kopah, nūy yāy yōg xop pu' popmā'. Yā' popmāp-tup yāy yōg tikmū'ūn pu', nōm te Topa pu' yīpkox pīp. ¹³ Hōmā yūmūg kuxa kummuk, yā hāpkoxtap putuk yūmūg kuxa kopah, pāyā yūmūg Tak Topa te yūmūg kuxa maxnāhā', tu yūmūg nūnnāhā yāy kutok hah. Yā yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, 'ūk-tok yāp-xehnāg tu', puyīy 'ūk-tok Yeyox Kunnix yūmūg

xat, nūy 'ūkpēnā max. ¹⁴ Tu yūmūg pupi' xok tap, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

Tute Kunnix 'āktux

¹⁵ Tikmū'ūn 'ūm te Topa pēnā hok, ha Kunnix te yāy Tak Topa pa putuk xe'ēgnāg, tuk-tok te māxap, hak-nāy tu Topa te hāpxop xohix mīy. ¹⁶ Yāk-tok mūtik Topa te hāpxop xohix mīy, tu tu hāpxop xohix xat'ax, tu hāpxop pēnā'ax mīy, xix hāpxop pēnā hok mīy kamah, xix pexkox yōg xexka xop mīy, xi' yōg xat'ax xop xohix mīy. Topa tek-tok mūtik mīy, xik-tok pu' mīy hāpxop xohix.

¹⁷ Kunnix xip tap, 'lhā Topa te pexkox mīy, xix hahām, xix hāpxop xohix mīy, tu nōm mūtik hāpxop xohix xex max, pu tu pip ka'ok. ¹⁸ Ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop hāptox. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām xop xat, nūy tu pēnā max, tu nōm xop hīnnāhā', yā Topak-tok te māxap, tu putpu' hi tap, nūy hāpxop xohix hā tu xexka xe'ēgnāg.

¹⁹ Yā Topa tek-tok putup, yā Topa xe'ēgnāg kamah. ²⁰ Yīy Topa te hāmpē'paxex, tu yāy kutok nū'kutnāhā' hām tu', pu tu xok mīpkupnix tu', nūy tu' gāy nām xop xohix nōā', puyīy Topa hā tu xape'. Tu pexkox yōg gāy xop nōāp-tup kamah, puyī' xohix yā Topa hā tu xape'.

²¹ Hōmā Topa tu 'āpip hāptox hah, tu 'āyīpkox

'ohnāg, tu Topa hā 'āpuknōg, 'ōg hāpxopmā'ax kummuk tu', xix hāpe'āpaxex kummuk tu 'āpuknōg, ²² pa Topak-tok xok, ha hōnhā' Tak te xa hā' xape, nūy yāy keppa 'ānūnnā', tu 'ākuxa tupmāhā', tu 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', nūy 'āmax 'āktux. ²³ Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, hu' xak hok. 'Āxop te hām'āpak'ax max 'āpak, ha xa' hipmāhā', xayīy pexkox yōg hāpxop pop, hu' xaxok hok. 'Ūgmūn Paot te hām'āpak'ax max 'āktux pax, tu hāpxexka yōg xop xohix pu' xuktux, hu hāpxopmāhā'.

Paot te' kuxa mām ka'ok xop pupi hāpxopmāhā'

²⁴ Tuk xūy 'āxop pupi', nūy Kunnix pupik xūy, huk kuxa hittup, Kunnix xop pupik xūy tu'. Yā Kunnix hā yūmūg yīn puxet, ha yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max, yāy yīn pēnā max putuk. ²⁵ Topa tek mūn yāy'kutnāhā', nūy mōgkutnā' Kunnix yīn xop hah, nūy Topa pupi hām'āktux, nūy xa hām'āktux xohix 'āktux. ²⁶ Hāmyāxatamuk xohix punethok hā Topa te hāmpē'paxex, tu' yīy 'ohnāg, pa hōnhā' kuxa mām ka'ok xop pu' hāmyūmmūgāhā', yā hām'āktux xe'e'. ²⁷ Topa te' hep xohix xop pu hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax xe'e' yūmmūgāhā', ha hām'āktux nūhū', hu: Kunnix te 'ākuxa kopa' xip, nūy xa' popmā pexkox yōg hāpxop xohix, yīy 'āxop yāyhāptup max xe'ēgnāg, Kun-

nix putuk. ²⁸ Ha kaxĩy 'ũgmũ'áte hãm'áktux, tu Kunnix 'áktux tikmũ'ũn xohix pu', tu hãmyũmmũg, nũy hãmyũmmũgã max, nũy 'ãmõgã Topa hah, xayĩy 'ákuwap-xet Kunnix mũtik, nũy Topa hã 'átix tap, ²⁹ yĩy 'áte hãpxopmã punethok, ha Kunnix tek ka'ogãhã', ha 'áte hãpxopmãhã' punethok.

2

¹ 'Áte xa hãm'áktux, xayĩy yũmmũg. 'Ughãm punethok 'áxop pupi', xix kõmẽn Namnixet yõg kuxa mãm xop pupi', yã' xohix pupi', nõm tek pẽnã 'ohnãg pupik hãm. ² 'Áte hãpxopmãhã', nũy 'ũgnõy ka'ogã', puyĩ' kuxap-xet yãy putup, nũy hãmyũmmũg xexka', nũy hãm'áktux xe'e' yũmmũg. Kunnix yã Topa yõg hãm'áktux xe'e', Topa te tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã'. ³ Yãktok xe'e te Topa yõg hãmyũmmũg'ax xohix yũmmũgãhã'.

⁴ Yĩy 'áte xa hãm'áktux, hu: Koit'ax pu 'ĩpkox pip hok, yã' kummuk xop te mõ'ãmã pax. 'Ūpa max, ha ta' kuxa mũn kummuk. ⁵ Hãptox tuk xip, pak kuxa te 'ákuwa mũtik yãp-xet, 'ákuwa mãm ka'ok Kunnix kopah, hak kuxa hittup xexka'.

Kunnix te yũmmũg hĩnnãhã'

⁶ 'Áxop te: "Yeyox Kunnix yã yũmmũg xuxyã'," kaxĩy. Hu nũ mũtik 'ákuwap-xet, nũy hãpxopmã max. ⁷ Mĩm yĩpxatit te hãm hã mõ'nãhã',

tu hãm kopa' xip ka'ok, kaxĩy 'ápip ka'ok Kunnix tu', puyĩy 'áka'ogã', xayĩy 'ákuwa mãm ka'ok xexka', hak mũ'áte xa hãmyũmmũgãhã', 'ũxaxok hok, nũy Topa pu hãm'áktux, nũy: "Ámax Topah!" kaxĩy.

⁸ 'Õg pa 'ãti! Tikmũ'un te 'ákuwa hã' xupxet putup, mõ'ãmã'ax hã 'ákuwa hã' xupxet putup, hãm'áktux hitop hã nõm xupxet putup. Nõm hãm'áktux yã Topa hã' puknõg xop yõg hãm'áktux, 'ap Topa yõg'ah, ha pexkox yõg xexka xop te Topa tu' gãy, tu hãm'áktux, pãyã Kunnix te' xuktux 'ohnãg. ⁹ Yã Kunnix te Topa xe'ẽgnãg putuk, tu tikmũ'ũn kutok xe'e', tu yãy putuk xe'ẽgnãg, ¹⁰ ha Topa te Kunnix mũtik 'ãhĩnnã xe'e', yã 'ákuwap-xet Kunnix kuxa mũtik, ha Kunnix xexka xe'ẽgnãg, tu pexkox yõg xop xat, xix hãm tu' pip xop xat, nõm xop hã' xat'ax, tu' xat.

¹¹ Yoneo xop te' pit xop yãy nãg xax mep 'ũyĩmap, pãyã Kunnix te 'ákuwa kummuk xit, nũy ta' yãnãn tu kuxa max tat. ¹² 'Áp-tox pix 'ĩhã 'áxop te hãpxopmã kummuk kux, ha Kunnix nõ hãpkot, ha Topa te' putpu' hĩnnã xe'e'. Yã 'ákuwa mãm ka'ok Topa kopa', ha ka'ognãg xexka', tu Kunnix putpu' hĩnnãhã', tu kamah 'áxop kuxa hĩnnã xe'ẽgnãg. ¹³ Hõmã 'áxop te hãpxopmã kummuk pax, yã Topa hã 'áxop puknõg, tu kamah Yoneo yõg tikmũ'ũn hã 'ãpuknõg, pa Topa te 'ákuwa hĩnnãhã', Kunnix hĩnnã putuk 'ãhĩnnãhã', tu hãpkummuk

mĭy'ax xohix xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Yā Kunnix te yŭmŭg pupi' xok, tu yŭmŭg yānān tu' xok mĭpkupnix tu', 'ūyĭy Topa hāk xape', pŭyĭy yŭmŭg kummuk mĭy'ax hā' pago. Yā yŭmŭg kuxa kummuk tupmāhā', puyĭy yŭmŭg kuxa tu max Topa pu'. ¹⁵ Ha hāpkummuk yōg xexka xop pu' kuxyāhā', tu mĭpkupnix tu' xup, nŭy mōktuk-tōgnāg, tu pipkup māxap'ax hā' hĭy, tu' hupmāhā', ha' mōgāhā', pu' xohi' pēnā', tu' yŭmmŭg, tu Kunnix te' xat xe'ēgnāg yŭmmŭg, ha hāpxohix te nōm pu' yĭpkox pip.

¹⁶ Ūtux hok pu tikmŭ'ŭn 'ōg hāpxopmā'ax kopit hok, nŭy xo'op'ax hā 'āxat hok, xix 'āxit'ax hā 'āxat hok, xix nit xān hā 'āxat hok, xayĭy 'āhām hok. 'Ūtux hok, pu 'āxat hok, xayĭy nit xap yĭy ta 'āhām hok, xix 'āmuk xexka mĭy'ax hā 'āxat hok, xix māyōnhex tup 'ĭhā 'āxat hok. Yā' tux hok pu 'āxat hok. ¹⁷ Yā' xohix te nŭ pekkox yōg hāpxopmā'ax hā' komut, yā' koxuk putuk, 'ap xe'e'ah. Hōmā Topa te' xat pu Yoneo xop mĭy. Topa te tu xo'op'ax xat, xix nōm hāpxop xohix xat, nŭy tikmŭ'ŭn pu Kunnix 'āktux, pa hōnhā Kunnix xip xe'ēgnāg, yĭy hāpxopmā'ax komut yāyhā' hitop, ha' kux. ¹⁸ Tikmŭ'ŭn te koit'ax hā 'ĭpkox hok, nōm xop te yāy 'āktux xexka hā 'ĭpkox hok. Tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā'ax 'āktux, tu mō'āmā', 'ĭhā' xat, xa pekkox yōg nŭ'pok xop pu nŭktettex,

nŭy nōm 'ūxexka 'āktux, ha hitop hā yāy kutōgnāg 'āktux, 'ĭhā yāy xexka pe'paxex, tu yāy putup'ax kummuk mĭy. ¹⁹ Tu Kunnix nĭm, ha' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox, puyĭy nōm xop xohix yā kuxap-xet, yāy yĭn puxet putuk, ha' xohix nāg nōy nā' mōg, tu mōktu xexka', yā Topa tep-tup hah.

Kunnix mŭtik yŭmŭg hi, xix yŭmŭg xakix

²⁰ Kunnix xok, nŭy 'ōg hāpkummuk mĭy'ax kuxyā', xayĭy yāmĭy kummuk yōg xexka xop nĭm. Tep tu xate nōm 'āpak? ²¹ Ha 'āxat, hu: "Ūxupit hok nŭhŭ'," kaxĭy, tu xe: "Ūmā hok 'ōhōm," kaxĭy, tu xe: "Ūpa hok nō'ōm," kaxĭy. Pa nōm pu 'ĭpkox hok. ²² Hāpxop xohix nōg'ax, tu yāyxaxogā'ax, ha tikmŭ'ŭn te' xat hok, pu mĭy hok, pa Topa te' xat 'ohnāg. ²³ Yā' xat'ax puknōg te hāmyŭmmŭg putuk, pāyā' hitop, ha' xat pu pekkox yōg nŭ'kutnā'ax pu nŭ'xup, nŭy yāy xax te kutuk, pāyā' koit, yā' hitop, tu tikmŭ'ŭn yōg hāpe'paxex maxnā 'ohnāg, tup-tup'ax kummuk pu hupmā 'ohnāg kamah.

3

¹ Kunnix mŭtik 'āhi xe'e'. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, hu pekkox yōg hāpxop xax nōmhā, yā Kunnix yŭm 'ōnte', tu Topa yĭpxe'e hā' yŭm. ² Pekkox yōg hāpxopmā'ax pe'āpaxeh, nŭy hām yōg hāpxopmā'ax

xaxogā'. ³ Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, pa Topa te 'āhīnnāhā', tu Kunnix hīnnā putuk, tu 'āpēnā max, yā 'āxop kuxap-xet Kunnix mūtik, xix Topa mūtik. ⁴ Kunnix te 'āhīnnā xe'e', nūy 'ākopa tu' xip ka'ok, tu putpu' nūn putup, pu' hep xop xohi' pēnā', ha' nūn, 'īhā 'āxop xexkanāp-tup, ha mōktu yā 'āxexka', Kunnix mūtik yā 'āxexka putup, pu' xohi' pēnā'.

Yūmūg hi xe'ēgnāg

⁵ Yāy yōg putup'ax kummuk mīy hok, nūy hāpkummuk mīy kux, ha tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet, xi' xonnix, xi' gāy, xi' nōy yōg hāpxop putup. Tikmū'ūn te hāpxop putup pax xexka', puxix tu Topap-tup hok, ha kaxīy hāpxop te topa komut xop putuk, tikmū'ūn tep-tup xexka hah, tu mōktu Topa xe'ēgnāg xaxogāhā', ⁶ ha Topa gāy tikmū'ūn te hāpkummuk mīy tu', nōm xop te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, yī' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁷ Hōmā 'āxop te yāy putup'ax kummuk mīy, hu' mīy pax, Topa pu' āyīpkox 'ohnāg tu'

⁸ Pa' kuxyā nōmhā, xayīy mīy hok 'ūxeheh, yāy putup'ax kummuk mīy hok, xix 'āgāy hok, xix 'ānōy pu hāpkummugā hok, xatep-tup nōg tu', xi' kupeh hok, xix 'āyīy kummuk hok, nūy 'ānōy mǎnōg hok. ⁹ Koit hok 'ānōy pu'. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yīy

hāpkummuk mīy'ax xohix kux, pu Topa 'ākuxa tupmā 'āmnīy xohix hā, nūy xa hā yāy putup, xayīy Topa yūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Yī' kuxa mām ka'ok xop puxet, yā Kunnix hā' kuxap-xet, xip-tox puxet, 'ap 'āxop Yōneo xop yōg'ah, xi' puknōg xop yōg'ah, xix tikmū'ūn yōg'ah, xix 'āyuhuk yōg'ah, xix kamoka xop yōg'ah, xix kāmānat xop yōg'ah, xi' xat'ax xop yōg'ah, pāyā 'āxop yā Kunnix yōg, ha' xexka xe'ēgnāg, tu yāy yōg tikmū'ūn xohix kuxa kopa' xip, ha' xohix te yā yāy putuk Kunnix pu'.

¹² 'Āxop yā Topa yōg tikmū'ūn, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, tu 'āyīmōgatux yāy mūn pu', yīy 'ānōy kuxa ka', tu nōā'tot, tu nōm pu hāmmāxnhā', xix yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy 'ānōy pe'āpaxex max, xix 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy gāyā hok, ¹³ nūy 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'īhā 'ānōy te xa hāpkummugā'. Yā kaxīy yūmūg xuxyā te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Ha ta mōy 'ānōy putup pax xexka', nūy nōm hā 'ākuxap-xet, xix 'āp-tox puxet. ¹⁵ Pūyā Kunnix 'ākuxa māmā', nūy 'ānōy mūtik tu ti max, nūy yāytuk-mīy hok. Yā Topa te 'āxānāhā', nūy 'ākuxa māmā', nūy nōm hā 'āp-xet, 'āyīn puxet putuk. 'Ūxaxok hok, nūy Topa max 'āktux, hu: "Āmax Topa, tu yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā', yā' puxi'."

kaxīy. ¹⁶ Pūyā Kunnix yōg hām'āktux xe'e 'ākuxa kopa' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', xa' yūmmūg, nūy 'ānōy pu' yūmmūgā', tuk-tex, nūy Topa xexka 'āktux, nūy 'ākuxa yā Topa max 'āktux. ¹⁷ 'Ok pe 'āxop te hāpxopmāhā', pe hām'āktux, hu ta yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux, nūy Topa yūmūg Tak pu: 'Āmax Topah. Xate yūmūg xuxyā Yeyox yūmū'ā nū'kutnāhā'. 'Āmax! kaxīy.

Te xīy hā hāpxopmāhā'

¹⁸ 'Āte 'ūn xop xat, pu' yīpxox pu yīpkox pi', yā Kunnix te' xat.

¹⁹ Ha' yīpxox xop xat, pu' xetut putup pax, hu' kuxa ka'.

²⁰ Hak-tok xop xat, pu yāy tak pu yīpkox, xi' tut pu yīpkox. Yā Topa te' xat.

²¹ 'Āk-tok gāyā hok, ka 'āk-tok kuxa tuknōā'.

²² Kāmānat xop, 'āxuxyā' nōm tik te 'āxat pu 'īpkox pi', nūy tu hām max, yā 'āmnīy xohix hā hām max, 'ok pe 'āpēnā', 'ok pe 'āpēnā hok, yīy Topa pu hām max, 'āxop tep-tup pax tu'. ²³ 'Āpu hāpxopmā max, pu Topa pēnā', nūy 'ōg hāpxopmā'ax putup, ha Topa pu hāpxopmā', 'āhittup tu'.

²⁴ 'Ūxaxok hok: Yūmūg xuxyā te pagop-tup hok'ah xa', tu pexkox yōg hāpxop xex yāy yōg tikmū'ūn pu', yā Kunnix te 'āxop hā 'āxat'ax xe'e', ²⁵ tu' yānān tu pago, tu hāpkummuk mīy xop kummugāhā 'ūyānān tu'. Yā Topa te hāmyok mīy, nūy xohix pu pago, yā Topa pu 'ūxohix te' nōy putuk.

4

¹ 'Āxop 'āxuxyā xop, 'āpu hāmyok mīy, nūy 'ōg kāmānat pu pago max, Topa yā 'āxuxyā xe'e', tu 'āxat, tu pexkox tu' xip, yīy 'ōg kāmānat xop pu pago max, nūy nōm pu hāmmāxnā'.

Paot te hāmyūmmūgāhā'

² Topa pu hām'āktux pax, tu 'ōg pa mōxip, mō'ōn hok, nūy Topa max 'āktux, xa' popmā hāpxop xohix hah.

³ Ha kamak mūg pupi tu' xax, pu Topa 'ūgka'ogā', 'ūgmū Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, nūy Kunnix 'āktux. Yā kanet kopak xip, 'āte Kunnix 'āktux tu'. ⁴ Ha Topa tu' xax, puk ka'ogā', 'ū Kunnix hā hāmyūmmūgā max, yā Topa tep-tup pax.

⁵ Hāmyūmmūg, nūy 'ūkuxa mām hok xop pu hāpxopmā max 'āmnīy xohix hā, xayīy hāmyūmmūg'ax hā Kunnix 'āktux max tikmū'ūn pu'. ⁶ Hāmyūmmūg, nūy hām'āktux max, nūy tu hām'āktux hā' nōy yānān max.

Tuk-nāy tu 'āneo

⁷ Yūmūg xape Tikik te Kunnix pu hāpxopmāhā', tuk mūg mūtik hāpxopmāhā', tu xa hām'āpak'ax 'āktux putup, nūy 'ūgmūn 'āktux. ⁸ 'Āte 'āxop hah mō'kutnāhā', pu 'āka'ogā', nūy putpu' nū', nūy xak mūg 'āktux. ⁹ Tu yūmūg xape 'Ōnēy mūtik mōg, ha 'ōgnū kōmēn yōg tihik, tu xa hām'āpak'ax xohix 'āktux'ax, tuk mūg 'āktux'ax.

10 'Anixtah 'ũgmũtik kanet kopa' tihî, tu 'ãneo, xix Maname tiktak Mã'ak te 'ã 'ãneo kamah. 'Åte xa hã'm'ãktux tap, tu 'ãha Mã'ak mõg'ax 'ãktux, pu tu 'ãpet kopa' xip, 'ĩhã putpu 'ãha' mõg. 11 Yoyoe 'ãxet'ax nõy yã Hãmyok, tu xa 'ãneo kamah. Nũ tik 2 te Yoneo yõg tihik, tuk mũtik hãm, ha Yoneo xop nõy hãm 'õhnãg 'ũgmũtik, puyĩy Topa yã yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip, ha tik 3 te hãpxopmãhã' punethok, nõy tu yã yã hãk tehet.

12 'Epap te 'õgnũ kõmẽn yõg tihik kamah, tu Yeyox Kunnix pu hãpxopmãhã', tu 'a 'ãneo, tu Topa tu' xak pax, 'ãxop pupi' xak, puyĩy 'ãka'ogã', nõy Topa hã 'ãxiptap, nõy Topa pu 'ãxop hãpxopmã'. 13 Yã 'Epap hãm punethok, 'ãte' yũmmũg, ha 'ãxop pupi' hãm punethok, xix kõmẽn Namnixet yõg tikmũ'ũn pu' hãm punethok, xix Yenap yõg tikmũ'ũn pu' hãm punethok. 14 Notot Nok yũmũ'ã hã' xape, tu 'ã' 'ãneo, xix Nep te 'ã' 'ãneo kamah.

15 'Ūgmũ'ãte Namnixet yõg xape xop pu 'ãneo, xix Nĩ'ip pu 'ãneo, xi' kuxa mãm ka'ok xop pu 'ãneo, nõm Nĩ'ip pet tu yã tu'nãhã 'ãneo kamah. 16 'Åpu nũ tappet mõ'kupix hãmãxap, nõy kunãy tu Namnixet yõg xop ha mõ'kutnã', pu mõ'kupix kamah. Mõ'kupix Namnixet xop yõg tappet 'ũyãnãn tu'.

17 'Åpu 'Akip pu hãm'ãktux, hu: "Yũmũg xuxyã te 'ãxat, xa hãpxopmã', yĩy hãpxopmã max, nõy nõ kuxyã Kunnix pu'," kaxĩy.

18 'Åte Kax'ãmi yã yĩm hã, hu: 'Ūgmũn Paot te 'ãxop pu 'ãneo. Kanet Kopak xip, yãk xaxok hok!

Pũyã Topa xa hãmmaxnã!
Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI I

1 'Ūgmŭn Paot. 'Āte' kax'āmi nūhū' tappet, yā 'āxop pu kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kax'āmi kōmēn Texanōn tu', yā yūmūg 'Ātak Topa yōg xop pu', yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu' kax'āmi'. Xinax te 'āxop pe'paxex xix Tīmōn te' kamah. Pu yā Topa xa hāmmāxnā', xayīy 'ākuxa mām.

'Āxop kuxa mām Topa kopah

2 'Ūgmŭ'āte Topa pu hām'āktux mōkumak mōg, hu: "Kunnix kopa kuxa mām xop pu 'āmax." Kaxīy. Yā 'āxop pu' max Topah. 'Ūgmŭ'āte Topa pu 'āxop 'āktux mōkumak mōg. 3 Hamŭn, 'ūgmŭ'āte yāy 'Ātak Topa pu hām'āktux, tu hāmpē'paxex, 'āxop kuxa mām ka'ok, hu hāpxopmā max xohix. 'Āxop te' nōy putup pax, hu 'āxop te hāpxopmā max punethok. Xate yūmūg xuxyā Kunnix hip kumaknāg. Hā kaxīy yūmŭ'āte hāmpēpaxex, tu Topa pu hām'āktux. 4 'Ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax, tu tikmŭ'ūn xohix kopa 'āxop yīmōgātux, tu 'āxop mīy Topa yōg tikmŭ'ūn xe'e'. Hā kaxīy 'ūgmŭ'āte pe'paxex,

tu Topa pu hām'āktux. 5 Hōmā 'ūgmŭ'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūgmŭ'āte nōm 'āktux, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Topa Koxuk mūtik xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mūg kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, ha xatek mū yōg hāpxopmā max'ax pēnāhā', yāg mūn max xa'. 6 Xate 'ūgmūg max pēnāhā', xix yūmūg xuxyā Yeyox yōg, tu nō' max putuk. 'Ūnōy te 'āxop kute'ex kummuk, pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax paha', tu 'ākuxa hittup, yā Topa Koxuk te 'ākuxa hit-tupmāhā'. 7 'Āxop max, ha 'āmax pēnāhā Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxexka Māxenōn tu', xix hāpxexka Genex tu', tu nō' max kamah, yā 'āxop putuk. 8 Hamŭn, 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux hāpxexka Māxenōn tu', xix hāpxexka Genex tu', yā' xohix yīmap te' yūmmūg, 'ākuxa mām ka'ok. Putep nōy 'āktux putup 'ūgmŭ'āte'? Puxi'. 9 Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, ha 'āxop te topa komut xop nīm, tu ta Topa xe'e pe 'āmōg, ha tikmŭ'ūn xohix te 'āyīmap te' xupak, tu hām'āktux. 10 Xate Topak-tok hip, Yā pexkox tu yīxop-tup Topak-tok. Hōmā Topa te yāy kutok Yeyox putpu' hīnnāhā'. Yeyox te yūmūg mōy putup, 'īhā Topa gāy 'ūkummuk xop mūtik.

2

Paot te hāpxopmā max kōmēn Texanōn tu'

¹ 'Ūkxape xop, hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tu hāpxopmā max, 'ap kummuk mīy'ah, 'a yāg mūg hitop ti'ah 'āxop kopah. ² Hōmā tikmū'ūn tek mūg kute'ex kummuk komēn Pinio tu', tuk mūg mānōg, pa hāpxip 'ihāg mūg mōg, tu mōktu 'āxop tuk mūg mōxaha 'ōnte kōmēn Texanōn tu', ha kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, 'āxop te' yūmmūg. Pa yūmū yōg Topa tek kuxa hittupmāhā', ha 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ³ 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mū'āte pe'paxex kummuk 'ohnāg, tuk mū'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tuk mū'āte 'āxop kupex 'ohnāg. ⁴ 'Ūgmū'āte putep mūn 'āktux? Topa te nō putup, 'ūgmū'āte nōm 'āktux mōkumak mōg. Hamūn. Topa tek mūg putup, tuk mū'ā Topa yōg hām'āpak max'ax hōm, tuk mūg mō'pok, ha 'āte tikmū'ūn xohix pu nōm 'āktux. 'Ūgmū'āte putep mūn 'āktux? 'Ok pe tikmū'ūn te nōm putup pax hām'āktux? 'Ok pe Topa te nōm putup pax hām'āktux? Yā tikmū'ūn yōg'ah, pa Topa tek mū yōg putup'ax kopit. ⁵ 'Āxop te' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah. 'Ak mū'āte xa hā xape komut'ah. 'Ūgmū'āte 'āxop kupex 'ohnāg. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux max, pa 'ōg hāpxop putup? 'Āmhok. 'Ak mū'āteputup'ah 'ōg

tayūmak. Topa te' yūmmūg. ⁶ 'Ak 'ūgmū'āteputup'ah, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūg 'āktux max. 'Agmū'āte 'ōg hām'āktux max xak 'ohnāg, xix tikmū'ūn nōy yōg kamah. ⁷ 'Ūmax, pu Kunnix yōg mō'pok xop tikmū'ūn yōg hāpxop xak, pak mū'āte nōm hā xak 'ohnāg, 'a xat'ax xop putuk'ah, pak mū'āte xa' hāpxop popmāhā', yā 'ūn tek-tok pu' popmā'ax putuk. ⁸ 'Ūgmū'āte 'āxop putup pax, hu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix 'āxop pu yāy mūn popmāhā, yāg mū'āte 'āxop ka'ogāhā'. ⁹ Hamūn, 'ūkxape xop, xate' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tuk mū'āte hāpxopmā max punethok. Māyōn mōg tox hāg mūg hām, xix 'āmnīy hā, nūy pop hok 'ōg hāpxop xix 'ōg tayūmak, tuk mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

¹⁰ 'Āxop te' pēnāhā', xix Topa te' pēnāhā', 'ūgmū'āte hāpxopmāhā max 'āxop pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yāg mū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg, xix hāpxopmā yok. 'A' hāpxopmā kummuk 'ūm mīy'ah. ¹¹ 'Ūgmū'āte 'āxop xohix hāg tehe', yā 'ātak te yāy kutok hā' tehe putuk. 'Āxop te' yūmmūg. ¹² 'Ūgmū'āte 'āxop xapit, tu 'āxop kuxa hittupmāhā', tu 'āxop xapit, xayīy hāpxopmā max. Topa te nōm putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy Topa yōg tikmū'ūn xop mōkukox, xayīy Topa max xe'ēgnāg pēnā'.

¹³ Hōmāg mū'āte xa' Topa

yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' xupak, tu 'āyīpkox pip. Xate' pe'paxex, yā Topa yōg hām'āktux, 'a' tikmū'ūn yōg'ah. Hamūn, Topa yōg. Topa te hāpxopmā max 'āxop kopah, yā' kuxa mām ka'ok xop kopah, ha mōktuk mūg hittup, tu Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. 'Āmax nōm tikmū'ūn pu.'" Kaxīy. ¹⁴ 'Ūkxape xop, hōmā Yoneo xop te Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn xop xohik-te'ex kummuk hāpxexka Yonex tu', xix 'āxape xop te 'āxop kute'ex kummuk kamah, yā' nōy putuk. ¹⁵ Hōmā Yoneo xop te yūmūg xuxyā Yeyox putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, ha' xakix, tu ta hōnhā yūmūg kute'ex kummuk kamah. Topa te nōm xop putup'ah. Nōm te tikmū'ūn xohik-te'ex kummuk. ¹⁶ Hamūn, 'ūgmū'āte Yoneo xop kūnāpa pip xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā Topa kopah, ha Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ha ta Yoneo xop tep-tup, nūy nōm hā hām'āktux kuxyā'. Hā kaxīy Yoneo xop te hāpkummuk mīy xexka', hā' gāy Topah, tu nōm kopit, nūy yōg kummuk hā yānān.

'Ūgmū'āte 'āxop xak

¹⁷ 'Ūkxape xop, hōmā yūmūg yāy xatat hāpxip kutōgnāg hā. Yūmūg yāy xatat, pak mū'āte 'āxop pekpaxex punethok, tu 'āxop xak nām, tu 'ā

hak mūg mōg putup pax. ¹⁸ 'Ūgmū'āte 'ā hak mōg putup pax. 'Ūgmūn Paot, 'ā hak mōg putup punethok, pa Hāmgāyāgnāg tek kummugā', hak mōg 'ohnāg. ¹⁹ Yā hamūn, yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, 'ihā 'āxop pip putup Yeyox keppah, tu ta 'āte hāpxop max hip putup, ha 'āxop tuk mūg kuxa hittup putup, tuk mū'āte 'āxop 'āktux xexkap-tup, yā xut'ax 'āktux putup. Yā mō'tat'ax 'āktux putup. ²⁰ Hamūn, 'ūgmū'āte 'āxop pekpaxex punethok, tu 'āxop tuk mūg kuxa hittup.

3

¹ Hōmā yūmūg yāy xatat, hak mū'āte 'āxop xak. 'Āte yāy xatat hā tot 'ohnāg, huk nox xip kōmēn 'Atēn tu', ² nūy 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, yāg taknōy, yā Topa pu' hāpxopmā max 'ūgmūtik, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āte 'ā ha nō mō'kutnāhā', pu 'āxop mūtik tu hāpxopmā max, xayīy 'ākuxa mām ka'ok nōy nā mōg, ³ xayīy 'āxop xe hāpkummuk mīy hok, tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk hah. Yā hamūn, xate' yūmmūg, Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yūmūg kute'ex kummuk. ⁴ Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tu 'āxop mūtik hām'āktux, hu: "Nōm tek mū'āk-te'ex kummuk putup." Kaxīy. Yā hāpxip 'ihā tikmū'ūn tek mū'āk-te'ex kummuk. Hamūn. ⁵ 'Āte' hip'ax hā' tot 'ohnāg, hu 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, pu 'ākuxa mām yūmmūg. 'Ok

Hāmgāyāgnāg te 'āmōgāhā'?
'Ok 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax
koxyōy? 'Āte' yūmmūg putup.

6 Ha ta' mōg, Tīmōn, tu
putpu' nūn, tu hām'āktux,
'ākuxa mām ka'ok Topa
kopah, tu 'āxop te yāy putup
pax, xix Topap-tup pax.
Tīmōn te hām'āktux, 'āxop tek
mū'ā hām'āktux max, tu xatek
mūg pēnāp-tup pax. Hamūn,
'ūgmū'āte 'āxop pēnāp-tup
pax kamah. 7 'Ūgmūg xūy,
yā nōm tek mūg kute'ex
kummuk, pak mū'āte 'āxop
yōg hāpxopmā'ax 'āpak, huk
kuxa hittup. 'Ūkxape xop,
'ūgmū'āte 'ākuxa mām ka'ok
'āpak, tuk mūg kuxa hittup.
8 Topa yōg putat max hā
'āxop mōg kuma mōg, kopxik
kuxa hittup. 9 'Ūgmū'āte Topa
pu hām'āktux, hu: "Āmax,
tikmū'ūn pu'. Tikmū'ūn
max, kopxik mūg kuxa
hittup. 'Āmax. Puxi'."
Kaxīy. 10 Hāptup kopxix
Topa pu hām'āktux xexka
xix 'āmnīy, tu hām'āktux, hu:
"Āpu 'ūgmūg xat, 'ūgmūg
mōg tikmū'ūn hah." Kaxīy.
Hamūn, 'āxop hak mūg
mōg putup, nūy 'āxop pu
hāmyūmmūgā xate nōm
yūmmūg 'ohnāg Topa yōg
putat max yōg hāpxop.

11 'Ūgmū'ātep-tup, pu yūmmūg
'Ātak Topa 'āxop tuk mūg
mō'pok, xix yūmmūg xuxyā
Yeyox 'āxop tuk mūg mō'pok.
12 'Ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop
yāy putup pax nōy nā mōg,
xix 'āxop tikmū'ūn xohix
putup pax nōy nā mōg, ha

mōktu 'āxop tek mūg putuk,
yāg mū'āte 'āxop putup pax.
13 Ha mōktu Topa te 'āxop
ka'ogāp-tup, ha 'āxop maxp-
tup, tu 'āxop max xe'ēgnāg
yūmmūg 'Ātak Topa keppah,
'ihā yūmmūg xuxyā Yeyox te
putpu' nūn putup 'ūyāy yōg
xop mūtik.

4

*Hāpxopmā'ax max, Topa te
nōm putup*

1 'Ūgmū'āte xe hām'āktux.
Hāg mū'āte xa' yūmmūgāhā
hāpxopmā max, Topa te nōm
putup, ha 'āxop te hāpxopmā
max. 'Āte xa hām'āktux
xix yūmmūg xuxyā Yeyox te
xa hām'āktux, hu: "Āpu
hāpxopmā max mīy nōy nā
mōg." Kaxīy. 2 Yā hamūn,
hōmā yūmmūg xuxyā Yeyox
tek mūg mō'pok, 'ūgmū 'āxop
pu hāmyūmmūgā'. Xate'
yūmmūg. 3 Topa tep-tup,
xayīy 'āxop hāpxopmā kum-
muk kux, nūy ta Topa putuk.
Topa tep-tup xayīy 'ānōy hā
xupxet hok. 4 'Ūmax, pu
tik yāy pu xetut xax, nūy
nōm mūy, tu hāpkummuk mīy
'ohnāg. Tikmū'ūn max te nōm
putup. 5 'Ūkummuk, pu tik yāy
putup'ax kummuk hā xetut
xax, yā puknōg xop putuk, yā
nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg
xop putuk. 6 'Ūkummuk, pu tik
yāy taknōy kute'ex kummuk,
nūy yāy pu' xetut xax. Hōmāg
mū'āte xa' hām'āktux, hu: "Pa
'ātix, yūmmūg xuxyā Yeyox te
nōm kummuk yānān putup."
Kaxīy. 7 Topa te yūmmūg xat,
'ūyīy yūmmū nōy hā xupxet

hok. Pa Topa te yūmūg xat, yūmūg hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. ⁸Tep te nū hāmyūmmūgā'ax 'āpak 'ohnāg? 'Ok tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āpak 'ohnāg? 'Āmhok. Yā Topa yōg. Yā Topa te xa' hōm Topa Koxuk.

⁹'Ok 'āte xa putup pax'ax kax'āmip-tup, yā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg putup pax'ax? 'Āmhok. 'A 'āte xa kax'āmip-tup'ah. Hōmā Topa te xa' yūmmūgāhā', xayīy xohix putup pax, ¹⁰ha 'āxop tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop xohix hāpxexka Māxenōn tu'. 'Āpu tikmū'ūn xohixp-tup pax nōy nā mōg. ¹¹'Āpu hāmyīmtuk, nūy 'ōg hāpxopmā mīy, nūy ta 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kute'ex hok, nūy ta 'āhām, xayīy 'ōg tayūmak pi'. Yā hōmā 'ūgmū'āte xa nōm 'āktux. ¹²Hā kaxīy nōm xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopa te 'āmax pe'paxex putup, ha ta' nōy te 'āxop hā' te 'ohnāg putup.

Yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup

¹³'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte-tup, xayīy hāmyūmmūg xakix xop yōg hāpxopmā'ax, nūy xakix xop hā 'ākuxa xūy hok, nūy 'āpota xexka hok, nūy xate' putuk hok nōm te hāpxop max hip 'ohnāg. ¹⁴Yūmūg kuxa kopa' yūmmūg, Yeyox xok xe'e', tu putpu' hi', tu putpu' nūn putup, ha Topa te Yeyox mūtik xakix xop nūnnāp-tup, yā nōm kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop

nūnnāp-tup. ¹⁵Topa Xexka te nōm 'āktux, hak mū'āte nōm 'āktux. Yūmūg xuxyā Kunnix te putpu' nūn putup, 'ihā xakix xop putpu' hip-tup, tu' mōg hāmāxap putup Kunnix hah, hak-nāy tu hi xop mōg putup Kunnix hah. ¹⁶Pexkox yōg nū'pok xop yōg xat'ax te' xat ka'ok putup, ha' nōy te Topa yōg mīxux xop tu' kaxyāp-tup, 'ihā yumū xuxyā Kunnix mūn te pexkox tu' yīxop-tup! Ha ta putpu' hip-tup xakix xop, nōm kuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁷Hag-nāy tu nōmhā hi xop mōgāp-tup pepix kamah, tu mōktu' xohix yāy tu nū' nāp-tup hāmgōy xexka kopah, nūy yūmūg xuxyā Kunnix mūtik mōg. Hā kaxīy nōm te Yeyox mūtik tip-tup, tu xe' yāy xatat putup'ah. ¹⁸'Āpu tikmū'ūn kuxa hittupmā nū hām'āktux hā.

5

'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip

¹'Ūkxape xop, hām 'ūm hā' xip'ax nōm hāpxop? Mō'āgmū'ax 'ūm? 'Āmnīy 'ūm? Putep putuk putup hāpxop xohix, 'ihā putpu' nūn putup Yeyox? Hām 'ūm hā'? 'Āte' yūmmūg'ah, hu' kax'āmip-tup'ah. ²Yūmūg xuxyā Yeyox yōg hāptup xupep putup, ha Yeyox te putpu' nūn putup, yā xupxet'ax xupep putuk, 'ihā tikmū'ūn te nōm hip 'ohnāg. 'Āxop te' yūmmūg. ³Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Yāmyīptuk nūnte.

'A hām xūy 'ūm pip'ah. Yā' max hāpxop xohix." Kaxīy. Pa hāpxip 'ohnāg 'ihā hām xūy pip mō'ka'ok, tu xohix koxyōy, yā 'ūn tek-tok put xūy putuk, yā' xupep mō'ka'ok. 'Ap nūpap-tup'ah tikmū'ūn. ⁴ Pa 'ākuxa kopa hāpkoxtap 'ohnāg, hu Yeyox yōg hāptup hip, yā Yeyox te putpu' nūn hip, yā 'ap xupxet'ax xupep'ax putuk'ah xa'. ⁵ 'Āxop xohix yā kuyānām yōg tikmū'ūn, yā hāptup yōg yā 'ākuxa tup. Yūmūg mūn 'a 'āmnīy yōg'ah, 'a hāpkoxtap yōg'ah, pa hāmyūmmūg. ⁶ 'Āpu mō yūmū yōn hok, yā 'ap nōy putuk'ah. 'Āpu yūmū pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. ⁷ 'Āmnīy 'ihā mō'yōn pax tikmū'ūn, yā 'āmnīy 'ihā paptux xop paptux. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop te kaxīy. ⁸ Pa 'āxop yā hāptup yōg. Pu yūmūg pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. 'Āpu yūmū mō'tat kuxa mām ka'ok'ax xix putup pax'ax. Yā nōm te xonat yōg pipkup hā kep xax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu yūmū mō'tat kama Topa yōg hāpxop max hip'ax. Hamūn, Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ta nōm te xonat xop yōg pipkup hā kuxxax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu mō'tat. ⁹ Topa te yāy ha yūmūg xānāhā', nūy yūmū'ā tu' gāy hok, pa yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān

tu'. ¹⁰ Yeyox te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy nū mūtik 'āti', pe yūmūg pip 'ihā putpu' nūn Kunnix, pe yūmūg xakix, 'ihā putpu' nūn Kunnix. ¹¹ 'Āpu yāy mūtik hām'āktux, pu yīpkutuk tu nōg. 'Āpu tikmū'ūn kuxa hittupmā'. Yā xate nōm mīy nōmhā. 'āpu 'āhup hok.

'Āpu hāpxopmā te kaxīy

¹² 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak, 'āpu hām'ax xupax, nōm te hāpxopmā max 'āxop kopah. Yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy 'āxop mōgā', puyīy 'āxop pu hāmyūmmūgā'. ¹³ 'Āpu nōm hām'ax xupax xexka'. 'Āpu nōm putup pax, tute hāpxopmā max hah. 'Āpu yāy kix hok.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak. 'Āpu tuknōgnāg xop pu hām'āktux, pu tu hām. 'Āpu 'ūyīpkutuk xop kuxa hittupmā'. 'Āpu pu'uk xop hā 'ātehet. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā max hip punethok. ¹⁵ 'Āpu hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok. Pa 'āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max 'āxop. 'Āpu hāpxopmā max mōkuma mōg tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu yāy pu hāpxopmā max 'āxop.

¹⁶ 'Āpu yā māyōn mōg tox hā 'ākuxa hittup pax xix 'āmnīy tox hā 'ākuxa hittup pax. ¹⁷ 'Āpu Topa pu hām'āktux mōkuma mōg. ¹⁸ 'Āpu hāpxop xohix 'āyīmap 'āktux Topa pu', hu: "Puxi'. 'Āmax xohix pu'. 'Āmax." Kaxīy. Hamūn, Topa tep-tup nōm hāpxopmā'ax

ʾhā 'āxop mōg Yeyox Kunnix
mūtik.

¹⁹ Yā Topa Koxuk yōg
hāpxopmā'ax kuxyā hok.

²⁰ Hāmpē'āpaxeh hok:

“Yā' kummuk, Topa pupi
hām'āktux xop te hām'āktux,”
kaxīy. Yā' max 'ūyōg

hām'āktux. ²¹ Pa 'āpu
hāpxopmā'ax xohix kopit.

'Āpu hāpxop max putyōn hok,
xix hāpxopmā'ax max putyōn

hok. ²² 'Āpu hāpxop kummuk
mīy'ax xohix kux.

²³ Topa te yūmū'ā' hōm

hāmyīptuk'ax. 'Ātep-tup, pu

Topa yāy pu 'āxop xohix

pop, yā 'ūyōg xop xe'ēgnāg

'āxop. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop

pēnā max, yā 'ākoxuk pēnā',

xix 'ākuxa, xix 'āyīn, xayīy

'ōg hāpkummuk mīy'ax pīp

putup'ah, 'hā' putpu' nūn

putup yūmūg xuxyā Yeyox

Kunnix. ²⁴ Hamūn, Topa tep-

tup nōm hāpxopmā'ax. Tute

'āxop xānāhā', tu 'āxop tu' xip

ka'ok. Topa tep-tup.

²⁵ 'Ūkxape xop, 'āpu Topa pu

'ūgmūn 'āktux.

²⁶ 'Āpu taknōy xohix pu

hām'āktux, hu: “'Ūgmū'āte

'āxop xaxok 'ohnāg.” Kaxīy.

'Āpu xape xop yāy kep hā mūy,

yā taknōy max putuk.

²⁷ 'Āte xa' xak, ha yūmūg

xuxyā Yeyox te' xupak, 'āpu

nū tappet mōkupix taknōy xo-

hix pu', xix tukūm xohix pu',

yā Kunnix kopa kuxa mām

xop pu'.

²⁸ Puyā yūmūg xuxya Yeyox

Kunnix xa hāmmaxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI II

¹ Ūgmūn Paot. 'Āte' kax'āmi nūhū' tappet, 'āxop pu' kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kōmēn Texanōn tu', yā yūmūg 'Ātak Topa yōg xop pu', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu'. Xinax te 'āxop pe'paxex xix Tīmōn te kamah.

² Pu yā Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa mām.

Yeyox nūn putup, ha Topa te xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup

³ 'Ākuxa mām nōy nā 'āmōg xexka', tu 'āxop te' xohix putup pax nōy nā 'āmōg, yīy ta' max, 'ūyīy 'ūgmū 'āxop 'āktux punethok Topa pu, hu: "Yā' max. Puxi'. 'Āmax 'ūkxape xop pu'." Kaxīy. ⁴ Ūgmū'āte 'āxop 'āktux max Kunnix kopa kuxa mām xop xohix pu'. Hamūn, 'ākuxa mām ka'ok'ax xexka', 'lhā tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā', ha xate kummuk xohix hā tot.

⁵ Tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā', yīy ta Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy tu' kummugā 'ūyānān tu'. Yā' kopit'ax yok, 'ap kohe'ah. 'Ūxohix te 'āxūy pēnāhā', hu' yūmmūg, Topa te tikmū'ūn

yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok. 'Āxop te 'āxūy hā tot, yā' kummuk hā tot, ha Topa te' yūmmūg. 'Āmax, yā Topa Xexka yōg tikmū'ūn xop pu 'āmax. Hamūn, 'āxūy, Topa Xexka yōg tikmū'ūn xop pu 'āxūy. ⁶ Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok, yā' xe'e'. Tute kummugā yānān putup, yā nōm te 'ākummugā hā yānān putup, ⁷ 'lhā yūmūg xuxyā Yeyox te pexkox tu' nūn pexkox yōg nū'pok xop mūtik, yā kuxap kopa' nūn putup, tu 'āxūy nōāp-tup. ⁸ Tu kummugā hā yānān putup Topa yūmmūg 'ohnāg xop pu', xix 'ūyīpkox 'ohnāg xop pu'. Yā nōm te yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āpak 'ohnāg. ⁹ Nōm xop xūy putup mōkuma' mōg, hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, tu Topa mūtik pip putup'ah, xix yūmūg xuxyā Yeyox mūtik pip putup'ah. Nōm te yūmūg xuxyā Yeyox max xe'ēgnāg pēnāp-tup'ah, xix yūmūg xuxyā Yeyox yōg ka'ok'ax yūmmūg putup'ah, ¹⁰ 'lhā nōm hāptup mō'nāp-tup, 'lhā putpu' nūn yūmūg xuxyā Yeyox, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop te Yeyox 'āktux max, tu Yeyox pe'paxex max, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix xexka te kaxīy. 'Āxop kama nū mūtik pip putup. Hamūn, 'ākuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah, 'ūgmū'āte xa nōm 'āktux.

¹¹ Ūgmū'āte 'āxop 'āktux

punethok Topa pu, xayīy 'āxop 'āmax xe'e Topa pu'. Yā Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy 'āmax xe'e'. 'Ūgmū'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āxop hāpxopmā max xohix putup, 'āxop te nōm putup. Topa ka'ok te 'āxop hā tute'ax. 'Ūgmū'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āhām xohix kux, yā 'ākuxa mām, hu 'āhām ka'ok. ¹² Hā kaxīy yūmūg xuxyā Yeyox 'ūmax xe'e nōy nā' mōg putup 'ākuxa kopah, ha ta 'āxop max nōy nā 'āmōg putup Yeyox mūtik, ha tikmū'ūn te' pēnāp-tup, tu Topa 'āktux maxp-tup. 'Ūmax Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix, tu xa hok hāpxopmāhā'.

2

Tik kummuk xexka'

¹ 'Āte yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nūn'ax kax'āmi xix yāy tu nū yūmūg nā'ax Kunnix mūtik kax'āmi'. ² Tik 'ūm te' koit, hu: "Yā xip yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup. Yā putpu' nūn Kunnix tu nūktu' xip." Kaxīy. 'Āpu 'ūyōg hām'aktux pa hok. 'Ākuxanōg hok. Tep te' nōm 'āktux, pe Topa pupi hām'aktux xop, pe' nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pe' nōy te hām'aktux, 'āte nōm kax'āmi'. 'Āmhok. 'Ūyōg hām'aktux pa hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup xip'ah, pa' nūn putup, xix Yeyox xip'ah nōmhā, pa' nūn putup. ³ 'Āpu' koit'ax 'āpak hok. Yūmūg xuxyā Kunnix yōg hāptup nūn putup, yā

Yeyox te putpu' nūn putup, pa' xohix te Topap-tup nōg hāmāxap putup, ha ta nōm tik kummuk xexka xip putup hāmāxap, tu tikmū'ūn pu yāy mūg putup, yā Hāmgāyāgnāg yōg tihik. ⁴ Nōm tik kummuk xexka te Topap-tup nōg putup, xix Topa yōg hāpxop xohix putup nōg putup. Tute yāy xexka mīy putup, tu Topak-tōgnāg 'āktux putup. Tu ta' mōg putup, tu' yūm putup Topa pet xexka kopah, tu hām'āktux putup, hu: "Ūgmūn, yā Topah." Kaxīy.

⁵ Xate' yūmmūg nō'ōm. Hōmā 'ūg xip 'āxop kopah, tu nōm 'āktux. ⁶ Hōnhā hām te' tux hok, pu' mīy hok nōm hāpxop kummuk. Xate' yūmmūg. Hāpxip 'ihā nōm tik kummuk xexka xip'ax. ⁷ Hamūn, hōnhā 'ihā hāpxop kummuk mīy'ax xexka pip, tu' xaptop, pa hāpxip 'ihā xut putup hām te' tux hok, ha' nōm hāpxop kummuk mīy'ax pip putup. 'Ap xaptop putup'ah hāpxop kummuk mīy'ax. ⁸ Yā xip'ax nōm tik kummuk xexka', pa yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, tup-tex putup, yā xitxut hāp-tex putup, yā Yeyox yōg kuyānām hāp-tex putup. ⁹ Hamūn, Hāmgāyāgnāg te nōm tik kummuk xexka ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xohix. Tute' koit putup, ha tikmū'ūn te yōg mō'āmā'ax pap-tup. Yā tikmū'ūn kuxa mām tik kummuk yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah. ¹⁰ Nōm

tik kummuk xexka te Topa yūmmūg 'ohnāg xop pu' koit xohix xexkap-tup. Nōm te hāmyūmmūg xe'e yūmmūg 'ohnāg, tu hāmyūmmūg xe'ep-tup pax 'ohnāg, ha Topa te nōm mōy 'ohnāg hāpkummuk mīy'ax kopah. Nōm te Topa pēnāp-tup'ah, pa yāy koxyōy putup. ¹¹ Yīy ta Topa te' xat putup, pu nōm kuxa mām ka'ok koit'ax kopah. ¹² Yīy ta Topa tep-tup nōg putup nōm kuxa mām 'ohnāg hāmyūmmūg xe'e kopah. Yā nōm tep-tup pax koit'ax.

Topa te 'āxop yīmōgātux

¹³ Ūmax, 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu', hu: "Āmax tikmū'ūn pu'. Puxi'. Āmax." Kaxīy. Hamūn, 'ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux tikmū'ūn xohix kopah. 'A hōmā' xip'ah hām xexka', 'ihā Topa te 'āxop yīmōgatux, nūy 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yā Topa Koxuk ka'ok hā 'āxop kuxa kummuk xit, xayīy 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, tu 'ākuxa mām hām'āktux xe'e kopah. ¹⁴ Hōmāg mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Topa te nōm hā 'āxānāhā', xayīy pēnā hāpxop xe'ēgnāg xohix yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁵ Ūkxape xop, 'āpu Topa tu nox pi'. 'Āpu hāmyūmmūg max tu nox pi'. Yāg mū'āte xa' yūmmūgāhā nō'ōm. Ūgmū'āte xa hām'āktux nō'ōm, tu xa' kax'āmi nō'ōm kamah.

¹⁶ Yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yūmmūg putup pax xix yūmmūg 'Ātak Topa te', tuk mū'ā hok hāpxopmāhā, tu yūmmūg kuxa hittupmāhā mōkuma' mōg ha' kux 'ohnāg tu hāpxop max hipmāhā'. ¹⁷ Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa hittupmā' xix yūmmūg 'Ātak 'ākuxa hittupmā', nūy 'āxop ka'ogā', xayīy hāpxopmā max, xayīy hām'āktux max.

3

Āpu Topa puk mūg 'āktux

¹ Ūkxape xop, 'āpu Topa puk mūg 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūg yūmmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu' mō'ka'ok, puyīy xohix nōm 'āpax, puyīy xohix putup pax xexka Yeyox yōg hām'āpak max'ax, yā 'āxop putuk kōmēn Texanōn tu'. Xate nōm 'āpak, tup-tup pax. ² Āpu Topa puk mūg 'āktux, puyīy Topa 'ūgmū'ā hā tu tehet, 'ihā tikmū'ūn kummuk tek mūg kute'ex kummuk. Hamūn, tikmū'ūn xohix xexka'ah te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak. Yā' yīpkox 'ohnāg.

³ Pa Topa te yāy yōg xop tu' xip ka'ok. Tute 'āxop ka'ogāp-tup, tu 'āxop hā tu tep-tup, puyīy Hāmgāyāgnāg 'āxop kute'ex hok. ⁴ Yūmmūg xuxyā Yeyox tek mūg kuxa māmāhā 'āxop kopah, yā 'āxop te' mīy nō'ōm. Ūgmū'āte xa hām'āktux, tu' mīy putup. Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e'.

⁵ Ūgmū'ātep-tup, pu yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop mōgā', xayīy 'āxop Topap-tup pax, xayīy 'āxop nox pi' Topa yōg putat max kopah, yā Yeyox putuk.

Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxi' xit hok

⁶ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīk mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop taknōy tuknōgnāg xop tu nox pi' hok, nōm hām 'ohnāg xop, nōm tek mū yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. ⁷ Ūmax, xayīy 'āxop hāpxopmā', 'ūgmūg putuk. Hōmāg mūg pip 'āxop kopah, 'ihāg mūg tuknōg 'ohnāg.

⁸ Ūgmū'āte hok pop'ah tikmū'ūn yōg hāpxop, pa hāpxop xohix hā pago. Tuk mū'āte hāpxopmā max mōkumak mōg. Hāptup 'ihāg mūg hām pax xix 'āmnīy 'ihā, xayīy 'āxop pago 'ohnāg.

⁹ Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg xexka xop 'ōg hāpxop pop, pak mū'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg, xayīy 'āxop 'ūgmūg pēnā', nūy kama' mīy 'ūgmūg putuk. ¹⁰ Hōmāg mūg tihī' āxop kopah, tuk mū'āte hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxix xit hok, pu' max." Kaxīy.

¹¹ Ūgmū'āte kax'āmi nūhū', 'ūgmū'āte' xupak tu', yā tikmū'ūn tuknōgnāg pax pip 'ōnte, yā hāpxumāhīygā pax. ¹² Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīg mū'āte 'āxop xat, xayīy

'āxop tuknōgnāg pax xop pu hām'āktux: "Āmax'ah. 'Āpu 'āxumāhīy hok, nūy hām hā' pop yāy yōg hāpxop." Kaxīy. ¹³ Ūkxape xop, 'āpu 'ākuxa tuknōg hok, 'ihā hāpxopmā max. ¹⁴ Pa' pip 'ōnte, nōm te nū' tappet putup nōg putup, tu nōm 'āpak putup'ah. 'Āpu tik te kaxīy tu 'āti hok, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup. ¹⁵ Pa 'āpu nōm tik pu' mīy hāpxop, 'ap puknōg putuk'ah, pa yā 'ātaknōy putuk.

Pu yā Yeyox 'āxop tu xhip ka'ok

¹⁶ Ūgmū'ātep-tup, yūmūg xuxyā Yeyox 'ākuxa māmā', 'ihā 'ākuxa mām Yeyox kopah, nūy 'ākuxa mām ka'ok mōkuma' mōg, 'ihā 'āxop te hāpxopmā xohix. Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop tu xhip ka'ok.

¹⁷ 'Āte' kax'āmi nūhū, hu: "Ūgmūn Paot te 'āxop pu kax'āmi', hu 'āte 'āxop pe'paxex." Kaxīy. 'Āte yāy yōg 'āxet'ax kax'āmi hā kaxīy. Yā yōg tappet xohix te kaxīy.

¹⁸ Pu yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix pu hāmmaxnā punethok.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI I

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū tappet. Topa te mōgkutnāhā xix Yeyox Kunnix te', tu Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopak xix. Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yūmū'āte max hip, yā Yeyox Kunnix hip. 2 'Āte xa' kax'āmi, yā Tīmōn pu', yā 'āmūn yā 'ūgkutok pit putuk, yā Topa yōg putat max kopah yūmūg mōg. 'Ātep-tup, puyīy Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāpxopmā max, nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa yūm.

Tik te hāpkummuk yūmmūgāhā'

3 Hōmā yūmūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu 'āte 'āxak, xayīy hāpxopmā'. Ha ta hōnhā 'āte xe 'āxak nō'ōm. 'Āpu nox xhip kōmēn 'Ep tu'. 'Ōnte' pip nōm te hāpkummuk yūmmūgāhā'. 'Āpu' xat, pu hāpkummuk yūmmūgā kux, 4 nūy hām'āktux hitop hā mō'āmā kux, nūy mōnāyxop hittap 'āxet'ax xohix xexka kax'āmi hok. Nōm te hām'āktux hā kaxīy, tu' kax'āmi, puxix tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok nōynā' mōg Topa yōg putat max kopah. 5 Putep mūn putup Topa xik-mūn? Yā' kuxa tup te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa max te tikmū'ūn

putup pax, tu' kuxa mām xe'e, nūy nōy putup pax. 6 Pa yāg xop te nō putat max xaxok, tu yāy xaxok hām'āktux hitop kopah. 7 Nōm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgā', pa yāy yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, xix Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg 'ohnāg, pa hām'āktux punethok.

8 Yūmū'āte' yūmmūg, yā' max Mōyyex yōg xat'ax, pa xat'ax yūmmūgā kummuk, tu xat'ax mīy kummuk, yā' kummuk. 9 Hamūn, tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yīy ta Topa te hāpkummuk mīy xop pu yāy yōg xat'ax popmāhā'. Hāpkummuk mīy xop te 'ūxat'ax mīy 'ohnāg, tu 'īpkox pip 'ohnāg, tu Topap-tup nōg pax, tu hāpkummuk mīy xohix pax, tu' kuxa kummuk te Topa yūmmūg 'ohnāg, tu yāy tak kix pax, tu yāy tut kix pax, tu tikmū'ūn xohix kix pax. 10 Tu' nōy hā' xupxet pax, tu pit tix yāy mūtik nōm kummuk xix hex tix, tu' xupxet pax, tu' koit pax, tu hām'āktux xex koxyōy pax, tu hāpxop nōy kummuk xohix mīy, tu hāmyūmmūg xe'e 'āktux kummuk. 11 Yā hāmyūmmūg xe'e', yā Topa yōg hām'āpak max. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūg hōm, 'ūyīy hām'āktux.

Topa max te yūmūg kuxa ka'

12 Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max. Yeyox kuxa yūm 'ūgkopah,

hu mōgkutnāhā, 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max, yā 'āte Yeyox pu hām'āktux, hu: "Āmax." Kaxīy. ¹³ Pa hōmā 'āte Yeyox 'āktux kummuk, tu Kunnix kopa kuxa mām xop kute'ex kummuk, yā Yeyox kute'ex kummuk, tu Yeyox tuk gāy. Pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', 'ūgkuxa yūm 'ohnāg tu', yā 'āte yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴ Tu yūmmūg xuxyā Yeyox te 'ā hāpxopmā max, tu 'ā' popmāhā mō'yāy xe'ēgnāg'ax xik kuxa yūm'ax. Nōm hāpxop xohix popmāhā, hak kuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁵ Ta nū hām'āktux xe'e', ha tikmū'ūn te hām'āktux paha', tu' kuxa mām hām'āktux kopah. Hām'āktux te kaxīy: Yeyox Kunnix te hām xexka tu' nūn tu nūktu' xupep, nūy kummuk xop kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu' kuxa max tat, ha tak mūn kummuk xexka nām. Kaxīy. ¹⁶ 'Ūgmūn kummuk xexka nām, ha Yeyox Kunnix te yōg kummuk mīy'ax hā' tot mōkuma', pu tikmū'ūn pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā nōm te' kuxa mām putup Yeyox Kunnix kopah, yā nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yā nōm te hāmyūmmūg putup. Hā kaxīy Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka'. ¹⁷ 'Ūmax Topah, tu' xexka'. 'Ūyōg hāmyāxatamuk xohix xexkah. 'Ūyōg hāmyāxatamuk māxap 'ohnāg, 'ap nā'ah. Nōm te māxap tu' xip Topah. 'Ap tut xip'ah, xix' yōg

hāmyāxatamuk nōg putup'ah, yā' xok putup'ah. Topa yāy xat 'ohnāg. Topap-xet, yā' nōy xip'ah, ha' nōy te nōm putuk'ah. 'Āpu Topa xexka mīy nōynā mōg, xix 'ākuxa kopa Topa xexka mīy nōynā mōg hāmyāxatamuk kux 'ohnāg mōkuma'. Hamūn.

¹⁸ Tīmōn xōnnē', hōmā Topa pupi hām'āktux xop te 'āmūn 'āktux, yīy ta 'āte 'āxat hā kaxīy kamah. 'Āpu Topa pupi hām'āktux xop yōg hām'āktux xaxok hok. Hā kaxīy xate' xut putup, tu Topa pu hāpxopmā max putup. ¹⁹ 'Āpu 'ākuxa yūm mōkuma', nūy 'ākuxa max. Tikmū'ūn 'ūm yīpkox 'ohnāg, tu mōktu yāy yōg kuxa mām'ax koxyōy. ²⁰ Ha yā kaxīy mīy 'Īmēnēm xix 'Anexān, ha 'āte Hāmgāyāgnāg pu nōm popmāhā', pu nōm pu hāmyūmmūgā', puyīy Topa 'āktux kummuk hok.

2

Topa pu hām'āktux

¹ 'Āte xa hām'āktux putup. 'Āpu nū hāpxop mīy hāmāxap. 'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hāpxop xax, nūy hāpxop pop tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn xohix pu 'āmax. Xate tikmū'ūn xohix pu hāpxop popmāhā'. Puxi'. 'Āmax." Kaxīy. ² 'Āpu Topa pu tikmū'ūn 'āktux hā kaxīy, xix Topa pu xat'ax xohix xop 'āktux, xix Topa pu xexkanāg xohix xop 'āktux, puyīy tikmū'ūn kuxa mām,

puyīy tikmū'ūn yāy kix hok, puyīy 'ūyōg hāpxopmā'ax te Topa yōg putuk, nūy hāpxop max mīy. ³ 'Ūmax, Topa pu tikmū'ūn 'āktux, ha Topa tep-tup pax. Tute yūmūg kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu yūmūg kuxa max mō'tat. ⁴ Topa tep-tup, nūy tikmū'ūn xohix xexka kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxe'e yūmmūg. ⁵ 'Ūxip Topap-xet. Ha Topa te tikmū'ūn mūtik yāy nīm. Ha ta' nōy puxet xip, yā Yeyox Kunnix, yā tihik, tu nōm te' nōy ta' yāy tu' mōxa ha' mām. ⁶ Yeyox te' yāy mūn hōm, tu' xok, nūy Topa pu tikmū'ūn xohix popmā', ha mōktu xohix te' yūmmūg, Topa tep-tup, nūy kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat. ⁷ Ha Topa te Yeyox yōg mō'pok xop kopak xix, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Yoneo kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgā', nūy kuxa mām 'āktux, xix hāpxe'e 'āktux. 'Āte' koit'ah, yā hāpxe'e 'āktux.

⁸ 'Ātepxup, pu hām xexka yōg tik max xohix te Topa pu hām'āktux, nūy pepi' yīm tīgā, nūy gāy hok, nūy yāy mānōg hok.

⁹ 'Ātepxup kamah, puyīy 'ūn hāmpē'paxex max, nūy yāy pu topixxax max pop, yā' xax yā tikmū'ūn max tep-tup. Yāy xax mō'tat, pa' xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok, pu tu tikmū'ūn xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok. 'Ūmax, pu 'ūn yāy xe pahix

xexka hok. 'Ūmax, pu 'ūn pipkup yānām xop xohix ta hok, xix xap max xohix ta hok, xix xax te takat xexka tat hok. ¹⁰ Pa' max, pu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxopmā max, yā Topa kopa kuxa mām xop yōg 'ūn max putuk. ¹¹ 'Ūmax, pu 'ūn hāmyūmmūg nōynā' mōg, pa hām'āktux kutōgnāg, xix yāy kutōgnāg pe'paxex. ¹² 'Āte' xat'ah, pu 'ūn tik pu hāmyūmmūgā', pu 'ūn tik xat, yā' max'ah. 'Ūmax, pu 'ūn hām'āktux kutōgnāg. ¹³ Hamūn, Topa te 'Anāo mīy hāmāxap, tuk-nāy tu 'Ema mīy. ¹⁴ 'Anāo te koit kopa kuxa yūm 'ohnāg, pa 'Ema te koit kopa kuxa yūm, tu Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁵ 'Ūmax, pu 'ūn kuxa mām ka'ok mōkuma', xix' nōy mō'yāy xe'ēgnāg mōkuma', xix hāmyok mīy mōkuma', xix yāy kutōgnāg pe'paxex, xik-tok pop. Topa te nōm hāpkummuk mīy'ax kopa xupepmāp-tup.

3

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka'

¹ Hām'āktux xe'e nūhū', tik 'ūm tep-tup, nūy yāyhā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka', yā' max, yā hāpxopmā max. ² 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka xohix hā kaxīy, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu' xetut puxet, tu' gāy 'ohnāg, tup-tox max, ha tikmū'ūn te nōm pe'paxex max. Nōm te puknōg xop pu hāpxōn pax, tu tikmū'ūn

pu hāmyūmmūgā max, ³ tu 'ap paptux'ah, tu yāy kix pax 'ohnāg, pa' pax yīmūg tāmñāg, tu tikmū'ūn māmōg 'ohnāg, tu tayūmak putup pax 'ohnāg, ⁴ tu' yāy kutok xat max, xix xetut xat max, hak-tok yīpkox pip, tu' tak 'āpagnām. ⁵ Pa tik 'ūm tek-tok xat kummuk xix xetut xat kummuk. 'Ok nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnāp-tup max? 'Āmhok.

⁶ 'Ūmax, Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka te Topa yōg putat kopa' xip hāmyāxatamuk xohix hā, 'a' tup'ah Topa yōg putat kopah. 'Ūtup, tu yāyhā xexka', puxix yāy xexka pe'paxex putup, yā Hāmgyāgnāg putuk, tu Topa tep-tup nōg putup. ⁷ 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop nōm tik 'āpagnām, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop nōm tik hāhup putup'ah, puyīy Hāmgyāgnāg nōm tik pa hok.

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā'

⁸ Ha ta' max kamah, pu hāpxopmā max Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā', tup-tox max, tu 'ap te kexmuk xo'op xet'ah, tu xupkumīy 'ohnāg, ⁹ tu Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg tu' pip ka'ok, tu' kuxa tup. ¹⁰ 'Ūmax, pu tikmū'ūn nōm tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap. 'Ūmax, puxix hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu', ¹¹ ha ta' max, pu' xetut kuxa max kamah,

tu' nōy hā xūmāhīy 'ohnāg, tu' paptux 'ohnāg, tu' koit 'ohnāg. ¹² 'Ūmax pu' xetut puxet xip, tu' xat max 'ūxetut xik-tok, puyīy yīpkox pip. ¹³ 'Ūhām max, puxix tikmū'ūn nōm 'āpak, ha nōm te Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux max putup, tu' mōg Topa yōg putat kopa Yeyox Kunnix mūtik.

Topa yōg hāmyūmmūg

¹⁴ Ta 'āte xa nū' tappet kax'āmi', tup-tup, nūy mōg hāpxip kutōgnāg 'hā, nūy 'āxop pēnā'. ¹⁵ Kak xip ka'ok nūnte, puxix nū' tappet xa hāpxopmā'ax yūmmūgāp-tup Kunnix kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax. Topa hi xe'e, ha Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxe'e yūmmūg. ¹⁶ Hāmyūmmūg yok xe'ēgnāg yūmū yōg Topa yōg putat kopah, ha Topa te yūmūg pēnānā' xip hā kaxīy:

"Yeyox nūn, tu nūktu' nāhā' tu tikmū'ūn putuk, ha Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', Yeyox yā' xe'e', ha pexkox yōg nū'pok xop te' pēnāhā',

ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux hāpxexka xohix tu', ha hāpxexka xohix tu xohix te Yeyox kopa' kuxa mām, ha ta Topa te Yeyox mōgāhā pexkox tu'."

Kaxīy.

4

*Tik te tikmũ'ũn pu hãpkohe
yũmmũgãp-tup*

¹ Topa Koxuk tek mũ'ã' yũmmũgãhã hak mũ'ãte' xupak max. 'Ûyũmmũgãhã hã kaxĩy: Hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ihã tikmũ'ũn yãg te Topa yõg putat max kopa' mõg, tu' xak putup, nũy Hãmgãyãgnãg yõg xop te koit xupax, nũy yãmĩy xop yõg hãxopmã'ax yũmmũg, nũy mĩy. ² Ha nõm tik te nõm hãpxopmã'ax yũmmũg, tu' nõy pu nõm hãpxop yũmmũgãp-tup. Tik te' koit, tu' kuxa kummuk, tu tikmũ'ũn pu hãpkohe yũmmũgãhã'. ³ Nõm tik kummuk te' yũmmũgãhã hã kaxĩy: "Ûmax'ah yãytaha', yã yãyta hok, xix xit'ax yãg mã hok," Kaxĩy. Pa Topa te' xit'ax mĩy, pu tikmũ'ũn mã'. Topa tep-tup, pu kuxa mãm hãmyok yũmmũg xop te Topa pu hãm'ãktux hãmãxap, nũy Topa pu: "Yã 'ãmax. 'Ûxit'ax max. Puxi'." Kaxĩy. Tuk-nãy tu' mãhã'. ⁴ Topa te hãpxop xohix mĩy, ha hãpxop xohix yã' max. 'Äpu hãmp'e'paxeh hok, yã hãpxop 'ũm kummuk. 'Äpu hãpxop xohix pop, nũy Topa pu hãm'ãktux, hu: "Ämax. Hãpxop max. Puxi'." Kaxĩy. ⁵ Topa yõg hãm'ãktux xip, ha tikmũ'ũn te Topa pu hãm'ãktux, puxix Topa pu hãpxop xohix 'ũmax.

*Yeyox Kunnix yõg kãmãnat
max*

⁶ 'Äpu Kunnix kopa kuxa mãm xop pu' yũmmũgã nõ'õm. 'Ûyũmmũgã', nũy ta 'ãmũn yã Yeyox Kunnix yõg kãmãnat max. Pu yũmmũgã nũy Topa yõg hãm'ãktux 'ãkoxuk hã pa', yã 'ãkoxuk te Topa yõg hãm'ãktux mãhã putuk, yã' xit'ax putuk. Topa yõg hãm'ãktux te' yũmmũgãhã 'ãkuxa yũm xix hãpxopmã yok. 'Ämõg nõm putat max kopah. ⁷ 'Äpu nõm hãm'ãktux nõy pa hok, yã Topa yõg'ah, yã hãm'ãktux hitop. 'Äpu hãpxopmã', xayĩy yãy koxuk ka'ogã', nũy Topa putuk. ⁸ Hãpxopmã', nũy yãy yĩn ka'ogã', yã' max, pa hãpxopmã', nũy yãy koxuk maxnã', yã' max xe'e'. Yã 'ãkoxuk xip nũnte, xix hãm nõy tu' xip putup kamah, pa 'ãyĩn xok putup. ⁹ 'Äpu 'ũpa nũ hãm'ãktux xe'e'. 'Äpu 'ãkuxa yũm nũ hãm'ãktux tu'. ¹⁰ Topa xip, tu tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu', tu' kuxa mãm ka'ok xop kuxa kummuk xit punethok. Topa xip, yĩy ta yũmũ'ãte hãmmax hip, hu yũmũ'ãte hãpxopmã max punethok, tu yũmũ'ãte hãpkummuk hãg tot.

¹¹ 'Äpu 'ũxat nũhũ', nũy nõm yũmmũgã'. ¹² 'Ämũn tuktup, pa tux hok, pu tikmũ'ũn hãm'ãktux hok, 'ãxexka'ah. 'Äpu hãpxopmã max, ha' nõy te' pẽnãhã', tu kama' mĩy 'ãmũn putuk, tu 'õg hãm'ãktux 'ãpak, tu kama' hãm'ãktux 'ãmũn putuk. 'Äpu

tikmũ'ũn putup pax, ha' nŏy te tikmũ'ũn putup pax putup kamah, tu 'ākuxa yũm pēnāhā', tu' kuxa mām kamah, tu 'ōg hāpxopmā yok pēnāhā', tu kama' mīy. ¹³ Āpu hāpxopmā max punethok māyōn mōg tox hā, ha mōktu xa tuk xupep. Āpu Topa yōg tappet mō'kupix, puyīy tikmũ'ũn xohix xexka' xupax. Āpu Topa 'āktux, nūy yūmmũgā'.

¹⁴ Ta hōmā Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpxopmā' max, yā Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux, 'ihā tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te 'āyīmũg yīm xex. Āpu nōm hāpxopmā mōkuma mōg. ¹⁵ Āpu nōm hāpxop xohix mīynām ha tikmũ'ũn te 'ōg hāpxopmā max nōynā' mōg pēnāp-tup. ¹⁶ Āpu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, xix 'ōg hāmyūmmũg kopit. Āpu nōm hāpxopmā mōkuma 'āmōg. Nōm hāpxopmā mōkuma 'āmōg, nūy ta hāpkummuk mīy'ax hā yāy xatat, ha ta' nōm te' xupak xop hāpkummuk mīy'ax nīm putup.

5

Tīmōn xix Kunnix kopa kuxa mām xop

¹ Āpu tik kutut xop mǎnōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tak tu' kax putuk. Āpu tik tuktop xop tu 'ākax 'ātaknōy putuk. ² Āpu 'ũn kutut xop mǎnōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tut tu' kax putuk.

Āpu 'ūhex tuktop xop tu 'ākax 'āhex putuk. Āpu hāpxopmā yok.

³ Āpu 'ũn hok mām xop hā 'ātehet nōm xuxyā xop ti 'ohnāg. ⁴ Pa xuxyā xop 'āti 'ũn hok mām xop yōg, puxi' max, pu xuxyā xop hok mām xop pēnā'. Hā kaxīy kutok te yāy pix xīnnāhā 'ūtut pu', xi' tak pu'. Topa tep-tup. ⁵ Ha ta 'ũn hok mām xop pip, ha xuxyā ti 'ohnāg, nōm kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa yōg hāpxop max hip, tu Topa pu hām'āktux mōkuma' mōg, tu Topa yōg hāpxop xohix xak 'āmnīy 'ihā xix hāptup 'ihā'. ⁶ Pa 'ũn hok mām xop nŏy te hāpkute'ex pax. 'Ūxip, pa xakix xop putuk.

⁷ Āpu nū' xat, puyīy tu nŏy mǎnōg hok yā yāy kix hok. ⁸ Xuxyā 'ūm te' xape pēnā 'ohnāg, puxix Topa yōg putat max xak. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop 'ūkummuk, pa nōm kummuk xexka nām.

⁹ Ta hok yūm 'ūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yā' max, pu yōg hāmyāxatumuk 60 tuhomī' mōg, tu yāy tap-xet, tu yīpxox nīm 'ohnāg, ¹⁰ tu hāpxopmā max, yā tikmũ'ũn te' yūmmũg, tuk-tok hā' tep max, tu puknōg xop hā' tehe' yāy pet tu', tu Kunnix kopa kuxa mām xop pata pix, tu hāpkummuk pip xop hā tehe'. Yā nōm hok yūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

¹¹ Pa tux hok, pu hok mām xop kutut 'ohnāg xop Kunnix

kopa kuxa mām xop pu' hām hok. Hāpxip 'ihā yāytap-tup xūy, tu Kunnix nīm putup. ¹² Yā' kummuk Topa pu'. Yā Kunnix pu hām'āktux xex, pa' koxyōy. ¹³ Tu hāpkumep pax, tu' hām 'ohnāg yā tuknōgnāg, tu xūmāhīygā pax, tu' nōy xop yōg hāpxop kute'ex pax, tu hāpxop xaptop 'āktux. ¹⁴ Yā' max, pu nōm yāytax, nūy tuk-tok pop, nūy yīnmūn pēnā max, ha mōktu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop hām'āktux kummuk mīy hok. ¹⁵ Hamūn, hōmā 'ūn hok mām xop yāgnāg te Topa yōg putat max xak, nūy Hāmgāyāgnāg pe mōg. ¹⁶ Ha ta 'ūn 'ūm xip, tu Topa kopa kuxa yūm ka'ok, tu' yōg yīnmūn xop kopa' xip hok yūm. 'Ūmax, pu nōm hok yūm hā tu tehet, 'ap Kunnix kopa kuxa mām xop te'ah. Yā Kunnix kopa kuxa mām xop te 'ūn hok mām xop hā tuteput, nōm xuxyā pip 'ohnāg.

¹⁷ Ta tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max'ax xop kopa' pip, tu' hām max. Tute hāpxopmā max, tu' nōy mōgā max. 'Āpu nōm hā pago tix. Yā hamūn, nōm hām ka'ok, nūy nōy pu Topa 'āktux, nūy nōy pu hāmyūmmūgā'. 'Āpu nōm hā pago max xe'e'. ¹⁸ Yā hamūn, Topa tappet te hām'āktux, hu: “Mūnūytut tak xexka yīkox mō'yīnnīn hok, nōm te mītkup hepmāhā'.” Kaxīy. Tu xe: “'Āpu kāmānat max tu pago max.” Kaxīy. ¹⁹ Nōm puxet 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: “Yā 'ōm te

hāpkummuk mīy.” Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax hok. Pa nōm tix pe tikoxyuk 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: “Yā 'ōm te hāpkummuk mīy.” Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. ²⁰ 'Āpu nōm te hāpkummuk mīy mānōg, puyīy tikmū'ūn xohix xupax, puyīy kuxānōg.

²¹ Topa te' xupak, xix Yeyox Kunnix te' xupak xix pexkox yōg nū'pok xop te' xupak. Yā Topa te nōm yīmōgātux pexkox yōg nū'pok xop. 'Āpu yōg hām'āktux 'āpax, nūy mīy. 'Āpu xohix yāy putuk, nūy yāy hā tu tehet. ²² Nāy, mōg pu'uk, nūy 'ūnōy putox yīmū 'āyīm xeh, nūy nōm ka'ogā', puyīy Topa pu hāpxopmā max. Ta 'āpu' nōy hā 'āte hok, puyīy hāpkummuk mīy hok. 'Āpu hāmyok mīy.

²³ 'Āpakut 'āhīynāg. 'Āpu kōnāg xo'op, xix xupyāg kutōgnāg xo'op, nūy 'ātex hā 'ātehet.

²⁴ Xate tik yāg yōg hāpkummuk mīy'ax pēnā mō'ka'ok, ha tikmū'ūn te kama' pēnāhā', Topa te' kummuk hā' nōy yānān putup. Pa tik yāg nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaptop, pa hāpxip 'ihā' pēnāp-tup, hāpxip 'ihā' kummuk hā' nōy yānān putup. ²⁵ Hā kaxīy kama xate' nōy yōg hāpxopmā max pēnā mō'ka'ok, tu ta' nōy yōg hāpxopmā max pēnāk-tōgnāg, pa hāpxip 'ihā' pēnāp-tup. 'Ap xaptop'ah.

6

1 'Āte xa hām'āktux nūhū:

'ūhok hām'ax xop, 'āpu 'āxuxyā 'āpax, puyīy tikmū'ūn Topa 'āktux kummuk hok, xix yūmū yōg hāmyūmmūg 'āktux kummuk hok. ² 'Ūhok hām'ax 'ūm xix xuxyā te Kunnix kopa kuxa mām xop kopa' tihī'. 'Ūhok hām'ax, 'āpu 'āxuxyā 'āpax. 'Āpu hām'āktux hok hu: "Hamūn 'ūktaknōy putuk. 'Āte nōm 'āpak putup'ah." Kaxīy. 'Āpu nōm pu hām max, xayīy 'āxuxyā pu hāpxopmā max, yā' xip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm hok hām'ax tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop. 'Āpu tikmū'ūn pu nū hāpxop yūmmūgā'.

'Ūptexop xexka'

³ Ta nōm 'ūm te tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax nōy yūmmūgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax putuk'ah, xix yūmū yōg putuk'ah. ⁴ Hamūn te yāy mūn xexka pe'paxex, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Yā nōm te yāy mǎnōg putup xūy, tu hām'āktux hitop, tu yāy mǎnōg putup pax. Ha hāpxip 'lhā tikmū'ūn te' nōy yīpkumīy putup, tu tikmū'ūn xop tu mō'yāy pot putup, tu yāy mǎnōg putup, tu' nōy kopa kuxa mām putup'ah, ⁵ tup-tox kummuk xop te yāy mǎnōg putup, tu' kuxa kopa hāpxe'e 'ūm xip'ah, tup-tup, nūy yāyhā 'ūp-texop xexka nōynā' mōg Topa yōg putat kopah. Yā' hāmpē'paxex kummuk. ⁶ Hamūn, Topa te tikmū'ūn putexopmā xexka

Topa yōg putat kopah. Texīy 'ūp-texop xexka'? Yā nōm te hāmpē'paxex, hu: "Puxi'. 'Āte hāpxop nōy 'ūm putup'ah." Kaxīy. Hā kaxīy 'ūp-texop xexka'. ⁷ Hamūn, yūmūg xakux, 'lhā putep paxnūn hām xexka tu'? Yā hām 'ōhnāg. Ta yūmūg xakix putup, tu hām xexka nīm putup, 'lhā putep paxmōg'ax? Yā hām 'ōhnāg. ⁸ 'Ūpip yūmū yōg xit'ax xix topixxax, puxi'. ⁹ Pa nōm 'ūm tep-tup, nūy tup-texop xexka', yā nōm te hāpkummuk mīy'ax yūmmūg putup. Nōm te hāpxop xohix hitop putup, xix hāpxop kummuk tu hāpxop kummuk mīy'ax hā yāy koxyōy putup, tu mōktu mō'pip, pamāg kopa mō'pip putuk. ¹⁰ Tayūmak putup xūy'ax te tikmū'ūn mōgāhā hāpkummuk mīy'ax xohix tu'. 'Ūyāg xop te Topa yōg putat max xak, nūy tayūmak pop, tu mōktu' kuxa hittup 'ohnāg.

'Āpu hā kaxīy mīy

¹¹ Tīmōn, 'āmūn yā Topa yōg tihik. 'Āpu nō kaxīy hok. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy Topa putuk, nūy 'ākuxa yūm, nūy nōy putup pax, nūy hāpxop xohix hā tot, nūy 'āgāy 'ohnāg. ¹² 'Āmōg Topa yōg putat max kopah, yā' kuxa mām'ax yōg putat kopah. 'Āpu mō'ka'ok, nūy hi xe'ēgnāg mōkuma mōg ha' kux 'ohnāg. Hōmā Topa te 'āxānāhā', xa Topa yōg putat hā mōg, yīy xate tikmū'ūn xohix keppa 'ākuxa yūm'ax 'āktux, ¹³ tu Topa

keppa nōm 'āktux kamah. Yā Topa te' yōnnā'ī hīnnāhā'. Xate Yeyox Kunnix keppa nōm 'āktux kamah. Yā hōmā Yeyox te Pōn Pinat keppa hām'āktux max kamah. 'Āte 'āxat, ¹⁴ 'āpu 'āyīpkox pi', nūy mīy mōkuma mōg, ha mōktu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nū'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e 'ihā' nū'. ¹⁵ Nōm hāptup xe'e 'ihā Topa te Yeyox nū'kutnāp-tup. Topa 'ūmax, yā' xexkap-xet, 'ap nōy xip'ah, yā gohet yōg xat'ax xi' xuxyā xop yōg xuxyā'. ¹⁶ Topap-xet 'ap nā'ah. 'Ap tut xip'ah, 'ūtut te' put'ah. Hōmā xip'ah hāpxop xohix, pa Topa mūn xip. Topa xok putup'ah, tu' yōg hāmyāxatamuk xohix mō'kupix 'ohnāg. Yōnnā'ī xohix xexka hā kaxīy'ah. Kūyānām te Topa xakot, ha tikmū'ūn te Topa tu mōxap-tup'ah. Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, tu pēnāp-tup'ah. 'Āpu, Topa te xexka nōynā' mōg 'ākuxa kopah. 'Ūyōg hāpxop xohix xexka ka'ok, yā Topa yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn.

¹⁷ 'Āpu, 'ūp-texop xexka xop xat, pu yāy xexka pe tu paxeh hok, puyīy yōg hāpxop punethok kopa kuxa mām hok. Yā hāpxop punethok 'a' pip ka'ok'ah. 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu Topa kopa kuxa mām. Yā Topa mūn xip ka'ok. Yā Topa te yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā' 'ūyīy yūmū kuxa tu hittup. ¹⁸ 'Āpu 'ūp-texop

xexka xop xat, pu hāpxopmā max, yā hāpxopmā max hā tahix, nūy hok nīm pax, nūy popmā yāy yōg hāpxop. ¹⁹ Hā kaxīy nōm te yōg hāpxopmā max'ax xex putup pexkox kopa Topa yīka hāmyāxatamuk nōy pu', tu hāpxop nōy pop putup kamah, yā hi xe'egnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

²⁰ Tīmōn, 'āte 'āxat punethok. 'Āpu nōm hāpxopmā'. 'Āpu hām'āktux hitop 'āpax hok xix hāmyūmmūg kummuk 'āpax hok. Yā tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy, tu: "Hāmyūmmūg." Kaxīy. Pa yā' koit, yā hāmyūmmūg kummuk. ²¹ Ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg kummuk xak, tu Topa yōg putat max xak. 'Ātep-tup, pu Topa hāpxopmā'ax max 'āxop xohix pu'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI II

1 Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, tu Yeyox Kunnix yōg mōkpok xop kopak xix. Yā Topa tep-tup. Tute mōgkutnāhā', 'ūyiy hi'ax kux 'ohnāg 'āktux, yā yūmū yōg hi'ax Yeyox Kunnix mūtik hi'ax kux 'ohnāg. Yā hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, nūy yūmū'ā hi'ax kux 'ohnāg hōm, yā yūmūg hi xe'ēgnāg mōkumak mōg, ha' kux 'ohnāg. 2 'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu'. 'Āmūn 'ūgkutok pit putuk Topa yōg putat kopah. Pu yā Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmāxnā', nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa mān.

'Āpu nō hāpxop max pēnā max

3 'Āte Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, puxi'. 'Ūmax hāpxop xohix." Kaxīy. 'Āte Topa pu hāpxopmā max, tuk kuxa max, yāg xape xop hittap putuk. 'Āte 'āxutigāhā', yā Topa pu hām'āktux 'āmnīy 'īhā xix hāptup 'īhā', yā Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. Puxi'." Kaxīy. Tu Topa pu 'āmūn'āktux. 4 Hōmā 'āpotaha', ha 'āte 'āpota xutigāhā', tup-tup xexka', nūy yāy tu 'āmōxān, nūy 'ūgkuxa hittupmā'. 5 'Ākuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha 'āte 'ākuxa

yūm ka'ok xe'e pekpaex, yā 'āxukux Nox kuxa yūm ka'ok putuk, xix 'ātut 'Ēnnīy putuk. 'Āte' yūmmūg, 'ūkuxa mān, yā 'āmūn putuk. 6 'Ākuxa yūm. 'Āpu hāpxopmā xe'ēgnāg. Hōmā Topa te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpxopmā max, 'īhā 'āte 'āyīmūg yāy yīm xex. 'Āpu hāpxopmā punethok nō'ōm. 7 Hamūn. Topa te yūmū'ā Topa Koxuk hōm. 'Ok Topa Koxuk te yūmūg pu'ugāhā xix yīpkutugāhā'? 'Āmhok. Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', 'ūyīy xohix putup pax, tu yūmū'āte yāy yōg hāpkummuk mīy'ax mō'nīy.

8 'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, nūy Yeyox hā yāyhāhup hok xik-mūn hā yāyhāhup hok kamah, 'ūgmūn yā Topa yōg kāmānat. 'Āpu hāpkummuk hā tot, nūy tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux, ha Topa te 'āka'ogāp-tup. 9 Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ha yūmū'āte yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. 'Ok yūmū'āte hāpxopmā max, yīy Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu' max? 'Āmhok. Pa Topa tep-tup, yā 'ūhok mīy putup, hu yūmūg kuxa kummuk xit. Hōmā' xip'ah hām xexka', 'īhā Topa te yūmū'ā nō hāpxop hok hōm, yā yūmū'ā Yeyox Kunnix hok hōm, ha' pip hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. 10 Ha ta' nūn Yeyox Kunnix. Ha ta hōnhā' pip nōm hāpxop max yūmū yōg

Yeyox mūtik. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Yeyox te xakix'ax nōā', tu tikmū'ūn pu hām'āpak max 'āktux, yā tikmū'ūn pu hi'ax kux 'ohnāg hōm putup.

¹¹ Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyīy hām'āpak max 'āktux, 'ūyīy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'. ¹² 'Āte hām'āpak max 'āktux, yīy ta' nōy tek kutex kummuk, yīk xūy nūnteh. Pa yā 'āte yāyhāhup'ah. 'Āte Topa yūmmūg, tuk kuxa yūm Topa kopah. 'Āte Topa pu popmāhā hāpxop xohix, ha tute nō hāpxop pēnāp-tup nōm hāptup 'īhā. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, 'ok pe max, 'ok pe kummuk. 'Āte' yūmmūg.

¹³ Hōmā 'āte xa' yūmmūgāhā hāpxopmā xohix xe'e'. 'Āpu, nō kopa 'ākuxa yūm mōkuma mōg. 'Āpu tikmū'ūn putup pax mōkuma mōg. Yā' pop nō hāpxop yūmū yōg Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁴ Yā xa' popmāhā hāpxop max xohix. Topa Koxuk xip yūmūg kopah. 'Āpu nō hāpxop max pēnā', 'īhā Topa Koxuk te xa hā tu tehe'. ¹⁵ Xate' yūmmūg, hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix tek nīm, xix Piy xix 'Ehmōg tek nīm kamah. ¹⁶ Puyā Topa 'Ōnēxip xuxyā xop kuxa ka', nūy nōm pu hāpxopmā max. Hamūn, 'Ōnēxip tek kuxa hittupmāhā punethok. 'Ūkxip kanet ka'ok kopah, pa 'Ōnēxip te 'ā tu yāyhāhup 'ohnāg.

¹⁷ 'Ūnūn tu nūktu kōmēn Hōm tu' xupep tuk xak, tuk xak, tu nūktuk xipihī'. ¹⁸ Pu yā Topa 'Ōnēxip kuxa ka' nō hāptup 'īhā Kunnix te putpu' nūn. Yā 'Ōnēxip te 'ūgmūg hā tu tehe' punethok kōmēn 'Ep tu'. Xate' yūmmūg.

2

Xonat max putuk Yeyox Kunnix yōg

¹ Xōnnē, 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah, tu nūmūtik 'āxip. Tute xa hok hāpxopmāhā'. 'Ūmax, pu Yeyox 'āka'ogā'. ² Xate yōg hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix mūtik. 'Āpu tik max xop pu' yūmmūgā nōm hām'āktux, puyīy nōm hā tikmū'ūn xohix pu' yūmmūgā'.

³ 'Āpu kummuk hā tot, Yeyox Kunnix yōg xonat max putuk. ⁴ Xonat max te hāpxopmā' puyīy 'ūyōg kapitām tu hittup. Xonat max te hāpxopmā te xonat xop kūnāpa xop hāpxopmā putuk 'ohnāg. ⁵ Ha ta mō'motyōn yūmmūg xop te pēnā'ax 'āpak 'ohnāg, puxix mūn xut 'ohnāg. ⁶ Ha ta tik 'ūm te hām xa ka'ok, puxix hāpxop xohix yīkūy. ⁷ 'Āpu yōg hām'āktux pe'āpaxeh, ha ta yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te xa' yūmmūgāp-tup hāpxop xohix.

⁸ 'Āpu Yeyox Kunnix pe'āpaxeh, yā Namix hā mōkputox, yā' xok tāmnāg, pa yā putpu' hi'. 'Āte nōm hām'āpak max 'āktux. ⁹ Yā 'āte Yeyox yōg hām'āpak

max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te kanet ka'ok kopak xix, tuk yīm kīy xik kup kīy pipkup māxap hā, yā xupxet putuk, pe' nōy kix xop putuk. Pa tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max'ax hīy 'ohnāg pipkup māxap hā. ¹⁰ 'Āte' kummuk xohix hā tot Kunnix kopa kuxa mām xop pu', yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy nō kuxa mām Yeyox Kunnix kopah, puyīy Topa nō kuxa kummuk xit, puyīy pēnā hāpxop xohix max xe'ēnāg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹¹ Hām'āktux xe'e hu:

“Yūmūg xakix Kunnix mūtik, kopxix ti Yeyox mūtik.

¹² Yūmū'āte kummugā hā tot Kunnix mūtik, kopxix yūmūg tikmū'ūn xat putup Kunnix mūtik.

Paxpu yūmū'āte nōy pu' xuktux Kunnix yūmmūg 'ohnāg, ha ta Kunnix te' xuktux putup yūmūg yūmmūg 'ohnāg.

¹³ Paxpu yūmū'āte Kunnix tu pip ka'ok 'ohnāg, puxix Yeyox yūmūg tu' xip ka'ok. Yā Kunnix te kaxīy, tu hāpxop nōy mīy'ah.”

Kaxīy.

Kāmānat max

¹⁴ 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā nūhū'. 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā Topa keppa hā kaxīy, hu: “Pa 'ātx. Yāy māmōg hok. Yāy kix hok.” Kaxīy. Hamūn, 'ūyāy māmōg, puxix hāpkummugā', yā'

xupak xop koxyōy. ¹⁵ 'Āpu hāpxopmā max, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax putup pax xayīy 'ōg hāpxopmā'ax hā yāyhāhup hok. 'Āpu Topa hām'āpak max yūmmūgā max.

¹⁶ 'Āpu hām'āktux hitop 'āpak hok, 'ap Topa yōg hām'āktux'ah. Nōm hām'āktux hitop te tikmū'ūn papuk, pu Topa nāpa mōg. ¹⁷ Kayax te yīn māmā'. Hā kaxīy nōm hām'āktux te hāpkummugāhā', yā hām'āktux te 'Īmēnēm yōg hāmāktux putuk, xix Pinet yōg putuk. ¹⁸ Nōm te Topa yōg putat max xak, nūy Kunnix kopa kuxa mām xop kuxa mām'ax koxyōy. Nōm te' yūmmūgāhā, hu: “Hōmā xakix xop yīn putpu' hi'.”

Kaxīy. Pa yā' koit. 'Ūputpu' hi'ah hōmā, pa' putpu' hip-tup. ¹⁹ Pa Topa 'ūka'ok, xix Topa yōg tikmū'ūn 'ūka'ok, yā mīptut mīm māy kup ka'ok putuk, ha Topa te nō mīm māy kup yīmū kax'āmi hu: “Topa te yāy yōg tikmū'ūn yūmmūg.” Kaxīy. Tu xe: “Kunnix kopa kuxa mām xop, 'āpu hām kummuk mīy'ax nīm!” Kaxīy.

²⁰ Mīptut max xexka kopa' pip kāmāypetxax max xix kanenām max. Yā' pipkup yānām 'ātā yīxux hā' mīy xix yānām ponnok hā' mīy. Yā 'āmuk xexka pu' max. Ha ta' pip kama nōm nōy kummuk, yā mīm hā' mīy xix putōy hā' mīy. Yā 'āmuk pu'. ²¹ Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xohix kux, puxix kāmāypetxax max putuk xix kanenām max

putuk. Topa te nōm hā hāpxopmā max, yā Topa xexka yōg tikmū'ūn, yā' max Topa pu', yā' max mōkuma' mōg hāpxopmā max xohix pu'. ²² Āpu tuktup xop yōg hāpkummuk mīy'ax kux. Āpu hāpxopmā yok, nūy 'ākuxa mām ka'ok, nūy xohix putup pax, nūy yāy kix hok. Āpu nōm mīy'ūkuxa tup xop mūtik, yā Topa tu' kax xop mūtik. ²³ Tikmū'ūn te hām'āktux hitop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxopmā hā kaxīy hok 'āmūn. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te yāy māmōg xexkap-tup, tu yāy kix-tup. ²⁴ Pa Topa yōg kāmānat te kaxīy'ah, yā yāy māmōg'ah, pa' xohix pu' max, tu' nōy pu hāmyūmmūgā max, tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' tot. ²⁵ tu' nōy yōg hāpkummuk kohe' mīy'ax yoa', 'īhā' gāy 'ohnāg, yīy ta Topa tep-tup nūy kuxa max popmā'. Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax kux, nūy hāmyok yūmmūg, ²⁶ tu Hāmgāyāgnāg yōg pamāg putuk kopa mōxaha'. Hamūn, hōmā Hāmgāyāgnāg te nōm mūg, tu nōm xat pax, yā pāmāg putuk.

3

Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox

¹ Hāmyūmmūg nūhū'. Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup. ² Hamūn. Tikmū'ūn te yāy putup pax putup, tu

tayūmak putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu xuxet'ax kummuk 'āktux putup, 'ap 'ātak 'āpak putup'ah, xix' tut 'āpak putup'ah, tu' xuktux putup'ah hu: "Puxi'. Topa, 'āmax." Kaxīy. Tu Topa putuk 'ohnāg putup, ³ tu' nōy putup nōg putup, 'a' yāy kix kux putup'ah, tu' nōy kupex putup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax putup xūy kuxyāp-tup'ah, tu' gāy putup, tu hāpxopmā max putup nōg putup, ⁴ tu' gāy xop mōgāp-tup, puyīy yāy xape xūygā', tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu' yāy pu hāpxop max xohix xak putup, pa Topa xak 'ohnāg, ⁵ tu Kunnix kopa kuxa mām xop putuk putup, pa yā 'ap-tup'ah, puyīy Topa hāpxopmā max nōm kopah, yā' kuxa kopah. Āpu nōm tikmū'ūn pe mōg hok. ⁶ Nōm tikmū'ūn kopa' pip nōm te' nōy yōg xuxyā xop hā mō'xaha', kokex putuk, tu 'ūn mōgāhā', ha 'ūn te' pe' mōg, yā 'ūn te hāmyok yūmmūg kutōgnāg, tu' koit 'āpak pax, tu hāpxop kummuk mīy pax, 'ūp-tup pax hāpxop kummuk, tu' pe' mōg. ⁷ Tu tikmū'ūn xohix yōg hāmyūmmūg 'āpak, pa hāmyūmmūg xe'e' ohnāg. ⁸ Hamūn, Yān xix Yām putuk. Hōmā nōm te Mōyyex putup nōg. Hā kaxīy kama hōnhā nōm te hāmyūmmūg xe'ep-tup nōg. Yā 'ūp-tox kummuk, tu' yōg putahat 'ap Topa yōg putat xe'e'ah. ⁹ Pa yā hāptox ha' mōg putup'ah. Hāpxip 'īhā

tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg putup, nŏm yŏg hãmyũmmũg 'ap xe'e'ah. Hamũn, Yãn xix Yãm putuk.

Āpu hãmyũmmũg max

¹⁰ Pa xate yŏg hãmyũmmũg 'ãpak, tu yŏg hãpxopmã'ax pẽnãhã', tu' yũmmũg yŏg putahat, nŏm 'ãtep-tup, tu' kuxa yũm'ax yũmmũg. 'Āte nŏm hãpxopmã kux'ah, ha xate' pẽnãhã'. 'Āte xohix putup pax, ha xate' yũmmũg. 'Āte Topa yŏg putat xak 'ohnãg, ha xate' yũmmũg.

¹¹ Tikmũ'ũn tek kute'ex kummuk kŏmẽn 'Ātikit tu' xix kŏmẽn 'Ikŏn tu' xix kŏmẽn Nixtat tu', yĩk xũy, ha xate' yũmmũg. 'Āte' kummuk hã tot, pa Topa te' xũy nŏã', ha tak mŏg. ¹² Tikmũ'ũn max tep-tup, nũy hãpxopmã max Yeyox Kunnix mũtik, yã Topa putuk, tu nŏm xohix xexka te' xũy hã tot putup, yã tikmũ'ũn nŏy te nŏm xohix xexka kute'ex kummuk putup. ¹³ Yã kummuk xop kummuk nŏynã' mŏg putup, xix Kunnix kopa kuxa mãm te' koit xop kummuk nŏynã' mŏg putup. Nŏm te' koit, ha tikmũ'ũn kuxa mãm koit kopah, ha nŏm kuxa mãm yãy yŏg koit kopa kamah.

¹⁴ Pa 'ãmũn kaxĩy'ah. 'Āpu nox xhip hãmyũmmũg kopah, yã xa nŏm yũmmũgãhã'. Yã 'ãkuxa yũm, nŏm kopah. Xate' yũmmũg nŏm te xa' yũmmũgãhã'. ¹⁵ Hŏmã 'ãmũn kaxop xix hŏnhã 'ĩhã' yũmmũg Topa tappet xe'e'. Topa tappet te xa'

yũmmũgãhã', Yeyox te 'ãkuxa kummuk xit, nũy kaxa max mŏ'tat, 'ũyãnãn tu', 'ĩhã 'ãkuxa yũm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁶ Topa te kax'ãmigãhã hãpxop xohix xexka Topa yŏg tappet tu', yã Topa yŏg hãm'ãktux xohix xexkah. Topa yŏg tappet te' yũmmũgã max, tu tikmũ'ũn yŏg hãpkummuk mĩy'ax mãnŏg, tu hãpxopmã kohe yoa', tu hãpxopmã yok yũmmũgãhã', ¹⁷ puyĩy Topa yŏg tikmũ'ũn yãyhã tu' ka'ok, tu hãpxopmã max xohix yũmmũg, nũy hãpxopmã max xohix.

4

¹ 'Āte xa hãm'ãktux, ha Topa te' xupak xix Yeyox Kunnix te'. Yeyox Kunnix te' kopit putup tikmũ'ũn xohix xexka yŏg hãpxopmã'ax, yã hi xop yŏg hãpxopmã'ax kopit putup xix xakix xop yŏg, tu' max mŏ'pot xix' kummuk, 'ĩhã putpu' nũn putup Kunnix, yã' xip yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix, tu' xat, yãy yŏg tikmũ'ũn.

² 'Āte xa hãm'ãktux, 'ãpu Topa hãm'ãpak max 'ãktux mŏkuma mŏg 'ãmñĩy hã' max 'ĩhã xix 'ãmñĩy hã' kummuk 'ĩhã kamah. 'Āpu hãpkummuk mĩy'ax xop pu' yũmmũgã putat max. 'Āpu tikmũ'ũn tu' kax, puyĩy hãpxopmã max. 'Āpu tikmũ'ũn yŏg hãpxopmã max hip mŏkuma' mŏg. 'Āpu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã mŏkuma mŏg. ³ Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te hãmyũmmũgã xe'e 'ãpak putup'ah, pap-tup, nũy hãpxop nŏy 'ãpax, tu notot

xop xak putup punethok, ha ta notot xop te' yūmmūgāp-tup hāpxop nōy nōm hāpxop xohix tikmū'ūn tep-tup, nūy xupax. ⁴ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg xe'e kux putup, nūy hām'āktux hitop 'āpax. ⁵ Pa 'āmūn, 'āpu 'ōg hāxopmā hitop mō'nīy mōkuma mōg. 'Āpu' kummuk hā tot. 'Āpu Topa hām'āpak max 'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg xop pu'. 'Āpu 'ōg hāpxopmā nōy xohix mīy, tu mōktu' kux. Yā Topa pu 'āhām.

⁶ Ha tak xok putūmnāg. Hāpxip 'īhāg mōg putup. ⁷ Topa puk hām max, ha' kux. Putat kux ha tak xupep. 'Ūgkuxa yūm kux 'ohnāg. ⁸ Topa te 'ā' hōm putup 'ūxut xop yōg hāpxop xe'ēgnāg pexkox tu', yā kuxa tupnāg hōm putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix keppah. Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Tute 'ā' hōm putup nōm hāptup, 'īhā' nūn, tu' nōy xohix pu' popmāp-tup 'ūkuxa tupnāg kamah, yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn putup pax xop pu' popmāp-tup.

Hā kaxīy 'ūgmūn

⁹ Ta Tīmōn, 'āpu hāpxip 'ohnāg 'īhā nū'. ¹⁰ Hamūn, Nep te hām xexka yōg hāpxop max putup pax, huk nīm, tu ta' mōg kōmēn Texanōn tu'. Ha ta' mōg Kenexēn kama hāpxexka Ganax tu', ha ta' mōg Tit hāpxexka Namāy tu'. ¹¹ Ta Nok puxehnāg xip 'ūgmūtik. Mōy, Mā'ak xak, nūy

nūnnā', pu tu hām 'ūgmūtik. 'Ūhām max. ¹² Ta 'āte Tikik mō'kutnāhā kōmēn 'Ep tu'. ¹³ 'Ānūn, nūy paxnū' yōg kayak. 'Āte nōm nīm hāpxexka Tonot tu' Kap pet tu'. 'Āpu tappetxax paxnū kama xix tappet nōy.

¹⁴ Ha ta 'Anexān tek kummukgā xexka', yā pipkup hā' hām 'Anexān. Yūmūg xuxyā Yeyox te 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ¹⁵ Paxip tik tu nō'ōm. Tute yūmū yōg hām'āktux mūtik yāy kix pax.

¹⁶ Ha ta hōmā gohet yōg tik pa te hāmyūmmūg te yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, 'īhā tikmū'ūn pip 'ohnāg 'ūgmūtik. 'Āte-tup'ah, puyīy Topa nōm tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax yānān. ¹⁷ Pa yūmūg xuxyā Yeyox xip 'ūgmūtik, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max xohix 'āktux, puyīy puknōg xop hām'āpak max 'āpax. Yā yūmūg xuxyā Yeyox tek xut hām gāy yīkox kopa putuk. ¹⁸ Yūmūg xuxyā Yeyox tek xut putup hāpkummuk xohix kopah kamah, tuk mōgāp-tup pexkox tu'. Yā 'ōnte yūmūg xuxyā Yeyox te' xat putup yāy yōg tikmū'ūn. Yā' max xe'ēgnāg mōkuma' mōg. Hamūn.

Ātepx-tup, pu Topa nox xhip 'āxop mūtik

¹⁹ 'Āpu Pinixit pu hām'āktux xix 'Ak pu xix 'Ōnēxip xuxyā xop pu'. 'Āte nōm xaxok 'ohnāg. ²⁰ Ha ta 'Enax nox xip kōmēn Konīn tu'. Ha ta

'āte Tonop pi' komēn Mīnet
 tu'. Yā' pakut. ²¹ Ta 'āpu nū'
 mōg'āgmūg 'āxix hāmmūmū'.
 Ta 'Eop te xa' hām'āktux xix
 Pononēn te', xix Nīn te' xix
 Kanap te' xix Kunnix kopa
 kuxa mām xop xohix xexka
 te hām'āktux, 'āxop xaxok
 'ohnāg.

²² 'Ātep-tup, pu Topa nox xi-
 hip 'ākoxuk mūtik. 'Ātep-tup,
 pu Topa xa hāmmxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TIT PU TAPPET KAX'ĀMI'

1 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. 'Āte hāpxopmā max Topa pu'. Yeyox Kunnix te mōgkutnāhā 'ūgmūn. Topa tek yāy kutnāhā 'ūgmūn tikmū'ūn kopah, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Topa yōg tikmū'ūn hāg tehe', puyīy tu' kuxa mām ka'ok nōy nā mōg. Topa yōg hāmyūmmūg xe'e'.² Topa yōg putat max kopa tikmū'ūn te hi'ax kux 'ohnāg hip. Topa te' koit 'ohnāg. Hōmā tute hām'āktux xex, 'ihā hām xexka xip'ah. Tute hām'āktux, hi'ax kux 'ohnāg hōm putup, yā tikmū'ūn hīnnāp-tup, puyīy hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.³ Hāpxip 'ihā Topa te 'ā yāy yōg hām'āpak max'ax 'āktux nō 'āmnīy xe'e 'ihā. Tute 'ā' hōm yāy yōg hām'āpak max'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux. Topa te' xat. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

4 'Āte xa' kax'āmi', yā Tit pu' 'ūgkutok pit putuk Topa yōg putat max kopah. Pu yā yūmūg 'Ātak Topa xa hāmmāxnā', xayīy 'ākuxa yūm.

Tit te hāpxopmā max hāpxexka Kenet tu'

5 'Āte 'āxix hāpxexka Kenet tu', xayīy hāpxopmā max, yā 'āte nōm kuxyā 'ohnāg, xayīy yīmōgātux tihik, nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop

pēnā max kōmēn xohix tu'. 'Āte' xa nōm 'āktux. ⁶ 'Ūmax, pu tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha yāpxehnāg 'ūxetut, yā' xetut nīm 'ohnāg, hak-tok xohix kuxa mām Yeyox kopah, tuk-tok gāy 'ohnāg, tu' tak 'āpak, xi' tut 'āpak.

⁷ Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xop yōg xat'ax te Topa pu hāpxopmā max kamah. 'Ūmax, pu hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu yāy xexka pe'paxex 'ohnāg, tu' gāy mō'ka'ok 'ohnāg, tu paptux 'ohnāg, tu' gāy 'ohnāg, tu hāpxop putup xūy 'ohnāg.

⁸ 'Ūmax, pu nōm puknōg xop pu hāpxōn pax, tu hāpxopmā max putup pax, tup-tōx max, tu hām yok mīy, tu' max Topa pu', tu' kuxa max. ⁹ 'Ūmax, pu' kuxa mām ka'ok hāmyūmmūg xe'e kopah, tute nōm yūmmūg hōmā. Hā kaxīy tute tikmū'ūn pu hāmyūmmūg xe'e yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ūn hā tu' tep-tup, tu hāmyūmmūg xe'e putup nōg xop mūtik hām'āktux max putup, puyīy kuxa mām.

¹⁰ Hamūn, tikmū'ūn punethok te Topap-tup nōg, tu' nōy mōgāhā koit'ax hā, yā hām'āktux hitop hā, yā Kunnix kopa kuxa mām xop mōgāhā koit'ax hā. Hōmā nōm te' koit pax xop te Yoneo xop nīm, tu hōnhā' pip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm punethok te tikmū'ūn mōgāhā koit'ax hā.

¹¹ 'Ūmax, xayīy nōm hām'āktux

kummuk kuxyã'. Hamûn, nõm te tikmũ'ûn pu hãpxop kummuk yũmmũgãhã', nõy tayũmak pop pax, tu xuxyã xop xohix koxyõy. ¹² Hamûn, hõmã hãpxexka Kenet yõg tik te hãmyũmmũg, tu hãm'ãktux, hu: "Hãpxexka Kenet yõg xop te' koit pax, tu xokxop gãy mûn putuk, tu' tuknõgnãg pax, tu' xit pax." Kaxĩy. ¹³ Hamûn. 'Ãp koit'ah. 'Ãpu hãm'ãktux, hu: "Kaxĩy hok!" kaxĩy, puyĩy tikmũ'ûn kuxa mãm ka'ok, ¹⁴ puyĩy tikmũ'ûn Yoneo xop yõg hãmãktux hitop 'ãpak hok, puyĩy 'ãpak hok tik yõg xat'ax, yã nõm tik kummuk te hãpxe'e yũmmũg 'ohnãg. ¹⁵ 'Ûmax xop pu' max hãpxop xohix, pa' kummuk xop pu' kummuk hãpxop xohix, yã' kuxa mãm 'ohnãg xop pu' kummuk. Hamûn, 'ũp-tox kummuk, tu' kuxa kummuk. ¹⁶ Nõm te hãm'ãktux, Topa yũmmũg, pa hãpxopmã kummuk. Tikmũ'ûn te' pẽnãhã 'üyõg hãpkummuk mĩy'ax, tu' yũmmũg nõm te Topa yũmmũg 'ohnãg. Yã Topa pu' kummuk, tu' yĩpkox pip 'ohnãg, tu hãpxopmã max xohix pu' kummuk.

2

Hãmyũmmũg xe'e'

¹ Pa 'ãpu tikmũ'ûn pu' yũmmũgã hãpxopmã'ax max, yã hãmyũmmũg xe'e. ² 'Ãpu yũmmũgã', puyĩy tik kutut xop tu paptux hok, nõy putox max, nõy gãynãm hok, nõy kuxa mãm ka'ok pax, nõy nõy putup pax, nõy Topa

yõg putat xak hok. ³ 'Ãpu 'ûn kutut xop pu hãm'ãktux, puyĩy hãpxopmã max Topa te nõm putup, nõy xũmãhĩy hok, nõy paptux hok, nõy tikmũ'ûn pu hãmyũmmũgã max, ⁴ yã 'ũhex tuk tup xop pu hãmyũmmũgãhã', puyĩy yãy yĩpxox putup pax xiktok putup pax, ⁵ nõy putox max, nõy hãpxopmã max Topa te nõm putup pax, nõy tu hãm max 'ũxuxyã xop pu', nõy yãy yĩpxox 'ãpax. Hã kaxĩy tikmũ'ûn te Topa yõg putat yõg hãm'ãktux 'ãktux kummuk putup'ah.

⁶ Hã kaxĩy kamah, 'ãpu 'ũpit tuk tup xop pu hãm'ãktux, puyĩy tup-tox max. ⁷ Xix 'ãmûn, 'ãpu hãpxopmã max xohix, puyĩy tikmũ'ûn pẽnã', tu kama' mĩy putup. 'Ãpu tikmũ'ûn pu hãmyũmmũgã hitop hok, yã kutex hok. ⁸ 'Ãpu hãm'ãktux yok, puyĩy tikmũ'ûn hãm'ãktux kummuk hã kutex 'ohnãg. Paxpu kute'ex, puxix yãyhãhup, tu' yëy.

⁹ 'Ûhok hãm'ax xop, 'ãpu 'ãxuxyã 'ãpax, nõy hãpxopmã max xohix, puyĩy 'ãxuxyã nõm putup. 'Ãpu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn hok. ¹⁰ 'Ûmax, pu hok hãm'ax xop xat'ax xop yõg hãpxop hã tu xupxet hok, pa xat'ax xop pu' max mõkuma' mõg. Pu yã nõm tu' pip ka'ok mõkuma' mõg. Hã kaxĩy tikmũ'ûn te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux max putup. Topa te yũmũg kuxa kummuk xit, nõy kuxa max mõ'tat, 'üyãnãn tu'.

11 Topa te hok hãpxopmã max tikmũ'ün pu', nũy tikmũ'ün xohix kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu'. Tutep-tup. 12 Topa te hok hãpxopmã max yũmũ'ã'. 'Äpu yũmũ Kunnix kopa kuxa mãm xop kũnãpa xop hãpxopmã putuk hok. 'Äpu yũmũ hãm xexka yõg hãpxop xohix xak pax hok. Pa 'äpu yũmũ yã yõg putup'ax kummuk mō'nĩy, nũy hãm yok mĩy, nũy Topa putuk, 'ĩhã yũmũg pip nũnte hãm xexka tu', 13 tu yũmũ'äte' hip, yã Topa max xe'ēnãg hip, xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hip. Tute yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu'. 14 Yeyox xok, 'üyĩy yũmũ 'āti'. Yeyox xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu', nũy yũmũg kuxa pix, pũy yũmũg pop, yã 'üyõg tikmũ'ün yã nõm te' max mĩy.

15 Tit, 'äpu tikmũ'ün pu nũ hãpxop yũmmũgã'. 'Äpu tikmũ'ün tu' xax, pu nõm mĩy. 'Äpu xat 'üyĩpkox pip hok xop. Yã Topa te 'ãxexka mĩy. 'Ütux hok, pu tikmũ'ün yĩpkox pip hok.

3

Hãpxopmã max Kunnix tep-tup

1 'Äpu tikmũ'ün pu hãm'äktux, pu gohet yõg xat'ax 'äpax, nũy yõg xat'ax mĩy, nũy hãpxopmã max xohix. 2 'Äpu tikmũ'ün pu hãm'äktux, pu tikmũ'ün 'äktux

kummuk hok, pu yã kix hok, pa tikmũ'ün hã tu tehet, yã tikmũ'ün xohix xexka pu' max. 3 Hamũn, hõmã yũmũg hitop, tu yũmũg yĩpkox 'ohnãg, tu putat max xak, tu yũmũ yõg putup'ax kummuk te yũmũg papuk pax, tu yũmũp-tox kummuk, tu yũmũg yĩpkumĩy, ha tikmũ'ün te yũmũg putup nõg, ha yũmũ'äte tikmũ'ün putup nõg. 4 Pa hãpxip 'ĩhã yũmũ'äte' yũmmũg hãpxop max Topa yõg, yã Topa te yũmũg putup pax, tu yũmũg hã tu tehe', 5 tu yũmũg kuxa kummuk xit, nũy yũmũg kuxa max mō'tat, 'üyānān tu'. 'Ok yũmũ'äte hãm yok mĩy, yĩy ta Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã? 'Ämhok. Pa Topa te yũmũg pēnãhã', tu yũmũg kuxa ka'. Tute yũmũg kuxa tupmãhã', 'üyĩy yũmũg kuxa tu max, yã hãpxop xohix 'ütup, yã Topa Koxuk hã' mĩy. 6 Topa te Topa Koxuk hã yũmũg mögkukoho', 'ĩhã yũmũg kuxa mãm Yeyox Kunnix kopah. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mō'tat, 'üyānān tu', 7 'üyĩy yũmũg kuxa tu' max. Topa te' hok mĩy, tu yũmũ'ã' hõm hi'ax kux 'ohnãg. Yã yũmũ'äte nõm hip, yã yũmũg hi xe'ēgnãg mökumak mög, ha' kux 'ohnãg.

8 Yã hamũn. 'Ätep-tup, xayĩy 'ũ yũmmũgã' xe'e' nũ hãpxop xohix, puyĩy Topa kopa kuxa mãm xop hãpxopmã max xohix, yã' max xe'e tikmũ'ün pu'. 9 Pa 'äpu

'āpak hok hāmyūmmūg hitop,
 xix mōnāyxop hittap 'āxet'ax
 'āktux hitop, xix yāy mānōg'ax,
 xix Mōyyex yōg xat'ax 'āktux
 hitop. Yā' xohix te hāmmxnā
 'ohnāg. Yā' max'ah. ¹⁰ Ūtux
 hok, pu yāy kix hok yāy kix
 pax xop. 'Ūtux hok, tu xe' tux
 hok, pa' yīpkox pip'ah. 'Āpu
 nōm tik nīm. ¹¹ Yūmū'āte'
 yūmmūg, yā nōm tik kohe',
 yā' kuxa kummuk, tu yāy
 xūygāp-tup.

Puyā Topa xa hāmmxnā'

¹² 'Āte mō'pok putup 'Ahat
 pe Tikik. 'Ōnte xupep, 'ihā
 nū' kōmēn Nīkop tu'. Noxk
 xip'ax 'ōnte mō'āgmūg 'āxix
 hā. ¹³ 'Āpu nō 'ātehet Yēn,
 nōm te xat'ax yūmmūg, xix
 'Apot nō 'ātehet, pu mōg, pu
 hāpkumep. ¹⁴ 'Ūmax, pu' xohix
 hāpxopmā max, pu nō 'ātehet
 'ūhok xop, puyīy xohix hāpxop
 popmā'.

¹⁵ Yā 'ūxohix nūnte te xa
 hām'āktux hu: "Āneo." Kaxīy.
 'Āpu, 'āneo 'āktux nōm te
 yūmūg putup pax Topa yōg
 putat max kopah. Pu yā
 Yeyox xa hāmmxnā'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE PINĚM PU KAX'ĀMI'

1 'Ūgmūn Paot, 'ūkxip kanet kopah, Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', tu kanet kopak xip, ha yūmūg xape Tīmōn tek mūtik tihi', yīk mū'āte xa kax'āmi', Pinēm, yāk mūg mūtik hāpxopmāhā',² ha 'kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi kamah, nōm te yāy tu nū'nāhā 'āpet tu', hak mū'āte kamah nū mīy tappet, yūmūg xape hex 'Apit pu' mīy, xix 'Akip pu' mīy, yā yūmūg mūtik hām kamah.

³ Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'.

Pinēm te' xape xohix putup pax

⁴ Pinēm, xatek mūn hāk xape xe'e', yīy 'āte Topa pu hām'āktux pax, tu 'āpekpaxex, tu Topa pu hām'āktux, hu: 'Āmax Topah! Kaxīy. ⁵ 'Āte hām'āktux tap, hu: Xate Topa yōg tikmū'ūn xohix putup pax, ha tikmū'ūn te' yūmmūg, tu' xuktux, ha 'āte' xupak, tu 'ākuxa yūm ka'ok'ax yūmmūg, ha 'yūm ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah. ⁶ Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu Kunnix hā hāmmaxnāhā', yīy 'āte Topa tu' xak, puyīy yūmū'ā yūmmūgā', 'ūyīy hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa mām ka'ok yūmmūg, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik hah. ⁷ Xatek mūn hā 'āxape', tuk mūn putup

pax, tuk kuxa hittupmāhā', ha mōgnīynām. Yā xate Topa yōg tikmū'ūn kuxa xohix ka'ogāhā'.

Paot te Pinēm tu' xak, pu 'Onēy mō'nīynām

⁸ Yīy 'āte xa' xat'ax, 'āhā 'ātaknōy hah, xa hāpxopmā max. ⁹ Pa 'āte 'āp-tup pax xexka', hu xa tu' xak puxehnāg, yāk mūn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', huk xip kanet kopah Yeyox 'āktux tu', pa 'āte 'āxat 'ap putup'ah. ¹⁰ Hu xa tu' xak, 'Onēy pupi' xak, hak kutok putuk. 'Āte nō mōgāhā Topa yōg putat hā, yīy 'āhak-tok, ha kanet kopak xip 'īhāk mūn 'Onēy hā' tak, tu hāmyūmmūgāhā'. ¹¹ Hōmā 'Onēy hām kummuk 'āmūn pu', pa' hām max 'ūgmūn pu', xix 'āmūn pu hām maxp-tup nōmhā.

¹² Yīy mō'kutnāhā 'āha putpu', 'īhāk kuxa te' xak. ¹³ 'A 'āte mō'kutnāp-tup'ah, pāyā tu xip ka'ok nūnte, hu mōgnīynīynām, 'īhāk xip kanet kopah hām'āpak max'ax 'āktux tuk xip, pu 'Onēy 'ā miy pupi nō tuk tehet, ¹⁴ pāyā 'āte yāy pu' mīy putup'ah, tup-tup, xate 'ā hām'āktux, hu: "Yā' max, 'Onēy xhip 'āmūtik, nūy 'āhā 'ātehet," kaxīy. Yīy 'āte mō'kutnāhā 'āha, xayīy' tux hok pu putpu nū'.

¹⁵ Pe 'Onēy te xa hāptox ha' xip, nūy hōnhā tu' xip ka'ok 'āmūtik. ¹⁶ Hōmā' hām putup'ah, tu 'ōg kāmānat, tu' hok hā' hām, pa hōnhā

'āmūn hā' xape, 'ātaknōy putuk, tu Kunnix hā 'āxape', ha yūmū'ātep-tup pax, 'āmūn xik mūn, yā yūmū'ā hā' xape xe'e'.

¹⁷ Xate 'āhā 'āxape, 'īhā 'Onēy xānā', pu 'āpet tu mō'xip, xatek mūn xānā'ax putuk.

¹⁸ Ha hāpxop 'ūm xa' xupxet, koxix tu pago.

¹⁹ Nūnte 'āte kax'āmi tappet tu', hu: 'Ūgmūn yā Paot, tu 'Onēy pupi pagop-tup.

Kaxīy. Hōmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, tu yā Kunnix 'āktux, ha 'ākuxa yūm ka'ok,

ha Kunnix te 'ākuxa hīnnā xe'e', 'āte xa' xuktux hah, yīy xatek tu 'ā tu yāy xit'ax hā ta

nemēn, pāyā 'a 'āte xa' xuktux putup'ah.

²⁰ Ūkxape: 'Āpu 'ūgmūn pupi 'Onēy putup pax, yūmūg xuxyā pupip-tup pax, nūy 'ūgkuxa 'ūm hittupmā', nūy 'āmūn te 'āhā' taknōy.

²¹ 'Āte xa kax'āmi', 'īhākuxa yūm ka'ok xa', tu hāmyūmmūg.

Yā xate hāpxopmāp-tup māynāg, nūy 'Onēy hā 'āxape xe'e'.

²² 'Āxop te Topa pu hām'āktux, tu tu' xak, pu 'āhak mōgā', ha 'āte' hip, pu Topa xe mōgkutnā', yīy 'āte 'āpet tu mō'xip putup.

Tuk-nāy tu 'āneo

²³ 'Epa te 'āneo, yā kanet kopa' xip 'ūgmūtik. Yeyox Kunnix pu' hām, hu kanet kopa' xip.

²⁴ Xix Mā'ak, xix 'Anixtah, xix Nep, xix Nok te 'āneo. Yā' xohix tek mūtik hām.

²⁵ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'. Tu ta tu' kux.

'EMEO XOP YŌG TAPPET

Topak-tok

¹ Hōmā hāmyāxatamuk
xohix hā Topa te hām'āktux
pax, tu hām'āktux punethok
Yoneo xop yōg mōnāyxop
pu', ha tik xop te Topa pupi
hām'āktux, nūy mōnāyxop pu'
xuktux, ² pa Topak-tok te yāy
Tak pupi hām'āktux nōmhā,
tu yūmū'ā' xuktux. Nō'ōm
te Topa yūmūg Tak mūtik
hām xexka xop xohix mīy, ha
Topa tek-tok yāykutnāhā', pu
hām xexka yōg hāpxop xohix
pop, xix pexkox yōg hāpxop
xohix pop kamah, ³ yāk-tok
max, tu Topa max xe'ēgnāg
putuk, tu yā Topa xe'ēgnāg
kamah. 'Ūyīy'ax ka'ok, hu
hām xexka xop xohix xat, xix
pexkox xop xohix xat, pu tu
pip ka'ok, ha māyōn xop mām
ka'ok, xix kōnāg xexka xup
ka'ok kamah, ha tikmū'ūn
kuxa kummuk tupmāhā', tu'
tupmā kux, īhā pexkox ha'
mōg, tu Topa xexka xe'ēgnāg
yīm xe'e hā' yūm.

Topak-tok xix pexkox yōg nū'pok xop

⁴ Pexkox yōg nū'pok xop
xexkak-tōgnāg, ha Topak-
tok xexka xe'ēgnāg, yīy Topa
te nū'pok xop 'āxet'ax ka'ok
mīy, tuk-tok 'āxet'ax mīy max
xe'ēgnāg. ⁵ 'Ap ta nū'pok xop
pu hām'āktux'ah, nūy yā nōm
xop yāy kutok 'āktux hok, pa
yāy kutok pu hām'āktux, hu:
"Āmūn yā 'ūgkutok.

Hōnhā 'āte 'āmūn yāk kutok
'āktux," Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

"Ūgmūn yā 'ōg 'Ātak.

Yā 'āmūn yāk kutok," kaxīy.

Tuk-tok pu' xuktux. ⁶ Tuk-tok
puxet nū'kutnāhā hāhām tu',
ha' xip ta tu', ha:

"Pūyā pexkox yōg nū'pok
xop xohix kuxa' yēy
'ākeppah,

nūy tu nūktettex," kaxīy.

⁷ Pa nū'pok xop 'āktux, hu:

"Pūyā tu hām mō'ka'ok, kuxap
putuk,

pūyā nōm kāmānat xop yā
ka'ok,

tu 'āmuuh putuk kamah,"
kaxīy.

⁸ Tu yāy kutok pu hām'āktux,
hu:

"Topah, xate' xat mō kuma
'āmōg, tu' xat kux
'ohnāg,

tu 'ōg tikmū'ūn xat max, nūy
tu hāmyok mīy.

⁹ Xate hāmyok mīy'ax putup
pax, xix hāpkohe mīy'ax
putup nōg,

yīy 'ōgnū Topa te xa
yāykutnāhā', xa
tikmū'ūn hā 'āxexka',

nūy 'ākuxa hittup xexka', ha
'āxapek-tōgnāg xop,"
kaxīy.

¹⁰ Tu xe yāy kutok pu
hām'āktux, hu:

"Hōmā 'āmūn te māxap, tu
hām xexka xohix mīy,

yāy yīm hā pexkox mīy, tu
hāpxop xohix mīy.

¹¹ Ha pexkox te yāy xaxogāp-
tup, tu' nōg,

xix hāhām te yāyxaxogāp-tup,
tu' nōg,

pa ta tu 'āxip ka'ok,

ha hāmyāxatamuk xohix
 punethok nōg, puxix
 pekkox xix hāhām
 kutut,
 tu' nōg putup, tu topixxax ku-
 tut putuk nōg,
 12 ha tikmū'ūn te topixxax ku-
 tut xut,
 nūy nō tup hā' yānān, nūy tu
 mō'tat,
 ha kaxīy xate pekkox xut
 putup, xix hām xut
 putup,
 nūy nō nōy yānān tup mīy,
 pa 'āxip ka'ok, tu kutut
 'ohnāg," kaxīy.

13 Ha Topa te pekkox yōg
 nū'pok xop xānā 'ohnāg, pu
 yūhūm, pa yāy kutok xānāhā',
 hu:

"Yūhūm 'ūgyīp xe'e hā, 'āte
 nōm kummuk xop
 nōā',
 yīy hip, 'āte nōm kummuk xop
 nōā',
 tu nōm xop xa tu' gāy xop
 nōā', tu' kummugāp-
 tup 'ūyānān tu',
 ha ta xate' hip, puyī' xohix
 yīpkox pi' 'āxat'ax tu,'" kaxīy.

14 Tep te xīy pekkox yōg
 nū'pok xop? Yā' koxuk xe'e
 xop, tu Topa pu hāpxopmāhā',
 ha nū'pok, nūy yāy yōg
 tikmū'ūn mō'nīynām, puyī'
 mōg, hu mōxakux pekkox tu'.

2

*Topa te tikmū'ūn kuxa
 kummuk xit*

1 'Āpu yūmūg yīpkox
 pip, hām'āpak max'ax pu
 yūmūg yīpkox pip, 'ūyīy
 hāpxopmā kummuk hok.
 2 Pekkox yōg nū'pok xop

te hām'āktux, tu hāpxe'e
 'āktux, ha Topa te' yīpkox
 hok xop pu hāpkummugāhā',
 3 Tu yūmūg kuxa kum-
 muk xit'ax, tu yūmū'ā
 hāmmax xe'ēgnāg nā'ax, pa
 yūmūg yīpkox hok, puxix
 Topa yūmū'ā hāpkummugā
 xexka', yūmū'āte Yeyox yōg
 hām'āktux putup nōg hah.
 Ha' xuktux hāmāxap, ha
 hām'āpak xop te' yīkopit, tu
 hāpxe'e 'āktux, 4 ha Topa te
 hāpxe'e 'āktux kamah, hu
 hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā
 hāpxopmā xe'ēgnāg punethok,
 pu tikmū'ūn pēnā, nūy kuxa'
 yēy, yā tikmū'ūn te nōm mīy
 hok. Ha Topa Koxuk tep-tup
 pax, hu tikmū'ūn ka'ogāhā',
 pu hāpxopmā ka'ok.

*Yeyox Kunnix te' kuxa
 kummuk xit*

5 Ha Topa te pekkox yōg
 nū'pok xop yīmōgatux 'ohnāg,
 pu pekkox tu 'ūyōg tikmū'ūn
 xat. Āmhok. Pāyā yāy kutok
 Yeyox yāykutnāhā pu tu xat.

6 Ha Topa yōg tappet te:
 "Tikmū'ūn yāk-tōgnāg,
 pāyā Topa te nōm
 hāmpe'paxex, nūy
 'ūxutigā'.

7 Ha hōnhā tikmū'ūn
 kutōgnāg, ha pekkox
 yōg nū'pok xop xexka',
 pa Topa te tikmū'ūn
 xexkānāhā', pu tu xat,

8 Tu' ka'ogāhā', pu tu hep xop
 xohix xat," kaxīy.

Hamūn. Tappet te' hep
 xop xohix xat'ax 'āktux, 'a
 yūmū'āte' pēnā'ah nōmhā, 'ap
 tikmū'ūn te' hep xop xohix
 xat pēnā'ah. 9 Pāyā yūmūg

kuxa te Yeyox pēnāhā', yā hāpxip kutōgnāg 'ihāk-tōgnāg, Topa tep-tup hak-tōgnāg, ha nū'pok xop xexka', pa Yeyox xok, tu' hep xop xohix pupi' xok, pu Topa yūmū'ā hāmmāxānā', hu' xexkānā xe'ēgnāg nōmhā, 'ūxok hah xexkānāhā'.¹⁰ Topa te hāpxop xohix mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tuktok xop putup, puyīy tu max xe'ēgnāg, nūy Topa putuk tu max xe'ēgnāg. Yīy Yeyox xūy, pu Topa' xūy'ax hā Yeyox yōg hāpxopmā'ax kuxyā'. Yā Yeyox te Topa yōg putat hā yūmūg mōgāhā'.

¹¹ Tu tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', ha nōm xop te Topa hā' Tak, yā Topa te' kuxa mān ka'ok xop hā 'Ātak, yīy Yeyox yāy xape xop 'āktux, 'ap xape tu yāyhāhup'ah.
¹² Yīy tappet te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:
"Topah, 'ātek xape xop pu 'āmūn 'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax ka'ok 'āktux putup, tu xa kutex putup, nūy Topa hām'āktux max, puyīy tikmū'ūn xohix yāykotīnnānā' pip," kaxīy.

¹³ Ha tappet te xe:

"Topah, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'āmūn kopah," kaxīy.

Tu xe:

"Nūntek xip, 'ūgkutok xop tek mūtik pip, Topa te 'ūgkutok popmāhā'," kaxīy.

¹⁴ Yeyox tek-tok 'āktux, ha tikmū'ūn xe'e, 'ap koxuk'ah, yā' yīn pip, xi' yīn hep 'āta', yīy Yeyox te yūmū'ā

hā tikmū'ūn kutok, nūy tu xok, nūy Hāmgāyāgnāg nōā', nōm tep-tex.¹⁵ Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu' xok'ax yīpkutuk, 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix hā' yīpkutuk, ha Yeyox te nōm xop kuxa māmmāhā, nūy nō kuxānōg kuxyā', pu tu hittup.¹⁶ Yeyox nūn. Tep ha' nūn? 'Ok nūn, nūy pexkox yōg nū'pok xop mō'nīynām? 'Āmhok. Yā Topa yōg tappet te: 'Ūnūn, nūy mōnāyxop hittap 'Amanām mōkputox hā tu tehet," kaxīy.¹⁷ Hamūn. Yīy Yeyox yāyhā tikmū'ūn kutok, nūy tu xape xop putuk, nūy xape hā 'āmānex xexka xe'ēgnāg. 'Ūmax, tu tikmū'ūn kuxa ka', tu Topa tu hāpxopmāhā', tu tuknōg 'ohnāg, nūy tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.¹⁸ Yā Yeyox xūy, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg, hu hōnhā tikmū'ūn hā tu' tehet, tu' ka'ogāhā', puyīy tu yāy putup'ax mīy hok kamah, nūy hāpxopmā kummuk hok.

3

Yeyox xix Mōyyex

¹ 'Ākuxa mān ka'ok Yeyox kopah, huk mūn hā 'āxape xop, ha Topa te 'āxānāhā kamah. 'Āpu Yeyox 'ūm pe'āpaxeh, yā Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmānex xat'ax yōg hām'ax hā tu' hām, ha yūmūg kuxa mān ka'ok nō 'āmānex xat'ax kopah.
² Topa te Yeyox yāykutnāhā', pu tu hāpxopmā', ha kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex te hāpxopmā max, yāy xape xop

xohix kopa hãpxopmã max, tu' tuknõg 'ohnãg. ³Tikmũ'ün te mĩptut max pe'paxex kutõgnãg, pa tikmũ'ün te mĩptut mĩy, ha nõm tu pe'paxex xexka'. Kaxĩy mõnãyxop hittap Mõyyex yã xexka 'Iyaet yõg tikmũ'ün kopah, ha Yoneo xop te nõm 'ãktux max, pãyã Yeyox mün xexka xe'ẽgnãg, tu Topa yõg tikmũ'ün xohix hã' xuxyã', yã Topak-tok xe'e'. ⁴Kaxĩy mĩptut 'üm te yãy 'üm mĩy 'ohnãg, ha Topa te hãpxop xohix mĩy. Hõmã Topa te 'Iyaet yõg mõnãyxop xãnãhã', puyĩy yãy hã tikmũ'ün. ⁵Mõyyex hãm Topa pu', 'üyõg kãmãnat tu', tu yãy xape xop kopa' hãm, tu tuknõg 'ohnãg, tu Topa pupi tikmũ'ün pu hãm'ãktux, tu: "Topa te hãm'ãktux putup," kaxĩy. ⁶Pa Kunnix te hãpxopmã xexka', tu' tuknõg 'ohnãg, yãy Tak pu' hãm tu', tu yãy xape xop pẽnã max, ha Kunnix hã yũmũg xape, 'ihã yũmũg kuxãnõg hok, 'ihã yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu hãmmax hip.

⁷Yĩy Topa Koxuk te:

"Hõnhã 'ãxop te Topa yĩy'ax 'ãpak,

⁸ 'Äpu, 'ĩpkox pi', ka 'õg mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax mõ'tat,

ha mõnãyxop yĩpkox 'ohnãg, tu Topa gãyãhã',

'ihã hãm panip xexka tu' pip," kaxĩy.

⁹Tu xe:

"Õnte 'õg mõnãyxop tek yĩkopit, tuk gãyãhã',

pãyã yõgnũ hãpxopmã'ax xe'ẽgnãg pẽnã tap,

hãmyãxatamuk xohix te 40 hã' pẽnãhã',

¹⁰Yĩk gãy nãm nõm tikmũ'ün tu', tu:

'Yã' kummuk pax, tu hãmpe'paxex kummuk, tu yõgnũ putat xak punethok, hãpkummuk mĩy hu',

¹¹huk gãy, tu yãy 'ãxet'ax hã hãm'ãktux xex, hu:

'Nõm xop tek xip'ax hã mõ'ãxakux hok,

nũy 'ũgmũtik tu hãpxopmã kux hok, kaxĩy."

¹²'Ükxape xop, 'õg pa 'ãti', ka Topa yõg putat xak, 'ãkuxa kummuk tu' xak, xix 'ãkuxa mãm hok tu' xak, ka Topa xe'ẽgnãg nĩm. ¹³'Äpu hõnhã mõ 'ãnõy mõ'nĩynãm, 'ãmnĩy xohix hã mõ'nĩynãm, 'ihã Topa te tikmũ'ün xãnãhã', puyĩy Topa pu' yĩpkox pi'. Yã hõmã Topa yõg tappet te hõnhã 'ãktux, tu: "Hõnhã Topa te hãm'ãktux," kaxĩy. 'Äpu, 'ãxop yãy nõy ka'ogã', ka 'ãyĩpkox mo' yãy yĩnnĩn, yãy pu' koit tu', xayĩy hãpxopmã kummuk hok. ¹⁴Hõmã yũmũg kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, yã yũmũg kuxa mãm ka'ok mõ kumak mõg, kopxix Kunnix hã yũmũg xape'.

¹⁵Yĩy Topa yõg tappet te:

"Hõnhã 'ãxop te Topa yĩy'ax 'ãpax, 'äpu 'ãyĩpkox pi',

ka mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat,

ha mõnãyxop yĩpkox 'ohnãg, tu Topa mũtik yãytuk-mĩy," kaxĩy.

16 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu nū mūtik yāy tuk-mīy? Yā mōnāyxop te Mōyyex pe' mōg, tu hām'āpak, tu yāytuk-mīy, ha Mōyyex te nōm mōy tap hāpxexka 'Eyit kopah. 17 'Ū 'ūm tu Topa gāy hāmyāxatamuk xohix te 40 hā ta tu' gāy? Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, hu' xakix hām panip xexka tu'. 18 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, 'īhā' yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu: "Ōm xop 'ūkxip'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūg mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy? Yā tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu Topa mūtik yāytuk-mīy. 19 Yīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yā' mōxa 'ohnāg, nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu' mōxa 'ohnāg.

4

1 Hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, tu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Ūkxip'ax hā mō'āxakux'ax, nūy 'ūgmūtik 'āpi'," kaxīy. 'Āpu, yūmūg pa 'āti', nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux xe'e'. 2 Tikmū'ūn hittap te' xupak, ha yūmū'āte' xupak kamah, tu hām'āpak max'ax 'āpak, kamah, pa tikmū'ūn hittap kuxa 'ūm mām 'ohnāg Topa kopah, yīy Topa te nōm pu hāmmāxnā 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, 3 ha yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Topa xip'ax hā mō yūmū xakux, nūy Topa mūtik hāpxopmā kux, ha:

"Ūggāy, hu yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu: 'Nōm xop tek xip'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok.' Kaxīy."

Topa te' xuktux tap, 'īhā tu hām xexka xohix mīy tu hāpxopmā kux. 4 Yā Topa yōg tappet te hāptup te 7 'āktux, yā hāptup xe'e', hu: "Topa te hāpxopmā kux, tu hāptup te 7 'īhā hāpxopmā 'ohnāg, hāpxopmā kux tu'," kaxīy. 5 Tu xe: "Nōm xop te Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nū mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy. 6 Tikmū'ūn hittap te hām'āpak'ax max 'āpak hāmāxap, tu Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nōm mūtik tu hāpxopmā kux hok, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu', pāyā' nōy xop mōxap-tup, nūy Topa mūtik tu hāpxopmā kux. 7 Hāmyāxatamuk xohix nōg 'īhā Topa Koxuk te xe hām'āktux, ha mōnāyxop Namix te Topa pupi hām'āktux, yīy: "Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak.

'Āpu, 'ipkox pi'," kaxīy.

8 Pax pu mōnāyxop hittap Yoyoe te tikmū'ūn mōgā, pu Topa xip'ax hā mōxakux, nūy tu hāpxopmā kux, puxix Topa xe' xuktux hok mōnāyxop Namix pu'. Pāyā mōnāyxop mōxa 'ohnāg, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', yīy Topa te' xuktux 'ūxeheh. 9 Pa hāptup xe'e mō'nāhā Topa yōg tikmū'ūn pu', nōm xop kuxa mām ka'ok xop pu mō'nāhā', tu Topa yōg

hãptup te 7 putuk, 'ihã Topa te hãpxopmã kux. ¹⁰ Tikmũ'ün te Topa xip'ax hã mōxakux, nũy nōm mütik tu hãpxopmã kux, puxix hãpxopmã'ax xohix tu kux, tu xe hãpxopmã 'ohnãg, Topa te hãpxopmã kux putuk. ¹¹ 'Äpu yũmũ'ã Topa xip'ax hã mōxakux kamah, nũy Topa mütik yũmũg hãpxopmã kux. 'Äpu yũmũg yĩpkox pip Topa pu', ku'u yũmũg tikmũ'ün kummuk putuk, tu yũmũ'äte mōxakux 'ohnãg.

¹² Yã Topa yōg hãm'ãktux xip ka'ok. Tikmũ'ün mĩkax xexka 'ũxox tix hã' xuhmĩy, tu' xuhmĩy nũy 'ũyĩn xit, nũy tu' kup mũggã'. Ha kaxĩy Topa yōg hãm'ãktux ka'ok, tu yũmũ'ã yãy kuxa yũmmũgãhã'. Yũmũ'äte mō'kupix, xix hãm'ãpax, puxix nōm hãm'ãktux yãy pekpaxex'ax yũmmũgã', tu yãy pekpaxex xohix yũmmũgãhã' xix yãy putup'ax yũmmũgãhã', 'ũyĩy yãy kuxa yũmmũg, ¹³ yĩy tikmũ'ün te hãpxopmã'ax xaptop hok Topa pu'. Yã Topa te hãpxopmã'ax xohix pēnãhã', tu hãmyũmmũg, tu tikmũ'ün yōg hãmpē'paxex xohix yũmmũg, ha Topa pu yũmũg xohix te yãy yōg hãpxopmã'ax 'ãktux putup.

Yeyox te 'ãmãnex xop xohix xat'ax

¹⁴ 'Äpu yũmũg kuxa mãm ka'ok, yã hōmã yũmũ'äte hãm'ãktux, tu yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa 'ãktux. Yũmũ yōg 'ãmãnex xat'ax xe'ēgnãg te Topa ha' mōg,

tu' keppa' xip, yã' xuxet'ax Topak-tok Yeyox. ¹⁵ Tu yũmũg kuxa ka', yũmũg pu'uk ha yũmũg kuxa ka', ha' kummuk xop te yũmũ'ã' kummugãhã', 'ũyĩy hãpkummuk mĩy, tu Yeyox kummugãhã kamah, puyĩy hãpkummuk mĩy, pãyã hãpkummuk mĩy 'ohnãg. ¹⁶ 'Äpu yũmũg mōg, yũmũg kuxãnōg hok. Yã Topa ha yũmũg mōg, nũy nōm pu hãm'ãktux, ha Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', xix yũmũg kuxa ka', xix mō yũmũg nĩynãm.

5

¹ Topa te 'ãmãnex xat'ax yãy kutnãhã', tu tikmũ'ün kopa' yãy kutnãhã', pu tikmũ'ün pupi hãm'ãktux Topa pu', ha Topa te 'ãmãnex xohix yĩmōgatux, pu xokxop mō'hap, xix hãpxop, nũy Topa pu haxyã', puyĩy Topa tikmũ'ün yōg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. ² Ha 'ãmãnex xat'ax yã pu'uk kamah, nũy hãmyũmmũg hok xop hã' tot, nũy hãpkummuk mĩy'ax xop kuxa ka'. ³ 'Üpu'uk, hu yãy mũn pu hãpxop mō'hap hãmãxap, nũy Topa pu' haxyã', puyĩy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux, hak-nãy tu 'ãmãnex te tikmũ'ün pu mō'hap kamah, puyĩy Topa' yōg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã kamah. ⁴ Tikmũ'ün te' xak 'ohnãg pu Topa yãy kutnã', puyĩy tu 'ãmãnex xat'ax. 'Ämhok. Topap-xehnãg te yãy kutnãhã',

tu mōnāyoxop 'Anām yāykutnā hāmāxap.

⁵ Ha kaxīy Kunnix te' xak 'ohnāg, pu Topa' yāykutnā', puyīy yāyhā 'āmānex xat'ax. 'Āmhok. Pa Topa te:

“Āmūn yāk kutok!

Hōnhā 'āte xa hā 'ūgkutok 'āktux,” kaxīy.

⁶ Ha Topa yōg tappet te xe hām'āktux, hu:

“Tik hittap Mēkiyenek yā 'āmānex mō kuma' mōg,

hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex mō kuma mōg kamah, tu' kux 'ohnāg,” kaxīy.

⁷ Yeyox xip hām tu', 'ihā Topa pu hām'āktux, tu ta tu' xak, tu' yīy ka'ok, tu' potaha', pu Topa' tux hok pu tikmū'ūn putex hok, ha Topa te' xupak. Yā yāykutōgnāg pe'paxex hah. ⁸⁻⁹ 'Ūk-tok, pāyā' xūy, nūy tu yīpkox pip yūmmūg, tu hāmyūmmūg max, hu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, tu tikmū'ūn yīpkox pip xop kuxa kummuk xit'ax, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yā Topa te yāy kutok yāykutnāhā', puktok yāyhā' xat'ax, tuktok pu hām'āktux, hu:

“Āmūn yā 'āmānex xat'ax, tu tik hittap Mēkiyenek putuk,” kaxīy.

'Ōg pa mōxip, xayīy kuxa yūm kux

¹¹ Yā 'ūgmū'āte 'āmānex 'āktux pu' max, nūy xa Yeyox 'āktux, yā yūmū yōg 'āmānex xat'ax, ha xa hām'āktux punethok, nūy xa hāmyūmmūgā', pāyā 'āp-tox

ka'ok. ¹² Hāpxip punethok hā 'āxop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pāyā 'āxop te hāpxaxok, hu 'ānōy pu hāmyūmmūgā hok. Kakxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' yōktat puxehnāg xak, hu' xo'op, 'ap te xogyīn mā'ah. Hā kaxīy 'āxop te hām'āpak kutōgnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, kakxop putuk, 'ap hām'āktux ka'ok 'āpak'ah, 'āp-tox tuknōg tu'.

¹³ Kakxop pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok pe hāmyok, 'ok pe hāpkohe'. Hā kaxīy 'āxop te hām'āktux te māxap yūmmūg, pāyā hām'āktux ka'ok yūmmūg 'ohnāg, hu hāpxopmā'ax kopit kummuk. ¹⁴ Yā' xiptap xop te xogyīn māhā', tu hāmyūmmūg, tu hām'āktux ka'ok pe'paxex, nūy tu hāmmax yūmmūg, nūy tu hāpkummuk yūmmūg, puyīy hāpxopmā max.

6

¹ 'Āpu yūmū hāmpē'paxex max, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ūxiptap xop putuk yūmū'āte hāmyūmmūg, nūy hāmyūmmūg'ax te māxap yūmmūg max. Yā nōm hāmyūmmūg'ax te: Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, hāpxopmā'ax hok hā' xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hok hā' kuxa xit. Kaxīy. Yā hāmyūmmūg'ax te māxap 'ōhōm, ha yūmū'āte hāmyūmmūg. ² Ha kama hāmyūmmūg'ax te māxap, pu' kuxa mām ka'ok xop

'ünöy putox pix, 'ükuxa yũm ka'ok hah, ha' nöy putox yĩmũ' yĩm xix, puyĩy Topa Koxuk ka'ogã', 'ãxop te hãmyũmmũg kamah. Yã kama hãmyũmmũg te mãxap, hu: Topa te' xakix xop putpu' hĩnnãp-tup, ha hãptup xe'e mō'nãp-tup, 'ihã Topa te' hep xop xohix yōg hãpxopmã'ax kopit, tu' kummugãp-tup 'üyãnãn tu', tu hãpxaxok 'ohnãg. Yã hãmyũmmũg te mãxap 'ōhōm. ³ 'Āpu yũmũ'ãte hãm'ãktux kuxyã', 'üyĩy hãm'ãktux nöy 'ũm 'ãktux, puyĩy Topa yũmũ'ã hãm'ãktux ka'ok yũmmũgã'.

⁴ Topa yōg putat xak hok. 'Āxop te putat xak, nũy hãpxopmã kummuk, ta putpu 'ãnũn hok. Tikmũ'ũn te Topa yōg putat hã' mōg tap, tu pexkox yōg hãpxop paha', Topa Koxuk te nōm ka'ogãhã', ⁵ ha Topa yōg hãm'ãktux max xex 'ükuxa kopah, tu pexkox ka'ok'ax yũmmũg, ⁶ tu Topa yōg putat xak, nũy putpu tu nũn hok, puxix Topa xe' hupmã hok, puyĩy yã yōg hãpxopmã'ax kummuk kux. 'Āmhok. Yã' nöy te Topak-tok 'ãktux kummuk, tu Yeyox mũn pu hãpkummugãhã'. Tu tep putep putuk? Tu' kummuk xop putuk, nōm xop te Yeyox putex, ha' kummuk xop putuk, hu ta Topa yōg putat xak. Yã Yeyox pu' hupmã xexka'.

⁷ Hãm max te tex punethok pop, ha hãpxop punethok xokax, tu' tuk, ha hãpxa xuxyã hittup, ha Topa te nōm

pu hãmmaxnãhã'. ⁸ Ha hãm nöy te mĩmyãm punethok pip, xix mĩxux kummuk pip, yĩy Topa te nōm pu hãpkummugãhã', ha tikmũ'ũn te' gōy hax nãm. Tikmũ'ũn te Topa yōg putat xak, tu hãpxa kummuk putuk, hãpxopmã kummuk tu'.

⁹ 'Ūkxape xop: 'Āte hãm'ãktux hã xa hãmyũmmũgãhã', tu hãpxa 'ãktux, nũy xa tikmũ'ũn kuxa 'ãktux. Yã Topa te xa hãmmaxnãhã', 'a 'ãxop te hãpxa kummuk putuk'ah, nōm Topa tep-tup nōg. 'Āmhok. Pãyã 'ãxop te hãpxa max putuk, yã 'ãmōg kuma mōg Topa yōg putat hã. ¹⁰ Topa te hãmyok mĩy, tu 'ōg hãpxopmã'ax xaxok 'ohnãg, ha 'ãxop te Topap-tup pax, yĩy 'ãxape hã tu tehet, nũy nōm xop mō'nĩynãm. ¹¹ 'Ūgmũ'ãte 'ãp-tup, xa 'ãhittup hã Topa yōg putat hã 'ãmōg, nũy tu mō kuma mōg, nũy pexkox yōg hãpxop hip, nũy pop. ¹² 'Ākuxa tuknōg hok, pa 'ākuxa mãm ka'ok, nōm xop putuk, nōm xop te Topa yōg putat hã' mōg tap, xayĩy pexkox yōg hãpxop pop kamah. Yã Topa te xa hãm'ãktux xex kamah, nōm xop putuk.

Topa te hãm'ãktux xex

¹³ Hōmã Topa te hãm'ãktux xex mōnãyxop 'Amanãm pu', tu yã' hitop xex hok, tu' xexka xe'ēgnãg, ha' xohik-tōgnãg, yĩy yã 'ãxet'ax hã hãm'ãktux, nũy hãm'ãktux xex, ¹⁴ hu 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "Āte xa hãm'ãktux xe'e, yã 'ãte xa hãmmaxnãp-tup, xate

yāy kutok pit put putup, pu 'āmōkputox xohix punethok," kaxīy. ¹⁵ Yīy 'Amanām te' hip, tu mōktu yāy kutok put, tu yāy mōkputox pēnāhā'. ¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm te' nōy pu hām'āktux xex, hu: Hāptup, kopxix nū', nūy xa pago. Topa te hāmyūmmūg. 'Āte' koit'ah." Kaxīy. Tu Topa 'āxet'ax 'āktux 'ihā ta tu hām'āktux xex, puyī' nōy kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, nūy nōy kuxa' yēy. ¹⁷ Topa te hām'āktux xe'e', pu tikmū'ūn yīkopit hok, hu yāy 'āxet'ax 'āktux, 'ihā yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nōm xop te hāpxop pop'ax pu hām'āktux xex. ¹⁸ Topa 'ap te koit'ah, tu hām'āktux xex, xix hāpxopmāhā', tu yāy 'āxet'ax hā hāpxopmāhā', tup te koit'ohnāg, pu yūmūg kuxa mām ka'ok, nūy tu hip, pu Topa yūmū'ā hāmmaxnā', 'ū yūmūg kuxa hittup. ¹⁹ Hu yūmūg kuxa mām ka'ok, tu yāy pu yīkopit 'ohnāg, pāyā yūmū'āte' hip, 'ūyīy Topa keppa yūmūg pi'. Mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha pipkup putux xexka te mīpkox tu' hīy, tu kōnāg kopa' yūm, puyīy mīpkox mōg hok kōnāg yīmū', ha kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Yeyox puxehnāg kopa' mām ka'ok. Kamah 'āmānex xexka te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu topixxax max mō'yīnnīn'ax hā mō'nāhā', nūy Topa keppa' xihip. Ha yūmū'āte' hip kamah, nūy pexkox yōg xip'ax tu 'āmōxaha', nūy

mōxakux, nūy Topa keppa yūmūg pi'. ²⁰ Yeyox te pexkox tu' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', nūy yūmū'ā hāmmaxnā', yā 'āmānex xop xat'ax xe'ēgnāg mō kuma' mōg, tu tik hittap Mēkiyenek putuk.

7

¹ Nōm tik Mēkiyenek te kōmēn Xanēm yōg tikmū'ūn xohix xat, tu Topa xe'ēgnāg hā 'āmānex, ha 'Amanām te' gāy xop mūtik yāykix, tu' xexka xop kix, tu yāykix kux, tu ta' mōg, yāy pet ha putpu' mōg, ha ta Mēkiyenek te' pēnāhā', tu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā'," kaxīy. ² Ha 'Amanām te' popmāhā hāpxop, 'ūyōg hāpxop yāg te 10, tu 'āmānex pu' yāg puxet hōm, ha 'Amanām te nōm hāpxop mōy tap 'ūgāy xop tu'. Yā Mēkiyenek 'āxet'ax nōy mīy, tu: Hāmyok xat'ax, kaxīy. Ha kōmēn Xanēm 'āxet'ax mīy, hu: 'Ūkuxa yūm'ax, kaxīy. Yīy 'āmānex 'āxet'ax nōy te: Tik te tikmū'ūn xat'ax, tu tikmū'ūn kuxa mām mā'ax, kaxīy. ³ Ha tikmū'ūn te 'āmānex yāy tak yūmmūg'ah, xi' tut yūmmūg'ah, xi' yōg mōnāyxop yūmmūg'ah, xix hām 'ūm hā 'ūtut te' put'ax 'ūm yūmmūg'ah, xix 'āmnīy 'ihā' xok yūmmūg'ah, yā Topak-tok putuk, tu yā hāmyāxatamuk xohix hā 'āmānex, ha' kuxa 'ohnāg.

⁴ Ūyūmmūg. Mēkiyenek yā' xat'ax, yīy mōnāyxop hittap 'Amanām te' hōm hāpxop yāg puxet, ha' gāyxop tu nōm

hāpxop mōy tap. ⁵ Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox te tikmū'ūn tu' yāg puxet pa', 'ūnōy yāg te 10 yā tikmū'ūn yōg, ha Nemi yōg xop te yāy yōg tikmū'ūn tu' paha', yā kama 'Amanām hā' mōkputox. ⁶ Pa Mēkiyenek mūn 'a Nemi hā' mōkputox'ah, pa 'Amanām tu hāpxop ta tu' yāg puxet paha', tu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā'," kaxīy. Yā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex tap. ⁷ Yā tik xexka xop te hām'āktux, ha tik kutōgnāg xop te hām'āpak. 'Āxop te hāmyūmmūg. Yīy Mēkiyenek te hām'āktux, ha 'Amanām te' xupak. ⁸ Ha 'āmānex xop te' yāg paha', tu hāpxip 'ihā' xakix, ha' nōy te' yānān tu' paha', tu mōktu xakix kamah, tikmū'ūn xohix putuk. Pa Topa te Mēkiyenek hi xe'e 'āktux, ha mōnāyxop yōg hāpxop 'ūyāg paha'. ⁹ Yā Nemi te 'Amanām mūtik pago, ha' mōkputox te yāy yōg tikmū'ūn tu' pop. ¹⁰ Tikmū'ūn te hām'āktux hu: Nemi mūg tut te' put 'ohnāg, 'ihā' xuxyā 'Amanām te Mēkiyenek pu pago, yīy Nemi te 'Amanām mūtik pago kamah. Kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux. Yā mōnāyxop 'Amanām te yāy putix pupi pago.

¹¹ 'Iyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat'ax te 'āmānex xop 'āktux, 'ōhōm 'Anām mōkputox, yā 'Anām xop te Nemi hā' mōkputox, tu mōktu Topa pu' hām, 'ap puxi'ah, 'ūkuxa tupmā hok tu', yīy 'āmānex nōy nūn, yā Yeyox Kunnix

nūn, tu Mēkiyenek putuk, tu 'Anām yōg 'āmānex xop putuk 'ohnāg. ¹² Yā 'āmānex nōy, yī' xat'ax nōy kamah. ¹³⁻¹⁴ Yā yūmūg xuxyā Yeyox nūn, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā' hām, tu Yona xop yōg tihik, 'ap Nemi yōg tik'ah, ha Yot xop te 'āmānex yōg hām'ax hā' hām 'ohnāg, yā Mōyyex te Yona xop xat 'ohnāg, pu tu hām.

Āmānex xat'ax yā Mēkiyenek putuk

¹⁵ 'Āxop te hāmyūmmūg'ax. 'Ūnūn 'āmānex nōy, tu Mēkiyenek putuk, 'ap Nemi hā' mōkputox'ah. ¹⁶ Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox puxet hām, nūy Yoneo yōg tikmū'ūn hā 'āmānex, ha tikmū'ūn te yāy kutnāhā', pu tu hām, pāyā yūmūg xuxyā te yūmū'ā hā 'āmānex xexka', 'ūhi kux 'ohnāg hā yūmū'ā hā 'āmānex. ¹⁷ Yīy Topa yōg tappet te: "Tik hittap Mēkiyenek yā 'āmānex, tu' kux 'ohnāg, hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex kamah, 'akux putup 'ohnāg!" kaxīy. ¹⁸ Yīy Topa te' xat'ax nōā'. Yā tikmū'ūn pu'uk, 'a hāpxopmā max yūmmūg'ah, tu' yīpkox pip Mōyyex yōg xat'ax pu', Mōyyex te' xat, ¹⁹ pāyā yāy kuxa tupmā hok, pu tu max, tu hāmmax hip, pu Topa nūnnā', puyīy tu yāy mūtik ti mō'kuma' mōg. Pāyā Yeyox nūn, yīy yūmū'āte' hip, puyīy yūmūg mōgā Topa yīkāgnāg hah.

²⁰ Yā Topa te' xat, pu Nemi yōg 'āmānex xop tu hām, pāyā nōm xop pu hām'āktux 'ūm xex 'ohnāg, pu

tu hãpxopmã kux. 'Ămhok.
 21 Pãyã hãm'ăktux xex 'ămănex
 nõy pu', yã Yeyox mûn pu
 hãm'ăktux xex, hu:

"Topa te xa hãm'ăktux xex,
 tu yãy pu' hupmăp-tup
 'ohnăg, tu:

"Amûn yã 'ămănex xe'e', 'ap
 'ăkux 'ohnăg.' " Kaxĩy.

22 Hu Yeyox mûn yã
 'ămănex xe'e', tu' pa'ax
 tũmnăg yõg 'ămănex, yã' pa'ax
 tup mûn max xe'e', ha' pa'ax
 hittap mûn miax.

23 'Ûyõg 'ămănex xop xohix
 punethok, 'uxakix tu', yĩ' nõy
 mõxaha', nũy tu hãm. 24 Pa
 Yeyox hi mõ kuma' mõg,
 'uxok putup 'ohnăg, yĩ' nõy
 nũn 'ohnăg, nũy yănăn tu tu'
 hãm, pãyã Yeyox yã 'ămănex
 yăp-xet, 25 tu hõnhã tikmũ'ũn
 kuxa kummuk xit'ax, xix
 hãptup 'ihã' xit'ax, 'ap kux'ah,
 tu nõm xop kuxa te Topa
 xak xop mõ'nĩynăm, puyĩy
 Topa yĩkăgnăg hã nũ'. Ha
 Yeyox te nõm pupi' xak, nũy
 mõ'nĩynăm, yã' hi mõ kuma'
 mõg, nũy Topa tu' xax, pu mõ
 tu xape nĩynăm.

26 Hu Yeyox yã 'ămănex
 xat'ax xe'ëgnăg, ha yũmũg
 xohix tep-tup pax, ha
 hãpkummuk mĩy 'ohnăg, yã'
 max xe'ëgnăg. Topa te
 Yeyox yăyikutnăhã', tu' xut,
 tu' xexkană xe'ëgnăg, pu
 pexkox yõg xop hã tu xexka'.

27 Ha 'ămănex xat'ax nõy te
 mõ'ăpxop hap, nũy Topa pu'
 haxyã', tu 'ămnĩy tu xohix
 puxix mõ'hap, puyĩy yãy yõg
 hãpkummuk mĩy'ax xaxogã',
 xix tikmũ'ũn xohix yõg mĩy'ax

xaxogãhã'. Pa Yeyox yãy pu
 mõ'hap 'ohnăg, hãpkummuk
 mĩy 'ohnăg tu', tu tu yãy
 mûn hõm, tu' xok 'ămnĩy
 puxet 'ihã', nũy tikmũ'ũn yõg
 hãpkummuk mĩy'ax xaxogã',
 pu tu kux. 28 Ha Mõyyex te'
 xat, pu tik xop yĩmõgatux, pu
 tikmũ'ũn nõ 'ămănex xat'ax,
 ha' max miax, pa Topa te
 hãm'ăktux xex 'ük-nãy tu', tuk-
 tok yã hãmýăyikutnăhã', yã
 Topak-tok max xe'ëgnăg mõ
 kuma' mõg.

8

*Yeyox yã yũmũ yõg 'ămănex
 xe'ëgnăg*

1 Yeyox mûn yũmũ yõg
 'ămănex xe'ëgnăg, yã pexkox
 tu' xip, tu Topa xexka
 xe'ëgnăg yĩpxe'e hã' yũm,
 nũy nõm mütik tu xexka'.
 Yã hãmýũmmũg xe'e 'õhõm.

2 Hõmã hãmýăxatamuk xo-
 hix 'ihã Yoneo yõg 'ămănex
 te Topa pet hã mõ'năhã',
 tikmũ'ũn te nõm pet mĩy
 topixxax ka'ok hã, pu tu
 xokxop hep 'ũm nũnnãy. Pãyã
 yũmũ yõg 'ămănex xat'ax, tu'
 hãm pexkox kopah, yã nõ'õm
 Topa xip'ax xe'e', tu pexkox
 tu' yũm.

3 Topa te 'ămănex xat'ax xop
 xohix yĩmõgatux, pu hãpxop
 xix xokxop mõ'hap, nũy Topa
 pu haxyã', nũy Topa pu' hõm,
 yĩy yũmũ yõg 'ămănex xat'ax
 hãm kamah, nũy Topa pu yãy
 mûn hõm, nũy yũmũg xohix
 pupi tu xok. 4 Pax pu Yeyox
 hãm tu' xhip, puxix yũmũ'ă
 hã 'ămănex hok. Yã Mõyyex
 te' xat, pu mõnãyxop Nemi

mõkputox tu tu' hām, nūy mõ
xokxop hāp, nūy Topa pu'
haxyā', ha Yeyox yā Nemi yōg
xop hā' puknōg. ⁵ Ha Topa
te Mōyyex xat, pu topixxax
ka'ok xexka hā Topa pet mīy,
tu' mīy'ax yūmmūgāhā', ha'
mīy, ha' pet te pexkox yōg pet
hā pet komut. ⁶ Pa Yeyox te
'āmānex yōg hāpxopmā'ax mīy,
tu' māynāg mīy, yā 'āmānex
xat'ax xe'ēgnāg, hu' pa'ax tup
mīy Topa mūtik, xix tikmū'ūn
mūtik, Topa te hām'āktux xex
ha' pa'ax mīy. Yā pa'ax hittap
yōg max miāx, ha pa'ax tup
yōg max xe'ēgnāg.

⁷ Pax pu' pa'ax hittap
tu ka'ok xe'ēgnāg, puxix
pa'ax tup mīy hok, ⁸ pāyā
Topa te tikmū'ūn yūmmūg,
ha hāpxopmā kummuk
punethok, yīy Topa te:

“Āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā 'āte
pa'ax tup mīy'ax,
'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik
mīy'ax,
xix Yona yōg tikmū'ūn mūtik
mīy'ax.

⁹ Yā' pa'ax nōy, 'ūtup, ha
'āte nōm hittap mīy
mōnāyxop mūtik,
nūy mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit
tu 'ūxupmā',
pa mōnāyxop tek xaxok, tuk
pa'ax xaxok kamah,
yīy 'ātep-tup nōg,” kaxīy.

¹⁰ Tu xe hām'āktux, hu:
“Āte pa'ax tup mīy putup,
tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik
yōgnū hām'āktux xex
putup,
'āte tikmū'ūn putox tu' xex
putup, xī' kuxa kopa'
xex,
'āte nōm tikmū'ūn hā Topah,

hak mūn hā yā tikmū'ūn xe'e,
'ūyānān tu'.

¹¹ Tute hāmyūmmūg putup,
yā' xohix tek yūmmūg
putup,

hu' nōy yūmmūgā'ax hitop tu',
'a hām'ūm 'āktux putup'ah,
nūy: 'Topa yūmmūg.'
Kaxīy.

Yā' xohix tek yūmmūg putup,
'ūk-tōgnāg xop tek
yūmmūg nām,

ha mõktu xexka xop tek
yūmmūg nām.

¹² Ha 'āte hāpkummuk mīy'ax
xaxogāp-tup, pu tu
kux,” kaxīy.

¹³ Hāpxop kutut te yāy xax-
ogā tāmnāg, Topa te' pa'ax hit-
tap kux, ha yāy xaxogā'ax, yīy
pa'ax tup mīy.

9

*Tikmū'ūn kuxa te' yēy Topa
keppah*

¹ Nōm pa'ax hāmāxap te
Topa pu nū'xup yūmmūgāhā',
ha tikmū'ūn te Topa pet mīy,
nūy Topa pu nū'āxup, 'ūpa'ax
te' pet mīy yūmmūgāhā', ² Ha
Topa pet kox hā mōxakux
hāmāxap, ha topixxax ka'ok
xexka hā' mīy, ha' xuxet'ax
mīy, hu: Topa xip'ax. Kaxīy.
Ha kuyānām kup yūm, xix
mīmpe xup, ha mīmpe yīmū
pām mām, tu Topa keppa'
mām. ³ Ha topixxax max te
hāmyīkox nōy mō'yīnnīn, ha'
pet kox 'āxet'ax Topa xip'ax
xe'ēgnāg, ⁴ ha' kopa' xup
mīmpe', tu pipkup yānām hā
mō'nīy, pu mīm xax mō'hap,
xix mõ xokxop hap, nūy
Topa pu haxyā', ha' pa'ax

yōg mīpkox yūm, ha pipkup yānām hā' mīy, tu mīpkox kopa nax māynāg yūm, ha' xit'ax 'āxet'ax mānāg xex nax kopah, yā pām putuk, xix mōnāyxop 'Anām yōg kup tōy xex mīpkox kopah. Hōmā mīxux te nōm kup tōy nak tu' xokax, Topa te hām'āktux hah, ha' xat'ax yōg mīkaxxap yūm mīpkox kopah, ha' xat'ax kax'āmi' mīkaxxap tu'. ⁵ Ha mīpkox yīmū' pip 'ūyōnnā'ī 2, yā pexkox yōg yōmnā'ī hā' komut xop, tu Topa xip'ax yūmmūgāhā', 'ūyīmāg kup te mō'kox nīy, 'ōnte Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. Yā' puxi'. 'Āte hām'āktux nōy putup kamah.

⁶ 'Āmnīy xohix 'īhā 'āmānex xop te Topa xip'ax hā mōxakux, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā tu' hām, ⁷ pa Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxa 'ohnāg, yā 'āmānex xat'ax puxehnāg te' xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu hāmyāxatamuk yōg 'āmnīy puxet, 'īhā Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', nūy xokxop hep 'āta nūnnāy 'ūxip'ax kopah, tu yāy mūn pu nū'nāhā', xix tikmū'ūn xohix pu nū'nāhā', pu Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tikmū'ūn te hāpkummuk mīy hāmyūmmūg 'ohnāg tu', ha Topa te' xaxogāhā'. ⁸ Ha kaxīy Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā nōmhā, 'ūyīy yūmūg yūmmūg max, yā 'āmānex xat'ax te xokxop hep nū'nāhā', puyīy tu hām

mōnāy, pāyā tikmū'ūn nōy te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mōxakux 'ohnāg, yā Topa te' xat hok, pu xip'ax xe'ēgnāg hā mō tu xakux hok. ⁹ Ha 'āmānex te Topa pu mō'āpxop hap, xix xokxop, pu tikmū'ūn Topa pu nū'āktettex, pāyā 'ap te puxi'ah, yā tikmū'ūn kuxa 'ūm tupmā 'ohnāg. ¹⁰ Yā Mōyyex te' xat hok, pu' xit'ax 'ūm mā hok, xi' xat hok, pu xo'op'ax 'ūm xo'op hok, xi' xat, pu yāy xax pix, xix kānēy pix, nūy Topa pu maxnā', pāyā yāy kuxa tupmā 'ohnāg, hu' hip, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā'.

¹¹ Yīy Kunnix nūn, tu yāyhā 'āmānex xohix xat'ax, tu yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu Topa pet xe'e kopa' hām, ha tikmū'ūn te nōm pet mīy 'ohnāg, 'ap hām xexka tu' yūm'ah, yā pexkox tu' yūm. ¹² Ha Kunnix nūn, tu' pet hā mō'nāhā yāp-xet, tu Topa xip'ax xe'ēgnāg kopa mō'nāhā', tu' hep 'āta nū'nāhā', pāyā 'a mūnūytut hep 'āta 'ūm nū'nā'ah, xix 'a mot hep 'āta 'ūm nū'nā'ah. 'Āmhok. Yā yūmūg pupi' xok, tu yāy hēp 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa kummuk 'ūm xit, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu', pu yūmūg hi xe'e, 'ap kux'ah. ¹³ 'Āmānex xop nōy te mot hep 'āta nū'nāhā', xix mūnūytut pit hep 'āte nū'nāhā', tu mūnūytut kutok pit mō'hap Topa pu', tu xogyīn putok nū'xok tikmū'ūn tu', pu tu nō xax maxnā Topa pu', nūy tu hāpkummuk xit,

pu tikmũ'ũn Topa keppa nũ'ãktettex, nũy kuxa' yẽy. ¹⁴ Topa Koxuk hi xe'ẽgnãg, tu Kunnix ka'ogãhã', pu tu xok mĩpkupnix tu', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', tu yãy mũn hõm Topa pu', nũy tikmũ'ũn pupi tu' xok. Ha xokxop hep 'ãta ka'ok kutõgnãg, tu tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã hok, pa Yeyox yãy hep 'ãta ka'ok xexka', tu yũmũg kuxa kummuk xit, tu yũmũ yõg hãpxopmã'ax hitop kuxyã', nũy yũmũg ka'ogã', yũmũ'ãte hãpxopmã Topa xe'ẽgnãg pu'.

¹⁵ Yĩy Kunnix te tikmũ'ũn xapit, pu Topa hã yãy xape xop, tu' pa'ax tup hã' xape, puyĩy Topa nõm pu hãmmaxnã', tute nõm xop xãnãhã', nũy tu hãmmaxnã mõ'kuma' mõg, tu hãm'ãktux xex tap. Kunnix xok, hu tikmũ'ũn mõy pu mõg Topa yĩkãgnãg hã, nũy hãpxopmã kummuk kux, yã hõmã' mĩy, 'ũpa'ax hittap xip, 'ĩhã' mĩy.

¹⁶ Tikmũ'ũn xok putup, ha yãy xape te' yõg hãpxop xohix pop putup, yĩy tappet tu kax'ãmi', pu tikmũ'ũn xexka xop mõ'kupix, nũy yũmmũg, nũy tu' xape xop pu hãpxop popmã'. Ha' xok, puxi' xexka xop 'ũyõg hãpxop popmã', tik xape xop pu' popmã', tappet tu' kax'ãmi tap hah, tu ta' xok xe'e'. ¹⁷ Nõm tikmũ'ũn hi', ha ta' pop 'ohnãg, pa' xape xop hip, pu tu xok, ha tappet pu'uk. Pa tikmũ'ũn xok, puxix tappet ka'ok, tu' yõg hãpxop popmã'ax yũmmũgãhã', pu tu xape xop

pop. ¹⁸ Hã kaxĩy 'ũpa'ax hãmãxap te' xat, pu xokxop kix Topa pu, nũy hep 'ãta nũnnãy. ¹⁹ Mõyyex te' xat'ax 'ãktux hãmãxap tikmũ'ũn pu', tuk-nãy tu mũnũytut pit xix mot kix, tu' hep 'ãta kanop kõnãg hã, tu nũ' xok, pu topixxax nõm 'ãta xup, nũy nũ'xok, xix mĩxux 'ixop hã nũ'xok, tu' xat'ax yõg tappet yĩmũ nũ'nãhã, xix tikmũ'ũn xohix yĩmũ nũ'nãhã', ²⁰ tu: "Topa yõg pa'ax ka'ok, yĩy 'ãte nũhũ hep 'ãta nũ'xok, xa 'ãxop xohix pẽnã', nũy 'ãyĩpkox pi pa'ax tu'," kaxĩy. ²¹ Kaxĩy Mõyyex te' xat, pu' hep nũ'nã Topa pet kopah, xix Topa xak'ax yõg kãnẽy tu nũ'xok. ²² Yã' xat, pu' hep 'ãta nũ'xok, pu hãpxop tu max Topa pu'. 'Ūhep 'ãta puxehnãg hã Topa te hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu kux.

Yã Kunnix te yũmũg kuxa kummuk xit, 'ũxok tu'

²³ Mõnãyxop Mõyyex te' xat, pu Yoneo 'ãmãnex hep 'ãta nũ'xok Topa pet yõg hãpxop tu', puyĩy tu hãpxop maxnã Topa pu'. Tu xokxop hep nũ'xok, nũy hãpxop maxnã', xix xogyĩn putok nũ'nãhã', nũy tikmũ'ũn xax maxnã Topa pu', pãyã nõm hãmmaxnã'ax te tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã 'ohnãg, yĩy Kunnix xok, yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg kuxa maxnã Topa pu', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', nũy pexkox yõg hãpxop maxnã Topa pu kamah. ²⁴ Yĩy Kunnix xok hãmãxap, tuk-nãy tu

pexkox yōg pet xe'e hã mōktu mō'nāhã', tikmũ'ün te nōm mīy 'ohnāg, ha Topa yīpxe'e ha' yūm nūy yūmūg pupi hām'āktux Topa pu'. ²⁵ Yoneo xop yōg 'āmānex xat'ax te Topa xip'ax hã mō'nāhã', tu hāmyāxatamuk xohix 'ihã mō'nāhã, tu hāmyāxatamuk yōg 'āmñīy tup-xet 'ihã mō'nāhã', tu Topa xip'ax kopa mō'nāhã', tu xokxop hep 'āta tat 'ūxeheh. Pa Kunnix xok puxešnāg, ²⁶ nūy tu' xūy puxet, tu' xok, nūy tikmũ'ün kuxa kummuk tu xit, 'ap xep xok'ah, yā' kux, yā' puxi'. ²⁷ 'Ūhep xop xohix xakix puxet, hak-nāy tu Topa te' yōg hāpxopmā'ax kopit putup, 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe' kummuk, tu' kummuk xop pu hāpkummugāp-tup, nūy tu yānān, tu' max xop pu hāmmāxnāp-tup 'ūyānān tu'. ²⁸ Ha kaxīy Kunnix xok 'āmñīy puxet 'ihã', nūy hām xexka xohix yōg hep xop xohix pupi tu' xok, nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'ap xep xok putup'ah, pāyā putpu' nūn putup, nūy yāy yōg tikmũ'ün hām tu' mōy, puyīy nū mūtik tu pip ka'ok, tu' hip nōmhã, pu nū'.

10

¹ Mōyyex te 'Iyaet yōg tikmũ'ün xat, pu mō xokxop hap, nūy haxyā', ha' xat, nūy tikmũ'ün pu hāmyūmmūgā', puyīy 'āmānex xe'e hip, nōm te tikmũ'ün pupi' xok'ax. Yā Yeyox Kunnix mūn yūmū yōg 'āmānex xe'e, tu yūmū'ā hāmmāxnāhã'. 'Āmānex xop

te mō xokxop hap pax, yā hāmyāxatamuk xohix 'ihã mō'hap, tu tikmũ'ün kuxa kummuk tupmā 'ohnāg. Yā tikmũ'ün xak, nūy yāy kuxa maxnā Topa pu', puyīy Topa yīkāgnāg hã' mōg, pāyā yāy kuxa tupmā hok. ² Pax pu tikmũ'ün hāpxop mō'hap'ax hã' yāy kuxa tupmā Topa pu', puxix hāpkummuk mīy'ax xaxogā', ha hāpxop mō'hap'ax kuxyāhã', ³ pa tikmũ'ün te hāpxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā', ha mō'hap'ax te yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk xutigāhã', yī' xaxok 'ohnāg, tu hāmyāxatamuk xohix hã xe mō'hap, tu xe mō'hap, ⁴ Mūnūytut hep 'āta, xix mot hep 'āta te hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ohnāg.

⁵ Yīy Kunnix nūn, tu yīy hām tu' nūn 'ihã, tu' Tak Topa pu hām'āktux, hu:

“Ātak, xatep-tup'ah tikmũ'ün te xokxop mō'hap, nūy tu haxyā',

pak yīn mīy.

⁶ 'Ap 'ākuxa hittup'ah, 'ihã tikmũ'ün te 'ākeppa mō'hap,

puyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā'.

⁷ Yīy 'āte hām'āktux, hu: 'Yāk xip, Topah,

tuk nūn, nūy 'ōg putup'ax mīy, ha kaxīy tik te' xat'ax yog tappet tu kax'āmi', nūy 'ūgmūn 'āktux," kaxīy.

⁸ Tu hām'āktux hāmāxap, hu: “Xatep-tup'ah tikmũ'ün te xokxop mō'hap, nūy haxyā', 'Ap 'ākuxa hittup'ah,

ĩhã tikmũ'ũn te 'ãkeppa mō'hap, nũy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'," kaxĩy. Tup-tup 'okpa' xat'ax te' xat. ⁹Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: "Yãk xip, Topah, tuk nũn, nũy 'õg 'ũm putup'ax mĩy," kaxĩy. Yã kaxĩy Topa te mō'hap'ax hitop kuxyãhã', nũy Kunnix 'ãktux 'ũyãnãn tu', ha yũmũg pupi' xok. ¹⁰Yeyox Kunnix te Topa pu' yĩpkox pip, hu yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', yã 'ãmñy puxet 'ĩhã' xok, tu yũmũg pupi' xok mĩpkupnix tu', 'a xep xok'ah.

¹¹Yoneo yõg 'ãmãnex xop xohix hãm, tu 'ãmñy xohix 'ĩhã' hãm Topa pet kopah, tu mō hãpxop hap punethok, xix xokxop mō'hap punethok, nũy Topa pu' haxyã', pa mō'hap'ax te yũmũg kuxa tupmã hok. 'Ãmhok. ¹²Yĩy Yeyox xok yũmũg pupi', 'ãmñy puxehnãg 'ĩhã' xok, tu xehomip xok 'ohnãg, yã' puxi', 'ũkux, ha Topa yĩpxe'e hã' yũm, nũy nũ mũtik tu' xexka', ¹³tu' hip, pu Topa tu ta tu gãyxop nōã', tu' kummugãhã 'ũyãnãn tu', puyĩ' xohix yĩpkox pi Yeyox xat'ax pu'. ¹⁴Ha Yeyox xok puxet, nũy tikmũ'ũn kuxa tupmã, pu kuxa tu max Topa pu', yĩy hõnhã Topa yĩkãgnãg hã' pip.

¹⁵⁻¹⁶Ha Topa Koxuk te hãm'ãktux hãmãxap, tu tikmũ'ũn kuxa tupmã'ax 'ãktux, hu: "Hãmyãxatumuk xohix nõg, koxix pa'ax nõy mĩy, yã Topa te' xuktux, tu yã yõgnũ xat'ax xex

putup, tikmũ'ũn putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex putup," kaxĩy.

¹⁷Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: "Ãte' xaxogãp-tup 'õg hãpkummuk mĩy'ax, xix 'õg hãpkummugã'ax 'ãte' xutigã 'ohnãg," kaxĩy. ¹⁸Tu hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux, 'ap xe mō'hap'ah, 'ap xehomi xokxop mō'hap putup'ah. Yã' puxi'.

Topa yĩkãgnãg hã yũmũg pip

¹⁹Yĩy yũmũg mõg Topa kep-pah, nũy nũ mũtik hãm'ãktux. Yã Yeyox Kunnix xok yũmũg pupi', nũy yũmũg nũnnã', 'ũyĩy yũmũg mõg, nũy Topa mũtik hãm'ãktux, tu kuxãnõg 'ohnãg.

²⁰Hõmã topixxax max te nõm hãmyĩkox mō'yĩnnĩn, pu tikmũ'ũn mō tu xakux hok, ha Yoneo yõg 'ãmãnex xat'ax te' xut, nũy mõnãy, ha kaxĩy Yeyox xok, yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg mõgã Topa yĩkãgnãg hã', nũy yũmũg hi xe'ẽgnãg. ²¹Ha yũmũ yõg 'ãmãnex xe'ẽgnãg te Topa pet xe'ẽgnãg kopa' xat, tu pexkox tu' xat, 'ũxuxet'ax Yeyox Kunnix. ²²Ãpu yũmũ mõg Topa yĩkãgnãg hã, pãyã yã yũmũg kuxap-xet, tu yãy pu mō'ãmã hok, 'ũmãm ka'ok tu', Topa te yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã hah, pu tu kux, ha yũmũg putox pix, 'ũ yũmũ hãpxopmã kummuk kux, 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã max 'ũyãnãn tu'. ²³Topa te hãm'ãktux xex, 'ãpu

yũmũg kuxa mãm ka'ok nãm hãm'ãktux kopah, Topa te yã koit 'ohnãg, yĩy 'ũgmũ'ãte' hip, pu Topa yũmũ'ã pexkox yõg hãpxop popmã', ha yũmũg nõy pu' xuktux. ²⁴ 'Åpu, yũmũg xape kuxa ka', nũy 'ũm hãk tehet, 'ũp-tup pax tu', nũy tu xape hã hãmmaxnã'. ²⁵ 'Ūkuxa mãm ka'ok xop te yãykotĩnnã' pip, ha ta mõy kamah, nũy nãm xop mũtik pi', nũy Topa pu hãm'ãktux. 'Ūxaxok hok. Tikmũ'ũn nõy mõg'ax kuxyãhã', 'a' max'ah. Pãyã 'ãmõg pax, nũy 'ãnõy mũtik Topa tu 'ãkax, nũy mõ yãy nĩynãm. Yã yũmũg xuxyã nũn putup, yĩy yãy tu nũ'nã' pax.

²⁶ Topa te xa hãmyũmmũgãhã', yĩy 'ãxop te' yõg hãm'ãktux xe'e yũmmũg, hu hãpkummuk mĩy kux, nũy xehomip hãpxopmã kummuk hok, 'ũp-tup hu' mĩy hok, ka Topa 'õg hãpkummuk mĩy'ax xe xaxogã hok. Pãyã' xax, xa Topa pu hãpxopmã max. Yã Kunnix xok tap, xayĩy 'ãxop hãpkummuk mĩy'ax kux. ²⁷ Hu 'ãkuxãnõg, yã Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit putup, tu kuxap xe'e hã' gãy xop kix xexkap-tup, yã Topa te' yĩpkox hok xop nõãp-tup kuxap xe'e hã. ²⁸ Yoneo yõg tikmũ'ũn hit-tap te Mõyyex yõg xat'ax pu' yĩpkox 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy pax, tikmũ'ũn nõy 2, pe 3 te' pẽnã', puxi' xexka xop nãm putex, tu' kuxa ka 'ohnãg. ²⁹ Topa te putep-tep mĩy putup, 'ĩhã tikmũ'ũn te nãm kutok putup nõg? Yã

nãm kummuk xop te Yeyox hep 'ãta kutõgnãg pe'paxex, hu: "Yãk-tõgnãg, pu Yeyox Kunnix 'ũgkuxa tupmã'," kaxĩy. 'Ūyĩpkox hok, puxix Topa' yãnãn tu' kummugã xexka', hãpkummuk xexka mĩy ha'. Yã Topa Koxuk te mõ'yãy xe'ẽgnãg, ha tikmũ'ũn te Topa Koxuk kummuk 'ãktux, tu' mãnõg, puxix Topa' yãnãn tu' kummugã xexka', hãpkummuk xexka mĩy hah. ³⁰ Yũmũ'ãte hãmyũmmũg, tu Topa te hãm'ãktux yũmmũg, ha: "Åte hãpkummugãp-tup 'ũyãnãn tu', nũy tu nõy yõg kummuk mĩy'ax tu pago," kaxĩy. Tu xe: "Topa te yãy yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy nõ hãpxopmã'ax yũmmũg, 'ok pe max, 'ok pe kummuk," kaxĩy. ³¹ Topa gãy tikmũ'ũn tu', tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk tu' gãy, yĩy 'ãkuxãnõg, nũy Topa xe'ẽgnãg gãyã hok.

³² Hõmã Topa te xa hãmyũmmũgãhã', ha 'ãxop xũy, ha' kummuk xop te 'ãkummugãhã', pãyã 'ãkuxa tuknõg 'ohnãg. 'Ūxaxok hok. ³³ Ha' gãy xop te' yãg mãnõg, tu' xũygãhã', pu tikmũ'ũn xohi' pẽnã', ha' yãg nõy xũy 'ũnõy xop mũtik, yã 'ãkuxap-xet 'ãnõy kuxa mũtik. ³⁴ Tu kanet kopa' pip xop kuxa ka', tu 'ãkuxa hittup 'ĩhã' kummuk xop te 'õg hãpxop xohix hã' xupxet, hãmyũmmũg tu hã hittup, yã 'õg hãpxop mãynãg pip ka'ok pexkox tu', ha' nõg 'ohnãg. ³⁵ Yĩy

'ākuxa tuknōg hok, ka Topa yōg putat xax, ha Topa te xa hāmmxnā xexkap-tup 'ūyānān tu'. ³⁶ Hāpxopmā'ax ka'ok hā' tot, nūy Topa pu 'āyīpkox pi', nūy nōm putup'ax mīy, xayīy pexkox yōg hāpxop pop, yā Topa te xa hām'āktux xex. ³⁷ Yīy Topa yōg tappet te: "Nāy. Hāpxip kutōgnāg kopxik nūn putup mō'ka'ok.

³⁸ Ha tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu' kuxa mām ka'ok, puxix tu hi xe'e', pa tikmū'ūn te yōgnū putat xak, nūy putpu' mōg, kopxik kuxa hittap 'ohnāg," kaxīy.

³⁹ Pa yūmū'āte Topa yōg putat xak putup'ah, hu yāy 'ūm nōāp-tup'ah. 'Āmhok. Yūmūg kuxa mām ka'ok, nūy yūmūg hi xe'e', nūy Topa yōg putat hā yūmūg mō kumak mōg.

11

*Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok
Topa kopah*

¹ Yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah, hu hāmmax hip, pu Topa pexkox yōg hāpxop yūmū'ā' popmā', ha ta yūmū'āte nōm hāpxop pēnā hok nōmhā. ² Yā mōnāyxop hittap kuxa mām ka'ok kamah, yīy Topa tep-tup pax.

³ Yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā Topa te pexkox mīy xix hahām, yā hāpxop xohix mīy, hām'āktux'ax hā' mīy, tu hāpxop pēnā hok hā hāpxop mīy, pu tikmū'ūn pēnā'.

⁴ Yā mōnāyxop hittap 'Ameo kuxa yūm ka'ok, hu mō kahnēn hap, nūy Topa pu

haxyā', ha Topa tep-tup pax, pāyā' taknōy Kāyīy yōg mō'hap'ax putup 'ohnāg. Ha 'Ameo te hāmyok mīy, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', ha Topa tep-tup pax, ha yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'.

⁵ Xix mōnāyxop hittap 'Ēnōg kuxa yūm ka'ok, hu' xok 'ohnāg. Yā Topa te hām tu' xut, nūy pexkox ha' mōgā', ha tikmū'ūn te 'Ēnōg xak, nūy tu pēnā', pa' pēnā'ah, ha' kux. Ha Topa yōg tappet te: "Topa te 'Ēnōg putup pax," kaxīy. ⁶ Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix Topa nōm putup nōg. Pāyā tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok tu: "Yā Topa xip!" kaxīy, tu Topa xak, puxix Topa nōm tikmū'ūn ha hāmmaxnā'.

⁷ Xix mōnāyxop hittap Nōe kuxa yūm ka'ok, hu Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā', tu 'āmñīy mō'nā'ax yōg hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', ha' yīpkox xip, tu mīpkox xexka mīy, kōnāg xexka yīmū' mōgāhā', pu nōm mōnāy, nūy kopa' pi', xi' xape xop te' kopa' pi', nūy kōnāg hā mō' tutnā hok, puyīy tu xakix hok. Ha kaxīy Nōe te Topa hā' puknōg xop yā' kummuk 'āktux, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ha Topa te Nōe kuxa tupmāhā', 'ūkuxa yūm ka'ok hah.

⁸ Xix mōnāyxop hittap 'Amanām te Topa te' xānā'ax 'āpak, tu' yīpkox xip, hu' mōg hāptox ha, Topa te hām'āktux xex hah. Ha' kuxa yūm ka'ok, tu yāy yōg hām nīm, tu piyā' mōg yūmmūg, 'okpa' mōg, ⁹ tu'

kuxa yūm ka'ok, hu' puknōg xop mūtik tihi', ha Topa te 'Amanām pu nōm hām xexka hōm putup. Tu topixxax ka'ok hā' pet, 'ūk-tok 'Iyak mūtik, hak-tok Yako pet kama topixxax ka'ok hā, ha Topa te nōm mūtik hām'āktux xex kamah, nūy tu hāpxexka hōm.

¹⁰ Yā 'Amanām te' hip, nūy Topa yōg kōmēn xe'e tu' xihip, ha pexkox tu' yūm kōmen, ha' koxyōy hok, Topa te' mīy hah.

¹¹ Xix mōnāyxop hex Xat kuxa yūm ka'ok kamah, huktok put, tu ta kutut, tu Topa yōg hām'āktux xex yūmmūg, tu' kuxa yūm ka'ok, pu Topa 'ūk-tok putnā. ¹² Hā kaxīy 'Amanām kutut, tu' pu'uk, pāyā' mōkputox xohix xexka punethok, māyōnnāg putuk, xix hāpkux yōg 'āmot xohix putuk.

¹³ Ha nōm xop kuxa mām ka'ok, tu mōktu' xakix, tu Topa yōg hāpxop 'a' pop'ah, pa hāptox tu' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu yāy mūn puknōg 'āktux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāpkumep, tu' pet 'ohnāg hām xexka tu', ¹⁴ tu hām'āktux, tu yāy yōg hahām xak pexkox tu', ¹⁵ 'a putpu' mōg putup'ah. Pax pu yāy yōg hām hittap xax, nūy putpu' mōg, puxi' mōg, ¹⁶ pap-tup nōg, tu pexkox tu hām nōy xak, nūy ta tu' pi', ha Topa te nōm tikmū'ūn hā Topa xe'ēgnāg, tu nōm tu yāyhāhup 'ohnāg, hu kōmēn xe'ēgnāg mīy pexkox kopa, tu ta tu tu' pip ka'ok.

¹⁷ Xix 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy Topa te' yōg

hāpxopmā'ax kopit, tu' xat, puktok 'Iyak mō'hap, pu Topa 'Amanām kuxa kopit, nūy ta tu hāmyūmmūg, 'ok pe 'Amanām yīpkox xip, 'ok pe' yīpkox 'ohnāg. Hōmā Topa te hām'āktux xex tap, ha 'Amanām mōkputox punethok 'āktux, pa 'Amanām yīpkox xip, tu mōk-tok puxehnāg hap'ax, ¹⁸ 'ihā' kuxa yūm ka'ok hām'āktux xex'ax kopah, ha: "Āk-tok 'Iyak hā 'āmōkputox tu punethok," kaxīy. ¹⁹ Pa 'Amanām te Topa yūmmūg, tu tikmū'ūn putpu hīnnā'ax yūmmūg, Pax puktok xok, puxi' tak putpu' put, ha 'Amanām kuxa yūm ka'ok.

²⁰ Xix mōnāyxop 'Iyak kuxa yūm ka'ok, hu Topa te hāmmaxnā'ax 'āktux 'ūk-tok Yako pu', xik-tok 'Eyao pu' suktux,

²¹ Xix mōnāyxop Yako kuxa yūm ka'ok, tu' xok putup, 'ihāk-tok Yoye kutok pu hāmmaxnā'ax 'āktux, tu kup tōy tu' xup, 'ihā' kuxa te' yēy Topa keppah.

²² Xix mōnāyxop Yoye kuxa yūm ka'ok kamah, tu' xok putup, 'ihā 'āmnīy mō'nā'ax 'āktux, tu tikmū'ūn te hāpxexka 'Eyit tu nū'pa'ax 'āktux, tu' xat, pu' yōg xokxax mō'tat, nūy hāpxexka nōy tu nō hāpkot.

²³ Ha tik te hāpxexka 'Eyit yōg tikmū'ūn xohix xat, tu xonat xop xat, pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn kutok pit xop xohix kix, 'ihā' tut te' put, ha mōnāyxop Mōyyex mūg tak, xi' mūg tut tek-tok pit put, tu' xaptop, tu mēy 3 hā' xaptop,

puyīy xonat xop pēnā hok. Yā māynāg kakxop, yī' tak xi' tut te' xat'ax pu yīpkox 'ohnāg, tu' xaptop, puyī' gāy xop 'ūk-tok putex hok.

²⁴ Xix Mōyyex kuxa yūm ka'ok, tu' tuk, tu mōktu xiptap, tu' xat'ax kutok hex nīm, pu tikmū'ūn te yā' xat'ax kutok hex kutok 'āktux hok, ²⁵ Yāp-tup, tu Topa yōg tikmū'ūn mūtik xūy putup, tu hāpkute'ex kummuk putup nōg, ²⁶ tu hāmp'e'paxex, hu: "Yā' max Topa yōg yīmōgatus xop hāk xūy, pāyā' kummuk, 'āte hāpxexka 'Eyit yōg tayūmak xohix pop," kaxīy. Tu pexkox yōg hāpxop puxet xak, puyī' pa'.

²⁷ Yā' kuxa yūm ka'ok īhā hāpxexka 'Eyit nīm, tu tik te' xat'ax yīpkutuk 'ohnāg, xi' gāy'ax yīpkutuk 'ohnāg, tu mō'kuma' mōg, tu Topa 'ātigāhā', īhā' pēnā hok, ²⁸ tu' kuxa yūm ka'ok, tu 'āmuk xexka hāmāxap mīy 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha' xat, pu hāmāxatamuk xohix īhā' mīy, tu' xat, pu kahnēn hep 'āta hā mō'yīnnīn'ax muk, pu pexkox yōg nū'kutnā'ax mō tu nā hok, nūy tikmū'ūn kutok hāmāxap xohix kix hok.

²⁹ Xix 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, hu kōnāg xexka 'Āta xak, ha hāmnak, tu' xup 'ohnāg, īhā tikmū'ūn te' xak. Ha 'Eyit yōg xonat xop xak putup, ha ta kōnāg xexka te mō'nīy, ha kōnāg hāp nūm, tū kopap-nūm.

³⁰ Xix 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, tu kōmēn xexka Yenikot yīmap hā' mōg,

tu xe' mōg, tu mōktu xohix te 7, ha kōmēn hām'āta ka'ok, tu kōmēn xohix yīmap, tu yāy koxyōy, ha': No'! ³¹ Xi' xotit Ha'ap kuxa yūm ka'ok, ha ta 'Iyaet yōg tik 2 te kōmēn puknōg Yenikot ha' nūn, nūy puknōg yōg kōmen pēnā', ha Ha'ap te tik pēnā'ax 2 xaptop, puyīy xonat xop kix hok, yīy Ha'ap 'a xok'ah, pāyā Yenikot yōg tikmū'ūn xohix xakix.

³² 'Āte putep mūn 'āktux'ax? Yā hām'āktux tox 'āteputup'ah, nūy Yine'ām 'āktux, xix Manak 'āktux, xix Xānxām 'āktux, xix Yepte 'āktux, xix Namix 'āktux, xix Xāmō'eo 'āktux, xix Topa pupi hām'āktux'ax xop 'āktux.

³³ 'Ūxohix kuxa mām ka'ok, hu hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix mūtik yāytuk-mīy, tu hām paha', ha' mōg, ha hāpxopmā max, yīy Topa te tu' hāpxop popmāhā', hām'āktux xex tu tu' popmāhā', ha Topa te' ka'ogāhā', pu tu hāmgāy yīkox mō'yīnnīn, pu' kix hok, ³⁴ ha kuxap xexka kuxyāhā', tu' xupaha', pu mīkax xexka hāp-tex hok, ha' pu'uk, ha Topa te' ka'ogāhā'. Yā' puknōg xop mūtik yāykix tu mōktu hām paha'. ³⁵ Ha 'ūn kuxa mām ka'ok, yī' xape te putpu hi', 'ūxakix ka'ok, tu putpu' hi'.

Ha' gāyxop te' yāg xūyghāhā', tuk-te'ex kummuk, tu mōktu' kix, ha' xupmāp-tup 'ohnāg, nūy tu hi' xe'ēgnāg. ³⁶ Ha' gāyxop te' yāg pu' hupmāhā', tu' kix kakixnāg, tu' yāg nōy hīy, nūy kanet kopa nū'xok, ³⁷ tu' yāg nōy kix mīkaxxap

putux hã, xi' yãg nõy pot xe-hot hã', xi' yãg nõy kix mĩkax xexka hã. Ha hãpkumep hitop tu', tu kahnẽn xokxax mõ'tat, xix mot xokxax mõ'tat, tu hãmhok, ha' xũygãhã', tuk-te'ex kummuk, ³⁸ ha hãm panip tu hãpkumep, tu yĩktix pepi' mõg, tu hãpkox kopa' pet. Tu' max, ha hãm xexka yõg Topa hã' puknõg xop kummuk.

³⁹ Ha' kuxa mãm ka'ok, yĩy Topa tep-tup pax, tu nõm pu hãm'ãktux xex, pa Topa yõg hãpxop 'ap pop'ah. ⁴⁰ Yã Topa te nõm xop hipmãhã', pup-xehnãg hã' pop hok, pãyã' hip, nõy yũmũg mũtik pexkox yõg hãpxop xohix pop.

12

Topa te yũmũã hã 'Åtak

¹ Yã nõm tikmũ'ũn xohix te' hip, 'ũyĩy yũmũg kuxa mãm ka'ok, yũmũg xape hittap kuxa mãm ka'ok putuk, 'ũyĩy yũmũg xohix pexkox yõg hãpxop pop. Yũmũg mõg mõ'ka'ok Topa yõg putat hã, kopxix hãpxop putux nĩm, nõy mõg xupmãn. Yã kaxĩy yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy hok, nõy Topa puk yĩpkox pi'. Yã hãpkummuk mĩy'ax te hãpxop putux putuk, yĩy mĩy hok, 'ũyĩy yũmũg mõg mõ'ka'ok Topa yõg putat hã', tu kuxãnõg 'ohnãg. ² Yeyox pe yũmũg paxeh, 'ĩhã yũmũg mõg. Yã Yeyox mũn te yũmũg kuxa mãmãhã', 'ũyĩy mãm ka'ok nõm kopah, ha yũmũg ka'ogãhã', 'ũmõg Topa yõg putat hã yũmũg. Yeyox kuxa tuknõg 'ohnãg, tu' xok

mĩpkupnix tu', yũmũg pupi' xok, tu' xũy xexka', pãyã yãy pe'paxex, hu: "Yãk xũy kutõgnãg," kaxĩy, 'ĩhã' gãy xop nõm pu' hupmãha'. Pãyã Yeyox kuxa hittup xexka', tu Topa hip tu', pu Topa pexkox yõg hãpxop popmã', ha Topa yĩpxe'e hã' yũm nõmhã, nõy yãy 'Åtak mũtik tu xexka pexkox kopah.

³ Yeyox yãy xũy'ax pe tu paxeh, xi' kummuk xop gãy'ax pe tu paxeh. Yã Yeyox xũy punethok hã' tot, 'ũyĩy kamah yũmũg kuxa tuknõg hok, nõy Topa yõg putat xak hok. ⁴ 'Åxop te yãy putup'ax mĩy kutõgnãg, Topa pu 'ãyĩpkox pip, pãyã kama yãy putup'ax mĩy. Yã' max xa Topa putup'ax puxet mĩy, xayĩy hãpkummuk mĩy'ax xohix tu kux.

⁵ 'Ok 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux xaxok? 'Åxop yã Topa hã 'ãk-tok xop, yĩy xa hãm'ãktux, hu: "Xonnẽ', 'ũg'ãpax! 'Åkuxa tuknõg hok 'ãte 'ãmãnõg hah.

⁶ Yã 'ãmãnõg, nõy xa hãm'yũmmũgã', xayĩy 'ãmãx, 'ãmũn yãk mũn hã 'ãk-tok xop tu', ha mõ'ãyãy xe'ẽgnãg," kaxĩy.

⁷ 'Åxũy, tu xa hã' tot, Topa yã 'ãxop hã 'Åtak, tu xa hãm'yũmmũgãhã', 'õg 'ãtak putuk. 'Ok xip kaxxop 'ũm, 'ũyõg 'ãtak te nõm mãnõg hok? 'Ap xip'ah. ⁸ Pax pu Topa 'ãmãnõg hok, yĩy ta 'ãxop 'a Topak-tok'ah, hak-tok xohix

mãnōg, nūy tu hāmyūmmūgā', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu'.⁹ Yūmūg tak xohix te yūmūg mãnōg, nūy tu hāmyūmmūgā', ha yūmūg yīpkox pip, tu' tak max pekpaxex. Yīy 'āpu yūmūg Tak Topa pu 'āyīpkox pi', xayīy 'āhi xe'ēgnāg.¹⁰ Yūmūg tak te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ihā yā yūmū'ā hā kaxop, hāmyok tu hāmpē'paxex hah, pa Topa te hāmyūmmūgāhā' 'ū yūmūg tu max, nūy Topa putuk yūmūg tu max xe'ēgnāg.¹¹ Topa te yūmūg mãnōg, ha yūmūg kuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip kutōgnāg, 'ihā yūmūg kuxa mām, ha yūmū'āte hāpxopmā max, tu hāmyok mīy 'ūyānān tu'.

Topa te hāmyūmmūgāhā'

¹² 'Āyok, 'āknīhā xhip, 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat hā mōg.¹³ Tu hāmyok hā mōg, nūy tikmū'ūn pu'uk mōgā max, nūy nōm ka'ogā'.

¹⁴ Tikmū'ūn te 'āyīmap hā' pip, yīy nōm mūtik yāytukmīy hok, pāyā hāpxopmā max, xayīy Topa pēnā'. Yā hāpxopmā'ax kummuk xop te Topa pēnā hok.¹⁵ Topa te xa hāmmaxnāhā', 'ōg pa 'āti', nūy Topa yōg putat xax hok, xa tikmū'ūn kummugā hok, xix xūygā hok, ka 'āxop mīnta xūy putuk, nōm te tikmū'ūn xūygāhā', yā 'ānōy pu' xūygā hok.¹⁶ 'Ōg pa 'āti', nūy 'ānōy hā xupxet hok, xix Topa yōg hāpxop 'āktux kummuk hok, 'Eyao putuk. Tik hittap 'Eyao yā mōnāyxop

'Iyak kutok hāmāxap, tu yāy tak yōg hāpxop xohix pop'ax. Ha Topa te hām'āktux xex tap, tu 'Iyak kutok hāmāxap ha hāmmaxnā'ax. Pāyā 'Eyao kummuk, tu' tak yōg hāpxop pe'paxex 'ohnāg, 'ap hāmmaxnā'ax 'ūm putup'ah, yīy 'ūxohix nōy yānān, tu' taknōy kuhmōy Yako mūtik nōy yānān, nūy 'āmuk kutīgnāg pa', 'ūp-tup xūy tu'.¹⁷ 'Āxop te mōnāyxop yōg hām'āktux yūmmūg max. Hāpxip 'ihā 'Eyao te hāmpē'paxex, tu yāy tak yōg hāpxop xak, xix hāmmaxnā'ax xak, hu xe yā nō' nōy yānān putup, tu' potaha', tu' xak, pāyā' kux. 'Ap xe' nōy yānān'ah.

¹⁸ 'Āxop te Topa yīkāgnāg hā 'āpip. Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap te yīktix Xināy kaka' pip, tu hāpxahīgnāg tu' pip, tu yīktix mō'kāmnāg pēnāhā', tu Topa yōg kuxap xexka pēnāhā', tu hāptup 'ihā hāpkoxtap pēnāhā', xix texgāy tu' yānām pēnāhā', tu kuxānōg xexka'. Pāyā 'āxop te nōm hāpxopmā ka'ok pēnā 'ohnāg nōmhā, yā 'ākuxānōg 'ohnāg.¹⁹ Ha nōm tikmū'ūn te mīxux xop tu kāyā'ax 'āpak, xix Topa yīy 'āpak, tu hām'āpak, tu kuxānōg xexka', hu' xak, puyīy tu yīy hok,²⁰ Topa yīy hā' tot 'ohnāg hah, ha' xat, hu: "Yīktix 'āpit hok, pe tikmū'ūn, pe xokxop, ka mīkaxxap hā tikmū'ūn 'ātux, tu 'āp-tex!" kaxīy.²¹ Tikmū'ūn te Topa yōg hāpxopmā ka'ok'ax pēnāhā', tu' kuxānōg xexka',

yīy Mōyyex te: “Āte yāy puxu'ux, 'ūgkuxānōg tu!” kaxīy.

²² Pa 'āxop kuxānōg 'ohnāg, yā yīktix Xiām tu 'āmōxaha', Topa xe'ēgnāg yōg kōmēn tu 'āmōxaha', pexkox yōg kōmēn Yenoyanēn tu 'āmōxaha', tu pexkox yōg nū'pok xop xohix punethok pēnāhā', ²³ xix Topak-tok xop te māxap pēnāhā', ha yāy tu nū'nāhā', tu' kuxa hittup xexka'. Yā Topa te nōm xop 'āxet'ax kax'āmi pexkox kopah, pu yāy mūtik tu pip ka'ok pexkox tu', xix 'āxop te Topa pēnāhā', ha' pa te hāmyūmmūg, tu' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn yōg mīy'ax xohix tu pago. Xix tikmū'ūn xakix xop pēnāhā', ha hāmyok mīy, yā' kuxa tup, Topa te' tupmāhā', pu tu kuxa max xe'ēgnāg. ²⁴ Xix Yeyox pēnāhā', ha' pa'ax tup mīy, tu' xok yūmūg pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā mīpkupnix tu', yā tik hittap Kayīy gāy, tu' taknōy 'Ameo putex, tu' yōg hep 'āta nū'nāhā', pāyā Yeyox hep 'āta nū'nāhā', pu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'.

²⁵ 'Ōg pa 'āti! Tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, puxix tu xakix, tu mōxa hok, nūy Topa mūtik tu pip ka'ok, yīy 'āpu yūmūg yīpkox pip Topa yōg hām'āktux pu', nūy yā yūmūg hi xe'e'. ²⁶ Hōmā Topa yīy'ax te hām nuhuk, pa hōnhā Topa te: “Hāpxip 'īhā 'āte xe hām nuhuk putup, ha mōktu pexkox yāy nuhuk kamah,” kaxīy. ²⁷ Tu xe hām nuhuk

'āktux, ha ta hām xexka yōg hāpxop nōāp-tup, pu pexkox yōg hāpxop tu pip ka'ok.

²⁸ Yīy 'ūyā yūmūg kuxa te Topa max 'āktux. Yā Topa mūtik yūmū'āte' xat putup, tu' xat kux 'ohnāg. Yūmū'āte Topa max 'āktux, tu nōm pu yūmūg nūktettex, nūy yūmūg kuxa' yēy, yā Topa tep-tup kaxīy. ²⁹ Hamūn. Yūmū yōg Topa ka'ok, tu kuxap putuk. Yā kuxap te hāpxop xohix nōā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk nōāp-tup, nūy 'ūmīy'ax kummuk tu pago.

13

¹ Āxape xop putup pax, nūy tu nōm putup kux hok. 'Ōhōm yā Kunnix yōg tikmū'ūn, yīy 'āxop hā 'āxape'. ² Āxape puknōg xapit, putnū, nūy 'āpet kopa xhip. Hōmā tikmū'ūn hittap te' puknōg xop xānāhā', nūy yāy pet tu' pi', nūy nūy mō'nīynām, tu hāmyūmmūg hok, 'īhā pexkox yōg nū'pok xop xānāhā', ha tikmū'ūn pet kopa mō'xip. ³ Kanet kopa' pip xop xaxok hok, pāyā mō'nīynām, xa tep-tup kamah, pu 'ānōy 'āhīy'ax xaxok hok. Xix 'āxape xop xūy'ax xaxok hok, nūy tu mō'nīynām. Xatep-tup kamah pu 'ānōy 'āxūy xaxok hok, nūy mō'ānīynām. ⁴ Yā' max pu yāytax, nūy tu xetut mūtik yāy kep mūg nōm, xi' yīpxox mūtik yāy kep mūg nōm. Topa te' nōy hā' xupxet xop kopit putup, xi' xonnix xop kopit putup, nūy nō hāpkummugā'.

⁵ 'Ok tayũmak putup te 'äp-tex? 'Üxupkumĩy hok, xix 'änõy yõg hãpxop putup hok, xayĩy 'õg hãpxop tu 'ähittup, yã' puxi'. Topa te xa hãm'ãktux xex, hu: 'Áte yã 'ãnĩm 'ohnãg, nũy 'ãmũtik 'ãti'," kaxĩy. ⁶ Yĩy yũmũg kuxãnõg 'ohnãg, nũy tu hãm'ãktux, hu:

"Topa te mõgnĩnãm, yĩy 'ũgkuxãnõg 'ohnãg.

Yã tikmũ'ũn 'ũm tek kuxa kummugã hok," kaxĩy.

⁷ 'Äpẽnã max'ax xop xaxok hok, Topa yõg hãm'ãktux xa' xuktux hah, ha' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah 'ĩhã' xakix, yĩy xax, xa 'ãkuxa yũm ka'ok kamah, nũy yã 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax tat. ⁸ Yeyox Kunnix xip ka'ok. Yã hõmã hãmyãxatamuk xohix hã' xip ka'ok, xix hõnhã' xip ka'ok, xix hãptup xohix 'ĩhã' xip ka'ok putup mõ'kuma' mõg. Yamũn yĩnmũn, tu yãyhã' nõy 'ohnãg, tu yãy yãnãn 'ohnãg. ⁹ Tikmũ'ũn te hãmyũmmũg kummuk hã xa hãmyũmmũgãp-tup, ha ta 'äyĩpkox hok, pu 'ãmõgã kummuk hok. Yã Topa te yũmũg kuxa ka'ogãhã', 'ũtu max, pu yũmũg'ã hãmaxnãhã'. Ha' puknõg xop te 'ãxat, tu' xat hok, xa' xit hok, yĩy 'ãka'ogã 'ohnãg.

¹⁰ Mõyyex te Yoneo yõg 'ãmãnex xop xat hok, pu xogyĩn mõ'hap 'ax mã hok, tikmũ'ũn te Topa pu nõm xogyĩn mõ'hap, nũy haxyã', ¹¹ ha' yõg 'ãmãnex xat'ax te xokxop hep 'ãta tat Topa xip'ax xe'ëgnãg tu', pu Topa

yã tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Ha xokxop yĩn tat, Yoneo yõg tikmũ'ũn te' pip'ax kũnãpa' tat, nũy mõy mõ'hap, ha' nõg. ¹² Yĩy Yeyox xok kõmẽn xexka kũnãpa kamah, nũy yãy hep 'ãta nũnnãy, pu Topa tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã', pu tu kuxa max. ¹³ 'Äpu yũmũ mõg Yeyox hah, nũy Yeyox pe mõg, nũy yũmũg xũy kamah. Hõmã Yeyox xũy, 'ũkummuk xop te nõm pu' hupmãhã', ha' xũy, ha kaxĩy yũmũg xũy kamah, ha' kummuk xop te yũmũ'ã' hũpmãhã'. ¹⁴ Hãm xexka yõg kõmẽn xohix nõãp-tup, 'äpu yũmũ'ãte pexkox yõg kõmẽn xax, yã nõm kõmẽn xip ka'ok, yĩy yũmũ'ãte' xak, nũy pexkox ha yũmũg mõg. ¹⁵ Hu yũmũ'ãte yãy mũn popmãhã Topa pu', nũy nõm max tãmnãg 'ãktux, tu Topa pu hãm'ãktux, puyĩ' xupax, hu: 'Ámax xe'ëgnãg, Topah! Kaxĩy. ¹⁶ Hãpxopmã max, tu' xaxok hok, nũy 'ãnõy hã 'ãtehet. Yã Topa tep-tup.

¹⁷ 'Äpẽnã max xop pu 'äyĩpkox pi', nũy nõ xat'ax mĩy. Nõm xop hãm Topa pu', tu 'äpẽnãnã' pip, tu Topa pupi 'äpẽnã max, xa 'ãxop mõ kuma mõg Topa yõg putat hã. 'Äyĩpkox pi', puxix 'äpẽnã max, nũy yãy hãpxopmã'ax tu kux. 'Äyĩpkox pip hok, puxix yãy pu hãpkummugã', ha 'äpẽnã'ax xop yãy hãpxopmã'ax tu' kuxa hittup 'ohnãg.

¹⁸ Topa pu hãm'ãktux pax, nũy ta tu tu' kax, puk mũg

ka'ogã'. Hak mũg kuxa te yãy yĩkopit, tu yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux. Yãk mũ 'ãte' xak nũy hãpxopmã max pax. ¹⁹ Tu xa tu' xak nãm, xa 'ãxop Topa tu xax, puyĩy mõgkutnã ka'ok 'ãhah.

Topa pu hãm'ãktux

²⁰ Topa te yũmũg xuxyã Yeyox putpu hĩnnãhã', ha Topa yõg tikmũ'ũn pẽnãnã' xip. Yã' pẽnã max'ax xexka'. Kaxĩy tik te yãy yõg kahnẽn xop pẽnã max, yĩy Topa te' pa'ax tup mĩy, ha Yeyox xok, tu' hep 'ãta nũ'nãhã', pu Topa pa'ax mĩy. Ha' pa'ax kuxyã 'ohnãg. ²¹ Pũyã Topa 'ãkuxa mãmã', xix xa hãmmaxnã', xa 'ãyĩpkox pi'. Pũyã Topa 'ãka'ogã', xayĩy hãpxopmã max, nũy Topa yõg putup'ax mĩy. Pũyã Topa yũmũg kuxa tupmã, 'ũ kuxa tu max, tuk putup tu'. Pũyã tikmũ'ũn xohix Kunnix max xe'ëgnãg 'ãktux, nũy tu' xuktux mõ'kuma' mõg.

Tute hãm'ãktux kux

²² 'Ũkxape xop, 'ãte xa tu' xak, xa 'ãpax, nũy tuk 'ãhã' tot. 'Ãte xa kax'ãmi', nũy 'ãk'ogã', xa 'ãkuxa tuknõg hok. 'Ap tox'ah nũhũ tappet. ²³ 'Ãte xa hãm'ãpak'ax max 'ũm 'ãktux, xayĩy hãm yũmmũg. Yã yũmũg xape Timõn te kanet tu' xip tap, ha' xut pu mõg. 'ũg ha' nũn, kopxix mõ'kutnã 'ãxop hah, puyĩy 'ãpẽnã.

²⁴ 'Ãpẽnã max'ax xop xohix pu 'ãneo, xix Topa yõg tikmũ'ũn xohix pu 'ãneo.

Hãpxexka 'Itat yõg yũmũg xape xop te 'ãneo kamah.

²⁵ Puyã Topa' xohix ha hãmmaxnã'. Tu ta tu' kux.

TIAK TE KAX'ĀMI'

¹ Ūgmūn Tiak. Topa pu 'āte hāpxopmāhā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' pip xop pu 'āneo.

Ākuxa yūm ka'ok, nūy tu hāmyūmmūg

² Ūkxape xop, 'ākuxa hittup 'ihā 'āxūy xexka', ³ yā 'ākuxa mām ka'ok, hu' xūy'ax hā' tot, nūy Topa yōg putat xak hok, ⁴ nūy 'āmōg kuma 'āmōg, nūy Topa hā 'āxiptap xop, nūy tu hāpxopmā max xe'e'. ⁵ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, puxix Topa tu' xax, pu tu hāmyūmmūgā', ha Topa hittup, tu hāmyūmmūgā punethok, tu mōktu xohix, yā Topa mūn max, tu' hok hā tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgāhā', ⁶ yīy ta tu' xax, 'ihā 'ākuxa yūm ka'ok 'ōm kopah, tu 'ikopit hok. Tikmū'ūn kuxa yūm hok te kōnāg xexka mahap'ax putuk, tu' kuxa kopa mahapnām, tu' yūm 'ohnāg. ⁷ Topa te nōm xop pu hāmyūmmūgā 'ohnāg, ⁸ 'ūpu'uk hah, 'ap-tox puxet'ah Kunnix putox mūtik, 'ap hāpxopmā'ax yūmmūg'ah.

Ūp-texop xexka xi' hok xop

⁹ Pūyāk xape hok hittup, 'ihā Topa te nōm ha hāmmaxnāhā'. ¹⁰ Pūyāk xape tup-texop hittup kamah, 'ihā Topa te hāmhōgnāgāhā'. Yā'

yōg tayūmak yāyxaogā'ax, tu mōktu' xok, tu mīnnut puxet putuk, 'ūhok tu'. ¹¹ Māyōn ka'ok, tu mīxux mō'hap, ha' nak, tu tapmāhā', yīy mīnnut nāhā hām tu', tu' mām, tu' nōg, ha kaxīy 'ūp-texop xexka xok.

Hāpkummugā'ax

¹² Tikmū'ūn xūy, puxix Topa yōg putat xax hok, pāyā' kuxa hittup. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' kopit kux, 'ihā 'ūhīnnā xe'ēgnāg, tu ta tu hām'āktux xex, nūy hīnnā', Topap-tup pax hah. ¹³ Pūyā tikmū'ūn Topa kupex hok, 'ihā hāpkummuk mīy putup, 'ihā' xūy'ax hā' tot putup'ah, hu: "Topa tek xapit, 'ū hāpkummuk mīy," kaxīy. Yā' koit. Topa te hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu tikmū'ūn xapit 'ohnāg, puyīy hāpkummuk mīy. ¹⁴ Pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tu yā mō'āmā', nūy mīy. ¹⁵ Tu hāpkummuk pe'paxex, tu' mīy putup, hu hāpkummuk mīy, tu' mīy pax, tu mōktu' xok, tu Topa hā' puknōg xe'e'.

¹⁶ Ūkxape xop, yāy pu koit hok. ¹⁷ Topa te māyōn xop xohix mīy, tu' māynāg mīy pexkox tu', yā pexkox yōg hāpxop xohix māynāg. Yā hāmmax xohix Topa te' mīy, tu pexkox tu yūmū'ā hāmmaxnāhā'. Yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu yā yīnmūn, tu yāy yānān 'ohnāg, xix yāyhā' nōy 'ohnāg kamah. ¹⁸ tu yūmūg putup, hu' xat, pu yūmūg tu' yūmūg put, tu hāpxe'e' āktux, ha yūmūg kuxa

mām ka'ok nōm hām'āktux kopah, ha yūmūg xe xanāhā', 'ūyīy yūmūg yāyhā Topak-tok xop te māxap, pu hāpxox nōy xohix Topa hāk-nāy tu' xop.

Hām'āpax, nūy hāpxopmā max

¹⁹ Ūkxape xop, 'ūxaxok hok: 'Ānōy yōg hām'āktux 'āpax punethok, nūy hām'āktux kutōgnāg, yā 'āgāy hok.

²⁰ Tikmū'ūn gāy, puxix hāpxopmā kummuk, ha Topa tep-tup nōg, hāmyok mīy'ax putup tu'. ²¹ Yīy hāpkummuk mīy hok, xix hāpxopmā kummuk hok, yāy mūn kutōgnāg pe'āpaxeh, yā Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, yīy 'īpkox pi', nūy 'ākuxa hi xe'e'.

²² Yāyhā 'āmō'āmā hok. Topa yōg hām'āktux 'āpax, xa 'īpkox pi', nūy hāpxopmā max.

²³ Tikmū'ūn te nōm hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox hok, puxix tikmū'ūn hāmyūmmūg 'ohnāg putuk, ha 'īypex hā tute yāy pēnāhā', tu yāy pa pēnāhā', tu hāmyūmmūg: Yā yāy pa xe'e', ²⁴ pa putpu' mōg, tu yāy pa xaxok, ha' kux. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok te Topa yōg hām'āktux xaxok. ²⁵ Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu' xat'ax max xe'ēgnāg 'āpak, nūy hāmyūmmūg max, puyi' māynāg mīy, puxi' xat'ax hāmyūmmūgā', puyīy tu' hi' xe'e'. Topa te nōm tikmū'ūn ha hāmmaxnāp-tup.

²⁶ Tikmū'ūn te: “Ūgkuxa te Topa xak,” kaxīy, pāyā' yīy kummuk pax, puxix tu

Topa xak 'ohnāg, tu yā yāyhā mō'āmā', ²⁷ Pa tikmū'ūn te Topa yūmūg Tak xak xe'e', puxix 'ūn hok mām xop hā tu tehet, xix kaxxop yāy tak pip hok xop hā tu tehet, nūy nōm ha hāmmaxnā', tu Topa hā' puknōg xop yōg putat kummuk xak, nūy Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg.

2

Ūxohix yā yāy putuk

¹ Ūkxape xop, 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha' max xe'ēgnāg, yī' hok xop xix 'ūp-texop xexka putup pax, yā' nōy putuk yūmūg xuxyā pu'.

² Pa tikmū'ūn yāg te' hok xop putup nōg, tup-texop xexka putup pax, hap-texop te 'āxop mütik yāy tu nū'nāhā' tu' xax max mō'tat, tu pipkup kōnāmōg tat yīpkutok hā', ha tik hok nūn, kamah, tu' xax kummuk mō'tat. ³ Pe 'āxop tep-texop pu: “Yūhūm, nūy nū mīpe max yīmū yūm,” kaxīy. Tu' hok pu: Pe yīy 'āknīhā xhip 'ōnte', pe yā hām tu yūhūm,” kaxīy. ⁴ Puxi', 'āp-tox ² 'ānōy hā, yā 'āxop hā yāy putuk 'ohnāg.

⁵ Ūkxape xop, 'ūg'āpax: Topa te' hok xop yīmōgātux, pu' kuxa mām ka'ok hamūn kopah, nūy yīpkox pi', 'īhā Topa te' xat, Topap-tup pax tu', yā Topa te hām'āktux xex nōm xop mütik, ⁶ ha 'āxop te' hok xop putup nōg, pāyā putexop xexka te xa hāpkummugāhā', tu tik pa te hāmyūmmūg ha 'āmōgāhā',

nūy 'ākupeh, ⁷ tu Yeyox Kunnix 'āktux kummuk, ha xa' hōm yāy'āxet'ax. Hap-texop te xa 'āktux kummuk, ha Topa te xa hāmmahnaha'.

⁸ 'Āxat'ax pu yīpkox pi', puxix hāpxopmā max, ha' xat, hu: "Ānōy putup pax, xate yāy mūn putup pax putuk," kaxīy. ⁹ 'Āxop te hāmhok xop putup nōg, xip-texop putup pax, 'ūxax pēnā tu', puxix Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox pip hok, tu hāpkummuk mīy, ha Topa te' kummuk 'āktux. ¹⁰ Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax puxehnāg pu' yīpkox hok, puxix tu xat'ax xohix pu' yīpkox 'ohnāg. Yā Topa te' xat, pu' xat'ax xohix pu' yīpkox pi'. ¹¹ Ha' xat, hu: 'Āxonnix hok," kaxīy. Tu xe: "Ūp-tex hok," kaxīy. 'Ap xatep-tex'ah, pāyā' xonnix, puxix 'āyīpkox hok, tu' xat'ax koxyōy. ¹² Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit'ax, yī' xat'ax pu' 'āyīpkox pi'. Yā' xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīyūmūg hi xe'e', nūy hāpxopmā max. ¹³ Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, ha tikmū'ūn te' nōy kuxa ka hok, puxix Topa' ka hok xop kuxa ka hok 'ūyānān tu', pa tikmū'ūn te' nōy kuxa ka', puxix Topa te nōm xop pu hāpkummugā hok.

'Ākuxa yūm ka'ok nūy hāpxopmā max

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'ā' max'ah, yāy kuxa yūm'ax 'āktux, 'ihā 'ānōy te 'ōg hāpxopmā max pēnā 'ohnāg. Yā 'ākuxa yūm

pu'uk, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah. ¹⁵ 'Āxape xax kummuk, ha putup tep-tex, ¹⁶ ha tu hāpxop hōm 'ohnāg, xix topixxax hōm 'ohnāg, pa: "Pūyā Topa xa hāmmahnā', xayīy 'āxit max, nūy 'āxax max tat kamah," kaxīy, ¹⁷ puxix 'ākuxa yūm pu'uk, 'ihā 'ānōy pu hāpxopmā 'ohnāg, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah.

¹⁸ Tikmū'ūn te: "Ākuxa yūm ka'ok, ha 'āte hāpxopmā max," kaxīy. Yīy 'āte: Tikmū'ūn te 'ākuxa yūm'ax pēnā hok, 'ihā xate hāpxopmā 'ohnāg. Pāyā 'āte hāpxopmā max'ax hā xa' mūg, xayīy pēnā', nūy tuk kuxa yūm ka'ok yūmmūg. Yā hāpxopmā'ax max hā tikmū'ūn te' pēnā'ax," kaxīy. ¹⁹ 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Topap-xehnāg kopah? Yā' max. Yāmīy kummuk xop kuxa mām ka'ok kamah, tu Topa yīpkutuk, tu yāy nuhuknām 'ūkuxānōg tu'. ²⁰ 'Āptox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Ākuxa yūm ka'ok, 'ihā hāpxopmā max 'ohnāg, tu' hitop hā 'ākuxa yūm, 'ap puxi'ah. ²¹ Tep te xīy Topa te mōnāyxop hittap 'Amanām max 'āktux? 'Amanām tek-tok 'Iyak hōm'ax, nūy kuxap hā mō'hap Topa pu', hu Topa te 'Amanām max 'āktux, 'ūyīpkox xip hah. ²² Yūmmūg. 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu' yīpkox xip, tu hāpxopmāhā kamah. ²³ Yīy Topa yōg tappet te: 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yī' kuxa tupmāhā', pu tu max," kaxīy. Ha Topa te 'Amanām hā' xape'. ²⁴ Yī'

yümmüg. Yä Topa te tikmũ'ün putup pax, 'üyög hãxopmã'ax hãp-tup pax, 'ükuxa yüm ka'ok ha hãpxopmãhã', ha' kuxa tupmãhã'.

²⁵ Xotit Ha'ap te 'Iyaet yög tik xop hã tu tehet, nöm xop te' puknög yög hãm pēnã'ax, ha putat nøy ha' mōgãhã', puyiy tu nũmãn, yiy hãpxopmã max, ha Topa tep-tup pax.

²⁶ Tikmũ'ün koxuk te' yin nĩm, puxix tikmũ'ün tu xok, hã kaxiy tikmũ'ün kuxa yüm ka'ok, tu hãpxopmã hok, puxi' hi xe'e hok.

3

Tikmũ'un yöyxög

¹ 'Ükxape xop: 'Ap max'ah, tikmũ'ün punethok te' nøy xop pu hãmyümmügã', 'ihã yã kotinnãhã' pip. 'Üyümmügã'ax, puxix Topa' yikopit putup, nüy yümmüg, pēyã hãmyümmügã max, pēyã hãmyümmügã kummuk.

² Yümüg xohix te hãpkummuk mĩy, ha tikmũ'ün yã yiy'ax hã hãpkummuk 'ãktux hok, puxix 'ümax xe'ëgnãg, tu yã mōgã max. ³ Tikmũ'ün te kãmãnok mōgãhã', tu pipkup kohe te kamãnok yikox kopa' xip hã mōgãhã', pu mōg, ha yümũ'ãte yimũ' mãm, nüy nõ mōg. ⁴ Kamah mĩpkox xexka te kōnãg yimũ' mōg, ha 'ãmuuh ka'ok te' mōgãhã', pa tikmũ'ün te mĩm kutōgnãg hã' mōgãhã, nüy nõ hãpkux xuhmĩy yimũ' 'ãpep hãmnak hah. ⁵ Ha tikmũ'ün yöyxög kaxiy, 'ük-tōgnãg, pãyã 'üyiy'ax te

hãpxopmã xexka'. Kuxap kup kutōgnãg, pãyã hãhĩpak xexka mō'xut xexka', ⁶ hã kaxiy 'üyöyxög kutōgnãg, pãyã' yiy'ax te hãpkummügã xexka', tu Hãmgãyaygnãg yög kuxap gãy putuk, tu' nøy kuxa tuknōgãhã', tu mōktu kummügã xexka', 'üxupmãhĩy kummuk tu'. ⁷ Tikmũ'ün te xokxop xohix müg'ax xix putuxnãg, xix xokxop yã hi xip müg'ax, xix xokxop yikũy müg'ax, xix mãm xohix müg'ax, ⁸ pa tikmũ'ün te' yöyxög 'üm müg hok, puyiy tu yiy kux, 'ükummuk hah, tu kãyã gãy yöyxög putuk, tu' yiy'ax hã' møy putex. ⁹ Yümũ'ãte yã yiy'ax hã yümüg Tak Topa max 'ãktux, xiknøy mãnōg, hu: "Püyã Topa xa hãpkummügã," kaxiy, tu' mãnōg, yã Topa te' hep xop xohix mĩy yãymũn putuk, ha yümũ'ãte' xaxok.

¹⁰ Tikmũ'ün yiy'ax 2, tu Topa pu hãm'ãktux max, 'ihã' nøy pu hãm'ãktux kummuk. 'Ükxape xop, kaxiy 'ãktux hok! ¹¹ Kōnãg xupup kox puxet te kōnãg xut, ha kōnãg puxet, pēyã' xuxpex, 'ok pēyã' kohãgnãg, tu kōnãg 2 'ohnãg, pap-xet. ¹² Tikmũ'ün te xupxak xut hok tepta kup tu', tu göyap xut hok nanüy kup tu'. 'ãm hok! Yã kaxiy kōnãg kox kummuk tu kōnãg xuxpex tat 'ohnãg.

Hãmyümmüg xe'e'

¹³ Piyã' xip tikmũ'ün te hãmyümmüg? 'Ok xip 'ãxop kopa'? Püyã hãpxopmã max, tu yã mün kutōgnãg

pe'paxeh, nŷy hāmyūmmūg xexka'. ¹⁴ Pa 'āyīpkumīy hok, tu yāy mūn xexka pe'āpaxex hok, xi' koit hok, nŷy mō'āmā hok, puyī' nōy 'āpe'paxex, hu: "Yā 'ōhōm te hāmyūmmūg!" kaxīy. ¹⁵ Yā hāpxopmā'ax kummuk te yāmīy xop kummuk yōg hāmyūmmūg'ax putuk, xix xokxop yōg, xix Topa hā' puknōg xop yōg hāmyūmmūg'ax putuk. Yā' kummuk. ¹⁶ Tikmū'ūn kummuk te yāy mūn pe'paxex xexka', tu' yīpkūmīy, tu tikmū'ūn xohix kummugāhā', tu' mōgā kummuk, yīy hāpxopmā kummuk punethok. ¹⁷ Topa te pexkox tu' xip, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu yāy yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa tu tup, puyīy yāytuk-mīy kuxyā', puyī' kuxa yūm, ha Topa te hāmyūmmūgāhā', nŷy hāmmaxnā', nŷy tikmū'ūn hā' xape', tu' kuxa ka', puyīy hāpxopmā max 'ūyānān tu', ¹⁸ ha' kuxa yūmmāhā', puyīy hāmyok mīy pax.

4

Topa hā' puknōg xop yā 'āxape hok

¹ Teptu yāy tuk-mīy 'ānōy mūtik? 'Āxop te yāy putup'ax kummuk mīy, tu yāykix. ² Tu hāpxop putup xūy, pāyā' pa hok, hup-tex putup, nŷy nōm hāpxop pa', tu 'ānōy yōg hāpxop putup, 'ap pa yūmmūg'ah, hu yāykix, tu Topa tu' xak 'ohnāg, pu xa' hōm. ³ Xate Topa tu'

xak, tu' pa 'ohnāg, 'ūxak kummuk tu'. Tu' xak, nŷy yāy putup'ax mīy. ⁴ 'Āxop te Topa nīm'ax. Topa hā' puknōg xop te Topap-tup nōg. 'Ok yūmmūg hok xate'? 'Āxop te nōm puknōg xop hā 'āxape', hu ta Topa hā 'āpuknōg kamah. ⁵ Topa yōg tappet te tikmū'ūn kuxa 'āktux, tu' hitop tu' xuktux 'ohnāg, hu: "Topa te tikmū'ūn kuxa mīy, ha' yīpkūmīy, tup-tex," kaxīy, ⁶ Pa Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka'ogāhā', yā Topa yōg tappet te xe: "Tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, puxix Topa putup nōg, pak-tōgnāg xop pu hāmmaxnāhā', nōm xop yāymūn kutōgnāg pe'paxex ha hāmmaxnāhā'," kaxīy. ⁷ Yīy 'īpkox pi Topa pu', nŷy Hāmgāyāgnāg yīpkutuk hok, nŷy nōm mūtik kumīy, ha' xupap-tup. ⁸ 'Āxop yā hāpxopmā kummuk xop, 'āpu Topa hā mōg, nŷy yīka hā' pip, ha 'āha' nūn putup, nŷy 'ākuxa kummuk xit, nŷy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Hāpkummuk mīy kux, 'āyīm pix putuk, nŷy 'ākuxa tup, nŷy 'āmax, nŷy 'āp-xet Topa kuxa mūtik, ⁹ 'Ākuxa hittup hok, nŷy pota punethok, nŷy hāpkummuk mīy kux, ¹⁰ tu Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, nŷy 'āka'ogā', ha 'āxexkanāp-tup.

Ānōy 'āktux kummuk hok

¹¹ 'Ūkxape xop, 'ānōy 'āktux kummuk hok, 'ūxuktux kummuk, puxix 'āxop 'ānōy

yīkopit, tu Topa yōg xat'ax kopit kamah, yā 'ākummuk. Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax kopit, puxix Topa tu' yīpkox 'ohnāg. ¹² Topap-xet te 'axat, 'ūpa te hāmyūmmūg, tup-xehnāg hā 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' kummuk mīy pax xop kix'ax. Yāy 'āpe'āpaxeh hok, nūy 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy Kunnix yōg xop yīkopit. Kunnix yāp-xet te hāpxopmā'ax xohix kopit, nūy tu hāmyūmmūg, pe yā' max, pe yā' kummuk.

Hāptup pe'āpaxek-tōgnāg

¹³ 'Āxop te: “Pe hōnhā, pa hāptup, kopxik mōg kōmēn tu', nūy nox xihip, nūy hāpxop hāmenex, 'ūyīy tayūmak xexka punethok pop,” kaxīy. Nāy. 'Ūg'āpax: ¹⁴ 'Āxop te hāptup yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg! Tu hāmgōy putuk, yā hōnhā' xip, tu hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyxaxogāhā', ha hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āxop xakix putup, ha kama yāy xaxogāp-tup. ¹⁵ 'Āpu hām'āktux kaxīy, hu: “Topa tek putup, kopxik mūg mīy,” kaxīy. ¹⁶ Pa 'āxop te yāy mūn xexka pe'āpaxex, tu yāy mūn xexka 'āktux. 'Ap max'ah. ¹⁷ Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax yūmmūg, tu' mīy hok, puxix hāpxopmā kummuk.

5

Ūp-texop xexka pu hām'āktux

¹ 'Āp-texop, 'ūg'āpax nōmhā: 'Āpota punethok putup, 'āxūy tu'. ² 'Ōg tayūmak kunox, ha' kut te 'āxax kunoxyāhā'. ³ 'Ōg tayūmak kutut te yāy koxyōy, 'āxupkūmīy hah, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu 'ākummuk 'āktux putup, 'āxop te tayūmak punethok pop, tu yāy tu' xex. ⁴ 'A 'āxop te 'ōg kāmānat xop pu' pago'ah, 'ūhām'ax yānān tu' pago 'ohnāg, yīy 'āxop kummuk 'āktux, tu Topa xe'ēgnāg pu hām'āktux, ha' xupak. 'Ok 'āxop te' xupak hok? ⁵ 'Āxop te hāpkute'ex, tu 'āmuk xexka punethok mīy hām tu', tu yāy topmāhā', nūy xok, mūnūytut top putuk 'āxok putup, ha Topa te xa hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁶ Yā 'āxop te' hok xop kix, ha hāpkummuk mīy 'ohnāg, pāyā' pu'uk, 'ūhok tu', hu' xakix.

Yūmūg xuxyā nūn'ax hip

⁷ 'Ūkxape xop, yūmūg xuxyā pu yūmūg hip, put nū', 'ūxuxyā xop te yāy yōg hāpxop hip, puyīy hāpxop ta punethok nūnnā yāy pet hah, hu tex hip, xix tex ti hip. ⁸ 'Āpu 'ūhip kamah, nūy yūmūg xuxyā hip, ha' nūn putup mō'ka'ok, yīy 'ākuxa tuknōg hok.

⁹ 'Ūkxape xop, 'āxupmāhīy kummuk hok, ka Topa 'āyīy'ax kummuk 'āktux, 'ūpa te hāmyūmmūg tu yūmūg yīka' xip, yā hāpxip kutōgnāg 'īhā' nūn putup. ¹⁰ Topa yōg tik xop pe'āpaxeh, nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux,

ha Topa te tu yāy 'āxet'ax hōm, ha' xūy'ax hā' tot. ¹¹ Yūmū'āte nōm xop 'āktux max, 'ūxūy'ax hā' tot hah, xix mōnāyxop hittap Yo 'āktux, yā nōā'tot punethok, yīy Topa te hamūn ha hāmmāxnāhā', yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka', nūy nōm pu hāmmāxnā'.

¹² 'Ūkxape xop, 'āte xa hāpxe'e 'āktux. Topa 'āxet'ax 'āktux hok, 'ihā hām'āktux xex, xix pexkox 'āktux hok, xix hām'āktux hok 'ihā hām'āktux xex. 'Āpu hām'āktux kutōgnāg, hu: "Hamūn," kaxīy, xix: "Āmhok," kaxīy. Yā' puxi', ka Topa 'ākummugā', xate hām'āktux kummuk hah.

¹³ 'Āxūy, 'āpu mōg, nūy Topa pu hām'āktux. 'Āhittup, 'āpu 'ākteh, nūy Topa max 'āktux. ¹⁴ Tikmū'ūn pakut, puxix tik te 'āpēnā max xop xānā', pu Topa pu hām'āktux, nūy tu hep tox pux, 'ūpakut putox tu' pux, puyīy Topa 'ūhittupmā', yā yūmūg xuxyā te' hōm yāy 'āxet'ax, pu tikmū'ūn hittupmā'. ¹⁵ Topa pu hām'āktux, 'ihā' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hittupmā', tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu kux. ¹⁶ 'Āpu yāy pu 'ōg hāpkummuk mī'ax 'āktux, nūy tu yāy pupi hām'āktux, puyīy Topa 'āhittupmā'. Pūyā' kuxa mām xop xohix yāy xape xop pupi hām'āktux Topa pu'. Ha Topa te tikmū'ūn yōg hām'āktux 'āpak, ha 'āxape kuxa te Topa xak, puxix Topa hām'āktux 'āpax. ¹⁷ Mōnāyxop

hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, tu yūmūg putuk, tu Topa xak, tu nōm mūtik hām'āktux ka'ok, tu tu' xak, pu tex hok, ha hāmyāxatamuk 3 hā xi' xahix tex ti 'ohnāg, ha hāmnak mō'nāhā'. ¹⁸ Ha xe Topa tu' xak, ha tex xat, ha' tihī', ha hāpxop punethok nūnnāhā'.

¹⁹ 'Ūkxape xop, 'āxop te Topa yōg putat xak, ha ta 'ānōy te putpu 'āmōgāhā', xayīy Topa yōg putat hā mōg 'ūxexheh, puxix 'ānōy xa ha hāmmāxnā'. ²⁰ 'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn te' nōy mō'nīynām, puyīy hāpkummuk mīy kux, ha ta hāpxopmā max, ha nōm mōgā max Topa yōg pūtat hā, puyīy hi xe'ēgnāg. Ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu kux. 'Āp Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg putup'ah 'ōhōm. Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĀMI I

¹ Ūgmūn Pet, ha Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā'. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'āxop yīmōgātux, yā Topa yōg xop 'āxop. 'Āte xa' kax'āmi', tu xa nū tappet mō'kutnāhā hāpxexka Pō'ōn tu', xix hāpxexka Genex tu', xix hāpxexka Kapanox tu', xix hāpxexka 'Ax tu', xix hāpxexka Mitīn tu', yā hāpxexka xohix tu 'āxop nūpaha'. ² Hōmā 'ūhittap yūmūg 'ātak Topa tep-tup, hu 'āxop yīmōgātux, ha Topa Koxuk te 'āxop hā' mīy Topa yōg xe'e xop, xayīy 'āxop Yeyox Kunnix 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', ha Yeyox Kunnix te 'āxop pupi' xok, hu 'ākuxa kummuk xit. Puyā Topa xa maxnā xexka'. Puyā Topa 'ākuxa mām mā xexka'.

Hāmmax hip

³ 'Āpu yūmū yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak pu hām'āktux, hu: "Xate yūmū'ā maxnāhā'. 'Āmax". Kaxīy. Topa te yūmūg kuxa ka xexka', tu Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā', nūy yūmū'ā kuxa tup popmā'. Yūmūg kuxa 'ūtup, hu' max hip punethok. ⁴ Topa te yūmū'ā' popmāp-tup hāpxop max xohix pekkox tu', tu yūmū'ā hāpxopmā maxp-tup. Yūmū'āte nōm hip, ha Topa te yūmū'ā nōm popmāp-tup pekkox tu'. Pa hōnhā Topa te nōm pēnāhā 'ōnteh pekkox

tu'. 'Āk-nox putup'ah, tu 'a hāpxop kummuk hā kotīnnāp-tup'ah, tu 'ap kutut putup'ah. ⁵ Yā 'ōgnū hāpxop, ha Topa 'ūka'ok, tu 'āxop pēnā max, ha 'ākuxa mām Topa kopah, ha hāmyāxatamuk xohix xox putox 'Ihā Topa te' mōy putup 'ōg hāpkummuk xohix.

⁶ Yā' max. 'Āpu 'ākuxa hittup. Pa hōnhā 'a 'āhittup'ah. Yā 'āxop xūy punethok, ha' kuxa mām hok xop te 'āxop kute'ex kummuk. ⁷ 'Āxop te 'ūkummuk hā tot, ha Topa te' yūmmūg 'ākuxa mām ka'ok. Yā hāpkummuk pip, pa 'ākuxa mām xe'e'. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit kuxap kopah. Hā kaxīy Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit, 'Ihā' pip 'ōg hāpkummuk. Pa yānām 'āta yīxux yāy koxyōy, pa tikmū'ūn te nōm kopit kuxap kopah. Takat 'ūyānām 'āta yīxux, pa takat xexka 'ākuxa mām'ax. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit, ha ta Topa te 'ākuxa mām'ax kopit kamah, pu tu xip ka'ok 'ākuxa mām'ax. 'Āxop te' kummuk hā tot, pu tu' kux, ha ta' putpu' nūn putup Yeyox Kunnix, ha Topa te 'āxop 'āktux max putup, tu xa max xe'ēgnāg mīy putup, tu hām'āktux putup 'āxop max. ⁸ 'Āxop te Yeyox Kunnix pēnā 'ohnāg, pa 'āxop te Yeyox putuppax. 'Āxop te nōm pēnā 'ohnāg, pa 'ākuxa mām nōm kopah, tu mōktu 'ākuxa hittup max xexka'. Tep-te nōm hāpxop max 'āktux yūmmūg? 'Ap yūmmūg'ah. Yā 'ākuxa hittup xexka'. ⁹ 'Ākuxa hittup

xexka', yā Topa te 'āxop mōy xet putup hāpkummuk mīy'ax kopah. 'Ākuxa mām, puyīy 'ākuxa mōy hāpkummuk mīy'ax kopah.

¹⁰ Hōnhā Topa te Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', puyīy 'ākuxa kummuk xit. Ha ta hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox nūn yūmmūg xak, tu' yūmmūg xak punethok, tu hām'āktux Topa te yāy kutok nū'kutnāp-tup.

¹¹ Hām'ūmhā nū'kutnāp-tup? Texīy hu' nūn putup? Yā nōm te' yūmmūg xak. Topa Koxuk, yā Kunnix Koxuk te Topa pupi hām'āktux xop pu Yeyox xok 'āktux, tu putpu' hi 'āktux, tu pekkox tu' mōg 'āktux.

¹² Topa pupi hām'āktux xop te yīy kopit, hu: "Hām'ūm'hā' nūn? Hām'ūmhā' xok putup, nūy putpu' hi?" Kaxīy. Ha Topa te: "Yā hōnhā'ah. Yā 'āxape mōgputox xop te' pēnāp-tup". Kaxīy. Ha ta hōnhā 'āxop te' xupak, tu' yūmmūg. Yā Topa te 'āxop pu tik nū'kutnāhā', pu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Ha ta' xip Topa Koxuk pekkox tu', ha Topa te nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn ka'ogā', puyīy xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max. Ha ta pekkox yōg nū'pok xop te' xak, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg.

Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa putuk

¹³ 'Āpu hāmpe'āpaxeh xe'e', nūy hāpxopmā max. 'Āpu pa 'ātix. 'Āpu hāpxop max hip punethok. Topa te xa nōm

popmāp-tup, 'īhā putpu' nūn putup Yeyox Kunnix. ¹⁴ 'Āpu Topa 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' mīypax xate nōm putup. 'Āpu xe' mīy hok xate nōm putup, yā hāpxopmā'ax kummuk. ¹⁵ Pa 'āpu 'ākuxa tup tat. 'Āpu hām yok mīypax, nūy Topa putuk. Yā Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa putuk. ¹⁶ Yā Topa te yāy yōg tappet kopa hām'āktux, hu: "'Āpu 'ākuxa tup tat, nūy hāmyok mīypax, nūy 'ūgmūn putuk". Kaxīy.

¹⁷ 'Āxop te Topa pu hām'āktux, hu: "'Ātak". Kaxīy. Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. Tikmū'ūn te hāpkummuk xexka mīy, puxix yānān xexka'. Tikmū'ūn te hāpkummuk kutōgnāg mīy, puxix yānān kutōgnāg. Tikmū'ūn te hāmmax xexka mīy, puxix hāpxop max xohix popmā'. Tikmū'ūn te hāmmax kutōgnāg mīy, puxix hāpxop max kutōgnāg popmā'. Yā tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e', tu' kopit yāy putuk. Xate' yūmmūg. 'Āpu Topa yīpkutuk 'ōg hāmyāxatamuk tox hā. ¹⁸ Hamūn, 'āxop te' yūmmūg hōmā 'āxop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hitop tat, pa Topa te pago takat, yā yāy kutok nū'kutnāhā, xayīy 'āxop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hitop tat kuxyā'. Yā tute pago takat xexkanām, Topa te yānām ponnok pago'ah xix yānām 'āta yīxux pago'ah. Yā

nõm takat miax. Pa Topa te' pago xexkanãm. ¹⁹ Yã tute Kunnix nõ'kutnãhã', puyĩy 'ãxop pupi tu' xok, nõy 'ãkuxa kummuk xit. Kunnix xok, yã kahnën max putuk. Yã kahnën max kup kohe 'ohnãg xi' kup yãy xa'a 'ohnãg. Hã kaxĩy putuk Kunnix, yã hãpkummuk mĩy 'ohnãg. ²⁰ Hõmã 'ũhittap 'ap xip'ah hãm xexka', ha Topa te Kunnix yãy kutnãhã', puyĩy yũmũg pupi tu xok. Hõnhã yã hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xox putox 'ihã Topa te yũmũ'ã Yeyox mũg. ²¹ 'Ãkuxa mãm Yeyox Kunnix kopah, tu mõktu 'ãkuxa mãm Topa kopa kamah. Yã Topa te yãy kutok putpu' hĩnnãhã', tu yãy kutok xexka mĩy, puyĩy tikmũ'ũn xohix Yeyox 'ãktux max. Yã 'ãkuxa mãm Topa kopah, tu hãpxop max hip Topa yõg. ²² 'Ãxop te hãm'ãktux xe'e 'ãpak, tu 'ãyĩpkox pip, tu yãy kuxa kummuk xit, nõy hãpkummuk mĩy hok, nõy Yeyox kopa kuxa mãm xop putuppax xe'ëgnãg. 'Ãpu nõm putuppax xexkanãm. ²³ Topa yõg hãm'ãktux pip ka'ok, tu yõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg. Topa te hãm'ãktux, yĩy ta 'ãxop yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn. Topa yã yũmũg 'ãtak, tu yõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg. ²⁴ Hamũn, Topa yõg tappet tu' kax'ãmi, hu:

"Hãpxip kutõgnãg 'ihã mĩxux nak,

ha hãpxip kutõgnãg 'ihã nõ'nãhã mĩnnut.

Hã kaxĩy tikmũ'ũn xohix xexka', yã hãpxip kutõgnãg 'ihã' xakix.

²⁵ Pa Topa xexka yõg hãm'ãktux pip ka'ok mõkuma'mõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã." Kaxĩy.

Topa yõg hãm'ãktux, yã Topa yõg hãm'ãpak max'ax, yã 'ũgmã'ãte xa nõm 'ãktux

2

Topa pet yã Topa yõg tikmũ'ũn

¹ 'Ãpu hãpkummuk xohix mĩy kux. 'Ãpu' koit kux, nõy mõ'amã kux. 'Ãpu 'ãyĩpkũmĩy kux. 'Ãpu hãm'ãktux kux.

² kaxxop pu'ũgnãg te yõktat hep putup xexka', tu xo'op, tu' tuk. Hã kaxĩy 'ãxop. 'Ãpu kaxxop pu'ũgnãg putuk. Topa yõg hãm'ãktux te yõktat hep putuk. 'Ãxop te Topa yõg hãm'ãktux pop, ha hãpxop max xohix nõy nã' mõg 'ãkuxa kopah, tu 'ãxop tuk putup. Yã Topa te 'ãkuxa kummuk xit, tu 'ãkuxa maxnãhã'. ³ Yã Topa yõg tappet te: "'ũxit'ax max yã' xuxpex. Hã kaxĩy 'ũmax tikmũ'ũn te Topa yũmmũg, yã' xuxpex putuk." Kaxĩy.

⁴ 'Ãxop kuxa mãm yũmũg xuxyã Yeyox kopah. Mĩkaxxap hi 'ohnãg, pa Yeyox hi'. 'ũkuxa mãm hok xop te Yeyox putup nõg, pa Topa tep-tup, tu' yũmmũg 'ũmax. ⁵ Tikmũ'ũn te mĩkaxxap hã' mĩy mĩptut. Hã kaxĩy 'ãxop te mĩkaxxap putuk, ha Topa te 'ãxop hã mĩy yãy pet, ha

Topa Koxuk xip 'ākuxa kopa xix 'āxop kopah. Mā, puyīy Topa 'āxop hā' mīy yāy pet. 'Āmānex te Topa pet kopa Topa pu' hāpxopmāhā'. Hā kaxīy Topa Koxuk te 'āxop ka'ogāhā', ha Yeyox Kunnix te 'āxop maxnāhā', xaxīy Topa pu hāpxopmā xe'ēgnāg. 'Āmānex xop te Topa pu mō'hap xokxop, nūy Topa pu' popmā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa pu hāpxopmā max. ⁶ Yā Topa yōg tappet te:

“Āte yāy nōm kutnāhā', yā' max nō'ōm, yā takat.

'Ūxip putup kōmēn Xiām tu'.

Hā kaxīy mīptut mīy xop te' yāy kutnāhā mīkaxxap takat, tu nōmhā' mīy 'ūkupkūnīy. Hā kaxīy nōm te yāy yōg xop ka'ogāhā'. Tikmū'ūn te nōm kopa' kuxa mām, tu yāyhāhup putup 'ohnāg, yā' kuxa hittup.” Kaxīy.

⁷ 'Āxop kuxa mām Yeyox kopah, tu' yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Yeyox, yā takat xexka putuk. Pa' kuxa mām hok xop tep-tup nōg Yeyox. 'Ūp-tup nōg, pa Topa te' mīy 'ūxexka', yā Topap-tup xop yōg xexka'. Hā kaxīy Topa yōg tappet te:

“Mīptut mīy'ax te mīkaxxap putup'ah,

pa' nōy te nōm hā' mīy 'ūkupkūnīy xexka',

ha mīptut te nōm yīmū' yūm.” Kaxīy.

⁸ Topa yōg tappet te xe:

“Mīkaxxap te tikmū'ūn nū'xok.

Hā kaxīy tikmū'ūn te nōm kopa kuxa mām putup'ah, tu nōm hā yāy koxyōy putup.” Kaxīy.

Hamūn, 'ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, yā Topa te nōm xat.

⁹ Pa Topa te 'āxop yīmōgātux, yā hep puxet yīmōgātux putuk. 'Āmānex xop te Topa pu hāpxopmāhā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa xexka pu hāpxopmāhā'. 'Āxop te hām xexka yōg tikmū'ūn putuk 'ohnāg, pa yā Topa yōg xop 'āxop. Topa te 'āxop yīmōgātux, xaxīy tikmū'ūn pu Topa max xe'ēgnāg 'āktux. Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy, yā hāpkoxtap putuk. Pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa maxnāhā', yā kuyānām putuk Topa yōg. ¹⁰ Hōmā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ūn 'ohnāg, pa hōnhā 'āxop yā Topa yōg. Hōmā Topa te 'āxop kuxa ka', pa 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Pa hōnhā 'āxop te' yūmmūg.

Topa yōg kāmānat

¹¹ 'Ūkxape xop, 'āxop te hām xexka yōg puknōg xop putuk, yā' kuxa mām hok xop hā puknōg. 'Āpu hāpkummuk mīy hok, 'āxop te nōm putup. Pox te xonat putex. Hā kaxīy hāpkummuk mīy'ax te tikmū'ūn koxyōy. ¹² Topa yūmmūg 'ohnāg xop pip, hu 'āxop xakot. 'Āpu hāpxopmā max xexka'. Nōm te 'ōg hāpxopmā max pēnāp-tup. Nōm te hām'āktux putup 'āxop

kummuk, pa nōm te' yūmmūg putup 'āxop te hāpxopmā max punethok. Nōm te' yūmmūg putup nōm hāptup 'lhā putpu' nūn Yeyox Kunnix. Nōm te' yūmmūg putup 'āxop max. Yā Topa 'ākutux max putup.

¹³ Āpu hām xexka yōg gohet yōg xat'ax xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax 'āpax, yā' xexkanām. ¹⁴ Āpu gohet yōg gohenanok xop 'āpax kamah, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax te gohenanok xop yīmōgātux, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy'ax hā yānān, puyīy tikmū'ūn hāmmāx mīy xop pu hāpxopmā max. ¹⁵ Tikmū'ūn te hām'āktux hitop, yā tikmū'ūn hitop. Topa tep-tup, puyīy tikmū'ūn 'ōg hāpxopmā max pēnā', nūy tu' yēy, yā hām'āktux hitop kux. ¹⁶ Kāmānat xop te' xuxyā pu' hām, ha' xuxyā te nōm xatpax. Topa yōg xat'ax te tikmū'ūn xat kamah, tu hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn. Pa Topa yōg xat'ax te xa hām'āktux te kaxīy 'ohnāg. Pa 'āpu xe hāpxopmā kummuk hok, pa 'āpu Topa 'āpax, nūy Topa pu hāpxopmā'. ¹⁷ Āpu tikmū'ūn xohix 'āpax. 'Āpu' kuxa mām xop putuppax. 'Āpu Topa yīpkutuk. 'Āpu Hōm yōg xat'ax 'āpax.

Kunnix te yūmūg pupi' xūy

¹⁸ Kāmānat xop, 'āpu 'ūxat'ax xop 'āpax max, nūy 'āyīpkox pi'. 'Āpu xuxyā 'āpax, yā

nōm max 'āpax xix nōm gāy kamah. ¹⁹ 'Āxop te' mīy, puxix Topa xa maxnā'. 'Āxop te' yūmmūg Topa tep-tup. 'Āxop te hāpkummuk hā tot, puxix Topa xa maxnāp-tup. Yā 'āxop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te 'ākummugāhā', ²⁰ pa 'āxop te hāpkummuk mīy, ha' nōy te 'āxop kix, ha ta' kummuk hitop hā tot. Pa 'āxop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te 'āxuygāhā', ha 'āxop te' xūy hā tot max, puxix Topa xa maxnā'. ²¹ Yā Topa te' xat, xayīy 'āxūy. Yā hōmā Kunnix te 'āxop pupi' xūy, xayīy 'āxop nōm pēnā', tu kama' mīy Kunnux putuk. ²² Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg, hu' koit 'ohnāg. Tikmū'ūn te Yeyox te' koit 'āpak 'ohnāg. ²³ Tikmū'ūn te Yeyox pu hām'āktux kummuk, pa Yeyox te' yānān 'ohnāg. Tute' xūy hā' tot, pa hām'āktux kummuk yānān 'ohnāg, pa Topa kopa' kuxa yūm, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy kummuk hā yānān. ²⁴ Kunnix te yūmūg pupi' xok. Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha ta yūmū'āte hāpkummuk mīy, ha Topa te yūmūg pupi' Kunnix xūygāhā mīpkupnix yīmū', kopxix yūmūg hāpkummuk mīy kux, nūy hāpxe'e mīypax. Kunnix kayax pip, puyīy yūmūg hittupmā'. ²⁵ Kahnēn te yāy xaxok, tu putat yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy 'āxop hōmā, tu Topa yōg putat max yūmmūg 'ohnāg. Kahnēn pēnā'ax te kahnēn xipihī', tu'

nūnnāhā', ha kahnēn te' pe' mōg, ha pēnā'ax te kahnēn pēnāhā'. Hā kaxīy Topa te 'āxop nūnnāhā', Topa yōg putat tu' mōxaha', ha 'āxop pip Topa mūtik, ha Topa te 'āxop pēnāhā', tu 'ākuxa maxnāhā'.

3

Īpxox xi' xetut xop

¹ Kāmānat xop, 'āpu xat'ax xop 'āpax. Xetut xop, 'āpu 'āyīpxox xop 'āpax kamah. 'Āyīpxox kuxa mām hok Topa yōg hām'āktux kopah, puxix 'ōg hāpxopmā max pēnā', hu' kuxa mām putup. Yā xate hām'āktux putup'ah, ² pa 'āyīpxox te' pēnāp-tup xate hāpxe'e mīy, tu 'āyīpxox 'āpak. ³ 'Ūn te yāy xe panip xap, tu xapmax xohix tat, tu topixxax max mō'tat, puyīy tikmū'ūn xohix 'ūn 'āktux max. 'Āpu kaxīy hok. ⁴ Pa 'āpu 'āmax yāy putuk 'ākuxa kopah, yā 'ākuxa yūm, tu 'ākuxa gāy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āmax yāy putuk xexka Topa pu'. ⁵ Yā hōmā 'ūn xop hā kaxīy, yā' kuxa max, tu Topa kopa kuxa mām, nūy hāmmax hip, tu yāy kuxa max mīy, yā 'īpxox 'āpak, tu' yīpkox pip. ⁶ Hōmā Xat te kaxīy, tu 'īpxox 'Amanām 'āpak, tu' yīpkox pip. Xat te 'īpxox pu: "Āpu xat. 'Āte nō' mīy putup." Kaxīy. Xix hōnhā 'āxop te hāpxopmā max, tu 'ākuxa mām, nūy ta Xat putuk.

⁷ Hā kaxīy 'īpxox xop. 'Īpxox xop, 'āpu yāy xetut pe'āpaxeh max, yā 'āxetut pu'uk, ha ta 'āmūn ka'ok. 'Āpu yā xetut 'āpax. Yā Topa te

'āxop hīnnāhā mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg, xix 'āxetut hīnnāhā kamah, ha' kux 'ohnāg. Xate yāy xetut pu 'āmax, nūy ta Topa pu hām'āktux maxp-tup. Pa xate yāy xetut pu 'ākummuk, nūy ta Topa pu hām'āktux kummuk putup.

Nōm te hāpxopmā max, yīy tikmū'ūn te nōm xūyγāhā'

⁸ Xix 'āxop kamah. Yā' max 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet. 'Āpu yāy putuppax, nūy 'ātaknōy xop max putuk. 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, nūy nōm 'āpax. ⁹ Tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā'. 'Āpu 'ūyānān hok. Tikmū'ūn te 'āmānōg kummuk. 'Āpu 'ūyānān hok. Pa 'āpu nōm kummuk xop pu hāpxopmā max. 'Āpu nōm pu hām'āktux max. Hamūn, Topa te 'āxop xānāhā', tu xa hām'āktux xex, nūy xa hāpxopmā max. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te:

“Ok xatep-tup hāpxop max 'ōg hāmyāxatemak xohix tox hā, nūy 'ākuxa hittup?

'Āpu hām'āktux kummuk hok, nūy koit hok,

¹¹ nūy hāpkummuk mīy kux, nūy yāy kix kuxyā pax, nūy yāy kix kux.

¹² Hamūn, Topa te' pēnā max hāpxe'e mīy xop,

ha nōm te Topa pu hām'āktux, ha Topa te' xupak, nūy mīy.

Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg." Kaxīy.

13 'Āxop te hāpxopmā max putuppax, puxix 'ākoxyōy ka'ok putup'ah. 14 Pa 'āxop te hāpxe'e mīy, pa tikmū'ūn te 'āk-te'ex kummuk, ha ta 'ākuxa hittup. 'Āpu tikmū'ūn yīpkutuk hok. 'Āpu 'ākuxanōg hok. 15 Pa 'āpu Kunnix 'āpax, nūy nōm xexka mīy 'ākuxa kopah, yā 'āxuxyā xexka'. Texīy 'ākuxa mām Topa kopah, nūy hāmmax hip? 'Āpu nōm pe'āpaxeh. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te xa yīkopit putup, hu: "Texīy 'ākuxa mām? Texīy xate hāmmax hip?" Kaxīy. Yā xate nōm 'āktux yūmmūg putup nōmhā. 16 Xate yāy kuxa mām'ax 'āktux putup, tu xate hām'āktux max putup, tu' nōy 'āpak max putup. 17 'Āxop te hāpxopmā max, yīy tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, yā' max, yā Topa tep-tup. Pa 'āxop te hāpxopmā kummuk, yīy tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, puxix tu' kummuk. 18 Hamūn, Kunnix te tikmū'ūn pupi' xok. Kunnix 'ūmax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yā nōm max te nōm kummuk xop pupi' xok, nūy tikmū'ūn kuxa māmā Topa kopah. Kunnix yīn xok, pa' koxuk hi', 19 tu ta' mōg Kunnix koxuk, tu mōktu yāmīy pu hām'āktux kanet ka'ok kopah. 20 Yā tikmū'ūn yōg yāmīy. Hōmā 'ūhittap nōm tikmū'ūn pip hām xexka tu', tu Topa kopa kuxa mām 'ohnāg, ha Topa te' hip punethok, ha Nōe te mīpkox xexka mīy, yā mīptut xexka', yā kōnāg yīmū' mōg

nō'ōm. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn xohix xakix kōnāg kopah, pa xohix te' 8 mōxakux mīpkox kopah, tu' xakix 'ohnāg, 'ap xakix'ah kōnāg kopah. 21 Yā mīpkox kopa' xakix 'ohnāg, yā' hi'. Hā kaxīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Tikmū'ūn kuxa tup, tu' kuxa mām Topa kopah, hap-tox pix. Yā putox pix'ax te tikmū'ūn xax pix 'ohnāg. Yeyox Kunnix putpu' hi', nūy tikmū'ūn hīnnā'. 22 Tu ta' mōg Yeyox Kunnix pepix pekkox tu', tu mōktu' yūm Topa yīm xe'e tu', tu pekkox yōg nū'pok xop xohix xat, xix pekkox yōg xexka xop xat, xix pekkox yōg xexkanāg xop xat.

4

1 Hōmā Kunnix yīn xūy. Hā kaxīy 'āxop xūy putup kamah. 'Āpu hāmpē'āpaxeh Kunnix te hāmpē'paxex putuk. Hamūn, tikmū'ūn xūy, puxix hāpkummuk mīy putuppax'ah. 2 'Āpu 'ūmīypax Topa te nōm putup, tu mōktu 'āxakix, ha Topa te 'āxat putup. 'Āpu 'ūmīy hok xate nōm putup. 3 Hōmā 'āxop te nōm mīy punethok, tu Topap-tup nōg xop te' mīy putuk. Yā Topap-tup nōg xop te hāpkummuk mīy pax, tu' nōy hā xupxetpax, tu' paptuxpax, tu hāpkute'expax, tu' xitpax tikmū'ūn xohix mūtik, tu yāy kotīnnāhā', nūy kenmuk xo'oppax, tu topa komut xop pu hām'āktuxpax. 4 Pa hōnhā 'āxop te hā kaxīy mīy 'ohnāg Topap-tup nōg xop mūtik. Ha

Topap-tup nõg xop te: “Teptu 'ãxop te hãpxopmã hok 'ũgmũg mütik?” Kaxĩy. Yã 'ãxop gãy 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy 'ohnãg nũmütik, yĩy 'ãxop mãnõg, nũy 'ãxop 'ãktux kummuk. ⁵ Pa hãpxip 'ĩhã nõm kummuk xop te Topa keppa' pip putup, ha Topa te nõm yõg hãpxopmã'ax kopit putup, ha nõm te yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux putup. Yã Topa te hi xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, ha ta' xakix xop putpu' hip-tup, ha Topa te yõg hãpxopmã'ax kopit putup kamah. ⁶ Hã kaxĩy xakix xop te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak. Hõmã nõm xakix xop yã tikmũ'ũn, tu' pip hãm xexka tu', ha Topa te yõg hãpxopmã'ax kopit. Nõm xop yõg yãmĩy te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak, nũy hãpxopmã'ax te Topa yõg putuk.

⁷ Hãpxip 'ĩhã hãpxop xohix nõg putup. Yã' kux. 'Äpu 'ãp-tox max. Pa 'ãtix, nũy Topa pu hãm'ãktux max. ⁸ 'Äpu 'ãnõy putuppaxnãm. Xate 'ãnõy putuppax, nũy ta' nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg kutõgnãg. ⁹ 'Äpu 'ãpet xõnpax, puyĩy puknõg xop mõxakux. 'Äpu hãm'ãktux hok, hu: “'Ätep-tup'ah puknõg xop nũnteh.” Kaxĩy. ¹⁰ Topa te tikmũ'ũn ka'ogãhã', puyĩy Topa pu hãpxopmã max. Tute yãp-xet ka'ogãhã', pu hãpxopmã', tu' nõy ka'ogãhã', pu hãpxopmã' nõy mĩy, yã 'ũxohix ka'ogãhã te kaxĩy. 'Äpu nõm xohix mĩy, nũy

tikmũ'ũn hã 'ãtehet, ¹¹ Topa te 'ãka'ogãhã', xayĩy 'ãxop tikmũ'ũn xohix pu hãm'ãktux. 'Äpu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux tikmũ'ũn pu'. Topa te 'ãka'ogãhã', xayĩy 'ãxop kuxa mãm xop pu hãpxopmã max. 'Äpu hãpxopmã max, 'ĩhã Topa te 'ãka'ogãhã', puyĩy tikmũ'ũn te: “Yã' max xe'ẽgnãg Yeyox Kunnix”. Kaxĩy. 'Äpu Topa pu nõm 'ãktux kamah, hu: “'Ämax xe'ẽgnãg. 'Äka'oknãm. 'Ügmũ'ãte nõm 'ãktux putup hãm'yãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Kaxĩy.

Yeyox kopa' kuxa mãm xop xũy

¹² 'Ükxape xop, 'ãte 'ãp-tuppax. 'Äxop te' xũy xexka hã tot, yã tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk. 'Äpu hãm'ãktux hok, hu: “Teptu 'ũkxũy xexka?” Kaxĩy. Hã kaxĩy hãm'ãktux hok. Yã Topa te' xat, pu' kuxa mãm xohix xop xũy hã tot. ¹³ 'Äpu 'ãkuxa hittup. Yã Kunnix te' xũy hã tot, ha ta 'ãxop te xũy hã tot kamah. 'Äxop te xũy hã tot, xayĩy 'ãxop kuxa hittup xexka putup, 'ĩhã putpu' nũn Yeyox, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg putup 'ũmax xe'ẽgnãg Yeyox. ¹⁴ 'Äxop kuxa mãm Yeyox kopah, tu Kunnix mütik 'ãmõg, yĩy ta tikmũ'ũn te 'ãxop mãnõg, nũy 'ãxop 'ãktux kummuk. 'Äpu 'ãkuxa hittup. Tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk, Topa Koxuk mõg 'ãxop mütik hah, yã' Koxuk xe'ẽgnãg. ¹⁵ Pa xate' nõy putex, pe'

xupxet, pe hāpkummuk mīy, pe hāpxūmahīy, ha' nōy te xa hā yānān, yīy 'āxūy. 'Āmhok! Kaxīy hok. Yā hitop 'āxūy. ¹⁶ Pa 'ākuxa mām Yeyox Kunnix kopah, yīy ta' nōy te 'ākute'ex kummuk, ha 'āxūy. Hamūn. Yā' max nōmhā'. 'Āpu 'āyāyhāhup hok. 'Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Kunnix, 'āmōg 'ūgmūtik. 'Āmax". Kaxīy.

¹⁷ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu yāy yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup hāmāxap. Texīy Topa te tikmū'ūn yōg hāmoxpmā'ax kopit kux putup? Yā tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk hā yānān. ¹⁸ Yā Topa yōg tappet te:

"Yā hāpxopmā'ax ka'ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, puyīy hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

Texīy Topap-tup nōg xop nōm te hāpkummuk mīy? Yā Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup." Kaxīy.

¹⁹ 'Āxop te' xūy hā tot, Topa te' xat hah. 'Āpu Topa kopa 'ākuxa mām ka'ok. Topa te 'āxop mīy. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy hāpxopmā max. Topa te xa hām'āktux xex, tu nōm xohix mīy.

5

Yeyox kopa kuxa mām xop pēnā'ax xop

¹ 'Ūkuxa mām xop pēnā'ax max xop, 'āte xa' kax'āmi'. 'Ūgmūn yā' kuxa mām xop yōg pēnā'ax max kamah 'āxop putuk. Hōmā Yeyox xūy, tu' xok, ha 'āte' pēnāhā', tu tikmū'ūn pu nōm 'āktux, yīy tikmū'ūn tek kummugāhā'. Hāpxip 'ihā putpu' nūn putup Yeyox, ha 'āte Kunnix pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg, ha Kunnix te xa maxnāp-tup.

² 'Āpu 'ūkuxa mām xop pēnā max, yā kahnēn pēnā'ax te kahnēn pēnā max putuk. Topa te xa' popmāhā 'ūkuxa mām xop, xayīy pēnā'. 'Āpu 'ūp-tuppax, nūy nōm pēnā'. Yā Topa tep-tup. 'Āpu 'ākokōn hok, pa nōm xop pēnā max. Xate' kuxa mām xop pēnāhā', nūy tayūmak pop, puxix tu' kummuk. Pa xate' kuxa mām xop pēnāp-tuppax, puxix tu' max. ³ 'Āpu' kuxa mām xop xatpax hok, xate nōm pēnāhā', pa 'āpu hāpxopmā max, puxix nōm 'āpēnā', nūy kama' mīy 'āputuk. ⁴ Hāpxip 'ihā putpu' nūn putup Yeyox. Kahnēn xuxyā te' pēnā'ax pēnā max. Hā kaxīy Yeyox te 'āxop pēnā max, tu xa' popmāp-tup 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax max xe'ēgnāg, nūy 'āxexka mīy.

⁵ Tik tup xop, 'āpu tik hitap xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy hā 'ātehet. Yā Topa yōg tappet te: "Topa tep-tup'ah yāy xexka pe'paxex xop, pa Topa te yāy kutōgnāg pe'paxex xop pu hāmmaxnāhā'". Kaxīy. ⁶ 'Āpu

yāy kutōgnāg pe'āpaxeh nōy nā mōg, ha Topa ka'ok te 'āxop hā tep-tup, tu hāpxip 'īhā tutep-tup putup, tu 'āxop xexka mīy putup. ⁷ 'Ok 'ākuxanōg? 'Āpu hām'āktux Topa mūtik, nūy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, nūy 'ākuxanōg kux.

⁸ Pa 'ātiŋ! Hāmpēnā'. Yā Hāmgāyāgnāg 'ūgāy, tu hāpkumep. Hāmgāy te': mit, mit, mit. Yā xok xak, nūy putex. Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy 'ākuxa mām'ax kuxyā'. ⁹ 'Āpu 'ākuxa mām mōkumamōg. 'Āpu 'ūtuxhok, pu Hāmgāyāgnāg 'āxop mōgā hok, xayīy hāpkummuk mīy hok. Yā xate' yūmmūg 'āxape kuxa mām xop xohix pip hāpxexka xohix tu', ha' kuxa mām hok xop te nōm kummugāhā', yā 'āxop kummūgā putuk. ¹⁰ 'Āxop xūy putup 'ūxeheh, pa hāpxip 'īhā' kux, ha Topa max xe'e te xa maxnāp-tup, tu 'āxop xānāp-tup, xayīy pi' 'āxop Kunnix mūtik mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg. Yā' max xe'ēgnāg. Topa te 'ākuxa mām māmāp-tup, tu xa ka'ok hōm putup. 'Ākuxa mām putup Topa ka'ok kopah. ¹¹ Yūmū'āte: "Topa 'ūka'ok xexka hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn." Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop pe'paxex

¹² 'Āte hām'āktux, ha Xinax te hām'āktux kax'āmi nū tappet tu'. 'Āte' yūmmūg Xit yā yūmūg taknōy putuk, tu

'ātu' xip ka'ok. 'Ātep-tup, nūy 'ākuxa hittupmā'. 'Āte xa hām'āktux 'ūxe'e nūhū hām'āktux Topa max yōg. 'Āpu 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah.

¹³ 'Ūpip Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop hāpxexka Maminōn tu', yā 'āxape xop. Topa te nōm yīmōgātux. Nōm te 'āxop pu hām'āktux 'āxop pe'paxex. Ha ta' xip kama 'ūk-tok pit putuk Mā'ak, tu 'āxop pu hām'āktux kamah 'āxop pe'paxex.

¹⁴ 'Āxop yāy tu nū'nāhā'. 'Āpu yāy putuppax, yā xape xop max putuk. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop kuxa mām max, yā 'āxop yā Kunnix yōg xop. Hamūn.

Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĀMI II

1 'Ūgmūn Xīmām Pet. Yeyox Kunnix tek xat, tu nūgkutnāhā'. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'ākuxa tupmāhā xix Yeyox Kunnix te', xa tu 'ākuxa max. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Topa te 'ākuxa māmā max xix Yeyox Kunnix te', 'ūgmūg putuk. Yā' max kuxa mām'ax, yā hāpxop takat putuk.

2 'Ātep-tup, puyīy Topa xa maxnā punethok, nūy 'ākuxa māmā punethok, xayīy 'āxop Topa yūmmūg xix yūmūg xuxyā Yeyox yūmmūg.

Topa te tikmū'ūn xānāhā', tu nōm yīmōgātux

3 Topa 'ūka'ok, tu yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā', 'ūyīy hāmmax mīy, nūy Topa max putuk, tu Topa yūmmūg. Topa te yūmūg xānāhā', 'ūyīy yūmū nūmūtik pi', nūy 'ūyōg max xe'ēgnāg pēnā'. Yā' xexka', tu' max Topah. 4 Ha kaxīy Topa te yūmū'ā hāpxop xe'ēgnāg 'āktux xex, 'ūyīy hāpxopmā kummuk putup xūy kux, tu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn putuk hok nōm te yāy kummugāhā', pa yūmū'āte Topa putuk putup. 5 'Āxop kuxa mām ka'ok Topa kopah. 'Āpu hāpxopmā max nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā max. 'Āpu hāmyūmmūg nōynā mōg. 6 'Āxop te hāmyūmmūg. 'Āpu

hāpxopmā kummuk putup xūy kux nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā kummuk putup xūy kux. 'Āpu hāpkummugā hā tot nōynā mōg. 'Āxop te hāpkummugā hā tot. 'Āpu Topa putuk nōynā mōg. 7 'Āxop te Topa putuk. 'Āpu Yeyox kopa mām ka'ok xop putuppax nōynā mōg. 'Āxop te Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop putuppax. 'Āpu 'ānōy putuppax nōynā mōg. 8 'Āxop te' mīy punethok te kaxīy, nūy ta Yeyox Kunnix yūmmūg xexka', tu tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux max putup. 9 Pa xate' mīy 'ohnāg te kaxīy, nūy ta 'āxop hāmyūmmūg kutōgnāg, nūy hāmpēnāg-tōgnāg putuk, nūy pa hok xop putuk. Yā Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, pa xate' xaxok.

10 'Ūkxape xop, Topa te 'āxop xānāhā', tu 'āxop yīmōgātux. 'Āpu Topa yōg putat hā mōg kuma mog. Hā kaxīy 'ākuxa mām kux putup'ah, 11 tu pexkox hā mōxakux putup, pa' pip putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn, yā' kuxa tup xop, ha Topa te 'āxop xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

12 Hōmā 'āxop te' xupak nōm hāpxop xe'e xohix, tu 'āyīpkox pip, tu' mīy punethok. 'Āxop te nōm yūmmūg xexka'. Pa xa nōm yūmmūgāhā 'ūxeheh, pu' max. 'Āte nōm xop 'āktux putup punethok 'ūxeheh. 13 'Āte hāmpekpaxex 'ūkxip, kopxix xa

nõm yūmmūgā 'ūxeheh. ¹⁴ 'Āte' yūmmūg, hāpxip 'īhāg xip kux putup, yāg xok putup, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā nõm 'āktux. ¹⁵ Hōmā 'āte xa yūmmūgāp-tup punethok 'ūxeheh, xayīy 'āxop nõm xaxok hok. Hāpxip 'īhāg xok putup, ha 'a 'āxop te nõm hāpxop xaxok putup'ah.

Kunnix xe'ēgnāg 'āktux

¹⁶ 'Ok 'ūgmū'āte xa yāy yōg hām'āktux hitop 'āktux, nūy xa hām'āktux yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putpu' nūn'ax max xe'ēgnāg? 'Āmhok. 'Ap hitop'ah hām'āktux. Pak mū'āte' pēnāhā Yeyox 'ūxexka', tu' max. ¹⁷ Yā hōmāg mū'āte' pēnāhā'. Yūmūg 'ātak Topa xip pepix pexkox tu', ha ta' xip Yeyox nūnte 'ūgmūg mūtik, hak mū'āte' xupak, Topa te: "Nūhū yā 'ūgkutok pit. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg xexka'." Kaxīy. Hā kaxīy Topa te yāy kutok xexka xe'ēgnāg mīy. ¹⁸ Yā nõm yānmūn xupep'ax te pexkox tu' nūn, ha tak mūg pip yīktix yīmū', tuk mū'āte nõm 'āpak, 'īhā' xip yūmūg xuxyā Yeyox xip. Yā' max xe'ēgnāg.

¹⁹ Hōmā 'ūhittap Topa pupi hām'āktux xop te Topak-tok 'āktux, ha ta hōnhāg mū'āte Yeyox pēnāhā'. Yā Topa pupi hām'āktux xop te kax'āmi hām'āktux xe'e', yā' koit'ah. Yā' xe'e'. 'Āpu nõm hām'āktux 'āpax, ha 'āxop te hāmyūmmūg putup. Kuyānām tat te putat tupmāhā'. Hā kaxīy Topa pupix hām'āktux xop yōg hām'āktux te Topa yōg

putat max tupmāhā', yā Topa yōg putat tupmāp-tup, ha mōktu yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn nõm hāptup 'īhā'. Māyōnnāg xexka xupep. Hā kaxīy Yeyox xupep putup kamah. ²⁰ 'Āpu hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux, tu hām'āktux kax'āmi Topa yōg tappet tu'. Texīy hām'āktux? 'Ok hām yūmmūg xexka', hu hām'āktux? 'Āmhok. ²¹ 'Ok tikmū'ūn tep-tup, hu Topa pupi hām'āktux? 'Āmhok. Pa Topa te tu' popmāhā hām'āktux, ha Topa Koxuk te' yīygāhā'.

2

¹ Hōmā Topa pupi hām'āktux koit xop te kuxa mām ka'ok xop mūtik yāy kotīnnāhā', tu hām'āktux Topa pupi' hām'āktux, pa yā' koit. Hā kaxīy tikmū'ūn te 'āxop mūtik yāy kotīnnāp-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', pa yā' koit, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāp-tup, nūy tikmū'ūn kuxa mām kuxyā', tu hām'āktux Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux, pa yā' koit, tu yūmūg xuxyā Yeyox 'āktux kummuk putup. Yeyox te tikmū'ūn pupi' xok, pa nõm te hām'āktux putup, hu: "Yeyox 'ap xe'e'ah." Kaxīy. Hā kaxīy mīy, ha Topa te yōg kummuk mīy'ax hā yānān putup mō'ka'ok. ² Topa te' yānān putup, pa nõm kummuk xop te yāy yōg putat kummuk kopa' mōg, ha tikmū'ūn te nõm pēnāp-tup, hu Topa yōg putat

max 'äktux kummuk putup.
 3 Nõm tikmũ'ün kummuk
 te tayũmak putuppax, hu
 xa yã yõg hã'm'äktux hitop
 yũmmũgãp-tup, xayĩy 'ãxop tu'
 pago. Pa Topa te' yũmmũg,
 hu' hip. Hãpxip kutõgnãg
 'ihã Topa te nõm xop yõg
 hãpxopmã'ax kopit putup, nõy
 yõg hãpkummuk mĩy'ax hã
 yãnãn.

4 Hõmã 'ühittap pekkox yõg
 nõy'pok xop te hãpkummuk mĩy
 pekkox tu', ha Topa te yõg
 hãpkummuk mĩy'ax yãnãn, yã
 nõm putyõn pekkox kũnãpa',
 tu nõm xex Hãmgãyãgnãg
 pet kopah, yã kanet ka'ok
 putuk, tu nõm kĩy. Yã
 hãpkoxtap xexka'. Nõm te'
 hip, yã hãpxip 'ihã Topa
 te yõg hãpkummuk mĩy'ax
 hã yãnãn putup. 5 Hõmã
 'ühittap, ha ta tikmũ'ün xohix
 te hãpkummuk mĩy kamah,
 tu Topap-tup nõg. Ha Nõe
 te tikmũ'ün pu Topa yõg
 hã'm'äktux xe'e 'äktux. Pa
 tikmũ'ün te hãpkummuk mĩy
 kux 'ohnãg, ha Topa te yõg
 hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn.
 Yã Topa te' xat, ha kõnãg
 xexka te hãm xexka mõ'nĩy,
 ha tikmũ'ün xohix xakix
 kõnãg kopah. Pa' xakix hok
 Nõe xix yã xape xohix te'
 7. Yã' pip mĩpkox kopah, yã
 mĩptut xexka kopah, tu kõnãg
 yĩmũ' mõg. Pa tikmũ'ün nõy
 xohix xakix kõnãg kopah.
 6 Hõmã 'ühittap ha ta kõmẽn
 Xonõm yõg tikmũ'ün xohix
 te Topap-tup nõg xix kõmẽn
 Gõmõg yõg tikmũ'ün xohix
 te', ha Topa te yõg hãpkummuk
 mĩy'ax hã yãnãn, ha kuxap

te nõm kõmẽn tix puk xix
 yõg tikmũ'ün xohix, ha'
 xakix. Topa te nõm Topap-
 tup nõg xop tu' yãnãn. Hã
 kaxĩy tikmũ'ün te' yũmmũg
 Topa te tikmũ'ün xohix yõg
 hãpkummuk mĩy'ax yãnãn
 putup. 7-8 Yã No te' pẽnãhã'.
 Yã No te yãykotĩnnãhã kõmẽn
 Xonõm yõg tikmũ'ün kum-
 muk mütik. Yã tik max No,
 tu' pẽnãhã tikmũ'ün te' nõy
 hã xupxetpax, tu' yĩpkox
 'ohnãg. No te tikmũ'ün yõg
 hãpkummuk mĩy'ax pẽnãhã',
 tu' xupak, hu' kuxa hittup
 'ohnãg, yã 'ãmnĩy xohix hã'
 kuxa hittup 'ohnãg. Kõmẽn
 yõg tikmũ'ün xohix xakix,
 yã kuxap te' kix, pa Topa
 te No xut, ha' xok 'ohnãg.
 9 Hã kaxĩy yũmũ'ãte' yũmmũg
 Topa te Topap-tuppax xop
 mõy'ax hãpkummuk kopah,
 pa Topap-tup nõg xop kĩy'ax,
 ha mõktu nõm 'ãmnĩy xupep.
 Yã tute Topap-tup nõg xop
 yõg hãpkummuk mĩy'ax hã
 yãnãn putup. 10 Hamũn, Topa
 te tikmũ'ün yõg hãpkummuk
 mĩy'ax hã yãnãn xexkap-
 tup, yã nõm tep-tuppax
 hãpxopmã'ax kummuk, hu'
 mĩy 'ũxohix, tu Topa yõg
 xat'ax mĩy 'ohnãg.

Hã kaxĩy nõm te' koit
 xop, nõm te Yeyox kopa
 kuxa mãm ka'ok xop pu
 hãmyũmmũgãhã', pa yã'
 koit, tu hã'm'äktux ka'ok, pa
 hãmyũmmũg 'ohnãg, tu yãy
 xexka pe'paxex, tu pekkox
 yõg max xop 'ãpak 'ohnãg,
 pa nõm 'äktux kummuk.
 11 Nõm te' koit xop 'ũpu'uk,
 pa pekkox yõg nõy'pok xop

'ūka'ok xexka', pa pexkox yōg nū'pok xop te pexkox yōg max xop 'āktux kummuk 'ohnāg. ¹² Xokxop gāy xop te hāmpē'paxex max 'ohnāg, pa' gāy. Ha tikmū'ūn te nōm xak, nūy kix. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāmpē'paxex max 'ohnāg, pa' gāy, ha Topa te' kuxyāp-tup. ¹³ Nōm te' koit xop te tikmū'ūn kummugāhā', ha Topa te nōm tu' yānān putup. Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xaptop, puyīy tikmū'ūn nōm pēnā hok. Pa nōm te' koit xop tep-tuppax hāpkummuk mīy, puyīy tikmū'ūn nōm pēnā'. Nōm te pām māhā 'āxop mūtik, yā 'āxop te pām māhā', nūy Yeyox xok'ax pe'āpaxeh. Yā 'āxop te nōm te' koit xop mūtik yāyhāphup. Nōm te pām māhā 'āxop mūtik, tu' koit putuppax, ¹⁴ tu 'ūn kummuk pēnāpax, tu hāpkummuk mīy'ax putup xūy kux 'ohnāg, tu' kuxa mām pu'uk xop pu hāmyūmmūgā kummuk, ha' kuxa mām koit'ax kopah. Nōm koit xop te tayūmak putup xūy, ha Topa te hām'āktux, hu: "Yā' kummuk nō'om". Kaxīy. Topa te nōm xūyġāp-tup. ¹⁵ Nōm te' koit xop te Topa yōg putat max xak, tu yāy xaxogāhā', yā hāpxe'e yūmmūg 'ohnāg. Hōmā Mana'ām, yā Meot kutok te tayūmak putuppax, tu hāpkummuk mīy, nūy tayūmak pop, ¹⁶ pa Topa te: "Kaxīy hok". Kaxīy. Yā Topa te Mana'ām yōg yomēn yīgāhā', yīy hām'āktux, hu: "Kaxīy

hok". Kaxīy. Tu Mana'ām hupmāhā'. Mana'ām xip Topa pupi hām'āktux xop kopah, pa' kummak. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāpkummuk mīy, yā Mana'ām putuk.

¹⁷ Tikmū'ūn te kōnāg xupup kox tu' mōg, nūy kōnāg 'ūm tat, pa' nak, puxi' tat 'ohnāg. Tikmū'ūn te hāmgōy xexka pēnāhā', tu hāmpē'paxex tex tip-tup. Pa 'āmuuh te hāmgōy xexka xit, ha tex ti 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn mōg, nūy nōm te' koit xop yōg hāmyūmmūg 'āpax, pa hāmyūmmūg max 'ohnāg. ¹⁸ Nōm te' koit xop te yāy xexka 'āktux, tu hām'āktux hitop tikmū'ūn pu', tu' yūmmūgāhā tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy, pu' max. Yā' koit, pa tikmū'ūn te' xupak, tu' mīy. Yā hōmā tikmū'ūn te' kummuk xop nīm, pa hōnhā putpu' mōg. ¹⁹ Nōm te' koit xop te: "Āpu 'ūmīy 'āxop te nōm putup, puyīy 'ūnōy 'āxop xat hok." Kaxīy. Pa yā' koit. Xuxyā xop te kāmānat xop xatpax. Hā kaxīy tik yōg putup'ax te tik xatpax. Hamūn, nōm te' xat te xuxyā putuk, ha' nōy te' mīypax te kāmānat xop putuk. ²⁰ Hā kaxīy tikmū'ūn xohix. Tikmū'ūn te yāy putup'ax mīypax, yā' kummuk. Pa hāpxip 'īhā' kuxa mām yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha Yeyox te' kuxa kummuk xit, nūy' yānān tu' kuxa max tat. Pa hāpxip 'īha putpu' yāy putup'ax mīy. Nōmhā' kummuk xexka'. ²¹ Hamūn, tikmū'ūn te Topa yōg putat

xe'e hã' mōg 'ohnāg, yã' kummuk miax. Pa tikmũ'ün te Topa yōg putat xe'e hã' mōg. pa' xak, tu' mōg, yã' kummuk xexka'.²² Yã hãm'āktux hittap putuk. Yã hãm'āktux hittap, tu: "Kokex yōgmīy, tu putpu' mähã'." Kaxīy. Tu xe: "Tikmũ'ün te xapup pix, pa putpu' xe nō yãy muk putōy hã." Kaxīy. Hã kaxīy tikmũ'ün te hãpkummuk mīy kux, pa putpu' hãpkummuk mīy.

3

Yeyox putpu' nün putup

¹ 'Ūkxape xop, hōmã 'āte xa tappet kax'āmi'. Hōnhã 'āte xa' kax'āmi 'ūxeheh nūhū tappet. 'Āte tappet tix kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgã 'ūxeheh, xayīy hāmp'e'āpaxeh xe'e'.² Hōmã 'ūhittap Topa pupi hãm'āktux xop xe'ēgnāg te Topak-tok putpu' nün'ax'āktux, ha Yeyox yōg mō'pok xop te 'āxop pu nōm 'āktux kamah, yã Yeyox yōg hãm'āktux 'āktux. 'Āteput, xayīy xe nōm pe'āpaxeh.³ 'Āpu nū pe'āpaxeh hãmāxap. 'Āpu hāmyūmmūg. 'Āxop te' yūmmūg, hãm xexka yōg hāmyāxatamuk xox putox 'īhã' pip putup tikmũ'ün kummuk, tu yãy yōg putup'ax kummuk mīypax putup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup,⁴ tu: "Yeyox te hãm'āktux xex 'ūputpu' nün putup. 'Ok kaxīy hãm'āktux? Teptu putpu' nün 'ohnāg? Hōmã Topa te' mīy hãm xexka' xix hōnhã', yã 'āmnīy xohix te yãy putuk. 'Ap nün'ah. 'Ūpip

mōnāyxop, tu' xakix, pa' nün 'ohnāg." Kaxīy.⁵ Pa nōm tep-tup'ah, nūy hāmp'e'paxeh max. Hōmã 'ūhittap Topa te' mīy hãm xexka', yã kōnāg hã' mīy, tu kōnāg hã' xut,⁶ tu ta hāpxip 'īhã kōnāg hã hãm xexka xohix xexka koxyōy xix tikmũ'ün xohix kōnāg hã' kix. Yã Topa te' xat.⁷ Tu ta' xat putup, tu kuxap hã' koxyōy putup hãm xexka xix pexkox yokomak xop. Yã Topa te' hip. Hāpxip 'īhã tute Topap-tup nōg xop yōg hāpxopmã'ax kopit putup, nūy yōg hãpkummuk mīy'ax hã yānān.

⁸ 'Āpu' xaxok hok nū hāpxop puxet. Hāmyāxatamuk te' 1.000 te 'āmnīy puxet putuk Topa pu', yã Topa pu' yãy putuk.⁹ Topa te hãm'āktux xex Topak-tok putpu' nün putup. Tikmũ'ün te hāmp'e'paxeh hāmyāxatamuk xohix xexka nōg, pa' nün 'ohnāg. Pe 'āmhok, 'ap xohix'ah. Topa pu hāmyāxatamuk xohix 'ohnāg. Pa Topa te' hip punethok, puyīy tikmũ'ün yãy yōg hãpkummuk mīy kux. Tutep-tup'ah tikmũ'ün koxyōy.

¹⁰ Pa nōm hāptup mō'nāp-tup, ha yūmūg xuxyã Yeyox putpu' nün putup. Tikmũ'ün te xupxet hip 'ohnāg, tu hāmp'e'paxeh 'ūnün putup'ah xupxet. Hã kaxīy tikmũ'ün te Yeyox hip putup'ah, tu hāmp'e'paxeh 'ūnün putup'ah. Yã nōm hāptup mō'nāp-tup. Tikmũ'ün te' xupak putup hāmnūhūn xexka', yã' nōg

putup pexkox yokoma' xop, yã mãyõnnãg xohix puk putup, xix mãyõn, xix mãyõn hex, yã' xohix puk putup, ha' nõg putup hãm xexka xix hãm xexka yõg hãpxop xohix. ¹¹ Hã kaxĩy 'ũnõg putup hãpxop xohix. 'Ãxop te' yũmmũg. Texĩy 'ãxop hõnhã? Putep mũn mĩy putup hõnhã? Yã 'ãpu hãpxopmã xe'e, yã Topa putuk. ¹² 'Ãpu Yeyox te putpu' nũn'ax hip. Topa te yãy kutok putpu nũ'kutnãp-tup. 'Ãpu hãpxopmã max, puyĩy hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' nũ' Yeyox. Yeyox nũn putup, ha pexkox yokoma' xop puk putup, ha' nõg putup, yã hãmpukpex xexka', ha mãyõn hep pognãm putup, xix mãyõn hex, xix mãyõnnãg xop. ¹³ Pa Topa te hãm'ãktux xex, ha yũmũ'ãte nõm hip, yã pexkox yokoma' xop tup hip, xix hãm xexka tup. Yã Topa te' mĩy putup. Ha 'õnte tikmũ'ũn te hãpxe'e mĩy putup.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'ãpu Yeyox te putpu' nũn'ax hip. Pu yã 'ãkuxa tup, nũy hãpkummuk mĩy hok, yã Topa pu 'ãmax, nũy yãy kix hok Topa mũtik. ¹⁵ 'Ãpu hãmp'e'ãpaxeh hõnhã Topa te' hip, yã 'ap xupep'ah Yeyox hõnhã. Tute 'ãxop xãnãhã'. 'Ãpu 'õg hãpkummuk mĩy kux, ha Topa te 'ãkuxa kummuk xit putup, nũy yãnãn, tu kuxa max tat. Yã yũmũg taknõy Paot te nõm hãpxop kax'ãmi kamah. Yã Topa te Paot pu nõm yũmmũgãhã'. ¹⁶ Paot yõg

hãm'ãktux te yõgnũ putuk, tu nõm kax'ãmi tappet tu'. Yã' pip hãpxop ka'ok 'ũyõg tappet tu', ha tikmũ'ũn te' yũmmũg mõ'pu'uk. Pa' pip tikmũ'ũn, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, tup-tox kummuk, tu tikmũ'ũn pu Paot yõg tappet yũmmũgã kummuk, tu' koit, yã Topa tappet xohix yũmmũgã kummuk, tu yãy kuxa mãm kux.

¹⁷ 'Ūkxapexop, 'ãte xa nõm kax'ãmi', ha 'ãxop te nõm yũmmũg. Pa 'ãtix, nũy hãmyũmmũg, puyĩy nõm koit xop xa yũmmũgã kummuk hok. Pa 'ãtix, puyĩy 'ãkuxa mãm kux hok. Yã nõm koit xop te Topa yõg xat'ax mĩy 'ohnãg. ¹⁸ Topa te xa maxnãhã'. 'Ãpu 'ũtuxhok, puyĩy Topa xa maxnã nõynã'ãmõg. 'Ãpu yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yũmmũg nõynã'mõg. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit. 'Ãpu yũmũ hãm'ãktux, hu: "Yeyox 'ũmax xe'ẽgnãg." Kaxĩy. 'Ãpu yũmũ Yeyox Kunnix xexka mĩy hõnhã, xix' xexka mĩy hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI' I

*Hām'āktux te tikmū'ūn
hīnnāhā'*

¹ 'Ūgmū'āte xa ka'āmi', nūy xa Topak-tok Yeyox Kunnix 'āktux, ha Topa yōg Hām'āktux putuk. Hōmā hāmyāxatamuk xohixnāg 'īhā', 'ap xip'ah hām xexka', xix pexkox, pa nōm Hām'āktux xip tap, yā Topak-tok, hak mū'āte' xupak, xi' pēnāhā', xik mū'āte 'ūgyīm hā' xupit, ha nōm Hām'āktux yā Topak-tok, tu' xohix hīnnāhā'. ² Tu ta tu' xip hām tu, hak mū'āte' pēnāhā', huk mū'āte nōm hām'āktux 'āktux putup, yā' hi xe'ēgnāg, tu' hi kux putup 'ohnāg, tu yūmūg Tak Topa mūtik ti ka'ok, ha yūmū'ā tu' mūg, ³ tu xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā', yāk mū'āte' pēnāhā', tu' xupak, tu xa' xuktux, xayīk mūg kuxa mūtik yā 'ākuxap-xet. Kaxīy yūmūg kuxap-xet yūmūg Tak Topa kuxa mūtik, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

⁴ 'Ūgmū'āte tappet mīy, nūy 'ākuxa hittupmā', ha mōktu yā hittup xexka'.

*Tu Topa te hāptupmāhā
'āktux*

⁵ Kunnix tek mū'ā hām'āktux, hak mū'āte xa' xuktux, hu: Māyōn te hāptupmāhā', tu 'āmnīy koxtap nōā', hā kaxīy Topa yā max xe'ēgnāg, tu

hāpxopmā kummuk 'ohnāg. ⁶ Tikmū'ūn te: "Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, tu hāpxopmā kummuk pax, puxix tu mō'āmā', tu yā' koit. ⁷ Tikmū'ūn te hāpkumep hāptup 'īhā, puxix putat pēnā max, ha' nōy xop xohix te' yōg hāpxopmā'ax pēnāhā'. Hā kaxīy yūmū'āte hāmyok mīy, Topa putuk yūmū'āte hāmyok mīy, kopxix yūmūg kuxap-xet, ha Topak-tok Yeyox Kunnix yūmūg pupi' xok tap, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa tupmā, ū yūmūg kuxa tu max.

⁸ Hu: "A 'āte hāpkummuk 'ūm mīy'ah," kaxīy, kopxix yā' koit, 'ap hāpxe'e 'āktux'ah. ⁹ Pa yūmū'āte yāy hāpkummuk mīy'ax 'āktux, xix Topa pu' xuktux, puxix Topa' mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu kux, Topa te hām'āktux xex hah, tu hāmyok mīy, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ū kuxa tu max. ¹⁰ Yūmū'āte: "Yāk kuxa max. 'Āte hāpxopmā kummuk 'ohnāg," kaxīy, kopxix yā' koit, yā Topa te' koit 'āktux, tu Topa pu yūmūg yīpkox 'ohnāg.

2

Kunnix te yūmūg mōgnīynām

¹ 'Ūgkutok xop, 'āte nū mīy tappet, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. Yūmūg 'ūm te hāpkummuk mīy, puxix Yeyox Kunnix te hāmyok mīy pax, tu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, yūmūg pupi hām'āktux, ² ha Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā Kunnix xok yūmūg

pupi', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ya' hep xop xohix yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā kamah.

³ Topa yōg xat'ax pu yūmūg yīpkox pi', kopxix yūmūg Topa yūmmūg, tuk kuxa mām. Yā Topa yūmmūg xe'e'. ⁴ Tikmū'ūn te: "Āte Topa yūmmūg," kaxīy, pa' yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix yā' koit, tu hāpkohe mīy. ⁵ Tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', puxix Topa mō'yāy xe'ēgnāg, hā kaxīy yūmūg kuxap-xet 'ūkuxa mūtik. ⁶ Tikmū'ūn te: "Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik," kaxīy, pūyā mōg, nūy hāpxopmā max, nūy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

Tu' xat'ax tup 'āktux

⁷ Ūkxape xop: 'Ūxat'ax hitap 'āte xa kax'āmi'. Yā hōmā tikmū'ūn te xa' xat'ax 'āktux, tu xa hām'āktux hāmāxap. ⁸ Pa kama' tup 'ūxat'ax. Yā Kunnix te' yūmmūgahā', 'ihā tu hāpxopmā max. Yā' xohix te' pēnāhā', tu' hittup. Yā 'āmnīy tox kux putuk. Kunnix nūn, tu hāpxopmā max, tu yā hāptup koa putuk. Yā māyōn xupep, tu hām xexka xohix tupmāhā', ha kaxīy Kunnix nūn, tu hāmmax yūmmūgāhā', tu hāmmaxnāhā', ha mōktu 'āxop kama te hāpxopmā max.

⁹ Tikmū'ūn te: "Āte hāpxopmā max," kaxīy. Yāy xapep-tupnōg, puxix yā hitop tu hāpxopmāhā', tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te 'āmnīy kox-tap hā hāpkumep, tu hāmpēnā 'ohnāg, xix hāmyūmmūg

'ohnāg, tu yā yāy mō'āmā'. ¹⁰ Tikmū'ūn te xapep-tup pax, puxix hāmyūmmūg, tu' nōy mō'nīynām, puyīy hāpxopmā max, tu' kummugā 'ohnāg. Tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te hāptup 'ihā hāpkumep. Tu hāmpēnā max, nūy nōy mōgā max. ¹¹ Tikmū'ūn te' xapep-tup nōg, puxix tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te yāyxaxok hāpkoxtap kopah. Tu hāmpēnā 'ohnāg, tu tik pa hok putuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg.

¹² Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', hu: Yā Kunnix te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹³ 'Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xiptap, 'ihā Topa te hām xexka mīy, ha 'āxop te nōm yūmmūg. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā.

¹⁴ Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg Tak Topa yūmmūg hah, 'Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xip tap, 'ihā Topa te hām xexka mīy. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop ka'ok hah. Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, ha 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā'.

¹⁵ Topa hā' puknōg xop tep-tup nōg, yīy nōm pu 'ayīpkox hok, xi' yōg hāpxop putup hok. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpxop putup xūy, hu ta yūmūg Tak Topap-tup hok.

16 Topa hã' puknõg xop te hãpxopmã kummuk, yã' yõg hãpxopmã'ax xohix te: yã yõg putup'ax kummuk mÿy, xi' nõy yõg hãpxop putup, xix hãpxop nũ'xok, nũy yã yexkãñã'. Yã' xohix te Topa hã' puknõg xop yõg hãpxopmã'ax, 'ap pexkox yõg'ah. 17 Ha hãm xexka nõg putup, xi' yõg hãpxopmã'ax xohix nõg putup, pa tikmũ'ün te Topa pu hãpxopmã max, xix nõm pu' yĩpkox pi', puxix tu hi xe'e kux 'ohnãg.

Tikmũ'ün te Kunnix hã' puknõg

18 Ûgkutok xop: Hãmyãxatamuk xohix xox putox te mõ'nãp-tup. Tikmũ'ün te xa hãm'ãktux, ha hãm'ãpak, yã tik gãy xexka nũn, tu Kunnix tu' gãy, ha hõnhã tik gãy xop punethok, nõm te Kunnix tu' gãy, ha taxĩy yũmũ'ãte' yũmmũg: Yã hãmyãxatamuk xohix xox putox. 19 Nõm Kunnix tu' gãy xop te yũmũ'ã nĩm, 'ũpuknõg tu', 'ũkuxa mãm xet tu'. Pax pu yũmũ yõg, puxix yã tu pip ka'ok. Pa' mõg, nũy mõy 'ũxohix pu' mũg, yã yũmũ'ã hã' puknõg.

20 Kunnix te Topa Koxuk nũ'kutnãhã 'ãxop hah, ha 'ãha yĩxoho', tu xa hãpxe'e yũmmũgãhã'. 21 'Åte xa kax'ãmi', 'ãxop te hãmyũmmũg hah, yã' koit'ax te hãpxe'e hã' puknõg, tu yãy putuk 'ohnãg.

22 'Û 'ũm te' koit? Tute' koit, nõm te: "Yeyox mũn 'ap Kunnix'ah, Topa te Yeyox yãykutnã 'ohnãg," kaxĩy. 'Õhõm Yeyox tu' gãy, tu Topa

yã Yeyox hã' Tak 'ãktux hok, tu Yeyox yã Topa hãk-tok 'ãktux hok, tute' koit tu hãm'ãktux. 23 Tikmũ'ün te Topak-tok 'ãktux hok, puxix kamah 'Åtak 'ãktux hok, ha tikmũ'ün te Topak-tok putup, puxix tu' Tak putup kamah.

24 Yĩy hãm'ãktux'ax hittap xeh 'ãkuxa kopah, nũy 'ãhi xe'ëgnãg Topa yũmũg Tak mũtik, xik-tok mũtik, tu' kuxap-xet Topa kuxa mũtik, xik-tok kuxa mũtik. 25 Yã Kunnix mũn te yũmũ'ã hãm'ãktux xex, tu yũmũg xohix hĩnnãp-tup xe'ëgnãg, 'ũg pip Topa yĩkãgnãg pexkox tu'.

26 'Åte xa kax'ãmi', puyĩy tikmũ'ün xa mõ'ãmã hok. 27 Kunnix te Topa Koxuk yĩxõnnãhã 'ãxop hah, ha tikmũ'ün 'ũm te xa hãmyũmmũgã hok. Yã Topa Koxuk mũn te 'ãkopa' xip, tu xa hãmyũmmũgãhã', tu Topa yõg hãm'ãktux xohix yũmmũgãhã', tu xa hãpxe'e yũmmũgãhã', yĩy hãmyũmmũgã'ax pu 'ĩpkox pi', nũy Kunnix kuxa mũtik 'ãkuxap-xet.

28 Ûgkutok xop: Ya hamũn. Kunnix kuxa mũtik 'ãkuxap-xet, hu ta kuxãnõg hok, 'ĩhã Kunnix te putpu' nũn, yĩy yãyhãhup hok, 'ap yãy 'ũm xaptop putup'ah. 29 Kunnix te hãmyok mÿy, yĩy yãy yõg tikmũ'ün te hãmyok mÿy kamah, yã Topap-tok xop nõ'õm. Yã' max 'ãxop te hãmyũmmũg.

3

Tu Topak-tok xop 'ãktux

1 Topa te mōg yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu mōg yāy xe'ēgnāg, hu yūmūg 'āxet'ax mīy Topak-tok xop. Yā Topa hā yūmū'ā kutok xop xe'e'. Topa hā' puknōg xop te yūmūg putup nōg, Topa mūn yūmmūg 'ohnāg tu'. 2 'Ūkxape xop: Hōnhā Topa hā yumūg kutok xop, ha yūmūg xuxyā nūn, kopxix yūmūg yāy yānān 'ūtup'ax, ha xīy 'a yūmū'ātep yūmmūg'ah, pa Kunnix nūn, kopxix yūmūg yāy yānān, nūy Kunnix putuk, yūmūg xuxyā xe'e pēnāp-tup tu'. 3 Ha tikmū'ūn te Kunnix nūn'ax hip, tu' xak, nūy hāpxopmā max, nūy Kunnix yōg hāpxopmā max tat.

4 Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix tu hāpkummuk mīy. Yā hāpkummuk mīy, 'ihā' xat'ax tu yīpkox 'ohnāg. 5 Kunnix nūn, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', tu hāpkummuk mīy 'ohnāg. Yā 'āxop te' yūmmūg tap, 6 yīy tikmū'ūn kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, puxix tu hāpxopmā max, tu 'a hāpkummuk mīy pax'ah. Pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, puxix Kunnix pēnā hok, xi' yūmmūg hok kamah.

7 'Ūgkutok xop: 'Ōg pa 'āti', puyīy tikmū'ūn xa mō'āmā hok. Tikmū'ūn max te hāmyok mīy, ha kaxīy Kunnix te hāmyok mīy. 8 Tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, puxix Hāmgāyāgnāg yōg, yā Hāmgāyāgnāg te hāpxopmā kummuk tap. Topa te hām xexka mīy, 'ihā

Hāmgāyāgnāg te hāpkummuk mīy tap. Ha Kunnix nūn, nūy Hāmgāyāgnāg yōg hāpxopmā'ax nōā', pu tu nōg.

9 Topa Koxuk te Topak-tok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā kummuk hok, Topak-tok xop tu'. 10 Topak-tok xop xix Hāmgāyāgnāg kutok xop 'ap yāy putuk'ah. Yā Hāmgāyāgnāg kutok xop te hāpkohe mīy, tu' nōy putup hok.

Tu yāy putup pax 'āktux

11 'Āxop te hām'āktux hittap 'āpak, hu: "Ūyā yūmūg xohix yā yāy putup pax." Kaxīy. 12 Tik hittap Kāyīy te yāy taknōy 'Ameo putex. 'Ānōy putex hok, nūy Kāyīy putuk hāpxopmā hok. Ha Hāmgāyāgnāg xop yōg, tu yāy taknōy putex. Tep tu Kāyīy tep-tex? Yāy kūmīy'ax kummuk tup-tex, 'ūtaknōy te hāpxopmā max, yīy Kāyīy tep-tex.

13 'Ūkxape xop: Topa hā' puknōg xop te 'āp-tup nōg, pāyā 'ākuxānōg hok. 14 Hōmā yūmū'āte hāpxopmā kummuk pax, pāyā Kunnix te yūmūg kuxa hīnnāhā', yīy yūmūg nōy putup pax xexka nōmhā. Yā taxīy hā yūmūg yāy kuxa hi'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te' nōy putup hok, puxi' kuxa hi 'ohnāg. 15 Tikmū'ūn te' xapep-tup hok, puxix tu kuxa kopap-tex, ha tikmū'ūn tep-tex, puxix tu kuxa hi 'ohnāg. 16 Ha yūmū'āte putup pax yūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', nō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmū'ā tu' xok,

'ūyā yūmūg xape pupi xakix kamah! ¹⁷ Ūptexop xexka te' nōy hok 'ūm pēnāhā', tu hāpxop 'ūm hōm hok, 'ūkuxa ka tu', puxip-texop te Topa 'ūm putup pax 'ohnāg. ¹⁸ Ūgkutok xop: 'Āxop te 'ānōy putup, ha hāpxopmā max, nūy 'āyīy'ax hāp-tup puxet hok. Pa hāpxopmā max, nūy 'ānōy hā 'ātehet, nūy tup-tup pax xe'e'.

Tu kuxānōg hok Topa keppa 'āktux

¹⁹ Hā kaxīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yāy yōg hāpxopmā'ax max hā yūmū'āte hāmyūmmūg. Yā yūmūg mūn Topa yōg, hu yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah. ²⁰ Yūmū'āte yāy kuxa yīkopit, tu yā yāy kupex, puxix Topa hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa tu yūmmūg kamah. ²¹ Yūmūg kuxa yā yāy kupex hok, koxix yūmūg mōg yāy nīynām, nūy Topa keppa' pi', nūy nōm pu hām'āktux, nūy yūmūg kuxānōg hok. ²² Topa pu yūmūg yīpkox pip, yīy ta yūmūg xat, ū hāpxopmā max, hu Topa tu' xak, ū yūmū'ā hāpxop 'ūm popmā', ha' popmāhā'. ²³ Ha Topa te' xat, hu: "Ākuxa mām ūgkutok Yeyox Kunnix kopah," kaxīy. Tu xe: "Āpu 'āxohix yāy putup pax," kaxīy. Yā kaxīy Kunnix te yūmū'ā xat tap. ²⁴ Tikmū'ūn yīpkox pi', puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, xix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet, tu yāy

Koxuk yīxonnhāhā', pu yūmū'ā hāmyūmmūgā'.

4

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

¹ Tikmū'ūn punethok te: "Topa Koxuk tek kopak xip," kaxīy. Nāy, 'āpu nōm xop yīkopit, nūy hāmyū mmūg. Pe yā Topa Koxuk xe'e te nōm kopa' xip. Yā tikmū'ūn punethok te hām'āktux max, pa Topa pupi hām'āktux'ah. Yā mō'āmā'! ² Hā kaxīy 'āxop te' kopit'ax, hu: Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix 'āktux, tu Yeyox yā tikmū'ūn kutok 'āktux, puxix Topa Koxuk xip nōm xop kopah. ³ Pa nōm tikmū'ūn te hām'āktux hok, tu: "Ap tikmū'ūn kutok xe'e'ah," kaxīy, puxix Topa Koxuk 'ūkopa tu xip 'ohnāg. Āmhok. Pa' koxuk puknōg te' kopa' xip, nōm te Yeyox tu' gāy. Hōmā tikmū'ūn te' koxuk puknōg nūn'ax 'āktux, ha hōnhā hām xexka tu' xip.

⁴ Ūgkutok xop: Yā 'āxop Topa yōg, hu hām'āktux hā mō'āmā'ax xop kuxyāp-tup. Yā Topa Koxuk te 'ākopa' xip, tu' ka'ok xe'ēgnāg, ha' koxuk puknōg pu'uk. ⁵ Topa hā' puknōg xop te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux, ha yāy yōg xape xop te hām'āpak, tu Topa hā' puknōg xop hā' xape, hu hām'āpak. ⁶ Pāyā yūmūg mūn Topa yōg. Tikmū'ūn te Topa yūmmūg, puxix yūmū yōg hām'āktux

'āpax, ha tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok, puxix hām'āpak hok. Ha kaxīy yūmū'āte Topa Koxuk yūmmūg, xi' koxuk te mō'āmā'ax yūmmūg kamah.

Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg 'āktux

⁷ Ūkxape xop: 'Ūyā yūmmūg yāy putup pax, yā Topa te yūmmūg ka'ogāhā', 'ū xape putup pax. Tikmū'ūn te' xape putup pax, puxix yā Topak-tok, tu Topa yūmmūg. ⁸ Tikmū'ūn tep-tup pax hok, puxix Topa yūmmūg hok, yā Topa te mō'yāy xe'ēgnāg. ⁹ Tu yūmmūg yūmmūgāhā', tu tak-tok puxehnāg nū'kutnāhā', tuk-tok puxehnāg nū'kutnāhā hām xexka tu', pu yūmmūg pupi tu' xok, nūy yūmmūg kuxa hīnnā xe'ēgnāg. ¹⁰ Ha Topa te yūmmūg mōg yāy xe'ēgnāg. 'A yūmmū'āte Topa 'ūm mō'yāy xe'ēgnāg'ah. 'Āmhok. Pa Topa te yūmmūg mōg yāy xe'ēgnāg, huk-tok nū'kutnāhā', pu yūmmūg pupi tu' xok, hak-tok xok, nūy yūmmū yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā', pu tu kux.

¹¹ Ūkxape xop: Topa te yūmmūg mōg yāy xe'ēgnāg, 'āpu yūmmūg kamah yāy putup pax. ¹² 'A tikmū'ūn te Topa 'ūm pēnā xet'ah. Yūmmūg yāy putup pax, puxix Topa yūmmūg kuxa hā yā tu kuxap-xet, ha mōktu yā mō'yāy xe'ēgnāg. ¹³ Hā kaxīy yūmmūg kuxa mām ka'ok, 'ūyīy kuxap-xet Topa kuxa mūtik. Yā Topa te yūmmūg kopa' xip, tu yāy Koxuk xe'ēgnāg yīxōnnāhā', yūmmū'ā'. ¹⁴ Hak mū'āte Topak-tok

pēnāhā'. Yā Topa tek-tok nū'kutnāhā hām hah, pu Topa hā' puknōg xop pupi tu' xok. ¹⁵ Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix yā Topak-tok 'āktux, puxix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet. ¹⁶ Yā yūmmū'āte Topa yōg mō'yāy'ax yūmmūg, ha yūmmūg mōg yāy xe'ēgnāg, ha yūmmūg kuxa mām ka'ok nōm kopah.

Topa mūn mō' yāy'ax xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, ha Topa kuxa te nōm mūtik kuxap-xet 'ūyānān tu'. ¹⁷ Topa te mōg yāy xe'ēgnāg, tu mōktu yūmmūg kuxa kopa' xip ka'ok, ha yūmmū'āte mōg yāy nīynām. Ha hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'ihā Kunnix xe'e te putpu nūn, nūy hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Ūyā yūmmūg hāpxopmā max, Kunnix te hāpxopmā max putuk! ¹⁸ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix tu' yīpkutuk hok, tup-tup pax, hu' yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te' nōy yīpkutuk, puxip-tup kutōgnāg, tu' gāy'ax yīpkutuk, hu' kuxa xūy.

¹⁹ Topa te yūmmūg mōg yāy xe'ēgnāg hāmāxap, yīk-nāy tu yūmmū'āte Topap-tup pax.

²⁰ Tikmū'ūn te: "Āte Topap-tup pax," kaxīy, tu' xape 'ūm nōy putup nōg, puxi' koit. Tikmū'ūn te' nōy pēnāhā', tup-tup hok, puxix Topap-tup hok kamah. 'Ap pēnā xet'ah. ²¹ Yīy Kunnix te yūmmūg xat, hu: "Tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxi' xape putup pax kamah," kaxīy.

5

Tute' gāy xop kuxyā 'āktux

1 Tikmũ'ün kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax yūmmūg, puxix nōm tikmũ'ün Topa hāk-tok. Tikmũ'ün te' Tak 'üm putup pax, puxik-tok xop putup pax kamah. 2 Yūmũ'āte Topap-tup pax, tu 'ōg xat'ax mīy, hu Topak-tok xop putup pax kamah, tu' yūmmūg. 3 Tikmũ'ün te' Topap-tup pax, tu tu' yīpkox pip, 'ap xat'ax ka'ok'ah, yūmūg mōg yāy xe'ēgnāg hah. 4 Yā Topak-tok xop te' gāy xop kuxyāp-tup, yūmūg kuxa mām ka'ok, puxix Topa hā' puknōg xop kuxyāp-tup. 5 'Ū 'üm te' kuxyāp-tup? Nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop, tute' kuxyāp-tup, nōm te hāmyūmmūg, yā Yeyox mūn Topak-tok.

Tu Yeyox Kunnix 'āktux

6 Tu' nūn, hap-tox pix kōnāg hā, ha' hep 'āta nū'nāhā'. 'Ūp-tox pix, 'ihā Topa te yāy kutok 'āktux, ha yūmūg pupi' xok, 'üyīy yūmũ'ā Topa hā kutok xop kamah. Ha Topa Koxuk te: "Hamūn! Yā hām'āktux xe'e!" kaxīy. 7-8 Yeyox Kunnix yā Topak-tok xe'ēgnāg. Topa Koxuk te yūmūg kuxa kopa hāmyūmmūgāhā', 'üyīy hāmyūmmūg, xix Yeyox putox pix, 'ihā Topa te hām'āktux, xix Yeyox te yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa maxnā', yā hāpxopmā'ax 3 hā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 9 Tikmũ'ün

te hām'āktux, kopxix yūmūg xupax, ha Topa te hām'āktux, kopxix yūmūg yīpkox pi', hāpxe'e 'āktux hah, ha Topa te Yeyox yā yāy kutok 'āktux. 10 Tikmũ'ün kuxa yūm ka'ok Topak-tok kopah, puxix yāy kuxa tu: "Hamūn!" kaxīy. Tikmũ'ün kuxa yūm hok, puxix tu Topa te yā' koit 'āktux, Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah, ha Topa te: "Yeyox mūn yā 'ūgkutok xe'e!" kaxīy. 11 Tu xe: "Āte 'ākuxa hinnā xe'ēgnāg, 'ūgkutok hā 'ākuxa hinnāhā, ha 'āhi kux 'ohnāg," kaxīy. 12 Topak-tok te tikmũ'ün mütik tihi', puxix tu kuxa hi xe'e', ha tikmũ'ün mütik ti hok, puxix tu hi 'ohnāg.

Tu' hi xe'ēgnāg, ha' kux 'ohnāg 'āktux

13 'Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. 'Āxop kuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg. 14 Topa keppa yūmūg pip, tu' yīpkutuk 'ohnāg. tu Topa tu' xak, pu hāpxop 'üm hōm, 'üyīy yūmūg hāpxopmā max, puxix yūmũ'ā' hōm. 15 Yūmũ yōg hām'āktux 'āpak hah, hu yūmũ'ā' hōm putup.

16 Pēyā tikmũ'ün te' xape pēnāhā', ha hāpkummuk mīy miax, yīy Topa te' xūygāp-tup, pāyāp xok putup'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu 'āxape hīnnā', puyīy tu' xok hok. Yā hāpkummuk miax. Pēyā' xape te hāpkummuk xexka mīy, pūyā Topa tu' xax hok, puyī' hīnnā'. Yā' xok putup. 17 Hāpkummuk mīy'ax xohix te

yāy pu hāpkummugāhā', pa 'ap
xohix tep-tex'ah.

¹⁸ Topak-tok xop 'ap
hāpxopmā kummuk pax'ah,
Topak-tok te' pēnā max
hah, yīy Hāmgāyāgnāg te'
kummugā hok, ha yūmū'āte'
yūmmūg.

¹⁹ Yā yumū' mūn Topa yōg,
ha Hāmgāyāgnāg te Topa hā'
puknōg xop xat.

²⁰ Yā Topak-tok nūn tap,
tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā',
'ūyīy yūmūg Topa xe'ēgnāg
yūmmūg. Topa kuxa mūtik
yūmūg kuxap-xet, xik-tok
Yeyox Kunnix kuxa mūtik
yūmūg kuxap-xet. Yā Topa
xe'ēgnāg, tu yūmūg kuxa
hīnnāhā xe'ēgnāg.

²¹ 'Ūgkutok xop: Topa
'ūm komut nīm! Nōm pu
nū'āktetex hok! Tu ta tu' kux.

YOĀM TE 'ŪN KUXA YŪM KA'OK'AX PU KAX'ĀMI' II

1 'Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape hex pu kax'āmi', xik xape kutok xop pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'. 'Ak puxet'ah. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu 'āp-tup pax kamah.

2 'Ūgmū'āte 'āp-tup pax, hāpxe'e tek mū kuxa kopa' xip hah. Yā' xip ka'ok mō kuma' mōg.

3 Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmmāxnā', xix ākuxa ka', xix 'ākuxa māmmā'. Pūyāktok Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmāxnā', xi mō'āyāy xe'ēgnāg, hāmyok mīy tu'.

Tu hāpxe'e 'āktux, xix yāy putup pax 'āktux

4 Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux, yā 'āk-tok te hāmyok mīy, ha tikmū'ūn te' xuktux, ha kaxīy yūmūg Tak Topa te yūmūg xat, yīk kuxa hittup. ⁵ 'Ūkxape hex, 'ūyā yūmū yāy putup pax. Yā Topa te' xat tap, 'ūyā yūmūg yāy putup pax. ⁶ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix Topa yōg xat'ax mīy. Yā 'āte xe' xat'ax 'āktux, hu: "Ūyā yūmū yāy putup pax mōg kumak mōg," kaxīy.

7 Tikmū'ūn punethok te' nōy pu mō'āmā', tu hāpxexka xohix tu' pip. Tu Yeyox Kunnix 'āktux, hu: "Ap tikmū'un kutok xe'e'ah,"

kaxīy. Yā Kunnix tu' gāy xop, tu yā' koit. ⁸ 'Ōg pa 'āti', ka 'āhām'ax xaxok, puyīy pexkox yōg hāpxop hā Topa xa pago.

⁹ Kunnix te hāmyūmmūgāhā', yā' puxi', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup xūy, hu yāy pu hāmyūmmūg'ax puknōg yūmmūgāhā', puxix Topa nōm tikmū'ūn mūtik tu ti hok. Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpax, puxix Topa nōm mūtik 'ati', hak-tok te nōm mūtik tihi'. ¹⁰ 'Āha tikmū'ūn nōy mōg, tu Kunnix yōg hām'āktux xe'e yūmmūgā hok, yīy ta 'āpet tu' xānā hok, pu mō'xip, xix hāmmāxnā'ax 'āktux hok, nūy: "Pūyā Topa 'ākuxa yum mā'," kaxīy. 'Ūxuktux hok. ¹¹ Yā tikmū'ūn te' kummuk xop pu hāmmāxnā'ax 'āktux, puxi' kummuk xop mūtik hāpkummuk mīy.

Tu hām'āktux kux

¹² 'Āte xe xa hām'āktux putup, pa kax'āmi'ax hā 'āte 'ap hām'āktux putup'ah xa'. 'Ūgmōg putup 'āha, nūy xa hām'āktux, xa 'āxop yānān tu' ā hām'āktux, 'ūyīy yūmūg kuxa hittup xexka'.

¹³ Topa te 'āxape hex yāy kutnāhā', hak-tok xop te xa 'āneo. Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' XAPE 'ĀXET'AX GAX PU KAX'ĀMI' III

1 'Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape Gax pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'.

2 'Ūkxape', 'āte Topa tu' xak tap, puyīy xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa hittup putuk 'āhittup. 3 Yūmūg xape nūn, tu 'āmūn 'āktux, hak kuxa hittup xexka', hak xape te xate hāpxopmā max 'āktux, xix xate hāpxaxok hok 'āktux, xix xate hāmyok mīy 'āktux, 4 yīk kuxa hittup, 'āmūn tek mūn hā 'ūgkutok tu'.

Tu Gax 'āktux max

5 'Ūkxape: Yūmūg xape pu 'āhām max, xix yūmūg xape puknōg pu 'āhām max kamah. 6 Ha 'āmūn 'āktux, 'īhā' kuxa mām ka'ok xop yāykotīnnā' pip, xix xate 'āxapep-tup pax 'āktux. Hōmhā 'āte xa' xak, xa nūhū 'āxape xop mō'nīynām, pu xe' mōg, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, 'āhittup hah, nūy 'āhā 'ātehet, nūy Topa kuxa hittupmā'. 7 Yā Kunnix pu' hām, tu hāpkumep, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu tikmū'ūn kuxa mām hok xop tu tayūmak pop 'ohnāg. 8 Yīy yūmū'āte nōm 'a tet'ax, nūy nōm xop mūtik yūmūg pupi' hām, nūy hām'āktux xe'e 'āktux hāpxexka nōy tu'.

Tu Niot 'āktux, xix Nemēn 'āktux

9 Hōmā 'āte tappet kutōgnāg mīy, tu 'āxop kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', pa Niot tep-tup nōg, yāy pe'paxex xexka tu', tu 'āxop xat putup, 10 yīy 'āhak mōg, tu mōktuk xupep, tu Niot pu hām'āktux putup, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. Yāk mūg 'āktux kummuk, tu' koit xexka', Tu hāpxopmā kummuk kamah, tu' xape xop 'ap xānā'ah, nūy pet tu mō'xip. Tu' xat hok kamah, pu yāy xape nōy xānā hok, ha' mīy, puxix' xat hok, pu yāykotīnnā' tu' xip hok 'ūxape xop mūtik.

11 'Ūkxape:, 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax max tat, tu hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'. Yā Topa yōg xop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, 'ap Topa 'ūm pēnā xet'ah.

12 'Ūxohix te Nemēn 'āktux max, ha hāmyok mīy, yīg mū'āte' xuktux max, ha xate' yūmmūg, yāg mū'āte hām'āktux xe'e'.

Tu 'āneo hōm

13 'Āte xa hāpxopmā'ax xohix 'āktux'ax, pa tappet tu 'āte' mīy putup'ah, 14 Hu 'āte' hip, nūy 'āpēnā', 'īhā xa hām'āktux putup.

15 Pūyā Topa 'ākuxa yūmmā'. Yūmūg xape xohix te 'āneo. 'Āte yūmūg xape xop xaxok 'ohnāg, nōm xop te 'āmūtik pip. Hu xa' xak, xak mūn 'āktux, nūy yūmūg xape xohix pu' xuktux. Tu ta tu' kux.

YOT TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

¹ Ūgmūn Yot, Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', yā Tiak hāk taknōy, tu xa kax'āmi', Topa te 'āxop xānāhā hah, ha Topa yūmūg Tak te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix Yeyox Kunnix te 'āpēnānā' xip, nūy 'āpēnā max.

² Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy xe'ēgnāg, xix 'ākuxa ka', ha mōktu yā 'ākuxa hittop xexka'.

Yot te mō'āmā'ax xop 'āktux

³ Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup pax, tu xa kax'āmi', nūy 'ākuxa ka'ogā', nūy yūmūg xuxyā 'āktux. Yā yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat. Yīy 'āte nū mīy tappet, nūy mō'ānīynām, xayīy kuxa mām hok xop pu hām'āktux hā' nōy yānān. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xe'ēgnāg, tu 'ap xep 'āktux putup'ah. ⁴ Yā tik xop kuxa mām 'ohnāg, tu' xaptop hā' kuxa mām ka'ok xop kopa' tihī', tu Topa yōg tikmū'ūn pu' koit, tu hāmyūmmūgāhā', tu mō'āmā'ax hā hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āktux xe'e hā' yānān hām'āktux nōy. Yā yūmū yōg Topa te yūmū'ā hāmaxnāhā', tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', pāyā tik te koit xop te' nōy xop pu yā mō'āmā', nūy yāy putup'ax kummuk mīy, tu'

nōy hā' xupxet pax, tu yūmūg xuxyā puxehnāg putup nōg, nōm te yūmū'ā hāmyūmmūgā xe'ēgnāg. Ha Topa yōg tappet te nōm tik te koit xop 'āktux tap. Yā Topa te' yōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy tu pago. ⁵ 'Āxop te hāmyūmmūg tap, pāyā' xaxok hok: Yā Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōy hāpxexka 'Eyit kopah, ha hāmyāxatamuk punethok nōg, 'ihā' kuxa mām hok xop kix. ⁶ Pexkox yōg nū'pok xop xohix, pāyā' yāg yīpkox 'ohnāg Topa pu', tu Topa 'āxet'ax xe'ēgnāg pa', nūy Topa yānān tu' xat, yāy xexka pe'paxex, tu' hitop hā yāy xexka pe'paxex, tu' xat kummuk nām, tu yāy xip'ax nīm. Yīy Topa gāy kāmānat kummuk xop tu', tu pexkox yōg kāmānat kummuk hā' gāy, tu pipkup māxap'ax hā' hīy ka'ok, ha nōm koa hok, ha kaxīy Topa te' kummuk xop mōgāhā', tu' tat, ha hāpkoxtap tu' mām, tu' hip, pu Topa' yānān tu' xūyā xexka', ha' xūy kuxyā 'ohnāg. ⁷ Tikmū'ūn te xa kōmēn Xonōm 'āktux, xix kōmēn Gōmōg 'āktux, xix kōmēnnāg te hāmhumnāg tu' pip 'āktux. 'Ūxohix kōmēn hittap. Ha' yōg tikmū'un xop te hāpxopmā kummuk pax kamah, nū'pok xop putuk, tu' nōy mūtik nōm kummuk pax, xi' nōy hā' xupxet. Yā kuxap te mō'hap mō'kuma' mōg, tu' xūyāhā'. 'Ūxaxok hok, xa 'āxop kaxīy 'āxūy hok.

⁸ Yā nōm te koit xop yāy

yōnkup hā hāpxopmāhā', nūy yāy yīn kummugā', 'a Topa yōg hām'āktux 'ūm 'āpak'ah, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', tu pexkox yōg nu'pok xop max mǎnōg kummuk. ⁹ Yā nū'pok xop yōg xat'ax yā Mīget, tu 'ap nōy xop mǎnōg'ah. 'Āmhok. Hōmā Mīget te Hāmgyāgnāg pu hām'āktux, tu Mōyyex yōg xokxax 'āktux, ha' nōy yānān, 'īhā Mīget mǎnōg 'ohnāg, tute: "Pūyā Topa 'āmānōg!" kaxīy. ¹⁰ Pa tik te' koit xop te mǎnōg, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Tu hām yōg hāpxopmā'ax puxet yūmmūg, xokxop putuk, ha' nōg. ¹¹ Pūyā tu kuxānōg, nōm tik te koit xop! Tute tik hittap Kāyīy yōg putat kummuk hā' mōg, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, tu tayūmak putup xūy, tik hittap Manaām putup, yīy hāpxopmā kummuk kamah. Hōmā Kone gāy Topa tu', ha Topa tep-tex, hāpkummuk mīy hah, ha tikmū'ūn te hāpkummuk mīy kamah, Kone putuk, ha Topa te' kix kamah. ¹² Ha tikmū'ūn te' koit xop te 'āxop yōg 'āmuk xexka hā' mōg, tu kenmuk xo'op, tu mōktu paptux, tu' nōy xop pu' hupmāhā'. Tu yāy pe'paxex, pa' nōy 'ūm pe'paxex 'ohnāg. Yā texgōy xexka putuk, 'āmuuh te 'ūnōā mō'ka'ok. Tu mīnta kup kummuk putuk, yā hāmyāxatamuk xohix hā mīnta 'ohnāg taha', ha mīm kup putuk, tikmū'ūn te nōm xut hām kopah, ha yīpxatit te hāptopa tu' tap. ¹³ Tu kōnāg kox xexka gāy

putuk, ha yāy mahapnām. Kaxīy tikmū'ūn te' koit te hāpxopmā'ax kummuk hā' hupmāhā'. Ha māyōnnāg 'ūm putuk, nōm te pexkox yōg putat xaxok, ha hitop hā hāpkumep, tu' xupep 'ohnāg, yīy Topa te' koit xop pu' pet, ha hāpkoxtap kopa' pip ka'ok, mō'kuma' mōg, tu' pip kux 'ohnāg, yā hāptupmā 'ohnāg.

¹⁴ Mōnāyxop hittap xexka 'Ēnōg te Topa pupi hām'āktux, tu tik te māxap 'Anāo hā mōkputox. Yā 'Anāo tek-tok put, ha tehomik tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 7, ha mōkputox 'āxet'ax 'Ēnōg, tu tikmū'ūn te' koit xop 'āktux, hu: "Pēnā! Yūmūg xuxyā nūn, pexkox yōg nū'pok xop xohix te 1.000 punethok mūtik nūn, ¹⁵ nūy tikmū'un yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' nūn, nūy kuxa mām hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hām'āktux'ax kummuk hā' kopit, Topa 'āktux kummuk ha' kopit putup, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu'," kaxīy.

¹⁶ Yā' koit xop yīy, yā' nōy nāg, hu yāy pupi' gāy nām, xi' nōy kupex, tu yāy yōg putup'ax mīy, tu yāymūn xexka 'āktux, tu tikmū'ūn nōy pu' hitop hā hām'āktux, hu: "Āte 'āp-tup pax," kaxīy. 'Ūnōy yōg hāpxop pop'ax tu hām'āktux max, pāyā' kuxa kummuk!

Tute hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ Pa 'āxop yā 'āhā 'āxape, yīy yūmūg xuxyā yōg

mō'pok xop pe'āpaxeh, ha Topa pupi hām'āktux, ¹⁸ tu: "Hāmyāxatamuk xox putox mō'nāp-tup, 'ihā tikmū'ūn te' koit'ax nūn putup, tu xa hā yīxix kummuk. Yā nōm xop kuxa mām 'ohnāg, hu yāy putup'ax mīy," kaxīy. ¹⁹ Tu 'āxop gāyāp-tup, xayīy 'āyāxatat. Yā Topa Koxuk pu' yīpkox 'ohnāg, pa yāy pupxet yīpkox pip. ²⁰ 'Ūkxape xop, 'āpu 'āxop mō'kuma 'āmōg Topa yōg putat hā, 'ākuxa mām ka'ok tu 'āmōg, nūy yāy ka'ogā'. Yā Topa te hām'āktux max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max. Topa te 'āka'ogāhā', xa Topa pu hām'āktux pax. ²¹ Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā max nōm pu', 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, puyīy 'ākuxa ka', nūy 'ākuxa hīnnā xe'ēgnāg.

²² 'Āpu tikmū'ūn yāy kuxa yīkopit'ax xop 'ūm kuxa ka', yāp-tox 2. ²³ Tu' kuxa xakix putūmnāg, 'ūmām pu'uk tu'. Tikmū'ūn te kuxap tu hāpxop max mōy, ka mō'hap, hu' nōg, kaxīy 'ānōy xop kuxa ka' kamah, pu Topa yā 'ūkuxa ka xexka', pa 'ākuxānōg, ka 'ūyōg putup'ax kummuk te 'āmōgā', xa hāpkummuk mīy.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy tu' xuktux max

²⁴ Topa te 'āpēnā'ax max, xa Topa yōg putat xak hok, tu 'ākuxa tupmā'ax, xa 'ākuxa max xe'ēgnāg, xix 'ākuxa hit-tupmā'ax, xa Topa keppa 'āpi'. ²⁵ Pūyā Topa yāp-xehnāg max xe'ēgnāg, xi' xexka xe'ēgnāg,

xi' ka'ok xe'ēgnāg, xi' xohix xat xe'ēgnāg, yā hōmā xix hōnhā, xix hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā', mō kuma' mōg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux. Hamūn!.

TOPA TE YOĀM TU' MŪG YEYOX KUNNIX XIX HĀPXOP XOHIX

¹ Yeyox Kunnix te yūmū'ā' mūg hāpxop punethok, tu yāy mūn mūg, ha 'āte nōm kax'āmi tappet tu'. Topa te' xat, pu' mūg yāy yōg tikmū'ūn tu', yā yāy yōg kāmānat xop tu'. Hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn te nōm hāpxop xohix pēnāp-tup, ha Yeyox Kunnix te yūmū'ā' nōm hāpxop xohix mūg. Kunnix te nū'kutnāhā pexkox yōg nū'pok xop, puyīy Yoām tu nōm mūg. ² Yoām te' pēnāhā, tu hāpxop xohix kax'āmi', yā' kax'āmi nū tappet tu'. Topa te' popmāhā', ha Yeyox Kunnix te tu' mūg, ³ ha tikmū'ūn te nū tappet mōkupix, puxix tu' kuxa hittup. Tikmū'ūn te nū tappet 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix tu' kuxa hittup. Nū tappet tu' kax'āmi hāpxopmā'ax, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup.

Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7

⁴ Ūgmūn Yoām, tu nū tappet kax'āmi Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7 pu' hāpxexka 'Ax tu'. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop ha hāmmxnā', nūy 'ākuxa māmā'. Hōnhā' xip Topah, tu ta' xip hōmā, tu ta' nūn putup.

Ha ta' pip 'ūkoxuk xohix te' 7 Topa keppah xix yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg keppah. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop pu hāmmxnā', nūy 'ākuxa māmā kamah. ⁵ 'Ātep-tup kamah, pu Yeyox Kunnix 'āxop ha hāmmxnā', nūy 'ākuxa māmā'. Yeyox te yūmū'a hāpxe'e xohix 'āktux. Yā Topak-tok te māxap xip tu' xok tāmnāg, tu putpu' hī', tu hām xexka yōg xat'ax xop xat. Tute yāy yūmūg xe'ēgnāg, tu' xok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, tu kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ⁶ tu yūmūg mīy 'āmānex xop, yā Topa yōg xop. Tute yūmūg xat, ha yūmū'āte Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg 'ātak Topa pu hāpxopmā max. Yeyox Kunnix yā' max xe'ēgnāg, tu' max xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Hamūn.

⁷ Pēnā', 'ūnūn putup hāmgōy xexka kopah! Tikmū'ūn xohix xexka te' pēnāp-tup. Hōmā ha ta tikmū'ūn te pox xexka hā' xuhmīy. Yā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu potap-tup. Hamūn. Hā kaxīy.

⁸ Topa xexka 'ūka'ok, tu hām'āktux, hu: "Ūgmūn yā māxap xix ka'ax. Hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip putup. Hōnhāg xip, tu tak xip hōmā, tu tak nūn putup." Kaxīy.

Yoām te Kunnix pēnāhā'

⁹ Ha tak mūn yā 'ātaknōy Yoām. 'Āte' xūy hā tot, yā 'āxop

putuk. 'Ūkxip Topa te nōm xat xop kopah 'āxop mūtik, tu Yeyox tuk xip ka'ok 'āxop putuk. Hōmā 'āte tikmū'ūn pu Topa 'āktux xix Yeyox 'āktux, ha tikmū'ūn tek mūg, tuk xix nūnte hām tot tu', ha kōnāg te' yīmap, yā hām tot 'ūxuxet'ax Pat. ¹⁰ Yenomīy 'īhā Topa Koxuk tek mōgāhā', pa 'āte yānmūn xupep'ax ka'ok 'āpak 'ūkxām tu', yā mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, ¹¹ tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūpēnā xop kax'āmi', tu tappet hōm Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pu', yā kōmēn 'Ep tu', xix kōmēn 'Exmīy tu', xix kōmēn Pek tu', xix kōmēn Tittit tu', xix kōmēn Xahat tu', xix kōmēn Pinanep tu', xix kōmēn Namnixet tu'." Kaxīy.

¹² Ha 'ūgyōkānām, nūy 'ūkxāmpa' pēnā', nūy nōm te hām'āktux pēnā'. Pa' pip kuyānām tat'ax xohix te' 7. Yā yānām 'āta yīxux hā' mīy kūyānām tat'ax. ¹³ Pa' xip nōm te Tikmū'ūn Kutok putuk kuyānām tat'ax kote'. 'Ūyōg topixxax tox, tu' pata tu' kux, tu' tat 'ūkotex hīy'ax, yā yānām 'āta yīxux hā' mīy, ¹⁴ tu' xep-nok, yā kahnēn xep-nok putuk, pe tex xap ponnok putuk, tu' pa te kuxap xexka putuk, ¹⁵ tu' pata te kuyānām mō'yōn, yā pipkup monōn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. Tute hām'āktux ka'ok, yā xamoka xexka putuk. ¹⁶ Tu' yīpxe'e hā' tat māyōnnāg xohix te' 7, tu' yīkox tu' xupep mīkax

xexka', yā' xox mut tix, tu' pa te kuyānām xexka mō'yōn, yā māyōn putuk mēynix 'īhā'.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā', tuk nāhā 'ūpata yīkak, tuk xok putuk. Pa tik nūn, tu nūktuk yīmū' yīm xix, tu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Ūgmūn yā māxap xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix 'īhāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip putup. ¹⁸ 'Ūkxip. Hōmā 'ūkxok, pa pēnā' 'ūkhi putpu', tuk xip putup mōkumakmōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Ūgka'ok. 'Āte' xat, puxi' xakix 'ūxohix. 'Āte' xat hok, puxi' xakix hok. 'Āte xakix xop xat kamah. ¹⁹ 'Āpu hāmpēnā'ax kax'āmi yā hōnhā yōg hāpxopmā'ax kax'āmi xix hāptup yōg hāpxopmā'ax kax'āmi kamah. ²⁰ 'Āte xa' yūmmūgāhā hāpxop xaptop, yā tikmū'ūn te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūpip māyōnnāg xohix te' 7 'ūgyīpxe'e kopah, ha' pip kūyānām tat'ax te' 7. Māyōnnāg te' 7 yā pekkox yōg nū'pok'ax te' 7, yā nōm te Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pēnāhā'. Ha ta kuyānām tat'ax yā kōmēn te' 7 yōg Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7. Kaxīy.

2

Kōmēn 'Ep yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pekkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Ep yōg Yeyox kopa kuxa mām

xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi', hu:

"Āte xa hām'āktux. 'Āte māyōnnāg te' 7 tat 'ūgyīpxe'e hā, tu hāpkumep kuyānām tat'ax yānām 'āta yīxux kote'.² 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāpxopmā max punethok, tu Yeyox tu 'āxop pip ka'ok. 'Āte' yūmmūg 'āxop te' tot 'ohnāg tik kummuk. Tik kummuk te: "Ūgmūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah.' Kaxīy. Pa 'āxop te yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' koit yūmmūg.³ 'Āxop te hāmmax hip. 'Āxop yā yōgnū xop, hu 'āxop xūy, pa 'āxop te hāpxopmā max kux 'ohnāg. ⁴ 'Āxop te hāmmax mīy, pa 'āxop te hāpkummuk mīy kamah. Yā hōmā 'āxop tek putup pax max, pa hōnhā 'āmhok. ⁵ 'Āpu hāmpe'āpaxeh. Hōmā 'āxop te hāmmax mīy, pa hōnhā 'a kaxīy'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy kux, nūy putpu mōg, nūy xe' mīy 'āxop te nōm mīy hāmāxap. Pa 'āxop te hāpkummuk kux 'ohnāg, kopxix 'āxop hak mōg, nūy xut 'ōg kuyānām tat'ax. ⁶ Pa 'āxop max, yā 'āxop tep-tup nōg Nīkonax xop yōg hāpxopmā'ax. 'Ātep-tup nōg kamah. ⁷ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'." Kaxīy.

Kōmēn 'Exmīy yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

⁸ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn

'Exmīy yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

"Āte xa hām'āktux. 'Ūgmūn yā māxap xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip putup, tuk xok tāmnāg pa putpuk hi'. ⁹ 'Āte' yūmmūg 'āxop xūy. 'Āte' yūmmūg 'āxop putexop 'ohnāg, pa 'āmhok, 'āxop putexop xexka!' 'Āte' yūmmūg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, tu hām'āktux hu: "Ūgmūg yā Yoneo xop kopak pip.' Kaxīy. Pa 'āmhok, yā' koit, yā Hāmgāyāgnāg yōg xop kopa' pip. ¹⁰ Hāpxip 'īhā 'āxop xūy'ax, pa 'āpu 'ākuxanōg hok. 'Ūxupax. Hāmgāyāgnāg te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, yā' xat putup, pu tikmū'ūn 'āxop xeh kanet ka'ok kopah, ha 'āxūy'ax 'āmnīy te' ¹⁰ hā. 'Āpu 'ātu pip ka'ok, hu mōg hu yā 'āxakix, ha 'āte xa popmāp-tup 'āhi'ax kux 'ohnāg yōg xexka xop yōg kuxxax.

¹¹ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!

Tikmū'ūn te xakixp-tup, tuk-nāy tu' mōg putup Hāmgāyāgnāg pet tu', tu' xūy, pa' xut xop mōg putup'ah." Kaxīy.

Kōmēn Pek yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹² Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn

Pek yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“Āte xa hām'āktux. Yōgnū mīkax xexka xox mut tix xip. ¹³ 'Āte' yūmmūg 'āpip'ax. Yā Hāmġāyāgnāg yōg xexka xop yōg mīmpe yūm'ax xip 'ōg kōmēn kopah, yā Hāmġāyāgnāg yā' xexka', tu' xat kōmēn yōg xop. 'Āxop 'ātu 'āpip ka'ok, hu yōgnū putat max xak 'ohnāg. Hōmā' xip 'Ātip, yā yōgnū kāmānat, tu 'ā tu' xip ka'ok, ha tikmū'ūn tep-tex nōnte Hāmġāyāgnāg yōg xip'ax tu', pa 'āxop te yōgnū putat max xak 'ohnāg. ¹⁴ Pa 'āxop te hāpkummuk mīy, yā yāg pip nōnte, tu Manak yōg hāmyūmmūg tat. Yā hōmā Manak te 'Iyaet xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, yā xit'ax māhā tikmū'ūn te topa komut xop pu nōm popmāhā'. Tute tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā', pu' nōy hā xupxet kamah. ¹⁵ 'Ūpip kama 'ūyāg xop, tu Nīkonax xop yōg hāmyūmmūg tat. ¹⁶ 'Āpu 'ōg hāpkummuk mīy kux. 'Ūkux 'ohnāg, kopxik mōg, nūy yāykix nōm tikmū'ūn mūtik. Yā 'āte yāy kix putup mīkax xexka hā nōm xip 'ūgyīkox kopah.

¹⁷ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!

'Āte pām mānā popmāp-tup 'ūxut xop pu'. 'Āte nōm pu' popmāp-tup kama mīkaxxap ponnok, tu nōm

yīmū' kax'amip-tup 'ūxuxat'ax tup, ha nōm te' pop te 'āxet'ax yūmmūg putup, pa' nōy te' yūmmūg putup 'ohnāg.' Kaxīy.

Kōmēn Tittit yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

Tu xe:

¹⁸ —'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Tittut yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“Āte xa hām'āktux. 'Ūgmūn yā Topak-tok, tuk pa te kuxap xexka putuk, tuk pata te kuyānām mō'yōn, tu pipkup monōn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. ¹⁹ 'Āte 'ōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te' nōy putup pax, tu 'āxop te 'ātu 'āpip ka'ok, tu 'ā hāpxopmā max punethok, tu 'āxop te hāmmax hip punethok. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kōnāmāhā', pa hōnhā 'āxop te hāpxopmā max punethok. ²⁰ Pa 'āxop te hāpkummuk mīy. Yā' xip nōnte 'ūhūn 'ūxuxet'ax Yeyamet, tu hāpkummuk mīy, pa 'āxop te nōm hupmā 'ohnāg. Tute hām'āktux, hu: “Topa te nūgkutnāhā”. Kaxīy. Tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', tu' koit, nūy yōgnū kāmānat xop mōgā', puyī' nōy hā' xupxet, puyī' xit tikmū'ūn te topa komut xop pu nōm popmā'. ²¹ 'Āte' hip, tu 'ūn kummuk pu' popmāhā 'āmnīy xohix, puyīy hāpkummuk mīy kux, pa 'ap-tup'ah, yā' kux 'ohnāg. ²² Yīy 'āte 'ūn xat putup,

puyīy mīmpe mō'yōn'ax tu' xhip ka'ok, tu' xūy xexka putup. Ha ta tik te nūmūtik xonnix, yā Yeyamet putuk, tu' xūy xexka putup kamah. Yā hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āte nōm mīy putup. Pa tik te hāpkummuk mīy kux, kopxi' mīy 'ohnāg. ²³ 'Āte Yeyamet kutok kix putup, ha mōktu' kuxa mām xohix xop te' yūmmūg putup, 'āte tikmū'ūn kuxa pēnāhā', xip-tox kopa pēnāhā', tu hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

²⁴ Pa 'āxop nōy te kōmēn Tittit tu' pip, tu nōm hāmyūmmūg kummuk tat 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg 'ūxuxet'ax, hu: 'Hāmgāyāgnāg yōg hāmyūmmūg xaptop.' Kaxīy. Pa tikmū'ūn te xa nōm yūmmūgā 'ohnāg, yīy 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. Nōmhā 'āte xa hām'āktux, 'ap 'āte 'āxop xat putup'ah 'ūxeheh, xayīy hāpxop nōy mīy. Puxix. ²⁵ 'Ūpip 'āxop yōg hāpxopmā'ax. 'Āpu 'ūxe' mīy, ha mōktuk nūn putpu'. ²⁶⁻²⁸ 'Āte' xat putup, puyīy xut xop hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm te' mīy 'āte nōm putup ha mōktu hāmyāxatamuk xohix xox putox, ha 'āte' xat putup, puyīy nōm hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm xat putup, 'ihā 'āte nōm xat kamah. Yōgnū 'ātak te' xat, 'ūyīy hām xexka yōg xohix xop xat. Yā Topa tek xexka mīy, hā kaxīy 'āte nōm xop xexka mīy putup, puyīy hām xexka xohix xop xat. Yā' xat ka'ok putup. Tik te nax

koxyōy pipkup xexka tox hā. Hā kaxīy 'ūxat ka'ok putup. 'Āte nōm xat xop pu' hōm putup māyōnnāg xexka'.

²⁹ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" kaxīy.

3

Kōmēn Xahat yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu', nōm te kōmēn Xahat yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte xa hām'āktux. 'Āte yāy yīm hā' tat 'ūkoxuk xohix te' 7 Topa yōg xix māyōnnāg te' 7. 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmp'e'paxex 'āxop hi', pa 'āmhok, 'āxop te' xakix xop putuk. ² 'Āpu yāy koxah. 'Āpu yāy ka'ogā', nūy hāpxopmā'ax ka'ogā', nūy hāpxopmā max hupmā hok. 'Āte' yūmmūg 'āxop yōg hāpxopmā'ax 'ap xe'e'ah Topa keppah, yā Topa pu' kummuk. ³ Hōmā 'ūnōy te xa hāpxop max yūmmūgāhā', ha 'āxop te' xupak. 'Āpu nōm pe'āpaxeh, nūy mīy, nūy 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax nōā'. Pa 'āxop yāy koxak 'ohnāg, kopxix 'ūgnūn putpu' xupxet nūn putuk, yā tikmū'ūn te xupxet hip 'ohnāg. Texīy 'ūgnūn? Hām'ūmhāg nūn? 'Āxop te' yūmmūg putup 'ohnāg. ⁴ Pa' yāg tihi Xahat tu', tu yōg topixax tup, yā

xutputux 'ohnāg. 'Āxop te hāpkumep putup 'ūgmūtik, tu topixxax ponnok tat putup. Yā' max te kaxīy. ⁵ 'Ūxut xop te topixxax ponnok tat putup, ha 'a 'āte' mōy putup'ah 'ūyōg xuxet'ax tappet tu', Topa te nōm kax'āmi', yā Topa te nōm tu' kax'āmi', tikmū'ūn 'āxet'ax nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 'Āte hām'āktux putup, hu: 'Yōgnū tikmū'ūn nō'ōm.' Kaxīy. Yā Topa keppa 'āte nōm 'āktux putup xix pexkox yōg nū'pok xop keppah.

⁶ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!' Kaxīy.

Kōmēn Pinanep yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

⁷ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu', nōm te kōmēn Pinanep yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi hu:

“'Āte xa hām'āktux. 'Ūgmax xe'ēgnāg, tu 'āte hāpxe'e mīy, tuk yīm hā tat Namix yōg pipkup hāmyīnnīn'ax. Tute hāpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhāmyīnnīn yūmmūg 'ohnāg. Tu tu mōhāmyīnnīn, ha ta tikmū'ūn te hāpxōn yūmmūg 'ohnāg. ⁸ 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop ka'ok kutōgnāg. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', ha 'āxop te' mīy, tu 'ātu 'āpip ka'ok. 'Āte xa hāpxōn, ha ta tikmū'ūn te mōhāmyīnnīn yūmmūg

'ohnāg. ⁹ 'Ūxupax. 'Ūpip Hāmgāyāgnāg nōnteh, tu hām'āktux, hu: “Ūgmūg pip Yoneo xop kopah.’ Kaxīy. Pa yā' koit. 'Āte' xat putup, ha nōm nūn putup, tu nūktu hām tu' pip putup 'āxop keppah, tu' yūmmūg putup, 'āte mō 'āxop yāy xe'ēgnāg. ¹⁰ 'Āxop te yōgnū xat'ax mīy. 'Āte xa' xat, hu: “'Āpu hāpxop max hip. 'Āpu putat max xak hok.’ Kaxīy. Ha 'āxop te' mīy. Yīy 'āte 'āxop pēnā maxp-tup, ha ta' nūn putup hāpxop xohix kummuk, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhāg mōg putup 'āxop hah. 'Ūpip 'ōg hāpxopmā'ax max. 'Āpu nōm pēnā ka'ok, nūy mīy kux hok, yīy ta' nōy te 'ap xupxet putup'ah. 'Ūxut xop yōg kuxxax yā 'ōgnū'. ¹² 'Āte' xut xop hā' mīy māykup putuk yāy pet yōg. 'Āte 'āxop ka'ogāp-tup, ha xate xek pet nīm putup'ah. 'Āte xut xop yīmū' kax'āmip-tup Topa 'āxet'ax xix Topa yōg kōmēn yōg 'āxet'ax kax'āmip-tup kamah, yā' xuxet'ax kōmēn Yenoyanēn Tup. Kaxīy. Yenoyanēn Tup te pexkox tu' yīxop-tup. 'Āte xut xop yīmū' kax'āmi putup 'ūyōg xuxet'ax tup kamah.

¹³ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!' Kaxīy.

Kōmēn Namnixet yōg kuxa

mām xop pu hām'āktux

14 Tu xe:

—Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Namnixet yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pēnāhā'. Āpu kax'āmi, hu:

“Āte xa hām'āktux. Āte Topa tuk xip ka'ok, tu Topa yōg xat'ax mīy pax, yāg hup 'ohnāg, tu tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Hōmā 'āte' mīy Topa mūtik hāpxop xohix. 15 Āte 'ōg

hāpxopmā'ax yūmmūg. Āxop pukpex 'ohnāg xix xuxix 'ohnāg, yā 'āxop tek putup pax xexka 'ohnāg xik putuppax kutōgnāg 'ohnāg. Ātep-tup pe pukpex pe xuxix, 16 pa 'āxop pukpex miax, yīy 'āte 'āxop yāy yīkox kopa mō'yōn.

17 Āxop te: “Ūgmūg pute xop xexka', tu hāpxop xohix xexka pip 'ūgmū yōg. 'Ak mū'āte hāpxop nōy putup'ah. Puxix.' Kaxīy. Pa 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg 'āxop yāy'īgā', xix 'āhittup 'ohnāg, xix 'āp-te xop 'ohnāg, xix 'āpa hok, xix 'āxax top. 18 Hōmā 'āte xa hām'āktux, hu: Mā, ha 'āte 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka 'ākuxa kopah. Mā, nūy pop topixxax pon-nok, nūy 'āxax top kummuk pak. Mā, nūy pop hehmēn 'āpa pu', nūy hāmpēnā', nūy hāmyūmmūg. 19 Āte mō tikmū'un yāy xe'ēgnāg, ha nōm te hāpkummuk mīy, ha 'āte: Kaxīy hok, yā' max'ah. Kaxīy. Tu nōm xūygāhā'. Yā 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. Āpu

hāmpē'āpxeh, nūy hāpkummuk mīy kux. 20 Ūxupax.

'Ūkxip hāmyīnnīn'ax yīkah, tu hām'āktux, hu: Hāpxon! Kaxīy. Tikmū'ūn 'ūm 'ūkopa' xip, tu' xupak, tu hāpxōn, kopxix mōnāy 'ūpet hā, tuk xit putup nūmūtik, ha' xit putup 'ūgmūtik.

21 Āte' xut xop xat putup puyīy māhām 'ūgmūtik 'ūxexka xop yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha 'āte' xohix xat putup, yā nōm te' xat putup kamah, yāk mūn putuk putup. Hōmā 'āte' xut, tu hōnhāg yūm yōgnū 'ātak mūtik 'ūyōg mīmpe yūm'ax yīmū 'ūxexka xop yōg.

22 Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!" Kaxīy.

4

Topa 'āktux max pexkox tu'

1 Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā pexkox tu', ha hāmyīnnīn'ax xōn, ha nōm yīy 'ūxeheh nōm te 'ā hām'āktux hōmā, yā' yīy te mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, tu hām'āktux, hu:

—Mā nūnte pexkox tu', ha 'āte xa mūg hāpxopmā'ax pip'ax hāpxip kutōgnāg 'īhā, yā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup! Kaxīy.

2 Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa Koxuk tek mōgāhā', hak mōg, pa' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg, ha 'ōm te' yīmū' yūm, 3 tu' pa te mō kuyānām yōn, yā mīkaxxap takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix mīkaxxap xanōn putuk, ha ta' xip texxux, tu

nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā texxux yīxux, tu mīkaxxap 'exmēnat putuk. ⁴Ha ta' pip kama 'ūxexka xop yōg mīmpe mām'ax xohix te' 24, tu nōm te' xat xakot, ha mīmpe mām'ax te' 24 yīmū' mām tik xexka te' 24, tu topixxax ponnok tat, tu' xexka xop yōg kuxxax yānām 'āta yīxux mō'tat, ⁵ ha nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax te kote' xip, ha ta nōnte tu' xupep yānām kō'āynām, xix hāmnāhūn, xix tex tūnnāhā'. Ha ta' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kuyānām tat'ax xohix te' 7, tu yōg kuyānām pip, yā' koxuk te' 7 Topa yōg. ⁶ Ha ta' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kōnāg xexka', yā gahap putuk, yā mīkaxxap ponnok max putuk.

Ha ta' ōm pip, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā yōnnā'ī te' 4, tu' pa pip 'ūkeppa xi' xāmpah. ⁷ Yā yōnnā'ī te' 4 ha yāp-xet te xoktut putuk, ha ta' nōy te mūnūytut kutok putuk, ha ta' nōy pa te tik pa putuk, ha ta' nōy te mōmōka putuk, tu topahah. ⁸ Ūxohix te' 4 yōg yīmāg pip. Yāp-xet yōg yīmāg xohix te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6. Yōnnā'ī xohix pa xohix pip 'ūyīmap xi' kopah. Yōnnā'ī tek-te'ex hāptup tox hā xix 'āmnīy tox hā, tu' hup 'ohnāg, tu:

—Topah, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg. 'Āka'ok xexkanām, nūy hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hōmā 'āxip xix

hōnhā 'āxip, tu 'ānūn putup. Kaxīy.

⁹ Hā kaxīy yōnnā'ī tek-te'ex nōm te' xat pu, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, yā nōm ti mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, ¹⁰ 'īhā tik xexka te' 24 te hām tu' xakux nōm keppah, tu' nōm 'āktux max, nūy nōm xexka mīy yāy kuxa kopah, tu yāy yōg xexka xop yōg kuxxax xex hām tu' nōm keppah, yā nōm te' xat keppah, tu:

¹¹ —Āmūn yūmūg xuxyā', yā yūmū yōg Topah. 'Āmax, ha' xohix te' yūmmūg 'āmax xe'ēgnāg, xix 'āxexkanām, xix 'āka'ok xexkanām.

Hamūn, xate' xohix xexka mīy. Xatep-tup, yīy ta' pip 'ūxohix, tu' hi'.

Kaxīy.

5

Tappet tox xix Kahnēn Kutok

¹ Ha ta' pēnāhā 'āte, pa' xip tappet tox kīy xahix 'ūyīpxe'e kopah, yā nōm te' xat 'ūyīm kopah, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, ha tappet tox kīy xahix yīmū' pip kax'āmi'ax punethok 'ūkeppa xi' xāmpah, ha kīy'ax xohix te' 7 te tappet tox kīy. ² Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax ka'ok, yā Topa yōg kāmānat, ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Pi'ā' xip nōm max, yā nōm te kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah? Kaxīy.

³ Pa' xip'ah pexkox tu' xix hām xexka tu' nōm max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁴ 'Ūkpotaha', yā' xip'ah nōm max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁵ Ha ta' xip tik xexka', tu hām'āktux, hu:

—'Āpota hok. Pēnā', 'Ūxip nōm ka'ok, tu xoktut putuk, yā xuxet'ax Yona xop yōg xoktut, yā Namix yōg xupepmā xop kopa' xip, yā tute' xut. Tute kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah. Kaxīy.

⁶ 'Āte' pēnāhā', pa' xip nōm xuxet'ax Kahnēn Kutok. Kaxīy. 'Ūk-nīhā' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha yōnnā'ī te' 4 te Kahnēn Kutok xakot, ha tik xexka te' 24 te Kahnēn Kutok xakot kamah, ha Kahnēn Kutok xok tap, payā' putpu' hi', tup-tox kup xohix te' 7, tu' pa xohix te' 7. 'Ūp-tox kup xi' pa yā koxuk te' 7 Topa yōg, yā koxuk mō'pok hāp xexka xohix tu'. ⁷ Ha ta' mōg Kahnēn Kutok, ha' xip tappet tox 'ūnōy yīm kopah, yā nōm te' xat yīm kopah, yā nōm yūm mīmpe yūm'ax yīmū', ha Kahnēn Kutok te tappet paha', ⁸ yā' paha', ha yōnnā'ī te' 4 te hām tu' pip Kahnēn Kutok keppah xix tik xexka te' 24 te hām tu' pip kamah Kahnēn Kutok keppah. Ha yōnnā'ī yōg 'ap pip, nūy yōg tutxit kaxyā', xix tik xexka xop te' kamah, tu' xohix yōg kănēy yānām 'āta yīxux pip kamah, nūy nōm kopa mō'hap 'ūkōnnōn, nūy tu hax max 'āpep pepix. Hā kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok

xop te Topa pu hām'āktux, ha hām'āktux te pepi' mōg. ⁹ 'Ūxohix tek-tex tup hāk-tex, hu:

—'Āmax 'āpu tappet tox pa', nūy kīy'ax mep. Hamūn, hōmā tikmū'ūn te 'āp-tex,

yā tikmū'ūn pupi 'āxok, nūy tikmū'ūn mōgā Topa hah. Yā' xohix mōgāhā', yā hep xohix xop yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop, xix hām xexka xohix yōg xop, xix xop xohix.

¹⁰ 'Ūxohix te 'āmānex xop putuk, tu Topa pu hāpxopmā max. Topa te nōm xat, yā' yōg tikmū'ūn, ha Topa yōg tikmū'ūn te' nōy xohix xat putup hām xexka tu'.

Kaxīy.

¹¹ 'Āte' pēnāhā 'ūxeheh, tu pexkox yōg nū'pok xop 'āpak, yā' xohix te' 10.000 punethok xi' 1.000 punethok. 'Ūxohix te nōm te' xat xakot, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix yōnnā'ī te' 4 xakot, xix tik xexka te' 24 xakot. ¹² 'Ūxohix tek-tex ka'ok, hu:

—Hōmā tikmū'ūn tep-tex Kahnēn Kutok.

Pa hōnhā 'āxip, yā 'āmax, yā 'āka'ok nōynā'āmōg.

Xate' xohix yōg hāpxop pop. Xate hāpxohix yūmmūg, ha' xohix te 'āmūn 'āpak, nūy 'āxexka mīy, nūy 'āmūn 'āktux max.

Kaxīy.

¹³ Ha ta' xupak 'āte 'ūhi xop xohix pexkox tu' xix kōnāg xexka tu', yā xohik-tex, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg nōm te' xat, nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm.

Yā' max xe'ēgnāg Kahnēn Kutok.

Yūmū'āte nōm pu' popmāhā hāpxop xohix.

Yūmū'āte nōm 'āktux max, tu nōm 'āpak,

tu' xexka mīy yāy kuxa kopah.

Tute yūmūg xat putup mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Kaxīy.

¹⁴ Ha yōnnā'ī te' 4 te:

—Hamūn! Kaxīy.

Ha tik xexka xop te hām tu' pip, tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max xix Kahnēn Kutok 'āktux max.

6

Ūkīy'ax

¹ 'Āte xe' pēnāhā', ha Kahnēn Kutok te' kīy'ax māxap xak. Ha ta' xip yōnnā'ī puxet, nōm te' 4 xop kopa' xip. 'Ūyīy te tex tīnnā'ax putuk. Tute:

—Mā! Kaxīy.

² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm, tu pox kīy tat, ha' nōy te tu' hōm 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux. Ha ta' mōg, nūy hām xexka pop xix yōg tikmū'ūn pop.

³ Ha ta xe' xak kīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax tix, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' tix te hām'āktux, hu:

—Mā! Kaxīy.

⁴ Yīy ta' xupep kāmānok nōy, yā xuttah, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ha' nōy te nōm

ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn yāy kix kakīynāgā'. Ha nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu' pop mīkax xexka tox. ⁵ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax Kahnēn Kutok te', yā' tikoyuk, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā tikoyuk te:

—Mā! Kaxīy.

'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā' mūnnīy. Ha nōm te' yīmū' yūm, tu' tat hāpxop mōmūg'ax. ⁶ Ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī te' 4 te hām'āktux, hu:

—Māyōn puxet ha' hām'ax yōg tayumak te' pop xuxnāg xe tox xap nit puxet pe xenat xap yōg nit tikoyuk. Pa' nōy hok 'ayet hep tox xix xupyāg mōy hok, yā nōnenex hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā 4, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' 4 te:

—Mā! Kaxīy.

⁸ 'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā pap-nok putuk. Ha 'ōm te' yīmū' yūm, tu' xuxet'ax yā Xakix'ax, kaxīy, xix Hāmgāyāgnāg Pet, kaxīy, tu kāmānok nōy pe' mōg 'ūyīkāgnāg. Ha' nōy te nōm ka'ogāhā', puyīy xat, hām xexka yōg tikmū'ūn yōg yāg te' 4 yōg yāg puxet kix, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg putup, tu' putup xūy hā' xakix putup, tu hāmpakut hā' xakix putup, ha xokxop gāy te' kix putup.

⁹ Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā' 5, ha 'āte' pēnāhā', pa' pip yāmīy xohix xokxop mō'hap'ax kakak. Hōnhā yā yāmīy, pa

hōmā yā tikmū'ūn, tu hām xexka tu' pip, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tu' kix, ha' xakix, tu nōmhā yā' yāmiy, tu' pip xokxop mō'hap'ax kakak, ¹⁰ tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Topa, xatek mūg xat, yā 'āka'oknām. Xate' xohix xat. 'Āmax xe'ēgnāg, tu hāpxe'e mīy. Hām 'ūmhā xate hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpkummugā'ax hā nōy yānān putup? Yā nōm tek mūg kix, hak xakix. Kaxīy. ¹¹ 'Ūxohix te' pop topixxax ponnok tox, ha' nōy te:

—Nāy, 'ūhip kutōgnāg, ha mōktu' xohix xexka nūn, tu nūktu' mōxaha nūnteh, yā Topa yōg kāmānat kamah, yā 'āxop putuk, yā 'āxape xop. Tikmū'ūn te nōm kix putup kamah, ha' xakix putup. Kaxīy.

¹² Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā' 6, ha hām xexka nuhuknām, tu yāy pot, ha ta māyōn yāyhām-nīy, tu topixxax mūnnīy putux putuk, ha ta māyōn hex yāyhā xuttah, tu hep 'āta putuk. ¹³ Ha ta māyōnnāg te pexkox tu' yīxohoh, yā mīnta pik xakux'ax putuk, yā 'āmuuh xexka te' kup nuhuk, hā kaxīy putuk. ¹⁴ Ha ta' nōg pexkox, tu tappet tox kīy putuk, ha yīktix xohix xexka te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg xix hām tot kōnāg yōg xohix te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg. ¹⁵ Ha ta' pip 'ūxat'ax xop, xix xexka xop, xix xonat xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xi' ka'ok

xop, xix kāmānat xop, xix xuxyā xop. Yā' xohix xexka te yāy xaptop mīkaxxap xexka kakak xix yīktix tu', ¹⁶ tu yīktix pu hām'āktux xix mīkaxxap pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmū yīmūg nāy, nūy 'ūgmū mō'nīy, nūy 'ūgmū xaptop, puyīy nōm tek mūg pēnā hok nōm te' xat, yā nōm te mīmpe yīmū' yūm, puyīy Kahnēn Kutok tek mūg yānān hok. ¹⁷ Yā hōnhā nōm gāy xexka'. Tep te' gāy'ax hā' tot putup? Yā 'ap hā' tot putup'ah. Kaxīy.

7

'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000

¹ Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā pexkox yōg nū'pok'ax te' 4, ha' pip hām xexka tu', ha yāp-xet xip nōntix tu' ha' nōy xip xot tu', ha' nōy xip māyōn mō'nā'ax tu', ha' nōy xip māyōn xupep'ax tu'. Yā' xohix te 'āmuuh mūg 'ūyīm hā, puyīy 'āmuuh mōkoux hok hām xexka tu', xix kōnāg xexka tu', xix mīmātik tu'. ² Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu māyōn xupep'ax tu' nūn, tu Topa yōg kax'āmi'ax tat, yā Topa xe'ēgnāg yōg, yā Topa hi xe'ēgnāg. Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux ka'ok yāy xape te' 4 pu'. Yā Topa te nōm 4 xop ka'ogāhā', puyīy hām xexka koxyōy xix kōnāg xexka koxyōy. ³ Ha nōm pexkox yōg nū'kutnā'ax te:

—Hōnhā' koxyōy hok hām xexka xix kōnāg xexka', xix

mĩhĩm. Nã, puk mũ'ãte' kax'ãmi Topa yõg kãmãnat xohix xexka kux tu'. Kaxĩy.

4 Hã 'ãte' xupak 'ũxohix texĩy 'ũkux tu' kax'ãmip-tup, yã Topa yõg xop, yã hep puxet 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix te' 144.000, ⁵ yã Yona yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Ho'op yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Gat yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, ⁶ xix 'Axe yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Nãptanix yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Mãnãxex yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, ⁷ xix Xĩmẽãm yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Nemi yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Ixakat yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, ⁸ xix Yemonõm yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Yoye yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Meyamĩy yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000. Yã xohix te' 144.000.

Tikmũ'ũn xohix xexka'

⁹ Hãpxip 'ĩhã 'ãte' pẽnãhã', pa' pip tikmũ'ũn xohix xexka', yã' xohix. Tep-te' mőkupix? Yã mőkupix yũmmũg 'ohnãg. Yã' pip punethok, yã xop xohix yõg, xix hep xohix xop yõg, xix hãpxexka xohix yõg xop, xi' yĩy'ax xohix yõg xop. Yã' xohix tek-nĩhã' pip nõm te' xat keppah, yã nõm te mĩmpe yũm'ax yĩmũ' yũm, xix Kahnẽn Kutok keppa' pip, tu'

xohix te' tat topixxax ponnok tox, tu paxxap xux pop 'ũyĩm hã, ¹⁰ tu' xohix te hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Topa te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu', yã Topa xexkanãm, xix Kahnẽn Kutok, tu' xat'ax yõg mĩmpe mãm'ax yĩmũ' mãm. Kaxĩy.

¹¹ Ha pexkox yõg nũ'pok'ax xohix xexka tek-nĩhã' pip, tu nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax xakot tik xexka te' 24 mũtik xix yõnnã'ĩ te' 4 mũtik, tu hãm tu' pip, tu hãm tu nũktettex, tu' pip nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax keppah, tu Topa xexka mĩy yã y kuxa kopah, tu:

¹² —Hamũn, 'ãpu yũmũ Topa 'ãktux max mőkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg. Topa yã' max xe'ẽgnãg, tu hãmyũmmũg xexkanãm mőkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg. Topa te yũmũ'ã' popmãhã hãpxop xohix, yĩy yũmũ'ãte hãm'ãktux, hu: “Ãmax. Puxix. 'Ūmax.” Kaxĩy. 'ãpu yũmũ hãm'ãktux hã kaxĩy hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. 'ãpu yũmũ yã yõg Topa 'ãpax mőkumagmõg, ha' kux 'ohnãg. Topa te hãpxop xohix yũmmũg tu' ka'oknãm hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Hamũn. Kaxĩy.

¹³ Ha ta tik xexka puxet xip, tuk yĩkopit, hu:

—'Ū'ũm 'õhõm, yã topixxax ponnok tox tat? Hãm 'ũm tu' nũn? Kaxĩy.

¹⁴ Ha 'ãte:

—'İntu', xate' yũmmũg. Kaxĩy.

Ha:

—Yā hōmā 'ūyōg hāpxop kummuk xexka', tu' xūy xexka', tu yāy yōg topixxax pix Kahnēn Kutok hep 'āta kopah, yīy topixxax ponnok. ¹⁵ Nōm xop pip Topa keppa xix Topa yōg mīmpe yūm'ax keppah. Topa pet kopa' pip 'āmnīy 'īhā xix hāptup 'īhā, ha nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm te nōm xop hā tep-tup. ¹⁶ 'A xe putup 'ūm pip putup'ah xix kōnāg putup pip putup'ah 'ūxeheh. Ha māyōn yānām ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh, xix kuxap ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh. ¹⁷ Hamūn, Kahnēn Kutok xip, 'ūxat'ax yōg mīmpe yūm'ax tu' xip, tu nōm xop pēnāp-tup, yā Kahnēn pēnā'ax max putuk, tu nōm mōgāp-tup hāmmax tu', xix kōnāg xupep'ax tu', ha yōg kōnāg te tikmū'ūn hīnnāhā', ha Topa te' pota pa hep xohix nagāp-tup. Kaxīy.

8

'Ūkīy'ax, yā' 7

¹ Ha ta xe kīy'ax nōy xak Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax 7, ha' yēy, yā hām'āpak 'ohnāg'ot xahix hā. ² 'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok'ax te' 7 nōm te Topa keppa' pip, tu' pop mīxux xop tut te' 7, nūy kaxyā'.

³ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu kōnnōn mō'hap'ax yīka' xip. Tute' pop kugōy hax max yōg kōnnōn, nūy pugā', nūy kugōy yāy kotīnnā 'ūkuxa mām ka'ok xop

yōg Topa pu hām'āktux mūtik, puyīy kugōy mōg pepix Topa pu hām'āktux mūtik Topa hah. 'Ūpugāhā kōnnōn mō'hap'ax yānām 'āta yīxux yīmū' nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah. ⁴ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōnnōn nū'xok kōnnōn mō'hap'ax yīmū', ha kōnnōn yōg kugōy mōg pepi' 'ūkuxa mām ka'ok xop yōg Topa pu hām'āktux mūtik, tu mōktu Topa tu' mōxaha', ⁵ ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōnnōn yōg kānēy paha', tu kōnnōn mō'hap'ax tu' paha kuxap, tu' xix kānēy kopah, tu mō'yōn hām xexka tu', yīy ta tex tīnnā punethok, ha yānām kō'āynām, ha hām xexka nuhuk, tu yāy pot.

Mīxux xop tut kaxyāhā'

⁶ Ha ta' pip pexkox yōg nū'pok'ax te' 7, tu' pop mīxux xop tut, nūy kaxyā'.

⁷ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax māxap te mīxux xop tut kaxyāhā', ha tex xap nū'nāhā xix kuxap hep 'āta mūtik tu nūktu: "Po," kaxīy hām xexka tu', ha' puk hām xexka yāg puxet, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīm yāg puxet puk, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīxux yīxux yāg puxet puk, ha ta' yāg tix puk 'ohnāg.

⁸ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy xip, yā' tix, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pexkox tu' xip hāpxop, yā yīktix xexka putuk, tu kuxap xexka hā' puk, ha nōm te' paha', tu hām tu nū'yōn yīktix, ha ta' nāhā', tu nūktu: "Po," kaxīy, kōnāg xexka tu'. Ha kōnāg xexka

yāg puxet te yāyhā hep 'āta', ha ta' yāg tix te yāyhā hep 'āta' ohnāg. ⁹ Ha ta' xakix kōnāg xexka kopa' pip xop yāg puxet, ha ta' xakix 'ohnāg yāg tix, ha ta' yāy koxyōy mīpkox yāg puxet, ha ta' yāg tix yāy koxyōy 'ohnāg.

¹⁰ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax tikoyuk, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pexkox tu' nāhā māyōnnāg, tu' puk, yā kuyānām tat'ax xexka putuk. 'Ūnāhā, tu nūktu: "Po", kaxīy, kōnāg kox yāg puxet tu', ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg, tu kōnāg xupup kox yāg puxet hā mō'nāhā', ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg. ¹¹ Yā māyōnnāg 'ūxuxet'ax, tu: kohāgnāg'ax. Kaxīy. Ha kōnāg yāg puxet yāyhā kohāgnāg, ha ta yāg tix yāyhā kohāgnāg 'ohnāg, ha tikmū'ūn punethok te' xo'op, hu' xakix.

¹² Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax ⁴, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha hāpxop te' kix 'ūyāg puxet māyōn yōg, xix māyōn hex yōg, xix māyōnnāg yōg, ha ta 'ūyōg yāg tix kix 'ohnāg, yīy ta' xohix te yāy yōg kuyānām yāg puxet xaxok, ha ta' yāg tix xaxok 'ohnāg, ha ta hām xexta tu hāpkoxtap hāptup yāg puxet, ha ta' yāg tix hāpkoxtap 'ohnāg, ha 'āmnīy te kaxīy kamah.

¹³ 'Āte' pēnāhā', pa' xip mōmōka', tu' topaha pepi' mōg, tu hām'āktux, hu:

—Hāpkummuk! Hāpkummuk! Yā' kummuk xexka hām xexka xohix xop yōg, ha pexkox yōg nū'pok tikoyuk nōy te mīxux xop tut kaxyāp-tup. Kaxīy.

9

¹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy pexkox tu', yā pexkox yōg nū'kutnā'ax ⁵, tu mīxux xop tut kaxyāhā'. 'Āte' pēnāhā, pa' xip māyōnnāg hām xexka tu'. Yā hōmā nōm te pexkox tu' nāhā'. Ha' nōy te tu' hōm pipkup mōhāmyīnnīn'ax hāpkox tox xexka yōg, ² ha māyōnnāg te hāpxōn, ha kugōy xexka xupep, yā 'āmuk'ax xexkanām yōg, tu kugōy te māyōn yānām pak, ha yāykote hāpkoxtap. ³ Ha ta' pip kunihit kugōy kopah, tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha hām xexka tu', ha' nōy te kunihit ka'ogāhā', ha' ka'ok, yā xokpatakuhmīy putuk. ⁴ Ha' nōy te' xat, pu xux mā hok, xix mīm xux mā hok, xix mīxux puk mā hok, pa' xat, pu tik kute'ex. Hamūn, yā' pip 'ohnāg Topa yōg kax'āmi'ax nōm tik tu'. ⁵ 'Ūxat, pu kunihit tik kix hok, pa' xat, pu tik kute'ex māyōn 'ānuk xohix te' ⁵ hā, tu' xūyāhā', yā xokpatakuhmīy te' xuhmīy putuk. ⁶ Ha māyōn 'ānuk xohix te' ⁵ hā' xūy tihik, tup-tup 'ūxakix, pa' xakix 'ohnāg, 'a' xakix putup'ah.

⁷ Yā kunit te xonat yōg kāmānok putuk, nōm te' yāy kix. Tup-tox hā mō'tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux putuk, tu' payīn te

tikmũ'ün payĩn putuk. ⁸ Tu' xe te 'ün xe putuk, tu' xox te xoktut xox putuk, ⁹ tu' kep xax te xonat yõg kepxax putuk, yã pipkup hã' mĩy, tu' yĩmãg payãhã te hãmnãhũn xexkanãm putuk, yã xonat xop yõg kãmãnok hãmnãhũn putuk, xix hãpxop yĩkũy'ax te hãmnãhũn putuk, yã xonat yõg hãpxop yĩkũy'ax, ¹⁰ tu' nã'kup xox te xokpatakuhmĩy nã'kup xox putuk, tu' nã'kup xox te tik xũygãhã mãyõn 'ãnuk xohix te' 5 hã. ¹¹ Ha ta' xip kunihit xop yõg xexka', yã pexkox yõg nũ'kutnã'ax. Tute hãpkox tox xexka pẽnãhã', yã' xuxet'ax 'Amanõm, yã 'Emeneo xop yĩy'ax kopah, xi' xuxet'ax 'Apõyãm, yã Genex yĩy'ax kopah. Yã tikmũ'ün yĩy'ax kopah, hu 'ũkoxyõy'ax. Kaxĩy.

¹² Tu ta' kux hãpkummuk mãxap, ha' nũn putup hãpkummuk nõy tix.

¹³ Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy pexkox tu', yã pexkox yõg nũ'kutnã'ax 6, tu mĩxux xop tut kaxyãhã', ha 'ãte' yãnmũn xupep'ax 'ãpak, yã xokxop mõ'hap'ax yõg xup'ax tu' nũn, yã xokxop mõ'hap'ax yãnãm 'ãta yĩxux xip Topa keppah. ¹⁴ Ha yãnmũn xupep'ax te pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu hãm'ãktux, yã nõm te' 6 pu hãm'ãktux, hu:

—'Äpu 'ãyĩm ko'a', pu mõg pexkox yõg nũ'pok'ax te' 4, nõm pip kõnãg kox 'Eppanat kũnãpah. Kaxĩy.

¹⁵ Ha 'ĩm ko'a', pu mõg. Nõm te' hip nõm 'ot, xix nõm

hãptup, xix nõm mãyõn 'ãnuk, xix nõm hãmyãxatamuk. 'Uhip, nõy tikmũ'ün yãg puxet kix, puyĩy tu xakix, ha ta' yãg tix kix 'ohnãg. ¹⁶ Ha 'ãte' xupak 'ũxohix nõ'õm, yã xonat te kãmãnok yĩmũ' mãm, yã xonat xohix te' 200.000.000. ¹⁷ Ha 'ãte' pẽnãhã, tu kãmãnok pẽnãhã xix nõm te' yĩmũ' mãm, ha yõg kep xax pip, yã' xutta te kuxap 'ãta putuk, xix yĩxux te mĩkaxxap xapit putuk, xix xutta yĩxux te mĩkaxxap 'ũxop putuk. Ha kãmãnok putox te xoktut putox putuk, ha' yĩkox kopa' xupep kuxap xix kugõy xix mĩkaxxap 'ũxop. ¹⁸ Yã hãpxop xũygã'ax tikoyuk pip, yã kuxap, xix kugõy, xix mĩkaxxap 'ũxop, tu tikmũ'ün yãg puxet kix, ha' xakix. Ha ta' yãg tix kix 'ohnãg. ¹⁹ Ha kãmãnok te' yĩkox hã' nõy kix, xi' nãgkup hã' kix kamah. Yã' nãgkup te kãyãp-tox putuk, ha' xox pip, tu nõm hã tu tikmũ'ün putop.

²⁰ Ha ta' pip 'ũhi xop. Yã hãpxop xũygã'ax te nõm kix 'ohnãg. Nõm xop te hãpkummuk mĩy kux 'ohnãg, tu yãmĩy puk-te'ex kux 'ohnãg, tu topa komut xop pu nũktettex kux 'ohnãg, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy topa komut xop, xix yãnãm ponnok hã' mĩy, xix pipkup monõn hã' mĩy, xix mĩkaxxap hã' mĩy, xix mĩm hã' mĩy. Yã topa komut xop te hãmpẽnã 'ohnãg xix hãm'ãpak 'ohnãg, xix hãpkumep 'ohnãg. ²¹ Tikmũ'ün te' nõy kixpax, pa yãyhãhup 'ohnãg, nõy

hãpkummuk mÿ kux 'ohnãg, tu mÿm mÿ, tu' hup 'ohnãg, tu' nÿy hã xupxet, tu hãpxop xupxet, tu' hup 'ohnãg.

10

Tappet tox kÿy kutôgnãg

¹ Ha 'ãte' pênãhã', pa' xip pexkox yôg nÿ'kutnã'ax ka'ok pexkox tu', tu kugôy tat, yã topixxax putuk, tu texxux tep-tox xakot, yã' kuxxax putuk, tu' pa te mãyôn putuk, tu' kup te kuxap putuk, tu ta' yÿxohoh. ² Tu tappet tox kÿy kutôgnãg tat 'Ûyÿm kopah, ha' pata xe'e te kônãg xexka tonnok, ha' pata nÿy te hãm tonnok, ³ ha' yÿy ka'ok, yã xoktut punethok yÿ'ax putuk. 'Ûyÿy ka'ok, ha tex tÿnnã'ax xohix te' 7 te' yãnãn. ⁴ 'Ûyÿy kux, ha 'ãte' kax'ãmi putup, pa 'ôm yÿy pexkox tu', ha 'ãte' xupak, ha hãm'ãktux, hu:

—'Äpu hãm'ãktux xap-top. 'Äpu textÿnnã'ax yôg hãm'ãktux kax'ãmi hok. Kaxÿy.

⁵ 'Äte' pênãhã pexkox yôg nÿ'kutnã'ax te kônãg xexka tonnok xix hãhãm, ha' yÿm pepi' xix, ⁶ tu hãm'ãktux, hu:

—Hãpxip kutôgnãg 'ÿhã' nÿn. Topa te yôgnÿ hãm'ãktux yÿmmÿg, yã Topa te' yÿmmÿg, yã Topa hi mômuma'môg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã, tu pexkox mÿy xix yãykoteh, xix nôm kopa' pip xop, xix hãm xexka mÿy, xix nôm tu' pip xop, xix kônãg xexka mÿy, xix nôm te kopa' pip xop. ⁷ Hômã Topa te Topa pupi hãm'ãktux xop pu

hãm'ãktux xex, yã hãpxop xap-top. Hãpxip kutôgnãg 'ÿhã Topa te nôm hãpxopmãp-tup, ha pexkox yôg nÿ'pok'ax te' 7 te mÿxux xop tut kaxyãp-tup. Kaxÿy.

⁸ Ha ta xe' yÿy pexkox tu', ha 'ãte' xupak, ha hãm'ãktux, hu:
—Môg, nÿy pa tappet tox nôm xip pexkox yôg nÿ'kutnã'ax yÿm kopah nôm te kônãg xexka tonnok xix hãhãm. Kaxÿy.

⁹ Ha tak môg pexkox yôg nÿ'kutnã'ax hah, tu:

—'Ä' hôm tappet tox kÿy kutôgnãg. Kaxÿy.

Ha:

—'Ûpa, nÿy mã'. Xate' mãhã', ha' yãyhã' xÿy putup 'ãtex kopah, pa' xuxpex 'ãyÿkox kopah, yã pukhlep putuk. Kaxÿy.

¹⁰ Ha 'ãte' paha tappet tox 'Ûgyÿm kopah, tu' mãhã', ha' xuxpex 'Ûgyÿkox kopah, yã pukhlep putuk. 'Äte' mãhã', ha hãpxip 'ÿhã' xÿy 'Ûktex kopah. ¹¹ Ha tute:

—Xate Topa yôg hãm'ãktux pop. Xate hãm'ãktux putup tikmÿ'ÿn xohix pu', xix hãpxexka xohix xop pu', xi' yÿ'ax yôg xohix xop pu', xix hãpxexka xohix yôg tik xat'ax xohix pu'. Xate hãm'ãktux putup, hãpxop kummuk nÿn. Kaxÿy.

11

Tik tix te Topa yôg hãm'ãktux 'ãktux

¹ Ha' nÿy te 'ã' hôm mômhãmmÿg'ax tox, tu:

—'Āpu mō Topa pet xexka mūy, nūy mēn xohix texīy yūmmūg, xix xokxop mō'hap'ax yōg mēn kamah. 'Āpu mōkupix 'ūxohix te Topa keppa nūktettex Topa pet xexka kopah. ² Pa 'āpu mō hām mūy hok hām nuhnōg Topa pet xexka kūnāpah, yā Topa pet xexka yīkāgnāg hā. Hamūn, Topa te hām hōm Yoneo xop kūnāpa pip xop pu', ha nōm te hām tonnok putup māyōn 'ānuk xohix te' 42 hā, xix kōmēn xe'ēgnāg tonnok putup kamah. ³ Āte mō'pok putup tik tix, puyīy yōgnū hām'āktux 'āktux hām xexka tu'. Nōm te topixxax kummuk mō'tat, nōm hāg tu xago. Hamūn, yā' kuxa hittup 'ohnāg, yā tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup 'āmnīy xohix te' 1260 hā. Kaxīy.

⁴ Yā Topa yōg hām'āktux tat'ax tix te mīm kup 'onimet tix putuk, xix kuyānām tat'ax tix putuk. Nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka keppa pip putup. ⁵ Tikmū'ūn 'ūm te nōm tik tix kute'ex kummuk, puxix tik tix yīkox kopa' xupep kuxap, nūy puknōg gāy xop kummuk koxyōy, nūy nōm kix, ha' xakix putup. ⁶ Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha nōm te' xat putup, hu pexkox mō'nīy, yīy tex tīp-tup 'ohnāg, ha tik tix te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup. Ha Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha nōm te' xat putup, yīy ta kōnāg xupup kox xohix yōg kōnāg te

yāyhā hep 'ātap-tup. Ha Topa te nōm ka'ogāp-tup, puyīy hām xexka kix, yīy ta' nūn putup hāpxop kummuk xohix, tik te nōm putup.

⁷ Tu ta Topa yōg hām'āktux 'āktux kux, ha ta hāpkox tox xexka kopa' xupep xok xexka', nūy tik tix mūtik yāy kix, tu' xat putup, tu' nōy kix putup, ha' xakix, ⁸ ha' yīn pip putat kopa kōmēn xe'ēgnāg kopah, yā tikmū'ūn tep-tex Yeyox mīpkupnix yīmū' kōmēn xe'ēgnāg tu'. Yā kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā kōmēn 'āxet'ax Xonōm Putuk xix 'Eyit Putuk. ⁹ 'Ūxohix xop te tik tix yīn pēnāp-tup 'āmnīy tikoyuk xix xahix hā. Hāmūn, 'ūxat putup, pu nō hāpkot hok. 'Ūxohix te' pēnāp-tup, yā hām xexka yōg xohix xop, yā' hep xohix xop xix yīy'ax xohix xop, xix xop xohix, ¹⁰ tu hām xexka yōg tikmū'ūn xohix kuxa hittup putup, 'ūxakix tik tix hah. 'Ūxohix kuxa hittup, tu yāy pu hāpxop max hok popmāp-tup. Hamūn, nōm tik tix te Topa pupi hām'āktux, tu' xat, pu hām xexka yōg tikmū'ūn xūygā'. ¹¹ Pa 'āmnīy tikoyuk nōg, 'īhā Topa te tik tix kopa xitxok, nūy putpu' hīnnā', yīy tak-nīhā' pip, ha' xohix te' pēnāhā', hu' yīpkutuk xexkah, ¹² ha tik tix te' xupak, pa nōm te' xānā ka'ok hu:

—Mā nūnte pepi'. Kaxīy

Ha ta' mōg tik tix pepi', tu hāmgyōy xexka hā' mōxaha', tu ta' mōg pepi pexkox tu', ha ta' pip 'ūgāy xop hām xexka

tu', tu' pēnāhā'. ¹³ Ha hām nuhuk xexka', tu' yāy pot, yīy ta kōmēn yāg puxet koxyōy, ha ta' yāg te' 9 koxyōy 'ohnāg, yīy ta tikmū'ūn xohix te' 7.000 xakix hām nuhuk hā. Ha ta tikmū'ūn nōy kuxanōg, tu pexkox yōg Topa 'āktux max.

¹⁴ 'Ūnōg hāpkummuk tix. 'Ūpēnā', 'ūnōy nūn.

Mīxux xop tut kaxyāhā' yā'

7

¹⁵ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā pexkox yōg mōkutnā'ax 7, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta' yīy ka'ok pexkox tu', hu:

—Yūmūg xuxyā xexka te' xohix xat, yā Kunnix te' xat hāpxexka xohix yōg xexka xop, xix yōg tikmū'ūn, tu nōm xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' pip tik xexka te' 24 pexkox tu', tu' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām, tu ta' yok, tu Topa pu nūktettex, ¹⁷ tu:

—Topa xexka', 'āka'ok, yā 'āxip mōkuma'āmōg hōnhā xix hōmā. 'Āmax, 'āka'ok xexka', tu hōnhā 'āxexka', yā tikmū'ūn xohix xat kōnāmāhā'. ¹⁸ Ha Topap-tup nōg xop 'ūgāy xexka', yā' yūmmūg 'āgāy hōnhā, tu xakix xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Nōmhā xate 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā maxp-tup, xix tik te 'āpupi hām'āktux xop pu hāpxopmā maxp-tup, tu 'ōg tikmū'ūn pu hāpxopmā maxp-tup, nōm te 'āyīpkutuk, yā' xexka xop xik-tōgnāg xop. Nōmhā xate' koxyōy putup

nōm te hām xexka koxyōy. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' xōn Topa pet xexka pexkox kopah, pa' pēnāhā 'ūkopa Topa yōg pa'ax yōg mīpkox. Ha ta yānām kō'āynām, ha tex tinnā xe xexka', tu tex xap nū'nāhā', ha ta hām xexka nuhuk punenhok.

12

'Ūhūn xix xok xexka 'āta'

¹ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, ha hāpxopmāhā'. Yūmū'āte' pēnāhā', hu' yūmmūg hāpxopmā'ax nūn putup. 'Ūn te māyōn tat, yā topixxax putuk, ha māyōn hex xip 'ūpata kakah, ha māyōnnāg te' 12 te yōg kuxxax putuk. ² 'Ūn tek-tok xuk, tu' put putūmnāg, hu' xūy, hu' potaha'.

³ 'Āte 'ūn pēnāhā', pa' xip xok xexka 'āta', tu': Kēm. Yā' xexka nām, pa kakxexka putuk. 'Ūp-tox xohix te' 7, tup-tox kup xohix te' 10, ha' xat'ax xexka yōg kuxxax te' 7 pip 'ūp-tox xohix yīmū'. ⁴ Xok xexka 'āta te' nāgkup hā' paha māyōnnāg yāg puxet, ha' yāg tix pop 'ohnāg, tu hām xexka tu' mō nōy yōn, ha mōktu: Po. Kaxīy. Ha 'ūn tek-tok put putup, ha ta' nūn xok xexka 'āta, tu nūktu 'ūn keppa' xip, nūy kutok mā', ⁵ ha 'ūn tek-tok pit put, yāk-tok te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix xop xat putup, yā pipkup tox xexka hā' xat putup, yā' xat ka'ok putup. 'Ūk-tok put, ha hāpxip 'ohnāg ha ta 'ōm xip, tuk-tok

paha', tu nôm mōgāhā pexkox tu', yā Topa ha' mōg xix Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu'. ⁶ Ha ta 'ūn mōxupaha' hām nak tu'. Yā Topa te 'ūn pu' xip'ax mīy. Ha Topa te nō tehe 'āmnīy xohix te' 1260 hā.

⁷ Ha ta' yāy kix kakīynāg pexkox tu' Mīget mūtik xok xexka 'āta xix Mīget yōg pexkox yōg nū'pok xop mūtik. ⁸ Nōm te xok xexka 'āta putyōn pexkox kūnāpa'. ⁹ Ū'ūm xok xexka 'āta'? Yā Hāmgāyāgnāg, yā Xatanāy. Yā tute hām xexka yōg xohix xop pu' koit pax. Yā' putyōn pexkox kūnāpā', xix yāy yōg pexkox yōg nū'pok xop, yā yōg xape xop, ha' yīxohoh, tu nūktu hām xexka tu' mōxoha'.

¹⁰ Ha 'āte' xupak, pa' yīy ka'ok pexkox kopa hu:

—Hōnhā Topa te tikmū'ūn mōy hāpkummuk kopah. Hōnhā tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūka'ok Topah, yā' xexka'. Hōnhā Topa yōg Kunnix te' xohix xat! Hamūn, hōmā Hāmgāyāgnāg xip pexkox tu', tu Topa mūtik hām'āktux, hu: “Topa kopa kuxa mām xop te hāpkummuk mīy.” Kaxīy. Yā 'āmnīy xohix hā hām'āktux te kaxīy xix hāptup xohix hā. Pa' putyōn pexkox kūnāpah. ¹¹ Hōmā ha ta yūmūg xape xop te' xut, ha ta Hāmgāyāgnāg te' xut 'ohnāg. Yūmūg xape xop te' xut Kahnēn Kutok hep 'āta hā xix hām'āktux xe'e hā, tu' xakix yīpkutuk 'ohnāg. ¹² Pexkox yōg xop, 'āpu 'ākuxa hittup! Pa hām xexka tu' kummuk xexka' xix kōnāg xexka tu', yā

Hāmgāyāgnāg te hām xexka tu' xupep. Ūgāy xexka'. Tute' yūmmūg hāpxip kutōgnāg puxix tu' kux. Kaxīy.

¹³ Ha xok xexka 'āta te' pēnāhā', yā hām xexka tu' xip. Pa' xip 'ūhūn, tuk-tok pit put. Ha ta 'ūn yīnnāhā' xok xexka te'. ¹⁴ Pa 'ōm xip, tu 'ūn pu' yīmāg tix popmāhā', yā' xexka 'ūyīmāg, yā mōmōka yīmāg putuk. Ha ta topaha pepix 'ūhūn, tu' mōg, tu mōktu' xupep hām nak tu', ha' nōm nōy te 'ūn hā' tehe' hām yāxa'amuk tikoyuk xix xahix hā, ha xok xexka 'āta te' xūyāg 'ohnāg. ¹⁵ Yā xokxexka 'āta yīykok kopa' xupep kōnāgkox, nūy 'ūn mōgā'. ¹⁶ Pa hāpxexka te 'ūn hā' tehe', tu yāy pot, ha kōnāg te hāpkox hā mō'nāhā', ¹⁷⁻¹⁸ yīy ta' gāy xok xexka 'āta', tu ta' mōg, nūy yāy kix 'ūn xupepmā xop mūtik, xix Topa yōg xat'ax mīy xop xohix mūtik, xix Yeyox yōg hām'āktux xe'e 'āpak xop mūtik, tu' xip hām kux tu' xok xexka 'āta'.

13

Xok xexka tix

¹ 'Āte' pēnāhā', pa' xip xok xexka nōy, ha' xip kōnāg xexka kopah, tu' xupep, tu ta' mōg, tup-tox kup xohix te' 10, tup-tox xohix te' 7, ha xat'ax xexka yōg kuxxax te' 10 tat 'ūp-tox kup te' 10 yīmū', ha xuxet'ax kummuk kax'āmi 'ūp-tox yīmū'. ² Yā xok xexka te neppat putuk, yā hāmgāy kōmnāg putuk, tu' pata te 'ux pata putuk, tu' yīkox te xoktut

yīkox putuk. Ha xok xexka 'āta te xok xexka xexkanāhā', tu ka'ogāhā', pu' xat. ³ Pa xok xexka putox puxet xok putuk, pa hāpxip 'īhā' hittup, yīy ta' yēy hām xexka yōg tikmū'ūn xohix, hu xok xexka putup, hu' pe' mōg, ⁴ tu xok xexka pu nūktettex. Hamūn, xok xexka 'āta te xok xexka xexkanāhā', tu' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn te xok xexka pu nūktettex, tu:

—Yā xe'ēgnāg xok xexka'. Yā' ka'ok xexka'. Tep-te yāykix putup xok xexka mūtik? Yā yāykix putup'ah. Kaxīy.

⁵ Ha' tux hok, ha xok xexka te hām'āktux kummuk xexka māyōn 'ānuk xohix te' 42 hā, tu' xat pax kamah, ⁶ tu Topa 'āktux kummuk kōnāmāhā', xix Topa yōg xip'ax 'āktux kummuk, xix pexkox tu' pip xop 'āktux kummuk. ⁷ Ha ta' tux hok, ha xok xexka te yāykix Topa kopa kuxa mām xop mūtik, ha xok xexka te' xut. Ha' tux hok, ha xok xexka te' xat 'ūhep xop xohix, xix hāpxexka xohix yōg xop, xix 'ūyīy'ax xohix yōg xop, xix xop xohix. ⁸ Hām xexka yōg xohix xop te xok xexka pu nūktettex. Hōmā ha ta hām xexka xip'ah, ha Topa te yāy yōg xop 'āxet'ax kax'āmi', yā Topa kopa kuxa mām xop 'āxet'ax kax'āmi yāy yōg tappet kopah, pu tu hi xe'e, ha' kux 'ohnāg, yā Kahnēn Kutok yōg xop nō'ōm. Yā tikmū'ūn te Kahnēn Kutok putex. Pa' nōy xop pip, ha' xuxet'ax kax'āmi 'ohnāg nōm

tappet tu'. Nōm xohix te xok xexka pu nūktettex.

⁹ 'Āyīpkox pip, 'āpu xupax. ¹⁰ Topa te' xat, puxix tikmū'ūn Topa kopa kuxa mām xop pop putup, nūy mōgā yāy yōg hām tu'. Pa Topa te' xat hok, puxix nōm mōgā hok. Topa te' xat, puxix tikmū'ūn Topa kopa kuxa mām xop kix putup mīkax xexka hā. Pa' xat hok puxi' kix hok, yīy ta' max, pu Topa kopa kuxa mām xop Topa tu' pip ka'ok, nūy 'ūkuxa mām ka'ok.

¹¹ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip xok xexka nōy, tu hām kopa' xupep, tu' xip, yā 'ūp-tox kup tix, yā Kahnēn Kutok putox kup putuk, tu hām'āktux te xok xexka 'āta yōg hām'āktux putuk. ¹² Xok xexka yā' xexka', yā' xat'ax ka'ok, yā xok xexka māxap te nōm xexka mīy, ha nōm te xok xexka māxap pu' hāmxopmāhā', tu' xat, pu hām xexka yōg xohix xop te xok xexka māxap pu nūktettex. Yā hōmā xok xexka māxap yōg kayax xexka xip, tu' xok putūmnāg, pa' hittup mō'ka'ok. ¹³ Ha xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yā kuxap xānāhā', ha pexkox kopa' xupep kuxap, tu nū'nāhā', tu nūktu hām tu: Po. Kaxīy. Ha tikmū'ūn xohix xexka te' pēnāhā'. ¹⁴ Yā xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yīy tikmū'ūn kuxa mām xok xexka kopah. Xok xexka te' koit, yīy tikmū'ūn kuxa mām koit'ax kopah. Xok xexka te

hãpxop ka'ok xe'ëgnãg mĩy xok xexka mãxap keppah, tu tikmũ'ün xat, pu topa komut mĩy, yã xok xexka mãxap putuk. Hãmũn 'ünõy te xok xexka mãxap xuhmĩy mĩkax xexka hã, pa' hi'. ¹⁵ Topa te' tux hok, ha xok xexka te xit xok topa komut kopah, yĩy ta' hi', hu hãm'ãktux, tu' xat, pu' kix nõm te topa komut pu nũktettex 'ohnãg. ¹⁶ Tu' xat pu kax'ãmi hãm xexka yõg tikmũ'ün xohix yĩm xe'e tu', xi' kux tu'. Yã tikmũ'ün xohix xat te kaxĩy, yã kutõgnãg xop xix xexka xop, xix 'ũp-texop xexka xop, xix hok xop, xix kãmãnat xop, xix xat'ax xop. Yã' xohix. ¹⁷ 'Ūkax'ãmi'ax xip 'ohnãg, puxix hãpxop hãmenex 'ohnãg. Yã' kax'ãmi xok xexka 'ãxet'ax, pe xok xexka yõg xohix texĩy.

¹⁸ 'Äpu hãmyũmmũg. Hãmyũmmũg, xayĩy yũmmũg putup texĩy xok xexka yõg xohix texĩy. Yã tik yõg xohix texĩy. Yã' 666.

14

Topa yõg xop tek-tex'ax tup hãk-tex

¹ 'Äte' pẽnãhã', pa' xip Kahnẽn Kutok yĩktix Xiãm yĩmũ', ha ta' pip tikmũ'ün xohix te' 144.000, ha yũmũg 'ãtak Topa xuxet'ax kax'ãmi pip 'ũxohix kux tu'. ² 'Äte' xupak, pa' xip 'üyãnmũn xupep'ax pexkox tu', yã xamoka xexka te hãmnãhũn putuk, xix tex tinnã xexka putuk, xix 'ap kaxyã'ax putuk. ³ Ha tikmũ'ün te 144.000 te pẽnãhã nõm te

mĩmpe yũm'ax xe'ëgnãg yĩmũ' yũm, xix yõnnã'ĩ te' 4, xix tik xexka'. 'Ūxohix tek-tex'ax tup hãk-tex, yã Topap-tup pax xop te' yũmmũg nõm kutex tup, pa' nõy te' yũmmũg 'ohnãg. Topa te nõm kuxa mãm xop pop, yã Topa yõg tikmũ'ün, ⁴ yã nõm kuxa tup, tu 'ün mũtik xonnix 'ohnãg, yã' tup, tu Kahnẽn Kutok pe' mõg. Hõmã nõm te hãm xexka yõg xohix xop mũtik yãy kotinnãhã', ha Topa te nõm yĩmõgãtux, tu nõm pop, yã Topa yõg xop xix Kahnẽn Kutok yõg xop. ⁵ Yã nõm xop te' koit 'ohnãg, yã hãpkummuk mĩy 'ohnãg.

Topa yõg nũ'pok'ax tikoyuk te hãm'ãktux

⁶ 'Äte' pẽnãhã', pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, tu topaha', tu pepi' mõg, tu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nũy hãm xexka yõg xohix xop pu nõm 'ãktux, yã xop xohix pu', xix hep xohix pu', xix yĩy'ax xop xohix pu', xix hãpxexka xohix yõg xop pu'. Yã Topa yõg hãm'ãpak xip ka'ok, tu yõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg. ⁷ Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Äpu Topa yĩpkutuk, nũy Topa xexka 'ãktux max. Hamũn, hãpxip kutõgnãg 'ihã Topa te tikmũ'ün xohix yõg hãpxopmã'ax kopit putup. Yã hõmã tute' mĩy pexkox xix yãykoteh, xix hãm xexka', xix kõnãg xexka', xix kõnãg xupep'ax xohix. Äpu Topa pu nũktettex. Kaxĩy.

⁸ Pexkox yōg nū'kutnā'ax te' nōy te māxap pe' mōg, tu:

—Ūkoxyōy, ha' nōg kōmēn xexka Maminōn. Maminōn xexka yōg tikmū'ūn te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', pu tu nōy hā xupxet, yā' kummuk, yā xupyāg xūy xexka putuk.

⁹ Ha pexkox yōg mō'kutnā'ax nōy xape tix pe' mōg, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Tep-te xok xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex? Tep-te' paha xok xexka yōg kax'āmī 'ūkux tu', xix 'ūyīm tu'? ¹⁰ Yā nōm te' pop putup Topa yōg gāy'ax xexka', yā xupyāg xūy xexka pop'ax putuk, yā' xūy xexka 'ūkuxa kopah, yā 'ūxop yōg kuxap kopah, ¹¹ tu' xūy pip hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, 'ihā kugōy te pepi' mōg. Ha' xūy kux 'ohnāg hāptup 'ihā xix 'āmnīy 'ihā'. Yā' xūy nōm xop, yā xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex, tu' pop xok xexka 'āxet'ax kax'āmi'. Kaxīy.

¹² Ūmax, pu' kuxa mām xop te Topa yōg putat kopa' pip ka'ok, yā Topa yōg xat'ax mīy xop, yā Yeyox tu' pip ka'ok xop.

¹³ Ha 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu', tu:

—Āpu kax'āmi nūhū', tu: “Ūkuxa hittup nōm te yūmūg xuxyā Yeyox mūtik mōg 'ihā' xakix.” Kaxīy

Ha Topa Koxuk te:

—Hamūn. Hōmā 'ūhām ka'ok, pa nū'yāynōynāg

putup pax putup, ha yōg hāpxopmā'ax max mōg putup nūmūtik. Kaxīy.

Mō' put yōn hām xexka yōg tikmū'ūn

¹⁴ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip hāmgōy xexkam-nok, ha 'ōm te' yīmū' yūm, yā tik putuk, tu' xat'ax xexka yōg kuxxax tat, yā pipkup yānām 'āta yixux hā' mīy 'ūkuxxax, ha' xip kupukhe xexka 'ūyīm kopah.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy te Topa pet xexka kopa' xupep, tu hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, hu:

—Āpu 'ōg kupukhe xexka pa'. Mōg, nūy hāpxop xohix put. Hamūn, hōnhā yā hāptup xe'e'. Hām xexka yōg tikmū'ūn xohix te mīnta ta putuk. Ūmax, xayīy nōm put hōnhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, tu yōg kupukhe xexka paha', tu mō' put yōn hām xexka yōg, tu' put hām xexka yōg tikmū'ūn.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox yōg Topa pet xexka kopa' xupep, ha' xip kama 'ūyōg kupukhe xexka xox max.

¹⁸ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy. Tute kuxap pēnāhā, yā xokxop mō'hap'ax yōg kuxap Topa pet xexka kopah, tu xokxop mō'hap'ax yīka' xupep, tu hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te kupukhe xexka xox max mūg, yā nōm pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy 'ōg kupukhe hã put mĩnta 'op hãmxexka yōg. Hamūn, yã 'ta'. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' mōg, tu kupukhe mō' put yōn hãm xexka tu', tu mĩnta 'op mep, tu mō' nōm yōn hãpxop hep xut'ax kopah, yã Topa 'ūgāy, ha tikmũ'ūn koxyōy putup. ²⁰ Yã mĩnta 'op hep xut kōmēn kũnãpa', ha tikmũ'ūn hep 'ãta xupep, tu puxhep xexka mīy, 'ūxexka te' 300 mēn putuk, xi' xet te mēn puxet xix xahix putuk.

15

Pexkox yōg nū'pok xop te hãpxūygã'ax tat

¹ 'Āte' pēnãhã', pa' pip pexkox yōg nū'pok xohix te' 7 pexkox tu', tu hãpxūygã'ax te' 7 tat, yã ka'ax, yã Topa gāy kux putup. Yã 'āte' pēnãhã hãpxop xe'e xaptop. ² 'Āte' pēnãhã', pa' xip kōnãg xexka', yã xunnuk te minino putuk, xix kuxap mūtik yāykot'innã'ax putuk. 'Āte' pēnãhã', pa' pip nōm te' xut xop, pa xok xexka te' xut 'ohnãg, xix yōg komut te' xut 'ohnãg, xix nōm te xok xexka yōg xohix texīy'ax tat, yã 666 kax'ami nōm yīmũ', yã' xut 'ohnãg. Ha nōm te' xut xop pip kōnãg xexka yōg hãm kux tu', yã kōnãg xexka te minino putuk yōg. Nōm te' xut xop te 'ap mūg, nūy nōm kaxyã'. Yã Topa te tu' popmãhã', ³ hak-tex Mōyyex yōg kutex, yã Mōyyex te Topa pu' hãpxopmã max. 'Ūk-tex kama Kahnēn Kutok yōg kutex, tuk-tex, hu:

—Topah, 'ãxexka, tu' xohix xat. Xate hãpxopmã max xe'ēgnãg. 'Āmūn yã hãpxexka xohix yōg tikmũ'ūn yōg xat'ax xexka'. Xate hãpxe'e mīy, yã hãpxopmã xe'e'. ⁴ Tep-te 'āyīpkutuk 'ohnãg? Tep-te 'āmax xe'ēgnãg 'āktux putup'ah? 'Āp-xet yã 'ākuxa tup xe'ēgnãg, ha hãpxexka xohix yōg tikmũ'ūn nūn putup, nūy xa nūktettex. Hamūn, xate hãpxe'e mīy, ha' xohix te' pēnãhã'. Kaxīy.

⁵ Hãpxip 'ihã 'āte' pēnãhã', pexkox xōn, pa' xip Topa pet xexka', yã topixxax ka'ok hã' mīy. Topa xip, ha nōnte tikmũ'ūn te Topa yūmmūg. ⁶ Ha ta Topa pet xexka kopa pexkox yōg nū'pok te' 7, tu hãpxūygã'ax te' 7 tat, tu topixxax tup 'ānuk tat, yã topixxax nīn, tu' tat 'ūkote hīy'ax, yã pipkup yānãm 'āta yīxux hã' mīy. ⁷ Ha ta' pip nōm yōnnã'ī te' 4, ha ta yãp-xet te pexkox yōg nū'pok te' 7 pu' popmãhã 'āmuk xak'ax xohix te' 7, yã pipkup yānãm 'āta yīxux hã' mīy. 'Āmuk xak'ax hã nū'xīmnãg Topa gāy'ax, yã Topa xip hãmyāxatumuk xohix kux 'ohnãg hã. ⁸ Ha ta' xip Topa yāy pet kopah, ha' pet hã nū'xīmnãg Topa yōg hãmmax xe'ēgnãg xi' yōg ka'ok'ax, yīy ta nū'xīmnãg kugōy hã. Ha tikmũ'ūn te' mōxakux yūmmūg 'ohnãg, ha mōktu' kux hãpxūygã'ax te' 7. Yã pexkox yōg nū'pok te' 7 te nōm xat. Hak-nāy tu' tikmũ'ūn te mōxakux putup.

16

*Āmuk xak'ax kopa' pux
Topa yōg gāy'ax*

1 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax ka'ok Topa pet xexka kopah, tu pekkox yōg nū'pok xop pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy 'āmuk xak'ax kopa' pux Topa gāy'ax hāp xexka tu'. Kaxīy.

2 Ha ta' mōg pekkox yōg mōkutnā'ax māxap, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux hām xexka tu', ha ta' pip kayax kummuk xexka tikmū'ūn yōg. Yā nōm yīmū' pip xok xexka yōg kax'āmi, ha nōm te topa komut pu nūktettex.

3 Ha ta' mōg pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' tix, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg xexka tu', ha ta' kōnā'āg te yāyhā hep 'āta, yā' xakix xop yōg, yīy ta' xakix kōnāg kopa hi xop xohix xexka'.

4 Ha ta' mōg pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā tikoyuk, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg kox tu', xix kōnag xupepe'ax tu' yīy ta' kōnāg te yāyhā hep 'āta'. 5 'Āte' xupak, pa' xip pekkox yōg nū'kutnā'ax, yā nōm te kōnāg pēnāhā'. Tute:

—Topa 'āmax xe'ēgnāg. Xate hāpxe'e mīy, tu hāpkummuk mīy'ax yānān. 'Āmax xe'ēgnāg. 'Āxip hōnhā xix hōmā. 6 Hamūn. Tikmū'ūn te Topa kopa kuxa mām xop xuhmīy, xix Topa pupi hām'āktux xop xuhmīy, ha' hep 'āta nū'nāhā', yīy ta' xate tikmū'ūn pu' hōm

hep 'āta', pu' xo'op. Yā' yānān. Kaxīy.

7 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax xokxop mō'hap'ax tu', tu hām'āktux, hu:

—Topah, 'āxexka', 'āka'ok. Xate tikmū'ūn yōg hāp xop mā'ax kopit max, yā' xe'e', yā' yok. Kaxīy

8 Ha ta' mōg pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 4, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux māyōn tu', yīy ta' pukpex xexka', ha Topa te' xat, pu tikmū'ūn xax mō'hap. 9 Hāmpukpex xexka te tikmū'ūn xax mō'hap, ha nōm te:

—Yā' kummuk xexka Topah. Kaxīy.

Yā Topa te' xat, pu' xūyā'. Pa nōm te yōg hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, tu Topa xexka 'āktux max 'ohnāg.

10 Ha ta' mōg pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 5, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux xok xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', yīy ta' hāpkoxtap xok xexka yōg tikmū'ūn yōg pip'ax tu', ha tikmū'ūn te yāy yōyxōg putop, 'ūxūy xexka tu'. 11 tu:

—Pekcox yōg Topah, 'ākummuk xexka'. Xatek mūg xūyā pax, tuk mū'ā kayax popmāhā'. Kaxīy.

12 Ha ta' mōg pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 6, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg kox 'Eppanat tu', yīy ta' nak. Nōmhā' xip putat nak, puyīy hām tu māyōn xupep tu' nūn 'ūxexka xop. 13 Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip

yāmīy yāyīgāhnāg tikoyuk, yā hupnāg putuk, tu' pip xok xexka 'āta yīkox kopah, xix xok xexka yīkox kopah, xix Topa pupix hām'āktux mō'āmū'ax xop yīkox kopah, tu ta' mōg. ¹⁴ Yāmīy kummuk te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu ta' mōg hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop hah, nūy nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāyix kakihnāg Topa ka'ok xexka yōg hāptup 'ihā'.

¹⁵ “Ūg'āpax: 'ūgnūn putup, yā xupxet nūn putuk. 'Āpu 'āpa ka'ok, nūy hāmpēnā'. 'Āpu 'āxax xix 'āyīkāgnāg hā nū tat mō'ka'ok, nūy 'āxax top hok, nūy yāyhāphup hok. Xate' mīy, nūy ta 'ākuxa hittup.” Kaxīy. ¹⁶ Hāpxip ha ta yāmīy te yāy tunū'xoh 'ūxexka xop hāpxexka tu', yā' xuxet'ax 'Ahmāget hāpxexka', yā Yoneo yīy'ax te kaxīy.

¹⁷ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 7, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux pexkox yokoma tu'. Ha ta Topa pet xexka kopa' xip yānmūnxupep'ax, tu:

—Puxix. 'Ūkux. Kaxīy.

¹⁸ Ha yānām kō'āynāg, ha hāmnāhūn, ha tex tīnnāhā', ha hām xexka yāy nuhuk xexka', tu yāy pot. Yā hām yāy nuhuk xexka nām. Hōmā Topa te' mīy tihik hāmāxap xix hōnhā hām yāy nuhuk kutōgnāg, pa nōmhā hām yāy nuhuk xexka nām. ¹⁹ Ha ta kōmēn yāy koxip tikoyuk. Ha ta koxyōy hāpxexka xohix yōg kōmēn xohix. Ha Topa te kōmēn Maminōn xexka

pe'paxex, tu' gāy xexka', tu yōg tikmū'ūn xūygāhā'. ²⁰ Ha ta' nōg hāptox xohix kōnāg yōg xix yīktix xohix. ²¹ Ha ta pexkox tu' pip texxap xexka', tu ta nū'nāhā texxap xexka', yā yāp-xet nō hāptux ha' 40 kit. 'Ūnū'nāhā', tu nūktu tikmū'ūn tu nū'nāhā', ha tikmū'ūn te:

—'Ūkummuk xexka Topah. Kaxīy.

Hāmūn, 'ūxūy xexka', yā hāpkummuk, yīy Topa 'āktux kummuk.

17

Xotit xexka'

¹ 'Ūkxip, pa' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm xip 'ūxape xop te' 7 kopah, yā hōmā 'āmuk xak'ax te' 7 tat. 'Ūnūn tu nūktu:

—Mā. 'Āte xa mūg putup 'ūxūygāp-tup xotit xexka', yā kōmēn, yā kōnāg kox punethok puka' pip. ² Ha hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop te xotit xexka mūtik yāy kute'ex, tu hāpkummuk xexka mīy nūmūtik, yā' paptux putuk. Kaxīy.

³ Ha Topa Koxuk tek mōgāhā', ha ta pexkox yōg nū'kutnā'ax tek tat hām nak tu', ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, tu kāyā xexka 'āta yīmū' yūm, yā kāyā xexka 'āta yīmū' pip kax'āmi'ax kummuk punethok, yā xuxet'ax kummuk kax'āmi, yā kāyā xexka putox te' 7, tup-tox kup te' 10. ⁴ Ha 'ūn te topixxax 'āta tat, tu' tat xapmax, xix yīm hī'ax, xix yīpkutok tat'ax, xi' yīpkox xap, xix patakup

hĩy'ax, yã' xohix te pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy, xix mĩkaxxap te takat hã' mĩy, xix kupxat xap hã' mĩy. Tute' tat kãnëy, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy, ha kopa' pip hãpxop punethok yãyĩgãhnãg xi' xut putux, yã 'üyög hãpkummuk mĩy'ax yög hãpxop. ⁵ Ha' kux tu' pip 'ükax'ami 'üxuxet'ax xap-top'ax, hu: "Kõmën Maminõn Xexka', yã xotit xop müktut, xi' kummuk xop müktut hãm xexka yög." Kaxĩy. ⁶ 'Äte' pënãhã' 'ün paptux, yã Topa kopa kuxa mãm xop hep 'ãta xo'op. Ha Yeyox tu' pip ka'ok, yĩy ta' nõy te' kix.

Ha 'äte' pënãhã', yã 'ün kummuk. 'Ügkuxa te' yëy. ⁷ Ha' nün pexkox yög nü'kutnã'ax, tu' 'ã' yĩykopit, hu:

—Xate xĩy tu' 'ãkuxa te' yëy? 'Äte xa hãm yũmmũgãp-tup. 'Ühün xix kãyã xexka', yã nõm te' 'ün tat, yã nõm putox te' 7 xix putox kup te' 10. ⁸ Xate' pënãhã kãyã xexka'. Hõmã 'ühi', pa' xok. Tute hãpkox tox xexka kopa' xupep putup, ha ta' nõy tep-tex putup. Ha ta' nün putup tikmũ'ün. Hõmã xip'ah hãm xexka', 'ihã nõm tikmũ'ün yög 'ãxet'ax kax'ãmi 'ohnãg 'ühi'ax yög tappet kopah, putu hi xe'e, ha' kux 'ohnãg. Nõm nün putup, tu' pënãp-tup kãyã xexka xok, hu' yëy. Hõmã 'ühi', tuk-nãy tu' xok, pa hãpxip 'ihã putpu' xip'ax.

⁹ —'Äpu hãm yũmmũg. 'üp-tox te' 7 te yĩktix te' 7 putuk, ha 'ün te yĩktix te' 7 yĩmũ'

yũm. 'üp-tox te' 7 te tikmũ'ün yög xat'ax xexka te' 7 putuk, ¹⁰ tu' xat'ax xexka te' 5 xakix, ha hõnhã yãp-xet 'üxexka', tu' tikmũ'ün xat, ha' nõy xexka nün putup, tu hãpxip 'ihã' xip'ax. ¹¹ Ha ta kãyã xexka', yã 'üxat'ax xexka nõy, yã' 8. Hõmã' xip, pa hõnhã' xip 'ohnãg. Yã' xip 'üxape xop te' 7 kopah. 'Ünõy tep-tex putup.

¹² —Ha xate' pënãhã 'üp-tox kup te' 10, nõm te' xat'ax xexka te' 10 putuk, tu hãpxip nõm te tikmũ'ün xat putup. Yã Topa te' xat putup, ha nõm te tikmũ'ün xat putup kãyã xexka mütik hãpxip kutõgnãg hã, ¹³ tup-tup hãpxop puxet. 'Üp-tup, nũy kãyã xexka xexkanã', ¹⁴ tu' yãykix putup Kahnën Kutok mütik, pa Kahnën Kutok te' xut putup, xix Kahnën Kutok te nõm xãnã'ax xop te' xut putup, yã yög yĩmõgãtux xop, yã nõm te Kahnën Kutok tu' pip ka'ok. Hamün te' xut putup. Kahnën Kutok, yã xuxyã xop yög xuxyã', xix xat'ax xexka xop yög xat'ax xexka'. Kaxĩy.

¹⁵ Ha pexkox yög nü'kutnã'ax te' 'ã hãm'ãktux 'üxeheh, hu:

—Pute 'üm kõnãg kox xohix xotit te nõm puka' yũm? Yã hãm xexka yög xop xohix xexka', yã tikmũ'ün xop xohix, yã' hep xop xohix, yã' yĩy'ax xop xohix. ¹⁶ Xate' pënãhã 'üp-tox kup te' 10 xix kãyã xexka pënãhã'. Nõm te xotit putup nõg putup. Nõm te' pop putup 'üyög hãpxop xohix, ha' xax top'ax, tu xotit yĩn mãp-tup, tu kuxap hã'

koxyōy putup. ¹⁷ Hamūn, Topa te' xat, ha tikmū'ūn te kāyā xexka 'āta yōg xat'ax mīy, yā tikmū'ūn tep-tup, yā Topa te' xat.

¹⁸ —Xate' pēnāhā, yā' xip 'ūhūn. Yā 'ūn te kōmēn putuk, ha kōmēn kopa' pip tihik, tu nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka xop xat putup. Kaxīy.

18

Ūkoxyōy kōmēn Maminōn

¹ Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, yā' xexka', tu' xat punethok, ha hām xexka yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', yā' max xe'ēgnāg, ² tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Ūnōg, yā kōmēn Maminōn xexka 'ūnōg. Hōnhā yā yāmīy pet xix yāmīy yāy'īgānāg pet, xix putux kummuk yāy'īgānāg pet.

³ Hōmā tute tikmū'ūn mōgāhā', puyīy hāpkummuk xut putux mīy, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop te' nōm nūmūtik, ha tikmū'ūn te yāy hām texop xexka', tu nōmenex kōmēn Maminōn xexka yōg hāpxop xohix. Kaxīy.

⁴ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu, tu hām'āktux hu:

—Yōgnū tikmū'ūn, mā, 'āpu kōmēn nīm! Mōg!

'Āpu hāpkummuk mīy hok nūmūtik, nūy 'āxūy hok nūmūtik.

⁵ Yā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax punethok, tu' xexka te yīktix putuk,

tu yīktix xanep te pexkox xuhmīy,

ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax 'ātigāhā'.

⁶ Kōmēn yōg xop te 'āxop kute'ex kummuk. 'Āpu' yānān.

'Āpu' yānān tix.

Kōmēn yōg xop te 'āxop xūygāhā'. 'Āpu' yānān, nūy nōm xūygā tix.

⁷ Kōmēn yōg xop te yāy xexka mīy, tu yāy putexop xexka mīy. 'Āpu nōm xūygā xexka', yā' kummugā xexka'.

Hamūn, kōmēn yōg xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

“Ūgmūg, yāg ka'ok, yā' xohix xat.

'Ap hok yūm'ah 'ūgmūn.

'A 'āte hāpkummuk pēnāp-tup'ah!” Kaxīy.

⁸ Pa 'āmhok. Tute hāpkummuk mīy, yīy ta' nūn mōka'ok hāpkummuk 'āmnīy puxet 'īhā. Yā' xakip-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, tu putup te' kix putup,

ha kuxap te' koxyōy putup.

Yā' ka'ok Topa xexka', tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

Kaxīy.

⁹ Ha hām xexka yōg xexka xop te hāpkummuk mīy nūmūtik, ha kōmēn mō'hap, ha kugōy te pepi' mōg, ha xat'ax xexka xop te' pēnāp-tup, tu' potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, ¹⁰ tu' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu hām'āktux, hu:

—Tu texīy, tu' kummuk? Kōmēn Maminōn yā' xexka', tu' ka'ok, pa 'ot puxet nōg 'ihā' kux. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

¹¹ Ha hām xexka yōg nōmenex xop te kōmēn hā potaha', tu' kuxa hittup 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te yōg hāpxop hāmenex kux. ¹² Yā nōmenex 'ohnāg 'ūyōg hāpxop, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' nō'ōm, xix pipkup ponnok hā' nō'ōm, xix mīkaxxap te takat, xix kupxat xap, xix topixxax te nīn hā' mīy, xix topixxax yīxux mūnnīy, xix topixxax te xet hā' mīy, xix topixxax 'āta', xix hāpxop māynāg mīm max hā' mīy, xix hāpxop xohix xoktox xox hā' mīy, xix mīm te takat hā' mīy, xix pipkup monōn hā' mīy, xix pipkup hā' mīy, xix mīkaxxap mām hā' mīy, ¹³ xix mīpxax kōnnōn kānēn hā' mīy, xix tēpet xuxpex, xix kōnnōn mō'hap ha' hax max, xix mīha' haxnāg max, xix hep haxnāg max, xix xupyāg, xī' top hep 'ayet, xix xuxnāg max kōnnōn, xix xuxnāg xe tox, xix mūnūytut, xix kahnēn, xix kāmānok, xix hāpxop yīkūy'ax, xix tikmū'ūn kāmānat xop, xix tikmū'ūn kuxa'. Yā hāpxop xohix hāmenex kux. ¹⁴ Ha nōmenex xop te kōmēn 'āktux, hu:

—Kōmēn yōg tikmū'ūn tep-tup hāpxop max xohix, pa hōnhā' nōg. 'Ūp-te xop xexka tu' kux. Hōmā kōmēn max te yāy putuk, pa' nōg, tu xep xip putup'ah. Kaxīy.

¹⁵ Ha nōmenex xop te

nōmenex punethok kōmēn kopah, tu hōnhā' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg.

¹⁶ Tu:

—Tu texīy tu' kummuk kōmēn xexka'. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te topixxax max tat, yā nīn hā' mīy, yā topixxax 'āta', xix topixxax yīxux mūnnīy, xix kahnēn xe hā' mīy topixxax 'āta', tu xapmax taha', xī' yīm hīy'ax, xī' yīpkutok tat'ax, xī' yīpkox xap, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, xix mīkaxxap te takat hā' mīy, xix kupxat xap hā' mīy. ¹⁷ Pa 'ot puxet nōg, 'ihā yōg hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

Ha ta mīpkox mōgā'ax xexka xop te' pēnāp-tup hāptox tu', xix nōm te mīpkox hā' mōg xop, xix mīpkox mōgā'ax xop, xix nōm te mīpkox hā tayūmak pop, ¹⁸ Yā' xohix te hām'āktux ka'ok putup, hu:

—Hāmāxatamuk xohix xexka hā' xip 'ohnāg kōmēn nōy te nōm putuk. Kaxīy.

¹⁹ Tu yāy putox yīmū hāpkōnnōn mō'pok, yā' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', tu' kuxa xūy, tu:

—Tu texīy tu' kummuk? Yā' kummuk kōmēn pu'. Hōmā mīpkox yōg tikmū'ūn xohix mōg kōmēn tu', tu yāyhāp-texop xexka'. Pa 'ot puxet nōg 'ihā kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxop xohix xexka xaxok. Kaxīy.

²⁰ Ha ta pexkox kopa' pip xop te:

—Āpu kōmēn koxyōy'ax hā 'ākuxa hittup. Yeyox kopa kuxa mām xop, 'āpu 'ākuxa hittup, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix Topa pupi hām'āktux xop. Hamūn, Topa te kōmēn yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kummuk yānān. Kaxīy.

²¹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu mīkaxxap xexka paha', yā' xexka', te mīkaxxap kōnnōnā'ax putuk. Tute' paha', tu nū'yōn kōnāg xexka tu', tu hām'āktux, hu:

—Kaxīy kōmēn Maminōn xexka nū'yōn putup, yā nū'yōn mō'ka'ok putup, ha tikmū'ūn te' xe pēnāp-tup'ah.

²² Tikmū'ūn te xe 'ap kaxyā'ax xupak putup'ah kōmēn kopah, xix kaxyā'ax xop, xix panao kaxyā'ax, xix tonōmet kaxyā'ax, yā xe' xohix xupak putup'ah. Tikmū'ūn te 'a' xupak putup'ah kāmānat hām, xix mīkaxxap kōnnōnā'ax 'āpak putup'ah 'ūxeheh, ²³ tu xe pēnāp-tup'ah kuyānām tat'ax xix yōg kuyānām kōmēn kopah. Tikmū'ūn te xe' xupak putup'ah yāyta xop yōg hām'āktux kōmēn kopah. Hōmā kōmēn yōg nōmenex xop 'ūka'ok xexka', pa hāpxexka nōy yōg nōmenex xop ka'ok kutōgnāg. Hōmā kōmēn yōg tikmū'ūn te' koit pax. Kaxīy.

²⁴ Hōmā kōmēn Maminōn yōg tikmū'ūn te' kix Topa pupi hām'āktux xop xix Yeyox kopa kuxa mām xop kōmēn kopah, tu' kixgāhā' 'ūxohix hāpxexka xohix tu'. Hā

kaxīy Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

19

¹ Hāpxip 'īhā 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax xexka pexkox tu', yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk. Tu hām'āktux, hu:

—Ūmax Topah. Topa te tikmū'ūn mōy hāpkummuk kopah. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu' ka'ok xexka'. ² Yā' xe'e, tu' yok Topah, hu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Tute xotit xexka yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Xotit xexka te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', puyīy hāpkummuk mīy nūmūtik. Tute' kix Topa yōg kāmānat, yīy Topa te nōm xūygāhā'. Kaxīy.

³ Tu xe hām'āktux ka'ok, hu:

—Ūmax Topah. Kōmēn xexka mō'xut, ha kugōy te pepi' mōg putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā'. Kaxīy.

⁴ Ha ta' pip tik xexka te' ²⁴, xix yōnnā'ī te' ⁴, tu Topa pu nūktettex, tu Topa 'āktux max, ha Topa yūm mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū'. 'Ūxohix te:

—Hamūn. 'ūmax Topah. Kaxīy.

Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka'

⁵ Ha ta' xip 'ūyānmūnxupep'ax 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', tu:

—Topa yōg kāmānat xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Tihik, yā' xexka xik-tōgnāg, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Topa yīpkutuk

xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Kaxīy.

6 Ha 'āte' xupak, pa' xip hāmnūhūn, yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk, pe xamoka xexka yōg hāmnūhūn putuk, pe tex tinnā'ax putuk. 'Āte' xupak, ha nōm te:

—Ūmax Topah. Yūmū yōg Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hamūn, 'ūxexka'. 7 'Āpu yūmū hittup, tu yūmūg kuxa hittup. 'Āpu yūmū Topa 'ūxexka 'āktux. Hamūn, hāpxip kutōgnāg 'īhā yāy tap-tup Kahnēn Kutok hah, ha 'ūn te yāy tap-tup te yāy maxnāhā, nūy yāy tax, 8 tu' pop topixxax tup, yā nīn hā' mīy, yā' xunnuk 'ūyōg topixxax. Kaxīy.

Hamūn, nōm topixxax nīn te Topa kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax max putuk.

9 Ha pekkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu kax'āmi, hu: "Ūkuxa hittup nō'ōm. Yā Topa te nōm xānāhā', pu nū' Kahnēn Kutok yōg yāy ta yōg 'āmuk xexka hah." Kaxīy.

Tu xe:

—Topa te hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

10 Ha 'āte pekkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, pa tute:

—'Āmhok. Kaxīy hok. 'Āte Topa pu hāpxopmā max yā 'āmūn putuk xix 'āxape putuk, yā Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

Yā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āktux.

Ōm te kām'ānok ponnok yīmū'yūm

11 'Āte' pēnāhā', ha pekkox xōn, pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm 'ūxuxet'ax Nōm Te' Nōy Tu' Xip Ka'ok xix Nōm Xe'e'. Tute 'ūxohix yōg hāpkummuk mīy'ax kopit, yā' yok, tu' nōy mūtik yāy kix. 12 'Ūpa te kuxap putuk, tu' tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax punethok, tu 'ūxuxet'ax kax'āmi tat, pa' xohix te' xuxet'ax yūmmūg 'ohnāg, pa nōm puxet te' yūmmūg yāy yōg xuxet'ax.

13 'Ūtat topixxax tox, yā' patok 'ūhep 'āta hā. 'Ūxuxet'ax "Topa yōg Hām'āktux." Kaxīy. 14 Ha pekkox yōg xonat xop te' pe' mōg, tu kāmānok ponnok yīmū' mām kamah, tu ta' mōg, tu topixxax nīn ponnok tup tat, 15 ha mīkaxxexka xox max xip 'ūyīkox kopah, tu' xupep. Tute mīkax xexka hā' xut putup, ha ta hām xexka yōg xop xohix te' xut putup'ah. Tute hām xexka yōg xop xohix xat putup pipkup xexka tox hā. Tute' koxyōy putup, yā mīnta 'op hep xut'ax putuk. Yā' gāy Topah. Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. 16 Nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu topixxax tu' kax'āmi, hu: "Ūxat'ax xexka yōg xat'ax xexka xix xuxyā xop yōg xuxyā". Kaxīy. Tu' paxix yīmū nōm kax'āmi kamah.

17 Ha 'äte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax māyōn yānām tu', tu' xānā ka'ok putux xohix xop nōm topaha'. Ūxānāhā, hu:

—Mā, Topa yōg 'āmuk ha nū'. 18 Mā, nūy 'ūxat'ax xexka yīn mā', xix xonat yōg xat'ax xop yīn, xix xonat yīn, xix kāmānok yīn, xix kāmānok yīmū' mām xop yīn, xix tik xohix yīn, yā kāmānat xop yīn, xix xuxyā xop yīn, xi' xexka xik-tognāg xop yīn. Kaxīy.

19 Ha 'äte' pēnāhā, pa' xip kāyā xexka 'āta, xix hām xexka yōg xat'ax xexka xop pip xix yōg xonat xop. 'Ūxohix tu yāy tu nū'nāhā', nūy yāy kix nūmūtik, yā nōm te kāmānok yīmū' yūm mūtik xix yōg xonat xop mūtik. 20 Ha kāyā xexka 'āta te' xut 'ohnāg, ha' nōy te' mūg, tu' hīy, tu Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax mūg, tu' hīy. Yā hōmā Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kāyā xexka 'āta pu'. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' koit, yīy ta' pe' mōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn tu' xip kāyā xexka 'āta yōg kax'āmi'ax, tu kāyā xexka 'āta yōg topa komut pu nūktettex.

Ta mō kāyā xexka 'āta yōn kuxap 'ūxop yōg kopah, yā' hi', xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax xop kamah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. 21 Ha ta nōm te kāmānok yīmū' yūm yōg mīkax xexka te' yīkox kopa' xupep, tu' xuhmīy xonat xop, tu' kix, ha' xakix, ha ta putux yāy'īgā xop nūn,

tu nūktu xonat xop yīn māhā', tu' hix ka'ok.

20

Hāmāxatamuk te' 1.000

1 'Äte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, tu' yīm kopa' tat hāpkox tox xexka yōg pipkup hāmyīnnīn'ax xix pipkup māgxap tat, 2 tu xok xexka 'āta paha'. 'Ū'ūm xok xexka 'āta? Yā nōm kāyā hittap, yā Hāmgāyāgnāg, yā Niap, yā Xatanāy. Pexkox yōg mōkutnā'ax te nōm hīy hāmyāxatamuk xohix te' 1.000 hā, 3 Yā' putxok hāpkox tox xexka kopah, tu mō'yīnnīn, tu' kīy, puyīy hāpxexka yōg tikmū'ūn xe mōgā hok, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy hok, ha mōktu' nōg putup hāmyāxatamuk xohix te' 1.000, hak-nāy tu Hāmgāyāgnāg xut, pu mōg hāpxip kutōgnāg hā.

4 Ha 'äte' pēnāhā', pa' pip nōm xop te' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Topa te' xat, ha nōm te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. Ha 'äte' pēnāhā', pa' pip tikmū'ūn yāmīy. Hōmā nōm tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux kopa kuxa mām, tu hōnhā Yeyox yūmmūg, tu ta' mōg, nūy Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te' kix, ha' xakix. Nōm te kāyā xexka pu nūktettex 'ohnāg, xix yōg topa komut pu nūktettex 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg kāyā xexka yōg kax'āmi'ax yāy kux tu',

pe' yīm tu'. Pa hōnhā hi', tu yāyhā xexka xop Kunnix mūtik hāmyāxatamuk xohix te 1.000 hā. ⁵ Hamūn, 'ūputpu' hi hāmāxap, pa xakix xop nōy te putpu' hi 'ohnāg, ha mōktu' nōg hāmyāxatamuk te' 1.000. ⁶ Yā' kuxa hittup nōm te putpu' hi hāmāxap. Yā xe xakix putup'ah, pa nōy xe xakix putup, tu' pip putup Topa yōg hāptox tu', yā xakix tik putuk. Pa' nōy xe xakix putup'ah. Nōm te Topa yōg 'āmānex xop putuk xix Kunnix yōg, tu' xohi' xat putup Kunnix mūtik hāmyāxatamuk xohix te' 1.000 hā.

Hāmgāyāgnāg nu'xok

⁷ Hāmyāxatamuk te 1.000 nōg putup, ha ta 'ōm te Hāmgāyāgnāg xut putup 'ūyōg kanet ka'ok kopah. ⁸ Ha ta' mōg putup, nūy koit, nūy mōgā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn hāpxexka xohix tu', yā Goge' xix Māgoge'. Ha Hāmgāyāgnāg te nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāykix, yā tikmū'ūn xohix, yā xohix te 'āmot xap xohix putuk hāpkux yōg.

⁹ Yā' xohix te hām panip tu' pip, tu ta' nūn putup, tu nūktu Topa kopa kuxa mām xop xakot, xix Topa yōg kōmēn xakot, yā Topa te nōm putup pax. Pa hāpxip 'ihā kuxap te pexkox kopa' xupep, tu nūktu' nāhā', tu nūktu nōm tikmū'ūn koxyōy. ¹⁰ Yā Hāmgāyāgnāg te tikmū'ūn pu' koit. Ha' nōy te' mūg Hāmgāyāgnāg, tu nū'xok

kuxap kopah, yā mīkaxxap 'ūxop yōg kuxap kopah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk, ha' pip kama kāyā xexka xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax. Yā' xohix xūy hāptup 'ihā xix 'āmñy 'ihā hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

¹¹ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūxat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg xexka pon-nok, ha 'ōm te yīmū' yūm. Ha nōm keppa 'ūnōg hām xexka xix pexkox yokoma'. Yā 'ap pip'ah. ¹² 'Āte' pēnāhā', pa' pip xakix xop, yā' xexka xik-tōgnāg xop, ha' xat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg keppak-nīhā' pip, ha' xōn tappet, tu' nōy xōn. Yā hi'ax xop yōg tappet yā hi'ax xop 'āxet'ax pip tappet tu', hu' hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Yā Topa yīkak pip putup. Ha tikmū'ūn hāpxopmā'ax yōg kax'āmi'ax pip tappet tu'. Ha 'ōm te' mōkupix, nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹³ Ha ta' putpu' hi' xakix xop, nōm xakix kōnāg kopah. Ha putpu' hi xakix xop, yā nōm pip xukpot tu', tu' xohix nūn, ha' nōy te yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹⁴ Ha' putxok kuxap kopa hāpxakix'ax xix xakix xop. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. Kuxap xexka yā xakix'ax tix. ¹⁵ Tikmū'ūn yōg xuxet'ax kax'āmi 'ohnāg 'ūhi xop yōg tappet tu', puxix nōy nōm nū'xok kuxap kopah, nōm te kōnāg xexka putuk.

21

¹ 'Āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yokoma' nōy tup xix hām xexka nōy tup. Hamūn, 'ūnōg pexkox yokoma māxap xix hām xexka māxap. ² 'Āte' pēnāhā', pa' xip kōmēn xe'ēgnāg, yā kōmēn Yenoyanēn nōy tup, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh. Yā' max yāy putuk. Yā 'ūn te yāy tap-tup putuk, tu' xax max tat, tu' mōg, nūy yāy yīpxox mūy. ³ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax 'ūxat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', tu hām'āktux, hu:

—Hōnhā Topa te yāy kotīnnāhā tikmū'ūn mūtik. Tute yāy kotīnnāp-tup nūmūtik. Yā yōg tikmū'ūn. Topa xip putup nūmūtik, yā tikmū'ūn yōg Topah. ⁴ Topa te tikmū'ūn pa hep kutux putup. 'A xep xakix putup'ah, tu xe' kuxa hittup 'ohnāg putup'ah, tu xe' xūy putup'ah. Yā' nōg hāpxop hittap. Kaxīy.

⁵ Ta nōm te' xat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū' yūm, tu:

—Nōmhā 'āte hāpxop xohix tup mīy putup. Kaxīy.

Tu xe 'ā hām'āktux, hu:

—Āpu nōm kax'āmi' yā hām'āktux xe'e'. 'Ūmax, pu tikmū'ūn kuxa mām hām'āktux kopah. Kaxīy.

⁶ Tu xe:

—Puxix. 'Ūkux. 'Ūgmūn yā māxap xix ka'ax, yā 'Appa xix 'Ōm. 'Ok kōnāg putup te 'āp-tex? 'Āte xa hok hōm putup kōnā'āg, yā kōnāg xupep'ax yōg, ha nōm te

'āxop hīnnāp-tup. ⁷ 'Āte 'ā tu' pip ka'ok xop pu nōm hōm, hak mūn yā 'ūyōg Topah, yā 'ūk-tok xop nō'ōm. ⁸ Pa' pip 'ūkuxanōg xop, xi' kuxa mām 'ohnāg xop, xix yāy'īgā xop, xix nōm te' nōy kix xop, xi' nōy hā xupxet xop, xix mīm mīy xop, xix topa komut pu nūktettex xop, xi' koit xop. Yā' xohix yōg pip'ax pip, yā mīkaxxap 'ūxop yōg kuxap kopah, yā kōnāg xexka putuk, yā xakix'ax tix. Kaxīy.

Kōmen Yenoyanēn tup

⁹ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm te' xape te' 7 xop kopa' xip. Hōmā nōm xop te 'āmuk xak'ax te' 7 tat, ha nōm kopa' pip hāpxūygā'ax te' 7. Yā nōm pexkox yōg nū'kutnā'ax 'ūkha' nūn, tu nūktu:

—Mā, 'āte xa mūg putup 'ūn te yāy tap-tup, yā Kahnēn xetut. Kaxīy.

¹⁰ Ha Topa Koxuk tek xat, tuk mōgāhā yīktix xox putox tu', tu 'ā mūg Yenoyanēn, yā kōmēn xe'ēgnāg, ha pexkox kopa' xupep, xix Topa yīka' xupep, tu ta' yīxohoh. ¹¹ 'Ūyōg kuyānām yā Topa yōg hāmmax xe'ēgnāg'ax. Kōmēn te kuyānām mīy, yā mīkaxxap te takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix 'ūtup te mīkaxxap kinixat putuk. ¹² Kōmēn yōg hāmpak'ax tox xexka', ha yōg hāmpak'ax yōg hāmyīnnīn'ax xohix te' 12, ha pexkox yōg nū'pok te' 12 te nōm pēnāhā'. Ha' pip 'ūkax'āmi'ax hāmyīnnīn'ax tu', yā 'Iyaet xop yōg hep xop

te' 12 yōg xuxet'ax. ¹³ Ha' patpe tu' pip hāmyīnnīn'ax te' tikoyuk, yā patpe xohix te kāxīy, yā māyōn xupep tu' tikoyuk, ha xot tu' tikoyuk, ha nōntix tu' tikoyuk, ha māyōn mō'nā'ax tu tikoyuk. ¹⁴ Ha kōmēn yōg hāmpak'ax xip mīkaxxap te' 12 yīmū'. Mīkaxxap te' 12 tu' pip kax'āmīx'a, yā Kahnēn Kutok yōg mō'pok te' 12 'āxet'ax kax'āmi'.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'ūgmūtīk, tu' tat mōhāmmūg'ax, nūy kōmēn yōg mēn mōkupix, xix hāmyīnnīn'ax yōg mēn, xix hāmpak'ax yōg mēn. ¹⁶ Kōmēn yōg hāmpak'ax yōg patpe te' 4. Patpe xohix yōg mēn te yāy putuk. Pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōmēn yōg mēn mōkupix, 'ūtox te 2.200 kinōm, xix patpe xix patpe nōy yōg 2.200 kinōm kamah. Ha kōmēn tox pepix yōg kinōm te' 2.200 kamah, yā' yāy putuk. ¹⁷ Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hāmpak'ax yōg patpe tix yōg mēn mōkupix, yā' xohix te' 64, yā tikmū'ūn yōg mēn hā' mōkupix pexkox yōg nū'kutnā'ax te'. ¹⁸ Kōmēn yōg hāmpak'ax te mīkaxxap yax hā' mīy, ha ta kōmēn te pipkup 'āta yīxux hā' mīy, yā kuyānām mīy tu' tup, tu minino putuk. ¹⁹ Kōmēn yōg hāmpak'ax yōg kupkūnīy yīmū' pip mīkaxxap te takat punethok. Yā 'ūkupkūnīy kakak yōg mīkaxxap yax, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tix yōg mīkaxxap xapit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip tikoyuk yōg mīkaxxap

'ak, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 4 yōg mīkaxxap 'exmēnat, ²⁰ xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 5 yōg mīkaxxap xanōn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 6 yōg mīkaxxap xahnix, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 7 yōg mīkaxxap kiniyot, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 8 yōg mīkaxxap menit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 9 yōg mīkaxxap topay, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 10 yōg mīkaxxap kiniyop, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 11 yōg mīkaxxap yaxīn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 12 yōg mīkaxxap 'āmātix. ²¹ Ha hāmyīnnīn'ax te' 12 te kupxat xap te' 12 hā' mīy, yā yāpxet te kupxat xap puxet hā' mīy. Ha kōmēn yōg putat te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, yā yānām mīy, tu' tup, yā minino putuk.

²² Ha 'āte' pēnā 'ohnāg Topa pet xexka kōmēn kopah. 'Ap xip'ah. Yā Topa xip kōmēn kopah xix Kahnēn Kutok xip. Puxix. Topa 'ūxexka', tu hāpxop xohix xexka yūmmūg. ²³ Ha 'ap xip'ah māyōn, xix māyōn hex, yā 'ap putup'ah māyōn yānām xix māyōn hex yānām. Hamūn, Topa max xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok, hu kuyānām punethok pip. Puxix. ²⁴ Ha ta' pip tikmū'ūn hām xexka tu', ha kōmēn te nōm yīmū mō kuyānām yōn, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop nūn putup, tu hāpxop max nūnnāp-tup, tu nūktu kōmēn hā mōxakux. ²⁵ Ha kōmēn yōg

mõhãmyĩnnĩn'ax xõn hãptup tox hã, tu nõhãmyĩnnĩn putup 'ohnãg. Hãmũn, 'ap xip'ah 'ãmniy 'õnteh. ²⁶ Ha hãm xexka xohix yõg hãpxop xe'ëgnãg nõnnãp-tup kõmẽn tu', xix yõg hãpxop max. ²⁷ Pa hãpxop yãy'ĩgã nõnnãp-tup 'ohnãg kõmẽn tu', yã hãpkummuk mĩy'ax nõnnãp-tup 'ohnãg xi' koit'ax nõnnãp-tup 'ohnãg. Pa mõ'nãp-tup nõm tikmũ'ũn, yã 'ũyõg xuxet'ax kax'ami Kahnẽn Kutok yõg hi'ax xop yõg tappet tu'.

22

¹ Ha pekkox yõg nõ'kutnã'ax te 'ã' mũg kõnãg kox, ha yõg kõnã'ãg te tikmũ'ũn hĩnnãhã', tu kuyãnãm mĩy, tu' tup, tu kinixat putuk. Kõnãg kox te Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ëgnãg tu' xupep xix Kahnẽn Kutok yõg, ² tu ta' mõg putat kote', ha ta' pip kõnãg kox yõg hãpkux tix tu' mĩm kup tix, yã hi'ax yõg, tu mey puxet 'ĩhã mĩnta ta punethok, ha mey nõy 'ĩhã mĩnta ta' nõy punethok. Yã hã kaxĩy mey te' 12 yõg mĩnta ta xohix te' 12. Ha yõg mĩm xux te hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn hittupmãhã'. ³ 'Ap xip'ah hãpxop kummuk, Topa te nõm putup nõg. Ha ta' xip kõmẽn kopa Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ëgnãg xix Kahnẽn Kutok yõg, ha yõg kãmãnat te Topa pu nõktettex xix Kahnẽn Kutok pu nõktettex, ⁴ tu Topa pa pẽnãp-tup xix Kahnẽn Kutok pa pẽnãp-tup, ha Topa 'ãxet'ax pip tikmũ'ũn

kux tu', xix Kahnẽn Kutok 'ãxet'ax. ⁵ Ha 'ap xip putup'ah 'ãmniy 'ũxeheh, yĩy ta 'ap xip putup'ah kuyãnãm tat'ax xix mãyõn yãnãm. Yã Topa xexka te hãptupmãp-tup, ha Topa yõg xop te' xohix xat putup hãmýãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

Yeyox te putpu' nũn

⁶ Ha pekkox yõg nõ'kutnã'ax te 'ã hãm'ãktux, hu:

—Nõm hãm'ãktux 'ũxe'e. 'Ūmax, pu tikmũ'ũn hãm'ãktux kopa kuxa mãm. Ha Topa xexka te Topa pupi hãm'ãktux xop pu Topa Koxuk hõm, ha ta nõmhã Topa te yõg pekkox yõg nõ'kutnã'ax mõkutnãhã', nõy Topa yõg kãmãnat pu hãm'ãktux hãpxopmã'ax texĩy pip'ax hãpxip kutõgnãg 'ĩhã. Kaxĩy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Äpu 'ũxupax. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhãg mõg putup 'ãxop hah. 'Ūkuxa hittup nõm te nõ hãm'ãktux 'ãpak, nõy mĩy. Nũ hãm'ãktux te 'ãxop pu hãpxop xohix yũmmũgãhã'. Hãpxip 'ĩhã' pip putup nõm hãpxop xohix. Kaxĩy.

⁸ 'Ūgmũn Yoãm. 'Äte' xupak nõm hãpxop xohix, tu nõm pẽnãhã'. 'Äte' xupak kux, tu' pẽnã kux, tu pekkox yõg nõ'kutnã'ax pu nõkxup, yã nõm te 'ã hãpxop xohix mũg. ⁹ Pa tute 'ã hãm'ãktux hu:

—'Ämhok. 'Ūgmũn pu nõ'ãxup hok. 'Ūgmũn yã Topa yõg kãmãnat 'ãmũn putuk, xix 'ãtaknõy xop putuk, xix Topa pupi hãm'ãktux xop putuk, xix nõm te nõ tappet yõg

hām'āktux 'āpak xop putuk.
 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

10 Tu xe 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu tikmū'ūn pu nū
 hām'āktux 'āktux. Nū
 hām'āktux te tikmū'ūn pu
 hāpxopmā'ax mūg nōm pip
 putup. Hāpxip kutōgnāg 'īhā
 nōm hāpxopmā'ax pip putup.

11 Tikmū'ūn te hāpkummuk
 mīy, puxix xe hāpkummuk mīy
 putup. Tikmū'ūn te hāpxop
 yāy'īgā mīy, puxix xe hāpxop
 yāy'īgā mīy putup. Tikmū'ūn
 te hāpxopmā max, puxix
 xe hāpxopmā max putup.
 Tikmū'ūn 'ūmax xe'ēgnāg,
 puxix xe' max xe'ēgnag.
 Kaxīy.

12 Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxupax. Hāpxip
 kutōgnāg 'īhā 'āxop hak mōg
 putup. 'Āte 'āxop pu hāpxop
 popmāp-tup. 'Āte nōm te
 hāpxopmā max punethok
 pu' popmāp-tup hāpxop
 punethok. 'Āte nōm te
 hāpxopmā max kutōgnāg pu'
 popmāp-tup hāpxop tīgnāg.

13 'Ūgmūn yā māxap xix ka'ax,
 yā 'Appa xix 'Ōm.

14 'Ūkuxa hittup nōm te
 yāy topixxax tox pix, ha'
 tup. Topa te' xat, ha nōm te
 mīnta tā māp-tup 'ūhi'ax yōg
 mīm kup yōg. Tute kōmēn
 hāmīkox hā mōxakux putup.

15 Pa kōmēn kūnāpa' pip 'ūnōy
 hā' xupxet xop, xix mīm mīy
 xop, xix yāy'īgā xop, xix nōm
 te topa komut pu nūktettex, xi'
 koit xop, tu hāpxop mō'āmū'
 mīy

16 Ha Yeyox te:

—'Ūgmūn Yeyox. 'Āte
 pexkox yōg nū'kutnā'ax
 mōkutnāhā', puyīy nū hāpxop
 'āktux Topa kopa kuxa mām
 xop pu'. 'Ūgmūn yā Namix hā
 xupepmā'. Yōgnū kuyānām
 ka'ok, yā 'ūgmax xe'ēgnāg, yā
 māyōnnāg xexka kuyānām
 putuk. Kaxīy.

17 Ha Topa Koxuk te:

—Mā'. Kaxīy.

Ha 'ūn te yāy tap-tup te:

—Mā'. Kaxīy.

Ha' xupak xop te:

—Mā'. Kaxīy.

'Ok kōnāg putup te 'āp-tex?
 Mā', nūy kōnāg hok pa', yā
 kōnāg te tikmū'ūn hīnnāhā
 nō'ōm.

Hām'āktux kux'ax

18 Hak mūn Yoām. 'Āte
 xa hām'āktux, hu: Xate'
 xupak nū hām'āktux, tu xa
 hāpxopmā'ax 'āktux nōm pip
 putup. Xate tehomi kax'ami',
 pe hām'āktux nōy, puxix
 Topa 'āxūygāp-tup, yā' putuk
 nōm hāpxūygā'ax kax'āmi nū
 tappet tu'. 19 Ha xate nū'
 hām'āktux yāg xut, puxix
 Topa te 'ōg hāpxop max xut
 putup, yā nōm mīnta ta xut
 putup 'ūhi'ax yōg mīm kup
 yōg, tu 'ōg hāpxop xut putup,
 yā kōmēn xe'ēgnāg yōg Yā nū
 tappet te nōm 'āktux.

20 Yeyox te:

—Nū tappet 'ūmax. Hamūn,
 'āxop hak mōg putup hāpxip
 kutognāg 'īhā'. Kaxīy.

Hāmūn Yāyā Yeyox, mā'
 mō'ka'ok!

21 Pu yā yūmūg xuxyā
 Yeyox 'āxop xohix ha
 hāmmaxnā'.

Tu ta tu' kux.